POWERED BY
BNET.com

Obituary: Gyorgy Gordon

James Hamilton

THE PAINTER Gyorgy Gordon was one of the many artists, musicians and writers from central Europe who sought asylum in England during the 20th century, and remained to enrich British culture immeasurably.

He was born in Budapest in 1924, but, following the 1956 Hungarian uprising, came to live and work first in London, and then, from 1964, in Wakefield, Yorkshire. Gordon's art, which was honoured by a 70th birthday retrospective at the National Portrait Gallery in 1995, explored not only portraiture and self-portraiture, but still- life, landscape, figure groups and a moving set of linocuts interpreting Frigyes Karinthy's short story "The Circus". This story of a boy who longed to perform his violin at the circus had affected Gordon since his youth, and stands as his allegory of the artist struggling to attain expression and recognition.

Gordon's beginnings were reflected at his end, for his last major work was a group portrait of the Lindsay Quartet in performance, commissioned by the National Portrait Gallery in 2003.

The initial direction of his expression was determined during the Second World War. While still a teenager, he became a part-time ancillary ambulanceman in Budapest, where he witnessed profoundly shocking events. His biographer George Noszlopy recounts how Gordon's most persistent and terrifying image was of a German army truck-driver who had been crushed by his own vehicle, but was still alive when carried to the ambulance. The memory of his flattened ribs and exposed shoulder-blades re-emerged in the 1960s to form the core of a series of visceral torso paintings, such as Refugees (1964- 65) and Crawling, Wounded Torso (1969).

Gordon's mother died, meanwhile, during the Hungarian uprising, and her portrait on her deathbed is a savage expression of disorientation and loss, painted in the depths of anxiety and grief.

Gyorgy Gordon, the son of a solicitor, received his first art training before the war in private academies in Budapest. In 1948 he won a place at the National Academy of Fine Arts, where he was taught by the one-time avant-garde artists Janos Kmetty, Jeno Barcsay and Robert Bereny. Years later, Gordon reflected:

While we have acquired the tricks of the trade, the prevailing academic mentality got into our nervous systems, and in my case, this delayed the process of my self-realisation.

Gordon had married the cartoonist Marta Ediger ("Edma") during the war, and to help support his wife and daughter Anna, born during his studentship, he worked as a newspaper illustrator and graphic designer, and for a monthly salary supplied a stream of landscape and still-life paintings to sell in Communist Party shops.

After the death of his mother and the crushing of the uprising, Gordon felt that there was nothing left for him in Hungary. Marta being in Australia covering the Melbourne Olympics as a caricaturist, he and Anna left Hungary for Salzburg, where they joined a plane-load of Hungarian refugees seeking admission to the United States. When interviewed by immigration, Gordon admitted that he had been a member of the Communist Party, believing that the US authorities would appreciate his frankness. They did. They sent him to an internment camp, interrogated him, and put him and Anna on a ship back to Europe, where he was imprisoned for 30 days in Salzburg. Anna was sent to an orphanage.

5 - Gombos, Lajos, Glockengießer, der einzige tätige Glockengießer in Ungarn, Vorschlag von Herrn Patay.

4 - Goór, Imre, Maler, 1921
3 - Gordon, György, Maler, 1924, F.MATITS
4 - Gorgias, Goldschmiede-Fam.
3 - Gorka, Géza, Keramiker, 1894
3 - Gorka, Lívia, Keramikerin, 1925
5 - Goró, Lajos, 1786, Zeichner
5 - Goró, Lajos, 1865, Zeichner
x - Gorondy, István, Architekt **+8.4.1966**
x - Gorove, János Lázár, Maler 1797 (Fleischer)
x - Gortán, János, Goldschmiedegeselle
x - Gortvay, Stefánia, Malerin, 1935-39 an der HBK, +im 2.WK (nach 1942)
x - Gortvay, Tibor, Architekt, 1930-48 belegt
x - Gosz, Lukas, Goldschmied
x - Goszleth, Béla, Architekt, 1883
4 - Goszleth, István, Fotograf
4 - Goszleth, Gyula, Fotograf
x - Goszleth, János, Tischler, 1769
3 - Goszleth, Lajos, Architekt, 1905
4 - Goszmann, Georgius, Goldschmied
4 - Goszthony, Mária, Keramikerin, 1893
cf - Goszthony, Sári, Keramikerin, *1899 Kaposvár, +1979 Kaposvár (Kusine)
4 - Gosztola, Gábor, Zeichner, 1945
4 - Gosztonyi, Alice, Bildhauerin, 1900
x - Gosztonyi, Béláné, geb. Henik, Ilona, Malerin, Zeichnerin, Radiererin, *24.4.1899 oder 1901 Budapest, lebte 1951 in Debrecen. (2 Radierungen in der NatGal)
x - Gosztonyi, Gyula, Architekt, 1904
4 - Gosztonyi, József, Maler, 1837 (nicht besonders bedeutend, aber auch nicht sehr schlimm)
5 - Gosztonyi, László, Kupferstecher, 1784
x - Gosztonyi, Sarolta, Malerin, Klarisse, Zeichenlehrerin, *9.1.1884 Szombathely, lebte 1947 noch dort
x - Got, Anton - finde nicht, aber muß eine Verschreibung sein (Anton Gött)
x - Góth, Jenő, Architekt, 1905 Dipl. in Budapest, 1955 lebte er noch.
4 - Góth, Katalin, Kunstgewerblerin, 1945
Góth, Margit: Fehler im Zsidó lexikon. Der Ehefrau von Perlrott war Margit Graber. Eine Margit Góth finde ich nicht.
4 - Gothárd, Ezsébet, Innenarchitektin, 1952
4 - Gothard, Eugen von, Fotograf, 1857
cf - Gothard, István, Maler, Arzt, *27.4.1869 Herény, 1948 Szombathely. Bruder von Jenő (Eugen von) Gothard.
x - Gothard, Zsigmond, Architekt, 1900
x - Gottermayer, Nándor, Buchbinder, *1852, **+1924 Budapest**
x - Gottesmann, Alfred, Maler, *Major, arbeitete 1902, 1911-12 in Nagybánya. Als Adeliger erdőbaktai Gottesmann, wie auch der Indologe Ervin Gottesmann, der in den 1910-er Jahren malen*

In this uncertain and frightening situation Gordon was duped by a couple who vanished into Germany with Anna. Seeking Marta, and frantic at Anna's disappearance, Gordon travelled on his release from prison to London. There he rediscovered his wife; but the marriage was over. With the help of the police and the Red Cross, Gordon traced Anna in Germany, where the child had been abandoned.

Such a painful crossing from the Communist to the free world forged in Gyorgy Gordon an attitude of calm reflection, and a watchfulness that belied the sombre mood of his art. The anger he needed to express found its way, entirely perhaps, into his painting and drawing. In London, Gordon found work as a graphic artist, and gradually discovered other emigre Hungarian artists and intellectuals who were repositioning their lives in Britain. Among these were the pianist Peter Frankl, the psychologist Vera Forster and the actress and art historian Erna Weiss. Among them too was the young musician Marianne Mzes, who was training as a concert pianist at the Royal Academy of Music. She and Gyorgy were married in 1961; their son, Adam, was born in 1963.

Gyorgy and Marianne Gordon became naturalised British subjects in 1964, the year Gyorgy was appointed to the post of Lecturer in Graphic Design at Wakefield Art College, while Marianne gave piano lessons. The move from London to the industrial West Riding of Yorkshire was the active intervention that transformed Gordon's career. It soon became clear that he was a natural teacher, being modest enough to discover that teaching was a two-way process, and that he could learn from his pupils.

Gordon now had to restrict his own painting to vacations, while drawing at weekends. This generated periods of intense productivity, in which he made groups of drawings and paintings of faceless human figures with rounded, doll-like, pallid bodies. His experience as a prisoner under interrogation is an undercurrent in these works, but one which he never acknowledged openly. Yet others, inspired by Honore Daumier and Chaim Soutine, allow Gordon's mastery of creamy paint to suggest emotion and mood in a group of imaginary portraits that typify his method of work - for all his portraits, even the self-portraits, have their imaginary core:

I can't paint from looking at the actual object or person. I never paint my portraits by asking the person to sit for me. I start with several quick random sketches from the model and then shut the door behind me. That is when I am at my happiest. A sitter can't

ever sit the way your vision develops for that painting.

Although he doggedly retained a Hungarian accent, Gordon's English was by now fluent, and he allowed his name to be gently anglicised to "George". Nevertheless, his home town remained "Vakefielt" to the end. From a terraced house in the town centre, the Gordons moved in the late 1970s to the fresher air and clearer perspectives of Heath, on high ground overlooking Wakefield. In the former village joiner's shop, which George and Marianne transformed from a ruin into a home and studio, they welcomed friends and acquaintances by the score. Conversation was free-flowing and serpentine; supper generally came late. George in his blue denim boiler-suit made coffee as carefully as he would mix a particular tint of rose pink on his palette, and poured it slowly and with profound concentration, his head on one side, his eyes narrowed against tobacco smoke.

At Heath, Gordon became gradually more circumspect and reflective, and in painting he looked now to lyrical landscape subjects, to emotive portraits of Marianne's elderly parents. While he was light-hearted and loquacious in talk, relishing verbal imagery and playing with English like a new and ever-unfamiliar toy, in his self-portraits Gordon confronts the states of isolation and aloneness with a clear, unsentimental eye. Not for him the nine-to- five in front of the easel, but long nights, on his own, under a light bulb, into the small dark hours confronting himself and his image in the mirror.

Cronsburg(?)/Bayern nach Klausenburg, ist bis 1760 (dann als verarmt) dort nachweisbar. Eher nur Pfuscher.
x - Grass, Antal, Grass in Jasov ist mit Johann Anton Krauss identisch - aber vielleicht nicht mit dem Antal Grass (Gross), der lt. Aggházy 1735-68 in Traiskirchen, Lorettom, Stotzing arbeitete.
x - Grass, György, Goldschmied
x - Grass, *Franz Johann, Graveur in Nagybánya, *1786, +17.12.1816 Nagybánya. Sohn von Sigismund.*
x - Grass, Johann Christoph (Christian), *13.1.1745 Graz, +13.11.1795 Kremnitz, ab 1790 Obergraveur.
x - Grass, Sigismund, Graveur, *25.4.1740 Graz, bis 1794 in Nagybánya nachweisbar. Graveur der Münzstätten Hall (1754-60), ab 1764 in Günzburg, ab 1771 in Gyulafehérvár, ab 1779 in Nagybánya. (Kat. der Münzen und Med. Stempelsammlung des k.k. Hauptmünzamtes in Wien, Bd. IV, Wien 1906, 1247-1249)
x - Grasz, Lipót, Kupferstecher (Fleischer), aus Kremnitz, wahrsch. Abkömmling von Johann Chrisoph.
x - Grasznyik, Mihály, finde nicht
x - Grathler, Thomas, Büchsenmacher, 1645
x - Grattler, Thomas, Büchsenmacher, 1677
x - Gratzl, András (Andreas?), Kirchenmaler in Preschau, E.19.Jh-A. 20. Jh. (B.Wick, Az eperjesi kálvária története, Eperjes 1919)
x - Gratz, Gottlieb, Bildhauer, *1862 Pozsony, 1876 Musterzeichenschule Budapest, tätig als Dekorationsbildhauer in Budapest bis um 1905
x - Gratz, Lajos, Architekt, *1874, +1920, tätig in Preßburg. Sohn von Károly Gratzl, Mitarbeiter von Ferdinand Kittler (Architekt, *1839, +1906), sie hatten ab 1876 gesuchtes Bauunternehmen in Preßburg. Ein Architekt Lajos Gratzl war um 1940 in Budapest tätig, wahrscheinlich Abkömmling.
x - Gratzl, Joseph, Büchsenmacher, 1863
x - Grau, Otto, Maler, 1835
6 - Graumiller, Ferenc, Maler, *1785*
5 - Grausam, Joseph, Maler *1824
x - Grausz, Ádám, Baumeister oder Maurer, A. 18.Jh.
x - Grausz, János, Baumeister oder Maurer, A. 18.Jh.
4 - Grazioli, Donato, Militärarchitekt, 1561

It is through the self-portraits that Gordon achieved his most resonant expression. In some he presented himself as asleep, or dead; out-of-body paintings in which he achieves the ultimate detachment from the subject. But Gordon did not repine; instead, his apartness, and his acceptance of the long inevitable wait, bred a body of work in which psychological insight is run through with lyricism, and personal likeness with the tough surface presence of paint.

Gyorgy Gordon, artist and teacher: born Budapest 13 June 1924; Lecturer, Wakefield College of Art 1964-86; married 1945 Marta Ediger (one daughter; marriage dissolved), 1961 Marianne Mzes (one son); died Wakefield, West Yorkshire 5 March 2005.

Copyright 2005 Independent Newspapers UK Limited
Provided by ProQuest Information and Learning Company. All rights Reserved.

Revenire la pagina precedent

Copyright © STUDIA UNIVERSITATIS 2006, All Rights Reserved

ORDER FORM

Smith Settle
Ilkley Road, Otley
LS21 3JP

THE CIRCUS

Please supply/reserve my order for ..... copies of The Circus at £850 plus V.A.T. (delivered U.K. mainland.)

Name

Address

Telephone Number

Please do not send your remittance with this order, you will be invoiced prior to despatch.

The Circus

A series of six linoprints
by
György Gordon

Published in association with Smith Settle

1989

'*The Circus* is a very simple story. It is about art and the life of the artist.'

Gyorgy Gordon
1988

GYORGY GORDON

Gyorgy Gordon was born in Hungary in 1924 and gained his Diploma in Painting from the Academy of Fine Art in Budapest in 1953. His life was thrown into turmoil, however, by the Hungarian Uprising of 1956, and he fled to England. More than three decades later, he is still inclined to play down the effect of the flight from his homeland, but the evidence to the contrary lies in the intense and expressive qualities of his work.

Arriving in London with only a few clothes and speaking very little English, he managed to find work, and after a few years he moved to Wakefield in West Yorkshire, to take up a post as Lecturer at the College of Art in 1964. Dedicating himself to the nurturing of up-and-coming young artists, his own work has been, while not ignored, not as widely recognised as it deserves. He has now taken early retirement from teaching in order to have the time to fully explore all the areas of interest that he has been forced to self-contain over these past years.

His paintings are recognisably in the European Expressionist tradition, sombre tones creating huddled and distorted images of the human form, with their appearance of isolation and inhumanity. He has exhibited widely, including the National Portrait Gallery and Budapest Fenyes Adolf Galleria, and his work is now in public and private collections in Britain, Europe, Australia and the USA. To mark his sixty-fifth birthday and twenty-five years in Yorkshire, there is to be a major retrospective at Leeds City Art Gallery in April and May 1989, showing work from throughout his career.

THE CIRCUS: FRIGYES KARINTHY

The Circus tells of the dream of a young boy who longs to perform his 'melody' on the violin in the circus. He has to go through long, arduous training before he is allowed onto the stage, and in several dreamlike, surrealistic scenes he is shown how others are trained: the couple whom he approaches and discovers are made of wax; the one who, for his act, cuts open his chest to show inside, blood and lung oozing from the re-opened wound. After years of training, and now old and wrinkled, he finally climbs up onto a precarious pyramid of chairs, ladders and poles, and performs his 'melody' for the audience . . .

1987 was the centenary of Frigyes Karinthy's birth. He was always one of my favourite writers; but this one short story of his, *The Circus*, has remained with me all my life from the time I first read it — I must have been fifteen or sixteen. I have always wanted to do something with the story. First it was to be an animated film, but nothing came of that. My earliest sketches go back 25 years.

I knew from the beginning that illustrations for the text were not what I wanted to make: instead, focusing on certain instances in the story, I wanted to create an overall emotional atmosphere; to express, somehow, the essence of the story. In other words, rather than to portray episodes, my concern was beyond that which is explicit: I wished not to remove myself from the immediate impetus of the story but to allow it 'to take'. By total identification with the boy, in his progress through the circus, I was engaged in the implicit: his perceptions, feelings and anxieties.

As I am a painter first of all, not a printmaker, my first sketches were paintings, not sketches for prints. This gave me the freedom I was initially seeking, and I could concentrate on what I wanted to say. It took a very long time in tests and experimentation before deciding on the final form of each print. I wanted each one to have its own individual flavour, determined by the content, but the six prints had to hang together, to make a unit in which each would complement the others.

Unavoidably, printing imposes its own limitations — different from those in painting — and it took me a long time to find, in each case, the right interpretation in print form. The new process and new materials automatically take over and simply tell one what to do.

Technically — to actually produce the prints — I chose the traditional way of printing by hand; I do not believe a press could ever have the same sensitivity. As each colour is printed separately, one has to repeat the printing process several times, the register being done by eye. The sequence of printing the colours is crucial, as is the consistency of ink. This is why the results are slightly different from set to set. The number of colours used varies from print to print: the minimum is four, the maximum is twelve. Some of the images have also been hand-coloured in places. It would have been impractical, of course, to contemplate an edition of more than seventy-five copies.

György Gordon 1989

Specification for the Edition

The Circus will be issued in a limited edition of eighty copies, of which seventy five are for sale, and each copy will comprise

Six linoprints, hand printed by the artist in up to twelve colours, from four or five blocks. The paper used for the printing is Hosho Waterleaf Heavy White Laid. Each is numbered, identified to the text and signed by the artist. The prints are mounted and are of size 546 x 470 (21½ ins x 18½ ins), each contained within a portfolio accompanied by lithographic reproductions of a selection of the artist's preliminary sketches and working drawings.

A printed translation of the story *The Circus* by Frigyes Karinthy and handsomely bound to match the edition, and also containing a brief biography of Karinthy.

An essay by the artist discussing the project, from conception to completion, and individual prints.

All contained within a buckram bound solander box, approximate measurements 21 x 19 x 2½ ins.

The published price of this edition is £850 + V.A.T. delivered U.K. mainland.

Smith Settle, Ilkley Road, Otley, West Yorkshire LS21 3JP
Telephone 0943 467958 Facsimile 0943 850057

ART & ARCHITECTURE by W. T. Oliver

Distant land, distant voices

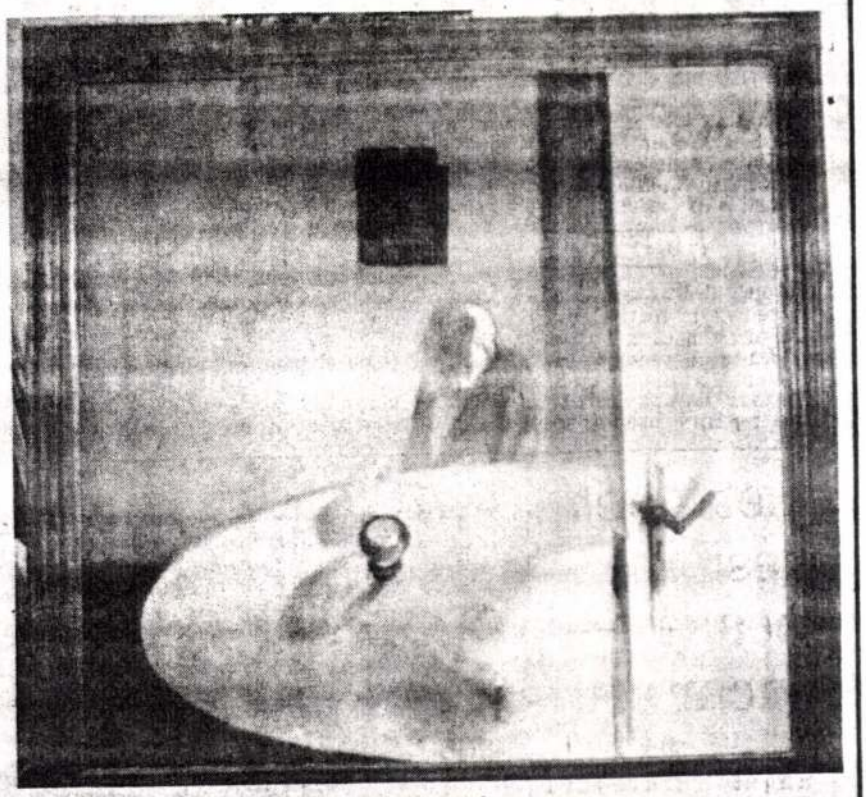

IT is a quarter of a century since I first saw paintings by Gyorgy Gordon, and their tragic intensity made a deep impression on me.

I soon found that they owed their haunting quality to the artist's own traumatic experiences; for he had come to this country at the age of 33 after escaping from his native Budapest in the turmoil and horror of the Hungarian Uprising of 1956.

For some years he had maintained himself and his younger daughter by working as a graphic artist in London; but, shortly before I met him, he had taken up a post at Wakefield Technical and Art College. There he has remained as a much valued teacher until his recent retirement.

The occasion of our meeting was an exhibition of his work at Wakefield Art Gallery, where he shared the space with Peter Murray, now Director of the Yorkshire Sculpture Park at Bretton Hall. Since then he has held one-man shows at a number of Yorkshire galleries, strengthening the conviction of myself and others that he deserves recognition over a far wider field.

Now he has been appropriately given a retrospective exhibition at Leeds City Art Gallery, where it will be on view until May 21.

Other painters of our time have expressed their sense of outrage at what man has done to man in this contemporary world that has seen so much violence and cruelty brought about by political intolerance.

We think at once of the dismaying canvases of Francis Bacon. One of these hangs near the entrance to the Leeds Art Gallery, while another is the subject of a special display at the moment at Huddersfield Art Gallery.

What marks Gyorgy Gordon's work off from many of these paintings of protest is that, like the First World War poems of Wilfred Owen, it springs — as I have said — direct from the anguish and compassion he has felt through his own first-hand encounter with strife and suffering.

What he went through in those bitter days of the mid-Fifties is described by his fellow-countryman, Prof George Noszlopy, in a finely illustrated book shortly to be issued by Smith Settle, of Otley, the art publishers.

This shows that Mr Gordon not only experienced the terror of the Hungarian Uprising but in his younger days served as a stretcher bearer in the Second World War, shared the distresses of the Hungarian people under Nazi occupation, and later lived through the siege of Budapest by the Russian Army. Then, in 1956, he was forced to flee into Austria, carrying his six-year-old daughter on his back.

I have been privileged to read Prof Noszlopy's essay in typescript and have found that it contains not only a compelling account of the artist's life but an illuminating analysis of the psychological background of his paintings.

This suggests to me that people in the future will find in these paintings a moving revelation of what it was like to live through this period of European history.

Gyorgy Gordon's paintings come straight from the heart. At the same time, they are the work of a rigorously trained painter and draughtsman, influenced by the Baroque tradition of his own country and by the European masters, Rembrandt, Goya, and not least Daumier.

They spring not only from the terrifying sights that he saw as an ambulanceman during the War and the pity he felt for the victims of slaughter in the streets of Budapest during the Rising, but also from the feelings of alienation and loneliness experienced by men and women driven from their own country and seeking refuge in foreign lands.

Add to this the feelings of men trapped by their political enemies, or by a callous officialdom, and awaiting interrogation in empty rooms. As Nigel Walsh points out in his perceptive introduction to the exhibition catalogue, we find a vision akin to that of the writers Kafka and Arthur Koestler in such paintings as *Waiting* (1974), *Alone I* (1978-81) and *Evening* (1980).

In these works subtle use is made of space and light, or of some small detail, such as the splash of blood on the table in *Evening*, to heighten the sense of isolation or menace.

Latterly the mood has lightened, and there are interiors and flower paintings that reveal the artist's sensitive use of colour. *Alone III*, *Dr Z. M. Study* is one charming example.

The large painting of *Dr Z. M.* on the landing at the top of the stairway is deeply impressive without being in the least sinister. Another picture that remains in the memory shows an elderly couple who have collapsed in utter weariness on a gallery settee. This has tenderness and humour.

A valuable contribution to the catalogue by Robin Gibson, Curator of the Twentieth Century Department at the National Portrait Gallery, draws attention to Gyorgy Gordon's strength as a portrait painter. This emerges in many self-portraits, in such an arresting work as *Portrait of Dr Z. Mozes*, 1983-4, in the imaginary portrait of Kafka, and in the deeply felt *Marianne III*.

Mr Gibson's essay suggests that this Hungarian exile, now so happily ensconced among us in Yorkshire, is beginning to win the wider attention which he deserves. This major exhibition should help towards the same end.

Visitors to the exhibition should note the series of six vivid linoprints which Mr Gordon has produced, based on the story, *The Circus*, by the Hungarian writer, Frigyes Karinthy.

These have been published in association with Smith Settle, who have also sponsored the present exhibition. They have been issued in a limited edition, of 80, priced at £850,

Above and left, two studies by Gyorgy Gordon at present on show at Leeds City Art Gallery. Pictures by Denis Skelton.

THE CIRCUS

A Series of Six
Linoprints by
György Gordon

THE CIRCUS

THE CIRCUS

A Series of Six
Linoprints by
György Gordon

1989

THE CIRCUS

Karinthy's *Circus* has lived with me a long time: ever since I first read it nearly fifty years ago; and, on a different level, from the Summer of 1964 when I first began working on it. On resuming the work towards these present prints, with ready visions of images, some several years mind: I felt a strong need of a completely fresh start.

I knew from the beginning that illustrations for the text were not what I wanted to make: instead, focusing on certain instances in the story, I wanted to create an overall emotional atmosphere; to express, somehow, the essence of it. In other words, rather than to portray episodes — my concern was beyond that which is explicit: I wished not to remove myself from the immediate impetus of the story but to allow it 'to take'. By total identification with the boy, in his progress through the *Circus* I was engaged in the implicit: his perceptions, feelings and anxieties.

As I am a painter first of all, not a printmaker, my first sketches were paintings — not sketches for prints. This gave me the freedom I was seeking initially; I could concentrate on what I wanted to say. Instead of getting bogged down in technical problems I decided to deal with all those afterwards. I wanted each print to have its own individual flavour, by the content, but the six prints had to hang together, to make a unit in which each would complement the others.

Unavoidably, printing imposes its own limitations, different from painting, and it took me a long time to find in each case the right interpretation in print form. I am still not sure how well I have succeeded, the only guide I had in this process of transforming paintings into prints was this 'content' — what I wanted to express with each one, and all together. The new process and new materials automatically take over and simply tell one what to do.

Technically — to actually produce the prints — I chose the traditional way of printing by hand; I do not believe a press could ever have the same sensitivity. The results can vary with different papers; after testing several, I decided to use Hosho Waterleaf Heavy, a wonderful handmade Japanese paper. For transferring the ink from the lino blocks I only used a wood burnisher and a 3 inch Japanese bamboo-leaf-covered baren; this method — although it produces slight variations — allows more control during printing. One can look under the paper, to see what 'goes on', which one could not do using a press, but obviously this process is much more time-consuming. One repeats the process for each colour, the registering is done 'by eye' — this is why the results are again slightly different each time.

The number of colours used varies from print to print: the minimum is four, the maximum is twelve. The sequence of printing the colours is crucial, as is the consistency of ink, whether more opaque or more transparent. In some cases I used several, sometimes mixed multi-colours on parts of the same block, where I found this more economical, or necessary for a special effect.

It took a very long time to test and experiment before deciding on the final form of each print. It would have been impractical, of course, to contemplate an edition over 75.

György Gordon 1989

THE PRINTS

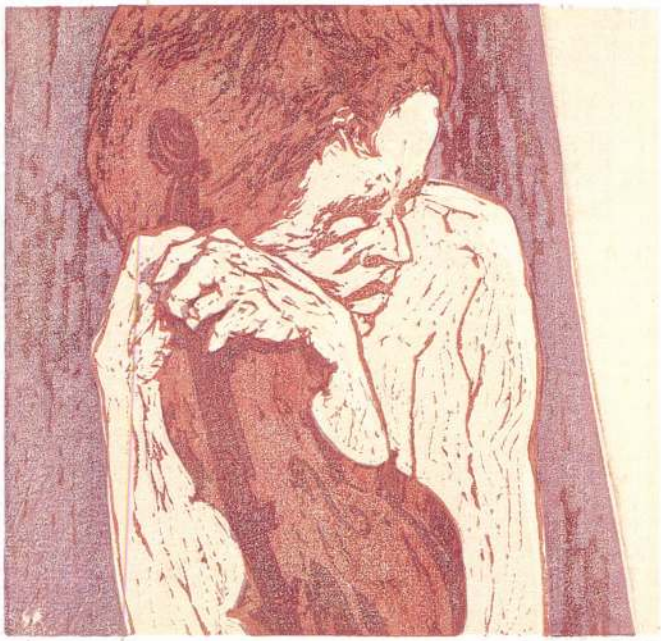

1 ". . . . first I was given the violin . . ."

This is a mere introduction of the boy at the outset of the story. The sequence of sketches shows my searching for an expression of his character: vulnerability and commitment; an innocent trust and belief that what he has within him is wanted.

Four colours printed from four blocks.

Size 546 x 470 (21½ ins x 18½ ins)

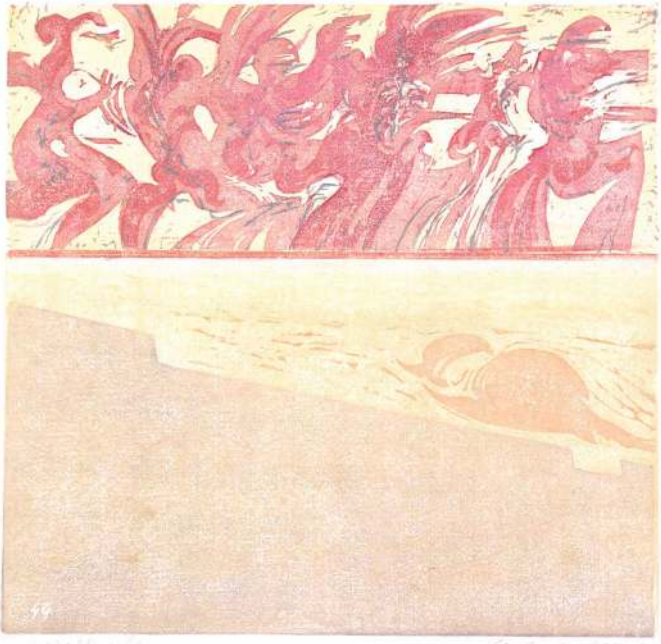

II "High above, there were people working . . ."

This image had imprinted itself onto my mind as a synthesis of two entirely separate stages of the story: the first encounter with acrobats — "high above, there were people working, dressed in red" — and the last, frenzied frozen moment during the boy's training, when — "the ladder was swung over, tilting above the street". My vision is a conglomeration of half-devil-half-human creatures trapped in a surrealistic choreography in an unreal space, at once within and without.

Ten colours printed from five blocks.
Intermixed, different colour-rollering is used on some blocks (figures, sky).

Size 546 x 470 (21½ ins x 18½ ins)

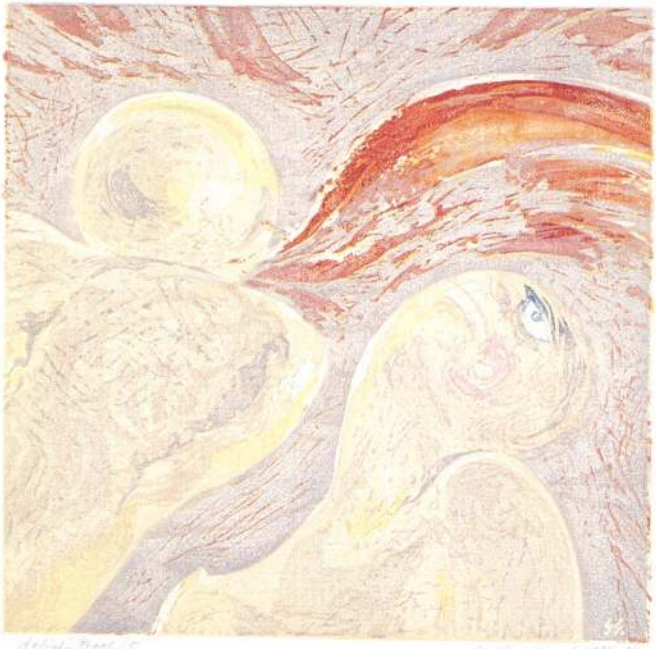

III "... they are not even real people ..."
Menace, unbearable tension and unrealness is the essence of this image. Waxenness and distortion became the most dominant of my conclusions.

Twelve colours printed from five blocks.
Intermixed, different colour-rollering (flame, woman's face) — hand-colouring (woman's eye) is used on parts of some blocks.

Size 546 x 470 (21½ ins x 18½ ins)

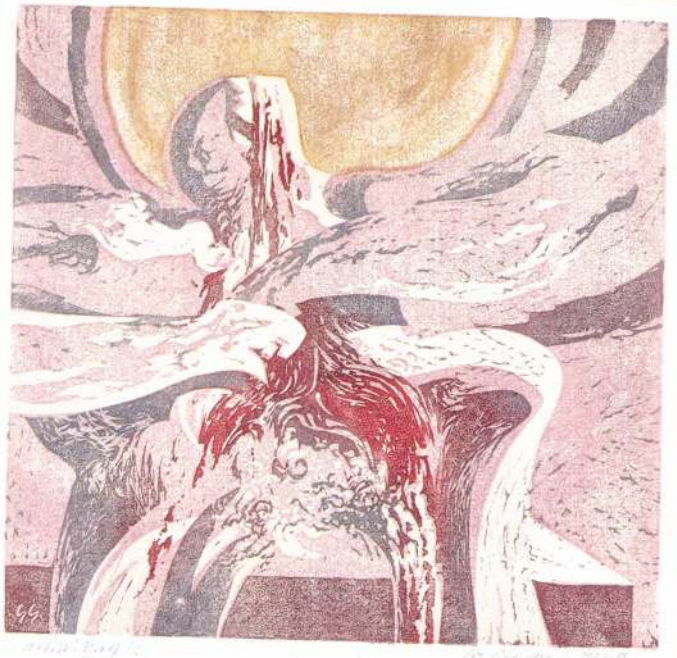

IV "... took out a knife and cut his chest open ..."
This was for me — right from the beginning — the most surrealistic, at the same time the most symbolistic image in the whole story. It made a great impression by its horrible simpleness. The final image had to become the symbol of suffering, had to lose its human features.

Seven colours printed from five blocks.
Some intermixed colour-rollering is used (sun, wound).

Size 546 x 470 (21½ ins x 18½ ins)

V "... artists in pink tunics were exercising ..."
With this print I wanted to convey the grotesque, intermingled with horror and the glamour too of the circus arena, presented in its translucency of the artificial lighting.

Eight colours printed from four blocks.
Parts with multicoloured rollering (background area, ball).

Size 546 x 470 (21½ ins x 18½ ins)

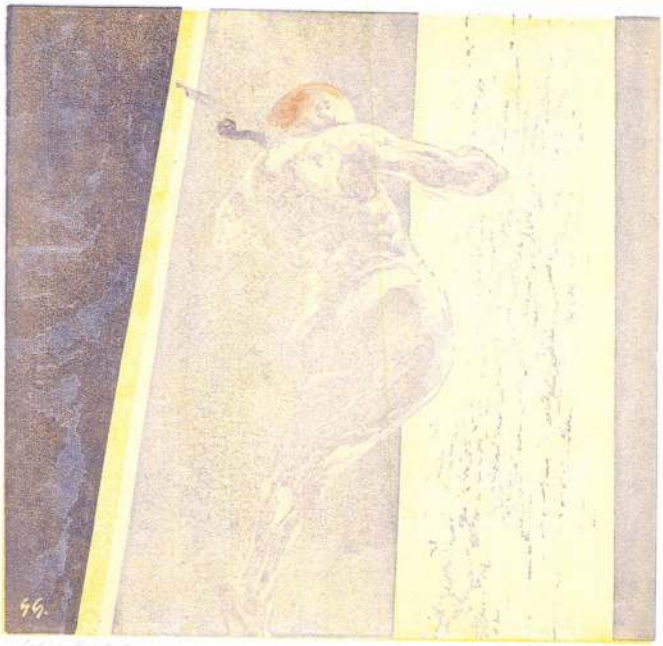

VI "... slowly, trembling, I began to play ..."
This is the culmination of the story; I wanted to express the drama concentrated in a very simple posture of the hero. The figure is seen from underneath — as the audience would see him — his body like a bow, old by now; the lighting and the use of colour intends to convey the single sound of the violin, surrounded by silence.

Nine colours, printed from five blocks.
In this print the different variations as degrees of translucency of the colours is particularly important.
Some hand colouring (hair, violin).

Size 546 x 470 (21½ ins x 18½ ins)

This essay is published to accompany
the linoprints, which are printed
by hand by the artist

Produced by
Smith Settle
Ilkley Road, Otley,
LS21 3JP

Gondy J ó z s e f, építész. Az 1860-as években Nagykőrösön élt.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat évkönyve. 1865—1866. Pest, 1867. 240. l.

M.D.K.

Gondy K. kőrajzoló

és fényképész. Mük. az 1850 es években

1.) Grynaeus Alajos dr. – 1856

Gerszi, A magy. kőrajz. 1960 144

M.D.K.

Gondy K,litografus,fényképész

Simonyi Antalnak Debrecenben lévő fénykékműtermét ő vezette.Egy kőnyömatú arcképe-Dr.Graeneus Aloys-ról 1856,a Tört.Képcsarnokban van.Később Egey Istvánnal társúlva átvette a műtermet és hires fényképész műhelye volt Debrecen környékének. 214.o.

Fejős Imre: Fényképészetünk első virágkora,1855-1885. 209.o.

Folia archaeologica.A.1958.Bp.Képzőmüv.Alap Kiadó - váll.Bp.1958

M.D.K.

Gondy K.lit

G o n d y

fényképész

Fővárosi Lapok.1867.okt.27. /Fővárosi hirek./

GONDY-EGEY fot.

debreceni fotós a századfordulón

Sz. Kürti Katalin: Sztárfotó minden mennyiségben. Fotó, 1989.3.sz. 103.p.

Gondy Károly: Blaha Lujza 1866 c. felvétele a 102.p.

Gondy-Egey: Blahánė (1865)

Gondy-Egey: Bély Róza a Bűvös vadászban

Gondy K., kőrajzoló Pesten az 1850-es években. Műve: Grynaeu Alajos dr. arczképe. Kőrajz. 4.-r. Jelzése: C. Gondy 856. Druck b. Engel et Mandello Pest, 1856.

Tört. Képcsarnok grafikai gyűjteménye, Budapest.

GONDY Károly

125 Jahre des Debrecener Theaters (1865–1990)

Ausstellung in dem Déri-Museum, April-Juni 1991

A DEBRECENI SZÍNHÁZ 125 ÉVE (1865–1990)

Kiállítás a Déri Múzeumban, 1991. április-június

A DEBRECENI SZÍNHÁZ 125 ÉVE
(1865–1990)

Kiállítás a Déri Múzeumban,
1991. április-június

A kiállítást rendezte:
Lakner Lajos,
Sz. Kürti Katalin,
Várhelyi Ilona,
valamint a Déri Múzeum kiállításrendező csoportja
Brugós Gyula vezetésével
Munkatárs: Szabóné Szmolnik Irén
Restaurátor: Horváth Péter
Fotós: F. Molnár Erzsébet

A kiállításhoz anyagot kölcsönzött, segítséget adott :
A Petőfi Irodalmi Múzeum,
a Színháztörténeti Intézet,
a Hajdú-Bihar Megyei Levéltár
a Csokonai Színház archívuma
a Kossuth Egyetem Könyvtára
H. Péteri Nikola, a színház művészeti tanácsadója
és Z. Erdész Teréz, az archívum vezetője

A borítón: Gondy Károly: Blaha Lujza, 1866

Felelős kiadó: dr. Gazda László

Készült a Mozgáskorlátozottak PIREMON
Kisvállalata nyomdaüzemében
Vámospércs 91–4609
Felelős vezető: dr. Gere Kálmán igazgató

Színháztörténeti gyűjteményünk

A színház valódi eseménye az előadás. Ennek mint történésnek igazi megőrzője az emberi lélek. Mégis újra s újra kísérletek történtek arra, hogy összegyűjtsék e történés tárgyi elemeit, hogy jelei a későbbi nemzedék számára is megmaradjanak. A létövezet e szférájában egyenrangú tárgy lesz egy színlap, egy fotó, egy végrehajtást elrendelő irat, egy ezüstkoszorú vagy akár egy fehér zsebkendő. A személyiség nagyságától persze magának a tárgynak is nő az értéke, de egy olyan kiállításon, mely a debreceni kőszínház százhuszonöt évének állít emléket, a személyiség eltűnik, feloldódik a múlt kollektív jellegében.

Debrecenben a színháztörténeti emlékek gyűjtésének kezdete a Csokonai Kör nevéhez fűződik. Az irodalmi kultuszban, amellyel az ő tevékenységüket megnevezhetjük, ugyanis kiemelkedő szerepet játszik a tárgyak gyűjtése, bemutatása. A kör 1898-ban a debreceni színészet száz éves évfordulója alkalmából kiállítást rendezett a kereskedelmi Akadémia Csokonai-szobájában, amelyre igyekeztek összegyűjteni a még fellelhető dokumentumokat. Felkutatják a valamikori debreceni színészeket vagy hozzátartozóikat. A kiállításon a színlapok, a fotók mellett ott látható Petőfi színészi kardja, Lendvayról, Egressy Gáborról készült Barabás-féle metszetek, Szigligeti kézirata. Emléktáblát helyeztek el a hajdani Fehérló Fogadó helyén álló megyeháza falán és színházban díszelőadásokat tartottak. Néhány napra visszatért Debrecenbe Blaha Lujza, Prielle Kornélia, Bulyovszky Szilvia és más a díszelőadás műsorán szereplő nevezetes színész, Géressy Kálmán a kör irodalmi szakosztályának alelnöke megírja „A debreceni színészet száz éve" című munkáját. A színház egyébként rendszeresen bemutatta a kör által kiírt színműpályázatok első díjas da-

rabjait, s Csokonai nevét Szathmáry Zoltán mellett a kör egyik neves tagja, Oláh Gábor javaslatára veszi föl 1916 januárjától. Ez utóbbi annál is időszerűbb volt, mert több támadás is érte a várost, hogy még mindig nem vállalja teljes egészében a magyar drámairodalomban is előkelő helyet elfoglaló költőt, 1905-től 1928-ig a színháztörténeti dokumentumokat a többi tárggyal együtt a Csokonai szülőházában működő Városi Múzeumban őrizték.

A Déri Múzeum megépülése után idekerül a gyűjtemény. A leltári adatok tanúsága szerint a gyűjtés esetleges, csak egy-egy hagyatékkal kerül be jelentősebb színháztörténeti anyag. Jelenleg a Debreceni Irodalmi Múzeumban őrizzük Petőfi Zoltán, Blaha Lujza, Vízvári Gyula *szerződését*, néhány *levelet* Blaha Lujzától, Horváth Árpádtól, Sós Imrétől s más neves színházi személyiségtől. Érdekes adalék a színészek életkörülményeinek megítéléséhez a végrehajtásokat elrendelő *bírói végzések*, rendőrkapitányi levelek. Sajnos *színlap*gyűjteményünk nem teljes, de a legkülönbözőbb időszakokból őrzünk belőlük: említésre érdemes talán Jókainé búcsúfellépését hirdető színlap 1884-ből, vagy az 1876-os Utazás a Föld körül c. látványos előadásé. A múlt apró jele az a fehér zsebkendő, amely Prielle Kornéliáé volt, akinek Petőfi az 1846-os debreceni látogatásakor megkérte a kezét. Őrizzük néhány debreceni vonatkozású szerző, pl. Oláh Gábor, Juhász Géza drámájának kéziratát. Jellemző adalék a színházi világ megismeréséhez Vadnay Vilmát (1883), Jókainé Laborfalvy Rózát (1884), Blaha Lujzát (1885) köszöntő *emlékvers*, a különböző időszakokból való *színházi emlények, napló, kritikakönyvek* (pl. Békéssy Róza), *Visszaemlékezések* (Besse Miklós). Értékes anyaga a gyűjteményünknek a színészeket, előadásokat megörökítő fotók. A kiállításon az iparművészeti gyűjtemény néhány színházi vonatkozású tárgya is látható. Jelentős színháztörténeti anyag található a Tiszántúli Református Egyházkerület Nagykönyvtárában és a debreceni Egyetemi Könyvtárban.

E tárgyak őrzése, bemutatása fontos, hisz ha csak indexszerűen is, mégis közvetlenül utalnak arra a valamikori szellemi történésre. Hagyományunk különleges, mert az időt negligáló jelei, s mint ilyenek az emberi létezéshez szükséges folytonosságtudatunk kiemelkedő biztosítékai.

Lakner Lajos

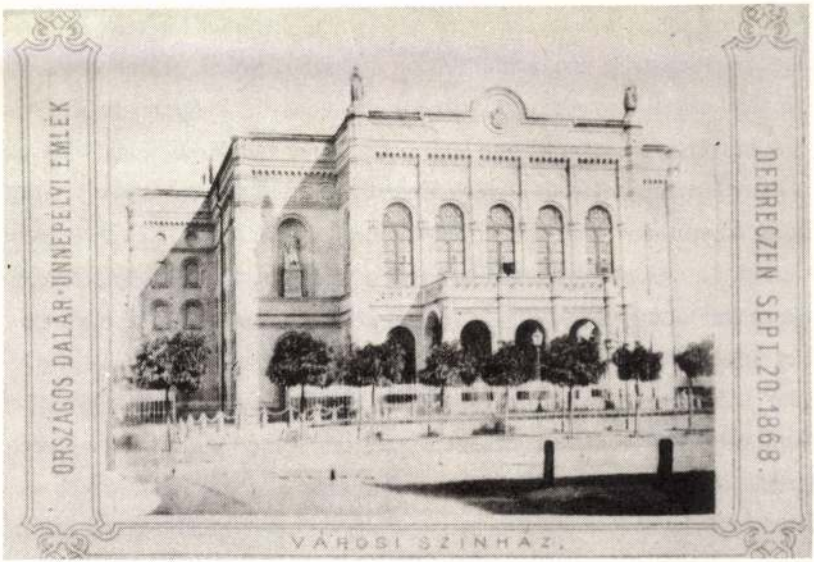

Skalniczky Antal : A színház 1868-ban (Letzter Testvérek fényképe)
Das Stadttheater, 1868 (Photo von den Gebrüdern Letzter)

Debreceni színészportrék

125 éve, 1865-ben nyitotta meg kapuit Debrecen város kőszínháza. Skalniczky Antal építész minden erejét összeszedte, hogy méltó épületet tervezzen annak a városnak, amely a filléreit szedte össze, hogy felépüljön a múzsák otthona. Rosszindulatú megjegyzés az, hogy a cívis város azért emelt ilyen hatalmas, díszes, romantikus épületet, mert „tellett": a városnak újabb és újabb földeket kellett eladnia, hogy haladjon az építkezés, s újból és újból számítani kellett a közönség jóindulatú adakozására.

Amilyen erőből és szeretettel jött létre az épület, olyan lelkesedéssel fogadta a város közönsége az első társulatokat. A *Hortobágy*, a *Debreczen*, a *Debreczeni-Nagyváradi Értesítő* című lapok híreiből kitűnik, hogyan ünnepelték a színészeket, s milyen figyelemmel kísérték a festők vagy fényképészek kirakatkiállításait, s a sztárfotókat. A debreceni kőszínház kezdeti első évei egybeesnek a debreceni fényképezés hőskorával.

A hatvanas években Müller Lajos, a Letzter Testvérek, Gondy Károly és Egey István „fényirdái" lefényképezték a város négy nevezetes pontját, így az új színházat is. Látogatójegy-méretű, ún. vizitképet, majd nagyobb méretű, ún. cabinetképeket készítettek a színészekről, igazgatókról. Nagy sikere volt Gondy Károly Blaha Lujzát ábrázoló fotolitográfiájának, amelyet Strelisky fényképe után, több példányban készített, s amely a „Csipike" címszerepében ábrázolja az alig tizenhat éves, valóban gyönyörű fiatalasszonyt. 1870-ben készült Marastoni József kőrajza a debreceni társulatról Gondy-Egey huszonnégy fényképe alapján. E metszetek és a fényképek egyre több példányban készültek, s egyre inkább kiszolgálták a növekvő sztárkultuszt. Mert sztárkultusz már a reformkorban is volt, példa rá az, hogy rézkarcban, litográfiában terjedtek a szerepképek, száz,

vagy annál is több példányban. A debreceni Gondy-Egey „fényirdában" tehát nemcsak a saját-, hanem a közönség kedvéért is fényképezőgép elé ült Foltényi Vilmos és felesége, Törökné Szakáll Róza, Tanner István és felesége, Ódry Lehel, Bacsó Lujza, Bély Róza. Saját, utcai ruháikban, de méginkább színpadi öltözékben, egy-egy szerepben ábrázolták Gondyék a népszerű színészeket, operaénekeseket, így Bély Rózát a *Bűvös vadász*-beli szerepben, Vízvári Gyula komikust a *Dandin György*-ben és a *Kékszakállú herceg*-ben, Tanner Istvánt a *Tell Vilmos*-ban, Bogyó Alajos operaénekest a *Hunyadi László* szerepében. (A cabinet fotókat Czellár Katalin ajándékozta múzeumunknak.)

Gondy-Egey, Papp Albert, Knebel Jenő, majd a századfordulón *Letzter József, Némethi József, Takács Vince* egymással versengve készítették sztárfotóikat. Újságokban hirdették kirakatkiállításaikat, ahol a debreceni opera- és operetténekeseket, naivák, komikusok vagy az itt vendégszereplő fővárosi színészek portréit állították ki. Knebel a fiatal Rózsahegyi Kálmánt, Némethi Krémernét, Püspöki Rózsit fényképezte le. Letzter József Piacz utcai szalonja igazi művészeti központ volt. Ide jártak az írók, költők, színészek, s Letztert barátság fűzte Zilahy Gyula színigazgatóhoz. Amikor a *Debreceni Újság* támadást intézett a színtársulat ellen, Letzter azzal a lovagias gesztussal próbálta megvédeni a színházat, hogy ellenlapot indított *Debreceni Nagy Újság* címmel, s többek között Tóth Árpádot is alkalmazta. A vállakozásra rámént teljes vagyona és fényképészeti műterme. Nála olyan színészfotók készültek 1903-14 között, amelyek több szerepben mutatták be Singhoffer Vilmos operaénekest, Rózsa Lilit, Hahnel Arankát, Felhő Rózsit, Püspöki Rózsit. E fotókból nemcsak a szerkesztőknek, kritikusoknak, de a közönségnek is juttattak a színésznők vagy a fényképészek. Ekkor lett igazán sikk a dedikált fénykép. Ekkor kezdődött - a közönség növekvő igényére - az igazi tömegtermelés, a sztárfotók készítése.

Debrecenben nagy szerepet játszott *Balkányi Antal*, aki előbb Romániában, majd Németországban képezte magát. Hamburgban filmgyárban dolgozott, itt ismerte meg a mozisztárokat népszerűsítő képeslap gyártást. Míg korai színészképei igényes, szép munkák voltak, (Menszáros Margitról, Bányai Irénről), 1910 utáni portréi nyomdai sokszorosítással, százszámra készültek. A közönséget azonban nem a fotó, a képeslap minősége izgatta, hanem az, hogy birtokolja a kedvenc színész, vagy primadonna arcképét.

1919-ben jelent meg *Takács Vince* kirakatában a Honthi Hajnalkát (plakáton: Honthy Hannának írva!) ábrázoló fotó. A debreceni ifjak bálványát, a valóban gyönyörű fiatal operettszubrettet nagyszerűen jellemezte Takács igényes felvétele. Pár év múlva, a húszas évek elején *Ruzicska Gyula* felvétele aratott ilyen sikert a nagyon finom, bájos Tímár Iláról. Tömegtermelésre, „fogyasztásra" készültek *Berzéki Sándor* műtermének fényképei. Mégis értéket jelentenek, mert megőrizték a debreceni előadások részleteit abból az időből, amikor még filmfelvétel nem volt. Próbákon, vagy esti előadásokon látni Rajz Ferencet, Rajz Jánost, Károlyi Vilmost, Halasynét, Tímár Ilát, Thuróczy Gyulát, Hortobágyi Arturt, egy-egy szerepben, jelenetben. (A fényképeket, lapokat Kardoss Géza leánya, Edith Bruckner és Szombathelyi Gyula ajándékozta múzeumunknak. Több fénykép származik a nemrég elhunyt Tímár Ila albumából.) Azért értékesek ezek a színésznők és hódolóik otthonában őrzött fotók, mert gyakran egyedül, egy-egy példányban reprezentálják a fotósok működését. Sajnos, a debreceni műtermek jórésze elpusztult, kiégett 1944 őszén, a nagy debreceni szőnyegbombázások idején, tehát nemhogy a kirakat sztárfotói, de még a negatívok sem maradtak fenn. Elpusztult Szipál Márton Károly, Burg József, Aszmann Ferenc Piac utcán lévő üzlete, műterme, de még Tőkés Ilonáé is, a Nagytemplom mellett. Tőkés Ilona később, mint a Fotó Szövetkezet munkatársa, rendszeresen fényképezett a színházban, illetve hozzá mentek el a színház művészei. Ő ké-

szítette például 1965-ben az ünnepi évad társulatának tablóképét, amely megmaradt a színház archívumában. Szerencsére az utóbbi negyven év színházi fényképei szép számmal találhatók ugyanitt.

A debreceni színház igazi fénykora volt az 1949-62 közötti bő évtized. Olyan igazgatók fémjelezték, mint Solti Bertalan, Téry Árpád, Szendrő József, s olyan rendezők, mint Somlay Artur, Vámos László, Pethes György, Seregi László, Horváth Ádám, Békés András, Kazimir Károly, Lengyel György és mások.

A színészek közt itt találni még Thuróczy Gyulát, Hortobágyi Arturt, s a Téry társulat új tagjait: a fiatal Soós Imrét, Örkényi Évát, Simor Erzsit, Spányik Évát, Tyll Attilát, Zenthe Ferencet, Mensáros Lászlót, Márkus Lászlót.

Feledhetetlen az 1951-es „Bánk bán" előadás, az 1954-es „Rómeó és Júlia", Soós Imrével és Andaházy Margittal, az 1955-ös „Ármány és szerelem" Márkus Lászlóval és Örkényi Évával, az „Éjjeli menedékhely" Márkussal, Soltival, Novák Istvánnal, az 1956 évi „Hamlet" előadás Márkussal, Simor Erzsivel, Örkényivel, Mensárossal. Itt kezdte pályafutását Latinovits Zoltán, aki Csokonai „Karnyóné"-jában mutatkozott be 1957-ben.

Kezdeti kísérletek után 1952-53-ban kapott erőre az operai részleg, majd társulat. 1973-ig 70 operai bemutató volt. Olyan nevek fémjelzik a társulatot, mint Balogh Éva, Hankiss Ilona, Bartha András, Varga Magda, Marsay Magda, Tibay Kriszta, Gallay Judit, Berczelly István, Tréfás György, Korondy György. A színháznak több éven, évtizeden át kiváló művészei voltak: Gurnik Ilona, Bángyörgyi Károly, Simor Ottó, Novák István, Oláh György, Lontay Margit, Sárosdy Rezső, Gerbár Tibor, Szabó Ildikó, Tikos Sári.

A teljesség igénye nélkül említsük meg, hogy később itt kezdte a pályát, illetve több évadot töltött itt Lőte Attila, Bárány Frigyes, Linka György, Béres Ilona, Cserhalmi György, Nagy Anna, Tímár Éva, Sinkó

László, Haumann Péter, Tóth Judit, Dégi István, Kézdy György, Harsányi Frigyes és sokan mások.

A felsorolt művészekről és másokról is bőven van kép civil- és jelenetkép a színház archívumában. 1953-tól minden előadásról készül legalább 30-40 fotó. Így tudjuk bemutatni azokat a feledhetetlen jelenetképeket, amelyeken a fiatal és soha meg nem öregedett Soós Imre, az ifjú Latinovits, Márkus, Mensáros és színpadi partnereik jelennek meg. A fényképeket Szipál Margit, ifj. Szipál Márton, Tőkés Ilona, később Kalmár István készítette. Rajtuk kívül szinte minden debreceni fényképész dolgozott hosszabb-rövidebb ideig, esetleg egy darab bemutatóján, vagy főpróbáján a színházban, a színpad közelében.

Nem véletlen, hogy az elszármazott debreceni fényképészek színházközelben maradtak. *Gisser Gyula* már Székely Aladár mellett készített Budapesten színészfotókat a 20-as években (Rózsahegyi Kálmán, Svéd Sándor). Debrecenben fényképezte le Jávor Pált, majd Budapesten az írók, festők portréja mellett több felvételt készített több fővárosi színészről, s azok egy részét át is adta a Színháztörténeti Múzeumnak.

Szipál Margit még Debrecenben fényképezte le Gencsy Sárit, Lehoczky Évát, Spányik Évát. Budapesten, Apáczai Csere János utcai műtermében Dayka Margitot, Sinkovits Imrét, Honthy Hannát, Pécsi Sándort, Rajz Jánost és a mai popsztárokat. Ha teheti, hosszú ideig beszélget modelljeivel, még ha a színpadról, TV-ből ismeri is őket. Hozzá hasonló módszert választott bátyja, Márton, azaz Martin Martin, a Los Angeles-ben élő világhírű sztárfotós, illetve fotós sztár. Los Angeles-i stúdiójában megfordul szinte minden mozisztár, popsztár, akiket csak akkor kezd fotózni, ha létrejött a kapcsolat, ha már megismerte modelljét, mint magánembert is. Erről így nyilatkozott: *„Ha portrét fotózol, többet foglalkozz a szellemmel, mint a fizikummal. Ha valakit lefotózol, két képet készítesz: egyet a külsőről, egyet a belsőről. Így teremted meg a kellő kifejezést és így*

válsz rendezővé." Azt hiszem, ezt vallották a nagy sztárfotósok, pl. Angelo is, s ezt a tanulságot kell mindenkinek megfogadnia, aki színházi fotós, sztárfotós akar lenni.

Sz. Kürti Katalin

Izsó Miklós Csokonai szobra 1900-ban (a modell Ódry Lehel volt)
Csokonai-Statue von Miklós Izsó im Jahre 1900
(Das Modell war Lehel Ódry 1867)

125 Jahre des Debrecener Theaters (1865–1990)

Im Jahre 1798 wurde in Debrecen die Nationale Theatergesellschaft (Nemzeti Játékszín Társaság) gegründet, die ihre Vorführungen in Wagenraum des ehemaligen Gasthofs zu Weißem Pferd hielt. Auf mehreren Schauplätzen – meistens in Höfen, auf gezimmerten Bühnen – spielten die Bahnbrecher der ungarischen Schauspielerkunst.

Das bereits aus Stein gebaute Theatergebäude ist 1865 fertig geworden und später im Jahre 1916 wurde das Theater nach dem großen Dichter der Stadt, Mihály Csokonai Vitéz, Csokonai Theater bennant. Das Theatergebäude wurde nach den maurisch-byzatinische Motive anwendenden Plänen des Architekten *Antal Skalnitzky* in romantischem Stil erbaut. Auf die Hauptfassade, auf die Dachung und über das Gesimwerk wurden die allegorischen Statuen der Dichtung und des Volklieds von *János Marschalkó,* einem bedeutenden Bildhauerdes des vorigen jahrhunderts aufgestellt. Ebenfalls von ihm stammten die damals die Nischen der Seitenwände verzierenden Statuen der Dichter Sándor Petőfi, Ferenc Kazinczy, Mihály Vörösmarty, Mihály Csokonai Vitéz, Ferenc Kölcsey und Károly Kisfaludy. Die Innenräume wurden mit den Wandgemälden von *Károly Teuchert* dekoriert, oberhalb der Bühnenöffnung sind aber sieben Büsten, Werke von *Károly Telepy* aufgestellt worden, welche die großen Persönlichkeiten der Heldenzeit der ungarischen und Debrecener Schauspielerkunst, József Szerdahelyi, Károly Megyeri, Lajos Fáncsy, Márton Lendvay, d.Ä., Zsigmond Szentpétery, Miklós Udvarhelyi und Frau Kántor Anna Engelhardt darstellen.

Das steinerne Schauspielhaus wurde am 7. Oktober 1865 mit dem Prolog von Mór Jókai und mit der Vorführung des Dramas "Bánk bán" von

József Katona eröffnet. Der erste Direktor war István Reszler, in dessen Schauspielergruppe solche Künstler wie Lujza Blaha, Vilmos Folténvi, der Tenorist Ferenc Fektér (der später im Ausland auftrat), die Koloratursopran Frau Mándoky Emma Morzsai (die vorher in Italien und in Spanien gesungen hat) auftraten. Zwischen 1866 und 1874, während der Intendanturperiode blieben diese Künstler und neben ihnen traten auch Róza Szakáll, István Együd, Gyula Rónay, István Tanner, Gyula Vizváry, Miklós Zöldy und für eine kurze Zeit, Lehel Ódry auf. Dieser letztere ist später ein führender Schauspieler des Nationaltheaters geworden. Vom Jahre 1874 bis 1896 wechselten die Direktoren einander oftmals ab. Die Theatergesellschaft befand sich meistens in einer scweren Situation, traten jedoch hier die besten Kräfte der ungarischen Schauspielerkunst (Béla Bercsényi, Béni Dalnoki, Laura Hetényi, Flóra Örley, Kálmán Latabár) auf.

In der Zeit der Jahrhundertwende, unter dem Direktorat von János Komjáthy, dann von Gyula Zilahy ist eine wahre Glanzperiode ins Leben des Theaters eingetroffen. Vilma Singhoffer, Aranka Hahnel, Rózsi Felhő, Margit Menszáros, Lili Rózsa, Ernő Bérczy, Kálmán Rózsahegyi waren echte Bühnesterne hier, deren Fotos in den Schaufenstern der Debrecener Fotoateliers einen großen Erfolg erzielt haben. Zu dieser Zeit formte sich der wahre Starkultus aus, der in der Zeit des Auftretens von Lujza Blaha in den Sechzigerjahren des vergangenen Jahrhunderts seinen Anfang genommen hat.

Während des ersten Weltkriegs und am dessen Ende hat ein neues Theater, das sog. Lustspieltheater hinter dem Arany Bika Hotel seine Arbeit begonnen. Der größte Star dieses Theaters war die Debütantin Hanna Honthy. In der Epoche zwischen den zwei Weltkriegen war das Theater unter der Leitung der Direktoren Géza Kardoss und Árpád Horváth, in den Fünfzigerjahren war aber sein Direktor der wirkungsvolle Árpád Téry.

Auf der gutgegliederten Hauptfassade mit harmonischem Rhytmus des Theatergebäudes romantischen Stils – eines der bedeutendsten Kunstdenkmäler von Debrecen – sind aber nicht mehr János Marschalkós Werke, sondern Arbeiten von mehreren Händen, wie. Die von *József A. Antal, Sándor Boldogfai Farkas, István Kamotsay, Lajos Ungváry, Mihály Dabóczy,* und die Arbeiten von *Károly Soproni Stöckert* zu sehen. In diesem erneuerten, bereits 125 jährige Theatergebäude hat das Csokonai-Theater mit der 125. Festspielzeit begonnen, und das Déri Múzeum bezeigt diesem Jubiläum seine Ehre. Die Ausstellung zeit uns Theaterzettel, Dokumente, Reliquien, Gemälde, Statuen, Stiche und Photos. Im Jahre 1898, zur Zeit des Zentenariums der Debrecener Schauspielkunst konnte das Debrecener Publikum schon Photos von Schauspielern sehen, aber ein umfassendes Bild solcher Art wird über die Starphotos zum ersten Mal vorgestellt. Man kann behaupten, daß die Geschichte des Debrecener Steintheaters parallele Züge zu der Geschichte des Debrecener Photographierens hat. Seit es in Debrecen Photographie gibt, existiert auch das Theaterphotographieren. Die meisten Urphotos sind in der Ausstellung von der Firma *Gondy-Egey* zu sehen, aber wir zeigen eine schöne Zusammenstellung von den zu Beginn des Jahrhunderts schaffenden Photographen, u.a. von *Gyula Ruzicska, Antal Balkányi, József Letzter, Vince Takács und Sándor Berzéki.*

Katalin Sz. Kürti

Gondy-Egey: Ódry Lehel / Lehel Ódry im Jahre 1867

Skalniczky Antal: Városi Színház
Die Stadttheater im Jahre 1865.

GONORD, bécsi arcképrajzoló

G, Portraitzeichner in Wien, Pozsonyba érkezett és a Roze-ban vállt meg. (1780, 29. vzám, 81)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

M. D. K.

GONORD François festo"
1756 - 1819/25

Garas XVIII. N. 220.

M. D. K.

GONORD François arckép miniatűr-festő

1780-ban Pozsonyba érkezik.

Garas XVIII. sz. 220. l.

Ø

Gonosz István

IV. é. ép. hallg.
1941–42.

Kotsis-tanszék.

Búcsújáró templom és rendház a Balaton mentén, a Szt. Mihály hegyen (Tervezet

Távlati kép és alapraj.

Technika
1942. 131. l.

folyóir.

C. 56

8r

Történelmi Adattár

Csanád-egyházmegye hajdana s jelenéhez.

Havi folyóirat.

A csanád-egyházmegyei papság közreműködése mellett perkentik és kiadják Orthmayr Tivadar és Szentkláray Jenő.

I. 1.–672. ll. (csonka) ——— Temesvár Diemer Károly 1871.

Patak Jenő

Táblakép.

"Günther és Brunhilde" és "Siegfried és Brunhilde", -Gonsenbach müvei a Müegylet sorsolási kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864. I. IV. 1. 332. old.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Gyermekfejek, cer.

Vázlatok, kék cer.

Lucy, kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Ülő nő, cer.

Vázlatok, kr.

U.N. arcképe, bar.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

Gontsarov Olga /Rózsaffy Dezső felesége/

Rajzai szerény és bensőséges megnyilatkozásai a müvésznek a Nemzeti Szalon kollektiv kiállitásán, melyet Register: "Képzőmüvészeti Krónika" cimmel ismertet, a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 192o. május 1.
XXXI. évf. 15. sz. 223. lap.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Anyám, kr.

Férfi akt, barna kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. ~~ápr.~~ 13-16.l.

MDK

R,né Gontcharoff Olga

Gyurka, kr.
Ülő nő, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Anyám, kr.
Kislány macskával, kr.szin.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. ~~1-ső~~ 13-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Női arckép, kr.

Négy rajz, sz.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. ~~kéz~~ 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Női akt, cer.

Fekvő nő, "

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. ~~1-15~~ 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Fiuk, zöld.kr.

Tanuló vör.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. ~~13~~ 13-16.1.

MDK

R,né Gontcharoff Olga

Gyermekfejek, cer.
Vázlatok, kék cer.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Lucy, kr.

Ülő nő, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Vázlatok, kr.

U.N. arck. barna kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDE

H.né Gontcharoff Olga

Didi, cer.

Mici, "

Kis fiu,"

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontharoff Olga

Kis lány, cer.

Kislány kalitkával, cer.

Fiu akt, zöld.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontharoff Olga

Női fej, kr.

Lányka, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontharoff Olga

Öreg férfi akt, cer.

Gyuri, vör.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontharoff Olga

Pihenő ~~férfi~~ fiu, barna kr.

Jóska, paszt.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontharoff Olga

Női akt, cer.

Fiucska, akv.

R.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Kis lány, tobl.

Férfi fej, kr.

U.N. vör.kr.

N.Szal.csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Férfi fej, toll

Varrogaté, sz.cer.

Alvó csecsemő, " "

N.Szal.csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Satyr feÍj. kr.

Juliska, psezt.

N.Szal.csop.kiáll. 192c. márc. 13-16.l.

MDK

B.né Gontcharoff Olga

Evés közben, kr.

Kislány babával, cer.

M.Szal.csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Leányka, cer.

Női fej, "

R.Szal.csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.l.

MDK

R,né Gontcharoff Olga

Gyerekek, cer.

Olvasó nő, "

N.Szal.csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Női akt, cer.

Öreg férfi akt, "

N.Szal.csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Szobasarok, cer.

Kislány, vör.kr.

N.Szal.csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Tájkép, cer.

Férfi fej, vör.cer.

N.Szal.csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Gyerekek, kékcer.

N.Szal.csop.kiáll. 1920. márc. 15-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Női aktok, kr.

Bandi, vázl.paszt.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Tájképek Páris könny. cer.

Vázlatok

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDI

R.né Gontcharoff Olga

Alvó, kékcer.

Kórházban, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDI

R.né Gontcharoff Olga

Fiu arckép, v.kr.

" " " "

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.l.

MDK

B.né Gontcharoff Olga

Gyerekek, cer.

Georges, akv.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 15-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Alvó fiuv.kr. vázl.

" " " " "

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Kislány tanul, cer.

Pihenő fiu, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-15.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Fiu, v.kr.

Didi, zú.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Gyermekarckép, cer.

Férfi arckép. "

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 15-16.l.

MDK

B.né Contcharoff Olga

Párisi nő, kr.
Téli táj, "

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 15-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Édes álom, cer.

Kis lány, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Vázlatok

Francia nő, kr.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Pihenő kr.

Tanuló fiu, v.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.l.

MDK

R.né Gontcheroff Olga

Iró fiu, sz.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Georges alszik I. v.kr.

" " II." "

N.Szai. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16.l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Gyermekfejek, cer.

Lucy, paszt.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Szunnyadó kislány, cer.

Fiu, v.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Gyermek arckép, v.kr.
" " cer.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Leányfej, cer.

Didi, cer.

Mici, "

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16. 1.

mDK

R.Göntscharoff Olga.

a N.Sz.által rend.63 csop.kiáll. egyik-másikán szerepelt müveivel. 1920.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-ga. 1929.febr.

MEK

B.né Gontcharoff Olga

Kis fiu, cer.

" lány, "

Kis lány kalitkával, cer.

B.Szal. csop.kiáll. 1930. márc. 13-16. l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Fiu akt, z.kr.

Női fej, kr.

Leányka, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Öreg férfi akt, cer.

Gyuri, vör.kr.

Pihenő fiu, bar.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Jóska, paszt.

Női akt, cer.

Fiucska, akv.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Kis lány, toll

Férfi fej, kr.

U.N., vör. kr.

N.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Anyám, kr.

Kis lány macskával, sz.kr.

Amyám, kr.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Fiuk, zöld. kr.

Tanuló, v.kr.

Női akt, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Fekvő nő, cer.

Női arckép, kr.

Négy rajz, sz.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Goutcharoff Olga

Férfi fej, toll

Varrogató, sz.cer.

Alvó csecsemő, sz.cer.

M.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16. l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Satyr fej, kr.

Juliska, paszt.

Evezés közben, kr.

M.Szal. csop.kiáll. 1920. márc. 13-16. l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Kis lány babával, cer.

Leányka, cer.

Női fej, "

N.Szal. csop. kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MDE

R.né Gontcharoff Olga

Gyerekek, cer.

Olvasó nő, "

Női akt, "

N.Szal. csop. kiáll. 192o. márc. 13-16.1.

MKD

R.né Gontcharoff Olga

Gyermek arckép, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Goncharoff Olga

Férfi akt, bar.kr.

Gyurka, kr.

Ólő nő, cer.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

[illegible]

[illegible]né [illegible] Olga

Tanuló fiu, vör.kr.

Iró fiu, sz. "

Georges alszik, vör.kr.

[illegible]. [illegible]. [illegible]. 192[illegible]. [illegible]. 13-16. l.

MKD

R.né Gontcharoff Olga

Georges alszik, II. vör.kr.

Gyermek fejek, cer.

Lucy, paszt.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MKD

R.né Gontcharoff Olga

Szunnyadó kislány, cer.

Fiu, vör.kr.

Gyermek arckép, vör.kr.

N.Szal. csop.kiáll. 192o. márc. 13-16. l.

MDK

R.né Contcharoff Olga

Fiu, vör.kr.

Didi, sz."

Párisi nő, kr.

M.Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 13-16. 1.

MDK

B.né Gontcharoff Olga

Téli táj, kr.

Édes álom, cer.

Kis lány, "

B.Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 13-16. l.

MEK

B.né Goutchkoff Olga

Vázlatok

Francia nő, kr.

Pihenő, "

B.Szal. coop. kiáll. 192o. márc. 13-16. l.

IDE

R.né Gontcharoff Olga

Női aktok, kr.

Bandi vázl. paszt.

Tájképek Páris környékéről, cer.

M.Szal. csop. kiáll. 1925. márc. 13-16.1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Vázlatok

Alvó, kék cer.

Fiu arckép, vör.kr.

N.Szal. csop. kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Fiu arckép, vör.kr.

Gyerekek, cer.

Georges, akv.

N.Szal. csop. kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Alvó fiu, vör.kr.

" " " "

Kislány tanul, cer.

N.Szal. csop. kiáll. 192o. márc. 13-16. 1.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Pihenő fiú, cer.

Gyermekarckép,"

Férfi " "

N.Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 13-16. l.

MDK

R.né Gontcharoff Olga

Öreg férfi akt, cer.

Szobasarok, cer.

Kislány, vör.kr.

N.Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDE

R.nő Gontcharoff Olga

Tájkép, cer.

Férfi fej, vörécer.

Gyerekek, kék "

N.Szal. csop. kiáll. 1920. márc. 13-16.1.

MDK

A. Gontsarov novjet testo
„Marat meggyilkolása Charlotte
Corday által" c. Zép Zésztője

Beiträge zum sozialistischen Realismus
Berlin 1953. 98.

GONTZWALD ANTAL, pénzverő

Emlitve:-58.-1815.IX.13... "Antonius r.kath.Locus orig:Citte Kremnitz, monetarius.Receptus:13 Sept, 1815."- 1820.XI.1.Marctelly János vasmetsző megvesszi Gontzwaldnak a Lakatos utcai házát. 68.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1660-1829/ 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY: LX-LXI.évf. 1961-1962. Akad.Kiadó, Bpest. 1962

GONTZwald ANTAL, pénzverő

Gonzales Gábor üvegt. ipm

1984-es Műnelmi Vásár
30 év alatt
kiállítása szerepelt

→ Gorka Géza ipm

MŰVÉSZET 1985/10/7

Gonzáles Gábor

Metro 2005. sept. 9

ÜVEGALKOTÁSOK SEREGSZEMLÉJE

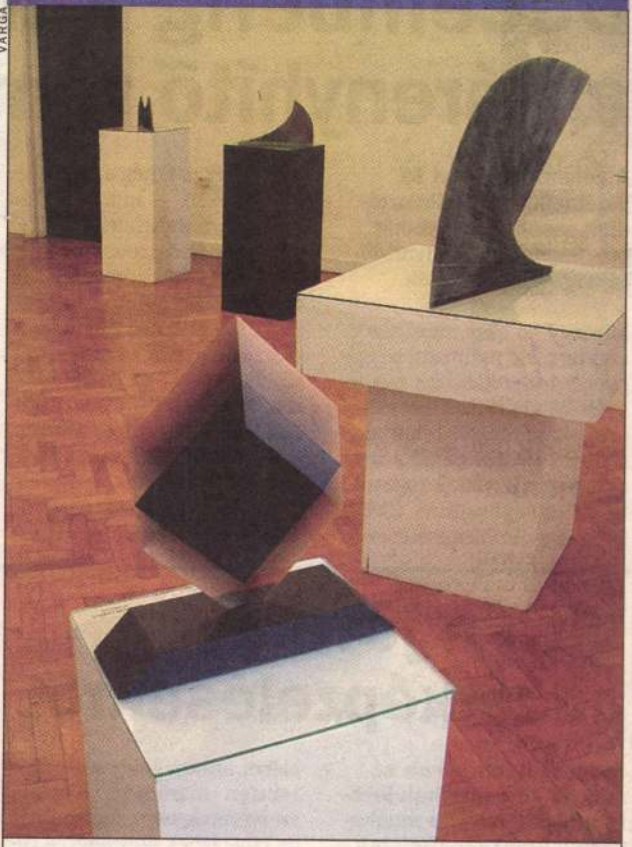

VARGA KATA

Ferenczy Noémi-díjas alkotók állítanak ki
Szeptember végéig látható a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum Galériájában az az üvegkiállítás, amelyen Gonzáles Gábor, Lukácsi László és Czebe István művei láthatók. A tárlatot H. Bognár Zsuzsa rendezte. (Metro)

Decemberig kifi
a kárenyhítő tám

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium szerint decemberig megkapják a kárenyhítő támogatást a gazdák.

Mintegy 50 ezer mezőgazdasági termelő nyújtotta be igényét a nyári kalászos termények betakarítását követően aszálykárelőlegre. Tehát az ő terméskiesésük haladta meg a 30%-ot, így váltak jogosulttá az előlegfizetésre, illetve zöldség-gyümölcs esetében is igényelték ezt még a téli fagykárok okán – mondta Németh Imre miniszter.

A gazdák összesen 3,4 milliárd forintot igényeltek. A végleges kárenyhítő támogatásra 6,6 milliárd forint maradt, amit az őszi betakarítású növények után, a keletkezett károk arányában osztanak szét a károsultak között.

A termelők szántóföldi növénytermesztés esetén 3000 forintot, zöldség-gyümölcs termesztőknél pedig

Vita a jövő évi adóelképzelésekről

Számottevően nőnek az adó- és járulékterhek jövőre a munkaadói és munkavállaló érdekképviseletek számításai szerint, a kormányzati oldal viszont ezt határozottan cáfolta az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) gazdasági bizottságának hétfői ülésén.

elérni ahhoz, hogy a reálbér szinten maradjon. A szakszervezetek nem fogadják el az szja-terhek növelését. A cégek versenyképességét is rontja, ha a kedvezőtlen szjaváltozások miatt csak magasabb bruttó béremeléssel lehet elérni a kívánt reálbérpozíció-javulást.

Művészszoba

Meyrick Kelet-Európája

Két éve a Zenei Információs Központ le-elet kapott Richard *Meyrick* angol zongora-művésztől, aki mai magyar szerzők műveit érte tőlük. Hasonló érdeklődéssel fordult más közép- és kelet-európai országok zenéje felé is. Bevallom, nem hittem, hogy a művek radatának közeli hallható következménye esz. Váratlanul ért hát a posta, mely egyik darabom bemutatójának kitűzéséről tájékoz-atott. A művész a Korunk zenéje vendége-ként Budapesten magyar litván, lengyel, ro-mán, horvát s persze brit kompozíciókat szó-altatott meg.

– Miért szentelsz érdeklődést Kelet-Kö-ép-Európa zenéjének?

– 1991-ben rák támadott meg, aminek osszú kórházi kezelése évekre elzárt a zon-orától. Abban az időben Kelet-Európában élyreható változások mentek végbe, ame-yek nagyon megragadtak. Hazámban nem merték eléggé a kelet-európai zongo-amuzsikát, s ez esélyt adott számomra, ogy valami eredetit, mástól különbözőt pro-lukáljak.

– Ismertél már akkor kelet-európai zon-goraműveket? Jártál e tájon valaha?

– Én játszottam Aram *Hacsaturjan* 1961-ben komponált szonátájának ősbemu-tatóját, s előadtam a művet Londonon kívül Amerika- és Ausztrália-szerte, fel is vettem Hollandiában. Csak vele voltam kapcsolat-ban. A Szovjetunióban fel is léptem, de Stra-vinsky Petruskájánál modernebbet nem tűz-tem ott műsoromra. Most zajlik az „áttörés"; nemrég Horvátországban szerepeltem, most pedig itt.

– Hány mű érkezett hozzád körleveled nyomán?

– Több száz.

– Hogyan tudtál ennyiből választani?

– Kizárólag személyes ízlésem szerint. Nem voltam „zsűri" egy képletes zeneszerző versenyen, pusztán kiválasztottam, ami tet-szett. Megesik, hogy ami nekem tetszik, a közönségnek nem. Volt egy horvát darab, amelyet szerettem, a közönség is szívesen fogadta, de a hierarchia elutasította a fiatal zeneszerzőt.

– Mi a személyes ízlésed a kortárs zenében, mit keresel benne?

– Valamit, ami megindít engem. Be kell ismernem, hogy az avantgárd számomra idő-rablás. Bár budapesti műsoromon is szerepel olyan litván alkotás, amely meglehetősen avantgárdnak mondható. De abban is van valami, ami egyedivé teszi.

– Milyen magyar zeneszerzőkkel találtad meg a hangot kottalapjaikon keresztül?

– Korlátozott számú fellépési lehetősé-gem van kortárs programmal, így még nem játszottam *Pócs* Katalin darabjait, de szándé-komban áll, csakúgy mint *Nógrádi* Péteréit. *Lendvay* Kamilló nekem dedikált bagatellje-inek ősbemutatójára most Pesten került sor, s játszottam *Durkó* Zsolt A gömb története ciklusának részleteit is. Ha nem terhelne épp Beethoven összes zongoraversenyének le-mezfelvétele, szívesen bemutattam volna több magyar művet is.

– Egy angol lemezkiadó számára Chopin noktürnjei után ezúttal Budapesten rögzíted a Beethoven-koncerteket az Állami Hang-versenyzenekarral, Kocsár Balázs vezényle-tével. Érzel-e különbséget a klasszikusok, il-letve a kortárs zeneszerzők műveinek gya-korlása és előadása között? Más-e, amit már hallva ismersz, mint amit csak a papírból hámozol ki?

– Ha valaki régi szerzőket játszik, nem hagyatkozhat hallásélményekre. Nagy mű-vészek nem kerülhetnek mások játékának hatása alá.

Hollós Máté

Bóni gróf örökös tag

Latabár Kálmán köszöntése a Fővárosi Operett Színházban

Színészdinasztia tagjának lenni édes teher. Nyomasztja az embert a dédapa, a nagyapa, a nagybácsi, az édesapa emléke, ugyanakkor felemelő e ritka örökség. Az ítészek óhatatlanul az elődökkel hasonlítgatják össze az utódot, miközben keresik benne a sajátost, a csak őrá jellemzőt.

Legutóbb a Fővárosi Operett Színház Gobelin termében az operettbarátok köre gyűlt össze szokásos találkozójának egyikén, amikor a program pontok között szerepelt egy kedves, megható dolog: az eddigi örökös tagok köszöntötték virággal, tortával, az új örökös tagot, *Latabár* Kálmánt. Nem a legifjabb Latyit, hiszen akad még ifjabb a színpadon Kecskeméten *Árpád*, a most kitüntetett színész e nehéz, rögös pályát választott fia.

Latabár Kálmán meghatottan vette át az ajándékokat és fogadta a gratulációkat. A főiskola elvégzése után Pécsett töltött két esztendőt és utána került a fővárosba. A Csárdáskirálynő *Bóni*jaként mutatkozott be a pesti közönségnek. Több, mint harminc évet töltött a Nagymező utcai teárum deszkáin. Sok szerepe közül a legkedvesebb számára az édesapjától átvett figura *Frosch*, a Denevérből. Arra a kérdésre, hogy zavarta-e valaha apja hírneve, azt felelte eleinte igen, de amikor már érezte, hogy a közönség neki tapsol, akkor megváltozott ez az érzés.

Lelke mélyén mindig hű volt az operetthez, de természetesen szívesen ment Szegedre a Szabadtéri Játékok *Háry* János előadására vendégszerepelni, átsétált a hajdani Thália Színház színpadára a Bal négyes páholy című produkcióban Rátkai Márton szerepét eljátszani és utazott a világban a társulattal. Járt háromszor Amerikában, táncolt és énekelt az Ausztráliában élő magyaroknak, de mindig hazavágyott. Énekelt németül és görögül, mindenütt szeretettel fogadták.

Hogy kit tekint így az örökös tagság kapcsán a mesterének? Az édesapját, hiszen tőle tanult meg mindent, ami fontos ezen a pályán, énekelni, táncolni, játszani a partnerekkel és játszani a közönséggel. Volt kitől, s volt mit elsajátítania...

V. A.

Vidám Phil Collins-album

Dance Into the Light

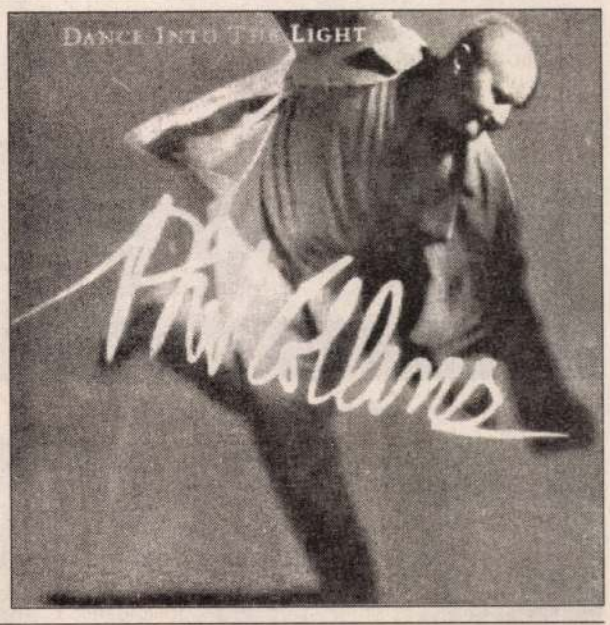

Phil *Collins*, aki eredetileg a legendás Genesis dobosa volt, ma már a popzene egyik kimagasló egyénisége. Szólókarierrje 15 évvel ezelőtt, a Face Walme album megjelenésével kezdődött. 1993-ban jelent meg *Both Sides* című lemeze. *„Nagy váltás volt ez az életemben"* – mondta akkor –, *„ezt az albumot egyedül csináltam, úgy éreztem, senki nem értené meg, honnan jönnek ezek a dallamok. Ez egy nagyon személyes, sötét, őrült zene."*

Hetvenmillió eladott lemezzel ma az egyik legsikeresebb és leggazdagabb angol zenész. Októberben jelent meg a Both Sides óta az első újabb munkája, a *Dance Into the Light* című album, amely már sokkal derűsebb képet fest a művészről. *„Éppen a fordítottja az előző lemeznek, mert vidám és optimista, olyan, amilyennek most érzem magam."* Az új lemez számaiban afrikai zenei hatás érződik. Az albumot Phil Collins Franciaországban készítette.

(r. j.)

Koncertélmény

Tizennyolc húron pendülve

Két koncert, húszezer hallgató: ez a világ körüli úton járó, Al DiMeola, Paco De Lucia és John McLaughlin alkotta gitártrió és a két rendező cég, a (nevükkel ellentétben magyar) Multimedia és a Private Music Productions Budapest sportcsarnokbeli koncertjének mérlege. Az október 11-i esti fellépést követő éjféli ráadást az elképesztő méretű érdeklődés váltotta ki, s szerencse, hogy a muzsikusok engedtek a nyomásnak. A várakozásban benne volt a másfél évtizeddel ezelőtti, hallatlan sikerű Friday Night in San Francisco album hírneve, no meg a trió tagjainak azóta (külön-külön) befutott pályája: siker minden szinten.

A mérce kétségtelenül az 1980-ban rögzített első lemez. Három gitáros a vi-ág első vonalából: flam-enco, ifjonti tűz, izgalom, zenvedély, fölényes tech-nikai tudás, könnyed, bá-nulatos virtuozitás. A föl-edezés, az egymásra talá-ás eufóriája. Egyetemes delikátesz ibériai melódi-ákkal, latinos ritmikával, amerikai fűszerekkel és hosszú lejáratú szavatossá-gi idővel.

Nos, kiderült, az attrak-ció megismételhető. Fel-melegítve is fogyasztható, mint a töltött káposzta, ami új ízekkel, aromákkal dú-sul. Az egykor fiatal, szár-nyaló muzsikusok azóta érett férfikorba léptek, len-dületük megfontoltsággá szelídült, a technikai tökéletesség élményénél fonto-sabb lett számukra a hangok belső értéke. Szenved-élyük nem kopott meg, de szemlélődő, már-már ro-mantikus világításba oldó-dott. Az amúgy individua-lista művészek már nem-csak magukra, hanem egy-másra is figyelnek, mert felismerték: a válasz sok-szor a másikban rejlik.

A két budapesti koncert programja és zenei anyaga teljesen megegyezett (há-rom szóló, három duó, há-rom trió, a régebbi és az új darabok), hangulatában azonban különbözött egy-mástól. Az elsőn a közön-ség várakozásteljesebb, fo-gékonyabb, a trió kötele-ségtudó, de kevésbé ihlet-ett volt, míg a másodikra a zenészek már bejátszották magukat, nagyobb kedvvel merültek alá a közös mu-zsikálásban, az érzékien bizsergető témákban, az egymásba fonódó, néha fé-lelmetes tempójú rögtönzé-sekben. Az idők során Pa-co játéka szikárabbá, fe-szesebbé vált, John meg-őrizte sokoldalúságát és le-hengerlő virtuozitását, a legtöbbet azonban Al vál-tozott, aki technikai bravú-rjából érzékeny, gondolko-dó gitárossá érett.

A három muzsikust a latin zene és az akusztikus gitárjáték közös szeretete hozta össze tizenöt éve, és kapcsolja össze ma is. Ez a közös nevezőjük, jóllehet műsorukban mára meg-szűnt a flamenco egykori dominanciája. Saját, egy-másra szabott szerzemé-nyeiken kívül programjuk jelképes új darabja a Feke-te Orfeusz című film min-denki által ismert, romanti-kus betétdala. Bizony, mú-lik az idő, s ha az ember a gitár mögül felpillantva meglátja maga előtt az élet vizét, megesik, hogy bele-borzong annak mélységei-be.

Turi Gábor

Négyszázötven éve tartják Párkányban

Simon–Júda-vásár

Kereken 450 esztendeje *Simon–Júdás napjához – október 28.* – kötődik az Esztergommal szembeni Párkányban (Stúrovó) a három napig tartó vásár. A napjainkban több mint tizenháromezer lakosú szlovákiai városkának – lakóinak háromnegyede magyarajkú – hajdanában négy vására volt: *György, Bertalan, Simon–Júda és Luca napján.* Közülük az utolsó előtti vált messze földön híressé.

Metszet Párkányról (1595)

Júdás, vagy a név görög-latin változatában Júda, rokona volt Jézusnak, akit „Tádé" másodnévvel különböztettek meg az Isten fiát eláruló iskarióti Júdástól. Az Újszövetségben tőle maradt ránk Szent Júdás levele. A tanácstalan, kétségbeesett emberek patrónusaként tartják számon. A Simon – héberül Semaél, jelentése „Isten meghallgatott" – gyakori név a Bibliában, összesen tizenkét személy viseli. Legismertebb közülük Jónásnak fia, Simon Péter az apostolok egyike. A kánai menyegző vőlegényével is azonosították. Fűrész által szenvedett vértanúságot, ezért a favágók védőszentjeként tisztelik.

A Duna bal partján fekvő *Párkány* már a római korban lakott hely volt, az itteni erődöt Onabio, Anabum, illetve Anavum néven említik, feladata a barbárok elleni védelem volt. A magyar honfoglalás után először 1075-ben szól okirat a településről *Villa Kakath* néven, amikor egy részét I. Géza király a garamszentbenedeki apátságnak adományozta Az 1157-ből, illetve 1215-ből származó adatok szerint már só-, illetve kikötővámot szednek *Kakathon* az esztergomi káptalan javára A halász-révész település az évszázadok során erődítménnyé fejlődött, ezt foglalta el a török néhány évvel a mohácsi vész után. Az oszmánok itt új erődöt építettek, amelyet *Dsigerdelen Parkan*-nak, vagyis erődfalnak neveztek el.

A helyi hagyomány már a török hódoltság kezdetétől, 1546-tól számon tartja a Simon–Júda-napi vásárokat. Minden bizonnyal erre hivatkozott negyvenhárom évvel később az esztegomi Szokolovics Mém vagy egyszerűen *Memy bég* 1589. március 2-án kelt levelében, amelyet Pálffy Miklós pozsonyi és komáromi főkapitányhoz írt. *„... itt Kakaton mindön héten vásár legyen és ismét fősokadalmak is legyenek, kire mindenfelöl bízvást jöhessenek és mehessenek és az miből pénzt terömthetnek, mindönöket árulja-nak és vegyenek... akár Lévából, (Érsek) Újvárból, Komáromból, (Nagy) Szombatból, Po (z)son(y)ból, Bécsből, Prágából, akár honnét jöjjenek, semmit ne féljnek."* A Simon–Júda-vásár túlélte az elmúlt századok viharait. Itt aratott európai jelentőségű fényes győzelmet a török felett 1683-ban *Sobiesky János lengyel király*, alig több mint két évtized múlva a *Rákóczi-szabadságharc idején* maga a fejedelem irányította innen a labanc kézen lévő Esztergom elleni hadműveleteket. 1724-ben III. *Károly király* adománylevelében megerősítette a mezővároska e kiváltságát, és *évi négyszeri vásárjogot biztosított*, amelyből a Simon–Júda-napi máig él. Átvészelte századunk hetvenes éveit is, amikor a járás közéleti urai új hagyományt akarva teremteni, „leváltották" a szenteket, és a plakátokon a „sturovói vásár"-ba csalogatták az érdeklődőket.

A szervezők az idén nem várták meg Simon–Júda napját, hanem előbbre hozták a háromnapos vásárt, amely a minap már lezajlott a Hlavnán, vagyis a Fő utcán. Tízezrek keresték fel a több száz portékát kínáló sátrat. Így egy évet kell várni a jövő őszi, immár 451. évi sokadalomra.

(botlik)

Bélyeggyűjtés

A forradalom emlékére

Nagy nemzeti ünnepünk alkalmával a Magyar Posta Rt. október 22-én *„Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékére"* elnevezéssel **70 Ft** össznévértékű bélyegsorozatot és **40 Ft** névértékű sorszámozott bélyegblokkot bocsátott forgalomba. A bélyegsorozat és a blokk *Svindt* Ferenc grafikusművész terve alapján, több színű ofszetnyomással a Pénzjegynyomda Rt.-ben készült. A 6000 000 példányban. 50 bélyeget tartalmazó ívekben készült bélyegsorozat **13, 16,** és **17** forint névértékű bélyegei a független sajtónak és a felkelő népnek, a **24 Ft** névértékű pedig Nagy Imre miniszterelnöknek állít emléket.

A 150 000 példányban készült *bélyegblokk* fekvő téglalap alakú bélyegképén és körülötte Nagy Imre és utolsó nemzeti kormányának tagjai láthatók a „pesti srác-cal", a háttérben pedig a fáklyás felvonulók tömegképe a nemzeti lobogóval.

M. B.

U-Kry, M.C., Ducky, Zahír és Herbie 1995-ben határozták el, hogy zenekart alakítanak. Gyors sikert arattak, első önálló nagylemezük már megjelent. Az Emergency House Party tartalmazza a happy hardcore teljes skáláját. (Magneoton Kiadó)

Vasárnap kirándulunk...

A régi képeslapokon kuglipálya, mozi, színház és kaszinó. Mulatókert, szánkóvasút, teniszpálya, panzió és vendéglő.

Vajon miben különböznek ezek a jóval kevesebb mai, hasonló helyszíntől? Talán abban, hogy a beszélgető vagy álldogáló figurákból sugárzik: *esemény, ami velük történik.* Esemény, amelyre készültek testben és lélekben. Esemény, amelynek megadják a módját, még akkor is, ha csak a nagyréti vendéglőben ülnek le egy pohár sörre vagy a Disznófő forráshoz hajolnak egy pohár vízért. Igaz, akkoriban valóban kaland volt felmenni a Gugger-hegyre vagy a Sváb-hegyre. Ekkor alakult ki a turistaházaknál a *„pecsételés"*, formát adtak a programoknak a turisztikai egyletek, lövészegyletek és klubok.

Forma. A képeken vasárnapi kalapok és öltönyök, sétapálcák, „vasárnapi" tekintetek – a szűkösebb vagy jobbmódúbb hétköznapok után.

A *Kutyavilla* vendégei eltervezték, hogy a hét végét itt töltik, és a *salgótarjáni tiszti kuglizó* játékosai is pontosan tudták, hogy szombaton ekkor és ekkor ott találkoznak... Megtervezni valamit és készülni rá, aztán részt venni benne... A kiszámítható élet sugárzik a „Sváb-hegy legmagasabb pontján" üldögélőkből...

Sipos Júlia

Képanyag: Juhász Gyula

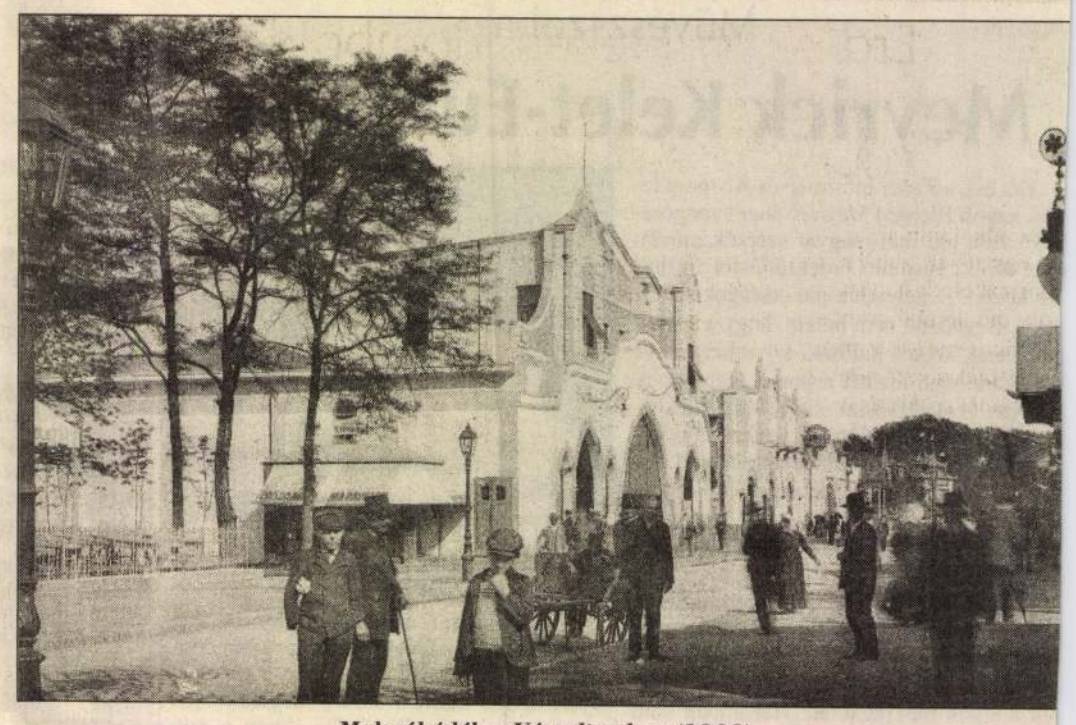

Mulatóbódék a Városligetben (1909)

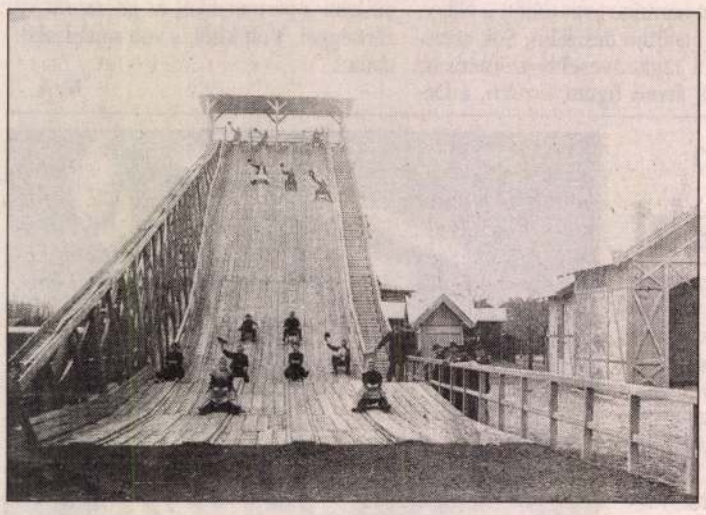

Szánkóvasút a Népligetben

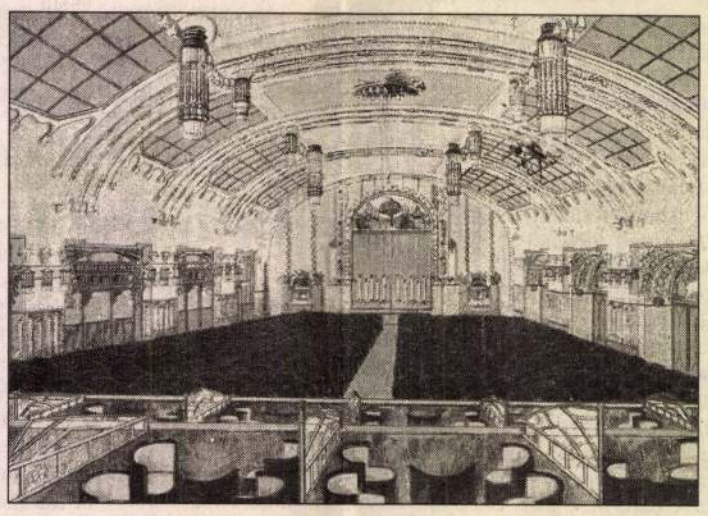

A József körúti Omnia Mozgóképpalota

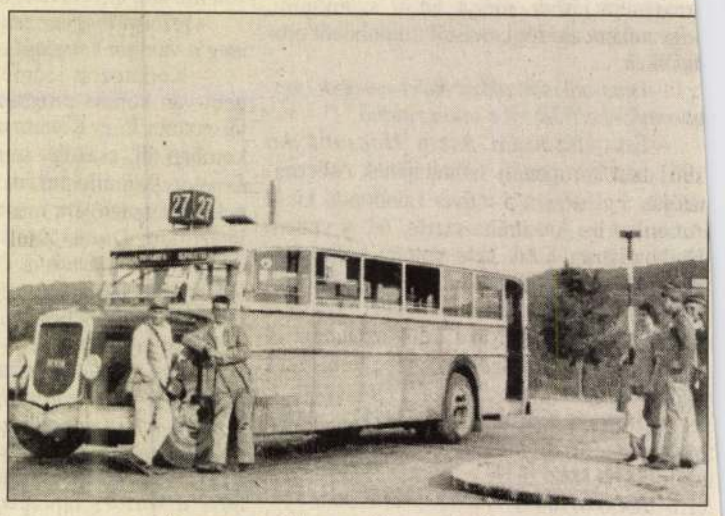

Kamaraerdő – autóbusz-végállomás

A Stefánia mulatókert

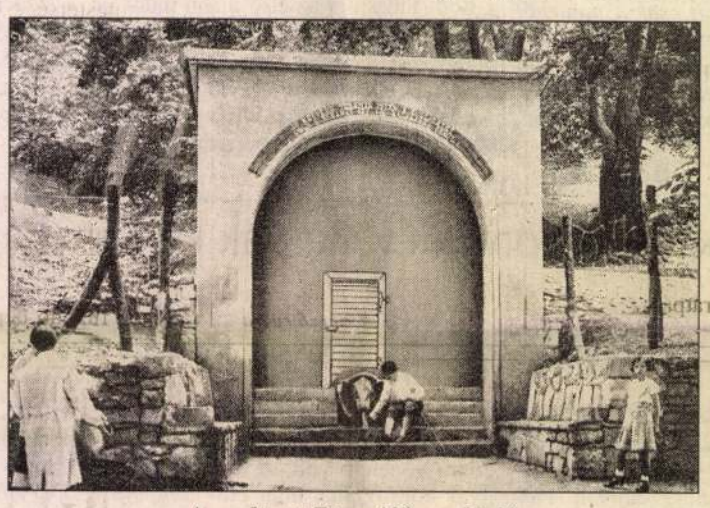

A zugligeti Disznófő vendéglő

Kozár Mihály Pozsony (János) hegyi vendéglője

Budapesti helytörténeti gyűjtemények kiállítása

A századforduló világa

Lovas kocsi és korabeli népviselet Rákospalotáról

Pesterzsébeten az jár, aki ott lakik, vagy éppen ott van dolga. A főváros XX. kerülete még mindig peremkerületnek számít, s kevés művészettörténeti ritkasággal, kultúrális eseménnyel vonzza a másutt lakókat. Ha mégis, akkor viszont a rendezvények színvonalával kitesz magáért, mint most a Gáll Imre Galériában megnyílt tárlat esetében. *A századforduló világa* címmel rendeztek időszaki kiállítást a fővárosi helytörténeti gyűjtemények anyagából. Egy tucat, tehát tizenkét kerület küldte el legszemléletesebb tárgyi emlékeit, hogy ízelítőt adjon szűkebb pátriájából. A különös hangulatot árasztó tárlatot *F. Dózsa* Katalin művészettörténész nyitotta meg, hangsúlyozta az enteriőrök gazdagságát, kifejező erejét. Ebben a miliőben nem a polgárság élete tükröződik a századelőről, hanem a kisember, a dolgos iparos, a földművelő, a kistisztviselő mindennapjai.

A galéria első terme méreteiben, megvilágításában is imponáló. A teljesség igénye nélkül érdemes elidőzni egy-egy tárgy láttán. A természetes fény sejtelmesen világítja át az ólomüveget. A csodálatos íriszek nem *Róth* Miksa alkotásai, hanem az ő stílusában született *Gonzales Gábor virágok.* Tovább haladva a tekintet óhatatlanul is a *Suda család hagyatékából* származó szépen reparált szalongarnitúrára esik. A kecses asztal mellett bizonyára jólesett egykor a kávé és az aprósütemény, akkoriban bizonyára még többet beszélgettek egymással a családtagok. A garnitúra mögött az ablakban csodálatos kézimunka látszik, a kor ízlésének megfelelő csipkével díszített függöny. A falakon felnagyított fotók és olajképek, ez utóbbiakból *Nagy* Dániel Részlet a Mátyás hegyből és az újlaki téglagyár képe című reprezentálja az óbudai gyűjteményt.

Az üveglapokkal védett tárlókban ott látható Kispest, pontosabban a híres Wekerle-telep fényképe. Az állami munkástelepen épült bérházak házirendje olvasható a lakásokról készült fényképek között. Az ott élők bizonyára be is tartották az abban foglaltakat, őrizték a telep rendjét, tisztaságát. Bizony elkellene hozzá hasonló irat most is, de legfőképpen az akkori mentalitás.

A terem végében lovas kocsi Rákospalotáról, a fogatot népviseletbe öltözött fiatalasszony és legény kíséri. Mögöttük teljes falhosszban hatalmas fotó örökíti meg a kor jellegzetes közlekedési eszközét, a csilingelő villamost. Mellesleg villamos- és lóvasútmodell is megszemlélhető a kiállításon egy tárlóban.

A kisteremben *cipészműhelyt* rendeztek be ez alkalomra, „suszterájt", ahogyan akkoriban mondták. Ha a régi szerszámok közé a szusztérszékre leülne egy hozzáértő mester, bizonyára azonnal tudna talpalni, sarkalni. A parányi műhely fölött a falon Tejcsik János erzsébetfalvi cipészmester műhelyéről készült elsárgult kép látható.

A kiállításról nem hiányzik az *iskola* sem. Nem lehet elfogódottság nélkül nézni a kopott, repedezett iskolapadot, rajta a palatábla és a kréta, középen pedig az elmaradhatatlan tintatartó és a mai gyerekek számára már szintén ismeretlen márto gatós toll. A számológép szó halla tán a mai diák csakis elektroniku gépre gondol, ám ez tologatós, fábo készült, és nagyon gyorsan megta nulták rajta a tanítótól az egysze egyet a nebulók. Érdekesek a most ni nézelődőnek a népiskolai szen léltető képek is. Itt és most a szár tás-vetés-boronálás műveletét látha ják egy képről, a másik biológiai is meretek bővítéséhez való: a mada rak etetését mutatja be.

(várhegyi)

Vajda József felvételei

A „suszteráj" eredetije Csepelen volt

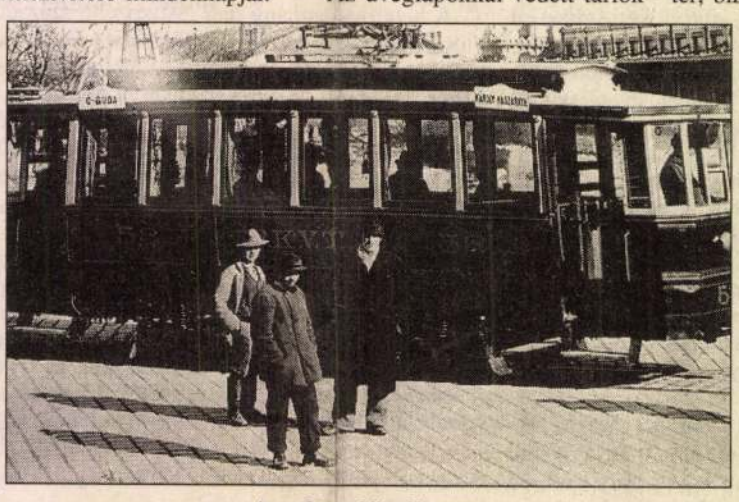

A csilingelő villamos

A madarak etetése – szabad. Oktatóábra az iskolából

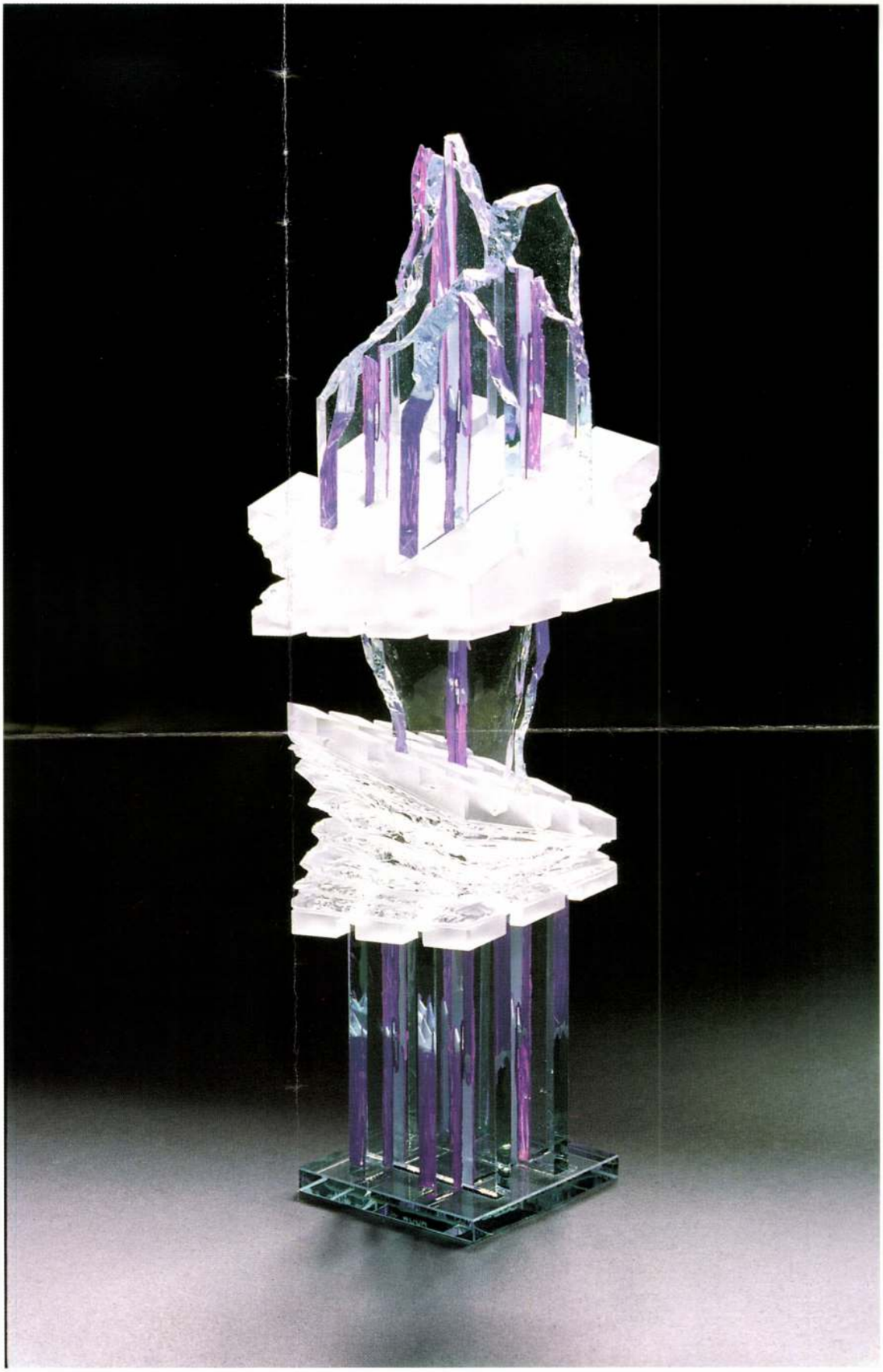

Kapcsolatok III. 1989.; csiszolt, maratott, faragott, öntött üveg síküveggel; 42x12x12 cm; a veszprémi Laczkó Dezső Múzeum tulajdona; Fotó: Patyi Árpád
Relationships III, 1989; cast glass, cut, etched, carved and combined with sheet glass; 42x12x12 cm; from the collection of the Dezső Laczkó Museum of Veszprém; Photo by Árpád Patyi

GONZALES GÁBOR

1203. Budapest, Hársfa utca 17.

Született: 1950. december 30. Budapest.
Born on December 30,1950 in Budapest.

Tanulmányok: Magyar Iparművészeti Főiskola, Szilikátipari Tanszék.
Üveg Szak. A Magyar Iparművészeti Főiskola Üveg Szakának műhelyvezetője 1970-től.
1977 óta kiállító művész.

Studied at the Glass Course of the Department of Silicate Industry of the College of Applied Arts.
Since 1970 the leader of the workshop of the Glass Course at the College of Applied Arts.
Regular participant at exhibitions since 1977.

Studióüveg, Szolnok, 1977

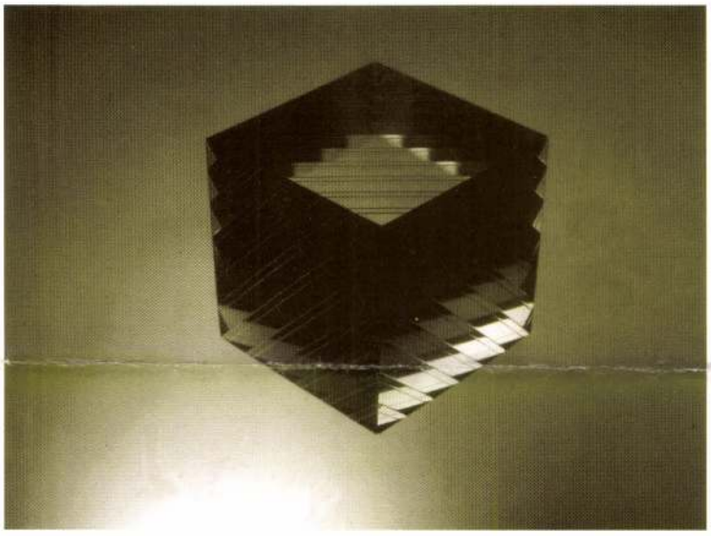

Tükröződés, 1984.; ragasztott, csiszolt, tükrözött síküveg; 11x11x11 cm;
Fotó: Gonzales Gábor

Reflection, 1984; sheet glass, laminated, metallized, glued and cut; 11x11x11 cm;
Photo by Gábor Gonzales

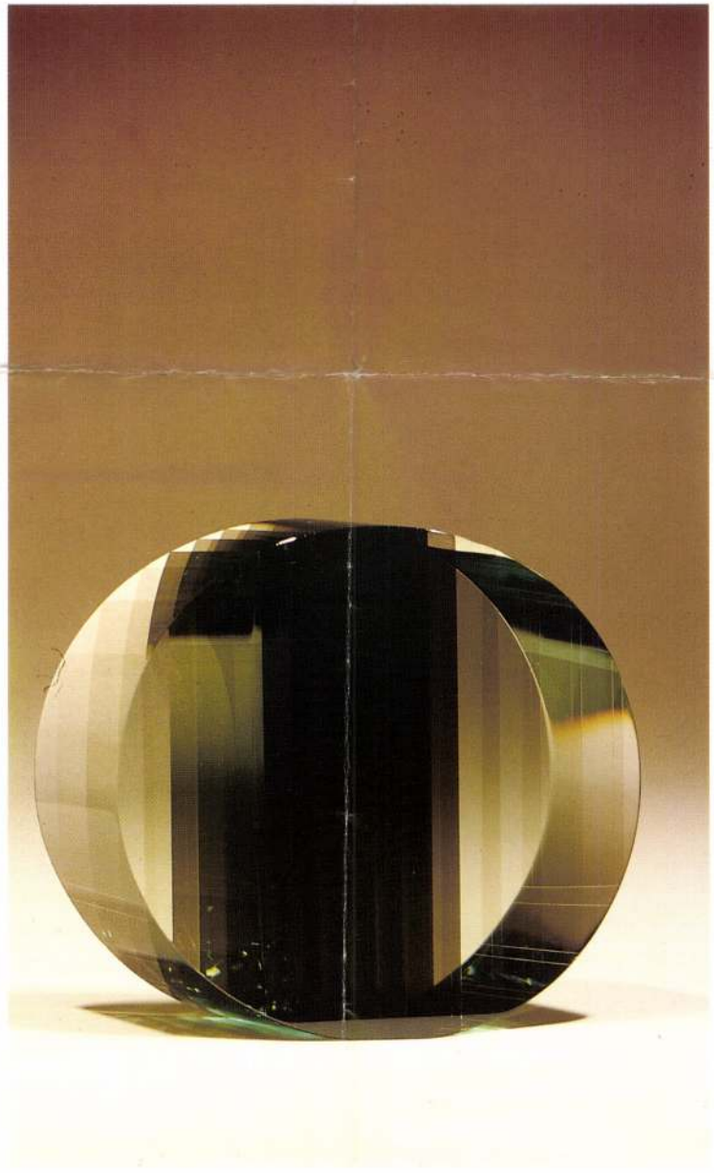

Mélybe tűnő fény, 1989.; ragasztott, csiszolt síküveg; : 23 cm; Fotó: Gonzales Gábor

Light Dissappearing Below, 1989; sheet glass, laminated, glued and cut; D: 23 cm; Photo by Gábor Gonzales

GONZALES Gábor

Cím/Adress:
1203 Budapest, Hársfa u. 17.

Születési év, hely/Date and place of born:
1950. Budpaest

Tanulmányok/Studies:

Iparművészeti Főiskola	1970

Kiállítások/Exhibitons:

Jablonec Nemzetközi Ékszerkiállítás	1977
Jablonec Nemzetközi Ékszerkiállítás	1980
Budapest, Műcsarnok „A kéz intelligenciája" kiállítás	1980
Zalaegerszeg, Ifjúsági Művelődési Központ kiállítása	1981
Budapest, Vigadó Galéria „Az üveg" kiállítás	1982
Hamburg Hand Verks Form	1982
Hannover	1982
Budapest, Józsefvárosi Galéria Ékszerkiállítás	1982
München, „Eleganz" kiállítás	1983
Budapest, Műcsarnok „Nagy országos Kiállítás"	1983
Villingen Kleine Galeria	1984
München Handwerkmesse	1984
Párizs Képző- és Iparművészeti Kiállítás	1984
München Handwerkspflege	1984
Párizs Képző- és Iparművészeti Kiállítás	1984
München Handwerkspflege	1984
Balatonfüred Balaton Galéria	1985
Landau Városi Kultúrcentrum Kiállítása	1985

Cím/Adress:
Budapest, Kelen J. u. 19.

Születési év, hely/Date and place of born:
1966. Budapest

Tanulmányok/Studies:
Magyar Iparművészeti Főiskola üveg–porcelán szak 1989
Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja 1989-től

Csoportos kiállítások/Group exhibitions:
Kanazawa The International Exhibition of Glass Graft
Japán 1989

Köztéri művei/Mural works and works at public places:
Budapest, Pátria Nyomda ornamentális homokfúvott üvegek készítésében való részvétel 1988
Budapest, Pakisztáni nagykövetí villa ornamentális savmaratott üvegek rekonstrukciójában való részvétel
Balatonföldvár, Budapest Bank RT. Hullám üdülője, színes, figurális ólmozott térelválasztó fal készítésében való részvétel
Budapest, VIII. József krt. 37–39. lakóépület ornamentális savmaratott üvegablakainak rekonstrukciójában való részvétel 1990

Kiállított művei:
Kagyló/Shell
ragasztott, csiszolt üveg 19 x 12 x 6,5 cm
Kék tál/Blue dish
síküvegből hajlított díszüveg m: 15 cm
Tenger tál/Sea dish
síküvegből hajlított díszüveg m: 17 cm

Budapest, Vigadó Galéria	1985
Erfurt IV. Qvadriennale	1986
Párizs	1986
Sopron, Cézár-udvar	1986
Berlin Magyar Kultúra Háza	1986
Dijon	1987
München Handwerksmesse	1987
Horgen Heidi Divatékszer Triennálé	1987
Amszterdam Magyar Napok	1987
London „Gift Fair"	1987
Hamburg	1987
Hamburg Handwerksmesse	1988
USA, Potomac Dr. Robert Löeffler's Gallery	
Japán, Kanazawa The Internacional	
Exhibition Of Glass Craft	1988
Franciaország Vieil-Antibas Galerie Suzel Berna	1988
Rotterdam Galeria Bragiotti	1988
Amszterdam Galerie Rob van den Doel,	
Frauenau Glas Museum	1989
Frankfurt Edit Gottschbalk – Betz Galerie	1989
Fro., Vieil – Antibes Galerie Suzel Berna	1989
Amszterdam Galerie Rob van den Doel	1989
Japán	1990
Párizs	1990

Kiállított művei:

Nap–éj egyenlőség/Equinox –
ragasztott, csiszolt síküveg ϕ 23 cm

Fény csendje/Silence of Light
ragasztott, csiszolt síküveg ϕ 23 cm

FÁBRY János

Cím/Adress:
1141 Budapest, XIV. Bazsarózsa u. 100.

Születési év, hely/Date and place of born:
1947 Budapest

Tanulmányok/Studies:
Iparművészeti Főiskola 1970

Művei közgyűjteményekben/Works in publics collections:
Művelődési Minisztérium
Laczkó Dezső Múzeum Veszprém

Egyéni kiállítások/One man exhibitions:
Bp. Ferencvárosi Pincetárlat 1980
Oroszlány 1986
Bp. Budavári Galéria 1987

Csoportos kiállítások/Group exhibitions:
Kecskemét Országos Szilikátipari Formatervezési Triennálé 1979–88-ig
Bp. Vigadó „Az üveg" 1982
Ajkai Tavaszi Tárlatok 1978–84-ig
Veszprémi Tárlatok 1981
1983
1989

GONZALES GÁBOR

(1950. Budapest)
Az Iparművészeti Főiskolán folytatott tanulmányokat.
Címe: 1203 Budapest, Hársfa u. 17.

Kiállítások:

1977 Jablonec, Nemzetközi Ékszerkiállítás
1980 Jablonec, Nemzetközi Ékszerkiállítás
Budapest, Műcsarnok „A kéz intelligenciája"
1982 Budapest, Vigadó Galéria „Az üveg" kiállítás
Hamburg Hand Verks Form; Hannover
1983 München „Eleganz" kiállítás
1984 Villingen Kleine Galeria; München, Handwerkmesse
Párizs; München, Handwerkspflege
1985 Landau, Városi Kultúrcentrum
Budapest, Vigadó Galéria
1986 Erfurt, IV. Quadriennale; Párizs
Berlin, Magyar Kultúra Háza
1987 München, Horgen Heidi Divatékszer Kiállítás
Amszterdam, Magyar Napok
London „Gift Fair"
Hamburg, Handverksmesse
1988 Potomac, USA, Dr. Pobert Löeffer's Gallery
Kanazawa, Japán.
The International Exhibition of Glass Craft;
Franciaország; Hollandia
1989 Frankfurt, Edit Gottschbalk-Betz Galerie
Amszterdam, Galerie Rob van den Doel
1990 Japán; Párizs
Tihany, I. Tihanyi Üvegtriennále
1991 Párizs, d'Amon Galerie; Frauenau, Glasmuseum
Budapest, Árkád Galéria
1992 Párizs, d'Amon Galerie
Utrecht, Douwe Dekker Gallery
Bonn; Tegernsee; Pécs

Tisztelettel meghívjuk

GONZÁLES GÁBOR
HÁZI TIBOR
'SIGMOND GÉZA

üvegművészek kiállítására a

P*a*r*t*i Galériába

A kiállítást
augusztus 15-én 17 órakor megnyitja
Sárkány József művészettörténész

Megtekinthető a Káptalan u. 4. sz. alatt,
hétköznapokon 10-18 óráig, szombaton 10-14 óráig,
vasárnap 14-18 óráig. Hétfő szünnap.

A kiállítás támogatói:

SZFINX KFT.

PÉCS PLAST TERMOPLAST GMK.

KALA-MARK KFT.

MEGHÍVÓ

A novemberi ICOMOS klub a közelmúltban Európa Nostra díjat kapott segesvári Hegyi templom helyreállításával foglalkozik.

„ A segesvári Hegyi templom üvegablakainak a restaurálásáról „

Gonzales Gábor iparművész-restaurátor tart előadást.

Időpont: **2005. november 2. 17 óra**

Helyszín: 1014 Budapest, Táncsics M. u. 1., pinceklub, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal

Szeretettel várnak mindenkit a házigazdák:

Janotti Judit és Nagy Gergely

Gonzales Gába ipanniés

Gonzales Gábor, ötvös-ékszerkészítőművész

az Ifjúsági és Úttörő Művelődési Központ ipar művészeti kiállítás sorozatában látható jelenleg Gonzales Gábor, Sinkó Veronika, Anton Doncsev közös egerszegi bemutatkozása.

Sz. L.

Zalai Hírlap, 1981. jan. 21. 5. old. on.

Gonzales Gábor ezzel szemben az intim műfajt, az ékszerkészítést képviseli a kiállításon. Igényes anyaghasználat és társítás, s a mai korra jellemző lényegretörő, mármár eszköztelen megfogalmazás tükröződik míves-darabjain.

Sz. L.

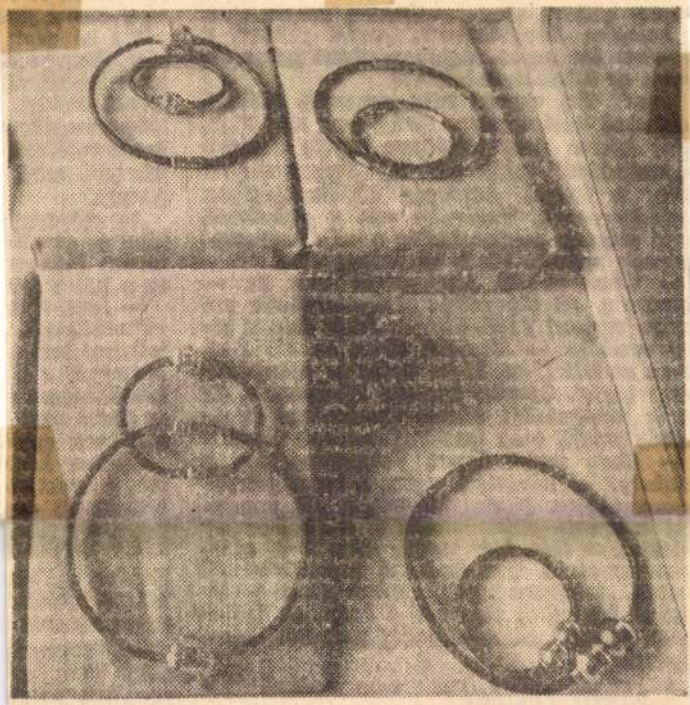

Gonzales Gábor ékszerei a kiállításon.

ési albizottságának vezetője, a rendezvény elelőse. — *Nos, már tavaly télen is itt edzőáboroztunk s igen kedvező tapasztalataink oltak. A körülmények minden igényt kielégítőek, kitűnő és elegendő a koszt, az üdülőzálló vezetői, dolgozói pedig kedvesek, készégesek.*

A tábor céljáról programjáról *Major István*, a JB oktatási bizottságának vezetője tájékoztatott:

— *A szombatig tartó együttlét a sport-*

Már búcsúz

Sándor. A köz
MLSZ jubileur
aztán azonnal

— *Hagyomá*
előtt télen, az
ron összehozzu
s igyekszünk
előttünk álló f

Gonzalez Gábor

Balatonfüredi üvegművészeti
kiállítás

Magyar Nemzet 1985. IX. 5.

GONZALES Gábor

MEGHÍVÓ

- A kiállítás megtekinthető: 1993. január 10-ig
- hétfő, kedd szünnap, szerdától-péntekig: 13-18 óráig, szombat-vasárnap: 10-17 óráig.

A VÍZIVÁROSI GALÉRIA
Meghívja Önt és barátait

FŰRI JUDIT és GONZALES GÁBOR
üvegtervező művészek és

TISZA KALMÁR GYÖRGY
festőművész

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYÍTÓJÁRA:
1992. december 17-én 18óra

Patak Jenő

Gonzenbach festő/19.sz./müvei a Müegylet sorsolási kiállitsán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.1.332.old.

Gonzenbach. C.

acélmetsző

l.

Magy. N. M. Líra

15. l.

T. 8340.

ss Haupt-Passes Esseck, samt der ueber
ädlichen Schiff-Brucken, wie solche
erl. Voelckern unlaengstens abgebrandt
spurg, gedruckt und zu finden bey Ja-
l a megerősitett város látképét szem-
mellett az előtérben a császáriak
genek. Felirata a lebegő mondatsza-

Esseck.

1. Das Schloss, befejezése: 8. Morast.

.2 cm.

02-902
02-6.

Goór Imre: Kettesben (vázlat)

— Akkor kerül
ıt a megyei I.
ókságba. Én j
ottam. Mindene
ı volt fiatal koromban. Nem
tudtam később sem megválni
sporttól. 1949-ben Bátyára nő-
ültem. Örömmel vállaltam el
községi sportkör vezetését.
PÉNZES Imrét a Kalocsai
árási Testnevelési és Sport Ta-
ácsnál úgy emlegetik, mint a
eglelkesebb, legaktívabb társa-
almi munkást. Elnökhelyettese
járási labdarúgó szövetségnek
s tisztséget tölt be a járási já-
ékvezetői tanácsnál is.
— Feleségem eleinte sokszor
ondta: miért csinálod ezt? De
za már ő is belátja, hogy nem
lég csak szeretni a sportot, ál-
ozatot is kell hozni érte...

ze TOKIÓ

z olimpia

ket — most már sok tekintetben al-
almatlanok a világ legnagyobb
portvetélkedésének megrendezésére.
Komazawát tehát át kell alakítani.
Még azokat a sportlétesítményeket
s modernizálni kell, amelyek azok-
an az időkben nagyszerűen beváltak és később is sok nagyszabású
portverseny színhelyei voltak.
Az építkezések már javában folyak olyan

PETŐFI NÉPE
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1983 MAR 10

mellett. Petro-

ELADÓ Kecskemét, [illegible] rút 19. számú ház, 1 szoba, konyha, kamra, nyári konyha beköltözhető lakrésszel. Érdeklődés: Kossuth krt. 43. szám. 5669

MÉRTÉK utáni szabósági szakmunkásokat állandó munkára felvesz. Jelentkezni: Kecskemét, Móricz Zsigmond utca 2. 5679

ELADÓ kisipari baba-sportkocsi, igényesnek. Kecskemét, Wesselényi u. 6. szám. 5696

ÚJ Pannónia 0 kilométerrel eladó. Kecskemét, Csóka utca 19. 5698

ELADÓ Csengődön, vasútállomáshoz közel, házhelyeknek is alkalmas, 2 hold szőlő. Belterületnek van nyilvántartva. Érdeklődni: Kiskőrös, Bajcsy-Zsilinszky u. 84. szám alatt 17 óra után. 5700

SZEKRÉNYEK, asztalok, székek eladók. Érdeklődni: 17 óra után. Vasárnap egész nap. Rapcsányi, Kecskemét, Bethlen krt. 6. 5701

250-ES kis kerekű Jawa motorkerékpár eladó. Kecskemét, Nagykőrösi utca 27. 570

ELFOGLALHATÓ ház eladó. Kecskemét, Magyar utca 43. 570

CSALÁDI ház eladó. Kecskemét Kassai u. 4., Rendőrfalu. 565

ELADÓ beköltözhetően 3 szoba, hallos, összkomfortos szabad rendelkezésű villa. Kecskemét, Ady Endre utca 15. 566

WARTBURG eladó 40 000-ért. Kecskemét, Kada Elek u. 14. Műszerész 568

1963 JAN 20

1021

NE HAGYJUK ŐKET EGYEDÜL...

Szűk, sötét helyiség. Egymás hegyén-hátán sorakoznak padok, festőállványok, sőt furcsa kontrasztként a szomszédos zenészkör óriási bőgőtokjai. A falon képek. Alattuk körben Kecskemét egyetlen képzőművészeti szakkörének tagjai, térdükre fektetett rajztáblával, kényelmetlenül összezsúfolva örökítik meg a közéjük éppen csak beszorult modell arcvonásait. A rosszul megvilágított, barátságtalan környezet mintha a múlt

Kevés a hely modell és rajzolók között. Portrén kívül mást nem is tudnak készíteni.

századbeli Párizs bohémtanyáinak különös légkörét idézné...

— Ilyen körülmények között — mutat körül Goór Imre festőművész, a szakkör vezetője — nehéz dolgozni, vagy eredményt felmutatni. Főleg: amit sokszor a szemünkre vetettek már — új, friss erőkkel gyarapítani a létszámot. Jelenleg alig fér el a mostani két csoport: — 12 kezdő és 15 haladó. Igaz, külön tartunk számukra heti egynapos foglalkozást — egy napot pedig az elméleti ismeretek bővítésének, közös művészeti vitának szentelünk — de hát ez szerintük kevés.

— Bizony az — helyesel egy hang a rajzolók sűrűjéből, melyet a többiek hasonló véleménye követ.

Most, hogy így közös gondjukra, „fájdalmukra" terelődik a szó, megszakad a szén, a ceruza szabályos mozgása, hogy helyébe lépjen végre a szó. Panaszok és vágyak, a fásult belenyugvás és a kitörni kész indulatok ellentétes érzéseitől sűrűsödik a levegő.

Kiderül, hogy még ezt a szakköri céloknak egyáltalán nem megfelelő zugot sem tekinthetik saját „otthonuknak". Sokan járnak ide kívül állók, vagy „bérbeadják" a termet — többek között katonai sorozás céljára is. Nem elég, hogy saját pénzükön vásárolják a nem éppen olcsó rajzeszközöket, ráadásul azok biztonságos elhelyezését sem tudják itt a szakkörben megoldani. Kevés a modelldíj összege is. Egy részét ők adják össze. És hogy miért nem rendeznek önálló kiállításokat, évente legalább egy vagy két alkalommal, annak is megvan az oka. Képek lennének, csak hozzávaló keret kellene. Helyesebben az ehhez szükséges 2—3000 forint. Gondolom, hogy a szakkört fenntartó, most már egyesített művelődési ház elő is tudná teremteni...

Valahogy az az érzésem — elhanyagolták, nem tartották fontosnak eddig a képzőművészeti szakkör működését. Kár volt. Mert hiszen — nézzük meg — kik járnak ide?

A régiek közül Szentkirályi József, a Konzervgyár dekorációsa, aki üzemében is hasznosítja az itt tanultakat. Irányítja, helyes útra tereli a képzőművészeti szemléletet. K. Szabó Lajos, a Helvéciai Állami Gazdaság üzemi kőművese, akinek itt fedezték fel eredeti, friss látásmódját, kézügyességét. Vagy Fülöp Mária, a tehetséges műszaki rajzoló és a kezdők közül Mezei Miklós, az Üvegbolt eladója, Faragó László, az Aranyhomok Szálló dolgozója, akik szabad idejük legnagyobb részét szívesen itt töltenék.

Talán rosszul dolgoznak, s nem éri meg a fáradtságot a velük való foglalkozás? A régiek közül többen — így Fülöp Mária, Koncz Gézáné, Szentkirályi József — nagy sikerrel szerepeltek a képzőművészeti körök országos kiállításain.

Elmennének üzemekbe, elvinnék képeiket is, de ismét felmerül az előbbi nehézség — a kerethiány. Aztán saját maguk elméleti továbbképzésére is kevés az a 2—3 óra hetenként...

Nem marad más választás, mint a Goór Imre által ajánlott szakkönyvet hét közben áttanulmányozzák és abból közös vitát rendeznek. A Szabadegyetem művészeti tagozatának őket érdeklő előadásait esetenként meghallgatják, tárlatra csak mennének. Élénken figyelemmel kísérik a napjainkban dúló képzőművészeti vitákat a modernizmus és naturalizmus, absztrahálás és realizmus körül, jómaguk nem az absztrakt, de a korszerű megjelenítési formák hívei. Nemcsak a képzőművészetben, de filmben, irodalomban és színházművészetben is...

Fejlődőképes, értékes kis csoport. Nem fűti őket művészi ambíció, feltűnési vágy, egyet szeretnének csupán — megfelelő környezetben, hetente több alkalommal a szabad idejüket jól, hasznosan eltölteni. S ez már nemcsak egy szűkre korlátozott csoport érdeke.

A szakkör „legöregebb" tagja Szentkirályi József. 1953 óta jár ide rajzolni, festeni.

Minden nagyobb városban megteremtették már egy életképes, jól felszerelt képzőművészeti szakkör lehetőségeit. Legtöbb helyen szinte irányítóivá váltak a város művészeti életének. Kecskeméten ez még nem történt meg, de talán lehetne rajta segíteni. Mi teszi indokolttá?

Az iskolák nem nyújtanak alapos művészettörténeti ismereteket. Az ismeretterjesztő előadások jellegüknél fogva — elsősorban ismereteket nyújtanak és nem az alkotásban való részvétel közvetlen élményeit. A művészet megszerettetésének, az ízlésnevelésnek legnépszerűbb és egyedül hatékony formái — a szakkörök lennének. A jól megszervezett szakköri foglalkozások nemcsak a tagok magatartására, fejlődésére hatnának ki, hanem — a környezetére is.

Igaz, hogy anyagi, erkölcsi támogatásuk bizonyos áldozatvállalást jelentene, de ezzel számolni kell. Hiszen egyrészről a művelődési házak alapvető szervezeti és nevelési egysége a szakkör, másrészről ismerve az épületadta lehetőségeket, kulturáltabb elhelyezésük mindenképpen megoldható lenne — most a művelődési ház egyesítése után.

Kicsit több megértéssel, támogatással Kecskeméten is elérhetnénk azt, amit az ország többi városaiban már sikerült megvalósítani. Hogy a ma még elszigetelten működő szakkör jelentős szerepet töltene be, szerves részévé válna művelődési életünknek.

Vadas Zsuzsa

PETŐFI NÉPE
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SPORT

A sportiskola munkájáról tárgyalnak

A Bács-Kiskun megyei Sportiskola vezetősége január 22-én, kedden tartja intézőbizottsági ülését. Ezen Bosznay Sándor testnevelő tanár, a sportiskola tanulmányi vezetője számol be az 1962. évben végzett munkáról és ismerteti a sportiskola előtt álló ez évi feladatokat.

Miért nem?

Válasz egy cikkre

A Petőfi Népe január 8-i sportrovatában „Miért nem?" címmel bírálat érte a kecskeméti vívókat, amiért nem vettek részt a Budapesti Vörös Meteor országos serdülő és úttörő vívóversenyén. Az elmúlt évben a Kecskeméti Vörös Meteor és a Bács-Kiskun megyei sportiskola vívói is szerepeltek a budapesti találkozón, sőt, mindkét szakosztály versenyzői ez alkalommal szereztek képesítést is. Sajnos, a kisebb vidéki szakosztályok nem tudnak minden évben annyi serdülő korú versenyzőt nevelni, hogy részt vehessenek minden országos versenyen. A budapesti és nagyobb vidéki szakosztályoknak könnyebb, mivel évente 30—40 serdülő vívót is nevelnek. A kisebb szakosztályoknál — mint a kecskemétiek is — az utánpótlásként előkészített serdülő és úttörő vívók helyi versenyeken nyerhetnek képesítést, de a néhány versenyzővel ilyen nagy versenyeken jobb helyezésre még kilátás sem lehet. Egyébként mint ezt a budapesti országos találkozó mutatta — a verseny a budapestiek „versenyfutása" volt, ahol a vidéki vívók csak ittott juthattak szóhoz. Ha Kecskeméten nem küzdenénk teremgondokkal, évente tudnánk 30—40 serdülőt küldeni az országos versenyekre. Nem lenne gond a versenyzők edzésének biztosítása már akkor sem, ha csak heti kétórai edzéssel is tudnánk bővíteni a jelenleg rendelkezésünkre álló időt.

GAÁL TIBOR

„Elmondtam megyénk eredményeit, problémáit"

Beszélgetés az országos sakk részt vett küldötte

Budapesten kétnapos értekezleten tárgyalták meg a magyar sakkélet eredményeit, problémáit. Megyénkből Gimes György, a megyei testnevelési és sporttanács munkatársa vett részt a Magyar Sakkszövetség ez évi értekezletén.

— Nagyon hasznos tanulságos volt ez a tanácskozás — mondotta munkatársunknak. — Szóba került a sakkélet valamennyi problémája. Kovács Kornél, az országos sakkszövetség szervező bizottságának elnöke beszámolójában részletesen értékelte az elmúlt évi eredményeket. Hazánkban egyre népszerűbb lesz ez a sportág és már 15 ezer igazolt versenyzőt tartanak nyilván. Foglalkozott beszámolójában a fiatal sakkozók nevelésével és kérte a jelenlevőket, hogy továbbra is népszerűsítsék városaikban, községeikben a sakksport fejlődését.

— A hozzászólások során szót kaptam én is. A megyei sakkszövetség és a sakk-kedvelők nevében elsősorban is megköszöntem az országos sakkszövetségnek, hogy lehetővé tette 1962-ben a nemzetközi Asztalos Lajos sakk-emlékverseny kecskeméti megrendezését. Foglalkoztam hozzászólásomban a fiatalok nevelésével, megemlítve a Kecskeméti Katona Gimnázium sakkcsapatának sikeres szereplését, amely háromszor nyert országos középiskolai bajnokságot. Megemlítettem, hogy a középiskolás ifjú Virág Ferenc kecskeméti mesterjelöltünk eddigi kitűnő szereplése alapján megérdemelné, hogy számításba vegyék a magyar ifjúsági sakk válogatott keret összeállításánál is.

— A Magyar Sakkszövetség vezetői ígéretet tettek, hogy patronáló mestert jelölnek ki, aki segíti a fiatal kecskeméti mesterjelölt további fejlődését. Elhangzott az értekezleten olyan terv is, hogy a vidéki sakkozók fejlődése érdekében minden megyét egy fővárosi nagyobb sportegyesület patronál majd. A Magyar Sakkszövetség szeretné, ha legalább minden igazolt sakkozó előfizetője lenne a Magyar Sakkélet című folyóiratnak. A szövetség tervbe vette egy hiszkötetes sakkelméleti kiskönyvtár megjelentetését, a sakkozók, olvasók véleményének, igényeinek figyelembevételével.

— Még egy érdekes, Kecskemétet érintő hírről szeretnék beszámolni — mondotta befejezésül Gimes György. — Az Országos Minősítő Bizottság és az

Az év első asztali

A kecskeméti járási asztaliter Hazag Krisztina (Tiszakécske), s a (Tiszakécske).

Kecskemét város női bajnoka V noka Dézsi György (KVM).

A rajnai várkastély

Valentyin Ivanov
tudományos-fantasztikus
regénye nyomán
írta **Cs. Horváth Tibor,**
rajzolta **Sebők Imre**
Folytatásos képregény

9

Gonzenbach

MDK

C. Gonzenbach

Mellképet Kaulbach rajza után. Karc.
Wien, Musikfreunde (Klein Fol.)
Eisenstadt - Haydn Museum
Bpest, Muzeum. (Singer a 2 mester
három közös karcát puliti) 54691/92, 54700.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 61.

NOK

M.D.K.

Goog András

Kőfaragó. Gigléden, Szöllöskén, Makláron, Kistályán, Felnémeten Dolgozik. Napszámja 10 dénár, fele az olaszokénak.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 187. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

Goog András kőfaragó M.D.K.

Eger környéki kőbányákban dolgozik / 1550/

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár épitkezésein 1493 és 1596 között

Az Egri Muzeum Évkönyve 1964. I. Eger- 1964. 188.1.

M.D.K.

Góg János, egri asztalos

Góg János egri rajztanárnak a főszékes egyházról készített modellját csinálja 1832-ben

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 332. old.

MDK

Goór Imre festő

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliografiája Müvért 1957.VI.évf.4.sz.347.l

Gór Imre

festő Kecskemét

Szabad Művészet

1952. 4 sz. 181. l.

Rózsa Miklós

A magyar impresszionista festészet

Budapest, 1914. Pallas.

8-r, 12, 299 l. Fűzve.

I. 2. p. h.

1.50

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Goór Imre

PETŐFI NÉPE

1961 MAR 9

1021

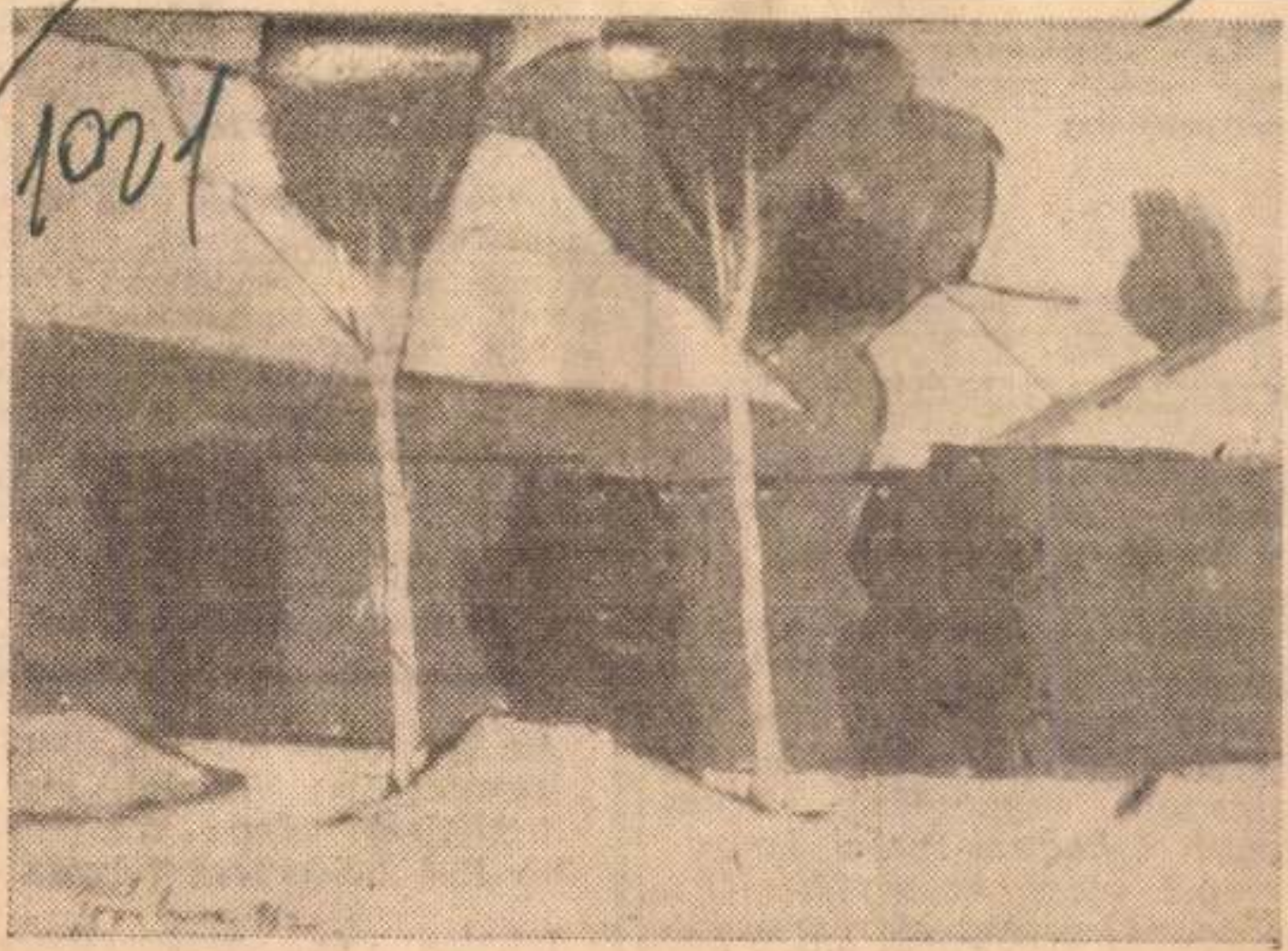

Goór Imre: Ház fákkal (olaj).

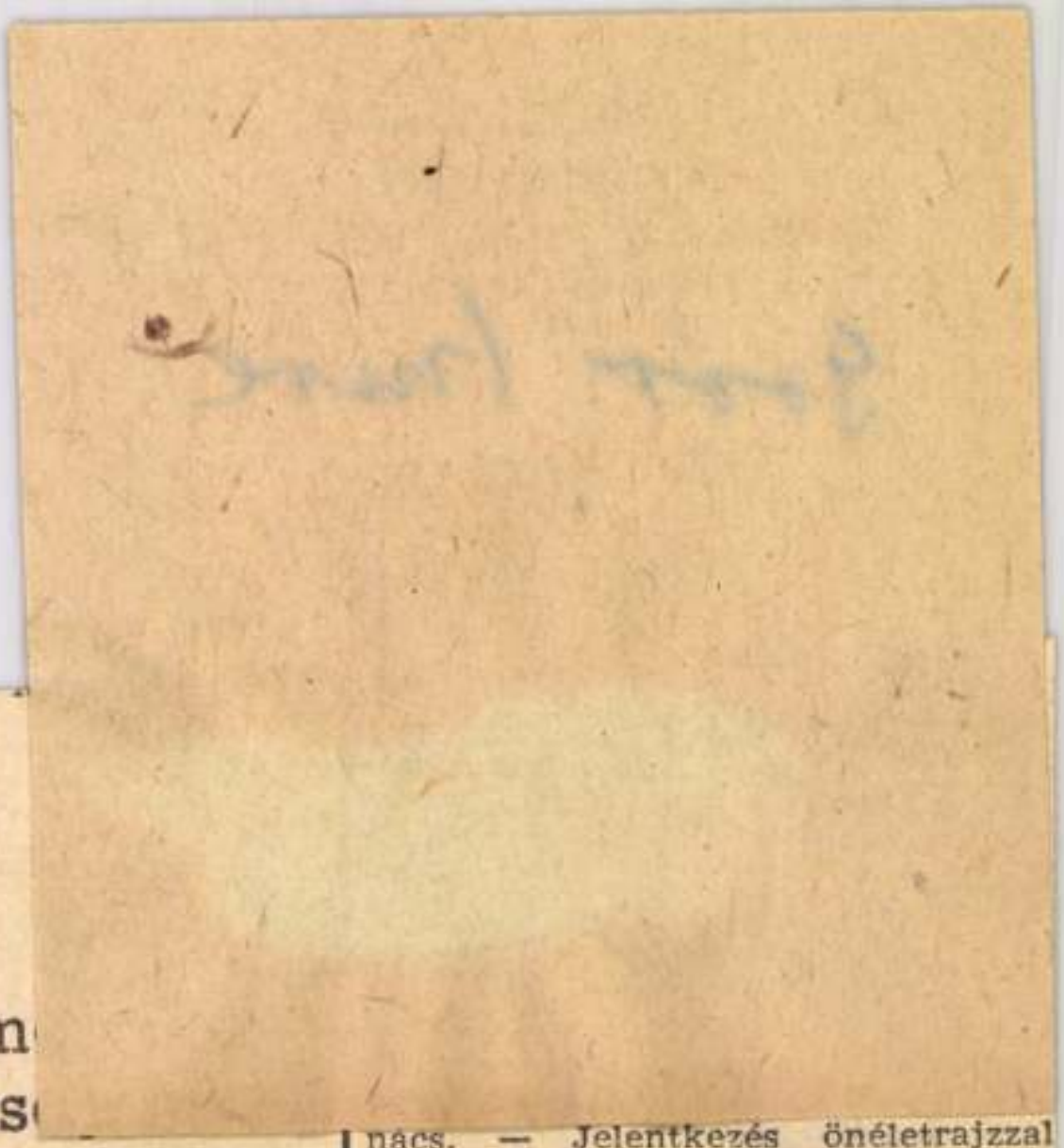

retet érdemel.

készületi m
sárlabdacs

nem készülõdtek a tavaszra. A fiatalok „felnõttek" a nagyokhoz és így a tavasszal már teljes értékû játékosai lehetnek a lila-fehér gárdának. Szabóné és Kerepesiné csatasorba állásával is sokat nyert az együttes. Kíváncsian várjuk, hogy a két tapasztalt, nagytudású játékos hosszú kihagyás után hogyan szerepel majd az együttesben. Kerepesiné játékával végre megoldódik a magas középjátékos kérdése és a tavasszal az atlétikai pályáról jól ismert Széll Katalin személyében újabb ma-

nács. — Jelentkezés önéletrajzzal Kecskemét, Rákócziváros 35/a szám alatt. 5575

GYAKORLATTAL rendelkező autószerelő szakmunkásokat felvesz a Földmûvesszövetkezeti Szállítási Vállalat. Kecskemét, Széchenyi krt. 38. szám. 4782

Az ÉM Kecskeméti Épületlakatosipari Vállalat kiskunhalasi telepe március hó 15-i belépéssel felvesz

lakatos és esztergályos szakmunkásokat, valamint betanított gépmunkásokat.

Jelentkezni a kiskunhala-

Goór Imre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

K 1958 AUG 10 76

Képzőművész-tábor nyílik

augusztus 11-én Baján

A nemrégiben rendezett megyei képzőművészeti tárlat után egészséges vita alakult ki a képzőművészeti szemlélet néhány problémájáról lapunkban. Az egyik cikkíró különösen azt hiányolta, hogy nincsenek a Bács megyei képzőművészek között termékeny és a különböző problémákat tisztázó viták. Általában igen kevés kapcsolat, tartós együttműködés alakult még ki művészeink között.

Cikkünk nyomán ezzel kapcsolatban máris megszületett, illetve születőben van az első kezdeményező lépés. A KISZ által létrehozott Fiatal Művészek Tanácsa és a megyei tanács kezdeményezésére hét Bács megyei képzőművész vesz részt a bajai KISZ-táborban kéthetes táborozáson. A táborozás keretében megbeszélések, viták, ankétok lesznek különböző, a művészeket közösen érdeklő képzőművészeti problémákról, emellett természetesen a művészek megismerik a bajai Duna-szakasz szépségeit és sokat festenek majd. A táborozásra **Goór Imre, Bozsó János, Diószegi Balázs, Gaál Sándor, Móczár Károly** és **Weinträger Adolf, Udvardi Gyula** jelentette be részvételét.

kuk, a
masan jegyezgető
zsef acélszalaggal
tőkék közötti távo
a kutatónak pontc
mondania, hogy a
milyen a részarán
mész között. Kide
legfeljebb 1:1.20
mészből ugye?« —
Kecelen általában
szet szokták egy-egy hektoliter
lébe keverni.

Tehát már tanultak olyasmit is, aminek akár másnap a hasznát vehetik.

A többi látnivalónak azonban inkább csak csodálkozással adóznak.

— Nálunk kétéves telepítésnél ilyen szép szőlőt nem lehet látni — ismerik el maguk között az egyik öntözött parcellánál. — De mi nem bírjuk az öntözéssel járó befektetést.

S az egyéni paraszti gond re eljegyezte magát a szőlőtermesztéssel, és biztosan megkeresi, kétségtelenül meg is találja majd a korszerűbb módját.

Őszvér a kalászban — és a zsebben

Megnézik a Duna—Tisza közi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet parcelláit is, amelyeken különböző paprika- és paradicsomfajták kikísérletezett egyedeit ültették el a kutatók.

— A Kecskeméti Törpe para-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Goór Imre

1968 APR 2

1021

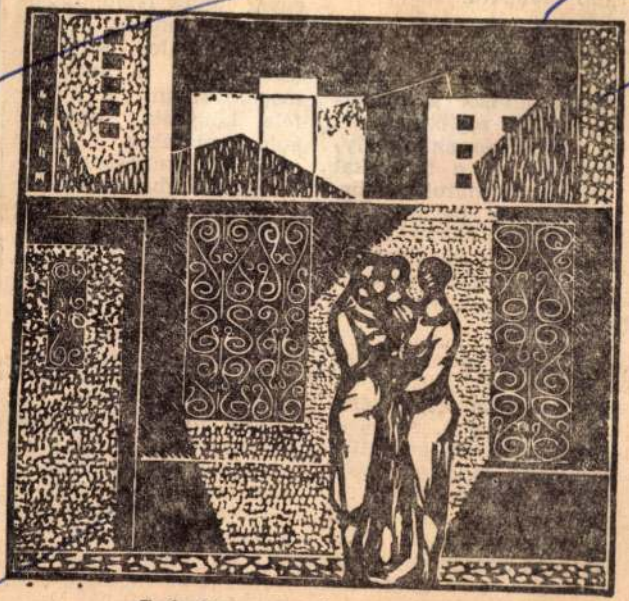

Goór Imre: A város hétköznapjai.

sabb mu

Ez ter
magában
fontos t
Nézzük
len szül
az első
főnökkel
tanító sz
ténő ala
Kérdezzük meg tőlük, melyek azok az anyagrészek, amelyeket gyermekük nem tud, vagy hiányosan tud.

Ezután ne sajnáljuk az időt, üljünk le a gyermekek mellé és azokat a tárgyakat, anyagrészeket vegyük át velük, kérdezzük ki tőlük többször is egymás után és rendszeresen, amelyekből gyengébben állnak. Ez a fáradság biztosan nem lesz hiábavaló, erre számtalan példát lehet felsorolni.

rtsák
knak
landó
ítését.
datok
ülön-
képek
az
lec-

A közelgő év vége azonban nemcsak a bukott és gyenge tanulóknak jelent problémát. Jól tudjuk, a tananyag ismétlése, elmélyítése nem könnyű a jó tanulóknak sem, hát még a közepeseknek! Ám az állandó és kitartó munka, az egyes anyagrészek ismétlése, lényegének a kiemelése, a vázlatfüzetek lerövidített tényeinek az átvétele biztosítékot nyújt arra, hogy minden tanuló meg tud birkózni az év vége előtt álló feladatokkal.

Emlékezés Tóth Lászlóra

Szinte el sem tudjuk hinni, hogy már öt esztendeje halott. A népfrontban és sakkozók között, a Katona József Társaságban és irodalmi esteken volt munkatársai, barátai talán meg sem lepődnének, ha újra belépne. Olyan, mintha csak tegnap váltunk volna el Tőle; azt folytatjuk, amit Vele együtt, biztatására vagy irányításával kezdtünk.

Hadd idézzem személyes emlékeimet Róla! 1948 őszén ismertem meg. Néhány héttel azelőtt kerültem Kecskemétre, s egy délelőtt a Válasz akkori kiadója s egyik munkatársa — régi pesti ismerős mind a kettő — jött be hozzám az iskolába; ha van időm, menjek el velük a nyomdába, segítsek korrigálni a Választ. Útközben csodálkoztak, hogyan lehetséges, hogy még nem ismerem a nyomda igazgatóját, Tóth Lászlót.

Joggal csodálkoztak. Tóth Lászlót ugyanis mindenki ismerte, tisztelte, szerette. Nemcsak városában. Hányszor fordult elő később velem is, hogy megtudva rólam, kecskeméti vagyok, rögtön azt kérdezték: hogy van Tóth László! Mennyi melegség, mennyi féltő szeretet volt egy-egy ilyen kérdésben!

Hallani, persze, már hallottam róla találkozásunk előtt. Tudtam, hogy a népi írók kiadója volt, a felszabadulás után Kecskemét polgármestere, azt is, hogy a sakknak világhírű szakembere. Felcsigázott érdeklődéssel léptem hát a nyomda irodájába, tudva, hogy akivel találkozni fogok, jelentős ember. S nagyon keveset mondok, ha azt, hogy az első találkozás nemcsak megfelelt a várakozásomnak, hanem túl is haladta. Nemigen tudnám már megmondani, hogyan, miért. Fiatalos aktivitása, minden mondatából kicsendülő széles körű tudása, érdeklődése tette-e, vagy az az imponáló könyv-, folyó- irat- és újsághalmaz, amely az íróasztalán tornyosodott, úgy tűnt, a világ minden tájáról? Máris kissé szimbólummá vált számomra: ő volt Kecskeméten a kultúra iránti igény és a széles körű tájékozottság megtestesítője.

Nem találkoztam vele gyakran, de állandóan foglalkoztatott. Azzal is, amit tőle, azzal is, amit róla hallottam. Találkoztunk az utcán, s elmondta, mit olvas: felért egy könyvkritikával. Megnyitott egy irodalmi estet: az ilyenkor szokásos sablonszerű szövegben mindig volt két-három mondat, amely távlatot nyitott. Ahogy egyre többet tudtam meg a múltjáról szinte talapzat nőtt kortársi énje alá: talapzat, de olyan, amely megnövelte ugyan, mégsem választotta el tőlünk.

Magáról szinte sohasem beszélt. Nem hivalkodó szerénység volt ez: mindig talált fontosabb témát. Mikor már el-eljártam a lakására is, s megmutatta a könyvtárát, egy-egy Móricz-, Illyés-, Németh László-, József Attila-dedikáció kapcsán került sor arra, hogy velük való kapcsolatáról, a 20-as, 30-as évek kiadói tevékenységéről beszéljen. Diákkora úgy került egyszer szóba, hogy a gimnázium jubileumára készülve felkértük, ő tartsa az ünnepi beszédet. Ez már néhány hónappal a halála előtt volt. „Nem hiszem, hogy megérném a jubileumot" — mondta, és máris mesélt, nem magáról, hanem a háború előtti Kecskemétről, a gimnáziumról, tanárairól, osztálytársairól.

Németh László az Égető Eszterben „elefánttemetőnek" nevezte Csomorkány-Hódmezővásárhelyt. Azt az országos tapasztalatot fejezte ki ezzel, hogy a két háború között a vidéki értelmiség java — ellenzékbe vonulva a fennálló rendszerrel szemben — a társadalmi élet peremére, szorult, elveszítette kapcsolatát az eleven élettel, különccé vált. Tóth László pályafutásában az volt a feltűnő és egyben példamutató, hogy olyan életformát, életvitelt tudott kialakítani, amelyben a társadalommal, a haladással való állandó és tevékeny kapcsolat játszotta a domináns szerepet. Az ő látóköre nem szűkült be és nem torzult el, s mindig talált a maga számára hasznos működési területet, alkotó értelmiségi embernek való munkát.

1923-ban, mikor az ellenforradalmi rendszertől elszenvedett börtönbüntetés után szinte újra kellett kezdenie az életét, sakkfolyóirata első számának vezércikkében azt írta: „Sub pondere crescit palma — ez a jelszavunk." Teher alatt növő pálma, nehézségeken diadalmaskodó küzdelem volt az egész élete. Szegény család gyermekeként tanítványokat vállalva s ösztöndíjakért és pályadíjakért küzdve jutott el az érettségiig. Tanár szeretett volna lenni, az egyetemet azonban anyagiak hiányában abba kellett hagynia. Mégis már fiatal újságíróként „nem középiskolás fokon" taníthatta városa népét, épp az első világháború nehéz éveiben, a forradalom érlelődésének időszakában. A Tanácsköztársaság alatt a város kulturális életének egyik irányítója volt. A Horthy-korszakban pedig rendőri megfigyelés alá vetve, a szabadabb tevékenység lehetőségétől megfosztva is képes volt egy vidéki nyomdát a haladó magyar irodalom és a sakkkiadványok országos, sőt világhírű műhelyévé emelni.

A felszabadulás után három és fél évig állt polgármesterként Kecskemét élén. A személyi kultusz idején mellőzték, mégsem állt félre sértődötten: a város kulturális életében továbbra is vezető szerepet játszott. Majd a Hazafias Népfront elnökeként újra bekapcsolódott a politikai életbe. A legnehezebb időben, az ellenforradalom után vállalta a városi tanács elnökhelyettesi tisztségét, s igen sokat tett az eszmei zűrzavar megszüntetéséért.

Nyugalomba vonulása után, egyre súlyosbodó betegséggel küszködve is ott volt mindenütt, ahol segítséget vártak tőle. A Katona József Társaság elnöki tisztségében, a Kiskunság meg a Népkutató Füzetek szerkesztő bizottságában, kulturális rendezvényeken és fiatal sakkozók között. Se szeri, se száma azoknak, akik hozzá, az egész város Laci bácsijához fordultak ügyes-bajos dolgaikkal. Senki kérését nem utasította visszaszínte haláláig egy egész város gondját viselte a vállán.

Tóth László nem csupán megbecsült és kegyelettel idézett emlék, hanem példa és mérték is számunkra. A folyton haladó élet új meg új követelményeket állít elénk: e követelményeket vállalásában és teljesítésében azonban ma is Tóth Lászlóhoz szeretnénk hasonlítani.

Orosz László

Simonka György:

Öregség

Ma még a lét, de már csak a tele,
futnék előle, borzongok bele,
mert rab vagyok hideg félelmeimben,
fegyvert szorít szívem felé a Minden

Egy-két tavasz még, egy-két nyár — talán, —
egy-két sugár a börtön ablakán,
s minden, mi van, megszűn valóság lenni
s valóra válik bennem is a Semmi.

Falu Tamás két verse:

Munkásvonat

Este van már, este,
a vonat is indul,
már liheg a város
magas házain túl.
Jönnek állomások,
apró bakterházak ,
s az utasok sorban
mind hazatalálnak.

Otthon nyugvás, álom,
s hajnalban a vekker,
újra indulni kell
még álmos szemekkel.
Megfordul a vonat
csikorogva, zordul,
de az utas sorsa
soha meg nem fordul.

Négylevelű lóhere

Gyere hozzám a kék távolból,
jöjj a szívemhez közelebb,
ami hiányzik életemből
az mind messze van, ott veled.

Gyere hozzám az én rétemre,
virágokkal van ez tele
közöttük az én szívem lesz
a négylevelű lóhere.

CS. NAGY LÁSZLÓ:

Kavicsok

Idegesít ez a nyakkendő. Nem lazítom meg, mert a szívem képes kiugrani a torkomon, így is valahol a mandulám körül dobog. Furcsa szituáció. A gyomrom falat alkot az öklömnyi reggeli körül. Sikerülnie kell. Jelesre. Ha nem, akkor... Lassan vánszorog a másodpercmutató. A pulzusom..., Négyszer huszonhárom az kilencvenke... Nem lehet. Rosszul számolhattam. Négyötnél sohasem volt rosszabb. Most jelesnek kell lenni. Hangyák állnak libasorban, áthálózzák a testem, a fejem. Az idegpályák helyett nyugtalanul mocorgó hangyák. Hagyjatok hangyák. Vajon jó vagy rossz utolsónak érni?...

— Patai Pétert kérjük, fáradjon be.

— Igen. Jó napot kívánok. — Az a kopaszodó pofa az elnök, azt mondják mindenkihez jóindulatú, na, majd kiderül.

— Tessék húzni.

— Igen. — Egyet akarunk és mégis összecsapunk. Jelentős ütközet lesz. Magyar. Melyiket kellene húzni? Egy, kettő, három... kilenc, ez jó lesz.

— Vörösmarty. — Erre igazán nem mondhatok semmi rosszat. Húsz perc alatt kidolgozom. Először az élete, született 1800-ban, utána a kora...

Piszkos az ingem. Ez volt a produkcióm. Jeles helyett háromegészkettő. Bennem volt a hiba? Felkészültem alaposan? A lelkiismeretem tiszta. Összegyűrődött az öltönyöm is. Gyűrött könyv- és füzetlapok tanúsíthatják, itt valami egész különös eset történt. Sok badarságot mondhattam. Nem hiszem, hisz alig szóltak közbe. Naponta tanultam átlagban hét-nyolc órát... Hol hibáztam? Vizsgáztatom az összetört lelkiismeretem. Az elnök én vagyok. Te megszenvedtél. A törés elég büntetés volt, az összeillesztés még nagyobb lesz. Szellemem a vádló, felmenti a lelket. Ne szenvedj. Sovány vigasz. Leérettségiztem. Jeles helyett háromegészkettőre. Egyetem helyett tudj' az ég mi következik. No sebaj. A banketten majd iszunk a jövőre. Az évek úgyis kitörlik az emlékek közül a fájót, a kellemetlent.

Terített asztalok. Az Elnök úr köszörüli a torkát. Szólni fog hozzátok, az életbe induló fiatalokhoz. Ne féljetek ezek már baráti tanácsok lesznek az elkövetkezendő hosszú útra. Csendet. Fojtsátok vissza a levegőt. Most sokat tanulhattok.

— Kedves fiúk! Engedtessék meg nekem, hogy adjak egy rövid útravalót a bankett előtt. Ne értsenek félre, nem csaptam fel szónoknak... — még ötven év és valami humorérzéked is lesz.

— ...de egy-két jótanácsot szeretnék adni, az életre. amit Önök annyira... — Figyelem, most meséli el, hogyan kell alakoskodni, színészkedni, hajbókolni, persze elfelejtettem, ő csak frázisokat fog pufogtatni.

— Először is azokhoz szeretnék szólni, akiknek nem úgy sikerült az érettségi, mint ők maguk és tanáraik is joggal vártak. Nincs okuk elkeseredésre, mert...

Elég! Prédikálj másoknak. Nekik. Ezeknek a fiataloknak, kiket elhódított az első vizsga sikere. Buzogjatok csak gyerekek, s ha majd egyszer apró kudarcok parancsolnak állj-t, vagy terelnek holtvágányra, ne feledjétek, a kudarcok törvényszerűek. Engem most gáncsolt el a balsiker. Először, s talán örökre. A párviadal győztese továbbléphet. De mit értitek ti még ezt?

Két óra elmúlt. Zavar a társaság. Túl józan lennék? Még egy üveg bor és ezen segítünk. Az arcokon a mosolyt torz vigyor váltja fel. A cigarettafüst még homályosabbá teszi a fejeket... Óh egek. csak nem hozzám jön ez a süket? Biztos dicsekedni fog: így értem én jelesre! És kezdi a szép meséjét.. A szerencsétlen lehamuzza a nadrágom. Legálisan is nagyfiú lett.

— Bocsáss meg, nem akartam.

— Ugyan semmiség az egész. — előbb udvariaskodunk egymással egy kicsit. Borítsam rá az asztalt? Inkább elviselem.

— Ne keseregj öregem, nem érdemes, az elnök azt mondta, hogy. . meg az az igazság, hogy neked igazán nagy pecked lehetett. Nem tanultál, vagy mi a jó ég volt veled? Vigasztal, persze már vége a rivalizálásnak. Győztél. Legyőzött ez a vasbetonkopoltyús szörnyeteg. A legforróbb nyáron sem lehet az agy befogadóképességét tágítani. Te mindig ilyen hülye maradsz öregem.

— Tudod Sanyikám, még gyerekkoromban cirkuszban láttam egy kis majmot. Nagy sikert aratott a számával, tapsolták is legalább tíz percig. Nagyon kíváncsi voltam a produkcióra. Elmentem mégegyszer. Képzeld, akkor megbukott.

Nagyon érdekelt, mi lesz ezután a kis ősöddel..:

— Várj, hozok bort.

Elmenekült. Félt tőlem. Vigyázz! Én vagyok a hétfejű sárkány, és nem te vagy a népmesék legendás hírű szerencsés fia... Már máshol vigyorog. Jobb ha megyek.

Itt a teraszon iszom még egy gint, útravalónak. Ez a legjobb pia. Egy korty. Öblögetni vele, isteni érzés. Csípi a nyelvem. Lassan csordogál lefelé. Kaparja a torkom. A gőze is elindul lassan fölfelé... Pajkosan szaladgál az agytekervények között. Kellemes bódító érzés. Marja a gyomorfalat. A gőz elfáradt az agytekervények közötti sétában. Rátelepedett. Részeg vagyok. A szaruhártyám csak a rózsaszín fényt engedi át. Felszínre törnek az ösztönök. Minden lányt nőnek látok és jó nőnek... Gyertek Erzsik, Sárik, Zsuzsik, és Katicák. Karomba mind! Isteni nőt látok. Várj rám lány, szeretni akarlak. Te kényelmes szeszgőz meddig akarsz még a koponyámban ücsörögni? Megölsz! Oda kell menni hozzá. Jégpálya lett az aszfalt. Vigyázat, kánikulai éjszakán csúszós aszfalt. Csak egyenesen. Ez a helyes út. Soha nem lehet kacskaringót csinálni... Egy mély lélegzet. Már csak két lépés. Csak egy...

— Elnézést kérek, hölgyem, hogy megzavarlak hajnali merengésedben,... — Na ne nézz ilyen csúnyán. Őszintén bevallom, első látásra beléd szerettem. Engedd meg, hogy bemutatkozzam.

Elment. Siess, csak siess. Megbuktam. Újból. s ki tudja hányadszor. Tűnj el te is szennyes mámor. Mire használhatlak, ha még erre sem? Megyek. Súlyos mámor a tér közepén. Ne szorítsd már a vállam!

— Ki vagy te?

— Te szemtelenkedtél az előbb azzal a lánnyal?

— Ugyan. Honnan veszed ezt az őrültséget?

— Még tagadod is? Na ez a tiéd...

Kavicsok. Összetúrt kavicsok. A pofámból lassan szivárog a vér. Kavicsot köpök. A mámor vége. Kényelmesen fekszem.

Goór Imre rajza.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE
1969 MÁR. 9

A MI OTTHONUNK

Férfiing-divat

Ha a naptár még telet mutat is, a ruhagyárak raktáraiban már tavasz van. Szállításra készen áll a sok ezer tavaszi női ruha, férfiöltöny, gyermekholmi. Ez alkalommal néhány férfiingújdonságot mutatunk be.

Elegáns tavaszi, nappali viseletnek ajánlhatjuk, a hosszított gallérú, fémgombokkal díszített pezsgőszínű selyemballon hatású, szintetikus keverésű anyagból készült inget.

Íme a pólóing modernizált változata. Gallérját, kézelőjét, zsebeit elütő színű kockás anyag díszíti. De készült ilyen fazon kockás anyagból sima díszítéssel is. Ugyancsak fémgombok díszítik.

„Túlélni" az öregkort

„...Az öregség olyan betegség, amit gyógyítani kell, mint bármi másikat". (Ija Mecsnyikov, „Kis írások az emberi természetről")

Az emberek régóta ábrándoznak arról, milyen jó lenne örökké élni, de legalább is száz évig. Teljesen érthető tehát az a szenzációhajhászás, amely időről időre megújul, valamilyen „életelikszir" körül, amely meghosszabbítja az életet, vagy megfiatalítja az embert. Néhány évtizeddel ezelőtt sokat írtak és beszéltek a majomhere-kivonatról, a közelmúltban pedig a növekedést szabályozó hormonról, valamint a novokain használatáról. A valóság végül is megfosztotta nimbuszuktól ezeket az „elikszereket". Nem valószínű, hogy az életszerető öregek valaha is olyan orvossághoz jutnának, mely az életet meghosszabbítja. A tudomány azonban ma már elég erős ahhoz, hogy sok olyasmit nyújtson számukra, ami segít abban, hogy életük ne rövidüljön meg.

Századunk harmincas-negyvenes éveiben Alekszandr Bogomolec és Nyikolaj Sztrazseszku akadémikusok, kijevi tudósok nagyon sokat tettek az öregedésről szóló tudomány, a gerontológia fejlesztéséért. Úgy vélték, hogy az idő előtti öregedés elleni harc egyik módja szükségképpen a szervezet szöveteinek serkentése különböző seitkivonatokkal, vérátömlesztéssel, szövetpreparátumokkal stb. Nagyon sokat köszönhet a gerontológia Alekszandr Nagornüj harkovi tudósnak is, aki felvetette azt az elképzelést, hogy az öregedéssel párhuzamosan fokozatosan csökken a seitek protoplazmájának önmegújulási folyamata.

Amikor eldöntötték, hogy hol hozzák létre a Szovjetunióban e tudományág országos központját, Kijevre esett a választás 1958-ban megalapították a Szovjetunió Orvostudományi Akadémiája Kijevi Gerontológiai Intézetét.

Tíz év alatt az intézmény az egész világon tudományos tekintélyt vívott ki magának. A Szovjetunió Gerontológiai Intézetének a munkáját három részre oszthatjuk: klinikai, kísérleti és higiéniai területre.

Az intézet laboratóriumait a legkorszerűbb berendezésekkel látták el.

Az első a teljesen egészséges középkorú és idős emberek öregedésének biológiai lényegét kutatja. A kutatásokat negyven-ötven éves korban kezdik, amikor az öregedés első jelei mutatkoznak. A kísérleti részleg állatokon végez megfigyeléseket. A harmadik, klinikai részleg pedig konkrét tanácsokat ad az idős emberek észszerű életmódjával kapcsolatban.

Az intézet munkájával kapcsolatban csupán néhány kérdést ismertetünk. Sikerült például megállapítani, hogy mi a szerepe a vasatomoknak az élet szempontból olv fontos dezoxiribonuklein-sav (DNS) molekulák életkorával kapcsolatos változásában. Az életkor növekedésével a szervezet szöveteiben szaporodik a telítetlen lekötött vas mennyisége és ez fokozza a dezoxiribonuklein-sav molekulák törékenységét, aminek valószínűleg nagy jelentősége van a seitek öregedési folyamatában.

Az élettani laboratórium munkatársai feltárták a szervezet öregedési folyamatának funkcióját, és az idegi-hormonális szabályozását végző mechanizmus változását. Az életkor előrehaladtával a szövetekre gyakorolt idegi hatás jelentősen gyengül, ugyanakkor fokozódik a szövetek érzékenysége több egyéb tényező (hormonok, mediátorok stb.) iránt. Öregedéskor fokozódik az idegközpontok érzékenysége a vegyi anyagokkal szemben. Ebből következik, hogy az öregedő szervezetben jóval kisebb mennyiségű vegyi anyaggal lehet befolyásolni az egyes életfolyamatokat. Ez arra készteti a kutatókat, hogy felülvizsgálják az idős korú betegek gyógyszeradagolásának kérdését.

Komoly gyakorlati jelentőségük van azoknak a kutatásoknak is, amelyek segítségével kimutatják, milyen mértékben nő idős korban az egyes szövetek érzékenysége a pajzsmirigyhormonok és nemihormonok hatásával szemben.

Az intézetben több új gyógyszert kísérleteztek ki, amelyek csökkentik az öregkori panaszokat. Külön értéke van a középkorú és idős emberek számára tudományosan megalapozott étkezési, napirendi és pihenési tanácsoknak.

A nehezen nevelhető gyermek

A PEDAGÓGIAI tapasztalat azt mutatja, hogy számos gyengébb képességű tanuló példás magatartásának köszönhette, hogy osztályismétlés nélkül végezte el az általános iskolát. Mert olyan jó volt. Hagyta magát nevelni! Csendes volt és jó modorú... Csak éppen nehezen ment nála a tanulás.

Ugyanakkor sok-sok olyan fiút és leányt ismerhetünk meg a katedráról, akinek olyan az esze, mint a „beretva", csak szemtelen, hanyag és rossz modorú. Folyton zavarta az órát és falrahányt borsóként pergett le róla a szülői jó szó is.

— Miért van az, hogy az egyik gyermek érti, a másik sehogyan sem akarja felfogni a jó szót? — kérdezik gyakran a kétségbeesett szülők a pedagógust. — Születhetik-e „rossznak" egy gyermek?

ELŐSZÖR az úgynevezett „rosszaság" okait kell megvizsgálnunk. A legtöbb ilyen gyermek gyenge idegzetű. Fáradékony, türelmetlen. Ez az adottsága párosul olykor dús fantáziával, ami az esetek többségében szülői értetlenséggel találkozik. Ennek következményeként gyakran kap dorgálást, szidást, olykor testi fenyítést is és szükségképpen zárkózottá válik. S mivel minden közösségben akadnak ilyenek — egymásra találnak — barátság szövődik köztük. A meg nem értett gyermekek aztán egymásra licitálnak! Már csak egy-két lépés választja el őket attól, hogy tudatos ellenállókká váljanak mindennel szemben, ami otthon és az iskolában jó szándékú segíteni akarással körülveszi őket.

A gyermekek kölcsönösen „fertőzik" egymást! Innen van, hogy sok szülő — nem emlékezve a kórelőzményekre — gyermeke rosszaságáért minden vonatkozásban a barátokat okolja!

A gyógymód kézenfekvő. Az első és legfontosabb az idegek erősítése, megnyugtatása. Ezt a rendszeresség, a megnyugtató környezet, kiegyensúlyozott életmód, a rendszeres reggeli torna, mozgás csakúgy szolgálja mint a jó, de vitamindús táplálkozás. A fantázia föld közelbe hozatala már nehezebb, időigényesebb szülői és nevelői feladat. És a képzelet és a valóság egymáshoz közelítése csak finoman, pedagógiai tapintatossággal történhet.

A barátok megválogatása, illetve leválasztása szintén nehezebb. Szintén türelmet, tapintatot kíván. Tudunk olyan esetről is, amikor a pedagógus közvetítésével a két „jó barát" szülei közös „nevelési tervet" készítettek, s a két jó barát javára azt sikerrel is hajtották végre.

Általános recept nincs a nehezen nevelhető gyermekek számára. Ha mégis van, akkor az a türelem, a megértés és a szeretet képleteiből állnak.

Dr. K. Gy.

Ipari formatervezés és lakáskultúra

Budapesten, az Iparművészeti Tanács kiállítótermében négy ipari formatervező munkáit mutatják be a közönségnek, amelyek már kaphatók is — és szerencsés véletlen folytán épp a kiállítóterem melletti bútoráruházban.

A minőségi igények növekedésével egyre nagyobb szerepet kap a gyártmány esztétikai kialakítása, a formaképzés. Korábban az ipar néhány ágazatában dolgoztak tervezőművészek — a gépkocsi-, a repülőgép- és a hajógyártásban. Ma már elképzelhetetlen akár a gépgyártás, akár a közszükségleti cikkek előállítása művészi formatervezés nélkül. Mennyivel jobb esztétikusabb, akár egy szép vonalú gáztűzhelyet főzni, egy modern, áramvonalas darálóban kávét őrölni. Megnyugtató, jó érzés, ha az embert kellemes színű, szép formájú tárgyak veszik körül.

Néhány gyár, felismerve az új követelményeket, név szerint kér tervezőt a budapesti irodáktól. A miskolci, az egri bútorgyár, a Tisza Bútoripari Vállalat, a Szék- és Kárpitosipari Vállalat évek óta tervezteti „bevált" emberével bútorait. Ugyanígy a Soproni Posztó- és Szőnyeggyár, vagy a Tatai Szőnyeggyár. Nagyon modern és jó minőségű termékeket produkál a Nagykanizsai Bútorgyár, s az európai élvonal szintjét is elérő Szék- és Kárpitosipari Vállalat.

A szép bútorok forgalomba-kerüléséért most a Bútorértékesítő Vállalat tanácsadó testületet hozott életre. Iparművészeket, belsőépítészeket hív meg házi „zsürijébe", hogy véleményt mondjanak a gyárak adta kínálatról.

K. M.

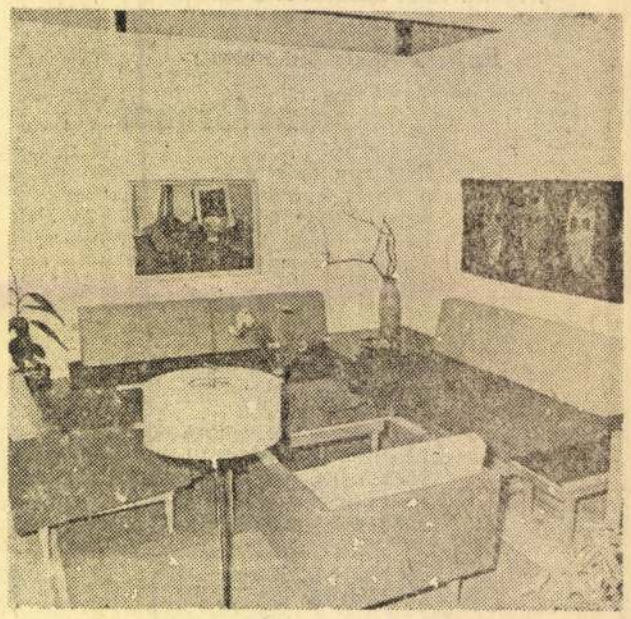

A Szék- és Kárpitosipari Vállalat egyik szép formájú kárpitozott garnitúrája.

Jó étvágyat

HÉTFŐ: Paradicsomleves rakott krumpli, vágott savanyúság.

KEDD: Zöldségleves grízgaluskával, töltött vagdalthús burgonyapüre, őszibarackkompót.

SZERDA: Burgonyaleves lekváros derelye, alma.

CSÜTÖRTÖK: Lebbencsleves, lecsós sertéskaraj rizzsel, szilvakompót.

PÉNTEK: Halpaprikás tejfölösen, galuskával.

SZOMBAT: Gombakrémleves, paradicsomos párolt marhahús, rizzsel, vagy makarónival.

VASÁRNAP: Húsleves, a leveshúshoz tormamártás, sült sertésoldalas, szalmaburgonya, uborka, vasárnapi lepény.

TÖLTÖTT VAGDALTHÚS. Egyforma mennyiségű, apróra darált disznó- és marhahúst összekeverünk 1 tojással, egy tejben áztatott, kicsavart zsemlével, 5 deka apróra vágott füstölt szalonnával, sóval, borssal. A keveréket lisztezett deszkán kinyújtjuk. Közepén, hosszában végig rakjuk keményre főzött tojásokkal és két oldalán, meg a két végén ráhajtjuk a húst. A tetejére kevés fagyos zsírt kenünk és meghintjük lisztel. Zsírral kikent tepsiben, lassú tűz mellett sütjük. Közben zsírral, kevés borral gyakran öntözgetjük. Ha megsült, szeletekre vágva tálaljuk.

HALPAPRIKÁS. Hozzávalók 1—2 ponty, 3—4 vöröshagyma, kevés só, paprika.

A vöröshagymát megtisztítva apró kockákra vágjuk, zsírban kissé megpároljuk, egy kávéskanál pirospaprikát teszünk bele és az egészet felengedjük kevés vízzel. A halat megtisztítjuk és szeletekre vágjuk, besózzuk. Amikor a hagyma már jól elfőtt és a lé elég sűrű, még kevés vizet adunk hozzá és beletesszük a haldarabokat, kevés erőspaprikát szórunk rá. Közben 1 tojással apró galuskát készítünk.

VASÁRNAPI LEPÉNY. Fél kiló lisztet 2 evőkanál fagyos zsírral, 1 csomag sütőporral, 25 deka cukorral, 2 tojással, 1 citrom reszelt héjával, fél csomag vaníliás cukorral és annyi tejjel összekeverünk, hogy önnyen gyúrható legyen. A tészta egyik felét tepsibe téve vastagon megkenjük lekvárral és őrölt dióval, vagy mogyoróval megszórjuk. Másik felét ráhelyezve tojással megkenjük és ezt is megszórjuk mogyoróval, vagy dióval. Közepes tűznél sütjük.

Goór Imre tárlata

1021

Vasárnap nyílt meg Kecskeméten a Szakszervezetek Megyei Tanácsának székházában (Cifrapalota) a kiskunhalasi születésű, Kecskeméten élő festőművész, Goór Imre kiállítása. Az ünnepélyes megnyitón legalább száz érdeklődő jelent meg. Képünkön Gila János, a megyei tanács népművelési csoportvezetője megnyitja a tárlatot.

zem, hogy természettudományos pályaműveket egyedül az EDÚ kér a résztvevőitől. Lényegében arra akarjuk a diákságot ösztönözni, hogy szabad idejüket a kultúra értékeivel, a szórakozás igényes formáival gazdagítsák. A felkészülés, a városi-megyei színvonalversenyek a permanens népművelés jó eszközeivé váltak, meghatározzák az iskolák teljes kulturális életét.

— Az idén az EDÚ—69 mégis több lesz a hagyományosnál: forradalmi múltunk nagy évfordulóját is ünnepeljük, emlékezünk a Magyar Tanácsköztársaságra. Ez a találkozók, vetélkedők tartalmi motivációját is meghatározza.

Az EDÚ—69 tehát minden eddiginél sokoldalúbb programot ígér. Adhatunk-e átfogó képet a nevezésekről, a várható színvonalról? Jelentkeztek-e újra azok az iskolák, amelyek eddig mindhárom EDÚ-n részt vettek?

A sokoldalúság elsősor-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1969 MÁJ 6

EDÚ-n itt voltak.

Az Erkel Diákünnepek felhívásán szerepel: „Az EDÚ jó alkalmat ad arra is, hogy a városunkba látogató fiatalok megismerjék egymást." Milyen lehetőségeket ad erre a szervező bizottság?

— Május 22-én ismerkedési est lesz az Erkel művelődési házban, másnap filmvetítés, ankét. Képzőművészeti kiállítást nyitunk a várban az EDÚ-re érkezett alkotásokból, ugyancsak kiállításon mutatjuk be a fotópályázatra

1021

LÁTÓHATÁR

Folyamatos szellemi élet

A Forrás új számáról

Veres Péter írja a Forrás szerkesztőjének küldött — a folyóirat új számában közölt — levelében: *„Nagy gond ez, nagyon nagy, már én is többször írtam róla: sok-sok értelmiségi ember — köztük alkotó értelemben is tehetséges — van a városokban, de mindmáig nem sikerült folyamatos szellemi életet létrehozni, jóformán sehol sem."* És főleg azt nem sikerült elérni, írja tovább Veres Péter, hogy az emberek odafigyeljenek a helyi szellemi életre, komolyan vegyék, büszkék legyenek rá.

Mi most már, remélhetőleg elértük. Megtettük az első, talán legnehezebb lépéseket. Állandó folyóirata van a megyének, amely címlapjára az *„irodalom — művészet — tudomány"* hármas jelszavát tűzte. Iránta számosan érdeklődnek már, olvasók is és országos szaktekintélyek, valamint tekintélyes fórumok is. Ami pedig a legbiztatóbb: az érdeklődés indokolt. A Forrás az eddigi jelek szerint nemcsak igyekszik megfelelni a várakozásnak, hanem meg is tud felelni neki.

Mindenekelőtt azzal, hogy sajátos arculatot alakított ki kezdettől fogva. Egy új folyóirat számára járhatóbb út volna követni a példákat, utánozni az idősebb testvéreket, a nagy multú folyóiratokat. A Forrás azonban a saját útját járja, annak a célnak megfelelően, amelyet maga elé tűzött. Különbözik a többitől mind külsőben, mind pedig tartalomban. A megye folyóirata akar lenni, nem pedig *egy új* folyóirat. Ez az elszántság rokonszenves... Még akkor is, ha az önkéntelen összehasonlítás a többivel esetenként balul üt ki, ha szeretném szebbnek, mutatósabbnak, modernebb törekvésűnek látni a Forrást, mert itt is, ott is láttunk már jobbat. (Örvendetes viszont, hogy a képzőművészeti anyag — kiváltképp *Goór Imre* címlapja, *Pálfy Gusztáv* szobrai, *Kátay Mihály* zománcai, és egy különlegesség: *Buda Ferenc* költő önarcképe — változatosabb, színvonalasabb, mint az első számban.)

Az új keresésében a szerkesztőknek bizonyára igazuk van. Ha példák után mennének, a kész formák gyorsabb sikert ígérnek, de korlátokat is jelentenek. Ha viszont a maguk útját járják, megőrzik szabadságukat az útkeresésben, a fejlődés irányításában, mindig a legjobb és legújabb megválasztásában.

Ennyi *általában* a Forrás második számáról. El kellett mondani, mert a célkitűzés most már nyilvánvaló, s mert bátorítást érdemel.

Tartalmi szempontból még több jót mondhatunk el erről a számról, mint az elsőről. Az irodalmi rovat most színesebb és prózában is gazdagabb, változatosabb. Helyünkből jóformán csak felsorolásra futja, mégis ki kell emelnünk *Raffai Sarolta* novelláját, amelyben a kitűnő írónő kísérletet tett arra, hogy bármi konkrét tényanyag, jelenünk visszásságai közül válogatott történet nélkül, magát a közéleti hevületet rajzolja meg igen érzékletesen.

Friss, jószemű írás *Varga Mihály*, A büntetés című novellája. *Vadász Ferenc* regényének Tenyérnyi égbolt címmel közölt részlete után érdeklődéssel várjuk az idén megjelenő művet is. Kitűnő írás továbbá, s joggal sorolható a szépprózához *Pap Károlyné* visszaemlékezése férje, és Illyés Gyula barátságára.

Hatvani Dániel három versét az égető társadalmi hiányosságok, egyenlőtlenségek felkutatására vállalkozó, merész témaválasztás, és az ennek megfelelő, szenvedélyes igazságkereső hang teszi a lírai rovat vezető anyagává. A türelmetlenségben rokon Hatvanival Buda Ferenc: Kézirat-fakszimilében közölt epigrammája komor, de harcra kész aggodalom, a fiatal költőket bevezető néhány sora illúziótlan bizakodás. A többi vers közül *Petri Ferenc* áttetsző szépségű elégiája a legemlékezetesebb.

Érdekes kísérlet ebben a számban a névtelen fiatalok bemutatása. Négy fiatal költő — *Virágh József, Provaznik Géza, Szilágyi Zoltán* és *Hideg Antal* — rokonszenves, néhol megdöbbentő verseit olvashatjuk, valamint egy fiatal grafikus, *Vámos Zoltán* egyéni, fantáziagazdag képeit láthatjuk ezúttal a rovatban. Várjuk tőlük is, a Forrástól is a folytatást.

Jó néhány kiemelkedő írás érdemel említést az irodalmi anyagon kívül is. A Forrás és elődje, a Kiskunság, mindig igen figyelemre méltó volt ebben a tekintetben. S ez örvendetesen mutatja, hogy a megye szellemi élete szerencsés módon éppenséggel nem a művészek, és művészkedők nyüzsgésében, fórumért való tülekedésben merül ki, hanem az alkotó, és gondolkodó értelmiségiek nagyon is érzékenyen együtt élnek a közösség gondjaival, véleményt alkotnak, és szót kérnek, részt vállalnak bennük.

Ilyen indíttatású *F. Tóth Pál* Helyünk az országban című cikke, *Kovács Sándor* Mégegyeszer a hazai konzerviparról című hozzászólása, *Goór Imre* Szobrok és várostervezés Kecskeméten című jegyzete.

Kovács Győző Fábry Zoltánról, *Orosz László* Németh Lászlóról, *Mezősi Károly* Petőfiről írt tanulmányt. Mindhárom cikk a maga nemében kiemelkedő, eredeti írás. A Hazai tükör rovatban *Zám Tibor* egy pedagógiai kísérlet nyomán kérdőjelezi meg oktatási rendszerünk fogyatékosságát, rendkívül világos okfejtéssel, és meggyőzően mutat rá a hibákra, s próbál kiutat keresni.

Jó néhány érdekes és figyelmet érdemlő írást kellene még említenünk, de hely hiányában nem térhetünk ki valamennyire. Az olvasóra bízzuk, hogy kiegészítse véleményünket saját tapasztalataival. Egyébként is várjuk a Forrás eddigi számaira vonatkozó észrevételeiket.

Mester László

rohantam. Az egyik részeget feldöntöttem, a másik lőni kezdett, de mindnyájan lehasaltunk, és az illetőnek kifogyott a tárja. Másikat nem tudott betenni, mert lefogtuk.

A megérkező szovjet elvtársak még meg is dicsértek bennünket, a két részeget pedig megfenyítették.

Aztán főjegyző lettem. Beléptem az MKP-ba, és a Nemzeti Bizottság kinevezett... A fizetést rövidesen millpengőben kaptuk, de dolgunk is millió volt. Nem unatkoztunk: közmunkák a Vörös Hadseregnek, utak helyreállítása, közellátás, földosztás, meg a többi. Aztán szépen elrázódtunk, a jó forint is megjött. Az első fizetésemből ezt a nagykabátot vettem — tetszik látni, most már viselőre használom —, meg két hízónakvalót. Egyetlen fizetésből!... Gyönyörű dolog ez a demokrácia, azt mondtam.

Aztán jöttek az izé... hiába mondogattam a járásnak, hogy ez régi zsellérfalu, itt nincsen kulák, aki pár gazdag sváb volt, az elszökött — azt mondták: minden faluban kell kuláknak lenni! Hát hogyan?! Ha nincs, csináljunk?...

Tessék nézni, csináltam egy párat, mert a szememre vetették, hogy nem vagyok elvhű, az erdélyi főjegyzőséget is azért vállaltam. Tönkrementem egészségileg. A gyomrom nem bírta. Ötvenegyben leszázalékoltak...

És tovább nem beszél, egy szót sem. Ötvenegytől kezdve ő kiesett a világ fenekén. Most méheit gondozza, röptüket figyeli; s ahogy mondja: segíti őket a megélhetésben.

Nagysokára még annyit szól:

— A földmívelő mindig békepárti, kérem, mert csak nyugalomban arathatja le a termést, csak békében örülhet jószágai növekedésének. Ezért akar a paraszt mindig kimaradni a történelemkönyvből... Ám ez csak ritkán sikerül neki.

Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke Bécsben sajtókonferencián számol be ausztriai útjának tapasztalatairól. Jobbra tőle: Hajnal Kornél nagykövetségi sajtótanácsos.

Tímár Mátyás miniszterelnök-helyettes (balról) és Theodor Piffl-Percev... közoktatásügyi ... műszaki-tudor...

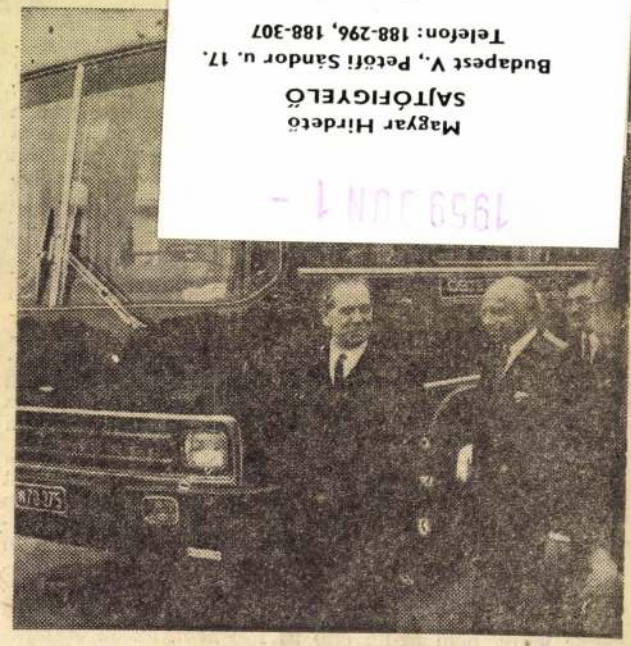

Fock Jenő és kísérete május 29-én Felső-Ausztriába utazott, hogy megtekintse a Steyr—Daimler—Puch Műveket. A gyárban dr. Hans Rösler vezérigazgató (a képen jobb oldalt) kalauzolta a magyar miniszterelnököt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE
1959 JÚN 1 -

1021

Látóhatár

A Forrás első száma

Első szavunk az örömé, s a recenzor csak megismételheti azt, amit lapunk hasábjain már elmondott *F. Tóth Pál*, közvetlenül az új folyóirat megjelenése utáni friss reagálásként. A Forrás — valójában folytatás. Azt várjuk tőle, hogy töretlenül folytatja a Kiskunság csaknem több mint egyévtizedes felfelé ívelését. Ezután nemcsak távolabb érő szóval, hanem szélesebb kitekintéssel is.

Hosszú volt érte a harc. S most, amikor elértünk a sokáig alig remélt sikerhez, azt hiszem, nehéz felmérni a pillanat jelentőségét. Mert eddig bármennyire is felfigyeltek a Kiskunságra a megyehatáron túl, mégiscsak a saját köreinkben mozogtunk. A Kiskunság a megyében élőknek íródott, hozzájuk szólt, s a szerzőgárda nem nagyon számíthatott arra, hogy a megyén túl szélesebb érdeklődést kelt. Mostantól fogva azonban országos méretekben kell gondolkodni. Magunkról kell szólni és mégis úgy, hogy másoknak is szóljunk, másokban is figyelmet ébresszünk.

S természetesen több felelősséggel is szólni. Nem mintha a Kiskunság szerkesztőiből és szerzőgárdájából hiányzott volna a felelősségérzet, de most tudnunk kell, hogy az ország közvéleménye elé léptünk. Nem várhatunk leereszkedő dicséreteket, vagy tapintatos elhallgatást, ez csak annak jár, aki nem állt be az első sorba. A Forrás országos orgánum, akár a többi folyóirat. Ugyan az a megítélés, ugyan az a kritika jár neki.

A Forrás mindenesetre külsejében is igényt tart rá, hogy hasonlítson a többi folyóirathoz. A címlap tetszetős, és modern. *Goór Imre* műve. A Tanácsköztársaság ünnepét a borítón *Kajári Gyula* grafikusművész rajza köszönti.

A tartalomból is ezúttal a Tanácsköztársaság évfordulójával kapcsolatos írásokat szeretném kiemelni először. A jubileumot méltatja *Pozsgay Imre* gondolatébresztő vezércikke, s az erre az alkalomra külön beiktatott Ötven éve történt című csokor, amely, ha nem is törekedhetett teljességre, mindesetre változatosan és színesen állítja elénk a dicsőséges múltat.

Újszerű megvilágításban tárgyalja a tanácsok szerepét az első magyar proletárdiktatúra idején *dr. Varga Jenő* cikke, amelyet a Kecskeméten megtartott tudományos tanácskozáson olvasott fel. Tanulságos az akkori és a mai tanácsok közötti párhuzam és különbségtétel. A hősi kor eseményeinek felkutatása közben eddig kevés figyelmet szenteltünk az ilyen egybevetéseknek. Pedig az államhatalom kiépítésének kezdeti lépései nagyon jól mutatják azokat a törekvéseket, amelyeknek valóra váltásához a bukás miatt csak 30 éves késéssel foghattunk. Élénk fényt vet ezekre a törekvésekre *Heltai Nándor* cikke is a Tanácsköztársaság művelődéspolitikájáról, amelynek első kecskeméti eredményeit kutatta a szerző, továbbá a kecskeméti intézőbizottságnak a mártír Berkes Ferenc által összeállított jelentése. Erénye ennek a fejezetnek két érdekes riport is. *Tarján István* egy veterán harcos emlékeit mondja el, *Welther Dániel* pedig Imre Gáborról, a kecskeméti Vörös Őrség egykori parancsnokáról rajzol portrét, nagy tisztelettel és őszinte szeretettel.

Tekintsük át röviden a szépirodalmi rovatot. *Raffai Sarolta* két verssel jelentkezik. Mindkettőt a Raffaitól már megszokott közéleti hevület fűti. Verseit most is legnemesebb erényei díszítik: a tiszta hang, a szigorú forma és szűkszavúság. Mellette mindenekelőtt *Hatvani Dánielt* kell említeni. Szomjúság című verse indulatos számonkérése a forradalmi tűznek és hűségnek. Bőven áradó dörgő sorai tisztító vihart idéznek. (Hiba volt viszont ugyanebben a számban egy sóhajtásnyi, kétszakaszos versét is közölni. Ráadásul néhány lappal arrébb.) Kívüle még a nagyszerű *Simonyi Imre* Húsvét című versére szeretném felhívni a figyelmet.

Adósságot törlesztett a Forrás a kiskunfélegyházi születésű *Falu Tamás* két versének közlésével. Helyszűke miatt a további értékeléstől el kell tekinteni, csupán a felsorolásra szorítkozunk. *Gaál Farkas, Szabó János, Juhász Sándor, Szente István, Pócsik Dezső* és *Antalfy István* egy-egy verssel szerepel.

Örömteli felfedezés *Nagy Faddi Éva*. Irodalmunknak általában, s a megyebeli irodalomnak különösen gyengéje a széppróza. A Baján élő Nagy Faddi Éva érett, modern prózával lepett meg bennünket. Az álmom: Madeira című elbeszélése üde, igen kifejező és erőteljes írás. Nemrégibn a Tiszatájban olvashattuk egy egyéni hangú írását. Nekem ez az elbeszélése a korábbinál is jobban tetszett.

Az Élő múlt rovat ismét számos érdekességet kínál. Külön fejezetet szentel az Ady-évfordulónak, ahol *Buda Ferenc, Simonka György, Orosz László, Kiss István, Papp István* és *Varga Mihály* írásai olvashatók. Simonka György érdekes beszámolót írt továbbá Tornyai Jánosról. Helyeseljük, hogy a Forrás szerkesztői ennyire foglalkoztatják a Kecskeméten élő idős újságírót. A század első felének számos kiváló íróját, művészét ismerte Simonka György, s olyan szubjektív emlékeket hordoz magában róluk, amelyek gyakran irodalom- és művészettörténeti kuriózumok, eddig ismeretlen adalékok sok nagy művész arcképének teljessé tételéhez.

Különös figyelmet érdemel *Gál István* írása Tóth Lászlóról. Előtte még senki sem mondta ki, hogy Tóth László korának legnagyobb nyomdaipari művészei közé tartozott. Gál javaslatait, amelyekkel e rendkívüli ember emlékét szeretné méltó módon megörökíteni, meg kellene szívlelnünk.

Az Élő múlt rovatban olvashatjuk még Móricz Zsigmond ismeretlen levelét és bizonyára rendkívüli érdeklődést fog kelteni *Sebestyén Erzsébet* közlése. Petőfi István kiadatlan leveleiről.

Igazán csak felsorolásszerűen folytathatom. A Hazai tükör rovatban *Zám Tibor* a falusi fiatalság elvándorlásának okait kutatja, *Kristó Nagy István* szűkszavúságában is kitűnő tanulmánya, a kiskunmajsai *Járitz József* festőművésznőt méltatja, *Szekér Endre*, Buda Ferenc költői arcképét rajzolja meg. *Nagy Piroska* Hercegszántóról ír érdekesen, s *Pásztor Zoltánnak* a Sirokkó forgatása közben készített négy kitűnő fényképét közli még a rovat Jancsó Miklósról.

Az említetteken felül két fontos javaslatot közöl a Forrás a magyar parasztfestők múzeumának létrehozásáról. Az egyik cikk szerzője *Moldován Domokos*, a másiké *Ortutay Gyula*, Nagy úgy, amit ajánlanak Kecskemétnek, s a Forrás, ha közvéleményt keltett mellette, jó szolgálatot tett a megyeszékhelynek és a művészetnek egyaránt.

A világgazdasági válság hatása a bajai szegénység gyermekeinek életviszonyaira — a címe *Gergely Ferenc* írásának, amely gazdag tényanyagot dolgoz fel. A Szemle rovatból szeretnénk még felhívni az olvasók figyelmét *Szabó János* Uitz hazatérése címmel írt beleérző és szeretettel megrajzolt méltatására a nagy forradalmár festőről.

Összegezésül szívesen írjuk ide, hogy a Forrás első száma színvonalban, témaválasztékban, szerkesztésben egyaránt méltó a kitűzött célhoz. Nem tapintatból, az indulásra való tekintettel érdemel dicséretet, habár annyit talán még illene elmondani, hogy Kecskemét túlságosan sokat szerepel ebben a számban. A jövőben helyes volna javítani az arányokon, s jobban bekapcsolni a megye többi részét is, kiterjeszteni a horizontokat más tájakra, helyekre, s talán még alkotókra is.

Örömmel zárom beszámolómat azzal, hogy a Forrás a jelek szerint máris széles olvasótáborra lelt. Kecskemét legforgalmasabb újságpavilonjaiban már az első napokban elfogyott.

MESTER LÁSZLÓ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

OTTHONUNK

– Nem! din? – Igen!

len, az egyént és a családot kellemetlenül érintő „baleset" legyen.

Mindenképpen el kell tehát érnünk, főleg széles körű felvilágosítással, hogy az egyének és családok a születésszabályozásra a fogamzásgátlás helyes és veszélytelen módjait alkalmazzák. A hagyományos, lelkiismeretes használattal eléggé megbízhatónak mondható módszerek mellett hazánkban is megjelentek a kényelmesebb, ugyanakkor még megbízhatóbb módszerek. Ezek sorában első helyen szerepel az ún. „antibébi-tabletta", a nálunk Infecundin néven forgalomba hozott, szájon át szedhető szer. Olyan hormonkészítmény ez, amely megakadályozza a petefészekben a tüszők és ezzel a petesejtek beérését. Emellett a méhnyálkahártyát alkalmatlanná teszi a pete befogadására és a méhnyak nyálkahártyáját is úgy változtatja meg, hogy az nehezíti a spermiumok áthaladását a méhbe. Ez a többoldalú fogamzásgátló hatás együttesen biztosítja, hogy az Infecundin — a tapasztalatok alapján — százszázalékos biztonságot nyújt, ha adagolását pontosan betartjuk.

A készítmény hatása nem okoz maradandó meddőséget, sőt használatának az abbahagyása után a teherbeesés valószínűsége fokozottabb. A tabletták az eddigi tapasztalatok szerint nem járnak mellékhatásokkal, ha mégis, ezek csak a kezelés első napjaiban fordulnak elő.

A magyar készítmény 1967 májusában került forgalomba. Azóta könnyítettek a rendelés módján, csökkent az adminisztráció, szélesítették az árusító gyógyszertárak szá-

zolja, hogy a művi terhességmegszakítások száma még nem csökkent jelentősen. További intézkedésekre lenne szükség, hogy az érdekeltek még könnyebben, esetleg az előzetes szakrendelői kivizsgálás után a körzeti orvosok révén hozzá juthatnának a gyógyszerhez.

Humánus feladatunk

Általános tapasztalat, hogy a tablettás fogamzásgátlást választó nők házasélete a nem kívánt terhességtől való félelem, szorongás elmaradása miatt kiegyensúlyozottabbá vált. Ezt a jelenséget nemcsak az egyén élete, hanem társadalmi tekintetben is kedvezően kell fogadnunk, hiszen az egyes családok harmóniája döntő mértékben hat a társadalom harmóniájára.

Társadalmunk elsőrendű igénye a gyermek, célkitűzésünk, hogy minél kedvezőbb körülményeket teremtsünk fogadására és felnevelésére. A fogamzásgátlás módszerének propagálása ezért általános értelemben nem célunk, de humánus feladatunk hogy a gyermeket nem kívánók körében felkeltsük a védekezési szándékot és elterjesszük a megelőző módszerek ismeretét és helyes használatát. A tudomány mindig az előnyösebb eszközöket kutatja, ez pedig nem a művi terhességmegszakítás, hanem a jelenleg legkorszerűbb tablettás fogamzásgátlás.

H. J.

A célszerű gyermekdivat

— Hogyan öltöztessük gyermekeinket? Milyen praktikus divatújdonságokat ajánlanak a tervezők gyermekek részére — erről beszélgettünk Lázsay Edénével, az OKISZ Labor gyermekruha-tervezőjével.

— A gyermek ruházkodása az időszakosságon túlmenően is, sok kívánnivalót hagy maga után. A gyermek öltöztetése ma szetesen mi a divatosság mellett elsősorban a gyerekruha célszerűségét, könnyű kezelhetőségét tartjuk szem előtt — mondotta a tervezőnő. A gyermek kedvét azonban ki is kell váltanunk a vidám, derűs színű ruhákkal, hogy szívesen viselje azokat.

— Milyen is legyen tehát a célszerű gyermekruha?

már lépést tart a felnőttek divatjával. A legújabb női divat jellegzetes vonalai, ötletes megoldásai a kislányok modelljeiben is megtalálhatók. Termé-

— A gyerek szempontjából lényeges könnyű mozgást igen jól biztosítják a nadrágok, rakott és gloknis szoknyák. A nappali ruháknál elsőrendű helyet kap a kötényruha. A régi, úgynevezett „nylon-csodák" — amelyekkel még egyes iskolai rendezvényeken ma is találkozhatunk — valóban kimentek a divatból. A mai alkalmi gyermek-

Új elegáns harisnyafajták

1021

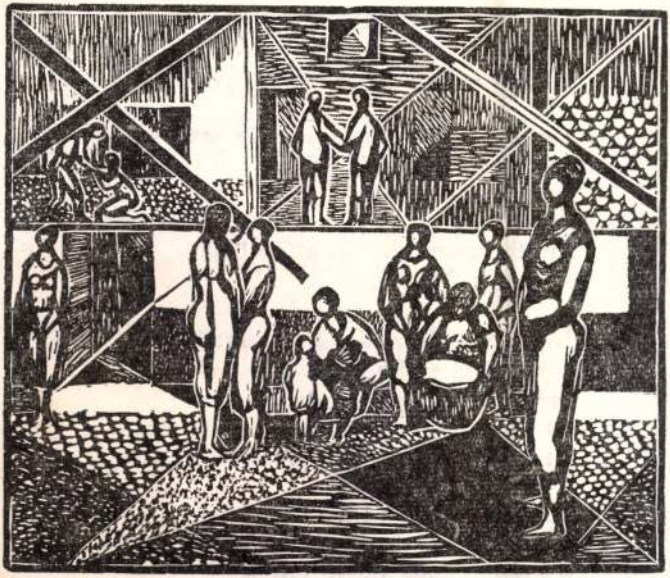

Goór Imre

GOÓR IMRE FAMETSZETE

fölöttük remegő akácfák állnak.
Hajukat lelegelik a tehenek
ágyékukra, játékszer-ujjperecükre
bégető barikák lépnek
szurokcsepp hangyák, soklábú bogarak
futnak át rajtuk, madarak szállnak fölöttük:
sárgák — pirosak — kékek.

Övék a halál nyugalma. De sorsuk
szenvedésük ma is lüktet
a sörényes időben
mint őshüllők tojása a[illegible]és vonz
mint gyémántmezők a[illegible]

. . . . . .

Innen vonultak Dózs[illegible]
pro patria et libertat[illegible]
innen özönlöttek a f[illegible]
itt húzták őket karó[illegible]
itt bilincselték őket[illegible]

Itt nyitott ernyőt a[illegible]
a népek tavaszán
a kun-kalapok me[illegible]
de itt sarjadt az a[illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
TISZATÁJ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Goór Imre
1500 JÚN 18.

102

Alföldi festészet van!*

A KÖZÉPMAGYARORSZÁGI képzőművészek Kiskunfélegyházán rendezett tárlata, bár címében elkerüli az „alföldi" megjelölést, már az első tekintettel megállapíthatjuk, hogy a kiállított művek szinte kivétel nélkül az Alföld igézete alatt készültek. Ez a kiállítás az Alföld egy részének képzőművészetéről ad áttekintést és azt igazolja, hogy hiába több művészettörténész, például Pogány Ö. Gábor, aggodalma, mert „alföldi" művészet volt és van, sőt nagy jövő előtt áll.

Az Alföld mint jelkép mindig a szabadság, a szárnyalás, a kitekintés, az emelkedés, vagyis az „emberi" kifejezését segítette, sőt az egyetemes kultúrában sűrítetten fejezi ki a magyar nemzeti karakter legjellemzőbb vonásait.

A modern, illetve a korszerű védelmében az alföldi hagyomány ápolóit sokszor éri a korszerűtlenség vádja. Például az 1967. évi tavaszi tárlatról Kovács Gyula ezt írta:

„...s korunk új igényeivel még jobban értelmezhető... feszültség hiányát érzem a művekben." Azaz a kiállítást, amit akkor Kecskeméten rendeztek, de Szolnokon és Baján is bemutattak, korszerűtlennek tartotta.

Napjainkban már tisztán látható, hogy a nagy stílusváltások kora leáldozóban van. Ez különösen vonatkozik a mi társadalmunk képzőművészetére. Ami következik, azt legjobban éppen Gadányi Jenő festőművész, a nagy újító, nagy kísérletező fejezte ki:

„Művészi vágyam nagy igényű: megtalálni az ember és a valóság összefüggéseit a művészetben. A megoldás a messze távolba mutat, ahol majd az ember mint egyén, a társadalom mint kollektívum a művészetben felfedezi azt a közös formát, melyben önmagára ismer."

Az élet minden területén szükség van megállásra, szemlélődésre, mérlegelésre. Az új ötletek, a bravúr helyett a dolgok felelősségteljes, sokoldalú megítélése szükséges. Az önmagunktól menekülést felváltja az állandó önellenőrzés, azaz önmagunkba nézés. Ezek a követelmények még fokozottabban állnak fent a művészekkel szemben. Ezért szükséges a festészetben is a hagyomány ápolására, továbbélésére gondot fordítani, mert az elkövetkező korban mértékül szolgál. Az alföldi képzőművészetnek épp az a legnagobb erénye, hogy a hagyományokra épül.

ÚGY GONDOLOM, hogy az Alföld mint jelkép ma már alkalmas a kozmikus méretű kitekintésre, a mikro- és makrovilág dialektikus egységének kifejezésére, hasonlóan ahhoz, ahogy Petőfinél alkalmas volt a szabadságeszmény, a forradalmi vágy megfogalmazására. Mivel a kis dolgok megítélése ma már nem lehetséges kozmikus méretű kitekintés nélkül, ezért az „Alföld" mint jelkép társadalmunkban nagyon is korszerű.

Nagyon egyetértek Morvay Alizzal, a kiállítás rendezőjével, aki a katalógus előszavában ezt írja:

„Nyugodt festői világ tekint többnyire e tárlat műveiről. Alkotóik e vidék népének és tájainak szerelmesei, nyugodt szemléletük a vidék és népének nyugalma..."

Azt hiszem, hogy az alföldi képzőművészet épp ebben legkorszerűbb. Mi félegyháziak azon döbbentünk meg városunk szülötte, Holló László Kossuth-díjas festőművész kiállításán, amit itt rendeztünk pár évvel ezelőtt, hogy műveiben kezdettől fogva, mind mostanáig nincs stílusváltás. Ma, amikor sok festő szinte évente vált, ez a töretlenség erény.

Különösen jólesik nekünk, hogy a kiállítás kiskunfélegyházi bemutatását közvetlen Szolnok után épp a szolnokiak kezdeményezték. Ez is azt igazolja, hogy a szintetizálás, az egymáshoz emelkedés korszakát éljük. Ezt a célt szolgálja a két megye képzőművészeinek egy szervezetbe tömörülése. Baján és Kecskeméten is volt a múltban művésztelep, azonban a szoros kapcsolat csak e közös szervezet fennállása óta van meg.

ÖRÜLÜNK, hogy az őszinte kitárulkozás befogadói közé tartozunk mi félegyháziak is. Örülünk, hogy e kitárulkozás igényli a befogadást. A kiállításnak épp ez a legmélyebb emberi tartalma.

Bodor Miklós

* *Részletek a kiállításon elmondott megnyitó beszédből.*

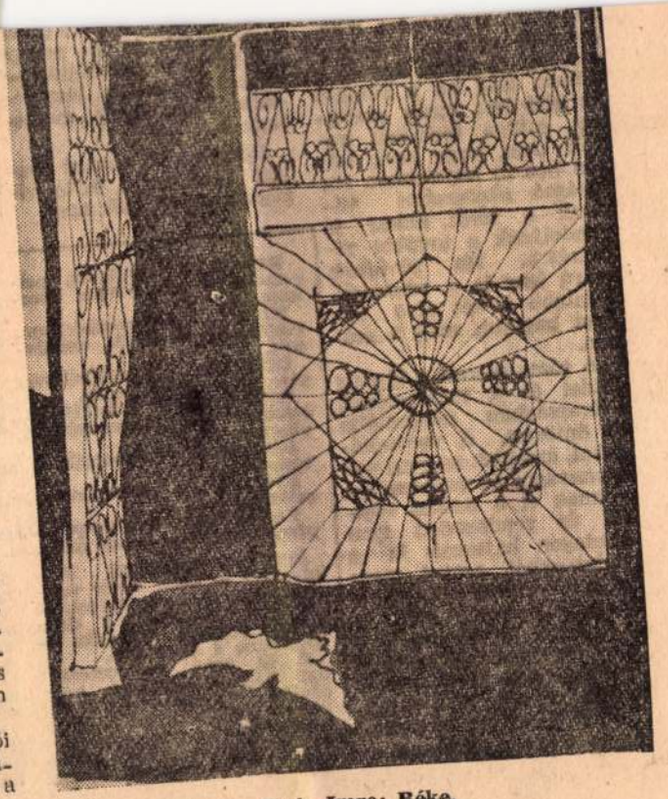

Goór Imre: Béke

folyamatos virágzást. E rügyekből ugyanis hamarosan új, bimbózó hajtások nőnek. Míg ha a rózsatő az elnyílott virág esetleges, satnya termését neveli, nem, vagy csak későn hoz új hajtásokat. Ha virágzó rózsaszálat vágunk a tőről, akkor is gondoljunk a további virágzásra. Ha rövidebb szárú lesz is a rózsaszál, legalább a két alsó rügyet hagyjuk meg a száron.

A rózsa szereti a tápdús földet és a nedvességet. Szárazságban meghálálja az öntözést. A vadhajtásokat, amelyek nagyon sok tápanyagot és nedvességet vonnak el a nemes résztől és rendszerint igen gazdagon hajtanak ki a vadalanyból, amint megjelennek, azonnal vágjuk vissza, lehetőleg tőből.

A fiatal hajtásokat és a bimbókat gyakran lepik el a levéltetvek. Kártételüket nagyon megsínyli a virág. Ezeket a szívó kártevőket egyezrelékes káliszappa-

lombozatot és a zsenge bimbókat is megrágják — kézzel is könnyen leszedegethetjük, amint megjelennek.

Rózsáink a gondos ápolást késő őszig tartó virágzással hálálják meg.

ziszerszámokat, félig kész vas- és faipari anyagokat árusítanak. Specializálódó vidéki boltjaink is egyre inkább berendezkednek a barkácsolás minden fajtájára. Már nálunk is találhatók ezekben az üzletekben olyan kombinált fogók, amelyekkel úgy lehet rögzíteni a különböző nagyságú szegeket, hogy azok ne görbüljenek el és ne üssünk az ujjunkra. Kaphatók elektromos pákák, kisebb forrasztókészülékek, satuk, reszelők, és egyéb furfangos munkához szükséges kéziszer-

elektromos, asztalra rögzíthető fúrógép is található, amellyel késeket lehet köszörülni, sőt bútorpolírozás, csiszolás is végezhető vele.)

Helyes, hogy az Ezermester-boltok alapanyagokat, félig megmunkált fém- és faalkatrészeket is forgalomba hoznak. Aki egy asztallapot, vagy széklábat meg akar javítani, kívánatra az előre megadott méretekben megkaphatja a szükséges idomokat is; az összeszerelés otthon már egyszerű eszközökkel is elvégezhető.

Jó étvágyat

HÉTFŐ: Zöldbableves, petrezselymes újburgonya, uborkasaláta.

KEDD: Májgombócleves, tökfőzelék sertéssült, cseresznye.

SZERDA: Karalábéleves, aranygaluska, földieper.

CSÜTÖRTÖK: Gombaleves, csülökpörkölt burgonyával, uborkasaláta.

PÉNTEK: Zöldborsóleves, marhatokány, makaróni sanyúság.

SZOMBAT: Zöldbableves, zsiványpecsenye burgonyával, saláta.

VASÁRNAP: Raguleves, — rántott csirke párolt rizs és párolt káposzta, habos meggyes.

ZSIVÁNYPECSENYE. Hozzávalók: 80 deka kövér vesepecsenye, 10 deka tűzdelésre alkalmas szalonna, 2 deka szegedi paprika, egy deka törött bors, 6 deka zsír.

A 80 deka vesepecsenyét úgy vágjuk hosszába, hogy azután húsverő kalapácsal kiverhessük. Ezután 10 deka füstölt szalonnával megtűzdeljük, 2 deka szegedi piros-paprikával, 2 deka sóval, egy deka borssal beszórjuk, szorosan összegöngyöljük roládhoz hasonlóan. Spárgával összekötjük, hogy sütés alatt egy darabban maradjon, majd mintegy 20 percig forró sütőben sütjük, mert nem baj, ha belül kicsit angolos (vérres) marad.

MARHATOKÁNY. Hozzávalók: 60 deka marhafelsál, de lehet marhafartő is, 15 deka füstölt szalonna, 20 deka vöröshagyma, só, törött bors, majoránna, 3 darab zöldpaprika, egy egész paradicsom, vagy két evőkanálnyi paradicsomlé, 2 deci tejföl, köménymag.

A füstölt szalonnát apró kockákra vágjuk és felolvasztjuk úgy, hogy a szalonna szép pirosra kisüljön. Beletesszük a karikára vágott vöröshagymát, amelyet jól megpirítunk és hozzátesszük a kisujjnyi hosszú, de nagyon vékony csíkokra vágott marhahúst. Nagy tűzön az egészet lepirítjuk úgy, hogy ne maradjon leve. A pirítás után megsózzuk, törött borssal, majoránnával és néhány szem összetört köménymaggal fűszerezzük. Hozzáöntjük a paradicsomlét (vagy egy paradicsomot), a finomra vágott zöldpaprikát, a pirospaprikát, és ezekkel elkeverjük. Vízzel felereszthetjük. Fedő alatt puhára pároljuk annyi lével, hogy ha a tejfölt belekeverjük, a hús teljesen ellepje.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Goór Imre

1969 OKT

1021

Megjegyzés

Miért szűnt meg?

Jövőre lett volna húszéves a kecskeméti Mátis Kálmán Képzőművész Kör. (Amíg Mátis Kálmán vezette: Révész Imre Körnek nevezték.) Goór Imre festőművész az utóbbi tíz esztendőben nagy szeretettel és igazi hozzáértéssel irányította a szakkört. Több tucat kiállításon mutatták be a tagok alkotásaikat, akik közül olyan művészek kerültek ki, mint Udvardy Gyula, Szappanos István, Benkővári Istvánné, Vámos Zoltán és mások. A kör tagjai közül évente 3—4-en felvételt nyertek valamelyik főiskolára.

Nem könnyű hát belenyugodni, hogy ez a méltán nagy hírű kör most, október elsejével megszűnt. Még érthetetlenebb az ok, amiért a közel húszesztendős múlt után egyik napról a másikra vége szakadt a működésének. Ez az ok: nincs helyiség a számára. Kérdezzük: tizenkilenc évig volt? Csak éppen most nincs? Hát csakugyan nem lehetett volna találni valamilyen megoldást?

Eddig sem volt könnyű a sorsuk: összesen tizenkétszer költöztek újabb és újabb helyre. Mindig útban voltak. Ám a kedvüket ez nem szegte: megértették a nehézségeket, a helyhiányt. Megértették, mert valahogy azért volt mindig megoldás. De mit szóljanak most, amikor végképp becsukódott előttük minden ajtó?

Az utóbbi időben Goór Imre már a lakásán tartotta a foglalkozásokat. Új tagok isjelentkeztek éppen az utóbbi napokban: felnőttek, akiknek szenvedélyük a rajzolás, s az elismert művész és jó pedagógus Goór Imre mellett akartak tovább tanulni, gyakorolni. Ennek már vége. Sajnálatos.

Így, utólag kérdezzük: nem lehetne mégis megoldást találni? Erre ösztönöz Révész Imre, Mátis Kálmán öröksége, és a város gazdag művészeti múltja egyaránt.

Varga Mihály

rosság is
ltatásokb

választmányának értek

a kapacitás növelését oly módon, hogy a beszerzett gépek, berendezések, üzemi célú ingatlanok költségeit a jövedelemadó-alap megállapításánál figyelembe veszik. Rendkívül fontosak az árakra vonatkozó előírások, nehogy a kisebb jövedelemű rétegek számára a magas árak miatt elérhetetlen legyen a szolgáltatások igénybevétele. Erre a választmány külön felhívja a kisiparosok figyelmét.

A kisiparosság számos kezdeményezéssel lépett fel az utóbbi időben. Új gyakorlat, hogy a kisiparosok vasárnap és munkaszüneti napokon több helyen ügyeletes szolgálatot szerveznek.

Az irányító
költségeinek
a Szovjetuni

Az SZKP Központi Bizottsága és a Szovjetunió minisztertanácsa kötelezte a minisztériumokat és a köztársasági kormányokat, hogy a jövő évben 1,7 milliárd rubellal csökkentsék az irányító apparátus fenntartási költségeit.

A hivatalok kötelesek biztosítani az elhelyezkedést az irányító apparátusból felszabadult dolgozók számára.

A határozat rámutat: az irányítás ágazati elve, a gazdasági reform, az automatikus rendszerek és számítógépek széleskörű alkalmazása megteremti a feltételeit annak, hogy tökéletesítsék és olcsóbbá tegyék az irányító apparátust. Az állami és gazdasági szervek sok vezetője

---

Kihirdetté
és nyelviá

Goór Imre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÖZTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1021

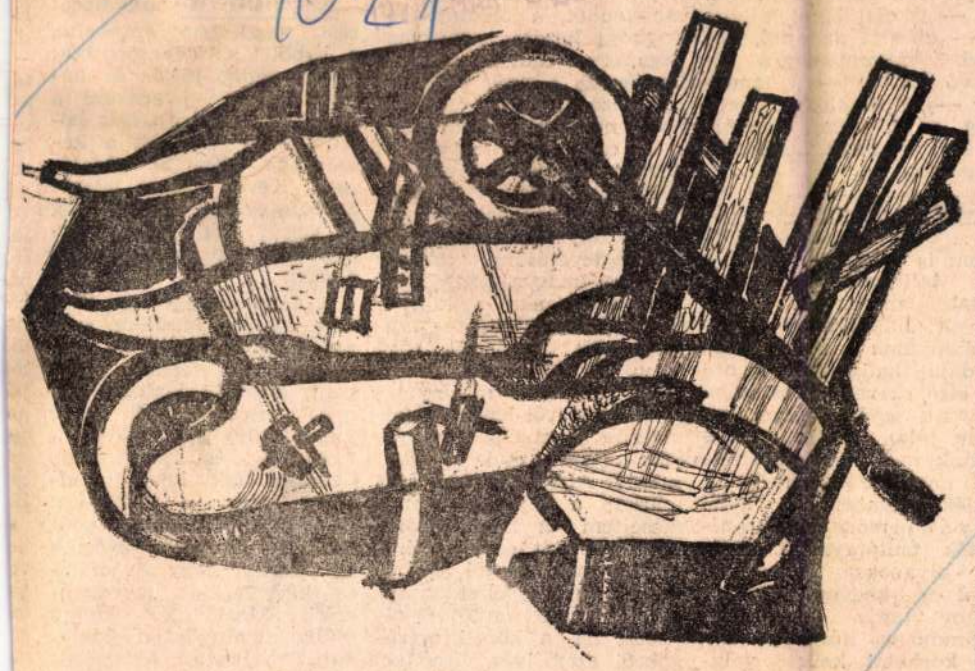

Goór Imre: Talicskák

KÉPES GÉZA:

TE

Micsoda áram
zuhog át rajtunk!

Mint villanyvezeték
összesodort két
különnemű szára:
lobogunk egybefonódva
s kigyullad
a lámpa:

vágy és
gyönyör —
Soha csömör
egy pillanatra sem
Húsz éve már
pillantásodra pendül
megfeszült idegem.
Nélküled a föld
mint távoli bolygó
forog süketen, betegen —

Fény és sötét,
páncél, mi véd:
ez vagy, s a tiszta öröm,
mely átölel,
nem enged el
nem enged, bármi jön...

beszélt — többek között —, mennyire örülnek a diákok, ha a tanár ötletes módszerekkel, eszközökkel igyekszik még érdekesebbé tenni az órát. Példát is mondott a diákkülcött. Egyik tanáruk a nyelvtani téma elemzését tette izgalmassá, „közüggyé" az egész osztály számára azzal, hogy — székeket hozatva be — a katedrán mintegy kerekasztal-vitát rendezett három tanuló bevonásával. Érdekessé vált a sokak számára talán „unalmas" nyelvtani kérdés ilyen — „fórumos" feldolgozása.

Ám éppen azon az órán belátogatott a tanulmányi felügyelő, aki — a diákok nagy meglepetésére — másként értékelte a tanár ötletét, mondván — hogy csinálhat ilyet a kolléga, mikor ez nincs a tanmenetben...

Nos, a példát — bölcs megértéssel s enyhe iróniával — annak érzékeltetésére mondta el a diákparlament küldötte, hogy bizony a felnőtteknek, pedaz, hogy sok helyen körömszakadtáig védelmezik a papíron előírt sémákat. Ez — iskolai keretek közt is — elfojtja az újító, kereső, változatosságra törekvő kedvet — a tanárnál —, a tanulókra nézve meg az unalom, érdektelenség veszélyét hordhatja magában.

NEM KÖNNYŰ ügy ez... Még ma sem... Mert régen is nehéz volt formulák bilincseit feszegetni fiatal tanároknak. Amikor a diákparlament felszólalójának szemléltető példáját hallgattam, szinte az első szavaknál eszembe jutottak egykori tanáraim. Akik talán épp azért maradtak meg éles kontúrokkal negyedszázadon túl is emlékezetemben, mert e g y é n i módszerrel tanították tantárgyaikat. Nem is olyanokra gondolok, mint a kedves „Nyámnyám" tanár úr (kicsit nyámmogva húzta a szót, ha korholni kellett valakit) —, aki németből úgy

amikor
igét kel
kapta
zsebken
bogtatni
ragozás
Ez pers
rek köz
hogy ne
V. ta
korunkb
Nekünk
(sajnos, a történelmet ma-
sik osztálynak). Óriási volt
a meglepetésünk, amikor
az első magyarázatát követő órán nem a könyvbeli szöveget kérte számon, sőt homlokát ráncolva jegyezte meg, mikor egyik eminens osztálytársunk betűről-betűre felmondta a bebiflázott anyagot: „Hát csak ennyit tudsz? Abból semmi sem maradt a fejedben, amit meséltem a Szaharáról?" Mert roppant érdekes órái voltak, útirajzokból és -ról mesélt, fényképeket mutogatott, utazók naplóiból olvasott fel, a közeli országokról személyes élményei alapján is beszélt, közkezet a jelesek közül! Meg is van... Ti pedig sorakozzatok ide az ellenkező oldalra..."

A lényeg: egy-egy kérdést kapott mindkét csapat minden tagja — felváltva. Jó felelet egész pont, kevésbé kielégítő fél pont értékű volt, vagy nulla. Folyt a vetélkedő a kiválóak és szerényebb osztályzatúak közt, mindaddig, míg a különbség 3—4, mikor mennyi — pont lett. És hányszor győztek az osztály nagy ovációjától kísérve a „gyengébbek". Mert pár hónap múlva gyönyörűen kialakult, ki igazán tehetséges ebből a tárgyból, illetve A

Goór Imre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1021 1970 MÁJ 17

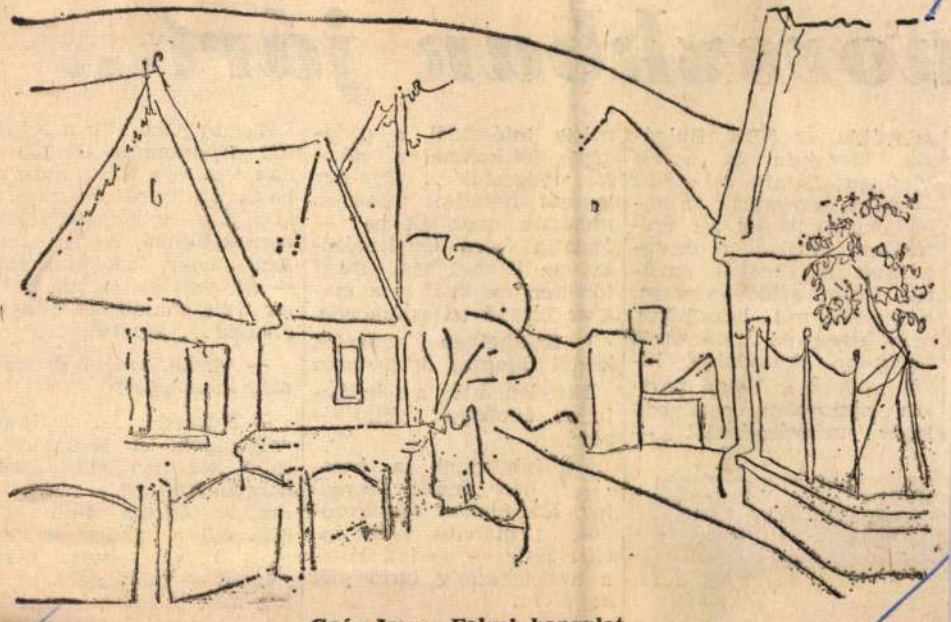

Goór Imre: Falusi hangulat

novszkban járt...

szlovákia, az NDK, Bulgária, Mongólia és a hős Vietnam fiataljaival együtt — részt vett annak az emlékkomplexumnak az építésében, amelyet a centenárium alkalmából emeltek Lenin szülővárosában. Komplexumról beszéltünk, mert hiszen az úgynevezett Lenin-emlékközponton kívül, amely a Volga partján, oszlopokon emelkedő fehér márványépület —

másik intézetnél, a pedagógia főiskolánál a vakolást végeztük... Egy-egy nemzet fiataljait más-más munkára osztották be — foglalja össze ténykedésüket az ifjúmunkás, majd tömören minősíti is a magyar brigád teljesítményét.

— Százhetven százalék körüli átlaggal dolgoztunk.

Hirtelen áttér a felejthetetlen élmények felidézésére.

Végigfutunk a becsben őrzött jegyzeten. Mi minden raktározódott el március 1-től április 29-ig — az indulástól a hazaérkezésig tartó időt számítva.

Németh János 1967 óta szakmunkás. Előtte is uta-

Látogató itthonról; a KISZ KB Ifjúmunkás Osztályának vezetője, Tóth Imre a hazai április 4-ről mesélt. „De jólesett a régen ízlelt barackpálinka, be is zengtem, hogy „kecskeméti" — no nem kell félni: 2 liter volt mindössze annyiónknak... Honvágy..."

— *Azám, mikor éreztek még honvágyat?*

— Húsvétkor... Nem dolgoztunk. A legunalmasabb két nap volt. Csak hazagondoltunk... Aztán, amikor április 4-én egy kint élő tizenkilences magyar meglátogatott bennünket — majd néhányónkat meg is hívott otthonába... Ő kezdte a magyar nótákat. Bizony megha-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1970 JUN 10

Átadták az SZMT díjait színházunk művészeinek

Az idén negyedízben díjazta a Szakszervezetek Megyei Tanácsa a Kecskeméti Katona József Színház művészeit az évad során nyújtott kitűnő teljesítményeikért.

Tegnap délelőtt *Borsódi György*, az SZMT-vezető titkára bensőséges ünnepségen adta át a kitüntetetteknek a díjakat. *Goór Imre* festőművész linóleummetszetével díszített oklevelet és kétezer forint pénzjutalmat kapott *Udvaros Béla* rendező az általa szervezett nagy sikerű drámaestek 10 éves jubileuma alkalmából, továbbá *Fekete Tibor*, Jászai-díjas színművész a Kaukázusi krétakörben nyújtott alakításáért, *Major Pál*, a munkásszállásokon fellépő művészbrigádokban kifejtett áldozatos tevékenységéért, *Balogh Rózsa* és *Perényi László*, a zenés darabokban évek óta felmutatott kimagasló teljesítményeikért. Az SZMT elismerésében részesült *Radó Vilmos* igazgató a szocialista eszmeiségű új magyar drámák színpadra állításáért.

Borsódi elvtárs a díjak átadása alkalmával méltatta a színház törekvéseit a közönséggel való szorosabb kapcsolatok kiépítésére és a művészbrigádoknak a munkásszállások kulturális ellátásában kifejtett tevékenységét.

A meleg hangú ünnepségen részt vett *Gyólai Viktória* színművésznő, a színház pártszervezetének titkára. A megyei pártbizottságot *Gyóni Lajos*, a megyei pártbizottság propaganda és művelődési osztályának vezetője, a megyei tanácsot *Gila János* népművelési csoportvezető képviselte.

szövetkezetb
egyetemet v
ber van, né
Emiatt is ige
tak a termel
eredményei.
szövetkezetek
37 mázsa a h
lagtermés kul
jusi morzsolt
Búzából 11
mázsáig tart
egy tehénre jutó 1400 literes évi hozam nem ritka, ugyanakkor egyes szövetkezetben eléri a 3700 litert. Egy kilogramm súlygyarapodáshoz a hízósertéseknél 3 és fél kilogrammtól, 7 kilogrammig terjed a felhasznált takarmány mennyisége.

Nem közömbös

Ma már az üzemszervezés, szállítás, értékesítés, gépesítés, a növénytermesztésben a növényvédelem, a kertészet valamennyi ága, az állattenyésztés fejlesztése külön tudomány. Nem közömbös, hogy egy-egy gazdaságban az említett üzemágak néhány millió forinttal többet, vagy kevesebbet hoznak. Jó példa

összhangban kell lenni a termelési feltételekkel. Távlati elgondolásainkat csak együtt tudjuk megvalósítani, összefogva, úgy, ha mindenki elvégzi a maga feladatát. Ezért fontos, hogy akikre tartozik, akiknek a munkájától függnek az eredmények, jól ismerjék meg, hogy mit akarunk, és hogy miért akarjuk, mi ebben az ő feladatuk és szerepük.

Közös erővel

Bátran elmondhatjuk, hogy a bajai járás kommunistái együtt az egész lakossággal, mindig fogékonyak voltak a haladó, az új iránt. Nemcsak lelkesedni, hanem dolgozni is tudtak

Goór Imre

1970 MAJ 18

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1021

Goór Imre rajza.

A felszabadulási rejtvénypályázat

Mint már jelentettük, pénteken este, a Kecskeméti Városi Tanácsháza kistanácstermében megtörtént a Petőfi Népe és a KISZ felszabadulási rejtvénypályázata nyereménysorsolása. A szép számmal megjelent pályázók, a szerkesztőség és a lapkiadó vállalat képviselői előtt *Komáromi Attila*, a KISZ megyei bizottságának képviseletében mondott bevezetőt. Méltatta a rejtvényverseny iránti érdeklődést — több mint hétszázan vettek részt —, megköszönte a rendező szervek gesztusát, hogy a 25. évforduló jegyében zajlott, játékosan ismeretterjesztő pályázat

csekerékből *Járai Andrea* kisdobos, egy-egy forgatást követően összesen harminc nyertes nevét húzta ki a sorsoláshoz jutott százhetvenöt esélyes közül.

A fődíjakat a tíz találatos között a következő eredménnyel osztotta Fortuna, a szerencse istennője:

2 személyes moszkvai utazás: *Csaplár Éva*, Kecskemét, Árpád krt. 17.;

Televíziókészülék: *Sárközi Istvánné*, Kecskemét, Budai u. 6.;

Magnetofon: *Sándor László*, Kecskemét, BM-garázs;

Lemezjátszó: *Gyöngyösi Katalin*, Kecskemét, Klap-

Goór Imre

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1970 MÁJ

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT
Budapest

1021

Goór Imre grafikája: Talicskák

asa Ujszegeden a November 7. Művelődési Központban.

VÁLASZOLUNK

lezi, hogy a nyereségjutalom ént kell fizetni?

után a dolgozó által fizetendő nak megállapításánál a pré- rvényes rendelkezéseket kell zegét tehát hozzá kell számí-

Goór Imre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776-

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1940 JUN 14

téged fog ölelni, hisz tudtam, hogy a bensőjeből ... a Pietadban.

1021

Goór Imre: Balaton.

nevezett vándor- vagy műveltségszavakat, amelyek általában kevés alakváltozással, többnyire arab—perzsa vagy görög—latin nyelvi kiindulással a török, a szláv vagy a német és az újlatin (francia, olasz) nyelveken át jutottak el hozzánk is. Sokszor nem is tudjuk, hogy melyik nyelv az átadó. Ez a helyzet malom és molnár szavaink esetében. A sport szót mindenki angolnak tartja, pedig az angol nyelvbe az ófranciából került, mi pedig az angol nyelvből a német közvetítésével kaptuk. Az említett eredeti vándorszavak közül néhányat még megemlítünk: tarisznya, majom, fátyol, kaszárnya, bolt, mustár, tafota, haramia, alamizsna.

Természetesen vannak más eredetűek is. Így spanyol eredetű a lasszó, a tangó, a különböző indián nyelvekből származik a totem, az ananász, a kakaó.

Kiss István

lokalizációs töltéseket. Szombaton 5670 ember dolgozott a gátakon, s munkájukat 200 földmunkagép és 670 szállítójármű segítette. Tiborszállás és Mérkvállaj község mélyebben fekvő részeiből a község magasabb területeire költöztettek át mintegy száz családot.

A Közép-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság körzetében a fővédvonalakat közvetlenül még nem érintik az árhullámok. A következő napokban azonban nehéz helyzetre lehet számítani a Hármas-Körös mentén, ahol összegeződik a Berettyó és a Körösök ára-

— Kelemenék — ketten együtt — csak háromezer-ötszázat keresnek. Mi pedig több mint négyezret!

— És ebből a négyezer-ötszázból vegyünk kocsit? Vagy cseréljük el a lakásunkat mosókonyhára, mint a Kelemenék?

— Nemcsak a lakást lehet eladni!

— Hanem például mit?

— A könyvszekrényt. Szép darab. A Bizományi ad érte négyezret. A

Goór Imre linóleummetszete.

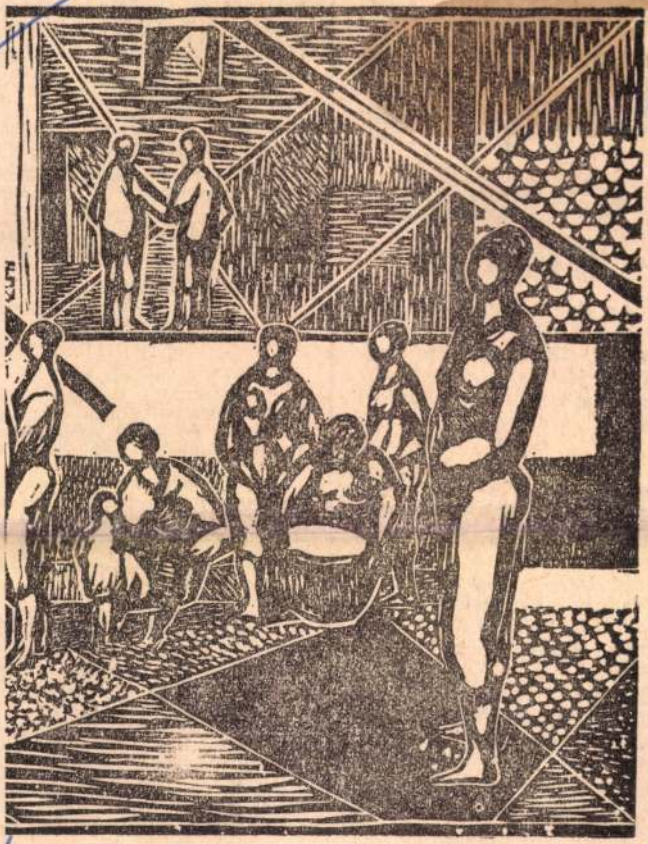

1021

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1970 JUL. 6
EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK
LAPJA
Budapest

...szamos beerkezett pályázat közül az alábbi beküldők könyvjutalomban részesültek: Hangay Klára, Eger, Lenin út 81/A fsz. 2., Szappanos Gedeonné, Budapest, XX., Előd u. 80. sz., Drobilisch Iván, Szentendre, Kölcsey F. u. 5/a., Molnár Béla, Budapest, XVII., Rl, I. u. 36., Kádár Jánosné, Kunszentmárton, Kossuth L. u. 38/a, Bartosch Istvánné, Balatonfüred, Beloiannisz u. 22., Majláth Etelka, Pécs, Kossuth u. 35. — A könyveket postán elküldtük.

...eorológust imádták ...i. Minden szabad ... laboratóriumában ... szinte imádságos ...csüngtek mesterük ...ollégái persze fél... ...voltak népszerűsé... ...bizonyítja egy ta... ...ltal rajzolt, mind... ...naradt karikatúra, ...sz Hugót glóriával ...rázolja a mediku... ...A kép címe: Hugó ...netták".

...URGUSOK

...beszélget:
...sak minden átmenet ...i kezdett! — mondja ... Aztán sípoló hango... ...zihált és újra hörgött... Döntöttem!
— Helyeslem, kérlek! — bólintott a másik. — Már éppen ideje, hogy kicseréld azt az öcska tragacsot egy új kocsira...

MEGTÖRTÉNT

Idős bácsi kopogtat a kórház portáján:

— Tessék mondani, merre van a férfinőgyógyászat?

— Férfinőgyógyászat? — bámul el a portás, s kezdi kérdésvégre kapni a bácsit, hogy mi a baja. Igy aztán hamarosan sikerült megfejteni hogy a férfinőgyógyászat, ami keres: az urológia.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÉTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Goór Imre

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1970 MÁR 1

1021

Goór Imre: Fiatal lány

Gerlitz M. Csoponizado: (Fülöp-szigetek)

Március elsejével felemelik a felsőoktatási intézmények oktatóinak fizetését

Dr. Polinszky Károly művelődésügyi miniszterhelyettes nyilatkozata

Mint ismeretes, a kormány határozatot hozott a felsőoktatási intézmények oktatóinak, valamint technikai és egyéb dolgozóinak béremeléséről. Az erről szóló végrehajtási utasítás most jelent meg a Művelődésügyi Közlönyben. A kormányhatározat értelmében március 1-i hatállyal az oktatók átlagosan 17 százalékos, a különböző más kategóriákban dolgozók pedig átlagosan 9 százalékos béremelésben részesülnek. A bérrendezés mintegy 10 500 oktatót és 13 800 műszaki, gazdasági, adminisztratív

— A kormányhatározat a béremeléssel egyidejűleg a felsőoktatási intézményekre is kiterjeszti az egyébként általános, úgynevezett alsó-felső határos bérrendszert. Ez megszünteti a felsőoktatási intézményekben az eddigi merev, elsősorban a szolgálati időn alapuló bérezést és ezáltal jobban szolgálja majd a mennyiségi és minőségi munka értékelését és elismerését. Ugyanakkor az új bérrendszer biztosítja azt is, hogy a felsőoktatási intézmények dolgozóinak bére háromévenként — az utasításban

Goór Imre

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1970 MÁJ 1

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1021

Goór Imre: Kőbánya

május elsején... Apropó,

. Azzal kapcsolatos, hogy a
ság, befejezettség, értelmes
érdeklődnek, mozognak —
a testvéri országok között,
eszköze, mint a televízió, —
ozások „összehozására" ké-
j sorozat, a Pamír '69 adá-
i veteránnal beszélget. Ked-
n tömegkommunikációs esz-
bácsi... „Ni, az meg a
az elsőre a Pesten élő, ung-
zenkilences eredetű az is-
Mózsi" név — dr. Jutkovics
rvéddel... Még a veszélyes
kereste fel, egy befogadott
ásik, aki magáról is mond-
. János — a húszas évek ele-

valamit, emlé
ámuldozásaima
57 között hazá
ben, Berlinben

A kárpátalj
kedves szabad
asszony érkezet
a nevéből a
— bíró — egés
A barátságos
együtt volt vel
Deberecenben az ideiglenes nemzetgyűlés megala-
kulásának jubileumi ünnepségein... S olyan tűzzel,
szeretettel emlékezett az első debreceni pártiskolára,
Apró, Komócsin elvtársra, a többiekre, — mint mond-
juk Básti Ágoston, aki ma Szolnokon él, nyugdíjas-
ként alapszervezeti titkár, s a párt kecskeméti szer-
vezetének titkára volt a felszabadulás után.

TÓTH ISTVÁN

1021

1970 JAN 1

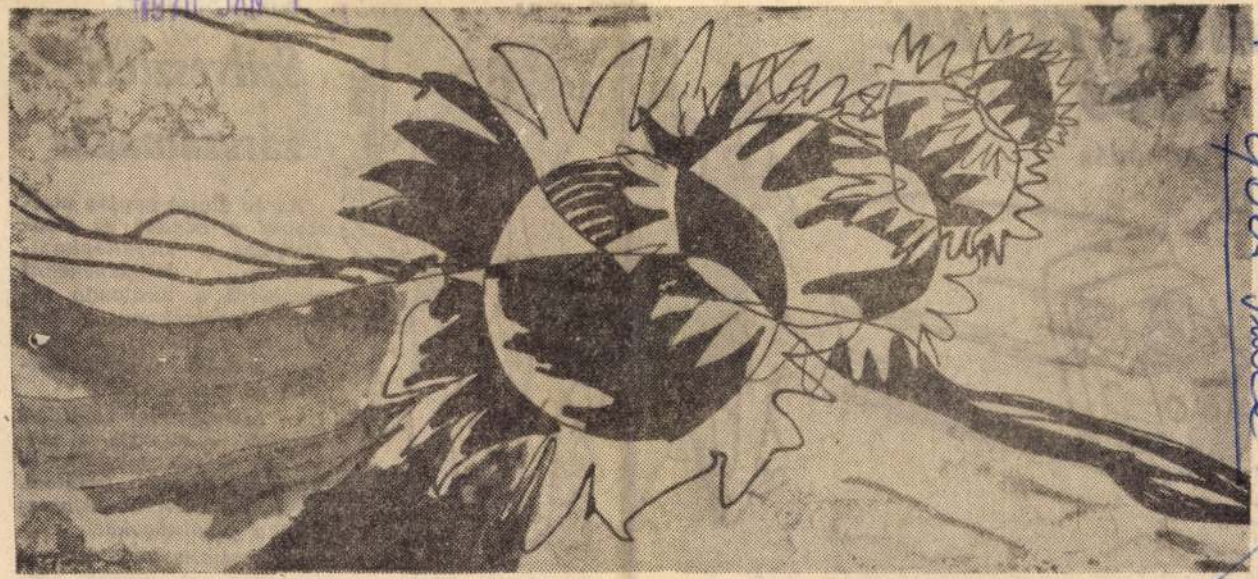

Goór Imre

Goór Imre: Bolygó-virágok

MULATTUNK, 1969

AGGÓDÁS

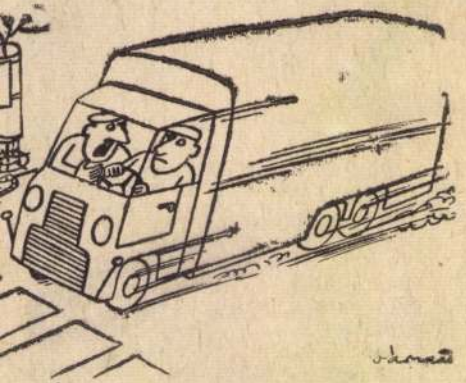

veled? Ma már a harmadik nyugdíjast

(Várnai)

ELSŐ

— Ez még a null-széria.

(Vasvári)

KIKELTEK A TOJÁSBÓL

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-048, 337-748, 340-776
PETŐFI NÉPE
Kecskemét

...z-
...g-
...ni-
...lőtt
...tü-
...kri-
...tart-
...dol-

...jedett
... sza-
...re, ki
mellesleg ... rátom.
— Egész éven at ...storoz-
tam a fonákságokat.

A humoristának ugyan-
is, mint azt minden ked-
ves olvasónk tudja, szaka-
datlan tennivalója, hogy
úgy mondjam, profilja az
észlelhető hibák...

Látóhatár

Egy marék parázs

Az Aranyhomok Kiskönyvtár első kötete

KEDVES meglepetéssel szolgált a szép verset kedvelő olvasóknak Kecskemét tanácsa. A város fennállásának 600 éves évfordulója alkalmából megjelentette az Aranyhomok Kiskönyvtár első számát. A kötet címe: Egy marék parázs. Ha nem is bő, mindenesetre színes és jól jellemző válogatás négy ismert helybeli költő — Buda Ferenc, Gál Farkas, Goór Imre, Hatvani Dániel — újabb verseiből.

A vállalkozás méltó a jubileumhoz. A vidéken élő alkotók még ma is viszonylag nehezen kapnak kiadót (nem méltatlankodva mondjuk ezt, mert dühösködni legalább olyan hiba volna, mint beletörődni, s a Kecskeméti Városi Tanács igen jó szolgálatot tett a helyi szellemi életnek, amikor vállalta a kötet megjelentetését. Mi több, nemcsak a helyinek, hanem az országosnak is, hiszen újabb lehetőséget teremtett arra, hogy már elismert, de helyzetüknél fogva ritkán szóló tehetségek ismét kiléphessenek a nyilvánosság elé.

Az Egy marék parázs költői közül eddig Buda Ferenc és Hatvani Dániel jelentkezett önálló kötettel is. Valamennyien szerepelnek, szerepeltek azonban már különféle országos folyóiratokban, Goór Imre pedig egyike volt az emlékezetes Tűztánc antológia költőinek, részese annak a seregszemlének, amely a fiatalok ellenforradalom utáni első tisztahangú jelentkezése volt.

A 120 oldalas kis kötet négyüktől csaknem félszáz verset közöl. Nem léphet fel tehát a teljesség igényével, nem vállalkozik arra, hogy az utóbbi évek termésének egészét nyújtsa az olvasónak. De adja a termés javát, s ezzel eléri, hogy módunkban áll felmérni, legalábbis érzékelni azt az utat, amit a költők újabban bejártak. Az olvasó, ha már ismeri őket, ismét megbizonyosodhat, ha még nem, most láthatja, hogy erős, figyelmet érdemlő egyéniségek; különbözők egymástól, mégis hasonlók elkötelezettségben, művészi céltudatosságban és alkotói állhatatosságukban. Buda Ferenc, a keményszavú, nagylélegzetű költő. Gál Farkas, aki versekből vert lovagpáncélt ölt, Goór Imre, a líraiság és a szigorú szerkesztés festő-költője, az érzékeny Hatvani Dániel, az „értelmes beton világ" és a termővé tett homok énekese. Mindannyian másképp látják ugyanazt a valóságot, de mindegyiküknek van róla fontos közlendője számunkra.

NÉGY TUCATNYI vers mindössze a kötet tartalma. Egy marék parázs, amely szikrázik és hevít. Négy költő szól itt sok hangon és felelősséggel. Nem térhetünk ki e helyen a versek részletes elemzésére, mint ahogyan nem teszik a kötetben foglalt rövid méltatások sem, amelyeknek szerzői — Szekér Endre, Szabó János, Varga Mihály és Somogyi György — is a szigorúan vett szakmai elemzésnél többre vállalkoznak: átérzéssel, mély barátsággal és őszinte becsüléssel írói portrékat festenek, s ezzel segítenek az olvasónak megismerni, megérteni, közelebb kerülni a négy kecskeméti költőhöz.

Végezetül néhány szót a kötet külleméről. Schiller mondja az Ármány és szerelemben: „...nem nézik, hogy mi van a padláson, ha a földszintet jól berendezte az úristen." Az asszonyoknak, némelyeknek, ez talán szerencsére. Elég sajnos, hogy hajlamosak vagyunk a külső szerint ítélni, s most félthetjük az Egy marék parázs-t is esúfsága miatt. Esetlen, rikító zöld márvány utánzat a borítólap. A költők neve a hátsó oldalra került. Senki se hinné első pillantásra, hogy verskötet.

Annál szebb pedig a belső. Ízléses, modern tördelés, a szöveg között Goór Imre kitűnő illusztrációi. Dicséretet érdemel érte a Bács megyei Nyomda Vállalat és Faragó Mihály szerkesztő.

A TERVEK szerint az Aranyhomok Kiskönyvtár következő köteteiben nyilvánossághoz jutnak a helytörténet kutatói, később pedig a prózaírók is. Bizonyosak vagyunk benne, hogy sok mű pihen még a kecskeméti alkotók fiókjában, amelyeket most a városi tanács áldozatkészsége segít közkinccsé tenni. Ezért nehéz volna túlbecsülni az Egy marék parázszsal induló sorozat jelentőségét.

M. L.

ugyben

udni, megfojtották. A
lttestet a Dunába akar-
k dobni, de ezt nem tud-
k megvalósítani, mert
zben letartóztatták őket.
A Legfelsőbb Bíróság az
damik Gáborral szemben
sőfokon kiszabott 12 évi
abadságvesztést 13 és fél
re súlyosbította, Szakács
nosnéval szemben pedig
lybenhagyta az elsőfokon
egállapított 15 évi sza-
dságvesztést. (MTI)

Baromfiipari Országos Vállalat Kecskeméti Gyáregysége azonnal felvesz

géplakatos,
általános lakatos és köszörűs

szakmunkásokat. Jelentkezni lehet a gyáregység műszaki osztályán, Kecskemét, Ceglédi út 7—11.

8667

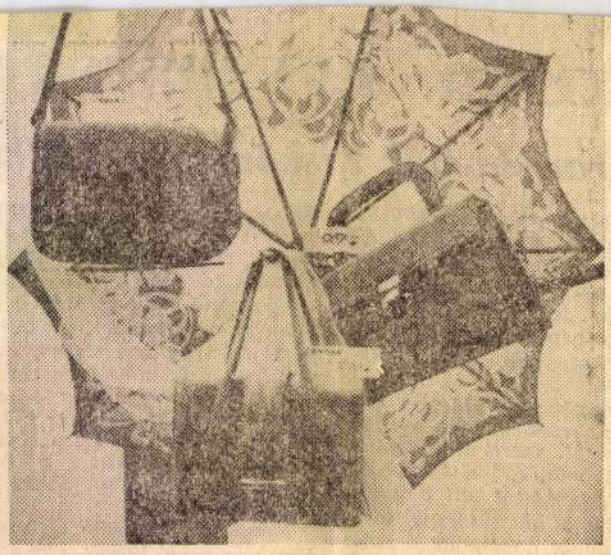

Tavasszal, a Budapesti Nemzetközi Vásáron mutatkoztak be ezek a szép női táskák — ma már a kirakatokban is mind gyakrabban találkozunk velük.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE
1968 DEC 27

A szakkör jelenlegi tag-

ben pedig nem találom meg mindig, amit szeretnék. És mindennél többet jelent, hogy saját munkánkban gyönyörködhetünk otthon!

— Így van — helyesel Kulik Ilona. — Egy nő számára mindig jóleső öröm, ha keze nyomán szépül a lakás, s még nagyobb, ha a díszítést maga készítette.

Kovács Klára

Jó étvágyat

HÉTFŐ: Tarhonyaleves, lecsó rizzsel, körte.

KEDD: Burgonyaleves, sós kamártás, bundás zsemle, alma.

SZERDA: Fejtett bableves, diós-mákos bejgli, szőlő.

CSÜTÖRTÖK: Karfiolleves sertéskaraj burgonyával, paradicsomsaláta.

PÉNTEK: Rántott hal szalmaburgonyával, tartármártással.

SZOMBAT: Töltött paradicsom burgonyával, palacsinta.

VASÁRNAP: Csirkeaprólékleves, sült csirke rizzsel, paprikasaláta, piskótatorta.

TÖLTÖTT PARADICSOM. Hozzávalók: 8 darab paradicsom, 15 deka sült hús, 10 deka gomba, 2 tojás, 6 deka vaj, kevés vöröshagyma, só és őrölt bors.

Személyenként 2 paradicsomot számítunk. Az egyforma paradicsomokat félig kivájjuk, a magokat kinyomjuk, s kissé megsózva a következő töltelékkel töltjük meg: gombát, zöldségzöldet, a sült húst finomra összevagdaljuk. Apróra vágott vöröshagymát vajban megpirítunk és a vagdalékkal együtt, kevés sóval, őrölt borssal megízesítjük, hozzákeverjük a két tojást. Ezzel megtöltjük a paradicsomokat, reszelt sajttal megszórjuk a tetejét, s mindegyikre kevés vajdarabkát teszünk. majd tűzálló tálba rakjuk és megsütjük.

SERTÉSKARAJ BURGONYÁVAL. Hozzávalók négy személyre: 40 deka sertéskaraj, egy fej vöröshagyma, 3 deci tejföl, 10 deka zsír, 1 kiló burgonya, só, paprika.

A sertéskarajt besózzuk és forró zsírban mindkét oldalát megpirítjuk. Ezalatt egy lábasban pirítunk bőven hagymát zsírban, majd pirospaprikát teszünk rá. Rakjuk bele a hússzeleteket, tegyünk rá apró kockákra vágott burgonyát, öntsünk rá annyi vizet, hogy ellepje. Az egészet fedő alatt pároljuk, míg megpuhul. Tálaláskor a húst az edény közepére tesszük és burgonyával körítjük. Tejfellel leöntjük.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1968 JUN 23

Goór Imre

is tudom, hogy mit

1021

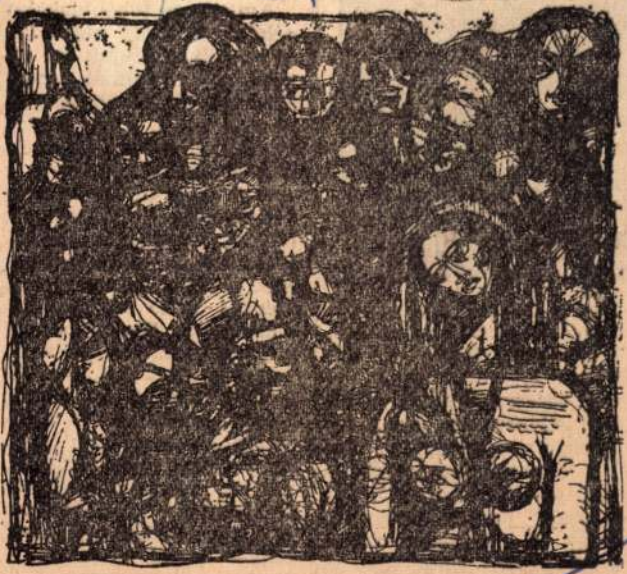

Goór Imre: Bánat.

nak a fiatalok nyári munkavállalására. Az üzemek, vállalatok többnyire szívesen foglalkoztatnak — sőt bérgazdálkodási okokból szívesebben, mint régebben — tanulókat. Ezzel kapcsolatban ismételten emlékeztetni kell az üzemek felnőtt dolgozóit, hogy a környezetükben munkálkodó fiatalok testi és lelki épségére vigyázzanak úgy, mintha valamennyi ifjú a saját gye-

akarunk senkit elrettenteni otthonától, a ház körüli munkától, csupán a figyelmét kívánjuk felkelteni.

A modern otthon el sem képzelhető villamosság nélkül. A világítás, a fűtés, hűtés, a háztartási gépek, a rádió és a televízió szerves része mindennapi életünknek. De csak addig előnyös számunkra, amíg ésszerűen használjuk. Kilencen fizettek az elmúlt évben életükkel a meggondolatlanságukért: kellő szakértelem nélkül kívánták megjavítani hibás elektromos készülékeiket. A statisztikában „előkelő" helyet foglal el a nagyfeszültségű tv-készülék házi barkácsolgatása, de

tet, ugyse tudnek megfeledkezni róla, hogy nappal a víz mindenféle szemetet hurcol és legtöbbször szennyes, piszkos és zavaros.

Siettem haza. Hinni akartam, hogy ma ismét gazdagodtam.

Goór Imre: Furulyás

moni ereiü. beteg szenvedélyektől
zaklato
rendítő
képzele
tott a
moderr
nem T
ri Istv
tisztel
tődve,
be az
műfaj
állítar
tizálás
guk;
sem a
dani a
nek s
színpa
kedve

1969 JUN 14

Élet és Irodalom

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

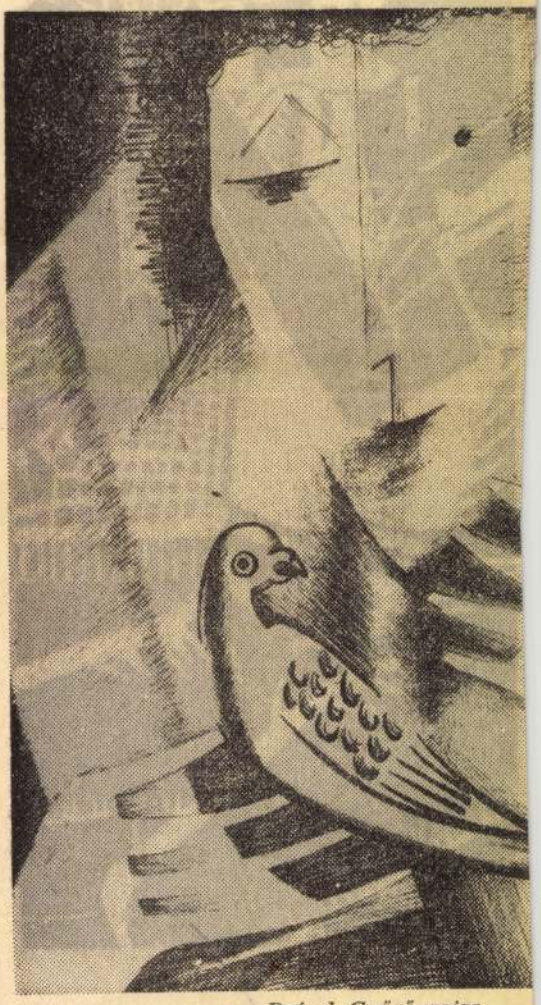

Rafael Győző rajza

Tárlatjegyzet

1021

Goór Imre képei Kecskeméten

Kiállítást rendezett a városi művelődési központ Goór Imre képeiből Kecskeméten, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának (Cifrapalota) emeleti dísztermében.

Tulajdonképpen — leszámítva a megvilágítás előnyeit — majdnem mindegy, hogy hol rendeznek egy tárlatot, mert az értéket úgyis a művek döntik el. Ebben az esetben csak azért volt célszerű ilyen körülményesen meghatározni a helyszínt, minthogy a terem és a festmények kontrasztja érdekes összehasonlításra adhat alkalmat, elvezetheti a látogatót Goór Imre művészetének megértéséhez, ha különben nem értené. (Nagyon nehéz nem érteni.)

A Cifrapalota dísztermének falán színes pávák tekeregnek, dekoratív növényindák kúsznak, benne van minden, ami rossz, a szecesszióból. A tárlat anyaga viszont az értelem rendszerébe foglalt, szigorral szerkesztett és a szigort a leghumánusabb érzelem forróságával feloldó valóság maga.

Fölösleges szószaporítás lenne hosszan bemutatni Goór Imre tematikáját, rendkívül tömören összefoglalható. Természet és ember. De talán még ez a két szó is illetlen bőbeszédűség. Azokon a képeken is, ahol csak tájat, házakat ábrázol (ilyen a legtöbb), a világ sorsáért aggódó ember elmélyülten figyelő tekintete uralkodik.

Omló, pusztuló házak: életbe emeli őket, hogy az elmúlás ellen tiltakozó tüzes színek járják át a konstruktivizmus legnemesebb hagyományait folytató kompozíciórendszert. Jelképpé válnak Goór vásznain a természet jelenségei, mert az ember természetes, önmaga lényegét kibontó életformájának szükségességét — és minden veszélyeztető diszharmónia ellenére — elkerülhetetlenségét hirdetik.

Régóta késett már ez a tárlat, a legkevésbé sem a teljes intenzitással és tudatossággal dolgozó művész hibájából. Nagyon jó, hogy szülővárosa, Kiskunhalas, és Kiskunfélegyháza után — új művekkel gazdagodva — végre a megyeszékhelyre is eljutott, ahol már másfél évtizede él Goór Imre, nem is olyan érdeklődéstől körülvéve, mint művészetének rangja megérdemelné.

SZ. J.

Goór Imre rajza

is küldtünk ebből kifolyó-

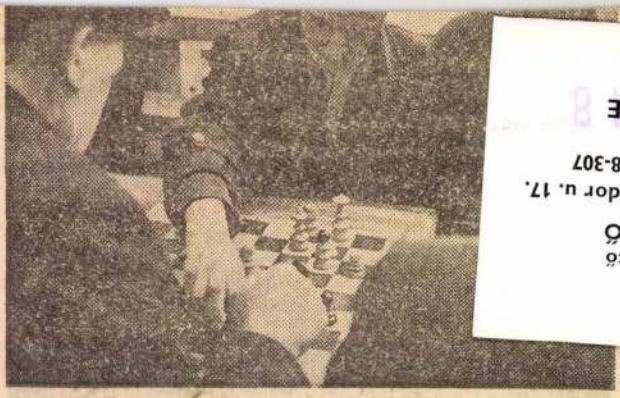

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

Sándor vb-elnök. — Hogy úgy mondjam: kissé frónikus hangú volt, ezért elküldtük a járásnak. De már meg is konzultáltuk, hogy építtetünk még egy WC-t a rendelő mellé...

— Mindössze ennyit kért s emiatt kívánkozik el az orvos?

— Tudomásom szerint ezért is, de nem ez a döntő. Úgy hallottam, magához akarja venni a megye más járásában élő idős szüleit és mi nem tudunk a

(MTI fotó — Benkő Imre felvétele)

Ifjúsági nap Jánoshalmán

Nagyszabású ifjúsági napot tartanak jövő vasárnap — május 25-én — Jánoshalmán. A nap nevezetes eseményének ígérkezik a 200 új KISZ-tag avatása. Ezt követően közös ebéden vesznek részt a fiatalok vendégeikkel, majd délután majálist rendeznek az Erzsébet-erdőben.

...k együtt!

tanulják ennek az igealaknak az írását.

Ha csak itt fordulna elő ez a hiba! Egy filmismertetésben ilyenféle mondatot olvasok egy filmről: Kár, hogy a mozi csak négy napig játsza(!). Játsza, nem pedig játssza.

Menti is, meg nem is ezt a hibát az, hogy csökönyösen, szívósan vissza-visszatér. Régóta figyelem, hiszen a hangversenyek műsorán sokszor olvasható: Ilyen és ilyen zenemű, játsza(!) ez és ez a zenekar. A Nők Lapja szerkesztői már kértek tanácsot az Akadémiai Nyelvtudományi Intézettől ennek az igének a helyesírásáról, mégis ezt olvasom a Nők Lapja egyik legutóbbi számában (kisgyermekről van szó), hogy „jó melegen felöltözve nyitott ablaknál feküdjön ágyacskájában, vagy játszon(!)."

Lapozgatom Nagy J. Bélának, nyelvművelésünk egyik kiemelkedő egyéniségének tavaly megjelent válogatott tanulmányait és cikkeit (Egy emberöltő nyelvünk védelmében, Akadémiai Kiadó, Budapest). Megakadt a szemem egy bekezdésen. Meglepődve olvasom benne, hogy „Petőfi verseiben hibásan van írva a „játszik" igének felszólító módja, és jelentő módbeli tárgyas ragozású jelen ideje." Ilyen sorokat idéz a szerző A vándor legény című versből: „S hogy kijátszam (!) a haramját, / Ki megállít, meglehet: / A legelső kocsmárosnak / Általadtam pénzemet". Az Állj meg, feleségem... kezdetű versből pedig ezeket: „Állj meg, feleségem, • / Mondok valamit, / Játszuk el (!) a multnak / Jelenéseit." „Munka, tett az élet, / Tegyünk valamit, / Játszuk el (!) a múltnak / Jelenéseit." „Hahh! — vagy úgy... ni most meg / Én feledtem el, / Hogy csak játszunk, hogy a / Multat játszuk el (!)."

Távol álljon tőlem, hogy akár Petőfit ócsároljam, akár az ő helyesírási tévedésével mentsem ezeket a mindenképpen helytelenül írt igealakokat. Legközelebb tehát a „játszik" ige helyesírási problémáiról lesz szó.

Kiss István

1021

Goór Imre

Goór Imre: Illusztráció

1969 MÁJ 17

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Élet és Irodalom

SZOBROK ÉS H

Jó pár év előtt telefono
világhírű, kiváló szobrászn
még akkor személyesen ne
megköszönve „az élményt", melyet a tö-
rök-kori trilógiám könyvei — amint mon-
dotta — nyújtottak számára, közölte, any-
nyira hatása alá került az olvasmánynak,
hogy a Szovjetunióból tőle megrendelt hősi
szoborcsoportozat tagjait e könyvek hősei-
ről — Thury Györgyről, Gyulaffy László-
ról, Huszár Péterről és társaikról — min-
tázta meg. Kért, ha van időm, menjek el
a műtermébe és nézzem meg, érdekelné a
véleményem, hogy mint író, ráismerek-e a
hőseimre, jól ragadta-e meg az egyes fi-
gurák jellemét? Sajnos, nem tudtam ele-
get tenni a megtisztelő meghívásnak, bár
megígértem. Oly rohamosan jött közbe
szemem romlása, hogy még az orromon túl
is alig láttam — amiért (mármint a mu-
lasztásért) most még utólag is bocsánatot
kell kérnem a mestertől!

A történelmi hűség kedvéért jegyzem
meg: a szóban forgó művész *Kisfaludi
Stróbl Zsigmond.*

Most meg, a napokban, azt lehetett ol-
vasni az újságban, hogy Thury Györgyöt a

ségb
stelik n
éve, ho
lt halt.
atják.
nömre
szobrás
em, hogy
dandó értékű, remjelzett
nak a magyar képzőmüv
már az előző esetben n
tem el: az orosztonyi szol
idejében — volna egy sz
is, hogy számomra és a
egyre jobban szerető és
emberek — és a jövő
sem mindegy: milyen les
amilyennek az ország ol
tonasága képzeli? Ott
Nemzeti Múzeum fegyv
látható óriási pallósa, m
végleheletig forgatott?
tűhegyű ércsisakja s kez

Ha életnagyságú szo
ezekhez a hatalmas, ma
gatható fegyverekhez k
emberi alakot is, aki
lóháton ábrázolják, me
lehet (hisz világéletében
amire büszke volt): er
szép vértezetében lesz-e

CSERES TIBOR:

A kézírás jövője

Azt a hiedelmet, hogy a múlt és
övő, főként a jelen kiolvasható a
ézírásból, valószínűleg az írógép-
árosok terjesztették. Az emberi-
g többsége azonban nem törődik
: efféle reklámhadjárattal, féle-
m nélkül egyre többen rákapnak
kézírásra.

★

Sokfélék a győzelem eszközei.

Volt egy kor, melyet ma az egy-
erűség miatt — két háború közti
rnak mondunk; tehát a két há-
rú közötti értelmiségi fiatalem-
rnek valamicskét értenie kellett
grafológiához. Nem állítom,
gy tökéletesen, de konyítania
llett hozzá, ha némi ösztönös be-
érzéssel, csöppnyi képzelettel
egáldotta sorsa, olyan társadalmi
önyökhöz juthatott, aminőkhöz
a történetesen vagyontalannak
ületett vagy rossz házból szár-

egyik *füzéres* írásból jóindulat, ud-
variasság árad, a másik viszont
birkatermészetet, határozatlansá-
got mutat. A harmadikféle írás a
boltíves (a hegyes ellentéte) aris-
tokratikus zárkózottságot, tartózko-
dást hordoz — rosszabb esetben
formalista lelket, enyhe álnokságot.
A *fonalas* írás sokoldalú alkalmaz-
kodó képességet mutat, de a hazu-
gok is fonalasan írnak.

Fontos az írás ritmusa, egyebek
közt tehát a betűk dőlési iránya. A
kisbetűk a belső zónában: a hét-
köznapi, gyakorlati érzelmi, érzék-
letes tapasztalati világ. A felső szá-
rakat mondjuk felső zónának, az
alsókat persze alsó zónának. Ezek
nem az adottságokat ábrázolják,
hanem a hajlandóságokat. Tehát a
b és a *h* betűink nem a szellemi
képességeinket mutatják, hanem
törekvéseinket. A *g*-ink és a *p*-ink

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1963 APR 4

1021

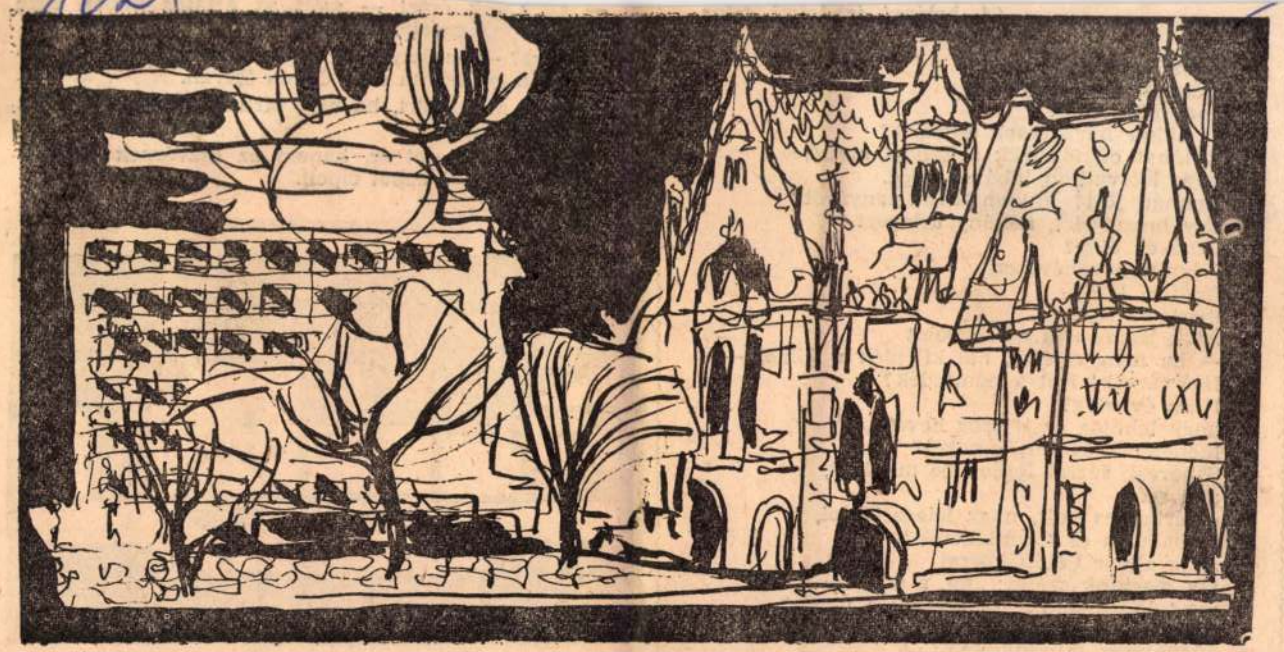

Goór Imre: Ünneplőbe öltözötten.

Goór Imre

(A hetényi irodalmi esten elmondta a szerző.)

Húsz év elég?
Húsz év már elég?
hogy elfeledjük
az akkor húszévesek érdemét?
A lányt odaültettük a kályha mellé,
hogy leolvadjon lábáról a jég.
Honnan jött? Milyen távoli tanyáról?
Egy brosúráért, néhány űrlapért.
Húsz év elég?
Hogy negyvenévesen
fájdítsa lábát
most, ha lép?
Akik jártak ifjú prófétaként
— ha nem volt öl, hát kilépték a földet —
Ifjú társak! Hol a nemzedék?
Húsz év elég?
hogy lehűtse az ifjúság hevét,
Menetekét és tüntetésekét?
S porral, sárral lepjen be mindent,
ami szép
és értelmes volt, nagy lélegzetvétel,
szabadulás és fordulókerék?
Akik akkor Petőfi-korral
így mertünk szólni: „mi, a nép" —
most legyintsünk, ha halljuk a nevét?
Nem tehetünk mást, csak úgy élhetünk
életünknek folytatásaként.

— Eljöttünk ért
emelvén apró, szür
— Kiért? — az ö
fálkozott a csalafin
— Mind a kettőé
Porosznoki uram.
— A pap kevese
vesszük. A tábori d

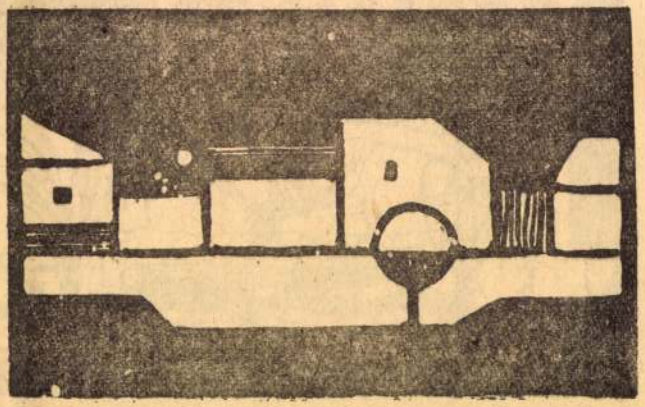

Abrahám Rafael: Kecskemét

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1962 JUN 7
Goór Imre
1021

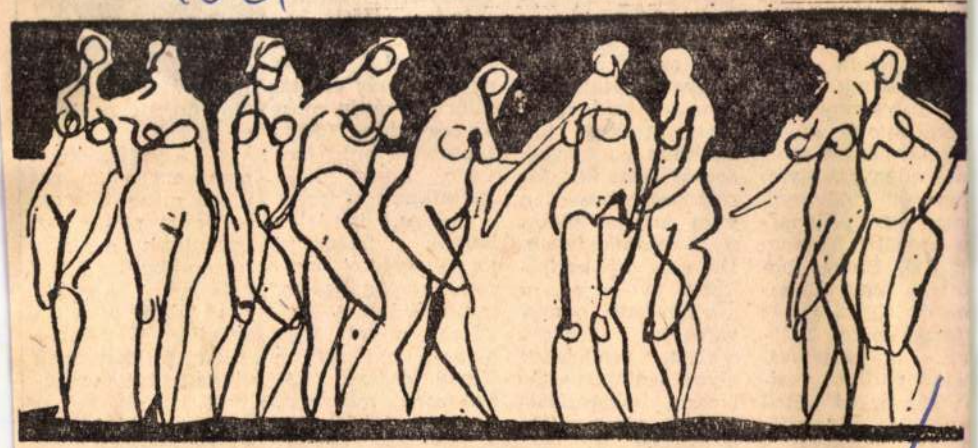

Goór Imre: Táne.

apság egy-egy
gészen szerény
áztartásban is
együlemlik. Du-
át lehetne rekesz-
eni.

Szétnéztem pél-
ául házunk táján,
a folyékony hal-
nazállapotú anya-
ok tárolására szol-
áló edényzet olyan
ömegét észlel'em,
ogy egy pillanat-
a megállt bennem
z ütő. Bolgár be-
őttes, lengyel bo-
os és sörös, egyéb
issza nem vált-
ható konzervüveg.
Alfa padlófényesí-
ő, s még ki tudná
elsorolni, hányféle
laska rostokol a
náizban, abban a

asszonyok panaszol-
ják gyakran, de
magamat is nem
egyszer gondolko-
dóba ejtett már az
a felelőtlen pazar-
lás, az a megma-
gyarázhatatlan
nagyvonalúság,
amellyel szép ha-
zánkban az üvegek
sorsát kezelik. Jó-
részüket egyszerűen
nem váltja vissza
a kereskedelem.
De még ha vállal-
kozik is erre, a
körmönfont parag-
rafusok, törvény-
cikkek, rendeletek
olyan légiója oszt-
lyozza, kategorizál-
ja a visszaváltás
mikéntjét és ho-
gyanját, hogy le-

[redacted]

az értelmetlen, baka-
fántos és erőszakos
vevő, hogy újból
foglalkozzék vele?

Sajnos, képtelen
lennék felsorolni
az üvegekkel kap-
csolatos fonákságok
mindegyikét. Egy-
részt, mivel már
nagyon rég voltam
tűzről pattant há-
ziasszony, másrészt,
talán a lap terje-
delme sem enged-
né. Különben is úgy

a gyártó vállalat,
a kereskedelem,
hogy ezt vagy azt
nincs mibe töltenie
— emitt pedig tor-
nyosulnak a ház-
tartásokban a hasz-
nálatlan üvegek.
Így talán csak a
gyerek játszhatna
velük, játékszernek
viszont túl veszé-
lyes!

Bizony, ideje vol-
na intézkedni!

—a —r

GOÓR Imre

XI. Országos Színházi Találkozó

A díjak beszédes statisztikája

A számok, arányok néha nagyon érdekesek. Most is.

A szolnoki szemlére összesen *tizenhét* előadást hívtak meg. Ebből *kettő* határainkon túli magyar színház produkciója volt: a *szlovákiai* Komáromból Rózewicz Fehér házasság című darabja (rendező: Beke Sándor) és a *kolozsvári* Állami Magyar Színházból Ionesco A kopasz énekesnő című játéka (rendező: Tompa Gábor). A többi *tizenöt* előadás közül *nyolc* származott *vidéki* színházból. Ezek: Shakespeare: Sok hűhó semmiért, *Zalaegerszeg*, rendező Verebes István m.v.; O'Neill: Utazás az éjszakába, *Miskolc*, rendező Lukáts Andor m.v.; *Moliére: Úrhatnám polgár, Miskolc*, rendező Árkosi Árpád; Moliére: Mizantróp, *Kaposvár*, rendező Ascher Tamás; Shakespeare: Szentivánéji álom, *Kecskemét*, rendező Dan Micu m.v.; Kornis: Halleluja, *Pécsi Harmadik Színház*, rendező Vincze János; Rostand: Cyrano de Bergerac, *Nyíregyháza*, rendező Zsótér Sándor; Déry Tibor: Az óriáscsecsemő, *Debrecen*, rendezte Gaál Erzsébet m.v.

Shakespeare és Moliére *a legkedveltebb* szerzők; Kornis Mihály és Déry Tibor képviselték a *magyar* drámairodalmat.

A *fővárosi* produkciók kivétel nélkül *kamaraszínháziak voltak, noha az egyiket nagy(obb) színházban játszották. (O'Casey*: A kezdet vége, Katona József Színház, rendezte Gothár Péter m.v.). A többi: *Joyce:* Számkivetettek, Arizona Kisszínház, rendezte Hegedüs D. Géza m.v.; *Arrabal*: Az építész és az asszír császár, Kamra, rendezte Szőke István; *Mrozek*: Mulatság, Kamra, rendezte Árkosi Árpád; *Halász Péter*: A kínai, Kamra, rendezte Halász Péter; *Mishima*: Sade márkiné, Budapesti Kamaraszínház, rendezte Csiszár Imre; *Bernhardt*: A színházcsináló, Budapesti Kamaraszínház, rendezte Tolmár Tamás.

Feltűnő a Budapesti Kamaraszínház (a tavalyi színházi találkozó díjai többségének besöprője a *Leonce és Léna* révén) ismét erőteljes jelenléte két produkcióval is, valamint a Kamra három produkciója (amelyek közül Arrabalnak és Mrozeknak inkább csak helyet adott). Feltűnő továbbá, hogy a kiadott díjak (összesen, a kettőzésekkel, tizenöt) *többsége* vidéki és határainkon túli előadásoknak, illetve színészi teljesítményeknek jutott: *Ascher Tamás* és *Börcsök Enikő* a kaposvári Mizantróp, *Molnár Erika* a nyíregyházi Cyrano, *Töreky Zsuzsa* a pécsi Halleluja, *Balogh Tamás* a zalagerszegi Sok hűhó semmiért, *Barkó György* a pécsi Halleluja, *Dobre-Kóthay Judit* (a kolozsvári A kopasz énekesnő) és *Laczó Henriette* (a zalaegerszegi Sok hűhó) díszleteiért, Szolnok város különdíja a nyíregyházi Cyranónak, Jász-Nagykun-Szolnok megye különdíja a pécsi Hallelujának.

Sinkó László átveszi Spiró Györgytől, a zsűri elnökétől a legjobb férfialakítás díját

Kékesdy Károly felvétele

Budapesti produkciók díjai: *Sinkó László* (legjobb férfialakítás, A színházcsináló), *Stohl András* (A kezdet vége, a Színházművészeti Szövetség különdíja), *Rácskevei Anna* (Számkivetettek, megosztott legjobb női alakítás díja), A kínai (szövetségi különdíj), *Halász Péter* (A kínai, látványtervezési díj).

Nem nehéz észrevenni: mint általában mindig, a *díjakkal most is bizonyos sakkozás történt*. A kolozsváriaknál a részvétel fontosságának nyomatékosítását, a Kamra *A kínai* produkciójánál *Halász Péter* hajdani itthoni s frissebb külhoni tevékenysége elismerését is jelentette a díjazás. Ez természetesen egy csöppet sem elítélendő.

Még *két* észrevétel ide kívánkozik. Az *a tendencia*, mely már a tavalyi, Kaposvárott rendezett színházi találkozót is jellemezte, hogy ti. a kamaraszínházi vagy ahhoz közelállónak tekinthető előadások kaptak nagyobb teret, az idén *tovább erősödött*, főként a díjakban megnyilvánulóan. *Valamint:* egyre nyilvánvalóbban mutatkozik az elkülönülés a magyar színházi életben a szórakoztató és a művész színház között.

S leírnék egy *harmadik* észrevételt is, ha nem tartanék bizonyos (indokolatlan) túlérzékenységektől: nem ad okot az örömre a tény, hogy a *Nemzeti Színházból (ismét)* nem került még csak szóba sem egyetlen előadás a találkozó programjának válogatásakor.

(takács)

Magyar Odüsszeusz

János vitéz a Karmelita udvarban

A Nemzeti Színház társulata úgy adja elő a János vitézt, hogy visszatér az eredeti műhöz, Petőfi szövegéhez. Mi ebben a bátorság? Napjaink kulturális-közéleti anomáliáját akarják föloldani – a hagyományos népi és modern polgári erőszakolt szembeállítását. Mert a „Magyar Odüsszeusz" története – ez *Gulyás Dénes* rendező meghatározása – így korszerű: ha lehántjuk róla a *Heltai–Bakonyi* féle, mégoly kiváló átdolgozást, s felmutatjuk a múlt századi költőzseni népi modernségét, a mű filozofikus vonulatát.

Gulyás Dénes operaénekes – vendégrendező (s címszereplő) azonban nem szolgai adaptációt kíván megvalósítani. Sőt. Új zenét és más Petőfi-verseket is felhasználnak. Heltai dalszövegeit csak ott változtatták meg radikálisan, ahol dramaturgiailag elkerülhetetlen volt. Azt hozták újra felszínre, ami az „odüsszeuszi" útkeresést, Kukorica Jancsi és az emberiség örök dilemmáját jobban kidomborítja: állandóan keresztútra érkezünk, ahol mindig el kell dönteni, merre tovább...

Talán legizgalmasabb módosítás a zenéhez kapcsolódik. Számítógépes szintetizátormuzsika lesz a zenekar helyett. Ez persze a színészekre különösen nagy feladatot ró: nem lehet elidőzni egy-egy szép, rögtönzött lírai pillanatnál, mert a zenegép nem várakozik udvarias karmester módjára. *Kemény Árpád* díszletei sem hagyományosak, egész különleges ötvözetei a mitologikus, szimbolikus, népi és modern formanyelvnek. – Lesz-e patak, kék tó meg a többi hagyományos díszlet? *Agárdy Gábor* (Francia király) és *Bessenyei Ferenc* (Bagó) szinte szinkronban válaszol: ha egy színész nem tudja megteremteni a patakot...(legyintés és ennek megfelelő arckifejezés).

Különös dolog: a kritikusok érthetően csak premier után szokták kiosztani a dicsérő és kevésbé dicsérő jelzőket (s néha a színészeket is...). Most mégis olyan érzés lopakodik belém, hogy ahol ilyen sztárszínészek ennyire jókedvűen, egymással (s főként a rendező Gulyás Dénessel) évődő hangulatban készülnek, próbálnak, ott ritkán születik rossz előadás. (És *Raksányi Gellért*, a Csősz megformálója nem is volt jelen a sajtótájékoztatón...).

Azért egy-két kérdés fölmerülhet a szereposztással kapcsolatban. Nem arra gondolok, hogy a nagyon csinos *Papadimitriu Athina* játsza a gonosz Mostohát. Vele pedig igazán nem bánt mostohán a természet... (Gulyás Dénes elképzelése, hogy inkább úgymond „dögös nő" legyen a Mostoha.) De mi lesz, ha a közönség ezegyszer nehezen tudja majd eldönteni, helyesli-e János vitéz hűségét, hogy a szép francia királylány (*Kováts Adél*) helyett a szép Iluskát (*Götz Anna*) választja?

Bessenyei Ferenc, Kováts Adél és Gulyás Dénes

Mussa Zeineb felvétele

Persze soha nagyobb baj ne érjen egy előadást, mint hogy nemcsak tehetséges, hanem dekoratív, szép színésznők szerepelnek benne. (A bemutató előadás június 28-án lesz a Várszínház Karmelita udvarában).

Megyeri Dávid

Nőyendékek áriái

Ma este délután hat órától a BM Duna Palotában (Bp. V. kerület, Zrínyi utca 5.) a most szerveződő Corvin Egyetem ének-előkészítő tanfolyamának hallgatói – Börcsök Gizella, Gecser Andrea, Lehőcz Andrea, Sallay Gabriella, Szikora Krisztina és Weigl Zsuzsanna – adnak elő részleteket Mozart, Donizetti, Verdi, Puccini és Wagner operáiból. Az est háziasszony Sass Szilvia.

TVélemény

Kóklerek és jónevű senkik

Persze a cím is Woody Allentől való, hiszen *A jónevű senki* című amerikai film 1976-ból üzen a mának az ötvenes évekről, feketelistákról is, strómanokról is. Aligha lehet pártatlanul szemlélni a történetet, melynek üzenete kissé megváltozott az időben: negyed század alatt Nyugaton is eltűnt a baloldali gondolkodás minden maradék romantikája. Ahogyan az *Ítéletlenül* című magyar dokumentumfilm a magyar ötvenes évek kistarcsai női internálótáborát bemutatta, az is arra utalt; az igazi frontok talán nem is politikai jellegűek, hanem az ostobaság és az értelem, a tompa közöny és a tisztesség között húzódnak. Piroska *„főnéni"* találkozott egykori foglyaival, s bár nyilvánvaló, hogy az ávós szolgálatba lépett hölgy nem viselheti a felelősséget egykori foglyaiért, hiába a csodálkozás, hogy az egykori rabok nem borultak mind Piroska nyakába. Számomra *a rendszerváltás gondolkodó emberségét jelképezte a film.* Lelkem egyik fele rács mögött szeretné látni a parancsnoknőt, másik fele pedig belátja, hogy az ostobaság, közöny, gyávaság és rosszindulat örökletes. Piroskák mindig voltak, s törvénytelen időkben lesznek is.

A hatvanöt éves Sütő Andrást az *Álomkommandó* vígszínházi adásának felvételével köszöntötte a televízió. Térségünk örökletes és öröknek tetsző, szomorú dilemmáit aztán *Koltai Róbert* sajátos kabaréja is érzékeltette a könnyebb műfajban.

A televízió magyar témájú adásai amúgyis folyamatos kabaréként hatnak. Az *Össztűzben* a sokat próbált *Végh Antal* természetesen mindent tagadott, és *Eörsi István* – bár tudta, *„csőcseléknek beszél"* – mindent elhumorizált.

A *Hankiss*-féle meghallgatásból összeállított műsor is mintha a Magyar Televíziót jellemezte volna, mely már-már *önmagát alakítja*, s több ezer fős stábja talán csak azért van, hogy filmet készítsen a Magyar Televízió belső életéről, problémáiról, barátságairól, szerelmeiről és ellenségeskedéséről. Ahogyan Hankiss mondta másutt: *„ideje letenni a bunkót, kijönni a dzsungelből"* – csak hát kérdés, ki van a dzsungelben, s kinél van a bunkó. A tévé elnöke, akit korábbi munkái miatt változatlanul nagyrabecsülök, most rossz szerepbe kényszerült, a demokrácia játékszabályait éppen ő nem érti, aki sokakat tanított rájuk. Kis ország nagy tévéje oktatja ki a parlamentet, mely *„egy tanulási szakaszban van"*. Kétségtelen. De vajon a kis ország nagy tévéje mikor lép ebbe a tanulási szakaszba? Hiszen minden józan ember tapasztalhatja, a Magyar Televízió nem független és nem közszolgálati médium, hanem a műsoridő nagy részében az ellenzék szócsöve. Kinek kell akkor letenni a bunkót és előjönni a dzsungelből?

Az sem lehet a véletlen műve, hogy a televízió filmmúzeuma most tűzte műsorára a *Különös házasság* című, 1951-es magyar filmet, melyet Mikszáth regényéből Háy Gyula írt és Keleti Márton rendezett. Különös rosszindulat kell ahhoz, hogy ezt a filmet magyarázat nélkül éppen most mutassák be, amikor az egyházak és az állam között új egyezmény születik. A liberális Mikszáth-műből elkészül a bolsevik film, melyet a liberális tévé három évtized múltán – micsoda véletlen! – éppen műsorra tűz. Nos, ez a szociálliberális ellenzék működésének lényege. S ezért nincs helyén nemcsak Hankiss, hanem a Magyar Televízió sem. Amíg egy van belőle, és nagybetűvel írják.

Egyedül a tévénéző *alkalmas* – maradjunk ennyiben. Kóklerek és jónevű senkik, nem csaphatják be – remélem.

Szentmihályi Szabó Péter

„Korlátok közt futottam..."

Goór Imre Kecskeméten élő festő, költő. A múlt rendszer a megtűrt kategóriába sorolta. Nem árasztotta el díjakkal, kitüntetésekkel. A *Forrás* szerkesztőségében csöndben meghúzódva alkotott. A rendszerváltás óta a kecskeméti önkormányzat kulturális bizottságának elnöke. Hetvenévesen megérte: festményeiből, grafikáiból gyűjteményes kiállítást rendezett a hírös város.

– Melyek voltak pályája legfontosabb fordulópontjai?

– Kolozsvárott jogot végeztem, de a koalíciós időkben szülővárosomban, *Kiskunhalason* a pártközi lap szerkesztője lettem. Amikor a kommunista párt a lap irányítását átvette, kisgazdaújságot indítottunk, mely a *Rákosi diktatúra* kezdetéig létezett. Azután álláskereső voltam, bekóboltam a fél országot. Ha káderpom új munkahelyemre megkezett, vehettem a batyumat. zdődő irodalmi pályám ködvált... Tán ekkor fordult elő r nagyot a sorsom. Kapálás, kolás, moziplakátfestés, gyári nka, gépkocsikísérés váltotta mást, miközben ha ráértem, amnak írtam, verseket fortam, s festettem is olykor. versem az *Új Hangban* jelent 56-ban *Illyés Gyula* és *Csoóri* támogatásával.

elyik művészeti ág érdekelte az irodalom vagy a képző-t?

dkettő. Külső korlátaim neg, hogy melyiket mű- '56–'57-ben néhány vers elmondását kö- örtönzött hazafiak éne- ideig nem jelenhettem g. Akkor éppen a festészet nyelvén szóltam. Persze nem ugyanazt fejeztem ki, amit a versekben. A képzőművészet számomra a harmonikus szellemi mozgás és a belső egyensúly megtalálását és kifejezését testesítette meg: általa az elviselhető életbe kapaszkodtam.

– És a művészet?

– Korlátok közt futottam. Így éltünk mindannyian, kinek nagyobb, kinek kisebb tér jutott. Egyéniségünk megszabta, ki milyen áldozatra vállalkozott a sikerért. Akadt, aki gátlástalanabb volt, s aki kérni sem tudott. A pártállami urak elvárták a hajbókolást, az ajándékot. Nem úgy nevelkedtem, hogy a Jóistenen kívül kértem volna valakitől valamit önmagamnak. Más volt, ha valamilyen közösségi érdekért kellett talpalnom. A cserkészmozgalom, a kongreganista élet, a sport nevelt a család mellett. Fontosabb volt, hogy a fuldoklót kihúzzam a vízből, mintsem magammal törődjek. Ilyen mentalitással feltűnő sikerekre semmilyen műfajban nem számíthat a halandó. Azért jólesett, amikor külhoni barátaim meghívtak *Kanadába* vagy *Firenzébe* egy-egy kiállítássorozatra, s őszintén marasztaltak, a kritikusok méltattak, s tévé-szerepléseim sem maradtak el. De nem lévén valódi vándor, egyszer sem gondoltam arra, hogy távol a hazától gondtalanul éljek.

– Elégedett?

– A megelégedettséget nem nekem találták ki: sem a művészetben sem a politikában; s ha magammal elégedetlen vagyok, másokkal is ritkán vagyok elégedett. Azt hiszem, azért, mert jelentős sorsfordító időkre látok vissza, melyeknek történései rámmerednek: lehetett volna másképp!

Goór Imre: Madarak

– Kik hatottak művészetére?

– Nagyszerű mesterem volt *Mátis Kálmán*. Szerettem az expresszionistákat, *Van Goghot*, s külföldi útjaimon sokat segítettek tanulmányaimban a névtelen festőszerzetesek éppúgy, mint a kezdetektől nagyrabecsült belső fénnyel szikrázó *rembrandti* művek. Elég későn, 1978-ban „fedeztem fel" istenigazából *Goyát*. A magyar népművészet korán megsegített a kifejezésben. Főleg az erdélyi és az észak-balatoni pásztorok faragásaira figyeltem: de *Kanadában* jártomban is jó tanácsosaim voltak a rezervátumok indiánszobrai. Mégis a legnagyobb s már el nem múló szerelmeim közé tartozik a természet világából a csillagok és magas hegyek élménye: a különös napszél s az örök hó- és gleccserbirodalom. Tán előző életemben sokat járhattam köztük, s elégedett lehettem általuk, azért festem most variánsaikat azzal a szeretettel, amivel valamikor *Matisse* a vázákat és kecses formájú tárgyakat, melyek megszerzéséért élete vége- felé is képes volt ezer kilométereket utazni.

Frigyesy Ágnes

ÚJ
BEAUTY
szuperkollagénes arcápoló hab
Már az első alkalom után lemérhető a hatása!

Nagy kollagén- és fürjtojás tartalmú, különleges arcápoló hab.
Kiváló hidratáló hatású készítmény, amely az arcbőr számára nélkülözhetetlen, ráncosodásgátló anyagokat (lecitin), vitaminokat (A, B, B_{12}, C, F) és bőrrokon zsiradékokat tartalmaz.
Kollagéntartalmánál fogva látványosan és maradandóan kisimítja a hajszálráncokat, fokozza a bőr rugalmasságát.
A gyulladásos bőrt megnyugtatja.
Hab formája miatt könnyen és gyorsan felszívódik.
Táplálópakolásként 15 percig hagyjuk hatni, a végén nedves kézzel be lehet masszírozni.

A legjobb eredményt kúraszerű alkalmazásával érhetjük el.
Ára: 300 Ft
Megrendelhető: Papp Lajos Budapest, Jerney u. 1/B 1141

Nyaraljon Görögországban!
A főszezonban:
10 éjszakás turnusok, egyénileg utazóknak autóbusszal 7710 Ft-tól, 12 750 Ft-tól.
Az utószezonban:
7 éjszakás turnusok, egyénileg utazóknak autóbusszal 3540 Ft-tól, 9100 Ft-tól.

Újra Mercedesszel - Isztambulba!
6 napos utazás, csak 5800 Ft.
Törzsutasainknak kedvezmény.

Disneyland-Párizs-Versailles,
9990 Ft

Kontour Budapest, Kondor Béla sétány 8. 1181 Telefon: 158-8908
Camp Tours Telefon: 166-6300/77

FRUCTMAS
Élelmiszeripari Gépgyártó Kft.
Tel.: 147-2836. Tel./fax: 147-2929. Levélcím: Budapest, Pf.: 17. 1476

AKCIÓ!
Az új telephelyünk megnyitása alkalmából, termékeink árából, júliusban e szelvény bemutatója
10%-os kedvezményt kap
Termékeink:
- passzírozógépek
- hőcserélők
- homogenizátorok
- tartályok.

Rostos és szűrt lévonali berendezések nagy választékban.
Irodánk: Budapest X., Fertő u. 14.

ROMANTIKA
szépség- és természetgyógyászati szalon
Budapest XIV., Jerney u. 1/B Telefon: 164-1511

Eroline turboszolárium
Iontoforézis
Szemránckezelés
Arckezelés (természetes hatóanyagokkal)
Talpmasszázs

Gépi (helyi) fogyasztás
Tokafogyasztás
Mellizom-rugalmasítás
Epilálás
Testmasszázs

Fáj mindene?
Jöjjön el hozzánk, mi segítünk!
Ludmilla és Leonyid Kovács, MTTE-tagok
Akarja, hogy jól lásson és levehesse a szemüvegét?
Akupresszúra, bioenergia, homoopathia, íriszdiagnosztika, vitaminterápia és csontkovácsok.
Diagnosztizálás és kezelés e gyógymódok együttes alkalmazásával.
Nálunk megszabadulhat betegségeitől!

Görögország, repülőgéppel
Háromcsillagos szállodában, félpanzióval, 24 950 Ft-tól.
Kétcsillagos szállodában, félpanzióval, 23 950 Ft-tól.
Kétcsillagos szállodában, reggelivel, 21 950 Ft-tól.
Stúdiókban és apartmanokban, személyenként 19 500 Ft-tól.
Mitilini, 14 nap, 37 950 Ft.

14 napos nyaralás a klasszikus Görögországban
Parosz, 38 900 Ft
Naxosz, 38 900 Ft
Szantorini, 41 250 Ft
Mikonosz, 41 950 Ft
Kréta, 39 950 Ft
Peloponnészosz, 34 950 Ft
Chalkidiki, 33 950 Ft

7 nap a klasszikus Görögországban:
23 950 Ft.

14 nap Görögországban és Törökországban,
nyaralással Chalkidikin: 33 950 Ft.

Cosmorama Utazási Iroda
Budapest, Nagymező u. 6. 1065
Telefon: 122-3012

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY
Az Állami Vagyonügynökség megbízásából
a Tisza Füszért Kereskedelmi Vállalat
július 31-én 9 órai kezdettel
árverésen értékesíti a következő üzleteit

Az üzlet neve, címe:	A megszerezhető tulajdonforma:	Kikiáltási ár, E Ft:	Bánatpénz, E Ft:	Privatizációs költség, E Ft:
30. sz. slágerbolt, Kecskemét, Dózsa György u. 23.	az 5/7 rész tulajdonjoga	2000	70	300
31. sz. salátabár, Kecskemét, Dózsa György u. 23. *(A két üzlet együtt kerül értékesítésre.)*	az 5/7 rész tulajdonjoga	990	30	150
25. sz. hobbibolt, Cegléd, Budai u. 28.	bérleti jog	160	8	120

A privatizációs költséggel csökkentett vételárra kedvezményes kamatozású hitelt és részletfizetési kedvezményt lehet igényelni.
Az árverésre való jelentkezés feltétele: a bánatpénz látra szóló betét formájában dokumentált letétbe helyezése, július 23-án 14 óráig, az árverést lebonyolító Tisza Füszért Vállalat központjában (Szeged, Sóhordó u. 5.).
Az árverésre kerülő üzletekről információt és üzleti tájékoztatót is a vállalatnál adnak.
Telefon: (62)-21-722.
Az árverés helye: Tisza Füszért, Szeged, Sóhordó u. 5.
Az árverésen részt vevők anonimok maradnak.

CONCORDE TRAVEL
Budapest, Andrássy út 56. 1062
Tel./fax: 153-0417, tel.: 153-0935

Utazási ajánlatainkból
Apartmanok gazdag választéka várja a nyaralni vágyókat

Olaszországban:
Lido di Jesolo
Cavallino
Bibione
Lignano
Rimini
Ostia (Castelfusano)

Görögországban:
Nea Vrasna
Olympic Beach
Makrigalosz

Spanyolországban:
Lloret de Mar
Malgrat de Mar

Neckermann, Phönix, Touropa stb. utazások teljes köre.

A társasutazást kedvelőknek:
Lido di Jesolo, 8 nap, kirándulásokkal, 25 699 Ft-tól
Egyiptom, 12 nap, 64 999 Ft
Center Parcs túrák, 7 nap, Párizs, London, Benelux államok, 13 999 Ft-tól

Szeretettel várja Önöket a szombaton és vasárnap is nyitva tartó
Concorde Travel

Hoffman & Czerny
új pianínók
engedményes vására a FOREX Kft-nél
50% előleg befizetés,
1 év részletfizetési idő.
Cím: Bp. XI., Építész u. 40/44.
Telefon: 1813-520/15
Nyitva: 8 és 17 óra között.

A Top Mobil Travel ajánlatából
Luxusüdülés Thaiföldön
(október 16-30.),
a világ egyik legjobb, hatcsillagos strandhoteljében.
Amerikai büféreggeli, fakultatív kirándulások.
Irányár: 199 000 Ft + költőpénz.

A titokzatos Indonézia
(augusztus 11-27.).
Djokjakarta, fakultatív kirándulások + üdülés Balin, az „istenek és démonok" szigetén.
Irányár: 215 000 Ft + költőpénz.

Jelentkezni lehet a *Top Mobil Travel* irodáiban:
Budapest VII., Klauzál tér 15. (Tel.: 122-3964)
Budapest V., Gerlóczy u. 1. (Tel.: 117-3210)
topMobil travel R+S KFT. BUDAPEST

BELSŐÉPÍTÉSZETI STÚDIÓ KFT.
Vállaljuk:
- irodák
- panzlók, szállodák
- vendéglátó-helyiségek bútorozását, komplex kivitelezését, a tervezéstől a kulcsátadásig.

Bemutatóterem:
Budapest XIII., Váci út 114.
Nyitva: hétfőtől péntekig 10 és 17 óra között.
Tel./fax: 269-8750.

A fogkozmetika visszaadja fogsora természetes szépségét, fájdalommentesen gyógyítja ínygyulladását, ínysorvadását, megelőzi a fogszuvasodást.
Ne feledje, AMI LÁTSZIK, AZ JELLEMEZ!
1088 Budapest, Puskin u. 24. Telefon/Fax: 138-0595

Biostúdió magán-rendelő

Budapest, Mexikói út 31/B.1145
Tel.: 183-7605
Gyógytorna, elektroterápia.
Masszázs (talpmasszázs is).
Iszapkezelés. Terhes-, kismama-kondicionáló torna.
Helyi fogyasztás, narancsbőr
(Már az első kezelés
testrészeinek kerülete 1-3
Helyi fogyasztást vé
Algazselé kapha
Orvosi hátté **környezet!**

Goór Imre
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE
1965 DEC 5

1021

LÁTÓHATÁR

Goór Imre legújabb képei

AZ ELSŐ kellemes meglepetés a terem, amelyben Goór újabb képei láthatók jelenleg. Festők és műbarátok egyaránt állítják, hogy nincs még egy helyiség Kecskeméten, ahol a kiállított képek annyira érvényesülnének, mint a Berkes Ferenc Kollégium modern klubszobája.

Egy bemutató jellegű kiállítási sorozat indításaként láthattuk itt Goór Imrének ez évben festett olajképeit.

A többnyire nagyméretű festményeket szemlélve az első, ami szemünkbe tűnik: a megyei képzőművészek kiállításán Goór az itteninél halványabb, erőtlenebb képeivel szerepelt, ami a művésznek nem a legerősebb oldalát mutatta. Itteni képei egy derűsebb, zártabb harmóniával telített szemléletet mutatnak. A színek határozottabbak, egymás mellé illesztésük bátrabb, s egy bizakodóbb, optimistább szemléletről vallanak. A művész derűlátását különösen a Múlt és távlatok című óriás méretű képe bizonyítja.

A MÁSIK, ami ezekre az alkotásokra jellemző, a kiérlelt megfontoltság, a tudatosság. Némelyik kép monumentális hatást kelt a csupán konstruktív szerkesztés, az egyenes vonalakkal élesen elhatárolt síkok, a mondanivalónak alárendelt részletek elhagyása révén is. (Falu a barna hegyen, Szőlőhegyen.) A Toronyház és emelődaru című kép is az építés, az erő, az emberi alkotó munka szimbóluma.

Amit joggal számon kérünk az az emberábrázolásnak a hiánya. Goórtól ezt különösen várjuk, hiszen egyike azoknak megyénkben, akik legjobban tudnak embert festeni. Itt egy-két kivétellel hegyeket, házakat, fákat, különböző tárgyakat fest, s bár ezeken a képein ott érezheti a néző az embert közvetve, mintegy munkája, alkotásai mögött, mégis szívesen látnánk a kiállításon művészien megjelenítve magát az embert is.

A RÉGEBBI Goór-képek romantikája, drámai felfokozottsága, impresszionista vibrálása elmaradt, helyette derű, nyugalom és visszafogott erő jelentkezik, szinte már túlzott tudatossággal: szeretne az ember több mozgalmasságot, nyugtalanságot, ami jellemzőbb lenne korunkra.

Mindent egybevetve: hasznos volt ezt a kiállítást megrendezni. Elsősorban azért, mert a válságok és útkeresések után egy olyan fejlődési szakasz lezárását mutatja Goór Imre piktúrájában, amely után joggal tekinthetünk kíváncsisággal további művészi fejlődésére.

Varga Mihály

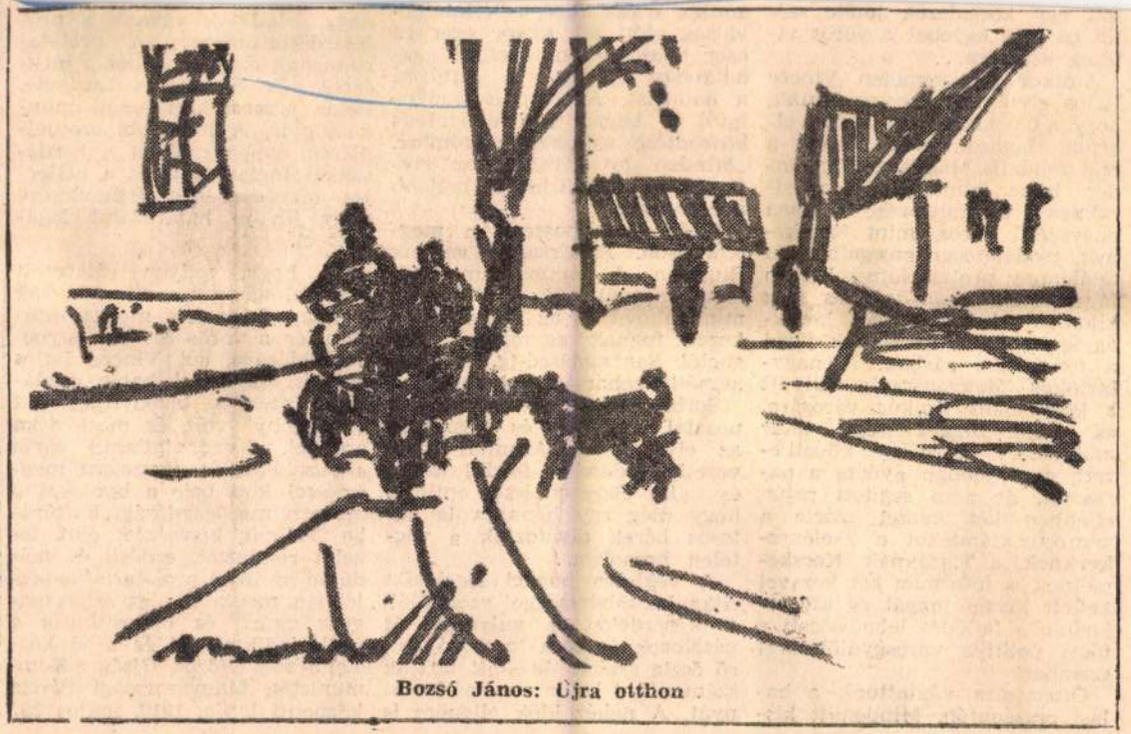

Bozsó János: Újra otthon

tott egy kocsiderék jóféle sajtot és más egyebet a vörös vitézek számára...

Amikor Kecskeméten Vincze Lajos elvtárssal kocsira ültünk, hogy a feneketlen országúton elérjük Bugacot, elénk tárult a régi feudális Magyarország minden bűne, elmaradottsága, siralmas semmittevése. Ilyen nagyszerű város, mint Kecskemét, csodálatosan szorgalmas és találékony proletariátussal, nem fejlődhetett, mert száz és száz kilométer hosszúságban kerékagyig kellett a kocsiknak járni a feneketlen sárban. A nagybirtokos Magyarország fütyült a kisbirtokos tipikus városára, és akár függetlenségi, akár munkapárti kormány következett, csak jobban nyúzta a parasztot, de nem segített rajta, ellenben két kézzel szórta a nemzeti ajándékot a Zselényszkyeknek, a Tiszáknak. Kecskemétnek is jóformán két kezével kellett kiásni magát és kiverekednie a fejlődés lehetőségeit a főúri politika városgyűlöletével szemben.

Óraszámra vágtattunk a halasi országúton. Mindenütt kisamikor egész Európa élelmiszerválság előtt áll, akkor ezer és ezer holdon özönvíz előtti gazdálkodás fojtogatja a kultúrát, a haladást. A tompult hangulatot a bugaci számadógulyás köszöntése változtatja örömmé. „Minden jót kívánok az elvtársaknak. Kerüljenek beljebb a cserénybe."

Eltűnődünk hosszan a megszólításon. Elvtársaink vannak Bugacon. A kommunizmus világot megváltó elvei eljutottak mindenhová és az elnyomottak kezet fognak egymással. Bugactól Sanfranciscó-ig, a kecskeméti Szaharától a prairikig...

Sorba jönnek a cserényhez a pusztai emberek és köszöntik az elvtársakat. Azonnal szervezeti kérdésekre fordul a szó és szilaj elkeseredéssel említik, hogy még egy hónapja is hatosos bérek divatoztak a végtelen homokon...

A végtelen bugaci legelőkön ritka becsületességgel szolgálják a közérdeket a gulyások és pásztorok és kora tavasztól késő őszig szabad ég alatt tartják számon hat határ marhaállományát. A nehéz idők ellenére is

nagy feladatok várnak a proletárdiktatúrára... A proletariátusnak megvan ehhez a megértése és egyetemes átnézete. Példa erre a kecskeméti munkásság is. A legutóbbi szovjetülésen éppen ezekkel a kérdésekkel foglalkozott és a belterjes mezőgazdaság fejlesztésére nagy jövőjű határozatot fogadott el.

És hogy, milyen rátermett emberei vannak a diktatúrának a nagy feladatok megvalósítására, és a város és falu egybekapcsolására, azt Vincze Lajos elvtárs, az óriási határ gazdasági intézője bizonyítja, aki „ácslegény" volt, és most ritka eréllyel, fáradhatatlanul járja a pusztákat és nagyszerű megértéssel köti bele a homokot a modern mezőgazdasági kultúrába. Telepít, kisvasutat épít, legelőt rendeztet, erdősít és példáján az ipari proletariátus legjobban megtalálja az átkos magyar ugart és biztosíthatja a proletárdiktatúrát és a jó közélelmezést. (Vörös Újság, a Kommunisták Magyarországi Pártja központi lapja, 1919. május 29.)

hetne bízni egy brigádot. De most csak dolgozni szeretnék a szakmámban... Az a furcsa — teszi hozzá elgondolkozva —, hogy ha az általános iskola után itthonmaradok, már régen dolgoznék. De mert tanultam, nem jutok munkához.

Szőlész az orvos mellett

Vele együtt még hat soltvadkerti lány érettségizett az idén a kiskőrösi szakközépiskolában. Egyikük se dolgozik.

Éván úgy szeretne segíteni a helybeli művelődési ház igazgatója, hogy biztatja: legyen művészeti előadó valamelyik községi kultúrotthonban. Ilyen lehetőség akadna. De hát nem tanulta, hogyan vállalja el?

Nem mindenki ragaszkodik ennyire a szakmához. Az egyik osztálytársa még a Kecskeméti Aranyhomok Szállóban is próbálkozott. De csak Eiler Juditnak sikerült elhelyezkednie — most a napokban. Adminisztrátor lett a körzeti orvos mellett, havi nyolcszázért.

— Jól érzi majd ott magát?

— Miért ne? — kérdezett vissza. — Rendes helynek látszik.

— Úgy értem: mást tanult, másra készült...

Nem késlekedett a feleletel:

— Hogy őszinte legyek: jobb szerettem volna a szakmában elhelyezkedni. Nem is maradok, ha lesz végre ott is hely.

Akik az orrukig sem látnak

Amikor hozzáláttunk a megyében a tízezerholdak betelepítéséhez, kiszámították, a hozzáértők, hogy szakemberek és szakmunkások ezreire lesz

da aka
mint k
reket
az ösz
sokan
jobb
gáltatj
Becsüli
csai já
községének többségében, s Kecskemét környékén, főképpen Tiszakécskén.

Százak, meg százak végeznek a megyében tanfolyamot, szereznek tudást és képesítést. Mert az okos, előrelátó gazdasági vezetők értékelik a szorgalmukat, a munkakör, különösen pedig a vezető beosztás betöltésénél megkövetelik a tudást, és a képzettséget készek anyagi megbecsülésben is részesíteni.

Jól tudják, hogy miért. A tanulás, a szaktudás, az a szilárd alap, amire bátran építhetik a jövőt.

Mester László

Töltik a pezsgőt

Néhány palack híján befejezte exporttervét a Budafoki Pezsgőgyár, s most már a hazai üzletekbe szánt ünnepi italt töltik. Az idén mintegy 422 000 palack Hungáriát és Törleyt készítettek exportra — az öt évvel ezelőtti egész pezsgőgyártásunknál is többet. Az idei szilveszterkor magyar pezsgővel koccinthatnak egyebek között az NDK-ban, a Szovjetunióban és Lengyelországban, Angliában, Svájcban és Olaszországban is. Itthon is egyre több pezsgő fogy. Az év végi csúcsforgalomra negyedmillió palackot szállítanak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188 296, 188 307

1961 OKT 20

PETŐFI NÉPE

— *MAI képzőművészek alkotásaiból rendez kiállítást a soltvadkerti értelmiségi klub az MHS helyiségében. A Goór Imre festőművész és Kucs Béla szobrászművész alkotásait bemutató tárlatot október 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nyitja meg Gila János, a megyei tanács népművelési csoportvezetője.*

— **Ittas állapotban** lefeküdt az úttestre

:M. Fémmunkás Vasszerkez
felvételre keres

épületlakatos, va

és általános lakat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1968 AUG 19

Goór Imre

1021

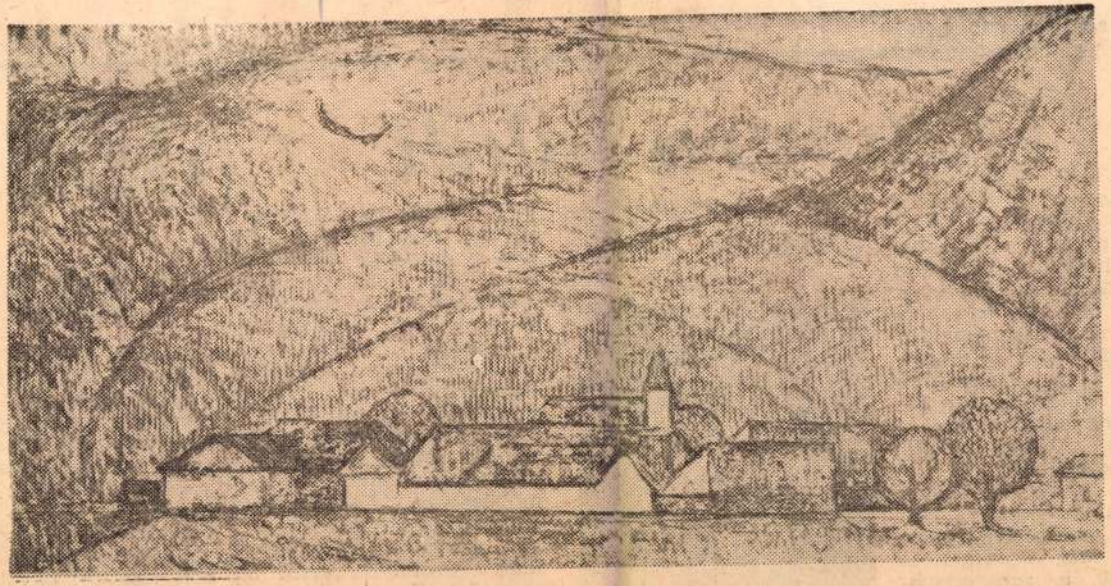

Goór Imre: Hegyek

Otthonra talált

A nagyszoba sarkában áll a Bachman-zongora, fedele nyitott, kotta rajta, jeléül, hogy nemrégen kelt fel Julika a hangszer mellől. Naponta nyűvik a billentyűket, hárman muzsikálnak rajta a családban: a papa, a mama és Julika. Jancsi, a fiú hegedül, de ehhez is kell a zongora: kíséretet ad hozzá valamelyikük.

Jónás János keceli pedagógus lakásáról való ez a kép. Amikor meglátogattuk, még vendégek is osztoztak a zeneszerzésmon, rokonok jöttek el a nyárra.

nincs szándékukban elmenni innen. Tősgyökeres pestiből falusi tanító lett.

van ugyanis egy tagozata nálunk, nagy az érdeklődés a gyerekek között a zene iránt.

Ezenkívül fotoszakkört is vezet Jónás János. Elve: a gyerekek és felnőttek között fejleszteni az ízlést, terjeszteni a szép iránti vonzalmat. Ez tölti ki az életét. Ő úgy fejezi ki: a zene szeretete. Ám benne van ebben minden, ami a művészettel kapcsolatos. A könyvespolcait roskasztó sok-sok művészeti könyv árulkodik erről a vonzalomról.

— Milyen volt a húsz év

Hivatása

A modernül berendezett kétszobás lakás kényelmes foteljában ültünk. Péter Imre százados, egyik lövészalakulatunk alegységének parancsnoka tréfás szigorral kiáltott ki a konyhába, ahol a tízéves Magdika, édesanyja helyett, a háziasszony teendőit végezte: kávét főzött.

— Mikor készül el a kávé, kisasszony?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

821

1021 Gór Imre

Gór Imre rajza

zogazdasági
ta. Elhelyez
épülethez tel
ideiglenesen
állítási pavil
ezt később é
landó jelleg
céljaira, Alpá
építész tervei

A második világháború idején sok kárt szenvedett épületcsoportot újjáépítették. Ennek eredménye, hogy a múzeum ma már egy katasztrális holdnál nagyobb területre kiterjedő, korszerű kiállításokon mutatja be a mezőgazdaság különböző ágait, azok történelmi fejlődését, a termelési folyamatokat és az új termelési módszereket. A látogatók számára a népszerűen tudományos, állandó és időszaki kiállítások tanulságosan szórakoz-

Római kori amforák.

Két kis ölelő kar

Cseppet sem irigylésre méltó dr. Szigethy Lehelné tiszakécskei gyermekvédelmi felügyelőnő helyzete, mikor olyan ügyekben kell döntenie, mint a mostani. Itt van B. néni és már több mint egy órája könyörög: hagyja ott nála Pistikét.

— Tessék elhinni, mi nagyon megszerettük a kisfiút ez alatt a két hónap alatt. A magunkénak érezzük. Hát van valami panasz ellenünk? Tettünk mi valami rosszat?

— Nem tettek, B. néni. Semmi panasz sincs maguk ellen, de Pistike mégse maradhat maguknál.

— Miért nem, tessék megmondani?

— Vissza akar menni D. nénihez.

A helyzet valóban nehéz. Következésképpen igazságot tenni sem könnyű benne. Elmondom, dióhéjban.

Tiszakécskén több mint 70 állami gondozott gyermek él nevelőszülőknél. Nem egy család több gyermeket is vett magához és a legtöbb családban saját gyermek is van az állami gondozott melle elismeréssel nevelőszülők szélni: a go bízott apr szeretettel é sel nevelik ban minde adnak nekik szükségük

Ilyen mi ismerést kié nevelőszülő ni is, aki tö két és fél é magához D. néni özv szony, feln családjával fővárosban é magányosság űzze és m a szívében é retetet va többször kér hozza le hoz káját. Az u azonban ott szükség van,

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Goór Imre

PETŐFI NÉPE

1967 OKT 8.

1021

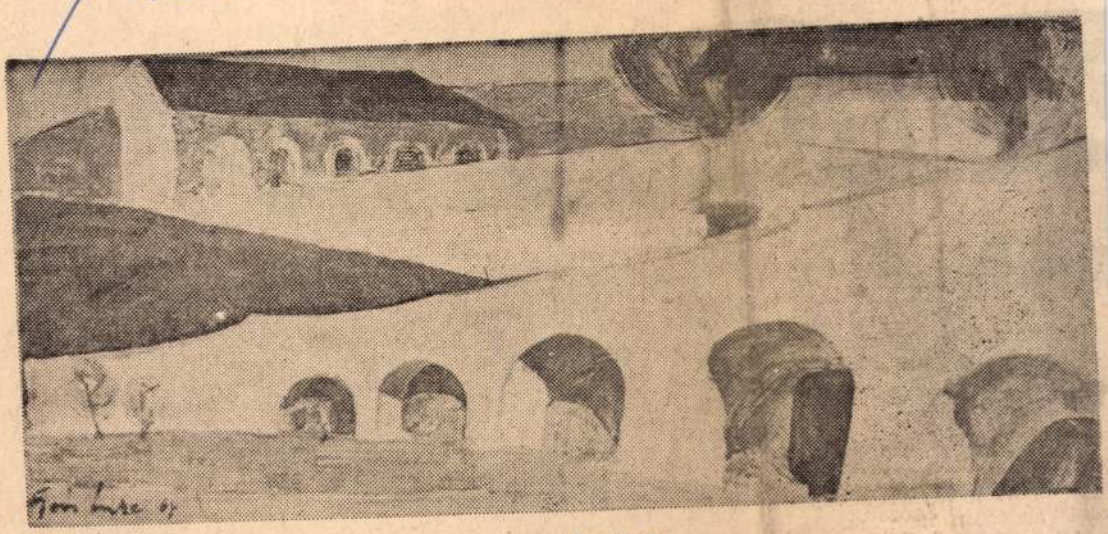

Goór Imre: Árkádok.

A változó festő

(Goór Imre kiállításáról)

GOÓR IMRÉNEK tíz év után ismét tárlatot rendezett szülővárosa, Kiskunhalas. Csaknem hetven festménye, grafikája látható a Thorma János Múzeum termeiben a Medgyessy iskolájához tartozó szentendrei szobrászművész, Kucs Béla derűskarakterű, mozgalmas kisplasztikáinak társaságában.

Aki régebb óta ismeri Goór Imre képeit, tudja, hogy művészete heves átváltozások sorozata. Ritka nyilvános jelentkezéseinek figyelői könnyen megbökkenhetnek, állhatatlanságra gyanakodhatnak emiatt. Közelebbi ismerőinek viszont nem nehéz felismerni a lényeg állandóságát a valóban gyakran cserélődő kifejezési formák mögött.

De a legszerencsésebbek talán azok, akik ezen a kiállításon találkoznak először képeivel. Megértéséhez nincs szükség előzményekre, kész fegyverzetű, összetéveszthetetlen egyéniség néz ránk a falakról, meggondolt, vagy még inkább megszenvedett mondanivalóval, kimunkált, mesterkéletlenül tudatos formakinccsel.

FESTMÉNYEINEK többsége házat, házcsoportokat, tájat ábrázol. De nem a tájak, nem az épületek — a magatartás a döntő. A sokszínű egyéniség és a sivár egyhangúság viadala feszíti pattanásig drámaivá a képek hangulatát. A gyakori, sötéttónusú sziklás képeken a széthullás uralkodik. A széles ecsettel húzott fekete kontúr ezeken nem összetart: elválasztja a málló, tehetetlenül csuszamló köveket. Komor vásznak, fatalista sugallatok.

A legtöbbször azonban szenvedélyesen tiltakozik a világ széthullása ellen, előző képein soha nem látott nyugtalan, színpompával lázad az alaktalan sötétség, az arc nélküli elmúlás ellen. Színesek a kontúrok, parázsló abroncsként övezik a lazán mértani formákat. Néhány évvel korábbi, olykor erőszakosan konstruktív látásmódja után ez a kolorizmus meglepetés. A konstruktív logikát, rendkeresést megtartja, de expresszív lobogással felhevítve.

Néhány képén a csillapult kompozíció, az árnyalat nélküli, melegsárga, korállos, szürkéskék színvilág megbékélést, nyugalmas szintézist ígér. Három csendélete, szimbólikus madarai és egyetlen portréja (gyönyörű, érző női fej) sokoldalúságának még feltáratlan tartalékait jelzik. Nemkülönben a kiállításon csak festményei bevezetését szolgáló linómetszetei, litográfiai, monotípiái, kínai tússrajzai: a grafikus Goór is önálló tárlatot érdemelne.

•

A KISKUNHALASI múzeum megyei képzőművészeinek egyéni tárlatsorozatának megrendezésével régóta esedékes tartozás törlesztését kezdte meg. Megyeszékhelyünkön is látni szeretnénk az elsőként bemutatkozó Diószeghy Balázs, Majd Goór Imre és a soron következők: Tóth Menyhért, Bozsó János, Weintrager Adolf és a többiek műveit.

Sz. J.

OTTHONUNK

KRESZ

vízhatlan! A gyerekhócipőt, ami régen állandó cikk volt a szaküzletekben, ma már vidéken is alig keresik.

Mit várhatunk?

A divat gyorsabb követését, ami azonban nem mentesíti a vásárlókat, hogy megfelelő alkalomra megfelelő cipőt vá-

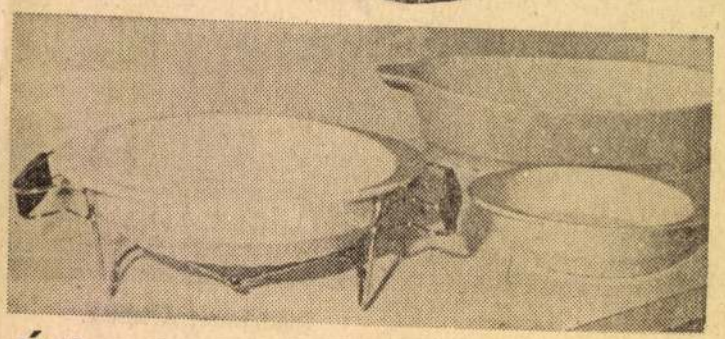

Újdonságok a háztartásban

Fenti képünkön: Magyar gyártmányú, hőálló porcelántálak állvánnyal — a jövő évben már a boltokban is megvásárolhatjuk.

Második képünkön: a Mechanikai Művek modern, olajfűtésű fürdőszobakályháját mutatjuk be. Szintén 1968-ban kerül forgalomba.

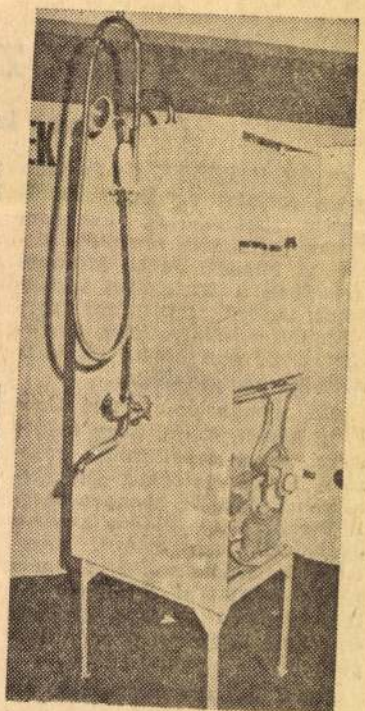

tanulni kell!

és megszereti a gyermek az alkotás örömét. Ha megszokja, hogy ügyei iránt érdeklődünk, bizalommal viszonozza azt.

Hogyan válogassuk össze tehát a játékokat?

A legkisebbeket színes, élénk dolgok érdeklik. A picik szeretnek még mindent a szájukba venni, ezért lemosható, könnyen tisztántartható játékokat válasszunk. A 2—3 éves gyermeknek húzogatható, mozgó játékok a legkedvesebbek. A 4—5 éveseknek nagyon bő a választék, de ne ragaszkodjunk a legdrágább holmihoz. Ebben a korban kapják a kislányok a nagy alvó, hajasbabát. S ezt a mamák rendszerint sajnálják a gyerek kezébe adni. A szekrény mélyére, vagy az ágy közepére kerül — dísznek.

De van egy másik véglet is amikor a szülők elhalmozzák a gyermeket játékokkal. Az ilyen gyermek nem tanulja meg értékelni, megbecsülni ezeket, s a legtöbb esetben sokkal odaadóbban játszik egy kis papírdarabbal, vagy fadarabbal, mint a drága játékokkal.

1964 JUN 28

1021 Goór Imre

Barangolás KECSKEMÉTI Műtermekben

Képeit találóan jellemezte legutóbb valaki: A csend költészete. Művein, melyeket lírai konstruktivitásnak nevezhetnénk, szembetűnő a nagy felületek, foltok egymás mellé helyezése, a helyes arányok megteremtése, s valami belső feszültség érzik rajtuk. Feszültség, „amit az ész kordába kényszerít" — hogy őt idézzem.

Goór Imre

évről évre más, új arcát mutatja. Sokan úgy vélik: El kellene döntenie már, mit akar. Nincs igazuk. Az igazi művész halálig kísérletezik.

Nézem a képeit és az elismerés érzése mellett hiányolok is valamit. Az embert. A ma emberét, azt, akit Goór Imre jól ismer. Grafikáin találok ugyan embereket, de azok egy különös, groteszkbe torzult, ijesztő, fájdalmas lelkiállapotot művészi kifejeződései. A túlzott szubjektivitásból, az individuális körbeforgásból kellene kilépnie.

Aki úgy tud rajzolni, mint ő, ezt könnyen megteheti.

Érdekes, hogy Goór, aki a leginkább kísérletező nálunk, nem téved absztrakt útra. Ezt mondja erről:

— Szerintem az absztrahálás a valóságból kell táplálkozzon, nem a szubjektumból.

A legújabb kísérleteiről beszél, a zománcfestészetről. Ez az ő műfaja.

— Hogy jutott eszedbe?

— A kiállításon néhány szintetikus zománcfestmény láttán Szabó Lajos és Rendeczky János mérnökök meghívtak a ZIM-be: Látogassak el hozzájuk. Ettől kezdve hónapokig tanulmányoztam a zománcégetést.

— Mi a célja a kísérletednek?

— Olyan külső és belső dekoráció alkotása új, modern épületeinkre, amely a korszerű, ízlést kielégíti, s egyben hosszú időre szóló, nagyon tartós. Az alkotásnak ez a módja monumentális hatásokra alkalmas, s különös élvezet felhasználni azt a tüzet, amit a zománc tud adni fényénél és ragyogásánál fogva.

— Hol tartasz?

— Sikerült, befejeztem.

— A további tervek?

— Szeretném, ha még az idén kint lehetne az első munkám.

— Hová kerül?

— Természetesen a gyárba, a ZIM-be! Köszönetem és hálám jeléül a támogatásért.

— Milyen hatással volt a művészre a hónapokig tartó gyári kapcsolat?

Élményeit így foglalja össze:

— Drámai hatással volt rám az az emberi erőfeszítés, amelylyel ennek a gyárnak a termékei készülnek. Azok a termékek, amelyek a világszínvonalon mozognak.

óra

tózkodás. Mindennek megvolt az új gazdája, semmi sem maradt osztatlanul. Akik elmentek, magukkal vitték a temetés, a gyász, a borivás, és az osztózkodás vegyes ízű emlékét. De aztán lehet, hogy hamarább napirendre tértek az egész fölött, mint a falu népe.

Mert a faluban nagy esemény volt az öreg Tapasztó halála. Meg a kakkukos óra híre is kiszívárgott a négy fal közül, és az ilyesmiről olyan jóízűen lehet beszélni mindenfelé. De talán leginkább azért, mert a temetés utáni nap délutánján a falusi állomás váróteremében az altiszt egy öreg kakukkos órát talált a padon. Kötelességének érezte: bevitte a szolgálati szobába, és üzenetet küldött a gazdájának; jönne érte, mert itt maradt a padon az öreg kakukkos óra.

Eljutott az üzenet oda, ahová kellett, vissza is jött a válasz igen hamar. Olyan formán, hogy elég volt a többi lomot elvinni, ez már maradjon ott, ahol van...!

Antalfy István

ranyi Ferenc seiről

z „igazi bírálat csak meghatott javára". Furcsának, groteszknek e sorok vallomásjellegét, felükroszkópikus hibakeresés szörtne Baranyi költészetét „mérállandóan az ismerős, a barát hetne róla hideg pózba merehétköznapiságával, nagy szavak a villamosra felugorva, kezét tetszettek a verseid. S ő talán kérné számon: Csak ennyit általán az objektív, tárgyilagos l, az egyénivel, a szívmelegsé-

etét szinte pult alól kapkodták végiglapoztam e féltetten őrzött, dom oda!), s magam elé idézelőtt megdermedő, s bent pár lőt és barátját, Gerelyes Endkellett volna írniuk. Kedves, (még a Kortársból, ahol elő-

Golgotáján
eit.
rba állván
n húsz decit.)

nak is felfogható.)
yel sodró sorai főleg a fiatalofiatal lélekkel élők rezonálnak r olvastam el, noha „szavalni"
Jaj, mit tegyünk olyannal..."
edott, vezér-

Goór Imre

Goór Imre: Lányok.

MDK

Varga Mihály: Barangolás kecskeméti műtermekben.
PETŐFI NÉPE 1964. jun. 28.

Művelődés

Színházi szezonzárás Páger Antallal

nepeltek közt találjuk *Páger*

Goór Imre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1981 AUC 12

— **A városi** művelődési ház képzőművész szakkörének kiállítását hétfőn, 14-én este 7 órakor nyitják meg a kecskeméti művészklubban. Megnyitót mond és a kiállítás anyagát értékeli Goór Imre festőművész tanár. Érdeklődőket szívesen látnak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1987 MÁJ 28

Goór Imre

1021

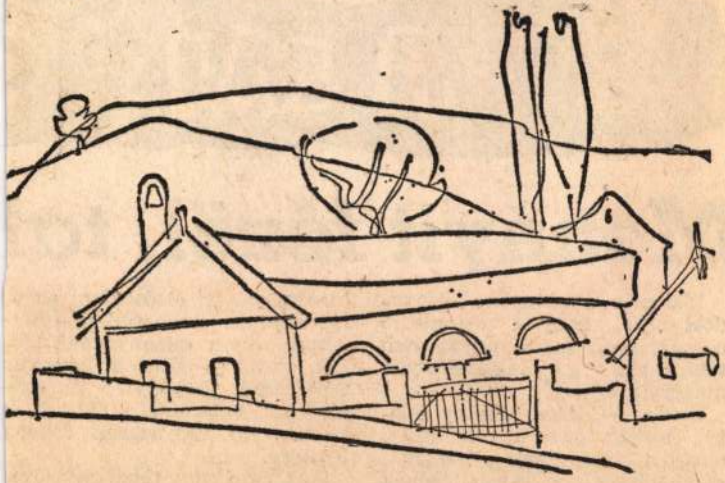

Goór Imre: Ház a város szélén.

A MI C

Mennyit főzöl, tal

Ma már általánosan elfogadott nézet, hogy a sok millió háztartásban folyó munka nem tekinthető a háziasszonyok magánügyének.

Érdemes idézni néhány adatot, amely egy lipcsei tudományos konferencián hangzott el a házimunka ésszerűsítésének perspektiváival kapcsolatban, s melynek tanulságai nálunk is hasznosíthatók.

Az NDK-ban egy háztartás-

látozottak. Itt elsősorban az ú lakásépítési anyagok segíthetnének (nem szennyeződő falak, padló és bútorok, könnyen tisztítható függönyök és szőnyegek), valamint a tisztító és konzerváló vegyszerek tökéletesítése.

A ruházat tisztogatásáva kapcsolatos munkák közül legmunkaigényesebb a mosás amely évente 240 munkaórá vesz igénybe, és a vasalás 38 munkaóra. Nagy szerepük va

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 SZEP 17.

PETŐFI NÉPE

Gaór Imre

Kettős tárlat Halason 1021

A Kiskunhalasi Thorma János Múzeumban folyó képzőművészeti sorozat második tárlataként ma délelőtt 11 órakor nyílik meg Gaór Imre kiskunhalasi születésű, Kecskeméten élő festőművész és ~~Kues~~ Béla szentendrei szobrászművész kiállítása. Megnyitóbeszédet Gila János, a megyei tanács népművelési csoportvezetője mond.

llami gaza

TÉZKEDÉS LEHETŐVÉ
DASÁGI NAGYÜZEMEK
ÉGKÉNT KŐ, KAVICS, H
IELÉSÉVEL FOGLALKO

: ilyen irányú tevékenys
onyos alapfeltételekhez k

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Goór Imre
PETŐFI NÉPE
1964 DEC 12

LÁTÓHATÁR

Goór Imre bemutatójáról

A KECSKEMÉTI művészklubban újabb műveivel mutatkozott be Goór Imre. Ez a bemutató elsősorban grafikai jellegű munkásságát, törekvéseit példázza.

Egész sor guas-technikájú képét láthatuk, melyek Goór Imre kísérletező kedvét, friss ötleteit, színérzékenységét mutatják. Bizonyos értelemben színtanulmánynak vagy kompozíciós tanulmánynak foghatók fel, bár önmagukban befejezetteknek is tekinthetők. Oldottabb színformakezelése kísérletezését és technikának megismerését célozza. Egynémely műven egészen olajszerű hatást is el tud érni vastag, zsíros festék felrakásával. E sorozatnak egy darabja, amely egy nyurga fa mögött álló párt ábrázol, kifejező, értékes műve Goór Imrének. Impresszionisztikus látásmóddal, a témát jól összefogottan ábrázoló kép.

A BEMUTATÓN látott képek közül a kifejezetten grafikai jellegű munkák: a néhány linoleummetszet és rézkarc. Linometszetei Goór Imrét egy új területre vitték, olyanra, amelyvel még nem foglalkozott. Ez látható abból is, hogy érezni még a technika megismerését, s annak újdonságait próbálgató művész kézjegyét. A modern lino-metszéshez képest úgy érezzük, Goór Imre ilyen jellegű munkái kissé festőileg oldottak, nem eléggé „grafikusak". Ez természetesen nem hiba, s voltaképpen a művész lírai alkatából fakad.

EGÉSZÉBEN véve Goór Imre bemutatója újabb kisebb igényű formában megvalósuló törekvéseinek szép sorát mutatta, s reméljük, hogy a nagyon is kísérletező kedvű művész ezekben az újabb technikákban is nagyobb igényűt fog alkotni.

Hernády István

(A Magyar Rádió
tatás jogát fenntartj

TV mu

KEDD

8.05, 9.00. 10.05, 11.00
14.00, 14.55, 15.50, 16.55. Iskola-tv. —
17.20: Az Iskola-tv postája. — 17.35:
Hírek. — 17.40: Tapasztalatok, ta-
nulságok. A gazdaságos sertéshiz-
lalás módszerei. — 17.50: A Magyar
Hirdető műsora. — 18.00: Ifjúsági
Filmklub. — 19.00: Nem csak já-
ték. — 19.20: Esti mese. — 19.30:
TV Híradó. — 19.50: Érmek és ér-
mesek. — 19.45: Napi jegyzetünk.
— 20.05: Egy perc gyilkosságra. Ma-
gyaru beszélő jugoszláv film. 16
éven felülieknek. — 21.25: Hol tart
ma az orvostudomány? A reumá-
ról. — 21.55: TV Híradó.

SZERDA

9.30: TV Híradó. — 9.40: Egy perc
gyilkosságra. Magyarul beszélő ju-
goszláv film. — 11.00: Tengerészek.
Magyar kisfilm. — 17.23: Hírek. —
17.30: Falusi dolgokról. Erdekes kez-
deményezések a tsz-tagok téli fog-
lalkoztatására. — 17.35: Sokszem-
közt. — 18.25: A Magyar Hirdető
műsora. — 18.35: Az orvos válaszol.
A szív is elfárad. — 18.45: Esti mese.
— 18.55: Hermann István színházi
jegyzete. — 19.05: Brecht: Jó embert
keresünk. Játék 3 felvonásban. A
szünetben: TV Híradó. Napi jegy-
zetünk. — 22.30: TV Híradó.

CSÜTÖRTÖK

17.10: Hírek. — 17.50: Paletta. —
25: Mezőgazdasági szakfilmsoro-
. Gépek az állattenyésztésben.
18.55: Telesport

Ökölvívás

Bács-Kiskun megye és Békés
megye felnőtt válogatott visszavá-
vágó mérkőzés Kiskunfélegyhá-
zán, vasárnap de. fél 11 órakor
a Móra Ferenc kultúrházban.

A röplabda Országo
középd

Az elmúlt héten egyszerre hat
helyen játszották le a röplabda
Országos Ifjúsági Torna közép-
döntőit, melyen Baja két csa-
pattal is érdekelve volt. A leg-
jobbak Szegeden a Bajai Hon-
véd ifjúsági csapatának színei-
ben küzdöttek, míg a Bajai III.
Béla Gimnázium második vona-
la az iskola csapatában Székes-
fehérváron játszott a döntőbe
jutásért.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Goór Imre

PETŐFI NÉPE

1021

1963. április 4, csütörtök

Fiatal szovjet harcos. (Goór Imre vázlatkönyvéből.)

MŰVELŐDÉS

Szabó Pál 70 éves

Holnap lesz 70 esztendeje, hogy egy apró tiszántúli faluban, Biharugrán, meglátta a napvilágot Szabó Pál, kisföldű parasztok hat osztályt járt gyermekéből a XX. század dereka körüli magyar irodalom vezéralakjává nőtt kiváló írónk.

Harminchét éves koráig az alföldi szegényparasztság és a falusi kisiparosok sorsát éli. Megjárta a háborút is, s az el-

lenforradalmi konszolidáció kálváriáját. A Tanácsköztársaság alatti magatartásáért két évre helyi internálásra ítélték.

Napfényes, szeles bolondos április.

A nap elő-előbújik a felhők mögül, hogy felmelegítse a fázós embereket, de a csípős szél ráfagyasztja a napsugarat az arcokra.

Az újvárosi kis paraszthéz tornácán is feléledtek a legyek, bogarak, hangyák, dongók: széltől védett része ez a háznak, s ahogy odatűz a nap, felmelegíti a pirosra mázolt követ, rajta a padkát, melyre letelepszik a ház gazdája: Tapasztó bátyám hetvennyolc éves, nagy bajuszú parasztember, még a múlt században gyerekeskedett itt az alsósoron, és felesége, alig hat évvel fiatalabb, lánynevén Kecskés Roza, amúgy rövid „o"-val, köszvénye miatt mindig panaszszal teli öregasszony, hátán, mellén körülcsavarja fekete berliner kendőjét.

Ülnek, gubbasztanak, mint tyúk a meleg porban, szótlanul, csak néha kodálva-kárálva-kapargálva a régi idők emlékei között. Ötven éve minden tavasszal kiülnek ide, hogy késő őszig elmerengve nézzék a szemközti ház falát, a hullámzó, nyújtózkodó, macska hátához hasonló nádfödeles tetőt azzal a kábult közönnyel, amit az ifjú nemzedék „ébrenalvás"-nak nevez.

— Tegnap nem láttam, Tapasztó bátyám. Tán beteg volt, hogy nem bújt elő a kemence

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Goór Imre

PETŐFI NÉPE

1021

1965. március 24, szerda

Több támogatást érdemelnének

A gyér világítású, rosszul fűtött szoba kicsi. Varrógépekkel van telezsúfolva. Kevés a hely benne a rajzolóknak. A kályha előtt ülő modellt csak rendezetlen sorokban ülhetik körül, zavarják egymást a látásban, rajzolásban. Gémberedett ujjaikban a szén alig engedelmeskedik.

A kész rajzokat egyre-másra mutogatják a mesternek. Goór Imre, a Kecskeméti Képzőművészeti Kör vezetője saját, nagyméretű rajzán mutatja meg a helyes vonalakat.

Éppen Balanyi Károly rajzát elemezte Goór Imre. Véleménye kedvező volt, hiszen a rajz jól sikerült.

Balanyi Károly szabósegéd fél éve jár ide.

— Még eléggé kezdőnek számítok —, mondja szerényen — Volt osztályfőnököm, Nagy Margit tanácsára jöttem el először. Az ipariskolában sok rajzot kellett készíteni, neki nagyon tetszettek, s addig-addig biztatott, míg jelentkeztem. Persze nem volt nehéz rávenni — tette hozzá nevetve Balanyi Károly —, mert nagyon szeretek rajzolni.

Később a művészklub barátságos, otthonosan berendezett szobájában beszélgettünk Goór Imrével. Szerettem volna a kör múltjáról, jelenéről, s jövőjéről hallani.

— Az igen szép multú kört, melyet 1949-ben Mátis Kálmán vezetésével alakítottak, mostoha körülmények között vezetem. Magam is itt kezdtem még 1950-ben, s azóta a helyzet egyre rosszabb. Pedig a kör megérdemelné a nagyobb támogatást az illetékesektől, hiszen a végzett munka sok gyümölcsöt termett. Le lehet ezt mérni Kiss Zoltán, Kisszebeni Marcell, Petrilla István, Udvardi Lajos, Udvardi Gyula, Burián Edit munkáiban, hogy csak egy-két nevet említsek. Tavaly is öten tettek sikeres felvételit szakfőiskolán a kör tagjai közül.

Éppen ezért kellene az illetékeseknek nagy gondot fordítani a zavartalan működésre. S mi van ehelyett? Öt év alatt ez a hetedik helyük. A sok költözködés során mintaszobraik, felszereléseik nagyobb része elveszett, megsemmisült, könyvtáruk úgyszólván már nincs is. Decemberben még heti három foglalkozás volt, most már csak kettő, semmi propagandát, népszerűsítést nem kapnak. Kicsi a helyiség, s az az érzése az embernek, hogy a kört alárendelték a varrótanfolyamnak.

Elméletileg, gyakorlatilag tudástöbbletet ad a kör. Sok az olyan, aki szórakozásból jár ide, vannak olyanok is, akik előkészítőnek szánják a körben végzett munkájukat.

Káros felfogás az, hogy csak a született tehetség tud rajzolni. Nem, hiszen a rajzkészség huszadrendű ebből a szempontból. Elsősorban látni kell, a szem a megismerés legfontosabb eszköze. Az a cél, hogy a helyes szemléletet kialakítsák, s a tagok legyenek hozzáértő művelvezők, nem pedig az, hogy mindenkiből művész legyen.

— Talán az idén történik valami — mondotta Goór Imre. A megyei népművelési csoport azt tervezi, hogy az öntevékeny művészek részére a nyár folyamán művészházat nyit a Duna-parton. Ide a legjobbak kerülnének a megye egész területéről. Ez nagyszerű kezdeményezés lesz!

Holman Péter

TEKEHÍRADÓ

Győri ETO—Kecskeméti MÁV 6:2 (2488—2431)

NB I-es férfi mérkőzés, Kecskemét, Építők-pálya.

A Kecskeméti MÁV bemutatrossz pályán a vendégek találták fel magukat jobban és biztosan nyerték a mérkőzést. A

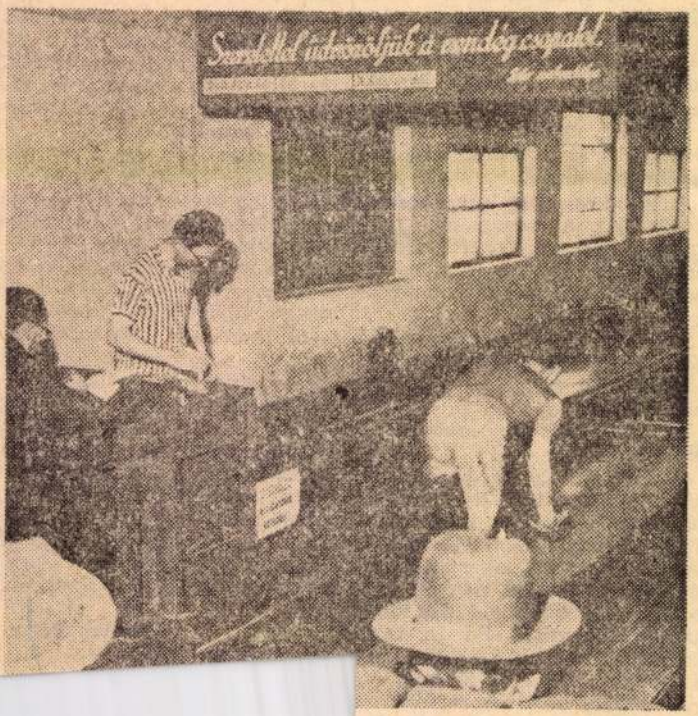

a K. MÁV dobója sajnos, győri ellenfelétől.

kecskeméti csapatból csak Dudás M. nyújtott elfogadhatót. A MÁV-ból Dudás 418 és Pintér G. 393 fával győzött, míg Mozsár 409, Medgyesi 407, Pintér T. 405 és Földházi 399 fával vereséget szenvedett. A faátlag 415:405 a győriek javára.

li Kender 5:3 (2222—2028)

kell edzeniök, hogy elérjék tavalyi formájukat. A kecskeméti csapatból Ungvári 394, Tarnócziné 380, Vargáné 375 fával győztek. Vereséget szenvedtek: Gyenes 376 (egy fával!), Medgyesiné 357 és Vancsainé 340 fával. Faátlag: 370:336.

Megyei eredmények

K. Fémmunkás—K. Barnevál 7:1 (2320—2258), K. Vasas—K. Petőfi 5:3 (2465—2427), K. MÁV II.—K. Építők 4:4 (2256—2256), K. Spartacus—KTE 8:0 (2416—1894), Kiskunhalasi MEDOSZ—K. Sütőipar 6:2 (2367—2233), Nagykőrösi Erőmű—K. Pincegazdaság 5:3 (2325—2149).

HÁZTARTÁSÁBAN LEVŐ

üres

1021

Goór Imre: Tanulmány.

balra. Földúton n
vább. Dermesztő
vány, szikes föld, c
és por, por rengete
Néhány iskolásgye
hazafelé, s egy öre
ked a dűlőúton.

— A buszmegá
— jegyzi meg To

Most megy le a

Nagy, fényes
portenger felett.
lépni a kocsiból,
fütyörésző juhász mellé az ar-
konyatban, nézni hosszan az
eget, amint percenként más szí-
nű ruhába öltözik.

Megérkeztünk.

A kietlen pusztaság kellős közepén balról az iskola, jobbról a téesz művelődési otthona. Idézőjelbe kellett volna tennem, hogy művelődési otthon. Nem írom le a látványt. Azt, hogy milyen kívül és belül, a százéves kecskelábakon fekvő piszkos deszkákat, a korhadt és még piszkosabb padokat. S a bűzt, ami az orrunkat megcsapta, amikor beléptünk.

— Nézze csak — mondja Birk Edit — halcsontok! És a lábunk alá mutat.

Megtudjuk később, hogy tegnap valami megbeszélés volt itt. Ebéddel összekötve.

Közben Laci bácsinak nincs ideje, hogy csodálkozzon — azt nekem hagyja —, ő begya-

Magyar Hirdető
SAJTOFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

ifj Goór Imre

Résztvett a Téli tárlat 76 kiállitáson Kecskeméten.

...lasonló szándék látszik több zakatottsággal, de határozottabban egyéniségre törekvéssel ifjú Goór Imre két lapján.

Forrás 1977/1/88

A. Szabó János: Jelenségek és furcsaságok Kecskemét művészeti életében

Goór Imre

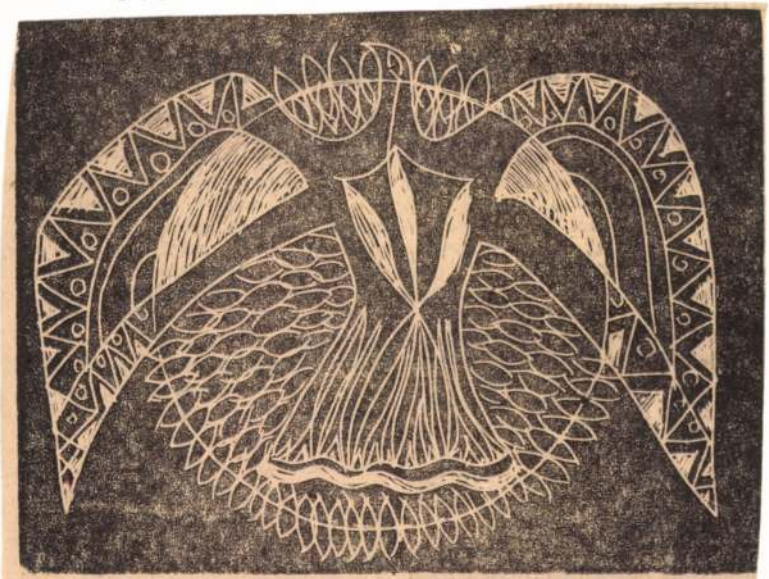

Goór Imre metszete

ifj. Goór Imre

IFJ. GOÓR IMRE: VIRÁG (TUS)

Goór Imre

Goór Imre metszete

Goór Imre

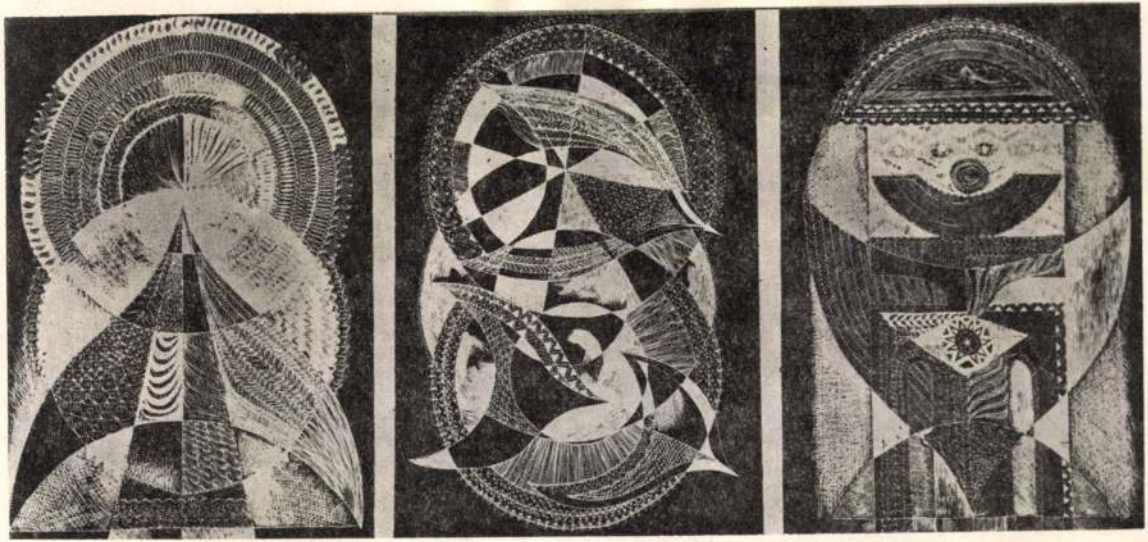

s az
kus.
ere-

ber,
nni.
ető

bár
ban
kás

lté-
től?
gy-
szti
yet

Goór Imre

Részt vett a Népművészet szellemében című tárlaton Kecskeméten.

.. Goór Imre fekete alapú cinkkarcain is csipkeszerűek a fehér vonalak szálai, de ez már idegesebbé kúszált csipke, távolodás az ihlető forrástól bonyolultabb, öntörvényű absztrakció felé.

Forrás 1977/9-58

Á. Szabó János: Második szalon a Népművészet szellemében

Goór Imre

Goór Imre metszete

GOÓR IMRE

8

GOÓR IMRE

X. ÉVFOLYAM, 1978. JANUÁR

1

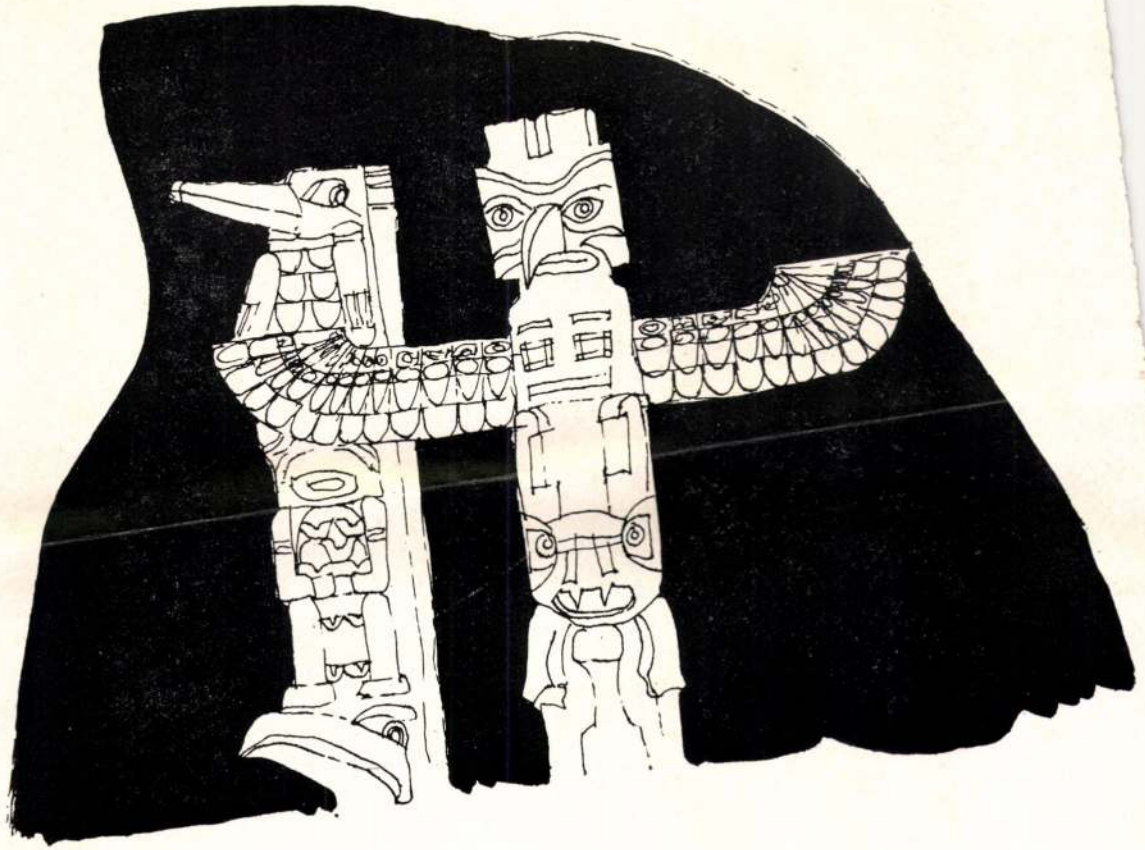

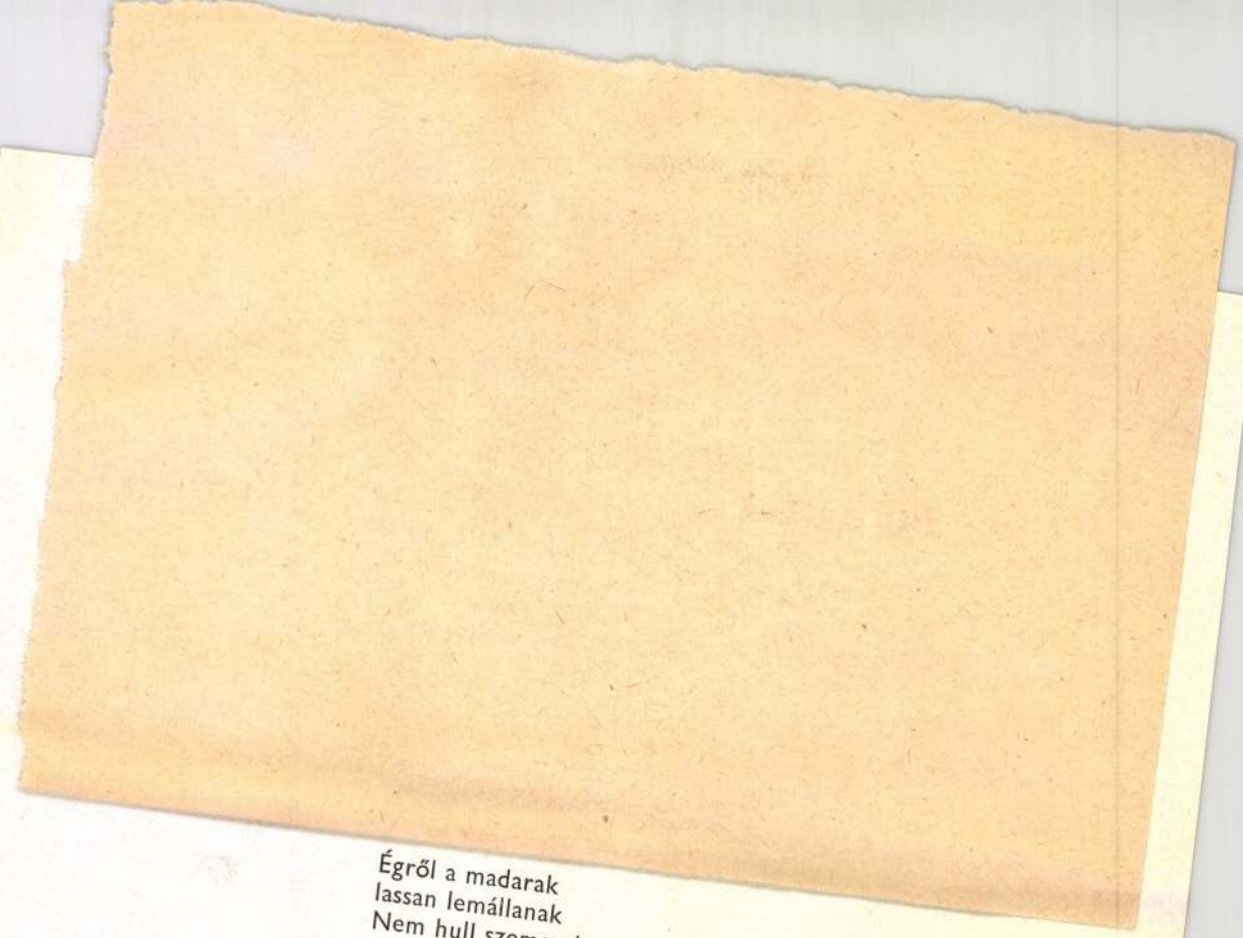

Égről a madarak
lassan lemállanak
Nem hull szememe más
vakult vakolat

Goór Imre

Goór Imre metszete

GOÓR IMRE

ÁRA: 6,— FT

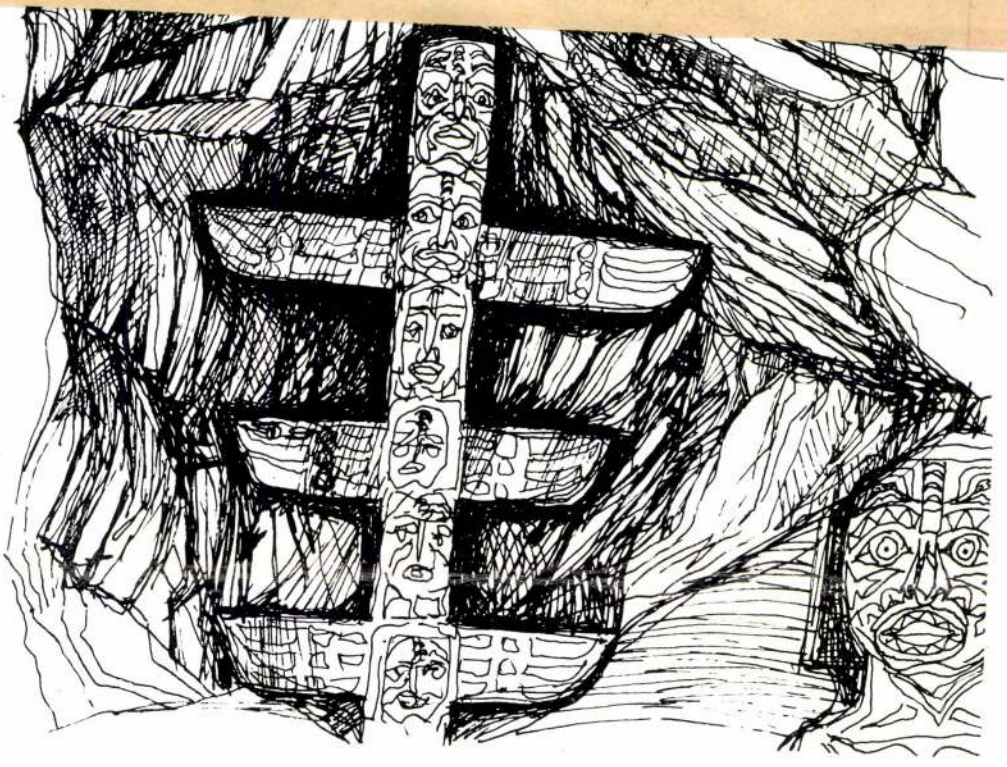

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Góór Imre

MAGYAR HÍRLAP
1979 AUG 26

1021

Góór Imre rajza

hasznos lehet —
új, noha eleddig
megfigyelés obj
műszaki és bioló
voltak. A gazda
megközelítésének
bára csupán a vállalat, esetleg
egy nagyobb egyesülés szintjén
maradtak, s csak az utóbbi évek-
ben tesznek kísérletet egyes gaz-
daságkutatók a „nagy" gazdasá-
gi rendszer ily módon való elem-
zésére. Az e területen munkál-
kodók egyike a fiatal szovjet
kutató, aki könyvében nemcsak
igazolja a közgazdasági kiberne-
tika létjogosultságát, hanem an-
nak alkalmazása előnyeiről is ki-
fejti nézeteit.

A kibernetika „névadója", *Norbert Wiener* szerint, ez az új tudomány nem más, mint az irányítás és a kapcsolatok tudo-
mánya az állatban és a gépben. S noha ez a megfogalmazás meglehetősen szabad értelmezés-
nek ad teret, aligha kell bizony-
gatni a szerző is idézte, lengyel közgazdász, Oskar Lange igazát: „A közgazdászok a politikai gazdaságtan fejlődésének hajna-
la óta olyan problémákkal fog-

tika elméletileg általánosítot
volna."

Petrakov könyvében természe
tesen nem törekedhetett teljes
ségre — ám így nem is vész
a részletekben. Írásának első ré
sze a szocialista gazdaság fejlő
désének néhány sajátos oldal
tekinti át, aképpen, hogy a ter
gazdaságot mintegy kibernetik
nagyrendszert vizsgálja. Megá
lapításai elméleti jellegűe
amelyek — a magyar gazdas
eltérő „mechanizmusa" ellené
— a hazai viszonyok elemzés
hez is adhatnak hasznos szem
pontokat. A könyv második r
sze a tervgazdaság belső gazd
sági kapcsolatait taglalja haso
ló módon, elsősorban a vállala
szerűen gazdálkodó rendszer
sajátos problémáit vizsgálva.

*(Közgazdasági és Jogi Köny
kiadó 1978)*

Trömböcz

GOÓR IMRE

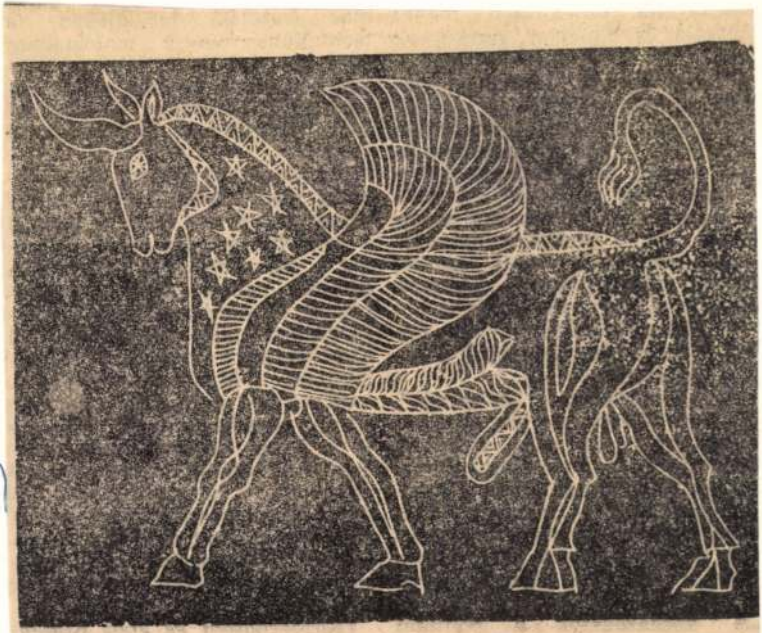

Goór Imre rajza

CSENDÉLET

Az Öregember ebédet főz
A pecsétes papírt a polcra teszi
Az Öregember ünneplő ruhát tisztít
A papírt a szekrénybe teszi
Az Öregember vasal hófehér inget
A papírt az asztalra teszi

Az Öregember a kútnál megáll
Estére kihúzza a vizet
Az Öregember húzza a vizet
Hogy koporsója tiszta legyen

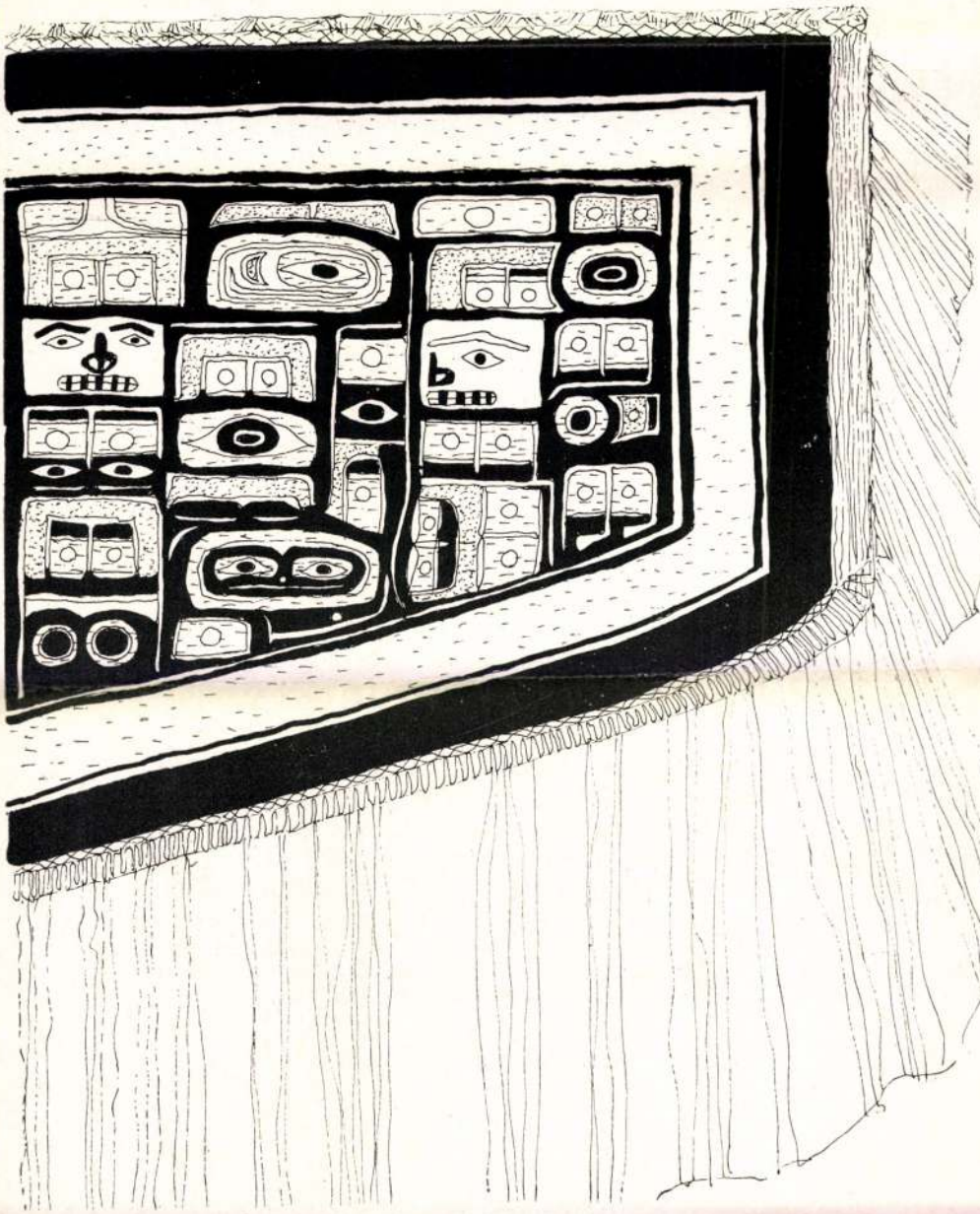

GOÓR IMRE

VADNYUGATI UTAZÁS

Kanadai jegyzetek

Azon a légi úton indulok Kanadába, amelyiken hivatalos küldöttek, disszidensek, madarak és meghívottak járnak.

Nyár van, harminchárom fok Celsius, ferdén eső sugarak, sárga fény. Az előírt ferihegyi ellenőrzések után már csak a három órás késéssel érkező Boeing 707-esre kell várakoznunk. Közben vizslatjuk egymást, kikkel leszünk együvé zárva tizenötezer kilométeren át. Először várakozom itt: eddigi életemben, a szó közvetlen értelmében még nem repültem.

A gép szivartestében az öregek vannak többségben. Közöttük is a nők. Ők a legfürkészebbek s a legkevésbé fáradékonyak. Halála közeledtén, ha állapota engedi, kíváncsibb s mozgékonyabb lesz az ember. Mindenhová el akar jutni, fél órára bár, „átugrik" a határon; ha életveszélyes is, a gleccsernyelv alatti omlatag homokon bebiceg a bármelyik percben leszakadható jégfalak közé; megfürdik a jéghideg hegyi patakban, vagy a bűzös hőforrásban; és kimerülten vállalkozik a magas hegyekben kanyarogva futó háromezer méteres autóútra, csakhogy Vancouver kikötőjében szovjet hajókat lásson billegni a Nagy vizen . . . Vállalkozó kedvének elvi magyarázatával bármikor szolgálhat; de elszólásai sem késnek: „Milyen embernek tartanának Vörösék, vagy Hatvaniék, ha

GOÓR IMRE

Kapuvári Márta?! Kapuvári Márta . . . Te szarházi, te senki . . .

A fuvaros várt. Előrehajolt, mind a két kezét a combjára fektette. Várta, hogy Kalenda álljon meg, forduljon vele szembe.

Nevetni kezdett.

— És még ennek az embernek akar a szeretője lenni! Ennek az embernek . . . Nem fogom engedni, sohasem fogom engedni! — a fuvaros még mindig előredőlve ordított.

Kalenda nem szólt vissza. Mendel nagyon szerette volna, ha válaszol, ha védekezik.

— Mi van? Te senkiházi! Tudod te, kicsoda Kapuvári Márta? Én tízéves kora óta ismerem. Milyen ember vagy te? Idejöttél, senki sem hívott! Minek jöttél ide? Nem is vagy te ember! Takarodj innen!

A fuvaros homlokáról folyt a víz, a haja szemébe hullott. A magas, és sovány férfi úgy állt ott, gyeplővel a kezében, hogy a kékköpenyeseknek úgy tűnt, Mendel Péter meghibbant.

Kalenda felugrott a kocsira. Olyan gyorsan lökte le Mendelt az útra, hogy a kékköpenyesek csak a fuvaros fejének a koppanását hallották az éles kövezeten.

A lovak felágaskodtak, a fuvaros kezéből ugyan kicsúszott a gyeplő, de aztán a lábára csavarodott.

Goór Imre

nak tekintve kicsiny; a felenyi [illegible] nya éppen kétszeres: 28-an vannak a vádlottak között . . . A Szőke Nagy maffia, [illegible] köstül 13 emberből állott, most azonban velük együtt 61-en vannak a nyitó tárgyaláson, tehát a pertörténet egy későbbi szakaszában, amikor már elég sokat tudunk erről a nagy csapatról, válaszolnunk kell arra, hogy miért ilyen fiatal? . . .

A borper 9 előzetes letartóztatottja közül 8 — Szőke Nagyot kivéve — az ifj. Kukucska Sándor köréhez tartozik. Ebben a fejezetben elsősorban róluk lesz szó, bár a teljesség kedvéért a bormelléki maffia szabadlábon védekező tagjait is bevonjuk a körbe, mert ahogyan az orgazdaság bűnébe estek, az rájuk is és ifj. Kukucska körére is jel-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 DEC 30

Goór Imre

1021

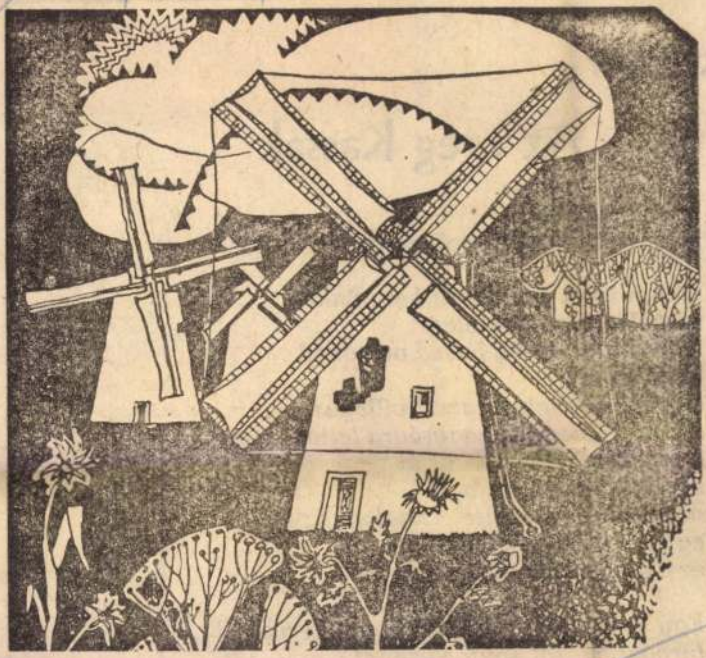

Goór Imre: Táj

RÁBA GYÖRGY:

Az öreg Kassák

Rendíthetetlen
mért nem lehettél örökéletű

Annyi isten pásztorolt bennünket
megelégelted a terelést
talpad alatt a rög hazád otthonod
kard voltál
a föld szívének szegzett villogás
a köznapiban ősi nagyságra leltél
a fenségessel cimboráltál
szerszámmal a kézben
munkaruhában ültél asztalodhoz
egyszerűség gesztusa
ez a szegények eledele

Egy kukkantás a kezek rácsán keresztül
birodalmadról pontos üzenet

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1973 MÁR 7-

Goór Imre festőművész

— TÁRLAT BAJÁN. Goór Imre festőművész kiállítását március 11-én, vasárnap de. 11 órakor Bodor Jenő, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője nyitja meg a Bajai Türr István Múzeumban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Goór Imre
1972 DEC. 9.

1021

Goór Imre: Madarak

modern világ mikrokozmoszából alkot új allegóriákat. Nemes Endre megbecsült tagja a szürrealizmus sokrétű művészeti mozgalmának, részt vesz a mozgalom jelentős nemzetközi bemutatóin is, legutóbb Arp, Breton, Chirico, Dali, Dominguez, Duchamp, Ernst, Giacometti, Hantai Simon, Magritte, Man Ray, Miro, Picabia, Picasso, Tanguy és mások társaságában. A stockholmi retrospektív kiállítás kitűnően dokumentált katalógusának svéd, német és angol nyelven írt tanulmányai elemzik Nemes művészetét, köztük található *Peter Weiss* tanulmánya a festő piktúrájának eredetéről és perspektíváiról.

A MŰVÉSZETI ALAP DÍJA FODOR JÓZSEFNEK

Ez évben is kiosztották a Művészeti Alap díját december 5-én, *Bölöni György*, az intézmény megalapítója születésnapján. Az előző évben képzőművészeti és zenei díjat osztottak ki; az idén először írónak, *Fodor Józsefnek* ítélték oda a kitüntetést. Az ünnepségen Szilárd György, a Művészeti Alap igazgatója adta át a díjat a hetvennégy esztendős költőnek, majd *Simon István* méltatta Fodor József kiemelkedő munkásságát, s az utóbbi időben fiatalos lendülettel folytatott költői, prózaírói és publicisztikai tevékenységét.

éppen Dimitrov halálával egyidőben jelent meg.

Később újabb dokumentumok kerültek elő Dimitrov hazai és emigrációs éveiről, ezeknek alapján átdolgoztam a könyvet, és kibővítettem a Dimitrov haláláról szóló fejezettel. Az újabb kiadás öt-hat évvel az első után jelent meg. Ezt a változatot fordították az idén magyarra.

— Dimitrovról azóta több könyvet írtak. Az idén magyarul három is megjelent: az Öné, Bődey József fordításában; Angel Karalijcsev Ülő vagy kalapács című könyve Juhász Péter és Karig Sára, s végül Ljuben Sztanev Jeges híd című kisregénye Karig Sára fordításában.

— Karalijcsev könyve a fiatal olvasóknak készült. Sztanev kisregénye fennállásának 25. évfordulóját, ebből az alkalomból kormánykitüntetést kapott. Ennek nagyon örülök. De annak is, hogy feleségemmel, *Maria Sztolarova* festőművésszel egyetértésben, fiunkat iparművésznek taníttatjuk — itt, Magyarországon.

G. Á.

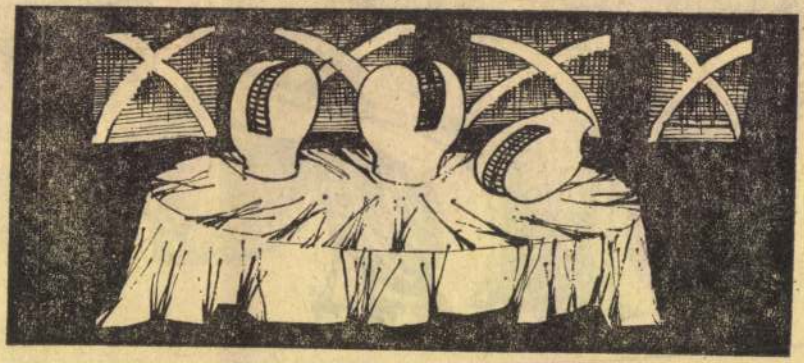

Stefanovits Péter: Csendélet

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 APR 2 81

Petőfi Népe

Góor Imre festőművész és író

igazgatójának.

(Tóth Sándor felvétele)

ÍRÓ—OLVASÓ találkozó, kiállítás Majsán. A Kiskunmajsai Ifjú Gárda Művelődési Házban találkozik 30-án, hétfőn 5 órakor olvasóival Raffai Sarolta, József Attila-díjas író és Goór Imre költő és festőművész. A műsorban közreműködik Piróth Gyula színművész. Ekkor nyitják meg a Goór Imre képeiből rendezett kiállítást is, amelyet május végéig tekinthetnek meg az érdeklődők.

1021

Óvoda a Széchenyivárosban.

nos, a MESZOV elnöke.

Elismeréssel szólt többek között a bajai, a keceli, a kiskunfélegyházi, a dunavecsei ÁFÉSZ, a fülöpszállási takarékszövetkezet működéséről, amelyek elnyerték a kiváló címet, illetve a Bol

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 AUG 8

Petőfi Népe

Goór Imre grafikái

Goór Imre grafikái 1021

Egy úgynevezett „házi" kiállításon láthatjuk ezekben a napokban a Kecskeméten élő Goór Imre grafikai műveit. A válogatás két évtized terméseiből mutat be egy jókora csokorra valót, szemléletesen tükrözve az alkotó azóta megtett útját és látásának, valamint alkotói, s kifejezési eszközeinek változásait.

Jól nyomon követhető, hogy a konstruktív impresszionista művektől az expresszíven dekoratív hatású rajzokig milyen széles utat járt be Goór az eltelt két évtized alatt. Lavírozott: tussrajz, linó- és cinkmetszet, valamint krétarajz látható a tárlaton. Az előbbiek érzelmileg telítettebbek, az utóbbiakon viszont a vonalak keménysége és határozottsága, s a különféle jelképek beszédessége a szembetűnő.

A négyféle technika négyféle élményanyagot hordoz; a tartalom és forma egysége ezáltal is megvalósul a művész munkáiban. Legújabb keltezésűek a krétarajzok: Goór Imre idei olaszországi útjának maradandó élményeiről árulkodó alkotások. Ezeken a középkori formák épp úgy megjelennek, mint a régi mesterek vásznain látható figurák mai utódai. A cinkkarcok a költő jövő évben megjelenő verseskötetének költeményeivel együtt egyazon élményekből születtek.

Ezúttal két krétarajzot és egy linómetszetet mutatunk be a kecskeméti Sajtóház klubjában látható tárlat anyagából.

V. M.

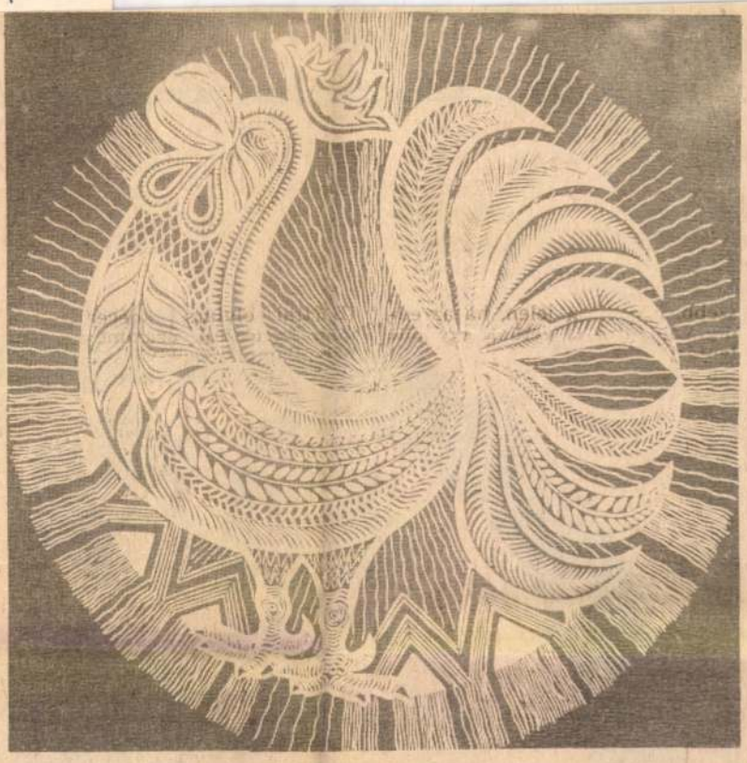

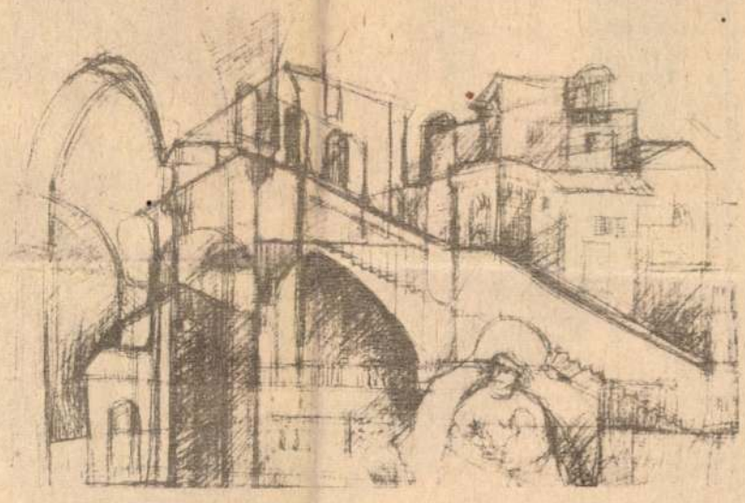

● Felső kép: Hajnalt kiáltó (linó).

● Középső kép: Falak és boltívek.

● Alsó kép: Akiket újra láttam.
(Pásztor Zoltán felvételei.)

Székesfehérvári Hirdetőbe hálás, Szabó Ervin u. 21. lóben osen
kérem. 1601 968 utca 636

ve
tanácsi vál
Kapacitást k
konfekciós
blúz gyá
Megbízásu
számára
munk
A

X
Telefo

MAI MŰSOR

TELEVÍZIÓ

9.30: A haza hű fiai. A Tv politikai tanfolyamának adása a honvédség részére.
10.35: Delta. Tudományos híradó.
11.00: Minden lében két kanál. Magyarul beszélő angol tv-fimsorozat. (Ism.) „Éppen mint én".
11.50: Játék a betűkkel. (Ism.)
16.58: Magyarország—Csehszlovákia férfi kézilabda-mérkőzés a Kohász Kupáért. Közvetítés Ózdról.
18.20: Reklámműsor.
18.25: Hírek.
18.30: Parádé a cirkusz porondján. Szovjet film.
19.05: Reklámműsor.
19.10: Az MRT Közönségszolgálatának tájékoztatója.
19.15: Esti mese.
19.30: Tv-híradó.
20.00: Nagy csaták. Magyarul beszélő francia dokumentumfilm-sorozat. Németországi csata, II. rész.
21.25: Nyitott könyv. Szerb Antal: Utas és holdvilág.
22.25: Tv-híradó — 3.
22.35: Tv-tükör. Történelmi ismereteink. Dr. Szecskő Tamás jegyzete.

2. MŰSOR

20.00: Mennyit ér az ember? Riportfilm.
20.30: A pálmák és a hó országában (SZÍNES!) Csehszlovák rövidfilm, II. rész.
21.00: Tv-híradó — 2.
21.20: ZENÉS TV-SZÍNHÁZ. Tabi László: Ejnye, Cecília. Vígjáték. (Ism.)

KOSSUTH

8.21: Miért szép? Babits Mihály: Talán a vízözön c. verséről beszél: Tüskés Tibor.
8.40: Verdi: Nabucco. Négyfelvonásos opera.
Közben:
10.05: Hang-játék. Szünet.
10.25: Az operaközvetítés folytatása.
11.19: Új felvételeinkből. A Melódia fúvószenekar játszik.
11.30: A Szabó-család. (Ism.)
12.35: Tánczenei koktél.
13.20: Miskolci Váradi András népi zenekara játszik.
13.50: Válaszolunk hallgatóinknak.
14.05: Éneklő Ifjúság Budapesten. Részletek a Zeneakadémia kistermében tartott hangversenyből.
14.30: Luxemburg grófja. Részletek Lehár Ferenc—Gábor Andor operettjéből.
15.15: Életem. Gorkíj regénye rádióra alkalmazva.
16.15: Az élő népdal. Kisbárapáti 2.
16.25: Romantikus muzsika.
16.44: Hol járt, mit csinált? Dr. Simon Tibor egyetemi tanárral beszélget kaukázusi útjáról Berényi György.
17.05: Külpolitikai fi
17.20: Bach: D-dúr
17.45: Üzletről — üz
18.00: Könnyűzene. zenekara játsz
18.13: Szituációk — XXII. rész.
19.25: Boross Lajos kara játszik. renc nótákat
19.50: Beethoven: K
20.12: Gondolat. A mi lapja.
21.00: Töltsön egy ceivel.
22.20: Brahms: f-m ötös.
23.00: Szimfonikus
0.10: A Mazowsze Sygetynski le dalfeldolgozás

PETŐFI

8.05: Dohnányi: es goraötös.
8.30: Mi van a var A Gyermekrá
9.03: Népdalcsokor.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁJ 1

Mestermunka

Goór Imre festő-művész

1921

Védnökség

Védnökséget vállaltak a Kalocsai Porcelánfestő Üzem KISZ-fiataljai a kultúrházban rendezett kiállítások felett. Jelenleg Goór Imre Kecskeméten élő festőművész képeiből rendeztek tárlatot, és a fiatalok vállalták a teremőrséget. Naponta 5 órát tart nyitva a kiállítás, melyet sok helybeli és vidéki látogató tekint meg.

Farkas Irén
Porcelánfestő Üzem
Kalocsa

lángyár, a Kobányai
lángyár és a Romhányi Építési Kerámiagyár.

A munkában élenjáró ifjúsági brigádok ezen az ünnepségen vették át kitüntetésüket. A beruházás megvalósításában eredményesen dolgozó olasz szakembereknek, *Pio Nocolininak* és *Mirco Martignaninak* vállalati kiváló dolgozó oklevelet és ajándékot adtak.

Higi László a gyár dolgozói

Goór Imre

Tavaly Csepelen és Szekszárdon mutatkozott be alkotásaival, s egyik kecskeméti üzemben is a nézők elé vitte képeit. Mi történt azóta?

— Akarva-akaratlan hosszabb szünetet tartok a festészetben. A

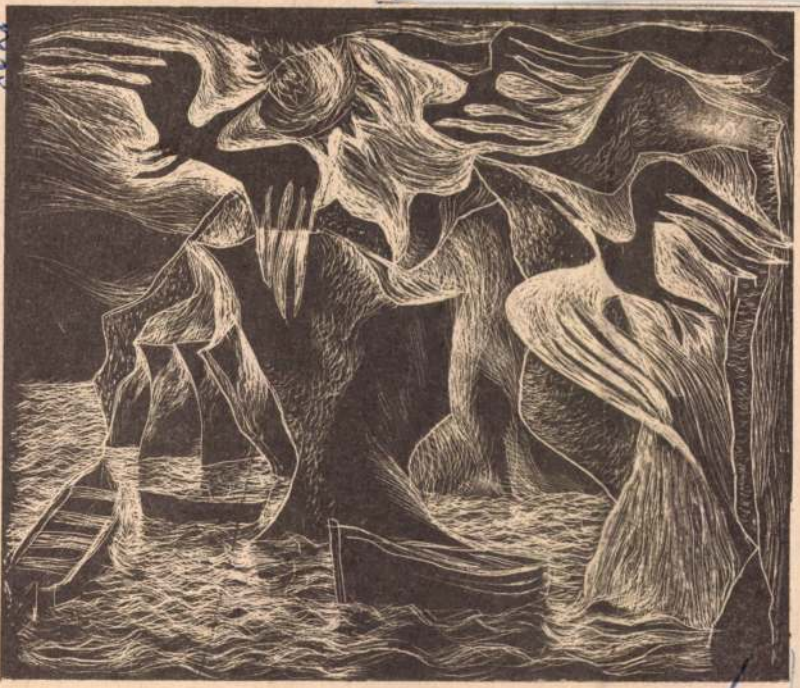

● Goór Imre: Sziklás part (cinkmetszet).

Varga Mihály: Alkotók műhelyében
Petőfi Népe, 1974. márc. 12.

i lehet:
ésvezetőnél,
l. sz. alatti építkezésen

2068

FIGYELEM!

A Bács-Kiskun megye területén levő kisiparosok még vesznek fel tanulókat az 1974/75-ös beiskolázási évre

Jelentkezési helyek az alábbiak:

KIOSZ Körzeti Csoport Baja, Április 4. tér 13.

KIOSZ Körzeti Csoport Kalocsa, Martinovics u. 21.

KIOSZ Körzeti Csoport Kecskemét, Csokonai u. 9.

KIOSZ Körzeti Csoport Kiskőrös, Rákóczi út 28.

KIOSZ Körzeti Csoport Kiskunfélegyháza, Jókai u. 28.

KIOSZ Körzeti Csoport Kiskunhalas, Szatmári S. u. 5.

Levélben történő érdeklődésre válaszolunk.

1949

folyamatos alkotáshoz hely és idő szükséges. Mivel mindkettőből igen kevés van, grafikák készítéséhez kezdtem. Azért is, mert ez a műfaj nem kötődik feltétlenül műteremhez és nappali világításhoz.

— Cinkmetszeteket is készít.

— Ebben találtam meg legújabban azt az eljárásmódot, ami szerencsésen illik közlendőimhez és kifejezőkészségemhez. Néhány önálló lapom elkészült. Egy grafikai bemutató anyagát szeretném ebben az évben kiteljesíteni, amely a versek parafrázisaként született művekkel együtt talán bizonyíthatná azt is, hogy az alkotói nehézségeken „ki lehet fogni".

— Olaszországba készül. Milyen érzéssel utazik a művészetek „birodalmába"?

— Egy hónapot tölthetek egy firenzei művésztelepen. Az olasz mesterek mindig is izgattak; elgondolható, hogyan fogadtam a meghívást. Nem szeretek utazni, de most szíves-örömest mozdulok ki innen Kecskemétről, a Széchenyivárosból, ahol lakom.

szögöl Úrihegyben. Érdeklődni: Kecskemét, Losonczy utca 13. 2074

LEVÁLASZTOTT fél házrész sürgősen eladó. Kecskemét, Műkertváros, Szemere Bertalan u. 16. 2140

TŐSERDŐBEN kész víkendház eladó. Érdeklődni Kecskemét, Sarkantyú u. 10. 2198

Délután 6 ...

IL-ES Mo... 426-os elad... het: Kecsk... 38. sz. alat...

WARTBUR... nő állapot... kemét, Bék...

FEKETE ... gépkocsi ... Mészáros L...

Goór Imre

1021

Petőfi Népe
1973. május 6.

● Goór Imre: Tavasz

ajánljuk.

ÁTKÖLTÖZÖTT
ÚTBAN LEVŐ „DÓZSA"
BE .
kel. hogy
NKET MEGNYITOTTUK.
vító üzeme,

1819

Hirdessen lapunkban!

rágcsáló irtást
égzünk .

TERMELŐSZÖVETKEZET KÁRTEVŐIRTÓ

YI KRT. 32. TELEFON: 11-225.

618

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 MÁJ 15
MAGYAR HÍRLAP

Goór Imre

1021

MAGYAR HÍRLAP K

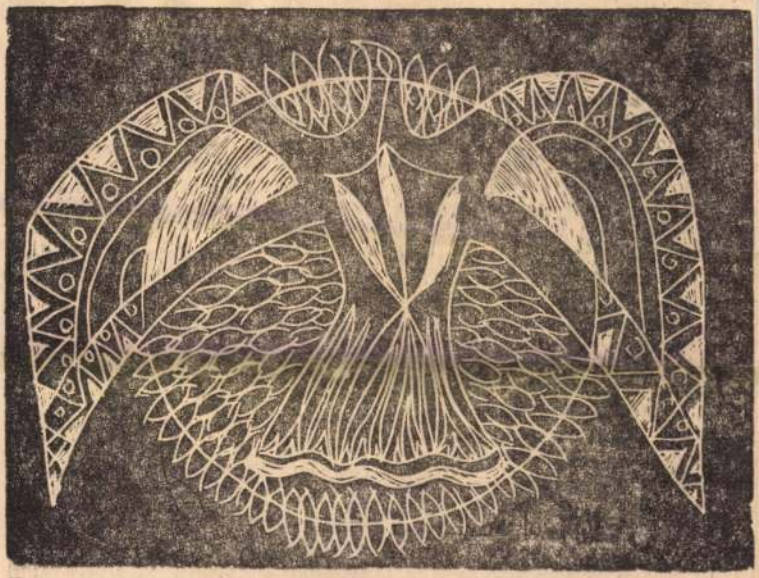

Goór Imre metszete

Új Krleza-fordítás

Az ész határán

Az expresszionista drámákkal induló *Miroslav Krleza* az első világháború után a realizmus kísértésének először nehezen, majd végképp nem tud ellenállni. Az érzelmi lázadóból fölháborodott társadalombíráló lesz; munkásságának középpontjába az első világháború embertelen légköre, s általában a polgárság bírálata kerül. Egyénisége a maga robusztusságában a *Glembay-drámákban* és a drámákat kísérő prózai kötetében, a *Glembay családban* jut kifejezésre. E műben szemünk elé tárul a nyomor, a megaláztatás, a kiszolgáltatottság egyfelől; a kíméletlen ragadozók arcképcsarnoka, az üzleti érdek, a pénz mérhetetlen és mindenáron való hajszolása másfelől. A Glembay név és vagyon is gyilkosság és lopás árán kezdett „fé-

tességet takaró álarcot egyszer letéphetnénk, vajon mi rejlene mögötte? A könyv első fejezetében az emberi butaságról értekezik az író, amit a regényben szereplő tisztes polgárok úgy hordanak magukon, mint egy bűvös talizmánt. *„A butaság a sötétség édestestvére; a butaság vissza akarja téríteni az embert a természetben élő négylábú rokonaihoz; a butaság nem engedi meg az embernek, hogy a csillagokba utazzék, éppúgy, ahogyan a nehézkedési erő nem engedi, hogy röpüljön."* A szerző mintegy előrevetve summázza véleményét az emberi ostobaságról, hogy aztán a könyv további tizenegy fejezetében tételét az ábrázolt társadalom figuráira vetítve, mind erőteljesebben indokolhassa.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 JUL 3

PETŐFI NÉPE

Ifj. Goór Imre

MŰVELŐD

1021

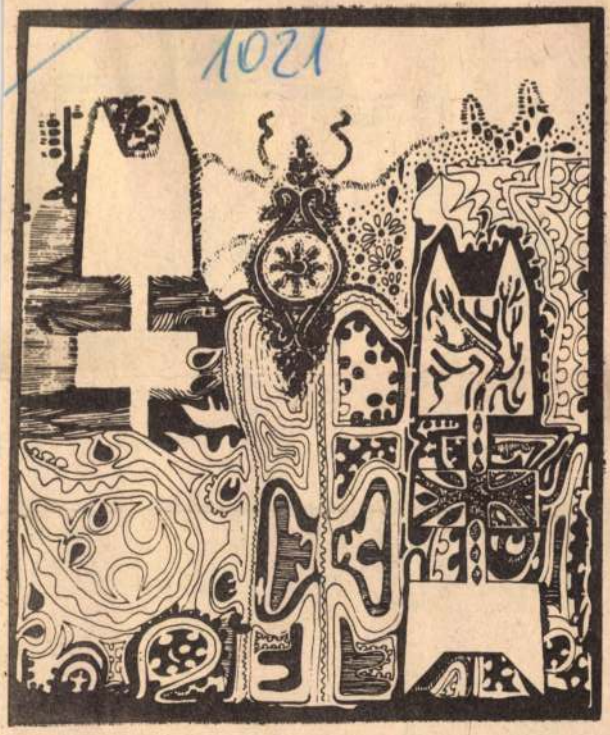

● Ifj. Goór Imre: Motívumok.

IDÁ

MLÉK

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Magyar Hirlap

1977 OKT 2 3

Goór Imre

T 1021

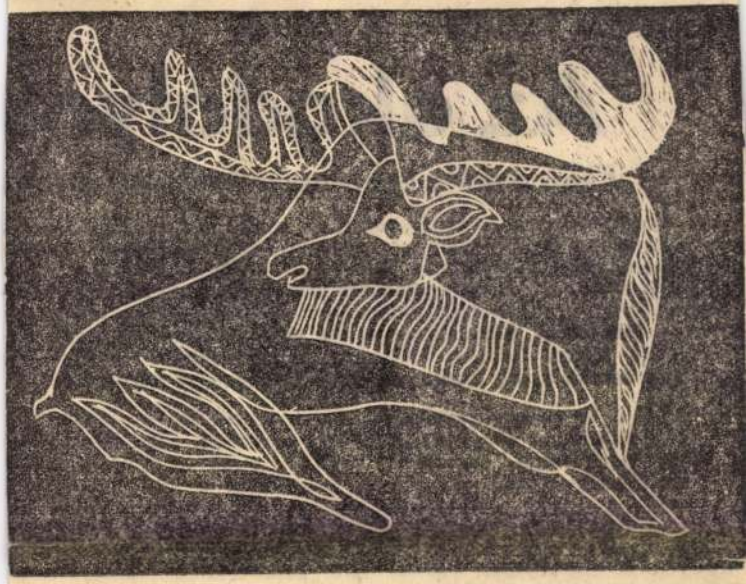

Goór Imre metszete

Magyar Hirlap

Interjú B. Sz. Fominnal és N. Klotennal

Az akadályok

Közös érdek a kelet—nyugati pénzügyi együttm

A héten Budapesten tanácskozott — amint erről beszámoltunk — a kelet—nyugati pénzügyi kapcsolatokkal foglalkozó nemzetközi tudományos konferencia. Ezen részt vett B. Sz. Fomin, a szovjetunióbeli Szocialista Világrendszer Gazdaságkutató Intézet vezető munkatársa, a közgazdaságtudományok doktora és N. Kloten, a Német Szövetségi Köztársaság egyik vezető bankára. Velük beszélgetett Wiesel Iván, a közgazdasági tudományok kandidátusa a konferencián szóba került nemzetközi pénzügyi kérdésekről.

— *Milyen kapcsolatok alakulnak ki a szocialista országok és tőkés nemzetközi monetáris rendszer között; követik-e a kiontakozó gazdasági együttműködést?*

— A kérdésre csak úgy lehet választ adni, ha röviden *visszatillantunk* a második világháborút követő időszakra, arra a kor-

— A szocialista országok külföldi adósságai valóban sokat foglalkoztatják a nyugati sajtót s nem ritka a rosszindulatú, a tényeket elferdítő érvelés — állapította meg *B. Sz. Fomin.* — Ugyanakkor az érdemleges nyugati gazdasági és bankszakemberek, gazdaságpolitikusok *nem látnak semmi problémát a hitel*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÁJÉKOZTATÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1972 OKT 11.
PETŐFI NÉPE
Kecskemét

Goór Imre

Goór Imre képei

A CIFRAPALOTA alig elviselhető arányú és díszítésű nagytermében Goór Imre tartózkodó színezésű, dús rajzú képeit látjuk. A terem dísze brutális konkurrenciát jelent és szinte lesütött szemmel kell körüljárni, hogy a rózsák és pávák a falról ne tolakodjanak látóterünkbe. Ha ez sikerül, szép kiállítást láthatunk.

Goór Imre sok, és sokféle tehetsége hol támogatja, hol gátolja egyik, vagy másik kifejezési formáját. Költői vénája az illusztrációkban, tollrajzaiban bőven buzog, míg gondolatisága a festményekben is érvényesül. Ám díszítő kedve oly apadhatatlan, mint egy székely faragó emberé, és telehímez olyasmit is, amire tán nem kívánkoznék. (A hímezés a szó eredeti értelmében díszítést jelent, mint például hímes tojás.) Bőségesen él a szimbólumokkal és jelképeinek kulcsát nem nehéz meglelni.

FESTMÉNYEINEK ábrázolásmódja eléggé eltérő és sajnálatos, hogy évszámok híján, (sem a katalógusban, sem a képcédulákon nem szerepelnek) nem tudhatni pontosan, hogy melyik képén fejlődött, és melyiken csak változott. A túldíszítés és a jelképek halmozása festményeit illusztratívvá, a gondolat szolgájává teszi. Legszebbek azok a — festői formáikban szélesen-darabosan alakított, mégis szuggesztív — képei, amik a budapesti bemutatkozáson látott Talicskák, meg Kőbánya, sötét madár című képeihez csatlakoznak. Ilyenek az Ablak és virág, meg a Szék és virág (profan Trinitas) a Leszálló madár szép örvényével, a nyomasztó Sziklaformák és a Kikötőben című okos, de egyúttal félelmetes gépekkel, darukkal benépesített nagy vászna. De ide számít formanyelvét tekintve a nagyerejű Dózsa-kompozíció, amelynek rőt színeiben már a szentté lett parasztok és asszonyok bámulják tágult szemmel „ama Székely Györgyöt" tüzes trónján. A triptichon megoldás szerencsésnek mondható és elképzelhető — bár nem idill — valami ifjúsági közösség házában, mint „Történelmi lecke fiúknak" (Ady). „Hímes" képei közül kiválik finom, fanyar színeivel a Mesebeli szarvas és a Nap felé című kompozíció. Felemás megoldású az egyébként szimpatikus Anya gyermekével, mert a gyermek ruhája az op-art és valamennyire a pop-art jelleggel lóg ki az együttesből. S hát a jelképek: csupa mágia, démoniság, meg hasonlók. Szépnek mondható a Balladamondó felmagasodó sámán alakja. Tünődni késztet a Túl életen, halálon, de — sajnos — zavaros a Magyar montázs és a Román montázs. Mert attól, hogy montázs, vagyis különböző motívumok, gyakran más-más anyagok kerülnek össze egyazon síkra, egyazon, de összetett gondolat vagy érzés kifejezésére, még nem szabad szabadosan, vagyis a kép törvényeinek figyelmen kívül hagyásával komponálni. Zsúfolt elemek követhetetlen együttese a két montázs, amiben pedig a művész életének két döntő élményét fogalmazta meg, és így megérdemelné az újra és újra nekifutást. Még egy szót az egyetlen akt-figuráról, a Napozó nő-ről, hát ez talán a legsúlyosabb tévedése a művésznek.

Ám a legszebb, s legjobb képeinek az az előnye, hogy nemes-tartózkodó színeik alkalmassá tennék gobelinbe szőni, áll ez különösen a Paraszt Krisztus című, növénymotívumokkal gazdagon díszes képre, nem áll viszont a ki nem érlelt, dekomponált Falikép tervre.

A RAJZOKRÓL azonban csak díszítő jelzőkkel szólhatunk. Azok bezzeg nem illusztratívak, hanem a versek rokonrangú társai. A Madarak, a Vadaskert, a Petőfi-illusztrációk, mint a Szól a kakas, meg a többi: képzelőerő, rajztudás és a játékos rajzolgatás szerencsés ötvözete. Bizonyára lesznek, akiknek ez a legújabbkori szecesszió nem tűnik eredetinek, de bízvást mondható, hogy kései, ám sose késő követése a híres bécsi szecessziónak, Gustav Klimt, Kokoschka, s mások már akkor is szép, és értékes újításának és mai megújításának itt, Magyarországon és itt, Kecskeméten, ahol ez az irányzat — túlzásaival együtt — már a századfordulón otthonra talált. **Oelmacher Anna**

egyik legfőbb feladata és gondja is, hogy az előző időszakhoz képest növeljék a lakásépítő célkitűzéseiket. Ezt parancsolja a lakosság, s egyben az arányos városfejlesztés érdeke is. A II. ötéves tervünk kétezer lakás megépítésével számolt, de az időben az igénylők száma is kétezer volt. A tervciklus végére 2700 lakással összegeztük a program teljesítését. Ugyanakkor azonban az igényjogosultak száma is tovább nőtt, 3000 folyamodó állt sorban. A III. ötéves tervünkben tehát még több, 3000 lakás építését irányoztuk elő. És megépült 3700. Mégis maradt, sőt még nyomasztóbbá vált a gond, hiszen napjainkban is több mint 4000 lakásigénylőt tartunk nyilván.

Mindezek érzékletesen tanúsítják egyfelől, hogy rendkívül gyorsan nő a város lélekszáma, másfelől, hogy gyors ütemben mondják fel a szolgálatot az öreg, elavult lakóházak. Évente mintegy 100, a belvíz jelentkezésekor ennél is több régi épület pusztul el, válik életveszélyessé. Nyilvánvaló tehát, hogy a város arányos fejlesztése követelményei között a lakásépítésben nem tudunk lényést tartani.

Ilyen körülmények mellett készült Kecskemét negyedik ötéves lakásépítő programja, eredetileg 4 ezres irányszámmal. Ezt a mennyiséget — számításba véve az építőkapacitás minden lehetséges formájának kihasználását, a lakásépítés telepekre való koncentrálását és valamennyi szükséges feltételt — a városi pártbizottság és a tanács együttes elhatározással 4500-ra növelte. Ebből az év végéig várható megvalósulás ismeretében mondhatom: a programot ma is reálisnak, biztosan elérhetőnek tartom.

Az előirányzott 4500-ból az esztendő végéig 1629 lakás épül meg. Ez a terv 34

Kecskemét

tervciklus első két évének eredményei között.

ÚJSÁGÍRÓ: — Az imént számadással újabb kérdéseket kínál elnök elvtárs. Gyors számolással követve az említett adatokat, kiderül, hogy a program végrehajtása a magánszervezésű társasházi, valamint a családi házas lakásépítő formáknál a legelőrehaladottabb. Időarányosan rendkívül elmaradottnak tűnik viszont az OTP beruházásában tervezett építés. Tehát a kérdés: miután két év alatt 196 ilyen lakás épült meg, van-e reális alapja, hogy az elkövetkező három évben megvalósul a terv szerint fennmaradó 1631?

REILE GÉZA: — Bízvást mondhatom, hogy ennek — az OTP vezérigazgatóságának és megyei igazgatóságának példás támogatásával — minden feltétele adott. A Hunyadivárosban ugyanis az első épület alapozásával megkezdődött a további 629 lakás kivitelezése. Ugyanígy a Széchenyivárosban 636 otthon építése, illetve annak előkészületei is folyamatban vannak. 1973 első felében pedig a városközpont déli oldalán is kezdetét veszi 324 OTP-s lakás építése. Mellesleg, ami az OTP-s lakások kelendőségét illeti: bár rendelkeznénk napjainkban legalább 400 ilyennel! Az értékesítésük aligha jelentene gondot.

ÚJSÁGÍRÓ: — Hangozzék el tehát a nehezebbik kérdés. A családiház-építésre vonatkozó számokkal az előbb azt erősítette meg elnök elvtárs, hogy a lakásgond megoldásának e formája iránt meglepően nagy az érdeklődés (a tervezett 500-ból máris felépült 407!). Hátha még hozzávesszük a napjainkban is nagyszámban tapasztalható engedély nélküli építkezéseket! Miként kívánja

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 OKT 18

Magyar Hírlap

Goór Imre festőművész

MAGYAR HÍRLAP

1021

Két mű a hét tárlataiból

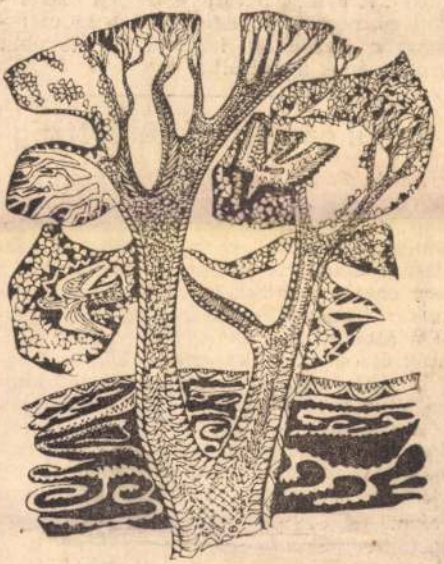

Goór Imre festőművész képeit és grafikáit Kecskeméten állították ki

fogadta Párdi Imrét

Nyikolaj Bajbakov szovjet miniszterelnök-helyettes, az Állami Tervbizottság elnöke, szombaton Moszkvában fogadta *Párdi Imrét*, az Országos Tervhivatal elnökét. A meleg, baráti légkörben megtartott eszmecserén megvitatták a szovjet—magyar gazdasági kapcsolatok további erősítésének kérdéseit.

Brazil gazdasági küldöttség

Paulo Padilha Vidalnak, a brazil külügyminisztérium miniszterhelyettesi rangban levő kelet-európai főtitkár-helyettesének vezetésével szombaton brazil gazdasági delegáció érkezett Budapestre, a két ország gazdasági vegyes bizottságának második ülésszakára. A tárgyalásokon áttekintik a hat évvel ezelőtti ülésszak óta szerzett tapasztalatokat, és megvitatják a magyar—brazil gazdasági kapcsolatok továbbfejlesztésének módjait.

A delegációt a Ferihegyi repülőtéren *Veress Péter* külkereskedelmi miniszterhelyettes fogadta. Jelen volt *Jorge de Sá Almeida* miniszter, a Brazil Szövetségi Köztársaság budapesti követe is.

Spanyol újságírók Magyarországon

Október 1—7. között Magyarországon tartózkodott az az öttagú spanyol újság-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
1972 SEP 30.
Goór Imre
1021

Goór Imre kiállításából: Madarak

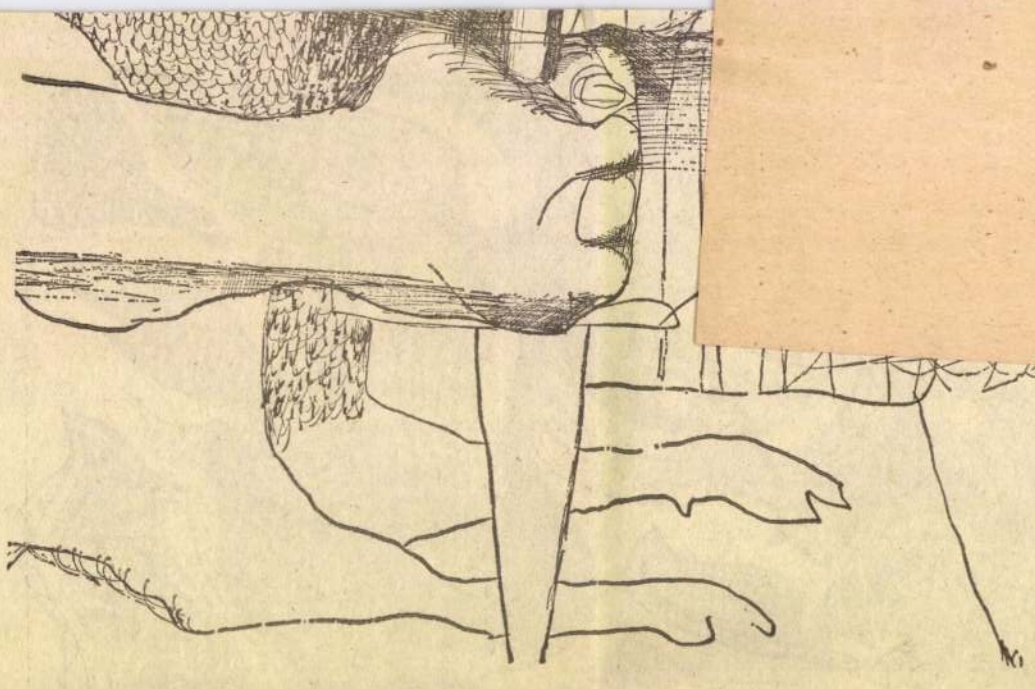

Szalay Lajos: A Biblia-sorozatból (részlet)

Most tal
Nem tud r
ilyen dur
magyar sz
rággal?! A
ból ugya
Akár simo
tobán érzé
letezzünk!
Van idő
sárol. Elha
adom vis
dom maj
Erős szív
okoz, hog
stílusombó
magamat
tiltakozna
ben azono
neki vakn
— Egy l
Néz rán
sejtve. Kel
kísérlet n

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Goór Imre festőművész Kecskemét

PETŐFI NÉPE

Kecskemét

1972 SEP 14.

— ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSRA készül Goór Imre, Kecskeméten élő festőművész. A tárlatot a városi művelődési központ rendezi az SZMT-székház első emeleti tanácskozótermében. A művész jelenleg a kecskeméti Művésztelepen alkot, ahol több új olajfestményt és tusrajzot készített az októberi tárlatra.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Goór Imre festőművész

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1972 SEP 28

Gondolatok egy kiállításról

Ha valaki elmélyültebben végignézi a költő és festőművész, Goór Imre kiállítási anyagát különös világ gondolatait viszi magával. Több olyan festménnyel találkozhat, amelyik nehezen engedi tovább a nézőt. Az egyik képén (címe: Aki a sípot fújja) a csontváz-halál hatalmas csigán ül, furulyán játszik, s annak dallamára vékony kis fa nő, apró levelekkel. Egy másik képén (Kőbánya, sötét madár) hideg fényű, hatalmas, kiélezett sziklák között áramvonalas-testű madár áldozatára lecsapni zuhan.

A Dózsa-triptichon olyannak ábrázolja a parasztkirályt, ahogyan az évszázadok során a falvak népének képzeletében megtökéresedett. A nagyméretű festmény közepén ül a lángokba kényszerített Dózsa, arcán keveredik a barbár-értetlen fájdalom a paraszt-krisztusok másokért tűrő szenvedésével. Ami vele most történik, azt a mellette állók arcáról olvashatjuk le. Baloldalt szívós csontos, megrokkanó jobbágyarcok, a láng sötétlilára festette a kiegyenesített kaszák pengéit. Jobboldalt fekete fejkendős asszonyok, kiguvadt, borzalmakat látó szemekkel, arcukat vörösre színezte az égő Dózsa hús-szagú lángja.

Goór Imre más képein a népmesei világot idéző motívumok (A sárkány, Vadak), az erdélyi magyarság népművészetének gyönyörű színei, sajátos hangulata (Faragott fal előtt, Székely kapu) anyagba (faliszőnyegbe, szőttesekbe) kívánkoznak.

Az 51 éves művész Kiskunhalason született, a kolozsvári egyetem jogtudományi karán tanult. Ebben az időszakban Kolozsvárott élénk szellemi élet volt. Tamási Áron, Kós Károly, Balogh Edgár művészi kohójában, az erdélyi népművészet sokszínű világában érett meg Goór művészete. Hatással volt rá Cézanne, Matisse, Picassó és a magyar fafaragások, bár ezeket a hatásokat az utóbbin kívül csak nagyon áttételesen lehet kimutatni. Mesterének az impresszionista Mátis Kálmánt vallja.

Goór fricskázó fintorral válaszol „a világ nagy kérdéseire", néhol a groteszk játékosság, az egyéni báj színezi a nézők szemeit, másutt vaskos vonalak, kiismerhetetlen alakzatok, elkorcsult aktok riasztják a tekintetet. Kavargó világ ez, sokszor tart tükröt a játékosan eltorzult képzeletünknek is.

A költészet és a festőművész kedvelőinek különös és értékes szellemi izgalmat adnának az olyan festmények, amelyeket a művész versével illusztrálna. Talán így tudná Goór Imre önmagát a leghitelesebben kifejezni.

Lezsák Sándor

tok igénylik a legtobb kezi munkaerőt, de ebből mind kevesebb áll az üzemek rendelkezésére. Itt sürget legjobban a gépesítés.

Mindezek megfogalmazódtak a különböző sajtótájékoztatókon, azokban a véleményekben, amelyek az elismerés mellett kérik a gépek, berendezések gyártásának fokozását.

Ennek azonban közismerten sok feltétele van.

A kiállítás a napokban zárult, az üzletkötésekről még nem érkeztek el hozzánk a hírek.

Annyit azonban a látottak alapján megállapíthatunk, hogy nagy szükség volt egy ilyen nemzetközi gépi seregszemlére. A kiállítást megtekintő magyar szakemberek — köztük a bácskai termelőszövetkezetek gépészeinek — együttes értékelése szerint áttekintést kaptunk a világ mezőgazdaságának korszerűsítési törekvéseiről, és egyúttal arról is, hogy a nemzetközi mezőnyben hazánk milyen eredményeket ért el.

Kereskedő Sándor

Mivel a hazai az igényt nem sősorban impor mel a Szovjetu lított olajjal hiányt.

A konferenci ján a gázpr tervezettnél gy mű megvalósít jékoztatták a Az elmúlt 10 energiafelhas megötszöröződött a földgáz részaránya. Mi sem jellemzőbb erre, minthogy évente 30—35 ezer lakást kapcsolnak be a gázellátásba. Az ötéves terv végére már 680 ezer lakásban lesz vezetékes, 1 millió 600 ezer lakásban pedig propán-bután gázszolgáltatás. 1980-ra már az otthonok 65 százalékban főznek, fűtenek vezetékes vagy pbgázzal. Mintegy 1700 kilométernyi földgázvezeték építésére még ebben az évtizedben sor kerül. Szó esett arról, hogy Bács-Kiskun megye a vezetékes földgáz és propán-bután gázellátás fejlesztéséből egyaránt részesül.

Baranyi Pál

terét keresve beléptt a Magyarországi Magántisztviselők Szövetségébe. Akkor a Shell olajvállalat csepeli laboránsa volt. A Kommunisták Magyarországi Pártja tagjaként 1927-től előbb a Vörös Segély aktívája, majd vezetője. Horthy rendőrsége 1931-ben letartóztatta, megkínozta, a bíróság pedig 8 hónapra börtönbe csukatta.

Kiszabadulása után, noha a kínzások felőrölték az egészségét, folytatta forradalmi munkáját mindaddig, amíg a Conti utcai kazamaták pokla végképpen tönkre nem tette. Azóta ő, a szocializmust építő egész magyar nép hőse már...

F. M.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
1973 JAN 4

Goór Imre grafikus
1021

A megyei tárlatról

Az idei megyei téli tárlat — a tavalyihoz és a budapesti Ernst Múzeumban rendezett kiállításhoz viszonyítva is — új vonásokat, figyelemre méltó jegyeket mutat. A grafikai anyag megszaporodása a leginkább örvendetes és szembetűnő. Korábban néhány rajz és alig egy tucatnyi sokszorosított lap szerepelt, most egy egész terem képviseli a grafikát.

A téli tárlaton pályázatra készült munkák is láthatók. A megyei tanács művelődésügyi osztálya, a képzőművészek közép-magyarországi területi szervezete közösen hirdetett pályázatot — az évfordulók kapcsán — Petőfi, Dózsa és Kodály alakjának megjelenítésére, valamint mai életünk ábrázolására.

Goór Imre III. díjas Petőfi-illusztrációi egy-egy ismert vershez (Szeptember végén, A csárda romjai stb.) készültek. A metszetek gondos megmunkálása, a részletező, de soha nem aprólékos előadásmód, a magyar népművészet kincsestárából táplálkozó motívumkincs nemcsak a versek világát kelti életre, de a kollektív műfajokra — népdalok, népballadák — is emlékeztet. (Ahogyan népdallá vált sok Petőfi-vers is.) Bodor Miklós, a Bács-Kiskun megyei Petőfi-emlékhelyeket örökítette meg. Egy felületen belül, más-más nézetben mutat épületrészeket, szobabelsőket, tárgyakat — ezzel átfogóbb képet adva róluk. Más lapjain Petőfi Kiskunság képének összetevőit keresi, a költő (és a saját) tájélményeit fogalmazza. A Dózsa-témában pályázók közül Kalmár Sándorné monotípiái a meglepő képzettársítások miatt igen emlékezetesek.

A pályázat negyedik tétele (mai életünk ábrázolása) talált a legnagyobb visszhangra a művekben. De kell-e ehhez ilyen biztatás? Hiszen minden alkotó igyekszik — sajátos, egyéni módján — a máról, életünk alakulásáról, más-más arculatáról vallani. Széles skálán, változatosan, különféle felfogásban szólnak a művészek mai életünkről. Baloghné Boros Ilona I. díjas munkája (textil-falikép) egy szüretelő jelenetet örökít meg ötletesen, kulturáltan. B. Mikli Ferenc az alföldi táj egyéni meglátásáért részesült a díj II. fokozatában. Új képein egyre inkább a színek a főszereplők.

A táj változékony arcát, költői hangulatait, kulönös karakterjegyeit, egy-egy épület vagy utcasor jellegzetességeit rögzítik Bozsó János, Noel Ö. Gábor festményei, ifj. Éber Sándor pasztelljei, Palkó József metszetmontázsai, Bagi Béla pasztellképei avagy Weintrager Adolf olajképei — szín- és fokozatbeli eltérésekkel. Bozsó János például a fény és árnyék finom játékát követi ecsetjével a „Czollner téri kistemplom" című képén. Weintrager Adolf érett vörösei — ikonsorozatának testői tanulságait is felmutatják —, de az ősz telt színeit, dús hangulatait is megidézik. Diószegi Balázs pedig, szándékosan leegyszerűsítő felfogásban készített Krúdy Gyula varázsos világát felidéző képet is kiállít. (Fiákeresek.). És sorolhatnánk tovább. Szólhatnánk még részletesebben Bodri Ferenc meghitt csendéletéről, Bényi László őszi tanyájáról, Szappanos István igazán emlékezetes Van Gogh-fejéről, Kiss J. Zoltán eleven színeiről vagy Tóth Menyhért Kovács című munkájáról.

E beszámolónak azonban nem célja a kiállításon szereplő alkotók, művek teljes felpásztázása, de nem célja a minősítés sem. Ez utóbbi már elvégeztetett a díjmegállapításoknál és a tárlathoz készült katalógus bevezetőjében. E híradást a tájékoztatás és a figyelemfelkeltés igénye szülte.

De azért folytassuk a sort. Emlékezetes még Klossy Irén nagyvonalúan rajzolt présgépe, melynek árnyéka egyúttal emberi alakot sejtet. Turi Endre zománcképei közül, szép rajzkultúrájával a mestere, Pór Bertalan emlékét és szellemét idéző emelkedik ki. Egy nagyobb vállalkozásának, készülő nagyméretű zománc triptichonjának szénrajzait is kiállítja, melyeken általános érvénnyel fogalmaz háborúról, békéről. Pálfy Gusztáv munkái egy nagyobb sorozatnak szerves tagjai. Az egyiken a tegnapok holnappá sarjadását, a régiből-új születését ünnepli. Bemutatott domborművei nemcsak külső megjelenésükben újszerűek, de alkalmasak arra is, hogy a művész gondolati, de érzelmekkel is átitatott tartalmú mondanivalójának korszerű hordozói legyenek.

A műfajilag is változatos, a megye képzőművészeti életében újabb évgyűrűt, előrehaladást jelző tárlat 1973. január 14-ig látogatható a kecskeméti Katona József Múzeumban.

Sümegi György

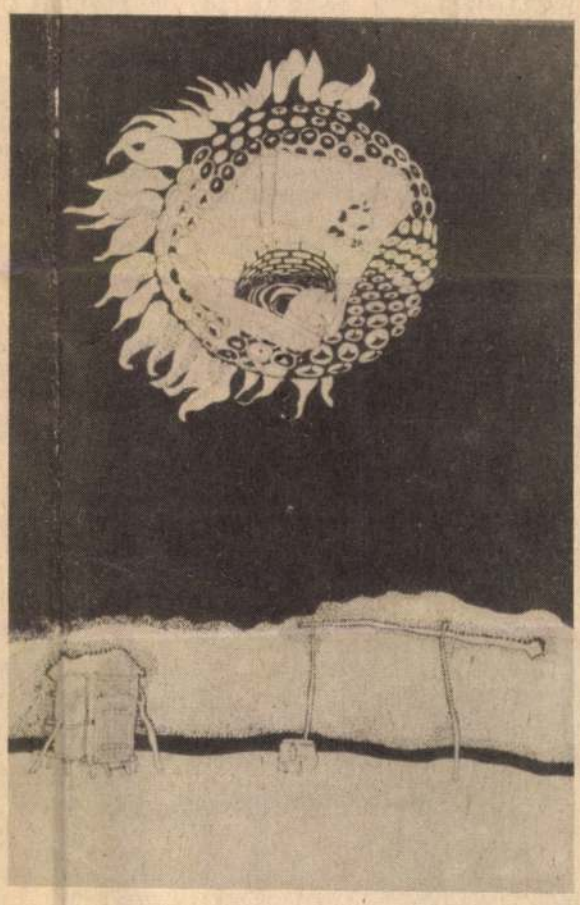

● **Bodor Miklós: A kút, amely tejet adott.** ✓

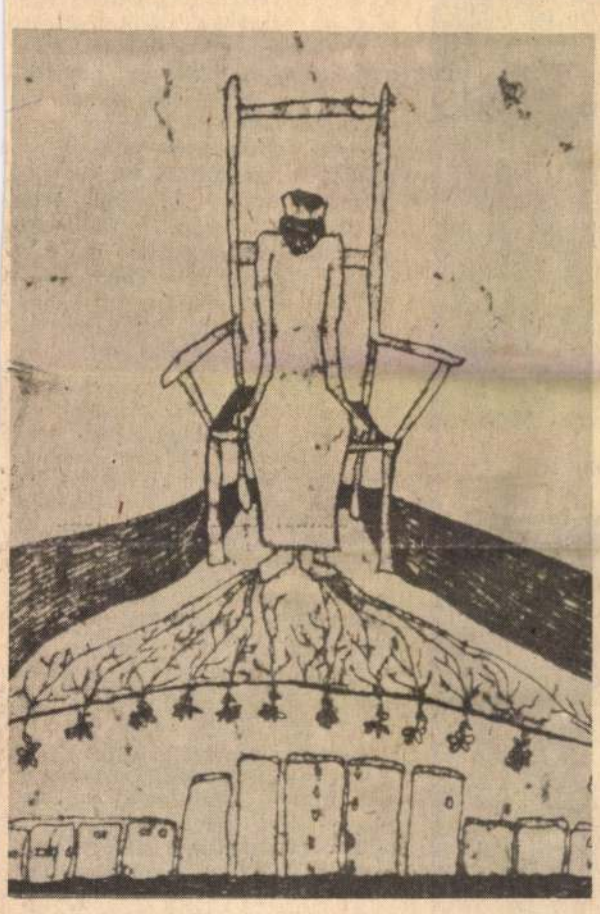

● **Kalmár Sándorné: Dózsa-legenda.** ✓

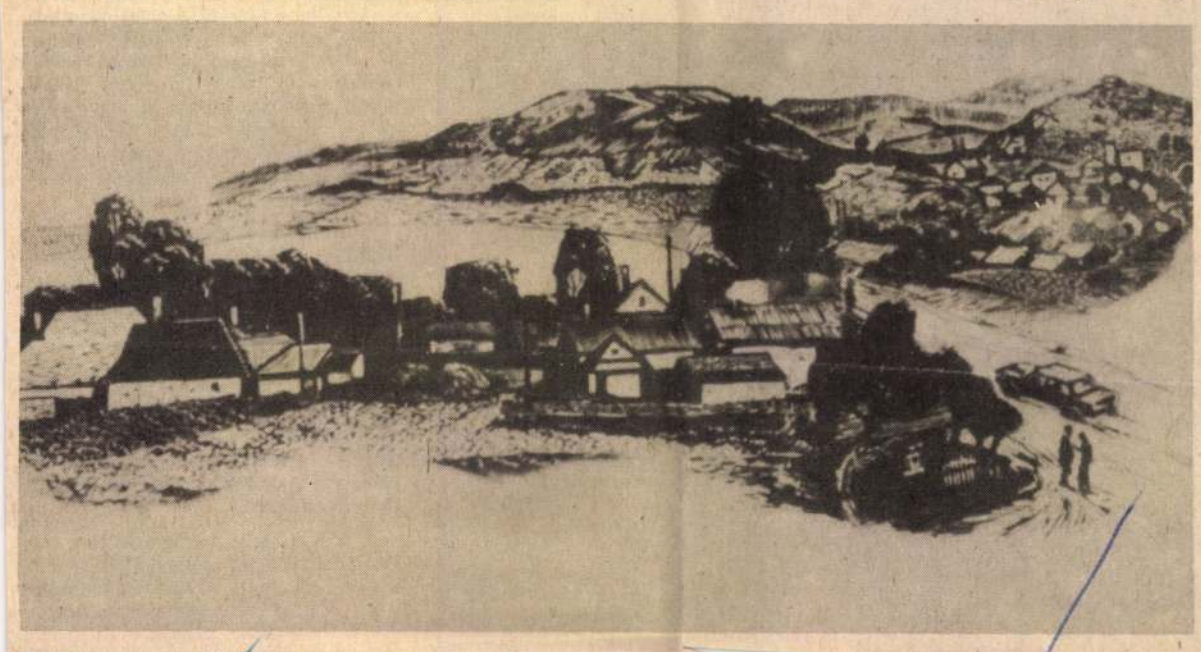

● **Palkó József: Tó** ✓

A megszelí

Jelen és jövő a Kecskemét-szikrai Állami Gazd

Az első szőlőt, a futóhomok megszelídítésére 1890-ben telepítették a kecskeméti határban, Szikrában. Ugyanebben az évben a város vezetői határozatot hoztak arra, hogy elő kell mozdítani a telepítéseket és törekedni szükséges arra, hogy csak kiváló szőlőfajták kerüljenek elültetésre.

Egy esztendővel később kimondják, hogy Szikrában városi szőlőtelepet létesítenek. Ezzel — az akkoriban nagy horderejű intézkedéssel — megkezdődött a rövidesen országos hírnévre szert tett szőlőskert létrehozása. Megépül a szikrai pince is. Fokozatosan telepítenek, 1941-re, a nyilvántartások szerint csaknem 280 hektár szőlőskert van Szikrában. Ennek nagyobb része az 1945-ös földosztáskor még fiatal szőlő, vagy kiöregedő ültetvény.

A szikrai homok kiváló borokat termett. Hírnevét bizonyítja, hogy a városi szőlőtelep termésének egyrészét mustként, nyilvános árverésen adták el. Erről a nagy érdeklődésre számottartó eseményről az újságokból már jóval előbb értesült a nagyközönség.

A tőkék tüzes levének kiváló minőségét az is bizonyítja, hogy számos kiállításon kiválóan szerepeltek. A szikrai borok megkapták a Millenniumi nagyérmet, az 1899. évi szegedi és az 1921. évi kecskeméti országos kiállításon aranyérmet és díszoklevelet nyertek.

Ez a rövid bevezető csak utalásokat tartalmaz e vidék szőlő- és borkultúrájának történetére. A felszabadulás után szétosztották a telepet a nincstelenek között, akik rövidesen földművesszövetkezetbe tömörülve művelték. Később állami kezelésbe került a terület. Többszöri átszervezés után 1966-ban megalakult a Kecskemét-szikrai Állami Gazdaság, amely a régi telep hagyományait megőrizve igyekszik öregbíteni az itteni borok hírnevét.

A gazdaság létrejötte óta sokat fejlődött és ma egy korszerű kertészeti termeléssel foglalkozó mezőgazdasági nagyüzem. Területéről, amely több mint 3800 hektár, 1100 a szőlő és a gyümölcs. A régi ültetvényeket felújították. Korszerű szőlőskerteket létesítettek. Megszűnt a régi, úgynevezett kétszintes művelés, amikor a szőlősorok között gyümölcsfák is voltak. Nagyüzemi gyümölcsösök létesültek. A legkorszerűbb agrotechnikai eljárásokat alkalmazzák, a keresletnek megfelelő fajtákat termelik, a modern palackozó gépsorral a borok értékét lényegesen növelték.

Alakulása után a kedvezőtlen közgazdasági körülmények ellensúlyozására állami támogatásban részesült. 1969-ben már nyereséggel zárják az évet és ettől kezdve a fejlődés ütemes.

A gazdaság a harmadik ötéves terv időszakára kitűzött célt elérte. Stabilizálódott a termelés és megvalósították a járulékos beruházásokat is. Az előző ötéves terv során kedvezőtlenül alakult tápanyaggazdálkodást helyrehozták. A kertészeti növények átlagtermeléseinél 60 százalékos emelkedést értek el a tervidőszak alatt. Az általános gazdálkodás helyett speciálisan kertészeti üzemmé alakították. A szántóföldi növénytermesztés csupán árunövényeket ad. Állattartás nincs. A rendelkezésre álló anyagi bázis ugyanis csak a kertészeti ágazatok beruházásait tette lehetővé. A termelési érték csaknem 40 százalékot emelkedett öt esztendő alatt.

Érdemes szólni a nagyarányú műszaki fejlesztésről. A szőlő- és bortermesztés segítésére az eredeti tárolóteret háromszorosára növelték. Egyidejűleg megépült egy, a szüreti idényben 40 ezer mázsa szőlőt feldolgozó üzemrész és az évi 20 ezer hektoliter palackozására képes modern gépsor is. Évente ötmillió palackot töltenek meg a zamatos borokkal, melynek mintegy fele exportra kerül.

A gyümölcstermesztést segíti a 200 vagonos válogató és az ugyanekkora hűtőtároló.

A gazdaság keresi a kapcsolatot a környező üzemekkel. Az idén hét termelőszövetkezettel és két társüzemmel kötött együttműködési megállapodást a szőlő termelésére, a szüretre, a bor tárolására és palackozására. A nyárlőrinci üzemegységben négy darab ötezer hektoliteres, úgynevezett szénacélból készült, műanyaggal bélelt bortárolót építettek közösen, a lakiteleki Szikra Termelőszövetkezettel. A beruházás 4,4 millió forintba került. A megállapodás szerint egyenlően osztották el a bekerülési költségeket és a tárolók is fele-fele arányban kerültek a gazdaságok tulajdonába. A partnerekkel együttműködve, összesen 72 ezer hektoliter bort tárol, kezel, palackoz a gazdaság ebben az esztendőben. A kooperáló mezőgazdasági nagyüzemek az értékesítési nyereségből is részesednek.

A kertészeti ágazatok adják a legtöbb jövedelmet. A gyümölcsök közül legnagyobb tétel az alma. Az idén 180 mázsa termett hektáronként, amelynek nagyobb részét exportálták. Ebben az évben a nagyüzemi zöldségtermesztésben is történt előrelépés. Százhúsz hektáron ültettek paradicsomot, melynek termését nagyrészt géppel takarították be. Jövőre több mint kétszeresére növelik a termőterületet.

A következő esztendőkben tovább bővítik az együttműködést a környező gazdaságokkal. Januártól külön kertészmérnök foglalkozik a termelési, feldolgozási és értékesítési kapcsolatok összehango-

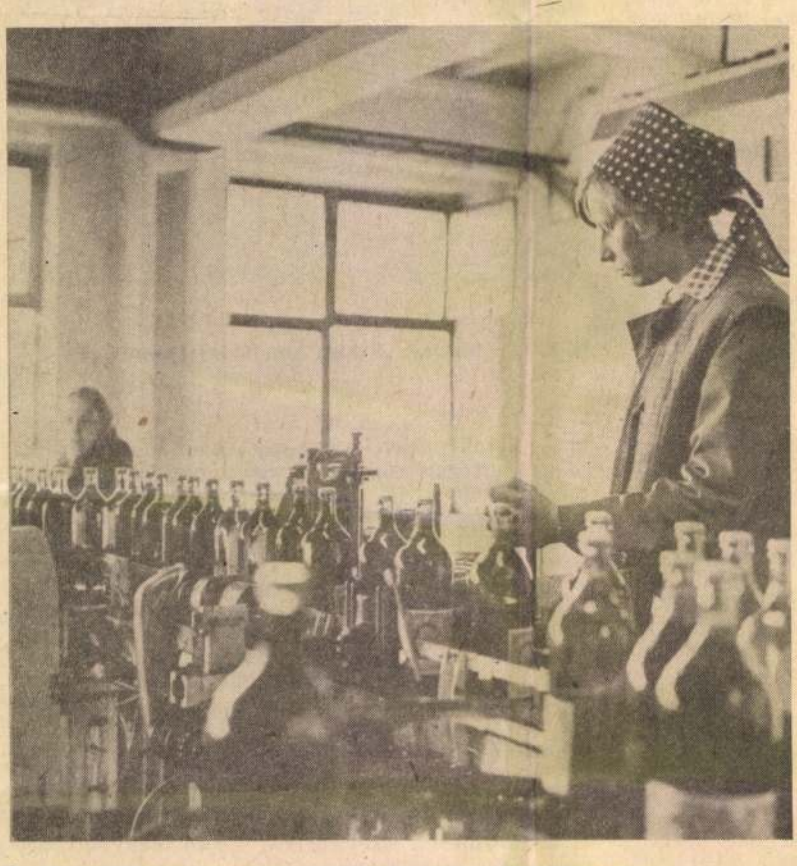

● A palackozó üzemben korszerű gépsor tölti üvegekbe a tőkék levét.

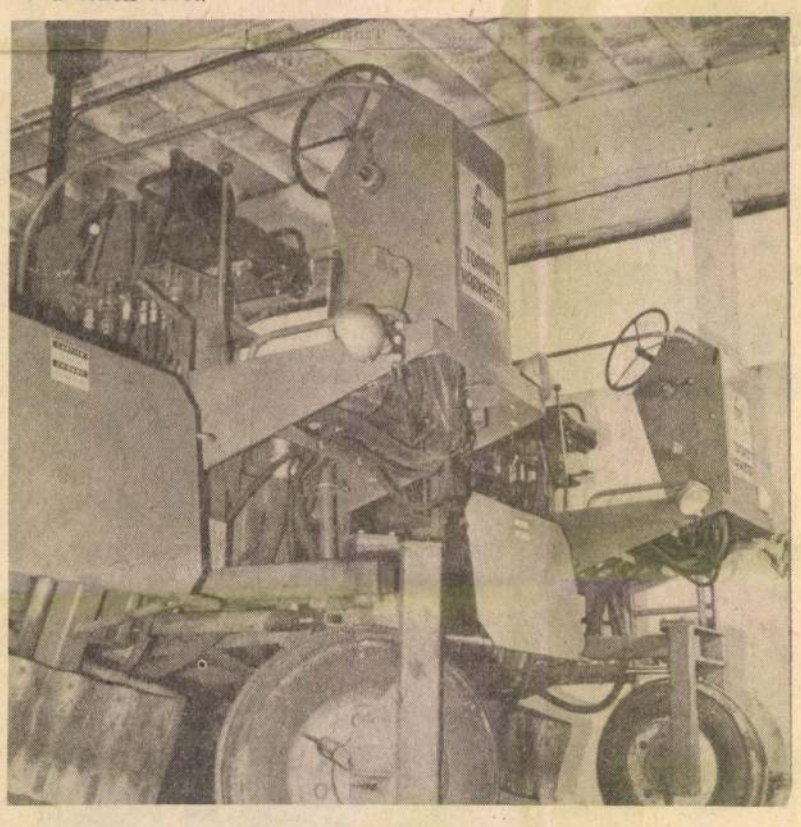

● Jól bevált a paradicsomkombájn. Sok ember válláról veszi le a nehéz munkát.

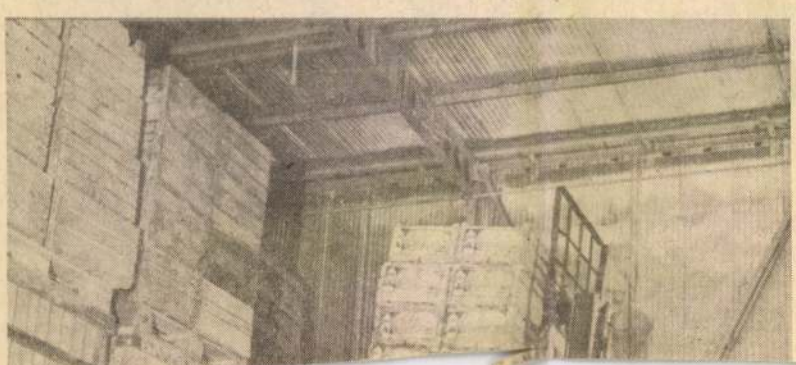

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUN

Forrás

Goór Imre István

GOÓR IMRE ISTVÁN RAJZA

1021

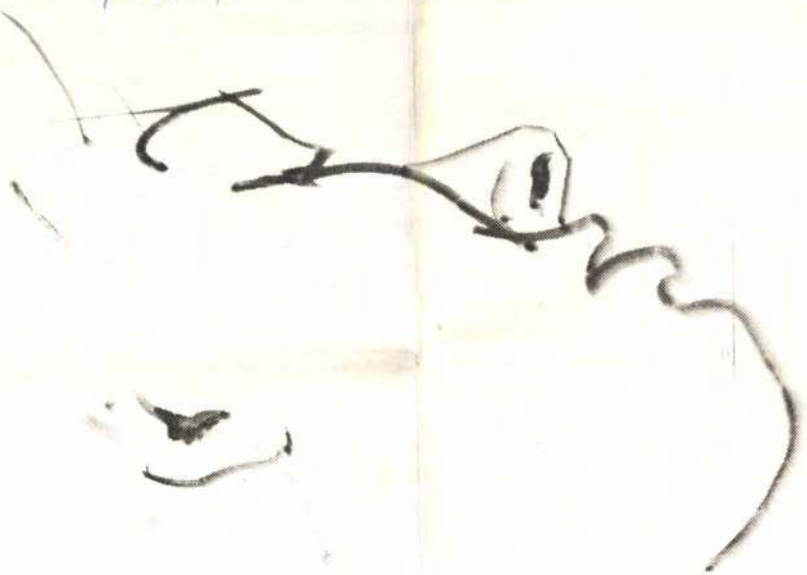

tünkig, az akkori társadalmi törvényszerű
nyáig", mint alapvető okig vezethetem vis
Még a negyvenes évek második felében
kedése, esetleg egy-egy jóbarát segítsége
másnemű fiatalokat —, de mindig, és úg
első ismerkedésekre utalok, a kamaszkorra, amikor pedig minden siker vagy balsiker igen erős — sokszor egy életsorsot meghatározó — nyomot hagy az emberben.

A fiúk ezekben az években, miután az anyagi meggondolások már nem játszhattak komoly szerepet az ügyben, elsősorban a lány külseje alapján akartak vele megismerkedni vagy meg nem ismerkedni, a lányok pedig nagyon is korán ébredtek rá az egyetlen hatásos fegyver használatának módozataira. S az értelmesebbek bármennyire viszolyogtak is a szereptől, tudomásul vették, hogy amint kilépnek otthonukból, árut kínáló kirakattá válik a tér, az utca, a park, a mozi terme, s ha tetszik, ha nem, ők a kívánatos vagy kevésbé kívánatos portékák. S mert pártában maradni akkor még szégyen volt, megbélyegzést jelentett, bizonyos fokú kitaszítottságot az élet — akkor úgy tűnt — egyre több gyönyörűséget kínáló örömeiből. Nevezetesen: a háború után két-három évvel már a felsős középiskolai diákok is részt vehettek táncmulatságon, természetesen szülői felügyelet mellett, nem szólva a május elsejei felvonulások virágos-derűs, továbbmegyek: mámoros hangulatáról, amikor a tanárok jelen voltak ugyan, a fiúk mégis találtak rá módot, hogy — az akkori szóhasználatot idézem — *ideáljuk* közelébe kerülhessenek, sőt, a délutáni, szabadtéri programokat ki-ki „párjával" látogathatta, tehát a szabadabb élet annyi, sohasem remélt örömmel kecsegtette ezt a korosztályt váratlan-korán, már tízévesen, hogy erre előtte alig akadt példa. Kivételek természetesen mindig akadtak, de általánossá csak ezekben az esztendőkben vált a kispolgári előítéletek kezdeti föllazulásával a fiatalok viszonylag korai találkozása nyilvános helyeken, mindenki szeme láttára, s nem egy-egy félig-meddig titokban, jobb házaknál rendezett délutáni összejövetelen: zsúron, ahova gondos válogatás alapján jelölték ki a háziak a meghívásra érdemeseket. A válogatás szempontjairól beszélni fölösleges.

Forrás

1973 JUN

Goór Imre István
1021

GOÓR IMRE ISTVÁN TOLLRAJZA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.

MŰVÉSZET

BÁCS-KISKUN MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK

GÁL SÁNDOR FESTŐMŰVÉSZ 75 ÉVES

Munkába feszült emberalak egy súlyosan csikorduló, mindig mozgó, hatalmas szélmalom tövében. Gál Sándor ebbe a kettős jelképbe sűrítette a közvetlen környezetében elő emberek küzdelmes hétköznapjait és saját művészi eredményeinek értékelését. A festő vallomása szerint életében, műveinek hangoltságában gyermekkori élményeinek volt legdöntőbb szerepe. Édesapja tanító volt. A sokgyermekes családban átélte, és egész életében mélyen átérezte a kilátástalan szegénységet. Gyermekként is a látástól vakulásig tartó munkát látta maga körül ott, ahol Tornyai János izgatott valóságképei, felrajzott látomásai drámai kiáltásokká hevültek. A szegények világának lett a krónikása. Élményein, idegrendszerén keresztül azonosult életsorsukkal, gyötrődéseikkel, kínjaikkal.

Képein sok szenvedést megélt, szikár, kevésbeszédű emberek. Rezzenéstelen csönd. Konok hallgatás. Gál Sándor hőseinek napjai a munka egyhangú ritmusában folynak. Az „életet", mindennapi kenyerüket teremtik meg. Világukat vastörvények alakítják. Cserzett arcukon, vaskos mozdulataikon a szegénység és nélkülözés lenyomatai. Életük értelmes tartalmát a mindennapi munka, az állandó hasznos cselekvés erőkifejtése, a mindig továbbhaladás adja, mint ahogyan festőjüké, Gál Sándoré is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 APR 20

Szolnokmegyei Hirlap

Góór Imre

1021

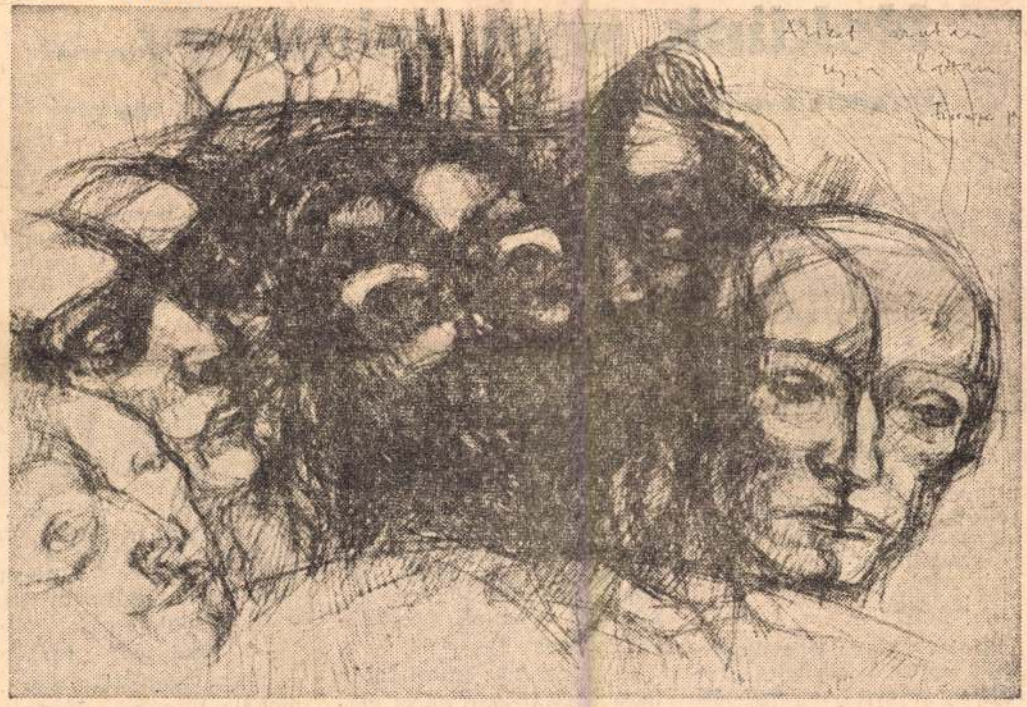

GOÓR IMRE RAJZA

Nekünk sem mindegy...

Garancialevéllel adják át a lakásokat a Szolnok megyei ÁÉV brigádjai

„Örömmel értesítjük, hogy az Önök lakását vállalatunk szocialista brigádjai építették. ...ezzel a levéllel garantáljuk, hogy a beköltözéstől számítva 30 (harminc) napon keresztül bejelentésére a hibákat, üzemzavarokat díjmentesen kijavítjuk. Ez a garancialevél természetesen nem fosztja meg sem Önöket, sem az építtetőt az egyébként érvényes egyéves szavatossági igénytől..."

(Részletek a garancialevélből)

Szolnokon, az Ady Endre úton épülő tízemeletes házakban dolgozik a Szolnok megyei Állami Építőipari Vállalat Vörös Október központifűtés-szerelő és Petőfi

lünk akkor ezt azonnal megjavítja, addig a többiek elvégzik helyette az ő munkáját is.

— Persze rajta vagyunk, hogy minél kevesebb legyen az ilyen — mondja Szőke József vízvezetékszerelő, — hiszen nem akarunk leégni. Nekünk sem mindegy, hogy milyen vélemény alakul ki a munkánkról.

— Azt szeretnénk, hogy a brigád, meg az egész vállalat becsülete is nagyobb legyen — folytatja Fazekas János. — A mi munkánk értékét emeli, ha oda merünk állni: mi csináltuk, felelősséget is vállalunk érte.

— Itt az Ady Endre úton három tízemeletes házat építünk. Az elsőt már átadtuk. Ott is voltak kisebb hibák,

javítottuk persze azokat is de most, ezzel a garancialevéllel egyszerűbbé válik az egész. Megkíméljük a lakót az utána járkálástól, az idegeskedéstől, s nem utolsósorban a várakozástól — — mondja Szőke József.

— Természetesen ezzel kevesebb munkánk lesz egy év múlva, amikor a garanciális javításokat úgy is el kell végezni. — teszi hozzá Prigli Antal. — Mi ezt a harmincnapos előzetes jótállást azért vállaltuk, hogy a lakóknak legyen könnyebb, hogy igazán tudjanak örülni az új lakásnak.

— Őszintén mondom örömmel mentünk bele, — mondja Rimóczi János — még akkor is, ha esetleg többletmunkát jelent. Re-

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

MAGYAR HIRLAP

1977 DEC 4

Goór Imre

1021

Goór Imre metszete

politika nagymértékben *támaszkodik* a külföldi tőkére, amely a brazil gazdaság növekedéshordozó kulcságazataiban uralkodó szerepet játszik. A külföldi tőke azonban nem csupán az elégtelen belső megtakarítás kiegészítésében, hanem a gazdaság minőségi jellemzőinek formálásában is fontos szerepet tölt be. A brazil gazdaság szerkezeti átalakulásában és a növekedésgyorsításban *az állam meghatározó szerepet játszik:* igen szélen körű az állami tulajdon, amelyre mi sem jellemzőbb, hogy az összes nemzeti megtakarítás jóval több mint a fele az állami szektorban történik.

A növekedés gyorsítása szempontjából fontos tényezőként jön számba, hogy Brazília gazdasági intézményrendszere igen fejlett. A szerző szerint Brazília *a megkésett tőkés fejlődés tipikus esete*, melyre már az erőteljes ál-

amely hasonló az iparosodott ... maradottsághoz. Egyet lehet érteni a szerzővel abban, hogy a brazil fejlődés nemcsak bonyolult, hanem egyre *ellentmondásosabb* folyamattá válik, amely az új világgazdasági helyzetben eddig folytatott fejlesztési stratégia felülvizsgálatára készteti az ország vezetését.

Varga György művével a hazai szakirodalom *magas színvonalú országtanulmánnyal gazdagodott*, amelyet haszonnal forgathatnak az érdeklődő olvasók *(Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó).*

Dobozi István

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

Magyar Hirlap

1977 NOV 6

Goór Imre

Magyar Hirlap

1021

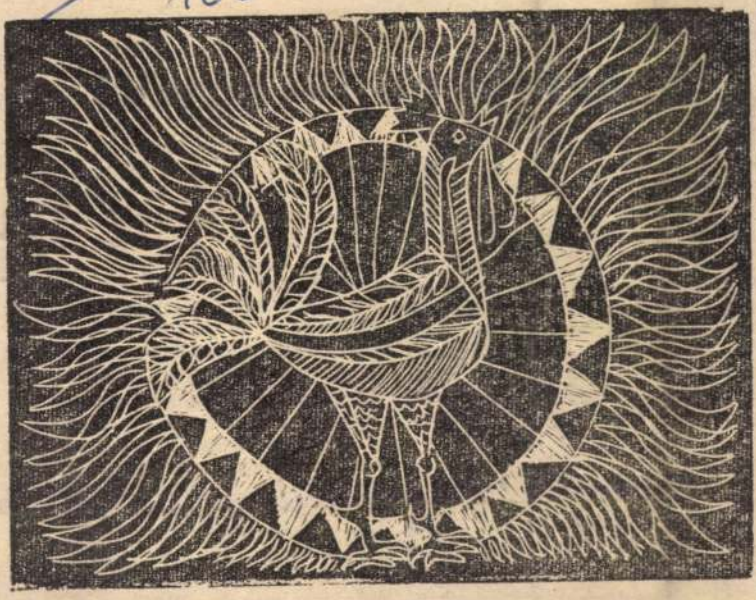

Goór Imre metszete

MAGYAR HIRLAP

Egy fedél alatt

Százféle nép — együtt

Semmi sem fékezi annyira a haladást, mint a nemzeti igazságtalanság. De vajon lehetséges-e nemzeti egyenjogúság társadalmi igazságosság nélkül?

A XX. század a nemzeti kisebbségi egyenlőségért, szabadságért kibontakozó harc korszaka. Századunk nemzeti felszabadító mozgalmának az októberi szocialista forradalom s a nyomában megszülető új rend adott lendületet.

Kétezer közül 120

A világon élő kétezer nép, nemzetiség és törzs közül 120 a Szovjetunióban él. Itt találkozik Európa és Ázsia, oroszok, ukránok, lettek, moldvaiak és üzbégek, kazahok, kirgizek, tadzsi-

forradalom után szerezték meg sokévszázados történelmük során először saját államiságukat. 1924-ben kikiáltották a Kirgiz Köztársaságot, s akkor jelent meg az első kirgiz újság, a Szabad Hegyek. A forradalom után hozzájuk hasonlóan több mint 40 nemzet és nemzetiség jutott első ízben írásbeliséghez.

Ma a kirgizeknél tizezer lélekre számítva kétszer annyi főiskolai hallgató jut, mint az NSZK-ban vagy Franciaországban. És másfélszer annyi, mint az Egyesült Államokban. Élnek ebben a köztársaságban még üzbégek, tadzsikok, más népek is, de gyermekeiket nem kell autóbuszon, rendőri felügyelet mellett iskolába szállítani, s ők is, akárcsak a kirgiz gyerekek, saját anyanyelvükön tanulnak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Goór Imre

PETŐFI NÉPE
1978 APR 3 01

1021

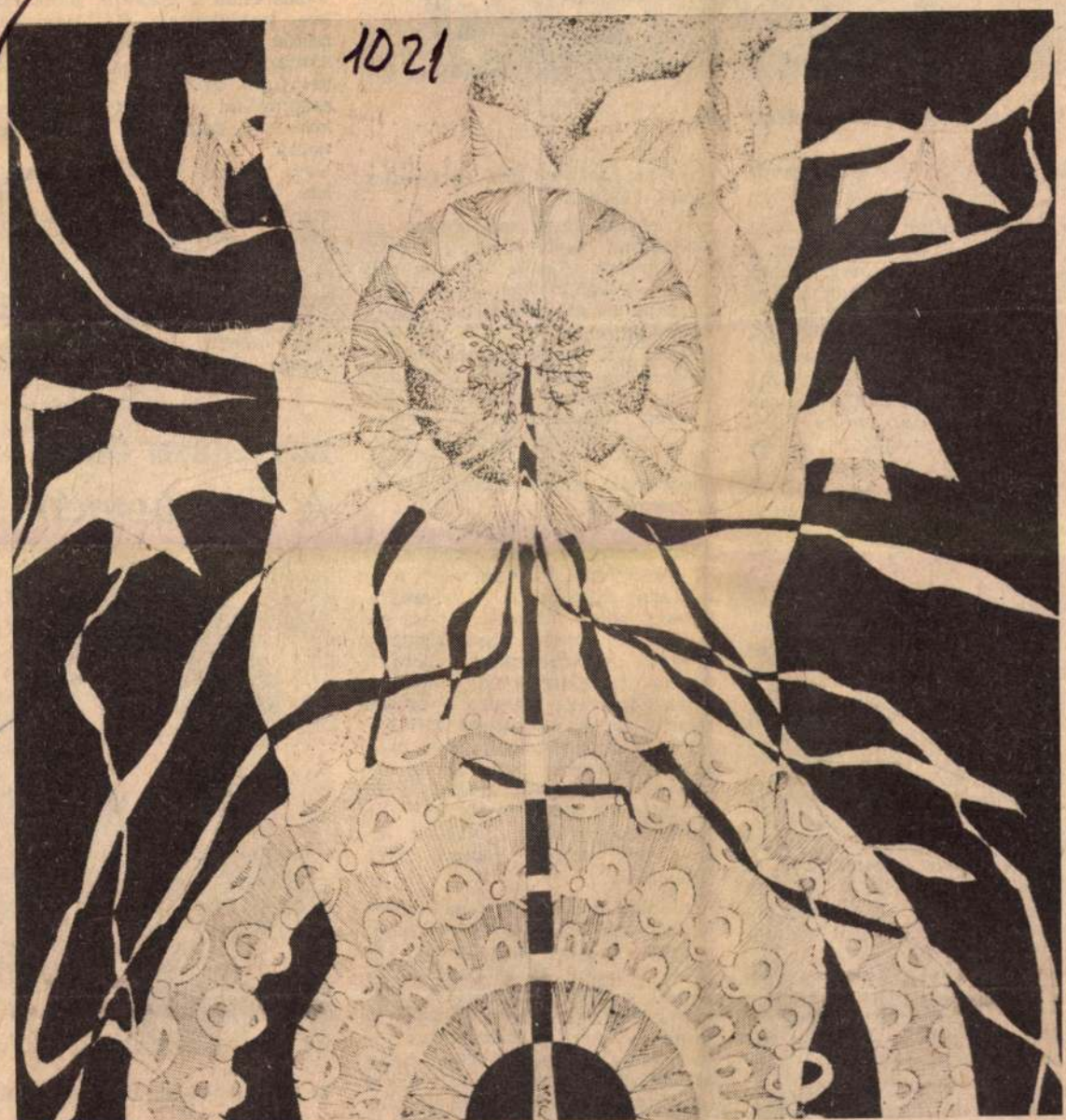

● **Goór Imre: Májusfa.**

● Ünnepélyes pillanatok a döntő előtt.

egész játék ettől eltekintve, rendkívül magas színvonalú volt.

Negyedóra után már 2—2 volt az eredmény, s a gólok sorát a magyarok nyitották meg. Turek a 11-es pont táján először lábbal tisztázott, a labda Kocsishoz pattant a tizenhatoson belül. Ő cselezett, aztán balra továbbította a labdát, s a befutó Puskás alig két lépés után, élesen a hosszú sarokba lőtt. Aztán máris újból támadtak a magyarok. Nagy munkában volt a németek védelme, Kohlmayer hazaadott, ez rövidre sikerült, Czibor rácsapott a labdára, elhúzott a kifutó kapus mellett és az üres kapuba lőtt.

A lelátókon mindenki azt hitte, hogy a magyarok megismétlik a nyolcasdöntőbeli fölényes győzelmüket. Úgy is látszott! De kevéssel később Rahn középre ívelt egy labdát, s az látszólag céltalanul pottyant a magyar védelem mögé. Bozsik elegánsan igazított rajta, de Morlock hosszúra nyújtott lábával, ereje végső megfeszítésével, elcsípte előle, s a közben kivetődő Grosics mellett a magyar kapuba lőtte. A „szögletrúgó specialista" Fritz Walter a németek harmadik szögletét ívelte, s a magyar kapu előterébe érkezett labdára egyszerre ugrott fel Grosics és Ottmar Walter. Mindketten elvétették, s a jobbról érkező Rahn lövésével máris 2—2 lett az eredmény.

A szünet után egészen nyilvánvalóvá vált, hogy a német csapat új taktikai elgondolás szerint és megváltozott hadrenddel játszik. Négy ember hátul, [illegible] Eckel és Mai pu jobb sarkába l[ő] hiába vetődött.

A német csapatr[ész] alakzatban gyakorlatilag nem volt gyenge pontja. Az együttes titka — amennyiben lehet erről beszélni — az összjáték megbízhatóságában és mind a tizenegy játékos jól összehangolt segítőkészségében keresendő. Minden egyes akciójuk tervszerűen átgondolt, felépített és jól szervezett volt. Amikor csatáraik megindultak a magyar kapu felé, az ellenfélnek semmi nevetni valója nem volt.

A magyaroknál különösen a hátsó alakzatok gyengélkedtek, és ez önmagában is elegendő magyarázat lehetne a vereségre. Grosics néhány remek védése ellenére is kissé bizonytalannak látszott. A Buzánszky, Lóránt, Lantos hátvédhármast sokszor átjátszották, és minden erősen fékezte az egész csapat munkáját is. Lassú és körülményes volt a támadásszövés, mindent az oly sokszor megcsodált technikájukra építettek, sokat cseleztek, de játékukból ezúttal hiányzott az, amit úgy szoktak jelölni, hogy „paprika".

A csatársorban Puskás nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Nagyon meglátszott korábbi sérülése. Bozsikot és Zakariást pedig igen sokszor zavarba hozta a német csatárok gyors és váratlan húzásokból álló akciója. A csatársorban talán Hidegkúti nyújtotta a legjobb teljesítményt, s ez annál is inkább dicséri, mert a csillogó Liebrichhel állt szemben. Kocsis rendkívül ötletesen játszott és [illegible] abban hibáztatható, hogy

[illegible] feltétlenül nyerniök kell idegenben, vagy legalább 1 pontot szerezni ahhoz, hogy megtarthassák a helyüket a táblázaton.

A megyei labdarúgó-bajnokságban viszonylag „sima" forduló

EGYÉNIBEN ÖRÖM —

A Kecskeméti M

● Lőrincz Antal virágcsokorral k

Újsághír: „A jugoszláviai Sibenikben rendezték meg a VI. női vasutas Európa-bajnokságot,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 OKT 8

PETŐFI NÉPE

Goór Imre

lehetséges teljesen alkompondni.

Nem tudom Nem hiszem
Köszönöm gyógyító hited

1021

● Goór Imre grafikája.

ALFÖLD
ALFÖLD
SZÖVETKEZETI
ÁRUHÁZ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 DEC 19

Petőfi Népe

Goór Imre

1021

● Alul: Goór Imre: Vadaskert. (A festmények reprodukciói a Bács-Kiskun megyei művészek téli tárlatának képeiről készültek.)

Kecskemét, Izsáki

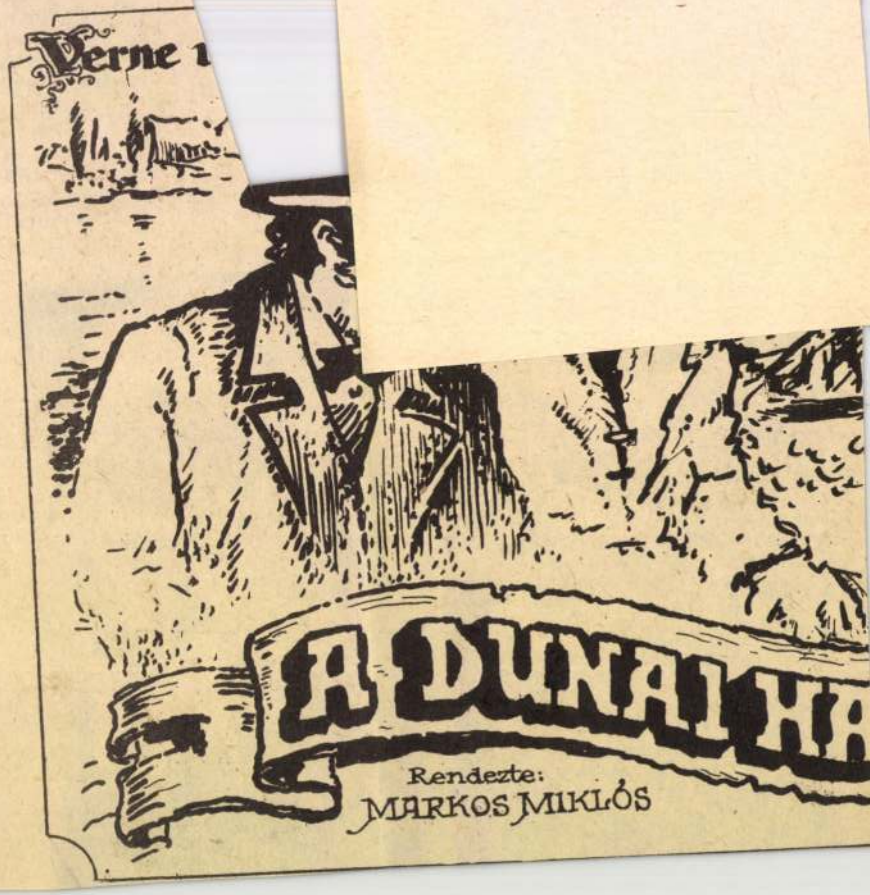

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 APR 13

Petőfi Népe

Goór Imre

1021

● **Goór Imre:**
Szárnyas lovaim
(cinkmetszet).

L

A BKKM ÉPSZER Vál

SZAKMU
TANFOLYA

betanított munkások ré

KŐMŰVES
HIDEGBURKOLÓ
VÍZ-GÁZSZERELŐ

A tanfolyam h
Kezdési idő:

A vizsga sikeres letétel szakmunkás-bizonyítvány ideje alatt jó kereseti l üzemi étkezést és külön

Jelentke
személyesen vagy írásba
6000 Kecskemé

1021

MŰVELŐDÉS • IRODA

A termést érlelő évszak, a nyár a fiataloké. Nagy, visszhangos mozgás indult az építő- és úttörőtáborokban; gazdag programot kínáltak az ifjúmunkás napok; július utolsó hetében a Bács-Kiskun megyeiek is ott lesznek Szegeden az ifjúsági nagygyűlésen, karneválon és utcabálon; augusztus elején Dunapatajra, az ifjúsági klubok módszervásárára, valamint a politikai és plakátpályázat kiállítására vezet az út...

Mai összeállításunk hasábjait a fiatalok uralják, hogy felvillantsanak egyet-mást az élményvilágukból. Almási Márta az Eső a szilfák levelén című antológia szerzőinek a nemzedékébe tartozik. Berkes Irén most jelentkezik először versíróként. Ismét szót kér a 18 éves, garai születésű Peller Tamás. Ifj. Goór Imre a főiskola elvégzése után grafikusként a Petőfi Nyomdában helyezkedett el. A kecskeméti Csenki Endre az amatőr képzőművészek Bács-Kiskun megyei tárlatán mutatkozott be. Borza Vera pedig egy orgoványi tanyán telepedett le, s innen figyeli az élet rezdüléseit.

● Ifj. Goór Imre tollrajza: Virágaim.

Értesítjük t. vásárlóin

szajoli bázis

és július 1

a csepeli bázi

levő importraktárunkban leltározás miatt

az árukiadás szünetel

ÁFOR
BENZIN OLAJ

1006

Petőfi Népe
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-148,340-126
1975 JÚN 29

detések

HALOSZOBABÚTOR, kombinált bútor olcsón eladó, darabonként is. Kecskemét, Semmelweis Ignác u. 26. 2019

Vegyes

ORVOSHÁZASPÁR 6hónapos kislányának pótmamát keres. Ajánlatokat „Központban heti 36 óra 341 089" jeligére a Kecskemét Magyar Hirdetőbe kérek. 2267

Gépek és alkatrészek

TORINOI 128-as négyajtós Fiat igényesnek eladó. Tiszakécske, Dohány u. 42. Urbán Béla. 2006

KECSKEMÉTI KÉV

PÁLYÁZATOT hirdetünk termelési osztályvezetői állás betöltésére. Követelmény: építőmérnöki ill. közlekedésépítő mérnöki végzettség, 8—10 éves kivitelezői gyakorlat. Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban, részletes önéletrajz benyújtásával: Közúti Építő V. Kecskemét, Bocskai u. 5. személyzeti osztály. 2057

KECSKEMÉTI KÉV

KÖZLEKEDÉSÉPÍTŐ üzemmérnököket keresünk felvételre műszaki előkészítő, továbbá főépítésvezetői, építésvezetői munkakörökbe. Útépítési és fenntartási, hídépítési és fenntartási szakon végzettek és gyakorlattal rendelkezők előnyben. Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban, részletes önéletrajz benyújtásával: Közúti Építő Vállalat, Kecskemét, Bocskai u. 5. személyzeti osztály. 2058

OKGT. Prometheus Tüzeléstechnikai Vállalat Budapest, Bács-Kiskun és Pest megye területén levő változó munkahelyekre korszerű automatikus gáz- és

Gyászhír

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy drága, szeretett édesanyánk, nagymamánk, dédnagymamánk özv. PANCZA JÓZSEFNÉ DAKÓ MÁRIA

elhunyt. Temetése június 30-án délután 2 órakor lesz a kecskeméti Köztemetőben.

Gyászoló család
38666

* * *

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, a Kecskeméti Fémipari Szövetkezet vezetőségének, adminisztratív dolgozóinak, akik szeretett férjem, édesapánk, apósom, nagyapám

MOLNÁR GYULA

hamvasztás előtti búcsúztatásán megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, fájdalmunkban velünk együtt éreztek.

Gyászoló család
2083

70 súlyvagon, ároksilóban tárolt

NYERS vagy SZÁRÍTOTT MORZSOLT KUKORICA ELADÓ.

Ár: megegyezés szerint.

BOROTAI MG. TSZ. BOROTA

1951

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796
1974 AUG 31

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021.

Goór Imre: Madarak

ÉLET ÉS IRODALOM

10

...ek technológiájába is beavat.
Téliesített nyaralók gazdái jég
virág-díszes ablakaik mögött vár
hatják ezentúl a nyári Mikulást

—gé—

a csõnadrág és
a subi dubi-dab
én csak nevetel
a majdnem és a
a nagy nekifutá...
tágas szemhatár egy szaros egérlyukból
kedves Feri most meg és azóta
és a háttérrel egyetemben
nem is azért mert stílszerű
hogy nézzük mire mentem
de a nyúl és a galamb
a csúsztatás az éjben
hé hé hé-pá-ba riba
nem is azért
hogy taps legyen
a gombagyűjtő cserkészek öt perce
távol álljon tőlem
köszönöm leszek maradok
inkább elmenőben
persona non grata
önmagamnak is
hanem azért
kedves Feri
küldök itt egy számot
a boogie-woogie meg a rock korából
legyen a címe címe-címe csúsztatás

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Petőfi Népe

1975 DEC 25

1021

● Goór Imre
cinkmetszete

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Ifj. Goór Imre

Petőfi Népe

1976 JAN 4

1021

● Ifj. Goór Imre grafikája: Napbanéző.

Az érdeklődőknek tájékoztatót k
Jelentkezés személyesen vagy fr

BÁCS MEGYEI ÁLLAMI E
6000 Kecskemét, K

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1976 JAN 25

Goór Imre

Petőfi Népe

● Goór Imre: A kiskunhalasi emlékmű

szakmában

szakmában

férfi dolgozók,
t tanulni vágyó

érvényű.

ított órabért fizetünk.
eljesítménybérezéssel

különélési pótlékot,
át,
ében biztosítunk.

Jelentkezhetnek ...
lános iskolát sikeresen befe
az általános iskolában vagy
munkásképző Intézetnél (6
F. utca) lehet kapni.

A képzési idő két év, ezala
szabással és varrással kapc
szabadult szakmunkás má
varrni.

A képzés két éve alatt 1,-
det, s díjmentesen munka
leti a tanulmányi eredmé

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁJ 18

Szolnok Megyei Néplap

Goór Imre

104

GOÓR IMRE METSZETE

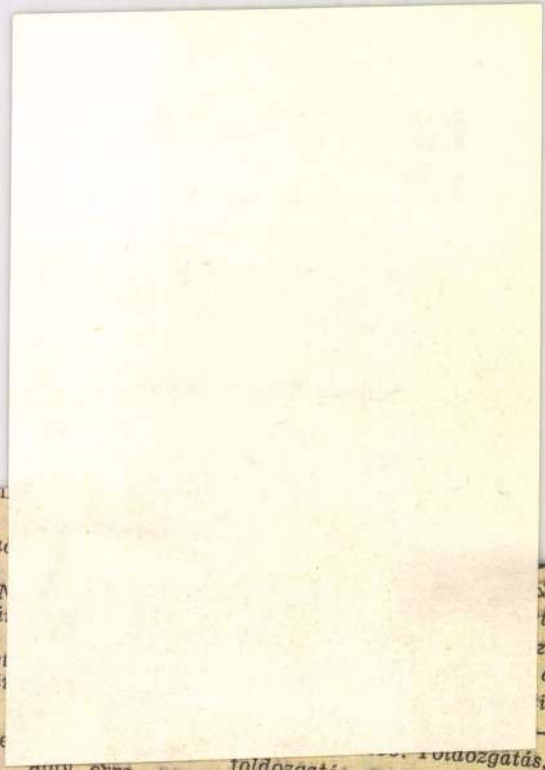

...lhetőségein...

— Nem ... ni a tiszaf... községben ... is látok. N... hogy sokáig... — dehogy ... lu képzelem ... mintha mit ... kicsit?

— Ott ke... segítenünk, ... ahol erre nagyobb szükség van.

— Értem, de ez nemcsak pénz kérdése. Tudok jólétben élő falukat, ahol... szóval vannak gazdag szegények is... már ami a szellemieket illeti. Rendszerint ott alakul ki ez a betű nélküli, zsíros elégedetlenség, ahol azok is lelki pocakokat eresztettek, akiknek a gondolat élesztőinek kellene lenniük.

— Kikre gondol? Az agrárértelmiség bizonyos részére?

— Is... Tisztelet a nagy többségnek. Tudom, nagyon le vannak terhelve, de...

— Semmi de... A jól szervezett gazdaságokban — és ahol nincs korszerű üzemszervezés, ott azt kérdezném: miért nincs? — szóval a megfelelő szervezettségű szövetkezetekben senkinek sem kell halálra dolgoznia magát. A hőskor elmúlt. Dolgozzunk jól, erőnket beosztva, hogy szépen tudjunk élni. Azonkívül, hogy nem értek egyet a „lelki pocakeresztgetőkkel", még sajnálom is őket. Továbbra is képletesen szólva: „elhájasítják" az álmaikat, eltemetik ... *földozgatás megy ott... Pedig édent lehetne abból a szépségből varázsolni...*

— Ez sem sajnálat vagy dölyfösség kérdése... Gondolkodtunk már ezen, tényleg kár ezt a lehetőséget is kihagyni. Új, bővízű kút kellene, és a „fürdőváros" — csak szépet érdemes álmodni! — használt meleg vizére hatalmas primőrkertészetet telepíthetnénk. De ez még a jövő kérdése... Sok mindenkitől függ...

— Kiktől...?

— A tagságtól, akik a javakat megtermesztik, Örsön, Igaron, Nagyivánon... Ha erőnk lesz hozzá, végig gondolhatjuk, mit adhatunk, mennyit tehetünk... Igérjünk kevesebbet és adjunk többet. Nem pedig fordítva...

— A szabad ideje hogy telik?

— Jól, ami kevés van, igen jól. Olvasok, játszom a lányaimmal, kirándulgatunk, külföldre megyünk, „váltjuk a világot" a barátaimmal, itt a Hortobágy szélén. Nem „isten háta möge" ez már... De nem ám!

Tiszai Lajos

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

19[illegible] MÁJ 18.

Petőfi Népe

Ifj. Goór Imre
1021

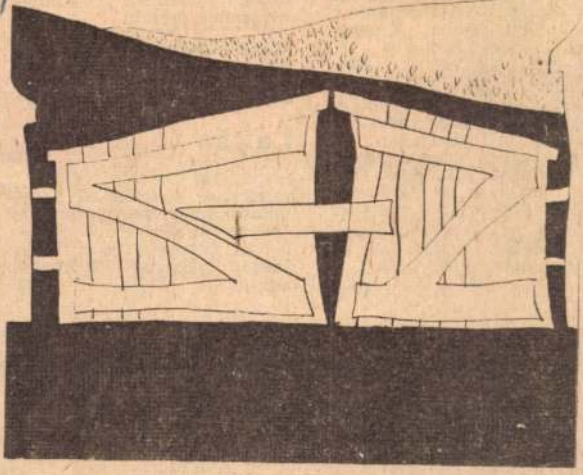

● Ifj. Goór Imre: Kapu.

Erik utca 7.
Farkaséknál.
hánközi út m

HETÉNYEGYH
tőfi S. u. 1
négyszögöl szé
azonnal eladó
fiatal őszibara
csemegeszőlő
van. Érdeklőd
mét. Arany J
III. em.. 27 al

ELADÓ vagy
kásra cseréli
egyezéssel Ko
melletti új o
négyszögöles üres telek.
Ajánlatokat „Zöldülő határ" jeligére a Kiadóhivatalba kérünk. 37402

EGYSZOBA konyha eladó. Kecskemét. Zöldfa u. 55. Érdeklődni: 4 óra után. 37441

ELCSERÉLEM 2 szoba összkomfortos, gázfűtéses KIK-lakásomat 2 vagy 3 szoba hasonlóra. Leveleket „Száraz 393 117" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 1421

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Magyar Hirlap

1975 FEB 2 3

Goór Imre

1021 MAGYAR HÍRLAP

Goór Imre metszete

Ardr

A nyereség

Az Országos Anyag- és Árhivatalban *összegezték* a múlt esztendő negyedik negyedében tartott mintegy 25 ezer árellenőrzés tapasztalatait. Az árhatóságok és kereskedelmi felügyelőségek alapvetően a részleges termelői árrendezések előkészítését és végrehajtását vizsgálták, valamint ellenőrizték a zöldség-gyümölcs ellátást, a gyermekruházati cikkek áralakulását; illetve a vásárlók érdekében született árszabályozó rendelkezések betartását.

Általánosságban megállapítható, hogy az ellenőrzések a vállalati ármunka *javulásával* találkoztak. A vállalatok és szövetkezetek a részleges termelői árintézkedéseket *megalapozottan* végezték el. Ezért, egy-két kivételtől eltekintve, *zökkenőmentes* volt a megváltozott termelői

Grafikus és költő

Goór Imrének, a Forrás olvasószerkesztőjének képzőművészeti tevékenységéről egy bensőséges kiállítás nyújt keresztmetszetet a kecskeméti sajtóház klubtermében. Más síneken indult a pályája. Szerepelt az 1958-as tűztánc kötetben. Ebben a vérbeli antológiában egy új nemzedék gyürkőzött a korszerű feladatvállalásra. Valamennyien átélték a személyi kultusz éveit, és az 1956-os ellenforradalmi események után máig is erősödő, tiszta hangot ütöttek meg.

Közben már foglalkozott a festészettel és grafikával is, kijárta a technikai megoldások iskoláját. Mostani kamarakiállításán legkorábbi képei lavírozott kínai tussal készültek. Finom és érzékeny vonalvezetésű linóleummetszetekkel fejezi ki Petőfi-élményeit. Hasonló mívességet árulnak el a cinkkarcai is. A legújabb, nagyméretű krétarajzok a nyáron szerzett olaszországi élményekből táplálkoznak.

A többféle tevékenység közti szerves kapcsolatot a közös motívumok igazolják. Grafikusként sem szakad el a költészettől. Petőfi-illusztrációi a költő motívumait vetítik ki a fehér felületre. S Petőfi-élményét versekben is kifejezte, amelyek épp lapunkban jelentek meg.

Egyik képén a madarak a szél elsodró erejével feszülnek szembe a Nap felé szárnyaló röptükben. Érezhető a párhuzam egyik nemrég, a Forrásban publikált költeményével, amely így kezdődik: „Kerteden kóbor szelek rohannak", majd a befejezés szinte berzsenyis lendülettel csak fölfelé:

Föl, magasabbra!
Királyok és fák
koronái felett a nap még
iramlón,
melegen
s aranyan jár.

Goór Imre nyilvánosan, versben vette sorra azokat a magatartásformákat amelyeket nem akar követni. Ilyen — képletes nyelven szólva — a Sündörgők, vagy másik végletként a Mívesek sorsa. Helyettük az önmagához való szigorúságot választotta követendő igényként. Grafikáin ez a matematikai tisztaságot kifejező aranymetszés variációban tükröződik, költeményeiben ugyancsak a szerkezetet tartja a legdöntőbbnek.

Az utóbbi években Goór-kiállítások, tárlatszereplések követték egymást sorra. Nemsokára az önálló verseskötete jelenik meg.

Úgy látszik, még nem jött el az ideje annak, hogy egy mai Boileau kijelentse: melyik műformában érdemes tovább folytatni a megkezdett utakat — teljes erőből.

Halász Ferenc

GOÓR IMRE:

Mellembe tüzet tettem

Örvendve kardot köttem
közétek karddal jöttem
lángolt az ég fölöttem

pengéje kardom éle
csapódott kőbe fémbe
vasból lágy kőbe fordult
s bár kő és vas kifordult
kardom éle kicsorbult
közétek karddal jöttem

mellembe tüzet tettem
tartani elengedni
égetni melengetni

● **Toscanában. Goór Imre krétarajza.**

Munkaalkalom

SEGÉDMUNKÁSOKAT, takarítón ket, női munkavállalókat nyomd berakónak felvesz a Petőfi Nyomd Kecskemét, K. Szegedi út 6. sz. 17

GYAKORLATTAL rendelkező jo egyetemet végzett munkavállalót fe veszünk igazgatási osztályvezet munkakör betöltésére. Jelentkezé „Közép iparvállalat" jeligére a k adóhivatalba kérjük. 17

MÉLYHŰTŐ üzem női és férfi segéd munkást felvesz. Jelentkezés: UNIVE Szövetkezet Mélyhűtő üzeme, Kecske mét, Park Étterem, Műkert 1. sz. 40

VÁROSI Tanács Szociális Otthona n dolgozót keres, konyhai munkakör be töltésére. Jelentkezés: reggeli órák ban. Kecskemét, Szentlászlóváros 1. 41

A MEGYEI Állattenyésztési Felügyelő ség felvételre keres laboratórium ve zetésére vegyészmérnököt, továbbá ta karmányozási és sertéstenyésztés technológust egyetemi, vagy főiskolai, valamint szarvasmarha-tenyésztési körzeti felügyelőket középiskolai vég zettséggel. Fizetés a 11/1974. MÜM. sz. rendelet szerint. Jelentkezni lehet a felügyelőség személyzeti vezetőjénél, Kecskemét, Katona József tér 1. sz. alatt. 1719

A KECSKEMÉTI Baromfifeldolgozó Vállalat felvesz azonnali belépéssel női, férfi munkaerőt baromfi- és tollfeldolgozáshoz, esztergályos, marós, lakatos, hűtőgépész szakmunkásokat. A felvételhez szükséges (tüdő, vér, széklet) orvosi vizsgálat eredménye. Jelentkezés Kecskemét, Ceglédi út 11. 4220

KECSKEMÉTI színház alkalmaz, fiatal asztalos szakmunkást. Jelentkezés a színház portáján 8—10-ig. Bérezés megegyezés szerint. 4225

A KECSKEMÉTI Közúti Építő Vállalat felvételre keres kecskeméti telephelyén levő alkatrészraktárába raktári anyagkiadót. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet a vállalat munkaügyi osztályán. Kecskemét, Bocskai u. 3. 4021

GABONAFELVÁSÁRLÓ és Feldolgozó Vállalat tmk-üzeme felvételre keres lakatos és asztalos szakmunkásokat, külszolgálatos munkakörbe, valamint kecskeméti munkahelyre. Jelentkezés: Kecskemét, Ceglédi u. 38. (Volt olajmalom.) 4208

KECSKEMÉTEN rövidesen megnyíló Használt Személygépkocsi Telepünkre az alábbi munkakörökbe, megjelölt képesítéssel rendelkező dolgozókat keresünk felvételre: — telepvezető: autó-technikusi vagy magasabb képzettséggel, hiv. gkv. jogosítvánnyal, személygépkocsi műszaki ismerettel, kereskedelmi gyakorlattal; — áruforgalmi előadó: autótechnikusi végzettséggel, hiv. gkv. jogosítvánnyal, személygépkocsi műszaki ismerettel, kereskedelmi gyakorlattal; — gk. átadó — átvevő: autótechnikusi végzettséggel, hiv. gkv. jogosítvánnyal, személygépkocsi műszaki ismerettel, gyakorlattal; — adminisztratív vezető: mérlegképes könyvelői, vagy magasabb szánviteli képzettséggel, pénzügyi ismerettel, adminisztratív gyakorlattal; — számlázó: közgazdasági technikumi végzettséggel, gépgyorsírói gyakorlattal; — takarítói munkakörben; — portás-telepőr: 12 órás munkaidővel, nyugdíjas dolgozók is jelentkezhetnek felvételre. Jelentkezni írásban a MERKUR Személygépkocsi Értékesítő Vállalat személyzeti vezető (1392. Budapest, VI., Szív u. 60.) részére felküldeni részletes önéletrajzzal, fizetési igény megjelölésével lehet. 1672

GABONAFELVÁSÁRLÓ és Feldolgozó Vállalat Körzeti Üzeme üzemrendész munkakörbe férfi munkaerőt azonnali belépéssel felvesz. Követelmény: középfokú végzettség. Jelentkezés Körzeti üzem vezetőjénél. Kecskemét, Halasi út 25. 4091

FÉRFIFEHÉRNEMŰGYÁR bajai gyáregysége takarítónőket felvesz. Jelentkezni lehet a gyáregység munkaügyi osztályán, 7—15 óráig. 666

KORSZERŰ szervezésű, új üzemcsarnokunkba varrodai munkásokat felveszünk. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet a Férfifehérneműgyár bajai gyáregység munkaügyi osztályán, 7—15 óráig. 665

FA nyílászárók passzításához értő épület szegezőlakatos

osztályán, Kecskemét, Szolnoki út 16. 3989

HŰTŐ- és presszógépszerelőnek átképezünk tényleges katonai szolgálatot teljesített férfi dolgozókat alapszakmával, vagy anélkül. Továbbá felveszünk portás munkakörbe férfi munkaerőt (teljes műszakosat). Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet az Autó- és Gépjavító Ipari Szövetkezet Központjában. Kecskemét, Külső-Szegedi út 1. sz. alatt 7—9 óra között. 1620

A KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI Pincegazdaság felvételre keres általános adminisztrátort és könyvelőt, közgazdasági technikumi végzettséggel. Jelentkezés: főkönyvelőnél, Kecskemét, Katona József tér 8. 1615

SAJÁT gépkocsival rendelkező, mezőgazdasági végzettségű munkavállalót keresünk körzeti ellenőri munkakör betöltésére. Elsősorban kalocsai járásban lakó jelentkezését várjuk. Jelentkezés: Kecskeméti Konzervgyár személyzeti osztályán. Szolnoki út 35. 3921

KECSKEMÉTI munkahelyre kőműves, ács, vasbetonszerelő, tetőfedő szakmunkásokat, valamint segédmunkásokat, kubikosokat és gépkezelőt azonnal felveszünk. Jelentkezés: Alföldi TÜZÉP Vállalat Kecskemét, Nagykőrösi u. 32. Fejlesztési osztály. 4089

ÜVEGES Szövetkezet vállalja üvegező szakmunkástanulók képzését. A képzési idő érettségizetteknek egy, nyolc általánost végzetteknek két év. Vidékieknek ingyenes kollégiumi elhelyezést biztosítunk. Tanulmányi ösztöndíjon felül szövetkezeti ösztöndíjat is adunk. Munkaruhát, felszerelést szövetkezetünk adja. Alapismereti szinten megtanulják a motorkerékpárszerelést és mindenkit felkészítünk KRESZ-vizsgára. Szakmunkásvizsga után tanulóink a személyükre bízott kerékpárokkal végzik szervizmunkájukat. Címünk: Budapest, 1082. Baross u. 66—68. 1635

VÁLLALATUNK gép- és gyorsírókat, valamint gimnáziumi és közgazdasági szakközépiskolai végzettséggel rendelkezőket sürgősen felvételre keres. Jelentkezés: a Bács megyei Állami Építőipari Vállalat (Kecskemét, Klapka u. 34.) személyzeti osztályán. Fizetés megegyezés szerint. 1604

KERTÉSZ szakmunkást felveszünk érettségivel előnyben. Fizetés megegyezés szerint. Kijárást biztosítunk Fajtakísérleti Állomás, Helvécia, telefon: Helvécia: 5. 32698

RAKTÁRVEZETŐT keresünk autóalkatrész és festékanyagok kezeléséhez. Jelentkezés: MEZŐGÉP Kecskemét, K.-Szegedi út 136. sz. Vezetőraktárosnál. 1664

A LAMPART Zománcipari Művek Kecskeméti Gyára jó kereseti lehetőséggel felvételre keres gépszerelő lakatos és hegesztő szakmunkásokat. Továbbá férfi és női munkavállalókat az átlagosnál magasabb keresetű munkakörre betanítunk. Jelentkezni lehet a gyár munkaügyi osztályán, Kecskemét, Halasi út 2. sz. alatt. 1639

BAKONY Fém- és Elektromoskészülék Művek Veszprém felvételre keres kezdő jogászokat jogügyi előadói munkakörbe. Fizetés a kollektív szerződés szerint. Munkásszállodánkban férőhelyet biztosítunk. Felvétel esetén útiköltséget megtérítjük. Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti osztályán személyesen, vagy írásban. Címünk: 8201 Veszprém pf. 6. 1646

KONFEKCIÓS szakmában gyakorlattal rendelkező normást és varrógép-

Badogos
Vb-szerelő

BAJA TERÜLETÉN:

Kőműves
Ács-állványozó
Vb-szerelő

A fenti szakmákban jelen biztosítunk Kecskeméten

A kőműves, ács-állványoz mákban emelt ösztöndíja

Jelentkezés: Kecskemét sz., Kunszentmiklóson a Intézeteknél.

Szülők részére Kecskemét világosítást adunk.

Közlemények

ÉRTESÍTJÜK a t. ügyfélkörünket

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Goór Imre

PETŐFI NÉPE

1964 MÁJ 12

— *TEGNAP nagy érdeklődés mellett tartották meg a Kecskeméti Művészklubban Goór Imre festőművész bemutatójának vitáját. Az ankéton részt vettek a helyi alkotótelepen tartózkodó festő- és szobrászművészek is.*

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 MÁJ 10.

Gooi
Imre

PETŐFI NÉPE

GOÓR IMRE festőművész kiállításának megnyitója holnap (hétfőn) este hét órai kezdettel kerül sor Kecskeméten, a Művészklub Rákóczi út. 3. sz. alatti helyiségében.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Goór Imre

PETŐFI NÉPE

1964 MÁJ. 6.

— GOÓR IMRE festőművész bemutatója megnyílt a Kecskeméti Művészklubban. A kiállított festményeket értékelő vitaestet hétfőn rendezik meg a klubban. Vitavezető: Rácz Edit szobrászművész.

gyobb kincsünk az if-
Ezt féltjük, óvjuk, őriz-
stben és lélekben erős

Goór Imre

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 ÁPR 21

PETŐFI NÉPE

— KECSKEMÉT húszéves fejlődését bemutató képzőművészeti kiállításról tartanak anketot a kecskeméti Művészklubban szerdán, 21-én este 7 órakor. A kiállításon Goór Imre, Udvardy Gyula, Kiss J. Zoltán, Faluhelyi József és mások művei szerepelnek.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Goór Imre

1967 MÁR 6

— A Kecskeméti Városi Művelődési Ház újabb szakkörrel gyarapodott. A rajz és festészet iránt érdeklődő gyerekek sajátíthatják el itt Goór Imre festőművész-rajztanár vezetésével a képzőművészet alapelemeit. Az alakuló ülést nagy érdeklődés mellett tegnap tartották.

ön sza-
anulság
zdák...
gy kér-
. Rövi-
éve itt
nómust,
t meg.

vagy még annál
lalnának el". A
nem akadt fenn
porán bólogattak
derék nődolgozói
ott ülők minden
lyeslői a női eg
az egyenlő mun

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Goór Imre

1971 FEB 10.

1021

— GOOR IMRE festőművész tart képbírálatot ma este 6 órakor a kecskeméti fotoklubban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

14ti / JAN 26.

Goór Imre

Ki felel azért, ha egy
nem mély. A nyakát ne
a lábát töri el. A szerk.)

1021

— PÉNTEKEN 18 órakor a Kecskeméti Fotoklubban Goór Imre festőművész tart előadást „Szín és tónus a fényképezésben" címmel.

cím-
kérdé-
vezünk

tásért. Más sz
kevesebb javasl
torpanna meg

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 11

Forrás

Gaár Imre

forrás

IRODALOM—TUDOMÁNY—MŰVÉSZET

/1021

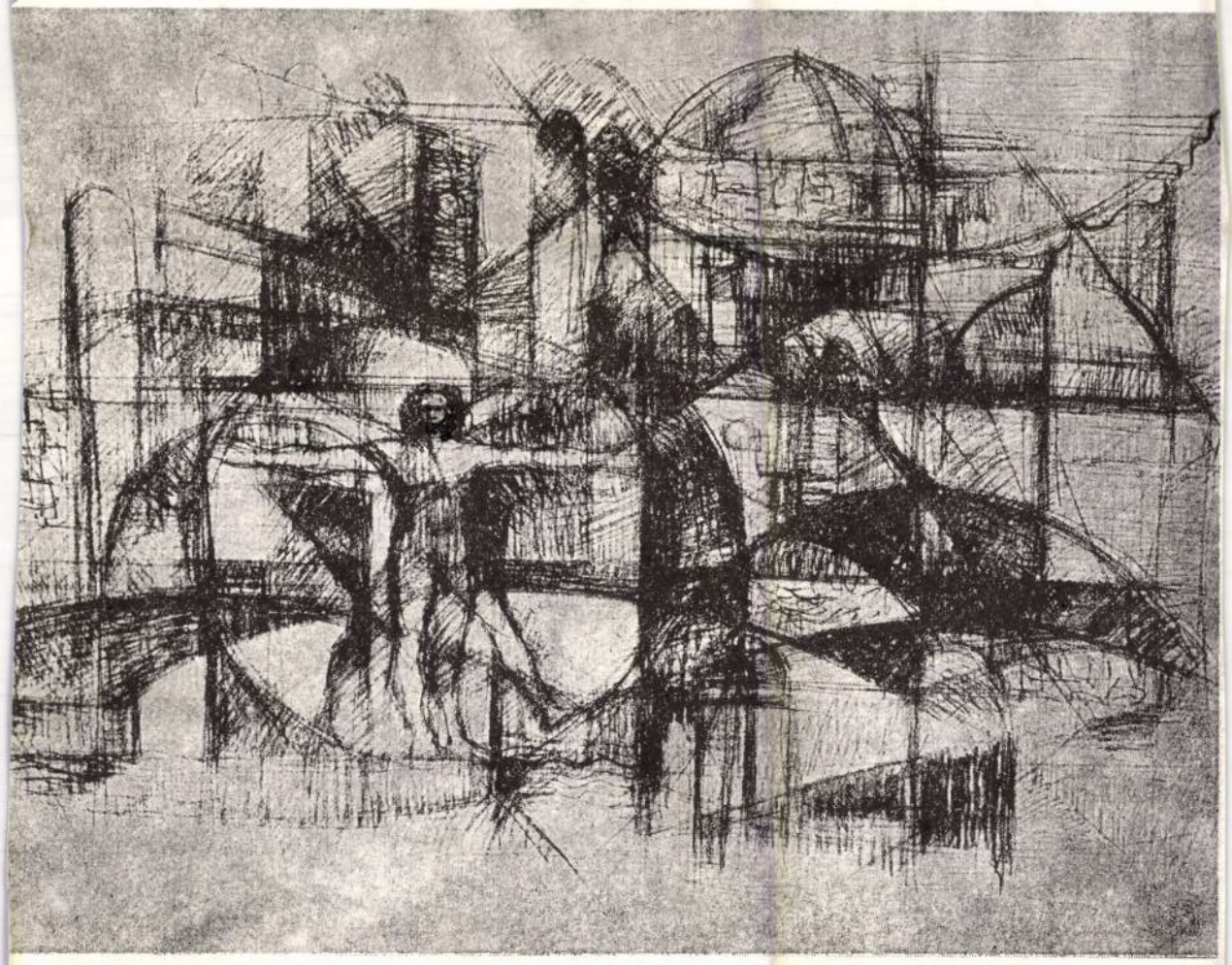

11 NOVEMBER 1974

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 11

Forrás
Gödöllő

1021

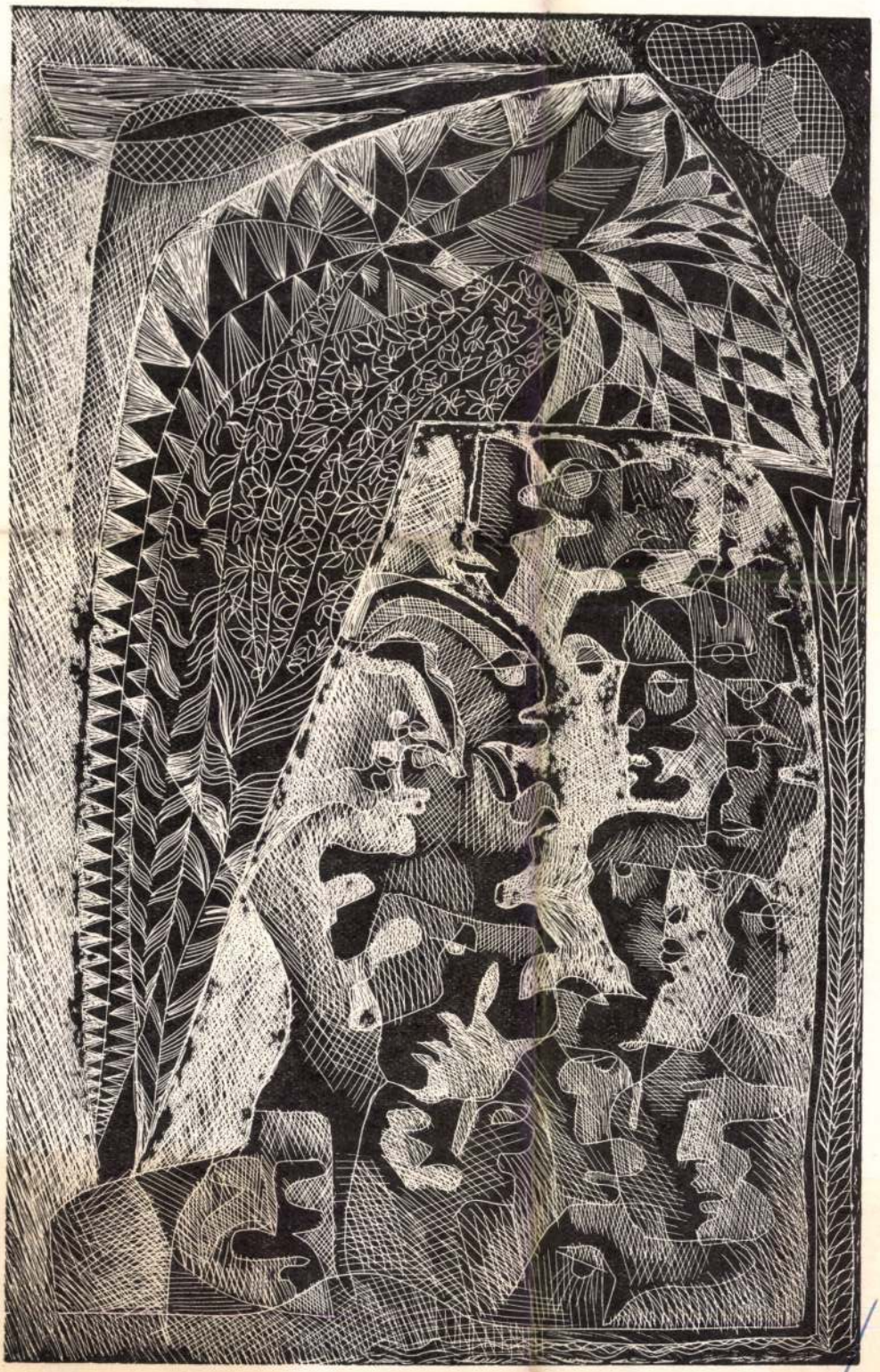

FIRENZEI EMLÉK

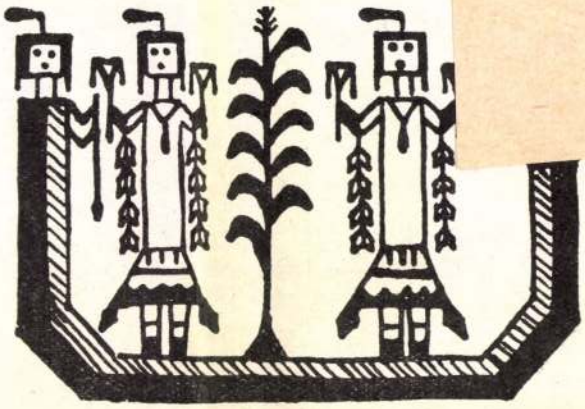

LÁTÓHATÁR ASSZONYA

Látóhatár asszonya, szégyellem előtted magam,
fölső sötétség, szégyellem előtted magam,
Hajnal, szégyellem előtted magam,
látóhatár földsárga színe, szégyellem előtted magam,
látóhatár földkék színe, szégyellem előtted magam,
sötétség, szégyellem előtted magam,
nap hordozója, szégyellem előtted magam,
ki bennem élsz, velem beszélsz,
szégyellem előtted magam,
sose vagyok látókörödön kívül,
azért mondok igazat,
azért mondok mindig igazat,
mellemre szorítlak, igaz szavam!

HAJNALFIÚ, A FEHÉR KUKORICA FIA

Hol a rokonom lakik, oda tartok,
én, a Fehér Kukorica Fia, oda tartok,
a Vörös Szikla Házához, oda tartok,
hol a sötét kukoricabajszok lógnak
a bejáratnál, oda tartok,
a hajnal virágporával nyomomban, oda tartok,
körbe-körbe járva vele, oda tartok,
másikat véve, elmegyek vele, vele tartok.
A Hosszú Élet Házába, oda tartok,
a Boldogság Házába, oda tartok,
szépség előttem, vele tartok,
szépség utánam, vele tartok,
szépség alattam, vele tartok,
szépség fölöttem, vele tartok,
szépség körülöttem, vele tartok,
az ősidőkbe utazva, vele tartok,
a szépség nyomán vagyok, vele tartok.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 .. 11

Forrás

Gádor Gyula

„művet", hiszen a nagyok munkáinak mércéje annyira kezdet...

1021

másik csúcsora, s ezek a pontok a testet felosztó k
Az így nyert mértani sík valamely emberi mozgásból
ható a legkülönbözőbb mozgások képi hatásának fe
És hasonló összefüggés, szinte végtelen lelhető az en
dök tevékenysége folytatható; csak éppen nem ku
megtermékenyülés útján. Hiszen kiben nem merült f
körbe és négyzetbe írható figurájának alakja? Vagy e
és továbbfejlesztett változatainak valamelyike? Nem
gondolati tevékenység művészi, ha úgy tetszik feltal
minőségekről. Akiben ez munkál, az sem fénytől, sem
hanem küldetését teljesíti.

IV. — Ami megmarad

az emlékeimben, az lelkem rokona; vagy pedig nagyon idegen. Mert mindkettő meggondolkoztat.

Azok a művek, amelyek eddigi fejlődésembe beleszóltak, hajlamaimról, érdeklődési körömről vallanak, melyeknek ismeretében biztosabb kézzel nyúlhatok témáimhoz, kifejezési eszközeimhez. Igazságokat fogalmazok meg magamban, saját törvényeimet. Reprodukciókon növekedett ismereteimet külön skatulyába zárom. Hasznukat továbbra sem vitatom, de itt, most a művek valódi értékét mérem, nem befolyásoltatván kicsinyített méretektől s a nyomatok legtöbbször élénkebb színű (nem színesebb!) variánsaitól. Új iskolám anyaga megnyugtat, mint az egyenes beszéd.

Világosság: szenvedélyből fakad, mellyel az alkotó szellemi és fizikai tárgyához kötődött. Határozottság: a kimondott igazság keménysége; nem tűr fölösleges pózt, gesztust, köntörfalazást. Szuggesztivitás: a felgerjedt s magas fokon izzó idegi, fizikai erő sugárzása; állandó mozgás érzetét kelti, melytől a mű mindig friss marad. Ezeket a jegyeket hordozzák Masaccio, Botticelli, Goya képei. S ilyen az Uffizi több ismeretlen

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 — 11
Forrás

Gádor Ervin

Vásári ponyvák alatt, műkereskedők széles kirakatai mögött megláthatod a remekművek „mását": a rézdomborított Pitti-palotát, a gobelinbe szőtt Palazzo Vecchiot, az intarziált Leonardo-művet, a kicsi márvány Dávidot, a Campanille-montázst és a méteresre faragott Battisterio-kaput.

Reggelente Firenze „Budájáról" indulok az Arnón túlra. A Porta Romanan innen és túl ügyes szakiparosok műhelyébe pillanthatok, ahol szalagon fut a „mű". Itt a fa, ott a gipszfröccs vagy a pisztollyal fújt festék növeli a félkészáru értékét, hogy az utolsó művelet után kisebb-nagyobb teherjárművek szállítórúdján lengve vagy párnázott dobozokba csomagoltan érkezzen immár teljes pompájában a szuperpiacra. S azé lehessen, aki a középkori utcák, szerzetesi cellák, erődök, renaissance kertek lelki emlékével Michelangelót is házába akarná kényszeríteni.

Tegnap Arezzóban jártam. Ez a város csodálatos műemlékek gyűrűjében tart antik óriáspiacot. Numizmata, antikvárius és az ékszerek gyűjtője éppúgy az ígéret földjén jár itt, mint a néprajztudós vagy az antik bútorok szerelmese. Láttam én itt Szabó Dezső-regényt és Shaw-művet; templomi gyertyaoltogató botot és birkanoszogtatót; díszesen faragott lócát és másfél arcú Janust; kamrai kétdeszkás polcot és címeres aranykészletet; sváb nászi ágyat és szeméremövet; templomi harangot és falakat védő ágyút; csorba juhkolompot és meszelt ólajtót; bronzkori edényt és brüsszeli csipkét; korai Dantét és kései Mussolini-domborművet. A tárgyakat mustrálhatod és foghatod, pendítheted és emelheted képzelt falra, könyvespolcra; próbájukat ellenőrizheted, nincs belőle sértődés. Karcolhatod a kecses rajzú kulcsot, hogy meggyőződhess róla:

1021

mesterének alkotása, melynek emléke sok neves nagyság munkáinak emléke fölé nő bennem. Kegyetlen volt hozzájuk a sors, hogy nevük nélkül mutogatja szenvedélyük, szellemük gyümölcsét? Vagy pedig nekünk állít csapdát: lektorokként hogyan vizsgázunk, amikor a műveknek jeligéje sincsen?

Itt az ember lépten-nyomon tanulságokra lel. Rubens hatalmas méretű vászna előtt szinte közömbösen megyek el, de kis méretű Brandt Izabelláját nem bírom itt hagyni. Eszembe jut a nyújtózkodásról, meg a takaróról szóló példázat és Barcsay mester intelme a saját korlátaink megismeréséről. Van Dycke képei is itt vannak. Arról tanúskodnak, hogy mesterének, Rubensnek gyengéjét éppúgy ismerte, mint a tanulságokat.

Rembrandt alakjai úgy élnek bennem, mint akikben tűz, világosság lakik, hogy másokat is megvilágosítsanak. Az Uffizi-beli Rembrandt-művek, mintha kissé halványabban világítanának. Az én szemem fáradt el, vagy a terem sötétebb a kelleténél? Íme, az egyszeri találkozás nem feltétlenül alkalmas az ítélkezésre.

Veronese képeihez a szivárvány színeit társítom képzeletemben. Színekre bomló fény s (hogy a nagyvonalúság mellett a varázslat is virágozzék:) új fénnyé egybefogott színek.

S mi az, ami idegenségével megfog s ezért írok róla? A bazárosok, árusok, vásározók világa.

Műemlékek tövében osztódik, szaporodik, nyüzsög és virul. Mindenekelőtt az Itáliába látogató turistákkal táplálkozik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 11
Forrás
Goár Imre
1021

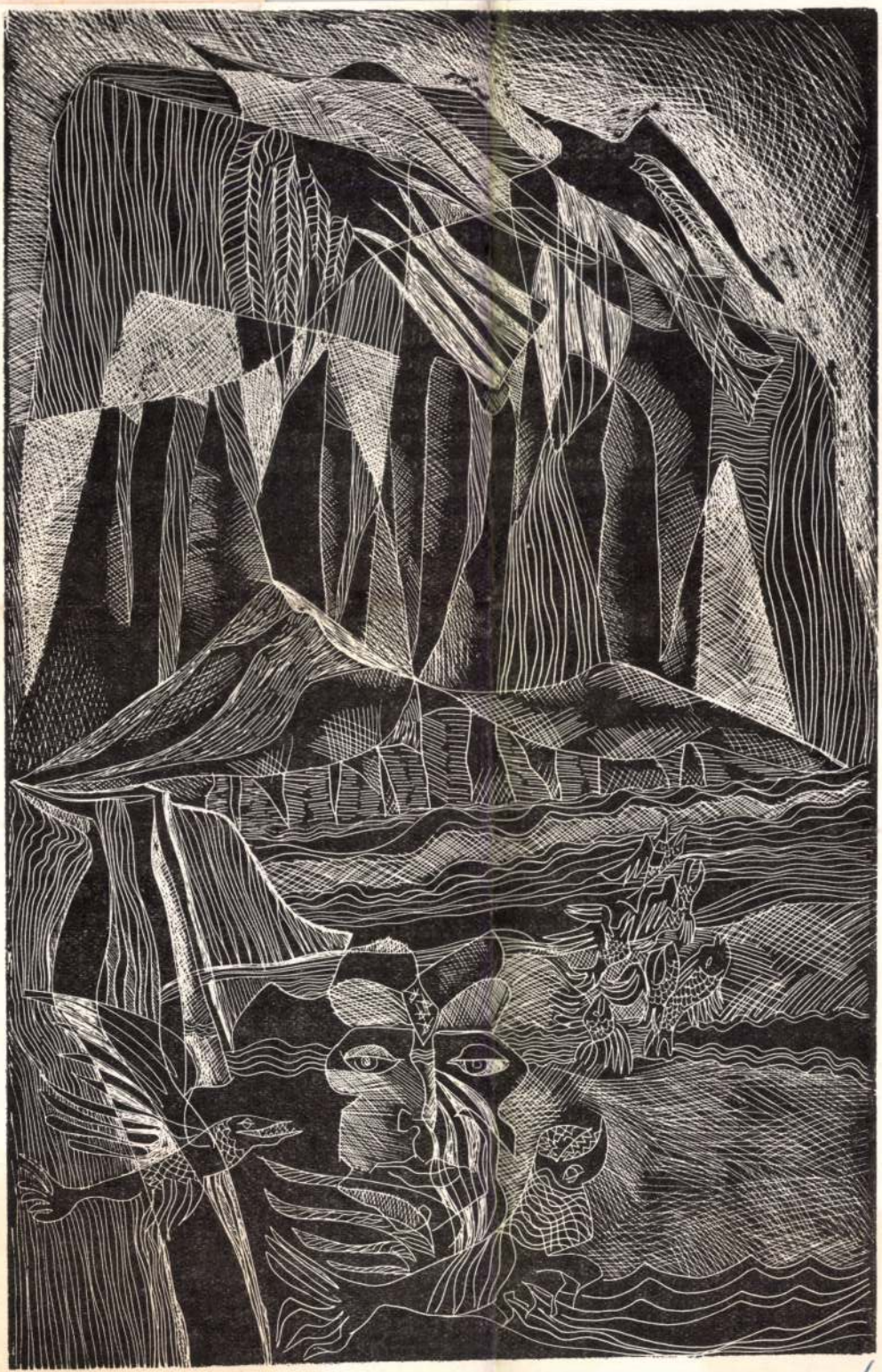

HEGYEK

BOSSZÚDAL

Ó számon a só,
ha majd iszom Nuku folyékony agyából,
honnan haragja eredt!
Füle, mely hallotta a jó tanácsokat!
Tutepakihirangi egyenest
Hinevai gyomrába kerül!
Fogaim széttépik Kaukaut!
Mind a háromszáznegyven Te Kiri-kovhatu
egyszerre csúszik le a torkomon!
Tehika és söpredéke fő majd a fazekamban!
Ngaitahu egész törzsének édes falatjaival
tetézem meg a lakomát! Ej!

BETEG MAGÁNBESZÉDE

1. Apadj hát, ó ár,
sebesen visszavonulva,
míg én innen föntről nézek lefelé
a mihimarinói nyitott tornácon,
hova föl szoktam húzódni
rég elmúlt napokban.

2. Zengd dalod, ó kabóca,
sorsod olyan, mint az enyém.
Olyan vagyok, mint bölömbika a mocsárban
vagy az elfúló papagáj.

3. Nézek és látom a Tavera-csillagot,
úszik a part felé.
Siet, hogy velem virrasszon,
ki háborodott vagyok,
körbetámolygok, mint a tébolyult
vagy a likőrtől részeg;
ahogy a virágpor száll a szélben
vagy a messzesodort perehia.

4. Lenézek és lesem magam,
látom kifacsart inaim,
mert ennivaló nem jut nekem,
úgy látszik, testemről eltűnik a bőr,
itt hagy üresen,
mint a lukacsos hinár a parton.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 11

Forrás

Góár Imre

1021

forrás vize apadjon,
kívülem ha más lányt szeretsz,
fehér karod rohadjon!

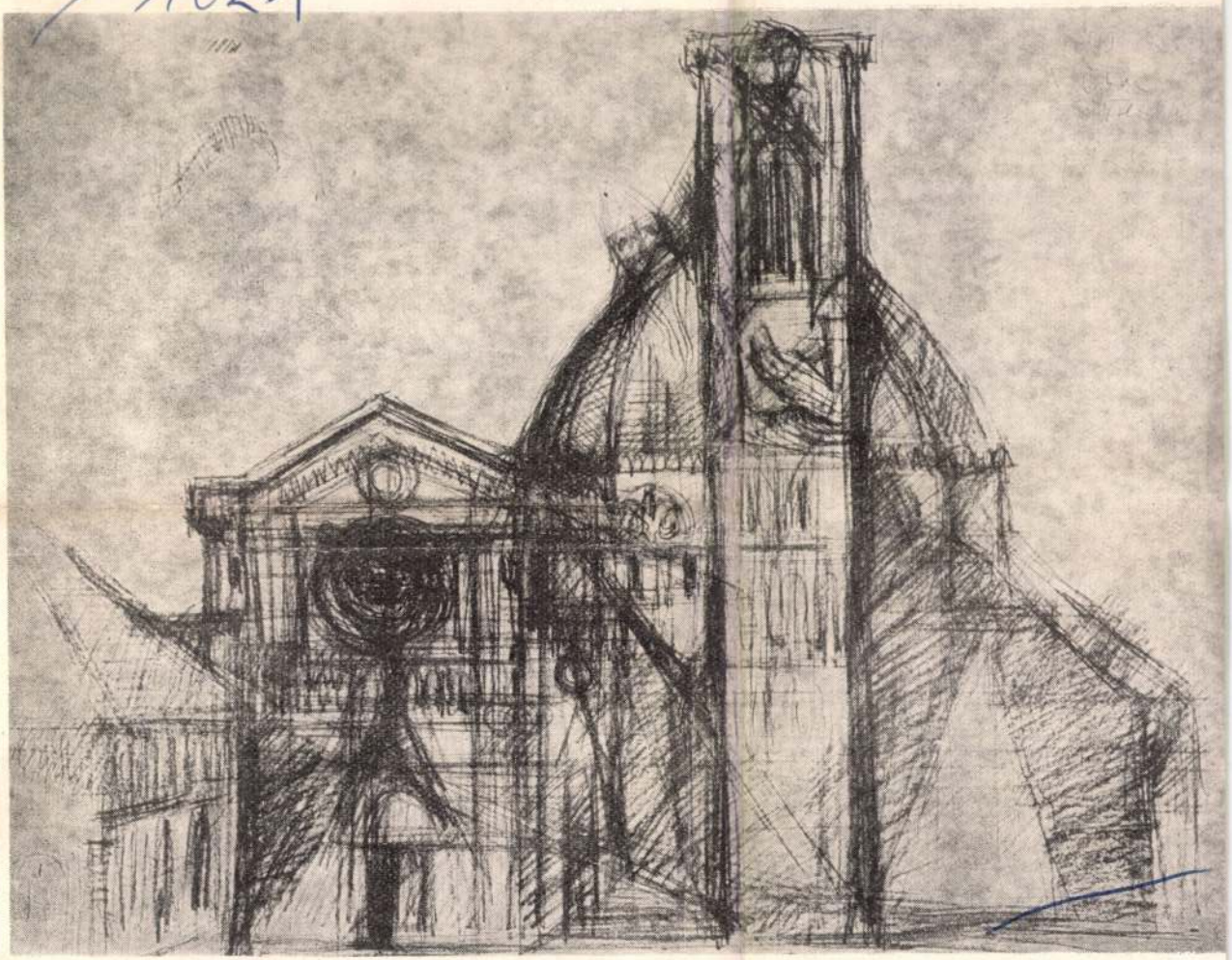

A vegyes összetételű jugoszláviai magyarság 90
egy kétharmada egy meglehetősen zárt tömbb
szórtabb viszont a többi! E szórványtelepek e
jól ismerjük, egyebütt azonban alig jártak még
akad, ahol sohasem fordult még meg magyar sza
s itt nemcsak a néphagyomány feledésbe merül
száma az egyke-egyse, a kivándorlás, a vegyesh
miatt roha-
mosan fogy!

A feladat tehát több szempontból is sürgető és szerteágazó, az adottságok viszont meglehetősen korlátozottak. A 60-as évek végéig például a lakosság számához viszonyítva kb. fele annyi értelmiségi volt egész Jugoszláviában, mint Magyarországon, és a vajdasági magyarság körében még a jugoszláv átlagnak is újra csak a fele, a miénknek tehát éppen a negyede. Azóta valamit javult a helyzet. A néprajz odaát különben sem rendelkezik kellő számú szakkáderrel. (A jó együttműködés egyik jele, hogy újabban 4 odaáti fiatalt képeztünk ki Budapesten magyar néprajzi kutatónak.)

Az intézményes és az elvi lehetőségek — szerencsére — nagyon kedvezőek. Amilyen hátrányos helyzetből indult is Jugoszláviában mindenféle tudományos kutatás a hazai vagy a csehszlovákiai, romániai és más magyar eredményekhez képest, éppolyan örvendetes fejlődés szemtanúi lehetünk mostanában, főként az utóbbi másfél évtized óta. A korábbi teljes szétforgácsoltságot egyre inkább intézményesített és tervszerű munka kezdi felváltani. Ez elsősorban az irodalom és nyelvtudomány területén, de legújabban már a folklorisztikában is megmutatkozik. Épp ezt az intézményesített tervszerűséget és rendszerességet sürgette legutóbb **Bartók** szellemében **Ortutay** Gyula. (Kritika, 73/12. sz.)

A mai Jugoszláviában a kulturális keretek eléggé tágasak: 161 óvoda, 152 alsófokú iskola, 49 szakközépiskola, 7 gimnázium rendelkezik magyar tagozattal — van közöttük teljesen magyar nyelvű is —; ezeken kívül **Szabadkán** pedagógiai főiskola, tanítóképző, **Újvidéken** óvónőképző és egyetemi tanszék képez magyar nyelven is szakembereket. Ahol csak irodalmi, nyelvi oktatás folyik, legalább egy-egy szemináriumi vagy szakdolgozat erejéig jelen van a folklór is, de hovatovább hagyományossá kezd válni a középiskolások folklórvetélkedője (részben előadások, részben pályázatok formá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 11
Forrás
Góór Gyula
/1021

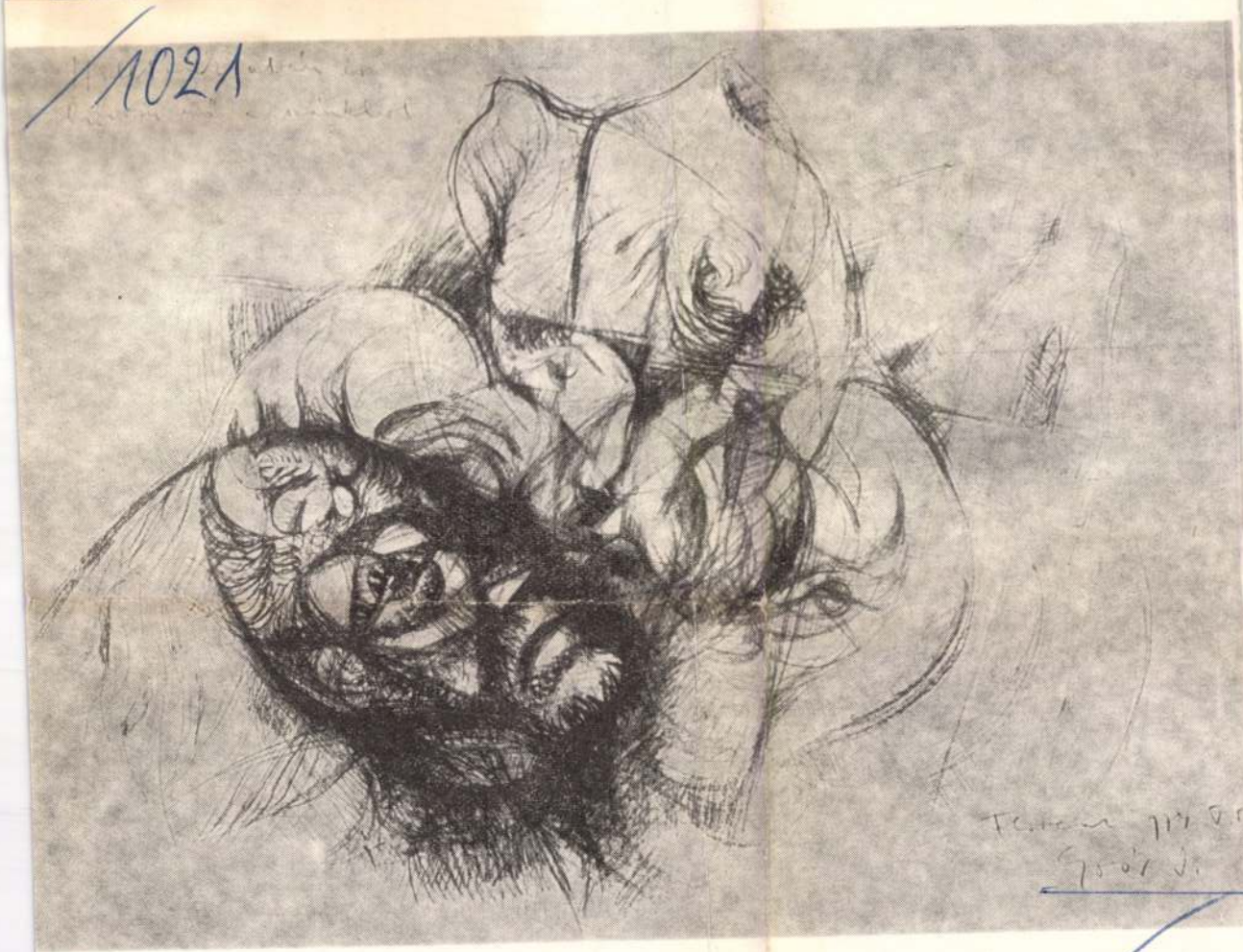

GOÓR IMRE

LEVELEK FIRENZÉBŐL

I. — Úton

Itáliába utazom Ausztrián át.
Skatulyaházak, mosolygósak, példás rend.
Utam úgy kanyarog. ahogy a hegyek diktálják.
A kertek gyerekkorom kertjei. Szüleim ízlése rokon lehetett az itt lakókéval. Most értem meg, hogy mért: apám katona volt a Monarchia hadseregében, melyben a vezénylési nyelvvel együtt a példakép is az osztrák volt.

Az udvarokon virág, az ágyások között megannyi kerti törpe. Látom, megindulnak színes gipszlábaikkal, s a rezesbanda hangjára egyszerre lépve csapattá gyűlnek. Édesapámra gondolok megint, aki az első világháború seregeivel, határkiigazító császári karddal vonult az olaszok ellen arra, amerre hatvan évvel később turista rangban robogok magam is. Elbeszélő hangjában fájdalom parázslott inkább, mint az ellenség gyűlölete; hajdani bajtársainak sorsa feletti keserűségét idézem fel. Az Isonzónál sebesült meg, amikor az olasz tüzérség a lövészárkok fölé nőtt sziklafalat verette, hogy az alázúduló kövek által osztráknak, magyarnak vitézségre, hősi halálra gazdag alkalmat teremtsen.

Szívesen beszélt a szokatlan szépségű tájról. Erre meneteltek ők is Lienzen keresztül, melynek házai most itt táncolnak előttem a háromezer méteres hegyek kosarában. A kosár oldala töredezett. Szél, víz, jég sikálja-vájja, nap fűti peremét. Pusztulásában eget metélő fűrésszé, sárkányfogsorrá hasadozik, vagy oszlopokká, melyek húsz négyzetkilométeres ferde síklapot tartanak. Rajta villog a májusi hó.

Két ország határán állok.

Az olasz

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
Ifj. Goór Imre
Forrás
1977 JAN

1021

halál és semmi között
itt a hegyen.

IFJ. GOÓR IMRE: VIRÁG (TUS)

hadd legyen új táltos.

Tekerd be jól sással,
fehérlő agyaggal,
úszkáljon a Hortobágyba
nász-bolond halakkal.

Minden másképp van

Minden másképp van,
Péter bácsi, ezt sikoltom
halott füledbe.
Hazatérek éjjel a szobámba,
ezt üvöltöm neked,
át a földön:
minden másképp van,
Péter bácsi, szívünkben
és a kongó arany-templomokban.

Tornai József nagyobb versciklusának részletével egyben Veres Péter születésének 80. évfordulójára s emlékezünk.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 ... 11

Forrás
Gábor Imre

1021

A semmiből a nemzés,
a semmiből a növekedés,
a semmiből a bőség,
a növekedés hatalma, az eleven lélegzés,
lakott az üres térben,
megszülte a levegőeget, a fölöttünk levőt.

A levegőeget, a föld fölött áramlót,
a nagy boltozatot fölöttünk,
a terebélyes teret, a hasadó hajnallal lakót;
akkor kiszakadt a hold,
a levegőég fönt lakott az ízzó éggel,
és azon nyomban megszületett a nap,
magasra szálltak a mennyfőnök szemeként:
és akkor fényes lett az ég,
a hasadó hajnal, a korai nappal, a dél,
a nappal égből nőtt tündöklése.

És a föld fölött áramló ég ott élt,
ott lakott Havaikival . . .

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 11

Forrás

Gaár Imre

1021

— Köszönöm — [illegible]

Mögöttük a falon egy plakát: „Fellép Danielle Darrieux. . .”

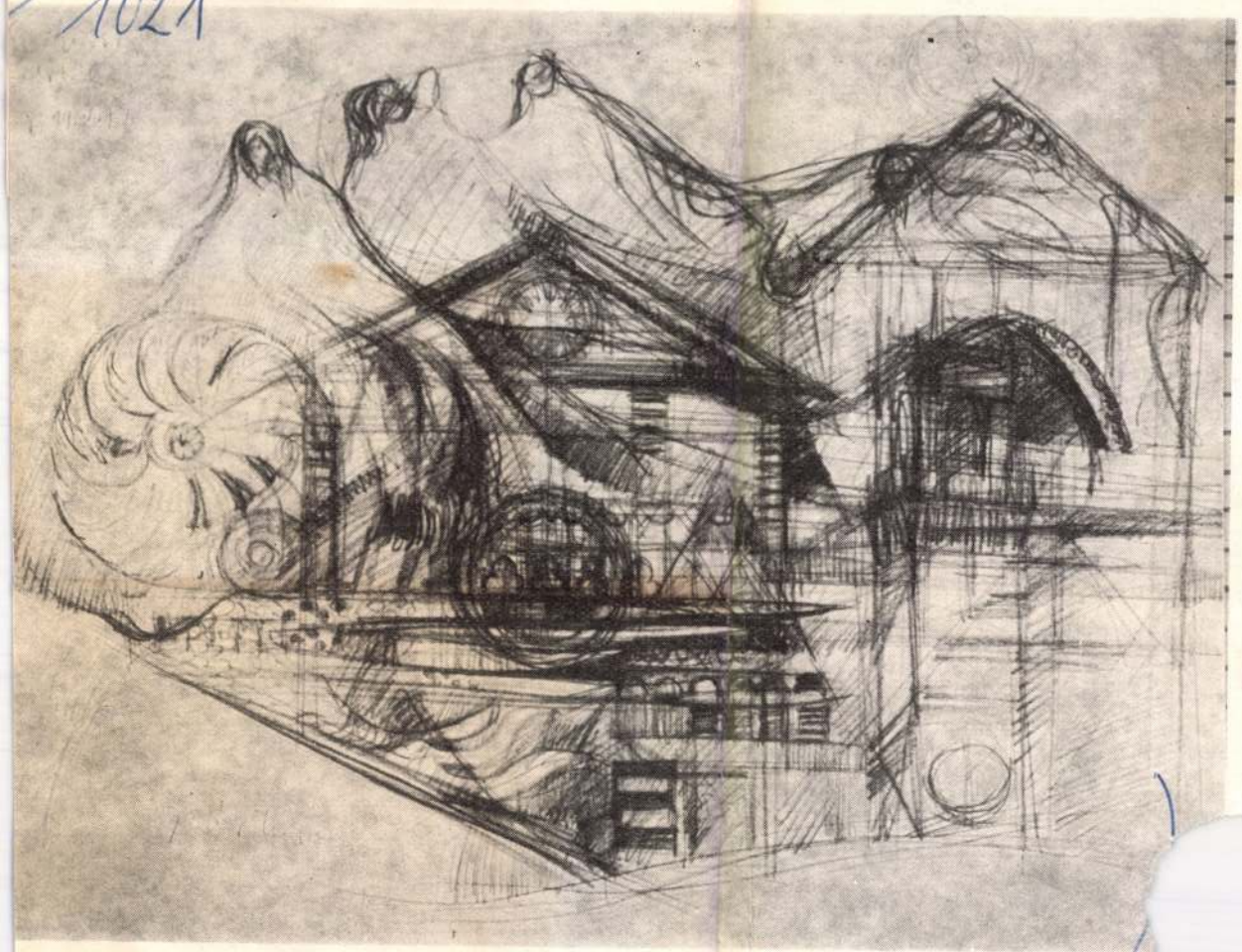

[illegible] a hosszú padokon az óriási plakátok alatt. A
jött a szerelvény, a fiú vitte a bőröndöt.

— Majdnem a fiam, a fiam, az unokám lehetne!

— Ez csak önre hízelgő, madame.

— Tout comfort! Tusoló! — mondta a kordbársony

— Csak estig.

— Ollala! Ahogy tetszik, madame.

Kint még sütött a nap. A fiú arcéle rávetődött a falr
sárga, gondolta Germaine.

Később összekuporodott, két tenyerét a térde közé [illegible], s azt mondta: — Most menj el.

Talán aludt is egy kicsit. Felugrott, lement a második emeletre. Kinyitotta a tust. Szappanozta, csapkodta magát, a forró víz mosta, mosta fejétől a sarkáig. Bokájánál összegyűlt a szappanos víz, homlokára, mellére, vállára meg csak hullt az új, a friss.

Átöltözött. Összegöngyölte a sínadrágot, a levetett holmikat. Eltartott egy ideig míg meglátta a szekrény alsó fiókját.

Kint sötét volt, égtek a lámpák. Vörösen világított a vietnami fűszerüzlet kirakatában a Buddha-szobor. Germaine a bőrönddel megállt a St. Germain des Prés hajójában hátul, nem messze a Szűz Mária szobortól, ahol a tábla volt: „A háborúban meghaltakért." Kiemelt egy gyertyát, meggyújtotta és letérdelt. Mindjárt fel is ugrott, mert az jutott eszébe, hogy nem Antoine, nem Paul, nem az anyja, nem az apja, nem a többiek előtt térdel, hanem önmaga előtt, s ezt nem szabad.

Kiment a templomból. Könnyű volt a bőrönd. Szakállas svédek, magas négerek, tushajú japánok, sasorrú franciák, sok-sok merész és derűs tekintet nézte Germaine-t a bőrönddel, és ő ugyanúgy nézett vissza.

*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 11

Forrás

Gabor Gyula

1021

„LILIOM NŐ A SZÁNKBÓL"

HATODIK ÉVFOLYAM
1974/11

TARTALOM

BUDA FERENC	Műfordítások a kirgiz népköltészetből	3
JÁVOR OTTÓ	Találkozás Párizsban (Elbeszélés)	7
TORNAI JÓZSEF	Műfordítások a navajo-indián népköltészetből	27
BOGNÁR ANDRÁS	Kutatóúton a mojo-indiánok között	31
BUDA FERENC	Műfordítások a török népköltészetből	41
KATONA IMRE	Magyar folklórkutatás Jugoszláviában	44
TORNAI JÓZSEF	Műfordítások a maori népköltészetből	48
SZEKÉR ENDRE	Útipoggyász	53
PANKOVITS JÓZSEF	Kapcsolat Modenával	55
GOÓR IMRE	Levelek Firenzéből	57
RUFFY PÉTER	Afrika piacain	67
KISS ÁRPÁD	A végletek országa (Indiai útinapló)	73
LŐRINCZY HUBA	A modern sci-fi egyik előhírnöke [Hungaricus (Budai Dezső): A szenvedő ember]	79
SCHALK GYULA	Üzérkedés a képzelettel (Jártak-e a Földön Däniken csillagistenei?)	86

KÉPEK

GOÓR IMRE	firenzei rajzai a címlapon, a 2., 26., 30., 43., 47., 52., 58., 59., 61. és a 62. oldalon.
BUDA FERENC	rajzai, hiteles néprajzi kiadványok nyomán:
	Kirgiz motívumok a 3., 4., 5. és a 6. oldalon.
	Navajo-indián motívumok a 27., 28., és a 29. oldalon.
	Török motívumok a 41. és a 42. oldalon.
	Maori motívumok a 48. és az 50. oldalon.
TANZÁNIAI ÉS MADAGASZKÁRI FASZOBROK	a hátsó borítón, a 67., 68., 70. és a 72. oldalon. (Hemző Károly felvételei.)

forrás

IRODALMI, TUDOMÁNYOS ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT
Megjelenik évente 10 alkalommal

Főszerkesztő: HATVANI DÁNIEL
Főszerkesztő-helyettes: SZEKÉR ENDRE

Kiadja a Bács-Kiskun megyei Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Preiszinger András

Szerkesztőségi órák naponta 10—12 óráig. Telefonszámok: 12-619, 12-516, 11-122, 11-709. Levélcím 6001 Kecskemét, Postafiók 69. Szerkesztőség: Kecskemét, Szabadság tér 1/a. — Kéziratot nem őrzünk meg, és nem adunk vissza!

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, hírlapüzletekben és a Posta Központi Hírlapirodánál (1900 PKHI Budapest, V., József nádor tér 1.) közvetlenül vagy átutalással a PKHI 215—96162 pénzforgalmi jelzőszámra, az MNB 8. számú egyszámlájára. Előfizetési díj egy évre 60,— Ft. — Index: 25 947. — 74 43780 Petőfi Nyomda, Kecskemét.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Forrás

Goór Imre István

1021

GOÓR IMRE ISTVÁN TOLLRAJZA

halakkal szemben sem érezzük. Még az ismere
tengeri halakkal szemben sem. A kígyó rejtele
sekor, az ma is Indiában és még máshol is.

Mi ez?

Arról volna szó csakugyan, hogy az évtizezre
atavisztikus idegenkedés van bennünk egymás
kérdés.

ROMÁNIAI ÍRÓK ÉS A PARASZTOK

Elolvastam már néhány könyvet a román parasztság életéről: Rebereanu, Sadoveanu, Zacharia Stancu, Creagna, Balcescu könyvei közül. Irodalmilag nem érettebbek és nem nagyvonalúbbak, mint a mi prózai írásaink, de más a hangulatuk, és más a néphez való viszonyuk, egyáltalán más a szellemi színképük.

A legérdekesebb a bojárcsaládok élete. Minden feudalizmusnak van valami sajátos íze, más az orosz, a magyar, a lengyel, és más a román is. A román bojárokat e regények nyomán egyszerre primitívnek és levanteiesen romlottaknak érzem. De ezt magam is tapasztaltam romániai fogságomban.

A román parasztok féltek uraiktól, de a viszonyuk patriarchálisabb volt. Nálunk tulajdonképpen a köznemes családoktól eltekintve soha sem volt igazi feudálpatriarchializmus, mert nem is volt nagyszámú udvari jobbágy. Itt katonák és hajdúk, poroszlók, régebben „nyöger"-ek, zsold nélküli harcos cimborák, alkalomadtán a közös zsákmányból osztozkodó csatlósok éltek az udvarokban a szűk házi cselédségen kívül. Házi gazdálkodás vagy éppen jobbágymunkán alapuló ipari kézművesség nálunk alig volt.

És hogy milyen otthonos volt minden rabsága mellett a román parasztság a saját hazájában, arra jellemző, hogy lehetett a bojár gazdag és nagy úr, de azért „csokoj"-nak, olyasféle népen kívüli idegennek tekintették. Vagyis a román parasztok az államot és a népet mint közösséget a sajátjuknak tekintették, a magyar parasztok meg mint a megszállók országát. A magyar jobbágyban lehetett egyéni virtus, falusi vagy táji büszkeség, de alig volt nemzeti közösségi érzés és még kevesebb volt az állammal való szolidaritás. Az állam az idegen királyoké és a nekik szolgáló uraké volt.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1976 DEC 12

Goór Imre, festő
1021

Téli tárlat '76

Néhány meglepetés és az átlag

„A Kecskeméti Katona József Múzeumban megrendezett Téli tárlat anyagában a felületes szemlélőnek is feltűnhet a kiállítók sokasága és a műfaji sokszínűség" — írja Katanics Sándor, a megyei pártbizottság titkára a katalógus előszavában. Majd néhány sorral alább így folytatja: „... legyen a Téli tárlat továbbra is igazi seregszemle, éves számadás. Megyénk művészeti életének egyik erőssége a képző- (és most már kiegészíthetjük) az iparművészet."

Egyhangú sokszínűség

Az idézetben megfogalmazott, feltétlenül korszerű és helyes igény már évek óta kísért a megyei téli tárlatokon, igazán valóra váltani azonban még sohasem sikerült. Most sem. A katalógus és a meghívó bizonysága szerint a hivatalos elnevezés így hangzik: Bács-Kiskun megyei képzőművészek téli tárlata. Mármost, ha így van, akkor miért várjuk az iparművészek részvételét? Viszont nagyon helyes, hogy várjuk, mert a szűkebb és szigorúbb értelemben vett képzőművészeti alkotó tevékenység talán mégsem olyan változatos és emelkedett színvonalú a megyében, hogy érdemes lenne elkülöníteni a nivós iparművészettől.

Kecskemét városképformálásának országos érdeklődést kiváltó eredményei és kísérletei, továbbá a különböző alkotótáborok és eszmecserék tanulságai egyébként is egyre világosabban bizonyítják, hogy a modern környezetformálás, ízlésfejlesztés és művészeti élet legkívánatosabb módja a képző- és iparművészek, népművészek, építészek együttműködése.

Ezzel szemben az 1976-os téli tárlaton kiállított mintegy száz mű, becslésünk szerint legalább kilencven százalékban hagyományosan képzőművészeti igényű alkotás, ezek túlnyomó többsége is festmény, képgrafika, s az utóbbin belül a sokszorosító grafika legigényesebb műfajai hiányoznak, egy-két rézkarc kivételével. A harminckilenc alkotóból legfeljebb hármat-négyet nevezhetünk iparművésznek, feltéve, hogy az alkalmazott grafikát is ide számítjuk.

Tehát az igazi műfaji sokszínűség egyelőre még várat magára, pedig ha a távolmaradók listáját felsorolnánk, kiderülne, hogy jóval sokrétűbb is lehetett volna a seregszemle, s ha néhány érthetetlenül nagy teret elvező kiállító kisebb falfelületet kapott volna (vagy semekkorát), hely is lett volna rá, hogy a seregszemle igazán seregszemle legyen.

Három főszereplő

Kalmárné Hóroczi Margit díjjal jutalmazott hét olajpasztellje önmagában is hajlamossá teheti a szemlélőt arra, hogy helyeselje a tárlatok további megrendezését. A nyolc-tíz éve még teljesen képzetlen, bár az első próbálkozásaiban is feltűnő kifejezésbeli érzékenységével meggyőző pedagógusnő az évek során művésszé érett. Meglehet, hogy ehhez épp a téli tárlatokon való szereplése adott biztatást. Kezdetben egy-egy műve, ha átjutott a zsűrin. Mostanára a főszereplők közé került. Úgy fejlesztette tehetségét, hogy eredeti hangvételéből, a jellegzetesen asszonyi érzelmességből és a dekoratívitásra való természetes hajlamából mit sem vesztett. Rajzkultúrája megerősödött, ösztönös színérzéke tudatosan szőtt koloritta finomodott.

A szín vezérli *Goór Imrét* is, aki bár a legrégebbi kiállító művészekhez tartozik a megyében, most sem mulasztja el a tőle nem szokatlan meglepetést. Érdekes, hogy két festményével ezúttal ő az egyetlen tisztán nonfiguratív. És tényleg tisztán. Meggondoltan épített, majdnem ravaszul egybefonódó formák ritka műgonddal kidolgozott felületen, zenei harmóniát példázó színek tartásában.

A harmadik, s talán a legerőteljesebb főszereplő *Bodri Ferenc*. A hónapokat jelképező öt tusrajzán világosan ellenőrizhető vonalvezetésének lágy biztonsága, ha netán négy festményén rejtve maradna bárki előtt is, ha az egyszerűségbe is barokk feszültséget becsempésző kompozíció vagy a sötét és meleg foltok Caravaggiót megidéző drámaisága kötné le inkább a figyelmet. Hagyományos témáival (Alvó, Fésülködő, Ülő nő, Csendélet) képes egy zárkózott, szemlélődő alkat vallomását adni az őt körülvevő világról.

Régiek és újak

A megyei kiállítások ismert résztvevői közül *B. Mikli Ferenc* áttetsző lebegésű gvasain, *Diószegi Balázs* tömör erejű paraszti tárgyú kompozícióin. *Gál Sándor* tüzes színekben gyönyörködő képein, *Bozsó János* kék tónusú háttére feszülő fakeresztjén, *Palkó József* karikaturisztikus monotypiáin, *Faluhelyi József* temperáján ezúttal is alkotóik legjobb erényei vannak jelen túlnyomó többségben. (Más, ismert művészek viszont meglehetős fáradtsággal ismétlik önmagukat.)

Pálfy Gusztáv továbbra is az egyetlen értékelhető szobrász. Négy, bronzból öntött, sima felületű, olykor áttörésekkel variált kisplasztikája most is bizonyítja változatosságot kereső térszemléletét, mintázókészségét, anyagismeretét.

A legfiatalabbak közül *Zalatnay Pál* grafikáit említjük elsőként mesterségbeli felkészültsége, kísérletező szelleme miatt. Szépen megoldott munka *Balanyi Károly* olajfestménye, a Teregető és *Csáky Lajos* három képe, amelyeken az alföldi festők expresszív színhatásait követi, rokonszenvesen. *Ifjú Goór Imre* gondolati igényessége nyilvánvaló, eszközei kissé még zaklatottak.

Dugár János az, aki a legegyértelműbben iparművész, méghozzá a népi iparművészet nemes hagyományaihoz ragaszkodva. Fekete olykor mészbetétes edényei, szépen formáltak, díszeik mértéktartók, olykor túlzottan is.

Burkus János üvegplasztikája érdekes látvány, jó lenne tudni, mire használható. Lakásdísznek törékeny és tisztíthatatlan, ha pedig épületdísz makettjének szánta, elgondolkodtató, hogy milyen anyagból lehet elkészíteni. Az üveglemezek széleit mindkét esetben illene simára csiszolni.

Nagy Kristóf fabálványairól, amelyek a múzeum előtt állnak, nem dönthető el, hogy kiállítási tárgyak-e, mert a katalógusban ugyan szerepelnek, de a zsürijegyzőkönyvben nem, felirat sincs rajtuk. Játszótérre készültek, erőteljes, impozáns, környezetükkel együtt élő alkotások.

Á. Szabó János

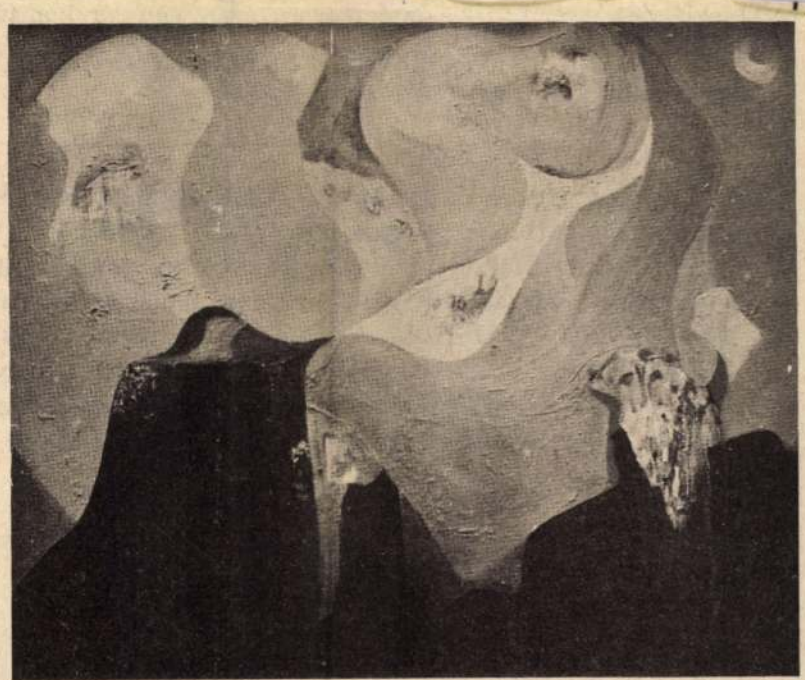

● **Goór Imre: Tavaszi lebegés.**

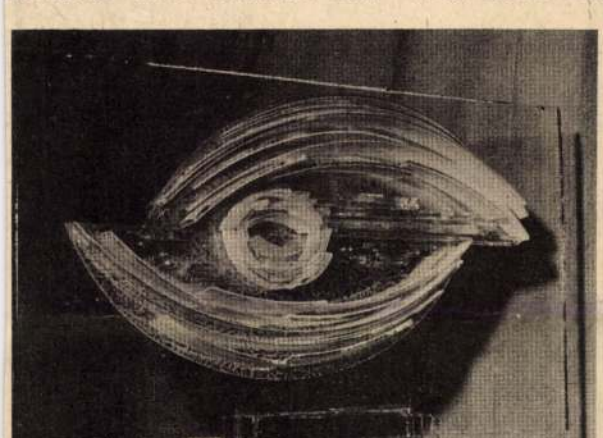

● **Burkus János: Üvegplasztika.**

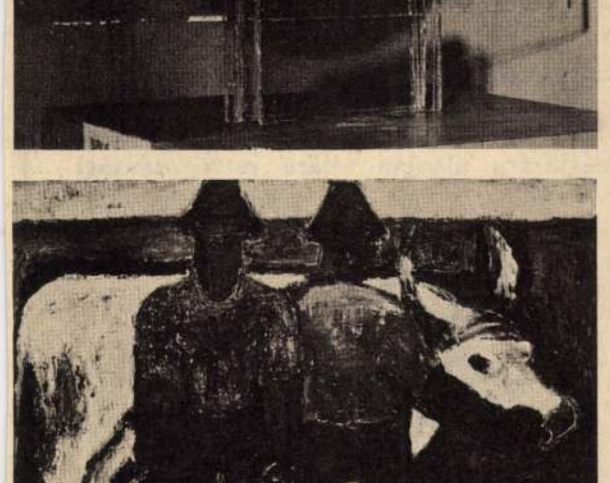

● **Balra lenn: Diószegi Balázs: Alkony.**

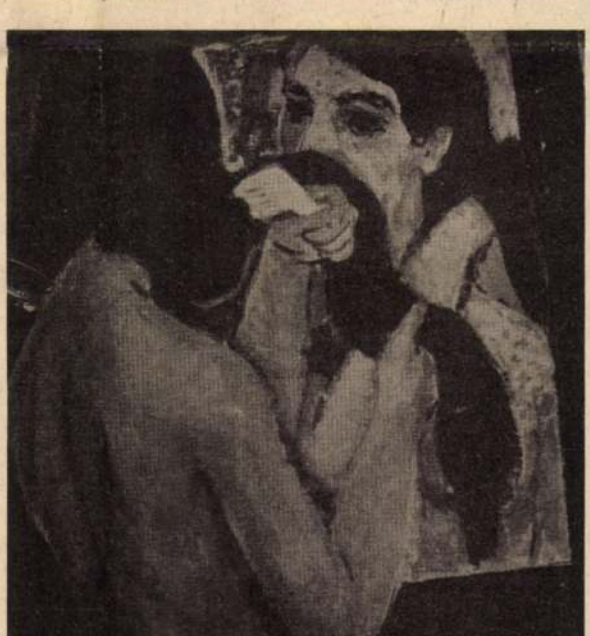

● **Bodri Ferenc: Fésülködő.**

AZ ÁLLATFORGALMI ÉS HÚSIPARI TRÖSZT

...abb kedvezmények ...rtó kistermelők részére

...avul a sertéstartás ...edelmezősége

... aki 1977. évi átadásra már kötött, vagy ezután köt sertéshizlalási szerződést a szerződéses áron és felárakon túl

1977. JANUÁR 1. UTÁN EGÉSZ ÉVBEN **KILÓNKÉNT 1,— FT IDŐSZAKI SZERZŐDÉSES FELÁRAT IS KAP.**

Ha a kistermelő már 1977-ben a **TÖBB ÉVES HÍZOTTSERTÉS-SZERZŐDÉS** alapján adja át sertéseit további 0,50 Ft/kg **TÖBB ÉVES SZERZŐDÉSES FELÁR IS** megilleti a termelőt. E két felár gyakorlatilag jövőre 1,50 Ft/kg növeli a kistermelő árbevételét. Ezt az árbevételt tovább emeli a kistermelőre jutó **MEGOSZTOTT MENNYISÉGI FELÁR IS AZ 1 FT/KG MENNYISÉGI FELÁR** megosztásának mértékében az értékesítés szervezésével megbízott helyi termelőszövetkezet (állami gazdaság, ÁFÉSZ) közvetlenül egyezik meg azokkal a kistermelőkkel, akik sertéseiket a nagyüzemek útján szerződik és értékesítik.

A SERTÉSHIZLALÁSI SZERZŐDÉST kötőket természetesen továbbra is megilleti a **400,— FT ELŐLEG IS!**

1976. NOVEMBER 15-TŐL **TAKARMÁNY-ÁRKEDVEZMÉNY** is javítja a kistermelői kocatartás és -hizlalás hozamát.
A Gabona Tröszt vállalatai által gyártott **HÁZTÁJI KOCA-, MALAC-, SÜLDŐ- ÉS HÁZTÁJI HÍZÓTÁP MINDEN MÁZSÁJÁT 20,— FT-TAL OLCSÓBBAN VÁSÁROLHATJÁK** meg a kistermelők. Ezzel sertésenként legalább 70—80,— Ft-os megtakarítást lehet elérni.

Jelzésétől legkésőbb 8 napon belül a jövőben is felvásároljuk a felkínált süldőit és malacait.

1977-BEN IS ÉRVÉNYES FELVÁSÁRLÁSI ÁRAINK:

Szabad süldő	29,— Ft/kg,
Szerződéses süldő	31,— Ft/kg,
Malac (a téli hónapokban csak 21 és 25 kg között!)	36,— Ft/kg.

Most azonban **KILÓNKÉNT +3,— FT IDŐSZAKI FELÁRAT IS** fizetünk, ha ez év végéig 1977 január, február vagy március hónapokra **SÜLDŐNEVELÉSI SZERZŐDÉST KÖT.**

Ez esetben:

a szerződéses süldőár	31,— Ft/kg
az időszaki felár	3,— Ft/kg
összesen tehát	**34,— Ft/kg**

illeti meg átvételkor.

HA A SERTÉSHIZLALÁSHOZ A PIACON NEM TALÁLT KEDVÉRE VALÓ NÖVENDÉK ÁLLATOT, **TŐLÜNK FELVÁSÁRLÁSI ÁRAINKON (MINDEN ÁRRÉS ÉS HASZON NÉLKÜL) VÁSÁROLHAT SÜLDŐT ÉS MALACOT!**

Kössön több éves kocatartási szerződést

Az a kistermelő, AKI LEGALÁBB 3 ÉVRE VÁLLALKOZIK KOCATARTÁSRA — az állománya növelésére vagy a meglevő cseréjére — KOCASÜLDŐT IGÉNYELHET ÉS ANNAK ELLENÉRTÉKÉT MÁSFÉL ÉVEN BELÜL **TERMÉSZETBEN TÖRLESZTHETI!**

A 3 ÉVES KOCATARTÁS BIZTONSÁGOS! A SZAPORULAT ÁTVÉTELÉT MAGAS ÁRON GARANTÁLJUK!

Az a kistermelő, akinek nincs vagy nem kíván növendéksertést hizlalási célra vásárolni, de a hizlaláshoz szükséges egyéb feltételekkel rendelkezik, **1976. ÉV VÉGÉIG** vállalkozhat az Állatforgalmi és Húsipari Vállalat hízó alapanyagainak **BÉRHIZLALÁSÁRA IS.**

Részletes tájékoztatást az Állatforgalmi és Húsipari Vállalatok körzeti felvásárlói, valamint a vállalatok együttműködési megbízása alapján eljáró mezőgazdasági nagyüzemek képviselői adnak.

ÁHT BUDAPEST

ÁLLATFORGALMI ÉS HÚSIPARI TRÖSZT

1550

Goór Imre

Goór Imre festőművésznek firenzei útirajzait, cinkmetszeteit és új olajfestményeit mutatja be novemberben a kecskeméti Megyei Művelődési Központ.

Forrás 1975/11/borító

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 JUL 18

PETŐFI NÉPE

Goór Imre

1021

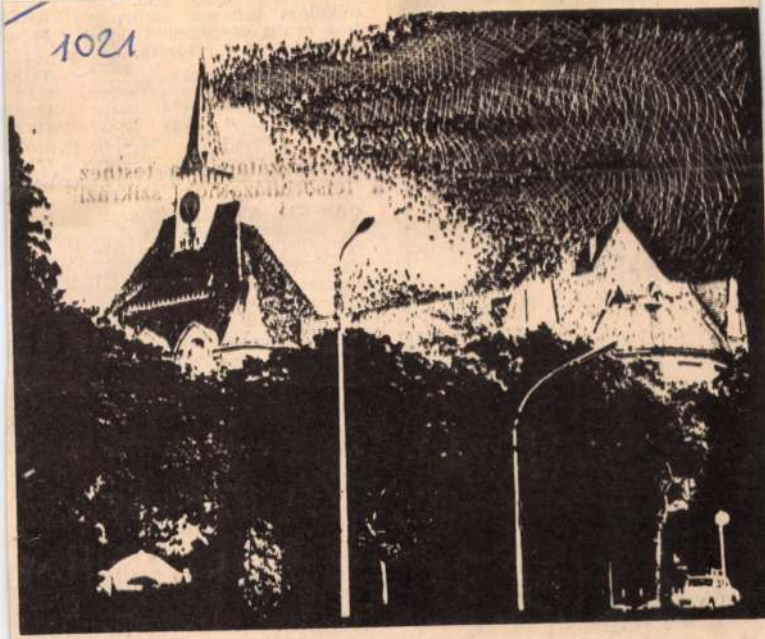

● Goór Imre: A kecskeméti Újkollégium.

ÁPOSZTA, PAP
GELŐNYÖSEBB

EL ZSÁK!

6,40 Ft/db
4,58 Ft/db

6,70 Ft/db
4,80 Ft/db

ÁLLÍTHATÓ!

AGROKER VÁLLALAT
ecskemét, Halasi út 29. sz.
Ügyintéző: Erdősi Imre

11. sz. kertes családi ház beköltözhetően eladó. 518

KÉTSZOBÁS ház melléképületekkel eladó. Kecskemét, Volkertelep XV. utca 8. (Madárköz). 2928

ÜDÜLŐ berendezve eladó. Tőserdő, Szegfű u. 14. Megtekinthető szombat, vasárnap. 42726

ELADÓ 3 szobás, gázfűtéses, utcai házrész. Kecskemét, Sétatér u. 8. sz. 42731

ALSÓSZÉKTÓBAN házhely építési engedéllyel és anyaggal eladó. Érdeklődni: Kecskemét, Alsószéktó 116/17. Farkasék. 2991

BALATONTÓL 9 km-re Gyugy községben 1800 négyszögöl szőlő és gyümölcsös, háromszobás házzal, költözködés miatt, áron alul, sürgősen eladó. Müller, Szőllősgyörök, Gárdo-

dosa
szögö
Érdek
nos.
48. sz
ÜDÜI
nyárc
Cserk

TISZA
parti
beszá
Tiszal
4.

HÁZ,
lettel.
eladó.
12. Li

Lak

ELAD
zeti l
OT
Kecsk

GOÓR IMRE festő, grafikus
Kiskunhalas, 1921

Kolozsvári jogtudományi tanulmányok után Szegeden szerzett rajztanári diplomát 1960-ban. 1952 óta állit ki, önálló tárlattal jelentkezett Kecskeméten (1954, 1969), Kiskunfélegyházán (1968), Kiskunhalason (1956, 1967), Soltvadkerten (1969), Szegeden (1963) és Zágrábban (1967). A kecskeméti "Forrás" cimü folyóirat müvészeti szerkesztője. Több Bács-Kiskun megyei dij tulajdonosa. - Konstruktivista szemléletü festményeiben és grafikáiban előszeretettel idézi az alföldi népélet sajátos rekvizitumait, munkaeszközeit.

Művészéletrajzok 1975.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 JUN 8

Petőfi Népe

Ifj. Goór Imre

1021

● Ifj. Goór Imre: Napraforgó.

munkásokat, valamint kőműves mel lé segédmunkásokat. Jelentkezni le het: Kommunális Költségvetési Üzen Kecskemét, Bagi L. u. 4. sz. 222

VAGYONŐRT és parkrendezőt azon nali belépéssel felveszünk. Jelentke zés: Fajtakísérleti Állomás, Helvécia 213

FELVESZÜNK kö szörűs, esztergályos marós, automat gépbeállító szak munkásokat. Forgá csoló, festő, mecha nikai műszerész é présgépre betanított dolgozókat, va lamint anyagmozgató segédmunkáso kat. Jelentkezni lehet: IGV. Sokszo rosítógép Gyára, Kecskemét, Matkó út 2. Munkaügyi csoportnál. 217

KUBIKOS brigádot felveszünk út- és csatornaépítési munkára. Jelentkezés

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 OKT 18

PETŐFI NÉPE

Ifj. Goór Imre

1021

● Ifj. Goór Imre: „Motívumok".

nálunk is gyar
esetre arra lehe
az igénynek óh
színösszeállítássa
tásával kívánjá
frissebb divatir
szerződést kötöt
hogy pulóverkés
tanak, így a el
helyről szerzi
szakmai tapaszt
hamarosan a ve

● **Balra: gyönyörű színekben és a legdivatosabb vonalvezetéssel — ejtett vállal, csónaknyakkal — készült ez a különlegesen szép modell.**

1021 Goór Imre

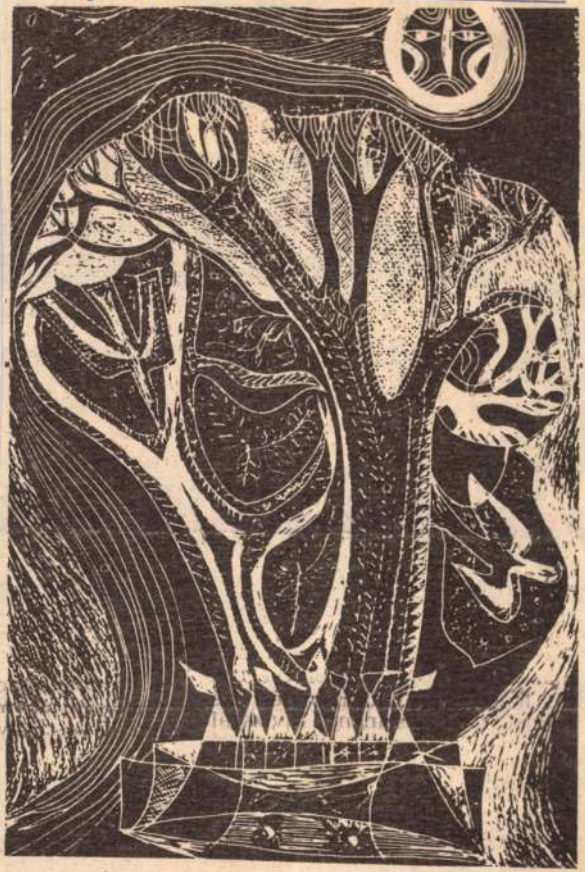

● Goór Imre cinkmetszete: „Mesefám".

1974 DEC 22

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CENTRUM HETFŐ

1974. december 23-á

Női kabátszövetek, ruhák, kötöttáruk
fehérneműk, cipők, csizmák.
„MINI" Centrumban: férfipizsamák,
Csak Kecskeméten:
bébi- és leánykaruhák, gyermekkötött

KECSKEMÉTI ÉS KISKUNFÉLEGYHÁZI

CENTRUM ÁRUHÁ

Apróhirdetések, ap

Ingatlan

KECSKEMÉT belterületén 3 szoba összkomfortos, családi ház beköltözhető állapotban, sürgősen eladó. Érdeklődni: Kecskemét, Károlyi u. 8, munkanapokon 17—19 óráig. 35180

LAKITELEK, Bocskai u. 12. számú kertes, családi ház sürgősen eladó. 5229

Lakás

VÁROS legszebb részén második emeleti főbérleti félkomfortos, kettőszobás lakásomat elcserélném ha-

Goór Imre, festő

Tárlatok az üzemekben

A képzőművészeti világhét alkalmából Bács-Kiskun megyében tárlatokat rendeztek az üzemekben, iskolákban, tanyaközpontokban is. A Kecskeméti Konzervgyárban égetettzománc-művek láthatók, a Zománcipari Művek kecskeméti gyárában pedig *Goór Imre* festőművész alkotásait mutatják be. Kiskunhalason két vállalat, Baján pedig öt üzem dolgozói tekinthetnek meg képzőművészeti kiállításokat saját munkahelyeiken. Két tanyaközpontban — Matkópusztán és Ménteleken — fafaragók munkáit, Katonatelepen pedig *Bodri Ferenc* festőművész, József Attila-illusztrációit tették közszemlére.

— : Tárlatok az üzemek 4.

Hirlap, Bp. 19 18.

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1986 MÁJ 26

MAGYAR HÍRLAP

Goór Imre, festőművész

ra fogadta.

GOÓR IMRE FESTŐMŰVÉSZ legújabb olajfestményeiből, grafikáiból nyílt tegnap kiállítás Kecskeméten, a megyei művelődési központ művészklubjában. A klubfoglalkozással egybekötött kiállításon az alkotó válaszol az érdeklődők kérdéseire.

1021

Goór Imre

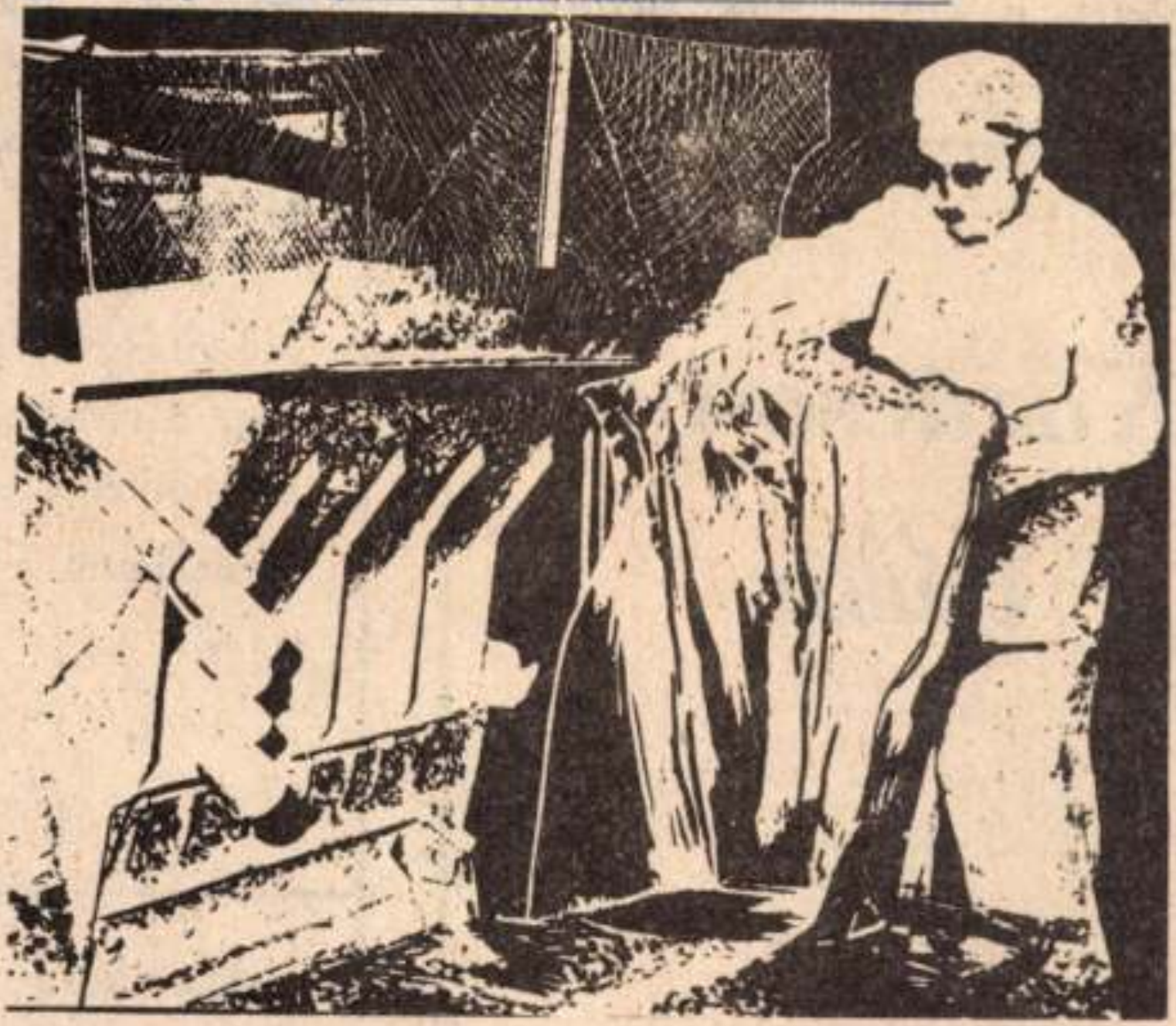

● **Goór Imre grafikája: Kecskeméti üzemben.**

Petőfi Népe, 1945. dec. 14.

magas [illegible]
könyvvel rendelkező alkalmi munkásokat. Jelentkezni lehet: Kecskemét, Bagi L. u. 4. sz. 8—12-ig. Munkaügynél. 4718

Karácsonyi vásár

boltjában árak!

általános iskol
fiatalokat 1976-
asztalos, lakato
lő tanulónak fe

Jelentkezni leh
szer Kereskede
személyzeti osz
Kecskemét, Cs
4. sz.

Felajánlunk m
db üzemképes
típusú nye
(kamiont).

Békés megyei
vásárló és Fel
lalat, karbanta

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Goór Imre, grafikus-művész
NÓGRÁD
1980 ÁPR 2 7

1021

A kecskeméti művésztelep múltja és jelene

A századfordulón sorra születtek egy-egy festői eszme jegyében hazánkban a művésztelepek. Nagybánya az impresszionizmus tanulságait vállalta, Szolnok Munkácsy örökségét, Gödöllő az európai szecesszió magyarítását. Kecskemét az induláskor szerényebb maradt, egyszerűen kellemes környezetet kívánt nyújtani az itt megtelepedő festőknek, hogy jó művekkel tárhassák fel a valóságot. Nem elvi egységet követelt, hanem becsületes munkát, mívességet — tárgyhű realizmust. Talán ez a kezdeti tisztesség is hozzájárult, hogy az 1912-ben megnyílt kecskeméti művésztelep hozzájárult több életmű kibontakoztatásához. Újdonságnak számított, hogy a város egy műtermekkel rendelkező villát bocsátott a festők, grafikusok, szobrászok rendelkezésére, melyet Jánszky Béla és Szivessy Tibor tervezett. Jól választották meg a művésztelep első vezetőjét, Iványi Grünwald személyében, aki addig Nagybányán dolgozott, és nemcsak festői rangja adott biztosítékot, hanem szervezőképessége is. Az alapító tagok sorában találjuk Herman Lipót, Olgyay Ferenc festőket, Csikász Imrét, a jeles és korán elhunyt szobrászt, továbbá Falus Elek grafikust. A szemlélődés helye lett a kecskeméti művésztelep, ahol kis ideig Uitz Béla is megfordult, s amelynek vezetését 1920-ban Révész Imre vette át. Az épületet 1957-ben újította fel a Művészeti Alap, s a zsennyei, nagymarosi művésztelephez hasonlóan nem egységes műhely dolgozik itt, hanem minden stílus képviselve van a beutalás rendje szerint. A múlt így módosult, az eredeti kecskeméti művésztelep alkotóház lett, s több évig dolgoztak itt a Képzőművészeti Főiskola hallgatói is.

A jelen művészeti élete Kecskeméten nemcsak erre a régi és alkotóházzá alakult művésztelepre épül, hanem újdonságokra. 1975-ben átadták a kecskeméti kerámiastúdiót, melynek vezetője Probstner János. Ez a műhely „nemcsak hivatásos alkatóművészeknek nyújt teret, hanem a Népművelési Intézet bevonásával amatőr alkotóknak, fiatal, tehetséges fazekasoknak". Ugyancsak ebben az időben valósult meg a tűzzománc-alkotótelep, Kátai Mihály irányításával. A megindításkor számba vették a grúz zománcművészet eredményeit, s a hazai tanulságokat is, azt például, hogy a belső díszítés, az épületek homlokzatának monumentális méretű tűzzománcgondozása egyaránt előtérbe került. A tűzzománc minden ágazata fontos szerephez jut a művésztelepi munkában, a résztvevő művészek egy-két itt készült munkájukat a Katona József Múzeumnak adományozzák.

Az 1912-ben megindult művésztelep új eszmékkel bővült a mi időnkben. Az alaptagok közül különösen Bozsó János, Diószegi Balázs, ifj. Éber Sándor, Goór Imre, B. Mikli Ferenc, Pálfy Gusztáv, Turi Endre munkássága jelentős, de számottevő az amatőr mozgalom is, s fontos tényező a Naiv Múzeum alapítása, mely országos értékeket vonultat fel.

Kecskemét gyűjti Bács-Kiskun megye klasszikus műveit is. Ennek jegyében létesítették a Tóth Menyhért Múzeumot, mely a város kulturális vagyonának komoly növekedését jelenti. Az erjedés sok helyen mutatkozik, s bízvást megállapíthatjuk, hogy mindez az 1912-ben indult kecskeméti művésztelep hatása, továbbteremtődése. Ma már nem egyszerűen csak a kecskeméti művésztelepről, hanem a város egyre színvonalasabb, országos méretű, fontosságú művészeti életéről beszélhetünk. Tevékenységüket nem korlátozhatjuk Kecskemét határáig, felöleli egész Bács-Kiskun megyét.

E sokrétűségben régi és új köztéri alkotásokat vehetünk számba. Kecskemét városképe az ország egyik legizgalmasabb építészeti ötvözete Kerényi József Ybl-díjas főépítész jóvoltából, aki a századforduló szecessziós mintáihoz igazodó jellemző és hatékony építészeti egységeket csatolt; korszerű figyelmességgel és mértéktartással. Kecskemét hirdette meg az I. országos folklórpályázatot, mely komoly sikerrel zárult, sok festő képzeletét mozgatta meg. A kecskeméti művészeti élet törekszik ma is, hogy a népi minták ne merüljenek feledésbe, hanem új alkotások forrásvidékét jelentsék.

Kecskeméten nagy hagyománya van a műgyűjtésnek. Nemes Marcell 1911-ben, a művésztelep létesítése előtt egy évvel komoly képgyűjteményt adományozott a városnak, melyet azóta is a múzeumban őriznek. Sajnos, csak azt, ami megmaradt belőle, mert a II. világháborúban a gyűjtemény nagy része megsemmisült. A magángyűjtemények közül a legnagyobb kollekció Bozsó János festőművész tulajdona, aki nagy körültekintéssel és megszállottsággal mentette múzeumotthonába Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Réti István festményeit, erdélyi ácsolt ládát, XVII. századi faszobrokat, a magyar fazekasközpontok legszebb emlékeit, melyeket mind a városnak ajánlott fel.

Nyilvánvaló, hogy az 1912-ben létesült kecskeméti művésztelep egyik előzménye, Lechner Ödön építészeti tevékenysége volt, aki az 1896-ban felavatott kecskeméti városházát tervezte szecessziós stílusban. Kár, hogy nagyszabású víztoronyterve az I. világháború pénzgondjai miatt sohasem született meg, s a Rákóczi-emlékmű megvalósulása is elmaradt. Ilyen sok elágazása van a hagyományt és az erjesztést illetően az 1912-ben létrejött kecskeméti művésztelepnek, mely annyi új kecskeméti művészeti intézménnyel egyetemben hívja alkotásra az ország sok művészét — hogy a költő, Juhász Ferenc szavaival „építse, építse ezt a hazát".

Losonci Miklós

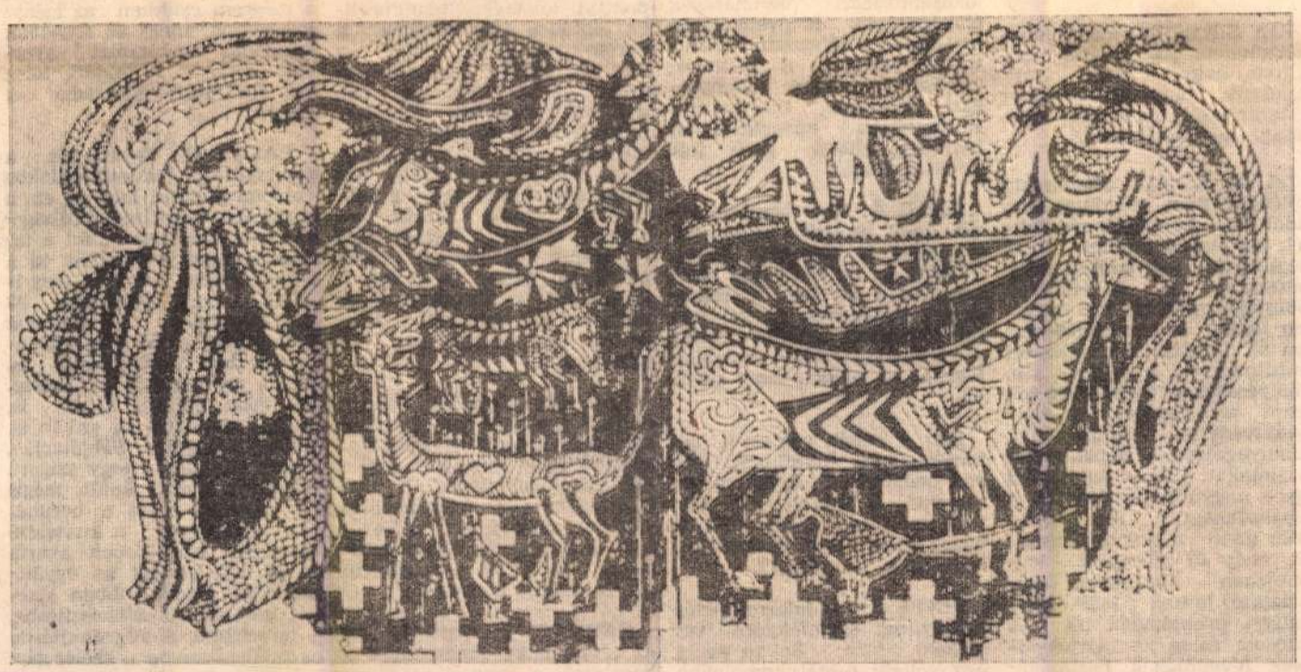

Goór Imre: Vadaskert.

arányos városhálózatra van szükség. Korábban sok városhiányos térségünk volt, s az ott élők az egészségügyi, oktatási intézményeket, kereskedelmi létesítményeket csak a nagyon távoli városokban találták meg. Az OTK jóváhagyásakor 74 városunk volt, azóta 23 település alakult várossá. Persze, majd csak akkor lehetünk elégedettek, ha minden egyes lakos 30—40 perces utazással elérheti azt a települést, ahol az ipari munkahelyek koncentrálódnak és városias az ellátási színvonal. Majd, ha 130 nagyobb városunk lesz, akkor beszélhetünk kiegyenlített városhálózatról. Az utóbbi évtizedben kétségtelen mérséklődtek az eltérő nagyságú városok közötti különbségek, de ezzel még a várt eredménytől messze vagyunk.

Itt van például Budapest és az öt kijelölt felső fokú város esete: a mai napig nem sikerült a főváros túlzott központi — országos döntési, tudományos, kulturális, oktatási stb. — jellegének csökkentése, mivel az ellensúlyozására kijelölt városok még nem fejlődtek a kívánt szintre. Viszont rendkívül dinamikus és a vártnál lényegesen nagyobb az a fejlődés, amelyet a megyeszékhelyek elértek, de azt sem szabad elhallgatni, hogy némelykor a közép- és kisvárosok rovására.

A múltban, sajnos túlsúlyban volt a mennyiségi szemlélet. Azt tartották: akkor lesz igazán város a város, ha növelik a népesség számát. A megyeszékhelyekhez is sokszor talán nem eléggé átgondolt módon csatoltak más településeket, s ezzel csökkentették a város ellátási színvonalát, s újabb fejlesztési gondokat vettek magukra. A feszültségek elkerülése miatt sürgősen összhangot kell teremteni a városok és a közvetlen közelükben levő települések között, hogy egységes ökoz. A városba áramlás mérséklésének egyik lehetősége valóban az agglomeráció fejlesztése, amely Szombathely és Kőszeg között egyre erősödik. Kőszeg a Rába folyó kavicsteraszáról nyeri a vizet, mely a Szombathelyen keresztülmenő vezetéken jut el az osztrák határ menti városba. A megyeszékhelynek korszerű szennyvíztisztító rendszere van, s kapacitása még nincs leterhelve. Meg akarjuk oldani a kőszegi szennyvíz Szombathelyen való tisztítását. A két város közötti települések — Lukácsháza, Gencsapáti és a kisebb falvak — még szabad beépítésű területek, kiváló közlekedési adottságokkal: vasút és közút köti őket össze az egymástól mintegy 20 kilométerre fekvő két várossal. Tehát mérsékelhető lenne a lakosság városba áramlása.

KS: Sokan helytelenítik urbanizációnk fokozódását, azt állítva, hogy a gyors városfejlesztés nincs összhangban a természeti, társadalmi, gazdasági adottságokkal . . .

LAÁR Á: Az urbanizáció fejlődése nem ellentétes társadalmi berendezkedésünkkel, sőt egyik feltétele, hisz céljainkat úgy tudjuk megvalósítani, ha az emberek többsége városias környezetben lakik. A városfejlesztésben az üzemek, a közlekedési létesítmények, a lakások stb. elhelyezésekor figyelembe kell venni a környezeti, a környezetvédelmi szempontokat. Elhanyagolásuk urbanizációs ártalmakat szül, s ez később egyre nagyobb terheket ró a népgazdaságra. Az egyik ilyen gond a szennyvíztisztítás, mely 97 városunk legtöbbjében korántsem megnyugtató, lassan már egészségügyi problémává nő. A városok, főleg az iparterületek levegőjének tisztaságával sem dicsekedhetünk, bár az elmúlt négy évben sikerült pozásuk, a tűzoltás stb. Persze, az is bizonyos, ha egy városrendező, egy településtervező e töménytelen mennyiségű törvényt be is tartja, azzal még nem teremt várost. Kell az a plusz, ami jóval nehezebben fogalmazható meg, nevezzük használhatósági törvénynek. Vagyis, hogy egy város a benne élő emberek testi és szellemi befogadására alkalmas legyen. Ebben a tekintetben még sok a tennivalónk.

PAKSY G: Közbevetőleg: lehet, hogy a törvények látszatra gúzsba kötik, szabályozzák a városépítést, de az egész népesség érdekében történik, például a területgazdálkodásra vonatkozóan. Elismerem, túlságosan mereven, úgyszólván általános érvénnyel próbáltuk szabályozni a lakásépítések, beruházások előkészítését, megvalósítását, ugyanakkor társadalmi méretekben fellazult a területbeépítésre vonatkozó állampolgári fegyelem, tízezerszámra építettek házakat olyan helyekre, ahová nem lett volna szabad.

LAÁR Á: Nem beszélve arról, hogy legszebb természeti tájainkat is már-már veszélyezteti ez az önkényes építkezés és a jövőben, a társadalom érdekében sokkal határozottabban kellene eljárni a szabálysértőkkel szemben, legyen az egyén, vagy üzület.

KS: A másik véglet: a takarékosságra hivatkozva sűrűn beépítettek egyes városrészeket. A magas, sorba állított, unalmas, erkély nélküli házak most már évtizedekig rontják a városképet.

FINTA J: A lakástermelés mennyiségi szemléletére vezethető vissza. Sokan pedig úgy vélték: minél komolyabb egy város, annál magasabbak a házai. Nemcsak a 40 ezer E nőtt városokban a terek és utcák szövevénye, a parkok folyamata a rangsornak megfelelően épült fel, voltak ennek alárendelt kis utcák, megvoltak a díszes terek, a nyugalom, a kereskedelem zónái . . . tehát a városlakó igényeihez alkalmazkodott a város. Sajnos új építkezéseink nem nagyon felelnek meg e kívánalmaknak. A mi korunk lényegében megalkotja a magyar városokat és korrekciójukra hosszú ideig nem lesz mód. Akad, ahol monotónia jellemzi a városközpontot is, tulajdonképpen az ilyen településnek nincsen centruma. Így járt például Dunaújváros. Bár használatában kialakította saját központját, de máig sincs tere. Jó ellenpélda Salgótarján, ahol a városépítést egy sajátos, máshol nem látható központtal kezdték. Rendkívüliien fontos a különbözőség a városrészek között, mert a környék sajátos levegője visszahat az ott nevelkedő, élő, dolgozó emberek kedvére, mentalitására. Olyan városközpont, ahol jól érzem magam, például Kecskemét, de ilyen Szekszárdé is és a történelmi városok közül — Sopron, Kőszeg, Szeged, Pécs —, szinte valamennyi. Nem véletlenül keresi az ember a történelmi városmagvakat, mert az új, tervezett központok nem érik el ezt a színvonalat.

KS: 1980-ig milliós lakásépítési program megvalósítására vállalkozott a népgazdaság, s ezzel tovább formálódik városaink képe. A jövő nemzedéke előtt nem hozhatjuk fel mentségül a kevés időt, a kevés pénzt, a sürgősséget, ha netán nem sikerül jót és szépet alkotni . . .

KERÉNYI J: Valóban itt az ideje, hogy megszűnjön a beruházó, a tervező és a kivitelező egymásra mutogatása. Mert a városrendezés és lakást, egyenként ké mélyre. Tehát összesen lakónak. (Megjegyzem legdrágább lakás a k mert ugyanarra a la letre, ugyanazok a bere si tárgyak, kiszolgál ségek szükségesek, m nagy lakásban). Száz árából építhetünk né négy hét személynek alkalmas lakást! Így 308 férőhelyet nyerünk. A tanácsok többnyire mégis az első lehetőséget választják, 100 garzonlakást építenek, mert így teljesítik a lakásdarabszámra vonatkozóan előirányzott tervet. Pedig ugyanazért a pénzért 108-cal több lakót lehetne elhelyezni. Nem azt mondom, hogy csak nagy lakásokat építsünk, csupán felvetettem az ésszerűbb lakásállomány-összetételt. Építjük a lakásokat az országban, s mégsem csökken az igénylők száma, mert az általában kétszobás otthonokat gyorsan „kinövi" a család, főleg ott, ahol több generáció él együtt.

PAKSY G: Egyetértek a gondolattal, lakásépítésünkön valóban nyomot hagyott ez a paraméter-kötöttség. Túlságosan mereven fogták fel a tanácsok, nem használták ki a lehetőségeket, mert ha meg is adják, hogy átlagosan 53 négyzetméteres lakásokat kell építeni attól még készülhetnek hét férőhelyesek is. Tehát ugyanabból az összegből lehet építeni kicsit is, nagyot is, sűrűn is, ritkán is. Városa válogatja. Salgótarján, annak ellenére, hogy szigorú feltételek között épült, mégis jól sikerült, mert a beruházó, a tervező, a kivitelező egyaránt célratörően akarta és jó volt köztük az együttműködés. Minél jobban sikerül bevonni az előkészítésbe, a tervezésbe, a végrehajtásba és az ellenőrzésbe a széles tár- [illegible] megalapozott. hisz társadalmi méretekben elismert településeink fejlődése. A városok fejlesztésére ezután is meglesznek forrásaink: az építésben az állam, a vállalatok, a szövetkezetek és a lakosság is saját erejével részt vesz, hozzájárul társadalmi munkával. El kell gondolkoznunk azon, ami eddig történt, hogy jobban élhessünk anyagi lehetőségeinkkel. Vannak igényeink, a lakosság szeret városiasan élni, e feltételek megteremtéséhez viszont fontos, hogy mindenki részt vállaljon a környezetalakításban, hogy jobban magáénak érezze városát.

Városaink fejlesztése csak egységes irányítással képzelhető el, az ágazati, vállalati, vagy egyéni elgondolások ötvöződjenek a városi gazdasági és társadalompolitikai, környezetvédelmi célokkal. Csak ezek képezhetik alapját a rövidebb, vagy hosszabb távra szóló rendezési-építési terveknek. Most a beruházási színvonal kisebb mértékű visszaesésével a mennyiségi szemlélet helyett a tartalmi követelmények, a minőség és az esztétika kerül előtérbe. A testületeknek is igényesebben kell dönteniük, s mindez visszahat a tervezés módjára. A holtponton túlvagyunk, elindult egy folyamat. Bizonyos, hogy néhány év múlva sokkal nagyobb eredményekről beszélhetünk, legalábbis az előkészítésben, majd később a városépítésben. Ezért vagyunk optimisták.

héjú, üres, törékeny alkata még rímel is az emberi személyiség hasonló vonásaira. Így egyszerre csak a formai megoldás és tartalmi meggondolás észrevétlenül egymásra talál, szintézist alkot. S a művészi kifejezés e harmóniája még megnyerőbbé teszi a hamis pózoktól, hazug pátosztól mentes, egyszerű beállítású fiatal alakokat. Sajnos azonban e szerény hangvételű s ezért valószínűleg nem elég meggyőzőnek tartott festett terrakotta szobrok elé tolt beburkolt, fehér gipszfigurák már ismét elveszítik iménti önálló hangjukat. Mert a csomagolási mód spirituális hatásai hazai pályán eredetileg *Eskulits Tamás* szobrászkollégától már ismerősek. Ugyan Körösényinél inkább a lefojtott feszültségek, a külső-belső megkötözöttség, ámokfutó vágy és cselekvésképtelenség kifejezési eszköze, illetve másutt az arctalanság, a tulajdonságok elmosódottságának, leplezettségének szimbóluma a személytelenítés fogása. De a szobrok nagy részében hasonlóképpen visszaköszön egy-egy jólismert mesterfogás, például *Varga Imré*től, *Melocco Miklós*tól, *Kő Pál*tól vagy másutt *Vigh Tamás*tól. E ravasz cselfogással elfogadhatóvé téve a kölcsönzést, az elkendőzött *Giacometti*-kompozícióban Körösényi a nagy olasz mester plasztikai világát is elorozza. A hosszú névsorolvasással elég sok neves mester felemlegetését kell e művészi vállalkozásban dícsérnünk. E kiváló propagandamunka célja azonban sajnos nem az elődöknek szóló tiszteletadás, hanem az, hogy a fiatal művész idejekorán kezdi saját szobra számára az emelvényt állítani. Nem is a nagyon távoli jövőben, nem is nagyon elvont dicsőséget akar. Ahogy a Vigadó előcsarnokában hallottam, a művek mindegyike megrendelhető a művész műtermében. És ha valaki netán tanácstalan, hogy melyiket vegye meg, mert még nincs végleges elvi álláspontja, vásároljon egy biankó emlékérem-sorozatot „Emlékére, évfordulójára" címmel, bronzból, négy darabban. Ráér a hiányzó adatokat kitölteni, és a mester biztosan megszámítja neki, jutányosan...

Gyetvai Ágnes

Goór Imre
Megyei Művelődési Központ, Kecskemét
1981. V. 17.–VI. 7.

A 30 esztendő óta kiállító művész, az idén 60 éves Goór Imre legutóbbi évekbeli rajz-, metszet- és festménytermését gyűjtötte egybe kecskeméti kiállítására. Az eddig vezető szálak (mesterei, művészeti tanulmányai, a honnan hová jutás örök kérdése stb.) kibogozása helyett fontosabb megvizsgálni e kiállítás tükrében azt, hogy hol tart most, avagy mit s hogyan fest mostanában. Annál is inkább fontos ez, mivel Goór az elmúlt évtizedekben gyakorta és éles cezúrákkal váltott festői modort, elhagyta és meghaladta korábbi önmagát. Valahol a személyiség, a művészegyéniség sajátja és legbelsőbb lényegéhez tartozó jellemzője a gyors alakváltoztatás, a friss művekkel való reagálás művészeti hatásokra, emberi és természeti élményekre. S nemcsak a rajz és festés eszközeivel, hanem verssel is, hiszen költői termése önálló verseskönyvvé érett (*Csigolyagyöngyök*, Kecskemét, 1976). A több műfajú Goór Imre munkásságából még fontos megemlíteni művészeti írói, tipográfusi, szerkesztői és főleg a Forrás-könyvekhez (a Kecskeméten megjelenő Forrás folyóirat könyvsorozata) kapcsolódó illusztrátori tevékenységét.

Grafikái sorából kitűnnek finom mívű, már-már csipkefinomságúra szőtt belső rajzolatú cinkkarcai. Ember és állat, ember és természet, állat és természet harmonikus viszonyát, az ember felszállni, repülni vágyódását, szabadság utáni áhítozását jelenítik meg. Általánosítható érvénnyel szólnak állatoknak és embereknek az alvilágban, földön és égben zajló örök küzdelméről, úgy, hogy e művek ösztönző közegében a keleti művészetek állatküzdelem-jelenetei és a népművészet szerkesztő elvei is föllelhetők. Irodalmi alkotásokhoz (Petőfi, Sántha György és a maga verseihez, Zám Tibor szociográfiájához stb.) készült rajzai és cinkkarcai közül azok a legjobbak, amelyek nem szolgaian és leltárszerű pontossággal veszik számba és sorolják föl a szöveg motívumait, hanem vizuálisan hozzáadnak valami többletet, vagy legalábbis igyekeznek úgy parafrázisok lenni, hogy egyúttal önállóságukat is megőrzik.

Goór Imre: Lovaim, cinkkarc, 12x22 cm, 1976 (fotó Kiss B.)

Alvilági, földi és égi erők, emberek és állatok külön való és össze is kapcsolódó birkózását megrögzítő *Küzdelem* című rajza és metszete (festményváltozata is készült) jelképesen vonatkoztatható az eddigi életműre, bizonyos fokig a festő „küzdelmeire" is. Művekkel – ha kellett, verssel, rajzzal vagy festménnyel – harcolt önmagáért, kifejezési biztonságáért. Elkoptatott formula, de tény: eddigi művészi útján változó sikerrel és eredménnyel.

Legújabb festményein visszatér a korábban elhagyott, tónusos, árnyalatos és világos színek használatához. Elhagyta a síkra komponált erős színhatású montázsokat, motívumátiratokat, és főleg elementáris természeti élményeit sűríti festményekké. A legutóbbi kanadai utazása után készült, a tárlat központjába rendezett művek élményforrásairól a festő így vallott: „Hatottak rám a természet »művei« közül a 9000 méter magasból látott Grönland, cukorsüveges csúcsaival; a fantázián is túllépő Rocky-Mountains gyorsan pusztuló szikláival, vonulataival, mindent megőrlő gleccsereivel."

Festményei a városba szorult, a természetbe megpihenni járó ember csodálatát fogalmazzák: hegyek égbe nyúló láncolatai, gleccserek pusztító szeszélye, a tiszta levegőjű fennsíkok iránt, ahonnét messzire látni. Goór képzeletét – a festményein le- s fölbukó, jelképes madarait – ámulatba ejti a hegyek magasztos fensége, rabul ejti a gerincek szikrázó hófehérsége. E világos színhatású képekkel kapcsolatban keresetlenül adódik *Tóth Menyhért* – Goór által szeretett és megbecsült – fehéren izzó festészetének emlegetése, még akkor is, ha Goór legújabb művei konkrét motívumokhoz tapadnak és összességükben hagyományosabb felfogásúak és hatásúak, mint Tóth Menyhért panteisztikus erejű késői képei.

Sümegi György

A Kecskeméti Kerámia Stúdió kiállítása
Kőszeg, Zwinger, 1981. V. 15–VI. 6.

A kőszegi Zwinger helyiségei ugyan már évek óta két iparművészeti ág – a textil és a kerámia – kiállítóhelyéül szolgálnak, de eddig csak egy alkotóműhely (a szomszédos Velemben ugyancsak a Savaria Múzeum égisze alatt működő textilművészeti) volt többé-kevésbé meghatározó hatással e kiállítássorozatra. Több egyéni kerámiakiállítás után most sor került egy fiatal, mindössze három-, négyéves múlttal rendelkező műhely, a kecskeméti stúdió eredményeinek kollektív bemutatására.

A kiállítás kicsit más, mint a szokásos

GOÓR IMRE

Művészet 1981/10

Részlet a kiállítás enteriőrjéből (fotó Rosta J.)

kollektív tárlatok, a résztvevők kevés kivétellel nem szóltak bele, mivel is alakítják majd az együttes képet. Nem minden esetben a legújabb s alkotójuknak talán legkedvesebb, őt legjobban képviselő tárgyak szerepelnek. Ez a helyzet lehetővé és szükségessé tette az együttes munka főbb tendenciáinak, markánsabb jelenségeinek érvényesítését – természetesen olykor az egyéniség rovására. Így a nevek említése valójában kerülendő volna, de az eligazodást mégiscsak ez teszi lehetővé.

A kiállítás élénk, friss hatású összképe egyértelműen bizonyítja e nagyon erősen technológiai meghatározottságú művészeti ágban a hasonló alkotó műhelyek rendkívüli előnyeit. A kézműves keretek közt dolgozók itt saját műhelyben soha el nem érhető technikai adottságokhoz (drága anyagokhoz, magas hőfokú égetéshez) jutnak, a fejlett technikával rendelkező gyárak tervezői pedig a termelés kötelmeitől mentes ösztönző légkörhöz, a hosszas elmélyülés vagy akár a kockázatmentes kudarc biztonságot adó lehetőségéhez. A Stúdióban mindenki túllépheti kényszerű korlátait, s nemcsak technikai-technológiai vonatkozásban. Az egymás melletti munkában egymástól ellesett s esetleg a „szerzői joggal visszaélők" kezén tökéletesített eljárások, a gondolatok interferenciájából született új minőségek, az állandóan jelenlevő „konkurrencia" permanens kérdésfeltevései s a született válaszok, a közös, egyenlő lehetőségektől tisztességesebbé tett „szabad verseny" a magyar kerámiaművesség egészének fejlődését, a születő új értékek gyors szétáramlását biztosítják.

Természetesen (vagy talán nem is oly természetesen?) a kecskeméti stúdióban jelen van a magyar kerámia mindkét – s mint a kiállítás is mutatja –, egymást nem szükségképpen kizáró útja: a használati tárgyak alkalmazott iparművészete s a grand art igényével fellépő, a „határesetekig" eljutó autonóm kerámia olykor köztes műfaja. Utóbbinak önálló rangját jelzi, hogy – Kecskeméten legalábbis – egyre inkább tudatosan és sikerrel távolodik el a dísztárgy rosszízű fogalmának kétes kiindulópontjától. A művészeti ágak közti merev határok mára érvényüket vesztették: ezt a tételt Kecskeméten a legjobb tanú, a minőség képes igazolni. S hogy újból visszatérjünk a kérdés technikai oldalához: tanúi lehetünk az ízlésromboló tárgyak anyagaként kompromittált porcelán teljes rehabilitációjának. Méretbeli és formai konvencióitól megszabadítva, fénylő, lakkszerű máza nélkül, anyagában színezve, keverve a legreményteljesebb nyersanyagok egyikévé lett. Változatos tulajdonságai monumentális építésre és szinte mikroszkopikus felületi hatások elérésére egyaránt alkalmassá teszik.

Ezekkel a lehetőségekkel él *Polgár Ildikó* hatalmas idoljain s *Probstner János*, aki a folyóvízi és csapadékerózió alakító hatásait mikroméretekben alkalmazva formál a porcelán masszából új, idegen- s mégis anyagszerűen ható plasztikát. Porcelánból lobognak *Geszler Mária* szenvedélyesen csapongó fehér drapériái is, csakúgy, mint *Fekete László* lendületes, gyűrt formái. De a porcelán hagyományosabb funkciók és formák közt is képes megújulni, ha kísérletező bátorsággal alkalmazzák, mint *Sarkantyú Judit* teszi, aki kézzel korongolt táljain az idegen anyagokkal kevert porcelán viselkedését tanulmányozza, vagy *Pannonhalmi Zsuzsa* és *Kádasi Éva*, akik a máz új lehetőségeit firtatják, s *Tóvölgyi Katalin*, aki a végtelenségig manipulált felületeken is képes megőrizni a könnyed, graciőz hatást. Persze a táguló technikai lehetőségektől lázba hozott művészek sok anyagkísérlete a kézzelfogható eredmény s az izgalmas hatás ellenére sem válik automatikusan művé. A csupán technikai indítékú kutatásokon *Orbán Katalin* tudatosan kialakított, tartalmi célt szolgáló s adekvát kifejezőeszközzé vált kísérletei és *Pagony Rita* brutálisan egyszerű, a különböző olvadáspontú anyagok fizikai együtthatását nem hideg rációval szemlélő, hanem a magma elementáris erejét felidézni képes anyagmetszetei emelkednek leginkább túl.

A sok, merőben új felfedezés és mázkísérlet közt az egyik réginek számító, bár mostanában nem gyakorolt égetési mód, az úgynevezett rakutechnika volt az, melybe láthatóan beletört a bicskájuk a minden másban sikerrel próbálkozóknak is. Ez a tárgycsoport azt mutatja: valójában még a legötletesebbek sem jöttek rá, mire is lehetne s kellene használni. Nem lehetetlen pedig, hogy ez a technika hasonlóan ígéretesnek bizonyul majd, mint a lejáratott s újra felfedezett porcelán.

A használati kerámiát ebben az együttesben a viszonylag kevés étkészlet képviseli, de köztük néhány valóban színvonalas is található. *Szalai László* készlete szép színű, kellemes tapintású, könnyen tisztán tartható mázával, nemesen egyszerű, a funkciót végsőkig tisztelő s mégis – vagy épp ezért – elegáns formájával magaslik ki. Artisztikuma a designer alapos termelési tapasztalataiból s az autonóm művész más jellegű feladatokon is próbára tett fantáziájából egyaránt táplálkozik. Némiképp hasonló erények fedezhetők fel *Veres Borbála* készletén s *Thorma Istvánné* sok darabos nagy vállalkozásán, melynek formai szépségeit a kereskedelemben sajnos máig kötelező érvényűnek elismert nyúlós fényű porcelánmáz csak részben engedi érvényesülni. Míg a pièce unique esetében a sikeres mű elkészülte, kiállítása, reprodukálása után annak rendje és módja szerint betöltötte hivatását, s ha arra érdemes volt, bevonult a művészeti ág történetébe, a használati kerémiánál nem elégedhetünk meg ezzel. Bárha a kecskeméti stúdiót részben fenntartó, s ott tervezőit rendszeresen képző Finomkerámiaipari Művek sem érné be ennyivel!

A Stúdió számunkra elsősorban mint a magyar kerámia műhelye fontos, de mindenképpen meg kell említenünk néhány külföldi művészt, akik kitűnő munkákat hagytak a kecskeméti gyűjteményben ott-tartózkodásuk zálogaképpen, s akikre szemlátomást e műhely légköre és lehetőségei ugyancsak felszabadítólag hatottak. A kanadai *Yvette Mintzberg*, a svájci *Lou Schmidt*, a keletnémet *Heidi Rosemann* és a lengyel *Anna Malicka Zamorska* teljesítménye a jó átlagszintet mutató kiállításból is kiemelkedik.

Várkonyi György

Metafizikus bálványok
Benes József grafikai kiállításáról
Szeged, Bartók Művelődési Központ, B. Galéria, 1981. június

Benes József grafikái nemigen tűrik a langyos szemlélődést. A határozottabb, elevenebb színfoltok mindjárt „mellbevágják" a nézőt, a különös bálványszerű figurateremtmények pedig meghökkentenek, ingerelnek bennünket. Szinte provokálnak e művek: a lényegre koncentráljunk, majd értelmezzük a dolgokat, és foglaljunk is állást. Annál inkább, mivel jobbára egyféle átlátható tematikai, gondolati körben mozognak az alkotások, ugyanakkor sajátos grafikai szemléletet, tudatos építkezési szándékot tükröznek. Húsz szitanyomatról van szó valójában, egyszersmind a művész első önálló szegedi bemutatkozásáról.

Ritkán találkozhatott még a közönség, a szakma Benes műveivel. Ő mindössze három éve telepedett le Szegeden, előzőleg Jugoszláviában tevékenykedett. Így talán indokolt, ha kiállítása kapcsán némileg pályafutását is érintem. Először is azt, hogy Benes József festő szakon végzett a belgrádi Akadémián. Hosszú ideig a Zentai Művésztelep vezetője volt, többször vendégeskedett a makói telepen. A hetvenes évek elejétől foglalkozik rendszeresen grafikával, elsősorban szerigráfiákat készít. A jugoszláv és magyar kiállítások mellett Lengyelországban, Romániában, Csehszlovákiában, Finnországban és Angliában is bemutatták műveit, továbbá a nemzetközi grafikai biennálékon

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Goór Imre,
grafikusművész

SOMOGYI NÉPLAP

1980 JUN 15

1021

Goór Imre: Vadaskert

örüket, szakmai ügyvitelü-
et, hiszen ezt a munkát se-
ol nem tanítják. Szakmai
eleményt mondanak, amikor
ásárlásra felajánlanak a
úzeumnak műtárgyakat. Ők
öntötték el, hogy valóban
runszvik Teréz esernyőjét
Széchenyi István kéziratos
nkönyveit kínálták-e az el-
dók.

A munkatársak néhány ér-
ekes múzeumi tárgyat mu-
atnak. Egy 1700-ból szárma-
ó oklevelet Váradi Péter
evére kiállítva; a nagyenye-
i diák ezt az útlevelet az
rdélyi kancelláriától kapta
emutatásra a külföldi egye-
emekre; egy 1700-ban készí-
ett éggömböt s néhány régi
izikai taneszközt: nagyítót,
etítőt, hanglemezféleséget...
Valamennyi becses érték!
A múltunk és jelenünk érté-
kei!

Szémann Béla

— A pécsi orvostudo
nyira megyek, Laci pedig
műegyetem villamosmérnö
karára.

— Mi döntötte el a pály
választást?

— Nyolcadikos korom
mérnöki pályára készülök
mondja Laci — A megyei
törő-olimpián első lettem r
tematikából, de mégis fiz
tagozatra mentem a gim
náziumban. Itt aztán jöttek a
különböző versenyek, a kö-
zépiskolai matematika lapok,
s tavaly is részt vettem az
országos szaktárgyi verse-
nyen.

Kiss Istvánnál nem volt
ilyen egyértelmű a dolog.

— Negyedikes gimnazista
koromig foglalkoztam én
mindennel, matekkal, fizikával,
kémiával... Ebben az
évben a biológia kezdett ér-
dekelni, jelentkeztem hát az

— Igen, [illegible]
első három helyezettjét meg-
hívták, s a kitüntetés mellé
kaptam ezer forintot. Csodá-
latos módon még mindig
megvan, de csak azért, mert
a borítékot szépen lepecsétel-
ték, s nincs szívem felbonta-
ni.

— Szabad idő?

— Most van bőven, ilyen-
kor jöhet a strand, a mozi.
Mi Lacival nagyon jól meg-
vagyunk, de más a baráti kö-
rünk. Most ez a két sikeres
szereplés jobban összehozott

lágbajnokság csoportbeosztását. A két négyes: Real Madrid, Corinthians, el-Naszr (egyiptomi), valamint az afrikai Bajnokok Ligája győztese (A); South Melbourne, Manchester United, Necaxa (mexikói), Vasco da Gama (B). *(Rio de Janeiro)*

GYŐZTESEK a tornász-világbaj-

zsef, a klub tulajdonos-ügyvezetője ma nevezi meg az együttes új trénerét.

MA játsszák az élvonalbeli futballbajnokság kilencedik fordulójának nyitómérkőzését. A 20 órakor kezdődő Kispest–Diósgyőr találkozót Puhl vezeti.

Raul, a Real Madrid csatára csapata egyenlítő gólját szerzi a Barcelona elleni rangadón. A spanyol labdarúgó-bajnokság 7. fordulójában: Barcelona–Real Madrid 2-2; gól: Rivaldo (29.), Figo (49.), illetve Raul (27. és 86.) REUTERS-FOTÓ

GOCR Imre

NÉPSZABADSÁG

OLVASÓ- ÉS KÖZÖNSÉGSZOLGÁLAT
TELEFON: 250-0110

EÖTVÖS PÁL elnök, főszerkesztő • KARCAGI LÁSZLÓ, TAMÁS ERVIN, ZALAI
FEJÉR GÁBOR képszerkesztő • ROVATVEZETŐK: Budapest: BUZA PÉTER • F
információ: VAJDA PÉTER • Társadalompolitika és kultúra: VÖRÖS T. KÁROLY
igazgató: SZELES PÁL. • Terjesztési igazgató: MIKLÓS IMRE • Szerkesztőség és k
szabadsag.hu • Terjeszti a HÍRKER Rt., az NH Rt. és a regionális részvénytársaságok
a kiadónál (Telefon: 250-1680/terjesztés, fax: 368-8844). Előfizetési díj egy hóra
http://www.lang.hu/szikra.nyomda. E-mail: szikra@lang.hu • INDEX: 25 001 ISSN (

Vápnab 129.09 1999 okt 15.

az Alsóvárosi temetőben.

DEÁK JÁNOS, a Kopint-Datorg Rt. 71 éves korában elhunyt elnökének temetése október 17-én 10 órakor lesz Budapesten, a Kozma utcai zsidó temetőben.

VÉGZETT PÁLYAFUTÁSÁVAL – és búcsúzóul két bikával – Spanyolország első profi torreádornője. A 27 éves Cristina Sánchez már májusban bejelentette, hogy visszavonul, ám azután még vagy tucatnyi bikaviadalon vett részt. Pályafutását azért hagyja abba, mert a legtöbb férfi matador nem hajlandó elfogadni kollégaként. Sánchez 1996-ban vált Európa első profi torreádornőjévé.

GOÓR IMRE festő-grafikus közel fél évszázados képzőművészeti munkásságáról ad keresztmetszetet az az életmű-kiállítás, amely csütörtökön nyílt meg Kecskeméten. A tárlaton – amely december 19-ig várja az érdeklődőket – összesen 105 grafika, olajfestmény és tűzzománckép látható.

WAJDA-FILM BEMUTATÓJA. A lengyel fővárosban csütörtökön megtartották Andrzej Wajda világhírű lengyel filmrendező legújabb filmjének, a

besült. Egy másik börtönből alagutat ásva szökött meg, ugyancsak szerdán, 35 fogoly.

AUDIOVIZUÁLIS KONCERTET tartanak vasárnap este az egri Minorita templomban II. János Pál pápa hivatalba lépésének 21. évfordulója alkalmából. A koncert hanganyagát a szentatya Abba Pater című CD-lemeze szolgáltatja, amely tavasszal a Sony kiadásában látott napvilágot.

ZVOLSZKY ZITA festőművész kiállítása október 18-án, hétfő délután öt órától látogatható az OTP Bank Galériában (Budapest, Szabadság tér 7–9., Bank Center épület.). A tárlatot, amely a hónap végéig mindennap nyitva tart, Hernádi Miklós író-szociológus nyitja meg.

ÍTÉLET. Első fokon tizenöt, illetve tizennégy évi fegyházbüntetésre ítélte a Somogy megyei Bíróság csütörtökön a múlt év januárjában történt siófoki taxisgyilkosság két vádlottját. S. Zoltán elsőrendű, a bűncselekmény elkövetésekor 25 éves, H. Krisztián másodrendű, akkor 21 éves vádlott Keszeg István siófoki taxist brutálisan bántalmazta, majd megölte, pénzét elvette. Az ítélet ellen az ügyész életfogytig

sor a tudomány és a technika érdekes újdonságait kívánja bemutatni ismeretterjesztő kisfilmek segítségével.

TÁVÚSZÓ KENGURU. Az ausztráliai Queensland partjaitól hét kilométerre mentettek ki a tengerből egy bajba jutott kengurut. Az erszényes meglepő módon nem csupán fenn tudott maradni a víz felszínén, hanem arra is képes volt, hogy közben elkerülje a tájékon ebben az évszakban nem ritka krokodilokat és cápákat is. A szerencsés állat a kenguruk wallaby fajtájához tartozik.

HELYREIGAZÍTÁS. Téves volt az az információ, amit szeptember 24-i számunk első oldalán a New York: a palota fantomja című cikkben írtunk. A New York-palota új tulajdonosát, a német Messerschmitt Alapítványt bemutatva ugyanis azt írtuk, hogy a budapesti német–magyar kereskedelmi kamarában nem tudtak információt adni az alapítványról. A Német–Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara erre reagálva annak közlését kérte, hogy a cikket író munkatársunkkal nem beszéltek, ő feltehetőleg egy másik szervezettől kért adatokat. A tévedésért elnézést kérünk.

Zöld út a Mammut 2-nek

MTI-JELENTÉS

A környezetvédelmi engedély kiadását javasolja a Mammut 2 üzletközpont építéséhez az az előzetes környezeti hatástanulmány, amelynek főbb megállapításait vitatta meg csütörtökön a fővárosban a Budai Belváros Baráti Köre. A Budapesti Városvédő Egyesület keretein belül működő kör előtt *Steiner Ferenc,* a tanulmányt készítő Fővárosi Levegőtisztaságvédelmi Kft. ügyvezető igazgatója ismertette a megállapításokat. Eszerint a Széna térre tervezett Mammut 2 üzletközpont létesítésével a környék minden tekintetben értékesebbé válna. A független környezetvédelmi szakember hangsúlyozta, hogy a Mammut 2 tervezői az ÁNTSZ és a lakosság véleményét maximálisan figyelembe véve átdolgozták a terv első változatát. Az előzetes környezeti hatástanulmány olyan javaslatokat tartalmaz, amely kiküszöböli, hogy később se jelentkezzen rejtett környezetkárosító hatás.

GOÓR IMRE

1021

Goór Imre FURULYASZÓ

NÉPSZAVA 1982. FEBRUÁR 6.

Darvas József –

Február 10-én lenne 70 esztendős a harminc—hatvanas évtizedek irodalmának, dráma- és filmművészetének kiemelkedő alkotó egyénisége. Közel tíz éve már nincsen közöttünk; miként nemzedékének más kiválóságait, viszonylag fiatalon — 61 éves korában — ragadta el a halál, őrölte fel erejét a nép szolgálatában eltöltött, megpróbáló küzdelem, az országhatárainkon túl is megbecsült értékeket teremtő, megfeszített munka.

Darvas József a közvélemény jelentékeny részében úgy él, mint a népi írók irányzatának, a forradalmi demokratikus parasztmozgalomnak egyik baloldali vezető alakja. *Darvas* ezt a múltat — a kezdetektől fogva elszegényen kinyilvánított

tozására, eszmei
kvalitásaira a haz
ráns munkásmozg
olyan marxista esz
Lukács György, R
Bálint György,
Tamás Aladár, Ba
Jordáky Lajos
Megérezték — mi
nemzetközi szociali
szeti fejlődés érték
már egyértelműen
meg —, hogy a da
mű egésze, annak *első* szakaszával egyetemben fontos részeleme a magyarországi szocialista realizmus bontakozásának. Eszmei arculatában, ars poeticájában legközelebb *József Attilához, Nagy Istvánhoz*, s az úgynevezett „munkásírók" csoportjához áll, akikkel együtt lépett fel irodalmi esteken a budapesti és vidéki munkásotthonok-

sőbb törvényhozó és ellenőrző testületébe, mindvégig felelős tisztségviselője volt a népfront irányító szerveinek, halála idején tagja a Népköztársaság Elnöki Tanácsának. A fordulat éve és a szocialista építés elindulása nehéz szakaszaiban fontos kormányzati irányító posztokat töltött be: 1947—1950 között építésügyi, 1950—1953 között

1982 FEB 6
NÉPSZAVA
MHSAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 21.
Telefon: 337-748, 340-726

GOÓR IMRE

1021

Goór Imre: Életfa

1981 DEC 3 1

NÓGRÁD

6

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
MAGYAR HÍRLAP

CSÜ

KOSSUT

8.06: A Magy... vízió gyermekkórusa énekel
8.28: A Nyitnikék postája
9.04: Az építés öröme és gyötrelme
10.03: Bummbele Cirkusz. A Gyermekrádió szilveszternapi mókás műsora a 6-os stúdióban
11.05: Világajtó
11.35: Régi zene — rézfúvókra
12.15: Dalaim. Petőfi Sándor versei. Elmondja: Fodor Tamás és Horváth Ferenc
12.25: Marcella Pobbe és Rudolf Schock operaáriákat énekel
13.00: Egy kis figyelmet kérek! Darvasi István jegyzete
13.10: Világjáró zenekarok
14.29: Hol tart a világ mezőgazdasága?
15.05: Az Állami Népi Együttes felvételeiből
15.54: Magyar előadóművészek
16.39: Szénégető-dinasztiák
17.05: Lakoma (ism.)
17.58: Régi filmslágerek
18.40: Versek
18.53: Híres előadóművészek lemezeiből
19.40: B. Ú. É. K. — 1982! A Rádió Kabarészínházának szilveszteri bemutatója Mindenki a fedélzeten!

PETŐFI RÁDIÓ:

6.00: Népszerű muzsika — korán-kelőknek
7.00: Operettrészletek
8.05: Népdalok
8.30: Vasárnapi koktél — csütörtökön (ism.)
10.00: Harminc perc alatt a Föld körül
10.33: Oldtimer dzsesszfelvételeiből — Molnár-dixieland-együttes
10.56: Voith Ági műsora
11.56: Jó ebédhez szól a nóta
12.53: Búzaszemecske
14.00: Görbe kritikák
14.33: Szilveszteri ötödik sebesség
16.00: Nem vicc!
16.33: A Magyar Rádió népi zenekara játszik
17.00: Slágerek mindenkinek
18.05: Cigánydalok, csárdások
18.54: Örökzöld dallamok (ism.)
19.52: A Rádió Dalszínháza: A denevér
Közben:
20.28: Mert szemben ülsz velem... Illyés Gyula versei (ism.)
20.48: Az operaközvetítés folytatása
18.15: Szuperbola.
18.55: Reklám.
19.10: Tévétorna.
19.15: Esti mese.
19.30: Tv-híradó.
20.00: Szilveszter, 1981. Madigan. Amerikai bűnügyi filmsorozat. A londoni ügy.
21.05: Szeszes éjszaka.
22.05: Csak táncolok. Medveczky Ilona műsora.
22.40: A telepódium bemutatója: „Mindent vállalunk." Önkéntes kabarétársulás.
24.00: Himnusz.
0.05: Szilveszteri nótaszó a Halászbástyán.
0.30: Poptükör.
2.00: Táncoljunk!

2. MŰSOR:

20.01: Johann Strauss: A denevér. Osztrák film.
22.50: Non-stopp-pop-rock, 1981.

BESZTERCEBÁNYA:

17.05: Sherlock Holmes szolgálatában. Cseh filmvígjáték
18.30: Esti mese
18.50: Szilveszteri vers
19.00: Szilveszteri tv-műsor
0.00: Újévi köszöntő
0.35: Népi muzsika
0.45: A Moravanka fúvószenekar műsora
1.10: Zenés szórakoztató műsor
1.50: Szilveszteri diszkó
2.40: Tarka melódiakoktél

MOZIMŰSOR:

Salgótarjáni November 7.: Gyermek- és ifjúsági filmnapok! Fél 4-től: VUK. Színes magyar rajzfilm. Háromnegyed 6-tól: Jöjjön el egy kávéra hozzánk! (16) Színes olasz filmvígjáték. — **Balassagyarmati Madách:** A kék laguna. (14) Színes amerikai film. — **Pásztói Mátra:** Jesse James balladája. (14) Színes USA western. — Fehér telefonok. (18) Színes olasz filmvígjáték. — **Szécsényi Rákóczi:** ... És megint dühbe jövünk. Színes olasz filmvígjáték. — **Kisterenyei Petőfi:** Solo Sunny. (16) Színes, zenés szinkronizált NDK film. — **Érsekvadkert:** Emberek és farkasok. (14) Színes olasz film. **Nagylóc:** Egy zseni, két haver, egy balek. Színes, szinkronizált olasz—francia—NSZK

Kék erdő 1021

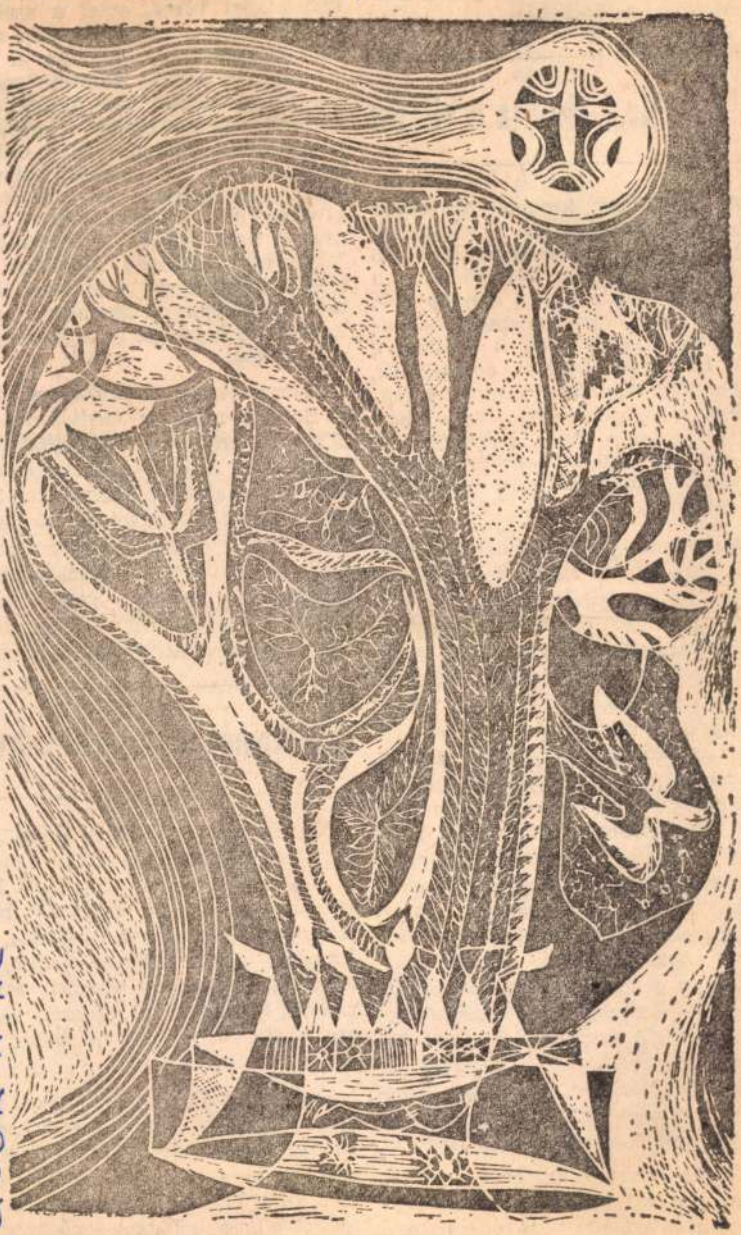

Gór Imre metszete

1987 DEC 3 1

PEST MEGYEI HÍRLAP

1091 BUDAPEST, IX., DÉLI GT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

rajzai mellé enyelgő állítás. Vegyük például a
nem túloz, Barcsay m
nardo elvein épül olya
hogy minden vizuális r
jának az emberi test i
puló rajzot tekinti.

Meghódítot

Az 1953-ban kiado
anatómia meghódította
második kiadás elősza
Lyka Károly írta, ebb
következő részt: *Ebben
ben mintegy kezet fog
domány és művészet.
két hatalmas motorja
hogy megvilágítsa a t
szebb remekművének,
testnek formarendjét... A képzőmű-
vészeti főiskolákon annyira bevált
Barcsay-módszernek ez a mű hiteles
és mesteri kódexe.*

Azóta ez a kódex elhagyta Buda-
pest határait, s a világ minden részé-
ben a művészjelöltek nélkülözhetet-
len kézikönyve lett. Mindmáig szám-
talan kiadásban jelent meg több,
mint 300 ezer példányban magyar,
német, francia, orosz, angol, olasz,
spanyol, svéd, holland nyelven, s
már az 1982-es előjegyzés szerint
újabb 30 ezer példányban adják ki
angolul, 20 ezres mennyiségben oro-
szul. Rádöbbent a világ, hogy Bar-
csay műve egyedi jelentőségű, mint-
egy kondicionálja a nemzeti képző-
művészetek rajzi alapokon nyugvó
minőségét, nélkülözhetetlen a fej-
lődés számára. Ez az alkotás már
nemcsak a Magyar Képzőművészeti
Főiskola tankönyve — segédanyag-
ként a világ szinte valamennyi fő-
iskoláján használják Sydney-től
Londonig, Párizsig, Moszkváig, Prá-
gáig, Berlinig, sőt amerikai kiadó
tervezi zsebkönyvszerű kiadását is.

Túlzás nélkül állapíthatjuk meg,
hogy a világ Kodály zenei módsze-
re után megismerte és elismerte a
képző- és iparművészetben alkal-
mazható és alkalmazandó Barcsay-
módszert is. Mindez számunkra le-

állításon mutatnák be fejlődésüke
és egy-egy rajzuk hátrahagyásáva
megalapozhatnák a szentendrei Bar
csay Intézet új művekkel kiegészít
nemzetközi gyűjteményét, amel
méltó módon reprezentálná a Meste
módszerén alapuló rajzi, festő
szobrászi előmenetelt a világ vizuá
lis művészetének gyakorlatában.

Kecskemét után Szentendre i

Kodály zenéje, Barcsay rajzművé
szete kultúránk olyan kincse, mely
re a világ is számot tart. Igazi bir
tokbavétele akkor történhet meg
zenénk és képírásunk általános be
fogadása akkor válhat teljessé, h
mindkét géniusz minőségét, érték
rendjét hiánytalanul nemzeti kere
tek között nemzetközi méretűvé nö
veljük. Az érték adott.

Kecskemét élt a lehetőséggel. Ko-
dály muzsikáját, módszerét a nem-
zetközi zenei élet kincsévé tette
Szentendre a következő *híres város*
— a világ képzőművészeti jövőjének
műhelye lehet a Barcsay-módszer el-
terjesztésével, a Barcsay Intézet meg-
valósításával.

Lehet? Lesz!

1021

GOÓR IMRE

GOÓR IMRE: ÉLETFA

1981 DEC 3 1

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

MHSZ SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Sz
A Nap k
és nyugsz
A Hold k
és nyugsz
NY
1896. dec
Philip St
kai regér
amerikai
nagy hat

Ma esti
később új
nyugat fel
szerte vá
délnyugati
erősödik,
sabb nappa
4 és plusz
Távolabbi
hétfőig: a
még enyhe
a hét vég
valószínű,
porok is
alacsonyabb
két eleinte
mínusz 5, 0 fok között. Legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte plusz 3, plusz 8, később 0, plusz 5 fok között. Jelentős mennyiségű csapadék (legalább 5 mm) az ország területének 40 százalékán várható.

MOZIK

Csongrád: Szabadság: A szőke indián. Színes NDK ifjúsági film. Kezdés: fél 4 és fél 6 órakor.

Vásárhely: Béke: Elektromos eszkimó. Színes angol ifjúsági film. Kezdés: fél 4 órakor. A zsarnok szíve. Színes magyar–olasz film. II. helyárral! 16 éven felülieknek! Kezdés: háromnegyed 6 órakor. Terv: Szabadlábon Velencében. Színes francia–olasz bűnügyi filmvígjáték. 14 éven felülieknek! III. helyárral! Kezdés: 3 és negyed 6 órakor.

Makó: Vörös Csillag: A bíró és a hóhér. Színes NSZK krimi. II. helyárral! 14 éven felülieknek! Kezdés: háromnegyed 6 órakor. Szabadság: A jó, a rossz és a csúf. Színes olasz westernfilm. III. dupla helyárral! 16 éven felülieknek! Kezdés: negyed 6 órakor.

Szentes: Szabadság: Katasztrófa földön–égen. Színes szovjet film. I–II. rész. Dupla helyárral! Kezdés: 4 órakor.

Szeged: Vörös Csillag: A koncert. Színes, zenés magyar film. II. helyárral! Kezdés: délelőtt 10, valamint délután

2. MŰSOR

20.01 Johann Strauss: A denevér – osztrák film. 22.50 Non stop pop-rock, 1981 – összeállítás a Pulzus kétévi műsoraiból.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ
BELGRÁD 1.

9.55 Hírek. 10.00 Az örökös játék országa – iskolások műsora. 17.10 Magyar nyelvű tv-napló. 17.40 Hírek. 17.45 Gyermekműsor. 18.15 Tv-naptár. 18.45 Szórakoztató zene. 19.15 Rajzfilm. 19.27 Ma este. 19.30 Tv-napló. 19.55 Reklám. 20.00 Szilveszteri műsor.

BELGRÁD 2.

18.30 Csütörtöki zágrábi körkép. 19.15 Idő és pihenés. 19.27 Ma este. 19.30 Tv-napló. 19.55 Reklám. 20.00 Szilveszteri műsor.

ÚJVIDÉK

14.55 Műsorismertetés. 15.00 Heti műsorkalauz. 15.15 Hírek a belgrádi stúdióból. 15.30 Travoltiada – olasz zenés játékfilm. 17.00 A kis település – csehszlovák filmsorozat gyerekeknek, 3. rész, magyarul. 17.30 Tudomány. 18.00 Fantáziaországban – rajzfilmek a belgrádi stúdióból. 19.15 Rajzfilm. 19.30 Tv-híradó magyarul. 20.00 Heti műsorkalauz. 20.15 Szilveszteri videotelefon. – Ifjúsági műsor magyarul. 21.15 Szilveszteri műsor. 02.00 Műsorzárás.

1982. JANUÁR 1., PÉNTEK
ÚJÉV

A Nap kel 07 óra 32 perckor, és nyugszik 16 óra 03 perckor. A Hold kel 11 óra 05 perckor,

/ 1021

KIÁLLÍTÁS A MEGYEI MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBAN

Goór Imre festményei és grafikái

Több, mint hatvan alkotással — festményekkel, cink- és linómetszetekkel, illetve grafikákkal — találkozhatnak a látogatók Goór Imre festőművésznek Kecskeméten, a Megyei Művelődési Központban május 17-én megnyílt kiállításán, amely iránt már a megnyitó napján is nagy érdeklődés nyilvánult meg. Szokatlan ugyanis, hogy egy kiállítási megnyitón több, mint kétszáz ember van jelen és ez mindenképpen jelez valamit. Mint ahogyan azt a tényt sem szabad elhanyagolni és figyelmen kívül hagyni, hogy a kiállítási vendégkönyvbe napról napra szaporodnak a bejegyzések, az elismerést, a tetszést nyilvánító sorok.

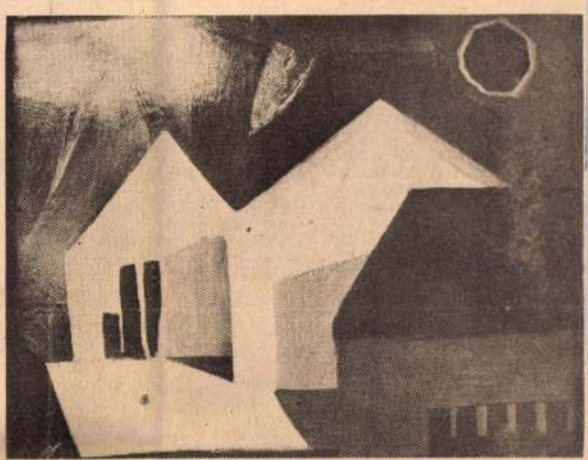

● Udvar (olaj).

Mivel magyarázható mindez? Természetesen nem csupán azzal, hogy Goór Imre — akit költőként is számon tartanak a megyében és az országban egyaránt — régen nem tekinthető pályakezdő fiatalnak, hiszen mint festőművész évtizedek óta jelen van Bács-Kiskun művészeti közéletében. Talán közel járunk az igazsághoz, ha azt mondjuk: a jó kiállítás, a valóban művészetet jelentő alkotások, a közönséget nem kísérleti alanynak tekintő tárlatok mindig is vonzzák az értőérdeklődő embereket. Goór Imre alkotásai ugyanis — véleményünk szerint — nem öncélú trükkökkel, nem kétes értékű zsonglőrködéssel, a látogatók meghökkentésének szándékával születtek, hanem egy önmagát is újra és újra próbára tevő — tehát kísérletező —, a színek és arányok harmóniájára, a tisztaságra és a pontosságra törekvő művész kiérlelt, érzelmileg és értelmileg is kiegyensúlyozott alkotásai. S ezt a látogatók észreveszik, méltányolják.

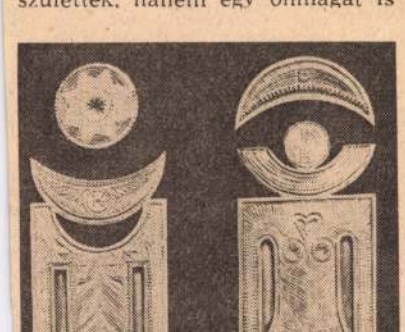

● Kopjafák (linómetszet).

Említettük, hogy Goór Imre kísérletező, örökkön újat, jobbat létrehozni szándékozó művész. Véleményünk szerint éppen ez az egyik legnagyobb érdeme. Az a művész ugyanis, aki lemond a kísérletezésről, megreked fejlődésének egy pontján, s előbb-utóbb konzervatívvá, önmaga — esetleg mások — ismétlőjévé válik legjobb szándékai, törekvései ellenére is. Mindkettőre — az eredményes kísérletezésre és a beszűkülésre is számos példát lehetne hozni csupán a képzőművészet területéről.

Mit láthatunk Goór Imre kiállításán, milyen képeket, metszeteket? Az utóbbi két esztendő — a művész kanadai meghívása óta eltelt időszak — terméseinek legjava fogadja a látogatót. A festmények közül különös figyelmet érdemelnek azok, amelyek a kanadai Sziklás-hegységben és az Alacsony-Tátrában szerzett élmények alapján születtek (Sziklás hegyoldal, Havas csúcsok, Gleccser stb.), de megemlíthetjük az Udvar című olajfestményt is. Ezek a képek Goór Imre kísérletező hajlamának sikeres termékei, s bizonyítékai annak, hogy az újra való törekvés nem öncélú nála, mert általa új értékek születnek.

A cink-, a linóleummetszetek, a grafikák megalkotása — a festményekhez hasonlóan — ugyancsak fegyelmezett embert, biztoskezű művészt igényel. Goór Imre ebben a „műfajban" legjobb alkotásaival egyedülállónak számít. Csupán a figyelem felkeltése miatt említjük meg például a Születés, élet, halál című triptihonját, vagy a Kopjafák című metszetét (mindkét linómetszet ragasztott, aplikált festett olaj), de idesorolhatjuk a művész kanadai kiállítássorozatának gerincét képező cinkkarcok gyűjteményének legjobb darabjait is. A Kopjafák, a triptihon immár gazdára talált, de több más alkotás mellett is ott találjuk a kis cédulát, amely azt jelöli, hogy megvásárolták.

A tárlatot megtekintette az a bizottság is, amely az idei nemzetközi zománcművészeti tábor előkészítése céljából éppen az első napokban Kecskeméten tartózkodott. A kiállításon látott metszetek alapján Goór Imre meghívást kapott az alkotótáborba. Többek között ez is jelzi, hogy sikeres kiállításról van szó, s hogy a látogatók a zárás napjáig — június 7-ig — színvonalas alkotásokat láthatnak Kecskeméten, a Megyei Művelődési Központban.

G. F.

● Sziklás hegyoldal (olaj).

1987 JUN 4.
PETŐFI NÉPE
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 327-748, 340-736
MAGYAR HIRDETŐ

A PRÓHIRDETÉS

gatlan

ADÓ belsőportás házz, mellékhelyiségekkel. cskemét, Bónis u. 2. Érlődni 17 órától. Szabó zló. 45128

ZAKÁCSKÉN, termáldőhöz közel, kétszobás, tes családi ház, azonnal öltözhetően eladó. Érlődni: Háló Lajos, Tiszaske, Kígyó u. 16. 27864

OFOKON, Gagarin u. 23. m alatt, kétszobás csai ház — gazdálkodásra almas — azonnal beköllnetően eladó. Érdeklődni et: Siófok, Rákóczi út 14. 27847

ADÓ 3 szobás, családi . Kalocsa, Kőegető köz sz. 2269

ROM és fél szobás, összfortos ház, nagy üvegsszal, garázzsal, mezőasági épületekkel, 800 yszögöl telekkel eladó. skemét, Máriahegy 219. govicsfalu kútnál jobb- 2152

RTES családi ház eladó, y elcserélhető lakásért. a. Kálmán király u. 17. 868

ÁLADI ház, 390 négyöl telekkel eladó. Cím: kút, Dózsa Gy. u. 42. 888

ÓBA, konyhás házrész ttel eladó. Darázs u. 33. eklődni: Zsornayné, Ba- Bartsch u. 9. 869

CSKEMÉT, Zimay u. 14. mu. belvárosi lakóház lakóval, igényesnek el- . Erdeklődni: péntek 16 óráig. 27937

NAÚJVÁROS, kertvárosi és fél szoba, hallos, komfortos, gázfűtéses ádi ház, 120 négyszögöl kkel, garázzsal eladó. ájus" jeligére a dunaújosi hirdetőbe. 1151

TEGSÉG miatt sürgősen dó volt Durucz István- tanya (két szoba, konyha, 2 kamra, jószágtartásra almas). Érdeklődni: egész . Sebők Istvánnénál, Lamizse. Méntelek 266-ban. gközelíthető: Benei után, 61-es km-kőnél. 1150

LLAM Vendéglő mellett, tes ház eladó. Erdeklőd- Kecskemét, Izsáki út 31. m alatt. 2265

ADÓ 214 négyszögöl szőBogovicsfaluban. Erdeklni: Kecskemét, Avar ut- 7. (16-os autóbusszal.) 2219

NEGYSZÖGÖL szőlő elMiklóstelep mellett kis lettel, szüretelő felszereel együtt. Érdeklődni: skemét, Volkertelep, palota u. 1. 2233

LIDI-TONAL 8. utca 7 alatt nyaraló eladó. Erlődni Jánoshalma, Bajai 5. 1323

ADÓ Kecskemét, Dankó 5. számú félkész, belsőtás ház. Érdeklődni: es- 5 óra után. 26369

T család részére is alkals, kertes családi ház. nnal beköltözhetően el- . Érdeklődni: Szeged, mok u. 16. Mindennap 9— óráig. 1158

kás

TSZOBÁS lakás eladó. s Ktsz fölött. Baja, Tóth tér 6. III. 28. 875

ADÓ 6590. Baja, Kodály . fsz. 2. számú, 2 szobás, fűtéses lakás, garázzsal P-hitelátvállalással. Érlődni: 18 óra után. 883

ELADÓ 2 szoba, összkomfortos, gázfűtéses, I. emeleti, garázsos társasházrész készpénz plusz OTP-hitelátvállalással. Megtekinthető: 17 órától, Kecskemét, Liszt Ferenc utca 31. I. em. 4. (Hunyadiváros) 2204

ELCSERÉLNÉM két és fél szobás, erkélyes, OTP-s lakásomat hitelátvállalással egy esetleg másfélszobásért első emeletig. Hunyadivárosiak előnyben! Erdeklődni: 17 óra után, Kecskemét, Árpád körút 6. V. em. 15. 2268

KECSKEMÉTEN, Széchenyivárosban másfél vagy egy szoba, összkomfortos lakást keres bérbe 15 éves fiát egyedül nevelő édesanya. Esetleg később megváltanám. Leveleket: „Sürgős 132 259" jeligére a kecskeméti Magyar Hirdetőbe. 2222

160 000 FT plusz OTP-hitelátvállalással Kecskeméten legalább másfélszobás lakást keresek megvételre, esetleg felújításra váró házat. Leveleket: „Minden megoldás érdekel 132 283" jeligére a kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 2244

Gépek és alkatrészek

ÚJ Diesel-motoros munkagép eladó. Soltvadkert, Bócsai út 9. 1302

UNHZ markoló és függesztett tárcsa eladó. Kiskőrös, Batthyány u. 62. 2198

RSNV vontatott permetező és talajmaró eladó. Kiskőrös, Rét u. 10. 2199

601-ES Trabant alkatrészek eladók. Kecskemét, I. ker. Hunyadi János u. 24. 2205

PIROS 1200-as Zsiguli 3 évig érvényes műszakival, sürgősen eladó, Vittmann Mihály, Dunatetétlen, Hunyadi u. 8. 27872

RENDSZÁMOS ARÓ gépkocsi bontásra eladó. Cím: Varsányi Ferenc, 6230 Soltvadkert, Alkotmány u. 2. Tel.: 175. 1344

US-ES 601-es Trabant és UN-es Zsiguli Kombi eladó. Soltvadkert, Esze T. u. 2. 1333

45 MTZ motor, traktor utánfutó eladó. Kis Imre, Dunakömlőd, Sánchegy 31. 1155

ELADÓ 2 darab kisipari utánfutó és 1500-as Zsiguli vonóhoroggal. Ballószög III. ker. 111. Bene László, 52-es útban, 9 km-nél balra 500 méterre. (Terménybolt) 2217

500 KILOGRAMM teherbírású, új vizsgázott utánfutó eladó. Páhi, Petőfi utca 30. Dömök. 2252

BENZINHAJTÁSÚ motoros szivattyú eladó. Kecskemét, Ifjúság útja 12. szám. Faragó. 2257

KIS barkács gyalugép és festőkompresszor, egyfázisos eladó. Járvás Flórián, Kocsér, Ady Endre utca 4. 2262

1500-AS Lada és személygépkocsi utánfutó, sürgősen eladó. Lakitelek, Kinizsi Pál utca 6. 2264

SKODA mikrobusz eladó, 3 és fél éves friss műszakival, kitűnő állapotban. Kecskemét, Reiszmann Sándor utca 3. 2271

ÖSSZKERÉK meghajtású BL 12-es motorral ellátott, 30 mázsa teherbírású munkagép eladó. Kerekegyháza, Dózsa György u. 74. 2243

RS— mal tozé jos, közt

FEL MIB Érdeklődni: Alcsenc renc, 6456, Madaras, Báthori u. 31. 1188

ELADÓ teher- és campinguánfutó, kedvezményes fizetési feltételek mellett, valamint 1000 literes vastartály és nagyobb teljesítményű terménydaráló. Érdeklődni: Lakásfelszerelési Áruházban, Kecskemét, Petőfi Sándor u. 5—7. Kiss. 2240

UM-ES Trabant eladó. Ballószög, IV. ker. 57. Iványosi Szabó. 2246

403-AS Moszkvics rendszám nélkül, olcsón eladó. Baja, Széphegyi Benő u. 6. sz. 870

UM-ES Wartburg, jó állapotban levő eladó. Dusnok, Vak Bottyán u. 7. Este 5 óra után. 881

PONYVÁS ARÓ 1983-ig érvényes műszakival eladó. Alsónyék, Fábián P. u. 9. Érdeklődni: 17 órától. 885

ZJ 1200-as Lada eladó. Nemesnádudvar, Kossuth L. u. 15. sz. alatt. Megtekinthető 19 óra után. 891

Egyéb adásvétel

KÉT 5 éves, herélt ló eladó. Cím: Nemesnádudvar, Széchenyi u. 2. sz. 889

EGY db 4 hónapos vemhes üsző és kettő db másfél éves üsző eladó. Kiskunhalas, Dobó u. 3. 1304

GYÖKERES szegfűdugvány 5 féle színben eladó. (Kb.: 5 ezer db.) Kaskantyú, II. ker. 86. 1289

ELŐNEVELT csirke, fehér és vörös kapható. Kecskemét, Nomád utca 3. Szeleifalu, újosztás. (Helvécia út felől) 2226

ELADÓ bontásból: betongerendák, vasgerendák, ajtó, ablak, deszka, léc, gerendák, horogfák méretre fűrészelve is, tégla házhoz szállítva is. Kecskemét, Batthyány u. 28. 2151

ELADÓ bontásból 8—10 méteres gerendák méretre fűrészelt tetőszerkezet, ajtó, ablakok, deszka, léc, tégla és egyéb bontási anyagok. Kiskunhalas, Kossuth u. 5. 2155

BONTÁSBÓL eladó: tégla, mozaiklap, deszka, léc, ajtók, ablakok, fürdőszobaberendezés, gerendák, horogfák méretre fűrészelve. Baja, Szabadság u. 126. 2153

BONTÁSBÓL eladók kedvezményes áron, méretre fűrészelt faanyagok, ajtók, ablakok, deszka, léc, parketta, fürdőkádak, fatüzelésés boilerek, villanyboiler, csatorna, cserép, tégla, házhoz szállítva is. Kecskemét, Nyíl utca 23. 2065

BONTÁSBÓL eladó: ajtó, ablak, deszka, léc, méretre fűrészelt tetőszerkezet, tégla házhoz szállítva is. Kunfélegyháza, Vak Tyán utca 2.

ÖNTÖTTVAS gyári gépek beépített m négyszázas kombinált százas egyengető. He dinamó, magtári v tolósúlyos favázas, mérlegek, súlyok, pla leg eladó. Krammer né, Baja, benzinkútn 11-493.

léc méretre fűrészelve is, ajtók, ablakok, hajópadló, cserép, tégla házhoz szállítva is. Kecskemét, Szultán u. 31. (Vasgyár mögött) 2241

SPECIÁLISAN pincegarázsra készült háromszárnyas, fabetétes garázsajtó eladó. Érdeklődni: Kecskemét, István király körút 20/a. II. em. 6. 2242

Vegyes

FESTŐKNEK szerszámok, óriás és normál gumihenger, 1981-es új minták, tapétaléc, spakli, oval korong, ecset, képkeretléc, barkács szerszámok és falboritó anyagok. Makraméfonal és -kellék, rézkilincsek, díszfogasok nagy választékban. Kecskemét, Reiszmann S. u. 5., a törvényszék mögött, Barkácsbolt. 1879

ÁLLÁST keresek Kecskeméten, német—orosz szakos tanári diplomával, 3 éves főiskolán töltött gyakorlattal. Leveleket „Angol nyelvvizsga előkészületben" jeligére a kiadóba kérek. 27888

TÜZELŐOLAJ házhoz szállítást június 5-től minden mennyiségben vállalok. Fuvardíj 20 Ft hektoliterenként. Utalványokat beváltok. Nyitva: júniusban reggel 7-től este 7 óráig. Kecskemét, Semmelweis I. u. 26. (Tüdőkórház mögött.) 2227

GÉPÉSZ- és gazdasági mérnök 24 évi, több szakirányú gyakorlattal, gépkocsival állást változtatna. Kiskunhalas környékén. Leveleket „Mozgás" jeligére a kiadóba kérek.

JÚNIUS 1-én délutáni órákban elvesztettem aranyozott, kis négyszögletes karórámat. Kecskemét, Munkácsy utca—helyi autóbuszpályaudvar és Tisztiklub közötti úton. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le Munkácsy utca 8. szám alatt Szabónénak. 2388

GARÁZS kiadó a Széchenyivárosban. Érdeklődni: Kecskemét, Lánchíd utca 7/a. I. em. 16. 2256

GYESEN levő kismama, 2 kisgyermek nappali gondozását vállalja. Ugyanott akvárium eladó. Kecskemét, Irinyi u. 44. IX. em. 26. Farkas. 2235

KRESZ-PÓTVIZSGÁRA eredményesen felkészíti Kondor János, Kecskemét, Halasi út 13. 2229

Házasság

73 ÉVES, nyugdíjas magányos férfi megismerkedne házasság céljából hozzáálló egyedülálló nővel. Lakás megoldható. Leveleket: „Boldog öregkor 132 301" jeligére a kecskeméti Ma-

CENTRUMBAN
A BUDAPRINT

1021

GOÓR IMRE

(Fotó: Karff István)

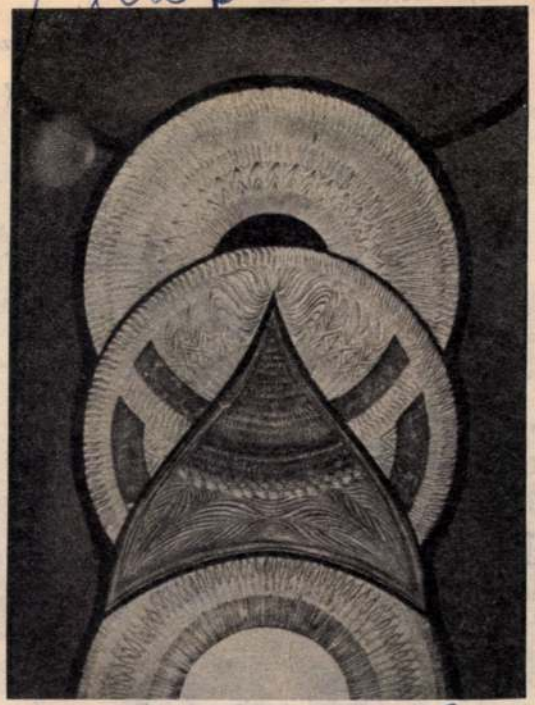

Születés – Élet – Halál

A szárnyas oltárokat, a régieket, a triptichont, a három szárnyút: össze lehet csukni, szét lehet nyitni, mint kétajtós szekrényt, hogy a harmadikat, a kincset eltitkolja vagy feltárja, egyesülve így vele s ő mindannyiunkkal.

Goór Imre — a hatvanéves, a kiskunhalasi születésű, a legutóbb Kecskeméten kiállító — annyira önzőn féltékeny triptichonja — a „Születés", az „Élet" meg a „Halál" — mindhárom képére, hogy önállóan létezteti őket, külön-külön. Különálló képtáblák.

Mégis: olyannyira összetartozón az egységes pásztori-ősi motívumkincs által és kiegészítve azt talán még az óceániai kultikus motívum-reminisztenciákkal is, hogy e nélkül a „Születés" nélkül nincs „Élet", és e nélkül a „Születés" és „Élet" nélkül nincs „Halál".

Egyik sem zárja ki a másikat, egyikük sem tárja fel magát, önmaga mélyére ásva tekintve, a másik nélkül.

Igen. Ilyen a „Születés". Igen. Ilyen az „Élet". És nem lehet másmilyen a „Halál" sem. Ha akarnók. Ha nem.

Át kell tekintenünk. Át kell élnünk Őket. Ezekben a művészi alkotásokban éppúgy, mint a magunk alkotta és a mások is alakította mindennapi, teljes életünkben, létezésünkben, mulandó és múlhatatlan újjászületésünkben.

S. GY. F.

Molnárok lesznek, megszerették e nehéz, de szép szakmát

Azért a gépek sem tudnak még mindent. Zsákoláshoz férfierő kell!

van az állásidő. Ez az arány nem-

gabonát tudnak itt raktározni. A mohácsi molnárok ör

takarmánykeverő üzem, laboratórium működik. A mohácsi mezőség gabonakombinátjának saját kikötője van.

A Fejér megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat is felkészült az új gabona fogadására.

Ez a malom az iparban már öregnek számít, de dolgozói mégis az elsőnek tartják. Ugyanis a felszabadulás után ez volt az első malom hazánkban, amely új épületben, teljesen új berendezéssel létesült.

Ennek titkával ismerkedtem, amikor náluk jártam. Kovács László üzemvezető 33 éve dolgozik a szakmában. Fiával jár műszakba és felesége is az ipar dolgozója.

Fent, a hatodik emeleten ismerkedtem meg Hidinger Attila molnárral, aki három szint — a lefejtőszint, a szitapad és a darapad — gazdája. Termelés közben elvész a csőhálózat rengetegében, lépésének zaját elnyeli a gépek muzsikája. Olyan munkát végez, amelyet nem tanítottak az iskolában. Van a malomnak egy 12 méter mély, sötét, szűk aknája, amelybe csak a tetején lehet bejutni. Nincs bene létra, kapaszkodó. Légtornász ügyességével jut le a kötélhágcsón a fiatalember. Társa tartja az akna nyílásánál a derekára erősített

hanem tudás kell. Ezt a tudást sajátítják el gyerekeink az iskolában, a rendelkezésükre tanmalomban itt, a szomszédban. Először aggódással fogadtuk a lányok jelentkezését, de amikor az első fecskék megérkeztek, örömmel tapasztaltuk, bizonyos vonatkozásban jobbak mint a fiúk. Nem tűrik maguk körül a rendetlenséget, üzemelés közben is ragyog a parkett, cseppnyi lisztért is lehajolnak, feltörlik. Csupán az a baj, hogy 24 év nálunk az átlagéletkor.

— Máshol örülnének ennek, miért gond ez a malomiparban?

— Mert mire valakiből igazi molnár lesz, nem marad a szakmában. Pedig ennél szebb szakma nincs is. Sajnos a molnár, ha akarna sem tudna második műszakot tartani, maszekolni, mert nincs hol. Helyhez, üzemhez van kötve. Nem beszélve arról, hogy minden műszakban művészi fokon kell elvégezni a munkát. Itt nem lehet tévedni, a termelés technológiáját be kell tartani.

— Tudják már, hogy milyen az idei búza?

— A termelő gazdaságokkal jó kapcsolatot tartunk. Tudjuk, melyik termelőszövetkezetből, állami gazdaságból mikor, mennyi és milyen fajta gabona

át
uk

A budapesti nyár egyik látványossága: az egykori Bajor-villa, amelybe beleálmodta, belevarázsolta Gobbi Hilda a magyar színészet múzeumát

(Fotó: MTI — Benkő Imre)

t sarlatánsággal té-
e. A színészet a perc
Meg az örlődés mű-
az egymást követő
t, amelyek gyorsak,
ínész önmaga és a
játszott, átélt, ko-
világrahozott másik
a szerep között. A
a perc elmúlik, a
enyészőn megmere-

jelenet is, az utolsó
Nagy Jelenet is, az,
s amiben Bajor Gi-
llt a világot jelentő

Az állandó kiállítás történelmi rangra emeli a könnyű műfajt is: az úgynevezett operettszobában

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
KÉPES ÚJSÁG

GOÓR IMRE

— Goór Imre: Eletfa

1204

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

1982 MÁJ 8

Már ez a hang is erőt-
kus hatással volt rá.

nincs idő, sem szükség:

1021

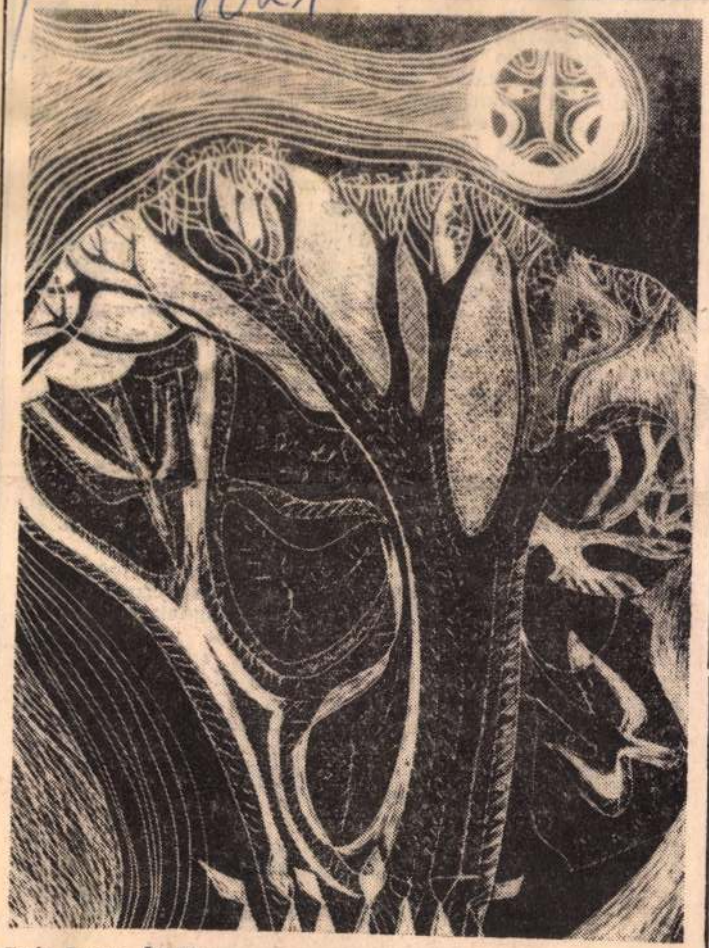

Goór Imre: Életfa

GOÓR IMRE

de ennek
1982-ben érez
— *Legszebi*
— A csehs
futamon Hoi
helyen mente
megcsillant
lehetősége. Sa
leg sem bírta
hibát is elkö
ez volt az a
felmérhettem,
említett hibák
versenyben tu
első tíz hely é
— *És mi a*
sen elfeledne?
— Lengye
harmadik hel
amikor buktam
tosan három
sőbb ugyanez
dött a szovjet
senyen. Különö
bi ért kellemetlenül, hisz a második helyen motoroztam, és már az utolsó kör volt csak vissza.
— *Sok világnagysággal volt alkalma találkozni. Sikerül ebből kamatoztatni majd valamit?*
— Elsősorban azokkal kerestem a kapcsolatot, akik illeti, fel
végre vb
Eszerint
dent enne
Nem kis
lennének az
Magyarors
tot szerez
a hatodik
címet is
ni.

1981 DEC 3 1

SOMOGYI NÉPLAP

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726

A SOMOGY MEGYEI ÉLELMISZER, VEGYIÁRU KISKERESKEDELMI VÁ
VEZETŐJE

felvételre ke
élelmiszerela

a balatonföldvári 440. sz. önki
ABC-áruházába

Gór Imre festő- és
1021 grafikusművész, tv, Rtlő

1982. jan. 2. Kossuth 14.39 M.

A változás bolondja.

- Gór Imrével, a Forrás művészeti szerkesztőjével, költővel, festővel beszélgetünk Kúnbaracs dél-nyugati csücskében egy volt tanyai általános iskolában.
Ezt az iskolát Gór Imre megvásárolta annakidején, pár évvel ezelőtt és most a tanyai iskola egykori tanterme az ő műterme.
Azt, hogy egy kicsit a környéket, a környezetet érzékelhessük, válasszunk ki egy legfrpisebb verset, ami jól jelzi, hogy tulajdonképpen hol dolgozik, hol gondolkodik, hol alkot Gór Imre.

- Az Óneső című versemet lehetne például hozni erre, amit elolvasok: Ide juhász járt csendet törni, homok taposni, porfürödni stb.

- Ez az utolsó sor /s lészen a vers csak karcolat/ megengedi azt, hogy föltételezzem, illetőleg megfogalmazzam azt az érzésemet amit itt most Önnel beszélgetve kifejezésre szeretnék juttatni. Péterfi Jenő állapította meg egyszer, hogy az ember életében voltaképpen csak egy remekművet alkothat, önmagát. Ezt érzem a legtalálóbbnak Gór Imre eddigi munkásságát ismerve.

- Ha visszagondolok diákéveimre, gimnazista koromra, egyetemi éveimre, akkor azt tudom mondani, hogy olyan nagyon határozott célom, hogy én matematikus leszek, vagy én író leszek, vagy festő leszek, nem volt, soha. Ami nagyon jól esett azt szerettem nagyon jól csinálni. Hát nem kell arra gondolni, hogy ezek léha dolgok voltak mindenkor. Y zenében indultam el valamikor. Például a gimnázium zenekarában hajdan első hegedűt játszottam, de aztán rájöttem, hogy ez nem köt le igazán, kerestem más területeket. Fizikális dolgokat. A sport pp pl. végigkísért a kezdetektől a mai napig.

- Bizpnyos fokig a neve is predesztinálta erre nem? hát Gór Imről van szó ugye, górni, a régi magyar nyelvben mit jelent?

- Hát még ma is alkalmazzák egyébként, hogy kigórlak, kidoblak, akkor a kengururra áll ez a régebbi elnevezés, hogy gór-ugrány, mindig a naggyal a nagyot tevéssel van összefüggésben,

- Az ugrással ugye?

- Az ugárssal és így most nagyon furcsa, hogy az én megszólaltatásomkor jön ez elő, mert nyilvánvaló, hogy a hallgatóban kételyek támadhatnak. Hogy ez az ember mindig valami szörnyü nagyot akart és vajon mit valósított meg ebből. De hát visszatérve éppen a sportra, annakidején egyetemi éveimben Kolozsváron eljutottam a válogatott keret tagságig atlétikában, loo méteren távolugrásban és hát van egy- két sport amit máig is igen szívesen üzök, ilyen a tenisz és a sí, ami rettentően egészséges dolog, annál is inkább, hogy még ma is nagyon jó karban látom a kékesi, vagy az Alacsony Tátra-i találkozásainkkor Király István professzor urat. Vagy Karinthy Cini barátomat, akik szintén

/

- Je voudrais bien, mais je ne peux pas.

tén ezt a sportot üzik.

- ulajdonképpen a természettel való kapcsolata az, ami mindvégig jellemző Gór Imre munkásságára. Nem véletlenül adták azt a címet egy korábban megjelent születésnapi interjúnak is, hogy "A természet okos példázatai" mintegy paradigmák jelennek meg az Ön munkásságában, vagy ahol egy olyan alkotóról van szó, aki a természettől nagyon sokat tanult és a természethez mindig nagyon szorosan kapcsolódott.

- Kezdetben egyszerüen jól éreztem magam a természetben, szabadon ugrándozhattam, játszhattam. A későbbiekben nagy örömet jelentett az, hogy megfigyelhettem a természet folyamatát. A növények fejlődését, az állatoknak a természetbe való bekapcsolódását, az összefüggéseket és megmondom őszintén ma sem választanám szét külön a természetet és az embert, mert az embert a természet részének tartom. Tehát kezdetben mondom ilyen intuitiv alapon volt kapcsolatom a természettel, későbbiekben elemeztem a természetet; írásban, rajzban, megtanultam amit megtanulhattam a természettől, persze tehetségem mondja meg hogy mennyit.

- Amit elmond azt igazolja ez a bizonyos "Akkor elindult" cimü verse, amely a Csigolyagyöngyök cimü kötetben jelent meg azt hiszem 1976-ban. Megkérném mondja el ezt a verset és aztán innen folytatjuk majd a beszélgetést. /vers/

- Azt hiszem ez egy kicsit program-versnek is fölfogható.

- Igen, hát hadd térjek vissza arra a Forrás-beli interjúra, amelyiknek a címe az volt, h gy "A természet okos példázatai". Lényegében ennek a versnek a végén is ez van. A természet okos példázatai alapján megalkotott törvény és rend szerint alkotja meg az ember a saját belső világát és így illeszkedik a társadalomba.

- Ön mennyi ideje él Kecskeméten?

- 195o óta.

- Jól érzi itt magát?

- Általában a társadalomban nem mindig éreztem jól magam és mindég valamit kívántam ah oz, hogy a társadalom tökéletesedjék és több legyen annál ámi pillanatnyilag. Valami többet szeretnék, valami jobbat szeretnék. De azt hiszem, hogy minden ember így van. Akár Kecskeméten, akár máshol a világon,

- Ezért illik Önre az, hogy a változás bolondja, hogy mindig többet, jobbat szeretne. Volt-e alkalma többet, jobbat tenni?

- Egyik elvem, ami valamikor még gyerekkoromban fogalmazódott meg bennem,- furcsa dolog ezt ma mondani, amikor nagyon rendszerez az ember és beosztja, hogy mi milyen fontos az életben,- ez az volt, hogy amit teszel, amit pillanatnyilag teszel azt úgy tedd, mintha az életben ez volna a legfontosabb.

- Ez magyarázat is azt hiszem arra, hogy amit akartam, amit a változásokban akartam és tettem, azt mindig igyekeztem úgy tenni, mintha pillanatnyilag az életemben az volna a legfontosabb.

- Harminc éve él Kecskeméten,- mondja, a Forrás szellemi műhelyének tagja. A Forrás elődjének a Kiskúnságnak is a munkatársa volt. Kecskeméten követelték pl. többek közt az irpdalmi életet és ezt akkor a Kiskúnság című folyóirat valósította meg.

- Én akkor éppen félig-meddig ilyen deklasszált emberként,- félreértés ne essék, mert egyáltalán nem tartoztam az arisztokráciához, vagy az uralkodó körökhöz. Azt jelentette, hogy csak Irásaimmal kopogtathattam a Kiskúnságnál. Aztán a későbbiekben mozinál plakátfestő voltam, meg mitfáhrer, akkor mint munkást fedeztek föl és akkor már jogom volt beleszólni az irodalmi életbe is és így a Kiskúnságnak a vezérkarába bekerültem, annyira, hogy talán második emberként dolgoztam a Kiskúnságnál. Ha vallani kellene ezekről az időkről, annyira szerettem volna, hogy jó irodalom alakuljon ki Kecskeméten, hogy dilettánsoknak, nagyon gyönge próza- és versíróknak a munkáit átdolgoztam, csak azért, hogy szalonképes irodalmat tudjunk nyújtani és elfogadható legyen az a világ számára. Valamennyire sikerült azt hiszem, mert ha semmi mást nem nézek csak azt, hogy a Kiskúnságból nőtt ki később néhány antológia, majd pedig a Forrás sem tagadja azt, hogy előzménye a Kiskúnság, irodalmi előzménye a Kiskúnság, akkor talán bizonyítva van az, hogy itt is a változást akartam valami jót akartam és teljes mellbedobással igyekeztem azon, hogy Kecskeméten jó irodalmi élet legyen. Időközben megjelentek verseim az Uj Hangban, lehet hogy már kevéssé ismerős ez a folyóirat sokak előtt. Csak elég nehezen jelentek meg. Különben első verseimet Illyés Gyula vitte be Simon Istvánhoz úgy hogy az Ő döntő szavára már Simon is hallgatott. Csóri Sándor, aki a vers sovatnak volt a szerkesztője, ő amúgy is meg akarta jelentetni ezeket a verseket, de Simont is rábirták a későbbiekben, hogy megjelenjek. Igy neveket mondhatok, talán akikkel együtt jelentek meg első verseink; Ladányi Miska, Garai Gábor, Kalász Márton, ezekkel együtt szerepeltem annakidején Váci Mihály pl. szintén a korosztályomhoz is tartozott és hát a véletlen sodort az Uj hang fiatal költői közé.

- Az említett költők az 1956 utáni nemzedék első jelentős jelentkezésekor a Tüztánc antológiában is megtalálhatók és úgy tudom az Ön versei is.

- Ezeknek az első fóruma az Élet és Irodalom volt. Ott Bölöni György volt annakidején a főszerkesztő. Ön véle találkoztam és másfél havonta bérelt helyemmel jelen voltam versekkel természetesen. Ekkor a Népfrontnál kultúrális munkatársként voltam a megyénél, Ortutay Gyula hívott a központba kultúrális osztályvezetőnek, más funkciókba kért, hogy menjek. Mondtam, hogy semmi más nem érdekel én festeni akarok és írni akarok, mindig ez volt a célom. Ha valamiben segíteni akarnak, akkor abba segítsenek, hogy képesítés nélküli nevelőként elkerüljek egy iskolába. Tanítottam lo évet általános iskolában és rövidebb időt a Kodály Ének- Zene Gimnáziumban, amikor a rajzot ott először felvették. Ezt megelőzően már kiállító / festő voltam és egyetlen festőmesterem Mátis Kálmán halála után én vettem át a kecskeméti Képzőművész Körnek a vezetését és így is végeztem el a Pedagógisi Főiskolának a rajz, földrajz szakát.

- Javasolnám, hogy talán itt a Forrás egyik számából válassszunk ki megint egy verset a "Csonk erdő " című verset, ami arra talán jó példa, hogy Gór Imre hogyan látja a világot.

- Minden időszaknak megvan a maga eredménye, de nyilvánvalóan egy ilyen beszélgetés közben az a leglezártabb ha a jelenlegi állapotot vesszük alapul és ilyen értelemben, mivel én a hatvan évet elértem és bizonyos tapasztalataim vannak az életről és ha erről írok akkor nyilvánvalóan ez látszik a legkomplettebbnek és valószínü, hogy ezért kérte Ön tőlem ezt a verset.

- Talán még azért is, hogy ez a vers születésében, indíttatásában megint ide köthető ahol mi most beszélgetünk a kúnbaracsi tanyai iskolában, a müteremmé varázsolt tanyai iskolában és ennek környezetében.

- Ezzel összefügghet az is, hogy az ember zajos élete egy ilyen csöndes buckák közötti tanyai iskolában, ahol erdők veszik körül a tájat, ahol a legközelebbi szomszéd 5oo méterre van, nyilvánvalóan alkalmas az elmélyedésre, a gondolkodásra, a saját életének és a világ dolgainak továbbgondolására és hát itt ebben a korban, a 6o éves korban természetszerüen születik az ilyen vers.
Csonk erdő /vers/

- Ön, mint a kecskeméti Forrás müvészeti szerkesztője milyen képzőművészekkel, kikkel kerül közvetlen kapcsolatba és tulajdonképpen mi jellemzi Bács-Kiskún, egy pregnáns magyarországi megye képzőművészeti életét?

- Kecskeméten erős képzőművészeti élet van. A megyében is az van. Ennek történelmi múltja is van a kecskeméti Müvésztelep. A másik vonal viszont az, ami az én érdeklődési körömmel szorosan össze-

függ, ez a magyar népmüvészetre, a népi kultúrára épülő, a magyar müvelődésbe szervesen kapcsolódó müvészet. A magas müvészetbe szervesen kapcsolódó népmüvészet. Megírtam a Változó időket a kecskeméti Müvésztelepen, amelyben m hát hirtelen nem tudnám megmondani, de biztos, hogy egy 80- loo név, ha nem több szerepel és ezek között igen fontos alkatókkal foglalkozom, mint Kondor Béla, vagy Berki Viola, vagy Tóth Menyhért. Ezek ismert nevek, de sok olyannal is akik nem ismert név és a nyakam tudnám rátenni ma, hogy az lesz majd később, amikor az idő rostáján kihullanak azok, akik nem odavalók.

- Milyen szükségletből táplálkozik ez a leképező, képírói hajlam. Tehát az, hogy nemcsak versben mondja ki, hanem képekben is.

- Említettük az elején a természetet. A természetben őrült nagy rend uralkodik és én ezt a rendet úgy fogadom el, mint arra a harmoniára való törekvést, amelyik az emberi életnek is egyik legfőbb jellemzője lehet. Tehát úgy próbálom a képeimet is megalkotni, hogy ezt a harmoniát tükrözzék, amely harmónia jótékony harással van az emberiségre. Egy- egy müvön belül én a leginkább a harmóniára törekszem. Azért mondom, hogy a leginkább, mert előfordulhat, hogy mást csinálok. Ez a harmóniára törekvés ugyanolyan mint az életben a szív ritmusa, az ereknek butuppolása a szívnek a játéka, tehát egy ilyen természetes pulzálás, ami azt jelenti, hogy visszatérő elemek egy-egy kompozíción belül. Nem azt jelenti, hogy azonos, hanem visszatérő, hasonló elemek jelen vannak és ily rend szerint épÍtem föl képzőmüvészeti, irodalmi kompozicióimat. Visszatérve, mondjuk a kezdeti dolgokra, ez a fajta változás, ami az én életemben; müvészt, irodalom, szerkesztés, tanárkodás, egyebekben jelen volt, így most hatvanévesen úgy érzem, hogy valami egységet képez és ez maga is egy olyan kompozició, amit nem én teremtettem meg, de valaminek az eszköze voltam. Nevezhetjük ezt sorsanak, vagy bármi másnak, amelyik bennem megcsinálta a maga alkotását és ilyen formán talán kiteljesedett. Ezt nem én ítélem meg.

..-.-.-.-.-.-.-

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-778

Goór Imre festő- és grafikusművész

NÉPSZAVA

1982 JAN 2 3

1021

Goór Imre **VÍZPART**

10

Az idei hanglemezheteken megjelent, Bartók szellemének adózó lemezkiadványok bőséggel szolgálnak meglepetéssel. A kiadott három album közül most egyről, a Pátria cég préselte (1939-től holti forgalomba került) lemezek alapján újranyomással készült, három hanglemezből álló albumról *(Magyar népzenei hanglemezek — Bartók Béla lejegyzéseiből [Szerk.: Somfai László] LPX 18058-60.)* szólnánk. Pontosabban nem is az albumról, hanem *egyik énekéről és „nehéz veretű", cifrázott dalai"-ról.*

Amikor föltettem az első lemezt, és nem néztem a lemezkísérő füzetet, hogy mikor ki énekel, azzal álltam el — egyelőre tanácstalanul, kérdést fogalmazva —, hogy nekem az egyik hang nagyon ismerős, de honnan? És hogyan lehetséges ez, hisz a felvételek 1937—1938-ban készültek? Ezután lapoztam fel a kísérő füzetet, de csak másnap — hányszor van így az ember, hogy egészen másonnan jön a súgás! — jutott eszembe, hogy *Ambrus Sándorné Márton Kata* azonos azzal az *Ambrus Kata* nénivel, akit én is ismertek, akinél néhány éve jártam. Ezt akkor röviden le is írtam, mivel az a találkozás éppoly váratlan volt és meglepő, mint a mostani, amikor 40 évvel ezelőtti hangjával találkoztam! Csakhogy hol is hever az a kézirat? Ismét néhány napos keresgélés, turkálás, és az egyik fiók aljából előkerült,

Móser Zoltán

Meglepetés

egy barátom —, mert Kalotaszeg legszebb fejfái ott vannak!"

— Merre van a temető? — kérdeztem ebéd után.

— Itt, a kanyar után. Odalátni. Majd elmegy magukkal az uram.

Eddig jutottam el a régi kézirat olvasásában, amikor újra feltettem a lemezt, meghallgattam Kati néni hangját, s elolvastam azt a jegyzőkönyvet, amit a felvétel napján, 1937. május 7-én készítettek:

„AMBRUS Sándorné, Márton Kata, sz. 1901. Körösfőn (Kolozs m., Románia). Szülei: Márton János és Márton Balog Kata, mindketten körösfőiek. Márton Katáék nyolcan voltak testvérek, ebből négy él. Anyja a kilencedik gyermek születésébe halt bele. (Kata ekkor 15 éves volt.) 3 elemi iskolát végzett odahaza, 18 éves korában férjhez ment. Szüleitől kb. 15 hold földet örökölt. Férje, aki vasúti munkás volt, az impériumváltozáskor otthagyta a vasutat, csak 2 hold földet hozott. Házukat maguk építették fel. 1928—31 között kocsmájuk volt, de aztán eladták. Az-

[1021.

MŰVELŐDÉS · IRODALOM ·

SOKARCÚSÁG, INGADOZÓ SZÍNVONAL

Grafikai tárlat, hetedszer

● Csáky Lajos: Születésnapomra.

● Goór Imre: Életfa.

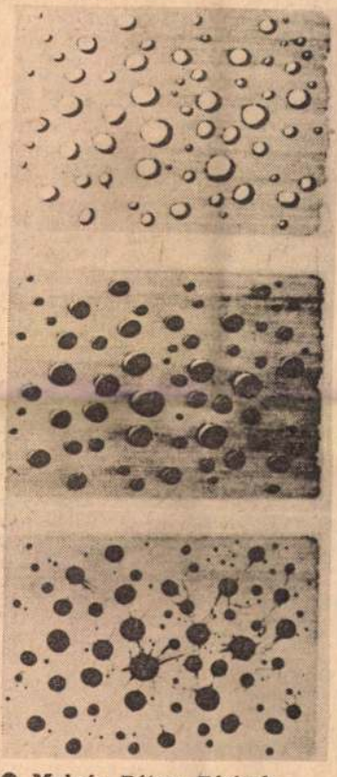

● Molnár Péter: Fázisok.

Első látásra tetszetős, jó ízlésre valló rendezésben áll előttünk a Megyei Művelődési Központ emeleti termében az immár hetedik Bács-Kiskun megyei grafikai tárlat. Szerencsére elmaradt a hivatásos-amatőr s az öreg-fiatal megkülönböztetés. Az idősebb, ismert művészek — *Palkó József, Goór Imre, B. Mikli Ferenc* — mellett az egészen fiatalok — *Vass-Eysen Ervin, Sitkei András, Anker Tibor* — is helyet kaptak. Ugyanakkor erőteljesen hallat magáról a középnemzedék. Sőt, ezúttal néhány, szorosabban ide kötődő alkotó is meghívást kapott a seregszemlére. (*Ábrahám Rafael, Balla Margit, Csorba Simon, Orosz István* stb.)

Az idei tárlat meglehetősen vegyes érzelmeket kelt; elsősorban a színvonal nagymérvű ingadozása miatt. Az egyes kiérlelt, mesteri munkával, nagy gonddal készült alkotások, a szuggesztív hatású grafikák mellett viszonylag sok a közepes vagy annál gyengébb, hatástalan, végig nem gondolt munka. Másfelől a kelleténél nagyobb számban található ezen a kiállításon olcsó hatásra törekvő rutinmunka.

Néhány olyan művész szerepel a hetedik megyei grafikai tárlaton, akiről igazán elmondható, hogy az alapos felkészültség, a mesterségbeli tudás párosul a mondanivaló súlyosságával, az élményanyag hitelességével, a kifejezés erejével.

Goór Imre egyik erőssége a csoportos bemutatkozásnak. Népi szemlélete, az elvontsága mellett is kitapintható életközelsége, realitásra törekvése teszi elsősorban súlyossá és rokonszenvessé a mostani szereplését. Szívesen láttunk volna több rajzot tőle.

Balla Margit — méltóan a kecskeméti kiállításának sikeréhez — ugyancsak emeli a tárlat rangját. Rokonszenves alkotói világa mély gondolkodásra és finom érzékenységre vall. Ugyanez mondható el *Csáky Lajosról* is, akinek mostani három rajza további művészi érlelődését jelzi.

● Orosz István: Kentaur.

Hegedűs L. László is rendületlenül járja a saját maga által kitaposott utat. Két nagyobb méretű munkája formai biztonságával s árnyaltan gazdag színvilágával egyaránt kitűnik. Mindkét alkotás tudatos és szuverén művészre vall. S ezt elmondhatjuk *Csorba Simonról* is.

Magávalragadó, letisztult egyszerűség jellemzi *Klossy Irént*, *Kalmárné Horóczi Margitot* és *Molnár Pétert*. Tehetségüket remekül egészíti ki látásuknak, szemléletüknek tisztasága. Líraiságuk, leheletszerű, finom technikájuk nem hagyja hidegen a nézőt.

Szereplésével a tárlatot gazdagítja egy-egy jó ötlet szellemes megvalósításával *Balanyi Károly*. *Ábrahám Rafael* színes grafikai plasztikái dekoratív hatásúak. *Palkó Pál* groteszkjei megdöbbentő erejűek, hatásosak. Kellemes meglepetésül szolgálnak *Forgóné Bíró Ida* finom művű rajzai és *Orosz István* egyetlen művével is figyelmet érdemel.

Vannak természetesen, akik kevésbé tarthatnak számot nagyobb érdeklődésre szerintünk. Akik hevenyészettebben, nem eléggé meggyőzően alkotnak legalábbis e mostani szereplésük alkalmával. Például *Csaba* munkája például látványos, ám kissé erőltetettnek tűnik. *Gulyás Géza* megmarad az ötlet szintjén. S vonatkozik ez ezúttal *Pócs Péterre* és *Zalatnai Pálra* is. (Ez azért is sajnálatos, mert mindketten nemegyszer bizonyították már tehetségüket.) *Tegdes László* rajzai rutinmunkák, hidegen hagynak. *Varga Imre* rajza nehézkes, keresettség látszik rajta.

Varga Mihály

● Klossy Irén: A megtalált boldogság.

1987 JUN 1 4

PETŐFI NÉPE

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., DÉLI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726

MUNKA

A VÁROSFÖLDI Sertésh... dolgozó Társulás Városf... keres: sertésgondozó, ... takarító munkakörbe f... ket. Jelentkezni lehet ... gel 6.30 órától 14 óráig ... Társulásnál. Elsősorb... kiskunfélegyházi, kur... rosföldi dolgozók je... juk. Munkásszállítás v... megoldva. Ügyintéző: Fülöp...

A MEZŐGÉP Vállalat felvesz gyakorlattal rendelkező szakembereket felsőfokú, illetve középfokú műszaki képzettséggel az alábbi munkakörökbe: gyártmányfejlesztő, gyártásfejlesztő, szerkesztő, technológus, továbbá jól képzett vasipari szakmunkásokat: forgácsolókat, szerszámkészítőket, lakatosokat. Jelentkezés: MEZŐGÉP Kecskemét, Törzsgyár, munkaügyi csoportja. Külső-Szegedi út. 1199

IRODAHÁZ takarítására takarítónőket felveszünk. Jelentkezni lehet az Alföldi Cipőgyár Kecskeméti Gyáregység (Kecskemét, László Károly u. 16.). Munkaügyi osztályán. 1189

A TEMAFORG Vállalat kunszentmiklósi üzeme pályázatot hirdet a textiliaüzemrész vezetőhelyettes munkakörre. Textilipari gyakorlattal és felsőfokú végzettséggel rendelkezők jelentkezését várjuk. Lakás, ha szükséges biztosítunk. 1170

„ÉPÍTŐIPARI Szolgáltató Vállalat azonnali belépéssel felvesz Budapest egész területén üzemelő szálló-konyha üzemegységeibe: portást, takarítónőt, szobalányt, udvari segédmunkást, konyhalányt, konyhalegényt, ápolónőt, büfést. Két hetenként szabadszombat. Munkásszállás, üzemi étkezés, munkaruha biztosított. Jelentkezés a Központban: (Budapest, XI. k. Bartók Béla út 152. IV. em. 401.)" 934

IPAR-KERESKEDELMI Osztályunkra hitelintézői munkakörbe felvételre keresünk közgazdasági egyetemi vagy számviteli főiskolai végzettséggel rendelkező dolgozót. Fizetés megegyezés szerint. Címünk MNB Bács megyei Igazgatóság, Kecskemét, Szabadság tér 1. II. em. 1236

A ÉNYV Szegedi Textilművek Kiskunhalasi Gyáregysége Kiskunhalas Kőrösi út 19. felvesz 3 műszakos munkakörbe női dolgozókat szövőnőnek és csévélőnek, valamint lakatosokat és segédmunkásokat. Jelentkezés; a gyár munkaügyi előadójánál, naponta reggel 7-től du. fél 4-ig. 939

A „B" kategóriás szabadszállási Aranyhomok Mg. Tsz pályázatot hirdet növénytermesztési ágazatvezetői, valamint szarvasmarha- és juhtenyésztési telepvezetői munkakör betöltésére. Feltétel: az ágazatvezetői munkakör esetében felsőfokú, a telepvezetői munkakörnél pedig középfokú szakmai képesítés. Fizetés: a 4/1981. (II. 26.) MÉM—MüM. sz. rendelet szerint. Szolgálati lakás van. Jelentkezés a termelőszövetkezet személyzeti vezetőjénél, személyesen vagy írásban. 1105

A SZŐLÉSZETI és Borászati Kutató Intézet Kecskemét, Kisfái központjába — lehetőleg középfokú munkaügyi vizsgával és hosszabb vállalatgazdálkodási szakmai gyakorlattal rendelkező — munkaügyi előadót keres. Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban az intézet központjában Kisfáiban a személyzeti vezetőnél. 1190

A GÉLKA Tekercselő és Felújító Üzeme felvételt hirdet raktárvezetői állás betöltésére. Anyagkezelési vagy raktárosi gyakorlat szükséges. Jelentkezés: az üzemvezetőnél, a helyszínen. Cím: Kecskemét, Bezerédi u. 2. (Városi mozi mellett.) 1186

LIKÖRIPARI Vállalat kecskeméti Üzemegysége felvesz érettségizett adminisztrátorokat. Jelentkezés: Kecskemét, Külső-Szabadság út 19. szám alatt, üzemegységvezetőnél. 2376

HÍRLAPÁRUST idénymunkára keresünk a kecskeméti Széktói strandra. Jelentkezni a posta városi hírlaposztályán lehet. x

GÉPÉSZ munkakörben Gépipari Szakközépiskolai végzettséggel, vagy ipari szakmával, vagy gépészüzemi folyammal rendelkezőket felvesznek, valamint hűtőházi rakodók mellé érettségivel rendelkező csoportvezetőt, műszaki anyagraktárost érettségivel felvesz a

VÁLTÓ munkahellyel, háromműszakos, terepen végzendő munkára, korkedvezményre jogosító munkakörbe fúrómunkásokat felveszünk. A szakmunkásbizonyítvány megszerzésére lehetőség nyílik. Kiemelt bérezés a kollektív szerződés szerint. A dolgozók részére szállást biztosítunk. Jelentkezés személyesen vagy írásban a Kőolaj- és Földgázbányászati Vállalat Szank Üzem, fúrási-kútjavítási üzemegység vezetőjénél, 6120 Kiskunmajsa. 822

A KECSKEMÉTI Zománc- és Kádgyár felvételre keres felső- vagy középfokú munkaügyi tanfolyammal, 5 év feletti gyakorlattal rendelkező munkavállalót munkaügyi előadói munkakörbe. Jelentkezni lehet írásban vagy személyesen a személyzeti osztályon. Cím: Kecskemét, Halasi út 2. 104

KÉZISZERSZÁMGYÁR Reszelőgyár egysége felvételt hirdet: esztergályos, marós, géplakatos, víz- és gázszerelő szakmunkások részére. Továbbá felvesz férfi munkavállalókat betanított munkára. Óvodáskorú gyermekek részére óvodai férőhelyet biztosít. Kedvező műszakbeosztás, jó kereseti lehetőség. Jelentkezni lehet: Kecskemét, Szolnoki u. 20. Munkaügyi csoport. 253

BÁCSALMÁSI Petőfi Mg. Tsz állattenyésztési ágazatba felső- vagy középfokú végzettségű szakembereket keres műszak-, illetve telepvezetőnek. Jelentkezés: Bácsalmás, Petőfi Mg. Ts agronómia, személyzeti vezetőnél. 122

ENERGETIKUSI munkakörbe felvesznek műszaki egyetemi, főiskolai képesítéssel rendelkező dolgozót. Jelentkezni lehet: Élelmiszer Kereskedelmi Vállalat Kecskemét, Csongrád u. 4. sz. Személyzeti osztály. 121

VARRNI tudó nődolgozókat bedolgozói munka végzésre felveszünk kecskeméti, illetve a meglevő vidéki telepeinken. Jelentkezni: Kecskemét Házipari Szövetkezet, Kecskemét, Ötmető u. 2. 121

ÉPÍTÉSZ vagy szerkezetépítő mérnök részére pályázatot hirdetünk, statikus tervező munkakör betöltésére. Jelentkezéseket „Építés-tervezés" jeligére kérjük a Szombathelyi Hirdetőbe. 12

PÁLYÁZATOT hirdetünk beruházási üzemeltetési osztályvezetői munkakör betöltésére. Követelmény: egyetem vagy főiskolai végzettség és vállalatnál eltöltött, legalább 5 éves építészgyakorlat. Jelentkezni írásban, vagy személyesen: Bács-Kiskun megyei Ipari cikk Kereskedelmi Vállalat, Kiskunfélegyháza, Wesselényi u. 1. Személyzeti vezetőnél. 12

GABONAFORGALMI és Malomipari Vállalat Kecskeméti Körzeti Üzeme (... fémsiló telepre vezérlő-pultkezelő ... silógépkezelő, takarmánykeverő üzemébe lezsákoló munkakörbe női, fé... fi munkavállalókat felvesz. Jelentkezni lehet: Halasi út 25. alatt, a körzeti üzem vezetőjénél. 24

SZAKKÉPZETT vagy betanított kiratrendező és érettségizett fiatal fé... fit dekorációs munkára felvesz ... Kecskeméti Centrum Áruház. 24

A KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI Pinc... gazdaság Fópincéjéhez pincemunkás... kat felvesz. Jelentkezni lehet: Kecskemét, Tatár sor 1/a. 24

ÉBKM. Vízmű Vállalat felvesz: v...

Köszönetnyilvánítás

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazon rokonoknak, szomszédoknak, ismerősöknek, a Törekvés Tsz III. kerület szocialista brigádjának, akik felejthetetlen drága jó édesanyám, anyósom, nagymamánk, dédnagymamám, testvérem

ÖZV. KEMÉNY GERGELYNÉ
Zsámboki Erzsébet

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély fájdalmunkban együtt éreztek. Gyászoló fia és családja. 45 097

Hálás köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, a színház dolgozóinak, akik felejthetetlen édesanyánk, nagymamánk, dédnagymamánk

ÖZV. GYURÁSZ JÁNOSNÉ
Börcsök Magdolna

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Gyászoló család. 45 196

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazon rokonoknak, ismerősöknek, munkatársaknak, a lászlófalvi Egyetértés Mgtsz vezetőségének, a Városi Tanács Kommunális Költségvetési Üzem vezetőségének és munkatársainak, akik felejthetetlen drága férjem, drága édesapánk

SUHARI NAGY LÁSZLÓ

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Gyászoló család. 45 208

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak, jó barátoknak, ismerősöknek, munkatársaknak, akik szeretett feleségem, leányunk, testvérünk

SEVECSEK ANDRÁSNÉ
Huszka Borbála

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, vagy virágot helyeztek, mérhetetlen fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Gyászoló család. 45 136

Hálás szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak, ismerősöknek, a Pincegazdaság dolgozóinak, akik szeretett férjem, édesapánk, apósunk, nagypapánk

ID. CSEREKLYEI LÁSZLÓ

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, fájdalmunkban velünk éreztek. Gyászoló család. 45 215

Tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy drága férjem, édesapánk, nagyapánk

TEMESI ISTVÁN

volt temetkezési vállalkozó, életének, 80. évében csendesen elhunyt. Temetése május 21-én volt a kiskőrösi temetőben. Egyúttal megköszönjük részvétét mindazoknak, akik temetésén megjelentek, sírjára virágot, vagy koszorút helyeztek, és mélységes fájdalmunkban velünk voltak. fájdalmunkat ezzel is enyhíteni igyekeztek. Temesi Istvánné és családja. 1226

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik

SZATMÁRI TAMÁST

utolsó útjára elkísérték, mellettünk álltak, velünk éreztek. Gyászoló családja. Kunszentmiklós. 45 153

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazon rokonoknak, ismerősöknek, jó barátoknak, akik felejthetetlen szerettünk

KELEMEN JÁNOS

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, részvétükkel fájdalmunkban osztoztak. Gyászoló család. 45 160

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, a Sallai Tsz dolgozóinak, akik felejthetetlen férjem, édesapánk

Vegyes

ERNYŐJAVÍTÁS, -áthúzás, külföldi is. Kecskemét, Szarvas utca 17. (Piacnál, Óvónőképző utcája). Mészáros. 2337

ALKALMI munkát vállalok. Sutus Viktor, Kecskemét, Kupa u. 16. 45163

KÖNYVELÉSI csoportvezető munkahelyet változtatna Kecskeméten, számviteli munkakörbe. Ajánlatokat „Nagy gyakorlat" jeligére a kiadóba kérek. 45168

FIATAL, diplomás házaspár július 1-től albérletet keres, fürdési lehetőséggel. Kecskeméten. Válaszleveleket lakbérmegjelöléssel Barta Ottó, Kecskemét, Szimferopol tér 14. V. 13. címre kérek. 45164

DOLGOZÓ nő, külön bejáratú albérleti szobát keres fürdőszoba-használattal. Kecskeméten. Leveleket „Július 1." jeligére a kiadóba kérek. 45157

GYERMEKFELÜGYELETET vállal Kecskeméten, hétköznapi estéken, fiatal diplomás nő. Leveleket „Megbízható 45 154" jeligére a kiadóba kérek. 45154

KEREKEGYHÁZA központjában egybenyíló, két nagy helyiség üzletnek, vagy raktárnak kiadó. Érdeklődni: Ságvári u. 63. 45119

ÁTHELYEZTEM kulcsmásoló műhelyemet Kecskemét, Damjanich u. 7. szám alá. (DOMUS Áruházzal szemben, 10 emeletes, zöldcsíkos épületbe.) Nyitva mindennap délután 5—7 óráig. Ifi. Bimbó János kulcsmásoló. 45751

KISKERTEK bérelhetők Ballószög községben 800 négyzetméter és 3000 négyzetméter nagyságban. 30 évre, 2000 Ft és 3000 Ft közötti bérleti díjért. Öt évig adómentes. Érdeklődni: Ballószög Községi Tanácsnál, naponta 8-tól 15 óráig, szombaton 8-tól 12 óráig lehet. 2451

FIATAL házaspár egy gyermekkel szoba, konyhás albérletet keres, vagy garzonlakást bérelne Kecskeméten. Leveleket „Kb. két évre" jeligére a kiadóba kérünk. 45205

KOOPERÁTOROK! Forgácsolási munkát vállal kisiparos. Haidú Tibor, Dunavecse, Vörös Hadsereg u. 29. 45213

ÉRTESÍTJÜK tisztelt fuvaroztatóinkat, hogy az izsáki Sárfehér Mg. Tsz Fuvarvál...

KÉTSZEMÉLYES gumicsónak 50 köbcentis motorral, 3x4 méteres gépi perzsa. Hajdú centrifuga és 2 darab faragott régi szék eladó. Kecskemét, Forradalom u. 18. IV. em. 10. Érdeklődni: 16 óra után. 45158

PB gáztűzhely, prima, 4 karikás, csehszlovák, kompletten, vagy darabonként, valamint új 2 kg-os palackkal PB gázvilágító eladó. Sátorba is jó. Kecskemét, Mária u. 21. 45165

ROMÁN étetőszéket vennék. Fülöp, Kecskemét, Tinódi utca 19. 2435

SZENTESI és Budapest II. tv-antenna eladó. Kecskemét, Mária u. 21. 45187

SPORTNYEREG teljes felszereléssel eladó. Kecskemét, Műkertváros, Népfront u. 4. (emelet), T. István. 45112

ELADÓ összecsukható autósátor-garázs. Érdeklődni: Kecskemét, Nagykőrösi u. 27. Nagyék. 45193

50 HEKTOLITERES boroshordó eladó. 6221. Akasztó, Deák F. 7. 45209

BEÉPÍTETT cserépkályhák, fatüzelésűek eladók. Mahagóni színű két és fél szoba, krémszínű egy szoba fűtésére alkalmas. Szabó Kálmán, Lajosmizse, Ifjúság u. 1. 45212

Pincegazdaság
Kecskemét

MŰVÉSZPORTRÉ

1021

Kiskunhalason született, 1921-ben. Itt teltek gyermekévei, s itt érettségizett, a Szilády Áron Gimnáziumban. Jogtudományt a szegedi, majd a kolozsvári egyetemen tanult. Később rajztanári diplomát szerzett. Nemcsak festő és grafikus, hanem költő, folyóirat-szerkesztő és művészeti szakíró is. Első önálló kiállítása Kecskeméten, a Katona József Múzeumban volt — harminc esztendeje. A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának 1964-től, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének 1983-tól tagja. Több nívó- és pályadíj nyertese. A megyei tanács és az SZMT művészeti díjjal jutalmazta. 1978-ban, kanadai kiállítássorozata idején — 19 városban mutatták be alkotásait — elnyerte Alberta Állam képzőművészeti díját. Maholnap három évtizede, hogy első versei megjelentek különböző hetilapok, folyóiratok hasábjain. Neve szerepelt az Új hang, majd a — ma már legendás — Tűztánc antológia szerzői között. Önálló verseskötete 1976-ban jelent meg, Csigolyagyöngyök címmel.

Goór Imre

„E világról, e világnak..."

— Apám műkertész volt, de tőke nélkül nem tudott önállósulni, ezért a rendes katonai szolgálatát követően, mint ezredkertész továbbszolgáló lett. A háború nem törődött sem a virágokkal, sem a kertésszel. Az olasz frontról rokkantan tért haza apám, s hamarosan nyugdíjba ment. Anyámmal, akit közben a Bácskából kiutasítottak, Halason telepedtek meg. Itt születtem. Gyermekkoromban a sportok több ágától a zenéig, az irodalomtól a rajzig sok mindent szenvedéllyel műveltem. Hat iksszel mögöttem, talán ma is ebben hasonlítok leginkább gyermeki magamra...

— A legtöbb képzőművész kezdeti lépéseit az iskolában világosfejű, ambiciózus, jószemű rajztanár vigyázta. Én csupán fél évig láttam ilyet, elsős gimnazistaként, a helyi Szilády Áron Gimnáziumban; a halasi csipkéket tervező igényes festőművész *Stepanek Ernőt.*

— Szegeden kezdtem jogot tanulni, de 1940-ben a Tisza-parti város egyetemét visszaköltöztették Kolozsvárra, s így én is oda kerültem. Itt találkoztam *Szopos Sándor* festőművésszel, aki az egyetemen rajzot tanított, s itt kezdtem komolyabban foglalkozni a festészettel. Kolozsvári diákéveimnek köszönhetem továbbá, hogy személyesen is megismerkedhettem *Tamási Áronnal, Veres Péterrel, Illyés Gyulával, Németh Lászlóval, Szabédi Lászlóval, Bözödi Györggyel*, s barátságot köthettem a ma is Erdélyben dolgozó idősebb írók és képzőművészek jó részével. Irodalmi estek, szociális társadalmi megmozdulások kötöttek össze bennünket. Másodévesen írtam első verseimet, melyeket a világért sem mutattam volna meg senkinek: szigorú bírálója voltam önmagamnak, hiszen *Tóth Árpádon, Babitson, József Attilán, Dsidán, Áprilyn*, majd *Verlainen, Rimbaudon*, s *Baudelairen* nevelkedtem. Kollégiumi szobám falait viszont akkoriban már beborították festményeim, rajzaim. Vitákra inspirált a kollégiumi környezet: sokszor talált ébren bennünket a hajnal... A jogi doktorátus megszerzésének küszöbén álltam, amikor a front oly közel volt már Kolozsvárhoz, hogy az egyetemet Pestre költöztették. Nem mentem vele, hiszen úgy sem volt holtomiglan házasság a mienk: a jogtudományoknál már régen fontosabb volt számomra a festészet és a költészet.

A felszabadulást követően a Halasi Hírek segédszerkesztője lettem, s a MADISZ városi elnökének választottak. Később sokfelé és sokféle „ruhában" dolgoztam, míg végül Kecskeméten megtelepedtem. Itt került — úgymond — ismét mederbe az életem: *Mátis Kálmán* képzőművészeti szabadiskolájában tanultam rajzolást, majd festést. Mesterem — *Révész Imre* egykori tanítványa, személyi titkára — csodálatos egyéniség volt. Animációs filmet készített (1936-ban!), fotósokat nevelt, 19 ipari szakmához értett, tanult Ausztriában, s az Amerikai Egyesült Államokban... Szabadiskolájából sok művészjelölt röppent világgá. Mellette lettem festő. Ekkortájt kezdtem művésztelepekre járni (Diósgyőr, Tokaj stb.), ahol pályatársak barátságával gazdagodva szereztem újabb tapasztalatokat. Mesterem halála után engem választottak a kör vezetőjének. Tíz éven át — a helyi vezetés „jóvoltából" — tíz különböző helyen dolgoztunk, míg végül is azzal az indokkal, hogy a kör helyisége „másra" kell, „leírtak" bennünket...

— Erre az időre esnek első önálló kiállításaim és rajz—földrajz szakos tanári diplomám megszerzése, amelynek birtokában egy évtizedig tanítottam a kecskeméti Béke téri Általános Iskolában, s rövid ideig a Kodály-gimnáziumban. Aztán hívtak művészeti szerkesztőnek a Forráshoz, ahová most, nyugdíjas koromban is „bedolgozok".

— Műtermem sohasem volt, festeni csak a művésztelepi beutalások idején, vagy külföldi meghívások (Florenz, Calgary, Krefeld) alkalmával, régebben pedig a szabad ég alatt tudtam. Ezért van az, hogy még ma is inkább grafikusként ismernek, pedig ezt a műfajt a kényszer hozta rám: egyetlen asztalnál is művelhettem... Négy éve Kecskeméttől harminc kilométerre, a homokbuckák között sikerült szert tennem egy tanyára. Azóta folyamatosan festek.

— A harmóniát, az önfegyelmet szeretem, s félek a csinált ellentmondásoktól; azoktól a csimbókos-szakállas külsőségektől, melyek az értelmes és őszinte elmélyülés pótszerei. A művész minőségi eredményeiben mutatkozzék meg, ne pedig a bűvész, vagy a bohóc szerepében. Rettegek a hevenyészettségtől, amely lényegében a pontatlanság. Ezért is vállalják kompozícióim a szerkezetességet, az intuitív elemek, s az expresszivitás szabadabb megnyilvánulásaival... Számomra emberről és természetről szólni egyet jelent. Szeretem — mindkét művészeti ágban — a példázatokat, amelyekkel fogalmaink pontatlansága és merevsége feloldható, gondolataink letisztultabbak, tartalmuk határozottabb.

— Költészetem épp úgy hatott a festészetemre, mint megfordítva. Nemegyszer képem témáját írtam meg, vagy versemet formáltam képpé. Sokáig tartott, mert hol egyikben, hol a másikban jutottam elébb, míg ezek parafrázis-voltát elfogadtam, megértve a két művészet lényegi — formai — különbözőségét.

— Azt kérded, mi a véleményem a mai Bács-Kiskun képzőművészeti életéről? Sohasem volt ily forrongó! Ennek rengeteg erénye, ám egy kevés fölös habja is van. Ebben a mozgásban az idősebb, nagy értékeket létrehozott művészek — megfelelő elismerés híján — sokszor háttérbe kerülnek — szerintem. Mintha a „tiszta képletek" használata már nem volna érdekes. Magyar betegség, hogy egyes művészeket, más *ugyanolyanok rovására* kikiáltanak királynak, szentnek; s ezzel a szűkebb és tágabb hazát akaratlanul is szegényebbnek mutatják a valóságosnál... Fiatal képzőművészeink száma és alkotásaink minősége a maihoz sohasem volt hasonló, csak félő, hogy némelyek az egzisztenciális igyekezetben, példás színészkedésekben csökkenni, hagyják a legfontosabbat: művészi erejüket. A csalódásoktól féltem őket. A kerülőutaktól, s alacsony belső akadályok örömétől óvom őket.

— A zománcról kívánsz hallani? Akárki kezdte, nagyszerű kezdeménynek tartom a kecskeméti Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelepet. Így már nemcsak a Kodály-intézet, a kerámiastúdió, de ez is arra vall, hogy a kulturális vezetésnek „koncepciója" van, léptei nem esetlegesek. Kár, hogy a helyi zománcműhely megszületése — melyre igazán ráépülhetne a telep — a legjobb atyai és anyai szándék mellett is ennyire elhúzódik. Négy éve vagyok aktív résztvevője a táboroknak. Jómagam rengeteg fantáziát, tüzet (szellemire gondolok), s az együttes munka örömét leltem meg ebben a közösségben, s ebben a műfajban, mely megújítja olajkompozícióimat is: színeim világosabbak lesznek, felületeim gazdagabbak, a tartalom szigorúbb.

— Legkedvesebb időtöltésem, a már említetteken kívül, még ma is a sport. Nyáron tenisszel, télen a sível „egyensúlyozok". Mindkettő felüdít, váratlan helyzetek megoldására szoktat, fantáziámat és akaraterőmet naprakészen tartja, miközben küzdhetek játékból, mint valaha. S talán a sport meg is adja majd azt a néhány évet, amit a szükségszerű véletlenek alkotóidőmből elsinkófáltak az elmúlt évtizedekben. Hiszen annyi mindent szeretnék még mondani tollal, ecsettel. E világról, e világnak...

Koloh Elek

● **Goór Imre: A költészet hatalma**

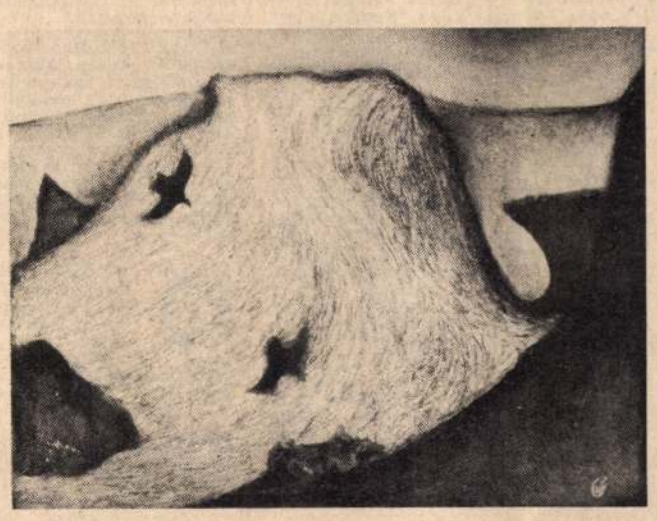

● **Goór Imre: A hegy**

MUNKAALKALOM

„FÉMMUNKÁS" Vállalat Kecskeméti Gyára kiemelt fizetéssel felvesz munkavállalókat portás munkakörbe. Jelentkezés és bővebb felvilágosítás a gyár munkaügyi osztályán. Címünk: Kecskemét, Izsáki út 2—6. 740

MEZŐGÉP Vállalat Kecskeméti Törzsgyára a licencgépek gyártására jól képzett forgácsoló szakembereket felvesz. Megegyezés esetén jó keresetet biztosítunk (4500—7500 Ft között) vidéki dolgozóknak a lehetőségen belül letelepedésben segítséget nyújtunk. Jelentkezés: MEZŐGÉP Kecskemét, Törzsgyára Munkaügyi Csoportjánál. 306

KISMOTOR- és Gépgyár 5. Gyára felvételt hirdet a következő munkakörökre szakmunkásoknak: TMK-javító munkára: elektroműszerészeket, géplakatosokat. Alkatrészgyártásra: esztergályosokat, marósokat, köszörűsöket. Betanított munkára: fémcsiszolókat azonnali belépéssel. 40 órás munkahét, kedvező szociális juttatások. Legyen a munkatársunk! Várjuk! Jelentkezés: a gyár munkaügyi osztályán, Baja, Szegedi út 121. 507

SZÉK- és Kárpitosipari Vállalat kecskeméti gyára felvételre keres számviteli csoportvezetőt ipari mérlegképes végzettséggel, legalább 3—5 éves gyakorlattal. Kárpitos területre normatechnológust, faipari végzettség előnyben. Export ügyintézőt, központifűtés-szerelőt, vegyes tüzelésű kazánhoz fűtőt. Jelentkezni a munkaügyi csoportnál. Kecskemét, Törökfái 159. Telefon: 20-166, 26-os mellék. 746

KONYHAI alkalmazottat keres a tsz központjában levő modern üzemi konyhájára a kecskeméti Magyar—Szovjet Barátság Mg. Termelőszövetkezet. Jelentkezés 7—14 óráig a konyhavezetőnél. Megközelíthető a 2-es autóbuszjárattal. 640

A VÁROSFÖLDI Állami Gazdaság felvételre keres lakatos, autószerelő és építőipari szakmunkásokat. Bérezés megegyezés szerint. Jelentkezés: a gazdaság központjában — Városföldön — a személyezti vezetőnél. 408

JÓ megjelenésű, tárgyalóképes férfit, nőt hétvégi elfoglaltságra keres GM közösség. Leveleket „Gépkocsival rendelkezők előnyben" jeligére a kiadóba kérünk. 22991

MEZŐGÉP Vállalat felvesz forgácsoló- és az NC-üzemünkbe esztergályos és marós szakmunkásokat. Kiemelt kereseti lehetőséget biztosítunk. Jelentkezés: MEZŐGÉP Kecskemét, Törzsgyára Munkaügyi Csoportjánál. 213

AZ ÁSVÁNYOLAJFORGALMI Vállalat körzeti telepére Kecskeméten éjjeliőrt keres havi 182 órás foglalkoztatásra. Ugyancsak felveszünk a telepre kirendeltségi munkást, valamint tankautótöltőket, heti 5 napos időbeosztással. Érdeklődni lehet: körzeti telep, Kecskemét, Méheslapos. 741

ÉBKM Vízmű Vállalat II. sz. szivattyútelepére felvesz gépápolót és vízvezetékszerelőt. Jelentkezés helye: ÉBKM Vízmű Vállalat II. sz. szivattyútelepe, Kecskemét, Városföld 7. 778

A KECSKEMÉTI mentőállomásra mentőápolókat veszünk fel. Érettségivel rendelkezők előnyben. Jelentkezni a kecskeméti mentőállomáson lehet személyesen vagy írásban. Cím: Kecskemét, Akadémia krt. 66. 284

BÚTORGYÁRTÁSBAN jártas faipari mérnököt, vagy üzemmérnököt keresünk termelésirányítói munkakörbe. Véglegesítés esetén lakást biztosítunk. Jelentkezéseket rövid önéletrajzzal az 1475 Budapest, Pf. 22. címre kérjük. 5

AUTÓSZERELŐT, karosszérialakatost felveszünk. Bérezés megegyezés szerint. Kiskunfélegyházi Autójavító Vállalat, Kiskunfélegyháza, Felszabadulás útja 73/A. szám alatt. 496

RÖNTGENSZERVIZ munkakörbe felveszünk Gépipari Automatizálási Főiskola Automatika szakának számítógépes ágazatán végzett üzemmérnököket. Klíma-kalorikus munkakörbe felveszünk hűtőgépszerelőket. Jelentkezni munkanapokon 7—15-ig Kecskemét Aradi vértanúk tere 5. Röntgen és Kórháztechnikai Vállalat. 344

MUNKATÁRSAKAT keresünk az alábbi munkakörökbe Kecskemétre, azonnali belépéssel, fizetés megegyezés szerint, részletes önéletrajzzal, eddigi gyakorlati idő megjelölésével: pénztáros, anyagkönyvelő, SZTK-ügyintéző, bérelszámoló, munkaügyis, számlázó, gyors- és gépíró, gépkocsival rendelkező szervezőket. Várjuk jövendő munkatársaink jelentkezését PRECÍZ MUNKA jeligére a kiadóba. 272

AZ ALFÖLD Mg. Szakszövetkezet felvesz Kecskemét, Alsószéktó 78. szám alatti telephelyére autószerelő és mezőgépszerelő szakmunkásokat. Jelentkezni lehet a telepvezetőnél. 655

KÖZLEMÉNY

A NAGYKÖZSÉGI Közös Tanács V. B. GAMESZ Harta közhírré teszi, hogy 1984. március 6-án országos állat- és kirakodóvásárt tart. 435

AZ Építőipari Szállítási Válla vesz autó-motorszerelőt, csop tőt, (fizikai munkakörben), t járműre rakodót, érettségizett kat, forgalmi szolgálat ellátás rezés teljesítmény után. Mu lást szükség esetén biztosítu lentkezés: ÉPFU Kecskemét, si út 10. Főnökségvezetőnél.

A HELVÉCIAI Állami Gazdas telre keres traktorvezetőket MTZ és RÁBA 180-as erőgépekre ágasegyházi és helvéciai telepére. Jelentkezés: Helvécia Alsómajorban az üzemeltetési ágazatvezetőnél. 450

KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI Pincegazdaság felvételre keres gépkocsirakodókat. Jelentkezés Kecskemét, Kiskőrösi út 12—14. szállítóüzemnél. 431

AZ ÁLLATFORGALMI és Húsipari Vállalat „E" kategóriájú jogosítvánnyal és gyakorlattal rendelkező tehergépkocsi-vezetőket keres, kecskeméti telephelyre. Jelentkezés: Kecskemét, Csongrádi u. 2. szám alatt 16.00 órakor.

DUTÉP A DUTÉP Vállalat felvételre keres a bajai III. számú ipartelepére betonozó betanított segédmunkásokat (lehetőleg bajai lakosokat) továbbá vasbetonszerelő szakmunkásokat. Fizetés teljesítménybérezés plusz minőségi prémium. Munkaidő: heti 40 óra (betonozóknál kétféle munkarend-lehetőséggel). Jelentkezni lehet: DUTÉP III. sz. Ipartelep Baja, Nagy István u. (7-es autóbusz végállomásán) Kányi György főüzemvezetőnél. 639

HŰTŐHÁZI rakodókat jó kereseti lehetőséggel, állandó délelőtti munkára, 40 órás munkahéttel felvesz a Hűtőház Kecskemét, Rákócziváros 20. 433

BÁCS-KISKUN megyei Vendéglátó Vállalat felvesz szobafestőket, továbbá műszaki ellenőrt lehetőleg üzemmérnöki végzettséggel. Jelentkezni lehet: Bács-Kiskun megyei Vendéglátó V. műszaki osztály, Kecskemét, Nagykőrösi u. 5. 417

A JAKABSZÁLLÁSI Népfront Mg. Szakszövetkezet Kecskemét, Felsőszéktói Baromfitelepén felveszünk éjjeliőrt és női munkaerőt gépkezelőnek és tojásszedőnek. Jelentkezés a helyszínen. 341

A-KATEGÓRIÁBA sorolt megyei sági igazgatóhelyettesi munkakör betöltésére. Pályázati feltételek: közgazdasági egyetemi végzettség, legalább 10 éves pénzügyi, számviteli munkakörökben eltöltött gyakorlat. Pályázatokat az eddigi működés részletes leírását tartalmazóan „NAGY VÁLLALAT" jeligére a kiadóhivatalba kérjük leadni. 372

KÉZISZERSZÁMGYÁR Re-szelőgyáregysége kiemelt kereseti lehetőséggel, kedvező műszakbeosztással felvételt hirdet: férfi munkavállalók részére betanított munkára. Továbbá felvesz: szerszámkészítő, marós, köszörűs szakmunkásokat. Felvétel esetén igénynek megfelelően gyermekeik részére óvodai férőhelyet biztosítunk. Jelentkezni lehet: Kecskemét, Szolnoki u. 20. Munkaügyi csoport. 326

A KECSKEMÉTI Centrum Áruház felvesz gépírót, éjjeliőrt és segédmunkást. 782

K

ada. Ér-
nét, Már-
(Műkert
626

dők, fél-
ott motor
Kecske-
704

kazán el-
Kiskunha-
Tel.: 11-
373

pkocsi jó
Érdeklőd-
napokon,
znap az
ecskemét,
ádkai u.
23175

otor (fel-
el, vala-
sapágyak,
góval, és
el) eladó.
n Ferenc-
, Zöldfa
18

sebesség-
onda ori-
eladó.
306

ej, gála
szerszám
deklődni:
da, tele-
22979

uli és egy
a eladó.
éti u. 28.
391

rendszá-
eladó.
, Mein-
423

es üzem-
adó. Kis-
vitézek
396

enőplatós
eladó.
Kisszál-
legtekint-
347

friss mű-
rvai Ist-
J. u. 1.
22983

ú utánfu-
eghajtású
talajma-
eke el-
zi út 167.
22984

négyhen-
akodógép
traktor.
sra szo-
deklődni:
g u. 83.
23167

felújított
Simson
állapot-
ady E. u.
1043

stalan ál-
ecskemét,
1047

s megkí-
eladó,
u. 5.
1062

Trabant
partner-
ől enge-
deklődni:
-ös kecs-
on. 23570

éves mű-
sürgősen
: Dudai
y Mihály
23568

vétel

17 kere-
rágpor-
felszere-
Kovács,
Rákóczi
22 957

sürgősen
adszállás,
k. 23098

ves pari-
sig, vagy
munkára
ó István
ai u. 137.
ani órák-
360

szoba-
lődni le-
ecskeméti
23076

100 MÁZSA kisbálás szalma eladó, Borbély Péter, Dunavecse, Bajcsy 37. 24

TÁPKOCKÁS salátapalánta kapható és megrendelhető Kiskunfélegyháza, Dankó Pista utca 19. 230

10 DB 1,5 éves merinó kos eladó. Simontornyától 8 km-re, 2500 Ft/db. Igar-Vámszőlőhegy, Borza György. 465

ZAB, góré, teherautógumi, szekér eladó. Tolna, Bajcsy u. 14. 416

ZALAGYÖNGYE és Kékfrankos első osztályú, kétéves gyökeres szőlővessző eladó. Érdeklődni: 6200 Kiskőrös, Mészáros L. u. 14. Pálinkás András. 23555

Vegyes

FELESBE kiadó 800 négyszögöl szőlő sok gyümölcsfával. Érdeklődni: szombat, vasárnap a helyszínen, Szabó Sándor lakótelep mellett. Kecskemét, Baillószög 182. szám alatt, Gyulai Mihályné, vagy este a 22-991-es telefonon. 23162

KIADÓ szoba, konyhás házrész. Kecskemét, Máriahegy 123. Ladánybenei út mellett. (10-es autóbusz végállomásához 5 percre.) 792

BÉRBEADNÁM vagy eladnám bútorozatlan kétszobás erkélyes Kecskemét, Széchenyivárosi lakásomat. Esetleg budapesti csere is érdekel. Érdeklődni mindennap a 411-240 vagy 384-941-es budapesti telefonon. 751

ÖNÁLLÓ egy vagy kétszobás lakást bérelnék Kecskeméten, lehet kertes is. Ajánlatot: „Pontos fizető 23020" jeligére a kiadóba kérek.

NYUGDÍJAS pótnagymamát keresünk óvodás gyerekünk mellé, Kecskeméten, városközpontban. Leveleket „Délelőtti alkalmakra" jeligére a kiadóba kérünk. 23111

NYUGDÍJAST keresek alkalmanként személygépkocsi (Volga) vezetésére. Kecskemét, Rákócziváros 13. 728

FUVAROZTATÓK figyelem! Teherfuvarozást IFA tehergépkocsival rövid határidővel vállalok. Mindenféle fuvarigényével szíveskedjen felkeresni. Fuvarvállalás egész nap. Molnár Tibor magánfuvarozó Tompa, Szabadföld 78. 342

BOROSPINCÉT bérelnék több évre, esetleg vennék 5 db 40—60 hektoliteres hordót Soltvadkerten vagy környékén. Vennék 7—10 hl-es **szőlőprést.** Nagy Ferenc, Kecskemét, Reile Géza u. 14. VIII. emelet 22. 717

BÚTOROZOTT szoba teakonyha, fürdőszoba-használattal, gépkocsibeállási lehetőséggel Kecskeméten kiadó. Ajánlatot: „Külön bejáratú" jeligére a kiadóba kérek. 23025

EGYSZOBÁS összkomfortos lakást bérelnék Kecskeméten, lehetőleg a Széchenyivárosban. Ajánlatot: „Sürgős 23155" jeligére a kiadóba kérek. 23155

18.30 ÓRA utáni elfoglaltságot, vagy bármilyen jellegű másodállást vállal fiatal nő. Leveleket „Hétvégén is" jeligére a kiadóhivatalba kéri. 333

Házasság

180 CM magas fekete hajú fizikai dolgozó férfi megismerkedne házasság céljából 27—37 éves korig gyermektelen nővel. Lakás, kocsi van. Leveleket: „Szimpátia 378238" jeligére a kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 750

31/165 BARNA, sportos alkatú, vidám természetű, komoly gondolkodású, független pedagógus nő, megismerkedne korban hozzáillő, rendes, becsületes férfival házasság céljából. Leveleket: „Értelmesen élni" jeligére a kiadóba kér. 23011

BETONYP elemes építkezéshez asztalos, ács és esztergályos szakmunkásokat felveszünk. Kereseti lehetőség 5000—6000 Ft között, valamint illetményszőlő-juttatás. Jelentkezés: Kiskőrösi Állami Gazdaság szolgáltató kerület, Kiskőrös, Izsáki út 8. sz. Molnár Dezső kerületi igazgatónál. 445

BUDAPESTI Faipari Vállalat keres művezetői munkakörbe faipari technikust, vagy irányítói gyakorlattal rendelkező szakmunkást. Jelentkezéseket rövid önéletrajzzal az 1475 Budapest, Pf. 22. címre kérjük. 4

KŐMŰVESEK mellé segédmunkásokat jó kereseti lehetőséggel felveszünk. Építőipari Szövetkezet, Kiskunfélegyháza, Szabadság tér 9. 252

1084 MÁR 4

1091 BUDAPEST IX., Üllői út 51.
Telefon: 337-748, 340-126

SAJTÓHIBÁVAL

szorút, virágot helyeztek, [illegible] ges fájdalmunkban velünk együtt-éreztek. Gyászoló család. 23577

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazon rokonoknak, jó barátoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, akik feleségem, édesanyánk, nagyanyánk

TÓTH LÁSZLÓNÉ
Tóth Rozália

temetésén megjelentek, virágaikkal, részvétükkel mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. Gyászoló család. 23662

B kategóriás Építőipari Szövetkezeti Közös Vállalat Igazgatótanácsa

pályázatot hirdet

TULAJDONOSI CSATLAKOZÁSRA.

Előnyös feltételek: profilnak megfelelő üzemképes állóeszközt átveszünk vagyoni betétként, átlagon felüli jövedelmezőség, dinamikus fejlődés, kapacitáshiányos környezet, a

TULAJDONOSOKNAK AZ ÉVES NYERESÉG 40%-ÁT ÁTADJUK.

Részletes tájékoztatást adunk a csatlakozás feltételeiről az Építőipari Szövetkezeti Közös Vállalat központjában, 7090 Tamási, Deák F. u. 38., tel.: 254.

452

A BÁBOLNAI MEZŐGAZDASÁGI KOMBINÁT
kistermelők részére

naposcsibét értékesít

Tetra 726 húshibrid	8,— Ft/db
Tetra SL tojóhibrid	17,— Ft/db
Tetra H vegyesivarban	8,80 Ft/db áron.

A csibeár nem tartalmazza a szállítási és csomagolási költségeket.

Megrendelését az alábbi címre kérjük elküldeni: Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát Kereskedelmi Irodája 1364 Budapest V., Szép u. 3. Pf.: 91.

A naposcsibe átvétele kiértesítésünk után a KISKUNFÉLEGYHÁZI NAPOSCSIBEBOLTUNKBAN történik.

296

Szövetkezeti tagjainknak 10%-os árengedményt biztosítunk a nálunk tartott rendezvények ételforgalma után.

Csoportok étkeztetését, családi rendezvények,

GOÓR IMRE

Goór Imre:
A nap vonzásában

Új Tükör 1982 XIX. évf 44. sz. 24.o.

SZERZŐDÉS

munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri részről

kahelye:

ne:

na:

zött az alábbi feltételekkel:

endő feladat részletesen:

Szél ellen

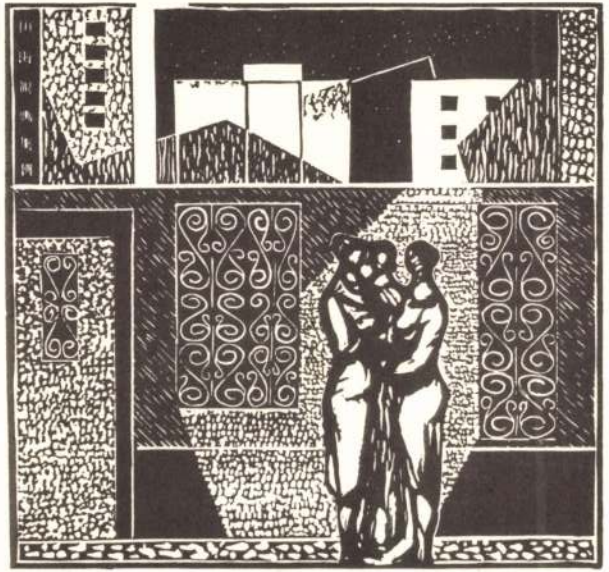

Új házak, régi fal

ERDEI FERENC MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
Kecskemét, Május 1. tér 1. Tel.: 76/27-466

Lábnyomok, földön, égen

Goór Imre

SAJTÓFIGYELŐ

MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

grafikusművész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1982 JAN 16

1021

ÉLETFA

elyek gazdag tapasztalatok-
tettek szert a szénbányák
különbözőbb feltételek közé-
tte való építésében.
Elsőként Artyemovszkból ér-
zett geológusok láttak mun-
hoz. A jaszinovatajai gép-
ártók elkészítették a szükséges
rendezést és gépeket, ame-
eket aztán a Donyeck-„Sah-
sztroimontázs" trösztmesterei

pésze
zik.
— A
építkez
körülm
egésze
Anatoli
napad
ma ké
munká

Gaór Imre rajza

Gopcsa Paula
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

PEDAGÓGUSOK LAPJA
1960 FEB

117

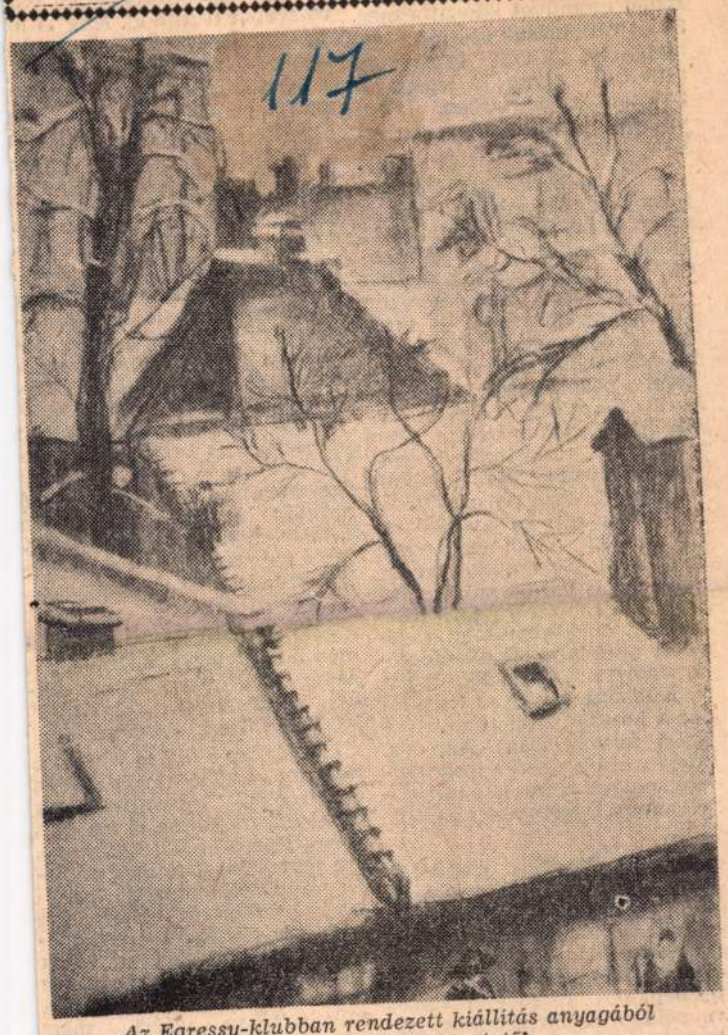

Az Egressy-klubban rendezett kiállítás anyagából
Gopcsa Paula: Havas tetők

a herendi por
inotai erőmű
Saját vallomá
alaposabb ott
sem tud ol
nyújtani a t
egy-egy ilyer
ható üzemlát

— De nemcsak így, üzemlátogatások formájában igyekszünk kapcsolatot teremteni a termelőmunkával, a munkásokkal, a mindennapi élettel. Tanulunk az üzemekben, de kimegyünk hozzájuk — tanítani is. A megyei közép- és általános iskolai tagozat segítségével a pedagógusok százait sikerült mozgósítani a dolgozók iskoláiban való munkára. Nem túlzás, ha »óriásinak« mondjuk a bekövetkezett fejlődést. Az elmúlt tanévben az általános iskola esti és levelező tagozatán 22 tanulócsoportban körülbelül 400 dolgozó tanult, most pedig 100 tanulócsoport működik, több mint 2300 résztvevővel. A középiskolai tagozaton a tavalyi 45 tanulócsoport helyett az idén 56 jött létre. Különösen nagy az érdeklődés a közgazdasági jellegű oktatási formák iránt. Annyira, hogy a közgazdasági technikumok tanárai nem is tudják a jelentkező igényeket kielégíteni.

— Az üzemekhez fűződő jó kapcsolataink arra is kiterjednek, hogy üzemi ösztöndíjak biztosításával igyekezzünk munkásszármazású fiatalokat eljuttatni a pedagógusképző intézményekbe. Közbenjárásunkra például a várpalotaiak két bányász-gyereket küldenek ösztöndíjjal tanári pályára.

rét m[illegible] terve alapján eredményesen vesznek részt a pedagógusok a termelőszövetkezetek munkájában. Az adminisztrációban való segédkezés munkaegységszámítási tanfolyamok, ismeretterjesztő előadások, irodalmi estek rendezése ennek az együttműködésnek a fő formái. Igen hasznosnak bizonyultak a szövetkezeti parasztság és pedagógusok találkozói is. A keszthelyi járási bizottság például a járási nevelők napját Sármelléken tartotta, ahol a megye egyik legjobb termelőszövetkezete működik, mégpedig pedagógus elnökkel az élén.

— Ha többre kíváncsi — fűzi még hozzá Horváth Ottóné —, nézze meg bizottságunk féléves beszámolóját! Épp most küldtük fel a központba.

Hazaérkezve elő is vettem a beszámolót. Tizennyolc sűrűn gépelt oldal. Anyagának egy töredékét mondtam el itt, úgy, ahogy Horváthnétól hallottam. S a jegyzetfüzetem meg a gondosan megfogalmazott, tartalmas beszámoló egybevetése többek között arról is meggyőzött, hogy a veszprémi elnök nemcsak megírta, hanem *tudja* is a megyében folyó munkát, nyilvánvalóan azért, mert oroszlánrészt vállal belőle.

Fényi András

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-301

Gopcsa Paula

KÖZNEVELÉS

1962 JUN 5

1021

Gopcsa Paula rajza

forrásáv
szintén

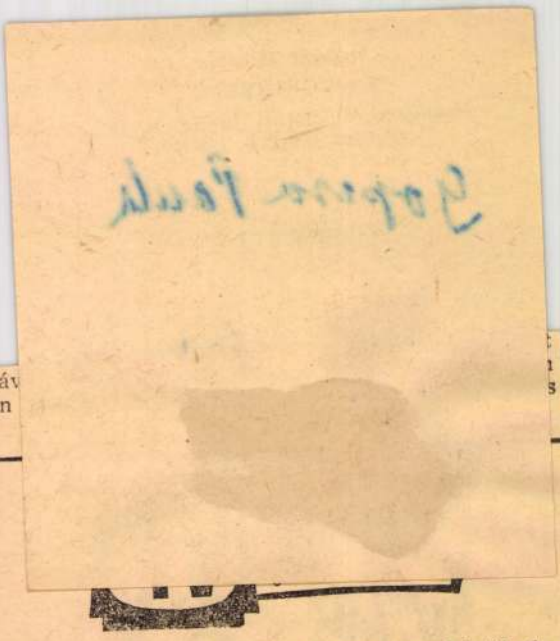

A TV májusi pedagógiai műsora a szokástól eltérően egy lélektani előadás volt, amelyet Radnai Béla pszichológus tartott A TV és a gyermek címen. Soha időszerűbb témát!

A napokban voltam fültanúja egy kis másodikos hencegésének, aki szüleinek jóvoltából megnézhette a Szombat este, vasárnap reggel című felnőtteknek szánt filmet. Miről szól? — érdeklődtem. — Hát, a szerelemről! — felelte magától értetődően. Sajnos, a szabad televíziózás épp oly magától értetődő sok szülőnek, mert ez igen kényelmes, a gyermekük tájékozottsága néha még imponál is nekik. Ha azonban észreveszik a gyermeken a Radnai Béla által is említett szimptómákat, teljesen tanácstalanok, s a tv-kérdés elmérgesedő fekély gyermekükhöz való viszonyukon.

A kiváló szakember élvezetes előadásához semmi hozzátennivaló nincs. Differenciáltan mutatta meg,

MDK

Goór Imre

Kiállitási kritika

Petőfi népe 1968 máj.24.

Góra Imre

2 fametszet és egy rajz (szepzők)

Tisztáj 1968 X. n. 885, 897, 907 old.

Gopcsa Paula MDK

Szerepelt a vörösberényi pedagógus művésztelep aug. 14-iki kiállításán.

--: Vörösberény vizsgája.
PEDAGÓGUSOK LAPJA. 1960. aug.

MDK

Gopcsa Paula

a Képzőművészeti Főiskola hallgatója

diplomamunkaként készítette „Művészet-történeti tanulókör" című művét.

A.: A Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak diploma-munkái.

(Nők Lapja, Bp. 1951. szeptember 20. [20.l.]

Gopcsa Paula

MDK

A VI. kerületi rajztanárok munkabemutatóján

"Vöröshaju lány" c. képe

II. dijat nyert.

Juhász Antal: Kiállitások.
Pedagógusok Lapja. 1962 nov. 20.

Gopcsa Paula

Gopcsa Paula: Vöröshaju leány, Molnár Lászlóné, Gyulai József, Marsova ky Endre: Fekete tenger, Lukács Ágnes, Fazekas Pál: Nagykalapács c. alkotásával szerepelt a Fővárosi pedagógus képzőművészek tárlatána Fáklya klubban.

Rajzta nitás 1975-4-32
Dr Maksay: Fővárosi peg. képzőm. kiállitása

MDK.

Cór Imre

Kiállitási hir

Müvészet 1967 okt.p.48

GOPCSA Katalin
90 2. 33

Új Művészet

Gopcsa Paula

Szerepel a VI. kér. művészek
tanulatán

Magyarország 1970 XI. 27

M.D.K

Gopcsa Paula
festő

Részt vett az Építők Bársa Ferenc
Kultúrotthonában rendezett tár-
laton.

Makszay László: Pedagógus képzőművészek országos kiállítása
Művészet, 1965. szept. – 45 kép.

Gopcsa Paula MDK

Perényi dombok, gouache

Kati, temp.

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

MNK

Gopcsa Paula

szerepelt a Lőportár utcai művelődési teremben rendezett kiállitáson.

Gábor István: Egy kiállitás vendégkönyvébe.

Pedagógusok Lapja 1964. jun. 5.

Gopcsa Paula MDK

†él, pitt-kréta

Mücsarnok 1959 Képzőművésznök nemzetközi kiáll.

MTK

Gopcsa Panka

Kiállitási hir

Köznevelés 1967 máj.25.p.396.

M.D.Y

Gopcsa Paula
grafikus

„Itáliai emlék", „Africana"
„ceriü művei kipvicelik a
művesit.

Domonkos Imre: Ft budapesti VI. kerületi...
Művészet, 1967. szeptember 42. kap.

Gopcsa Paula

Budapesti festő-rajztanár
"Ülő lány" /repr/

Rajztanitás 1964. I. 9.1.

MDK

Gopcsa Paula

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Napló 1967 dec.5.

Gyarsa Paula

„Kék hal" c. műve szerepelt a VI. ker. rajztanárok kiállításán a Népfrontbizottság termeiben. /1967./

Székely András: Tizenöt rajztanár kiállitása
Rajztanitás 1967. V. 31.).

Gopusa Paula

Szerepel a VI. ker. művészet
tárlatán (1970 XI.)

Meghívó

Gopcsa Paula

a Stúdió alapító tagja és vezetőségi tagja

Alapdeperti pedagógusok képzőművén stúdió-ja. 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
29.o. 33.o.

Gopcsa Paula

Szőlőkötözés, olaj, 60 x 80
Grafika: Tél, Pitt-kréta, 30 x 40

képzőművésznők nemzetközi
kiállítása. 1960. Bp.

Gyarsa Paula

rént vett 1960-ban az 50. Nemzetközi Nőnap
és felszabadulásunk 15. évfordulója tiszteletére
rendezett kiállításon a Műcsarnokban

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója
1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
21. o.

Gyopcsa Paula

Háztetők télen
Szénrajz
Repr.

A budapesti pedagógusok képzőművén stúdiója
1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Br. 1963.

Gopcsa Paula MDK

Szőlőkötözés, olf.

Mücsarnok 196o. Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

Gopcsa Paula MDK

Vörösberényi utca, pitt rajz

Ablakból, pitt rajz

Műcsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők Kiáll.

M.D.K.

Gopcsa Paula
grafikus

A pedagógus művészek kiállításán
vett részt

Maksay Rásló: Pedagógus művészek kiállítása
Művészet, 1963. július – 37 lap

MDK

Gopcsa Paula

Tél, Pitt-kréta

Képzőművésznők Nemzetk. kiáll. 1960. Műcs.

Gopcsa Paula M.D.K.

A kiállitás egyik rendezője és résztvevője

A IV. országos kiállitás

Pedagógusok napja 1965. febr. 20.

MDK

Gopcsa Paula

Szőlőkötözés, of.

Képzőművésznők Nemzetk. kiáll. 1960. Műcs.

GOPCSA Paula

Srij 1990 76.

módszer létezik a világban, amelyeket nem kell feltalálni, elég átültetni, alkalmazni. Egyébként – amennyire tudom – a tervező intézmények szakemberei közül jó néhányan éppen ezekkel a kérdésekkel foglalkoznak.

– *Hogyan vonhatók be a zöldek a tervezés folyamatába?*

– Nálunk még alig járt út, ami a működő demokráciák fontos tapasztalata: a nagy, so-

AKADÉMIAI KLUB GYŐRÖTT. A tudományos élet különféle területein tevékenykedő győri és Győr környéki kutatók, szakemberek részvételével akadémiai klub alakult hétfőn a Rába-parti városban.

Gopcsa Paula MDK

szerepelt a veszprémi SZMT Kisfaludy Kulturotthon termeiben 1957. aug. 25-én megnyilt kiállitáson.

"Festőnő"

Paál Ákos: A vörösberényi művésztelep kiállitása. PEDAGOGUSOK LAPJA. 1957. szept. 15.

Goóts Kálmánné

Szarvas csárda, Szekszárd. Épitész Váczi Imre, belsőépitészek Váczi Imre, Goóts Kálmánn, statikus Nagy János. - Ismertetés, foto Á rvai Zoltán.

Gemenc Szálló, Szekszárd. - Épitész Link Péter, Váczi Imre, statikus Nagy János, belsőépitészek Vida Gyula, Goóts Kálmánné. - Ismertetés, foto Árvai Zoltán.

Nagy.Ép.mův. 1972. 6.sz.

28-312-133.1.

Gopcsa Katalin, művészettörténész

R. Kiss Lenke veszprémi kiállításának katalógus-előszavában ír a szobrász-művész műveiről: „Ezekben a művekben az alkotó egyéniség új arcát ismerjük meg, a mozgalmas kompozíciók fűtöttebbek, patetikusabbak" – írja.

Napló (Veszprém), 1978. ápr. 2.

R. Gopcsa Katalin, művészettörténész

A XX. Veszprém megyei Őszi Tárlatot R. Gopcsa Katalin rendezte. Gyakorlott kézve és ízlésre vall a rendezés, az áttekinthetőség érénye a kiállításnak.

Oelmacher Anna: A XX. Veszprém megyei Őszi Tárlat. Napló (Veszprém), 1949. dec. 1.

Goór Imre

festőművész

Tüprengés a Kiskinfélegyházi téli tárlatról

Petőfi Néze
1981 jan. 6.

Varga Mihály
ülve

Gorka Géza

Teramitusmúvész

„A Gorka család legidősebb tagja a magyar Teráma a világkiírének megalapozói közé tartozott."

– Két szuverén alkotó — Gedén László cikke

Dunaújvárosi Hírlap
1980 nov. 28.

Goór Imre

Grafikusművek
„A nap vonzásában" c. alkotása a
Szovjet Kultúra Házában.

Tükör
1982 okt 31.

GOÓR MÁRIA

A Nemzetközi Hajdúsági Művésztelepen alkot július-augusztusban.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 11. 9. l.

Gopesa Erwin

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 4. számát

6. l.

Gopesa Ervin

cikke:

4 zöldterületek.

Budapest, 1971. 4.sz. 3-6.

GOÒR Imre grafikus

Sirj 1990 76.p.

132-133.pill

ulmányok Központjának
ja; *Peter Kenen* (USA),
inceton University
ora; *Hrabovsky János*
lia), az ENSZ-ben a FAO
nazott tisztségviselője;
arer (USA), a Kék Sza-
ottság I. volt társelnöke,

pány alelnöke, az Amerikai Vállalkozási Intézet tagja; *Salvatore Zecchini* (Olaszország), a Banca d'Italia-nál, a Nemzetközi Valutaalapnál és az OECD-nél dolgozott közgazdászként, az OECD párizsi Európai Együttműködési Központjának igazgatója.

Góór Imre, festő-grafikusművész, író, költő

A Kecskeméti Művésztelep 1912-ben alakult meg. – Itt dolgozott Gal Sándor, Diósvegi Balázs, Góór Imre, Borsó János és még sokan.

Katolikus Szó, Budapest.
1983. okt. – 4-old.

Góór Imre festőművész

Sünnegi György: A kecskeméti Zománcművészeti Alkotóteleprol

Művészet, 1983. február

Gyór Imre festőművész

Sümegi György: Munetkönben
A kecskemét zománcművészeti alkotótelepről

Művészet, 1982. március

Goór Imre, festő

1 festmény: repró

Goór Imre: Festmény B/IV.

Forrás, Kecskemét, 1982. febr. XIV/2

Gsór Imre

Jánánclép

Forrás 1983/3

Gyór Imre festőművész

Pap Gábor: Vége jó – minden jó?
Jegyzetek a VIII. Nemzetközi
Zománcművészeti Alapról

Művészet, 1983. április

Gyóri Imre festő

L. Kátai Mihály

Sümegi György: Zománcművészeti alkotótelep, 1981. 0,16.

Forrás, Keszkemét, 1981. nov. XIII/11.

GOÓR Imre

Frigyesy Ágnes: „Korlátok közt futottam" [Beszélgetés Goór Imrével]. = Uj Magyarország, II.évf. 148.sz.1992. junius 24. 11.p.ill.

3. Villards Formeln und ihre A
VIII. Zur Biographie des Künstl
1. Die historische Stellung Vill
a) Datentafel . . . . . .
b) Zur Datentafel . . . . . .
2. Die kunstgeographische Stel
a) Die Denkmäler der fernli
b) Die Bauten aus Villards l
c) Villards Heimatgebiet .
IX. Das Hüttenbuch als Ganze
1. Entstehung und Zweck . . .
2. Zur Gliederung des Inhalts .
3. Quellen und Sprachform de
X. Wahl und Wert der Exemp
1. Die Bauzeichnungen . . . . .
2. Angewandte Architektur . .
3. Maçonerie und Geometrie .
4. Charpenterie und Engins . .
5. Die menschliche Gestalt . . .
6. Die Tierdarstellungen . . . .
7. Portraiture . . . . . .
a) Die Ableitung der Scheme
b) Das Wesen der Villardsch

GOÓR Imre

Frigyesy Ágnes: "A politika is művészet..." /Beszélgetés Goór Imrével/. = Magyar Fórum, III.évf.24.sz. 1991. junius 13. 9.p. ill.

Goór Imre, festő

Kompozíció: Rep.

Goór Imre: festmény

Borító II.

Forrás, Kecskemét, 1981. nov.

XIII/11

Goór Imre, festő

Cikke.

Goór Imre: Művéntelep a változó időben 75-89

Forrás, Kecskemét, 1980. március XII/3.

Gyór Imre, grafikus

Kép grafikái díszítik a kötetet.

Pomogáts Béla: Sántha György: Naphivás 83–85

Alföld, Debrecen, 1980. június XXXI/6.

Goór Imre, festő

Kompozíció: Repr

Goór Imre: Tóth Menyhért emlékére Borítól.

Forrás, Kecskemét, 1980. jún. XII/6

257

Goór Imre, grafikusművész

Nemrégiben nyílt meg Kecskeméten a téli tárlat, melyen a művész merészen konstruált triptichonját láthattuk. /említve/.

Varga Mihály: Sorok a téli tárlatról.
Petőfi Népe, 1980. jan. 6.

Góór Imre

Kecskeméten, a Bács-Kiskun m. i Téli Tárlaton szerepel a művész „Két arc" c. műve. (említve és repr.)

Halász Ferenc: Egy kiállítás lettára.
Petőfi Népe, 1975. dec. 21.

Góry Imre, grafikus

Kecskeméten rendezik meg a megyei grafikai tárlatot, melyen szerepelnek a művész művei, lapjai

Halász Ferenc: Újdonságok a megyei grafikai tárlaton.
Petőfi Népe, 1976. márc. 14.

Ifjú Groór Imre, festő

a Kecskeméten megrendezett Téli Tárlaton szerepel a művész munkája.

I. Szabó János: Téli tárlat '76.

Petőfi Népe, 1976. dec. 12.

Goór Imre, grafikus

Abban az időben, amikor Mátis Kálmán, majd később Goór Imre meglehetősen mostoha viszonyok között vándorolt, egyik helyiségből a másikba tanítványa ival, nem egy, hanem több művész kapott indíttatást a foglalkozásaikon.

á. sz. j. Három szakkör bemutatkozik.
Petőfi Népe, 1977. jan. 4.

Goór Imre, festő, költő

„Goór Imre 1974-ben firenzében járt. Dolgozott az ottani művészteleppen. De nemcsak a festőt ihlették Masaccio stb ... és mások képei ... hanem a költőt is."

Szekér Ede: Goór Imre: Csigolyagyöngyök 1147-1148.

Jelenkor, Pécs, 1976. december XIX/12.

Goór Imre

"Táj" cimmel hozza a lap a művész képét.
A tájképen szélmalmok.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 30.
XVI. évf. 53. sz.7. lap.

Goór Imre

"Madarak" c. müvét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 9.
XVI. évf. 5o. sz. 5. lap.

Goór Imre

"Fa" cimmel hozza a lap a müvész rajzát.
A stilizált fa ágain, stilizált madarakkal
és más formákkal.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 25.
XVI. évf. 48. sz. 5. lap.

Goór Imre

Stilizált, kukorékoló kakast ábrázoló rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. jan. 13.
XVII. évf. 2. sz. 10. lap.

Goór Imre festő

Gép-ember kompozíciója (emlétve)

Sümegi György: Sorok a munka- és munkás-ábrázolásról.
Petőfi Népe, 1974. jún. 10.

Gaál Imre, festő

L. Gádor Emil

-: A Jelenkor krónikája

Jelenkor Pécs 1978. nov.

1088

XXI/11.

Góór Imre

A Bács-Kiskúmban élő pedagógus képzőművészek egy évtizede már, hogy évente megrendezi csoportos tárlatát. A művész szinte valamennyi régebbi tárlaton műveivel szerepelt.

V.M.: Pedagógus képzőművészek tárlata.
Petőfi Népe, 1975. jan. 18.

Goór Imre m

metszete

Magyar Hirlap 1975 8.évf. 54/8

Goor Imre

zárórajzok

Forrás 1970/3

Goor Imre

müvésznél tanult Járitz Józsa

Forrás 1971/6/71

Goór Imre

Gál Farkas portréja

Forrás 1969/4

Goor Imre

vázlatok

Forrás 1969/4/82

Goór Imre

Önarckép

Forrás 1969/3/ első fül

Gyóór Imre

grafika

Forrás 197o/2 hátsó boritó

Gróor Imre

grafika

Forrás 1969/2 boritó

Gaál Imre

Részt vett a Bács-Kiskun megyei megyei tanács
folklór pályázatán Kalmárné Horecsi Margit,
Gaál Imre, Szabados János, Monti Mária,
N Végvári János, Somogyi Győző, Cross János.

Forrás 1975/7-8/83

Bánszky: Népművészet hatása népszínművészetünkre

Goor Imre

Giotto emlékére

Forrás 1974/11/26

Goór Imre

Firenzei emlék

Forrás 1974/11/3o

Goór Imre

A dóm

Forrás 1974/11/43

Goór Imre

alkotása

Forrás 1974/11 címlap

Goór Imre

Hegyek

Forrás 1974/11/ 52

Goor Imre

Akiket ujra láttam

Forrás 1974/11/47

Goor Imre

rajz

Forrás 1974/11/ 58

Goor Imre

Árkádok, szögletek

Forrás 1974/11/ 59

Goor Imre

Giotto emlékére

Forrás 1974/11/

62

Goor Imre

rajza

Forrás 1974/11/ 61

Goór Imre

A Bács Kiskun megyei képzőművészek téli tárlatán Kiskunfélegyházán a Kiskun Muzeumban részt vett Göldner Tibor tájképpel, Kun István tanulmányfejjel, Miskolczy Ferenc akvarellel, Weitrager Adolf Parasztpárral, Goor Imre több alkotással, Bagi Béla pasztellel/ konstruktiv/

Forrás 1974-2-69-71

Sümegi: Bács Kiskun megyei képzőművészek tárla

Gaár Imre

Liliom nő a szánkból

Forrás 1974/11/2

Goór Imre

A Bács-Kiskun meggyei müvészek lo. téli tárlatán részt vett Kerekes Ferenc faszobraival, melyek mezőgazdasági jellegü életképpel, Goór Imre hajóépitők festménnyel, B. Mikli Ferenc Finomposztó festődéje c művével, Klossy Kiskörei épitkezéssel, Weintrager A. ipari tájjal, Türi Endre Életfac. alkotásával.

Forrás 1973-2-83

HGF: Jubileumi tárlat

Goor Imre

A Bács Kiskun megyei képzőművészek téli tárlatán részt vettKalmár Sándorné,Goor Petőfi versillusztációval/metszetsor/,Bodor Miklós /megszabadult az idegen hatástól és modorosságtól/Pálfy Gusztáv, Túri Endre,Boros Ilona.

Forrás 1973/2/63

Szabó János:Hagyományőrzés és kutatókedv

Goór Imre

A Bács Kiskun megyei képzőművészek téli tárlatán
szerepelt Weintrager Adolf/ mély szinek élénkebbek
lettek /, Marostördai Anna, Tóth Menyhért, B.
Kiss Ferenc, Goór Imre, Bodor Miklós.

Forrás 1973/2/63
Szabó János: Hagyományőrzés és kutatókedv.

Goór Imre

festménye

Forrás 1973/2/34,45

Góor Imre

grafika

Forrás 1973/2/ cimlap

Goór Imre

zárórajzok

Forrás 1973/2/

Goor Imre

záródiszek

Forrás 1973/5-6

Goór Imre

Tollrajz

Forrás 1973 különszám 3.o.

Goór Imre

Hazámban

Forrás 1973 kül9nszám 79.o.

Goór Imre

Szeptember végén

Forrás 1973 különszám 32.o.

Goór Imre

Anyám tyukja

Forrás 1973 különszám 19.o.

Goór Imre

Kiskunság

Forrás 1973 különszám 25.o.

Goór Imre

A Bács Kiskun megyei müvészek lo. téli tárlatán részt vett Pálfy Gusztáv szobrász/ az utolsó két évben müvészetében erős változás volt/Goór Imre /2 festménnyel és 3 cinkmetszettel/,Mikli Ferenc bajai müvész spanyolországi emlékekkel,a kiskunhalasi Diószegi Balázs/ Özvegy vendéglőben/, Tóth Menyhért /népi ihletésü alkotással,pl.Báránysütés/.

Forrás 1975-2-82
HGF.:Jubileumi tárlat

Goór Imre

A Bács-Kiskun megyei művészek 10. téli tárlatá n

részt vett Diószegi Balázs, Weintrager Adolf

/Őszi este/, Szalontai György, Szappanos István

metszetei, melyek a régi székely díszítő motívumok

hatá sát mutatja/, Goór Imre és Klossy Irén deko-

ratív hatású képekkel.

Forrás 1975-2-81

H.G. MK F.: Jubileumi tárlat

Goór Imre

a 10. téli tá rlaton szerepelt Mesefa, Hegyek c. alkotásával.

Forrás 1975-2-82

HOF: Jubileumi tárlat

G oór Imre

festménye

Forrás 1973/2, 34,45

Goór Imre

zárórajzok

Forrás 1973/2

Goór Imre

Lovaim

Forrás 1975/5-6/81

Góor Imre István

rajza

Forrás 1973/5-6/18,65,85

GOÖR Imre

Frigyesy Ágnes: "A politika a művészet."
[Beszélgetés Goór Imrével.] = Magyar Fórum,
III. évf. 24. sz. 1991. június 13. 9. p. ill

anem nemzetközi érdeklődés is

hogy gyorsabb nemzetközi

k a tudománytörténeti kiálli-

bécsi CIHA kongresszus alkal-

Collegium Hungaricumban Die

e und die Wiener Schule

Füzetek sorozat, melyet a

elsősorban a magyarországi

csolódó monografikus munká-

d kiváló egyetemi doktori

is. Az eredeti tervhez

Gábor Imre

Előfordul, hogy a művész szecessziós képet alkot, de ez nem azt jelenti, hogy ezt a történeti stilust akarja feltámasztani.

Pap Gábor: Kincsek és műkincsek a Barbariumból.
művészet, 1975. junius - 7. oldal.

Gábor Imre

festő

"Vadaskert" 1972.

" (olaj - farost)

(vegyes)

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek a Barbariumból.

Müvészet, 1975. junius - 7. oldal

Gór Imre (keramikus)
festő

Bács-Kiskun megye képzőművészei
közé tartozik.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek a Barbariumból.
művészet, 1975.junius - 7.oldal

Gábor Imre

Méltatás

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek.....
Művészet, 1975. június - 4 oldal

Goór Imre, grafikus

A III. Bács-Kiskun megyei grafikai kiállításon szerepel(nek) a művész művei: fekete alapú cinkkarcain csipkeszerű finomsággal szövődik-bomlik a fehér vonalrendszer.

Á. Sz. V.
~~H. F.~~ Megyei grafikai kiállítás.

Petőfi Népe, 1977. febr. 24.

Gaál Imre
festő.

A kecskeméti Cifra Palotában
Gaál Imre festőművész rendez-
te kiállítását.

—: Sivek
Művészet, 1972. december - 45. oldal.

Goór Imre
festő

„Talicska", „Ahik elhagyták a
várost", „Rőbarnya sötét ma-
dár" cimű képei szerepelnek a
tárlaton.

Aszalós Endre: Bács-Kiskunegyei képtőművesek..
Művészet, 1972 junius - 43 oldal.

Gaál Imre festőművész.

a Kecskeméti művésztelepen a helyi festőművészeket képviselte.

Petőfi Népe, 1948. jún. 12.

Góor Imre festőművész

Kecskeméten, a Cifrapalota I. emeleti termeiben tekinthető meg kiállítása.

Kiállítások.
Petőfi Népe, Kecskemét, 1972. okt. 8.

Sfj. Goór Imre, grafikus

A III. Bács-Kiskun megyei grafikai kiállítás szerepet műveivel a művész: lapja egy szeker, lágy tónushatású, könnyed lebegésű ábrázolás. (szulítve)

Á. Sz. j.
H.F.: Megyei grafikai kiállítás.

Petőfi Népe, 1977. febr. 24.

Goór Imre 1.

A Csepel-galériában kiállított művei-
vel inkább mesékbe ringat. Nemrég már
írtunk - egy másik kiállítása kapcsán -
világosan tagolt, szépen megmunkált
fametszeteiről. Ezekkel itt is találko-
zunk, s mellettük - immár szinesen és na-
gyobb méretben - azonos témák festett meg-
valósításával is.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1973/16 6 old.

Goór Imre 2.

llig azonban a művész vésője a fametszeteken magatól értetődően alakítja a belső részletformákat, s a fekete-fehér lapok egységesek, addig a festményeken mintha az ecset bizonytalanabbul keresné az alakok körvonalait, s gyamoltalanabbul töltené meg színekkel a felületeket.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1973/16 6 old.

Goór Imre 3

Az egymás mellé helyezett formák világában otthonosabban mozog Goór, mintsem az egymásan áttetsző festékfelületek szövedékeiben.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Ihrlap 1973/16 6 old.

Goór Imre
festőművész képeit és grafikáit Kecske-
méten állilottak ki

Két mű a két tárlataiból.

Magyar Hírlap 1972/279 10 old.

Goór Imre festő

a Bács-Kiskun megyei kilencedik Téli Tárlatonképei szerepelnek.

Sümegi György: Bács-Kiskun Megyei Képzőművészeti Kiállítás.

Forrás, 1974. febr. 2,

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Pelöfin

Goór Imre festőművész

1974 MÁR 14

— KECSKEMÉTI ALKOTÓ FIRENZÉBEN. A megyeszékhelyen élő Goór Imre festőművész, a Forrás című folyóirat olvasószerkesztője meghívás alapján a közeljövőben a firenzei művésztelepre utazik. A művész egy hónapot tölt majd az ottani alkotóműhelyben.

Goór Imre

"Madarak" cimmel a lap bemutatja a müvész különleges repülő madarakat ábrázoló képét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. aug. 31.
XVIII. évf. 35. sz. lo. lap.

Gaál Imre festőművész

a Kecskeméti művészeti általánosban dolgozik a művész.

Petőfi Népe, 1973. szept. 22.

Goór Imre festőművész

Tárlata megnyílt Baján, a Türr István Múzeumban.

Mi, hol, mikor?

Petőfi Népe, 1973. márc. 25.

Góár Imre festő

Kiállítását Kiskunfélegyházán a Kiskun múzeumban rendezték.

Kiállítási kalendárium.

Szocialista Művészetért, 1969. márc.

Gaál Imre festő

Kiskunfélegyházán a Kiskun Múzeumban a közelmúlt Gaál Imre képei vannak kiállítva a múzeum földszinti termében.

Petőfi Népe, 1969. febr. 11.

Góór Imre (Kecskemét)

Rajz. (repr)

Petőfi Népe, 1973. ápr. 15.

Gaór Imre

Müveivel kitünt a kiállitásan.

Bojár Iván: Bács-Kiskun müvészete bemutatkozott Budapesten.

Magyar Ifirlap 1972/65 9 old.

Goór Imre grafikus művész

Művei szerepelnek a Megyei (Bács-Kiskun) Téli Tárlaton

cikket l. „Tóth Menyhért festőművész" cimszó alatt

Hatvani Dániel „Grafikai megujhódás a megyei téli tárlaton" c. cikke Petőfi Népe 1978. XII. 10

Goór Imre, grafikus

L. Bodri Terem

Bánszky Pál: A grafika új minősége. 80-82.

Forrás, Kecskemét, 1979. jan XI/1.

Gór Imre

grafikusmüvész tárlata nyilt meg Tokajban
a müvelődési házban

Magyar Hirlap 1978-139-8

Goór Imre

A Téli Tárlat 76 melyet Kecskeméten rendeztek meg részt vett. Szerepelt Levélformák, Tavaszi lebegés c. alkotása

Forrás 1977/1/87

A Szabó :Jelenségek és furcsaságok Kecskemét művészeti életében

Goót Imre festő

Szövegy emliti részvételét a Bács-Kiskun megyei képzőművészek szolnoki kiállításán

Szolnok Megyei Néplap 1966 márc 15

MIK.

Goór Imre

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 ápr.28.

Goór Imre
festő

M.D.K.

A kecskeméti művészklub-
ban állított ki.

–: Hírek

Művészet, 1964. junius – 47 lap

MDK.

Goór Imre

Kiállitási kritika

Petőfi Népe 1966 juli. 17.

Good Luck

Reliable Knives

Peter's Hope 1966 Jan. 15.

M.D.E.

Góór Imre, keeskeméti grafikus

„Kompozíció" c. nyugtalan vonalban felépített rajzával vett részt a Közép-magyarországi Képző-művészek tavaszi tárlatán.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1966. XII.évf. 2. szá. 82. old.

MDK.

Goór Imre

Kiállitási kritika

Jászkunság 1966 juni.p.82.

Goër Iare

Kiallitási Kritika

Iásakunság 1966 junî.p.82.

MDK

Goór Imre festő, Kecskemét

Dél-alföldi képzőm. kiáll. szegedi Móra F.Kun.
1961.jul.

M.D .F.

Goór Imre .

Művei a kiállításon

Oelmacher Anna: Közép-magyarországi képzőművészek Szolnokon

Magyar Nemzet 1966. ápr. 2?. 4.l.

Goér Imre

Gaál Imre

A ma nyíló képzőművészeti kiállítás
főszereplői.

Békéscsabai
Népújság, Kecskemét
1956. május 27.

MDK

Gpóg Goór Imre

festőművésznek kiállítása lesz a kecskeméti művelődési ház művészklubjában.

--:Képzőművészeti bemutatók.
Petőfi Népe. 1968.okt. 23

M.D.K.

Góór Imre
festő

A kecskeméti Katona József Múzeumban
tart gyűjteménye kiállítást.

Napló. 7 l.
Magyar Nemzet, 1959. szept. 9.

Goór Imre kecskeméti MDK

résztvett a Thorma János Muzeumban 1963 ápr. 4-én nyilt kiállitáson.

1: Rajzpedagogusok kiállitása Kiskunhalason.

Petőfi Népe. 1963. ápr. 6.

Goór Imre

Olaj és grafikai kiáll.

Kiskunhalas, Thorma J. M. ban

Goór Imre olaj- és grf. kiáll. Bácskiskúmmegyei Népmű-
Udvardy Gyula ság, Kecskemét
1956. okt. 14.

Goór Imre

Kiállítása nyílt a Szarvasi Berés Ferenc Kollégiumban.

Petőfi Népe 1965. nov. 21.

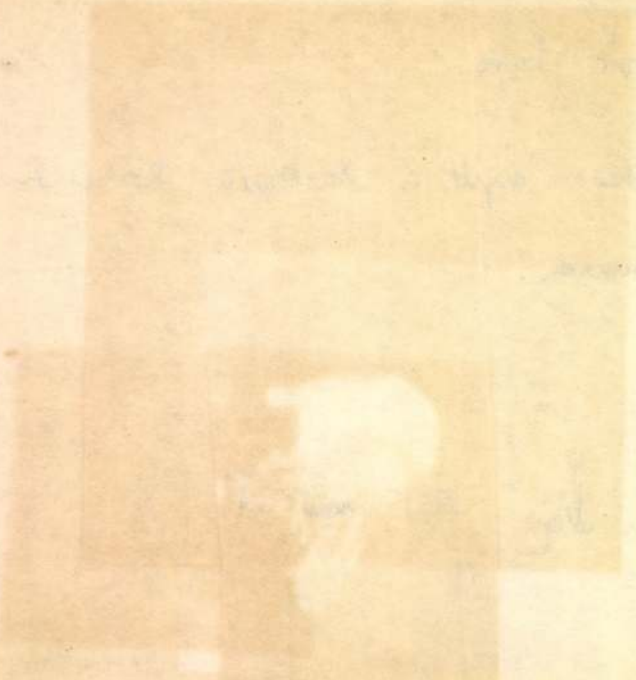

MDK.

Goór Imre

Kiállitási kritika

Petőfi Népe 1967 jan.19.

Gór Imre

Szerepel a pedagógus képzőművészek
V. orsz. kiállításán

Bényei József: Kettős kötésben

Nagyművelés 1969 VII. sz.

M.D.

Góór Imre
festő-

A kiskunhalasi Thorma János
Muzeumban volt tárlata.

— Kiállítások
Művészet, 1967 október - 47 lap.

Gyóri Imre

fiatal kecskeméti festő tárlata megnyílt
a kiskunfélegyházi Kiskun múzeumban, vasárnap.

Téli tárlatok a kiskunsági múzeumokban.

Magyar Hírlap, 1969. február 10. 6. l.

Gaál Gyula

Mátis Kálmán kecskeméti festőművész-vajtaadomák volt a tanítványa.

(H.N.): Mátis Kálmán tanítványa.

Petőfi Népe, Kecskemét, 1971. dec. 30.

M.D.K.

Gyóri Imre
festő.

Kiskunhalason a Thorma János
Múzeumban lesz kiállítása.

Bodnár Éva: Dióssegi Balázs és Szebenyi Imre...
Művészet, 1967. novemberi - 44 lap.

Gaál Imre

festő.

A kiskunhalasi Thorma János Muzeumban kiállitása

Maksay László: Gál Sándor és Marosán László kiál.

Rajztanitás 1968. 1.sz.

MDK

Goór Imre

repr.:

Ablakom fölé nőtt házak

Bács-Kiskun m.i képzőművészek tárl. 1967.

Kecskemét Katona J.Múz.

Gör Imre

Az Ernst Múzeumban megnyílt Bács-Kiskun m.-i társlaton festményei szere-pelnek.

Társlatról társlatra.

1942. III. 18. TV. 14.25 | 12 | Kj

Gaál Imre

Kiállítása nyílt a Kecskeméti Beres Ferenc Kollégiumban.

Petőfi Népe 1965. nov. 27.

Gór Imre

mozgalmasak, szépek, dekoralívek a mintái.

Bényei József: Kettős kötésben: A pedagogus képzőművészek V. országos kiállításáról

Népművelés 1969/7 35 old.

Góór Imre festő

Baján megnyílt a Képzőművészek Középmagyarországi Területi Szervezetének VIII. tárlata, melyen alkotásai szerepeltek.

Gyapai József: Területi tárlatok, 1972.

Petőfi Népe, 1972. máj. 28.

MDK

Goór Imre

Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1967 nov.

MDK

Goór Imre

Kiállitási hir

Petőfi népe 1967 dec.19.

Goór Imre festőművész

A kecskeméti Városi Művelődési Központban rendezett kiállitását október 1.-én nyitják meg, -közli a kulturális eseményekkel foglalkozó rovat.

"Madarak" c. művét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 3o.
XVI. évf. 4o. sz. 2. lap.
3. "

Gaál Gusztáv

Az Ernst Múzeumban febr. 19-én megnyílt tárlaton művei szerepelnek.

Katalógus: Bács-Kiskun megyei képzőművészek kiállítása.

Petőfi Népe, 1942. febr. 27.

Goór Imre

Az Ernst Muzeumban rendezett kiállitáson szerepelnek a müvész munkái, melyeknek "elvonatkoztató, s egyelőre még ellentmondásos elemzései"-t emliti meg Szabó György: "Megyei tagolás" c. beszámolójában, a kiállitott müvek ismertetése során.
Képzőművészet c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 4.
XVI. évf. lo. sz. 12. lap.

Gábor Imre

Szerepelt a Bács-Kiskun megyei képzőművé-
szeti kiállításon.

Petőfi Népe 1965. nov. 14.

M.D.

Gyór Imre
festő.

A kecskeméti Cifrapalotában volt
kiállítása május hónapban.

—:—

Művészet, 1969. június – 27 lap

Goór Imre

Kiállítása nyílik a
tiskún félegyházi Múzeumban

Petőfi Népe 1969 II. 5 5 old.

Goór Imre festő

Kecskemétenél. Kiállítása nyílt a kiskunfélegyházai múzeumban

Magyar Hírlap 1969 II. 10.

Goór Imre

Szarapal a tacikamáti ninivészek bennu tartójón

Petőfi Népe 1969 I. 11.

MDK

Goór Imre

A kapu, geralit

Kék-zöld ház, "

Házak és fák, "

Bács-Kiskun m.i képzőművészek tárl. 1967.
Kecskemét
Katona J.Múz.

Góór Imre festő
Kiállítása nyílt Kerekemétena
szakszervezeti székházban

N.N.: Művészeti események
országszerte

Magyar Hirlap 1969 V. 5

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Goós Imre festő és költő

Kecskeméten él
Képzőművészeti szakkörvezető
Évente megfordul Tokajban

Vasga Imre: Tízezer művészetbarát
nagyvenvezetője

Szonalista Művészetért 1969 VIII. sz.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Goór Imre MDK

bejelentette részvételét abajai Képzőművész-táborba.

Képzőművésztábor nyilik augusztus 11-én Baján.

PETŐFI NÉPE. 1958. aug. 10.

MDK

Goór Imre

műveire számitanak a kecskeméti képzőművészek reprezentativ kiállitásán, mely majd 1957. jul. 7-én nyilik meg.

PETŐFI NÉPE, Kecskemét. 1957. jul. 3. 2. lap.
/Hiranyag./

Goór Imre
festő

M.D.K.

A megujhódott Alföldet
ábrázolta képein.

Szelesi Zoltán: Képzőművészete napok Szegeden.
Művészet, 1961. október — 44 l.

MOK

Goór Imre
festő

gyűjteményes kiállítása
Kecskeméten nyílt meg.

Mozaik
Nyíregyháza 89 sz. 1961 nov 21

MDK

Gedr Imre festő

Szerepelt a Dél-alföldi Képzőművészek kiállításán, Szegeden.

Szelesi Zoltán: Dél-alföldi Képzőművészek kiállítása Szegeden.

Tiszatáj, Szeged 1961. szeptember. 9. l.

Goór Imre festő M.D.K.

Kiállitása Kecskeméten

Napló
Magyar Nemzet 1961. november 21. 4.l.

MDK

Gaál Imre festőművész

Kecskeméti művész. Mintegy 50 olajképből és grafikából álló gyűjteményes kiállítása szeptember 6-án nyílt meg a Katona József Múzeumban.

Néhány sorban.

Tiszatáj, [redacted] Szeged, 1959. szept. 2. l.

MDK

Gyór Dániel festőművész

Szerepelt a Bács-Kiskun megyei tanács művelődési osztálya által két hét időtartamra bemutatott festőművészek alkotásaiból a kecskeméti Katona József Múzeum által rendezett kiállításon.

Kulturális Hírek.

Tiszatáj, Szeged, 1958. október, 10.l.

MDK.

Goór Imre

Kiállitásának hirdetése

Szocialista Müvészetért 1966 jan.

Gaós Imre

Szerepel az alábbi tárlaton

Heltai Nándor: Nagyon téli tárlat 1970

Petőfi Népe 1971 I.1 5 old.

Gaós Imre

Nívódíjat kapott a magyar
téli tárlaton

H.N.: Megnyílt a téli tárlat

Petőfi Népe 1970 XII. 8

Gáór Ilma

Említve

Szabó János: A sisztulós remé-
ingyelen

Petőfi Népe, Kecskemét 1970. feb. 5.

MDK

Gaál Imre, festő

Szereplése figyelemre méltó.

Arthur Tivadar: Téli tárlat Kecskeméten 7.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 23.

Góór Imre

A „Szemle" belső oldalait Kátay Mihály-Kondor Bélával közösen grafikái találhatók.

Petőfi Népe, 1971, okt. 10.

Goór Imre

Festőművész, aki a kiskunhalasi Thorma János Muzeum tárlatsorozatán kiállitott, mely az avantgarde törekvések neves mai képviselőinek munkáit mutatta be.

Rajztanitás 1968/1 26.old.
Dr Makrsay S.:Gál Sándor és Marosán László kiállitása

Gobs Imre festő
Két műve

szerepel az alábbi táslaton

Artner Tivadar: Téli táslat
Kecskeméten

Népszabadság 1971 I. 23

Gyór Imre

Tecskeméti festőművész

Tárlata nyílt Kiskunfélegyházán

Nápszava 1969 február 12

Zold.

Góór Imre

Két festménye szerepel az alábbi tárlatok

Szabó János: Bács megyei tél: tárlat

Petőfi Népe 1970 I. 11

M.D.K.

Goór Imre

"Illusztráció" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. május 17.
XIII. évf. 2o. sz. 3. lap

M.D.K.

Goór Imre

"Furulyás" c. /fiu furulyával/ képét hozza a lap. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. juni. 14.
XIII. évf. 24. sz. 9. lap

Góór Imre

Résztvesz a kecskeméti „Télitárlat, 1969" c. kiállításon

Télitárlat, 1969.
Petőfi Népe, Kecskemét, 1969. Ra. 13.

Gór Imre

Szerepel az alábbi tárlatom
Debrecenben

Bényei József: A pedagógus képző
művészek V. orsz. kiállításáról

Négyművelés 1969 VII. sz. 34 old.

Goorhune.

A „Forrás" ba illusztrál

Megjelent a Forrás új száma
Petőfi Népe, Kecskemét 1970. jún. 16.

Gaál Imre

festőművén kiállítása. - Kiskunhalas, Thorma János Múzeum. - Dun. Sz. J. Petőfi Népe, 1967. okt. 8.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. 1./

91. 1.

Godor Imre

Emlékre

Jubileumi találat Petőfi Népe
Vetélkedését 1970 máj. 10.

MDK.

Goór Imre

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1966 ápr.17.

Goór Imre

Kiállítása nyílt kerekmét művészklub-
játon.

Szocialista művészetért 1966-jun.

Gós Imre

Művének reprózát közli a Forrás c. folyóirat

N.N.: megjelent a Forrás második száma

Petőfi-Népe 1969

Gaó-Thure

Képekkel szerepel a hűvéntelep bemutatóján

Sz. J.: Kecskeméti kamaratáznatok

Petőfi Népe 1969 I. 19

Goór Imre festő

Kecskeméten él

Kiállítása nyílt Kiskunfélegyházán

a Múzeumban

N. N.: Téli tárlatok

Szabad Föld 1969 II. 23

GÓRA Orsolya

A Gólya röpte: babaáruháztól a bizományiig

Az üzletet 1894-ben alapította Bosnyák Bleier Izsó – Itt tartottak először bronzvasárnapot

Ilyen volt az átalakítás előtt...

...és a tervvázlat szerint ilyen lesz a Nagymező utcai homlokzat

A Király utca és a Nagymező utca sarkán éppen most újíttatja fel a BÁV Rt. a Gólya Áruházat, amely régi, nevezetes üzlete a budapesti kereskedelemnek. A háború előtt babaáruház volt, majd Divatcsarnok lett, végül bizományi.

A Gólya Áruház helyisége az 1900-as évek elején még kávéház volt: itt nyitotta meg kapuit 1901-ben a Terézvárosi Nagykávéház. Oszlopos termeiben biliárdasztalok álltak, s rendes szokás szerint játékbarlang is működött benne, ahol kártyázni és rulettezni lehetett – Pesten ez általánosan elterjedt szokás volt, tulajdonképpen ezekből a kártyaszobákból éltek a kávéházak. A Király utcában akkoriban, a múlt század első évében tizenhat, éjjel is nyitva tartó kávéház volt, magának az utcának pedig 17 596 lakosa, több, mint egy vidéki kisvárosé. „Ez a proletariátus és a zsidóság fészke. Itt keleti piszok, konstantinápolyi hangzavar, zsidó élelmesség és magyar lustaság oly csodálatos vegyülékké olvadt össze, hogy a nyugati turista, aki először fordult meg e helyen, nem győzte eléggé bámulni" – írta Szentesi Rudolf a Budapest rejtelmeiben. Más emlékezők szerint az utca leginkább kikötőre hasonlított, oly élénk volt kereskedelmi élete.

A Gólya, Bosnyák Bleier Izsó 1894-ben alapított áruháza valamikor a harmincas évek közepén költözött ide, a nagykávéház termeibe a Nagymező utca 12. szám alól. Az épületre 1933-ban modernizálási terv készült a háztulajdonos, Török Artúr és birtoktársai számára. Egy évvel később azonban már Bosnyák Izsóé lett az épület. Az üzlethelyiséget átalakíttatta, s valószínűleg ekkor, 1934-ben nyitotta meg itt (felnőttruhákat is áruló) babaruhaüzletét – a profilra utal a Gólya név. A bébiruházati áruház ötlete állítólag Amerikából származott. 1940-ben

Fejléc egykori levélpapírról

újabb átalakítás történt a tervtári adatok szerint. Nem sokkal ez után, talán még a háború alatt (de mindenképp az államosítás előtt) Bosnyák Izsó eladta az üzletet.

A Gólyából a háború után a kor szokása szerint állami áruház lett Divatcsarnok néven, amely 1965-ig működött itt, majd a Párisi Nagyáruházba, az Andrássy útra költözött. A Király utca 52. szám alatti helyiség csak ekkor kaphatta vissza régi nevét, de már a Bizományi Áruház Vállalat részeként, azóta is ennek a cégnek a tulajdonában van.

Akkor került a boltba tanulóként *Vágóné Ladányi Gertrúd,* a mai üzletvezető. Tőle tudható, hogy a Gólya a hatvanas-hetvenes években úgynevezett vegyes profillal működött, vagyis használt műszaki cikkeket, konfekcióruhát és méterárut egyaránt kínált. És felvásárolt. A BÁV belső rendelkezése szerint a polgárok által eladásra felkínált dolgokat visszautasítani csak indokolt esetben lehetett. Ellenőrző becsüs vizsgálta felül, ha valamelyik kolléga indokolatlanul hárította el a felkínált cikket.

Kezdetben a szegényebb lakosság járt ide vásárolni és eladni. Hosszú sorok álltak a felvevőhely előtt. De nemcsak erről volt híres a Gólya, hanem arról is, hogy az elsők között valósult meg itt az önkiszolgálás, és itt tartottak először bronzvasárnapot – amiért Vágóné anno fejmosást kapott a szakszervezettől. Ma már szinte csak ruhaneművel foglalkoznak, fehérneművel, kötöttáruval, babaruhával is. Újat és használtat egyaránt árulnak, a felvásárlás ma is erőteljes, de csak minőségi holmikat vesznek át. Évente körülbelül százötvenezer vevő fordul meg náluk, és ma már nemcsak a szegények, hanem az egyedi, különleges dolgokat kereső ügyfelek is.

A Bizományi Híradó című vállalati újság 1979-ben jelentette, hogy a Gólyát tavasszal, mindössze három hónap alatt (január 9. és április 9. között) felújították. A cikk tanúsága szerint 1971 óta még kisebb festés, mázolás sem történt, ezért már indokolt volt a csinosítás: korszerű, fehér színű berendezést kapott az áruház.

A mostani külső-belső átalakítás előre láthatólag augusztus 10-ig tart. Az újjászületű üzlettér falai és álmennyezete fehér lesz, hozzá illő csővázas bútorokkal és mákosszürke polcokkal.

Csordás Lajos

EGY ÉVSZÁZAD SZOCIOGRÁFIÁIBÓL – 3.

Az asszonyok a férjüktől elveszik a hetibért

Klasszikus szociográfiáról szólva legtöbbünknek először a harmincas évek hazai faluszociográfiái juthatnak az eszünkbe. És nem ok nélkül: Puszták népe, Viharsarok, A tardi helyzet – folytathatnánk. Szociográfiák vagy legalábbis szociográfiai jellegű írások azonban régebben és városokról is születtek. A fővárosról is. Elsősorban – ez a műfaj sajátossága – annak szegényeiről. Sorozatunkban a XIX. század közepe és a XX. század dereka közötti évszázad szociografikus írásaiból szemelgetünk.

Somogyi Manó 1888-ban terjedelmes tanulmányt írt *Az ó-budai hajógyár munkásainak helyzete* címmel. Az 1887-ben 1217 munkást foglalkoztató üzemet azért tartotta a vizsgálódásra kiváltképpen alkalmasnak, mert sokféle iparág sokféle képzettségű szakemberének kínált munkát, mégpedig viszonylag jól megfizetett szakmunkát. A tanoncok napi bére 48 krajcár és 1 forint, a napszámosoké 1 forint és 1 forint 36 krajcár, a tanult munkásoké 1 forint 56 krajcár és 2 forint 9 krajcár között ingadozott – attól is függően, hogy 10 órát vagy őszi–téli időben csupán 9 vagy 8 órát dolgoztak-e.

A szerző különös figyelmet fordított a

vül a megkérdezettek vélekedésével bizonyította: „Hihetetlennek tartják, hogy léteznek emberek, kik egész éven keresztül csak elvétve esznek marhahúst, és csak burgonyával és kenyérrel táplálkoznak... Sokan el sem képzelhetnek ebédet hús és bor nélkül."

Az általánosnál jobb táplálkozásról szólva Somogyi ezeket a mozzanatokat tartotta feljegyzésre érdemesnek: „A reggeli csaknem kivétel nélkül szalonnából, kenyérből és egy kis pohár pálinkából áll. Kávét csakis az asszonyok és a gyermekek isznak. Az ebéd áll rendesen levesből, főzelékből egy darab hússal vagy pedig – ami ritkább – tésztából. A vacsora az ebéd felmelegített maradékaiból áll.

A fogyasztott hús mennyiségét a fogyasztási egylettől nyert adatok alapján átlag 20 dekára tehetjük személyenként és naponként (összehasonlításul: az egy lakosra jutó húsfogyasztás – igaz, a teljes népességre vonatkozóan – 2001-ben is ennyi volt). A hetenkénti húsfogyasztás a különféle munkáscsaládoknál 2–6 kiló között ingadozik. Főképpen csak marhahús vásároltatik a fogyasztási egyletnél, disznóhús csak jelentéktelen mennyiségben, ami arra vezethető vissza, hogy a munkástelepen lakó munkások legnagyobb része maga hizlal sertést.

A hétköznapi ebédtől egészen eltérő képet nyújt a vasárnapi ebéd, mely gyakran lakomának is beillenék. Van ilyenkor 4-5 tál étel is; pecsenye, hal, gyümölcs is. A hal különben nemritkán szerepel az óbudai munkások étlapján, akik közül sokan üres óráikat kedvtelés és mellékkereset céljából halászatra szokták fordítani.

A búzalisztből készült kenyeret ott-

kenyérsütésre. Öt felnőtt tagból álló család átlag 12 kiló lisztet fogyaszt hetenként. A (valamennyivel drágább) 6-os számú lisztből, mely tésztára használtatik, 2-3 kiló fogyasztatik átlag.

A bor a főbb élelmezési cikkek közé tartozik, de a munkások azzal visszaélni nem szoktak. Az óbudai bort, mely a fővárosban jó hírnévnek örvend, a korcsmákban 14 krajcártól feljebb mérik literenként. Egy munkás átlag fél liter bort fogyaszt naponként. Sörből kevés fogyasztatik. A pálinka élvezete csakis reggelinél szokásos; kivételt képeznek e tekintetben a felvidéki napszámosok, kik az Óbudán is nagy számban található pálinkamérések törzsvendégei.

Ami a dohányzást illeti, a munkások hétköznap csak pipadohányt szívnak, naponként átlag egy csomagot, melynek ára 3 krajcár. Vasárnap rendesen szivart szívnak, és erre átlag egy hétre 20 krajcárt költenek.

A többi fogyasztási cikkek között nagyobb szerepet játszanak

kor, melyből átlag fél-egy kiló, a kávé, melyből 10-15 dekát és kétszer annyi pótkávét fogyasztanak hetenként.

Sóból átlag 1 kilót fogyasztanak hetenként."

Amelyik hajógyári családban többen dolgoztak, és kisebb volt az eltartottak aránya, ott általában több jutott megtakarításra *(lásd táblázatunkat).* A fizetés beosztása általában a feleségre tartozott, a legtöbb helyütt ő kormányozta a családot. „Nem szokatlan látvány – írta Somogyi –, hogy az asszonyok szombat este csoportostul állnak a gyár kapujánál, és férjüktől elveszik a hetibért, amellyel azután ők gazdálkodnak a hét folyamán; a férj csak kisebb-nagyobb zsebpénzt kap dohányra, borra." Ezt a gyakorlatot – „tekintettel a munkások hajlamaira" – a szerző igen üdvösnek tartotta.

Somogyi tanulmányából egy viszonylag jó anyagi körülmények között élő munkásközösség képe rajzolódik elénk. Nem lehetett véletlen, hogy a választás-

szavazó a kor-

TÁRLATOLGATÓ • HANGVERSENYEK • PÓDIUM • BULI VAN

TÁRLATOLGATÓ

AQUINCUMI MÚZEUM (III., Szentendrei út 139.) Istenek, katonák, polgárok Aquincumban. 2001. év ásatási leletei. Római lakásbelső rekonstrukciója. Vitae Puerorum – Gyermek mindenki (volt). Építménytől az épületekig – A feltárástól a rekonstrukcióig.

ARTPHOTO GALÉRIA (www.artphoto.hu) Vanicsek Péter kiállítása.

ARTPOOL P60 (VI., Paulay Ede u. 60.) A könyv. Szimmetriasértés.

BOD ÉVA KIÁLLÍTÓTERME (II., Bimbó út 72.) Kerámiaszobrok, mozaikasztalok, vázák.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM, VÁRMÚZEUM (Budavári Palota E épület) Buda középkori királyi várpalotája. Budapest a középkorban. Budapest az újkorban. Ősi népek, antik kultúrák – Budapest története az őskortól az avar kor végéig. Gótikus szobrok a budai királyi palotából. A múlt rétegei – a budavári Szent György tér története. Goricia története, művészete. Érték & papír.

BUDAVÁRI LABIRINTUS (I., Úri u. 9.) 1200 méter hosszú barlangrendszer, 16 méter mélyen a várhegy gyomrában. Állandó és időszaki kiállítások – Őskori labirintus, Történelmi labirintus, Személyes labirintus, Labirintus Tárlat, Esti labirintus – vetítőteremmel és kávézóval.

C3 GALÉRIA (I., Országház u. 9.) Gábor Palotai: Maximing the Audience.

CENTRÁLIS GALÉRIA (V., Nádor u. 11.) Kényszermosdatások Magyarországon (1940–1985).

CITADELLA A Gellért-hegy múltja és jelene.

EÖTVÖS LORÁND MENEDÉKHÁZ – TURISTAMÚZEUM (Dobogókő) A magyarországi turistaság kezdetei.

ERDŐS RENÉE-HÁZ (XVII., Báthory u. 31.) Helytörténeti gyűjtemény. Néprajzi szoba. Merzse-mocsár-dioráma.

FELVONULÁSI TÉR Yann Arthus-Bertrand Földünk a magasból – Az élő bolygó portréja az ezredfordulón című szabadtéri fotókiállítása.

FERENCVÁROSI HELYTÖRTÉNETI MÚZEUM (IX., Pipa u. 4.) Képek, tárgyak, emlékek a 200 éves Ferencváros múltjából.

FIÓKA ART GALÉRIA (VIII., József krt. 62.) A kert – minigrafikai kiállítás.

GODOT GALÉRIA (VII., Madách út 8.) Baksai József festőművész kiállítása.

GODOT GALÉRIA – RÓZSAKERT (II., Gábor Áron u. 74.) Plázs – Breznay Pál, Cseke Szilárd, Fuchs Tamás, Wachter Dénes kiállítása.

GOETHE INTÉZET (VI., Andrássy út 24.) Kiállítás a Magyar Képzőművészeti Egyetem festőhallgatóinak és az utóbbi két év nürnbergi vendéghallgatóinak munkái. Lugosi Lugo László Andrássy úti részletek című kiállítása.

GUTMANN GALÉRIA (II., Árpád fejedelem útja 44.) Francisco Toledo mexikói festőművész Képzelt lények gyűjteménye című kiállítása.

HAAS GALÉRIA – MODERN MŰVÉSZETI GALÉRIA (V., Falk Miksa u. 6.) Egy házaspár az európai iskolából – Zemplényi Magda és Marosán Gyula festőművészek kiállítása.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40.) Kard és koszorú. „Fényesebb a láncnál a kard". Hazatért gyűjtemé[illegible]

KNOLL GALÉRIA (VI., Liszt F. tér 10.) Cubometr (Köbméter) – Vladimír Dubosarskii és Alexander Vinogradov projektje.

KODÁLY ZOLTÁN-EMLÉKMÚZEUM ÉS – ARCHÍVUM (VI., Kodály körönd 1.) Pillantás az alkotóműhelybe. Emlékszobák.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11.) 100 éves a magyar állami hajózás. Autótörténeti kiállítás. A magyar vasút másfél évszázada. A budapesti közlekedés kezdetei. Új gyűjteményes kiállítás: vasútmodellek, részvények, érmék, plakettek. Híresség csarnoka. Göncz Árpád volt köztársasági elnök ajándékai a múzeumnak. Új vasúti terepasztal. T. Ford autó 1926-ból. A fiumei kikötő. Repüléstörténeti és űrhajózási kiállítás (Petőfi Csarnok).

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL (I., Táncsics M. u. 1.) A példa ereje – Európa Nostra-díjas alkotások Magyarországon.

LISZT FERENC–EMLÉKMÚZEUM ÉS – KUTATÓKÖZPONT (VI., Vörösmarty u. 35.) Liszt 125 éves Zeneakadémiája.

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST – KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM (I., Szent György tér 2.) Helmut Newton Szex és tájképek

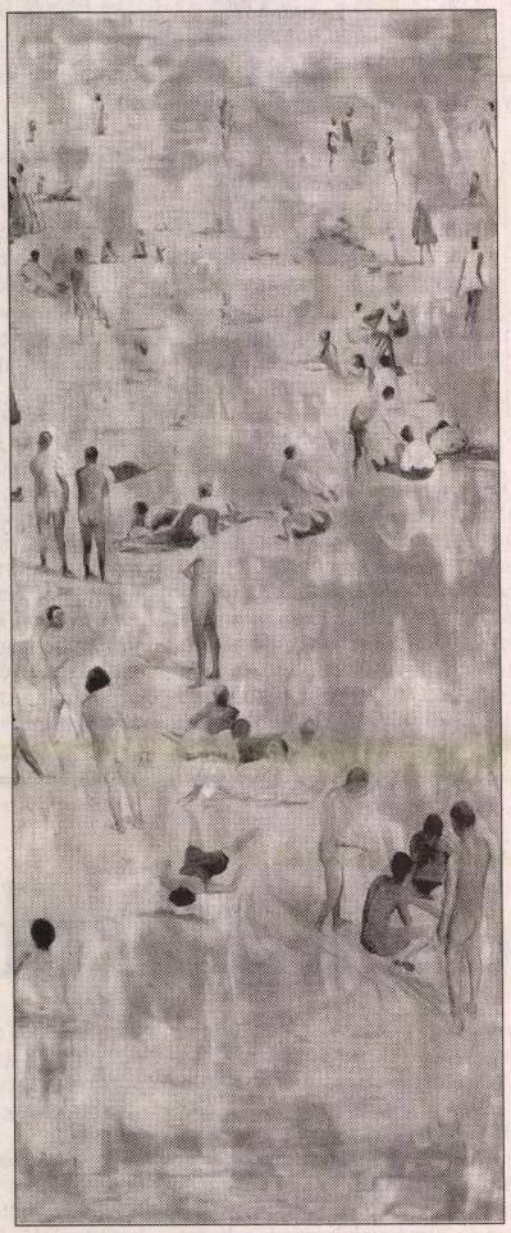

Kőnig Frigyes Fürdőzők című tárlata augusztus 25-ig látogatható a Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeumban (Budavári Palota A épület). Megtekinthető hétfő kivételével 10-től 18 óráig, csütörtökön 20 óráig

című kiállítása. Kőnig Frigyes Fürdőzők című kiállítása. Deli Ágnes installációja. Budapest Boksz – Rejtett szcéna az 1990-es években.

MACSKÁSSY IZOLDA GALÉRIA (V., Kecskeméti u. 8., udvar) Macskássy Izolda grafikáinak, selyemkollázsainak kiállítása.

MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI MÚZEUM (VII., Kazinczy u. 21.) Az erősáramú [illegible]technika története: Világítás-

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., Múzeum krt. 14–16.) Magyar koronázási palást. Magyarország története az államalapítástól 1990-ig. Római kori kőtár. Középkori és kora újkori kőtár. Megmentett műkincsek.

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (VIII., Ludovika tér 6.) Ember és természet Magyarországon – történeti ökológiai kiállítás. Nem hervadó virágoskert – bemutató az ásványtár kincseiből. Természetbúvár-terem. Halász Iván vadászati kiállítása. Kiállítás a kiállítóról – tények és hangulatok a Magyar Természettudományi Múzeum történetéből. Aki a világot szereti – a Kárpát-medence természeti kincsei. Az ismeretterjesztés – Muray Róbert kiállítása. A borostyán csodálatos világa.

MIRÓ FOTÓGALÉRIA (VI., Teréz krt. 11–13.) Allan Siegel-kiállítás.

MTA ZENETÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Táncsics M. u. 7.) A zeneélet és a hangszerkultúra emlékei Magyarországon. Bartók műhelyében.

MŰCSARNOK (XIV., Hősök tere) Képtelen képek – Monokróm festészeti kiállítás. Szabó Eszter Ágnes kiállítása.

MVM GALÉRIA (I., Vám u. 5–7.) Fejér Gábor Budapesti hidak című kiállítása.

NAGY BALOGH JÁNOS KIÁLLÍTÓTEREM (XIX., Templom tér) Zimányi Alajos grafikusművész kiállítása.

NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYMÚZEUM (XXII., Kastélypark u. 9–11.) Bútorművészet a gótikától a biedermeierig.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth tér 12.) A magyar nép hagyományos kultúrája. „Félre gatya, pendely!..." – Látható és láthatatlan a népviseletben. Nyeregbe! Nyeregtakarók. Szerelem a levegőben – Szerelmi ajándékok a hagyományos szlovén kultúrában.

N & N GALÉRIA (VI., Hajós u. 39.) Új szerzemények.

NYÍRŐ GALÉRIA (XIII., Lehel u. 59.) Adolf Buitenhuis fotóművész A múlt pszichiátriája című kiállítása.

ORIGINART GALÉRIA (VI., Podmaniczky u. 18.) Zongor Balázs bábművész Manók, koboldok és cseppnyi mágia című kiállítása.

ORSZÁGOS MŰSZAKI MÚZEUM ÖNTŐDEI MÚZEUMA (II., Bem József u. 20.) Ganz Ábrahám-emlékkiállítás. A Kárpát-medence 1000 éve vas-, acél- és fémöntészetének története. A XIX. századi magyar öntöttvasművesség. Vasöntészeti emlékek a múlt század végéről. Mechwart András-emlékszoba. Bányászati kincsek Selmecbányáról.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR (Budavári Palota F épület) XX. századi magyar származású Nobel-díjasok. Magyar írónők a XIX. század sajtójában. Uralkodók és corvinák.

ÖRÖKMOZGÓ GALÉRIA (VII., Erzsébet krt. 39.) Csorba Simon László festőművész Kápolna című kiállítása.

PASSAGE GALÉRIA (V., Károly krt. 22.) Zidarics Ilona ötvösművész és Pauli Anna textilművész kiállítása.

PESTSZENTIMRE TÖRTÉNETE (XVIII., Nemes u. 16.) Állandó kiállítás a Széky Társaság dokumentumaiból, Ilku János fotóművész képeiből.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi M. u. 16.) Napfény és holdfény – Jókai világa. „Tanuljátok meg, mi a költő..." – Petőfi Sándor-kiállítás. Ady-oltár – Melocco Miklós szoborkompozíciója.

PLATÁN GALÉRIA (VI., Andrássy út 32.) Az Ixion csoport (Lengyelország) textilkiál-

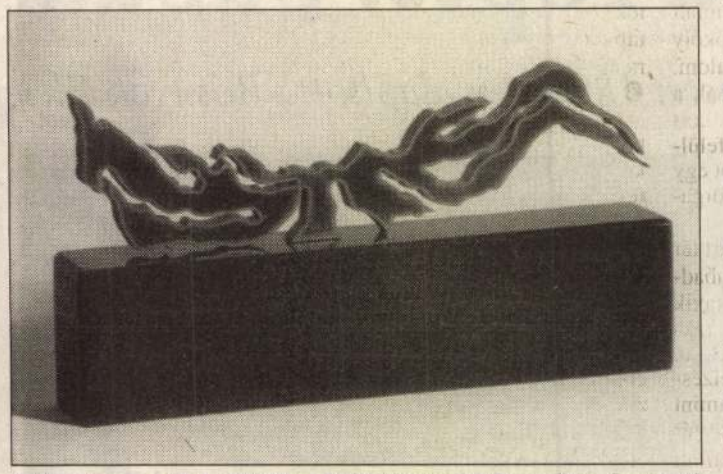

A Művészek a II. kerületben kiállítássorozat keretében Somogyi Emese szobrai július 20-ig láthatók a Vízivárosi Galériában (II., Kapás utca 55.). Ugyanitt Góra Orsolya festménykiállítása is várja az érdeklődőket

SZENTENDREI RÉGI MŰVÉSZTELEPI GALÉRIA (Bogdányi u. 51.) Wolsky András festőművész kiállítása.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Hősök tere) A sokszorosított grafika története I.: A fametszet.

SZOBORPARKMÚZEUM (XXII. Balatoni út–Szabadkai u. sarok) A kommunista diktatúra gigantikus emlékművei.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTMÚZEUM (XIV., Dózsa György út 3.) Nők a magyar sportban.

TEXTILMŰZEUM (III., Lajos u. 136–138.) A textilnyomás története.

TŰZOLTÓMŰZEUM (X., Martinovics tér 12.) A tűzvédelem fejlődése az őskortól napjainkig.

ÚJLIPÓTVÁROSI KLUB-GALÉRIA (XIII., Tátra u. 20/B) Kispál Éva, Molnár Péter Salamon és Kopándi István kiállítása.

ÚJPEST GALÉRIA (IV., Árpád út 66.) Weszter Erzsébet ötvösművész és Nagy Előd festő- és éremművész kiállítása.

XO GALÉRIA (I., Várfok u. 11.) András J. Bality Sugallatok című kiállítása.

VADNAI GALÉRIA (V., Mérleg u. 12.) Bikácsi Daniela festőművész és Gálhidy Péter szobrászművész Fű című kiállítása.

VARJASI TAMÁS BŐRGALÉRIÁJA (I., Úri út 17.) Egyedi bőrtárgyak, kisplasztikák.

VIRTUARTNET GALÉRIA (www.virtuartnet.hu) Hajdik Antal kiállítása. Bukta Norbert képei. Horváth Ferenc emlékkiállítás. „Egy festő álmai II." – emlékkiállítás Drégely László plasztikai alkotásaiból. Mészáros Mihály szobrai. „Variációk lemezre" – országos pályázat. Németh Miklós képei. Bor Pál festőművész emlékkiállítása. Lux Antal festményei. „Egy festő álmai I." – Drégely László emlékkiállítása.

ZSIDÓ MÚZEUM (VII., Dohány u.) A zsidó nő.

HANGVERSENYEK

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) 13-án 19 órától The Shyra International Ensemble, Eran El-Bar zeneszerző (Izrael), Tomoko Honda (zongora), Rintaro Kareko (cselló), Korondi Teréz (hegedű), Liz Scott. Műsoron kamarazene, Beethoven, Kodály művei, Eran El-Bar szerzeményei, klasszikusok, modern feldolgozások.

KISCELLI MÚZEUM (III., Kiscelli u. 108.) 14-én 20 órától Északi partokon – a Budapest Kamarazenekar hangversenye a múzeum udvarán. Műsoron Britten: Simple Symphony, Elgar: Vonósszerenád op.20., Grieg: Holberg szvift.

ÓBUDAI TÁRSASKÖR (III., Kiskorona u. 7.) 10-én 20 órától Zenekert – a Magyar Rádió Zeneterem című műsorának nyilvános felvétele: Weszely Ernő (zongora, harmonika). Műsorvezető: Lukácsházi Győző. 15-én 20 órától Balázs Elemér Quintet: Mindig az a perc... – régi magyar slágerek feldolgozása.

PÓDIUM

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) 10-én és 15-én 18 órától Filmklub.

MESEHAJÓ (V., Vigadó téri kikötő) 13-án 10 órától Electrocowboy. 14-én 10 órától Marcipáncica.

ORCZY-KERT (VIII. Orczy út 1.) 11-én 20.30-tól Filmmúzeumkert: Nyár a hegyen.

BULI VAN

ÁRKÁDIA (XI., Fehérvári út 120.) 11-én Karaoke-show, házigazda: Vilmányi Gábor. 12-én dj. Eddie. 13-án 17 órától Tinidisco, házigazda: dj. Soviet. 23 órától buli a köbön, házigazdák: dj. Leveeman, dj. Mad.

BESZKÁRT KLUB (VII., Akácfa u. 15.) Minden pénteken és szombaton 20-tól 2 óráig élő zenés táncest ismerkedéssel.

BULIHAJÓ (Indulás a Vigadó térről) 12-én 20 órától Musicalhajó: Vikidál Gyula, Sasvári Sándor. 13-án 21 órától Bikini (Rákóczi hajó), Arató-diszkó (Hunyadi hajó).

CSEKOVSZKY ÁRPÁD MŰVELŐDÉSI HÁZ (XVII., Hősök tere 9.) 12-én magyar táncház a Kolompos együttessel.

OLD MAN'S MUSIC PUB (VII., Akácfa u. 13.) 9-én Török Ádám és a Mini. 10-én Boom Boom. 11-én Muck Show és Berki Tamás. 12-én Ferenczi György és a Herfli Davidson. 13-án Malek Andrea Band. 14-én Step on the Blues Floor. 15-én Nagy Feró és a Beatrice.

ORCZY-KERT (VIII., Orczy út 1.) 9-én 20 órától Tunyogi Rock Band. 10-én 19.30-tól Malacka és a Tahó, Satöbbi. 12-én 20 órától Redless Rock Band. 13-án 20 órától cigány táncház a Szilvási Gipsy Folk Banddal. 14-én 18.30-tól Maskarades görög táncház. 15-én 18.30-tól Rece-fice balkán táncház.

PETŐFI CSARNOK (XIV., Zichy M. u. 14.) 10-én 19 órától Sörkert: Cool Head Clan, Ramones Mania, Sonic Dolls.

ZÖLD PARDON (XI., Petőfi híd – budai hídfő) 9-én Gerendás Péter és zenekara. 10-én Rémember. 11-én Afro Magic. 12-én Colorstar. 13-án Supersonic. 14-én Petanque Kupa a francia forradalom évfordulóján, közreműködik Weszely Ernő (harmonika), 20.30-tól Four Fathers.

SuperPages
a kézre álló megoldás
Az üzleti telefonkönyv, amely megoldást jelent, ha:
Önnek nincs kedve főzni ma este,
Ön eredményesen akar az interneten keresni,
Ön nem akar eltévedni.
SuperPages 2001-2002
www.superpages.hu wap.superpages.hu

GÓRA ORSOLYA

ÚJ MŰVÉSZET

2000/szept.

P-9765

8.o.

1102. FÜLEP LAJOS

Kedves Gyulám, ép irni készültem
meghozta könyved - igy aztán az
nyomban neki estem. Nagy részét
-, de azért szüzi izgalommal olv

COLLEGIUM BUDAPEST
Institute for Advanced Study
tisztelettel meghívja Önt

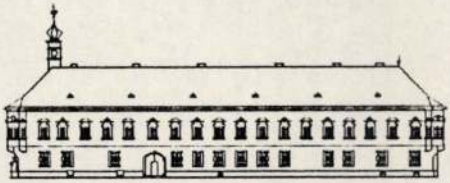

GÓRA ORSOLYA

TÉRIDÕK
címû kiállítására

Góra Orsolya

január 23-án 6 órakor

a kiállítást megnyitja
NAGY GÁBOR
festõmûvész

megtekinthetõ február 14-ig
hétköznap 8-18 óráig

COLLEGIUM BUDAPEST
Institute for Advanced Study

Szentháromság u. 2.
H-1014 Budapest
Tel. (+36-1) 457 76 49
(+36-1) 457 76 00
Fax (+36-1) 175 95 39
e-mail: ColBud@ColBud.hu

GORÁL József

Atruszk III. Palócföld, 1989.2.

Milyen egyformák a nagy, az ünnepélyes pillanatok.
És milyen egyformák az őket követő, egyenruhás szürke esztendők.
És milyen nehéz újra hinni az ünnepek mámorának.

MEZEY KATALIN

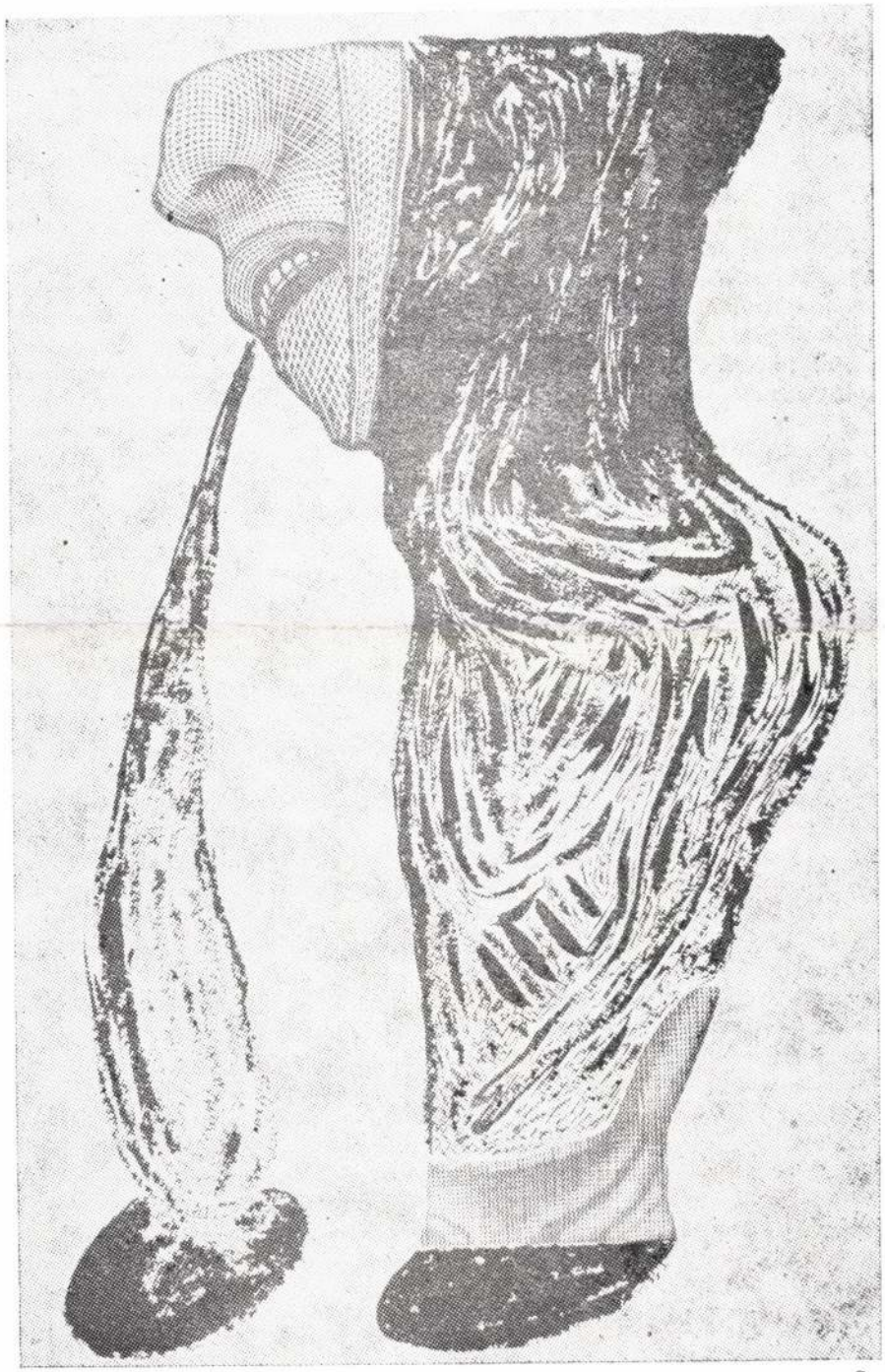

mérlegen

Az önpusztítás esélye és ragálya

Tanulmányok a társadalmi beilleszkedési zavarokról

A hetvenes évek közepe óta szembetűnő érdeklődés kíséri az iparosodás, az urbanizáció, az életmódváltás, az értékválság nyomán keletkező jelenségeket, melyeket – közkeletűen és összefoglalóan – a társadalmi beilleszkedés zavarainak nevezhetünk. Némi eufémizmussal, hiszen az alkoholizmus, az öngyilkosság, a bűnözés és a különféle betegségek sokkal tragikusabbak annál, semmint csupán *szenvtelenül* a normálistól való eltérés formáiként, azaz devianciaként írhatnánk le őket. A hazai helyzet azonban itt is sajátos. A sokáig társadalmi tabuként kezelt kérdéskör okán a nemzetközi kutatásoktól több évtizedes a lemaradás. Jószerével csak az utóbbi néhány esztendőben indultak meg az intenzív vizsgálatok, még ha a beilleszkedési zavarokkal foglalkozó komplex programot tíz évvel ezelőtt indították is el. Nyilván ebben az is közrejátszott, hogy a mai magyar társadalomban minden hatodik-hetedik férfi alkoholistává válik élete folyamán (a nők között ez az arány csak kevéssé éri el a 2,5 százalékot), hozzávetőleg ötezer ember öli meg magát évente, s 183 ezernél több bűncselekményt regisztráltak már az elmúlt esztendőkben is. S ha mindehhez még hozzávesszük az igen alacsony születési számot, a növekvő halandóságot, a szemmel láthatóan szaporodó neurózist és kábítószer-fogyasztást, *az egészséges társadalomról szőtt ábrándok rendre szétfoszlanak.* Nem is annyira azt példázva, hogy a nemzethalál víziója korántsem teljesen megalapozatlan, hanem inkább azt, hogy a családi, társadalmi és munkahelyi szerepekben jó teljesítményt nyújtók száma egyre csökken, az ép vagy épnek látszó funkcióképességűek köre feltartóztathatatlanul szűkül. Ha rejtetten is, de a feldolgozatlan traumák ott szunnyadnak a mélyben, s éppen a traumák meg nem élése, a tudatossá válás hiánya hozza létre és állandósítja a belső feszültségeket.

Mindennek talán legjellegzetesebb megnyilvánulási formái a társadalmi beilleszkedési zavarok. Nem mintha ezek a zavarok nem léteztek volna korábban. Ám a nemzetközi szakirodalom (amely a hazainál jóval bőségesebb, fogalmilag és módszertanilag kidolgozottabb) azt erősíti meg, hogy igazából modernizációs „betegségeknek" tekinthetők. S ha nem beszélhetünk róluk, akkor is jelen vannak. Kézzelfoghatóan és megmásíthatatlanul. Ki-ki tájékozottsága, vérmérséklete és elméleti irányultsága alapján vonhat le belőlük következtetéseket. Legfeljebb *az oksági összefüggéseket célzó kutatások árnyalják a diagnózist,* mely szükségképpen előfeltételez bizonyos általános érvényű kritériumokat. Mert ha látszólag úgy tűnik is, hogy az említett devianciák kizárólag az egyén személyes viszonyaiból származnak, vagy pusztán egyéni eltévelyedésekkel, hibákkal magyarázhatók, az ezeket meghatározó történelmi-gazdasági-kulturális feltételektől semmiképp sem

MDK

Adam Gorbátsch, aranymives

mint mester említve 1773-ban.

Dr. Horváth Henrik: Pester Goldschmiede-Barock.
A Műgyűjtő. - Der Kenner. 1931. V. évf. 8.sz.
130-134.l.

Gorbatsch Adam

özvös

Miskolczról, 1773-

ban felvétetett a

pesti özvöscehbe.

Horváth Kentpéter

253. l.

DEMBINSKY B.
BUDAPEST,
II., Zsigmond ucca 8.

BUDAPEST
937 MÁJ. 19. N 11
K 23 K

Nap.

Dr. Szentiványi Gyula úr

Bpest

Gorbátsch Adam

Ötvös

Pest, 1773.

Horváth, Dr Heinrich:

Pester Goldschmiede-Barokk.

A Műgyűjtő

1931. 5. sz. 133. l.

GORBATSH ÁDÁM

pesti ötvös mester a XVIII. sz. második felében

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 237. l

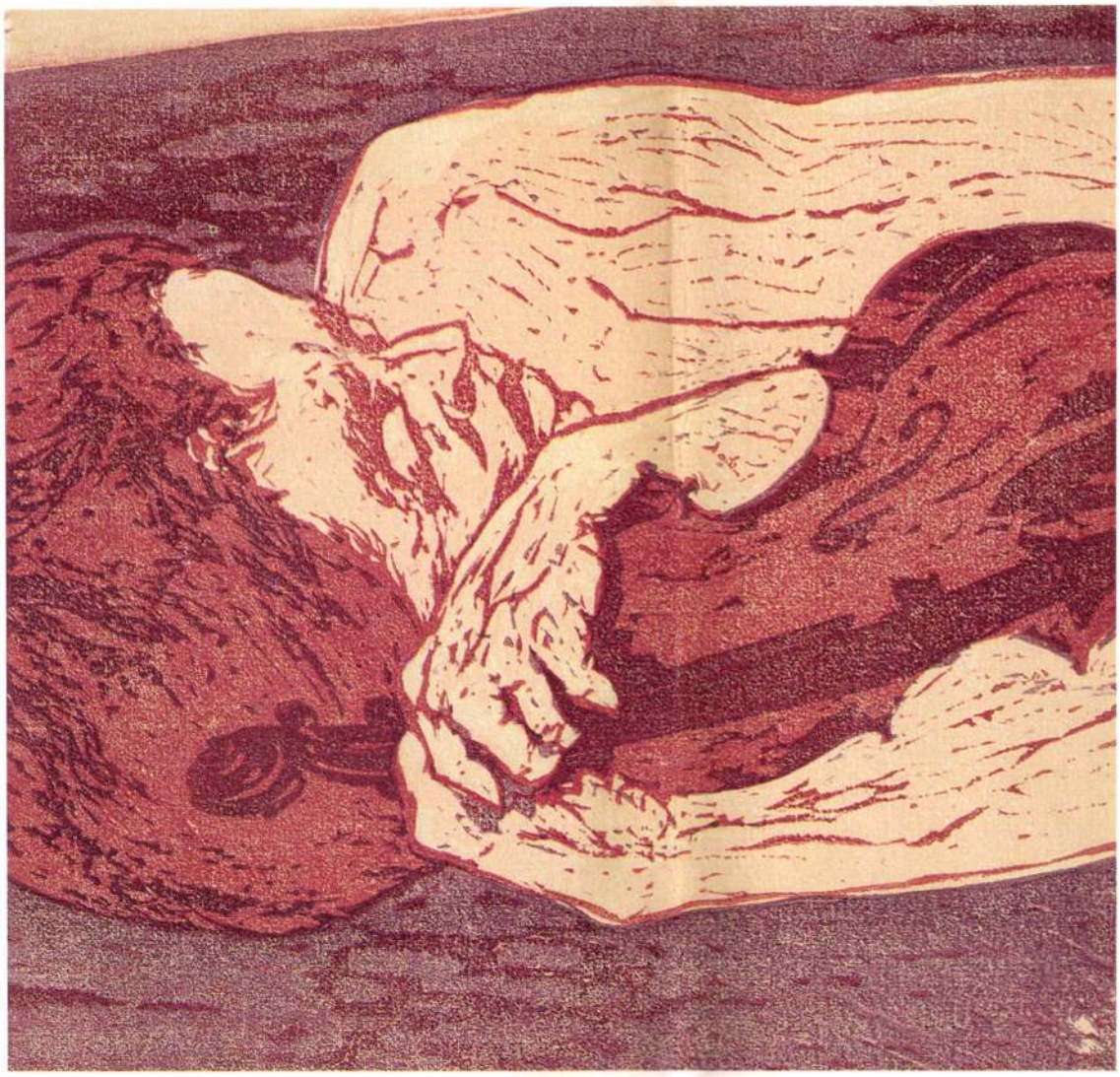

Az Országos Széchényi Könyvtár tisztelettel meghívja Önt
1992 augusztus 24-én 15.00 órakor
Gordon György festőművész retrospektív kiállításának megnyitójára.
A kiállítást megnyitja E. Csorba Csilla művészettörténész.
A kiállítás megtekinthető 1992 augusztus 25-től október 24-ig.
Budavári Palota, F-épület, VI-ik szint.

The National Széchényi Library requests the pleasure of your company
on the 24-th August 1992 at 3.00 p.m.
for the opening of a retrospective exhibition
of paintings, drawings and prints by György Gordon.
The exhibition will be opened by Csilla E. Csorba, art historian.
The exhibition will be open 1992 August 25 – October 24.
Budavár Castle, F-wing, level VI.

A kiállítás támogatói:
Sponsors of the exhibition:

MALÉV Hungarian Airlines

SMITH SETTLE

Az Országos Széchényi Könyvtár
tisztelettel meghívja Önt
1992. augusztus 24-én 15 órára
Gordon György
festőművész retrospektív kiállításának megnyitójára

A kiállítást megnyitja:
John Alan Birch
Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság
rendkívüli és meghatalmazott nagykövete
E. Csorba Csilla
művészettörténész

The National Széchényi Library requests the pleasure of your company
on the 24th August 1992 at 3.00 p.m.
for the opening of a retrospective exhibition of paintings, drawings and prints by GYÖRGY GORDON

The exhibition will be opened by
His Excellency
John Alan Birch
Ambassador of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
Csilla E. Csorba
art historian

A kiállítás megtekinthető 1992. augusztus 25-től október 24-ig
The exhibition will be open August 25 - October 24, 1992

Budavári Palota F-épület, VI. szint
Budavár Castle, F-wing, level VI.

Smith Settle Limited
Publishers

ILKLEY ROAD OTLEY WEST YORKSHIRE LS21 3JP
Telephone 0943 467958 *Facsimile* 0943 850057

28.4.85

Dear Aradi Nóra

GYORGY GORDON

Gyorgy Gordon has recommended I contact you about our forthcoming monograph covering his life and work, and a limited edition boxed set of prints inspired by Frigyes Karinthy's 'The Circus' which we have produced in association with the artist. I enclose some material on both. If you would like to order the book or the prints, or would like any further information on either, please let me know.

The enclosed review of Gyorgy Gordon's retrospective exhibition which opened at Leeds City Art Gallery last week, gives an excellent description of his art.

Yours sincerely,

John Sheeran

General Manager
Smith Settle Fine Arts Limited

Directors K. Smith B. Settle
Registered Office Ilkley Road Otley West Yorkshire LS21 3JP *Registered Number* 2146887 England

Fénykép

Milgré

Képzőművészeti Főiskola. 456 lbj

Gordon György: Mecsekszabolcsi sortűz.

Tchz. l. b. Gordon 1953.

Diplomamunka. 1952/53

Festmény

Negatívnincs.

Kirimi

Ipari tanulók fellejés előtt.
(Gordon György festménye.)

Irodalmi Ujság, 1954. jul. 31. 9. old.

Gordon György festő (Anglia)

kiállítása a Fényes Adolf Teremben

1977. augusztus 5-21.

– katalógus a könyvtárban –

MDK

Gerdon György

Domonkos L: A 6. M.Képzm.Kiáll. Szab.Nép, 1954. jan. 15.

Gordon György

"Ipari tanulók fellépés előtt: c. képét bírálja Cifka Péter: A "Nyári Tárlat"-ról szóló kritikájában, míg a "Mecsekszabolcsi sortüz" c. müvét kiemeli. Az utóbbit a Téli tárlaton mutatták be.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. juli. 31.
V. évf. 2o. sz. 9. lap.

Gordon György

Melpa Axioti: "Myrto meséje" c. irását
két rajzzal illusztrálta.
Repr.-ók.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. febr. 1.
II. évf. 3. sz. 4. lap.

Gordon György

"Az ötéves Kossuth-hid" cimmel rajz a hidról, Buda tájképével.
Repr.

Irodalmi Ujság. Bp. 1951. jan. 18.
II. évf.2. sz. 7. lap.

Ismáłony Zsuzsa

Sordon György: Tévesa Kossuth hid.

Irodalmi Ujság

1951. jan. 18. II. ét. 2. n. 7 lap.

Szemátony Zsuzsa

Svidor Sörös: Myrto mesése

Irodalmi Vipsé.

1951. Sch. 1. II. ét. 3. n. 4 kap.

Gordon György

Szalai János: "Első találkozás" c. elbeszélését illusztrálta, katonákat ábrázoló rajzzal.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. febr. 15.
II. évf. 4. sz. 4-5. lap.

Gordon György

Tardos Tibor: "Tóni Bá'" c. elbeszélését illusztrálta a müvész.
Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. ápr. 9.
IV. évf. 8. sz. 2. lap.

Gordon György

Ilja Ehrenburg: "A kommünár pipája" c. elbeszélését illusztrálta.
Repr.

Irodalmi Ujság. Bp. 1951. márc. 1.
II. évf. 5. sz. 4. lap.

Leeds City Art Galleries

City Art Gallery

The Headrow Leeds LS1 3AA (0532) 462495
Director Christopher Gilbert MA FMA

PRESS RELEASE 9 May 1989

Night Thoughts; an exhibition by
György Gordon

until 21 May

There are now only two weeks left to see an exhibition at Leeds City Art Gallery which many visitors have viewed as a revelation. Not least because the artist, György Gordon, who has lived in Wakefield for the last 25 years, has pursued an artistic path that has kept him outside the fashionable mainstream.

The exhibition, Night Thoughts, brings together a selection of nearly 100 paintings and drawings from the last thirty-three years. György Gordon came to Britain after leaving his native Hungary and the 1956 uprising behind, when he literally walked over the border carrying only what he could carry including his young daughter Anna.

In many ways his art has been a coming-to terms with the state of exile. Gordon's rigorous academic training at the Budapest Academy is reflected in his uncompromising focus on the human form. In his early wounded and bleeding Torsos, which draw on his memories of war, or in the visions of stripped figures in silent, naked rooms, the human form is used as a means to express moods of loneliness, isolation and despair.

Lately the mood has lightened and in his recent still-lifes, views of tranquil interiors and portraits, he captures a sense of the mysterious and melancholic underlying the everday.

On Thursday 18 May, at 1pm György Gordon will be at the Gallery to give a printmaking demonstration and to talk about his latest project, a series of prints based on a story by the Hungarian writer Frigyes Karinthy.

Also showing at the Gallery until 21 May is the exhibition David Jones: Paintings Drawings Inscriptions Prints, a South Bank Centre Touring exhibition

Ends...]

Leeds City Art Galleries

City Art Gallery

The Headrow Leeds LS1 3AA (0532) 462495
Director Christopher Gilbert MA FMA

further information and black and white photos from

Nigel Walsh
Senior Assistant Keeper
Leeds City Art Gallery
The Headrow
Leeds LS1 3AA

Tel. (0532) 462495/462420

Gallery open Mon-Fri 10.00-6,00 (Wed 'til 9.00), Sat 10.00-4.00, Sun 2.00-5.00
Admission to all exhbitions and events is free.

The Gyorgy Gordon Exhibition , Night Thoughts, is sponsored by Smith Settle of Otley who are shortly to publish a book on the artist.
Further information from Smith Settle, Ilkley Road, Otley LS21 3JP Tel 0943 467958

1475 fnyv I.

Gordon György festőművész

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
ÉS A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE
MEGHÍVJA ÖNT

GORDON GYÖRGY

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

(ANGLIA)

1977. AUGUSZTUS 5-ÉN, PÉNTEKEN 15 ÓRÁRA

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

MDK

Gordon György

Cifka P.: A Nyári Tárlat problémáiról. SzM. 1954. 251.l.

Gordon György

Csendélet, olaj

Ipari tanulók fellépés előtt, olaj

Nyári Tárlat. Ernst Muz. 1954. jul. 2 l.

Gordon György, festő

Fiatal Képző- és Iparművészek kiáll. Ernst Muz. 1955. jun.

GORDON GYÖRGY

1. Csendélet festőkanettával
olaj 50×60
2. Zsennyei kastély holdfényben
olaj 30×35

Zsennyei művészetelep kiállítása. Szombathely, 1956.

Gordon György M.D.K.

festőművész és illusztrátor. Szül. Bp.1924. Bernáth Aurél festőiskoláját látogatta. Romániai napilapok illusztrátora. 1948-tól 1953-ig a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végzi tanulmányait. 1956 vége felé különböző tárlatokon vesz részt. 1957 óta Londonban él, mint festő.

vö. Il Ponte, apr-magg. 196o.

MDK

Gordon György

Pallay I: Beszámoló a Fiatalok kiáll.-ról.
Uj Hang, 1956. 2.sz. 37-38.l.

MDK

Gordon György, festő

Necsekszabolcsi tértüz. Olf.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 7.1.

Gordon György

MDK

Mecsekszabolcsi sortüz, olf.

Miccarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Gordon György
Csendélet hegedüvel, olaj
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. 17 l.

40. kép. *B. E. mester, 1494 : Segítő szent*

vármegye, 77. szám. — Divald Ko
Zólyom vármegye csúcsíveskori szárn
oltárai. A M. Mérnök- és Építész-E
Közlönye, XLIII., 1909., 122. l. — Di
Magyarország csúcsíveskori szárnyasolt
II. füzet, Bpest, 1911., 7. l. — Gere
A régi magyar művészet európai hely
Bpest 1924., 24. l. (1. és 7. kép, V. tá
— Benesch Belved. 60. l. — Ger

610

Képzőművészeti élet

Gordon György: Portré

A KIÁLLITÁSI IDÉNY örvendetes művészi eseménye a »Fiatalok« alkotóközösségének első kiállítása a Rózsa Ferenc kultúrotthonban. A kiállítás jelentőségét fokozza, hogy a DISZ Központi Vezetőségének budapesti bizottsága vállalta védnökségét. A fiatal művészek jelentékeny részét tömörítő közösség, amely a múltban — sajnos — éppen az alkotóközösségi mozgalom félreértésére szolgált példaként, ezzel a kiállítással bebizonyítja, hogy felismerte az alkotóközösség eszmei és művészi jelentőségét, nevelői szerepét, s egészségesebben kívánja szolgálni a fiatal művészek érdekeit.

A fiataloknak kemény küzdelmet kell vívniok a mesterségbeli kifejezés biztonságáért, szabatosságáért. Ez a küzdelem mostanában egyre sűrűbben szüli a szép eredményeket. Ezen a kiállításon *Gordon György* lepett meg mesteri biztonsággal festett portréjának festői erényeivel. Figyelemre méltó eredményeket találtunk ugyancsak *Váczi András, Izsák József, Miklósi Mária, Vecsési Sándor, Hajdu Katalin, Gera Éva* munkái között is. Most már általában kevésbé érződik a fiatalok munkáin, hogy műteremben, beállított modellek után készültek. Egy-két nagyobb vásznon (*Gulyás Dénes:* Gőzfürdő), de még inkább a kisebb-nagyobb vázlatokon (*Tóth Imre:* »Utcabál«, *Molnár József:* »Felszabadulás«, *Gordon—Czétényi:* »A magyar jakobinusok kivégzése«) örömmel tapasztaljuk, hogy a fiatalok komponáló készsége elevenebbé, drámaibbá vált.

A kiállítás grafikai anyagában a már ismert fiatal művészek (*Csanádi András, Szemerédi Miklós, Gacs Gábor, Edma* stb.) mellett újabb jóképességű fiatal grafikusokkal ismerkedtünk meg. (*Gerzson Pál, Török Endre, Arató István* stb.) Érdekes jelenség, hogy amíg a múltban a fiatal művészek túlságosan is »szakosították«, mereven elválasztották egymástól a festészetet és a grafikát, most egyre többen törekszenek arra, hogy egyaránt uralkodjanak a különböző technikák felett. Ez a törekvés mindenképpen helyes, mert a különböző technikákban és műfajokban szerzett tapasztalatok egymást gazdagítják.

VIDÉKRŐL több fontos művészeti esemény híre érkezett hozzánk. Legutóbb *Pécsett* tíz helyi művész mutatta be a pécsi járási tanács megbízására készült, a járás falvainak festői szépségeit bemutató műveit. Pécs és környéke eddig országos viszonylatban művészileg meglehetősen kiaknázatlan volt. A megyei tanács szeretne változtatni ezen és mindent elkövet, hogy a Pécstől 30 kilométerre fekvő pompás környékű siklósi várban alkotóotthon létesüljön. A Képzőművészeti Alapnak azonban egyelőre még nincs fedezete az újjáépítésre. Mindenesetre Dél-Magyarország szorosabban bekapcsolódik majd az ország művészeti életébe a májusban Pécsett megrendezendő tájegységi kiállítással.

MISKOLCON is érdekes művészi vonatkozású kezdeményezés bontakozott ki a Hazafias Népfront városi bizottságának irányításával. Még tavaly néhány lelkes fiatal festőművész és tanár javasolta, hogy Déryné Széppataki Rózának, Munkácsy Mihálynak, Egressy Gábornak és Herman Ottónak — akik valamennyien hosszabb ideig éltek Miskolcon és mély érzelmi szálak is fűzték őket a városhoz — szobrot állítsanak. A pártbizottság helyeselte a kezdeményezést és a miskolciak — üzemi munkások, parasztok, értelmiségiek — akik szeretik szűkebb hazájukat és büszkék arra a hatalmas fejlődésre, amely az elmúlt tíz év alatt Miskolcot az ország második városává fejlesztette — közadakozással egy év alatt 170 000 forintot gyűjtöttek össze erre a célra. A mozgalom szoborbizottsága már ki is adta a megbízást Herman Ottó szobrának megmintázására *Medgyessy Ferencnek*, kiváló Kossuth-díjas szobrászunknak, s nemsokára eldöntik azt is, kit bíznak meg a második szobor elkészítésével. A miskolciak kezdeményezése nagy visszhangot keltett országszerte, valószínű, hogy a mozgalom előbb-utóbb más városokban is követőkre talál.

Végezetül még csak annyit, hogy a VI. Képzőművészeti Kiállítás megvitatása egyre szélesebb körökben folyik. A szokásos csütörtöki közönségankéton kívül legutóbb a Magyar Ujságírók Szövetsége, majd a Magyar Építőművészek Szövetsége rendezett vita-estet a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségével karöltve a Műcsarnokban.

P. I.

Egy kiállításlátogató megjegyzései

Örömmel olvastam, hogy a Művelt Nép nyilvános vitát indít a VI. Képzőművészeti Kiállítás anyagáról. Örültem annak is, hogy minden csütörtökön délután ankétot rendeznek a kiállításon, ahol a közönség beszámolhat észrevételeiről az alkotóművészeknek. Az előző évek kiállításain — úgy éreztem — nem érdekelte eléggé a művészeket a közönség véleménye. A kiállítások éppen ezért úgy hatottak rám, mint olyan üzletek, ahol a vevő nem válogathat és főleg nem bírálhat. Azt hiszem, hogy az egészséges, őszinte bírálatok kedvezően hatnak majd realista művészetünkre.

Szerény véleményem szerint a kiállítás mind mennyiségi, mind minőségi szempontból jóval felülmúlja a tavalyit. A sok szép festmény, szobor és grafika igazán nagyon tetszett. Lenne azonban néhány megjegyzésem:

A kiállítás rendezése nem igazítja el a látogatót, nem mutat rá, mely művek iránymutatóak a szocialista realizmus útján?

Nem értek egyet azzal a jónevű festőművésszel, aki képén a szemeket úgy festi meg, hogy a szemgödrök körülbelüli helyére két sötét pontot tesz, s festményét élettelen színfoltokból állítja össze.

Helytelenítem, hogy egyik elismert szobrászművészünk Dózsa szobortervére laposarcú, bagolyhoz hasonló fejet mintázott.

Nem tudom megérteni azt a kiváló szobrászunkat sem, aki golyvásnyakú, lehetetlen idomú alakokat állított ki. Kerestem rajtuk valami rejtett szépséget, talpraesett lendületet, tökéletes izomjátékot, de legjobb akarattal sem tudtam bennük ilyet felfedezni.

Végül nem értek egyet azokkal a képzőművészekkel, akik nem akarják tudomásul venni, hogy munkásosztályunk és parasztságunk férfiai és női messzejutottak Neander völgyétől. Miért nem igyekeznek azokat a mai, fejlett, önállóan gondolkozó embereket, típusokat megjeleníteni műveiken mind arcban, mind alakban, akikkel naponta találkoznak? Neveket nem említettem, egyesek nyilván magukra ismernek. Soraimmal nem akartam művészeinket megbántani, elfogultság nélkül írtam meg, amit éreztem.

H. J. F.,
Pilis.

*

A SZERKESZTŐSÉG MEGJEGYZÉSE: Fölösleges óvatosság volt névtelenül, a konkrét művekre és művészekre utalás nélkül írni a levelét. Névtelen leveleket általában nem szoktunk figyelembe venni; ez alkalommal azonban eltekintünk ettől, mert megjegyzései sok kiállítást látogató véleményével megegyeznek, éppen ezért helyes ennek a Művelt Népben hangot adni. Megjegyzéseire még visszatérünk.

...di lapszemle

LE FIGARO LITTÉRAIRE

Rembrandt eddig ismeretlen remekművét fedezték fel a Tours-i múzeumban — írja a Figaro Littéraire. A »Menekülés Egyiptomból« című képet 1950-ben helyezték el a múzeumban, de senki sem gondolta, hogy Rembrandt alkotásáról van szó. A festmény csupán a nagy mester valamelyik tanítványának tulajdonították. Goulinat, a Louvre főrestaurátora fedezte fel, hogy a festményen megtalálható az R és H betű, Rembrandt jellegzetes kézjegye, s az 1625-ös évszám. A 26×24 centiméteres fatáblán készült festményt először Stockholmban, majd Hágában mutatják be a Rembrandt születésének 350. évfordulója alkalmából megrendezésre kerülő emlékkiállításokon.

ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА

A Szovjetunió egyetemein és főiskoláin 1 865 000 hallgató tanul — írja a Litye-raturnaja Gazeta —, 144 000-rel több, mint az elmúlt tanévben. Az esti tanfolyamokon és levelező tagozatokon hétszázhuszonhétezren tanulnak. 1955-ben az egyetemekről és főiskolákról 250 000 szakember került ki; ezek körülbelül felerészben nehézipari vállalatoknál helyezkedtek el, több mint 24 százalék dolgozik a mezőgazdaságban. Az ötödik ötéves terv során több mint 1 100 000 szakembert adtak a főiskolák a népgazdaságnak.

LES LETTRES ARTS Spectacles françaises

A fiatal francia festők VII. kiállításáról írt kritikát Pierre Descargues a Lettres Françaisesben. A kiállítás katalógusának megállapítása szerint »hála a fiatal festőknek, a francia festészet jövője biztosítva van«. A cikkíró úgy véli, jogos ez a kijelentés. Soha ilyen gardag, művészileg fejlett anyaggal még nem jelentkeztek a fiatal nemzedék tagjai, mint most. A kritikus behatóan elemzi a bemutatásra került alkotásokat, majd a következőkben összegezi a látottakat: »A kiállítás igazolja katalógusa előszavának gőgjét... A festészeti szüret méltó az 1955. évi szőlőszürethez.« (Köztudomásúan kiváló szőlőtermés volt Franciaországban — a szerk.)

NEUES DEUTSCHLAND

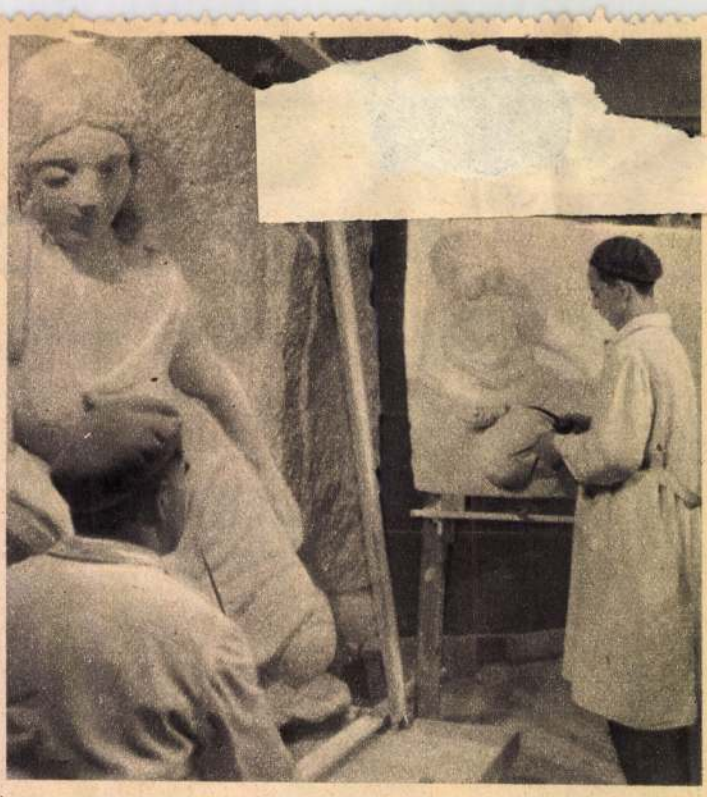

Ferenczy Béni domborműve díszíti majd — sok más szobrászati alkotás között — a miskolci egyetem épületét. A domborművet, a művész gipszmintája nyomán, Bereznai János kőfaragómester és Vadász János II. éves képzőművészeti főiskolai hallgató vési kőbe (MF — Zinner Erzsébet felvétele)

SIPOS GYULA:

Könyvek

Könyvek ülnek a polcon: Künn rémülettől őszült
csukott szárnyú madár-had. fejjel állnak a bokrok:
Éjszaka csöndjén lámpám dér van. A tűz-csípésű
Kis fény-körébe szállnak. fagy ostora kibomlott,

s ablakomon kopogtat.
Testem, ha dideregne,
hajnali madarak visznek
pálmás szép szigetekre.

Utazás Magyarországon I.

SZEGED

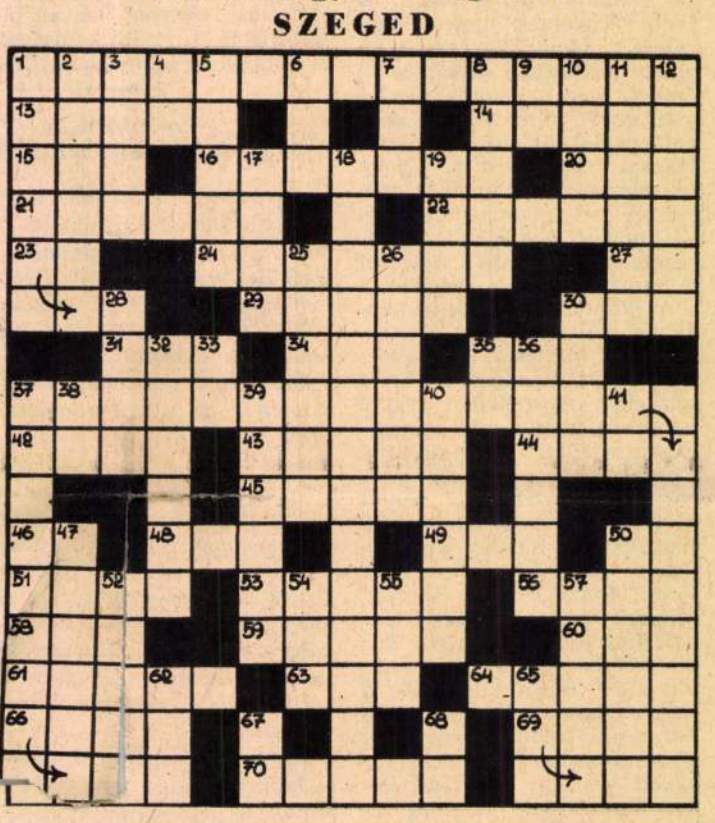

VÍZSZINTES

1. Kiváló magyar író, (1866—1917) a parasztok és halászok jószemű megfigyelője, akinek emlékműve áll a város parkjában. 13. Itt a papír, jegyezd a címet! **14.** Olaszból származó női név. **15.** SDC. **16.** Szedik a lábukat! **20.** A növény rostja és a belőle szőtt anyag. **21.** Színesen. **22.** Képet alkot róla. **23.** Ezüst vegyjele. **24. Itt van a múltjában hírhedt Csillag-börtön, ahol Rákosi Mátyás évekig raboskodott a népelnyomó fasiszta rendszer foglyaként. 27.** E. E. **29.** Kedvtelésből járkál. **30.** FTS. **31.** Becézett női név. **34.** Római 1049. **35.**Ételnek van. **37. Róna József alkotása a függ. 37. sz. alatt említett miniszterről elnevezett téren. Ezt az emlékművet a századik születésnapon leplezték le. 42.** Nem szoros kötelékű. **43.** Kötélpálya. **44.** Keleti állam. **45.** Jegyezni lehet vele. Akkor még jobban, ha a középső magánhangzóját kihagyjuk. (Mind a két szónak külön-külön értelme van!) **46.** Nem egészen úgy! **48.** A Duna legnagyobb és legbővízűbb jobboldali mellékfolyója. **49.** Szülő. **50.** Kétes! **51.** Lármázik: . . . . út. **53.** Török méltóság. **56.** Zenetípus. **58.** Fordítva alá! **59.** Az »Egy gondolat bánt engemet...« című versben kétszer is előforduló két szó. **60.** Patet . . . . **61.** Lámpa — orosz nyelven. **63.** Érdektelenné vált. **64.** Korszerűbb. **66.** A német korlátolt felelősségű társaság névjelzése. **69.** Történelmi időszak. **70.** Mozgató, hajtó gép.

FÜGGŐLEGES

1. Az újszegedi összeköttetést szolgálja. 2. Alattomos fondorlat jelzőjeként szokás használni. **3.** Római 1650. **4.** Vigyázó. **5.** »Levegő számára«: . . . . hederít. **6.** Tavaly január végén. **7.** Japán pénznem. **8.** Diadalmas eredmény. **9.** Azonos mássalhangzók. **10.** Klasszikus búcsúszó, üdvözlés. **11** Nem valódi történés. **12.** Francia kikötőváros a Loire tölcsértorkolatában. Zola Emil egyik híres regényének címe. **17.** Erős, izmos. **18. A szegedi ipar büszkesége. 19.** Megér egy bizonyos kort. **25.** Valótlan, pánikot kelteni akaró közlemény. **26.** Ebédlőbútor egyik darabja. **28.** Ékítmény. **30.** Hónaprövidítés. **32.** Sűrű, bokros hely. **33.** Fájdalmas felkiáltás. **35.** Számjegy — számjegyekkel. **36.** Zaj. **37. Az 1848/49-i szabadságharc ipar- és kereskedelemügyi minisztere. Szeged szülöttje, akinek emlékét mellszobor hirdeti a sétányon. 38.** O. A. **39.** Kínai város Pekingtől délkeletre. **40.** Mondatnának hatalmas. **41.** Tetejére. **47.** Madár. **50.** A Petőfi Színház új darabjának főszereplői — foglalkozásukat illetően. **52.** Olasz utcai énekes. **54.** Baráti állam pénzneme. **55.** Sírfeliratokon olvasható szó. **57.** Formai. **62.** Pohár — hangtalanul! **65. A magyar történelmi regény megteremtője, aki »A szegedi boszorkányok« című művében az Alsóvárostól nem messze eső egykori Boszorkánysziget történetét és babonáit festi le. 67.** Ellentétes kötőszó. **68.** Nép.

Figyelem! Az o és ó, illetőleg az ö és ő betű között nem teszünk különbséget!

Beküldendő a vízsz. 1., 24., 37. és a függ. 1., 18., 37., 65. számú sorok megfejtése és a »Rejtvényszelvény« legkésőbb február 6-ig. A cím mellé írjuk: »REJTVÉNY«.

A megfejtés értéke: 12 pont.

Január 15-i rejtvényünk megfejtése: Helytartó tanács; Pest-város kapui; Vízimalom; Közpépponti vasút; Halpiacok; Sóhivatal; Promenáda; Két pisztoly; Tabán.

Könyvet nyertek: Berhidi Jolán, Bp; Borbás Istvánné, Bp; Dán Sándor, Bp; Galambos Kálmán, Dunaalmás; Garai Aladárné, Bp; Hollósy Tiborné, Pápa; Kaldau Ferenc, Bp; Kecskés Zsigmondné, Bp; Koppány István, Bp; Mesics József, Bp; Neményi Katalin, Bp; dr. Pénzes Gézáné, Diósgyőr-Vasgyár; Pócs Vilmosné, Csolnok; Szalatnay Árpád, Bp; Vikukel István, Bp.

A nyereményeket postán küldjük el.

Művelt nép

A szerkesztőbizottság elnöke:
DARVAS JÓZSEF

A kiadásért felel: a Lapkiadó Vállalat igazgatója. Szerkesztőség: Budapest, VII., Lenin-krt. 9—11., I. emelet. Telefon: 421-779, 220-893, 221-285. Kiadóhivatal: Budapest, Lenin-körút 9—11. Tel.: 221-285, 221-293. Terjesztik: Budapesten a Főposta Hírlapterjesztő Üzeme, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatalok. Előfizetése: a Posta Központi Hírlap Iroda vállalatnál, Budapest, V., József nádor tér 1. távb.: 180-850. Csekkszámla: 61.068.

Megjelent 33.750 példányban

Előfizetési ár: egy évre 48.—, fél évre 24.—, negyed évre 12.—, egy hóra 4.— Ft

2-560248 Athenaeum mélynyomása (F. v. Soproni Béla)

REJTVÉNYSZELVÉNY
MŰVELT NÉP
5. szám

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-720

Magyar Hírek

1974 APR 11

Gordon György

Gordon György: Férfitorzó

1021

milyen nevezetes, sajátos mogyoródi termék e homokjárta völgyben, ahol az ember száraz időben vályogot köp?

Albert Károly, a termelőszövetkezet elnöke válaszul a szövetkezet pincéjébe hív, amely a főutcáról nyílik, nincs eldugva a

Gordon György
festő
Mezőkszabolcsi sor-
sűrű c. képét is-
merteti

Körner É.: A Képző-
művészeti Főiskola
1952-53. évi diploma
munkái

Szabad Művészet
1953. 112. l.

Stanford University Libraries

Gordon (Glück) Görgi f

Bp 1924 jun. 13

~~Kepe Fürst~~ Bernátr A trabisk

1945-47 Romania, ugs rajzoló - felső Nbája

Koll. 1947 Bukarest

1948 Képem Fürst

1950: trabed Ifjaság " áll. rajzolója

~~Gordon Anna~~ (~~fent: feleséje~~) graf ugs rajz.

~~1948 óta Néphave. GN~~

~~1953 óta Lidos Matri~~

Budapest, 1925. május hó 1-én.

yi elszámolás

z I.	sorozatból	á 12000.-	1,128,000.-	K.
"	"	" 1000.-	1,020,000.-	"
II.	"	" 1800.-	1,800,000.-	"
"	"	" 21,600.	3,283,000.-	"
"	"	" 21,600.	2,095,200.-	"
			9,326,200.-	K.
25 % bizományi dij			2,331,500.-	"
fizetve			6,994,700.-	K.

Divald Dessó

GYÖRGY GORDON – *Study for Self Portrait, 1983*

1475 fnyv I.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
ÉS A KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE
MEGHÍVJA ÖNT

GORDON GYÖRGY

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
(ANGLIA)

1977. AUGUSZTUS 5-ÉN, PÉNTEKEN 15 ÓRÁRA

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

B 135.795
MB 135.795
Wajda, Andrzej
Powtórka z calosci (magyar)
Visszaforgatás / Andrzej Wajda. - [Bp.] : Kelenföld, 1990 ([Bp.] : Kelenföld). - 122 p. ; 21 cm
Ford. Szilágyi Szabolcs. - Szilágyi Szabolcs "Interjú Andrzej Wajdával..." c. előszavával
ISBN 963-553-248-2 fűzött : 130,- Ft
**Wajda, Andrzej*
Mt.: Szilágyi Szabolcs (bev.)
791.44
791.44.071.1(438)Wajda,_A.

C 111.032
MC 111.032
Koltai Tamás (1942-)
Az ember tragédiája a színpadon, 1933-1968 / Koltai Tamás. - [Bp.] : Kelenföld, cop. 1990 (Szeged : Szegedi Ny.). - 283 p., [24] t. : ill. ; 25 cm
ISBN 963-553-263-6 kötött : 325,- Ft
**Madách Imre (1823-1864). Az ember tragédiája.*
792(439)"193/196":894.511Madách_I.

A 26.065
Hornyák Mária
Martonvásár, Brunszvik-kastély és Beethoven Emlékmúzeum / [Hornyák Mária]. - [Bp.] : TKM Egyes., 1990 (Veszprém : Pannon). - [16] p. : ill. ; 17 cm. - (Tájak, korok, múzeumok kiskönyvtára, ISSN 0139-245X ; 368.)
ISBN 963-555-679-9 fűzött : ár nélkül
728.82(439Martonvásár)
069.02(439Martonvásár)

A 26.063
Kiss Tamás
Veszprém, megyeháza, színház, múzeum / [Kiss Tamás]. - [Bp.] : TKM Egyes., 1990 (Veszprém : Pannon). - [16] p. : ill. ; 17 cm. - (Tájak, korok, múzeumok kiskönyvtára, ISSN 0139-245X ; 369.)
ISBN 963-555-680-2 fűzött : ár nélkül
**Veszprém*
72(439Veszprém)

Joiners Shop & The Old Smithy, Heath Common, Wakefield, W. Yorks., WF1 5SN. Tel: 373483

1987, december 3.

MTA MŰVÉSZETTÖRTÉNETI KUTATÓ CS.
Iktatás kelte: 1987. dec 15
Iktatószám: 846/87
Ügyintéző: Hekny. á

Aradi Nóra, igazgató,
Művészettörténeti Intézet,
Budapest, I.
Úri utca,
Hungary

Tisztelt Aradi Nóra, —

Voszlopi György művészettörténész barátom bátorított fel, hogy soraimmal zavarjam.

Én itt, Angliában élő festő (és tanár) vagyok, 1956-ban hagytam el Magyarországot. Otthon a Képzőművészeti Főiskola hallgatója voltam (1948-53), 53-ban nyertem el festő diplomámat (-opponensem Németh Lajos volt). 1953-56 között résztvettem csoportos kiállításokon, a Képzőművészeti Alappal átvételi szerződésem volt, képeimet eladták a Képcsarnokon keresztül. Tagja voltam a fiatal képzőművészek Kollektívájának, - több könyvkiadónak, újságnak, képes és irodalmi lapoknak készítettem illusztrációt. 1976-ban önálló kiállításom volt a Fényes Adolf Galériában, meghívásra résztvettem a Műcsarnok 'Tisztelet a Szülőföldnek' kiállításán.

Most (1989 elején) 65-ik születésnapomra a Leeds City Art Gallery retrospektív kiállítást rendez (való színleg több helyen be fogják mutatni) és munkásságomról könyvet ad ki, - ebben fog Voszlopi György cikkei magyarországi tevékenységemről. Sajnos ehhez semmi dokumentáció, képanyag nincs a birtokomban. Az a kérésem, ha ebből, 56 előtt valami is felkutható lenne, vagy van az Önök birtokában, nagyon hálás lennék (természetesen az ezzel járó költségeket megtérítésével), ha azokat vagy fotókópiáit számomra elküldenék.

Előlegesen is elnézést kérek a zavarásért, többletmunka okozásáért, - előre is köszönettel,

Kiváló tisztelettel:
Gordon György

„ Cirkusz egy nagyon egyszerű, a művészetről és az életről szóló történet."

Gordon György

1988

GORDON GYÖRGY

G. Gy. 1924-ben született Budapesten. 1953-ban szerzett diplomát a Képzőművészeti Főiskola festészeti tanszakán. Az 1956-os események miatt Angliába menekült. Több mint három évtizeddel később még mindig hajlamos arra, hogy alábecsülje a szülőföld elhagyásának hatását, de munkásságának mélysége és kifejező ereje ennek ellenkezőjéről tanúskodik.

Amikor megérkezett Londonba, néhány ruhával és szegényes nyelvtudással, munkát vállalt. Pár évvel később Wakefieldbe (West Yorkshire) költözött, ahol a Művészeti Főiskola tanára lett 1964-ben. Miközben a jelen és a jövő ifjú művészeit oktatta, saját munkássága kevésbé vált ismertté és elismertté, mint ahogy azt megérdemelte volna.

Korán abbahagyta a tanítást, hogy elegendő ideje legyen sokirányú érdeklődésének megfelelő önálló művészetének továbbfejlesztésére.

Festészete az európai expresszionisták hagyományaiból táplálkozik. Sötét tónusú, zavart keltő emberi alakjaiban megjelenik az elszigeteltség és elembertelenedés ábrázolása.

Sok kiállítása volt eddig is, többek között a Nemzeti Arcképcsarnokban, a budapesti Fényes Adolf Teremben. Képei láthatók Nagy-Britanniában, Európában, Ausztráliában és az Egyesült Államokban. Hatvanötödik születésnapja és 25 éves yorkshire-i tartózkodása megünneplésére nagyszabású retrospektív kiállítás volt látható eddigi munkásságából 1989 április-májusában a leeds városi Művészeti Galériában.

KARINTHY FRIGYES: A CIRKUSZ

A cirkusz egy fiatal fiúról szól, aki elmeséli, hogyan vágyódik arra, hogy eljátszhassa álmát a cirkuszban. Sokáig kell várnia. Kitartó gyakorlás előzi meg színre lépését, miközben több álomszerű, szürreális jelenettel találkozunk a cirkusz többi szereplőjének gyakorlásáról. Egy pár, akihez közelebb megy, viaszból van, egy másik ember fellépéséhez felvágja mellkasát, hogy megmutassa belülről a tüdőt és a frissen felvágott sebből folyó vért. Néhány év gyakorlás után végre felmászik a székekből, létrákból és botokból összetákolt emelvényre (piramisra) és előadja dallamát a hallgatóságnak.

"1987-ben volt Karinthy születésének századik évfordulója. Mindig egyik legkedvesebb íróm volt. A Cirkusz c. elbeszélése azóta él bennem, amióta úgy 15-16 éves koromban elolvastam. Először rajzfilmre gondoltam, de semmi nem jött ki belőle. A témáról készített első vázlataim 25 éve készültek.

Már a legelején tudtam, hogy a szöveghez készített illusztráció nem az, amit én akarok: a történet néhány jelenetére irányítani a figyelmet. Mindenekelőtt hangulati atmoszférát akartam teremteni, hogy kifejezzem a történet lényegét. Ahelyett, hogy epizódokat festenék, érdeklődésem túlment azon, ami nyilvánvaló: nem akartam eltávolodni a novella közvetlen hatásától, hanem azt akartam, hogy magától értetődően hasson. A fiúval történt teljes azonosulás eredményeként teljesen hallgatólagosan elfogadtam az ő megfigyeléseit, érzéseit és aggodalmait.

GORDON György

lán, nyaranta kisebb csoportot maga köré gyűjtve Szolnokra, sőt Nagybányára utazott velünk. Így jutottam el 1942-ben Nagybányára, ahová 1946-ban visszatértem, de erről majd később.

A Bernáth-iskolában tanult annak idején Pán Márta is, aki mint szobrászművész Franciaországban szerzett nevet magának.

Jól emlékszem, hogy az esti aktrajzolásra Perlott bácsi is be-bejárt, akinek ekkor — valamilyen öregkori betegség következtében — annyira remegett a jobb keze, hogy azt baljával meg kellett fognia, hogy rajzolni tudjon. Kellemes emlékeim fűződnek azokhoz a beszélgetésekhez, amelyekre akkor került sor, amikor Bernáth Aurélt körbeülve kérdéseket tettünk fel neki.

Ezekre kellő határozottsággal, az ő sajátos fanyar humorával, de jó pedagógiai érzékkel kaptunk válaszokat. Az egyik alkalommal megkérdeztem a mestertől: „Menynyire fontos az anatómiát tudni, hogy figurát tudjunk festeni?" „Nagyon fontos — majd elgondolkozva hozzátette —, de talán még fontosabb, hogy arról festés közben el tudjunk feledkezni."

1945 után első feleségemmel Romániában telepedtünk le, Bukarestben éltünk. Nagyon megörültem, mikor lehetőségem adódott arra, hogy fél évig Nagybányán dolgozhassak. Ekkor ismerkedtem össze Vida Géza faszobrászszal, Mikola Sándor, Ziffer Sándor és Agricola Lídia festőművészekkel. Mikor a művésznő szülei meghallották, hogy a Bernáth-iskolába jártam, felhívták a figyelmemet mesterem egy korai munkájára, amelyet a csecsemő Lídiáról festett.

— Más Nagybányán alkotó művésztől is láttál képeket a városban?

— Hogyne. Volt ott egy híres cukrászda, amelynek falait sok neves festő munkája díszítette. Mint megtudtam, egy-egy képért a festők egész éven át jöhettek kávézni és süteményt enni a leleményes tulajhoz. Ez a szemlélet honos volt Nagybányán, a helybéliek szerették a művészeket. A város ingyen biztosította a telep műteremlakásait a művészek számára, sőt még tüzelőt is adott. A sétánnyal övezett parkban egyemeletes házak sorakoztak, amelyekben két művész lakott, az egyik a földszinten, a másik az emeleten. Bukarestben tavasszal volt egy kisebb kiállításom, majd 1947 nyarán első feleségemmel visszatértünk Budapestre. 1948 őszétől a Képzőművészeti Főiskolára jártam, Kmetty János osztályába. Kmettynél az első két év rajzolással telt. Ahogy belépett a műterembe, érdekes hanglejtéssel tudatta velünk, hogy „csinyálni köll", mármint a rajzolást. Őt nagyon megszerettem. Melegszívű ember volt, gyakran otthon is meglátogatott.

A harmadik évtől Berény Róbertnél már festhettünk. Hihetetlen színkultúrával rendelkezett. Emlékszem, egyszer fent voltunk a műtermében — a tanároknak ugyanis külön műtermet biztosítottak —, és egyszer csak beszélgetés közben, hirtelen az állványon lévő, szemmel láthatóan kész műhöz lépett és egy nagy ecsettel lemázolt, letörölt egy részletet. Valamennyien megdöbbentünk. Talán épp ez volt a szándéka. Ezzel a demonstrációval számomra egyértelművé tette a művész önmagával való igényességének elengedhetetlen szükségességét.

A diplomaévet már Domanovszky Endrénél végeztem. Jól megértettük egymást, össze is barátkoztunk. A későbbiekben több nyáron át voltunk együtt a zsennyei alkotótelepen.

— Hogyan alakult további sorsod?

— 56-ban kis kitérővel Angliába jöttem. Wakefieldben telepedtem le, ahol 1986-ig a College-ben tanítottam. Ekkor korengedményes nyugdíjaztatásomat kértem, így több időm jut festésre. Talán kiállításaim száma is gyarapszik. Utolsó nagyobb, retrospektív kiállításom 1989-ben volt a Leeds City Gallery-ben. Itthon 1976-ban állítottam ki utoljára. Legközelebb 1992 augusztusában lesz tárlatom Budapesten, az Országos Széchényi Könyvtár kiállítóhelyiségeiben. Folytassuk akkor a beszélgetést!

□

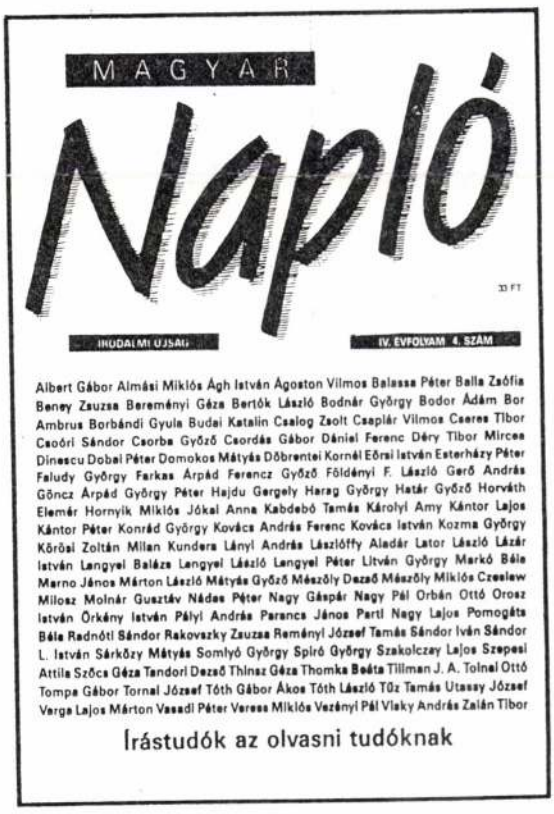
MAGYAR
Napló
30 FT
IRODALMI UJSAG
IV. EVFOLYAM 4. SZÁM
Albert Gábor Almási Miklós Ágh István Ágoston Vilmos Balassa Péter Balla Zsófia Beney Zsuzsa Bereményi Géza Bertók László Bodnár György Bodor Ádám Bor Ambrus Borbándi Gyula Budai Katalin Csalog Zsolt Csaplár Vilmos Cseres Tibor Csoóri Sándor Csorba Győző Csordás Gábor Dániel Ferenc Déry Tibor Mircea Dinescu Dobai Péter Domokos Mátyás Döbrentei Kornél Eőrsi István Esterházy Péter Faludy György Farkas Árpád Ferencz Győző Földényi F. László Gerő András Göncz Árpád György Péter Hajdu Gergely Harag György Határ Győző Horváth Elemér Hornyik Miklós Jókai Anna Kabdebó Tamás Károlyi Amy Kántor Lajos Kántor Péter Konrád György Kovács András Ferenc Kovács István Kozma György Kőrösi Zoltán Milan Kundera Lányi András Lászlóffy Aladár Lator László Lázár István Lengyel Balázs Lengyel László Lengyel Péter Litván György Markó Béla Marno János Márton László Mátyás Győző Mészöly Dezső Mészöly Miklós Czeslew Milosz Molnár Gusztáv Nádas Péter Nagy Gáspár Nagy Pál Orbán Ottó Orosz István Örkény István Pályi András Parancs János Parti Nagy Lajos Pomogáts Béla Radnóti Sándor Rakovszky Zsuzsa Reményi József Tamás Sándor Iván Sándor L. István Sárközy Mátyás Somlyó György Spiró György Szakolczay Lajos Szepesi Attila Szőcs Géza Tandori Dezső Thinsz Géza Thomka Beáta Tillman J. A. Tolnai Ottó Tompa Gábor Tornai József Tóth Gábor Ákos Tóth László Tőz Tamás Utassy József Varga Lajos Márton Vasadi Péter Veress Miklós Vezényi Pál Vlaky András Zalán Tibor
Írástudók az olvasni tudóknak

nák be a szín problémájával foglalkozó műveiket. Tárgyalunk egy brit videokiállításról, szeretnénk bemutatni *Almásy Aladárt*, 1994-ben a Goethe Intézettel közösen szó van egy nagyszabású *Javlenszkij*-kiállításról. 1995-ben *Moholy-Nagy* centenáriuma alkalmából végre méltó kiállítást szeretnénk rendezni műveiből, elképzelésünket a művész lánya is támogatja, s már külföldi szponzorok is ígértek segítséget a kölcsönzéssel járó irdatlan summa előkerítésére. A külföldi tervek mellé jönnének persze a magyar művészet csomópontjait, nagy egyéniségeit bemutató tárlatok, így például a régóta húzódó *Lakner*-kiállítás.

Befejezésül csak annyit mondhatok, hogy nagyon sajnálom, hogy nem vagyok tíz évvel fiatalabb, hisz még annyi izgalmas, fontos dolgot lehetne csinálni.

Beszélgetés Gordon György festőművésszel

Matits Ferenc

A véletlennek köszönhető, hogy 1990-ben megismertem Gordon György Birminghamben élő magyar festőművészt. Műtermébe lépve igen megfogott Karinthy Frigyes halálának 50. évfordulóján festett *Karinthy a halálos ágyán* című képe. A puha párna gödrébe hullott fejet összekuszálódott fekete haj fedi. Az állig betakart író arcán hiába keressük a jól ismert mosolyt, a szemek lecsukódtak, árnyék vetődik rájuk, az arcvonások elnehezültek. A homlokon mély barázda húzódik. A hideg színek — fehér, szürke, világos és sötétkék fémes árnyalattal, valamint a fekete — a test tárgyiasulását érzékelteti és különös kiegyensúlyozottság forrásai. Láthattam ekkor Karinthy Cirkusz című novelláját 6 linómetszettel illusztráló albumát is, melyben a mű elkészültét megelező vázlatok fakszimiléi szintén helyet kaptak. A könyvművészeti és grafikai szempontból egyaránt ritka igényességgel elkészített limitált kiadvány (75 db) egy példánya az Országos Széchényi Könyvtárban tavaly óta megtekinthető.

Gordon György: Önarckép, 1960, papír, szén 45 × 32 cm

— *Mikor és hogyan indultál el a pályán? Kik voltak mestereid?*

— Budapesten születtem 1924-ben, és 17 éves korom-

ban indultam el a képzőművészeti pályán. Nagyon fontos volt számomra Bernáth Aurél szabadiskolája, ahol délelőtt a mester irányításával festettünk, este pedig aktot rajzoltunk. Bernáth, aki ekkor még nem tanított a főisko-

MDK

Gordon György.

Ernst Múz. 1955. jun.-jul. – Fiatal Képző- és Iparmův. kiáll. ×

MDK

Gordon György, festő.

Jól megrelt.

Szdsg. 1954. VII. 29. - s. l. - Artner G.: A nyári tárlat.

M. D. K.

Gordon György festő

Mecsekszabolcsi sortúz c. képe
a IV. képzőművészeti kiállitáson.

Redő F.: IV. magyar képzőművészeti
kiállitás. Művtört. Ért. 1954 1 sz. 165

Zemplényi György rugalmas volt és nagyvonalú

Az OTSH nem hagyja magára az úszószövetséget

Zemplényi György, az úszószövetség elnöke nem tért haza az olimpiáról, itthon több százmillió forintos adósságot hagyott. A károsultak listája egyre nő, Zemplényit az Interpol is keresi. Az úszószövetség az Országos Testnevelési és Sporthivataltól is kapott támogatást. Egy sporthivatali vezető nyilatkozata szerint az úszók szigorúbb feltételekkel jutottak hozzá a pénzhez, mint más szövetségek. A támogatás elveiről, feltételeiről kérdeztük Lochmayer Györgyöt, az OTSH versenysportfőosztályának vezetőjét.

— Az összes szövetség azonos elvek alapján részesül az OTSH-támogatásból — mondta Lochmayer György. — Az év végén a szövetségek elkészítik a zárszámadást, és a következő évi program ismeretében benyújtják támogatási igényüket. Ezután tárgyalások következnek a hivatallal, és az OTSH — a rendelkezésére álló összegek függvényében — osztja el a pénzt. Erről szerződés készül, a szövetség köteles a megállapodásnak megfelelően felhasználni az összegeket.

— Mire ad pénzt a hivatal?

— A kiemelt fontosságú nemzetközi rendezvényekre, tehát a felnőtt és az utánpótlás-korosztály világ- és Európa-bajnokságaira, a részvételre, a felkészülésre, hazai és külföldi edzőtáborozásra. Kapnak pénzt a szövetségek a nemzetközi sportdiplomácia céljaira is, továbbá a működésre. Ehhez jönnek még az úgynevezett naturáliák, vagyis amikor nincs pénzmozgás, tehát például az úszók bizonyos vízfelületet kapnak a felkészüléshez a központi létesítményekben, edzőtáborokban.

— Mikor válik esedékessé az átutalás?

— Negyedévenként, illetve a konkrét versenyek előtt hat héttel, amikor a szövetség bejelenti, hogy a sportolók felkészültek, és írásban kérik az OTSH-tól a részvételre megállapított összeget. Ez esetenként nem fedezi az összes kiadást, a szövetségnek lehetősége van rá, hogy kiegészítse saját bevételeiből, szponzoroktól.

— Az úszószövetség mennyit kért erre az évre?

János, a közgazdasági főosztály vezetője és én írtam alá. Az úszószövetség részéről Zemplényi György és Balogh Gábor főigazgató tárgyalt.

— Önök a hivatalban mikor érezték először, hogy baj van a szövetségben?

— Megmondom őszintén, nem éreztük. Márciusban előfordult ugyan, hogy nagyobb összegeket kértek az időarányosnál, és az is, hogy egy devizatétel forintátutalása késett, de ez más szövetségekkel is előfordul. Felszólítottuk a szövetséget, hogy rendezze adósságát, és ettől kezdve minden egyes átutalást külön engedélyhez kötöttünk.

— Mennyi pénz jár még az OTSH-tól az úszószövetségnek?

— Egy fillér sem, a leedsi ifjúsági Európa-bajnokság volt az utolsó tétel, azóta nullán áll a számlája.

— A működéshez szükséges negyedévi ütemezésű támogatások sem járnak?

— Nem, már ezt is felvették előleg formájában.

— Ezt sem furcsállták?

— Nem, mert a szövetségek máskor is választották ezt a megoldást, ha likviditási gondjaik voltak.

— Az úszószövetség gazdasági vezetője azt mondja, bíznak benne, hogy az OTSH-tól megkapják az év hátralévő részére feltétlenül szükséges pénzt.

— Mi hivatalos formában erről az igényről még nem értesültünk. Először pontos kimutatásokra lenne szükség, meg kell ismernünk a szövetség anyagi helyzetét, továbbá a terveit. A jelenlegi helyzetben szponzorokat elég nehéz lesz szerezniük, de azért a sportág eredményei okot adnak a reményre. Azzal tisztában vagyok, hogy a béreket, a bérleti díjakat, a közüzemi számlákat ki kell fizetni, és ebben a helyzetben nem fogjuk magára hagyni a szövetséget. A segítség módját egyelőre nem látom, ez lehet támogatás vagy előfinanszírozás, ha szükség lesz rá, akkor gazdasági szakemberekkel hozunk döntést.

— Amikor a szövetségek önállóvá váltak, az úszók többmilliós adóssággal vágtak neki az új életnek. A hivatal vezetői fogadkoztak, hogy behajtják az adósságot, aztán nem hallottunk többet az ügyről. Mi lett a vége?

— Az, hogy szerződésben rögzítettük a törlesztés feltételeit, az úszószövetség több éven keresztül fizeti ezt az adósságát. Egyébként további négy vagy öt szövetséggel hasonlóképpen jártunk el.

— Mivel a szövetségek önállóak, nem tudom, hogy van-e az OTSH szempontjából tanulsága az ügynek. Egyáltalán, a magyar sportjelenlegi anyagi helyzetében lehet-e minden szponzori támogatás mellé gazdasági rendőrt állítani?

— Nehéz a kérdés, én Zemplényi-ügyben még most sem látok tisztán. Több százmillió forintról van szó, miközben a hivatal — naturáliák nélkül — évente 105 millió forinttal tudja támogatni az összes szövetséget, szóval számomra ez a nagyságrend egy kicsit nehezen értelmezhető. Zemplényi Györgyről, a menedzserről egyébként a legjobb információkat kaptuk, rugalmas volt és nagyvonalú, sok mindent megoldott, ami korábban nehézkesen ment. Tény, hogy az úszók többet költöttek, jobb körülmények között dolgoztak, mint a többi sportág, de pusztán ebből még nem lehetett gazdasági bűntényre következtetni. Lehet, hogy egyeseket irritáltak a mauritiusi edzőtáborozások, de azt is látni kell, hogy a konkurencia is hasonló színvonalon készül fel a versenyekre. Ha mégis tanulságokat keresünk, akkor azt szögezhetjük le újra, hogy a támogatást elvi alapon, írásba foglalt megállapodás alapján kell adni, és végképp nem szerencsések az egyénileg felajánlott céltámogatások. Az OTSH csak azoknak az összegeknek a felhasználását ellenőrizheti, amelyeket a hivatal ad, ezt meg is kell tennie.

— Vannak-e olyan helyzetben a szövetségek, hogy lemondjanak az egyénnek szóló kisebb-nagyobb ajándékokról, videóról, gépkocsiról, nem is beszélve a külföldi edzőtáborozásról?

— Nem kellene lemondaniuk, csupán szervezett keretek közé terelni ezeket a pénzeket, lehetőleg úgy, hogy a szponzor ne pántlikázza őket. Az úszók és Zemplényi György esetében ez nem történt meg, összemosódtak az egyéni, a szponzori és a szövetségi pénzek.

— Ön beosztásánál fogva hivatalos kapcsolatban állt Zemplényi Györggyel. Milyen benyomásai voltak róla?

— Rövid tárgyalásaink, hivatalos megbeszéléseink voltak, ezek alapján semmi olyan nem tapasztaltam, amiért akár most utólag is el tudnám marasztalni.

Lochmayer György: az úszószövetség számlája nullán áll

FOTÓ: ISZA FERENC

Húsz év után ismét Fischer—Szpasszkij

Tíz győzelemig, függő nélkül

Még néhány nap, és a montenegrói tengerparton, Tito elnök egykori Szveti Sztefan-i palotájában újra táblához ül az 1972-es sakkvilágbajnok, az amerikai Bobby Fischer és akkori ellenfele, Borisz Szpasszkij, aki 1969-től három éven át őrizte a világbajnoki címet. A szeptember elsején kezdődő mérkőzés második felét Belgrádban rendezik meg. Fischer az utóbbi hetekben már ott is lakott, a szerb királyi család egyik tagja, Tomiszlav herceg testőrök őrizte rezidenciáján.

A mérkőzésszabályok szerint a küzdelem addig folytatódik, míg bármelyik fél el nem ér tíz győzelmet. A győztes 3,35 millió dollárt kap, a vesztes pedig 1,65 milliót. A díjat a szervező, Jezdimir Vasiljevic, a belgrádi Jugoskandik Bank tulajdonosa állja. Vasiljevic úgy véli, hogy Jugoszláviába hozva Fischert, látványosan megtörték a nemzetközi blokádot. Húsz éve Fischer Reykjavíkban történelmet írt a Szpasszkij elleni vb-döntőn. Ő volt az első amerikai világbajnok, és akkoriban őrültnek számító követelései és mániái átalakították a világ élsakkozásának feltételeit. A mai mesterek Fischernek köszönhetik a sakk iránt hirtelen megnövekedett köz- és sajtóérdeklődést, ami azután meghozta az azelőtt soha nem látott méretű pénzdíjakat.

Fischer nemlélvezte sokáig sikere gyümölcseit. Többé soha nem ült táblához nyilvánosan. Mivel mind újabb és újabb ötleteit és kívánságait a FIDE nem teljesítette, nem volt hajlandó kiállni az új kihívó, Karpov ellen, s ezért 1975-ben a világszövetség megfosztotta címétől. Elvonult a világtól, egy időre vallási őrületbe esett, és eltűnt még a sakkszakértők szeme elől is.

A Fischer—Szpasszkij mérkőzés furcsasága, hogy húsz évvel ezelőtt még nem volt ilyen baráti a viszony a vetélytársak között. A szakértők szerint Fischer akkor pszichológiai villámháborúval vette be a szovjet bajnok hadállásait. Tiltakozott a tévékamerák ellen, magának követelte a szálloda uszodáját és előírta, hogy a szokásosnál három milliméterrel kisebb sakktáblát hozzanak. A szovjet küldöttség azzal próbált visszavágni, hogy azt állította, titkos elektronikus berendezéssel zavarják Szpasszkij összpontosítását. Emiatt a rendezőknek át kellett kutatniuk a termet, megröntgenezték még a játékosok székeit is, de csak két elhullott legyet találtak bennük. A páros mérkőzés folyamán Fischer többször is távozással fenyegetőzött, sőt egy partinál nem jelent meg. Közben azért sakkoztak is, s az amerikai nagymester 12,5 pontot szerzett Szpasszkij 8,5 pontjával szemben. A nemcsak sakktáblán folyó küzdelem meghaladta Szpasszkij erejét. Nevét hamarosan elhomályosították az olyan új csillagok, Karpov vagy Kaszparov.

A szeptemberi mérkőzés feltételei ugyanazok, amelyeket Fischer 1975-ben még hiába követelt. A tíz győztes partin kívül az is Fischer követelése, hogy ötöt játsszanak hetenként, mindegyiket egyvégtében, borítékolás nélkül. Nem akarja ugyanis, hogy az ellenfél szekundánsai és komputerei segítségével zavartalanul elemezhesse újra a helyzetet egész éjszaka. A mérkőzés óráját Fischer fejlesztette ki és szabadalmaztatta. A parti elején mindkét játékosnak 90-90 perc ideje lesz az órán. Minden lépés két perc nyereséggel egészíti ki a tartalékot. Ez a japán shogi- és gobajnokságokon alkalmazott módszer elejét veszi a játszmák végére jellemző „rohanásnak". Fischer ultimátumainak lényege, hogy ki akarja küszöbölni a szerencse elemét.

Fischer és Szpasszkij díja egymillió dollárral több, mint amin a jelenlegi világbajnok, Garri Kaszparov és kihívója, a holland Jan Timman vagy az angol Nigel Short osztoznak majd jövő nyáron, a Los Angeles-i világbajnoki döntőn. Azért Kaszparov is kereshet, Vasiljevic ugyanis partinként ötszázezer dollárt ajánlott fel neki, ha ő is kiállna Fischer ellen. Kaszparov még nem válaszolt az ajánlatra...

Mint minden nagyobb eseményt, ezt a találkozót is számos találgatás előzi meg. A szervezők még nem hozták nyilvánosságra azt sem, hogy ki teszi meg a jelképes első lépést szeptember elsején. A tiszteletbeli megbízásra esélyes jelöltek között szerepel Milan Panic jugoszláv miniszterelnök, Giscard d'Estaing volt francia államelnök, de szóba jött már Carl Lewis és Szergej Bubka neve is. A szervezők biztosra ígérik, hogy a megnyitón ott lesz Lewis.

A páros találkozó első felének vezetőbírója az a német Lothar Schmidt, aki húsz éve Reykjavíkban is betöltötte ezt a szerepet.

Gordon György felvétele

Brutális gyilkosság Szolnokon

Tegnap reggel két vérbe fagyott, meztelenre vetkőztetett és megcsonkított holttestre bukkantak Szolnokon, a Malom út 6-os számú ház harmadik emeletének egyik lakásában. A két áldozat id. Mihályi József 70 éves nyugdíjas és hasonnevű 32 éves foglalkozás nélküli fia. Mindkét holttesten több szúrt és vágott sérülést találtak, valamint mindkettejük nemi szerve le volt vágva, a fiatalabbik áldozat ezenkívül égési sérüléseket is szenvedett. A nyomozás eddigi adatai alapján valószínűnek látszik, hogy ifj. Mihályi előbb megölte édesapját, majd öngyilkosságot követett el — tájékoztatta lapunkat Lengyel György őrnagy, a Szolnok megyei rendőrkapitányság sajtóalosztájának vezetője. Elmondta, hogy Mihályiék erősen alkoholista életvitelt folytattak, gyakran került sor köztük veszekedésekre, a fiú pedig korábban már többször kísérelt meg öngyilkosságot, s régóta ismeretes mazochista hajlama is. A brutális gyilkosság további részleteiről a tanúk kihallgatása és a vizsgálat lezárása után tud csak információkkal szolgálni a rendőrség.

• Szü. L.

BŰNÜGYEK

Pártszékházba törtek be

A négynapos ünnep alatt ismeretlen tettesek behatoltak a zalaegerszegi volt MSZMP-székházba, s feltörték az ott működő öt párt (az SZDSZ, a Fidesz, az FKGP, az MSZDP és a KDNP) irodáinak ajtaját. 60 ezer forint értékű műszaki cikket loptak el. A rendőrség megállapítása szerint a betörésnek nem volt politikai indítéka.

Megfojtotta édesanyját

A Heves Megyei Rendőr-főkapitányság eljárást indított Lakatos György 37 éves egri lakos ellen. Lakatos vasárnap a déli órákban — eddig ismeretlen okból — megfojtotta édesanyját, Lakatos Zoltánné 59 éves nyugdíjast, majd a 3. emeletről a holttestet az utcára dobta. Az elkövetőt őrizetbe vették.

Elírás a rádióműsorban

A Magyar Rádió vezetősége semmiféle változtatást nem tervez a 168 Óra című műsorral kapcsolatban, a rádió politikai magazinja továbbra is a megszokott időben, szombat délután 4 órakor jelentkezik a Kossuth adón — közölte érdeklődésünkre tegnap délután a rádió illetékese. Nyilván sokan észrevették, hogy az e heti rádióműsorból hiányzik a 168 Óra (helyette riportműsort jelez a program), ám ez csak elírás, adminisztratív hiba, amelynek hátterében semmiféle politikai megfontolás sem áll.

• Sz. Sz.

Miről ír a 168 Óra?

— Fenyegeti-e veszély a magyarságot? Ezzel a címmel hatoldalas interjúban számol be a lap az elmúlt hét legjelentősebb eseményéről a Magyarok Világtalálkozójáról. Megszólal: Csoóri Sándor, a Párizsban élő Kende Péter és Jeszenszky Géza külügyminiszter.

— Két bőrfejű a budapesti Nagykörúton bántalmazott egy néger nyelvészhallgatót, aki Amerikából ruccant át Magyarországra vakációzni. A véletlen szerencse a Fővárosi Közgyűlés Emberjogi Bizottsága elnökének képében mentette meg az életveszélyes sérülésektől. Az ügynek kü-

Ismét a napé a főszerep

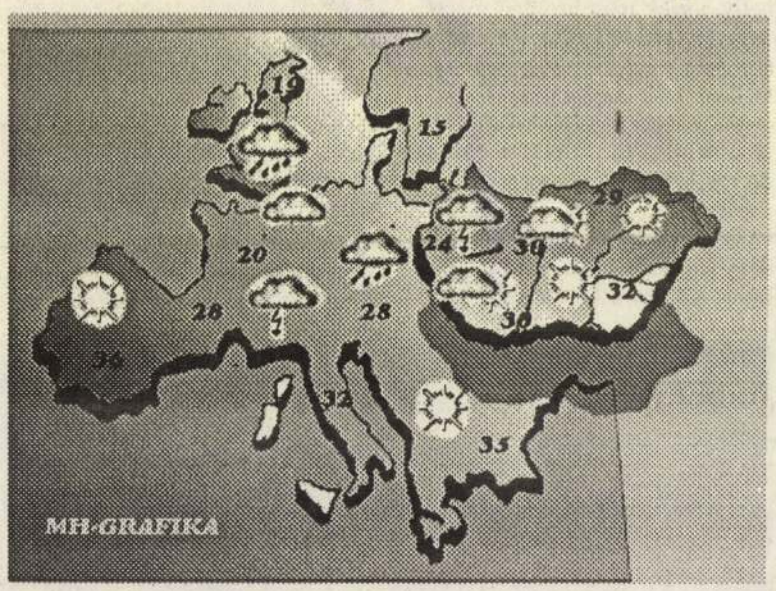

Az átvonult hidegfront után ismét melegszik az idő. A többórás napsütés hatására délutánra 27, 32 fokig melegszik fel a hőmérséklet. Eső továbbra sem várható.

Közlekedik, szállít, termel, épít, tervez vagy szervez? Védené értékeit, technikáját az időjárás veszélyei ellen? Érdekli, hogy akkor és ott milyen idő volt.

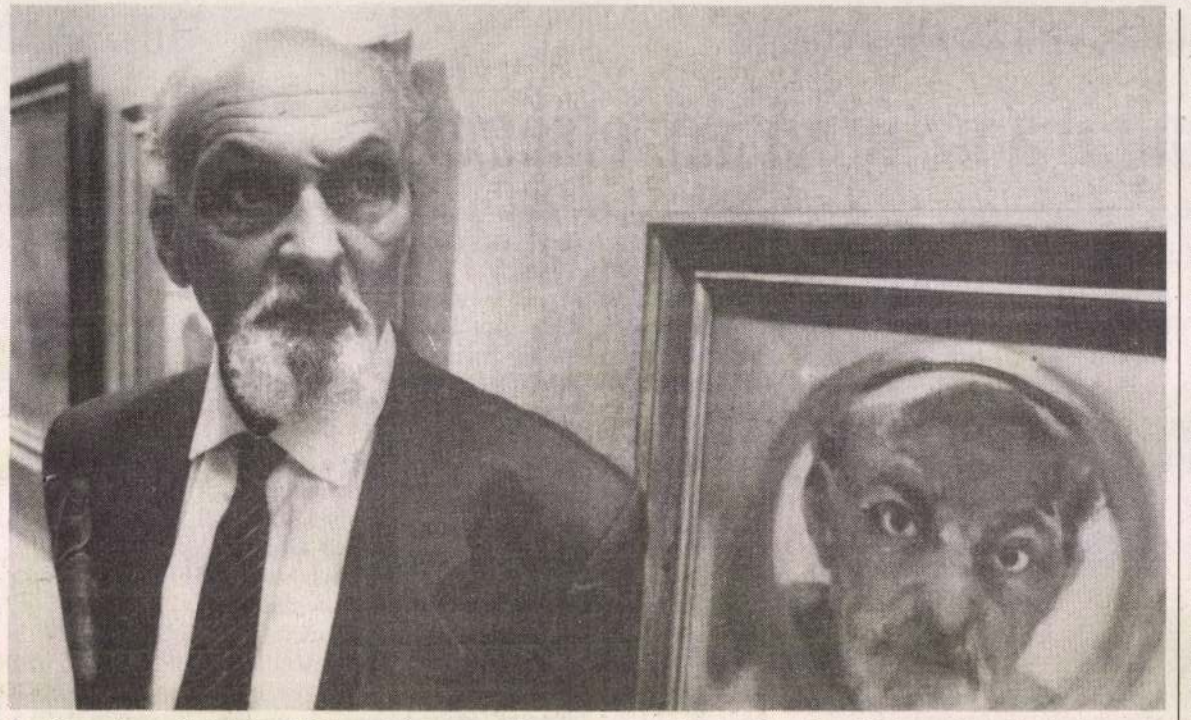

Az Országos Széchényi Könyvtárban nyílt augusztus 24-én Gordon György festőművész retrospektív kiállítása. A budavári palota F épületének VI. szintjén október 24-éig látható a tárlat

FOTÓ: SZABÓ-JILEK ÁDÁM

A Madách Színház igazgatósága értesíti a kedves közönséget, hogy a Madách Színházban és a Madách Kamarában augusztus 31-én hétfőn 13 órától kezdik meg a szeptemberi előadások jegyeinek árusítását.

Nap-tv

Holnap reggel ismét Nap-tv a Tv—2 csatornáján, hírekkel, vallási rovattal, kulturális magazinnal, sporttal és külföldi jelentésekkel.
Tervezett témák:
— A koalíciós tárgyalásokról
— Glatz Ferenc a határkérdésről
— Az új áfa tönkreteszi a lakáspiacot?
— Czeizel Endre sorozata
— Szabad a pálya! Népszava
— Magyar Grammy-díjas az USA-ból
— Indul a tanév: hogy állnak a magániskolák?
— Kinn, padon: Kincses Előd, az MVSZ volt főtitkára.
A Nap-tv Kft. műsora. Producer: Gyárfás Tamás, műsorvezető: Baraczka Eszter, Havas Henrik felelős szerkesztő: Kutrucz Péter, főszerkesztő: Székely Ferenc.
A Nap-tv hívható a 27-28-811 és a 27-28-812-es telefonszámokon.

a reggel

Holnap reggel 6.00 és 8.30 között a Tv—1-en ismét jelentkezik a REGGEL hazai és külföldi hírekkel, időjárás jelentéssel, sporttudósításokkal, közlekedési információkkal, mesével és sok zenével.
A tervezett tartalomból:
— Lehet-e béke az anyaméhben és a médiumokban? — sajtótájékoztatót tart a FIKSZ Egyesület és Rádió
— Textilkiállítás Tatán
— Kezdődik az Egyházzenei Fesztivál
— Kutyapofájú urak a Fekete Lyukban — skót együttes már harmadszor nálunk
Mit kezdjünk a metodista egyházzal — beszélgetés Iványi Gáborral
— Röpködhetünk bátran — bárki lehet pilóta és repülőgéptulajdonos?
— Gyerekszínház terjeszkedőben
— Reggeli plusz: Egyetemisták és Főiskolások Országos Turisztikai Találkozója Szegeden
— Címlapon akiről és amiről az emberek beszélnek.
Felelős szerkesztő: Hévízi Zsuzsa
Műsorvezetők: Szily Nóra és Nika György

Szőrén állva Párizsba

MTI

A rekordok könyvébe szeretne ismét bekerülni Claude Auger francia lovas. Szeptember 19. és 26. között két ló hátán állva teszi meg a Mosonmagyaróvár—Párizs utat. Auger 1432 kilométert fog megtenni, átlagosan napi 10 órás „álldogálással", együttesen 18, Cob fajtájú ló hátán. Auger minden lópáron egy órát üget, 18 kilométeres óránkénti sebességgel.

Meghallgatjuk Önt — hallgasson meg minket a Petőfi rádióban

Meghallgatjuk Önt — hallgasson meg minket a Petőfi rádióban
A Szocióműhely ajánlata augusztus 25-én, kedden Helykereső 8 óra 50 perckor és 18 óra 30 perckor Tanévkezdés üres pénztárcákkal. Honnan, kitől kaphatunk tanévkezdési segélyt?
A szerkesztő-műsorvezető Vizy András 8.50—10.00 óráig várja a hallgatók hívásait a 138-7200 telefonszámon.
A Helykeresőben tanácsokat hallanak arról, hogy kinek higgyünk, ha gyors németországi meggazdagodást ígérnek? A szerkesztő Jónás István a 138-7200 és a 138-7400 telefonszámon várja a Munkaborzén hirdető munkáltatókat, munkaadókat.

MAI MŰSOR

RÁDIÓ

KOSSUTH (Középhullámon): Óránként: Hírek. Időjárás. Útközben. 4.30: Reggeli Krónika. 8.20: Mindennapi tudomány. 8.30: Hangszemle. 9.05: Napközben. 11.05: Válogatott perceink. 11.35: Tar Sándor írásaiból — XV/2. 12.00: Déli Krónika. 12.30: Vandég a háznál. 12.45: Füleljen! 12.50: Külpolitikai figyelő. 13.05: Ki nyer ma? 13.15: Falurádió (ism.) 13.30: A római katolikus egyház félórája. 14.05: Klasszikusok mindenkinek. 15.05: Kossuth-klub (ism.) 16.00: Délutáni Krónika. 16.15: Mindennapi gazdaság. 16.30: Zenefórum. 17.05: Magyarországról jövök... 18.00: Esti Krónika. 18.30: Ráadás. 19.05: Sportvilág. 19.30: Jó éjszakát, gyerekek! 19.35:Bertha Bulcsú irodalmi válogatása. 20.05: Népi táncmuzsika. 20.30: Határok nélkül. 21.05: Kossuth-klub. 22.00: Késő esti Krónika. 22.30: Fórum. 23.05: Egy énekes — több szerep. Ágay Karola felvételeiből.
PETŐFI: 4.30: Napindító. 8.05: Sportreggel. 8.20: Rivaldafényben Lilla. 8.50: Helykereső. 9.00: Hírek. Időjárás. 9.05: Zene-szó. 10.55: Gordiusz plusz. 11.00: Hírek. Időjárás. 11.05: Napóra. 12.00: Nótaszerzők hangalbuma. 12.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 13.00: Hírek. 13.05: Az én slágerlistám. Kőrösi Zoltán. 13.30: Örökzöld filmdalok Hollywoodból. 14.00: „Mindenki másképp csinálja..." közben: 15.00: Hírek. Időjárás. 16.00: Csúcsforgalom. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.05: Napóra. 17.50: Samsung játék. 18.00: A magyar rock archívumában. Révész Sándor és Karácsony János közös koncertje. 18.30: Helykereső. 19.00: Hírek. Időjárás. 19.05: Testőrségen. 19.35: Magyar tájak dalaiból, táncaiból. 20.00: Mi közöm hozzá? Örkény Istvánról és a Magyar Napló Örkény-pályázatáról. 20.40: Zenés játékokból. 21.00: Hírek. Időjárás. 21.05: Blues alona — John Mayall. 21.35: Egyik kutya, másik eb... 22.00: Rockpanoráma. Klaus Nomi énekel — 2. 22.30: Pege Aladár együttese játszik. 23.00: Hírek. Időjárás. 23.03: Sporthíradó. 23.10—4.20: Napforduló.
BARTÓK: 6.00: Muzsikáló reggel. 9.05: Pódium. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Kritika két hangra (ism.)10.20: Zenekari muzsika. 11.40: Országok, tájak népzeneje. Tibet. 12.00: Hírek. Időjárás. 12.05: A Bartók vonósnégyes Mozart-ciklus a Musica Goenczy Concerts rendezésében. 13.24: Operafinálék. 14.00: Hírek. Időjárás. 14.05: Hangdokumentumok, 1956. 14.50: Bruckner: IV. (Romantikus) szimfónia. 16.00: Hírek. Időjárás. 16.05: Muzsikus házak. Látogatás a keszthelyi Festetics kastélyban. 16.35: Fuvósötösök. 17.00: Kilátó. A Bartók Rádió irodalmi magazinja. 17.50: Természetes hang vagy „műhang" 18.00: Hírek. Időjárás. 18.05: Bizet: A szép perthi lány. Közben: 20.00: Hírek. Időjárás. 20.05-20.20: Küldöm a mikrofont. 20.55: Zenekari muzsika. 22.00: Hírek. Időjárás. 22.05: A Bach család kamarazenéjéből. 23.00: Alternatív diszkó. 24.00: Hírek. Időjárás.

TELEVÍZIÓ

TV—1: 5.45: Falutévé - adótippel. 6.00: A Reggel. 8.30: Közjáték (ism.) 8.35: A puma. Am. films. III/1. 9.00: Szimat kutya, a kis detektív nagy esete a tolvajjal. Csehszlovák film. (ism.) 10.25: Friderikusz-show. (ism.) 11.45: Képújság. 17.00: Délutáni egyenleg. 17.10: Ugrógála. Nemzetközi atlétikai verseny. Közvetítés Salgótarjánból, felvételről. 17.30: Képjság. 17.35: Európai utas. 18.10: Mini klip-mix. 18.30: Pénzvilág. 18.40: A Dodó-klub. 19.00: Cimbória. 19.15: Esti mese. 19.25: IS — Valahonnan valahova. Egy film a '70-es évekről III/3. 20.00: Híradó. 20.30: Telesport. 20.40: Kerék bár. Utazási vetélkedő. 21.15: Közjáték. (ism.) 21.25: Az angol szépség. Fr. tévéfilms. VI/3. 22.25: Tény-képek. Társadalmi riport. 23.10: Kultúr-Kozmosz. Műv. sor. — 8. 23.50: Késő esti híradó. 23.55: BBC-híradó.
TV—2: 16.40: Hírek — Időjárás. Műsorismertetés. 16.50: Emlékszel még? Rátonyi Róbert operettműsora (ism.) 17.25: Dominó. 17.45: Regionális híradó. 18.00: Híradó. 18.12: Időjárás. 18.20: Gyerekeknek. Maci Laci kincset keres. 18.40: Telesport. 19.05: A boldog család. NSZK tévéfilms. XVI/8. 20.00: Körözőlevelek. Német tévéfilms. VI/2. 21.02: Telexpo. 21.27: Mozart: D-dúr hegedűverseny. Csehszlovák film. 22.00: Esti egyenleg. 22.20: Időjárás. 22.30: Sikeremberek. „A világ ura Orosházán lakik" Dok. film. 23.20: Ditka Habert. Jugoszláv zenés film.

MÁR 19 990 Ft-ért VEHET EGY TOYOTÁT!
Többféle kiváló **szabadkaros Toyota varrógép** kapható
CSERÉVEL és RÉSZLETRE is, a **KERAVILL** Bp. VIII., József krt. 37. alatti szaküzletében.
Bemutatás, szaktanácsadás.

Gordon György

festő

l.

Szabad Művészet

1948. 269. 1.

tári rész teljes egészében Berkovits Ilona mű
kivételével — Genthon Istvánnak, a Műem
fáradságos munkája és kiváló érdeme. Ner
Gyula, a Műemlékek Orsz. Bizottsága főtitk
kiadványnál nagy gondot igénylő korrektúrál

A további kötetek programmja:

Esztergom. II. Ásatások. Egyéb műeml
Esztergom megye.

Pécs. Baranya és Somogy megyék.

Székesfehérvár. Fejér és Tolna megyék.

Győr, Sopron. Győr, Moson, Sopron m

Szombathely — Ják. Vas és Zala megy

Veszprém, Pannonhalma, a Balaton körn

Visegrád — Vác.

Eger. Heves és Borsod megyék.

Duna—Tisza köze.

Debrecen és a Tiszántúl.

Abaúj és *Szabolcs.*

Budapest I., II.

Amint látszik, a kötetek anyagát, ahol l
város köré csoportosítjuk

ART

Happier returns to land of painful memories

Mary Sara laments the lack of national recognition for the Wakefield artist, Gyorgy Gordon, who returns to his native Hungary next month for a major retrospective of his work.

■ *Gyorgy Gordon in his studio with his portrait of violinist Peter Cropper in the background. Picture: Gary Longbottom.*

"PAINTING for me is not an occupation, it is my life, it is a process of trying to understand the world around me and hoping that the viewer will go through this process with me. When we look at a painting we are not looking at the subject but at a portrait of the artist," says Gyorgy Gordon.

Robin Gibson, Curator of the 20th Century Collection at the National Portrait Gallery has said of his work, "We come away that bit wiser." The wisdom we gain from an artist of Gyorgy Gordon's stature comes from what he reveals to us of things we did not realise we too understood, though our life experience has been different.

Next month Gyorgy and his wife Marianne will set off from their Wakefield home with a car full of prints and paintings for an exhibition in Budapest.

They have frequently been back to Hungary to visit relatives since he left in 1956 after the Russian tanks invaded, though there was a gap of eight years while he waited for British citizenship. He still recalls the chilling experience of that first return, as the train was stopped, searched and passed under armed soldiers in watch towers.

As a young man and a member of Communist Party, he believed that Hungary was liberated by the Russians and that fascism, which he hated, had been defeated. Disillusionment came gradually but when the Russians crushed the uprising in 1956 he knew he could not stay.

The painful story of his escape, with his small daughter, is described by George Noszlopy in the book published by Smith Settle of Otley in their series, *Yorkshire Artists*.

For many years he felt he was painting out his memories: of his childhood, of the horrors he had seen and experienced such as German corpses in the snow-covered streets in 1944, Russian soldiers leaping from burning tanks in 1956 and his own escape.

Distorted, scorched, torn and limbless torsos in paintings that seem to be wrung from the soul typify this early period of work done in Britain. "I had to paint it out of my system," he says now. "It was very personal and autobiographical, yet not in a direct sense because there had been time for these memories to settle down and mature inside me."

The measure of a great artist is his or her ability to make of their personal experience a work of art that has universal significance.

He returns frequently to one subject: a solitary figure in an interior. In these works he expresses, with great delicacy and power, loneliness of spirit as much as flesh, alienation and desperation in the soul as much as physical pain or isolation.

They are also paintings of great beauty, their subtle shifts of colour, exquisite modulations of tone and fine paint handling adding to and not distracting from their content.

Even when Gyorgy Gordon paints a still life, a portrait or the interior of his home, the paintings operate on many levels. Their seductive surfaces, finely balanced compositions, harmonious colours and lovely soft light are totally informed by and imbued with his passion for what he sees, feels and knows.

He has exhibited in Hungary once before since he left, in 1977, at a small gallery in Budapest. On that occasion there was great interest in his presence and work.

Considerable media coverage was arranged but then, to his great disappointment, there was a complete blackout and nothing was heard or seen. He presumes that he was still perceived as a political refugee and a nervous regime in a stage of transition had changed its mind.

The forthcoming exhibition had its genesis in a set of prints which he made to accompany the text of Frigyes Karinthy's story, *The Circus* and which were published at the time of his 1989 retrospective at Leeds City Art Gallery.

When he went to deliver a set to the National Library in Budapest (equivalent to our British Museum and in the same building as the National Gallery) a possible exhibition based around Karinthy's story turned into a full retrospective.

It is a measure of the new political climate that an ex-member of the party who flea and is no longer a Hungarian citizen should be given an accolade out of reach of most Hungarian artists. For the present regime, reconciliation is the order of the day, not witch hunts. "I was so disillusioned I stopped being a political animal long ago," says Gordon.

Karinthy's beautifully strange and intense short story about a young boy who wants to play his violin in the circus is ultimately about what it is to be an artist and the struggle to express the creative spark that is common to all humankind.

Marianne Gordon is a musician and music is vitally important to Gyorgy. In the playing, face and identification with his instrument of violinist Peter Cropper of The Lindsay String Quartet, he found the inspiration for his prints.

The Gordons are undertaking the journey, plus returning to take the exhibition on to Stuttgart in October and going again to bring it home in December because no sponsorship was forthcoming from the British Council and a quote for transport and insurance of more than £7,000 was impossible to meet.

There will be no financial return and the costs and paperwork have imposed a considerable strain. The exercise is being treated as an export/import business, with all the attendant form filling (20 top copies of every document) and requirement of a Banker's Guarantee of £23,000. Without the generous sponsorship in kind from publisher Ken Smith, even the magnificent Circus prints, book and catalogue would not have been produced.

"I have never felt that my work was quite right for England," says the artist. Gyorgy has always had an appreciative and supportive audience in the North of England, but it is to Britain's shame that the London-centred art market and gallery system has failed to recognise the quality of his art and given it the national audience it deserves.

87.febr.23.

Hetényi Ágnes
759-oll/245 m.

166/1988

Gordon György ur részére

Joiners Shop and The Old Smithy, Heath Common,
Wakefield, W.Yorks,, WF1 5SN.

Tisztelt Gordon György Ur!

Elnézést, hogy levelére kissé megkésve válaszolok, de helyiségeinkben festés volt és azért nem jutottunk hozzá a megfelelő dokumentációs anyaghoz.

Ami kérését illeti: átnéztük az Ön munkásságára vonatkozó cédulaanyagunkat. Ebből az Ön által is emlitett 1977-es, Fényes Adolf terembeli kiállitásának, illetve annak a lapok kulturális rovatában való jelzésén kivül a következő adatokat találtuk:

G.Gy. festőművész és illusztrátor. Szül.1924. Bernáth Aurél festőiskoláját látogatta. Romániai napilapok illusztrátora. 1948-tól 1953-ig a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végzi tanulmányait. 1956 vége felé különböző tárlatokon vesz részt. 1957 óta Londonban él, festőként dolgozik. /Il Ponte apr.-magg.196o./

1956 előtti magyarországi tevékenységéről nem sok adatunk van. Diplomamunkáját, a "Mecsekszabolcsi sortüz" c. olajfestményét 1954-ben bemutatták a Téli Tárlaton; az Ernst Muzeumban a Fiatal Képző-és Iparművészek Kiállitásán /1955.jun./.

Az Irodalmi Ujság hozta illusztrációit:
- 1951.jan.18.."Az ötéves Kossuth-hid"cimmel rajz a hidról,Buda tájképével.
- 1951.febr.1. Melpa Axioti: "Myrto meséje" c.irását két rajzzal illusztrálta.
- 1951.febr.15.Szalai János: Első találkozás c.elbeszélését katonákat ábrázoló rajzzal illusztrálta.
- 1951.márc.1. Ehrenburg: "A kommünár pipája" c.elbeszélését illusztrálta.
- 1953.ápr.9. Tardos Tibor: "Tóni Bá'" c.elbeszélését illusztrálta.

Tudunk még egy müvéről, a "Csendélet hegedüvel" c. olajfestményről, mely 1955-ben a Fiatal Képző-és Iparművészek Kiállitásán volt látható.

./.

Két kritikáról tesz említést Lexikon-gyüjteményünk.

Redő Ferenc: IV.Magyar Képzőművészeti kiállitás. Müvészettörténeti Értesitő.1954.1.sz.165.l.
Cifka Péter: A "Nyári Tárlat" Irodalmi Ujság. 1954.jul.31.9.l.

Végül egy női portréját közli és dicséri a Müvelt Nép 1955. jan.29-i száma a Rózsa Ferenc kulturotthonban rendezett "Fiatalok" c.kiállitás kapcsán.

Sajnos, több adatunk nincsen munkásságáról.

Üdvözlettel

/Aradi Nóra/
igazgató

Gordon György

GORDON GYÖRGY festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás tegnap a Fényes Adolf Teremben. Az Angliában élő és alkotó művész első ízben mutatkozik be hazánkban. Tárlatán olajfestmények, ceruza-, tus- és tintarajzok láthatók. A kiállítás augusztus 21-ig tekinthető meg.

Magyar Hirlap 1977/185/10

GORDON György

MATITS Ferenc: Bészélgetés Gordon györgy festőművésszel. = Új Művészet, 3, 1992, 5. 77 - 78., ill.

ak lendületességét, szerkesztési
bennünket leginkább rendkívül
y kellemetlen színtüremlés. Az
iránti érzékenységgel. Lőrincz-
Témái változatosak, ha túlnyo-
ájképeiben akadunk. Ezekben
estményein javarészt előképei-
érmérséklettel, és olykor annyi
Gyula fejlődésében az önállóbb

n nagyon kedvderítő. Hiányzik
ssága. Sok bennük a kapkodó
sak megpendítve, s hamar ked-
ezdés izgalmas hőfokát, a téma
lobbanását, s látja azt a lankadt

égicsak vérbeli művész. Egész-
élától és *Berény* Róberttől anél-
eiben elvitathatatlanul őszinte
Tehetsége azonban zavartala-
atkozik meg. Ezek egytől egyig
erényeiket, az egységes látást,
át a fiatal művésznő rövidesen

Gordon György /Anglia/

Az Esztergomi Vármuzeumban Székely Péter szobrászmüvész /Páris/ kiállitása szeptember 15.-ig,
A Nemzeti Galéria volt épületében Vata Emil diszlettervező kiállitása augusztus 14.-ig,
a Fényes Adolf Teremben Gordon György festőmüvész kiállitása augusztus 5.-től tart nyitva, -mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli. 30.
XXI. évf. 31. sz. 8. lap.

Gordon György

Az Angliában élő Gordon
György festőművész kiállítása
a Fényes Adolf Teremben au-
gusztus 5-én nyílt meg.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1977. augusztus 48 lap.

Gordon György, festő

— A FÉNYES ADOLF TEREMBEN Gordon György festőművész alkotásai 1951 nyílt tegnap kiállítás. Az Angliában élő művész tárlatán olajfestmények, ceruza-, tus- és tintarajzok láthatók. A kiállítás augusztus 21-ig tekinthető meg.

—: Hl

8.

Népszabadság, Bp. 1977. aug. 6.

Gordon György, jsk

L.:Bor Pál

-:A hétvégi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1977 aug. 6.

Gordon György, festő

L: Diskay Lenke

—: A hétvégi kult. programból 9.

Népszabadság. Bp. 1977 aug. 13.

Gordon Györgyné MDK

A pápa megbizása, karikatura

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Gordon Györgyné MDK

Irófejek, karikatura

Szinészfejek, I-II, karikatura

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Gordon Györgyné grafikus

"A gyanakvó" /karikatura/
"Az álszemérmes" /karikatura/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 30.1.

GORDON GYÖRGYNÉ

A pápa megbizása. Karikatura 60x50.

III. Magyar Képzőművészeti kiáll. kat. Műcsarnok 1952. dec-1953. márc.

MDK

Gordon Györgyné, graf.

/6 db/ Színészfejek. Karikatura.

Írófejek. "

Műcs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 11.1.

MDK

Gordon Györgyné

A gyanakvó	karikatura	15x20
Az álszemérmes	"	15x20

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok 1955.Kat. 30.1.

MDK

Gordon Györgyné

Portrékarikaturák 1954 tus 8 db. Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 18.1.

MDK.

Gordon Györgyné grafikus

""Apápa megbizas" /karikatura/

XII. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
1952.dec.-1953.márc. 11.1.

Gordon Györgyné MDK

Portrékarikaturák, 1954. tus

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Gordon Györgyné

MDK

A gyanakvó, karikatura

Az álszemérmes, karikatura

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

162-590

Gordon Grószy né

Eckinger Márta (Edma)

Sz. 1924 máj 31. Bp. 1945

III Szőlő u 20

III. M. Képr. Kiáll 1952-53

A pápa megbírása, karik

IV. M. Képr. Kiáll 1954 jan.-febr.

Szófejek, Szinész fejek I-II.

MKSz 1947 karikat.

VI. M. Képr. Kiáll. 1955.

A gyanakvó, Az álszemérmes karikatúrák

MDK

Gordon, festöm.

Böhm Pál festömüvész képmása. Olf. Jelz.

Árv.Közl. 1940.1.k.sz. 21.1.

Gordon M. Molnár Imre MDK

Pécs város 1956-ban képet vásárolt tőle.

Pécs város Tan.VB.Művelődési oszt. irattára.

M.Heil Olga-Kiss Dezső-Török Lajos: 1945 utáni művészeti életre vonatkozó adatok. Művészettörténeti tanulmányok.Bp.1960.221-250.l. 247.l.

A LEGSOKOLDALÚBB PESTI NŐ

A hirtelen feltűnt Gordon Zita beszél érdekes életéről

— *Az Est tudósítójától* —

»E nő sokoldalú, akár az Oktogon.« *(Békebeli kuplé.)*

Az angol rádió budapesti közvetítései (amelyeknek jelentőségét nem lehet eléggé méltányolni) egy ismeretlen nevet dobtak fel: *Gordon* Zita nevét. A négy közvetítés után híres lett ez a név nemcsak nálunk, de a brit birodalomban is.

Gordon Zita finom, arisztokratikus alakját látjuk a Belvárosban, a korzón, az előkelő társaságokban, olykor színpadon is. Húsz éves életében annyit végzett, annyit tanult, annyit szerepelt, hogy már is hozzáfoghatna emlékiratai megírásához. Olyasfajta nő, aki tehetségesnek született és mindenben, amibe eddig belefogott, *tehetségesnek* bizonyult.

— Dicsekedjék bátran az eredményeivel, — szólítjuk fel. — Kezdjük a sporton.

— Hát Istenem:

kétszeres síbajnok vagyok, négyszeres válogatott hokkijátékos, Angliában és Nizzában egy sor teniszversenyt nyertem, megnyertem az angol iskolák mellúszó és műugró bajnokságát, azonkívül 5 éves korom óta lovagolok és angol versenyeken (ami nagy szó!) második és harmadik lettem.

Vékony, karcsú termetén igazán nem látszik meg ez a sportmult.

— A külföldi szerepléseim úgy keletkeztek, hogy hat évig intézetben nevelkedtem. Svájcban, Párizsban és Londonban. Ennek köszönhetem, hogy — külföldi ismerőseim véleménye szerint — *tökéletesen beszélek és írok angolul, franciául és németül.* (Fájdalom, én nem vagyok magammal így megelégedve.) Mindig rengeteget tanultam, *öt osztályt egy év alatt végeztem,* aztán érettségiztem. Egyetemre akartam menni.

— És ahelyett?...

— Festő lettem,

Szőnyi Istvánnál és *Berény* Róbertnél tanultam. Az a plakát, amelyet a két év előtti Nemzetközi Vásárra készítettem, az angol »Studio«-ban is megjelent.

— Szóval elhatározta, hogy festő lesz?

— Nem. *Elhatároztam, hogy színésznő leszek.* De erről nem volt szabad az apámnak tudnia.

(Édesapja: Grüssner Zoltán, Magyarország egyik legnagyobb és legismertebb szőlőtermelője. Zita Göngyösön született, apja most is ott él.)

— Titokban iratkoztam be Rózsahegyi Kálmánhoz. Tandíjmentes növendéke voltam egy évig. Azután *Bárdos* Artúr növendéke és színházának tagja voltam két évig.

— Milyen szerepeket játszott?

GORDON ZITA

— A Lysistratá-ban kezdtem. azután a Bethlen tériben *eljátszottam Beregivel a »Valuta« főszerepét és a Fővárosi Operettszínházban beugrottam a Music Hall-ba.* Tudniillik nagyon *jól tudok akrobatikát, balettet, szteppet... énekelni is...*

— Érdekes, hogy a magyar rádióban még sohase szerepelt. Hogyan esett mégis magára az angolok választása?

— Felhívták rám a figyelmüket. A rádió külföldi osztályáról báró *Wimpffen* Iván exponálta magát értem, *anélkül, hogy ismert volna.* Hála Istennek, nem hoztam rá szégyent. Az első közvetítés után a londoni rádió megkérdezte budapesti delegáltjait: »Ki az a nő, aki veletek beszélgetett? Szerepeltessétek minél többet!« Még akkor éjszaka rengeteg gratuláló-sürgönyt kaptam a londoni volt iskolatársnőimtől. Igen, *kezdek fellendülni.* Már szerződtem az »Új földesúr« című film Hermin szerepére,

a Kamaraszínház lekötötte darabomat,

írtam ugyanis egy tragikomédiát is. Büszke vagyok rá, hogy *Molnár Ferencnek nagyon tetszett.* Az a címe: »Előszó egy élethez«. Télen fog színre kerülni, *én játszom a főszerepét.*

— Hogyan vált el az angoloktól?

— Nagyon nehéz volt a búcsú. Két hétig úgy éltünk együtt, mint egy család. Magyaráztam, kalauzoltam, rohantam, autóztam, minden nap reggel kilenctől hajnali félnégyig dolgoztunk, holtfáradt vagyok, de — nagyon szép volt. Azzal búcsúztak el tőlem, hogy rövidesen *kivisznek Londonba.* Magukkalvitték a filmpróbafelvételemet és a színdarabomat is.

— Vágyai?

— Nagyon boldog lennék, ha *itt tudnék dolgozni Budapesten* és nem kellene külföldre mennem, hogy — visszajöjjek. **S. F.**

GÖMBÖS GYULA MINISZTERELNÖK A ROMINTENBEN ELEJTETT GYÖNYÖRŰ SZARVASBIKA ELŐTT

A császári tekintély a japán nemzeti politika alapja

Tokió, október 1

A japán kormány elhatározta, hogy nyilatkozatot ad ki, amelyben kijelenti, hogy

minden államellenes alkotmányelmélet elvetésével egyedül a császári tekintélyt tartja a japáni nemzeti politika alapjának.

A kormány tervbevette az állami és magániskolai oktatás szigorú felülvizsgálását és *az alkalmatlan tankönyvek bevonását.*

*

(Évekig tartó hosszú vitát zárt le ezzel a nyilatkozattal a japán kormány. *Minobe* japán professzor a tokioi egyetemen tanított. Néhány évvel ezelőtt egy közjogi könyvet írt, amelyben azt fejtegette, hogy *a japán császár a japán állami alkotmányosság egyik tényezője.* A soviniszta körök emiatt nagyon felzúdultak s a tanár azonnali eltávolítását követelték.

Minobe császárhűsége ugyan minden kétségen felül állott, *ennek ellenére le kellett mondania az egyetemi tanárságról és nyugalomba vonult.* Ezzel felülkerekedett az a nézet, hogy *a japán császár nem alkotmányos tényező;* ő felül áll parlamenten, államon, hadseregen, egyáltalán, *ő olyasvalaki, akinek a »lényét« semmi körülmények között sem szabad szóvátenni s valamilyen módon a földi dolgok közé belevonni.* A japán kormány e nyilatkozata úgylátszik teljes mértékben csatlakozott ehhez a felfogáshoz.)

AZ EST-IBUSz
cserevonatai Romániába

A MAGYAR NEMZETI BANK 248. sz. enged. alapján

1935 október 15—21-ig

Arad	II. P 28.—	III. P 22.—
Temesvár	II. P 37.—	III. P 29.—
Brassó	II. P 75.—	III. P 53.—
Bukarest	II. P 83.—	III. P 59.—
Nagyvárad	II. P 27.—	III. P 20.50
Kolozsvár	II. P 38.—	III. P 26.50

A részvételi dijakban vasúti jegy és **7-napos beutazó vízum** foglaltatik

Jelentkezés:

AZ EST utazási irodájában VII., Erzsébet körút 18-20

valamint: Az IBUSz MÁV Hiv. Menetjegyirodájában V. Vigadó tér 2. és az összes fiókirodákban

OKTÓBER

MAGYAR SZEMLE

A szerkesztőbizottság elnöke BETHLEN ISTVÁN GRÓF

A háromszázéves Pázmány-egyetem — ECKHART FERENC
A fejedelem és főtábornoka — MARKÓ ÁRPÁD
A hubertendorfi népfőiskola — KOVÁCS IMRE
Hét falu táplálkozási viszonyai — SZABÓ ZOLTÁN
A kiállítások művészete — BIERBAUER VIRGIL
Az őszi filmévad előtt — KRAMPOL MIKLÓS
Alkotmányrevízió Romániában — SZÁSZ ZSOMBOR
A csehszlovákiai magyar iskolaügy — BORSODY ISTVÁN
Külpolitikai szemle — OTTLIK GYÖRGY
Magyar kisebbség Romániában — ZATHURECZKY GYULA
Olaszország külpolitikája az abesszín viszályig — FREY ANDRÁS

Szerkeszti SZEKFŰ GYULA

MAGYAR SZEMLE TÁRSASÁG
Budapest, Vilmos császár-út 3

Évi 9.60 P
(6 kötet „Kincsestár"-ral)

Bűnvádi eljárás, fegyelmi és kártérítési perek a déli mandátumok megsemmisítése után

— *Az Est tudósítójától* —

A politikai élet nagy szenzációja a közigazgatási bíróság tegnapi ítélete, amellyel megsemmisítette Budapest déli kerületének választását. *Usetty* Béla, *Pőzel* István, *Tóth* András, a NEP képviselői, *Petrovácz* Gyula, *Müller* Antal, *Szabó* József, a Wolff-emberei, a szociáldemokrata pártból *Farkas* István és *Buchinger* Manó, a Rassay-pártból *Bródy* Ernő és *Magyar* Pál kerül ezek után új választás alá.

A bírósági döntés legnagyobb meglepetése az a határozott szigor volt, amellyel dr. *Verebély Jenő választási elnök és két választási bizottsági tag szavazati jogát egyévi időtartamra felfüggesztette.* Tegnapi tudósításunkban három évet írtunk, a gyors munkában telefon-elhallás történt.

Az ítélettel még nincsen lezárva ez az ügy, mert a közigazgatási bíróság megfellebbezhetetlen döntése *módot nyujt azoknak a megtorló lépéseknek megtételére, amelyeket a választástól igazságtalanul elütött képviselőjelöltek most a különböző hatóságoktól sürgetni fognak.*

Megtorlás!

Az Est munkatársa beszélt *Payr* Hugóval, aki a következőket mondotta:

— **Öt hónapon keresztül mást se csináltam, csak ezzel a petícióval foglalkoztam. A közigazgatási bíróság igazságos ítélete általános, nagy megnyugvást keltett. Ezentúl sem fogok pihenni,**

a megtorló intézkedéseket a legmesszebbmenő módon követelni fogom,

nem azért, mintha bosszú vezetne, hanem *a magyar politikai élet megfertőzött levegőjéből ki akarok kergetni minden mérgező* anyagot. Hozzá kell szoktatni mindenkit ahhoz a gondolathoz, hogy *Magyarországon csak tiszta választások lehetnek.*

— **A kulisszákmögötti törekvésekről nem sokat mondhatok el, de azt állíthatom, hogy**

alig volt még olyan petíció, ahol annyi trükkel és fogással dolgoztak volna ellenfeleink,

mint éppen ebben az esetben. Csak egy dolgot említek meg: nemcsak mi petícionáltunk, hanem egy másik párt is. Arról suttogtak, — amit természetesen nem lehetett ellenőrizni — hogy a mandátumvédők esetleg nem gördítenek akadályt ezen petíció tárgyalása elé. Hallottunk arról is, hogy a másik csoport *ezer, kétezer tanukihallgatás elrendelését kéri majd a bíróságtól és így a döntés évekre kihúzódik.* Erre *nem ellenséges oldalról* nekünk »védték meg« a mandátumot, amelynek az lett a következménye, hogy *a másik petíció nem került tárgyalásra, tehát az elhúzás esélyessége megdőlt.* Mi biztosak voltunk a dolgunkban, mert a tárgyalási jegyzőkönyvekben olyan adatok voltak, amelyeknek alapján a választást feltétlenül meg kellett semmisíteni.

— *Most jönnek a bűnvádi eljárások.*

Büntető feljelentést tettem Verebély Jenő és társai ellen a törvényszéken a 158-as paragrafusra hivatkozva.

A törvény kimondja, hogy az, aki ajánlási ívet a rendeltetésétől elvon, vagy elrejt, *egy évig terjedő fogházbüntetéssel büntethető,* abban az esetben azonban, ha hivatalos közegről van szó, úgy a *büntetés öt évig terjedő börtön.* A bűnvádi feljelentés alapján

engem a rendőrségen már ki is hallgattak,

de akkor félretették az egész ügyet addig, **amíg a petíció ügyében megvan az ítélet.**

— Az első dolgom az, hogy bűnvádi eljárás lefolytatását *sürgetem.* Még azt sem lehet mondani, hogy ezek az urak nem tudták, hogy mit csinálnak. Nem árulok el titkot vele, mert *Erősdy* János feljelentését felolvasták nyilt ülésen és abban ez a jelenet le volt fektetve. *Leitner* Emil táblai tanácselnök volt a választási biztos, aki egy alkalommal rátört a törvénykönyvre és ezt mondotta:

— *Figyelmeztetem önöket, hogy vigyázzanak, mert az ilyen eljárás börtönbüntetéssel járhat!*

— Hivatalból is folytatja most már a bíróság ennek a bűnvádi ügynek elintézését, de én azért is szorgalmazom, mert ennek kapcsán

módomban lesz tanukihallgatások és egyéb bizonyítékok révén bebizonyítani, hogy Verebélyék milyen külső befolyásnak engedtek,

milyen tényezők azok, akiknek utasítását a törvény határozott utasítása ellenére a *választás tartama* alatt kikérték.

A döntő bizonyítékok

— Verebély Jenő a *Pesti Napló* mai számában nyilatkozik és azt mondja, hogy *ő harminc év óta jogász, de még olyan bírói eljárást nem látott, ahol a szembenálló felek kihallgatása nélkül hoztak volna ítéletet.* Verebély nem olvasta el az ítélet indokolását, mert az kimondja, hogy

az előtte elfekvő iratokból a bíróság vita nélkül megállapíthatta a tényeket.

Háromféle bizonyíték volt a kezében. 1. **A jegyzőkönyvek, 2. Erősdy beadványa** (Erősdy kénytelen volt éppen Verebélyék viselkedése miatt kilépni a választási bizottságból) és 3. a bíróság előtt feküdtek az ajánlási ívek. *Azért foglaltattam le közel hét mázsa iratot, hogy ez a bíróság kezei között legyen és ezekkel bizonyítani lehessen.*

— Verebély ugyan kitünő jogász, de azt már nem tudja, hogy az *ítéletnek milyen befolyása van a felsőházi tagságának megszüntetésére.*

— Nyilatkozatában azt is mondja, hogy ő mint elnök *nem élt a szavazati jogával.* Itt is elhagyja az emlékezőtehetsége, az alapajánlások elbírálásánál

kétszer elnöki szavazattal döntött,

hogy nem minden szavazásnál élt a szavazati jogával, az nem számít. Mindenesetre *saját jegyzőkönyveiben bent van, hogy a szavazásokban résztvett.*

Fegyelmi és kártérítési eljárások is indulnak

— **A bünügyi eljárástól függetlenül megindítjuk a fegyelmi eljárásokat.**

Erről a 175. paragrafus intézkedik, amely minden választásnál alkalmazott eskütett közegre vonatkozik, tehát akár köztisztviselő, akár nem. A központi választmány már foglalkozott ezzel az üggyel és *a közigazgatási bíróság döntéséig felfüggesztette az eljárást.* Annakidején egyelőre csak Verebély és társai ellen tettem feljelentést, azon a címen, hogy eljárásuk »a választás megsemmisítését vonhatja maga után«. Most már nem vonhatja, hanem *vonta.*

— Ilyen esetekben a fegyelmi büntetés *száz aranykoronától nyolcezer aranykoronáig terjedhet.* Most utólag megnevezem azokat a tisztviselőket is, akik ellen az eljárás lefolytatását kérem. Ezek azok, akik a választási jegyzőkönyvet aláírták: *Hunzély* József, *Lehoczky* Iván és *Tomcsányi* Géza. Kíméletlenül lefolytatjuk a fegyelmi eljárást, mert mégegyszer nem szabad olyasminek megismétlődnie, ami ennél a választásnál előfordult.

— **A harmadik eljárás**

a kártérítés.

Nem vitatható, hogy Verebély és társai nekem károkat okoztak azzal, hogy a választástól elütöttek. *A választási költségekért a polgári pert még ezen a héten folyamatba teszem.* Csak így lehet tiszta levegőt vinni a politikai életbe.

Ellenforradalmi magatartás miatt agyonlőtték Moszkvában Klár Dezső budapesti kereskedőt

— *Az Est tudósítójától* —

Ma az a hír érkezett Moszkvából dr. *Klár* Zoltán főorvoshoz, hogy fivérét, *Klár* Dezsőt Moszkvában *kivégezték.* Klár Dezső ismert budapesti ember volt. Jogászból lett kereskedő, de vagyona elveszett s Berlinbe ment szerencsét próbálni.

Ott megismerkedett *Bössenberg* porosz őrnagy leányával, Irmgarddal, aki a berlini szovjet külkereskedelmi hivatalban volt alkalmazásban. Pár hónap után *Klár Dezső feleségül vette a porosz őrnagy leányát,* majd később ő is a szovjet külkereskedelmi hivatalban kapott állást, ahol csakhamar vezető helyre került.

Múlt év áprilisában *Klár Dezsőt váratlanul Moszkvába rendelték.* Azóta *Klár* Dezsőről a Budapesten élő család nem hallott semmi hírt.

Egy napon *Klár* Dezső felesége megérkezett Budapestre. Kérdezősködtek a férje után, de az asszony tiltakozott válaszolt. A Klár-család abban a hitben élt, hogy *az asszony tud Klár Dezső eltünéséről.*

Egyik délután, mikor Klár Dezső felesége nem tartózkodott otthon, *Klár* Zoltán nővérei kutatni kezdtek szekrényében és ott legnagyobb meglepetésükre *Klár* Dezső néhány aranyértéktárgyát találták meg. De legnagyobb megdöbbenés akkor érte a családot, amikor *Irmgard német nyelven írt naplója került a kezükbe.* A napló olvasása megerősítette őket abban a hitben, hogy *az asszony szörnyű titkot rejteget* s nem tudni mi okból hallgat férjének sorsáról. Faggatni kezdték Klár Dezsőnét, de az válasz helyett gyermekével felült a vonatra és Berlinbe utazott azzal, hogyha megtud valamit férje sorsáról, értesíti a családot.

Azóta eltelt tíz hónap és a család semmit sem tudott meg Klár Dezsőről.

Ma reggel beszéltünk dr. *Klár* Zoltán főorvossal, aki ezeket mondotta *Az Est* munkatársának:

— **Hosszú, bizonytalan hónapok után *vasárnap tudtuk meg, hogy szegény Dezső öcsémet agyonlőtték Moszkvában ellenforradalmi magatartása miatt.*** Az az érzésem, hogy felesége tudott a dologról, csak előttünk titkolta el a való és szörnyű igazságot. Semmi biztosat nem tudok, hogyan történt, mint történt a dolog, csak egy biztos, hogy *szegény öcsém besugás áldozata lett.*

Amerika legérdekesebb detektívregénye!

RÉMÜLET

A MEGOLDHATATLAN REJTÉLYEK FILMJE!

Csütörtökön premier

PALACE

Paramount-film

Titokzatos, mint Izgató, mint Szép, mint

Greta Garbo Marlene Dietrich Dolores del Rio

... és úgy táncol, mint senki ezen a földön:

FLORENCE CHUMBECO

ma lép fel először a

PARISIEN GRILL

szenzációs októberi műsorában.

Páholyrendelés: 18-8-09, 20-9-05.

M.D.Á.

Gordos Gábor

Az 1943/44 tanévben a Rákoscsabai Munkás Képzőművészeti Szabadiskola kezdő tanfolyamának hallgatója

szobrász

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 354.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 196 .

M.S.K.

Gordos Gábor

az 1948/49 tanévben a Rákospalotai Munkás Képzőművészeti Szabadiskola kezdő tanfolyamának hallgatója.

szobrász

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 394.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Gordtann Józef

Gordtann, Johann, pozsonyi ötvöslegény V. 144.

Mur. či Kot. Ert

Gorecky Gabriella

e miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán
megvételben részesült 45.sz. pályamü egyik munkatársa

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

Gorcsey Gabriella

a miskolci Tiszai pályaudvar 1968-as tervpályázatán II. díjban részesült 43.sz. pályamű egyik munkatársa.

Molnár Péter: A miskolci Tiszai pályaudvar tervpályázata, 1968. - Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 3.l.

MDK

Goreczky Klára

Az Állami Pénzverő ékszerkészítő részlegének dolgozója, ifjúmunkás. Gépi véséssel ezüst és alpakka cigarettaszelencéket készít. (Képfelirat; fénykép repr.)

(Jávor Viola: Ékszerkészítők.)

Nők Lapja, Bp. 1955. november 10. [20. l.]

MDK

Gorej János, ötvös-iparművész

A ferencvárosi pincetárlatom szerepel.

—: Kör a pincében 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. dec. 14.

Gorej János, ötvösművén MOH

Miskolcon mutatkozik be
műveivel.

— : Kiállító közösségeket alakítanak
az iparművének

9

Népszabadság, Bp, 1967. nov. 28 [Vidéki]

Gorej János

ötvösművész szerepel a szegedi hipcsarnok Kárász utcai bemutató termében megrendezett, „A kör" nevű iparművész csoport első kiállításán. Bér Endre írós nyitotta meg.

Kulturális krónika szegeden.. (kultura – Tudomány)

Magyar Hírlap, 1968 június 8 9. l.

Gorej János

Ipari formatervező és ötvös. Közös kiállítása volt Franciszci Ferenccel a Fiatal Művészek Klubjában. G. F. zsebventillátora, fázismérője, zseblámpái a korszerű formatervezés kitűnő példái.

Ipari Művészet, 1965. 2. sz., 79. l.

MDK

Gorej János, ötvösművész

Kiállít a Gók Galériában.

R. Gy.: Ékszer '70 7.

Népszabadság, Bp. 1970. dec. 9.

Gorej János
nobrán

M.D.Y.

„Mank" (repr.)

Élet és Irodalom, 1965. nov. 20 - 4 lap

Gorej Fáros

A KÖR iparművész csoport több tagjával a Mester utcai pincetárlat helyiségében decemberben kiállít.

Ipari Művészet, 1968. 5-6. sz. 60. l.

Gorej János

Kitüntetést kapott.

Demjén J.: Jablonec 71; Ipari Művésset 1971. 5. sz. 26. l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA
Budapest, XII. Zugligeti u.11

. . . . . .

Kérésére engedélyezem, hogy a
Könyvtárát a könyvtár nyitvat
és a könyvtárra vonatkozó sza
vehesse.

Budapest, 1971. . . . . .hó.

Gorej Ferenc

A modern magyar ékszer klasszikus mértéke. Kristályosan tiszta szerkezetű, modern formanyelvű ékszerei a legjobb külföldi példákkal is versenyre kelhetnek. Prototípusait az Állami Pénzverő is felhasználja.

P. Bicskei J.: „Ékszer '70" kiállítás; Ipari Művészet, 1971.2.sz. 33.l.

Gorej János
ötvös

Akvamarin gyűrűje szép csiszolású

Pál Endre: "Ékszer '70."
Müvészet, 1971.május - 17.oldal

Gorej János

"A kiállitás legszebb darabjait Gorej János mutatja be...karkötőit, gyürüit, nyakékeit nem ékesiti disz. A disz az ékszert alkotó tiszta és nemes forma",-irja kritikájában Vadas József: "Uj müfajhatárok" cimmel a Csók István Galériában rendezett, ötvösmüvészek kiállitásáról.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. dec. 12.
XIV. évf. 5o. sz. 12. lap

Garej János

Szerepel az alábbi tárlatom

R. Gy: Ékszer '70

Nyíra badság 1970 XII. 9

Gorej János
ötvös

„Köves gyűrű"

P.Brestyánszky Ilona: A modern ékszer paradoxona.
Művészet, 1971.május - 28.oldal.

Jorej János
ötvös

A kiállítás on bemutatta modern formavilágot lehelő, klasszikus szépségű nyakékeit, karkötőit és gyűrűit.

P.Brestyánszky Ilona: A modern ékszer paradoxona.
Művészet, 1971.május-28.oldal

IHLET ÉS SZAKÉRTELEM

Arra még sosem gondoltam, hogy a vasalóm, a porszívóm, vagy az írógépem hat az idegrendszeremre, legfeljebb abban az értelemben, hogyha elromlik, sokat kell bajlódnom vele, akár én javítom meg, akár más, s ez felidegesít. Az biztos, hogy az új, német hőszabályzós vasalómmal szívesebben dolgozom, mint a régivel, hogy kevésbé piszkolódom a takarítástól, mióta a Vámpíromat, ezt a vízözön előtti nehéz, lomha dögöt felcseréltem egy könnyű kis áramvonalas Vénuszra, s hogy feleannyira se fáraszt az írás, ha remekműveimet a szerkesztőségbeli Ideálon kopogtatom le, mintha otthon, az ötven éves Remingtonomon.

Gorej János formatervező iparművész pedig azt mondja, hogy mindezen tárgyak és általában minden tárgy, már a puszta megjelenésével is hat az idegrendszerünkre, harmonikus vagy diszharmonikus érzéseket kelt; tehát az áramvonalas Vénusszal nemcsak azért kellemesebb dolgozni, mert könnyebb és praktikusabb, mint a régimódi por-

A tervezőművész

GADÁNYI GYÖRGY FELVÉTELEI

Aszimmetrikus térelem (balra középen)

Új formájú gyűrű. A legújabb divat szerint kesztyű fölött viselik

Turmalinköves gyűrű és karperec

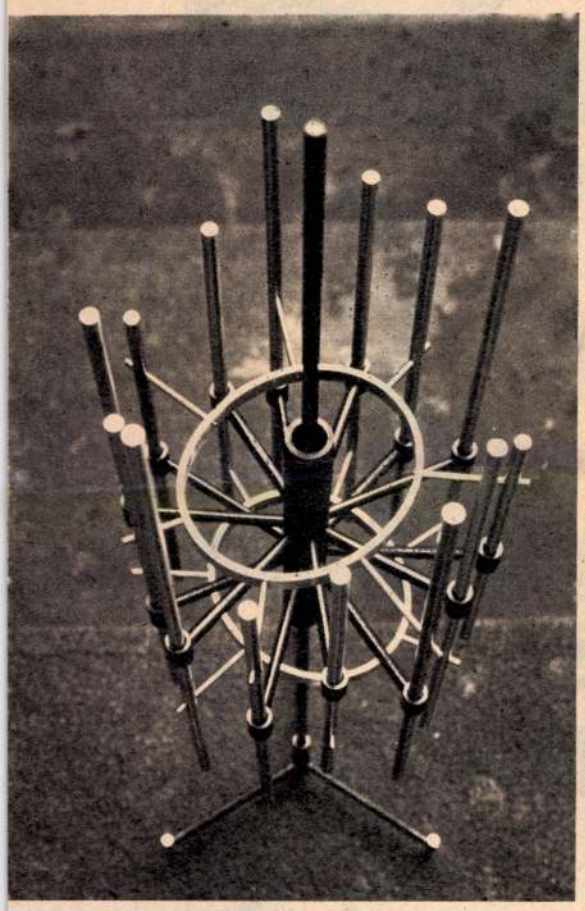

Nagyfrekvenciás áramvoltmérő belseje

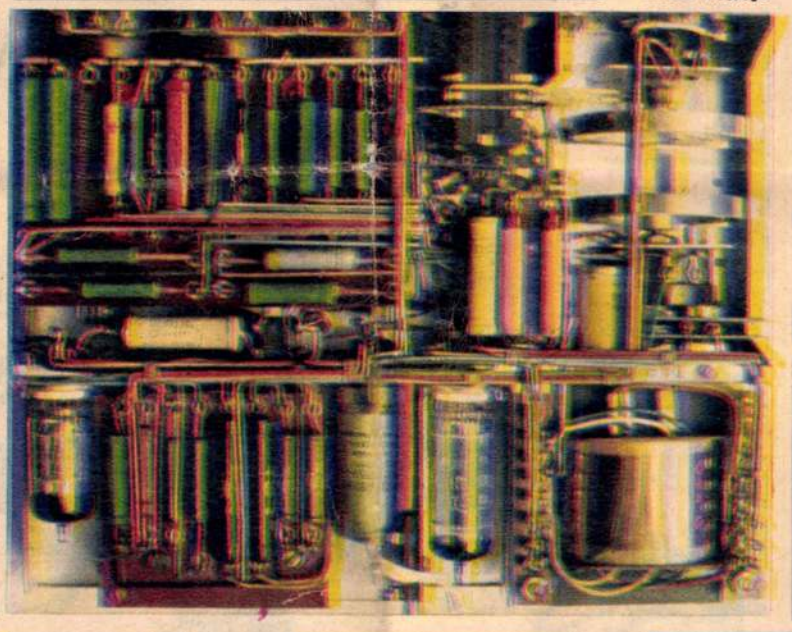

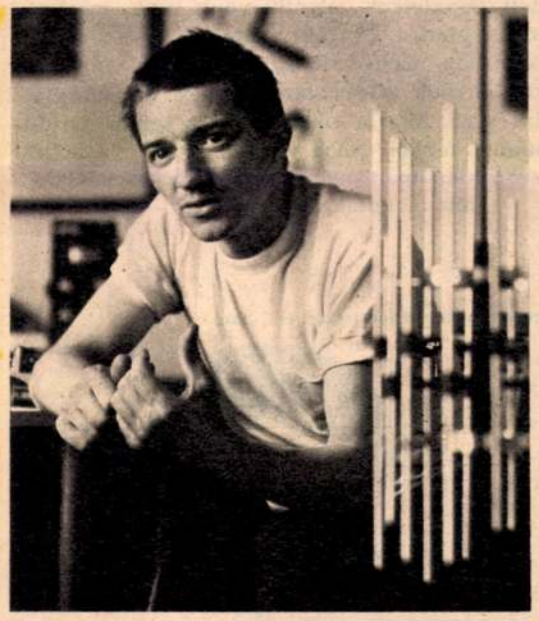

Jól látszik a gyűrűk szerkezeti felépítése

Hordozható kvarclámpa

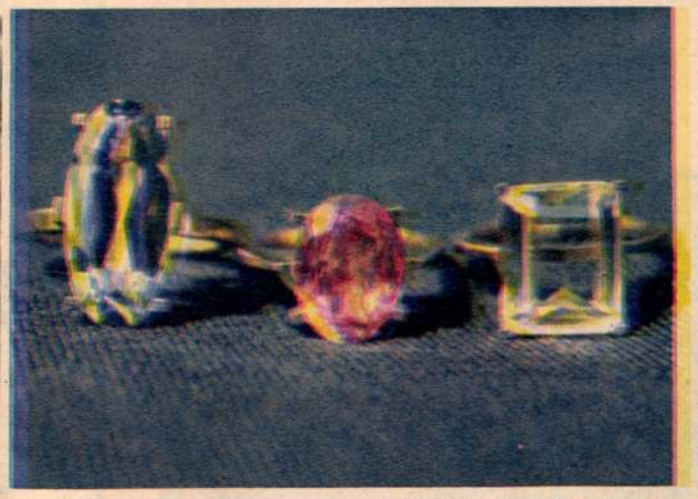

Aquamarin, turmalin és topáz

nem láttam. Aztán csend lett. Hirtelen felálltam, akkor láttam, hogy Jászkó és Gálkin is mellettem állnak, de Marija Oktyabrszkaja még a földön fekszik. Odaugrottam. Emlékszem, azt mondta: »Én nagyon megsebesültem.« A homlokán repeszsérülés volt, gyorsan bekötöttük, megállítottuk a legelső tankot, ráfektettük, visszavittük a két kilométerre eső állomáshelyre.

— Tábori kórházba került?

— Nem. *Getmanov* ezredes, az egység politikai parancsnoka azonnal betegszállító repülőgépet kért. Mi csak a szanitécekig vittük. A repülőgép gyorsan érkezett, Szmolenszkbe vitte. Ott működött a nagy katonai kórház — egy volt iskola épületében.

— Később mi történt?

— Mi ismét a frontra mentünk. Harcoltunk tovább.

— Mikor hallottak ismét Marija Oktyabrszkajáról?

— Két hét múlva. Kilőtték a tankunkat, visszavonultunk az egységhez, ott tudtuk meg, hogy állapota válságos.

— Mi történt a *Harcostársnő* tankkal?

— Már nem lehetett megjavítani, szétlőtték. Beolvasztásra került...

— Mit tudtak meg később Marija Oktyabrszkajáról?

— Új tankkal folytattuk a harcot. Egyik nap rövidhullámú adóvevő készülékünkön Getmanov ezredes, az egység politikai tisztje értesített bennünket, jelentkezzünk nála, meglátogatjuk Marija Oktyabrszkaját a szmolenszki kórházban. Gépkocsit kaptunk, azzal mentünk Szmolenszkbe. Getmanov ezredes, Jászkó, Gálkin és én. Marija Oktyabrszkaja szinte mozdulatlanul feküdt. Néha ránk nézett, de a következő pillanatban már elvesztette eszméletét.

— Mit mondtak az orvosok?

— Őszinték voltak. Megmondták, a sérülés életveszélyes, Marija Oktyabrszkaja állapota válságos. A homlokába fúródott repeszdarab... Ekkor láttam utoljára Marija Oktyabrszkaját.

— Mikor értesült haláláról?

— 1944. március 15-én. Az orvosok két hónapig küzdöttek életéért. De sajnos nem segíthettek. Ezen a napon ismét értesítést kaptunk rádiókészüléken. A temetésre mindannyian elmentünk. Szmolenszk ősi Kreml-falába helyezték el hamvait. Fejfának egy kis faágat tettünk.

— Mit tud a többiekről?

— Jászkó egyszer írt nekem, és képet is küldött magáról. A volgográdi kerületben él, műszerész.

— S mi lett Gálkinnal?

— Róla is tudok. Néha levelezünk. Az Uralban dolgozik, egy szovhozban gépész. És tudok Getmanov ezredesről is, nem is sejtem hogyan, felkutatta a címemet, írt s elküldte fényképét. Nyugdíjas. Már alig ismertem rá, megöregedett.

— Mikor járt legutóbb a harcok színterén, Szmolenszkben, Vityebszkben, Krinki faluban?

— A háború óta nem. Évek óta készülök, hogy újra járom az utat, de valami mindig közbejön. Talán a jövő évben.

— Mi a véleménye, a volt szmolenszki katonai kórházat megtaláljuk? Mit tud az orvosokról?

— Az orvosokat név szerint nem ismertem, és ma sem ismerem. De úgy gondolom, a kórházat megtalálják. Kőépület volt. Ezt azért hangsúlyozom, mert Szmolenszk épületeinek kilencvennyolc százaléka a háború ideje alatt fából volt, s a németek lángszóróval felégették az egész várost... Ha Szmolenszkbe mennek, és megtudnak valamit, kérem, hívjanak fel telefonon...

Jászkó és Gálkin 1943-ban

Jászkó — ma

Getmanov ezredkomisszár 1943-ban

Getmanov volt ezredkomisszár ma, feleségével

Következik: VI. Útban a helyszínre

1967 ÉKT

szívók voltak, hanem azért is, mert szebb. Minél tovább gondolkodom ezen a kijelentésen, annál igazabbnak érzem; ha nem mindegy az, hogy pléh- vagy porcelán tányérból fogyasztjuk el ugyanazt az ételt — mert az utóbbi egy esztétikai élménnyel meg is toldja az evés örömeit — miért lenne közömbös a naponta használt tárgyak külseje?

A külseje, vagyis a formája, az árnyai, a színei.

Egy, talán huszonötször-hússzor-tíz centiméter nagyságú, szürkére és kékeszöldre színezett fémdobozt tesz elém. A kezembe is adja, fogjam csak meg bátran, ugye milyen könnyű?! Nem lehet több negyven dekánál. S milyen ügyesen hordozható a keskeny fogójánál fogva! Ha nem lenne ráírva, hogy „Quarz 049", talán sosem jönnék rá, hogy ez kvarclámpa. Méghozzá rendkívül nagy teljesítményű, 200 wattos. Az erősségét tekintve egyenlő értékű a régi fajta óriáslámpákkal, melyeket eddig csaknem kizárólag orvosi rendelőkben használtak. Gorej János azt mondja, hogy házi használatra tervezte úgy, hogy ne legyen semmiféle műszer jellege, ne változtassa a szobát orvosi rendelővé. De én el tudom képzelni falusi védőnők kezében is.

Használhatóság, szépség, olcsóság... Ez a három cél, amiért az ipari formatervező dolgozik.

Milyen fontos is lenne, hogy a gépek, melyekkel dolgozunk, ne csak jók, hanem szépek is legyenek! Sajnos nem mindenütt ismerik fel ennek a jelentőségét. Igen sok gyárban a formatervezők szerepét nem képzett iparművészek, hanem technikusok vagy mérnökök látják el. Az igaz, hogy a formatervező művész nem boldogul a mérnökök és technikusok segítsége nélkül. Az ipari formatervezés nemcsak „ihlet" kérdése, hanem szakértelemé is. Ő a maga részéről úgy belemerült az utóbbiba, hogy most már önálló találmányai is vannak; ilyenek a gomb-akkumulátoros — miniatür — orvosi műszerek. A Medicornak készített Elektro-fonendoscopjával (elektromos szívhang-hallgató) szakmai körökben máris nagy sikert aratott. Ez a csepp készülék — ha a kísérletek beválnak — forradalmasíthatja a szívvizsgálatot, amennyiben felerősíti azokat a szívhangokat is, melyek eddig hallhatatlanok voltak. Sőt, távolabbi és igen merész tervei is vannak ezzel a kis műszerrel: szeretné elérni, hogy segítségével a szív működését távolból is ellenőrizni lehessen.

Ezért a munkájáért — mint több másért is dicséretet kapott a gyártól. Erre nagyon büszke. Meg arra is, hogy az általa tervezett műszerek nemcsak itthon, hanem külföldön is igen nagy tetszést aratnak, nő az exportrendelés, növekszik a magyar munkások, technikusok, mérnökök, iparművészek becsülete szerte a világban.

Ugyanezt mondhatja el az ékszereiről is; az Állami Pénzverő elfogadta egy 23 darabból álló kollekcióját gyártásra, főleg exportra. Magunk is jelen voltunk, amikor a gyáriak csodájára jártak merészen újvonalú, szokatlan formájú gyűrűinek, karpereceinek, nyakékeinek. Ezt a munkát pedig szinte „mellékesen", pihenésképpen végezte. De azért ehhez is kellett szakértelem. És persze ihlet, és nem is hétköznapi! Türkizek, topázok, turmalinok — és karcsú ujjak, törékeny csuklók ihlete.

Zsigmondi

NGERESZ ERESZTELŐ

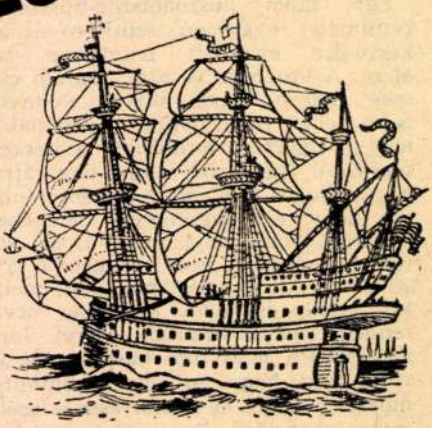

hogy az avatásban megszomjazott torkát leöblítse. Ezután jogos tulajdonosa lesz egy díszes oklevélnek, amelynek alján óriási vörös pecsét hirdeti a hajó nevét, ahol a keresztelés történt. Most már „igazi" tengerész lett, aki legközelebb nagyokat kacag majd mások avatásán.

A tengerész szabadsága hosszabb, mint más, szárazföldi halandóé. Megtérül minden vasárnap, kis- és nagy ünnep, nyolcórán túli munka. Végre fiút, férjet, apát kap a család. S a tengerész nem fogy ki a mesélnivalóból, s ami a hajón nehéznek, szinte elviselhetetlennek tűnt, az itthoni elbeszélésekben megszépül, lebegni kezd. A mesék teszik vagy valami más, hogy a szabadság régvárt ideje alatt is előbújik a vágyakozás a hajó után? Fura dolog. Se vele, se nélküle. Mérgezett emberek a tengerészek. S ha túlnézünk a felelősséggel végzett munka örömén – amit itthon is megtalálhat az ember – mi az hát, ami visszavonz? A tenger. Az ember örök, titok-

Ilyen a modern árbocrúd

Gorej János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 NOV 20.

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Gorej János: Maszk

ben a boglyákat házszám szerint, a kukoricaföldet sorshúzással osztják, s arra is ügyelnek, hogy mindenkinek jusson a közeli és a távolabbi táblában is. Ebben a téeszben az elnökre, minden irodai dolgozóra és a kocsisokra is kimérik a fél-rész kapálnivalót. (Egyik könyvelőjük ezért szökött meg.) Pedig az elnök két téesz ügyeit igazgatja, s technikumba jár. S mikor megemlítettem a feleségé-

Gorej János: „Ékszerek",

Az iparművészet feladatai és lehetőségei

Bereczky Loránd

1021

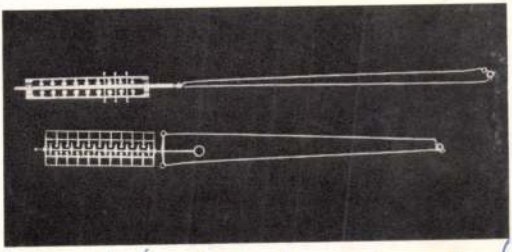

Művészet, Budapest, 1974. jól,

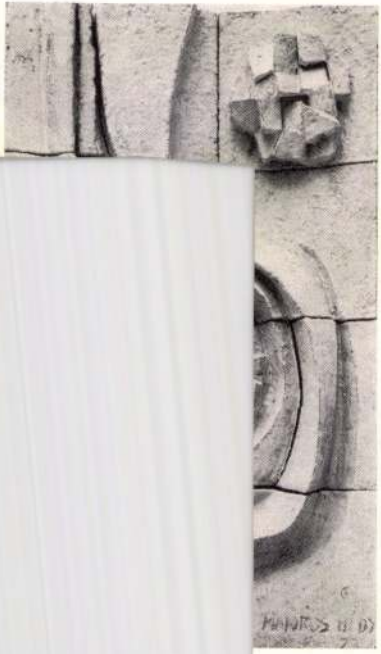

Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1976 MÁJ 1

Gorej János, ötvös

1021

Éljen a szociali

MASZKOK ÉS ARCOK

ÖTVÖS

Matatok emlékezetemben és rájövök, hogy elfelejtettem Rödi valódi nevét. Tulajdonképpen ez picinyke baj, hiszen nem róla lesz szó a következőkben, és az olvasó, akinek jóindulatára mindig is számítottam, bizonyára megbocsátja feledékenységemet, s beéri annyival, hogy Rödi a hatvanas évek elején tehetséges, ifjú szobrász (lány) volt. Am számunkra most nem ez a fontos, inkább az alkata, megjelenése, egyénisége. Képzeljenek el egy fiatal nőt, aki főként az alacsonyabb termetű férfiakban a biztonság és védettség érzetét kelti fel (mint kotlós a kiscsibékben), amellett jóindulatúan kiegyensúlyozott, dinamikus és megbízható.

Nos, Rödi hozta el hozzám a Magyar Nemzet szerkesztőségébe tizenegy évvel ezelőtt Gorej Jánost. A fiú (huszonnégy esztendős volt akkor) első pillantásra kétségkívül ázott csibére emlékeztetett (bár az ilyen látvány csalóka, helyesebben relatív, hiszen a termetes szobrászlány mellett jó magam sem játszhattam volna el — bármennyire is kedvemre való — a tigris szerepét).

Rödi elsöprő lendülettel világosított fel, hogy Gorej helyzete méltatlan és tűrhetetlen. *„Ez a fiú — mondta — kiváló formatervező, ragyogó ötvös, istenáldotta tehetség... Nincs állása, nincs lakása, nincs pénze. A rendőrség zaklatja, mert a személyi igazolványa megfelelő rovatából hiányzik a munkahely; káemká (közveszélyes munkakerülés) címén bármikor sittre vághatják. Tehát segíteni kell rajta.* — Rödi szusszant egyet és Jánosra pillantott. — *Szedd elő a dolgaidat...”*

Kétkedő tekintetem a fiú meleg barna, szomorú szemével találkozott. A tétova arcban ez a szem volt a nyugalom mély tava; ez a szem tette hihetővé, hogy a „csibeség” látszólagos, s a munkára, a művészetre nem vonatkozik. Egy dobozból csodálatos ékszerek kerültek elő — karkötők, gyűrűk, nyakékek — finoman megmunkált remekmű valamennyi. Érjük be ennyivel: a látvány egycsapásra bebizonyította, hogy Rödi nem a levegőbe beszél. Gorej persze mindettől mit sem változott: továbbra is látszott rajta, hogy egy nadrágja és egy pulóvere van, az arca nyúzott, a magatartása tétova, egész megjelenése zilált, nyugtalanító; semmi csodálnivaló sincs azon, ha az utcán a rendőrök igazoltatják, és nekiszegezik a kérdést: *anyja neve?....* Honnan tudhatná bármelyik közeg, hogy Gorej János három ember helyett dolgozik s lényének egyetlen szilárd pontja a munka.

Akkor, 1965-ben cikket írtam Gorejről, amely a MN-ben „Káemká vagy formatervező művész?...” címmel jelent meg. A cikkre bizonyos lelkes hatásvadászat, emelkedettség volt jellemző és a tehetség tisztelete; csak a vaknak nem bökte ki a szemét, hogy arra vágyom, az olvasó épp oly finoman megformáltnak lássa mondatalmat, mint amilyennek én Gorej ékszereit. (Ebből is kiviláglik, hogy a jószándék sohasem áll meg egymagában.) Rödi egy évvel később férjhez ment és kivándorolt Franciaországba. János a maga módján beilleszkedett a magyar képzőművészeti életbe, s a maga módján ki is lógott onnan; semmiféle üzleti szellemmel, gyakorlati észjárással nem áldotta meg az ég, még a tisztes polgári életmód igényével sem, épp ezért jobbra-balra vetődött; miután megnősült, feleségével és gyerekével egy hét négyzetméter alapterületű műhelyben élt; a legelső sarki kocsmában időnként rengeteg sört ivott — ilyenkor (kis termete ellenére) egy szabadnapos rakodómunkásra emlékeztetett; aztán elvált a feleségétől, érzelmi kudarcok érték: végül is az maradt, aki volt: magányos, különc lélek, aki a világban nem igazodik el és semmihez — még önmagához sem ért, csak a munkához; ahogy mondtam „csibe mivolta” a munkában mindig is sólyomszárnyakra lelt.

— Ungváron születtem, apám eltűnt a háborúban; az öcsémet és engem Pápán a nagyanyám meg a nagybátyám nevelt.

— *Az édesanyád?*

— Anyám itt él Pesten, magában.

— *Miért nem veletek él?*

— Honnan tudjam. Ehhez volt kedve. A nagybátyám úgy bánt velünk, mintha a saját gyerekei volnánk... — *És az édesanyád?* — Mondtam, hogy nem tudom. Ritkán láttam. — *Fizetett értetek?* — Dehogy. A nagybátyám ügyvéd volt, eszébe se jutott pénzt kérni. Miért kért volna? Tizenkét éves koromban Pestre kerültem. — *Az édesanyádhoz?* — Hozzá. De a nyolcadik általánost Nagykőkényesen végeztem el. — *Oda költöztetek?* — Nem költöztünk. Csak én. — *Kihez?* — Egy családhoz. — *Rokonaidhoz?* — Nem. Egy idegen családhoz. — *Hogy kerültél oda?* — Nyakamba vettem a falvakat és kérdeztem, kinek kell disznópásztor. Aztán egy család befogadottt. — *Hogy hívták őket?* — Furcsa, még a nevüket sem tudom... — *Dolgoztál náluk?* — Nem kellett dolgoznom. Szerettek, nem volt gyerekük. — *Miért szöktél meg az anyádtól?* — Az öcsém állami gondozásba került. Azért szöktem, hogy őt keressem, máskor meg azért, hogy engem ne vigyenek intézetbe. — *Máskor is szöktél?* — Igen. Az első és második gimnázium közötti időben Tarnamérán voltam tehénpásztor. — *Ideegeneknél?* — Igen. — *Ilyenkor nem tudott rólad senki?* — Nem. — *Nem hiányzott a törődés, a család?* — Úgy emlékszem, nem. — *Furcsa...* — Lehet. Egy ideig itt Pesten a Képzőművészeti Gimnáziumba jártam, aztán visszakerültem Pápára, a nagybátyámékhoz. Ott mindig el lehettem. Ötvenhat őszén beiratkoztam a pápai Türr Gimnáziumba... Tarnamérán, a tanyán tüdőgyulladást kaptam, abból viszszamaradt valami, és ezért elvittek a szentgotthárdi iskolaszanatóriumba. Van ott egy ilyen intézmény, tüdőbeteg gyerekeknek... — *Tudom.* — Onnan október végén disszidáltam. Nyugat-Németországba kerültem, két évig tanultam a krefeldi iparművészeti mesteriskolán. Az előtt festő akartam lenni; Krefeldben formatervezést és ötvösséget tanultam. — *Mikor jöttél haza?* — 1958-ban. Megint beiratkoztam a pápai gimnázium első osztályába. Fél év múlva feljöttem Pestre anyámhoz. Az Egressy úti gimnáziumban tanultam egy ideig. — *Meddig?* — Öt vagy hat hónapig. A bizonyítványom most is ott van... Közben elkezdtem dolgozni. Grafikákat csináltam ifjúsági lapoknak, a Kisdobos szerződéses munkatársa voltam. Mondjam tovább? — *Mondd.* — Eléggé zavaros. — *Nem baj.* — Elhelyezkedtem az óra-ékszernél segédmunkásnak; akkor már jó ötvös voltam, de nem dolgozhattam ötvösmunkán. — *Miért?* — Nem volt képesítésem. Nem engedték. Aztán a főművezető ajánló levelével a Pénzverőhöz kerültem. Ott is segédmunkásként alkalmaztak, de csinálhattam bármit; a gyártmányfejlesztési osztályon négy évig tulajdonképpen arany ékszer tervező voltam. — *Miért hagytad ott a Pénzverőt?* — Érdekelni kezdett a formatervezés. Öt-hat éves korom óta vonzott a híradástechnika, az elektromosság; ez a mániám. Szerettem volna most, felnőtt fejjel, híradástechnikai eszközök, műszerek formatervezésével foglalkozni. Bementem a minisztériumba, hogy segítsenek. Átküldtek az Iparművészeti Tanács főtitkárához, ő elhelyezett az Élelmiszeripari Tervező Intézethez. Egy évig dolgoztam ott, aztán tovább mentem. — *Miért?* — Utáltam azt a munkát. Durva dolgokat terveztek, vágóhidakat, meg efféléket, nézni sem bírom... Közben kisebb-nagyobb formaterveket különböző cégeknek újításként adtam el. Abban az időben nem akartam ötvös lenni. — *Miért lettél mégis ötvös?* — Egy barátom elvitt Franciszki Ferenc ötvöshöz. Talán ismered a nevét... Neki volt műhelye. Befogadott, ott dolgozhattam, helyet adott, összebarátkoztunk. 1975 tavaszán együtt rendeztünk kiállítást a Fiatal Művészek Klubjában. Azon a kiállításon találkoztam Rödivel, azzal a lánnyal, aki elvitt hozzád...

— *Mi lett Franciszczivel?* — Öngyilkos lett. — *Miért?* — Túlságosan sokat várt a kiállításunktól. Csalódott. Gondolom ezért... Nekem jobban sikerült. A kiállításon sok emberrel összejöttem. Akkor kezdtek megismerni a nevemet. — *Aztán?* — Felvettek a formatervezők névjegyzékébe; az Iparművészeti Vállalaton keresztül sok jó munkát kaptam. 1967-ben lettem Alap-tag. Rengeteg kül- és belföldi kiállításon szerepeltem. Vándorolnak a dolgaim, gyűjteményként, a minisztérium kiküldi őket különböző nemzetközi bemutatókra; díjakat nyertem... — *A díjaknak örülsz?* — Igen.

Szép, tiszta, világos műteremlakásban ülünk. A falak fehérek; pálmák, dísznövények zöldjéből villan ki ez a fehérség. Fegyelmezett, jól formált rend vesz körül. Őszintén szólva Gorej Jánostól sohasem vártam ehhez hasonló rendet. (A lakást 1973-ban kapta a Művelődésügyi Minisztériumtól.)

— *Sokat dolgozol?* — Hajnali háromtól este nyolcig. — *A munkán kívül mit csinálsz még?* — Semmit. Nem járok sehova. A dolgom elfoglal. Tulajdonképpen az épségemet jelenti... *Sehova se jársz? Moziba, színházba?* — Nem, nem érdekel. — *Olvasol?* — Nem. Nem tudok olvasni, képtelen vagyok rá... — *Szóval hajnali háromtól este nyolcig dolgozol és nem csinálsz semmi mást...* — Így van. — *Nem érzed, hogy ez kibírhatatlan?* — Sokszor tervezem, hogy megyek valahová, utazok, pihenek, nyaralok... Gyerekkoromban nagyon szerettem az erdőt... Mennék, de nem sikerül. — *Miért nem?* — Dolgoznom kell. — *Miért? Pénzgondjaid vannak?* — Nincsenek. — *Hát akkor?* — Kicsi a teljesítményem, alig van pár dolog, amit megcsináltam. Kevés... — *Milyen értelemben kevés?* — Nem anyagi értelemben. De ennél a munkánál nem lehet elnagyolni semmit. Güzülni kell, mert az, amit csinálsz, különben szétesik. Sokszor hónapokig dolgozom egyetlen darabon. Muszáj éjjel-nappal dolgoznom, hogy ki ne nevessenek. — *Nem értem.* — Próbálom magyarázni: megvennék a dolgaimat akkor is, ha nem törekednék a tőlem telhető tökéletességre. Negyed annyi munkával ugyanennyit kereshetnék. De nekem ez nem megy. Érted már? — *Nem értem...* — Az ékszereim a külföldi kiállításokon nagy nemzetközi mezőnyben szerepelnek, ott kell nyernem. Nem engedhetem meg magamnak a leégést. — *Szóval a minőségért güzülsz?* — Igen. — *Ez az igény benned van, vagy kívülről jön?* — Csak bennem van. — *A siker érdekel?* — Igen. Nagyon. Ha ezüstöt csinálok is, és nem briliánst meg aranyat, mint a nyugati ötvösök, éreznem kell, hogy maga a munkám többet ér, mint az övék. Én mindent kézzel csinálok. Az, amivé az ezüst válik a kezem alatt, a legszemélyesebb tulajdonom.

— *Elégedett vagy?* — Mivel? — *Hát azzal, ahogy élsz.* — Nem. — *Mennyit iszol?* — Ciklikusan iszom. Ha befejezek egy munkát, akkor jó sokat. — *Hol iszol?* — Talponállókban. Itthon vagy egyedül sose. — *Szomorú vagy?*

A tétova arcban a szem a nyugalom sötét tava.

— Igen, sokszor vagyok szomorú. — *Miért?* — Tudom, hogy rendellenes az életmódom. Változtatni kellene. — *Elképzelhető, hogy tudsz változtatni?* — Elképzelhető. De ahhoz talán egy másik emberre is szükség volna... — *Ha találkozunk, mindig szóba hozod Rödit. Miért?* — Biztonságot éreztem mellette. — *Anyáddal találkozol?* — Igen. Sokszor feljön ide, főz... — *Mikor érzel most biztonságot?* — Ha dolgozom.

Kristóf Attila

SZABAD NÉPSZAVA
BUDAPEST, IX., Ülői út 21.

...zben

...park már megszépülve várja a tavaszt. A brigádvezető nem állhatta tovább. „Vigyétek a fenébe ezt a dögöt!" És vitték. A mosdó-tetem eltűnt.

Tévedtem. Kedd reggel újra találkoztam vele. Karriert csinált. Mert a parkból, ahol előbb-utóbb egy zöldellő bokor takarta volna el, a sarokra rukkolt. Főhelyre. A villamosmegállóhoz. A villamosra várás unalma egyszeriben elillant. A tétlen topogást felváltotta az okos szemlélődés. És a látvány buzgalomra serkentett. „Látja, ennek kicserélték a mosdóját, de én hiába könyörgök." „Milyen szép darab. Ilyet ma már nem csinálnak." Valaki kényelmesen rátette a csomagját is, és egy kis srác megpróbálta hasra billenteni. De a mosdó szilárdan ellenállt.

Úgy tűnik, péntek volt, amikor utoljára láttam. Igen, igen, szombaton, erre most biztosan emlékszem, már nem volt sehol. A villamosra várók egykedvűen néztek maguk elé. Senki sem szólt. Mintha ismerős távozott volna meghitt baráti körből. Egy megszokott, kedves ember. Néztem a csupasz lámpaoszlopot, és tűnődtem. Hová lehetett? Ki vitette el? A kukások csapata elégelte meg a látványt? Vagy erre járt valami nagyfőnök és felháborodott az illetlenségen? A mosdó pályafutása tehát bevégeztetett.

Hétfő reggel utam a kis grund felé vitt. Amolyan apró pihenőhely ez a kősivatagban. Pár összefaragcsált paddal. Ücsörgő öregekkel. Lábuknál bóklászó kutyákkal. A pöttömnyi tér még üres volt. Egyetlen látvány vonzotta csak a szemet. Hófehér teste villogott a kopott, szürke tűzfal tövében. A borús ég alatt. A mosdó volt.

Nem tudom, ott van-e még? És ha nincs, miféle kifürkészhetetlen utakra vezérli a sorsa. Vajon hány kilométert vándorolt, amióta egy napon elhagyta a házat, ahol szolgált. Kik cipelték, és hányan? Egyik portáról a másikra? Ötletek kavalkádja. Hová vigyük? Merre? Hogyan? „Most rögtön?" „Nem, jobb lesz éjszaka." Nekibuzdulás. Káromkodás. „Gyere, Laci, segíts már." „De nehéz, a szentségit!" „Odaviszszük, tőlünk jó messzire. Na, fogd már!"

Micsoda energiák duzzadnak bennünk, uramisten, micsoda energiák.

Megnyugvás

Földisztített terem. Jelszavak. Rég látott ismerősök. „Hogy vagy?" „Köszönöm!" Ünnepi beszéd. Múlt. Jövő. Hogyan volt. Miként lesz. Már mindenki a helyén. Fürkészi az arcokat. A kis Kovácsné most is milyen csinos. A nyavalyás. Hanem a Mérei, szegény, nagyon megöregedett. Hiába, ritkán látja. Nem csoda, ötfelé szórták szét a részlegeket. Esztendő is elmúlik, mire így összejönnek. De hát ez most nem fontos. Pénzt kapnak. Jutalmat. Ez a fontos. Gellei hívta. „Gyere el, Jolánka, érdemes." Ez a Gellei mindent tud. És ha tévedett? Akkor aztán fuccs a délelőttnek. Ráadásul még ki is nevetik, hogy beugrott. De lám, már olvassák is a neveket. Horváth, Hübner, Ilosvai... Most. Elhangzik az ő neve is. Igazat mondott a Gellei. Ó, de kedves fiú. A kis Kovácsné most feléje fordul. Rámosolyog. Na hiszen. Hehe. Ennek aztán jól elfuserálták a frizuráját. Még ez is. De szép délelőtt.

Emlék

Levél Stockholmból. Két bélyeg a borítékon. Az egyiken még az öreg király. Szemüveges, ráncos arc. Botanikus volt. Régész is. Polgár-király. Szerették. A másik bélyegen a tenger, és háttérben a város. Benne ama sikátor is, ahol két szembejövő nem fér el egymás mellett. Ott történt. Régen. A stockholmi jó barát, meg a fia mesélte. — Emlékszel, gyerek, tán nyolcéves lehettél akkor? — Igen, és ő jött velünk szembe. Köszöntöttük. Megemelte a kalapját, és ránkmosolygott. — És hogyan fértek el? — A király félreállt.

Csatár Imre

Utas és holdvilág

Hetvenöt éve született SZERB ANTAL

Elismerésre méltó teljesítmény, ha valaki hetvenötödik születésnapján elmondhatja, hogy íróként és irodalmárként úgyszólván minden fontosat elmondott, amit mondani akart. Há volna egy hetvenöt éves irodalomprofesszorunk, aki egymaga megírta a magyar és a világirodalom történetét, csodájára járnának. Hát még, ha ez az idős professzor számtalan tanulmánya mellett játékos, izgalmas és mélyen tartalmas regényeket is mondhat a magáénak.

Szerb Antalból azonban nem lett idős professzor. 1945-ben meghalt. Megölték. Magyar—német—angol szakos tanárként nem egészen két évtized alatt alkotta meg azokat az esszéket, amelyeket ma is a detektívregény izgalmával olvas érettségiző diák és egyetemista, orvos, tanár — minden irodalomkedvelő. Szerb Antal nevére az *esszé* jut eszünkbe, ez a sajátos átmeneti műfaj a szépirodalom és az irodalomtudomány között. Szerb Antal regényeiben, novelláiban is jelen van óriási műveltséganyaga, tanulmányaiban, irodalomtörténeteiben is a regényíró fantáziája, frappáns tömörsége és képi látásmódja.

Ma hetvenöt éve született. Budapesten és Grazban végezte iskoláit, bejárta Franciaországot, Olaszországot, egy évet töltött Londonban. És az irodalomtudományok fiatal doktora, aki jó néhány világnyelven színesen és érdekesen írt és beszélt — kereskedelmi iskolai magántanár lett 1928-ban. Pedig már a húszas évek elején feltűntek versei, novellái a Nyugatban, nem sokkal később tanulmányai is Stefan Georgéról, a magyar újromantikus drámáról, William Blakeről, Kölcseyről, Berzsenyiről, Vörösmartyról. Magyar irodalomtörténete 1934-ben jelent meg Kolozsvárott, még ugyanebben az évben a *Pendragon legenda* című azóta is népszerű regénye, néhány évvel később pedig talán legszebb műve, az *Utas és holdvilág*. Szatirikus színművét *Ex* címmel már csak halála után mutatták be.

Szerb Antal a Nyugat második nemzedékének reprezentáns alakja. Barátjával. Halász Gáborral ők alapították az esszéíró nemzedéket. A kultúra humanizmusával védekeztek a fasizmus terjedése ellen; azt remélték, hogy Európa sok száz éves hagyománya, amely az emberi személyiség kialakulásának története, megvédheti a tömeg tagjait a csordaszellemtől, a szolgalelkűségtől. Menekülők voltak, kialakítottak egy belső emigrációt, kelta meseerdőkbe és boldogságszigetekre, mítoszokba menekültek a valóság rémségei elől és a menekülés lehetőségét kínálták pályatársaiknak, barátaiknak, olvasóiknak, azoknak, akik később bajtársaik lettek. Naiv elképzelés volt, de Szerb Antal író volt, nem katona, vagy politikus. Thomas Mannhoz hasonlítható az a magatartás, ahogy Szerb Antal a fasizmus kihívására válaszolt. Emberi fedezetét — sajnos — halála adja meg: barátai felkínálták neki a menekülés lehetőségét, de ő nem szökött meg. Ugy érezte, nincs joga megmenteni az életét, ha barátját, Halász Gábort, és annyi más társát nem mentheti meg. 1945 január végén ölték meg Balfon, akkor, amikor Budapest már felszabadult, amikor csak néhány hét volt hátra a háború befejezéséig.

Tragikus sors, tragikus nemzedék. De az olvasók Szerb Antal műveiben nem a tragédiával találkoznak, hanem mosolyognak az idősíkok, valóság és a képzelet játékos tűzijátékán, megjegyzik egy-egy találó mondatát, mint *Világirodalomtörténetéből* például ezt: „minden reakció szükségképpen szellemellenes", vagy az *Utas és holdvilágból:* „Nem szeretem az olyan embereket, akik nem olyanok, mint más ember. Más ember is elég undorító. Hátmég az, aki nem olyan."

Pedig Szerb Antal valóban más volt. Különben hogyan is képzelhetnénk el, hogy egymaga írja meg a két irodalomtörténetet — anélkül, hogy bármiféle tudós pedantérián rajtakapnánk. Érdekes történeteket olvasunk, az irodalom regényét, az adatok lábjegyzetben — vagy ott sem — szerepelnek. Aki vizsgázni akar irodalomtörténetből, annak lexikonokra, kézikönyvekre van szüksége. Akit „csak" érdekel az irodalom, aki „csak" kíváncsi arra, milyen fák is nőnek az irodalom erdejében, az nem tudja letenni ezeket a szellemi útleírásokat.

Az *Utas és holdvilág* hőse, Mihály, polgári családból való szerény fiú, leélhetné az életét bajok nélkül, fiúként és családapaként, szolíd üzletemberként is. Csakhogy hívja a holdvilág, és a holdkóros nem tud a Holdnak ellenállni akkor sem, ha vesztébe rohan. Igy vonzotta Szerb Antalt a kelta meseerdő és a római farkasszoptatott ikerpár, a rózsakeresztesek titkos társasága és Rimbaud örökfiatalsága. Igy léptetett fiatal halála felé olyan szellemi kalandokon át, amelyeket most már mindenki átélhet újra. A holdvilág minden szépségét a holdvilág veszélyei nélkül.

(kartal)

*

Emléktáblát avattak fel pénteken a II., Vöröshadsereg útja 81. számú házon. Ebben az épületben lakott több mint négy évtizeden át Szerb Antal. Az írószövetség nevében *Keresztury* Dezső mondott beszédet, majd megkoszorúzták az emléktáblát irodalmi, művészeti és társadalmi intézmények képviselői. A koszorúzási ünnepségen részt vett Szerb Antal özvegye is.

HUNGAROTON MŰVÉSZLEMEZ-AJÁNLAT

VIVALDI KÓRUSMŰVEK

Credo — Glória — Beatus vir — Lauda Jerusalem
Budapesti Madrigál Kórus
Liszt Ferenc Kamarazenekar
Vezényel: Szekeres Ferenc

SLPX 11 605 **Ára: 60,— Ft**

SCHUMANN

B-dúr szimfónia, Op. 38 „Tavaszi"
Genovéva — nyitány Op. 81.
Pécsi Filharmonikus Zenekar
Vezényel: Breitner Tamás

SLPX 11 735 **Ára: 60,— Ft**

DVORÁK

E-moll szimfónia Op. 95. „Új világ"
Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara
Vezényel: Medveczky Ádám

SLPX 11 785 **Ára: 60,— Ft**

KODÁLY ZOLTÁN

Duo Op. 7. Epigrammák
Három Bach korálelőjáték gordonkára és zongorára
Komlós Péter, Banda Ede, Kovács Béla,
Zempléni Kornél, Fellegi Ádám

SLPX 11 559 **Ára: 60,— Ft**

Gorgberger (?) Eduard

geb. Maraschitz in Ungarn

Maler 1860

Bècsi akadèmia

1880-81. jhi zy

Mitteilungen der Anthropologischen
Gesellschaft in Wien V. 57.

Szűts Béláné

G. Ny. Gorelov: M. Gy. Gusztárov, a Sarló és Kalapács-gyár kiváló acélolvasztója és brigádja (1949)

Szovjet Kultura, 1954. január

VI. évf. 1 sz.

M. O. K.

SORG Antal kőművesmester

A Budakeszi út 26. sz. ház a kibővítése (1903.)

Budapest műemlékei II. Bp. 1962. 541. e.

Gorej János iparművész

Az Iparművészeti Múzeum π. kiállításon szerepel munkája, Tekszerei.

Vadas József: Magyar mai iparművészet

Kritika, Budapest, 1975. márc.

Gorej János, iparművén, ötvösművén

Erfurtban szerepel.

—: Külföldi Kiállítások Magyarországon, magyar Kiállítások Külföldön 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. júl. 13.

Gorej János
ötvös

„Ékszeres" (repro)

Bereczky Loránd: Az ipaművészet feladatai és...
Művészet, 1974. július – 33 lap

Gorej János ötvös

Művei szerepelnek az Iparművészeti Múzeum dísztermében rendezett kiállításon, amelyen a torontói világkiállítás magyar iparművészeti anyagát mutatták be.

Magyar Nemzet 1973 augusztus 17
4. old

Gozej János

Ezzerei szempelnel az
Iparművészeti Múzeum „Mai magyar
iparművészet I." a Vállításon

Magyar Nemzet 1972 november 6
12. old.

Gorej Tamás

Ékszermunkával szerepelt a Mai magyar iparművészet c.
kiállításon az Iparművészeti Múzeumban.

Szelényi Péter: Mai magyar iparművészet; Ipari Művészet, 1972/6.sz. 18.l.

Gorej János

Függő

Ipari Művészet, 1972/6. sz. 16. l.

Gorej János

Czústmyakék, archát Zövel, 1970.
17 cm, repr.

Mai
Magyar Iparművészet I
Az Iparművészeti Múzeum Kiállítása, 1972.

Gorej János

Ernst Markötő, holdkövel, 1970.
6 cm.

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása
1972

Gorej János

Ezüst nyakék, zafír kövel, 1968. 21,5 cm
—"—, archát kövel, 1970.

Mai magyar iparművészet I.
Az Iparművészeti Múzeum kiállítása
1972.

Garej János Ötvös
Szerepel az Ékszer '70 c. Tárlatom

Vadas József: Ékszer '70

Élet és Irodalom 1970 XII. 12

Gorej János

Rézifestési textilje a

Hotel Duna Intercontinental Belleone

éttermében.

Hoppan Manset 1970 január 14

5. old.

Gorej János

A Hotel Duna Intercontinental
bekerne éttermében textil műve van (cm²)

Imre Béla: hűvészeti remek művek

Kisalföld 1970 I. 13

Gosej János

Kéri festésű textiljeik vannak a Bellevue-étteremben (Duna-Intercontinental)

Márta Sárvári: Duna-Intercontinental – ein Kunstausstellung

Budapester Rundschau 1970 I. 30

MDV

Go rej János
ötvös

Resit vett a Műegyetemi
Diákotthonban rendezett
tanfolyon.

Kocsogh Ákos: Téli kerónika
Művészet, 1967. április - 38 lap

MDK

Gorej János

Kiállitási hir

Északmagyarország 1967 dec.13.

Budapest, 19

Gorej János
szobrász

M.D.K

A Fiatal Művészek Klubjában
állította ki műveit.

Kozogh Ákos: Márciusi krónika
művészet, 1965. június - 35 lap

Gorej Jairus

Gorej Jairus irléses nyakékei-
vel, gyűrűivel szerepel a tár-
laton.

Kocsagh Ákos: Ötvösök és fémművesek Miskolcon.
Népszava, 1976. november 12-i oldal.

Gorey János
ötvös

M.D.K.

Rér-vas-fém kompriácíga
szobadísszé alakítva szerepel
a tarlatan.

P. Brestyánszky Ilona: Fémplasztikai kiállítás.
Művészet, 1967. október - 16 lap.

M.D.K

Gorej Jacinos

formatervező újszerűvész

Az ipari formatervező három célt tart szem előtt a használhatóság, szépség és olcsóság elvét.

Zsigmondi: Sklet és szakértelem

Nők Lapja, 1967. okt. 14-15 lap

M.D.K.

Gorej János
formatervező iparművész

Működési területe széles. Orosi műszerekhez készít. Műszerut külföldön is ismerik. Ekszerut az Állami Pénzverő elfogadta egy 23 darabból álló kollekció gyártására.

Tsigmondi: Ihlet és Szakértelem.
Nők Lapja, 1967. okt. 14-15 lap

Gorgias János

id. és ifj

l. brassai ötvös

Batthyaneum

I. 52. l.

T. 1473.

vidék előterében ~~xxx~~ altiszt közül az utóbbinál puska van.

Insurgens
ogság.
Insurrections-
nterie.

: 18.7 cm.

90-23.

Gorgias András

otv.

l.

Kőmagyötvi;

236. Sz.

Gorgias András, ötvös. 1652—57-ig Kreisch Gáspárnál (l. o.) töltötte apródéveit. A brassai ötvös czéh 1672-ben avatta mesterré. 1691-ben még élt. Művei közül egy patena a brassai fekete-templomban napjainkig fennmaradt.

Gyárfás Tihamér: Régi brassai ötvösök. *Erdélyi Múzeum.* 1908. 382. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 118, 224, 316. l. (Mesterjegye közölve.) — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 22. l.

Gorgias János (Hans), az idősebb, ötvös. A XVII. század első felében Brassóban működött. 1612, 1614—16, 1618, 1623, 1624 és 1628-ban czéhmester volt. Meghalt 1647 szept. 19-én.

Batthyáneum. Brassó, 1911. I. 52. l. — *Gyárfás Tihamér:* Régi brassai ötvösök. *Erdélyi Múzeum.* 1908. 383. l. — *U. az:* A brassai ötvös czéhmesterek könyve. *Századok.* 1909. 235, 236. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 78, 100, 319, 321. l. — *Müller, Friedrich:* Zur Geschichte der sächs. Goldschmied-Zünfte. *Sächsischer Hausfreund.* 1865. 40. l. — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 21. l. — *Roth, Victor:* Geschichte des deutschen Kunstgewerbes in Siebenbürgen. (Studien zur deutschen Kunstgeschichte.) Strassburg, 1908. 77. l.

Gorgias János (Hans), az ifjabb, ötvös. Az előbbinek fia. Atyjánál tanult, aki 1624-ben szabadította fel. 1630-ban lett mesterré. A pestisjárvány alkalmával Brassóban húnyt el 1647 okt. 25-én.

Batthyáneum. Brassó, 1911. I. 52. l. — *Gyárfás Tihamér:* Régi brassai ötvösök. *Erdélyi Múzeum.* 1908. 383. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 49, 106, 319, 321. l. — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 21. l.

Gorgias J á n o s, ötvöslegény. G. András (l. o.) fia, kinek műhelyében 1686—91-ig tanulta az ötvösséget.

Gyárfás Tihamér: A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 53, 61. l.

Gorgias, Johannes (Hans) Nr. 151

Er lernte bei seinem Vater HANS GORGIAS bis 1626. 1630 wurde er Meister, aber sein Meisterstück wurde von der Kronstädter Zunft nicht anerkannt. Zwei Lehrlinge sind von ihm bekannt. Mehrmals wurde er in Strafe genommen. Er starb am 24. März 1678.

Schätze 1991

KISFALUDY-TÁRSASÁG.

Titoknoki jelentés a Kisfaludy-Társaság $184^{6}/_{7}$-ki munkálatairól, jutalmairól és pénztára mibenlétéről (*vége*):

A pénztár állapota volt következő:

Bevételek:	arany	for.	kr. peng.
I. Pénztármaradék 1846. febr. 7-röl készpénzben	1.	511.	28.
II. Kamatokban befizetve lön	—	164.	24.
III. Almanach-Társaság ajándéka	—	250.	34.
IV. Nemzeti szinház előadási segélyzése . . .	—	152.	45.
V. Pártoló tagok segédpénzeiből:			
1. Gróf Dessewffy Virginia	—	4.	
2. Prof. Venczel Gusztáv	—	4.	
3. Prof. Vass József	—	4.	
4. Prof. Horváth Mihály (két évre) . . .	—	8.	
5. Lugossy József	—	4.	
6. Boronkay szül. Vass Klára	—	4.	
7. Richter Aloiz	—	4.	
8. Stockinger Móricz	—	4.	
9. Lugossy József adománya	1.	—	
VI. Marczibányi Lajosné, szül. Motesiczky Vincentia dijazási alapitványa	12.	—	—
VII. Császár Ferencz dijazási gyüjteménye . . .	12.	—	—
Összes bevétel	26.	1115.	11.

GOSCH, Friedrich, pozsonyi asztalosmester,

F.G.,bürgerl.Tischlermeister,
† 56 éves korában,
1845 máj.4. [1845, 443 l.]

Pr.Z.

Gorgias T a m á s, ötvös. G. János, az idősebb (l. o.) fia. Atyja szabadította fel 1626-

ban. 1630-ban lett mesterré Brassóban. Meghalt ugyanott 1678 máj. 24-én.

Gyárfás Tihamér: Régi brassai ötvösök. *Erdélyi Múzeum.* 1908. 386. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 49, 106. l. — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 21. l.

Gorgias Tamás

GORIG l. György.

MDK

Gorhárd Zsigmond

/balatoni pohár/

Balatoni Társ. 3. N.Szal. 393.kiáll. 1928.ápr. 24. 1.

MDK

Gorhardt Alajosné

Kéokiállitások megnyitása. Vas. Ujs. 1898. 51.sz. 897. l.

Gorka Focht Géza

keramikusművész kiállítása

Ferencz István Kossuth-díjas építész megnyitója

Tisztelt Hölgyek és Urak!

Tisztelt Gorka Baráti Társaság!

Ma Gorka Focht Géza keramikus önálló kiállításának megnyitóján Verőce városa bemutatja a művészt mint a Gorka család harmadik generációs alkotóját
Alkotásain kívül elhozta azt az emberi eleganciát, amely megjeleníti a tiszta alkotói véleményt a világról anélkül, hogy megfeledkezne az átörökítés tiszteletéről, s ne vigyázna a továbbadás misztériumára.
Ezt a felrajzolt harmonikus képet tetten érhetjük mindannyian, ha szemléljük munkáit , ha elidőzünk tekintetén, termetén, úgy, ahogy itt mellettem áll.

Most köszöntöm az Alkotót

Ismeretségünk rövid időre nyúlik vissza. Mégis olyan, mintha régóta ott lenne emlékezetem ősrégi képeiben, hiszen szüleit, Líviát, Gézát évek óta barátaimnak tudhatom. Köszönet érte mindkettőjüknek. Beszélgetéseink alakalmával oly ember benyomását keltette bennem, aki a helyén áll, világának kormányosa.
A családi filozófia szerint ő is bizonyára „Oszthatatlan"
A maga Ura!
Maga ura akkor is ha társalog, ha birtokán sólymot kémlel a magason, ha biliárd asztalán eltéríti azt a golyót, amely keresztállásával megzavarja azt a világképet, amit ifjú kora épít.
Építkezik akkor is, amikor korongol.
Mi is történik ilyenkor?
Filmre írt kicsi élettöredék.

Kinn szemerkél elültek a gyöngytyúkok. Felnyílik a nagy műhelyajtó, vizes kéz nadrágba töröl, homlokot söpör, majd korongho z ül. Az lassan megindul, perdül az agyagtest – szorítás emelkedés – terülés – majd újra emelkedés. Kezek, szellem hol kívül hol belül. Bentről a boltozat szédítő magassága borul az üresség íveire, majd kinn hüvelykujj húz parány napkarikát.
A kezek elemelkednek, a korongolt test kiforog, a törékeny test megáll.
Mintha még néhányat lélegezne s aztán örboltozatában megadja magát.
Megtestesül benne az alkotói életarány. Pont annyi s nem több.
A lélekrezdülések nyugvópontra kerülnek, s a figyelem elidőz a kis katedrális feszülő ívén, pihen az őstestet.
Ekkor jő a mozdulat
a kéz át és bemetsz.
Az arcél átformálja az időtlent, s ekkor még olykor
mosoly is húzódik a kemény férfiarcra.
Majd lassan feláll az ördögi körhajtó masináról, közben színes mázak szivárványa szökik át az éteren. A kemence gőlem már csak szikrára vár.

Az eső eláll verőfényben csillognak a cseppek. Kezét törli, majd kiskacsáit eteti s azok hápogó zsinatában újra gyökereztet i magát a természet örökkévalóságában.
A nap az égen továbbfordul.

Ezt a kisfilmet azért merészeltem az alkotóról a legenda síkjára emelni, mert eljött az idő amikor megpillantottam munkáit kisorjázva biliárdasztalán otthonában.

Oly erős volt a kép s váratlan hogy önfeledt örömömben kérdéseket indítottam útjára.

- Egy emberi teljesség ilyen is lehet?

- Ez a hallatlan elegancia csak úgy jön?

- Mit tett a nagyapa az édesanya és az édesapa?

- Ez a generációs erő mely harmadjára is emelkedik?

Igen Gorka Focht Géza két óriásfa lombkoronája mellett szálegyenesre nőtt, oszthatatlan lombkoronája alatt gyermekeiben zsendíti a tehetséget, leányában mozdul fiatal hajtásként a keramikus jövő.
Erre a belső családi erőre gondolok amikor a tudás apáról fiúra szülőhelyre és hazára száll. Ez nem csak személyes és családi kincs, ez nemzetvagyon. Ez az elfelejtett magyar tulajdonság, ami kínálja mindannyiunk emelkedését.

Tisztelt Gorka Baráti Társaság!

Most kell igazán átérezni a Duna karolásában, Verőce ölében, a Gorkák barátságával a tennivalók sokaságát. A teendők nagyok, nem ijesztőek, sőt inkább barátságosak.
Mindössze elegendő érezni azt, hogy azok a nyomok amit ma itt hagyunk a kert füvén az mélyíti e hazában összetartozást, kincseinket nem tovaviszi a Duna, hanem Verőcénél partjára rakja.
Ehhez adjon itt ma új lendítőerőt ott fönn a kiállítás melynek zöld életmezején a termő ág sok színes korongolt virága nyílik.

Ezek Gorka Focht Géza kerámiák

2008. június 14.

Gorka Iocht Giza

GORKA GĘZA

Gorka Gézáról – mai szemmel

■ *Gorka Géza* keramikusművész száz évvel ezelőtt született Budapesten. Az Iparművészeti Múzeum Üllői úti palotájában, a központi üvegcsarnokban ez év március 25-étől június 26-áig volt az életművét felelevenítő kiállítás. Ez alkalomra a múzeum megbízásából a Szelényi Ház 140 oldalas kiadványt is megjelentetett, 90 színes és 140 fekete-fehér képpel, magyar és angol nyelven. Verőcén, a Kerámiamúzeumban, Gorka Géza egykori otthonában június 17-én nyílt meg „Három nemzedék" címmel az apa és a leánya, *Gorka Lívia,* valamint unokája, *Focht Géza* kiállítása. Szeptemberben a televízió is megemlékezett Gorka Géza születésnapjáról.

Az 1971-től, halálának évétől eltelt közel negyedszázad alatt nagyot fordult a világ, s benne a kerámia divatja, ezért különlegesen tanulságos volt számomra a kiállítás rendezése közben megismerni tárgyait, keresni bennük hallatlan népszerűségének titkát. Érdekes volt a művek és az életút közötti kapcsolatokat kutatni – bár sok volt az adat, kevés volt a támpont. A kiállítások tárgyilagosabbá tehetik az életműről alkotott jelenlegi képet.

A kezdő évek, a nógrádverőcei Keramos Rt.-nél néhány „népies" és „urbánus" art deco modellel kedves kuriózumnak bizonyult. Figyelemre méltó, művészi teljesítményt Gorka az önálló műhely felállítása után nyújtott. Itt készültek az egyedi, szignált, datált művek, különleges, redukáltan égetett, fémlüszteres vagy kristályosodó, magastüzű, megfolyó színes mázakkal, erőteljes, kifejező mintázással, dekoratív expresszivitással. A világválság évei nyilván nem kedveztek az ilyen igényes művészkerámiáknak. 1932 és 1936 között gipszformában kézzel sokszorosított, készen vett mázzal leöntött dísztárgyakat készített. Ez a „klónozott art deco" világ vidám, szögletességével is sima, jó ritmusú.

A közönség is megtanulta, hogy ez a „modern kerámia". 1937 és 1942 között a „díszletező", a „mímes art deco" a művész új korszaka. A valóságos és az elképzelt, a vágyképekben élő magyar kultúra jellemző díszítményeit alkalmazza. A habánosat éppúgy, mint az úrihímzésre, a finnugor mondákra emlékeztetőt. Ekkor készültek legszebb stilizált rajzolatú mázfelületei is. Bár az 1994-es kiállításon a háború utáni, a budapesti Zsolnay gyárban és az újraindult Gorka-műhelyben készült művek külön vitrinben álltak, az előző „fénykort" szervesen folytatták. Az 1950 és 1955 közötti tárgyak váltak merevebbé, sápadtabbá. Majd a szorongás színes formái után az ötvenes évek második felétől a kirobbanó „Gorka-revival", lendületes, aszimmetrikus formákkal, intenzív színekkel, derűs mázjátékokkal. A hatvanas években az újra nagyvonalú, puha, természeti formák, harmonikus színek, léptékükben megnövelt tárgyak, Gorka Géza hosszú alkotó éveinek legutolsó művészi állomását képviselték.

„Az oszthatóság és oszthatatlanság kérdése kísérte végig apám, majd mindkettőnk életét. Közel ötven éven át ez a viták témája a két azonos foglalkozású családtag között" – emlékezik vissza Gorka Lívia, mindkét emlékkiállítási kiadványban megjelent írásában. Valóban, életművét, sikerét, személyes stílusát nem részekre osztani, csupán elemezni érdemes.

Tény, hogy Gorka Géza a modern magyar kerámiaművészet legáltalánosabban ismert személyisége volt. Az is tény, hogy az volt a II. világháború előtt is, bár erről a későbbiekben csak hangsúlytalanul be-

Gorka Géza: Faunfej, 1929

1994/5

Fedeles serleg, zergefigurával, 1931–35

széltek. 1927 és 1943 között egyszer már felívelt a pályája, éppúgy állandó és díjakat arató szereplője volt a hazai, majd nemzetközi kiállításoknak, munkáit éppúgy vásárolták itthon és külföldön, mint a mai néző számára ismerősebb, 1955 és 1970 közötti időszakban.

1942-ben a legmagasabb szakmai kitüntetést, az Állami Iparművészeti Aranyérmet nyerte el. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat által rendezett Első Országos Kiállításon külön teremben, 120 válogatott műtárggyal összegezte (akkor) negyedszázados munkásságát. A második pályaív során a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze kitüntető címet kapta 1959-ben, a Kossuth díj II. fokozatát 1963-ban, majd 1969-ben a Munka Érdemrend arany fokozatát és 1970-ben, Pécsett a II. Országos Kerámia Biennálé nagydíját.

A nagy hagyományú Országos Iparművészeti Tanácsot úgy meg lehetett szüntetni, hogy máig nem támadt fel, az 1942. évi, elsőnek nevezett országos kerámiai seregszemle is csak 26 év múltán indult újra a pécsi biennálék sorával, de a nagy világégés és a politikai földcsuszamlás után Gorka Géza már az ötvenes évek közepén talpra állt. Még az államosítási hullám előtt felszámolt kisüzeme helyett (két egykori alkalmazottjának alkalmi segítségével) műteremszerűen működő, egyéni műhelyben alkotó művész lett. Önálló, független maradt – a kötelező kollektivitás időszakában! Legszebb munkáit újra gondosan elrakta házi múzeuma számára, mint egykor, a háború előtt.

Az ostrom alatt összetört műveinek cserepeit nem lehetett összerakni, de sikerült újraalkotni azt, ami elveszett. *„Az elvonuló felhők felett mindég kék az ég"* – írta fel 1946-ban, Lux Alice-szal közösen készített, zodiákus jegyekkel díszített táljára. A nélkülözés és mellőzés reászakadt évei után is – amint újra oxigént kapott – képes volt folytatni ott, ahol abbahagyta. Képes volt arra, hogy önmaga tradícióját újraalkossa, folytassa.

Az 1942 körüli magyaros tárgyak és az 1954-ben készültek szépek voltak és maradtak, nem érződik rajtuk, hogy megrendelőiknek mindig mást jelentettek.

A vastag cseppekben összeugró, megfolyó, repedező mázak játéka 1938–1942 körül éppúgy elbűvölte a nézőket, mint 1958 és 1962 között. Akkor anyagszerű eleganciát képviselt, utóbb bátor modernizmust. Az újraalkotó szívósság volt Gorka Géza sikerességének előfeltétele a húszas és az ötvenes években egyaránt. Hiszen csak a túlélőkből állították össze a modern magyar kerámiaművészet megteremtőinek mítikus triászát. A hatvanas években ködösen kirajzolt szakmatörténelem tapintatosan hallgatott *Jakó Gézáról* vagy *Borszéky Frigyesről, Zilzer Hajnalkáról* és sokan másokról.

Harmóniateremtő képessége volt személyiségének és művészetének másik erőforrása. Gorka a művészeten kívüli követelményekkel bőven terhelt időszakokban is képes volt arra, hogy a megrendelői igényeket a belső időtlen igényességgel hozza összhangba. Bár sok szólam válto-

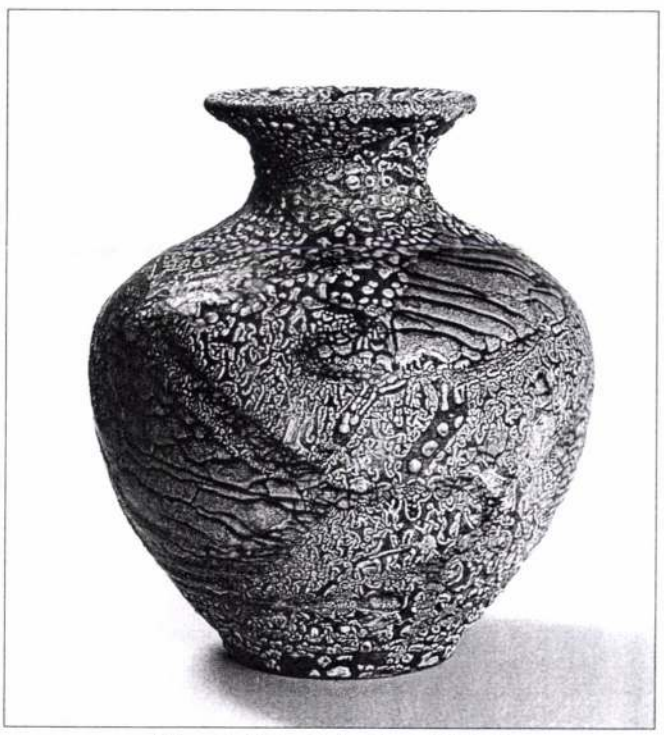

Váza, törtfehér mázdíszítéssel, 1936–38

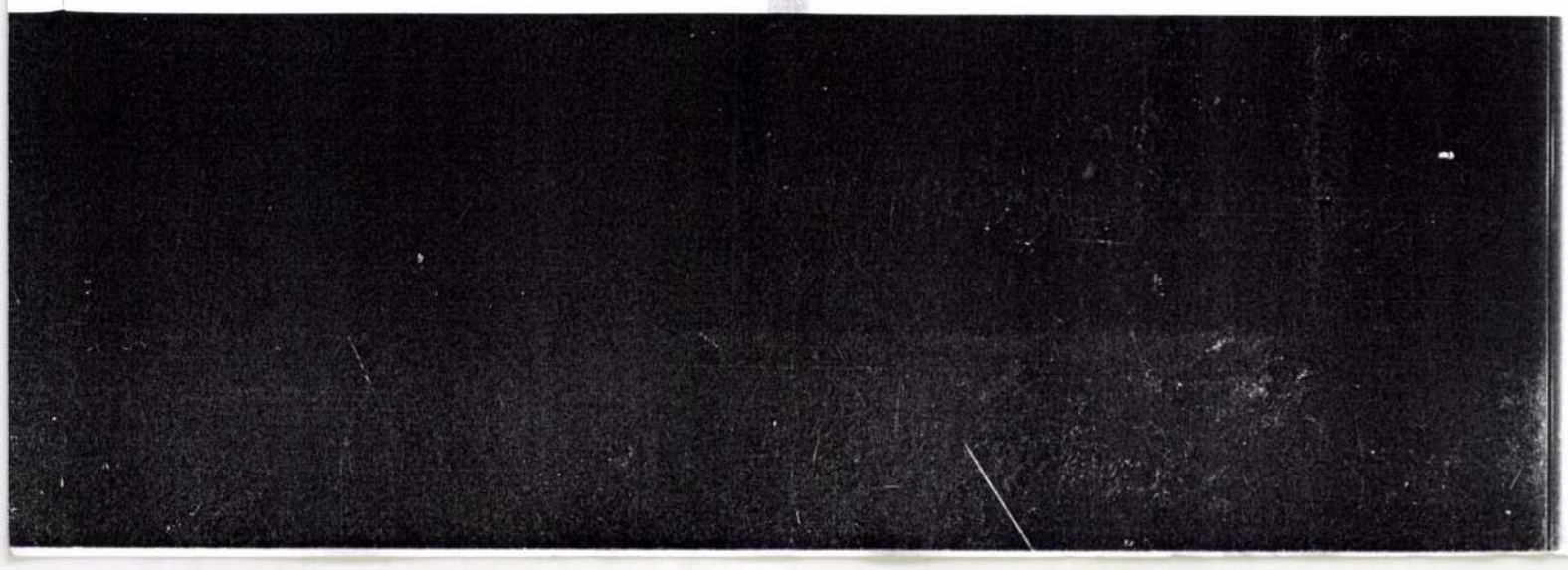

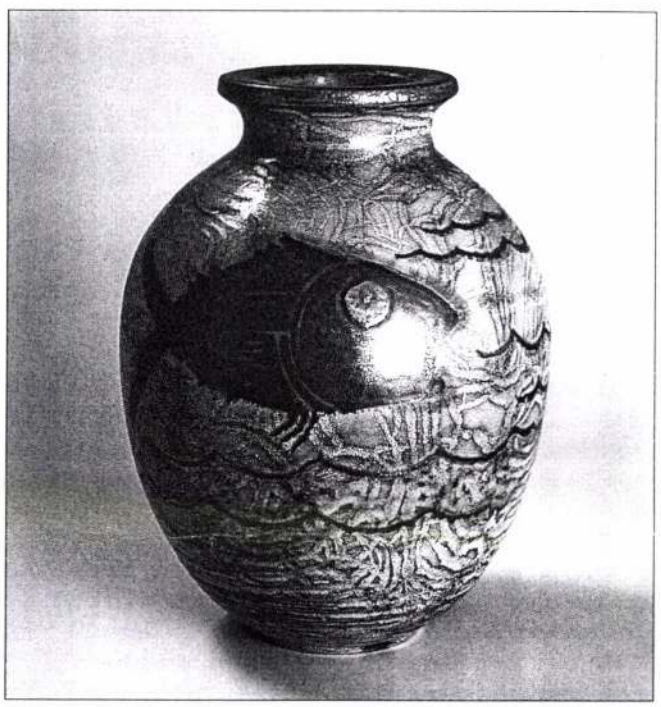

Váza, aranyhalmotívummal, 1938

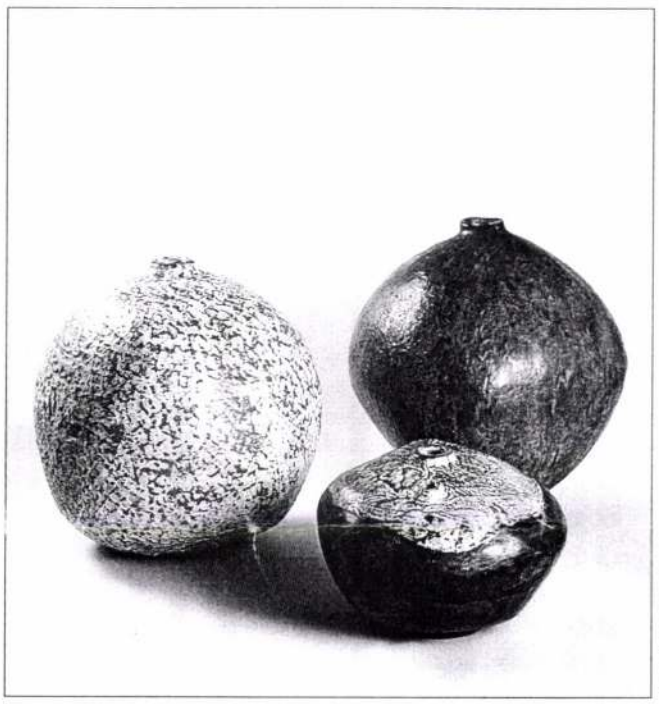

Vázák, 1962–64

Foto: Szolnyi Károly

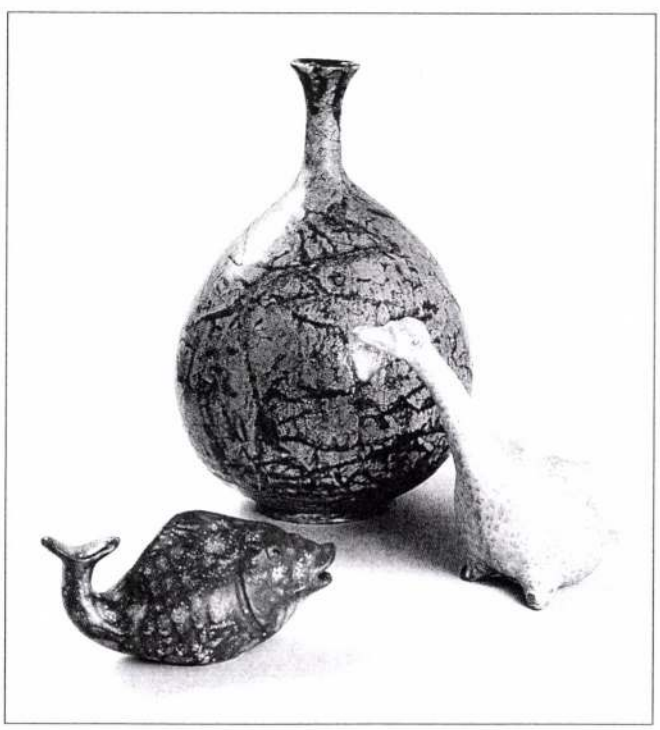

Hal, kerámiaplasztika; váza, kobatök formával; liba, kerámiaplasztika, 1957–58

zott a kül-, a bel- és a kultúrpolitikában, nem váltott, vallott színt, hanem azon volt, hogy létrehozhassa, amit akart. Nem akart túl sokat. Nagyságának harmadik összetevője az az önkorlátozás, amellyel pályája kezdetétől megmaradt az otthont díszítő tárgyak szűkebb világában. Feltételezem, nem szerénységből tette. Nagyon is bízott önmagában, és képes volt magát másokkal is elismertetni. Saját művészetének választott szerény terrénumot. A világfelforgató 20. században az iparművészet 19. századi nagy teoretikusainak igazságait követte: „Schmücke dein Heim" – díszítsd otthonodat – írta *Jakob von Falke. William Morris* pedig arra tanított, hogy egy kerámiaváza akkor is maradjon kerámiaszerű és vázaszerű, ha díszítés céljára készítik. Gorka olyan magától értetődő dolgot akart csinálni, amelynek szükségességét nem vitathatta el tőle senki, semmikor. Egy váza az asztalon. Egy tál a falon. De huncut módon az ilyen semmiségbe beletette azt, ami a mesterséget művészetté varázsolja.

Ez a képessége volt a legfontosabb. A földből vett anyagok és a tűz találkozásakor végbemenő változások, a megszilárdult képlékenység és az alkotóelemeket külön-külön láttató összeolvadás – egy életen át elbűvölték. Sokan és sokat írtak már Gorka Géza mázairól. Valóban, stílusának legjellemzőbb eszközei. Személyes életszemléletét, stratégiáját testesítették meg. Az egymás fölötti, egymáson átütő rétegek azért repedeznek meg, ugranak össze, mert nem férnek meg egymással. De még szebbre forrasztja őket össze a rájuk következő réteg, vagy a repedéseknél kivillan az eredeti szín. A „mázhibák" révén elérte a tökéletességet – legalább egy dísztárgy illúziókeltő felületén.

Csenkey Éva

Három nemzedék

Gorka Géza, Gorka Lívia, Focht Géza

■ Kiállítás nyílt abban a házban, ahol a dinasztiaalapító élt és alkotott, ahol az apa szerető-követelő, lányát társként nevelő közelségében Gorka Lívia személyisége formálódott, ahol az unoka először kóstolgatta – szó szerint – az agyagot, s fúrt lyukakat nagyapja frissen korongolt edényeibe.

Nem nagyon gyakori, hogy egy család három nemzedéke alkot a művészetnek ugyanannak a területén, az meg biztosan egyedülálló, ahogyan a Gorka-dinasztiában öröklődött a mesterség. Sem a leány, sem az unoka nem szülőjétől tanulta az agyaggal bánás mesterfogásait. Amit örököltek, az a feladat volt, az igényesség arra, hogy a megkezdett úton önállóan kell továbbmenni új, ismeretlen tájak felé.

Gorka Géza a saját maga teremtette, öntörvényű művészetről – Gorka Lívia visszaemlékezése szerint – azt mondta lányának: *„Eddig jutottam, menj tovább!"* Ezt azonban akkor mondta, amikor Lívia – a tudta nélkül, titokban letett fazekas-mestervizsga után – már a kollégája, keramikustársa lett. E mondatban az a ritka szülői-emberi és művészi tartás sűrűsödik, amely nem akarja saját képére formálni utódát, hanem segíti őt az önállósulás, az anyaggal való küzdelem, a kísérletezés, az új keresésének mindennél izgalmasabb útján.

Gorka Lívia művei nem az otthonok díszítésére vállalkoznak, nincs cél-

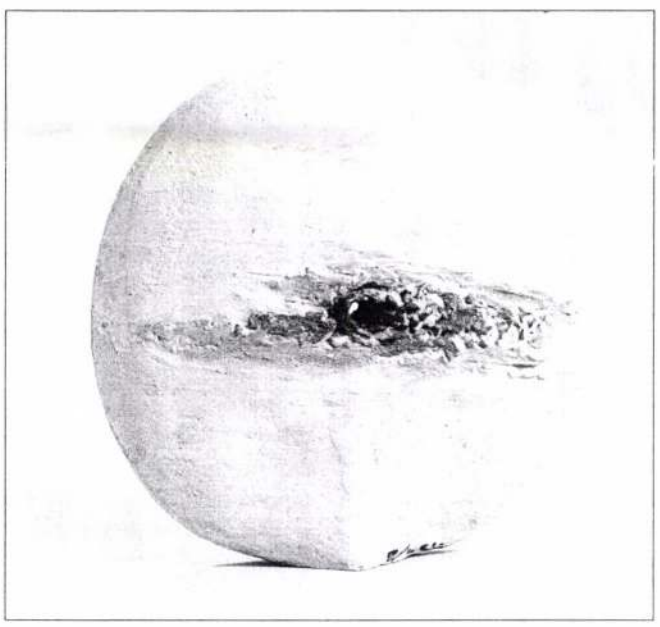

Fotó: Szelényi Károly

Gorka Lívia: Harmóniában (szemcsés kőagyag)

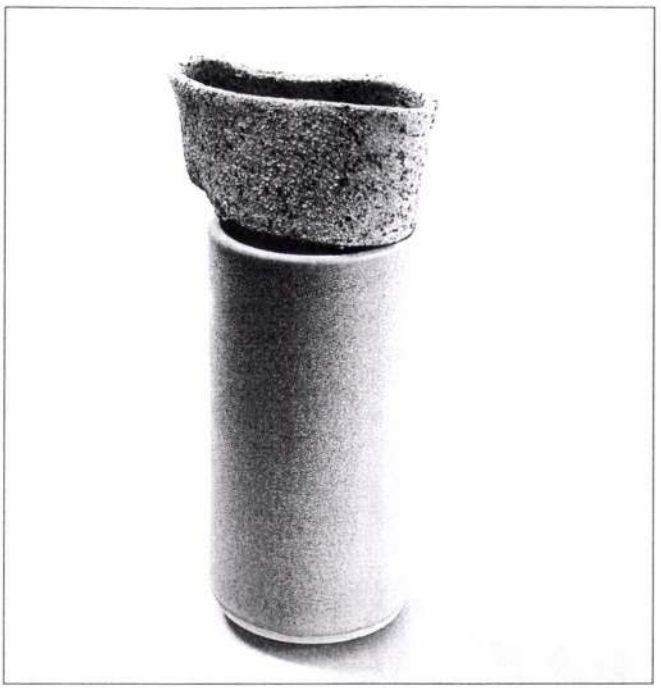

Focht Géza: Váza (sima és durva kőagyag)

szerű rendeltetésük. Témájukat a makrokozmoszból veszik – Andromeda, Föld, Nap, Napkelte –, vagy a természet törvényeit, láthatatlan történéseit – Hasadás, Szárnyalás, Sejt, Harmóniában, Megállva, Repülve – formázzák. Csigáiról, madarairól a legszebb fotók a szabadban készültek, repülő madarainak igazi háttere a végtelen ég, hosszú lábú gázlómadarainak a köves vízpart. Anyaguk magas hőfokon kiégő samottos agyag vagy kőagyag, az égetés során elválaszthatatlanul szervesülő fémekkel, oxidokkal, nyersmázakkal. Nem a szabályos formákat követelő korongon készültek, hanem puszta kézzel, amikor semmi nem áll az alkotó és az alkotás között.

A verőcei kiállításon Gorka Lívia művei a rendezők szándéka ellenére, technikai akadályok miatt kerültek a földszintre. Én úgy érzem, ez a véletlen elrendezés így jó, ha nem is a családfa rendjét követi. Mert e tárgyak itt vannak a legközelebb ihletőjükhöz, valódi környezetükhöz, a végtelen természethez.

Focht Géza a nemzedéki kiállítás katalógusába írt rövid vallomásában elmondja, hogyan indult saját művészi pályája. Amikor nagyapja meg akarta ismertetni a mesterség alapjaival, ő, a tizenkét éves gyerek egy vízi túra kedvéért otthagyta a műhelyt. A nagyapa csalódását látva – ő is titokban – határozta el, hogy egyszer „csak azért is" keramikus lesz. Mint a régi mesterlegények, vándorolva tanulta a szakmát, s mesterként ő is a kísérletező, kereső utat járja. Visszatért a koronghoz, vázákat, tálakat, edényeket készít, de anyaguk magas hőfokon égő kőagyag. Izgalmas felületet adó mázakkal kísérletezik, a sima mázas felületeket durva kőagyaggal egészíti ki. Önálló stílusában megőrizve, fel-felvillantva a nagyapai és az anyai formavilág elemeit, méltó résztvevője a három nemzedék kiállításának.

Lovag Zsuzsa

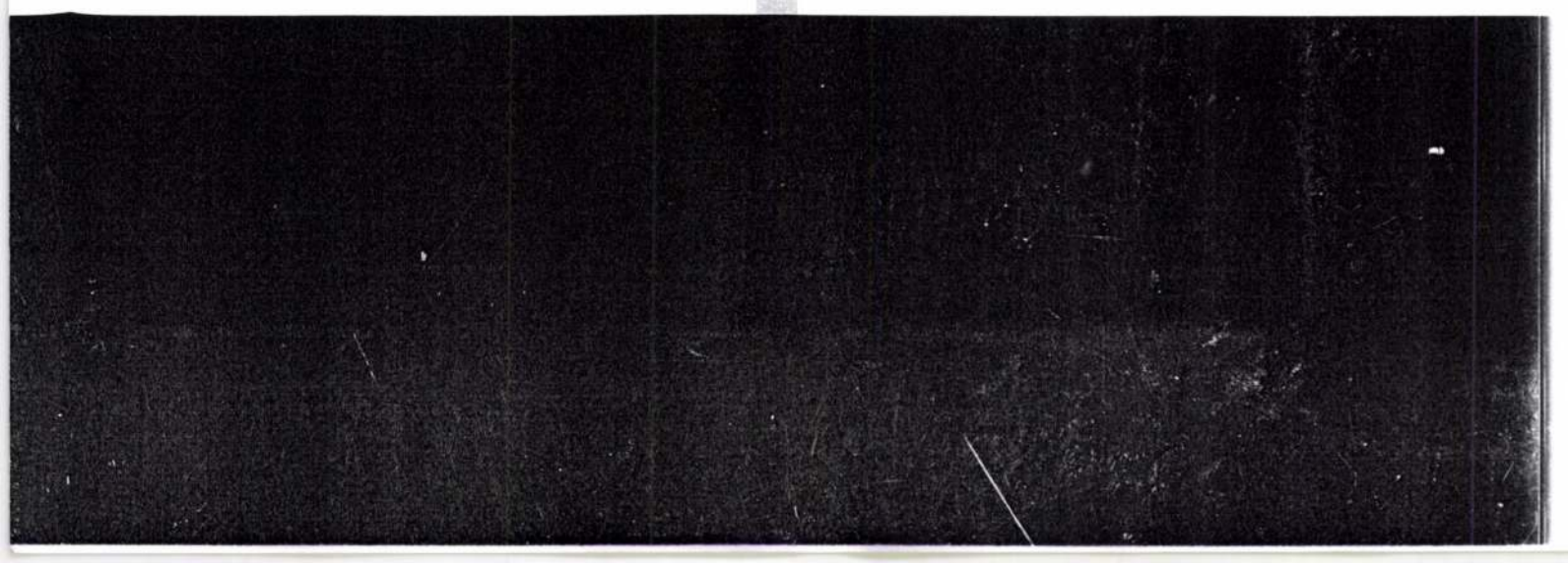

Gorka Géza

Gróh. iparművész.

1927 december 6, kedd

* **Karácsonyi kiállitás.** Jól sikerült, ügyesen rendezett kiállitás nyilt meg vasárnap délelőtt a Magyar Kulturszövetség és a Képzőművésznők Egyesületének helyiségében. Több szép iparművészeti tárgyat és csipkét láttunk. Kiemelkednek *Gróh* iparművész nógrádverőcei kerámiai munkái, színes, magyaros ornamensekkel. Elég jelentős eredményt mutat fel *Istvánffi* Gabriella, aki több képet állitott ki. A kiállitás tónusát meglehetősen zavarja az a pár vászonra kent olajfolt, amit tévesen „modern művészetnek" nevezünk. A kiállitás megszervezése *Ritoók* Emma érdeme.

Nagyvárad, 1927. dec. 6.

2

Nr. 1. Sprechstunden

Nur Freitag
1927 Jan. 7.

Gróh Géza

Górka

* **Hibaigazitás.** Beszámoltunk a *Magyar Kulturszövetség* karácsonyi kiállitásáról A kiállitó müvészek közül a nógrádverőcei kerámiai munkák készitőjének nevét tévedésből Gróh Gézának szedték. A kiváló müvész neve *Górka* Géza és kerámiai mühelyének révén sok elismerésben és dicséretben volt része.

8/IX 1927 m

Magyarság, 1927. dec. 8.

Gorka Géza és Lívia

PALETTA

A DUFLEX FÉNYKÉPTÁR kiállítása február végéig tekinthető meg, hétfő kivételével délelőtt tíz órától este hatig a gödöllői Petőfi Sándor Művelődési Központ galériájában (Szabadság út 6.).

LEONARDÓTÓL PICASSÓIG 3D-BEN címmel nyílt Steinhauser Teri kiállítása a biatorbágyi Faluházban.

A DUNA-ART FOTÓKLUB tagjainak, *Kasza Gábornak* és *Jakab Jánosnak* a kiállítása látható február 8-tól Érden, a Városi Művelődési Központ Fotógalériájában (Alsó utca 9.).

DIÓSDON, a Rádió- és Televízió Múzeumban (Kőbányai utcai Rádióállomás) a két elektronikus médium történetével lehet megismerkedni a kezdetektől napjainkig. Az állandó kiállítás hétfő kivételével tíz órától délután négyig van nyitva.

SZÍNHÁZMŰSOR

Bárka Stúdió: Filmklub (4). **Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban:** A vágy villamosa (7). **Budapesti Kamaraszínház Shure Stúdió:** Sóska, sült krumpli (fél 8). **Budapesti Operettszínház:** Funny Girl (7). **Buda Stage:** S.Ö.R. Shakespeare Összes Rövidítve (fél 8). **Holdvilág Kamaraszínház:** A három tökfej (fél 11, 3). **Játékszín:** Fekete Angyal (7). **József Attila Színház:** Légy jó mindhalálig! (6). **Kolibri Színház:** Hektor, a hőscincér (10). **Lézerszínház:** J.M. Jarre 3D (fél 8). **Madách Stúdió:** Egerek és emberek (fél 8). **Madách Kamara Színház:** Vacsora négyesben (7). **Merlin Színház:** Shopping and F***ing (7). **Merlin Színház Kamaraterem:** Sóska, sült krumpli (fél 8). **Pesti Magyar Színház:** My Fair Lady (7). **Radnóti Színház:** Máli néni (7). **Térszínház:** Tartuffe (7). **Thália Színház:** Jekyll és Hyde (7 – Musical Színház ea.). **Thália Színház Régi Stúdió:** W – munkáscirkusz (8 – Krétakör Színház ea.). **Vígszínház:** Bűn és bűnhődés (7 – Ditrói-bérl. 2. ea.). **Pesti Színház:** Bölcs Náthán (7 – Gombaszögi-bérl. 3. ea.). **Új Színház Stúdiószínpad:** A falunk rossza (7).

Péceli hál

Ez nem szamár, ez kerámia!

Három nemzedék művei a verőcei Gorka-villában

„Kerek száz esztendő három ember életét foglalja magába. Mindhárman keramikusok. Három különös tehetség, három magányosan dolgozó ember, akik öntörvényűen, a saját útjaikon járnak" – írja dr. Szabó Lilla művészettörténész a dinasztiaalapító Gorka Gézáról, lányáról, Gorka Líviáról és unokájáról, Focht Gézáról. Műveikkel legnagyobb mennyiségben Verőcén, a múzeummá lett Gorka-házban találkozhatnak az érdeklődők.

Míves munkák

Kevesen látogatnak el mostanában a verőcei Gorka-házba. Az igazgató *K. Németh Zsuzsanna* szerint talán azért, mert nem raktak ki útmutató táblákat; pedig a faragott oszlopos erkélyével magasba emelkedő villa nincs messze a vasúttól. A lejtős telket, melyre kovácsoltvas kapun vezet az út, tavasszal tulipánnal ülteti be a gondnoknő. Később a kerítés mentén az aranyeső is kivirágzik, de az ötszáz négyszögöl legkülönlegesebb díszei *Gorka Lívia* szabadtéri kerámiái. Hangulatos hely a Gorka-villa, amelynek falain belül három nemzedék kerámiaművészetének tanúja lehet a látogató.

A dinasztiaalapító „nagy öreg" Gorka Géza végakaratából, egy évvel halála után, 1972-ben lett múzeum a múlt században épült házból. Születésének századik évfordulója alkalmából, 1994-ben pedig berendezték a háromgenerációs kiállítást. Az alsó szinten a lány, Gorka Lívia és az unoka, *Focht Géza* művei láthatók, feljebb a tárlókban, a falakon Gorka Géza kerámiái sorakoznak. A legfelső szobát fiatal művészeknek tartják fenn: itt minden évben három-négy kortárs alkotó mutathatja be munkáit.

A fiatal Gorka Géza az 1920-as évek legelején került Verőcére, miután Németországban járva elsajátította a különböző mázas technikákat. Egész élete az agyaggal kísérletezésről szólt, s hogy milyen volt a viszonya szakmájához, arról ékesen árulkodik a híres háromlábú, zöld szamarához fűződő anekdota. Egy kritikusa ugyanis számon kérte a mesteren az ábrázolt állat negyedik lábát és szürke színét, mire Gorka Géza azt felelte: „Ez nem szamár, ez kerámia." 1963 után fogott hozzá a kísérletezéshez az üveggel, ennek emlékei a lámpák és a különleges üveg-kerámia faliképek, amelyek a házban ékeskednek.

Gorka Géza lánya, a ma Szentendrén élő Gorka Lívia örökölte apja tehetségét, kísérletező kedvét és önállóságát. „Nem tudom, hogyan mertem egy 1954-es kiállításra mindenki korongolt edényeitől eltérő, kézzel gyúrt, amorf tartókat beadni, amiket ki is zsűriztek" – írja visszaemlékezéseiben. De Gorka Lívia vállalta a kizsűrizést, mert az apai intelem nyomán a maga útját akarta járni. „Munkámban a korongot már régen felváltotta a kézzel való felrakás vagy elterítés, nyújtás. A korong törvénye helyett a kezem mérkőzött, birkózott vagy békélt meg az agyaggal. A munka erős volt, de sohasem erőszakos. Szorosan fogott – hisz ez a dolgok belső lényege – fizikai és szellemi munka. Életforma lett. Láz. Semmi más elfoglaltságom nem lehetett, csak a meleg, a hő kémiája."

A harmadik nemzedéknek talán még nehezebb a dolga, ha elődeihez képest újat akar mutatni. Focht Gézát tizenkét évesen nagyapja meghívta műhelyébe, hogy beavassa a kerámia alapjaiba. Az unokát azonban akkor sokkal jobban érdekelte a vízi túra, mint a kerámia, de Gorka Géza csalódottságát látva titokban megfogadta, hogy egyszer csak azért is keramikus lesz. Az út állomásai: kerámiagyár, Németország, ahol ottani mesterétől korongolni tanult, de a mázkészítés rejtelmeibe is beavatást nyert; majd jött a Herendi Porcelángyár, utána pedig a Bécsi Iparművészeti Főiskola, melynek laboratóriumában folytatta máz- és agyagkísérleteit. „Agyagjaim nagy részét és mázaimat magam csinálom, és egyedül dolgozom – írja munkájáról. – Tárgyaimat korongon készítem, és 1200-1250 Celsius-fokon égetem. Mestersége-met nagyon szeretem, de a víztől, halaktól, erdőtől, vadaktól sem búcsúztam el."

A Gorka-villa műtárgykiállítása három különböző művészegyéniség képével fogad, és felidézi az atmoszféráját, amelyben ezek az egyedi kerámiák születtek.

R. V.

Az első pesti helyszíni közvetítés

A bálozó újságírók a Vigadóba telepített dalműtelefonon élvezhették az 1882. február 4-i operaházi előadást

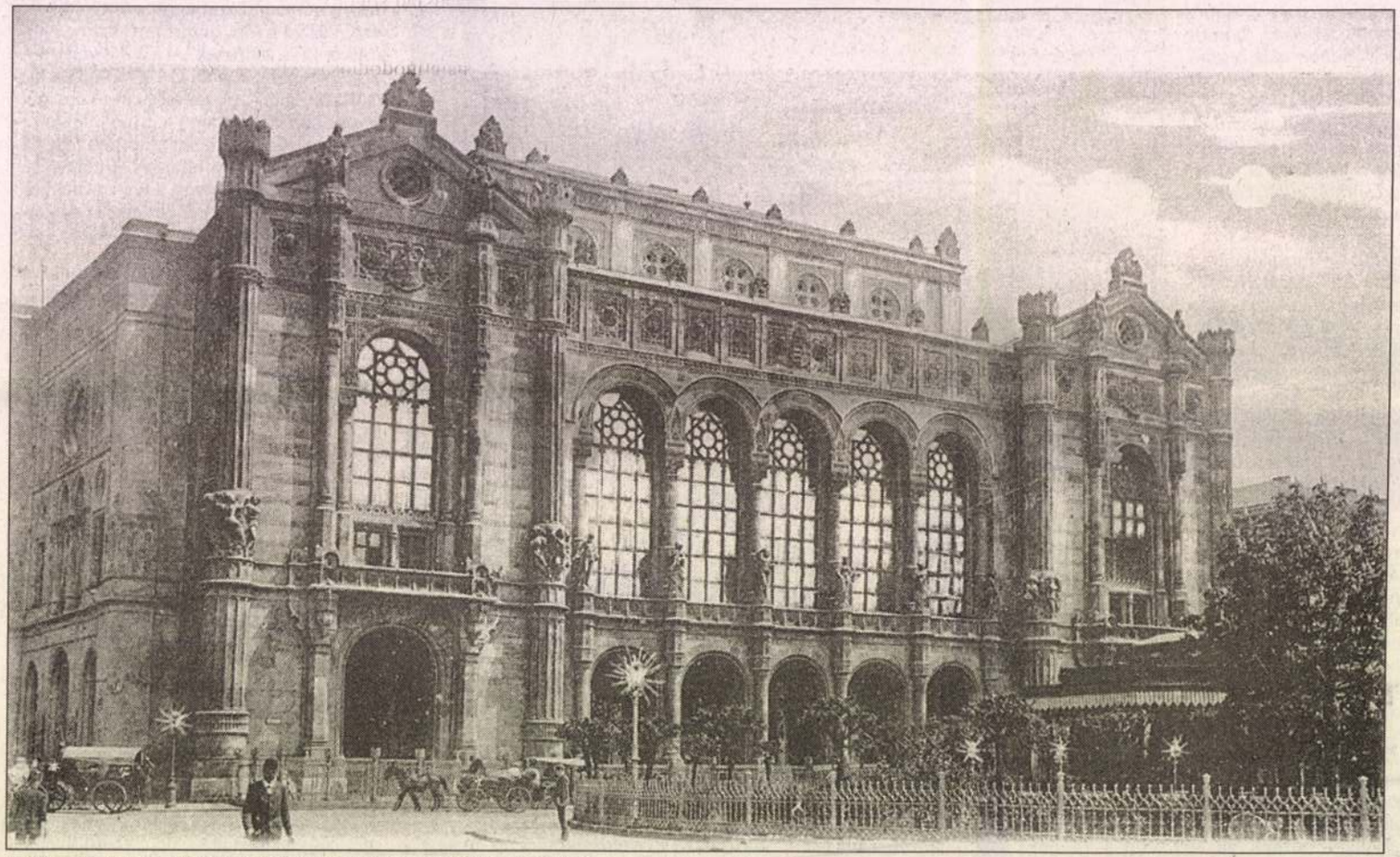

A Vigadó, a helyszíni közvetítés színhelye az 1890-es években

FORRÁS: FSZEK BUDAPEST GYŰJTEMÉNY

A telefonterem ajtajában (Egykorú rajz a Vasárnapi Ujságból)

Százhúsz éve volt az első helyszíni közvetítés, amely különleges csemegével szolgált a főváros közönségének. A Vigadóban február 4-én megtartott újságíróbál alkalmából ugyanis a vendégek

központ gondolatának megvalósítása kötötte le minden energiáját. Ennek kapcsán Edisont is felkereste, aki éppen a fonográffal volt elfoglalva, de értékelte Puskás tevékenységét, ezért meg-

vette a budapesti bemutató ötletét Puskás Ferenc is, mert bizony a telefonhálózat építése elég vontatottan haladt, nem ártott neki egy kis reklám, így aztán kapóra jött az újságíróbál és a dal-

Haas palota homlokzatán és a Vigadó két kocsibejárata fölött alkalmazott villanylámpák holdfényei, nappali világítást terjesztve körös-körül. A teret és az utcákat ellepte a kíváncsi közönség

ágyi Erzsébetben." (Wilt Mária osztrák születésű énekesnő rendszeresen fellépett a budapesti Operaházban, s kedvenc szerepe Szilágyi Erzsébet volt Erkel Ferenc Hunyadi Lászlójából.)

volt, de a

százalék (EU-15: +0,4%), éves alapon +0,3 százalék (EU-15: +0,6%). A legutóbbi adat 2002 tavasza óta nem látott bővülést mutat.
– Euróövezet GDP 2004/1–2. negyedév, előrejelzés.

• **Magyarország** / kedd – Külkereskedelmi termékforgalom, 2003. január–december. Az év második felében megindult exportnövekedés következtében 2003 első tizenegy hónapjában a kivitel értéke 6%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. A behozatal növekedése fokozódott, és összességében 9%-os forgalombővülést mutat. A külkereskedelmi mérleg az előző év azonos időszakához viszonyítva romló tendenciát mutat, hiánya tartósan magas.

• **Magyarország** / szerda – Turizmus, 2003. december. November végéig a kereskedelmi szálláshelyek 1%-kal kevesebb vendéget és 2%-kal kevesebb vendégéjszakát regisztráltak az egy évvel korábbihoz képest. A szállodák szobakihasználtsága 45%-os volt. A kereskedelmi szálláshelyek szállásdíjbevétele 1%-kal maradt el az előző év azonos időszakitól.

• **Magyarország** / péntek – Ipari termelés, 2003. december. Az ipari termelés az előző év azonos időszakához viszonyítva 2003 novemberében 6,8%-kal, munkanaphatástól megtisztítva 9,7%-kal nőtt. A termelés volumene az év első tizenegy hónapjában 5,5%-kal magasabb volt, mint az előző év azonos időszakában. Az előző hónaphoz képest a szezonálisan és munkanaptényezővel is kigazított ipari termelési index novemberben 1,8%-kal emelkedett.

Gorka: kész mázzal a legértékesebb

műtárgy

Gorka Géza kerámiái, Kovács Margit és Gádor István munkáihoz hasonlóan a képző- és iparművészet határán állnak. A korábbi darabok árai néhány év alatt átlagosan hússzorosára nőttek, ennek megfelelően pedig egyre több hamisítvánnyal találkozhatunk a piacon.

Gréczi Emőke

Gorka Géza műhelyét az 1920-as évek elején alapította Nógrádverőcén Keramos Rt. néven. Munkái kezdetben a magyar és habán népművészet forma- és színvilágát idézték. A modernista építészeti, lakberendezési irányzatok, a nemzetközi trendek hatására váltott át a tömör, szoborszerű funkcionális kerámiákra, melyek már inkább kisplasztikák, a mai gyűjtők a legritkább esetben használják eredeti funkciójuknak megfelelően, könyvtámasznak, tálnak vagy kancsónak. Ezeket a műkereskedelmi köztudatban art decóként szereplő munkákat a német Bidtel cég katalógusaiból rendelt kész mázzal fedte, jellemzően négy színben: almazöldben, türkizben, sárgában és paradicsompirosban. A máz sajátossága a finom repedéshálló, amely a kiégetés után marad a kerámián, nem hibája a vörös cserép alapú, formába préselt tárgynak. Esetenként előfordul, hogy több szín is keveredik egyetlen szobrocskán, de gyakoribb a monokróm munka.

Ebben az 1927-től 1936-ig tartó korszakban Gorka anyagi és szakmai téren is megteremtette azt a biztonságot, ami lehetővé tette, hogy a későbbiekben formai és technikai kísérletezésekbe kezdjen. A földszínek vették át a főszerepet az élénk árnyalatoktól, nem kész mázzal, hanem recept alapján kidolgozott fedőréteggel borította historizáló tárgyait, stilizált mondai alakjait. A rajzos mintákhoz felhasználta a cserépedény alapszínét, melyet már nem teljes felületén borított mázzal. Számos nemzetközi díjat nyert ezekkel a kisplasztikákkal.

Tanítványai között volt leánya, Gorka Lívia, aki amellett, hogy a második világháború utáni kerámiaművészet kiváló alakja, leírta emlékeit a Gorka családról, a nógrádverőcei műhely életéről,

Gorka Géza legdrágább árverési tétele, a Térdeplő nőalak 750 ezer forintért kelt el a Mű-Terem Galériánál

szakmai munkájáról. A műkereskedelemben az 1927 és 1936 között készült Bidtel-mázas „art deco" kisplasztikák (nőalakok, „háromlábú szamár", „kolibris tál"), a legnépszerűbbek és legértékesebbek. Az utóbbi évek árverésein 300 és 400 ezer forint között keltek el a nagyobb, 30 centiméter fölötti darabok. A legmagasabb árat egy 36 centiméteres almazöld – eredetileg könyvtámasznak szánt – térdeplő nőalak érte el a Mű-Terem Galéria 2001-es árverésén, 750 ezer forintot fordított rá egy telefonos licitáló.

A későbbi apróbb, kevésbé divatos tálak, vázák, szobrocskák, kiöntők árai ehhez képest az 50 ezer forintot is alig lépik át. Népszerűtlenségük oka lehet, hogy kevésbé jellegzetesek, nem különböznek az 1945 utáni hazai kerámiaművészet általános képétől.

Ahogy az a műtárgypiacra jellemző, a látványos áremelkedések után azonnal megjelennek a hamisítványok, a Bidtel-mázas Gorka-kerámiákat is utolérte a műkereskedelem átka. Ezzel párhuzamosan „jóllaktak" a gyűjtők, hiszen az emelkedő értékek egyre több tárgyat csalnak a piacra. A kettő eredménye pedig jó esetben az árak stagnálása, rosszabb esetben a kereslet visszaesése és az árcsökkenés. Ami a Gorka-szobrokat illeti, több komoly kereskedő és gyűjtő (divatdiktátor) felhagyott a vásárlással, de a tárgyak népszerűségén ez egyáltalán nem rontott, így a több százezres ár ma is biztos. Vásárlás előtt az avatatlan gyűjtők kérjék ki a hozzáértők véleményét, nehogy pár héttel-hónappal ezelőtt készült „Gorkákat" vegyenek – a mester ugyanis harminc éve nincs köztünk.

ös körül

resszust. A fideszes országgyűlési képviselő szeretné megtudni az SZDSZ véleményét is arról, hogy a kormány az autópálya kérdését alárendeli egy pártfelajánlásnak, egy pártígéretté silányítja. Feltette a kérdést, hogyan lehetséges, hogy egy százmillió forintos üzletben egymásnak ellentmondó kormányzati nyilatkozatok születnek.

A politikus emlékeztetett Medgyessy Péter kormányfő január 7-ei ígéretére, amely szerint az autópályát január végéig a Postabank eladásából származó bevételekből kivásárolja a kormány; Szijjártó Péter szerint ez azonban máig nem történt meg. Majd felidézte Gál J. Zoltán közlését, miszerint a kivásárlásra hitelt vesz fel az állam. Az ellenzéki képviselő hozzátette: a kormányszóvivő azonban nem nevezte meg azt az állami intézményt, amely ezt lebonyolítja.

Az SZDSZ elnöke a Fidesz részéről érkező kritikákra reagálva sajtótájékoztatóján közölte: volt négy évük, hogy megoldják ezt a problémát, de – mutatott rá – hozzá sem kezdtek. *(mh/mti)*

kat üzemeltető Heinemann cég vezetője. Mindez úgy lehetséges, hogy a beszállítók, a nagykereskedők és a ferihegyi repülőteret működtető Budapest Airport racionálisabb gazdálkodással átvállalják az emelés terheit. Ebben nagy segítségükre van, hogy a hamburgi székhelyű Heinemann anyacéget a repülőtéri boltok üzletágában Európa első három vál-

tokban kínált több mint hatezerféle cikket továbbra is egyfajta áron értékesítik majd, függetlenül az utazás célpontjától. A ferihegyi utasforgalom 75 százaléka az EU-tagországokkal bonyolódik le. Az évi 2,2–2,3 millió innen induló utas egyharmada vásárol a duty free boltokban, 2002-ben hétmilliárd forintot hagyva az üzletekben. *hl*

kapott díjat a hulladékgazdálkodással foglalkozó Körte-Organica Rt. és az üveg-újrahasznosítást végző Geofil Kft. és Szontagh Tamás, a Richter Gedeon Rt. főosztályvezető-helyettese. *(mti)*

• **A Fabia a legkeresettebb** modellje a Volkswagenhez tartozó Skoda gyárnak, tavaly 261 ezret adtak el. *(mti)*

Az OPEC nem farag a kvótából

Az OPEC valószínűleg változatlanul hagyja jelenlegi kitermelési kvótáját, és a kőolaj-exportáló országok termelési fegyelemének szigorítására helyezi a hangsúlyt holnapi algíri tanácskozásán. Legalábbis ezen az állásponton van Algéria, Irán és Indonézia. Az algériai energiaügyi miniszter szerint az olajár magas. Az OPEC árkosara az utóbbi napokban hordónként 28,20 dollár volt, meghaladva az olajkartell 22–28 dolláros célsávjának felső értékét. Az OPEC a november óta érvényes napi 24,5 millió hordós összkvóta fölött termel. A túllépés 1,5-1,75 millió hordó körül van. *(mti)*

HIRDETÉS

Lenti Város Önkormányzata (8960 Lenti, Zrínyi M. u. 4.) pályázatot ír ki a Városi Művelődési Központ és Könyvtár intézményvezetői-igazgatói állására.

A pályázat benyújtásának feltételei:
– szakirányú egyetemi végzettség vagy
– nem szakirányú egyetemi végzettség és felsőfokú szakirányú munkaköri szakvizsga vagy főiskolai könyvtárosi, közművelődési képzettség,
– legalább öt év szakmai gyakorlat,
– kiemelkedő szakmai vagy tudományos tevékenység,
– büntetlen előélet.

A megbízás kezdő időpontja: 2004. április 1. • ***Záró napja:*** 2009. március 31.

A pályázathoz csatolni kell:
– az iskolai végzettséget igazoló okirat hiteles másolatát,
– részletes szakmai önéletrajzot,
– az intézmény működésére vonatkozó részletes szakmai és vezetői programot,
– három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt.

A pályázattal kapcsolatban érdeklődni az aljegyzőnél lehet [(06-92) 553-917].

12323 MH

Gorka Géza keram. művész

Nagytapolcsány (Nyitra) 1894
Nógrádverőcin él
Farkasmesteri képesítés után
Iparm. —
20 külf. és hiatalan belf.
kiáll. 1927 óta eden külf. m.
keram. kiáll
Tanatak: Itália, Fr. Norv. Austria
1923-26 keramos Agyipari ut
Nógrádver. telepét ver. 1926 ön-
álló — 1943. Szerv. Nógrádi
Palóc Háziipar keram. műhelyét
1946-48 a Zsolnay-nál keratekor
műv. ~~és~~ port keramiak kiszi tóját vezette be

1955 Munkácsy díj
kajt. 1957 N. hal.

Budapest, 1916. III. 15.

Műemlékek orsz. bizottsága

Bp.

Gorka Géza

keramikus

ivod

Fränkel György

Lakás és butor

Bp. 1938. 66. l.

képeszél

MEINL

Gorka Géza

N. P.

GORKA GÉZA KERÁMIÁI. Lapunk mostani számában a kitűnő magyar keramikusnak újabb alkotásaiból találnak egy kis ízelítőt olvasóink. Egy új, tektonikusabb irányból bontakozik itt ki Gorka egyénisége. Vázái, plasztikai munkái szilárdabb szerkezetet kaptak, mint eddigi munkáin tapasztaltuk. A groteszk formák helyét biztosan

összefogott, szerves körvonal foglalta el, a kerámiája tárgyiasabb, sommásabb lett. Egy új Gorka-stílusnak születését kísérhetjük figyelemmel, amely az élet, a mindennap, az örömteljes lét jelenségeihez akar simulni és a kerámiának magasabbrendű hivatásaira utal.

Dr. N. P.

MAGYAR IPARMÜVESZET
1936.
214. l.

lozsvári ev. reformata ekklézia külső v
templomának fundamentum-köve letétele..
pe. 8 o, 0 K, 67 L, Kolozsvár 1829.
lcsuti Katalin : Régi magyar ékszerek.
, 28 K, 32 L, Budapest, 1940.
r Ignác : Az ezredéves országos kiállí-
történelmi főcsoportjának épületei. 4 o,
, 14 L, Budapest, 1897.
nburger Gusztáv : A magyar Szent Korona
oronázási jelvények. 16 o, 0 K, 15 L,
, 1867.
nburger Gusztáv: Die heilige ungarische
e und Krönungsinsignien. 16 o, 0 K, 16 I
, 1867.
gyar aktkiállítás albuma 4 o, 142 K, 163
udapest, é.n. 1926.

Gorka Géza

l.

Magy. Iparos

1938. 258. l.

kehes testére; hire ment, hogy özvegy Gergő Mihályné összeadta vele magát. Ő hunyorogva állja a ráparázslást.

Éjjelenkint pedig dühös bosszuval gázolja a falu minden asszonyának reszkető becsületét. A szeretője arca, teste hozzáváltozik a megkivánásaihoz. Egyszer

12

Az őszi hullásban Gergő Mihály özvegyéről is le-lepergett egy kis élet. Előbb az arca hamva fonnyadt le, aztán a duzzadt teste esett, ólomszin futott a megereszkedett bőrére. És duzzadt melle alól fel-fel-szakadt egy-egy köhintés.

Eljöttek a szomszédasszonyok. Öreg sipitásuk hasogatta a szobát, készülődtek, rakosgattak, a ráncos kezök cikkanásai közül puha, meleg fészek dagadt a kuckóban az uj ember ölelésére.

Vennyige Jánosné pohosan megáll a szent asszony előtt:

— De felszaladt a vér az orcádra.

Szólna rá Gergő Mihályné, de köhögés rázódik ki belőle és fájdalmas fulladással próbálja erőltetni a teste nyugalmát.

Mondja az öregasszony:

— Olyan, mintha a hideg rázna.

— Nem a, nénémasszony.

— Tudja a jó Isten. Nem egészséges pirosság az.

Filó Vendel azalatt kinn csatangol. Estbe hajlik már a világosság és odafenn, a szürkében darvak huznak. Ő ravasz várakozással lesekedik be az ablakokon, kapukon, keresi az asszonyokat. Meglát itt-ott egy-egy bágyadt, leffedt arcut. Csak odalopják feléje a pillantásukat, aztán szorgosan hajladoznak a dolguk után, erőlködő munkába szórják a félelmetes férfiéhségüket.

Vendel ravaszul kanyarog körülöttük, amig csak rá nem lát mind egyiknek a hasára. Akkor aztán odábbmegy. Keresi tovább a csodát. Makacs őrület hiteti vele, hogy egyszer majd még minden házban, a falu minden asszonyában felduzzad az élet, ami az ő pazar vá-

Gorka Géza

MAGYAR IPARMŰVESZET
1940. 85. l.

A milánói VII. nemzetközi iparművészeti kiállításon

A Duce pedig Gorka Géza egy hatalmas méretű keramia vázáját vásárolta meg. A Triennaléról közölt beszámolónkhoz és a magyar kitüntetettek névsorához méltán csatlakozik ez az érdekes hír.

Gádor István

Magyar Nemzet
1947. dec. 21.

Kerámiai kiállítás az Iparművészeti Akadémián

A Művészeti Tanács, az Iparművészek Szakszervezete és az Iparművészeti Társulat együttes munkája eredményeként nyílt meg az Iparművészeti Akadémián a felszabadulás utáni első kerámiai kiállítás. A tárlat a szépség, a célszerűség és az anyagszerűség elveinek alapján haladva, mutatja be ennek az iparművészeti ágnak legújabb remekeit. A kiállítás tehetséges rendezője, *Gádor* István érdekes beállításban mutatja be, hogyan fejlődött a régi kínai porcellántól, a habánokon, az olasz, osztrák és magyar porcellánon keresztül a modern magyar kerámiáig ez az iparművészeti ág. A legkitűnőbb magyar kerámikusok tárgyai kerülnek bemutatásra, többek között a már külföldön is híres *Gorka*- és *Gádor*-darabok. A kerámia-készítésnek újfajta eljárásával is találkozunk itt, a képszerű festett kerámiával.

Nagysimony h. u. IX. 119.

Gorka Géza

A modern iparművészetben újabban óriási szerepet és nagy teret nyert a kerámia. A magyar otthonnak is elmaradhatatlan éke. Keramikusaink művei között a legmodernebb készítmények szerepelnek, de azok formakultúrája, technikája és felkészültsége ősi tradíciókon alapul. A Művészek és Majolika Agyagipartelepe Rt. (Hódmezővásárhely) főleg az Alföld fazekasságának munkásságát adja, egészen a legmodernebb időkig. Gazdagabb technikára és nemesebb formakultúrára emelkedett művészeti műhely ez tehát, mely teljesen az ősi népi fazekasságból indult ki.

Noha Gorka Géza a nyugati formatörekvéseket követi, mégis ő a régi magyar fazekastradíciók legjobb őrzője. Figurális alkotásokkal ritkán foglalkozik; jeles technika, kifogástalan máz és tökéletes égetés jellemzi alkotásait.

Mihalik Sándor dr:
Az iparművészet Magyarországon

MAGYAR IPARMŰVESZET
1937. 224. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP
1971 APR 13.

Gorka a Salamon-toronyban

Elkészült a Dunakanyar 1968. évi nyári kulturális programja, amely az idén több újdonságot is ígér. A szezon május 5-én Visegrádon, a Salamon-toronyban *Gorka Géza* kerámikus kiállításával és a Magyarországi Központi Nemzetiségi Együttes, *Táncok a Duna mentén* című műsorával indul. Aznap lesz Nagymaroson a fúvós- és szimfonikus zenekarok találkozója is. Május 12-én Szentendrén zongorahangversenyt rendeznek. Papszigeten május 15-én nyílik az *Országos Kempingcikk Kiállítás.* Május 19-én a Pokol csárdában nemzetiségi bál várja az üdülőket.

Az V. *Dunakanyar Dalostalálkozót,* több megye kórusainak minősítési versenyét június 1-én és 2-án Vácott tartják, melyen részt vesz az NDK-beli Halle város egyetemének kórusa is. Június 23-án a visegrádi János-ünnepély alkalmából *Gutenberg-túrát* és a Mátyás Múzeumban könyvtörténeti kiállítást rendeznek. Június 30 és július 7 között Ráckevén képzőművészeti kiállítás, szabadtéri bemutató, könnyűzenei est és a BM Szimfonikus Zenekarának, valamint az Operaház művészeinek hangversenye várja a látogatókat. Július 11-én Szentendrén, a művésztelep alapításának 40. évfordulója alkalmából ünnepi találkozó lesz. Ugyanott nyílik 21-én az *Országos Karikatúra Kiállítás.*

Zebegényben július 27-én az ország minden részéből érkező neves művészek és oktatók közreműködésével megkezdődik a *Szőnyi István Nyári Képzőművészeti Szabadiskola,* ahol a művészeti és szakmai előadások után a hallgatók festészeti és szobrászgyakorlati foglalkozásokon is részt vesznek.

Másutt tehát jobb az pótlás, ha a mieink alulmaradtak?

— Nehéz erre egyé választ adni, hisz francia, az NDK és a csapaton kívül más test nem láttunk já ez a három válogat dig nem ad képet az pai utánpótlás hely

tőleg jobban, mint az idén. Már az augusztusi Olimpiai Reménységek Tornáján egy új keret körvonalait igyekszünk megtalálni, 1970-ben pedig Magyarország rendezi az ifjúsági válogatottak évenkénti találkozóját.

Sirokmány Lajos

Szabó László javított...

A nyugat-németországi Bambergben folyó nemzetközi sakkversenyen lejátszották a második fordulót is. A hírügynökségi jelentések szerint meglehetősen „barátságos" légkörben került sor a játszmákra, hiszen nagyrészt döntetlen eredmények születtek.

Az egyetlen győzelmet Szabó László magyar nemzetközi nagymester aratta: biztosan nyert az osztrák dr. Dückstein ellen, és ezzel javított helyzetén.

IV.7. 16.50

Körkép TV /7/ Bné

1021

Gorka Géza

- Szeretném, hogyha Gorka ~~XXXX~~ Géza szobrászmüvész elmondaná, hogy mit tart a müvészetben, önmaga müvészetében a legfontosabbnak?

- Azt hiszem, hogy minden müvész számára a legfontosabb, hogy minél szorosabb kapcsolatban álljon a környező valósággal, szinte kitapogassa annak legapróbb rezdülését és lüktetését, hogy azt később felhalmazza és elraktározza, minél hivebben tudja tükrözni. Nem hiszem, hogy a képzőmüvészetben a non figurátiv tendencia uralkodhasson, bár ugy tünik, az utóbbi időben, meglehetős teret héditott nálunk is. A szocialista müvész nem mondhat le az igazságról.

- Gondolom, hogy Ön a munkájában ~~xx~~ is szeretné asztétikáját gyakorlattá váltani? És, hogy ez mennyire sikerült, azt hiszem, nem.....Hiszen a szép kitüntetés, amit - melyik szobrára is kapta?

- Pályamunkás c. szobromért.

- ~~xxxxxx~~ Igen, a "Pályamunkás" cimü szobráért. Kérem a reprodukciót!

- Igen, ujra itt láthatjuk a bronzfigurát. Sajnos, csak fényképről. Mi inspirálta ennek az alkotásnak az elkészitésére?

- Mielőtt a főiskolára kerültem magam is dolgoztam a vasutnál, együtt raktam le a sinket a krampácsolókkal. Naponta átéltem ennek a munkának a lényegét, ezt a roppant fizikai munkát, ami, azt hiszem, a bányászat után a legnagyobb...

- Nagyon köszönöm a beszélgetést. Ezzel kedves nézőink bucsuzunk. A viszontlátásra.

- Viszontlátásra.

- Viszontlátásra.

- Viszontlátásra.

- Viszontlátásra. Aztán mindig megismerjük egymást András, ezután is.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1972 AUG 25

Gorka Géza keramikusművész

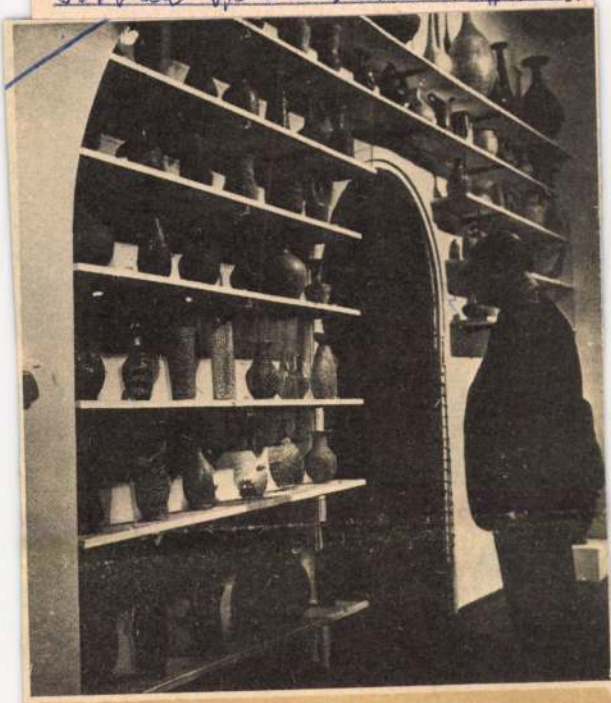

Gorka-múzeum

A nemrég elhunyt kiváló keramikus művész, Gorka Géza legjellegzetesebb munkáit gyűjtötték össze és állították ki Verőcén, a mester egykori lakóházában létesített emlékmúzeumban. A kiállítás érdekessége, hogy az életmű-bemutatónak is beillő Gorka-művek mellett a népi fazekasok alkotásai is helyet kaptak, s a kétféle anyag igen jól illeszkedik és egészíti ki egymást.

LLINN
DÉGSÉ

a szertehagyott holmiktól lassan elindul a lakás.

A szőke, negyvennyolc éves, mindig mosolygós mamáról el sem lehet képzelni, hogy szigorú is tud lenni. Felelősségteljes munkát végez: főkönyvelő a városi tanács építési osztályán.

— *Anyu a számok embe-*

JUL 19

Gorka Géza

Kerámia-kiállítás Békéscsabán

Megérkezett Békéscsabára és hétfőn a KISZÖV bemutatótermében nyílik az Iparművészeti Vállalat vándor kerámia-kiállítása. A gazdag anyagú tárlat a megyei üveg- és porcelánboltok számára ad elsősorban reprezentatív mintagyűjteményt, de az érdeklődők, a leendő vásárlók is megtekinthetik azokat a kerámiákat, amelyeket remélhetőleg minél hamarabb megvásárolhatnak az üzletekben is.

A mintegy 800 darabból álló gyűjteményt az ismert keramikusokon — Gorka Gézán, aki az Iparművészeti Vállalat kerámia üzemrészére tervez és Kiss Roóz Ilonán — kívül fiatal, tehetséges formatervezők, Pázmándy Antal, Laborcz Mónika, Mihályi Béla neve fémjelez. A nagy érdeklődésre számot tartó kiállítás hétfő déli megnyitóján a kereskedelem szakemberein kívül Kürti Jenő, az Iparművészeti Vállalat áruforgalmi osztályának vezetője, Csenky Éva művészettörténész és Dietz Gusztáv ipari formatervező vesz részt.

Fehér - ugar.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-063, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1969

Művészvendégek Gyulán

1021

A június 23- és 30-a közötti baráti művészeti találkozóra megyénkbe érkezett *Borgulya András*, *Vári Ferenc* zeneszerző, *D. Fehér Zsuzsa* művészettörténész, *Gorka Géza* Kossuth-díjas, *Jakuba János*, *Cs. Pataj Mihály* képzőművészek, valamint a jugoszláviai ecskai művésztelep két ismert képzőművésze, *Mandics Zdravkó* és *Wanyek Tivadar*.

A vendégek keddi programjában gyulai városnézés és a Várfürdő megtekintése szerepelt, majd találkoztak a város vezetőivel. Este a TIT Békéscsabai Értelmiségi Klubjában a zeneiskolák igazgatóinak részvételével baráti beszélgetésen vitatták meg megyénk zenei életét.

A vendégek ma Biharugrára látogatnak, holnap pedig Gyopárosfürdőt tekintik meg.

Gorka Géza

JUN 2 5

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-774

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

kal nőtt. Az export is tekintélyes: 165 millió dollárt ért el. 1965 óta erős emelkedés volt tapasztalható a bányászat, a feldolgozóipar és az építőipar termelési mutatóiban. Gondot okozott ellenben a mezőgazdasági termelés, amelyet a rossz időjárás miatt — mindenekelőtt a dohány területén — nagy veszteség ért.

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Gorka Géza

Kossuth-díjas érdemes művész, a Munka Érdemrend arany fokozatával és a Munkácsy-díjjal kitüntetett keramikusművész, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának és a Magyar Képzőművészek Szövetségének tagja,

77 éves korában elhunyt.

Temetése 1971. október hó 5-én, du. 3 órakor lesz a **verőcei temetőben.**

EMLÉKÉT ÖRÖKKÉ MEGŐRIZZÜK.

A gyászoló család

Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja **Magyar Képzőművészek Szövetsége**

fnyv 13

Gorka. Géza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Gorka Géza

NÉPMŰVELÉS

1971 ... 11

1021

Elhunyt Gorka Géza, a magyar képzőművészet kiemelkedő alakja. Képünk a Pest megyei tárlaton készült, ahol életében utoljára állították ki műveit. (Gorka Géza: Tál, Jánosi felvétele)

Októbe
megyéb
lődési
kapuk
ték a m
program
ismeretl
jegyzéke
van. A
soltak k

m
j-
tt
t-
g
k,
k
t
-

●

Hí

A KISZ ráckevei járási bizottsága ifjúsági napokat rendezett. Néhány cím a gazdag kulturális programból: Zenével-dallal-tánccal — járási együttesek találkozója; ifjúsági filmdélután; kiállítások, pályázatok stb. Az egyik legsikeresebb program az egész napos hajókirándulás volt, melyen az ifjúság megismerkedhetett a Ráckevei Duna-ág jövőjével is. A hajóutat műemlékséták egészítették ki.

●

Kopócs Tibor pozsonyi festőművész kiállítása október elején nyílt meg a József Attila Művelődési Központ kis galériájában. Képünk a megnyitón készült, ahol Szíj Rezső művészettörténész beszélt Kopócs Tibor művészetéről

Gorka Géza

1971. szeptember 28., kedd

1021

Elhunyt Gorka Géza

Gorka Géza, Kossuth-díjas érdemes művész, Munkácsy-díjjal kitüntetett keramikusművész, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának és a Magyar Képzőművészek Szövetségének tagja 77 éves korában elhunyt. Az elhunytat a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Magyar Képzőművészek Szövetsége saját halottjának tekinti. Temetéséről később intézkednek.

* * *

Alkotó ereje teljében távozott körünkből ez a kivételes tehetségű alkotó, akinek halála pótolhatatlan vesztesége képzőművészetünknek, a korszerű magyar kultúrának. A nekrológok szokásos indítása ezúttal tökéletesen fedi a tényeket, hiszen néhány napja a Pest megyei képzőművészek tárlatán néhány remek kerámiáját csodálhattuk meg: az utolsó percéig dolgozott.

Hosszú lenne felsorolni művészi pályáját kísérő elismeréseket: egyebek közt Amszterdamban, Alexandriában, Barcelonában, Berlinben, Bécsben, Brüsszelben, Londonban, Milánóban, New Yorkban, Rómában, Stockholmban, Tokióban, Moszkvában, Varsóban és Budapesten állított ki — s mindenütt teljes sikerrel. Elnyerte az 1958-as brüsszeli világkiállítás aranyérmét, kitüntették Munkácsy-díjjal, 1963-ban Kossuth-díjjal. A magyar kerámia nemzetközi tekintélyét nem csekély részben az ő több mint fél évszázados munkásságának köszönheti.

Mi a titka Gorka Gézának? Az, hogy bátran újított, volt ereje úgy megtagadni az éppen divatos hagyományokat, hogy igazabban, a lényegüket is értve még ősibb rétegeit tárja fel és sajátítsa el a népi tradíciónak. Badár Balázs mezőtúri műhelyében sajátította el a fazekasmesterség technikáját, majd németországi tanulmányútján a modern kerámia műhelyeivel ismerkedett meg. A népi művészetet nem a különböző díszítőelemek és formák átvételében követte, hanem egy magasabb szintézist teremtett: a népi kerámia formaelemeit a modern technológia eszközeivel egyesítette.

Látszatra tehát eltávolodott a nép művészetétől, valójában azonban azt a folyamatosságot ismerte fel, amelynek szükségszerűen éltetnie kell minden igazi művészetet. Sokan csodálják, hogy Gorka már indulásakor szinte alkotóművészetének teljes fegyverzetében jelentkezett. Ez azért történhetett így, mivel a népi fazekasság és a XX. századi technika szerves kapcsolódását vállalta a kerámia formakincsében éppen úgy, mint a mesterségbeli megoldásokban.

Kísérletező kedve kifogyhatatlan volt: élete végén is új anyagot vett munkába, színes üveggel dolgozott, s ugyancsak ámulatra késztető eredménnyel.

Hetvenötödik születésnapján úgy köszöntöttük őt, hogy „művészetet és közönséget teremtett". Valóban így történt. A modern magyar iparművészet megteremtői között különösen előkelő hely illeti meg Gorka Géza immár klasszikus művészetét. És azt is látnunk kell, hogy ez a művészet megtalálta közönségét, s nem úgy, hogy kiszolgálta az átlag ízlését, hanem úgy, hogy nevelte és irányította egy nemesebb, korszerűbb formakultúra felé.

Amikor búcsúzunk Gorka Gézától, nemcsak a nagyszerű alkotót, a hagyományőrzésében is példás újítót gyászoljuk, hanem azt a művészt is, aki rendkívül sokat tett a művészet és a közönség új kapcsolatainak kialakításáért.

NEPSZABADSÁG
1971 SEP 28

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

YORSLI

ottó-jutalomsorsolásról, a

2 806 389 fg, 2 810 365 labut, 2 81
2 812 774 éut, 2 821 259 máru,
labut, 2 833 496 éut, 2 840 607 tv,
kmv, 2 877 140 ltex, 2 893 158
2 900 851 máru, 2 921 997 hg, 2 94
2 947 775 vg, 2 953 324 kmv, 2 97
2 981 988 ltex, 2 982 504 hg.

3 002 024 r, 3 008 501 ltex, 3 011 785 éut, 3 013 015 ut, 3 014 251 máru, 3 022 493 htg, 3 024 453 ofut, 3 024 892 ut, 3 030 3.5 tr, 3 034 427 ruh, 3 042 247 tv, 3 056 364 külut, 3 063 153 ut, 3 063 429 ofut, 3 065 162 htg, 3 080 923 tv, 3 082 563 mosg, 3 088 845 éut, 3 090 863 ó, 3 097 478 ruh, 3 214 789 külut, 3 218 404 vg, 3 227 678 tv, 3 228 192 tv, 3 229 044 ruh, 3 229 304 labut, 3 229 745 ó, 3 242 292 r, 3 242 496 ig, 3 249 591 hg, 3 252 041 mag, 3 255 045 éut, 3 258 773 elelmiszer-ut, 3 292 873 htg, 3 295 311 htg, 3 297 136 ut, 3 297 942 rádió, 3 302 221 máru, 3 306 999 but, 3 309 644 éut, 3 310 532 r, 3 318 637 hg, 3 321 046 éut, 3 321 892 ltex, 3 335 005 ltex, 3 337 454 kmv, 3 342 097 tr. 3 358 367 ruh, 3 370 459 fg, 3 375 467 fg, 3 380 431 ltex, 3 380 430 ltex, 3 383 513 ofut, 3 399 575 utalvány, 3 400 227 tr, 3 410 331 éut, 3 413 065 ofut, 3 425 910 vg, 3 440 331 éut, 3 447 205 ruh, 3 452 102 máru, 3 453 664 mag, 3 457 112 htg, 3 461 356 ut, 3 476 519 ltex, 3 479 704 mosg, 3 491 816 ltex, 3 494 041 külut, 3 494 145 mosg, 3 502 496 máru, 3 507 192 tv, 3 508 772 máru, 3 512 018 htg, 3 512 828 ut, 3 512 965 ut, 3 523 761 ofut, 3 544 609 ut, 3 551 529 mosg, 3 572 532 ruh, 3 575 232 ruh. 3 575 271 kmv, 3 583 612 ofut, **3 600 173 Budapest, XI., Bartók Béla út 48. sz. alatt felépülő társasházban a VII. em. 57. sz. alatti kettőszobás, étkezőfülkés, erkélyes öröklakás,** 3 611 184 máru, 3 613 569 külut, 3 621 178 ruh, 3 636 093 tv, 3 655 697 hg, 3 660 050 ruh, 3 660 962 htg, 3 662 928 ruh, 3 663 263 ut, 3 665 146 ut, 3 665 734 éut, 3 669 378 r, 3 669 517 külut, 3 669 809 ltex, 3 671 545 ltex, 3 681 843 éut, 3 685 701 ruh, 3 690 585 mosógép, 3 690 629 hg, 3 690 959 ut, 3 702 997 éut, 3 829 726 hg, 3 845 515 tr, 3 850 542 külut, 3 852 959 mosg, 3 868 145 éut, 3 872 627 éut, 3 879 652 mag, 3 880 942 fg, 3 889 540 htg, 3 899 432 ruh, 3 906 700 ruh, 3 922 678 ltex, 3 927 322 htg, 3 931 557 ofut, 3 938 165 tr, 3 938 200 ruh, 3 945 717 ofut, 3 946 470 máru, 3 947 156 máru, 3 949 883 htg, 3 950 631 ltex, 3 957 086 utalvány, 3 959 134 ofut, 3 962 002 tr, 3 977 021 r, 3 984 414 ltex, 3 989 442 ut, 3 995 983 hg.

4 013 062 kmv, 4 021 414 ut, 4 036 003 mag, 4 057 181 labut, 4 072 555 éut, 4 081 395 ut, 4 082 654 ofut, 4 083 603 labut, 4 086 944 fg, 4 091 064 éut, 4 093 836 külut, 4 112 369 htg, 4 117 187 ut, 4 119 761 ut, 4 129 306 éut, 4 130 676 máru, 4 142 539 éut, 4 145 478 éut, 4 148 787 ut, 4 156 351 éut, 4 166 625 mosg, 4 183 255 tv, 4 184 050 hg, 4 184 243 ofut, 4 210 149 r, 4 220 190 labut, 4 224 509

6 132 460 r, 6 138 806 hg, 6 146 116 tv, 6 151 147 mag, 6 154 026 tv, 6 157 054 ofut, 6 165 550 hg, 6 175 110 ó, 6 189 085 ruh, 6 190 170 éut, 6 191 924 fg, 6 229 076 kmv, 6 236 449 mosg, 6 297 109 fg, 6 258 898 ltex, 6 267 480 éut, 6 292 429 tv, 6 299 077 ut, 6 313 034 ltex, 6 329 332 htg, 6 329 735 fg, 6 337 179 ltex, 6 340 362 éut, 6 360 397 ruh, 6 361 699 éut, 6 374 616 htg, 6 376 356 ut, 6 379 577 máru, 6 385 549 külut, 6 388 159 éut, 6 409 2.6 fg, 6 413 296 labu, 6 425 252 máru, 6 428 383 vg, 6 431 300 éut, 6 432 423 éut, 6 437 115 éut, 6 438 115 éut, 6 438 750 külut, 6 444 835 ruh, 6 471 848 ut, 6 500 474 ltex, 6 534 534 r, 6 541 209 ruh, 6 547 038 ut, 6 552 979 ó, 6 554 041 tv, 6 558 389 ut, 6 559 626 éut, 6 564 860 külut, 6 575 117 tv, 6 583 476 tr, 6 800 828 r, 6 810 329 ut, 6 830 669 htg, 6 834 418 htg, 6 837 749 mag, 6 846 776 éut, 6 899 892 ut, 6 907 191 ltex, 6 910 072 ut, 6 911 389 máru, 6 929 638 ruházati c. 6 930 215 tv, 6 930 543 ofut, 6 932 328 ltex, 6 934 299 éut, 6 941 886 tv, 6 942 530 ofut, 6 970 649 hg, 6 974 452 tv, 6 981 530 ofut, 6 982 714 r, 6 997 388 mosg.

7 000 079 éut, 7 003 849 ut, 7 010 233 máru, 7 023 752 ofut, 7 055 046 éut, 7 055 255 ruh 7 055 276 tr, 7 056 169 hg, 7 064 453 kmv, 7 066 573 fg, 7 074 367 éut, 7 075 243 htg, 7 075 723 ofut, 7 099 015 hg, 7 103 682 éut, 7 103 957 éut, 7 121 131 fg, 7 124 016 ltex, 7 124 902 éut, 7 144 319 ofut, 7 153 891 ut, 7 158 555 éut, 7 182 047 hg, 7 196 307 ut, 7 207 647 ruh, 7 212 272 labu, 7 213 648 máru, 7 222 550 fg, 7 224 774 htg, 7 231 249 ut, 7 232 099 éut, 7 255 163 ó, 7 273 741 fg, 7 276 905 ltex, 7 281 293 mag, 7 287 170 tv, 7 307 727 fg, 7 309 198 éut, 7 310 675 ut, 7 312 034 r, 7 331 220 ut, 7 337 953 hg, 7 340 035 htg, 7 360 506 mosg, 7 368 311 htg, 7 389 976 éut, 7 397 786 ut, 7 400 465 mosg, 7 405 667 ofut, 7 413 756 mag, 7 414 924 máru, 7 415 042 máru, 7 424 403 ruh, 7 425 543 élelmiszer-ut, 7 444 729 rádió, 7 457 655 ltex, 7 461 081 ut, 7 468 354 ltex, 7 470 137 máru, 7 471 653 ut, 7 472 761 máru, 7 479 283 éut, 7 485 739 ltex, 7 491 225 ruh, 7 496 192 éut, 7 498 697 fg, 7 507 341 ofut, 7 513 932 hg, 7 529 183 máru, 7 531 850 hg, 7 537 243 máru, 7 553 700 éut, 7 569 496 labu, 7 576 516 ut, 7 578 886 r, 7 587 942 but, 7 594 304 külut, 7 605 043 ofut, 7 612 323 ltex, 7 620 235 éut, 7 622 579 mosg, 7 641 171 utalv, 7 649 045 tr, 7 663 976 ut, 7 666 697 ut, 7 674 934 kmv, 7 678 030 htg, 7 683 692 éut, 7 685 750 ó, 7 691 301 máru, 7 702 935 tv, 7 711 860 mosg, 7 723 779 htg, 7 730 270 ruh, 7 730 714 labu, 7 742 304 ltex, 7 745 405

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

1971 SEP 28

Elhunyt Gorka Géza kerámikus művész

Gorka Géza, Kossuth-díjas érdemes művész, Munkácsy-díjjal kitüntetett kerámikus művész, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának és a Magyar Képzőművészek Szövetségének tagja 77 éves korában elhunyt. Az elhunytat a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Magyar Képzőművészek Szövetsége saját halottjának tekinti. Temetéséről később intézkednek.

*

Gorka Géza halálával a magyar kulturális életet nagy veszteség érte. Majdnem félévszázados alkotói munkásságával egyik irányítója, meghatározója volt a magyar képzőművészet alakulásának. Nagytapolcsányban született 1894-ben. 1927 óta Nógrádverőcén élt, itt születtek ismert művei. Élete és munkássága a magyar képzőművészetnek mindig elevenen ható tényezője marad. (MTI)

Gorka Géza

dolgozóinak képviselői fogadták a vendéget.

rkezett
erikában járt
ányküldöttség
vás nyilatkozata

magyar eladások fokozásának körvonalai.

— *Chilével és Peruval hitelegyezményt írtunk alá.* Ennek az a célja, hogy megkönnyítse a magyar gépek és más cikkek vásárlását. *Műszaki-tudományos együttműködési szerződéseket írtunk alá,* amelyek értelmében magyar szakértőket küldünk ezekbe az országokba. Egyik-másik országban

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Gorka Géza

DÉLI HÍRLAP

1971 SEP 28

1029

Belföld

ELHUNYT GORKA GÉZA. Gorka Géza, Kossuth-díjas érdemes művész, Munkácsy-díjjal kitüntetett kerámikus, a Magyar N[illegible]jztársaság Művészeti A[illegible]pjának és a Magyar Képzőművészek Szövetségének tagja 77 éves korában elhunyt. Gorka Gézát a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Magyar Képzőművészek Szövetsége saját halottjának tekinti. Temetéséről később intézkednek.

resszus határozata is hangsúlyozza, hogy fokozni kell a szövetkezetek részvételét a választék szélesítésében, a hiánycikkek számának csökkentésében. Ugyanakkor kimondja e határozat: „Munkájuk középpontjába a szolgáltató ipari tevékenységet kell állítani." Ezért zöld utat

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Gorka Géza

MAGYAR HÍREK

1971 SEP 16

1021

Gorka Géza Kossuth-díjas, érdemes művész, Munkácsy-díjjal kitüntetett keramikusművész, 77 éves korában, alkotó ereje teljében távozott körünkből. Európa országaiban csakúgy mint New Yorkban állította ki műveit, s mindenütt teljes sikerrel. A magyar kerámia nemzetközi tekintélyét részben az ő több mint fél évszázados munkásságának köszönheti

Nagy gyásza van a magyar zenei életnek: 76 éves korában elhunyt Komor Vilmos Kossuth-díjas, érdemes művész, a Magyar Állami Operaház karmestere. A zenei életünkben örök ifjúként emlegetett művész utoljára nyáron a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon szerepelt, az Aida előadásait dirigálta a hazai és külföldi közönség tiszteletétől kísérve

Gorka Géza

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DAILY NEWS-NEUSTE NACHRICHTEN

Budapest

1971 SEP 28

● Budapest, 27. Sept. — Der Keramikkünstler Géza Gorka, Kossuth-Preisträger, Verdienter Künstler und Träger des Munkácsy-Preises, eine der hervorragendsten Persönlichkeiten des künstlerischen Lebens in Ungarn, ist am Montag im Alter von 77 Jahren verschieden. Gorka, der eine bedeutende Rolle bei der Gestaltung der bildenden Kunst in Ungarn spielte, lebte seit 1927 in Nógrádverőce, wo sich seine künstlerische Schöpferkraft entfaltete und er seine bedeutendsten Werke schuf. (MTI)

SZABADSÁG

DAILY NEWS-NEUSTE
NACHRICHTEN
Budapest

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

ESTI HIRLAP

1964 NOV 27.

Kis futótűz

1021

☐ GORKA GÉZA Kossuth-díjas keramikusművész kiállítását ma este nyitja meg a Váci utcai Csók István Galériában dr. Pogány Frigyes egyetemi tanár, az Iparművészeti Főiskola igazgatója.

Isteni imposztor

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 NOV 29

NÉPSZABADSÁG

GORKA GÉZA Kossuth-díjas keramikusművész kiállítása megnyílt a Csók Galériában. A megnyitó ünnepségen dr. Pogány Frigyes, az Iparművészeti Főiskola igazgatója méltatta a művész munkásságát.

Gorka Géza

Az agyag virtuóza

Gorka Géza kiállítása a Csók Galériában

Az elmúlt napokban nyílt meg a Csók Galériában *Gorka Géza Kossuth-díjas, érdemes művész kerámiakiállítása.* Ennyi a szűkszavú újsághír. A kiállításon bemutatott *kétszázhetven remekbe formált kerámiatárgy* azonban sokkal többet mond ennél. *Tíz munkás esztendő alkotásait* vonultatja fel: vázákat, tálakat, virágtartókat, állatfigurákat, faliképeket, amelyek a szépre vágyó és törekvő embereknek azt a mindennapi szükségletét szolgálják, hogy díszítsék az otthonokat, kifejezzék a ma emberének megváltozott életformáját. S ezt a művészi rendeltetést tökéletesen kielégítik a kiállításon bemutatott Gorka-kerámiák.

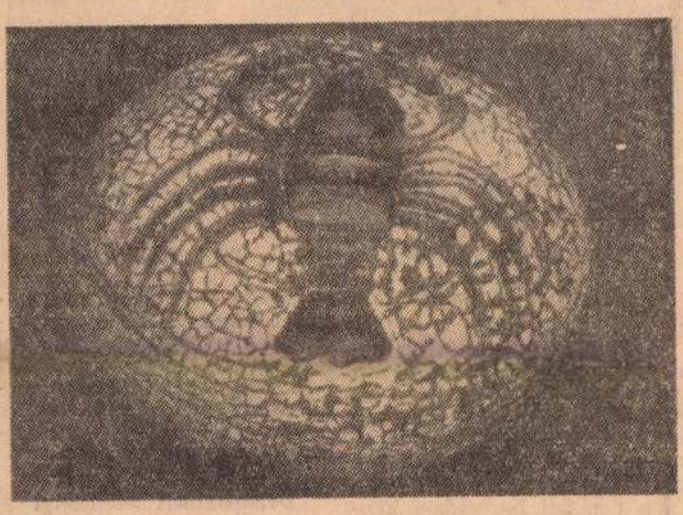

Gorka Géza ma vitathatatlanul a legismertebb magyar keramikus. Nemcsak az országhatárokon innen, azon túl is élénk érdeklődéssel figyelik művészetét, mindig újjáteremtő alkotókedvét, kimeríthetetlen ötletgazdagságát s legújabb alkotásait. Nem véletlenül. *Közel fél évszázados munkássága egyet jelent a magyar kerámiaművészet megújhodásával — elválaszthatatlan attól.* Művészete nemcsak anyagában, de jellegében is tiszta és egyszerűségében is nemes. Alkotásai híven őrzik, hogy egykor *Badár Balázs*, a híres mezőtúri gölöncsérmester tanítványa volt, nála tanulta meg az ősi fazekasságot. De *a népi vonások megőrzése mellett biztos kézzel alkalmazza a kerámiaművészet egyetemes vonásait*, amely nem csupán magyarrá, egyszersmind nemzetközivé is teszi művészetét. Bizonyítja ezt az is, hogy az olaszországi Faenzában, a Nemzetközi Kerámia Múzeumban ötezer év legszebb és legértékesebb alkotásai között helyet kapott Gorka Géza több, remekbe készült műve.

Mi a titka művészetének?

A látogató, ha figyelmesen végigjárja a Csók Galéria kiállító-termeit, választ kap a kérdésre. S ez a válasz: *az ember őszinte és igaz szolgálata.*

Gorka Géza nem önmaga gyönyörködtetésére alkotó művész. *A szépség nemes élményét megosztja embertársaival — műveivel nem kitűnni, csupán elgyönyörködtetni akar.* Vagy ahogyan ő fogalmazta meg: *megszépíteni a hétköznapok szürkeségét.* Ezért alig találkozhatunk ezen a kiállításon monumentalitásra törekvő alkotással — szinte valamennyi műve hasznos dísztárgyává válhat bármelyik modern lakásnak. S azt hiszem, ez a legnagyobb elismerés, amely művészt megillethet: *nem önmagának*, az embereknek, *a hétköznapok emberének alkot.* Kerámiái természetes arányukkal és célszerűségükkel, ugyanakkor egyszerűségükben is megkapó díszítésükkel a legkülönbözőbb műveltségű emberek számára is érthetőek.

Alkotásait új formák, új színek jellemzik. A kerámiatárgyak — vázák, tálak — híven követik a rajtuk ábrázolt díszítőmotívum karakterisztikus vonalait, hozzáadva a művész alkotó-teremtő képzeletét. *De a természet ősi formáit őrzik azok a kerámiatárgyak is, amelyek képi elemet nem tartalmaznak*, csupán bravúros színkezelésükkel, az alapszínek hihetetlenül széles skálájával vagy különleges mázfelületükkel ejtik ámulatba a szemlélőt. A kiállított tárgyak többségére ez utóbbi tulajdonság a jellemző — a hangsúly egyre inkább a zománc szépségére, színhatására tevődik át. Finom pasztellszíneket használ hajszálerezéssel, csurgatással vagy repedezettséggel: *kincsesháza maga a természet.* Verőcei alkotóműhelyét mintegy szimbólumként építtette a domboldalra: látni, felszippantani és művészi élménnyé sűríteni mind-

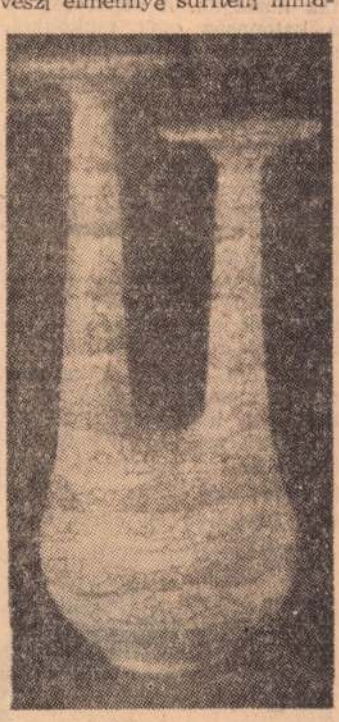

azt a gyönyörűséget, amely a Dunakanyarnak ezen a szépséges vidékén fogan, hogy továbbadhassa — az egész világnak.

Virtuóza az agyagnak és a máznak, de anyag és technika nála szoros egységbe forrt a tartalommal, a tárgyak rendeltetésével. *Művészetének mindig mondanivalója van az emberek számára:* tegyük szebbé, derűsebbé, mindennapi életünket, *legyen az otthonunk valóban otthon, ahová megpihenni és feltöltődni tér meg az ember* a fárasztó napi munka után. Ezért s ezen munkálkodik, s alkotja szebbnél szebb, derűsebbnél derűsebb dísztárgyait.

Nem véletlen, hogy az emberek megértik agyagba formált szavát — az iparművészeti boltokban szinte állandó jelleggel hiánycikként szerepelnek Gorka Géza ízléses, szemet-lelket gyönyörködtető kerámia-dísztárgyai. Sokat, nagyon sokat kellene alkotnia ahhoz, hogy művei minél több otthonba eljuthassanak.

A kiállítás, amelyet már eddig is ezrek kerestek fel, jelentős eseménye művészeti életünknek.

Prukner Pál

1964 DEC
PESTMEGYEI HIRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szudán – Abbud nél

Egy kongói politikus a minap kijelentette: ha a közelmúltban Szudánban végbement események négy esztendővel ezelőtt történtek volna, Csombe aligha kerül a leopoldville-i kormány élére... Anélkül, hogy eltúloznánk a szudáni változások jelentőségét, megállapíthatjuk: *Abbud* kormányának merev tartózkodása, sőt, akadályozó lépései Lumumba kormányával szemben, annak idején *hozzájárultak Kongó neokolonialista bekerítéséhez.* Szudán például annak idején nem adott átrepülési engedélyt a Gizenga-kormánynak segélyt szállító repülőgépek számára — s ezzel a Stanleyville-ben működött szabad kongói kormányt *elzárta a külvilágtól.* Szudán akkor némán engedelmeskedett az imperialista hatalmak kívánságainak. Most pedig arról érkeznek hírek, hogy *a hazafias kongói felkelők vezetői szudáni földre léptek,* s a felkelők hadseregének vezetője, *Soumialot,* Khartumban tartott sajtókonferenciáján számolhatott be a belga ejtőernyősök terrorakciójáról.

Jellegzetes falu Dél-Szudánban, Juba közelében

Diktaturaellenes front

Szudán nagy utat tett meg az október 17-én kirobbant forradalmi megmozdulások óta eltelt negyvenöt nap alatt.

A katonai diktatúra bukásához, majd Abbud elnök lemondásához vezetett kormányellenes megmozdulásokat *a főváros diákjai kezdeményezték.* Hamarosan azonban a munkások, sőt, a kormánytisztviselők is csatlakoztak hozzájuk. A rendőrség és a katonaság csak tankokkal, sortüzekkel tudta ideiglenesen visszaszorítani a tüntetőket, azonban a tömegeket a halálos áldozatok és a letartóztatások sem voltak képesek visszarettenteni. Abbud békéltető felhívásai is eredménytelenek maradtak, s a hatéves katonai diktatúra megszüntetését követelő tömegeket már nem elégíthették ki olyan „félengedményekkel", amilyen a fegyveres erők legfelsőbb tanácsának feloszlatása volt.

1958 óta, amikor a katonatisztek magukhoz ragadták a hatalmat, hogy elejét vegyék az erőteljesen kibontakozó demokratikus átalakulásoknak (Szudán 1956. január elsején vált függetlenné), *évről évre*

Magas növésű dinkák

erősebb nemzeti antiimperialista diktatúraellenes front alakult az országban. A diktatúra föld alá kényszerítette a baloldali és a demokratikus erőket, Szudán elfogadta az arab országok elleni Eisenhower-doktrinát, megkönnyítette a külföldi — elsősorban az amerikai — tőke beözönlését az országba. A diktatúra Szudánt mindenképpen igyekezett *elszigetelni szomszédaitól,* a külvilágtól.

A szakszervezetek és a politikai pártok feloszlatása azonban nem akadályozta meg a demokratikus erők tömörülését. A diktatúra valamenyi ellensége — a kommunista párttól a nasszerista elemekig és a nemzeti burzsoázia képviselőiig — egységfrontban tömörült. S éppen ez tette le-

Abbud, a lemondatott elnök

hetővé a katonai diktatúra megdöntését!

A Khalifa-kormány programja

Amikor október végén a diktatúra megdöntését követelő diákokkal szemben az utcára vezényelték a katonaságot, a nemzeti front (s az abban helyet foglaló szakszervezetek) *általános sztrájkra* szólította a lakosságot. Szudán élete megbénult, az alsóbb — esetleg megkísérelhette volna visszasegíteni a katonatiszteket az ország élére. Jelenleg a kormány gyakorol minden hatalmat, a hadsereg tisztikarát pedig már megtisztították a legreakciósabb tábornokoktól, tisztektől.

Demokratikus alkotmányt

Milyen feladatok megoldása vár a Khalifa-vezette ideiglenes polgári kormányra?

Mindenekelőtt *demokratikus alkotmányt kell adni az országnak.* Február-márciusra általános választásokat ígértek a szudániaknak, a parlamentáris élet helyreállítását. Az új alkotmányról a választások eredményeként létrejövő alkotmányozó nemzetgyűlés dönt majd. Véglegesen megszűnik tehát az az állapot, amely Abbud uralkodását jellemezte: az ő idejében a katonai junta a 12 ezer főnyi hadsereggel kormányozta ezt a hatalmas területű (2 és fél millió négyzetkilométer) és 12 millió lakosú afrikai országot!

Dél-Szudánban: péntek helyett vasárnap

Megoldásra vár a Szudán déli részében élő bantuk — feketék — problémája, akik már az angol uralom idején *kettős* elnyomás alatt éltek. Kizsákmányolták őket az angol gyarmatosítók és a Szudán lakosságának többségét alkotó arab származású mohamedánok. A hárommilliónyi déli fekete bőrű kettős elnyomása

Kelenföldi Hőerőmű Vállalat felvesz

férfi segédmunkásokat

Munkásszállást biztosítunk.

Jelentkezni lehet:
Budapest XI.,
Budafoki út 52.
Munkaerőgazdálkodásnál.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

NÉPSZAVA
1964 DEC 11.

Gorka Géza kerámiái

A Váci utcai Csók Galériában nyílt meg az itthon és külföldön is nagy elismeréshez örvendő keramikus művész, Gorka Géza gyűjteményes kiállítása. Alig több mint fél esztendeje aratott ugyanitt méltán nagy sikert egy másik kerámia-kiállítás — a művész tanítványáé: leányáé, Gorka Líviáé.

Akkor a kiváló mesterségbeli tudás és a kulturált formaalakítás mellett elsősorban a korszerűséget, a merészen kikísérletezet újat méltatták, itt a művészi felfogás állandó fejlődése, a korszerű iránti friss fogékonyság mellett elsőrendűen a formálás csiszoltsága, a művesség magas foka vívja ki az elismerést. Gorka Líviánál a vázák, cseréptartók is inkább szobrok voltak, Gorka Gézánál még az állatalakok is mindenekelőtt edények.

Munkásságában az ősi és népi fazekas mesterség legjobb hagyományai élnek tovább. Első mestere népi fazekas volt, és ha azóta a kerámiaművészet nemzetközi tanulságait is értékesítette, alapjában sohasem lett hűtlenné a kiinduláshoz.

A kiállítás a legutóbbi tíz év termésének javát mutatja be. Ezeken a kerámiákon már nincsenek népi díszítmények, sőt, egyáltalán az edény formájától némiképp is független ornamentika is alig fordul elő. De rájuk is, akárcsak a korábbiakra, a népművészet hatását közvetlenebbül mutatókra, egyaránt érvényes az anyag és technika (»a föld és a tűz«) törvényeinek feltétlen tisztelet tartása.

Az edényformák és a mázak végtelenül változatosak. Nincsen két mű, amely teljesen megegyezne, pedig végül is többségükben néhány alapformára vezethetők vissza. Csakhogy Gorka ért hozzá, hogy egy-egy néha nem is túlságosan hangsúlyos megoldással, a szigorú szimmetriától csak kissé eltérő alakítással, a színek másfajta együttesével, egy edényfül vízszintes elhelyezésével, az arányok súlyosabbá vagy könnyedebbé tételével újabb és újabb variációkat hozzon létre.

Gorka Géza világszerte elismert művészetének éppen ezért nem lehetnek és nincsenek is másolói, epigonjai. De mélyreható befolyása kétségtelen. Felismerhető kerámikus művészeink nagy többségének egyedi alkotásain éppen úgy, mint — újabban — a gyári kerámiák széles körben elterjedt, sokszorosított darabjain. *(havas)*

Fi[illegible]

MA[illegible] á-
[illegible] u-
[illegible] a-
[illegible] de
egés[illegible] i-
szen[illegible] u-
nista[illegible] d-
ményeiről beszél, hanem arról is, hogy [illegible] n,
üzemekben, falvakban és hivatalokban a fiatalok neveléséért, szocialista emberré formálásáért, az élet sok gondjában való eligazításáért felelős idősebb dolgozók — szülők, tanárok, vezetők és munkatársak — megtettek-e erejükhöz mérten mindent a fiatalokért. Ezzel a figyelemmel és gonddal fordul a fiatalok tanácskozása felé a szakszervezeti mozgalom is. Az a kép, amely a kongresszusi teremben ezekben a napokban a magyar ifjúságról — a ma már nyolcszázezret is meghaladó KISZ-tagságról s a még KISZ-en kívüli fiatalokról — együttesen kialakul, vonásaiban úgy őrzi szocializmust építő felnőtt társadalmunk életének, munkájának sajátosságait, mint a gyermek a szülők arcvonásait.

Beszélgetések, viták, újságcikkek kedvenc témája, hogy *milyen is a mai ifjúság?* A kérdésre *az élet válaszol a fiatalok magatartásával, munkájával.*

IFJÚSÁGUNK SZÁMÁRA *a szocialista társadalmi forma természetes és magátólértetődő társadalmi keret. A fiatalok jelentős része nemcsak elfogadja azokat a feladatokat, amelyek a szocializmus teljes felépítésében rájuk hárulnak, hanem azok megvalósításáért őszinte hittel, szívvel, lelkesedéssel küzdenek oly módon is, hogy a kötelezően nekik jutó feladatoknál többet vállalnak.*

Hogy csak a legutóbbi évekről szóljunk, a nagy próbálkozás, a *Dunai Cement és Mészmű* felett vállalt védnökség óta — amelyben a fiatalok segítsége *egy évvel rövidítette meg az átadás határidejét* — általánossá lett, hogy a fiatalok keresik a termelőmunkának azokat a területeit, ahol a gondok gátolják az előrejutást és részt kérnek az akadályok elhárításából, a munkák nehezéből.

A példák gazdag csokrából válogathatunk.

Az Ózdi Kohászati Üzemek rekonstrukciójánál százmilliókat érő napokat jelentett a fiatalok segítsége. A Lenin Kohászati Művek építése felett vállalt védnökség keretében pedig még arra is volt erejük a fiataloknak, hogy a gyár fiatal mérnökeiből és technikusaiból álló társadalmi tervező iroda néhány, a rekonstrukcióban szükséges részletterveket szinte napok

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1964 DEC – 8.

1021

Gorka-kiállítás Gorka Géza Kossuth-díjas keramikusművész műveiből kiállítás nyílt Budapesten, a Csók István Galériában. A kiállítás iránt igen nagy az érdeklődés

Az admi

Tudomány TECHNIKA

a gépi

Az ipar, kereskedelem, tudományos élet gyorsütemű fejlődésével a XIX. század utolsó harmadától napjainkig rendkívül sokat fejlődtek a különböző típusú adatfeldolgozó gépek. Kezdetben csak a sok manuális munkát igénylő statisztikai adatok feldolgozására szerkesztettek kezdetleges adatszámláló és rendező berendezéseket. Az első ilyen gépet 1890-ben szerkesztette dr. Hermann Hollerith. Találmánya a lyukkártya-rendszerű gépek őse. Rövid időn belül egyéb — nem statisztikai jellegű — adatok rögzítésének és elemzésének gépesítésére is gondolni kellett, mivel nagymértékben megnövekedett és egyre bővült az adatszolgáltatási igény. Ezt a szükségletet pedig csak újrendszerű gépi berendezésekkel lehetett maradéktalanul megoldani.

ukkártya. A lyukkártya endszerű adatfeldolgozó gé pek legismertebb típusai: a amerikai IBM, az angol ICT a francia BULL, a szovje SZAM gyárak által készítet berendezések.

Készül a lyukkártya

A sikeres feldolgozás alap szükséglete a hibátlan, egy értelmű, tiszta bizonyla Legcélszerűbb a kizárólag célra szerkesztett, a rendsze követelményeinek minde szempontból megfelelő bi zonylatok alkalmazása. A ilyen bizonylat a feldolgo zásra kerülő adatokat kere tezéssel, decimál-vonalozás sal, esetleg eltérő színezéss kiemeli. Statisztikai feldo gozások céljára készü nyomtatványok gyakran kü lön kódlétrában tartalma zák a feldolgozásra kerü adatokat.

A bizonylatokról a ly kasztógépek segítségével ká lyára kerülnek az adatok. lyukkártya 80 oszlopána mindegyikén a gép bille

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Gorka Géza
SOMOGY MEGYEI NÉPLAP
1964 MÁR 17.

Gorka 1021

Szépség és korszerűség

Legjobb iparművészeink alkotásai a Kippl-Rónai Múzeumban

Egyre többen érdeklődnek megyénkben is az iparművészek tervezte mai rendeltetésű, új formájú használati és díszítő tárgyak iránt. A Rippl-Rónai Múzeum és a Kiállítási Intézmények vasárnap megnyitott »A mai magyar iparművészet« című kiállítása az öltözködési és lakáskultúra terjesztését szolgálja. A *Lányi Ottóné* művészeti előadó rendezésében kiállított anyagot először Kaposváron mutatják be, innen indul tovább a vidéki városokba. Kül- és belföldi kiállításokat megjárt, az iparművészek műterméből most kikerült kerámiákat, textíliákat és ötvösmunkákat tekinthetnek meg a múzeum látogatói.

Nagyon gazdag a kiállítás kerámiaanyaga. Egy vitrin vázát, tálat állított ki az egyedülálló máztechnikával dolgozó Kossuth-díjas *Gorka Géza*. Különös felületi és színhatást ér el *Gádor István* Kossuth-díjas művész, hogy üveget, nemesfémet és kavicsot éget az agyagba. Több ilyen technikával készült műve látható a tárlaton. A magyar népművészet hagyományait felhasználó Kossuth-díjas *Kovács Margit* kerámiái, a Grazban és Linzben nagy sikerrel kiállító *Gorka Lívia* munkái, *Jankay Viktor* hatalmas vázái, az egyedi utakon járó *Tihanyiné H. Mária* alkotásai hű képet adnak keramikusaink törekvéseiről.

Művészi díszítésű szövetekkel, szőnyegekkel, falikárpitokkal és batikokkal jelentkeztek a textil-iparművészek. *Szőke Erzsébet* bivalyos gobelinje, a Lausanne-ban díjat nyert *Bán István* rusztikus gobelinje, *Szuppán Irén* jávai batiktechnikával készített halászata, *Gulás Zsuzsa* vászonbatik falképe érdekes színfoltja a kiállításnak. *Szabó Erzsébet* Munkácsy-díjas üvegiparművész fúvott, repesztett munkái. *Bartha Éva, Nagy József* különleges ékszerei, *Kocsis Béla* kisbútorai nagy érdeklődésre számíthatnak. *Percz János* Munkácsy-díjas művészt sokan ismerik az »Ének a vasról« című filmből. Tőle is láthatunk néhány szép fémmunkát. A modern gyertyatartók, cigarettaelnyomók, karperecek, nyakláncok, domborított ezüst-, bronzkancsók *Barabás Lajos, Péri József, Szabó Gyula, Dömötör László* és *Tóthfalusi László* művei.

Az érdekes és szépen rendezett kiállítás tizenhat napig tekinthető meg.

New York (TASZSZ). Az amerikai atomen bizottság vasárnap kén volt elismerni, hogy a cius 13-i nevadai föld atomrobbantás után a k térségében radioktív képződött. A radioktív dék egy része a kísérlet helyétől mintegy hetven föld távolságra Las Vegas vidékén hullott le.

A föld alatti robbantások az Egyesült Államok folytatódó nukleáris fegyverkezési hajszájáról tanúskodnak. Veszélyességük emellett abban foglalható össze, hogy a föld alatt-

pülőgéppel kísérték Arizona államig, ahol a felhő állítólag szétoszlott.

Jelenleg szakemberek vizsgálják a radioaktivitás hatásfokát Las Vegas környékén és Arizona államban. (MTI)

vezető betonúton az országút pora.

Terv- és pénzügyi osztályvezetőt

keresünk azonnali belépéssel lehetőleg földművesszövetkezeti gyakorlattal a Tab és Vidéke Körzeti Földművesszövetkezetbe.

(4951)

Értesítjük kedves vásárlóinkat, hogy folyó hó 16-án az újjáépített áruházunkban megnyílik a

készruha- és méteráruosztály.

Bőségese áruválasztékkal várjuk kedves vásárlóinkat.

A Marcali és Vidéke Körzeti Fmsz igazgatósága.

(4949)

Az Öreglaki Állami Gazdaság pusztakovácsi üzemegységébe

magtárost, raktárost

keres azonnali belépésre.

Jelentkezés a gazdaság központjában Öreglakon.

(3072)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

NÉPSZABADSÁG

1964 NOV 25.

— **Gorka Géza** Kossuth-díjas keramikusművész kiállítása péntek este fél 6 órakor nyílik meg Budapesten a Váci utcai Csók Galériában.

1021

Gorka Géza

Művészet, 1971. dec.

Gorka Géza: Kerámiák –
Céramiques – Керамика

mokat alkalmazó színvilágában; kerámia és színes üveg társításából

HIKÁDI ERZSÉBET KIÁ

Tizenharmadszor lépett közönség elé Hikádi Erzsébet festőművésznő, hetvenkét kazein tempera és guache festménnyel töltve meg a Csók István Galéria három termét, amely immár másodszor adott otthont gyűjteményes kiállításának.

Hikádi Erzsébet kialakult, egyéni arculatú művésznő, aki biztosan halad a maga biztos útján, közönségsikertől övezve. Szorgalmas művelője mesterségének, s igényes a maga keretei közt, emellett rendkívül szerény, ami éppúgy vonzóvá teszi művészetét, mint kedves, okos, közvetlen emberi alakját. Mindebben azonban van valami nagyon finom kiszámítottság is, amely pontosan számol bizonyos gyakorlati tapasztalattal, az emberi kedélyvilággal, a vásárló igényével és lehetőségével, s nem utolsósorban saját művészi képességeivel. A művésznő nemesen fogja fel hivatását, de pillanatra sem rugaszkodik el a realitástól.

Elsősorban leábrázoló művész, aki témáiban kedvvel merül el, igyekezvén kikeresni azok legpoétikusabb vonatkozásait, legszívhezszólóbb elemeit. Természetes magától értetődöttséggel tartózkodik a meg- vagy felrázótól, az emocionálisan próbára tevőtől. Nincsenek eget ostromló akarásai, kockázatot feltételező művészi vállalko-

rendezheti
pekből, s a
len élmény
vagy róma
etetéssel. I
végső kérd
gasz is, a magafeledkező gépkocsival turisztikázóknak a
temető, s akik elgondolkozván az élet kiszámíthatatlanságán, szeretik az erősebb hatásokat, az esős őszi délután nagy, fekete esernyők alatt lépdelő, fekete ruhás gyászolók. Igen, kell emlékezni az elmúlásra. Ez a téma mintha eddig hiányzott volna kiállításainkról, s a megnyugvás egy- és kéttornyú hajlékait is meglehetősen mellőztük. Hikádi Erzsébet bátran nyúl e témákhoz, anélkül, hogy le akarna, vagy le tudna törni. Mert másik oldalon ott a lakodalom, a szüret, a vásár, az élet vidámsága, kimeríthetetlensége, a tavasz, a gyerek, a megújulás. Hikádi az élet teljességét igyekszik felölelni s közvetíteni, s ezzel határozottan társadalmi szükségletet elégít ki.

Képei szoros kapcsolatot mutatnak a húszas években előretörő magyar parasztfestők munkáival, majd a részben rájuk építő úgyne-

MŰVÉSZET
SALTOFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Gorka Géza

Művészet, 1971. dec.

Gorka Géza: Kerámiák –
Céramiques – Керамика

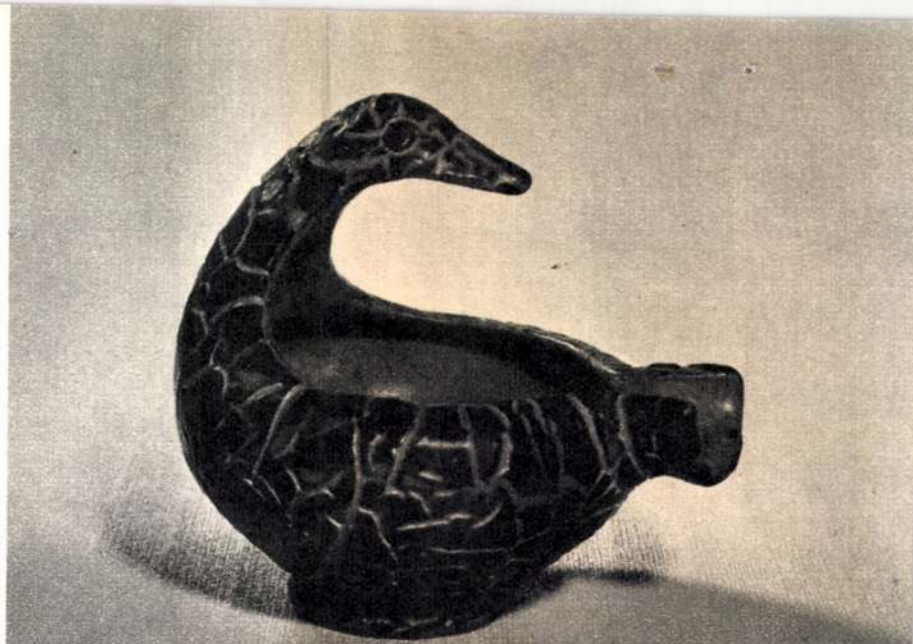

1021

HIKÁDI ERZSÉBET KIÁLLÍTÁSA

Tizenharmadszor lépett közönség elé Hikádi Erzsébet festőművésznő, hetvenkét kazein tempera és guache festménnyel töltve meg a Csók István Galéria három termét, amely immár másodszor adott otthont gyűjteményes kiállításának.

Hikádi Erzsébet kialakult, egyéni arculatú művésznő, aki biztosan halad a maga biztos útján, közönségsikertől övezve. Szorgalmas művelője mesterségének, s igényes a maga keretei közt, emellett rendkívül szerény, ami éppúgy vonzóvá teszi művészetét, mint kedves, okos, közvetlen emberi alakját. Mindebben azonban van valami nagyon finom kiszámítottság is, amely pontosan számol bizonyos gyakorlati tapasztalattal, az emberi kedélyvilággal, a vásárló igényével és lehetőségével, s nem utolsósorban saját művészi képességeivel. A művésznő nemesen fogja fel hivatását, de pillanatra sem rugaszkodik el a realitástól.

Elsősorban leábrázoló művész, aki témáiban kedvvel merül el, igyekezvén kikeresni azok legpoétikusabb vonatkozásait, legszívhezszólóbb elemeit. Természetes magától értetődöttséggel tartózkodik a meg- vagy felrázótól, az emocionálisan próbára tevőtől. Nincsenek nagy drámai konfliktusok képein, nincsenek nagy tragédiák, nincsenek nagy szenvedélyek. Ehelyett a mindennapok szépségét, a mindennapok örömeit, a mindennapok szomorúságát rendezheti a nagymarosi, siófoki, szentendrei, fonyódi és más képekből, s a külföldet járt kisiparos vagy kiskereskedő is feledhetetlen élményeinek megörökítésével távozhat, hóna alatt egy firenzei vagy római éjjeli, utcasarki macska-, azaz szívhez szólóbban: cicaetetéssel. Ha pedig borongani lenne kedve, mert az életnek vannak végső kérdései is, ott a szenvedő Krisztus a keresztfán, egyúttal vigasz is, a magafeledkező gépkocsival turisztikázóknak a visegrádi temető, s akik elgondolkozván az élet kiszámíthatatlanságán, szeretik az erősebb hatásokat, az esős őszi délután nagy, fekete esernyők alatt lépdelő, fekete ruhás gyászolók. Igen, kell emlékezni az elmúlásra. Ez a téma mintha eddig hiányzott volna kiállításainkról, s a megnyugvás egy- és kéttornyú hajlékait is meglehetősen mellőztük. Hikádi Erzsébet bátran nyúl e témákhoz, anélkül, hogy le akarna, vagy le tudna törni. Mert másik oldalon ott a lakodalom, a szüret, a vásár, az élet vidámsága, kimeríthetetlensége, a tavasz, a gyerek, a megújulás. Hikádi az élet teljességét igyekszik felölelni s közvetíteni, s ezzel határozottan társadalmi szükségletet elégít ki.

Képei [illegible] kapcsolatot mutatnak a hagyományokkal, előretörő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP
Gorka Géza
1972 JAN 25

Július 10-től: szabadiskola

Képzőművészeti túrák a Dunakanyarban

A zebegényi Szőnyi István Emlékműzeum tervei

Ilyenkor tél derekán kevesebben látogatják a Szőnyi István Emlékmúzeumot, mint a kirándulószezonban. *Dániel* Kornél igazgató naprakész adatai szerint az idei év első fél hónapjában ötszázan váltottak belépőjegyet. A múzeum munkatársai és baráti köre számára most sincs pihenés. Az idei, minden korábbinál érdekesebb, változatosabb, színesebb tavaszi, nyári, őszi programot készítik elő.

Július 10-től augusztus 6-ig a hagyományokhoz híven a képzőművészeti szabadiskola hallgatói veszik birtokukba a 120 személyes kempinget.

Az idén először július elején a Pest megyei, augusztus második felében a Komárom megyei képzőművészek ütnek tanyát Zebegényben. A képzőművészek patronálása mellett a Szőnyi múzeum a hétvégi kirándulóknak, a képzőművészet, a zene és az irodalom iránt érdeklődőknek is szeretne gazdag programmal szolgálni. A hétvégeken nyolcszor indul idegenvezetővel turistacsoport a Szőnyi múzeum szervezésében a Dunakanyarba. Első állomásuk Verőce lesz, ahol a május elsejétől megnyíló Gorka múzeumba látogatnak.

A kerámiatörténeti bemutatón, a Gorka Géza műveiből összeállított tárlaton kívül megismerkednek a kerámiakészítés gyakorlati fogásaival is.

Zebegényben *Czigány György* zongoraművész és *Vidor Miklós* író, valamint a múzeum munkatársai lesznek a házigazdák. A zebegényi séták mellett a kirándulók Szőnyi István és Gorka Géza művészetéről készített filmek segítségével ismerkedhetnek a két dunakanyari művész munkásságával.

Este a nyárra berendezett Művész presszóban Czigány György vagy Vidor Miklós vezetésével tartanak irodalmi vagy zenei társasjátékot.

Ezen már ott lesznek a másnap délutáni hangverseny, illetve irodalmi est rangos szereplői is.

Hasonló szombat-vasárnapi kirándulásokat rendeznek tavasztól őszig középiskolások számára is, azzal a különbséggel, hogy ezeken az esteken színművészeti és zeneművészeti főiskolások lépnek fel.

Csulák András

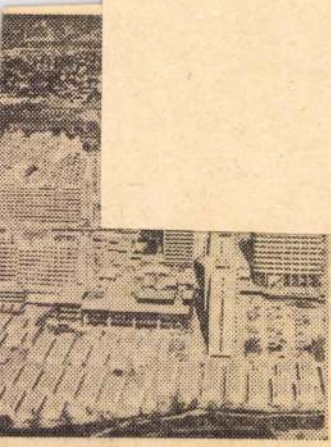

piai falu

kantunk. Kattognak az automaták géppisztolyai, a flipperek kis kallantyúi, durrognak a torpedók, — öreg és fiatal rendületlen nyugalommal dobálja a gépekbe a márkákat és lő, talál, autóversenyzőnek képzeli magát, vagy éppen cowboynak, jéghokizik, vagy focizik az apró bábok segítségével. Az intim hangulatú, elegáns és minden bizonnyal drágább lokásokban közel sincs ilyen zsúfoltság.

Éjszaka az első metróutasok egyike voltunk, mivel a müncheni földalattit éppen aznap nyitották meg. Illetve az első szakaszát, amely 12 kilométer hosszú, két végállomása a Kieferngarten és a Goetheplatz között 17 perc a menetidő. Augusztusig tovább bővítik, s a metró fontos közlekedési eszköze lesz az olimpia részvevőinek.

Fóti Péter
Foto: Urbán Tamás

lyütt az ÁFESZ-ek megoldották a fűtőolaj házhoz szállítását is, sőt nem egy helyen ingyen végzik ezt a tagságnak. Persze, a fokozódó igény kielégítéséhez szükséges a tagság nagyobb áldozatvállalása, aminek legjobb útja: célrészjegyek jegyzése.

— A szövetkezetek háza táján széttekintve: milyen hatása van az ÁFÉSZ-ekre vonatkozó új törvényerejű rendeleteknek?

— A többi között szükségessé válik, hogy a szövetkezetek június 30-ig módosítsák alapszabályaikat. Áprilisban és májusban kerül sor azokra a részközgyűlésekre, amelyeken értékelik majd a kongresszus tiszteletére elfogadott akcióprogramok végrehajtását. Egyben új, hasonló programok elfogadására is sor kerül majd, hogy a kongresszus határozatai a tagok aktív közreműködésével valósuljanak meg. Tavaly mintegy 6 millió forint értékű célrészjegy befizetésével segítette a tagság a fejlesztési feladatok megoldását, s minden valószínűség szerint az idén jelentősen növekszik ez az összeg. A szövetkezetek szűkebb gárdája, az az 5400 alkalmazott, aki a boltokban, vendéglátóhelyeken dolgozik. Helyzetükkel szintén foglalko-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP. 10.

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

1021

MAGYAR HÍRLAP

KÖZÉLET — DIPLOMÁCIA

Fock Jenő befejezte évi szabadságát

Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke befejezte rendes évi szabadságát.

A KGST-tagországok pénzügyminisztereinek értekezlete hazánkban

A KGST-tagországok pénzügyminiszterei megbeszélést tartanak hazánkban, egymást kölcsönösen érdeklő nemzetközi pénzügyi kérdésekről. Ebből az alkalomból hazánkba érkezett, illetve érkezik *D. Popov*, a Bolgár Népköztársaság pénzügyminisztere, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság pénzügyminisztere megbízásából *L. Leer*, a Cseh Szocialista Köztársaság pénzügyminisztere, *J. Traudota*, a Lengyel Népköztársaság pénzügyminisztere, *C. Molom*, a Mongol Népköztársaság pénzügyminisztere, *S. Böhm*, a Német Demokratikus Köztársaság pénzügyminisztere, *F. Dumitrescu*, a Román Szocialista Köztársaság pénzügyminisztere és *V. Garbuzov*, a Szovjetunió pénzügyminisztere.

Dr. Ajtai Miklós fogadta az angol technológiai minisztert

Dr. Ajtai Miklós, a Minisztertanács elnökhelyettese hétfőn délután fogadta *Anthony Wedgewood Benn* brit technológiai minisztert. A baráti beszélgetésen jelen volt *Kiss Árpád* miniszter, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke és *G. E. Millard* budapesti angol nagykövet is. Anthony Wedgewood Benn „A műszaki fejlesztés időszerű kérdései Nagy-Britanniában" címmel hétfőn délután nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott a Budapesti Műszaki Egyetemen.

Magyar küldöttség utazott Kazahsztánba

Karakas Lászlónak, az MSZMP Központi Bizottsága tagjának, a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság első titkárának vezetésével Kazahsztánba utazott a Magyar—Szovjet Baráti Társaság öttagú küldöttsége, hogy részt vegyen a magyar kulturális napok szeptember 17-én kezdődő eseménysorozatán. A küldöttséggel együtt elutazott Alma-Atába a Budapest Táncegyüttes, hogy viszonozza az ez év áprilisában hazánkban megrendezett kazah kulturális napok vendégművészeinek látogatását.

A küldöttséget és a művészeket a Ferihegyi repülőtéren *dr. Mihályfi Ernő*, az MSZBT elnöke, *Nagy Mária*, a társaság főtitkára és *Monori István*, a Külügyminisztérium főosztályvezetője búcsúztatta. Ott voltak *Sz. Sz. Szatucsin* és *J. V. Ponomarjov*, a budapesti szovjet nagykövetség tanácsosai.

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Szőke Lajosnak*, az MSZMP KB alosztályvezetőjének — eredményes munkássága elismeréséül, nyugállományba vonulása alkalmából — a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt *Cseterki Lajos*, az Elnöki Tanács titkára és *Tóth Mátyás*, az MSZMP KB osztályvezetője.

Az Elnöki Tanács *Gorka Géza* Kossuth-díjas kerámikusművésznek — eredményes munkássága elismeréséül 75. születésnapja alkalmából — a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Losonczi Pál* nyújtotta át. Jelen volt *Cseterki Lajos*, *Óvári Miklós*, az MSZMP KB osztályvezetője és *Molnár János* művelődésügyi miniszterhelyettes.

Belkereskedelmi delegáció utazott Bukarestbe

Zala Ferencnek, a Belkereskedelmi Kutató Intézet igazgatójának vezetésével hétfőn négytagú delegáció utazott Bukarestbe. A delegáció a Román Kereskedelmi Kutató Intézet vendégeként egy hetet tölt Romániában. Közös kutatómunkáról tárgyalnak és aláírják a két intézet együttműködési szerződését.

Dr. Szákács Ödön nyilatkozata

Nyugat éléstára vagyunk?

Szemtől szembe egy g

A közhelyek rendszerint a valóság egyik-másik részletét ragadják meg, s ezért kisebb-nagyobb mértékben torzítanak. A közhelyek másik sajátossága, hogy nehezen távolíthatók el a köztudatból. Mindezt azért bocsátjuk előre, mert ezúttal olyan témával — *Európa agrárkereskedelmével* — foglalkozunk, amelyben tájékozottságunkat egy *gazdasági közhely* zavarhatja.

Nincsenek különleges adottságaink

A legtöbb kelet-európai ország, köztük Magyarország is, a *múltban túlnyomórészt mezőgazdasági termékeket exportált a fejlett nyugat-európai országokba.* Magyarország összkivitelében 1938-ban például mintegy 70 százalékkal részesedtek a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek. A háború előtti évtizedekben született az a gazdasági közhely, amely szerint *Magyarország a fejlett nyugat-európai országok* (le legalábbis Németország) *éléstára.* Ma már fejlett ipari ország vagyunk, összkivitelünkben az élelmiszerek, az élő állatok és egyéb mezőgazdasági termékek aránya alig 20 százalék, a múltból örökölt nézet tehát gyakran elhomályosítja a tisztánlátást. Gyakran olvashatunk, hallhatunk arról, hogy Magyarországon *különlegesek a természeti adottságok,* s hogy mezőgazdasági termékeink — például a zöldség, gyümölcs, a bor stb. — íze, zamata, fajtája kiváló, sőt világhírű. A külkereskedelmi szakemberek már régen tudják, hogy *a valóban helyzet nem ilyen rózsaszínű. Mezőgazdasági termékeink kiviteli lehetőségeit korántsem kizárólag a termelés nagyságrendje határozza meg.*

A fejlett nyugat-európai ipari országok ma is *élelmiszer-importőrök.* Mezőgazdasági behozataluk hatalmas volumenű, meghaladja az évi 20 milliárd dollárt, ami annyit jelent, hogy Nyugat-Európa a vi-

évtizedekkel ezelőtt született gazdasági közhely elvesztette létjogosultságát: a kelet-európai országok szerepe Nyugat-Európa agrárpiacán *összezsugorodott.* Más kérdés, hogy ez az export számunkra változatlanul *alapvető jelentőségű.* Mindenekelőtt azért, mert a nyugat-európai országokkal folytatott árucsere-forgalmunkban még ma is az agrár- és az élelmiszeripari termékek dominálnak. *Behozatalunk deviza ellenértékének mintegy 40—50 százalékát az agrárexport biztosítja.* Hasonló a helyzet — a Szovjetunió és Csehszlovákia kivételével — a többi szocialista országban is.

A kelet-európai szocialista országok agrárkivitelének három fő piaca *Olaszország, a Német Szövetségi Köztársaság és Anglia* (amelyeknek szocialista behozatala meghaladja az évi félmilliárd dollárt). A szocialista országok nyugat-európai agrárkivitelének legjelentősebb árucsoportja *az élő állat és a hús,* amely az export mintegy 50 százalékát alkotja. A kivitel további két jelentős összetevője: a *gabonafélék, valamint a gyümölcs és a zöldség,* amelyek részesedése az agrárszállításokban kb. 15—15 százalék. A kivitel áruösszetételében mintegy 20 százalékkal szerepel a *vaj,* a *sajt,* a *tojás,* valamint a *cukor* és a *méz.*

A legtöbb agrártermékét — évi 220—240 millió dollár értékben — *Lengyelország* szállítja a nyugat-európai piacokra. A kelet-európai agrárexportőrök további sorrendje: *Magyarország, Románia és a Német Demokratikus Köztársaság.*

Hús, zöldség, gyümölcs

Magyarország agrárkivitelének évi értéke mintegy 150 millió dollár. Ehhez hasonló nagyságrendű Románia exportjának értéke. (Románia agrárkivitele 1967-ben *ugrásszerűen* több mint 60 millió dollárra emelkedett.) Meghaladja az évi 100 millió dollár értéket a Német Demokra-

MAGYAR HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 SEP 16.

MAGYAR NEMZET

Budapest

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Szőke Lajosnak az MSZMP KB osztályvezetőjének — eredményes munkássága elismeréséül, nyugállományba vonulása alkalmából — a Munka Érdemrend aranyfokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt Cseterki Lajos az Elnöki Tanács titkára, Tóth Mátyás, az MSZMP KB osztályvezetője.

Az Elnöki Tanács Gorka Géza Kossuth-díjas kerámiaművésznek — eredményes munkássága elismeréséül 75. születésnapja alkalmából — a Munka Érdemrend aranyfokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál nyújtotta át. Jelen volt Cseterki Lajos, Óvári Miklós, az MSZMP KB osztályvezetője és Molnár János közlekedésügyi miniszterhelyettes.

képező
sajátos, egyéni portré rajzoló-
dott ki a játékosok vála-
ból, hanghordozásából, nyu-
godt és bensőséges megnyilvá-
nulásából. Itt nem a pénz és
a győzelem játszotta a főszе-
repet — sosem felejtem el
például a rokonszenves ver-
senyzőt, aki, tán a második
lépcső után, kilépett a játék-
ból, pedig ha nagyon akarja,
megalapozott tudásával biztо-
san eljut az utolsó lépcsőig
és felveszi a 12 ezer forintot.
De bizonyára nem ez volt szá-
mára a legfontosabb, szerе-
nyen és fontoskodás nélk
kilépett.

Gorka Géza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 13

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021

KÖSZÖNTJÜK GORKA GÉZÁT

A magyar kerámiaművészet nesztora, Gorka Géza a napokban tölti be hetvenötödik születésnapját. A híres nógrádverőcei kerámiaműhely, ahol dolgozik, az elmúlt fél évszázad alatt a magyar képzőművészet egyik legfontosabb központjává vált.

Szándékosan használjuk a „képzőművészet" szót a talán pontosabbnak ható iparművészet helyett. Gorka ugyanis éppen azok közé tartozik, akik a tárgyformáló művészetnek és a sokáig „nemtelen" anyagként tekintett kerámiának visszaadták a magas művészet rangját, azt a természetes funkciót és azt a szellemileg is tartalmas stílust, amit az úgynevezett kisebb művészetek a klasszikus korokban mindig is birtokoltak.

Mint annyi más jelentős alkotót, Gorkát is a népművészet tanulmányozása vezette a műfaji egyenrangúságnak és stílusgazdagságnak ehhez a felfedezéséhez. Noha festőnek indult, korán felismerte, hogy korunk új életformája milyen változatos lehetőségeket kínál a már-már elfeledett mesterségeknek, és hogy mennyi időszerű mondanivaló rejlik a fazekasság ősi formái mögött. Gorka a mezőtúri fazekasmesterektől mindent megtanult, amit mesterségből tanulni lehetett, és ehhez az örökséghez szervesen illesztette a mai ember gondolat- és ízlésvilágát.

Kerámiáin a fegyelmezett formák és a hallatlanul gazdag, fantáziadús felület harmóniáit csodáljuk. A Gorka-vázák repesztett mázait látni, megsimogatni, a népművészeti motívumokból szőtt színes képben gyönyörködni mindnyájunk számára ismerős élmény. Gorka szuggesztív művészetére jellemző, hogy egész periódust alkotnak életünkben azok az évek, amikor ezek a kerámiák úgyszólván kizárólagos jelképei voltak a modern művészetnek és ízlésnek. Gorka Gézában — a művész mellett — ezért kell becsülnünk a nevelőt, a művészi látás megújítóját is. Születése napján tehát nemcsak a szűkebb kerámiaszakma ünnepelheti őt, hanem az egész magyar képzőművészet is joggal köszöntheti, mint egyik mesterét.

P. G.

Gorka Géza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1021

1969 SEP 14

NÉPSZABADSÁG
Budapest

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Szőke Lajosnak*, az MSZMP Központi Bizottsága alosztályvezetőjének — eredményes munkássága elismeréséül, nyugállományba vonulása alkalmából — a *Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta. Ugyanezt a kitüntetést kapta *Gorka Géza* Kossuth-díjas keramikusművész eredményes munkássága elismeréséül, 75. születésnapja alkalmából.

A kitüntetéseket *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át; jelen volt *Cseterki Lajos*, az Elnöki Tanács titkára, továbbá *Tóth Mátyás*, az MSZMP KB osztályvezetője, illetve *Óvári Miklós*, a KB osztályvezetője és *Molnár János* művelődésügyi miniszterhelyettes.

NÉPSZABADSÁG
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1021

Gorka Géza

Jobb későn, mint soha: fölfedezzük végre Mándy Ivánt. Előbb a feledékenységben eminens kritika, a rossz lelkiismeret felhangjaival vagy önigazoló fenntartásaival: — íme ismét egy „polgári" író, akit legkevésbé éppen a polgárok érdekeltek, annál inkább a hirtelen nőtt város slumjeinek áttekinthetetlen emberdzsungele, melyben egy bennszülött vadászt megszégyenítő biztonsággal tudott eligazodni: micsoda zsúfolt tenyészete a homályos körvonalú, pislákoló tudatú, vagy épp a tudat előtti létben megrekedt, rejtélyesen viselkedő, mégis hajszálpontosan, egy természettudós szívósságával, alázatával és alaposságával leírt „species"-eknek: a volt és a leendő embereknek. Igen, a nagyváros „fehér foltjai", melyekről időről időre nagyokat cikkezünk, sose voltak ismeretlenek Mándy előtt: életműve

közti összefüggést, ugye, a gyöngébbek kedvéért sem kell leckeként fölmondanom?) Aligha véletlen, hogy jó tíz éve, az akkor még főiskolás rendezőjelölt első munkájául Móricz *Árvácskáját* választotta — ezt legföljebb azok találhatják furcsának, akik a hagyományos és a modern próza közé is a klasszifikálási mánia kínai falát emelnék. A tanyavilág sivatagában hányódó kis lelencgyerek s a *Sziget a szárazföldön* magányos vénkisasszonya között, ha nem is közvetlen, de szerves és nyilvánvaló a kapcsolat. A dugába dőlt, s kezdő gyöngeségekkel ter-

B. NAGY LÁSZLÓ:

ben az író és a rendező
rulása" a legrigorózusabb
sel se különíthető el egy
mű tanúsága szerint „e
pendülnek". Elek nem illusztrálja
Mándy szövegét, hanem ámulatot
keltő beleérzéssel megteremti an-
nak pontos és szuverén filmi meg-
felelőjét. A stílus pedig? Elké-
pesztően széles skála a nyers do-
kumentarizmustól a szürrealista
színezetű játékosságig, sőt az ab-
szurditás határát súroló temetési
jelenetig — egy pesti bérház te-
tején. Miközben a már-már pe-
netránsan valóságos élethelyzete-
ken, társbérleti pillanatképeken

rendező avatottságáról az előb-
biek után már szószaporítás vol-
na beszélni. De ezzel még mindig
nem ürült ki a bőségszaru. Egy
pályakezdő operatőr is kerül még
ki belőle, *Ragályi Elemér*, az új
nemzedék egyik legmarkánsabb
egyénisége. Mesterien ért a művé-
szi stilizálás nálunk még kissé
szokatlan formáihoz: a koszos
bérház napverte gangja, kukatar-
tályai, a partvis nyomán szálló
por, s mögötte a lépcsőház fekete

Jegyzetek

A SZEZON KEZDETE ELŐTT

időszerű, hogy végigtekintsünk
szimfonikus zenekarainkon, an-
nál is inkább, mert a zenés évad
gerincét a szimfonikus koncertek
adják. Meg aztán néhány évvel
ezelőtt többször is előfordult,
hogy egy-egy est igéretes zenei
élményét gyengítette vagy éppen
elhalványította a zenekari telje-
sítmény egyenetlensége. E hiá-
nyosságokról annak idején gyak-
ran esett szó a napi sajtó kriti-
káiban is. Éppen ezért helyénva-
ónak tartjuk, ha arról is beszá-
molunk, hogy a legutóbbi évad-
ban sokat fejlődött zenekaraink
zinvonala, s megvan a biztosíték

Gorka Géza, Kossuth-díjas keramikus a képzőművész szakszervezet iparművész-találkozóján. Mellette: Kovács Margit, Kossuth-díjas, Gorka Lívia, Juris Ibolya, Munkácsy-díjas (Dolezsál László felv.)

ÁRA 1 FORINT

SZOCIÁLIS MŰVELŐDÉSÉRT

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

lmezetle
cs semi
között
: állásf
lt a je
, mege
formá
jelen
rozati
angú
ron (
vezeti demokrati
, amely kifejezte és aláhúzta a mű
vezeti mozgalom politikai és erkölcsi jelen-
hatását, végső soron egységét.

nem lehetett „viharos" a mi tanácskozá-
ért nem hangzott el semmiféle egyéni, vagy
oportérdekeket kifejtő nézet, illetve kon-

to
m
lá

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Gorka Géza
NÓGRÁDI NÉPUJSÁG
1965 MAR 2 1
1021

MODERN KERÁMIÁK

(GORKA GÉZA KIÁLLÍTÁSÁN)

Heltai Jenő:

A menyasszony

Így márciusban, amikor a messzeségből meg-megcsapja arcunkat a fiatal tavasz lehelete, csodálatos szentimentalizmus költözik az ember szívébe, és a legmegrögzöttebb családapa is az értetlenség zöld szemüvegén keresztül nézi az életet, amely mindig csak nagyreményű és sajnálatos töredék marad. Ilyenkor csakugyan van valami a levegőben: a fiatalságunk nyugtalanító emlékei még előbb köszöntenek be, mint a fecskék. Szóval: ilyenkor az ember nagyon fiatal, és fiatalnak látja az egész világot.

Mindezek a dolgok Budapesttől Kelenföldig jutottak az eszembe. A Déli vasút kupéit ilyenkor még erősen fűtik, odakinn pedig ujjongott, kacagott a tavaszi napsugár, amely versenyt futott a robogó gyorsvonattal, mint valami utcai gyerek, aki föl akar kapaszkodni a lóvonatra. A kupéban pedig ketten ültünk: egy fiatalember, meg én. A fiatalember az egész úton csöndesen cigarettázott és szótlanul nézett ki az ablakon. Néha mosolygott, és a hajuszkáját pödörgette, majd aggodalmas pillantást vetett egy gondosan papírba burkolt valamire, amit óvatosan helyezett el a fejem fölött. Virágbokréta volt.

Nem volt nehéz kitalálnom — íme, egy szerelmes vőlegény, aki a menyasszonyához utazik. És míg a vonat közömbösen repült velünk tovább a csodálatosan kék Balaton mentén, azon kezdtem tűnődni, ki lehet, milyen lehet az a leány, akinek ez a virágbokréta szól?

A mit sem sejtő fiatalembert kineveztem kísérleti nyúlnak, és azután alaposan és körültekintően hozzáláttam a tanulmányozásához.

Nem látszott sem nagyon okosnak, sem nagyon ostobának. A ruhája divatos és nagyon jó szabású, a kis kéziratáskája nagyon csinos és elegáns. A kalapja, a cipője kifogástalan. A kezén kesztyű. A bokréta elsőrendű virágkereskedésből való. Cigarettái — amelyeket csinos ezüsttárcából szedett elő — finomak. Szóval, mindezekből a dolgokból azt következtettem, hogy jó ízlésű és rendezett viszonyok között élő emberrel van dolgom.

Lehúnytam a szemem, mintha aludtam volna. A fiatalember ügyet sem vetett rám, hanem elővett egy kis zsebkönyvet, és jegyezgetni kezdett. Számokat írt bele, valószínűleg a háztartás tervezetét. Buzgón összeadott és kivont, emellett halkan mondogatta az egyes tételeket. Fájdalom, nem hallottam az egész sorozatból többet ennél az egy tiszteletteljesen kiejtett szónál: „a piaristák". De ez éppen elég volt nekem, megtudtam belőle annyit, hogy ez a fiatalember vallásos és jó keresztény, sőt valószínűleg néppárti is, hiszen Zala megyében ez az intézmény pompásan virágzik. A menyasszonya is bizonyára hitbuzgó katolikus, és a következő pillanatban már magam előtt láttam egy karcsú, szőke, fiatal leányt, tiszta, kék szemmel, ártatlan, naiv tekintettel. Ilyennek kell lennie...

A fiatalember ezalatt befejezte az összeadást, és amikor látta, hogy még mindig alszom, a legnagyobb nyugalommal és újságjaim után nyúlt. Elsősorban az apróhirdetéseket olvasta nagy figyelemmel. Lakást keres májusra — mondtam magamban. Jegyezgetett is közbe-közbe. Majd a színházak és mulatságok hirdetéseit böngészte — és halkan susogta: „Kedd — Opera..., szerda — Népszínház..." Tehát a menyasszonya valószínűleg fölrándul Budapestre, és ő már most tűnődik a szórakozások programján.

Hirtelen fölébredtem. A fiatalember kissé zavartan szólított meg:

— Bocsánat, uram, elvettem az újságjait. De ön aludt, és...

— Ó, kérem — nyugtattam meg —, mit sem tesz. Méltóztassék csak tovább olvasni... Hirtelen élénken felkiáltott:

— Ni!, a Barrison leányok megint Pesten vannak!

— Igen... Mit szól ahhoz a tenger szőkeséghez?

— Ah, imádom a szőkéket...

Gondolatban megdörzsöltem a kezemet. Előérzetem nem csalt, a menyasszonya szőke. A fiatalember visszaadta az újságjaimat, és hálából megkínált egy cigarettával. Nem fogadtam el, de megnéztem tárcáját. Szép ezüsttárca volt, email-sarokkal, a közepére ez a név volt nésve: „Maud", nagy kacskaringóval.

— Szép tárca, ugye — kérdezte a fiatalember ragyogó arccal.

— Csönyörű — mondtam elismerően —, és a legszebb rajta az a név.

A fiatalember diszkréten mosolygott. Én megint egy lépéssel előbb voltam: tudtam a menyasszonyának a keresztnevét, megtudtam, hogy előkelő leány — mert a Maud név az alsóbb százezer körében még nemigen divatos —, és hogy gazdag leány, mert a tárca értékes volt.

Gorka Géza

Esti Hirlap 1963 V 21

Gorka Géza Kossuth-díjas kerámikus és tanítványa, „örököse", leánya, Gorka Lívia.

sakkvilágbajnoki páros mérkőzés 22. játszmája a 11. lépésnél döntetlenül végződött, így Petroszjan 12,5:9,5 arányban megnyerte a világbajnokságot.

Az MTI fenti jelentése adta tudtul tegnap Magyarországon a hírt: a moszkvai Esztrád Színházban a sakk világának nagyszerű szenzációja született, Vaszilij Szmiszlov és Mihail Tal után most Tigran Petroszjannak sikerült megszakítania Mihail Botvinnik 1958 óta tartó világbajnoki sorozatát.

Tigran Petroszjan, az új sakkvilágbajnok 1929. július 17-én született Tbiliszi-ben. Tizenkét éves korában tanult meg sakkozni, első elméleti sakk-könyve Capablanca, a kubai világbajnok műve volt. A sakk szakértői azt mondják, hogy Petroszjan Capablancától tanulta meg a szigorú, makacs pozícióharcot.

1941 júniusában elvesztette édesanyját és öreg édesapját kellett segítenie. Az iskolában nagyon jól tanult, este pedig, mint mozigépészsegéd pénzt keresett. Minden szabad percét a sakknak szentelte. 15 éves korában édesapja is meghalt, ezután a tbiliszi katonatiszti klub portása lett. Abban az időben, amikor Grúziában igen

el szép sikereit. Először Tbiliszi város, majd Grúzia bajnoka lett. Később, 1946-ban

Gorka Géza

HIRDETÉSEK

Pesti Napló

1939. május 17.

— **Meghalt Badár Balázs mezőtúri fazekasmester. Górka Géza első mestere.** Hosszú munkás élet után Mezőtúron meghalt *Badár* Balázs 81 éves fazekasmester, aki munkásságával naggyá tette a mezőtúri agyagipart. Régi, sárgára festett hasas korsók, virágokkal díszített tálak kerültek ki a keze alól, amelyekre *különleges mázakat rakott, az úgynevezett »Badár-díszítéseket«.* Matt anyaggal vonta be a formákat, erre tette fényes mázakkal a díszítéseket. *Cserepeit, korsóit, tányérjait jellegzetes díszítésükről azonnal meg lehetett ismerni. Badár* Balázs mesterségbeli tudását el is ismerték, sokat írtak róla, az idős fazekasmester mindig szerepelt az ipari kiállításokon, sőt *külföldre is szállított. Számos modern kerámikus nála tanulta a korongolást és a mázfelrakást, így Górka Géza is büszkén vallja Badárt első mesterének.* Badár Balázs fia és leánya már modernebb formákkal kísérletezve folytatja apja mesterségét.

ARANYOZOTT ÁRÚK, KÉP-
ÉS TÜKÖRKERETEK RAKTÁRA

RÁCZ ARNOLD BUDAPEST

KÁROLY-KÖRÚT 9. SZÁM, AZ UDVARBAN.

Különlegességek aranyozott és faragott keretekben és tükrökben.
Aranyozott-fényezett baroque-lécz és keret-gyára
és raktára.

Mindennemű fantázia-keretek elkészítése. Költségvetések
készséggel szolgáltatnak. Művészeknek
30 százalék kedvezmény.

GORKA GÉZA

MEGHÍVÓ

Fk. Köteles István – 9235 FNyV I

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHÍVJA ÖNT

GORKA GÉZA

KOSSUTH-DÍJAS
KERAMIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1964 NOVEMBER 27-ÉN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

DR. POGÁNY FRIGYES

EGYETEMI TANÁR
AZ IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLA IGAZGATÓJA

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA,
BUDAPEST V, VÁCI UTCA 25

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
ESTI HIRLAP
1970 ÁPR 25.

1021

Zebegényi iskola

A zebegényi *Szőnyi István Emlékmúzeumban* idén júliusban harmadízben nyitják meg a képzőművészeti szabadiskolát. A kívánságnak megfelelően megkezdi működését a kerámiai szak is, amelynek vezetője *Gorka Géza* lesz. A festőtagozatot *Hincz Gyula*, a szobrász tagozatot *Somogyi József* irányítja majd. A grafikusok képzését *Pecsenke József* vállalta. Az előadásokat neves művészettörténészek és professzorok, *Cifka Péter, Dévényi Iván, Körner Éva, László Gyula, Németh Lajos, B. Supka Magdolna* és *dr. Végvári Lajos* tartják.

OMENY

az Omega porszívó 710 forint helyett 550 forintért, az Omega szőnyegporoló 590 forint helyett 350 forintért kapható.

A férfi vásárlók örömére a KERAVILL a *Bebo-Sher villanyborotvát* 390 forint helyett 280 forintért, a *TR —8-as* borotvát 156 forint helyett 120 forintért árusítja.

Számítva a nyári melegre, a szezon előtt a vásár idejében az ASZ II. ventillátor 175 helyett 120

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA
Tatabánya
1970 APR 26

— **ZEBEGÉNYI** Szőnyi István emlékmúzeumban 1968-ban rendezték meg először a nyári képzőművészeti szabadiskolát. A cél az volt, hogy elősegítsék a képzőművészetet, művészettörténetet és művészetelméletet tanuló fiatalok továbbképzését. A kezdeményezés beváltotta a hozzáfűzött reményeket.

Az idén júliusban harmadízben nyitják meg a szabadiskolát. A kívánságoknak megfelelően megkezdi működését a kerámiai szak is, amelynek vezetője Gorka Géza Kossuth díjas művész lesz.

repel csapatukban, az
kolták, hogy a bajnokságra
törnek.

— Nekem ugyan egy kicsi
furcsának tűnik, hogy annak
idején, amikor itt először vol-
tam edző, a Tatabánya nem
félt ennyire a Vasastól. És leg
többször mi diadalmaskodtunk
Az utóbbi időben pedig a Va-

Kerámiabemutató Kaposváron

Kétnapos bemutató nyílt kerámiákból tegnap délelőtt Kaposváron a TIT-székház nagytermében. Az Iparművészeti Vállalat bemutatja termékeit az Üveg- és Porcelán Nagykereskedelmi Vállalat Baranya, Somogy és Tolna megyei képviselőinek, a kereskedőknek, valamint az érdeklődőknek.

Mintegy kilencszáz kerámiaáruféleséget kínál a kereskedelemnek az Iparművészeti Vállalat. A kiállított anyag jelentős része új termék. A vásárlók a harmadik negyedévben ezek közül is válogathatnak már az üzletekben. A bemutató célja az is, hogy a vállalat fölmérje a közönség igényét. A legnagyobb érdeklődést kiváltó kerámiaárukból nagyobb mennyiséget készítenek.

A harmadik negyedév újdonságai többek között *Gorka Géza* Kossuth-díjas iparművész által tervezett vázák, *Zumpfe Klára* faliképei, *Pázmándi* busófigurái, *Konfeld János* virágtartói.

A bemutatót ma délutánig tekinthetik meg az érdeklődők.

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SOMOGY MEGYEI
NÉPLAP

górét ven-
oláb István,
d, Rákóczi
(189)

MOTOR

színkronos
eladó. Mes-
Nagyatád,
. ép. (8667)

sis Pannó-
kerékpár el-
mányin ke-
, 18 havi
Kaposvár,
ér 5. (8663)

ERE

k kifogásta-
Idealt príma
ráfizetéssel.
aposvár, Fü-
28. (42183)

nyhás, spáj-
i házrésze-
élném két-
megegyezés-
főbérletre.
t a hirde-
42191 szám-
(42191)

l kétszobás,
tos lakáso-
élném pé-
nlatokat a
2226 sz. ké-
(42226)

LÁS

relő szak-
több éves
(a gyen-
lektroniká-
tas) állást
Ajánlato-
számra a
(42159)

gyors- és
helyezked-
t a hirde-
számra.

Fi
pádi
nyá
pos
10.

G
zaspár üres szoba-konyhás albérletet keres. Ajánlatokat »Sürgős« jeligére, 42152 számra a hirdetőbe.

Kaposvár, Dimitrov u. 41. alatti társasházban 2 helyiség (50 négyzetméter) nem tűzveszélyes anyagok tárolására azonnal bérbe adó. Érdeklődni ugyanott: Elekes. III. em. (42157)

Gyermekes házaspár üres albérleti szobát keres. Kaposvár, Lenin út. 13. (42154)

Két egymásba nyíló üres helyiséget iroda céljára sürgősen keresünk. ÉVM Épületasztalos-ipari és Faipari Váll. kaposvári üzeme, Kaposvár, Cseri u. 2. Telefon: 11-251. (42185)

Zongorát bérbe adok. Megtekinthető: Kaposvár, Bajcsy-Zsilinszky u. 44., dr. Hosszúnénál. (42088)

Villanyszerelést, átalakítást, felújítást rövid határidőre garanciával vállalok. Péczeli László villanyszerelő mester, Toponár, Vöröshadsereg u. 68. (42083)

Leányotthon közelében 3 személy részére albérleti szoba fürdőszoba-használattal kiadó. Érdeklődni 18 óra után. Brassó u. 3/a. Kaposvár.

ka-
ri u.
(2218)

roda

sutazás
Zágrál
rövid tartózkodás. Szállá
helyen. Indulás június 2
Részvételi díj (teljes p
költőpénz.

10 nap a bol

A túra Jugoszlávián halad keresztül, s a részvevők 6 napot töltenek Várnában. Teljes penzió, gazdag program. Részvételi díj költőpénzzel együtt kb. 3300 Ft.

Sportutazás a Magyarország—Csehszlovákia labdarúgó-mérkőzésre

Május 25-én különjáratú autóbuszt indítunk Kaposvárról Budapestre a Magyarország — Csehszlovákia világbajnoki selejtező mérkőzésre. A részvevők ebédet és pályabelépőt kapnak. Részvételi díj 172 Ft.

Utazás a Budapesti Nemzetközi Vásárra

A BNV idején a jelentkezők számától függően társasutazást szervezünk Budapestre a Nemzetközi Vásárra. Az egy napos út ebéddel, vásárbelépővel együtt 155 Ft-ba kerül.

Jelentkezés a Volán utazási irodákban.
Kaposvár, Berzsenyi u. 1. — Siófok Váradi A. tér 2.

(8343)

1021

Gorka Géza

Gorka Géza Kossuth-díjas keramikus művész kitüntetése után az Elnöki Tanács elnökével, titkárával beszélget (MTI)

Giczy János (Sopron) festőművész kiállításából: Parasztasszony (Willingsdorffer L. felv.)

KIÁLLÍTÁSI KALENDÁRIUM

— BUDAPESTEN a két lapzárta közti időszakban a következő kiállításokat rendezték: **Iván Szilárd** festő a Mednyánszky teremben — **Fenyő A. Endre** festő a Csók galériában — **Németh János** keramikus a Derkovits teremben (a Tv-galériája) — **Giczy János** (Sopron) festő a Fényes Adolf teremben — **Torday Hajnal** képei és **Tóth Ernő** szobrai az Operaklubban — **Szemadám György** festő a kőbányai felsőfokú mezőgazdasági technikumban — **„Magyar remekművek"** a Budavári palotában — **Weisz Zsuzsa** festő a MOM Szakasits Árpád művelődési házában — **A múzeum rejtett kincsei** a Szépművészeti múzeumban — **Konecz Béla** festő a Hazafias Népfront VI. ker. klubjában — **„Magyar művészet 1945—1969"** a Műcsarnokban — **Lakner László** festő a KKI kiállító termében.

— VIDÉKEN a következő kiállításokat rendezték: — **Szabó Iván** szobrász Pécsett a Modern Magyar Képtárban — **Mednyánszky László** festő emlékkiállítása Nyírbátorban a Báthory István múzeumban — **Menyhárt József** festő Debrecenben a Medgyessy teremben — **Blaskó János** festő Egerben a Képcsarnok bemutató termében — **Bérces Gábor** festő Beremenden a művelődési otthonban — **Konfár Gyula** festő Győrben a Képcsarnok bemutató termében — **Észak-dunántúli képzőművészek** Tatán a vármúzeumban — **„400 év a magyar iparművészet történetéből"** Miskolcon a galériában — **Bod László** festő Kaposvárt a Képcsarnok Vaszary termében — **Szalatnay József** festő Egerben a Képcsarnok termében — **Zágon Gyula** festő Szigetváron a vármúzeumban — **Altorjai István** festő Ózdon a Béke telepi művelődési házban — **Urbán Béla** és **Koncz Zoltán** festők Tiszavasváron a Vasvári Pál múzeumban — **32 textiles iparművész** Szombathelyen a Savaria múzeumban — **Fekete Borbála** (Szentpéterszeg), **Nagy Béla** (Kazincbarcika) és **Takách Győző** (Makó) festők Tokaj helytörténeti múzeumában — **Szentendrei festők** Szentendrén a Ferenczy Károly múzeumban — **Borics Pál** szobrász Sirok művelődési házában — **Nagy Gy. Margit** gobelinjei Miskolcon a libresszóban — **Bozsik István** grafikus Szerencsen a Rákóczi várban — **A montreali Expo 68 francia festészeti anyaga** Újszegeden a November 7. művelődési házban — **Vajda Lajos** emlékkiállítás Székesfehérvárt az István kir. múzeumban — **Várkonyi Károly** grafikus (Debrecen) Gyulán a Jókai művelődési házban — **V. Tóth László** festő Szombathelyen a Savaria múzeumban — **Gruber Béla** emlékkiállítás Zalaegerszegen a megyei művelődési központban — **Bükkösi Gábor, Gyimesi Lajos** és **Legéndi József** festők „Képek a haza védelméről" tárlata Pécsett a Technika házában — **Horváth Ferenc** festő Tatán a vármúzeumban — **Weintrager Adolf** (Vaskút) festő Kiskunhalason a Thorma János múzeumban — **Katsányi Pál** grafikus Békéscsabán a Népújság szerkesztőségében — **Janáky Viktor** keramikus Békésen a múzeumban.

SZOCIALISTA
MŰVELŐDÉSÉRT
Budapest

1989 OKT 17

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTERJESZTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-174

ÉS MEGSZÓLALT A ZENE...

— A nyáron 216 zenekar, 727 zenész talált idénymunkát —

Még februárban jártunk, amikor megkezdődtek a nyári idényjellegű vendéglátó egységek zenei ellátásának munkálatai: összeírni a tartaléklistát, a vendéglátóipar zenésíthető üzlethálózatát is összeállítani; a helyiségek jellegét figyelembevéve a zenekarok összetételét, létszámát is előre tudni — igen komoly *munkaerőgazdálkodást* jelentett. Teljes erővel folyt a munka mindkét közvetítőrészlegünknél és valamennyi megyei kirendeltségünkön. A vendéglátóipar ugyan még áprilisban is aggályoskodott, és kivihetetlennek látta a megoldást. Ismerték az állandó zenés helyeik évközben történt felfejlődését és ennek eredményeként a szinte minden valamirevaló zenészt felszívó hatását.

Májusban aztán megnyíltak az első üzletek, és akadály nélkül megszólalt a zene. Júniusban újabbak léptek üzembe, akkor sem maradt zene nélkül egyik sem. És szólt a zene megállás nélkül egész nyáron, az ősz beálltáig, az idény bezártáig. Ez pedig azt jelentette, hogy közel 200 zenekar, hétszázon felüli újabb zenész munkábaállítását igényelte. A kívánságokat teljesítettük.

Hogyan sikerült *ennyi zenészt* csatasorba állítani a már dolgozókon kívül? Csak *alapos, rugalmas közvetítői munkával.* Igénybe vettük a még jó erőben levő *nyugdíjas zenészeket,* akik munkát vállalhattak a 6000 forintig terjedhető keresetükig. Megnyertük a szórakoztatózenének a különböző zeneiskolák *pedagógusait,* akik nyári szünidejükre vállalták a játékot. Fiatal *diákok,* akik a beat-zenekarokban már némi gyakorlatra szert tettek, és az évek során ideiglenes engedélyt nyert ún. *regiszteresek* most hosszabb szerződésben dolgozhattak. Jó munkát végzett a *stúdió* is, amikor a tavaszi kategóriaszerző vizsgákon új zenészeket adott a területnek. Sőt — *kellő intelmek után* újra foglalkoztattuk a korábban magatartás vagy művészi felkészületlenség miatt mellőzött zenészeket is. Mindez együtt tette lehetővé a nem kis feladat megoldását. Az OSZK elege tett az állami és szövetkezeti vendéglátóipar kéréseinek. *Nem maradt zene nélkül egyetlen zenét váró üzlet sem.*

A szociális körülményeket a törvényben előírtaknak megfelelően vagy még azon felül is biztosították a zenészeinknek. Szállás, étkezés, pihenés a legtöbb helyen csak elismerést váltott ki. Az elszállásolás ad a jövőben némi tennivalót. Ahol ugyanis a vállalat nem tudott *személyzeti szállást* biztosítani, ott az előírt összeggel hozzájárult a dolgozók albérletéhez. Ez az összeg azonban a balatonkörnyéki bérleti árakhoz viszonyítva kicsiny. Ez is egyik oka annak, hogy egyes zenészek nem akarnak balatoni szerződést vállalni. Helyes volna, ha

Gorka Géza

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 MÁJ 9

SZABAD FÖLD

Budapest

Kerámia szak

Az idén harmadszor nyitja meg kapuit a zebegényi Szőnyi István nyári képzőművészeti szabadiskola. Érdekessége, hogy július 13. és augusztus 9. között ez évben a hagyományos szakok (festő, szobrász és grafikus) mellett, Gorka Géza Kossuth-díjas érdemes művész vezetésével, kerámia szak is lesz.

irtak délutánonként házról
ázra. Sokszor már a kapu-
an várták őket. Ez így ment
etekig. Ma már ezekbe a

Gorka Géza

1970 ÁPR 2-6

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

Zalaegerszeg

[illegible] is.

— **Harmadízben nyitják meg** júliusban a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeumban a nyári képzőművészeti szabadiskolát. A kívánságoknak megfelelően, megkezdi működését a kerámia-szak is, amelynek vezetője Gorka Géza Kossuth-díjas művész lesz.

Repülőgéppel, három eso-

1021

Gorka Géza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MESTERMUNKA

Budapest

1971 NOV 18

★

A kerámiaművészet olyan jelesei, mint *Gorka Géza* is elismerik azt a tevékenységet, amelyet a városlődi majolika feltámasztása érdekében kifejtettünk. Kossuth-díjasunk tetszően nyilatkozott erről éppúgy, mint az újjáéledt gyár termékeiről, amelyekből egy étkészletet ki is választott magának.

1021

gazolás is ott volt — állító
rek után persze nem csod

ézési módja, a jogos sére
megoldhatók — de ez a s

persze azóta sem jelentk
szüksége a kőbány
ereplésüket a Kőbá
zik, ők a sporterkö

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA
Budapest
1969 SEP 16

Kitüntetések

Az Elnöki Tanács *Szőke Lajosnak*, az MSZMP KB alosztályvezetőjének — eredményes munkássága elismeréséül, nyugállományba vonulása alkalmából — a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

Az Elnöki Tanács *Gorka Géza* Kossuth-díjas kerámikusművésznek — eredményes munkássága elismeréséül, 75. születésnapja alkalmából — ugyancsak a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

A kitüntetéseket *Losonczi Pál*, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át.

Több milliárd forint
a vásáron, s ezeknél els
működési formákra szere
A *RÖLTEX* például a *Bu*
millió forint értékű ha
szerződést 1970-re, a köz
számára hasznot hoz, s
szeres ellátást, nagyobb

Legnagyobb ipari üz
delkezik megfelelő bem
ször raktárakban vagy
kereskedőknek termékeil

1021 Gorka Géza

THE ART OF THE FUNCTIONAL

Géza Gorka, potter (1894—1971)

Géza Gorka was one of the best representatives of new Hungarian artistic pottery. His first exhibition was held in 1928, Budapest. In 1932 he won a gold medal for the first time. From that time one, he was the recipient of Hungarian and foreign appreciations of his art; immediately following the war he was given the highest Hungarian government medals and prizes. Among the signs of international appreciation mention can be made of the 1937 *diplome d'honneur*, given on the occassion of the Paris International Exhibition, the 1939 Grand Prix of the Milano Triennale VII. Brussels and Prague (1962) also gave proof of their admiration. And in the Brussels International Exhibiton he received another Grand Prix.

He was born in 1894. From 1927 on he was an independent ceramist. His half century of work was not spent in self-contained, vain experiments, but in close contact with the public—whose verdict can be measured by its consumption—amidst constant official and critical appreciation. In his native land Géza Gorka's name was well known for forty years, in spite of the fact that there had always been extremely difficult conditions in Hungary for pottery becoming popular. A true artist of that kind had to struggle against a strong secessionist tradition, he had to refute the prejudice of a ceramic art being an eclectic genre—an amalgam of sculpture, painting and graphic art. Ceramics does not require the help of associated arts, it becomes an independent genre in the firing of the artifact. What does this mean? Firstly, it means that while the artist designs his work of art in space, in colour and ornamentation, it is the heat of the potter's furnace that determines the object's final quality. Secondly, it means the artist's obligation to turn the fire into his obedient servant. That imperative was well known as early as the ancient world; the renaissance masters also knew it, yet one had to enforce its truth again in the field of functional ceramics, with special regard to the beauty of surface appearance. Today it sounds like an old story, but it is true that Géza Gorka as a beginner did not receive any critical opinion except the following: "The question is, whether he is able to sell his things. If he can, his work is good." As a matter of fact, he did sell his pieces from the first, but his life-work gave the lie to his initial success. Just like any true talent, he started with tradition, the art of eosin-glazed secession, but before long he turned his back on it.

The first important conclusion that can be drawn from Gorka's art is that he has always made his starting point—save his very early period—from the quality of his raw material; and form, glaze, ornament were adjusted to it. In his own words: "One must adjust everything to mud and fire." Up to the thirties all his works were unmaterial by realistic texture. Any product of applied arts can be evaluated by the realism of its texture, and that is true for anything which is formed of material. Bronze, marble, or copperplate are not exceptions. Secession has produced—by factory methods—a material which could be mistaken for noble china, though in fact it was cheap to produce. Such a shining surface was never applied to Gorka's rustically formed pieces. A bright surface could match forms made of smooth plaster of Paris, but never his hefty forms. So, towards the end of the 20s, he abandoned eosin-glazed ash-trays and pots and their golden-brown-yellow-green glazes, and set out to find a harmony of material and glaze. His rustic forms, supplied with secessionist glazes, brought success to him, though

he knew, he could not be satisfied by such a temporal compromise. He did not want to conform, but to struggle for the truth of the clay (realized in everyday use), this wonderful but all too little appreciated material. He saw all the fortunate qualities of clay; it's cheapness and suitability for mass production.

Gorka reached the higher law of realism in texture through the above mentioned digression. The glaze should not have its own existence, but function as if it were penetrating the whole body of the material. It is a honest produce of a close unity of form, function, material, handling and colour. This interdependence has proved to be a mighty force against the various *isms;* and this gave birth to Géza Gorka's intentional contingencies of baking (e.g. split or scabrous glazes), in which the material's long "ripening" played an important role, just as in the case of glazes painted over one other, or in multiple baking.

This accomplishment of course, requires a sufficient professional training. Gorka spent his infancy in the neighborhood of Holics, Ószombat, Modor, villages which were the ancient areas of Haban artistic pottery.

The Habans, an anabaptist sect, were expelled from Switzerland, and came through Austria and Moravia into northern Hungary in the middle of the 16th century. During the 18th century their art had become fused with Hungarian folk pottery. (The best collection of their fayances can be found in the Museum of Applied Arts, Budapest). When Gorka took up Haban pottery, it meant the revival of this Hungarian national traditions.

Later Gorka come into contact with the peasant ceramics on the Great Hungarian Plain, in Mezőtúi, and visited the Zsolnay factory in Pécs, a large scale producer of peasant ceramics. These experiences helped him in his founding of a modern pottery workshop suitable for mass production. After the defeat of the Hungarian Republic of Councils (1919) he went abroad to learn from foreign experts: Paul Mann in Leutkirchen, Max Langer in Karlsbad. Later, again on the Hungarian Plain, in Mezőtúr, he organized a ceramic centre, and ultimately in Nógrádverőce, near Budapest, he founded a company called Keramos, working with sixty men. He also taught at the progressive Atelier Academy in Budapest, and at the Zebegény free school. He worked out—together with László Mattyasovszky-Zsolnay, the chemical engineer—some high temperature methods in the Kőbánya plant of Zsolnay. Later he experimented with paint burnt into china in Herend.

With such a thorough grounding, Gorka became a virtuoso of ceramics. He was a master of classically mature wheeled forms, simplified to the utmost, and of playfully indented shapes; he knew how to make glazes of scabrous surface (corrugated gaze), which, beside poured glazes, appeared as early as the 30s; he also was experienced in scratched sgraffito-methods and produced unparalleled colours on tin glazed Haban pottery ornamented by fish, deer, and bird motives. He also made window-panes of ceramic and coloured glass, and could not be surpassed in the field of high-temperature-baked (1200 °C) pieces having bright colours and a velvety touch.

He recognised the demands of the age at the most proportious moment: simplicity; mass production of pieces that bear the mark of creative genius; inheritance of folkloristic tradition on a modern level; an utter unity of material, function, form and ornament even on articles of everyday use. Géza Gorka's career was indeed unbroken: even his half-century-old pieces have a kind of enchanting naivity. In their clear structure, tasteful glaze, and practicality, they are utterly straightforward. Gorka's homogenous life-work makes almost impossible its division into periods. All his works up to the time of World War II have been destroyed. He bought some pieces back from his collectors, and recon-

structed others. He did not regard it important to make distinctions among his periods. Time and again he went back to his old methods, while continuing new undertakings.

Ceramics is both an architectural and plastic art. Ceramic pieces do not bear superfluous details, or self-contained ornaments well, since they are immediate projections of our humanity and our sense of space, for they are always before our eyes in everyday use. They do not demand loud colours or immoderate forms. While Géza Gorka's colors changed very much through the years (he even used pastel salmon and turquoise with effectiveness) they always remained as sober, harmonious, light and lyrical as his forms.

Hungary is perhaps the richest treasury of folkloristic pottery in Europe, and they bear unique characteristics: simple forms, matured by centuries of everyday use; a preference for vegatable and, to a lesser degree, animal motives as ornaments; a dislike for geometrical elements. All these were characteristic of Géza Gorka. His pieces are absolutely determined by their functional role. He exemplified that equilibrium which is characteristic of Hungarian ceramics, even from the time of Árpád's conquest of the country in the 9th century.

During his 50 years of activity, Gorka created an individual style of his own. He was absorbed in things of everyday use; ornamental pots, figurative compositions, in piece work and mass production alike. His starting point was the acceptance of precious traditions, and thus he created a modern Hungarian ceramic culture. He was an untiring experimentalist; his sense for glaze and form was unexhaustible rich, while he was witty and playful, he was also stern in questions of function and professional demands. He was a born potter; thinking in terms of the clay's and glaze's unity. His personality overflowed with philantrophy; one could feel it not only in personal contact with him but in the warmth of his art—which was born out the desire of serving Man. The lyrical, harmonious forms of his pieces, their mildly rounded shapes, the delicate surface of his glazes, the soft colours and engaging ornamentation—all these suggest a great artist's reverent love for mankind.

Ákos Koczogh

MUSICAL LIFE

NEW RECORDS

An attentive reader might easily get the impression that "only first-class records are released in Hungary". It would not surprise me if someone were to accuse me of writing advertising copy, since I have just about never had anything harsh to say about the records I discuss.

The truth is of course that plenty of far from perfect records are made in Hungary, but I do not write about them here, I only discuss the best ones. Space is limited and record production is voluminous. What if I were to call attention to this or that poor recording? *Cui bono?* The knowledge that this or that Hungarian artist produced a poor quality recording is hardly likely to make the day of any of the readers of this paper and a lot of effort by the Hungarian Recording Company—basically good work—would be wasted, since something detrimental is more likely to be remembered by would-be purchasers, and lastly I could only do harm to the performer. Many a poor recording has been made by an outstanding performer and many a competent one by a performer who does not amount to much.*

Besides, I generally discuss musical material that is of interest to readers abroad, that is often not easily accessible in other recordings; sometimes the Hungarian recording is the first. When I discuss new recordings of popular works then I aim to evoke the direct experience which I myself felt when attending a performance by the musician concerned, the experience that is which is necessarily lost when recording.

I will therefore continue to praise good records, and remain silent about the poor ones, counting on the understanding of readers.

MONGOLIAN FOLK MUSIC: Selected and compiled from the 1967 collection by Lajos Vargyas UNESCO COOPERATION Hungaroton LPX 18013–14 (Mono.)

Few more interesting Hungarian records appeared in recent years, that is if one appreciates folk music. The number of those who do is, fortunately steadily growing, allowing one to hope that these particular roots of music will not be pulled out.

One can of course listen to folk music in many ways. The simplest, which is at the same time the most common, is to look for our own emotions and ways of thinking in the music of exotic peoples much to the disgust of professional ethnologists. Another way is that of scholars who truly know the music of these nations, who are aware of what is expressed, that this melody is a funeral lament, and another a song of joy. There is yet a third, and I would recommend

* I discussed this problem at length in "The Truth of Recorded Music", which appeared in No. 44 of *The New Hungarian Quarterly*.

MAHORKA

— Ukrániai képek —

Nemrég beszámoltunk az ukránok egyik szenvedélyéről, a szemicskiről, a napraforgómag rágásáról. Most a mahorka következik, amiből a »papirosi« készül. Az ukrán dohányról (mahorka) s a belőle készülő cigarettáról, a »papirosiról« szólnak ma.

Fölösleges talán avval kezdeni, hogy mit jelent a férfiaknak a cigaretta. Az ukrán férfi általában szenvedélymentes. Nem mintha jellemileg lenne puritán, hanem velük is úgy történt, hogy a szenvedélyek lettek hűtlenek hozzájuk. Inni nem isznak, mert a szovjet alatt nem volt mit. Lóverseny tiltott szerencsejáték volt a vörösök alatt. Kártyázni nem szeretnek, mert pénzük szűkösen volt s mert szórakozásnak fárasztó volt tartani és ledobni is a lapot. A kurizálás is elvesztette a varázsát a vörösök alatt uralkodó szerelmi szabadság miatt, így hát megmaradt a mahorka.

A mahorkához hasonló dohányféleség nálunk ismeretlen. A dohányfajták legsilányabbjából készül, mintha csak a levelek erezete, vagy kocsánya szára volna összevágva. Rátekintésre legjobban ahhoz a szobafüstölőhöz, illetve illatosítóhoz hasonlít, amit nagyszülőink azelőtt a kályhákra hintettek. Illata orrfacsaró, még a mi erős cigarettákhoz szokott nyelvünket is csípte erőssége, viszont kitűnő zamatú ú. n. szűzdohány. Kilenceszer hat centiméteres, igen rosszminőségű cigarettapapírba sodorták, de mert ehhez ritkán jutottak a szovjet alatt, tehát ujságpapírt használtak. Sokszor láttuk, hogy egy-egy szippantásnál lángralobbant a cigaretta vastag papírja.

Igen érdekes azonban a cigaretta csavarásának módja. Zsebben csavarják s a már kész cigarettát veszik elő, úgyhogy csak a megnedvesítés hiányzik. Hetekig gyakoroltuk a cigarettacsavarás művészetét, de rájöttünk, hogy ezt nem nekünk találták ki. Ványadt vagy nagyon vastag cigarettákat húztunk elő, amiből tekerés közben kihullott már az aprószemű dohány. Kész cigarettájuk kevés, rossz és egy felszabadult proletár számára megfizethetetlen drága volt. Aránytalanul hosszú szopókarésze volt a cigarettának, amit állítólag azért gyártottak így, mert a cári időben az étkezésnél, fogások között is szippantottak egy-kettőt. Inkább valószínű a kevésbé előkelő magyarázat. A dús bajuszt és szakállakat féltették s a hosszú szopókával az elpörköléstől óvták.

Elképzelhető, hogy milyen örömöt jelentett Ukrajnában a magyar cigaretták megjelenése. Remek cigarettáink igen sok német—magyar barátkozásnak voltak kezdeményezői. Egy-egy állomáson, ha szomszédos sínpáron megállt egy német szerelvény, jószívűen, bajtársiasan azonnal megkínáltuk a németeket, ők viszont minket. Mövét, Murattit, Egyiptomit. Corsót, Junót szívtunk cserébe s az így megindult barátkozás után odaadtuk borotvaszappanunkat is emlékbe a kedves, jókedvű kamerádoknak. Két-három percig álltak néha egymás mellett a vonatok, de induláskor mint régi jó barátok szorongattuk egymás kezét, katonaszerencsét kívánva.

Az ukránoknál pedig, ha cigarettánk volt, mindent kaptunk. Két cigarettáért három tojást, krumplit stb. Bjelopoljeben két száz Leventéért egy teherautót akart mindenáron eladni nekünk egy ukrán, amit annál könnyebben is tehetett, mert az autó nem volt az övé.

Ukrajna déli részén járva igen nagykiterjedésű dohányföldeket és szárítópajtákat láttunk. Német dohánygyárak szakemberei dolgoznak itt, úgyhogy az idén már német palántákból nőtt mahorkát csavarhatnak zsebeikben az ukránok.

Dr. Pesthy István

Az iparosság nyersanyag és tüzelőanyag ellátása

Megoldódik a vas- és fémipar anyagellátása
Több szakmára kiterjesztik a nettóhaszonkulcsos rendszert

Az IPOK a budapesti és pestkörnyéki ipartestületek képviselőinek bevonásával rendkívül népes értekezletet tartott, amelynek napirendjén az ipartestületeket érintő *tüzelőanyagbeszerzés és anyaggazdálkodási kérdések* szerepeltek.

Nagy Antal felsőházi tag megnyitójában hangsúlyozta, hogy az IPOK súlyt helyez arra, hogy az ipartestületek munkásságában zavar és fennakadás ne álljon elő. Dr. *Szeghalmy* László bejelentette, hogy az IPOK *lépéseket tett az anyaghivatal szénipari osztályán, valamint a fakormánybiztosságnál*, hogy biztosítsák a budapesti és pestkörnyéki ipartestületek helyiségeihez szükséges tüzelőanyagot. *Minden remény megvan arra, hogy ez sikerülni is fog.* A tüzelőanyagkérdésben ezenkívül több felszólalás hangzott el.

Nagy Antal ezután bejelentette, hogy *az Ipari Anyaggazdálkodási Hivatal az anyagelosztás terén a gyakorlatban új rendszert kíván életbeléptetni.* Eszerint a zárolt nyersanyagok igényléséhez szükséges nyomtatványokat és ürlapokat az egyes ipartestületek hoznák forgalomba és ők *osztanák szét a kebelükbe tartozó iparosok részére a zárolt nyersanyagokat.* Nyomatékosan felkérte a jelenlevőket, hogy az IPOK által e tárgyban kibocsátott körlevélre a szükséges válaszokat mielőbb teljes tárgyilagossággal adják meg.

Mészáros Zoltán dr. bejelentette, hogy a *Textilközpont lehetővé tette a tömegruházati cikkek előállításával foglalkozó iparosok számára, hogy kivételes és méltánylást érdemlő esetekben közvetlenül részesülhetnek gyári áruellátásban.*

A vas- és fémipari anyagellátás új rendjével kapcsolatban megemlítette, hogy azok a vas- és fémipari anyagok, amelyek nincsenek zárolva, a kijelölt kereskedők útján közvetlenül kerülnek kisiparosokhoz. A vas- és fémipari anyagellátás új rendjén belül nyer megoldást az a problémá is, amely *a rúdvas, a patkóvas* beszerzésénél mutatkozott.

Fésszler Károly, a női szabók ipartestületének elnöke *a budapesti divatipar* nehéz helyzetére mutatott rá. *Beleznay* János a gyári textilárúk forgalombahozatalának nehézségeit vázolta.

Dr. *Szeghalmy* László bejelentette az értekezleten, hogy a közellátásügyi minisztérium árhivatala *az úgynevezett nettó haszonkulcsos rendelkezés egy-egy pontjának módosítását vette tervbe.* A nettó haszonkulcsos rendszert a minisztérium *számos olyan iparágra is kiterjeszti*, amely iparok eddig vagy nem voltak szabályozva, vagy egyéb rendelkezések hatálya alá tartoztak. *Az árhivatal a rezsikulcsok kiszámítása terén az IPOK javaslatára számos könnyítést és előnyt* kíván bevezetni.

Nem szemre, csak súlyra

Baromfirendelet a makói piacon

Makó, november 6. Dr. *Bécsy* Bertalan polgármester rendeletet adott ki, amelyben *megtiltotta* a baromfinak piacon kívül való árusítását. Elszállításra csak délelőtt 11 óra után, *zsidóknak pedig csak 10 és 11 óra között szabad baromfit vásárolni.*

A rendelet *megtiltja a szemmérték szerint való vásárlást* is; ezentúl tehát minden eladott baromfit le kell mérni és a *súlynak megfelelő* árat kell érte fizetni. *(MTI)*

— **GULÁCSY IRÉN »A MAGYAR CSALÁD«** címmel könyvet irt a családvédelemről. Ismerteti annak fejlődését, kialakulását és a követendő utakat. A tanulmány tudományos felkészültségről és elmélyülésről tanuskodik, de magán viseli az iróno tehetségének rokonszenves jegyét is. A **közérdekű könyv Szegeden** jelent meg.

DÁN KLÁRI új műsorral a PARISETTE-ben

Kitünő hideg vacsora, délután zenés uzsonna

AZ ÉLŐ MAGYAR KERAMIKA SEREGSZEMLÉJE

Két miniszter és a polgármester a nagyszabású kiállítás ma délutáni megnyitásán

Az a nagyszabású, komoly értékeket felsorakoztató kiállítás amely ma délután nyílik meg az Iparművészeti Társulat székházának díszcsarnokában: az *élő magyar keramika* ünnepi seregszemléje.

Nem történelmi visszapillantás a multra, hanem a mult nemes hagyományain továbbfejlődött hazai kő- és agyagmegmunkáló mesterség *legfrissebb művészi eredményeinek teljes keresztmetszete.* Mindazt, amit a magyar keramika ma nagy- és kisipari, népi és művészi műhelytermelés útján előállít, szinte a maga hiánytalan egészében *együtt* láthatjuk itt, ezen a színes és népes iparművészeti felvonuláson. Az *Első Országos Magyar Keramikai Kiállítás* keramikusaink egyik legrégibb és legszebb álmát valósítja meg, a bemutatott nagyszerű tartalomhoz méltó, pompás keretben.

Eseményszerű jelentőségét hangsúlyozza az a körülmény is, hogy a kiállítást maga *Szinyei Merse* Jenő kultuszminiszter nyitja meg, *Varga* József iparügyi miniszter és *Szendy* Károly polgármester társaságában. Trefort óta ez az első eset, hogy a magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter személyesen nyit meg egy iparművészeti kiállítást.

Végig a kiállításon

A magyar keramika — ahogy *Richter* Aladár, a kiállítás szakavatott rendezője és hivatott szervezője mondja a katalógus előszavában — *a magyar anyaföld, a magyar rög művészete*, amelynek *szelleme a magyar nép természetében, romlatlan, ősi lelkületében gyökeredzik.* Az egész kiállított anyag meggyőzően igazolja ezt a találó és tömör megállapítást. Valóban azt láthatjuk itt, hogy kerámikusaink erkölcsiekben és szellemiekben egyképp sikeresen, tehetségesen és becsületesen állanak helyt e csodálatos szép magyar művészmesterség minden szétszórt munkahelyén: falusi parasztházban, népi gölöncsérműhelyben éppúgy, mint házi- és nagyipari telepen, gyárban vagy műteremben, a tömegtermelésnél és az egyéni alakításnál *a magyar géniusz teremtő szellemétől* egyformán megihletetten.

S aki végigjárja az *ifj. Szabó* István építő-iparművész által stílusosan átalakított termeket, bizonyságot szerezhet arról is, hogy ez a modern tárlókban kiállított, gazdag és változatos magyar keramikai anyag igazán európai színvonalon áll. Olyan művészi értékeket reprezentál, amelyekre büszke lehet mind a kiállítást rendező Iparművészeti Társulat, mind a magyar keramikusok egyeteme.

A fölköríves nagytermet a **nagymultú** *Zsolnay-gyár*, a szépjövőjü *Herendi porcellángyár* és a legkiválóbb magyar kerámikus-művész: *Gorka* Géza remekbe készült, válogatott mesterművei töltik meg, ízléses elrendezésben. Tálak, korsók, tányérok, vázák, figurálisok és egyéb dísztárgyak változatos sorát találjuk itt, kifogyhatatlan művészi változatait a formának és színnek, különböző zománc-alkalmazásnak és technikai eljárásnak. A Zsolnay-gyár és Herend tervezőművészei közül különösen *Erdey Dezső* (Horthy-feje a tárlat egyik legszebb meglepetése), *Kisfaludy-Stróbl* Zsigmond, *Vastagh* György, *Lőrincz* István, a kitűnő *Lux* Elek és *B. Lőte* Éva, továbbá *Jálics* Ernő, *Halmágyi* István, *Telcs* Ede, *Popininé Kuzmik* Éva, *Gáspár Katalin*, *Richterné* Piroska, *Szomor* László, *Sinkó* András és *Richter* Aladár (magyar városképek falitál-sorozatával) válik ki. A külön kollekciókkal szereplő, legjobb magyar keramikus-művészek sorából pedig az egyéni hangú *Gádor* István és *Kovács* Margit, *Madarassy* Walter, *B. Szeleczky* Piroska s végül, de nem utolsónak a három »szenior«: *Szigeti* Miklós, *Jákó* Géza és *Borszéky* Frigyes.

Hazai porcellángyáraink harmadik képviselője, a Pesti Kőszénbánya és Téglagyár (azelőtt Drasche) szintén érdekes, új kísérletek szerencsés eredményeit bemutató anyaggal vesz részt a kiállításon. Itt főkép *Krupinszky* László fajánsz-elényei tünnek fel előnyösen. Külön terem mutatja be a *háziipari keramikát*, a ma is élő népi művészet válogatott szép darabjait, a *Hódmezővásárhelyi Művészek Majolika- és Agyagipartelepének* java termékeit, *Kiscs* István és *Kántor* Sándor fazekasmester sikerült munkáit, valamint Erdély népművészetének legjavát s a régi, nagyhírű Holics néhány finom izelítőjét. A népművészeti részben különösen jelentős példányokat látunk a habán fazekaskultúrából és a sárközi edényfélékből. Lezárja az egészet egy szemléltető könyvsorozat, amely a magyar kerámika multjával és jelenével foglalkozik.

Nagy és jelentős kulturális esemény ez a kiállítás, amellyel az Iparművészeti Társulat mintegy második láncszemét valósította meg »Művészet az iparban« címmel tavaly elindított s évről évre ismétlődő bemutatósorozatának. —rp—

Péntek i és szombati rádióműsor

PÉNTEK:

BUDAPEST I.: 17.00 Zrinyi-ünnepségek Csáktornyán. 17.35 Hanglemezek, indulók. 17.50 Sportközlemények. 18.00 Német hallgatóknak. 18.20 Magyar ének — magyar lélek. 18.50 Hirek. 19.05 Küzdelem a magyar bibliáért. Előadás. 19.25 Zene. 20.10 Előadás Faludi Ferencről. 20.40 Cigányzene. 21.10 A nő a propaganda szolgálatában. 21.25 Szórakoztató zene. 21.40 Hirek. 22.10 Rádiózenekar. 23.00 Beethoven: VI. szimfónia. 23.45 Hirek.

SZOMBAT:

BUDAPEST I.: 5.40 Üzen az otthon. 6.40 Ébresztő. Torna. 7.00 Hirek. Reggeli zene. 10.00 Hirek. 10.15 Országos Postászenekar. 11.10 Vizjelzőszolgálat. 11.15 Énekkari művek. 11.40 Fejes- és kelkáposzta változatos felhasználása. 12.00 Harangszó. Fohász. Kimnusz. 12.10 Katonazene. 12.40 Hirek. 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés. 13.30 Honvédeink üzennek. 14.00 Cigányzene. 14.30 Hirek. 14.45 Műsorismertetés. 15.00 Árfolyamhirek, élelmiszerárak. 15.20 Szalonzene. 16.30 Hirek német, román, szlovák és ruszin nyelven. 16.45 Időjelzés, hirek. 17.00 Honvédeink nótát kérnek. 18.00 Az arany kés. Lovik Károly elbeszélése. 18.25 Hangképek innenonnan. 18.50 Hirek. 19.05 A MOVE Szépmívések művészestje. 20.20 Mindenből — mindenkinek. 21.40 Hirek, lóversenyeredmények. 22.15 Tánczene. 23.00 Szórakoztató zene. 23.45 Hirek.

Megölte magát egy szép, fiatal özvegyasszony, mert meghalt a vőlegénye

Özv. *Czabán* Jánosné 30 éves manikürösnő *Család*-utca 27. számú házban levő lakásán *moscótába faszenet helyezett, azt petróleummal öntötte le majd meggyujtotta.* Az égésnél keletkezett mérges gázok reggelre megölték a szép, fiatal asszonyt, aki búcsúlevelet is hagyott. Nővérének irta meg, hogy mivel *vőlegénye váratlanul meghalt*, ő sem kíván tovább élni.

HIREK

— **LÉVA VÁROS KÖZÖNSÉGE** november 10-én, a város felszabadulásának emléknapján avatja fel a Hősök Emlékművét.

— **ÁTADTÁK A FORGALOMNAK a bácskai Száva-hidat, amelyet a háború kitörésekor a volt jugoszláv katonaság két helyen felrobbantott.**

— **TIZENHAT MAGYAR EGYETEMI HALLGATÓ** ösztöndíjjal utazik Olaszországba. Bensőséges ünnepség keretében a Magyar Nemzeti Diák Szövetség és a budapesti fascio vezetősége tegnap búcsúztatta őket.

— **KORLÁTOZZÁK a társas gépkocsi használatát Olaszországban, mert a városokon kívül csupán külön engedéllyel rendelkező személyek használhatják.**

— **HÁZASSÁG.** *Gyalay* Irén és *Széplaki* Károly házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **MENDES ÉS PHILIP, VOLT FRANCIA KÉPVISELŐKET megfosztották francia állampolgárságuktól.** *(MTI)*

— **REJTEKHELYEN ÉLŐ FEKETE GÓLYA.** Szászország egyik titokban tartott helyén él az *utolsó fekete gólya*. A ritka madár lakóhelyét azért tartják titokban, mert nem akarják, hogy a kíváncsiak elriasszák.

— **A MILÁNÓBAN IDŐZŐ BERLINI POLGÁRMESTER esütörtökön felkereste a bellagiói német légikórházat és a sebesültek között ajándékot osztott ki.**

— **A BERLINI MŰEGYETEM** Marconi-ünnepet rendezett, amelyen *Alfieri* olasz nagykövet, von Tschammer und Osten birodalmi sportvezető is résztvett.

— **SVÉDORSZÁGBAN az áramfogyasztás korlátozásait további intézkedésig elhalasztották.**

— **KOCSIT GÁZOLT** a berlini gyorsvonat az udvardi átjárónál. A kocsiban ülő Mellen András szemerei gazda meghalt, felesége életveszélyesen megsebesült.

— **PALATINUS GYÓGYSZÁLLÓ MARGITSZIGET.** Jó ellátás — gondtalan pihenés.

— **FALUDI NEVELŐ** címmel új pedagógiai folyóirat indult Kassán dr. Szikkay Ferenc szerkesztésében. Az első számba vitéz Ujváry Lajos, Zelhofer János és a főszerkesztő írtak időszerű nevelésügyi tanulmányokat.

— **HATÁRKŐNEK HAJTOTT** kocsijával *Agócs* Ferenc szolnoki bérkocsis. Leesett, gerinctörés következtében meghalt.

— **A MAI MAGYAR IRODALOM NÉMET NYELVEN** címen Hoffmann László előadást tartott Stuttgartban. Utána a stuttgari színház egyik művésze magyar költők műveiből adott elő.

— **GYÁSZROVAT.** Márkus- és batizfalvi *Máriássy* Barna belügyminisztériumi h. államtitkár csütörtökön délben 83 éves korában elhúnyt. Temetése szombaton, november 7-én fél három órakor lesz a kerepesi úti temető halottasházából.

Vásárhelyi Boldizsár tiszteletbeli református esperes, a kolozsvári belvárosi egyházközség nyugalmazott lelkésze péntekre virradóra 80 éves korában elhúnyt. Nemcsak az egyházi életben játszott vezetőszerepet, hanem a magyar társadalom minden megmozdulásában. *Halála egész Erdélyben általános mély részvétet keltett.*

— **A NÉP- ÉS CSALÁDVÉDELEM** új száma Somogyi Ferenc, vitéz Nádujfalvy József, Csikvándi Ernő és mások írásait közli.

— **NYOLCÉVI FEGYHÁZRA** ítéltek Grácban egy bőrhalmozót, dr. Fritz Naunért, aki apjának klagenfurti bőrfeldolgozó üzemében művezetőként állott alkalmazásban.

— **A SPANYOL AZUR-HADOSZTÁLY önkéntesei elindultak a keleti arcvonalra.**

— **LESZÚRTA HARAGOSÁT** Ludasi István jászberényi lakos. Áldozata, *Horti* József meghalt, a tettest letartóztatták.

— **SZEGVÁRY MIHÁLY:** *Kitört a diákháború.* Komáromi János hatott úgy az utolsó évtizedek írói közüli ifjú olvasóira a pataki diákokról szóló történeteivel, mint ahogyan *Szegváry* Mihály, a nemrégiben feltűnt ifjúsági író. Ez az összehasonlításunk nem csökkenti, csak emeli értékét. Meleg líraiság, aranyos és eredeti diákhumor, a modern diákélet tökéletes ismerete jellemzik írását. Sehol semmi mesterkéltség, a diákélet a maga mindennapos gondjaival, jellegzetes derűjével úgy árad Szegváry új könyvéből a diákháborúból is, mint tavaszszal szelek szárnyán a virágok illata. Szórakoztat és tanít az író, akinek szép kiadásban új könyvét is a *Királyi Magyar Egyetemi Nyomda* adta ki. **(Sz.)**

SZINHÁZ ÉS FILM

TÚLVILÁGI FELESÉG

A Madách Színház bemutatója

Monsieur Jean de *Letraz* nem tartozik az élvonalbeli francia színpadi írók közé, de tud. Amit nem tud, azt mingyárt az első felvonásban elárulja: az elhitetés meggyőző művészetét. Teljes felvonáson keresztül a feleség nincs jelen, s mégis jelen van, a megcsalt férj rögeszméjében. Jó félóráig nem látjuk a darab főszereplőjét, a »túlvilági« feleséget, de biztosan tudjuk, hogy előbb-utóbb meg fog jelenni, meg kell jelennie, mert a színlapról már mindenki bemutatkozott a néző előtt, csak éppen Madame Stella késik. Ezt a *túlvilágiságot* nem sikerült elhitetni a szerzőnek, még kevésbé a színészeknek. Az expozició hosszú és már-már unalmas, a szentimentális anyag nincs eléggé humorisztikusan megcukrozva, a vágyvavágyott nevetés csak félszegen tör elő, s akkor sem minden nézőből. Egy kitűnő színháztudományi könyv nemrég azt fejtegette: miért nem jók általában a második felvonások? Nos, a »Túlvilági feleség« éppen a másodiknál kezd emelkedni és a harmadik ragyogtatja meg a francia konstrukció hagyományosan remek csúcsait.

Jérome, a megcsalt férj kettesben szeret lenni a láthatatlan asszonnyal, ilyenkor érzi igazán a magáénak, csak ilyenkor: látatlanul, idealizáltan. A házibarát, a szerelmes unokaöcs és az örökségre leső nagynéni örültnek hiszik, némi joggal. Jérome éppen Verlaine verseket szaval képzeletbeli feleségének, mikor Stella váratlanul megérkezik a »túlvilágról«. A halálosnak hitt szerencsétlenségből egy fiatal amerikai milliomos mentette ki s hálából a könnyűvérű, bájos asszonyka körülutazta vele a félvilágot. Nem pusztult el a szakadékban, csak annál jóval mélyebbre zuhant. Megjelenése óriási bonyodalmat idéz elő. A férjet egészen lesujtja a zord valóság, a házibarát a régi szerető jogait követeli, egyedül az unokaöcs alkalmazkodik Stella szeszélyeihez. Győz a rajongó fiatal szerelem, a vadonatúj autó a rozzant batár felett. Stella indul az új kalandba; a mozi, ahová jegyet váltott ifjú kedvesével, porig ég, mindenki halottnak hiszi. Jérome tudja a valóságot, de lassan beletörődik az újabb — szellemjárásba. Másoké a hús-vér asszony, övé a túlvilági Stella...

A pompás téma szép, művészi megoldásba kerekedik. Csillogóan szellemes darab, egyformán lehetett volna belőle nagyon mulatságos bohózat és érdekes, komoly dráma is. A szerző érezteti is mindvégig e két lehetőséget, de mohóságában látszólag egyikről sem akar lemondani. Keveri a két tónust könnyed, igazi franciás színműstílusban, mindenkor a hatás alaptörvényeit követve. Hol komolyan veszi alakjait, hol mókázik velük, néha az enyheélű szatíra hangján. A figurát sohasem egyugyanazon perspektívából nézi, mindig változtatja nézőszögét. Ezt a hatástkeltő technikát azonban nem tudja eléggé hitelesíteni Jean de *Letraz* hézagos, sótlan szerkesztőkészsége.

A valóság és a »túlvilág« határán mozgó mesét *Jaschik* Álmos szép díszletei között gróf *Károlyi* István fiatalos rendezői keze bogozta ki a nem éppen összehangolt együttes közreműködésével. A megérzékeltetés nem mindig sikerült. Kevesen élték magukat bele a francia színmű igazi légkörébe. *Sennyei* Vera frissessége, leleményes sziporkázó játéka hibátlan; elegáns pikantériája sohasem ízetlen. Meglepetés volt *Várkonyi* Zoltán alakítása; erről a vérbeli művészről sokan azt hitték, hogy mindörökre beleragadt emlékezetes sikerű pirandellói szerepébe. Most sokoldalúságával, kedves párisi gamin-jókedvével és siheder lobogásával meggyőzte a kételkedőket. *Szakáts* Zoltán kellemes férfias lírája nem zökkenti ki egy pillanatra sem a nézőt a darab szeszélyesen kanyargó medréből. Viszont *Greguss* Zoltán a szerző bűnébe esett: játssza a drámait és a vígjátékot is, de mindig túlhangosan; majd szétveti a kis színpadot, mikor a homlokához nyúl vagy cigarettára gyújt. *Danis* Jenő szép beszédjét és különös reliefjét élveztük, de *Bacsányi* Paula nem volt a helyén. *Szávay* Nándor fordítása a líraj részletekben finom, költői, másutt tapintatlanul közhelyes.

Vass László

Ma délben Budapestre érkezett a berlini Schiller Színház igazgatója és díszlettervezője

Délután Németh Antallal, este Harsányi Zsolttal folytatnak megbeszélést

Tegnap jelentettük már, hogy Gerhart *Hauptmann* nyolcvanadik születésnapja alkalmából a berlini *Schiller-színház* bemutatja Budapesten a Vígszínházban a nagy német drámaíró *Wieland der Schmidt* című színművét. Az együttes Heinrich *George* főintendáns vezetésével a hónap közepén érkezik Budapestre.

Az előadás részleteinek megbeszélésére ma délben 11 óra 50 perckor repülőgépen Budapestre érkezett dr. *Raeck*, a Schiller-színház igazgatója és Joseph *Fenecker*, a színház díszlettervezője. Délután három órakor mindketten felkeresték dr. *Németh* Antalt, a Nemzeti Színház igazgatóját és megbeszélték az előadás részleteit.

Este hét órakor dr. *Raeck*, *Fenecker*, *Németh* Antal és *Horváth* János, a Nemzeti Színház díszlettervezője a Vígszínházban folytatja a megbeszéléseket *Harsányi* Zsolttal.

A Schiller-színház együttesével Heinrich *George* mellett Budapestre érkezik a német színpad két világhírű jellemszínésze, Claus *Clausen* és Paul *Wegener*, akik vezetőszereplői a *Wieland der Schmidt*-nek.

KAMARAZENE

Tegnap tartotta a *Waldbauer—Szervánszky—Országh—Kerpely*-vonósnégyes idei első hangversenyét. A nagymultú együttes most *Beethoven*-sorozatot rendez és örvendetes, hogy a közönség meglehetős érdeklődést mutat a kamarazene felé is. Mert különben úgy látszik, hogy a *Beethoven* név csak a nagyzenekari hangversenyekre vonzza közönségünket. Waldbauerék szép fölépítésben, a művek belső szerkezetét feltáró előadásban szólaltatták meg az *A-dur, f-moll, B-dur négyeseket*. Az utolsó Beethoven-műveket meghallgatni mindig ünnepet jelent és így a kritika se részletezze az első hegedűs játékának egyenlőtlenségeit.

Dr. V. A.

Vándor Kálmán Idegen asszony című nagy sikert aratott színművét, amely már túljutott az Uj Magyar Színházban az első jubileumon, lekötötte előadásra a belgrádi Nemzeti Színház.

•

Lakatos István, a kitűnő kolozsvári zenekritikus értékes tanulmányt írt »Kodály művészetének útja Erdélyben« címmel a Magyar Néprajzi Társaság sajtó alatt lévő Kodály Emlékkönyvében. A tanulmány egyszersmind érdekes bepillantást nyujt Erdély zenei életébe.

van KEMPEN vezényli MA
a SZÉKESFŐV. ZENEKAR nagy ZENEKARI estjét. Közr. ABADJIEV hegedűművész. Vigadó ½7. HARMÓNIA rendezés. Esti vigadói pénztár (T: 181-212) nyitás ½6-kor.

Óriási siker!
Az ügyvéd és a férje
Verneuil vigjátéka felnőtteknek
a Nemzeti Bábszínjátékban
Podmaniczky-u. 8. Tel.: 128-871. Jegyek 1—8-ig.

Újra sarjad az élet

Barlang

A Barlang mozi mától kezdve francia filmet játszik, Plagnol »Újra sarjad az élet« című remekét, amelynek forgatókönyve Giono nagyhatású regényéből készült. Ez a francia film a megújult francia filmgyártás leghatalmasabb alkotása, amely — — akárcsak a régi francia film — a legtisztább művészet eszközeivel igyekszik közölni közönségével minden esetben a lélek legmélyéről fakadó mondanivalóját. A szinte apokaliptikus színekkel festett nagyhatású történet egy elsodort, elpusztult város romjain fakadt új élet születésének megdöbbentő pillanatait eleveníti meg. A filmben a legjobb francia művészeket látjuk viszont, így többek között Fernandelt, az ismert komikust, aki ebben a történetben mutatkozik be első ízben komoly szerepben.

Ujságírók a színpadon

A színházi ujságírók érdekes, irodalmi kabarét rendeznek karácsony, vagy újév táján a Vígszínház színpadán a Vöröskereszt javára. A kabaréban az lesz az érdekesség, hogy nemcsak az ujságírók írják az egyes jeleneteket, *hanem ők is játsszák.* A kabaré egyetlen »színházi« szereplője *Hegedüs* Tibor, a Vígszínház igazgató-főrendezője lesz, aki vállalta a kabaré rendezését, amelynek nyilvános főpróbájára meghívják *a pesti színészeket, akik az előadásra külön kiadott színházi lapban írnak majd kritikát a színikritikusok színpadi felléptéről.*

NEGYEDIZIGLEN

Nemzeti Apolló és Atrium

A *Hunnia* legújabb produkciója, amely a velencei Biennálén résztvett európai filmek sorában előkelő helyet kapott és kitüntető jutalomban részesült, az esztendő legjobban sikerült antibolsevista propagandafilmje. Mert a *Negyediziglen* propagandafilm, *de hiján minden túlzásnak*, amit pedig a műfaj akaratlan is magával hoz.

A történet — *Patkós* György írta — határozottan *írói munka*, amit már csak művészi mértéktartása is igazol. A mai háború viharában szerteszakadt és egymással szembekerült magyar család tagjainak tragikus küzdelme s vége a legmélyebb emberi indulatokkal indokolt történet. A *Negyediziglen* másik erénye, hogy leplezetlen őszinteséggel beszél korunk nagy kérdéseiről és határozott biztonsággal mutat az egyetlen lehetséges megoldás felé.

Feledhetetlenek a film főszereplői is. Ez is érdeme a *Negyediziglen*-nek, mert javarészt olyan, színpadról kitűnően ismert művészeket foglalkoztat, akiket idáig meglehetősen elhanyagolt a sztárrendszerre épített magyar filmgyártás. *Hosszu* Zoltán megdöbbentően emberi figurája, *Sulyok* Mária feledhetetlen alakítása, *Eszenyi* Olga mélységesen megindító alakja mind egy-egy értékes pillanata a magyar film történetének. Dícséret illeti még a népes szereplőgárdából *Nagy* Istvánt és *Mály* Gerőt.

A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezete folyó évi november hó 8-án, vasárnap este félhét órai kezdettel a Zeneakadémia nagytermében »Művészek a munkásokért« címmel művészestet rendez. Az est keretében az Operaház, a Nemzeti Színház és több magánszínház kiváló művészei lépnek fel.

Nemsokára a közönség elé kerül a Léna legújabb filmje Heten, mint a gonoszok címmel. A film új sztárt avat Mednyánszky Ági, az ismert fiatal táncosnő személyében, akit a budapesti közönség már jól ismer a különféle varieté- és hangversenydobogókról. A Heten, mint a gonoszok nagyszabású zenés film, amely pompás keretet ad a fiatal színésznő bemutatkozásának.

Dr. Weixelgärtner Egon,
a kiváló Chopin-interpretátor december 14-i szólóestje előtt november 9-én Chopin h-moll szonátáját játsza a rádióban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 16

NÉPSZAVA
Budapest

SZEPTEMBER 16

LATINKA SÁNDOR,
a Magyar Tanácsköztársaság egyik vezetője meggyilkolásának 50. évfordulója.

TÓTH LAJOS
nyomdász, aki 1917-ben megalapította a Somogy megyei Munkások Fogyasztási Szövetkezetét, s 1919-ben tagja volt a hármas-direktóriumnak, 50 esztendeje halt meg.

FARKAS JÁNOS
— a Tanácsköztársaság ideje alatt a mezőgazdasági termelőszövetkezetek létrehozásán tevékenykedett — halálának 50. évfordulója.

PÁLFFY GYÖRGY
hivatásos katonatiszt, a kommunista mozgalom kiemelkedő harcosa 60 esztendeje született.

GORKA GÉZA
Kossuth-díjas kerámikus születésének 75. évfordulója.

SZENTGYÖRGYI ALBERT
Nobel-díjas biokémikus 76 esztendeje született.

GÁTI BÉLA
gépészmérnök, a gyengeáramú elektrotechnika egyik magyar továbbfejlesztője születésének 96. évfordulója.

RONALD ROSS
Nobel-díjas angol bakteriológus és parazitológus, aki 1895-ben felfedezte, hogy a maláriát szúnyog terjeszti, 37 esztendeje halt meg.

CSUKÁS ZOLTÁN
Kossuth-díjas egyetemi tanár halálának 12. évfordulója.

G. D. FAHRENHEIT
német fizikus, a róla elnevezett hőmérő-beosztás megszerkesztője 233 esztendeje halt meg.

KORB FLÓRIS
építész, a budapesti klinikák és a debreceni egyetem építője halálának 39. évfordulója.

RÁT MÁTYÁS,
az első magyar nyelvű újság, a Magyar Hírmondó alapítója 159 esztendeje halt meg.

N. I. KUTUZOV
orosz hadvezér születésének 224. évfordulója.

mei díjra pályázó ötleteket, de a legmesszebbme-

Ballad

A *Latinka-balladát* mindenki ismeri.

Latinkát is a balladából. Csak az öreg veteránok emlegetik személyes ismeretség alapján — ismerek 19-es kommunistát, aki különböző pártfeladatokat hajtott végre vele közösen, sőt, együtt aludt vele egy régi hercegi kastély hálószobájában és nagyokat tréfálkoztak, mert Latinka (aki a nevét különben Latincának írta) — maga volt a kedély és a magabiztosság.

A balladát a gyerekek is ismerik. (Ha nincs is benne az Irodalmi Lexikonban, se a ballada, se a szerzője.)

1

Somogyban a szocializmus, a Tanácsköztársaság nevekhez fűződött. Az elsők közt az egyik Latinkáé volt, az erdélyi férfié, a mindössze 33 éves férfié, akit mégis édesapjának nevezett egy megye: „Somogyország".

A lakatos fia lázadással kezdi: 1900-ban, gimnazista korában engedély nélkül koszorúzást rendez a tizenhárom sírjánál. Ez politikai pályája első pillanata: egy tömegsír mellett kezdődik. Ómen?

Kicsapják, aztán — neki a világnak: Konstanca, Párizs; öt nyelvet tanul meg; Galilei-kör, szociáldemokrata párt. 1915: olasz front, 1918 ősze: ka-

szolt készletek. Elég körülnézni az Üvegipari Művek Bemutatótermében, hogy észrevegyük, mennyi játékot kínál egy váza kontúrja, visszajátszva a falvastagsággal, aláhúzva a színnel. Egy szépen megkomponált üvegváza még virág nélkül is betölthet önálló plasztikai térformáló szerepet a lakásban. Sajnos azonban a forma önmagában nem minden: kevés a fazékszínünk, és vastag falú edények esetében nem tökéletes még az üveganyag. Világosan elválnak azonban egymástól a különböző tervezők által kialakított formarendszerek, egyéni formavilágok.

Színhasználatban erősen felfrissült a salgótarjáni átfogott (überfang) edény és díszmű. A régi, megszokott sötétpiros és sötétkék már alig szerepel, helyükbe ragyogó, tüzes, vidám színek léptek, egyszerű formákon, de változatos, szerencsésen kialakított csiszolt mintákkal. Ez a siker is hosszú próbálkozások eredményeként született, és annak is köszönhető, hogy a tervező egyéniségével jól találkozott a műfaj. Remélhetőleg sikerül a párhuzamosan még mindig futó rőmer mintákat is átértékelni, újra tervezni, esetleg a kehelyformákkal együtt.

Külön kell szólnunk az olasz stílus hatásáról: a hutakész üvegekről. Tulajdonképpen a hutakész üvegben mutatkozhat meg igazán a tervező egyénisége, itt bontakozhat ki szabadon fantáziája, itt kell leginkább az üvegfúvó technikai ügyessége. Költséges az előállítása, mert csak a legjobb mesterek tudják kivitelezni; fortélyos a hűtési folyamat, nehéz több darabot azonosra készíteni. Sokéves próbálkozás van a magyar üvegesek mögött, de valóban újszerű darabok még nem kerültek a nyilvánosság elé. Technikailag a cseh előképek utolérése is problémát okozott hosszú ideig, abba is maradtak az erre irányuló kísérletek. Amíg nem lesz olyan tervező, aki a tervezés mellett az üvegfúvást is magas mesteri fokon műveli, addig nemigen számíthatunk — néhány elszigetelt egyéni kísérlettől eltekintve — komoly eredményre.

Magyar találmány a fátyolüveg, melyet Karcagon gyártanak. Ez belföldön is kapható, vázák, tálak, hamuzók készülnek belőle. A kezdeti tüzes, eleven színek azonban elsápadtak, a formák nemes egyszerűsége a szimpla unalomnak adta át helyét. Ára majdnem az ólomkristályéval azonos, különleges előállítása, készítésének nehézségei miatt. Különös, fátyolszerű repedéseinek érdekes, egyedülálló hatását fokozni lehetne, ha visszatérnének az eredeti színekhez és gondosabban tervezett formákat alakítanának ki.

Hasonló, de egyszerűbb eljárással készül, hatásában azonban rusztikusabb a repesztett (kraklé) üveg, melynek ugyancsak Salgótarján a hazája. Előnye a fátyolüveggel szemben nemcsak az olcsóbb ár, hanem az is, hogy vékonyabb falvastagság is elérhető, ezért ivóedények, asztali díszpalackok és egyéb készletek is gyárthatók belőle. Az anyag sajátos hatása eredményeként a jegesen csillogó kraklé pohárban hidegebbnek hat az üdítő ital. Ez a fajta üveganyag kellemesen gazdagítja az üvegipari termékek skáláját, és örülünk, ha néha hazai üzletekben is hozzá lehet jutni.

Formatervezés szempontjából elhanyagoltnak tűnnek a préselt üveg termékek. Gyakran jelenik meg a préselt formán csiszolt minta utánzata, figyelmen kívül hagyva a gépi előállítás számtalan érdekes lehetőségét (lásd az olasz, svéd, finn és cseh préselt háztartási üvegeket).

Mint az eddigiekből is kitűnik, egységes, kialakult magyar üvegstílusról nem beszélhetünk — nem is volna jó, ha mindenki egyetlen irányzathoz hasonulna. Beszélhetünk azonban egységes művészfelfogásról, melyen belül külön utak járhatók — és mondhatjuk, hogy van, aki elindult már a maga útján; és megszülettek a kezdeti eredmények is. Nem szabad elsiklani egy-egy szép anyagú kiállítás felett, akármilyen eldugott helyen jelentkezik is, akármilyen kevés is a reklám és a propaganda, akárhogy fáj is a szívünk, amiért belföldön nem kaphatók a darabok — mert az odafigyeléssel, az elemző kritikával tovább segíthetjük a tervezők munkáját, fokozhatjuk alkotási kedvüket és ezáltal hozzájárulhatunk további eredményeikhez.

Dárday Nikolett

Ipari Művészet
1971. 5.

GORKA GÉZA

Nemcsak az irodalomnak volt Móricz Zsigmondja, a szobrászatnak Medgyessy Ference, az iparművészetnek is volt Gorka Gézája. Tisztesség és elismerés kísérte útját. Kapott nagydíjat a Brüsszeli Világkiállításon 1958-ban, Munkácsy- és Kossuth-díjat, Érdemes Művész rangot, s magyar és külföldi aranyérmek sokaságát. Úgy őriztünk tőle egy-egy tálat, vázát, hamutartót, mint szívünk mélyén a népdalt, amivel anyánk csitított, altatott. Ha ezt mondjuk: modern magyar kerámia, Gorka Géza nevét hozzágondoljuk. Aki ismeri, az jól tudja, hogy sem a „modern" jelzőtől nem kell visszariadnia, sem valamiféle magyarkodástól óvakodnia. Gorka Géza agyagból lett művészete úgy volt mai és úgy volt magyar, mint Kodály Zoltán muzsikája. A néptől tanulta a fazekasok korongoló művészetét, s nagy külföldi mesterek mellett a korszerű mázak használatát, az égetés titkait.

Amikor arra biztatták, hogy csinálja azt, amit a vásárló közönség akar, ezt válaszolta: „A közönség majd azt akarja, amit én csinálok." És így lett. A szebbre, jobbra való igény ott él az emberben, csak fel kell ébreszteni benne. Gorka Géza kezdő éveiben, a húszas években, a kerámiát nem sokra becsülték. De ő teremtett olyan használati tárgyakat olcsó anyagból, s teremtett olyan vonzó mázakat, színek árnyalati szépségében bővelkedőn, hogy a mai ember egyszeribe magának tudta, mert érezte, látta bennük, hogy sem azzal nem ellenkeznek, ami gyermekkorában körülvette, vásárokon vett köcsögökben, tálakban, csöcsös korsókban, de egyszerűségükkel, repesztett mázaikkal, szelíd színeikkel, madaras, halas, őzes mintáikkal is beillenek a modern lakás választékos ízlést kívánó környezetébe. „Nagyotmondó Háry Jánosunk is fazekas volt valamikor Szekszárdon" — mondta mosolyogva Kántor Sándornak, a karcagi fazekasmester kiállításának megnyitóján. Benne volt ebben a fazekasság és a tréfa becsülése is egyben. Gorka Géza nem akart többet, mint a tréfaszerető ember bölcsességével szolgálni a társadalmat azzal a mesterséggel, amit már gyermekkorában megismert, a habán kerámia otthonainak közelében, Nagytapolcsányban. Becsületet szerzett a kerámiának, megbecsülést ennek a már szinte kihalásra ítélt anyagnak, a „sárnak", ahogy ő nevezte, becsületet hetvenhét év szüntelen alkotó munkájával az embernek, önmagának.

A funkcionális kerámia nagy koloristája — mondhatja majd róla a jövő főiskolása, míg bennünk tovább él az ember, aki a hagyományok egyetemes értékeiből indult ki, s közben megteremtette a modern edénykultúrát, ember, akinek humánuma nem csupán a közvetlen érintkezés bölcsességében, gyengédségében nyilvánult meg, hanem az ember szolgálata jegyében született tárgyak líraian szolíd, harmonikus formavilágában, formái megnyugtató ritmusában, a mázak sima, bársonyos tapintásában, visszafogott színekben, vonzó ornamentikában, mindig újrafogalmazó ötletei bőségében.

Gorka Géza mindig ott volt, ha teremteni, tenni kellett, ott volt az Iparművészeti Tanács alakuló küzdelménél, a Szövetség munkájában, s teremtett Verőcén kerámiaipart, nevelt tanítványokat, menynyi, de mennyi új vállalkozásban, fél évszázad alatt. Erős ember volt Gorka Géza, kifogyhatatlan a teremtő kedvében. Maga körül is csak az erőseket szívelte. Miránk pazarolta életét, de közben önmaga is célszerű, okos, szép életet élt, ahol minden a helyén volt. Megtalálta azt az egyensúlyt társadalom és önmaga között, amit keresünk, megtalálta a szigorú, fegyelmezett törvények rendjében születő alkotás és a szabad kedvében növő élet között is, megtalálta az anyag örök törvényében rejlő szépséget, s fel tudta használni társadalma számára, korszerűen, követésre méltón. „Architekturális művészet a kerámia" — mondta, s arra gondolt, milyen nehezen megy át a köztudatba, hogy a kerámikus is épít, felépíti művét, akár az építész vagy zeneszerző. A kerámia eredeti s természetes rangját harcolta ki alkotásainak igényével.

Mindig épített, agyaggal, agyaggal összeforrott mázzal, jószívvel, szerénységgel. Elviselhetővé tette életünket, mértéket adott, felküzdötte magát az alacsony-tátrai sokgyermekes család útszélre vetett szegénységéből, a mezőtúri sárból, az elhivatottság tudatával nemzedéke nagyjai közé. Nem is csak róla van szó: arról a társadalomról, azokról az alkotókról, a kerámikusokról, akiket képviselt, akiknek szószólója volt. Sírja Nógrádverőcén jelkép, útjelző, mint fentebb Zebegény. A tisztesség, munkaszeretet, az anyag tiszteletének, az élet örömes vállalásának kilométereket, időt és távolságot befogó jelképe.

K. Á.

kp. Művészet 1970. IV.

GORKA GÉZA MEGNYITÓJA KÁNTOR SÁNDOR KIÁLLÍTÁSÁN A MŰCSARNOKBAN

Kedves engedelmükkel - Mindnyájunk nevében köszöntöm Kántor Sándor Barátomat, a Népművészet Mesterét, abból az alkalomból, hogy ez év szeptemberében töltötte be 76-ik életévét és - több, mint 60 év óta gyurja az agyagot és "játszik a tüzzel". Ez olyan nagy idő, hogy ezt csak - vidáman lehet megközeliteni. Igy - ezuttal én is játszani szeretnék néhány mondat erejéig. Azzal kezdeném, amit az "alchimista" fazekasgóg mondatna velünk, - nevezetesen, hogy - mesterségünk, a - hagyományok szerint, - visszavezethető Ádám-Éváig. Mikor ugyanis az Uristen a világ megteremtése után, a 6-dik napon hozzáfogott Ádámhoz, hogy létrehozza, még - Bernhardt Shaw szerint is -, Ádám oly tökéletlenre sikerült, hogy az Ur kénytelen volt ujból hozzáfogni a teremtéshez. Tehát meggyurta és gyanutlanul megteremtette Évát is. Ez a eljesitménye már tökéletesen sikerült és - igy lőn Éva a teremtés koronája. Más áltozat szerint, ezzel - Ádám "leégetésével" - vette volna kezdetét a kerámia müészete.

redetileg nem volt szándékom, hogy a mi szakmai sovinizmusunkat, ha csak rendgyó, humoros formában is, szóvátegyem, de végülis ezt az ádámévás verziót nem en találtam ki és ezt elmondhatta volna a mi dicső, nagyotmondó Háry Jánosunk is, aki valamikor szintén fazekas volt Szekszárd városában.

Komolyra forditva a szót, ami az égetést illeti, valójában a tüz minősitő ereje határozza meg a kerámia müvesség müfaji hovatartozását.

A müvészet egy-egy tőből való, de nem - oszthatatlan. Müfajokra osztható és ez a müfaji különbözőség dönt - végső soron.

A kerámia müvességben nem áll rendelkezésre olyan nyersanyag, mint például - márvány, arany, ezüst, bronz és selyem, vagy egyéb -, anyagában is megvesztegető szépségü alapanyag. A mi területünkön egy vödör sár, egy darab rög az, amit a tüz segitségével élővé, a társadalom számára hasznossá és széppé kell teremtenünk.

Legnagyobb mütörténészünk egyikének, Lyka Károlynak megállapitását idézem a művészetről: "Meder, amelybe minden viz belefolyhat. Ha a benne folyó viz - sekély, akkor a viz, a meder szinét mutatja. Ezzel szemben a tengerek, óceánok nagyszerü szinét és erejét azok mélysége, tartalma adja és a - magas Égbolt, mely benne - visszatükröződik."

A népmüvészetről szólva, a nép ábrázoló müvészi szemlélete anyaghoz és tárgyhoz kötött és szerepe nem a száz év előtti életforma idézése, hanem ennél sokkal több. Támaszpont. A népi fazekasság, mint a népdal, a nép müvészete. Ám a népi kultura

nem proletár, vagy paraszti kultura csupán, hanem egész népünk osztályon felüli, egyetemes nemzeti kulturája. A világ nem ismer külön angol, francia, vagy szovjet fizikát, matematikát, de ismer - népi- nemzeti kulturát, nyelvet, zenét, irodalmat és sajátos népmüvészetet, amely féltett kincse a népeknek és gazdagodása az egész emberiségnek.

Valamikor, kezdő korunkban volt egy korszak és erre Kántor Sándor barátom is emlékszik, amikor a disztárgyak disztelenné, a használati tárgyak használhatatlanná tételének a müvészete dominált. Nem mondhatom, hogy az ilyesminek ma már hirmondója sincs, de a mi utunk, az más. Egyszerüen hangzik: "széppé tenni a célszerüt és célszerüvé, hasznossá tenni a szépet." Nem könnyü eldönteni, hogy egy mü mennyiben tartja a müvészettel való kapcsolatát és melyek azok az eltérések és találkozási pontok, mikor ezek a kapcsolatok bizonyithatók, vagy cáfolhatók. Ha népünk lelkületének ismeretében és lelki adottságunk, emberi magatartásunk őszinte együttérzésével fogunk a munkához, hogy abból népünk hitet meritsen és érezze a hozzávaló ragaszkodást, akkor munkánk meggyőző erővé válik - és ezen a fokon nem föltétlen követelmény, hogy közismert népi motivumokkal igazoljuk hovátartozásunkat.

Csodálatos ám az, hogy a nép erejére támaszkodva, ezeket a magyarul elmondott, elénekelt, vagy egyéb, mondjuk agyagilag kifejezett mondanivalóinkat megérti és megszereti az egész világ. Mert hogy - megértette és megszerette, arra kitünő bizonyték, hogy a brüsszeli világkiállitás nemzetközi zsürije - Grand-Prix-el, azaz - Nagydijjal tüntette ki fazekainkat. Ez Kántor Sándor kiváló munkásságának legmagasabb nemzetközi elismerése.

Most pedig azt kivánom a mi kiváló Mesterünknek, hogy még sokáig szerethesse a "ragadós" mesterségünket, hiszen ez a müfaj fejezi ki leginkább a földnek és a tüznek az - emberhez való örök kapcsolatát.

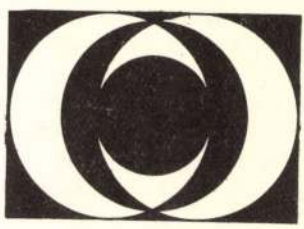

INTERJÚ KÖZBEN GORKA GÉZÁVAL

Mezőtúr, 1967. október 8. A város történetírói, és talán már vannak is ilyenek minden bizonnyal megemlékeznek majd erről a napról, a múzeummá átalakított műemlék zsinagóga avatásáról. És krónikájukba az is belekerül, hogy ekkor nyitották meg a mezőtúri múzeum falai között a városból elszármazott képzőművészek kiállítását.

Nem tudom, hogy a hajdani templomban milyen kultikus szerepet játszott a bejáratnál levő kis helyiség, most a kiállítás megnyitóján mindenesetre ez a viszonylag legnyugalmasabb pont közelben és távolban, a legalkalmasabb hely egy rádióinterjú elkészítéséhez is. Az interjú alany Gorka Géza Kossuth-díjas kerámikus művész mosolyogva válaszol a rádióriporter kollega kérdéseire.

— *Én ugyan nem Mezőtúron születtem, de itt diákoskodtam. Hogy pontosan klasszifikáljam magam, itt voltam elégséges tanuló, jó futballista, jeles verekedő és a szép lányok asszonyok kitűnő tisztelője. Itt ismerkedtem meg az agyaggal is. Badár Balázs műhelyében. Az első munkáim egyikét a kiállításon be is mutatják.*

— Mik a további tervei, programja? — kérdezi a rádiós kollega.

— *Sok helyen a világban van jelenleg is kiállításom, most a visegrádi Salamon toronyba készítek egy gyűjteményes jellegű kiállítást. Én a Duna-kanyarhoz tartozom, ezért gondoltak arra, hogy Visegrádon rendeznek egy nagyobb szabású bemutatót munkáimból, amelyik jövőre, tavasztól őszig lenne nyitva a Salamon toronyban.*

Az interjú itt véget ér. A kollega megköszöni Gorka Géza közreműködését és mikrofonjával „véleményvadászatra" indul a kiállítás közönsége közé. Mi még itt maradunk egy időre, a nyugalom e „szigetén", beszélgetünk.

— A művész úr nyilatkozataiban többször elmondta már, hogy az első művészi impressziókat itt Mezőtúron, Badár Balázs műhelyében kapta.

— *Nem szeretek nyilatkozni, egyszer még régebben meg is jártam vele. Az egyik nyilatkozatomban azt mondtam, hogy én hive vagyok az absztrakciónak. Rám támadtak ezért, mondván, hogy én a nyugati művészetet propagálom.*

— De hisz az absztrakció minden művészet őseleme.

— *Szerencsére én ezt már akkor is tudtam, így nem nagyon törődtem a kifogásokkal. Ami pedig Badár Balázst illeti, tőle sokkal többet tanultam, mint a tanáraimtól. A művészi és emberi magatartásban egyaránt. Eredeti parasztember volt az öreg. Egyszer azt mondta, akár a jóisten, olyan árván gyúrom én is a rögöt. És munka intenzitásáról példát vehetnek a fiatalok is: még mindig lapos a „mejje" — mondta és négyszer-ötször felment a korongra az agyaggal, ha egy korsó korongolása közben nem tetszett neki, amit csinált. Tizenkilenc után, amikor megjelentek az „Ébredő magyarok", egyszer, megkérdeztem tőle: hát, Balázs bácsi maga milyen párton van? Azt mondja, a múltkor is itt voltak nálam „ébredő magyarok", s mondták, hogy álljak a pártjukra. Mondtam nekik, én munkapárti maradok, már világéletemben, ébredő magyar csak reggel öt órakor vagyok, de akkor mindig pontosan.*

— Lehet, hogy merész következtetés, de azt hiszem, igaz. Valahol mélyen, gyökereiben az ön művészi alkotófolyamata rokon a népi absztrakcióval, stilizáltsággal. Az alkotások formáját, díszítését illetően egyaránt.

— *Igen, örülök, hogy ezt mondja. 1940 körül egyik kiállításomon az akkori kultuszminiszter belém kötött: mondja meg, hogy ebben mi a magyar — bökött az egyik kiállított művemre. Az, kegyelmes uram, hogy én csináltam. Erre mérgesen otthagyott. Véleményem szerint nem az a lényeg, miben hasonlítunk más nációk művészetéhez, hanem hogy mi az a különbség, amelyik megkülönbözteti minden más nép alkotásaitól.*

Íme egy a legelsők közül — egyik első művét mutatja Gorka Géza Lévai Zsigmondnak, a mezőtúri városi tanács vb elnökének (Foto: Nagy Zsolt)

A kis szobába barátok, ismerősök, gratulálók hada lép, és ez a sziget is beleolvad a kiállítások megnyitása utáni általános hangulatba. A beszélgetések, gratulációk közül egy momentum ragadja meg a figyelmemet: lányával, Gorka Líviával együtt megrendezett szolnoki kiállítás lehetősége. Úgy hiszem, valamennyien örülnénk annak, ha ez a lehetőség hamarosan valóra is válna.

Rideg Gábor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1967 OKT 11

Kézilabda NB II.

NŐI

Martfű—KISTEXT 13:10 (7:6), Martfű, 300 néző, v.: Kiss. Martfű: Feketéné — Erdei (6), Kovács (3), Szilágyi (3), Hajdú, Fujsz, Ábrók (1), cs.: Tőgyi, Trencsényiné, Giricz, Rada.

Martfű nagyszerűen kezdett és hamarosan 4:0-ás vezetésre tett szert. A kezdeti siker könyelművé tette játékukat és meglehetősen pontatlanul lőttek kapura. Ennek lett a következménye, hogy a vendégek a félidő végéig felzárkóztak és ettől kezdve nyilttá tették a mérkőzést olyannyira, hogy a félidő élején egyenlítettek. — A cipőgyáriak újra rákapcsoltak, kétgólos vezetést szereztek és ezt a mérkőzés végéig még növelni is tudták.

FÉRFI

MAFC—Kilián SE 22:15 (11:8), Kilián-pálya, v.: Hajdú. Kilián: Kovács — Cseh (2), Szabó (2), Bíró (2), Molnár (3), Fülöp (3), Deme (2), cs.: Kocsi, Kuti (1).

A tartalékos Kilián a mérkőzés első részében még lépést tudott tartani a jól lövő fővárosi csapattal. A félidő hajrájában a hazaiak egyre jobban visszaesetek és háromgólos hátránnyal zárták a félidőt.

A mérkőzés második félidejében a Kilián jól kezdett és úgy látszott, hogy sikerül átvenni az irányítást. Ez azonban a sok kihagyott gólhelyzet és a laza védekezés miatt elmaradt. A hajrában a fővárosiak magabiztosan játszottak és bár a gólkülönbség túlzott, győzelmük megérdemelt.

H.

Kosárlabda NB II.

Szolnoki Vörös Meteor—Nagykőrösi Kinizsi 67:46 (25:21)

Szolnok, vezette: Mosonyi—Zékány. Vörös Meteor: Horváthné 5, Molnár, Fodor 21, Nagy Á. 7, Jándi 27. Csere: Palla, Cseh É., Cseh Zs. 6, Harkai, Falusi 2, Farkas 2. Csabai 1. Edző: Horváth János.

szült ki a csapat, mivel a játékosok középiskolás kézilabda mérkőzésen szerepeltek. A cserejátékosok hiányát kihasználta a Nagykőrös és a részrehajló Zékány játékvezető segítségével a csapat kulcsjátékosa, Horváthné ellen négy személyit ítélt.

A szoros küzdelem csak a második félidőben válto-

R

NŐI

MAFC—JESE 3:2 (—10, 13, —11, 10, 6), Jászberény. JESE: Tálas, Juhász, Móri, Bozsik, Taczmann, Losonczy, cs.: Borics, Fekete. — Edző: Mészáros János.

Úgy indult a mérkőzés, hogy simán nyer a JESE. Az első játszmát végig vezetve nyerte, a másodikban 13:8-ról vesztett. — A harmadikban simán nyert. A negyedik játszmát 9:5-ről vesztették el, míg az ötödikben az ellenfél 8:0-ra elhúzott, s hiába volt a nagy hajrá, csak szépíteni tudtak.

A JESE gyengén játszott, csak a harmadik játszmában nyújtott elfogadhatót. Legjobbjai a cserejátékosok Borics [illegible]kete voltak, rajtuk kívül Taczmann mezőnyjátéka dicsérhető.

Dr. H. M.

FÉRFI

Bp. Petőfi—Martfű 3:0 (13, 11, 5), Budapest, v.: Kalász. Martfű: Vasicsek, Dobos, Orosz II, Strasszer, Orosz I, Csikós, cs.: Dajka, Koltai.

A bajnokságban a második helyen álló fővárosiak ellen kevés eséllyel vették fel a martfűiek a küzdelmet. Ennek megfelelően nyugodtan és végig jól játszottak és komoly erőfeszítésre kényszerítették a fővárosiakat. Jó: Dobos, Vasicsek, Orosz I.

— ruják —

Sikeres tömegverse az 1967. évi megyei vá

Jászberényben rendezte a megyei atlétikai szakszövetség a megyei váltóbajnokságot. Jól előkészített pálya, jó idő és 250 induló tette emlékezetessé a kifogástalanul rendezett versenyt.

Először szerepeltek a bajnokságon gyermek és serdülő korosztályok, ahol érdekes, tartalmas volt a verseny és a fiatalok lelkesedéssel, vérbeli küzdelemmel hálálták meg a velük való törődést. Sok szakosztály indult a bajnokságon, de a középiskolás sportkörök most is hiányoztak. Eredményesen szerepelt a jászberényi általános iskolákon kívül a szolnoki Koltói és Kassai úti, valamint a cserkeszőlői iskola.

Gyermek korosztályban a Kassai úti fiúk fölényesen győztek, a lányoknál szoros volt a küzdelem a jászberényiek és a szolnokiak között. A fiatalabb serdülőknél a 4x100-ast fölényesen, a 4x300-ast szerencsével nyerték a MÁV-fiúk. A nap egyik legszebb versenyét a lányok vívták, itt a Koltói útiak imponáló fölénnyel győztek. Az idősebb serdülők versenyén fiúknál a jászberényiek, lányoknál a szolnokiak voltak jobbak.

Az ifjúságiak taktikázása a MÁV-nál járt több sikerrel, bár a jászberényi fiúk 4x100-as és a szolnoki lányok 3x800-as győzelméhez nem fér kétség. A sok tehetséges fiatalt indító Martfű és a jól szereplő jászalsószentgyörgyi gimnázium több helyezéssel tűnt fel. Felnőtteknél a Kilián és a MÁV küzdelme ígért csemegét, ez azonban elmaradt, mert a késve érkezett Kilián sem bemelegíteni, sem belemelegedni nem tudott. Szép volt a 3000 méteres csapatverseny.

Bajnokok: Gyermek lány 6x50 m: Jászberényi Vasas (Nagy, Fekete, Boros, Mukri, Gősi, Gugi) 47.4, gyermek fiú 6x50 m: Szo. MÁV (Vörös, Adorján, Papp, Palkusz, Sándor, Polonyi) 45, serdülő lány „B" 4x100 m: Koltói u. (Kocsis A., Kocsis K., Madarasi, Bozsó) 56.9, Serdülő lány „B" 4x300: Koltói u. (Kocsis A., Kocsis K. Tóth, Bozsó) 3:23.4, serdülő lány „A" 4x100: Szo. MÁV (Pásztor, Molnár, Szolnoki, Bata) 58 Serdülő lány „A" 4x300: Szo. MÁV (Molnár, Szolnoki, Pásztor, Bata) 3:11.4, serdülő fiú „B" 4x100 m: Szo. MÁV (Farkas, Blazsek, Kovács, Hack) 52.2. Serdülő fiú „B" 4x300 m: Szo.

Szolnok megyei Beruházási Iroda a Szolnok, Beloiannisz u. 60. sz. alatti épülete bontására nyilvános

versenytárgyalást

hirdet 1967. október [illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

1964 MÁJ 17.

GRÁD

Gorka Géza kiállítása Balassagyarmaton

1021

Az Iparművészeti Vállalat kiállítást rendez a balassagyarmati Palóc Múzeumban Gorka Géza Kossuth és Munkácsy-díjas kerámikusművész munkáiból. A kiállítás május 17-én, ma délelőtt 11 órakor nyílik. A megnyitót Schuchmann Zoltán, Balassagyarmat országgyűlési képviselője, a bevezetőt dr. Fehér Zuzsa művészettörténész mondja.

NÓGR

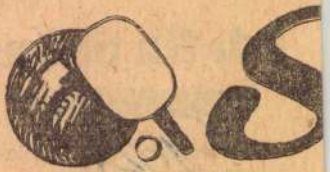

Rangadó előtt:

Mind a két cs

— *Beszélgetés Jávo*

A Szombathelyi Haladás S
NB I. B. labdarúgó csapa- C

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

1964 MÁJ 15.

HIREK BALASSAGYARMATRÓL

GORKA Géza Kossuth- és Munkácsy-díjas kerámikusművész munkáiból kiállítást rendez május 17-től a balassagyarmati Palóc Múzeum! A kiállítást Schuhmann Zoltán, a város országgyűlési képviselője nyitja meg. Bevezetőt mond D. Fehér Zsuzsa művészettörténész.

...együnk. Legtöbb mér
közésünket csupán egy
egy góllal vesztettük el
nagyon szerencsétlen kö-
rülmények között —, kivé-
ve a legutóbbi 8:0-ást —
éppen ezért most sem re-

1964 MÁJ 2 „

Írók és nevelők kirándulása

Madách-emlékek nyomában

1021

A Madách centenáriumi rendezvények keretében a Nógrád megyei Tanács művelődési osztálya és a TIT irodalmi szakosztálya május 24-én, vasárnap a megye irodalmi életének képviselői, valamint a nevelés legtevékenyebb munkásai részére kirándulással egybekötött irodalmi összejövetelt rendez Balassagyarmaton.

Az összejövetelen Mikós Róbert, a Petőfi Irodalmi Múzeum tudományos munkatársa „Madách Nógrádban" címmel előadást tart, Paróczai Gergely, a megyei művelődésügyi osztály művészeti főelőadója az irodalmi élet és az irodalmi nevelés megyei helyzetéről számol be, majd Gorka Géza Kossuth-díjas kerámikusművész kiállításának megtekintése szerepel programban.

A megyei tanács és a TIT vendégei a délutáni órákban a csesztvei Madách-kuriában látogatnak el.

mai műsora

1064 KIN 1 2 4

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

...ény)

FIUK: Összete
versenyben: 1.
1125 pont., 2. a
II. Rákóczi
1040 pont.

Egyéni összete
Oláh Dezső (Na
pont, 2. Lász
(Nagylóc) 267 p

A sportágank
60 méteres síkfutás: Oláh Dezső (Rimóc) 7,9 mp., **Távolugrás:** Bartus Ferenc (Szécsény) 480 cm., **Magasugrás:** Kovács András (Karancsság) 135 cm., **Kislabdadobás:** Oláh Dezső (Nagylóc) 69 méter.

felelősségre...

— Szenográdi —

A megyei röplabdabajnokság eredményei

FÉRFIAK: St. Dózsa II. — Pásztó 0:3, St. ZIM. II. — SBTC 3:0, Kiste...

sportműsor

lassagy...

Jotka Jeza

1964 MÁJ 21.

1021

Gorka Géza kiállítása Balassagyarmaton

A balassagyarmati Palóc Muzeumban május 17-én nyílt meg Gorka Géza Kossuth-díjas kerámiaművész kiállítása. A modern formájú, varázsos színekkel mázolt, szép felületű kerámiatárgyak méltán hívják fel magukra nemcsak Európa, hanem az egész világ figyelmét.

A kiállításra Balassagyarmatra látogatott Gorka Géza, aki az alábbikat mondotta:

— Hosszabb ideig tartózkodtam Nógrádverőcén. Itt a palóc népművészetet tanulmányoztam, amely nagy hatással volt rám. Balassagyarmaton 1946-ban „Nagybányától napjainkig" címmel rendezett kiállítás résztvevője voltam. Ezenkívül a magyar népművészet és háziipar fejlesztése érdekében felmérést végeztünk Schuchmann Zoltánnal. Nagyon szeretem ezt a kis várost, sok kedves emlék fűz ide.

A most kiállított tárgyak formabeli gazdagsága, valamint a színek variációja egy hatalmas életmű összefoglalása.

Guttmann Katalin

Alábbi felvételeink a kiállításról készültek:

Gorka Géza és Schuchmann Zoltán Balassagyarmat országgyűlési képviselője a kiállítás megnyitásán.

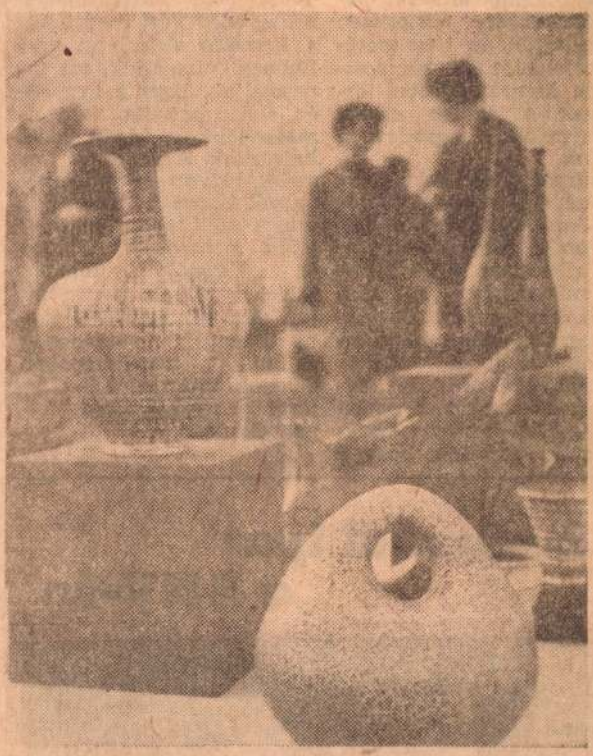

A művész szépvonalú alkotásai.
(Fotó: Koppány)

NÓGRÁDI NÉPÚJSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

A jó műszaki előkészítés az egyenletes termelés alapja

Túlteljesíti tervét a Mátranováki Bányaüzem

A MÁTRANOVÁKI bányaüzemet a Nógrádi Szénbányászati Tröszt területén talán a legjobban sújotta a téli időjárás okozta vagonhiány. Negyedév alatt 438 vagon szenet kellett e miatt ki- és újra bepapátolniok, amire csaknem 300 műszakot fordítottak.

E nagy kiesés ellenére mégis sikerült túlszárnyalniok az első negyedéves termelési tervet. Nem teljesítették azonban az árbevételi előirányzatukat és az anyagköltség is túlzottan megnövekedett. Ezekről a kérdésekről és a műszaki intézkedésekről beszélgettünk Molnár Gyula üzemvezetővel.

— Áprilisban sajnos csak 93 százalékra sikerült a tervet teljesítenünk. Ennek természetesen több oka van. Az előfordult halálos baleset is visszavetette néhány napra a termelést. Csipkésen és siklósban 40 méteres hosszúságban olyan nyomást kaptunk, ami [illegible]

millió forint hiányzott az árbevételi tervből. Azóta ezt is törlesztjük. Áprilisban például már 70 kalóriával jobb minőségű szenet termeltünk, mint amilyent a terv előírt. Kétféle termékünk van. Az úgynevezett nulla ötvenes szénnél öt, a diónál pedig tíz forint többletbevételt értünk el tonnánként. Félév végére árbevételi tervünket is teljesíteni akarjuk.

Megszigorítottuk az anyagvételezést is — folytatja. — Csak indokolt esetben írjuk alá az utalványokat. Ezzel az a célunk, hogy a félév végére az önköltségi tervet is teljesíteni tudjuk.

Az elmúlt időszakban több műszaki intézkedés történt a mátranováki bányaüzemekben. Csipkésen gépesítettük az 1-es ereszke baloldalát. Itt két acéltámos kamrafejtésben termelnek. A legtöbb szenet a harmadik negyedévben kapjuk.

Csurgón kísérleteket folytattunk a tatabányai új hidraulikus acéltámokkal. Ezt az északi csoportos fejtésen alkalmaztuk tíz méteres szélességben. A bányászok megszerették, hisz lényegesen könnyebben kezelhetők a többi acéltámoknál, oda állítják, ahová akarják, nagy nyomást kibírnak és könnyen kiszerelhetők. Tervünk, hogy a hidralikus támokat húsz méteres szélességben alkalmazzuk, s ehhez már az anyag biztosítva van.

Gáti aknán kialakítottuk a csoportos fejtést. Ott sem lesz komolyabb gond a terv teljesítése.

Áprilisban 320 vagon szénnel maradtunk adósak. Ebből már 71 vagont május 14-ig sikerült letörleszteni. De van olyan napamikor 15-16 vagonnal törlesztünk. Örvendetes, hogy egyenletessé vált az utóbbi napokban az aknaüzemek termelése. Gáti akna, Csipkés és Csurgó is túlteljesíti esedékes tervét.

Műszakiaknak a jövőben jobban kell szorgalmazni az acéltámok alkalmazását.

EGY MÁSIK igen fontos dolog, hogy megszűnjenek a negyedév végi hajrák. Ha a termelés alakulását grafikonnal vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy a negyedév elején mindig kényelmeskedünk, a végén pedig hajrázunk. A hullámzó termelés helyett egyenletesen napról napra kellene felszínre szállítani a tervben előírt mennyiséget. Fontos ez annál inkább, mivel a tőlünk terven felül kért mintegy 8700 tonna szenet is vasárnapok nélkül hétköznapokon akarjuk kitermelni, — fejezte be nyilatkozatát Molnár Gyula.

B. J.

A nógrádi ipar a BNV-én

1021

Kiállításra készül Gorka Géza

Gorka Géza Kossuth- és Munkácsy-díjas kerámikus, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze újabb kiállításra készül nógrádverőcei otthonában. Száznál több kerámiát állít ki november végén a Csók Galériában. A kiállításon szebbnél szebb színű, jellegzetes vonalú tálakat, korsókat és figurális kerámiákat láthatnak majd az érdeklődők.

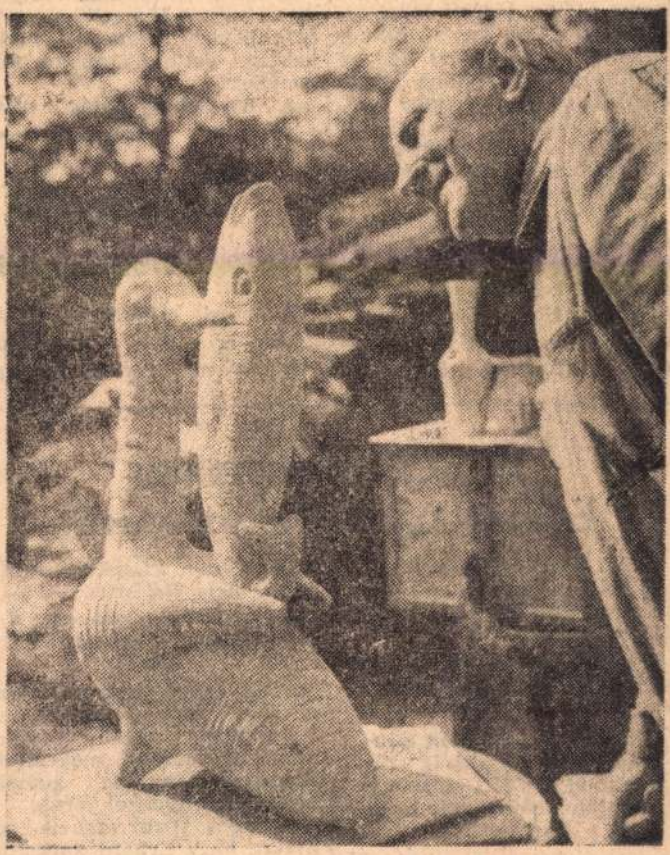

Egy érdekes alkotás az égetés után
(MTI Foto: Bereth Ferenc felv.)

1964 OKT -8

PESTMEGYEI HIRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Az NDK nemzeti néphadseregéne

Szerdán reggel pontosan kilencet ütött a berlini *Újvárosháza* órája, amikor a *Német Szocialista Egységpárt* és az NDK vezetői a köztársaság 15. születésnapjára *Berlinbe* érkezett külföldi vendégekkel együtt elfoglalták helyüket a *Marx—Engels* téren felállított dísztribünön.

Az NDK nemzeti néphadseregének díszszemléjét *Wagner* altábornagy, nemzetvédelmi miniszter-helyettes vezényelte és *Heinz Hoffmann* hadseregtábornok, nemzetvédelmi miniszter fogadta. Az NDK nemzeti himnuszának eljátszása közben *21 ágyúlövés reszkettette meg a levegőt,* majd kezdetét vette a csapatok felvonulása.

A háromnegyedórás dísz-

Bíróság elé k

Eichmann buda

A bécsi esküdtszék előtt november 16-án kezdődik *Franz Novak* egykori SS-tiszt

TASZSZ-kommentár Erhard sajtóértekezletéről

Mint már jelentettük, Erhard bonni kancellár kedden sajtóértekezletet tartott Nyugat-Berlinben.

Jurij Boriszov, a TASZSZ szemleírója megállapítja, a kancellár nem titkolta, hogy

Bonn és Washington mindenképpen ki akarja erőszakolni a NATO sokoldalú atomhaderejének megteremtését.

Azt is követelte, hogy állítsák vissza az 1937. évi német határokat.

— Az utóbbi időben a bonn-háború után kialakult térképét — írja Boriszov. —

A kancellár tápot ad a revansista propagandának,

bár jól tudja, hogy a mostani német határok véglegesek és minden olyan kísérlet, amely e határok megváltoztatására irányulna, komoly következményekkel járna.

Boriszov végül arra is rámutat, hogy Erhard kancellár nyugat-berlini szereplésével nyilván el akarta vonni a figyelmet az NDK 15 éves fennállásának ünnepségeiről, a né

Gorka Géza — a »Földből és tűzből« főszereplője

tévedést.

— A sok lehetőség persze csak a formára értendő — folytatja Kollányi. — Az adott tudományos tétel, a mondanivaló természetesen nem változhat. Munkánk lényege: megkeresni a legadekvátabb, s egyben legizgalmasabb, ha úgy tetszik: legfrappánsabb mondatot, legjobb megfogalmazást a tétel »kifejtéséhez«.

— *Ez pedig, ha nem tévedünk, maga a művészet; minden művész alkotómunkájának lényege* ...

— A mi műfajunk esetében nem egészen — mond ellent ismét Kollányi. — Én *alkalmazott művészetnek* tartom a népszerű-tudományos

1964 MÁJ 22.
/1021

Gorka Géza kiállítása

Alig két hete számoltunk be lapunkban a Munkácsy-díjas Gorka Lívia keramikusművész nagysikerű budapesti kiállításáról, s most máris arról tudósíthatjuk olvasóinkat, hogy Balassagyarmaton, a Palóc Múzeumban megnyílt a Nógrádverőcén élő Gorka Géza Kossuth- és Munkácsy-díjas keramikusunk kiállítása. A nagy érdeklődéssel várt kiállítás érdekessége, hogy a neves művész ezúttal a negyven évvel ezelőtt készült alkotásait a legújabbakkal együtt mutatja be.

A pályakezdés munkái

Gorka Géza művészete ma
(Fotó: Koppány György)

1964. MÁJUS 22

PESTMEGYEI HIRLAP
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

16 külföldi kiá... ...szerű továbbképzés, gyüm...ölcsöző kapcsolatok

A DUNAKANYAR FOTÓKLUB EGY ESZTENDEJE

Tizenkét hónap munkájáról ad számot az a sokoldalú, tartalmas jelentés, amely ismerteti a Vácott működő s *hetedik éve meglevő Dunakanyar Fotoklub munkásságát.*

Lelkes fotosok tűzték ki majd egy évtizede a célt: olyan bázist kell teremteni Vácon a fotoművészetnek, amelynek sugárzó hatása van a Dunakanyar egész területére és segíti más művészeti kultúrák fejlődését is. A *fotoklub 35 tagja küzd ma is e gondolat megvalósításáért.*

Fontos eszköz volt célkitűzésük eléréséhez a szakmai előadások tartása.

Vendégelőadók színvonalas tájékoztatója segítette több esetben a tervszerű továbbképzést.

Kovács István, a Magyar Fotoművészek Szövetségének munkatársa a fotoművészet történetét ismertette. *Réti Pál* (Népművelési Intézet) a képszerkesztés iskolájába kalauzolta hálás hallgatóit. Klubestjeiken megismerkedtek több testvérklub munkásságával; *győri, szombathelyi* fototársaik újabb eredményeivel. Meglátogatták *Dániel Kornél* festőművész *erdőkertesi* műtermét. Fotóskirándulást vezettek a *vácrátóti* arborétumba.

A *fotoszakkörök napján* gyümölcsöző kapcsolatot teremtettek *az Egyesült Izzó, a DCM, a szentendrei gimnázium és a váchartyáni, illetve váci művelődési házak fotoszakköreivel.* Közösen megtekintették és megvitatták a „Négyszáz csapás", „Rocco és fivérei", „Hulot úr nyaral", „Kopár sziget" című filmeket. A legjelentősebb munkát még is a kiállítások rendezése s a hazai illetve külföldi tárlatokon való részvétel során végezte a Dunakanyar Fotoklub.

72 szerző 385 képet küldött az ország minden részéről a „Dunakanyar" című kiállításra.

A *váci* klubtagok részt vettek Szabolcs-Szatmár megyei, bajai és fővárosi kiállításokon. *Kocsis Iván, Nagy Zoltán, Pászthory Lóránt, dr. Lévay György és mások értékes díjak, oklevelek elnyerése mellett öregbítették klubjuk hírnevét.* Nagy Zoltán például két ízben nyerte el a Magyar Fotoművészek Szövetsége művészeti lapjának 1500 forintos második díját.

Tizenhat külföldi, nemzetközi kiállításra összesen 221 képet küldtek Vácról. *Lisszabon, Melbourne, Southport, Sydney, Zaragoza s más távoli városokban rendezett foto-tárlatokon került közönség elé a Dunakanyar Fotoklub tagjainak munkássága.*

Hogyan tovább? — teszik fel joggal a kérdést a tagok a hetedik év küszöbén. A cél: tartani az elért színvonalat, haladni a felfelé ívelő úton. Az egész magyar fotoművészeti élet erős forrásban van napjainkban. Új feladatokat ró ez országszerte a fotoklubokra és az amatőrmozgalomra is. Gondolatokat ébresztő, elgondolkoztató műveket kívánnak létrehozni. Ezért kell törekednie a ma fotósának *az élet jobb megismerésére.* Ehhez tanulás, újabb tapasztalatgyűjtés szükséges. Segítséget ad mindehhez a Vácott dolgozó lelkes kollektíva s az elmondottak érdekében munkálkodó új vezetőség.

Papp Rezső

Sorozatban építik a tehénistállókat Pest megyében

A 23-as Építőipari Vállalat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

KISALFÖLD

1963 JUN 28.

— KERÁMIA-KIÁLLÍTÁS lesz június 30-tól július 4-ig Győrött, a Lenin úti műcsarnokban. A kiállításon a többi között Gorka Géza Kossuth-díjas kerámikus művész műveit is megtekinthetik az érdeklődők. A kiállítás naponta délelőtt 9-től délután 6 óráig tart nyitva. A kiállítást az Iparművészeti Vállalat rendezi.

1021

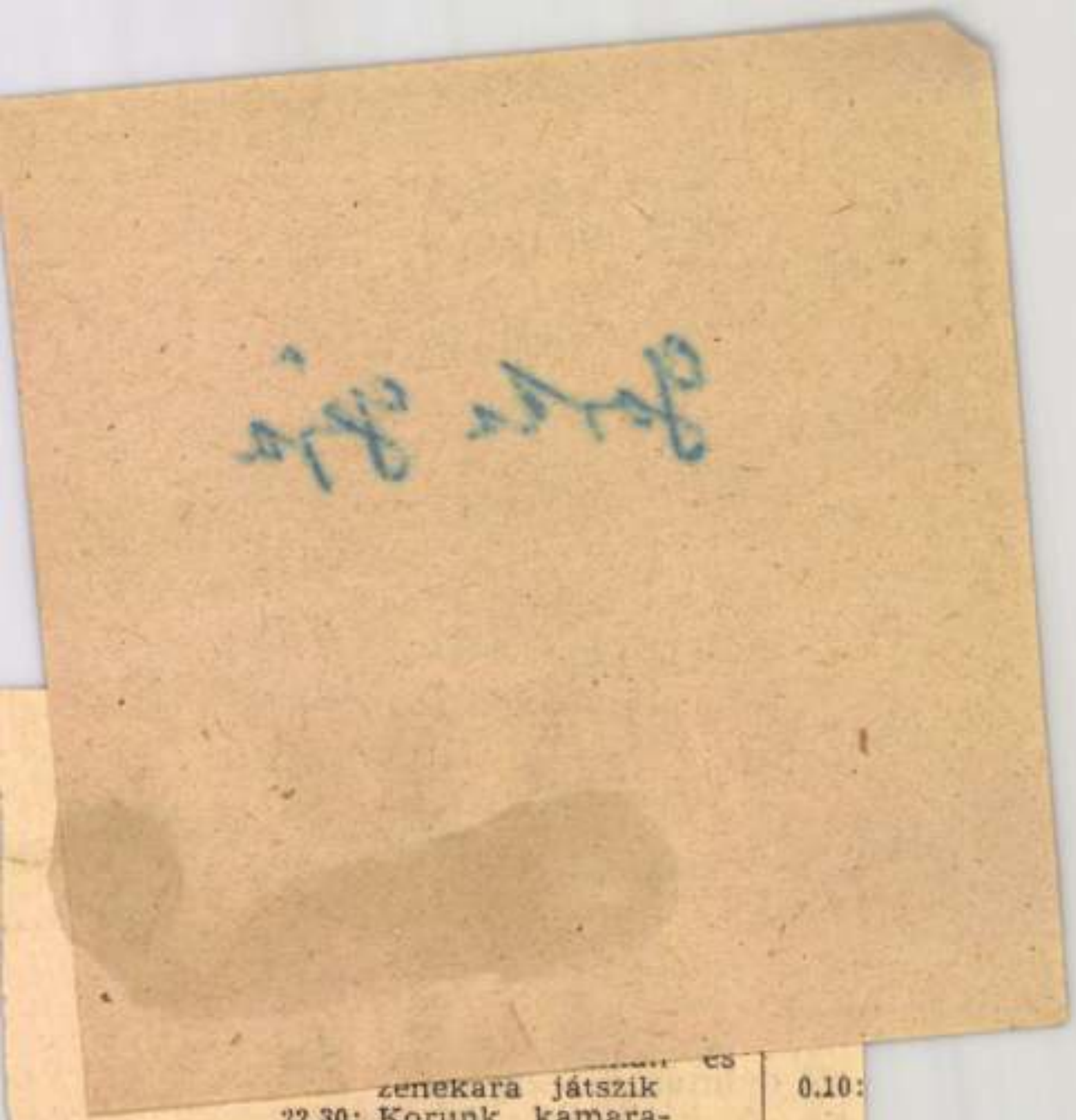

zenekara játszik 0.10:
22.30: Korunk kamara-
zenéje
23.15: Olasz vendéglő
23.33: Verbunkosok. 14.00:

1965. I. 11.

/1021

Egész délelőtt

Gorka Géza

alkotásainak kiállításán

A Csók Galéria termei különös hangulatot sugároznak. A színek és formák pazar gazdagsága, bőséges változatai az első pillanatban szinte elkápráztatják a télközepi Budapest ködös szürkeségéből betérő vendéget.

Pedig a látogató most magas igénnyel lép a terembe. Gorka Géza Kossuth- és Munkácsy-díjas kerámikus, a Magyar Népköztársaság érdemes művészének neve, már nemcsak itthon, de Európa-szerte fogalom.

Mit is tud a szemlélődő, mielőtt a sétához kezd? A műtörténész megállapításait idézgeti:

„Gorka Gézát a kerámikai elemek tudatos és alázatos felhasználása segítette a modern formanyelv kialakításában. Az embert szolgáló művészetben a forma eggyéforrt a tartalommal.

Hétköznapokat szolgáló díszítő és épülethez kapcsolódó művei a természet ősi formáit transzponálva, nemes esztétikai hatásukkal, egyszerűségükkel vonják bűvkörükbe a legkülönbözőbb műveltségű embereket. De az egyszerűsítés mögött az ábrázolóeszközök virtuóz birtoklása, a technika páratlan biztonsága és emelkedett humanizmus rejtőzik" — így ír a hivatásos esztéta.

A napilapok művészeti rovatait számontartó ember másra is emlékszik: „Indulatos beszélgetés Gorka Gézával" cím alatt haragos kirohanás a giccs ellen...

A riporter kissé elfogódottan kezd a beszélgetésbe, mikor szemtől szembe áll a mesterrel. Vajon, tényleg olyan szigorú „indulatos", ahogy a cikkekből látszik?

A valóság megcáfolja az előítéleteket. Gorka Géza kedves, jókedvű, barátságos ember.

— Legyen vidám a riport — mondja bevezetőül —, nem szeretem a tudálékos, akadémikus nyilatkozatokat.

A színek és formák finom összhangjáról a következőket mondja:

— A véletlen nagy segítőtársam... — aztán hozzáteszi —, a véletlent azért egy kicsit irányítani is tudom... sőt — fűzi tovább gondolatait mosolyogva —, nem is kicsit... Azért a véletlen tényleg sokat segít, de csak annak, aki folyton dolgozik. A siker nem is olyan olcsó dolog. Én például úgy értem el, hogy nem tudtam belenyugodni a sikertelenségbe...

— A formák gazdagsága fantázia dolga. Az ember játszik, improvizál a korongon. Mert minden ott készül. Az aszimmetrikus formák, a tojásdad alakú kerámiák, épp úgy, mint a szabályos kör és henger alakú edények. Aztán a tűz hatására szépen kinyílnak a színek és formák. Mert ez a kettő a kerámia művészetben egyszerre születik és elválaszthatatlan egymástól.

Már dél felé jár, mikor elbúcsúzunk. A termekben mindig több az ember és nagyon sok a jóbarát, ismerős, akik köszönteni akarják a művészt. Úgy érezzük, önzés lenne tovább kisajátítani a házigazda társaságát.

— Gyuris —

Magyar Hírlapterjesztő
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

GYESÜLJETEK!

Zenit

A SZERSZÁMGÉPIPARI MŰVEK DOLGOZÓINAK

ÁRA: 30 FILLÉR

ESZTENDŐ VÉGÉN

ÚJ ÉV KÜSZÖBÉN

intézet sokrétű kutatási és kísérleti feladatainak is eleget kell tenniük.

A hagyományokhoz híven

a nagymarosi telep 1964-ben is főleg szerszámgép alkatrészekkel foglalkozott. Azonkívül a kőbányai gyárnak pótalkatrész forgácsolási munkákat végeztek. A Székesfehérvári Köszörűgépgyárnak gépalkatrészeket szereltek. A Dunakeszi Járműjavító vagonalkatrészeket rendelt.

A hivatalos tervszámokat még nem ismerjük, de az illetékesek tájékoztatója szerint, a gépjavítási tervet 100 százalékra, az egész évi tervüket pedig 100 százalék felett teljesítették.

A nagymarosiak kapacitásának mintegy 90 százalékát 1965-ben is szerszámgépek javítása tölti ki.

Érezhető javulás

Az Esztergagépgyárban egy kissé bonyolultabb a tervek teljesítésének áttekintése. Bonta László, a gyár igazgatója a következőket mondja.

— A SZIM keretein belül ismeretes az a személyi változás, amelyet itt, év közepe táján végrehajtottak. Egy hónappal igazgatói kinevezésem

Felhívás a SZIM dolgozóihoz:

„FELSZABADULÁSI MUNK

A Szerszámgépipari Művek 1964. évi befejezett tervét 100,2 százalékra, exporttervét 109 százalékra teljesítette. Az eddig rendelkezésünkre álló adatok alapján várható, hogy

ségenként történik, az alábbi mutatók alapján:

1. Befejezett termelési terv ütemes teljesítése.

2. Exporttery teljesítése.

3. Műszaki fejlesztési terv

bb 44. gorka géza kerámikus-művész alkotásainak gyüjteményes kiállitása nyilt vasárnap a palóc muzeumban

vidtr-lm vg 1964. május 17.

1021 a palóc muzeum és az iparművészeti vállalat rendezésében nagyszabásu kiállitás nyilt vasárnap balassagyarmaton. gorka géza, kossuth-dijas kerámikusművész gazdag művészi munkásságának mintegy százhetven remekét bocsátotta két hétre a palóc muzeum látogatóinak rendelkezésére. a balassagyarmat és nógrádszerte nagy érdeklődéssel várt kiállitást vasárnap délelőtt nyitották meg. a művész régi barátja, schuchmann zoltán mondott megnyitót, majd dr. fehér zsuzsa művészettörténész méltatta gorka géza négy évtizedes munkásságát.

a kiállitás megnyitóján jelen volt gorka géza kerámikus művész is./mti/

-.-

17.40/m

Gorka Géza

mint 150 ezer emberhez jutottak el a tit előadók a megyében egy háromezer előadáson terjesztették a társadalomtudományi és természettudományi ismereteket , 41 munkásakadémián, 44 termelőszövetkezeti akadémián tartottak rendszeres előadásokat. a megyében értelmiségi klubok nyiltak, szociálista brigádok kapcsolódtak be az ismeretterjesztésbe, uj előadási és szemléltetési formák keletkeztek. az ismeretterjesztésben ma már nincs ,,fehér folt,, a megyében.

a beszámolót élénk vita követte, majd a küldöttek megválasztották a 33 tagu megyei elnökséget, a három tagu ellenőrző bizottságot és a nyolc tagu küldöttséget az országos közgyülésre.

dr. vilmon gyula miniszterhelyettes a tit országos elnöksége nevében oklevelet nyujtott át fk szervezet eredményes munkáját legjobban elősegitő tit. tagoknak. /mti/

-..- m

...MEGYEI HÍRLAP

1964 JUN 16

1021

Hírlap

Nyári szünet nélkül

Június, július és augusztus kulturális munkaterve Vácott

Bár a naptár szerint még nem köszöntött be a nyár, a hőmérő higanyszála azonban már napok óta meleg nyarat jelez. De jelzi azt is, ismerve a megye népművelési intézményeinek munkáját, hogy közeledik az „uborkaszezon", a nyári „pangás" időszaka. A művelődési házak egy része bezárja kapuját, ahol szükséges és lehetőség is kínálkozik rá, ott ez idő alatt kezdődnek a tatarozási és felújítási munkálatok, másutt csupán szabadságolják a művelődési ház dolgozóit, gondolván, hogy a rekkenő nyári napokon úgy sem sokan keresnék fel a kultúra eme hajlékát.

Vácott a *Madách Imre Művelődési Házban* szintén *már a nyári hónapokra készülődnek*, de — *munkával*. A napokban készült el véglegesen június, július, augusztus kulturális munkaterve s ha ez nem is vetekszik a téli hónapokéval, mégis *érdekes, változatos műsorokat*, rendezvényeket ígérnek a váciaknak.

Szabadtéri színpaddal az idén nem kísérleteznek. Az elmúlt évek tapasztalatai szerint nem vált be a püspöki palota előtti téren felállított szabadtéri színpad. Világosító és hangosító berendezése korszerűtlen volt és nagy nehézségeket okozott az ülőhelyek biztosítása is. Így *az idén* — ha nem is ez a megoldás a legszerencsésebb — *a művelődési házban kerül sor a nyári kulturális rendezvényekre is.*

Havonta egy színházi előadást

terveztek — helyesen. Az igazgató szerint — s ez így igaz — *a közönség nyáron is igényli a színpad művészetét*, a változás talán csak annyi, hogy *könnyebb, szórakoztatóbb darabokat* szeretnének látni. Az első ilyen jellegű színházi előadást éppen a napokban tartották. *A kisorsolt menyasszony* című zenés vígjátékot mutatta be az Állami Déryné Színház együttese. Ugyancsak az Állami Déryné Színház művészeinek előadásában kerül sor a *János vitéz* című daljáték bemutatására is. A harmadik nyári színházi program vendégegyüttese a budapesti Vidám Színpad társulata lesz, amely a *Nem politizálunk* című, a fővárosban jelenleg is nagy sikerrel játszott műsort játszsza majd el a váciaknak.

A művelődési ház vezetősége fontos feladatának tekinti, hogy *a nyár folyamán is*

több kiállítást

rendezzenek. A meleg ugyanis nem befolyásolja a kiállítások látogatóit s az ilyen jellegű rendezvényeket szívesen tekintik meg azok is, akik a nyári szabadságukat töltik a városban. A vasárnap megnyílt lengyel fotóművészeti kiállítást *lakásművészeti kiállítás* követi majd. Tervezik továbbá, hogy még a nyáron bemutatnák a Nógrádverőcén élő Kossuth-díjas művész, *Gorka Géza legújabb kerámiáit* is.

A nyári kulturális rendezvények sorában fontos szerepet szánnak a művelődési ház vezetői a

klubélet

további fellendítésének. A *művészetbarátok klubja* július közepéig hetenként egyszer továbbra is megtartja rendszeres foglalkozásait, amelyek keretében művészeti kérdésekről tartanak előadásokat. A júniusi programban például a modern építészet, a görög dráma, valamint a fotóművészet és a képzőművészet viszonyáról rendeznek előadással egybekötött vitákat s végül a *Hamu és gyémánt* című nagy sikerű lengyel film megtekintésével és vitájával zárják ezt a hónapot. Tovább folytatja működését *a népművelők klubja* is, amely elsősorban a város üzemei KISZ- és szakszervezeti kultúrosai számára kíván vitafórumot biztosítani — a mindennapok problémáit illetően.

Ugyancsak a nyári rendezvények sorába tartozik a héten kezdődő hathetes

társastánctanfolyam

a diákoknak. Ennek sikere érdekében a művelődési ház vezetősége rendbehozatta a művelődési ház kisudvarát, s így *a szabad téren asztalok, hűsítő italok mellett táncolhatnak, szórakozhatnak a nyáron is a város fiataljai.* (A tánchelyet lebetonoztatták, de arra már nem tellett erejükből, hogy az udvar többi részét kőzúzalékkal felszórják. *Kérték* ugyan a *DCM vezetőit*, hogy segítsenek — hat dömper kőzúzalék elszállításáról lenne szó —, *de mereven elzárkóztak minden támogatás elől.* Pedig a KISZ-esküvőket mindig a művelődési házban tartják, s az ő fiataljaik is kellemesebben éreznék magukat a vasárnapi táncokon, kulturáltabb körülmények között!)

S ha nem is tartozik szorosan a nyár programjához, *már most megkezdődtek az előkészületek a*

Madách-évforduló

méltó megünneplésére. A napokban alakult meg a *Madách-emlékbizottság*, amely máris kidolgozta az ünnepségek tervét. Többek között *irodalmi autóbuszkirándulást terveznek Csesztvére*, ahol a költő élt, s a csehszlovákiai Alsósztregovára, ahol született. Az ünnepség-sorozatban szerepel még *beszélgetés Madách Alízzal, a költő egyetlen élő rokonával*, a Madách-emléktábla leleplezése, valamint a *budapesti Irodalmi Színpad Madách-emlékműsora.*

Mindez beszédesen bizonyítja, hogy *az idén* — több éves szünet után — *nem lesz kulturális uborkaszezon Vác városában.* S ez elsősorban annak köszönhető, hogy *a több éven át tartó gyakori igazgatócsere már a múlté.* A fél év óta új

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

AZ AGRONÓMUS

Szép hivatás az *agronómusé*. A mai fejlődő falu küzdelmes életének ő az egyik legfontosabb alakja. Ő a tervek kovácsolója, a jókedv ébresztője, a korszerű szakismeret letéteményese. Ha jól felkészült tennivalóira, ha gazdag képzeletű és meleg szívű ember, *széppé, tartalmassá teheti a gondjaira bízott falu életét.*

Milliárdokat fordítunk a korszerű nagyüzemi gazdaság megteremtésére. Az egész ország figyelemmel kíséri féltőn fejlődését, városon, falun kíváncsian várják a nagy erőfeszítés eredményét. S hogy milképpen gyümölcsözik majd ez a hatalmas áldozatvállalás? *Ez elsősorban a szakemberektől függ.*

A felelősségtudat, s a hivatás más ezer követelménye bizonyára már a felkészülés éveiben gyakran foglalkoztatja a jövendő agronómust. Tanul, gyűjti a korszerű ismereteket, színes terveket, elképzeléseket forgat a fejében, hogyan áll majd övéi elé, hogyan fogja okos szóval, a szakember magabiztosságával *magával ragadni embereit és átformálni a maga kis világát.* A fiatalság álmai szép és hasznos álmok, s a mi életünk nagyon is alkalmas arra, hogy a színes, változatos, de reális álmokat valóra váltsa. *A fiatal mezőgazdász elképzelései is mind megvalósulhatnak, ha kitart mellettük, ha erős és határozott ember, ha nem retten vissza a küzdelemtől.*

Harcolni annak is kell, aki a jót akarja. Igaz, hogy a mai falu új úton jár. A régi megkötöttségek, az egyhelyben topogás, a megkövült maradiság már erősen foszladozik, de azért még ott lapul némelyek fejében. Az új élet lépéséről lépésre aratja győzelmeit, de sok eldugott kis faluban még keményen meg kell verekednie az agronómusnak, ha *korszerűen* akar szántani, vetni, ha a tudomány parancsa szerint követeli meg a tőszámot, vagy eteti a jószágot.

Sokan makacskodnak még a régi mellett: *„Az én apám másképp csinálta, s mégis neki volt a legszebb búzája és a legjobb lova."* Ilyen kifakadásokkal még ma is találkozik az újat akaró szakember és elmondják okvetetlenkedőnek és betűrágónak is, ha nem enged. A korszerűség, a tudomány legújabb eredményeinek az alkalmazása ugyanis csak azok számára pofon egyszerű, akik már megismerkedtek vele, ismerik hatását, eredményeit. De az a régi vágású parasztember, aki évente háromszor is verejtékes kapálással tette zöldellő rengeteggé kukoricáját, nehezen hisz abban, hogy a számára ismeretlen vegyszer nálánál jobban és gyorsabban elvégzi ezt a tengernyi munkát. Mit tudom én, mi lesz abból — mondja jónéhány újdonsült szövetkezeti gazda is, amikor *a vegyszeres gyomirtásról hall.* Csoda-e, ha ellenkezik? De csak addig ellenkezik, amíg meg nem győződött az újdonság *jó hatásáról.* Ha látja, hogy bevált, elfogadja szívesen. S éppen az *hivatása magaslatán áll és be tudja bizonyítani, hogy nála nélkül nem teljesednek be a tagság reményei.*

Szép hivatás az agronómusé, de nehéz is nagyon. Ilyenkor tavasszal, de nyáron és őszszel is ez a pálya nem tűr el sem fáradtságot, sem megállást. Ilyenkor nincs nyolcórai munkaidő és nincs tizenhatórás pihenés; az az agronómus, aki megreked az íróasztal mellett, eleve *csatát veszített.* Az agronómus szép hivatása sajátos életformát is követel: állandó tettrekész állapotot, gyors elhatározást, határozott *döntést.* Más foglalkozásoknál, ha elront valamint az ember, később nekiáll és kijavítja. Az agronómus nincs ilyen szerencsés helyzetben. Ha az ő szénáját szétszórta a vihar, elverte az eső, abból már nemigen lehet jó takarmányt csinálni. Ha a szőlőben nem füstölnek idejében, s a fürtöket leveszi a fagy, azon sem lehet segíteni. S hányszor kell hajnali 3-kor, 4-kor kelni az agronómusnak. Ellenőrizni a fejést, az etetést, a munkába indulást. Természetesen azzal, hogy 3-kor felkelt, még nem sokat csinált. Attól még nem megy jobban a munka, ha az agronómus is ott álmoskodik a koránkelők között. Mert *a munka tartalma a fontos.* Az a fontos, hogy a szakember pirkadattól késő estig *céltudatos, tudós hadvezére legyen a boldogulásért vívott sorozatos ütközeteknek.*

De a jól ...

Tünedezik a

Fejlődik a közlekedés, sok új

Több panasz is elhangzott a *dabasi* járásban az autóbusz közlekedéssel kapcsolatban. A járási tanács építési és közlekedési csoportja a panaszok értelmében eljárt a MÁVAUT-nál, ahol *orvosolták a panaszokat.* A legsúlyosabb közlekedési problémát a *Bugyi Telefongyár* dolgozóinak utazása képezte. Most már az üzem három műszakjához alkalmazkodó újabb járatok megindítása kielégíti az igényeket. Megindult az *Örkény—Pusztavacs—Örkény* viszonylatban közlekedő járat is, valamint teljesítette a MÁVAUT a Budapestről munkahelyükre, *Dabasra* utazó dolgozók kívánságát: kora reggel szintén indul a fővárosból *Dabasra* autóbusz, amely a délutáni órákban fordul vissza Budapest felé.

A MÁV szintén hozzájárult a járás közlekedésének megjavításához. Június elseje óta külön közvetlenül *Dabasról* indít mentesítő vonatot, hogy a délutáni műszakra Budapestre igyekvő dabasi dolgozók ne legyenek kénytelenek a Dabasra már zsúfoltan érkező vonatot igénybe venni.

A lakóház-építkezések a járás területén ez idén szintén nagy lendülettel indultak meg. Ez évben a tanács csak június elsejéig *már 240 családi ház építésére adott ki engedélyt.* Miután 1954. óta évenként át-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUN - 6.

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

Gorka Géza Balassagyarmaton

Érdekes filmműsort vetítettek a napokban a balassagyarmati Népfront Klub helyiségében. Szép számú közönség előtt bemutatták a Kossuth- és Munkácsi-díjas Gorka Géza kerámikus munkásságáról szóló: Földből-tűzből című filmet.

A vetítésen Gorka Géza is részt vett, s igen nagy figyelemmel kísért ismertetést tartott sajátosan eredeti művészetének alkotó módszereiről.

rint sportpályái

az SBTC pálya é

vek szerint az id
mint 700 ezer fori
tosítottak a meglév
pályák felújítására
rűsítésére, sőt új
létesítésére is. A többi közzött ebből az összegből 60-60 ezer forintot költenek a balassagyarmati gimnázium és az SKSE részére épülő új hit

befejeztek a 10., 11. és 12. fordulóban függőben maradt játszmákat. Lengyel legyőzte Tringovot s már 8 pontja van.

1967 SZEP 20

1021

Kerámiakiállítás Szombathelyen

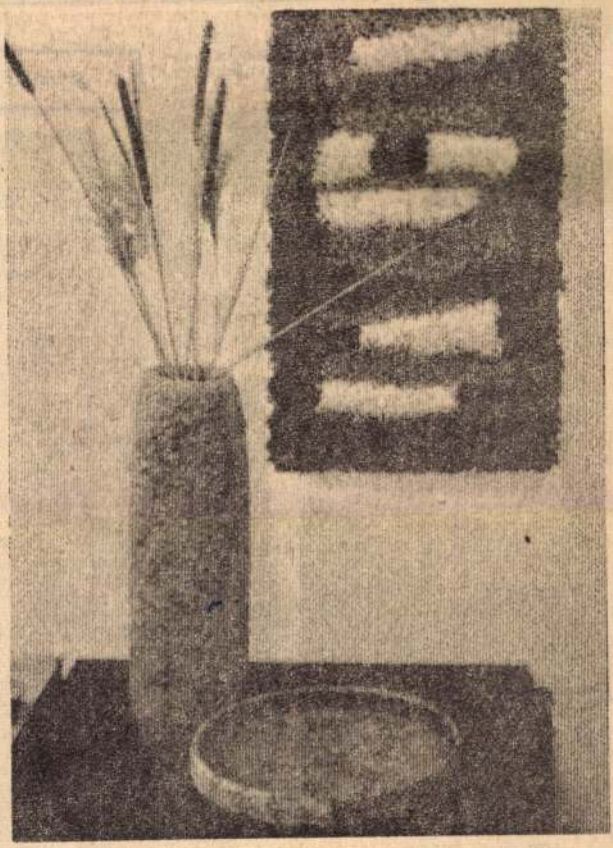

Ma délelőtt 10 órakor nyílik a szombathelyi kerámiakiállítás a Művelődési és Sportházban. Több mint 600 kerámiatárgyat mutat be az Iparművészeti Vállalat az üzemeiben és a kerámikus művészek műhelyeiben készült munkákból. A kiállítás árubemutató jellegű, tehát elsősorban a használati tárgyak (készletek, kancsók, korsók stb.) kapnak helyet a galérián, de a különféle dísztárgyakból (falitál, vázák) ugyancsak felvonultatják a legújabb termékek javát.

Az Iparművészeti Vállalat üzemeiben készült tárgyak eredetijét a művészeti ág kiváló mesterei: Gorka Géza, Gorka Lívia, Kiss-Roóz Ilona, Garányi József és mások tervezték, alkották, s a prototípus alapján kis sorozatokat gyárt a vállalat. A több mint hatszáz tárgy között sok új eredeti művészeti alkotás lesz, egyebek közt Bán Károly, Erőss Márta, Pataki Mária műhelyéből. A lakáskultúra, a lakás-művészet sokat fejlődött hazánkban az utóbbi 8—10 évben, s ezt a fejlődést tükrözi a kerámiaművészet és kerámiaipar pillanatnyi helyzete. A kiállításon — mindössze három napig —, erről kapunk képet. Erről tájékozódhatnak a kiskereskedelmi vállalatok meghívott képviselői is, akik a választék alapján rendelhetik meg városunk, megyénk boltjai számára a legízlésesebb tárgyakat.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
VAS NÉPE

DETÉS

4 éves Ok... megkímélt, állapotban forintért elad... Nagy János, Ostffyasszonyfa. (6391)

Lódiheremag elsőrendű minőségben nagyobb tételben kapható a hegyáthodászi Új Elet Mtsz-nél. (6419)

Almozásra kiválóan alkalmas lenpozdorját ajánlunk fel megvételre a szombathelyi és nikosdpusztai lengyárainkból. A lenpozdorja ára gyártelepen 10 Ft/q. Értékesítésre kerül kb. 5000 q. Bővebb felvilágosítást adnak a gyárak vezetői és a Rostkikészítő V. Lenrost osztálya, Budapest, VI. Zichy J. u. 32. Telefon: 120-893. (6423)

Eladó jó állapotban levő 20 m hosszú, 7 m széles 30 köbméteres boronás fapajta megegyezés szerint. Domján Ernő Szentgyörgyvölgy. (6460)

Használt fűrészporos kályhát vennék. Vasszécseny II. Lenin u. 6. (6470)

1100-as Skoda sürgősen eladó. Érdeklődni, Balatonfüred, Ady E. u. 1. sz. (6484)

Új állapotban levő Szikra kombinált szekrény eladó. Szombathely, Derkovits telep, IV. A. II. emelet, 7. (6487)

440-es Skoda személygépkocsi, 10—14 éves leányka irhabunda, 8—10 évesnek való bőrkabát bundabéléssel jó állapotban eladó. Szombathely, Jáki út 33. (6489)

Régi márkás, de teljesen új súlylyesztős varrógép, ovális hatszemélyes szép kisipari

Jó karban levő szőlődarálót vennék. Ajánlatokat Szombathely, Simon Ferenc u. 7. szám alá kérem. Ugyanott fűrészporcs kályha eladó. (6497)

Költözés miatt **olcsón** eladók, modern rozsdamentes tv-antenna (Bp., Grác) tartóoszloppal, majdnem új NDK hálószobabútor, konyhabútor, előszobaszekrény, székek, polcok, asztal és egyéb háztartási tárgyak. Megtekinthetők: délután fél 3-tól 6-ig Molnár, Szombathely, Petőfi Sándor u. 45. szám. (6498)

Fehér cseh mélygyermekkocsi eladó. Szombathely, KISZ u. 32. I. 7. (6499)

Hordódugók kaphatók. hordócsapot javít Guth esztergályos, Kossuth L. u. 19. sz. (6504)

Törzskönyvezett hathetes puli eladó. Bő, Köztársaság tér 1. Polágyi. (6505)

Kettő darab 100×150-es kertészablak eladó. Szombathely, Nárai u. 3. szám. Kajtár. (6508)

A szombathelyi Vasas Ktsz felvesz 1 fő villanyszerelő szakmunkást, karbantartási munkákra. Cím: Szombathelyi Vasas Ktsz, Szombathely, Vorosilov u. 11. (6463)

A Budapesti Lakásepítő Vállalat azonnal felvesz – budapesti munkahelyekre – kőműveseket, ácsokat könnyűgépkezelőket, villanyszerelőket, kubikosokat és férfi segédmunkásokat. Küönélési díjat rendelet szerint fizetünk. Munkásszállást és napi kétszeri étkezést biztosítunk. — Tanácsigazolás és munkaruha, szakmunkásoknak szerszám szükséges. Jelentkezés: Budapest V., Kossuth Lajos tér 1. 15. földszint. (309)

Állást keres Szombathely környéki gazdaságban nagy gyakorlattal rendelkező tsz könyvelő. „Október 15-ig" jeligére kérek választ a Lapkiadó Vállalathoz. (6386)

Tejipari Szállítási Vállalat felvesz gépkocsi-szerelésben jártas szakmunkásokat sárvári telephellyel. Jelentkezni lehet a vállalat sárvári kirendeltségén, Batthyányi utca 1. szám alatt. (6463)

Budapesti mérnök család keres gépesített háztartásba magánvillába szolid, fiatal háztartási alkalmazottat Szombathely, Németújvár u. 13., földszint 3. (6491)

Kisgyermek gondozását vállalom lakásomon. Telefon: 33-82. (6496)

Vegyes

Garázs kiadó. Szombathely, Négyesi u. 4. szám. (6456)

zánfűtőt

zponti fűtés-ész éves al-rással — fel-a Szombat-Tanítóképző ntézet. ság tér 4. sz. (6372)

ARÁNYSZÁM EDASZ

1967. szeptember 21-én 8 órától 12 óráig a Fürst S.

Gorka Géza
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 16

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

Hírlap 1021

Gorka Géza kitüntetése

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Gorka Géza* Kossuth-díjas kerámikusművésznek — eredményes munkássága elismeréséül 75. születésnapja alkalmából — a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Losonczi Pál* nyújtotta át. Jelen volt *Cseterki Lajos*, *Óvári Miklós*, az MSZMP KB osztályvezetője és *Molnár János* művelődésügyi miniszterhelyettes.

ra és újabb sávot kezd szántani.

Senki sem ül a traktoron.

Kísérteties jelenet. A traktor mégis pontosan tudja, mit kell tennie, egy pillanatig sem tétovázik. Talán távirányítással működik? Nem, nyoma sincs embernek a határon.

edd, 1969. szept. 16.

1021

Gorka Géza köszöntése

Egy modern magyar kerámiáról szóló könyv szerzője alkimistának nevezte Gorka Gézát, a mestert, aki most, 75. születésnapján, több mint fél évszázad munkájára és kísérleteire tekinthet vissza. A népi kerámiától indult, és a városi ember mindennapi kerámiájának megteremtéséig jutott el, máig megőrizve a paraszti fazekasság tömör egyszerűségét, amelyet a modern technika m[egszé]p közével kiegészítet[t]. Gorka Géza 189[0] letett Nagytapolcs[on] már gyermekkorá[ban] túrra került, egy[ik] dön ismert fazeke[s] Badár Balázsh[oz]. akarta később a[z] Gorka Géza a[z] otthagyta a[z] visszatért Badár[hoz] helyébe. A Ta[nács] ság alatt vörös[ök]

bukás után emigráns, de az emigrációból „tanulmányúl" lett, a kor neves német keramikusaitól sajátította el a modern kerámiai eljárásokat, mielőtt 1922-ben visszatért Magyarországra.

Badár Balázs műhelyében dolgozva ismerkedett meg a habán fazekasok örökségével: Magyarországra ők ültették az itáliai reneszánsz kerámia örökségét, és a magukhozott emlékekből, és az hagyományokból ötvözte a fehér alapon, finom zöld, sárga, kék színekkel pompázó habán edényeket. Gorka Géza eleinte az ő nyomukon haladt. Egész életében modern, mégis hagyományhű kerámiát akart készíteni — ezért hozta létre 1923-ban a 70 munkással dolgozó nógrádverőcei manufaktúrát. Mikor azonban úgy látta, hogy munkatársai felhígítják, giccsessé teszik az üzem termékeit, kilépett és 1927-ben önálló műhelyt rendezett be Nógrádverőcén. Sajnos, ezt a műhelyt, 1000 válogatott kerámiával együtt, megsemmisítette a háború.

1943-ban újra megpróbálkozott műhelyszervezéssel, ez volt a rövid életű Palóc Háziipari Vállalat, de igazi lehetőségei csak akkor bontakoztak ki, amikor 1945 után Mattyasovszky Zsolnay Lászlóval a pécsi Zsolnay-gyárban kísérletezhetett.

Első nemzetközi sikereit 50 éve aratta Gorka Géza, a velencei kiállításon. Azóta számos magyar és külföldi tárlaton szerepeltek művei, és az elismerés sohasem hiányzott: érdemes művész, Munkácsy- és Kossuth-díjas. Nevéhez fűződik a magyar kerámia megújulása, új technikai eljárások, a repesztett máz, a csomós felületformálás, a figurális plasztika és a praktikus célokra szolgáló kerámia modern szellemű ötvözése. A magyar iparművészet „nagy öregjei" közé tartozik — de műveire, melyeknek stílusa mindig megújul, inkább a fiatal jelző a jellemző.

— é — a —

Kedd, 1969. szept. 16.

Őszi v

Az első — az 1968. évi Budapesti Őszi Vásár — tulajdonképpen kísérlet volt. Életrehívói az új gazdasági mechanizmus egyre élénkülő piaci kapcsolatait tartották szemük előtt, s a hagyományos tavaszi nemzetközi vásár mellé újabb alkalmat kívántak biztosítani az ipar, a kereskedelem és a fogyasztók találkozására.

Az őszi vásár már tavaly is bebizonyította életképességét. Idei sikere pedig végleg eldöntötte: az ipar és a kereskedelem piackutatóinak és a nagyközönségnek egyaránt szüksége van ilyen találkozókra. A vásár látogatóinak az időjárás is kedvezett. Naponta ezrek és ezrek keresték fel a pavilonokat, az ország távoli részeiben lakók közül is sokan utaztak a fővárosba, hogy látogatókként, vagy vásárlókként megismerkedjenek a vásáron kiállított termékekkel.

A futó látogató is megállapíthatta, hogy az őszi vásár nem egyszerűen a tavaszi BNV második kiadása. Célja is más. A különbség nem csupán a vásár hazai, belföldi jellegéből adódik, hiszen az idei BŐV-ön már szép számmal láthattunk és vásárolhattunk külföldi árucikkeket is. De az őszi vásár — a tavaszinál közvetlenebbül —, elsősorban a lakosság, a kisfogyasztók érdekeit szolgálja. A vállalatok ide nem hatalmas gépeikkel, milliókat érő berendezéseikkel vonultak fel, hanem fogyasztási javaikat tárták az érdeklődők elé.

●

Egészen természetes, hogy a termelők, a kereskedők, és a vásárlók találkozóján Borsod megye vállalatai is súlyuknak megfelelően képviseltették magukat. A megye vállalatai közül a legnagyobb kiállítást a Tiszai Vegyikombinát

gyák, megn szése tunk fogy bút üze kés

ágolóanyagok vállalat többek között épü- togatók tet- letbádog-elemeket, járműtal- beszámol- pakat, szemestermény-tároló- tovább kat és világító oszlopokat ál- például lított ki. Termékeik iránt — igen nagy volt a kereslet.

●

Sok látogatót vonzott a

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176
ESZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc
15. SEP 16

1021

Gorka Géza köszöntése

Ezen a héten ünnepelte 75. születésnapját a magyar iparművészet egyik legnagyobb jelenkori egyénisége, *Gorka Géza*. A 75 évből több mint ötven alkotásokban gazdagon telt el. Háromnegyed századon keresztül zaklatott, sokszor kegyetlen, mégis felemelően nagyszerű korunk tanújának lenni nem sok embernek adatik meg. Még kevesebbnek, hogy e kor szellemi karakterének kimunkálásában alkotó módon részt vegyenek. E ritka ajándék jutott Gorka Gézának, s ő az ajándékot ajándékkal viszonozta, *mert nehezen képzelhető el a mai magyar iparművészet és azt a művészetet értékelő közönség Gorka Géza stíluskorszakokat teremtő és korszakokat összekapcsoló művészete nélkül.*

A forrásvidéken

A születésnap alkalmából nagyon sokan köszöntötték az idős mestert, munkássága méltatásában újra elismételték azokat a megfogalmazásokat, jelzőket, amelyek a fél évszázados művészi pálya során egy-egy kiállítás után, vagy egy-egy művészi díj kapcsán elhangzottak. Az ünneplés és köszöntés igényével én hadd idézzek fel most néhány morzsát egy régebbi beszélgetésünkből és egy kicsit anekdota-ízű „Gorka-történetet".

Talán két éve is lehet annak, hogy Gorka Gézával „forrásvidékén", Mezőtúron találkoztam egy kiállítás megnyitó ünnepségén. A kiállítóteremben a városban született, vagy ott dolgozó művészek munkáiból rendeztek nagy reprezentatív bemutatót. A festmények, a szobrok és természetesen a mezőtúri híres népi cserepek között ott álltak Gorka Géza alkotásai is. A mester félig-meddig mindig mezőtúrinak vallotta magát, hiszen első tanítója, aki a korongolás művészetébe bevezette, a hírneves túri fazekas, *Badar Balázs volt*. Akkor is úgy érkezett meg az alföldi városba, mintha hazatérne. Barátok, ismerősök vették körül, éltek még hajdani inastársai is és nem hiányzott a hagyományos szomszédolás sem a programból. Az ünnepi megnyitó után, amikor a jelenlevő újságírók részéről elhangzottak a protokolláris és szokványos riportkérdések, néhányan még vele maradtunk, most már kötetlenebb formában folyt a beszélgetés.

Az első tálak

Gorka Géza, aki népművésztől tanulta mesterségét, az évek során a hivatásos művészek közül is az egyik legismertebb alkotó lett. De a népművészetet sohasem tagadta meg. Ahogy ő mondta, mindig *Bartók* példája lebegett a szeme előtt s igyekezett meríteni a „tiszta forrásból", a népművészetből. Mindig tudta, hogy *magyar művész* csak akkor alkothat igazán *maradandót és európai értékűt, ha nem tagadja meg sohasem ezt a forrást.* És hogy mennyire sikerült megteremtenie azt a bizonyos szintézist, amelyre művészeti életünk legjobbjai mindig is törekedtek, azt művészetének nemzetközi elismerése is jelzi.

Sosem a részleteket használta fel a népművészetből, nem az egyes formákat, vagy népi motívumokat, hanem a lényegre érzett rá, a magyar népművészetre jellemző sajátos lelkiállapot, érzelmi tartalom szerint alkotta meg egyedi formakincsét.

Kísérletező művész volt világéletében. Új mázakkal, technikai eljárásokkal megújította az egész mai magyar iparművészeti kerámiát. De végső soron talán legbüszkébb mégis első, erősen folklórisztikus táljaira volt.

Egy eredeti Gorka-váza

És hogy mindig menynyire sajnálta ifjú korának azóta bizony nagyon is szétszóródott, részben elkallódott alkotását, arra álljon itt bizonyítékul egy rövid kis történet. Ezt a történetet sajnos, nem magától Gorka Gézától hallottam, hanem egy fiatal mezőtúri népművész fazekas, *Csípes Sándor* mesélte.

Gorka Géza, ha felfedezi egy-egy régi munkáját, mindent megtesz annak érdekében, hogy visszavásárolja. Csípes Sándorral is hallgatólagos megállapodása van, ha jártában-keltében talál ilyen Gorka-művet, szóljon neki. Nemrégiben fel is fedezett egy szignóval ellátott, húszas években készült szép Gorka-vázát egy özvegyasszony tulajdonában. Ám, amikor megjelentek s előadták szándékukat, a tulajdonos csodálkozva nézett rájuk: hogy képzelik, hogy én ezt eladom. *Hiszen ez egy eredeti Gorka-váza.*

Nagy Gábor

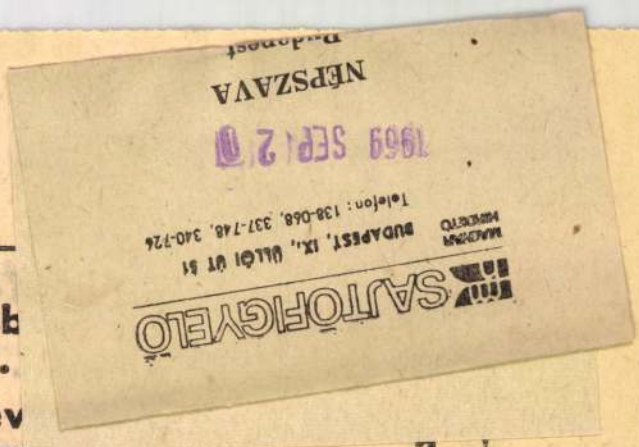

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAPTÁR
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724
1969 SEP 2 0
NÉPSZAVA
Budapest

darab
. . . .
észrev
haszn... 3
aragrafus. 4
. 8

Francia sztrájkhelyzet

Közlekedési zavarok a földön és a levegőben

Pénteken is folytatódott *a párizsi metró dolgozóinak csaknem teljes, az autóbuszvállalat dolgozóinak pedig részleges sztrájkja.*

Csütörtökön a tárgyalások a szakszervezetek és az igazgatóság képviselői között *eredménytelenek* voltak. A tárgyalások sikertelenségét a szakszervezetek szerint elsősorban az okozza, hogy *az igazgatóságnak a jelek szerint nincs elegendő felhatalmazása* a dolgozók követeléseinek teljesítésére. A tárgyalások, és ezzel a sztrájk elhúzódását az is okozza, hogy ezúttal *a szakszervezetek nincsenek teljes egységfrontban.*

A követelések tekintetében csak a *CGT*, a *CFDT* és az autonóm szakszervezet között teljes az egyetértés. E három szervezet képviseli a dolgozók túlnyomó részét. A *Force Ouvriére* és a *CFTC* habozó magatartása és fenntartásai — még ha a dolgozók aránylag kis részét is képviselik csak — csökkenti az akció hatékonyságát. *A jelek szerint az igazgatóság időhúzásával éppen erre a nézetkülönbségre kíván építeni.* Ezt jelezte az a tény is, hogy a közlekedési miniszter csütörtökön két külön csoportban fogadta a szakszervezetek képviselőit.

A metrósztrájk következtében csütörtök este és péntek reggel is *hatalmas forgalmi dugók* keletkeztek a francia fővárosban.

A közlekedési zűrzavar hamarosan *átterjed a szárazföldről a levegőre* is: Párizs két nagy repülőterének, a *Le Bourget* és az *Orly* repülőtér légiforgalmi irányítói úgynevezett *„munkalassító" sztrájkot* jelentettek be. A légiforgalmi irányítók „lassító sztrájkja" *súlyos fennakadásokat* okozhat a francia főváros légiforgalmában.

héziparban bevezetése

...yítás fejlesztéséről vezetői

lékenység emelkedését. Ezt követően a nehézipari miniszter *a műszaki fejlesztés szükségességét* hangsúlyozta és egyes területeken felvázolta a tennivalókat.

A munka hatékonyságával kapcsolatos értékelés összefoglalásában megállapította, hogy bár a nehéziparban a termelékenység tavaly általában kielégítő volt, s a növekedés üteme 1969-ben sem kedvezőtlen, a népgazdaságban általánosan tapasztalt tendenciák azonban a nehéziparban is érvényesülnek.

Ezután a miniszter a vállalatok új jellegű belső irányításával foglalkozott, felvázolta azokat a követelményeket, amelyek ma az új gazdaságirányítási rendszerben szükségessé váltak. Hangsúlyozta, hogy a reform első évében a vállalat vezetése még könnyebb feladat volt, most egyre inkább magasabb követelmények előtt állnak a

(Folytatás a 3. oldalon)

Fehér Lajos látogatása Tolna megyében

Fehér Lajos, az MSZMP ... Bizott-

pál Antalnak, a megyei tanács elnökének társa-

Gorka Géza

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRKÖZLŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 17

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

rlap 1021 1969.

Látogatóban Gorka Gézánál

Tegnap ünnepelte 75. születésnapját *Gorka Géza* Kossuth-díjas keramikus, aki több évtizedig élt és dolgozott verőcei műteremházában. Születésnapja és kitüntetése alkalmából tegnap délután Pest megye és a szobi járás vezetői keresték fel a művészt budai otthonában, és tolmácsolták jókívánságaikat. A megyei tanácsot *dr. Csicsay Iván* vb-elnökhelyettes, a megyei pártbizottságot *Gere Géza*, a szobi járási tanácsot *Bartha Antal* vb-elnök képviselte. A vendégek szívélyes, baráti eszmecserét folytattak a művésszel.

RDA

Kiegé...

Fehér meg f

A szentendrei járás mezőgazdasági szövetkezeteiben előállított össztermelési érték 85 százaléka segédüzemágakból ered, s ezért az ellenőrzés

lóval kötött szerződést? De hadd idézzük a Budakalászi Lenfonó gazdasági vezetőjét, aki szerint a szövetkezet feltételei számukra teljesíthetetlenek voltak: a gazdaság ál-

Szekszárd

1960 SEP 16

1024

AZ ALKIMISTA

Egy, a modern magyar kerámiáról szóló könyv szerzője alkimistának nevezte Gorka Gézát, a mestert, aki most hetvenötödik születésnapján több, mint fél évszázad munkájára és kísérleteire tekinthet vissza. A népi kerámiától indult és a városi ember mindennapi kerámiájának megteremtéséig jutott el, máig megőrizve a paraszti fazekasság tömör egyszerűségét.

Gorka Géza 1894-ben született Nagytapolcsányban, de már gyermekkorában Mezőtúrra került, egy messze földön ismert fazekasmesterhez: Badár Balázshoz. Hiába akarta később a család, hogy Gorka Géza festő legyen, otthagyta a műtermet és visszatért Badár Balázs műhelyébe. A Tanácsköztársaság alatt vöröskatona volt, a bukás után emigráns, — de az emigrációból „tanulmányút" lett: a kor neves német keramikusaitól sajátította el a modern kerámiai eljárásokat, mielőtt — 1922-ben — visszatért Magyarországra.

Badár Balázs műhelyében dolgozva ismerkedett meg a habán fazekasok örökségével: Magyarországra ők ültették át az itáliai reneszánsz kerámia örökségét. Gorka Géza eleinte az ő nyomukon haladt.

Egész életében modern és mégis hagyományhű kerámiát akart készíteni, — ezért hozta létre 1923-ban a 70 munkással dolgozó nógrádverőcei manufaktúrát, a Keramos Rt-t. Mikor azonban úgy látta, hogy munkatársai jelhígítják, giccsessé teszik az üzem termékeit, kilépett és 1927-ben önálló műhelyt rendezett be Nógrádverőcén. Sajnos, ezt a műhelyt, ezer válogatott kerámiával együtt, megsemmisítette a háború.

1943-ban újra megpróbálkozott műhelyszervezéssel. Igazi lehetőségei akkor bontakoztak ki, amikor 1945 után Mattyasovszky Zsolnay Lászlóval, a pécsi Zsolnay-gyárban kísérletezhetett.

Első nemzetközi sikereit 50 éve aratta Gorka Géza, a velencei kiállításon. Azóta számtalan magyar és külföldi tárlaton szerepeltek művei és az elismerés sohasem hiányzott: érdemes művész, Munkácsy- és Kossuth-díjas.

Nevéhez fűződik a magyar kerámia megújulása, számtalan új technikai eljárás. A magyar iparművészet nagy öregei közé tartozik, — de műveire, melyeknek stílusa mindig megújul, inkább a fiatal jelző illik.

— é—a —

Antifasiszta nagygyűlés B

A Német Demokratikus Köztársaság fővár ság vasárnap a berlini August Bebel Platzon meggyűlésen emlékezett meg a fasizmus áldoz lés vendégeinek sorában jelen voltak 14 euró köztük Magyarország — antifasiszta harcosai Albert Norden, a Német Szocialista Egységpá zottságának tagja beszédében méltatta a fasi vott hősi küzdelmet. Kiemelte a Szovjetunió mérhetetlen áldozatait, s rámutatott a német fasizmus ellen harcolt többi nép veszteségeire. Ezzel összefüggésben aláhúzta a fenállásának huszadik évfordulóját ünneplő első német békeállam, a Német Demokratikus Köztársaság létének nagy jelentőségét egész Európa számára. Sürgette az európai biztonsági rendszer megteremtését, amely magában foglalja a jelenlegi európai határok — így a két német állam között húzódó határok — elismerését. Albert Norden beszéde után a külföldi küldöttségek vezetői szólaltak fel.

Maoista provokáció

Maoista fiatalok egy csoportja vasárnap délelőtt a Párizs melletti Argenteuil-ben, amely kommunista közigazgatás alatt áll, verekedést akart provokálni a város lakóival. A lakosság heves ellentüntetése elzavarta a kampós szögekkel és borotvákkal hadonászó provokátorokat, akik között egyetlen Argenteuil-i lakos sem volt. A rendőrség távol maradt a provokáció színhelyétől. A rövid ideig tartó összetűzés során néhány Argenteuil-i lakos a borotvapengéktől és a kampós szögektől könnyebben megsérült.

szerint cionista körök Izrael érdekeit szolgáló stratégiai bázissá szeretnék kiépíteni a

LAPZÁRTA

KGST-értekezl

A KGST-tagországok pénzügyminiszterei megbeszélést tartanak hazánkban, egymást kölcsönösen érdeklő nemzetközi pénzügyi kérdésekről. Ebből az alkalomból hazánkba érkezett, illetve érkezik D. Popov, a Bolgár Népköztársaság pénzügyminisztere, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság pénzügyminisztere megbízásából, L. Leer, a Cseh Szo-

Gorka Géza

Vas. Ujs. az Uj Magyarság
képes mell. 1938. dec. 4
Tál Lalakkal

Gorka Géza

Művészet, 1971. dec.

Gorka Géza: Kerámiák – Céramiques – Керамика

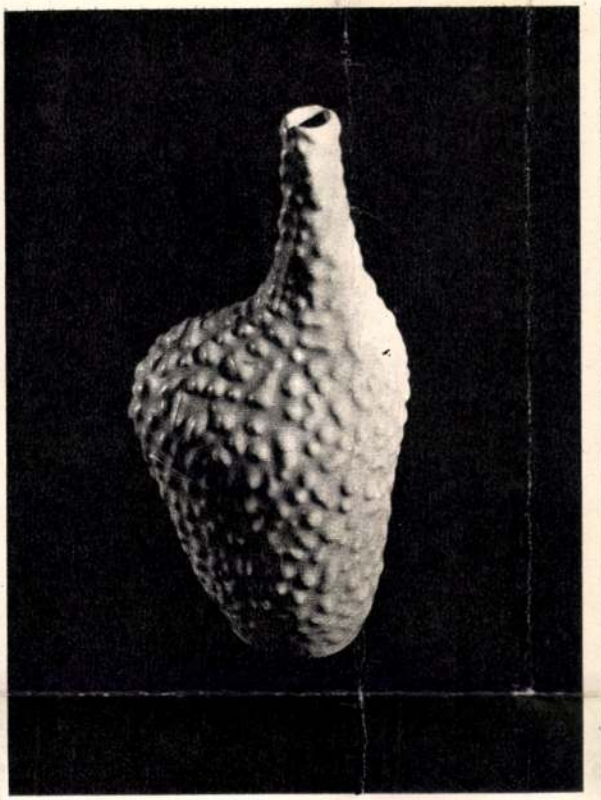

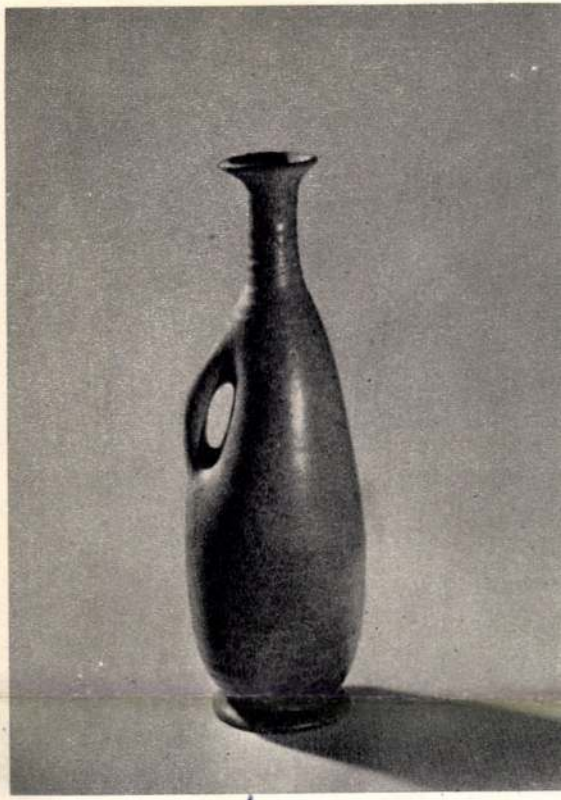

5/1

Gorka máz (nagyítás)
Vernis de Gorka (agrandissement)
Глазурьа керамики Горки (увеличение)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 AUG 27

Gorka Géza keramikus-

Pest m. Hírlap

1021

A Gorka-múzeumban

Verőcén, Gorka Géza Kossuth-díjas keramikusművész egykori lakóházában, a hazai és külföldi turisták szívesen keresik fel a gazdag Gorka-múzeumot.

problémára a
oldást kell talá
P

Új kemence

Naponta kétez
több fénycsőbura

Minden új üzemnél, gépnél, berendezésnél számolni kell az indulás hibáival. Így volt ez az *Egyesült Izzó váci üzemében*, az üveggyárban is, a kemence átépítése után. Itt azonban nemcsak a kemence volt új, hanem a profil is: hiszen most gyártottak először Vácott fénycsőballont. De a váciak segítségére siettek az újpesti üveggyár szakemberei, s így sikerült rövid idő alatt orvosolni a hibákat. Az újjáépített kemence befűtése óta gyorsan emelkedett a váci üveggyár teljesítménye. A dolgozók még nagyobb eredményekre törekednek: a gyártósorokon naponta kétezer fénycsőbúrával többet szeretnének készíteni.

Hatvanmillió kilométer

Gorka Géza

rod

Ybl Ervin: Budapest
idegenforgalmi hivatala
Bécsben. Magyar Ipar-
művészet. 1931. 9–
10. 7.

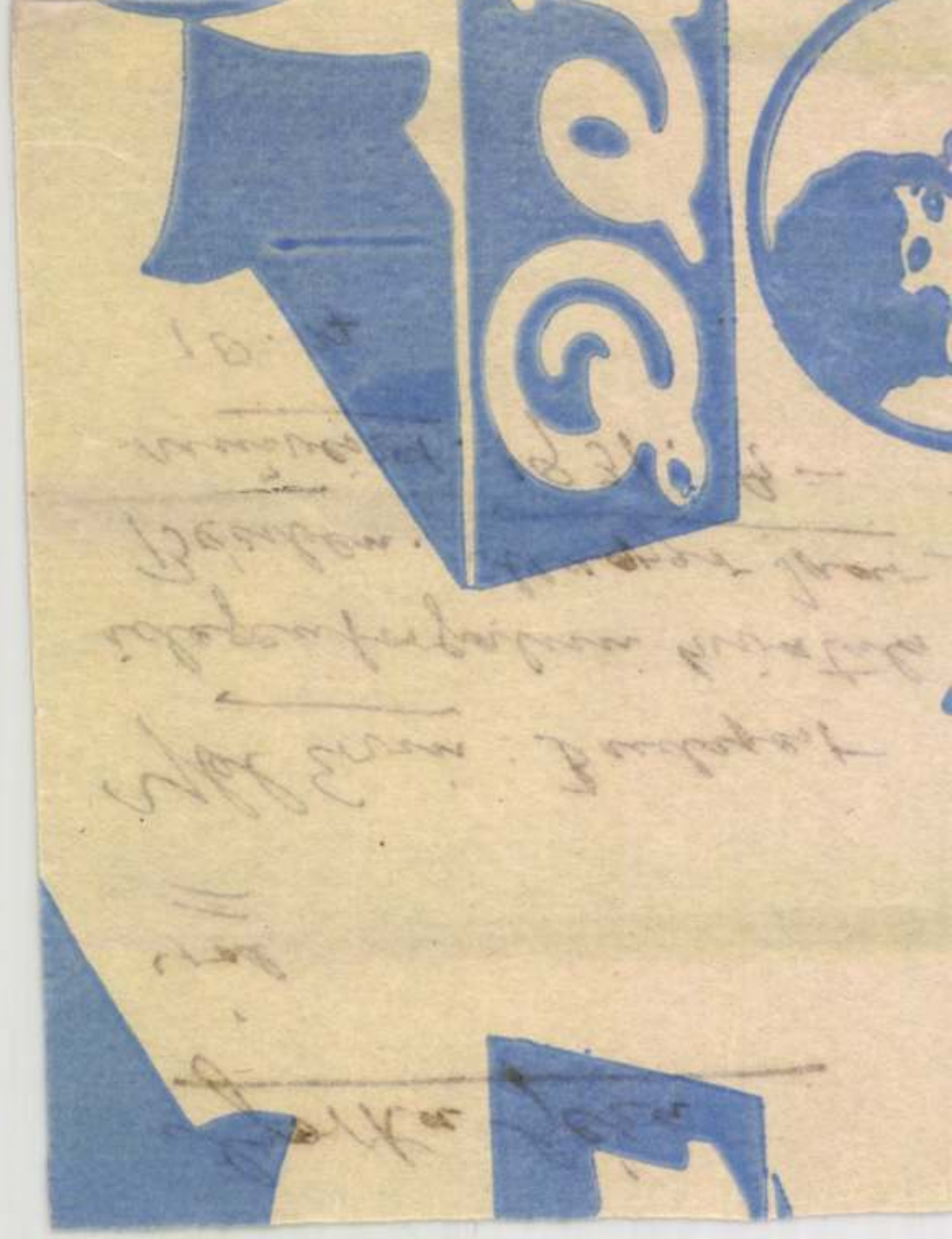

Gorka Géza

** **Az Iparmüvészeti Társulat** előadásainak sorozatában Gorka Géza iparmüvész január 8-án tartotta a modern magyar kerámiáról szóló vetitettképes előadását. Az uj látás mai első mámorán tul iparmüvészeinknek legközelebbi feladata a magyar népmüvészet kincseinek ilyen szempontu reviziója. Az elejétől végig élvezetes előadást igen szépszámu, lelkes közönség hallgatta. Január 13-án, kedden délután 5 órakor a József-körut 6. szám (Technológiai Muzeum) alatti kiállitás keretében Kaesz Gyula, az iparmüvészeti iskola tanára tart közel 50 vetitett képpel illusztrált előadást a modern lakberendezés problémáiról.

Ujság 1931. jan. 11.

előről csavarodik az alsótest
y lényegileg a most tárgyalt

között belső kapcsolatnak kell
ban megengedett kevés eseten
k feltámadása) éppen az antik
sorban a Dionysos-i ábrázolási
eztelenség ábrázolására, amit
arázatokkal még külön kellett
az új hajnali életérzésen, az

s a témának klasszikus vagy
ött egész világ van. Ennek a
ként kell értékelni az aacheni
csont Bacchusát, mely az
adból származik. Az istent itt
ellentétben az esztergomi kő-
fej fölötti szőlőlombba, míg
eresztbetett lábakkal nyugod-
etés helyébe fanyar kötöttség

minden formai tökéletlensége
akarjuk »Ricorso« G. B. Vico
f jezés és intenzívebb érzelem-
gis az alakábrázolás általános
mulák még átfénylenek, vagy

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1972 JUN 26

Géza Gorka
1021

Wohin in Budapest?

Haben Sie geahnt, wie dankbar ich Ihnen bin? Wäre ich nicht Ihr Fremdenführer, wüßte ich wahrscheinlich nicht, was in Budapest „los ist". Da ich jedoch gewissenhaft erkunden muß, am wievielten Mungo Jerry oder Zsuzsa Koncz auftreten, wann die Artistenparade im Hauptstädtischen Zirkus anfängt, in welchem Restaurant man die beste Fischsuppe bekommt, genieße ich folglich das Budapester Leben intensiver und umsichtiger. Und fügen wir unbescheiden hinzu, seit ich „Wohin" schreibe, bin ich gebildeter geworden. Um dies sogleich unter Beweis zu stellen, wähle ich für diese Woche das vornehm klingende Motto: Variates delectat!

Zunächst möchte ich Ihnen ein vielversprechendes Programm empfehlen. Zumindest im Prospekt heißt es: „Ausländische Gäste in Ungarn können mit dem Reichtum der ungarischen Volkskunst bekannt werden, ohne die bunte Welt der einzelnen Gegenden aufsuchen zu müssen..." Diese bunte Welt ist also im *Folklorezentrum* (Bp. XI., Fehérvári út 47.) jeden Tag um 20.45 Uhr zu erleben. Dieses Erlebnis haben Sie den ausgezeichneten Leistungen des *Staatlichen Volksensembles*, des *Budapest Ensembles*, des *Künstlerensembles Duna* und anderen hervorragenden Kunstensembles zu verdanken. Kartenverkauf in den Reisebüros IBUSZ, Budapest Tourist und Express.

Wer von Ihnen etwas für die Tschikosch-Gulasch-Romantik übrig hat, der sollte an einer ebenfalls von IBUSZ veranstalteten Gulasch-Party teilnehmen. Stellen Sie sich vor: ein echtel Kesselgulasch, „warmer knuspriger Studel" (ein Zitat), erlesene Ungarweine und höfliches Personal in Nationaltrachten. Und wenn ich noch hinzufüge, daß es als Krönung des Abends auch zu lustigen Gesellschaftsspielen kommt, erübrigt sich eine weitere Propagierung. Die Gulasch-Partys beginnen jeden Abend um 20 Uhr.

Bleiben wir noch bei „echt ungarischen Programmen": Die Bugac-Pußta-Tour startet jeden Donnerstag und jeden Sonntag. Anmeldung in allen IBUSZ Büros, sonntags in den Budapest Tourist-Büros.

Stolz behaupten die Ungarn, sie seien eine Reiternation. Dementsprechend finden in Budapest regelmäßig Pferderennen statt: und zwar Trabrennen (VIII., Kerepesi út 9.). Am 28. Juni sind bayrische Jockeis zu Gast in Budapest. Die Rennen fangen am Mittwoch um 16.30, am Samstag um 14,30 Urh an. Die Galopprennen (IX., Albertirsai út 10.) beginnen am 29. Juli um 16 Uhr.

Der Keramiker *Géza Gorka* setzte die Traditionen alter ungarischer Folklore oder genauer der volkstümlichen Töpferei fort. In Nógrádverőce, in der Nähe von Budapest (in Richtung Vác), befindet sich im einstigen Wohnhaus des Künstlers das Gedenkmuseum Gorka, das unlängst eröffnet wurde. Der aus 1200 Stükken bestehende Nachlaß Géza Gorkas, seine Werkstatt und auch sein Lebenswerk sind hier zu sehen. In einem Saal stellen die jungen Keramiker, die Nachfolger von Gorka, ihre Werke aus.

Die Keramiken von Géza Gorka und seiner nicht minder begabten Tochter *Livia* sind in den Läden des sog. Bildergalerie-Unternehmens (V., Bajcsy-Zs. út 52., V., Tanács krt. 26., V., Váci utca 25., VI., Lenin krt. 63.) erhältlich. In diesen Geschäften, die zugleich auch Kunstgalerien sind, kann man zugleich auch Ausstellungen zeitgenössischer ungarischer bildender Künstler sehen.

Doch genug des Potpourris — zumindest für heute. Ist es mir vielleicht gelungen, Ihnen die Qual der Wahl zu verursachen? Oder sind Sie der Meinung, weniger Abwechslung wäre mehr gewesen?

Endre Hadász

Ost–West-Koop

Der Außenhandel nimmt innerhalb der ungarischen Wirtschaft nicht nur seines relativ großen Volumens wegen eine bedeutende Stellung ein (Der Pro-Kopf-Umsatz betrug 1971 fast 550 Dollar.), sondern auch dadurch, daß er der dynamischste Sektor der Wirtschaft ist: Zwischen 1960 und 1970 stieg der Wert des Warenverkehrs auf mehr als das Zweieinhalbfache. Diese hohe Wachstumsrate wird auch in Zukunft nicht sinken, weil die relative Armut des Landes an Rohstoffen, der Ausbau und die Modernisierung der Industrieproduktion sowie die Vergrößerung des Angebotes an Konsumgütern — neben dem expansiven Charakter der Wirtschaft — einerseits die Importbedürfnisse ansteigen lassen und andererseits, im Interesse einer Balance des Verkehrs, eine gesteigerte Exportorientierung erforderlich machen.

Widersprüche in der Warenstruktur

Im vierten Planjahrfünft (1971—1975) zum Beispiel kommen *45—50 Prozent* der vorgesehenen Investitionsmaschinen und -anlagen aus dem Ausland, und der Importanteil der im Inland abgesetzten Konsumartikel, der 1960 6,2 und 1970 16,5 Prozent betrug, wird bis 1975 voraussichtlich auf 22 Prozent ansteigen.

Innerhalb dieser allgemeinen Entwicklungstendenz zeigt sich — hinsichtlich der Warenstruktur — ein auffallender Unterschied im Handel mit den sozialistischen und den übrigen Ländern, insbesondere beim Anteil der Industrieprodukte am Gesamtexport:

ANTEIL EINZELNER ERZEUGNISGRUPPEN AM GESAMTEXPORT (IN PROZENT)

	Maschinen, Verkehrsmittel, weitere Investitionsgüter	Industrielle Konsumartikel
Sozialistische Länder	**34,7**	**24,5**
Andere Länder	**6,0**	**19,0**

Obwohl auch der Handel mit den nichtsozialistischen Ländern kontinuierlich zunimmt (1966—1970 um 61,4 Prozent) und rund ein Drittel des ungarischen Außenhandels ausmacht, hemmt die Unausgeglichenheit der Warenstruktur ein noch kraftvolleres Wachstum. Das bezieht sich vor allem auf die industriell entwickelten Länder Westeuropas, auf die rund 80 Prozent dieses Drittels entfallen.

In den letzten Jahren erkannten sowohl die ungarische Wirtschaft als auch ihre westlichen Partner, daß die Intensivierung der Wirtschaftsbeziehungen allein durch die Anwendung neuer Formen der Zusammenarbeit durch Kooperation erreicht werden kann.

Die Produktionskooperation zwischen ungarischen und ausländischen Unternehmen ist eine in Verträgen verankerte Warenverbindung, die sich auf Arbeitsteilung und Interessengemeinschaft gründet. Sie kann sich auf die laufende (fallweise) Herstellung bestimmter Produkte, die vorausgehende geistige Tätigkeit, den Absatz der Produkte und gegenseitige Dienstleistungen beziehen.

Gegenseitige Präferenzen

Die zahlreichen, bereits abgeschlossenen Kooperationsverträge beinhalten recht unterschiedliche und oft kombinierte Formen der Zusam-

die Verkaufsmöglichkeit der auf dem Weltmarkt gesuchten, wettbewerbsfähigen Waren. Die westlichen Partner

1972 JÚN 20

NÓGRÁD

Gorka Géza

Gorka-emlékmúzeum Verőcén

1021

Verőcén, Gorka Géza egykori lakóházában nyitották meg a közelmúltban Pest megye tizenkilencedik múzeumát. A Gorka Múzeum alapításának gondolata még a művész életében, 1967-ben született. A család nemes gesztussal engedte át a művész mintegy 1200 darabból álló hagyatékát, műhelyét, lakásának berendezését a múzeumok igazgatóságának. Érdekes a ház története is. Kramersperger Sándor és felesége, Frankendorfer Erzsébet számára építették nyaralónak, 1890 táján. Ez utóbbi név olvasható a ház homlokzatán. Gorka házassága révén örökölte, s bővítette kemenceházzal, korongozóműhellyel. A múzeum jelenleg nyolc szobából áll. A verőcei Gorka Múzeum, mely a művész alkotóműhelye, otthona volt, most műveinek őrzője, ahol megismerkedhetünk életművének előzményeivel, és a folytatás, az újabb keramikusnemzedék munkásságával.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szocialista Üzem cím e
Nemrégiben a ME
szakcsoportja megvizsg
szocialista szerződéseke
talmi vonatkozásban.
lapította, hogy esetenk
vállalásokat tartalmazó
ződések nem eléggé
tak. Több fontos elem
tartalmaznak. A terme
tékonyságára és min
vonatkozóan nincs uta
szerződésekben. Fogla
a szerződésben a spor
turális rendezvényekkel, de
hogy ennek kereteben mit
tesznek az egyes kollektivák,
már kevés szó esik. Ilyen vo-
natkozásban helyes lenne fe-
lülvizsgálni a szerződéseket,
és szükség szerint konkrétab-
bá tenni, hisz' ez az értéke-
lésnél a versenybizott

Üzem cím odaítélése csak for-
mai lett volna, tartalom nél-
kül.

A gyáregység vezetősége a
párt- és szakszervezet az 1972.
évben komoly alapokra he-
lyezte a szocialista verseny-

1972 MAR 31
Gorka Géza

1021

KÖNYVSZEMLE

A szakfolyóiratok is nehezen tudnak lépést tartani a tudományos könyvek bírálatában: sok minden sikkad el, még több esetben pedig esztendőket kell várni az érdemi méltatásra. Kit-kit a saját kutatásai kötnek le, és mert egy tisztességes recenzió írása csaknem annyi tudást s energiát kíván, mint valamely önálló értekezés, háttérbe szorul a kritika kevéssé látványos művelése. Örvendetes mentségünk lehet, hogy valóban sok a figyelmet követelő újdonság, nem mellesleg az *Akadémiai Kiadó* társadalomtudományi értekezéssorozataiban. A Modern Filológiai Füzetekben, például, gyors egymásutánban jelent meg *Magyar Miklós, Mohay Béla és Krammer Jenő* részint szemléleti, részint tárgyi vonatkozásban fontos tanulmánya, amelyek akár egy-egy monográfia summázatának is tekinthetők; sőt az *Ödön von Horváth* életművét elemző Krammer-tanulmány sajátos szempontú és bővebb változata már előzőleg megjelent Ausztriában.

A szélesebb érdeklődésre számot tartó

IRODALOMTÖRTÉNETI

munkák közül a *Magvető* s a *Gondolat Kiadó* terméséből választunk ki egyet-egyet. — A műfordítóként és színházi szakemberként is jeles érdemű *Mészöly Dezső* csaknem ezeroldalas kötete a tudományos elmélet s a költői gyakorlat egységét példázza *(Shakespeare új tükörben)*. A tanulmánysorozatnak beillő naplót tíz drámafordítás követi — hét magának Shakespeare-nek nagy korszakait, három pedig a kortársak munkásságát tolmácsolja —, az elvek kontrollálási lehetőségét és természetesen esztétikai gyönyörűséget is kínálva. Elmélyültség, nyelvi és színpadi biztonság jellemzi e munkákat, mintegy a hű elrugaszkodás jegyében. Meggyőző a részmegoldások (szó- és fordulatértelmezések, rímek, sorvetések) indokolása, amellyel Mészöly mind az ósdi homályguban-colástól, mind a szabados átköltéstől elhatárolja fordításait. *„Nem kenyerem a szerénytelen tolakodás, de az álszerénység sem"* — vallja szükségtelen hivalkodással, ami megfanyarítia tudós érvelésű vitastílusát is. Maga a módszer azonban a legjobb hagyományokat követi.

Halász Előd kétkötetes monográfiája, *A német irodalom története*, hatalmas munka, szellemi élénkség, jó arányérzék közös

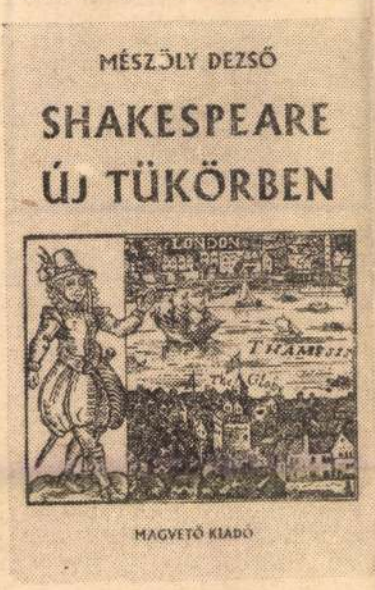

szülötte. Elsősorban a nagy alkotók életútját és tevékenységét bemutató fejezeteket — mint zárt, biztonságosan tagolt és lelkes stílusú portrékat — említhetjük értékekként, ezeken belül is a gondolati tartalmak és kompozíciós megoldások elemzését. Maguk az irodalmi folyamatok kevésbé élénkek: máig sem tudtuk megoldani a szinkron láttatás feladatát. Finoman lazítja rugalmassá az irányzatok kapcsolatát, bár az adattenger már-már elnyeli mind az elvi bázispontokat, mind a formai (stiláris, verselési) méltatások szigeteit. Már ennyi kritika is kötözködésnek tetszhet, ajánlatos tehát kimondani, hogy a könyv mind tudományos, mind közművelési tekintetben igen jól teljesíti hivatását.

Nemcsak a szellemi életet, magát a humánumot sorvasztották, tízmilliók tudatát fertőzték vagy életét gyilkolták Németországban

A SÖTÉTSÉG ÉVEI

— a fasizmus korszaka. *Remarque* világhírű regénye *(Nyugaton a helyzet változatlan)* az első világháború lövészárok-rettenetét örökítette meg szinte közvetlen előzményként; *Feuchtwanger* két változatban is megmunkált regénye *(Az Oppermann testvérek)* a német-zsidó polgárok egzisztenciális és lelkiismereti tragédiáit idézi fel.

A Joyce-nemzedék után induló *Christopher Isherwood* személyes ihletésű elbeszélésciklusa *(Isten veled, Berlin)* sajátos szemszögből villantja fel a hitlerizmus előestéjét: európaiságot keresett és nyirkos bomlást tapasztalt német földön, egy hihetetlen és mégis valóságos tébolyfolyamatot. Ő maga — jó szándékú szalonszocialistaként — a munkásokkal s a kulturált értelmiségiekkel rokonszenvez. Tudatos ritmusváltások és érzékletes epizódok mutatják tehetségét. Az élet peremén csetlőbotló, kesernyés mosolyú fejezetek még kissé olcsó írások, egy prostituálódó világ vendégének tollából. Legjobbnak azok a novellisztikus életképei tűnnek, amelyek a valóság súlyos lényegét rögzítik, könnyed hangulatra sóvárogva, meghőkölve a gyalázat láttán. *(Európa)*

A nyugatnémet *Kirst* vaskos regénye az ezt követő időszakra emlékezik *(Farkasok)*, szigorú lelkiismeret-vizsgálattal és ritka módszerrel: kelet-poroszországi parasztgazdát választott főhősül, aki furfangosan jár túl a helyi nácik

eszén, s úgy egymásnak ugrasztja őket e majd másfél évtizeden át! — hogy sorozatosan készítik ki a kolomposokat. Kaland, lelemény, humor, tragikus feszültség elemei sodorják a történetet.

KÉPZŐMŰVÉSZETI

könyvkiadásunk — a gyakorlati nehézségek ellenére — jó színvonalra emelkedett. A versengés s érdekeltség is a könyvtípusok, témák, megformálási technikák folyamatos keresésére buzdítja a vállalatokat. A *Képzőművészeti Alap* kiadásában megjelenő sorozat *(Mai magyar művészet)* nemcsak gyakorlati funkciója révén érdemel figyelmet, hanem azért is, mert segít elűzni azt a kriptahangulatot és értetlenséget — egyazon idegenkedés ördögeit —, amely a művészet híveit riogatni szokta. *Gorka Géza* és *Gádor István* kerámia-, *Konecsni György, Anna Margit* és *Korniss Dezső* festőművészetét ismertetik az első kötetek. Kívánjuk a sorozat sikerét, bár aggályaink is vannak: a füzetnyi kismonográfiák kevéssé kelendők, némileg szegényes a nyomdai kiállítás, az egyképpen jóindulatú, de érthetően szubjektív bevezetések pedig művészetelméletünk gomolygására vallanak.

Ugyanitt jelent meg az 1961-ben elhunyt *Vértes Marcell* pompás önéletírása *(Vértes varieté)*. Az anekdotikus őszinteség e kiváló — különösen a plakát, könyvillusztráció, portré, karikatúra és szobafreskó műfajaiban egyéni — festőművész mindig friss bimbókkal ékes életörömét és humánus törekvéseit bontja elénk, szebbnél szebb rajzok százaival díszítve. Bűvöletesen pikáns, bölcsen játékos, kulturáltan szórakoztató album — magyar indítással, francia életszirmokkal, a test és szellem himnikus bőségével.

F. R.

HÍREK

— **Elutazott hazánkból** az ukrán mezőgazdasági küldöttség, amely T. T. Popljovkin szovhozügyi miniszter vezetésével a magyar—ukrán mezőgazdasági együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeiről tárgyalt Budapesten. A küldöttség búcsúztatására a Keleti pályaudvaron megjelent dr. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter is.

— **Néhány napot Budapesten töltött** Wolfgang Mischnick, az NSZK Szabad Demokrata Pártjának alelnöke. Látogatása alatt fogadta Tímár Mátyás, a Minisztertanács elnökhelyettese, Nagy János külügyminiszter-helyettes és Nagy Miklós, az országgyűlés külügyi bizottságának titkára is.

— **A kubai egészségügyi küldöttség,** amely dr. Gerald Simonnak, a miniszter első helyettesének vezetésével tartózkodott hazánkban, csütörtökön elutazott Budapestről. Búcsúztatásán a Ferihegyi repülőtéren ott volt Floreal Chomon Mediavilla nagykövet is.

— *A FELNŐTTKÉPZÉS tapasztalatairól s a mezőgazdasági szakmunkásképzés időszerű kérdéseiről tanácskoztak csütörtökön az ország mezőgazdasági oktatási előadói a velencei mezőgazdasági szakmunkásképző intézetben.*

— **Nyíregyháza új lakótelepét,** amely a sóstói erdő közvetlen szomszédságában épül fel, dr. Jósa Andrásról, a Nyírség híres orvosáról nevezik el. A kiépülte után a mintegy négyezer lakásos lakótelep neve Jósaváros lesz.

— DIÁKKLUBOT avattak csütörtökön Csepelen. A kerület középiskolásainak és szakmunkástanulóinak klubjában hetenként öt alkalommal egyszerre másfél száz fiatal töltheti szabad idejét tartalmas szórakozással.

— **A zajártalmak ellen küzdő nemzetközi szervezet** május 29. és június 2. között Drezdában tartja VII. kongresszusát, amelyen orvosok, akusztikai szakemberek, mérnökök, jogászok vitatják meg a világszerte mind nagyobb problémát okozó zajártalmak elleni védelem lehetőségeit. A nemzetközi szervezet kétévenként rendszeresen ülésezik.

— *FALUDI KÁROLY volt aradi színész századik születésnapját ünnepli. Az idős ember arról is nevezetes, hogy 1911-ben saját készítésű aeroplánján a levegőbe emelkedett; bevallása szerint azóta sem ült többet repülőgépre . . .*

— TAVASZI MEZŐGAZDASÁGI GÉPBEMUTATÓT rendeztek Körmenden, a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem gépészeti főiskolai karán.

— **Most jelent meg:** Balázs Anna: Történetek Flóráról. — Rónaszegi Miklós: Az ördögi liquor (Móra). — Soós Zoltán: Sólyatéri tél. Versek (Magvető). — Susan Sontag: A pusztulás képei. Modern Könyvtár (Európa). — Végh Gusztáv Tabán (Képzőművészeti). — Lakatos István: Egy szenvedély képei (Szépirodalmi). — Bődey—Szabolcsiné: Bolgár társalgási zsebkönyv (Tankönyvkiadó). — Magyarország úttérképe (Kartográfiai Vállalat).

RAUSNITZ JENŐNÉ, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása április 6-án, csütörtökön 15 órakor lesz a Rákoskeresztúri új köztemetőben. *Az MSZMP XIII. kerületi Bizottsága.*

— **200—500 milliméter átmérőjű gázvezetékcsöveket** szerelnek a XIII. kerületi Csanády utcában; hegesztett összeillesztéssel készülnek, s így alkalmasak lesznek földgáz szállítására is. Néhány hét múlva e csöveken keresztül már több gáz jut a környékbeli fogyasztóknak.

— *DOKTORAVATÓ ÜNNEPSÉG volt csütörtökön Veszprémben, a Vegyipari Egyetem aulájában; ez alkalommal tizennyolc végzett hallgatót avattak ünnepélyesen műszaki doktorrá.*

— **Miskolc leendő új negyedében,** a diósgyőri városközpontban átadták a 22. tízemeletes lakóházat; nem egészen másfél év alatt mintegy 1300 összkomfortos lakást szereltek itt össze házgyári elemekből.

— *MAGYAR NÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS nyílt az NDK fővárosában, az új berlini galéria épületében. A kiállítás anyagát később Lipcsében is bemutatják.*

— ÚJ BÉLYEGEK. Janus Pannonius halálának 500. évfordulójára egyforintos emlékbélyeget adott ki a posta. Csütörtökön Mariner—9 és Mars—2—3 elnevezésű bélyegsorozatot is forgalomba hoztak.

— **Három hatalmas robbanás** rázkódtatta meg csütörtök hajnalban a brazíliai Duque de Caxias városának állami tulajdonban levő olajfinomítóját. Az első jelentések szerint húsz ember életét vesztette s több mint ötven munkást, illetve tűzoltót szállítottak kórházba.

— TÖBB MINT SZÁZ HORGÁSZTANYÁT, hétvégi házat létesítettek eddig — Hajdúnánás, Hajdúböszörmény, Balmazújváros, Hajdúszoboszló határában — a Keleti-főcsatorna mentén. A víkendházak száma az idén legalább ötvennel gyarapodik.

— **Hatvanezer embert tettek hajléktalanná** az utóbbi hetekben Peruban pusztított földrengések és árvizek. A csütörtöki hivatalos jelentés szerint rendkívül nagyok az anyagi károk is.

tiszteletére

Dr. Simó Jenő művelődésügyi miniszterhelyettes csütörtök este fogadást adott a hazánkban tartózkodó *Vanemuine* észt színtársulat tiszteletére.

A fogadáson, amelyen megjelent *Roska István* külügyminiszter-helyettes, továbbá *B. D. Sevikin,* a budapesti szovjet nagykövetség tanácsosa is, *dr. Kardos László* akadémikus, a Magyar—Szovjet Baráti Társaság alelnöke a színház együttesének átnyújtotta *az MSZBT aranykoszorús plakettjét.*

A magyar ifjúsági delegáció bagdadi megbeszélése

Bagdadban csütörtökön találkozóra került sor a *Gombár József*nek, a KISZ központi bizottsága titkárának vezetésével *Irakban* tartózkodó magyar ifjúsági küldöttség és az Iraki Kommunista Párt képviselői között. A vendéglátók delegációját *Zaki Hairi,* az Iraki Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja vezette.

Megbeszéléseik középpontjában *az arab ifjúság problémái* szerepeltek. Mindkét fél hangoztatta *a haladó arab államok egysége* megteremtésének szükségességét a cionista és imperialista körök agressziója elleni harcban.

Akadémiai támogatás a számítástechnikai szakemberképzéshez

Az *Eötvös Loránd Tudományegyetem* hallgatói a jövőben rendszeresen dolgoznak a Magyar Tudományos Akadémia központi számítógépein, az Akadémia *Számítástechnikai Központjának* munkatársai pedig előadásokat tartanak a tudományegyetemen. Közösen képezik a *számítástechnikai matematikusokat* is.

Az elképzeléseket csütörtökön *együttműködési szerződésbe* foglalták, amely rögzíti a két intézmény tudományos kutatásának és oktatásának összehangolását a számítástechnikai egyetemi oktatás korszerűsítése érdekében.

— *A KODÁLY-EMLÉKÉV gazdag eseménysorozatának első hangversenyét*

HÚSVÉTRA
ajándékozzon

Pouva Start, 6 × 6-os boxgép
Etüd, 4,5 × 6-os fényképezőgép
Szmena 8 M, új típusú kisfilmes gé
Ljubitelj 2, 6 × 6-os tükörkeresős gé
Ajándékozzon a géphez még néhá
FORTE-filmet is!

OFOTÉRT

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓHIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-738, 340-728

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1972 MÁR 22

Gorka Géza

— **Most jelent meg:** Bálint L.: Boldogságom erdeje. — H. H. Kirst: Farkasok (Magvető). — Katona Imre: Gorka Géza (Képzőművészeti). — Orbán Balázs: Székelyföld képekben. — Janus Pannónius versei. — Passuth László: A lombard kastély (Szépirodalmi). — Magyari Béla: Tranzisztoratlasz. — Mohilla Rezső—Ferencz Béla: Vegyipari folyamatok dinamikája (Műszaki). — Területi statisztikai zsebkönyv 1971. — Belkereskedelmi adatok 1971/IV. (Statisztikai Kiadó).

gen jó maszkkal) a bugyutaluhort képviseli. Két szereplőnek

TÜKÖR
Budapest

Gorka Géza

1972 APR 4

1021

MAI MAGYAR MŰVÉSZET
Katona Imre:
GORKA GÉZA

12

A Mai Magyar Művészet-sorozatban megjelent kis könyv Gorka Gézáról (képünk) sikerült, harmonikusan szerkesztett kiadvány. Katona Imre rövid bevezetője tömören ismerteti a közelmúltban elhunyt kiváló kerámiaművész pályaképét. A könyvecskét 16 színes reprodukció illusztrálja. A bevezető tanulmányhoz életrajzi kronológia és irodalomjegyzék járul.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

— ollóval. A támadás meséjét azért találták ki, hogy a válást a férj hibájából mondják ki és a kétszobás lakást egyedül az asszonynak ítéljék. Nem így történt.

BÁN ERNŐ

Gorka Géza kerámikus-művész

Magyar Hírlap

1972 APR 29

Kőcsögök, tálak, mázas edények

102 Megnyílt a Gorka-múzeum Verőcén

Verőce határában új tábla fogadja a Budapest felől érkezőket: *Gorka kerámia-múzeum*. Az útjelzés az esztendeje elhunyt *Gorka Géza* kerámikusművész házához irányítja a látogatókat. Az egykori nyaraló *mostantól múzeum*, amely a művész hagyatékának legszebb darabjait mutatja be a közönségnek.

A péntek délelőtti órákban *Garamvölgyi József* művelődésügyi miniszterhelyettes nyitotta meg a tárlatot, *Keres Emil* színművész lépett fel az egybegyűltek előtt. Ezután a látogatók megtekintették a művész alkotásait. A földszinti terem arról ad képet, hogyan él ma is a falusi fazekasmesterség, mint készülnek a kőcsögök, tálak, mázas és máztalan edények. Az emeleti termekben Gorka Géza munkái fogadnak, mintegy megmutatva az egyszerű népi mintázástól a művészi kifejezésmódig vezető utat. A falakon tömött polcok sorakoznak színpompás vázákkal és korsókkal. Egy üvegszekrényben a mester alkotó jókedvének emlékei, stilizált, bohókás figurák.

Az emeleti termekben az elhunyt művész lányának, *Gorka Liviának* kerámiáit láthatjuk. Ezek a termek — *dr. Ikvai Nándornak*, a Pest megyei múzeumok igazgatójának bejelentése szerint — a jövőben olyan fiatal kerámikusok tárlatainak adnak helyet, akik a Gorka-hagyományokat követik.

A múzeum gazdag anyaga újabb, tartalmas programot kínál a Duna-kanyar vendégeinek.

E. L.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

... és gyakorlott érettségizett, vagy 8 általános iskolát végzett **fiatal női munkaerőket** kétműszakos beosztással, lyukkártya-lyukasztói munkakörbe.

A SZAKMAI KIKÉPZÉST BIZTOSÍTJUK.

Jelentkezés: személyesen vagy telefonon. **Telefon: 331—960.**

Könnyűipari Szerelő és Építő Vállalat

azonnali belépéssel

FELVÉTELRE

Nagyvállalat, belvárosban több éves gyakorlattal és egyéb adminisztratív munkában is jártas gép- és gyorsírót, valamint számlaellenőrzési munkában gyakorlattal rendelkező pénzügyi előadót keres. Jelentkezés: — 183-770 telefonszámon.

Budapesti kisvállalat több éves gyakorlattal rendelkező üzemszervezőt keres felvételre. Rövid életrajzos jelentkezést kérünk az eddigi szakmai tevékenység megjelölésével. »Kutatás 1323« jelig. a Felszabadulás téri hirdetőbe.

LÁNYOK, ASSZONYOK!

Szakképesítés nélkül

FELVESZÜNK,

házi tanfolyamon KIKÉPZÜNK

dohányboltba

M

TE

FIATAL VEGYÉSZ-TECHNIKUSOKAT, ÓVÓNŐKET, MŰSZAKI RAJZOLÓKAT ÉS GYORSGÉPÍRÓKAT.

Jelentkezés részletes önéletrajzzal a vállalat személyzeti főosztályán, **Bp. XIX., Vöröshadsereg útja 64.**

Felvételre jelentkezés: **Kismotor- és Gépgyár,** Budapest, XI., Fehérvári út 44.

Szövetkezetünk keres azonnali belépéssel nagy szakmai gyakorlattal bíró, festő-mázoló, villanyszerelő szakmunkásokat, asztalosokat (jó gépi munkások előnyben), rakodómunkásokat, építőanyagokat ismerő segédmunkásokat, épületgépész technikust raktárost, képesítéssel rendelkező építőipari kalkulátort. Cím: XII. ker. Épület- és Lakáskarbantartó Ktsz. — (XII. ker., Hertelendy

...tőket, vas- és fémontőket, magkészítőket, mázolókat, csőszerelőket, őr-portásokat, — irodatakarítónőket 6 órás munkaidőre. Jelentk.: Bp. XIII., Váci út 202. Munkaerőgazdálkodáson.

A Tatabányai Városi Tanács V. B. építési és közlekedési osztálya

PÁLYÁZATOT HIRDET

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Gorka Géza

1972. április 30, vasárnap

Kerámiamúzeum Gorka Géza verőcei házában

1021

Ötven évvel ezelőtt költözött Verőcére *Gorka Géza* keramikus. A mezőtúri fazekasok műhelyeiben kezdte tanulni azt a mesterséget, amelyet *Kovács Margittal, Gádor Istvánnal* egyetemben a művészi alkotás rangjára emelt. A neves Kossuth-díjas művész tavaly elhunyt. Alkotásait, csaknem 1200 darabból álló hagyatékát, műhelyét és berendezését a Pest megyei Múzeumok Igazgatóságának adományozta. Ekkor érlelődött meg a gondolat, hogy házában *kerámiamúzeumot* rendeznek be.

A Gorka-kerámiamúzeumot, amely a magyar iparművészet történetében elsőként mutatja be egy művész életművét, szombaton nyitották meg. Az ünnepségen megjelent *Aczél György*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára; ott volt a művész özvegye, családjának több tagja, Gorka Géza barátai, művésztársai, tisztelői is. *Garamvölgyi József* művelődésügyi – miniszterhelyettes mondott megnyitó beszédet, majd a vendégek megtekintették a múzeumot.

MÉSZÁROS A

Máj

MINDJÁRT INDUL A MENET

— Elvtársak, imához!

Gorka Géza

PÓSA KÁRO
Könyv-, papír-, író- és rajz
Budapest, XI. Horth
Telefon 89

Magyar Iparművészet
1931. 133. l. (A Társulat nyári kiállításairól.)

G o r k a G é z a egyes dolgaiban sokkal tisztább és harmonikusabb, mint utolsó kiállításán volt. Logikusan elgondolt és szépen felépített vázáinak — amelyekhez éppen úgy hozzátartozik a szín, mint a forma — mégis ellentmondanak azok a darabjai, ahol nem tud vagy nem hajlandó elég egyszerű lenni. Gorka talán a legeredetibb, legegyénibb utakat járó iparművészünk. Nagy technikai felkészültsége és dekoráló ösztöne azonban néha olyan tékozló megoldásokba viszi, melyek gazdag ornamentikájukkal ellentmondanak a kor szemléletének.

Foto Seidner.

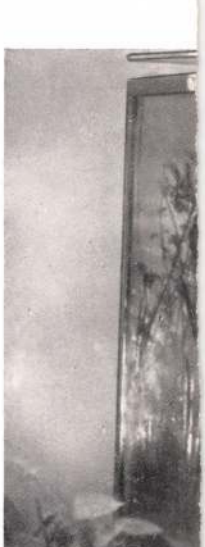

GYERMEKKOCSI, készült Prohászka János acél-, vas- és rézbútorgyárában. Foto Seidner. 99

és ki is nevetett egy kissé. Akkoriban a mi kerámiánk még sokkal szerényebb méretek között sarjadozott. Hol volt akkor még a „Baukeramik“ ! ? Gorka is valami olyat mondott nekem, hogy „ha rövid a karom — toldjam meg egy lépéssel . . . ?“ De nekivágott és megcsinálta első méteres korsóit. Ma is ott állanak Budapest bécsi idegenforgalmi irodájában. Egy osztrák művész lelkesedve mondotta nekem: „Remek turáni korsók!“ — Igaza volt. Megérezte, hogy a Gorka-kerámia magyar . . .

*

Gorka Géza joggal becsülheti önmagát, de nem önhitt ember. Mint sok igazi művész, szerény. Különös benne, hogy a gyakran csökönyösségig lendülő erős akarat és kitartás mellett mennyire készséges bárkitől is tanulni. Szereti az őszinte kritikát és figyelmesen hallgatja meg a kifogásokat. Ha valamikor „véletlenül sikerült neki minden“, úgy ma már sok véletlent tudatosan alkalmaz. Nálunk senki jobban nem ismeri a kerámia mesterségét, mint ő. De Gorka ennek a mesterségnek a művésze is. Szeretem nézni, amikor egy-egy újabb darabját mutatja. Úgy elgondolom : milyen boldog művész ez a Gorka Géza ! Zavartalanul és meggyőződéssel hisz az ő művészetében. Talán ez a titka éppen annak amit csinál. Őt nem „iskola nevelte“. A föld és a tűz nevelte őt, két olyan édes szülő, akik a kerámikust soha árván nem hagyják, s akik mindíg „adni tudnak“ . . .

*

Valamikor a magyarmintás cserépedényekkel kezdte a kerámiát. Aztán elvetette a díszt és csak a forma, és pedig a tűzzománcba olvasztott forma érdekelte. Így lett az első igazi „Gorka-kerámia“. Általában az, amit jó néhány éve a nagyközönség is így ismer már. A legutóbbi másfél év alatt Gorka iparművészeti kultúrája jelentősen megnemesedett. Edényformái leegyszerűsödtek, zománckultúrája meggazdagodott. Itt közölt első illusztrációnk — bár kitűnő felvétel — csak tökéletlenül képes visszaadni azt a hidegen is örökké továbbfizzását a tűrkizzománc bugyborékoló hevének, amely valóban „száz közül egy“! Vannak művei, amelyeken „fortyog a láva“, majd izzó jéggé fagy. Van ahol olyan plasztikus zománcjátékot varázsol elő, hogy — bár kézben tartom — alig hiszek neki ! Az egyik remek darabja valósággal bársonyos, de láttam egy „igénytelen“ kis vázát, amely egy „tökéletes kerámia“ iskolapéldája volt. Ebből értettem meg, amikor Gorka azt mondja : „Az agyag formálása és a zománc egymásután következő két folyamat ugyan, de az igazi kerámia a kettőből egyszerre születik mégis ! . . .“ Ez a föld és a tűz művészetének az igazi „magasiskolája“. Kell-e ezután megemlítenem azt, hogy a „Gorka-edények“ művészi magas nívójuk mellett „kifogástalan edények is“ . . . ? Egy — még őnála is „kivételesen remekül égett“ — darabját nézegetvén, úgy mellékesen jegyezte meg : „lehet bele vizet tölteni — nem szivárog, de ha kedved tartja, forralhatsz is benne — nem csak szép“ . . . !

Most egy új „Gorka-kerámia“ van megszületőben. Érdekes ember ez a Gorka. Valaki egyszer igen találóan úgy jellemezte, hogy mindent a legnehezebb oldaláról fog meg. Most is tovább akar jutni — és mit tesz ? Vissza megy oda, ahol húsz év előtt kezdte. Elővette titkon a régi habániakat. Aztán hónapokig dolgozott, kísérletezett az ő külön rejtekében, s most az amerikai világkiállításon hozta ki az új, s az eddiginél is magyarabb Gorka-kerámiát. Nagyszerű ez az eredmény ! „Gorka megint díszít“, mondják talán azok, akik az ő művészetének csak a felületét látják. Pedig Gorka most se „díszít“, vagy legalább is lényegében nem jobban, mint annak előtte. Az „applikált díszítés“ őt nem érdekli, sőt tagadja annak igazságát. Az edényforma a zománc és a dísz egy, s egyszerre kell annak létrejönni a művészetben. Most csupán az történik, hogy a zománcjátékának „rajzos parancsot“ ad. Remek ilyen tálakat, korsókat küldött ki most Amerikába, hasonlóak, mint mellékelt illusztrációink sorában az utolsók (a szarvasos mintájúak). Gorka ezt máris félútnak tekinti. „ . . . Hasonlót a nép fazekasai is tudnak„ — mondja túlzott szerénységgel, s elém tesz két kerek „halas tálat“ . . . „Erre vezet az igazi új út“, — s tagadhatatlan nagyszerű volt, s egy kis élmény a látvány ! A két halastál közül (lásd mellékelt illusztrációink között) az első „nem sikerült“, pedig be szép volt ! A második „túl olvadt“ a tűzben, és ez az igazi ! ! Hát ezt látni kell ! Ez nem szép — ez gyönyörű volt. Igaza van Gorkának, ezt már csak művész tudhatja, és ez a legújabb Gorka-kerámia van most megszületőben. Minden keménység feloldódik, minden tarkaság színessé magasztosul. Díszítő-rajz, zománc és edényforma eggyé olvad a tűzben, hogy izzóan éljen tovább akkor is, ha „már kihűlve“ egy-egy szalónasztal díszévé lesz. Milyen nagyszerű is ez, és mennyire kerámia ez . . . !

Ma ötféle agyagból készül egy „Gorka-kerámia“. A további részletek természetesen már műhelytitkok, de azt elárulta nekem Gorka, hogy „csak három évig rothasztja az agyagot“, pedig tíz is kellene ! Sajnos, ki győzi ezt manapság . . . „De mindíg jobb lesz“ — mondja utóbb, szinte mentegetőzve.

Meg tudom érteni, ha Gorka Géza egy kicsit lenézi az „úgynevezett szintén kerámikusokat“ . . . No, nem túlságosan, csak annyira, hogy „manikűrös körömmel nem lehet kerámiát csinálni“. Mindíg elismeri a művészi értéket. Van egy kollégája, akiért rajong. „Kár, hogy olyan nagy művész — mondotta — annyira művész, hogy nem is lehet tökéletes kerámikus . . .“ De elismeri a tehetséget, s azt a művészetet, amely „belülről tör elő“. — A mai úgynevezett népies kerámiát nem szereti. Az nem „belülről jön“. Az egyszerű nép művészkedésének felsőbb sugalmazása, vagy éppen kioktatása hamis utakat teremt és rajta hazug eredményeket hoz. A kerámia nem eszköz, hanem cél és hivatás. Fanatikusan hinni kell benne és azért csinálni. Az „úgynevezett kerámikusok“ nem azért csinálják, mert igaznak látják, hanem azért „látják igaznak“, mert csinálni akarják . . . Ezek nem is jutnak el soha oda, ahol Gorka Géza már régen „otthon van“.

*

Komoly magyar érték Gorka Géza és komoly magyar iparművészet a „Gorka-kerámia“. Nehéz volt az útja, mert soha nem azt csinálta, amit „a közönség akart“. Volt idő, amikor sokat koplalt ezért, de aztán megjött az idő, amikor a közönség már a „Gorka-kerámiát“ akarta . . . És ez nagyszerű !

IFJ. RICHTER ALADÁR

EGY MAGYAR KERAMIKUSRÓL...

Amikor más még javában éli az iskolaévek boldog fiatalságát, Gorka Géza már az ő keramikus életküzdelmét folytatta. Azóta már régen családos ember. Sőt két családja is van, mert a verőcei családi ház mellett ott van még az ő „szépfazekas" telepe 15—20 alkalmazottjával. Bizony — az ő feje is deresedik, de töretlenül fiatal, életerős és lelkesedni tudó művész. Olyan, aki közel negyedszázados gyakorlata után még ma is gyermekké lesz örömében, ha egy új jó formája születik meg a forgó korongon, s aki ma is tűzbe jön, ha egy-egy újabb zománcbravúrja jön ki a tűzből... Mert Gorka Géza keramikus! Se több, se kevesebb. Rossz kerámikus talán nincs is, mert az egyszerűen nem is kerámikus. Aki azonban olyan kerámikus, mint ő, az ugyancsak valaki!

*

Az elmult ősszel megrendezett Első Magyar Országos Iparművészeti Tárlaton Gorka Géza nyerte el a Magyar Iparművészek Országos Egyesületének iparművészeti aranyérmét. Amikor ezt megtudta, meglepődött és zavarba jött. Olyanná lett, mint egy gyermek, aki elkövetett valamit, de nem tudja, hogy jó-e vagy rossz, amit művelt. Aztán — pontosan láttam — valahogy nedvesebben csillogott a szeme és azt mondta nekem: „A legnagyobb dolog a szaktársak elismerése. Én ezt „utólag" ki akarom érdemelni..." Ilyen ember ez a Gorka Géza.

*

Mint kisgyermek, nagyon szeretett golyózni a nagytapolcsányi „kortársakkal". Szegény gyermek volt — s bizony neki nem tellett szép márvány-, vagy üveggolyókra. De a Géza gyerek sehogyan sem tudott beletörődni az élet mostohaságába. Agyagból gyúrt golyókat magának — és a kályhán akarta azokat keményre égetni. Ekkor tanulta meg azt, hogy a megformált agyagot égetés előtt ki kell szárítani, mert különben „robban". „... Sok nyaklevest kaptam apámtól akkoriban a golyóégetések miatt... — mesélte egyszer nevetve nekem — ... s talán akkor pofozta belém a kerámiát, vagy talán nem tudta kiverni belőlem..." Mindegy. Se így, se úgy, nem ártottak meg ezek az atyai tettlegességek a serdülő Gorkának, és hozzászoktatták már jó eleve, hogy az életben gyakran csak nehezen és sok kudarc árán lehet elérni valamit. A kerámia terén minden bizonnyal csak így!

*

Nem rajongott soha az elméletekért. Alig végezte el a középiskolákat, volt bátorsága matura után — a „család szégyenére" — elmenni fazekas inasnak az öreg Badár Balázshoz. Hej, régi szép idők... Kerámikushoz talán nem is lehet méltóbb, s szebb. Vissza kell menni egy kicsit újjászületni a primitív életbe, új emberré — kerámikussá lenni. Azt pedig igazába csak olyan ritka egy fazekasnál lehetett, mint aminő az öreg Badár bácsi volt. Nem szavakkal magyarázott, de úgy húzta fel azt a bögreformát a korongon, hogy megértette a „mesterséget" az, akinek volt lelke hozzá. A fiatal Gorkának pedig volt. Azért „Gorka" ma, mert akkor ott lett kerámikus...

Amint megtanulta az igazi fazekasságot, — kevés volt az neki. Máris több, különb akart lenni, mint az öreg Badár mester. És ekkor jöttek a fiatal Gorka kerámikus küszködő évei. De keserves, — s szép volt mégis! Kudarc, balsiker, sok rossz forma és díszítés, csapnivaló mázak... Vagy talán csak ő látta annak? Amíg csinálta hitt benne, amint készen volt, nem szerette. Mindíg mást, mindíg többet akart, s nem tágított. A magyar földtől, s annak magyar munkásától tanulta meg a néma kitartást és rendületlenül tudott akarni. A siker nem maradhatott el!...

Aztán kezdtek gyűlni a kitüntetések, sőt erkölcsi siker volt is már bőven, — de az anyagi csak nem mutatkozott. Közbe nős emberré is lett már, — amikor egy újabb kísérlete közben egyik hozzátartozója megjegyezte: „... jó lenne olyasmit is csinálni már, amit a közönség akar..." Gorka zavartalanul folytatta munkáját és azt válaszolta: „A közönség majd akarni fogja azt, amit én csinálok!" Ma külföldön is sokan ismerik és keresik a „Gorka kerámiát"...

*

Lehet, hogy a habánok hozták át mihozzánk a népfazekasságot — elmélkedik egyszer Gorka meghitt baráti borozgatás közben... „Pedig a legmagyarabb mesterség a kerámia..." — jegyzi meg úgy mellékesen. Tűzimádónak kell lenni hozzá, úgymint a mi szittya őseink és tüzes hév kell hozzá, hogy kristály legyen az a zománc. Hej — bele lehet ebbe részegedni!... Az ő mámora az agyag és a zománc. Százhatvan receptje, saját kidolgozott kísérleti eredménye van ma, s egyetlen egyszer sem bont kemencét — amit a világért sem engedne át másnak — hogy a tűz szülte véletlenek újból és újból ne tanítanák meg valami újabb „viccre". Ezek a véletlenek gazdagítják az ő nagyszerű zománckultúráját. Boldogult Györgyi Kálmán egy miniszternek sok évvel ezelőtt úgy mutatta be Gorkát: „... Ez az a művész, akinek minden véletlenül sikerül."

*

... Isten is agyagból gyúrta ki az első embert, s talán azért lett az ember „örök relytély", mert az agyag maga is az. Sok-sok év szakadatlan munkája után — ma is, ha új munkába fog — újat tud alkotni Gorka az agyagból, s a zománcból. Nála a kettő szervesen egy. Ő nem mázolt cserepet csinál, hanem zománcba égeti agyagformáját. Ha díszít is, a díszítés és zománc nála egy. Istentelen ember nem lehet kerámikus. Hit kell hozzá és fanatizmus. Szent pogányság és keresztényi áhítat — szokta mondani —, s itt minálunk még igaz magyar érzés hozzá. Gorka soha nem akar „magyarosat" csinálni. Ő a „Gorka-kerámiának" fanatikusa. Azt tartja, hogy az ő kerámiája azért magyar, mert azt Gorka Géza csinálta. És ő ebből nem enged. Jó néhány év előtt megbízást szereztem neki méteres díszkorsók készítésére. Meglepődött

MAGYAR IPARMUVESZET
1939

Morris? Nem vagyunk olyan mammútok, hogy őket idézzük. De Gropius, de Bruno Paul, de Corbusier...

Az, amit az olcsóság technikája, a kislakások és munkástelepítések szociálesztétikája, a jövő városias életformáinak standardizálása követel meg a példamutató iparművésztől, — az itt mind hiányzik. Egypár nikkelezett csőbútor, pár jó összetolható teásasztal még nem csinál nyarat. Végeredményben az a berendezőművészet, mely Koch könyvéből melegen, parfőmösen, halk színmámort sejtetve, kívánatosan tárul fel előttünk, elsősorban egy erősen filisztrőz érzületű, nagyon tehetős társadalmi réteg panorámájának van szánva.

Alig öt-hat éve, hogy az új építészet Német- és Franciaországban heves rohamot indított az «iparművészkedő lakásesztétika» ellen. Brutális programmszerűség volt s jórészt igaztalan ez a támadás. De azt lehetett hinni, hogy ami benne tanulságos és igaz, azt megszívlelik a lakások belső építészei. A nagy káprázatokat, a sok drága luxusfát, a hangulati elemek keresését, a teatrális beállításokat, az alkóv-esztétikát és sok minden idült s inflációs széplelkűséget rég a pokolba kívántuk. Aminek jönni kellett volna: a nagy simaság, az alkatrészekből összerakható bútor, a kombinált szobaberendezés, a lassan növekvő, minimális költségű lakás, az amit egyszóval racionalizált életokosságnak nevezünk.

Ehelyett igen díszesen steppelt fogorvosi székeket, bocibőrös fémbútorokat és kígyóbőrrel bevont fehérneműs szekrényeket kapunk unos-untalan. Ez a «neuzeitliche Raumkunst?» Nem, ez csak folytatása annak, amit tizennégy évvel ezelőtt még «előkelő polgári lakás»-nak («Das vornehm-bürgerliche Heim») neveztek és gyűjtöttek albumba.

Nádai Pál.

GORKA GÉZA kerámiái a magyar agyagiparművészetben egészen sajátos ízt, különálló és semmi-senki máshoz nem hasonlító egyéniséget jelentenek. Gorka művészi származása is olyan utakat szabott számára, melyeken a keményebb emberanyag egyénien, tisztán szokott kialakulni. A lágyak, határozatlanok elmaradnak. Gorka Géza érettségi után azonnal nekivágott ennek a nehezebb útnak. Éveken át dolgozott és tanult agyagipari üzemekben, műhelyekben. Mezőtúri évei s az alföldi fazekasság vált azzá a bőven termő őstalajjá, melybe Gorka műhelyi ismeretekkel alaposan megerősített egyénisége gyökeredzett. Túljutott azon, hogy a népies díszítőművészet elemeit variálgassa. Túljutott azon a mütyürkésző népművészet-utánzáson, mely teljesen jogosult volt abban a korban, mikor a népművészetet felfedezték. Természetes volt akkoriban, hogy felületi szenzációit népszerűsítették az iparművészek, akik kutatták kincseit. Gorka igen helyesen megérezte, hogy az ő generációjának mélyebbre kell néznie, meg kell látnia a népi ornamentika mögött a népművészetet. Meg kell keresnie azt a formaalakító, konstruáló értelmet, mellyel a nép művésze alkotásainak formát, szerkezetet, felépítést ad. Erre a továbbmenésre kényszerítette Gorkát az ő alapos, európai színvonalú technikai felkészültsége is.

Magyar Iparművészet
1931. 27. 1.

Eredményeit, melyeket a népművészet tanulmányozásából szűrt le egyéniségén át, igen érdekes és külön módokon egyezteti a legfrissebb nyugati látással. Nem halmoz díszítést. Egyszerű, sima formákkal, nyugodt, mégis inkább lágy körvonalakkal dolgozik. A hangsúlyt inkább a színbeliségre fekteti. Ebben aztán páratlanul virtuóz. Senki sem kísérletezik, keres, senki sem vesződik próbákkal olyan széles alapon a mi iparművészeink közül, mint Gorka. És nem is hoz egyik iparművészünk sem olyan rengeteg finom változatosságú színes mázat, mint ő. Ez a színesség művészi egyéniségének legkifejezettebb és legkifejezőbb vonása. Derűs, csillogó és szenvedélyes. És ebben ismét egészen egyéni a helyzete a magyar kerámiában.

Kétségtelen, hogy Gorka művészete is átment azon az egyszerűsödésen, mely — különösen a mai korban — minden igazi művész fejlődésének útja. Talán még nem is jutott el a végire. Bizonyos, hogy a nehezebb utat választotta. Azt az utat, mely nem az iskola retortáin át s nem a grand art könnyed kerülőjén szűri le az értékeket. Érdekesebb és izgalmasabb út, amelyik a műhelyek bozótján át vezet és biztosan nem véletlen, hogy ezt választotta. Úgy kell lennie: egyénisége számára ez a megfelelőbb. Sz. B.

HAMISITÓK, VIGYÁZAT! Amerikában tudvalevőleg nemrég új behozatali vámtételeket állapítottak meg. Ezek közül az európai régiségkereskedelmet legközvetlenebbül érdekelték a műtárgyakra kivetendő vámok. Ismeretes dolog ugyanis, hogy az európai műkereskedelem bevételeinek legjelentősebb tétele a gazdag amerikaiak vásárlásaiból adódik. Mikor tehát az új vámtárgyalások elkezdődtek, a nagy európai s amerikai cégek mindent elkövettek, hogy mint eddig, azután is vámmentes legyen a régiségek behozatala. Ezzel szemben a pénzügyi hatóságok mintegy 25 százalékos vámtételekre gondoltak. Végül is győzött a nagy amerikai gyüjtők óhaja és kimondták, hogy a valódi régiségeket nem vámolják el. Nehogy azonban a stílusbútorok és a nagy számban importált hamis régiségek is élvezhessék a vámvédelmet, kimondták a következő határozatot. Jövőben csakis kétségtelenül hiteles régiségeket lehet vámmentesen bevinni az Unió államaiba. Amely bútor vagy más régiség nem bebizonyíthatóan antik, értékének 25%-ával terhelendő meg a vámnál.

ALFRED KUBINNAK 300 litografiából, rajzból és vízfestményből álló gyüjteményét mutatta be a münchení Neumann és Franke. A harmincéves jubileum retrospektív anyagából is kitűnik, hogy Kubin művészete sajátos és egyedülálló a német grafikában. Abban az időben tűnt fel, mikor a grafika még mesélő és filozófiát propagáló művészet volt. Gazdag készsége, egyéni látása biztosították számára az elismerést. Fejlődése során az irodalmiság mindinkább háttérbe szorult s a kifejezés eszközei finomodtak. Mégis az eredeti, a kubini jelleg változatlan maradt. Művészete ma is épp olyan zárt és egyéni, mint egykor — tele különös fantáziával, egyéni vízlókkal, filozófiával és melancholiával. (*)

Gorka Géza

Magyar Iparművészet 1926

176. l.

KERAMOS címmel a dunamenti Nógrádverőcén 4—5 évvel ezelőtt szerény agyagipari műhely létesült. Kezdetben jórészben köcsögök, fazekak, lábosok készültek a kezdetleges műhelyben s csak mellékesen próbálkozott Gorka Géza, a kis ipartelep alapítója, művészi edényfélék készítésével. Időközben az arány a közönséges használati edények és az iparművészet körébe tartozó dísztárgyak közt mindinkább megváltozott. A ma már modern gépekkel és segédeszközökkel és nagyszámú képzett munkásszemélyzettel rendelkező gyár újabban úgyszólván kizáróan művészi és technikai szempontból egyaránt igen sikerült díszedények készítésére rendezkedett be, melyek mindenütt, ahol eddig szerepeltek, általános és méltán megérdemelt tetszést arattak. A részben régi magyar népies edények szellemében készült, részben pedig a jelenkori művészeti törekvések formanyelvét feltüntető edényeket tüzes fényű máz borítja és az eltérő színű mázaknak az égetés

180, 181. l.

Képekkel.

közben egymással való elegyedése révén származó művészi folthatások sokszor egyedüli díszei a mindig választékos ízlésű edényformáknak. Ott pedig, ahol festett, vésett vagy karcolt díszítményeket alkalmaznak, felénk cseng a sajátos magyar ritmus és érvényesül a jó példák beható tanulmányozásából leszűrődő fegyelmezett művészi érzék. Örülünk, hogy az érdemes gyár a kedvezőtlen közgazdasági viszonyaink ellenére is megtudott erősödni, úgy hogy vezetői és artisztikus készítményeiknek sok barátja bizalommal nézhetnek a jövő elé. A Keramos-gyár készítményei az O. M. Iparművészeti Társulat kiállításán állandóan láthatók és meg is vásárolhatók. Melegen ajánljuk őket a nemes ízlésű és a magyar kezek munkáját szerető közönség figyelmébe.

az utána következő nemzedékeknek szépség-értékben nyújtani képes. A Batthyány-örökmécs értékelése az etikai és a nevelő mozzanatain kívül városesztétikailag is mindig becses lesz. Szólni, hatni, megfogni, legendás halált hirdetni képes. A nagyotakarás szobrai között ez a szobor, vagy emlékjel nem akar többet, mint a gyász egy érzelemfoszlányát meglebbenteni. Összhangban a házakkal, melyek közt áll és az utcákkal, melyek szemhatárát lezárja. Legfőképpen pedig az emberekkel, akik e furcsa nagyvárosban nem riadoznak és nem szavalnak, csak megilletődnek egy percre — és tovább sietnek.

IRTA

okszor megállapított városesztétikai igazság, hogy Budapest a nagyszerű terek, a gyönyörű természeti elrendezés és a rossz szobrok városa. A városfejlődés

Gorka Géza

GORKA GÉZA nemrégen még a nógrádverőcei Keramos-gyár műszaki igazgatója volt. Ennek a vállalatnak megszűnése előtt attól kivált és maga alapított műhelyt ugyanesak Nógrádverőcén. Itt egymaga készíti és égeti igen művészies hatású modern cserepeit, a túlzó, szélsőséges irány elkerülésével s örömmel állapítjuk meg, hogy formaadása, technikája egyre tökéletesedik. Máris sok kedvelője van az újfajta Gorka-cserépnek és hisszük, hogy ha majd a külföld is megismeri ezeket a tetszetős és nagykeménységű jó kerámiai munkákat, ott is számíthatnak kelendőségre.

Magyar Iparművészet

1929. 5-8. l.

ÁTRENDEZTÉK AZ ESZTERGOMI MÚZEUMOT

Az esztergomi prímási múzeumot a nyár folyamán teljesen átrendezték. A múzeumi tisztviselők kongresszusának tagjai már ebben az átrendezett formában látták a rendkívül gazdag s főleg képanyagában elsőrendű múzeumot. Az átrendezés munkájáról s a meghatározásokról mindnyájan nagy elismeréssel nyilatkoztak. Különös csodálattal nézték Mátyás kálváriáját, amelynek felső részét Csányival együtt ők is francia eredetűnek tartják. Az eddiginél sokkalta áttekinthetőbb múzeumot naponta felkeresik a fővárosi és idegen kirándulók. Itt említjük meg, hogy az átrendezést nyomon fogja követni (egy később megjelenendő ismertető katalogust megelőzve) egy kis népszerű vezető-könyvecske. Ennek is, mint az iparművészeti anyag átrendezésének munkálatait Csányi Károly végzi Lepold Antal dr. közreműködésével.

TÁRLATOK ÉS EMLÉKKIÁLLITÁSOK

A Műcsarnok is elkészült már a most következő művészi szezon programjával. A különféle művészeti egyesületek s kiállítóhelyek közt a Műcsarnok elsősorban a művészet iránt érdeklődő nagyközönség igényeit s a művészek egyetemének gazdasági és művészi érvényesülését igyekszik kielégíteni. Ezért eddigi programjához híven ezidén is megrendezi két nagy tárlatát: a télit (dec. 16-tól febr. 17-ig) és a tavaszit (márc. 10-től április végéig). A téli tárlat alkalmával *Glatter* Gyula-emlékkiállítást is rendeznek a tragikus végű festőművész hagyatékából s ugyancsak e tárlat keretében kerül bemutatásra *Mendlik* Oszkár képeinek külön kollekciója. Az őszi szezonban (okt. 14-től nov. 18-ig) nagyobb csoportkiállítás lesz 10 művész gyüjteményes anyagának bemutatására. A szezon legérdekesebb eseménye a Műcsarnokban jövő év tavaszán megnyíló *olasz reprezentatív* kiállítás lesz, melynek előmunkálatai már serényen folynak. Ez a kiállítás május 3-án nyílik meg és két hónapig fog tartani.

A SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM GYARAPODÁSA

Néhai báró Podmaniczky Géza hagyatékából nagyon becses Mányoky-festmények birtokába jutott a Szépművészeti múzeum. Két portré ez, amelyek Mányoky Ádámnak itthoni tartózkodása idejéből, 1724 tájáról valók. Az eddig a kiskartali kastélyban őrzött Mányoky-képek ezentul a Szépművészeti Múzeum kicsiny, de nagyon becses Mányoky-gyüjteményét fogják gyarapítani.

A BORSODI ÁSATÁSOK

Tudvalevő, hogy az utolsó években igen sok őskori és népvándorláskori lelet került elő Borsodmegyében, főleg a Mátra vidékén és a Bükk barlangjaiban. E leletek egy jelentős része azonban teljesen elkerülte a hatóságok figyelmét. A Borsod-Miskolci múzeum pedig rendesen elesett a rá nézve fontos leletek birtoklásától. Ez indította a borsodi alispánt arra, hogy erélyes leiratban figyelmeztesse a közigazgatási tisztviselőket, tiltsák meg a magánszemélyek ásatásait s figyelmeztessék a falvak lakóit a múzeum kizárólagos ásatási jogára.

A KORONÁZÁSI PALÁST

Az utóbbi időben többször felmerült az a kérdés, hogy melyik koronázási palást az eredeti. Az-e, melyet Budán őriznek a koronázás egyéb jelvényei közt, vagy az-e, amelyet Pannonhalmán őriznek s amely voltaképpen miseruha. A múzeumigazgatók számára feltárt koronázási kincsek kapcsán a pannonhalmi miseköpenyt is felhozatták s bemutatták a kongresszus résztvevőinek. Többen hozzászóltak a vitás kérdéshez s végre is az a nézet alakult ki, hogy az a vélemény helyes, melyet Csányi Károly képvisel (Mihály Ernővel szemben) s amely szerint a budai példány az eredeti, míg a pannonhalmi miseruha csak másolat.

EGY MODERN KERAMIKUS SIKEREI

Más alkalommal megemlékeztünk már róla, hogy a *Keramos* nógrádverőcei műhelyében milyen artisztikus porcellánok készülnek a modern keramia kedvelői számára. Most, mint velünk közlik, a gyár keramikusa, *Gorka* Géza önálló üzemre rendezkedett be. Az angol preraffaelita elvek szerint a legdurvább agyagőrlő munkától a modellálásig és égetésig mindent maga végez kisplasztikai munkáin. Ez a mesterség áhitatában fogant szeretet meg is látszik magyaros ízű, dekorativ darabjai mindegyikén. Gorkának nemcsak itthon van jelentős sikere munkáival. A kézműipari tárlat és a szombathelyi kiállítás kitüntetései után most újabb megtiszteltetés érte. Amerikai látogatók keresték fel a fiatal szobrászt és egész gyüjteményre való apróságot vittek magukkal műterméből. Egy magyar származásu clewelandi egyetemi tanár, Reményi József pedig megigérte, hogy külön propagandát indít odakünn iparművészeti tehetségeink ismertetésére. Gorka műveit legközelebb Stockholmban is kiállítják.

A MŰGYÜJTŐ MÚZEUMI SZÁMA

A Műgyüjtő mult kettős száma, melyet a múzeumi kongresszus tiszteletére három nyelven jelentettünk meg, mindenfelé tetszéssel találkozott. A kongresszus résztvevői épp úgy, mint olvasóközönségünk s barátaink, kellően méltányolták szándékainkat. A fővárosi és vidéki gyüjtemények rövid történetével s jellemzésével egy hiányzó kis útmutató-könyvecskét kivántunk az olvasók kezébe adni. Olyan könyvet, mely a múzeumlátogatót mintegy előkészíti a várható művészeti élvezetre s egyúttal rövid, áttekinthető mivoltával könnyedén oktat. Természetes, hogy az ily munka sem tökéletességre, sem befejezettségre nem tart igényt. Különösen vonatkozik ez a magángyüjtemények anyagára. Gyüjtőink oly nagy számmal vannak, hogy a dolog természete szerint ily szűkreszabott keretben mindnyájan még névleg felsorolva sem kaphattak helyet. Ám A Műgyüjtő módot fog keresni arra, hogy *sorra ismertesse az eddig még szóvá nem tett magángyüjteményeket*, feltéve, hogy azok közérdekű s magas színvonalú anyagot tartalmaznak. Meg fogjuk ezt tenni szóbeli és képes ismertetőcikkekben, csak éppen az olvasók türelmét és a gyüjtők érdeklődő közreműködését kérjük e munkánkhoz. Itt említjük meg, hogy a szóbanforgó kettős számból különlenyomatok is készültek s ez, a budapesti és vidéki gyüjteményeinket összefoglalóan tárgyaló publikáció 2 pengőért szerezhető meg lapunk kiadóhivatala útján.

MEGALAKULT AZ IDEGENFORGALMI TANÁCS

A székesfőváros törvényhatósága után most a kereskedelmi miniszter által létesített idegenforgalmi tanács is megalakult. Ennek is az a rendeltetése, hogy az idegenforgalmat érdeklő kérdésekben javaslatokat tegyen. Néhány nappal az egyes nemzetek kiküldötteinek budapesti idegenforgalmi kongresszusa után nagyon élesen domborodik ki ennek a tanácsnak lehetetlen összetétele. Feltünő, hogy bár igen kitünő és egyébként érdemes személyiségekből állították össze a szóbanforgó tanácsot, abból éppen a szállodások, a kereskedők s a múzeumok képviselete, tehát az idegenforgalom három eminens faktora hiányzik. A kongresszus tele volt olyan kivánságokkal, melyek a praktikus reklámozásra vonatkoznak. Egy amerikai delegátus elmondta, hogy odakünn való közvetlen propagandájának mit köszönhet Hollandia idegenforgalma. S ugyanakkor minálunk testnevelők, orvosok és egyéb, a kereskedelemtől merőben idegen szellemi autoritásokkal akarják megoldani egyik legsürgősebben megvalósitandó gazdasági kérdésünket, az idegenforgalom problémáját.

A Műgyüjtő. 1928. 10 sz.

Eredményeit, melyeket a népművészet tanulmányozásából szűrt le egyéniségén át, igen érdekes és külön módokon egyezteti a legfrissebb nyugati látással. Nem halmoz díszítést. Egyszerű, síma formákkal, nyugodt, mégis inkább lágy körvonalakkal dolgozik. A hangsúlyt inkább a színbeliségre fekteti. Ebben aztán páratlanul virtuóz. Senki sem kísérletezik, keres, senki sem vesződik próbákkal olyan széles alapon a mi iparművészeink közül, mint Gorka. És nem is hoz egyik iparművészünk sem olyan rengeteg finom változatosságú színes mázat, mint ő. Ez a színesség művészi egyéniségének legkifejezettebb és legkifejezőbb vonása. Derűs, csillogó és szenvedélyes. És ebben ismét egészen egyéni a helyzete a magyar kerámiában.

Kétségtelen, hogy Gorka művészete is átment azon az egyszerűsödésen, mely — különösen a mai korban — minden igazi művész fejlődésének útja. Talán még nem is jutott el a végire. Bizonyos, hogy a nehezebb utat választotta. Azt az utat, mely nem az iskola retortáin át s nem a grand art könnyed kerülőjén szűri le az értékeket. Érdekesebb és izgalmasabb út, amelyik a műhelyek bozótján át vezet és biztosan nem véletlen, hogy ezt választotta. Úgy kell lennie: egyénisége számára ez a megfelelőbb. Sz. B.

HAMISITÓK, VIGYÁZAT! Amerikában tudvalevőleg nemrég új behozatali vámtételeket állapítottak meg. Ezek közül az európai régiségkereskedelmet legközvetlenebbül érdekelték a műtárgyakra kivetendő vámok. Ismeretes dolog ugyanis, hogy az európai műkereskedelem bevételeinek legjelentősebb tétele a gazdag amerikaiak vásárlásaiból adódik. Mikor tehát az új vámtárgyalások elkezdődtek, a nagy európai s amerikai cégek mindent elkövettek, hogy mint eddig, azután is vámmentes legyen a régiségek behozatala. Ezzel szemben a pénzügyi hatóságok mintegy 25 százalékos vámtételekre gondoltak. Végül is győzött a nagy amerikai gyüjtők óhaja és kimondták, hogy a valódi régiségeket nem vámolják el. Nehogy azonban a stílusbútorok és a nagy számban importált hamis régiségek is élvezhessék a vámvédelmet, kimondták a következő határozatot. Jövőben csakis kétségtelenül hiteles régiségeket lehet vámmentesen bevinni az Unió államaiba. Amely bútor vagy más régiség nem bebizonyíthatóan antik, értékének 25%-ával terhelendő meg a vámnál.

ALFRED KUBINNAK 300 litografiából, rajzból és vízfestményből álló gyüjteményét mutatta be a müncheni Neumann és Franke. A harmincéves jubileum retrospektív anyagából is kitűnik, hogy Kubin művészete sajátos és egyedülálló a német grafikában. Abban az időben tűnt fel, mikor a grafika még mesélő és filozófiát propagáló művészet volt. Gazdag készsége, egyéni látása biztosították számára az elismerést. Fejlődése során az irodalmiság mindinkább háttérbe szorult s a kifejezés eszközei finomodtak. Mégis az eredeti, a kubini jelleg változatlan maradt. Művészete ma is épp olyan zárt és egyéni, mint egykor — tele különös fantáziával, egyéni víziókkal, filozófiával és melancholiával. (*)

Morris? Nem vagyunk olyan mammútok, hogy őket idézzük. De Gropius, de Bruno Paul, de Corbusier . . .

Az, amit az olcsóság technikája, a kislakások és munkástelepítések szociálesztétikája, a jövő városias életformáinak standardizálása követel meg a példamutató iparművésztől, — az itt mind hiányzik. Egypár nikkelezett esőbútor, pár jó összetolható teásasztal még nem csinál nyaratt. Végeredményben az a berendezőművészet, mely Koch könyvéből melegen, parfőmösen, halk színmámort sejtetve, kívánatosan tárul fel előttünk, elsősorban egy erősen filisztrőz érzületű, nagyon tehetős társadalmi réteg panorámájának van szánva.

Alig öt-hat éve, hogy az új építészet Német- és Franciaországban heves rohamot indított az «iparművészkedő lakásesztétika» ellen. Brutális programmszerűség volt s jórészt igaztalan ez a támadás. De azt lehetett hinni, hogy ami benne tanulságos és igaz, azt megszívlelik a lakások belső építészei. A nagy káprázatokat, a sok drága luxusfát, a hangulati elemek keresését, a teatrális beállításokat, az alkóv-esztétikát és sok minden idült s inflációs széplelkűséget rég a pokolba kívántuk. Aminek jönni kellett volna: a nagy simaság, az alkatrészekből összerakható bútor, a kombinált szobaberendezés, a lassan növekvő, minimális költségű lakás, az amit egyszóval racionalizált életokosságnak nevezünk.

Ehelyett igen díszesen steppelt fogorvosi székeket, bocibőrös fémbútorokat és kígyóbőrrel bevont fehérneműs szekrényeket kapunk unos-untalan. Ez a «neuzeitliche Raumkunst?» Nem, ez csak folytatása annak, amit tizennégy évvel ezelőtt még «előkelő polgári lakás»-nak («Das vornehm-bürgerliche Heim») neveztek és gyűjtöttek albumba.

Nádai Pál.

GORKA GÉZA kerámiái a magyar agyagiparművészetben egészen sajátos ízt, különálló és semmi-senki máshoz nem hasonlító egyéniséget jelentenek. Gorka művészi származása is olyan utakat szabott számára, melyeken a keményebb emberanyag egyénien, tisztán szokott kialakulni. A lágyak, határozatlanok elmaradnak. Gorka Géza érettségi után azonnal nekivágott ennek a nehezebb útnak. Éveken át dolgozott és tanult agyagipari üzemekben, műhelyekben. Mezőtúri évei s az alföldi fazekasság vált azzá a bőven termő őstalajjá, melybe Gorka műhelyi ismeretekkel alaposan megerősített egyénisége gyökeredzett. Túljutott azon, hogy a népies díszítőművészet elemeit variálgassa. Túljutott azon a mütyürkésző népművészet-utánzáson, mely teljesen jogosult volt abban a korban, mikor a népművészetet felfedezték. Természetes volt akkoriban, hogy felületi szenzációit népszerűsítették az iparművészek, akik kutatták kineseit. Gorka igen helyesen megérezte, hogy az ő generációjának mélyebbre kell néznie, meg kell látnia a népi ornamentika mögött a népművészetet. Meg kell keresnie azt a formaalakító, konstruáló értelmet, mellyel a nép művésze alkotásainak formát, szerkezetet, felépítést ad. Erre a továbbmenésre kényszerítette Gorkát az ő alapos, európai színvonalú technikai felkészültsége is.

Magyar Iparművészet
1931. 27. 28. l.

M.D.K.

Gorka Géza, és Lívia

Kerámiáusok

valamint Kovács Marcit és Gádor Istvánn műveiből nagyszerű iparművészeti kiállítást rendeztek Innsbruckban az Ostrár-Magyar Művelődési Társaság.

Művelt Nép, 1954. Sept. 5.

„Meg kell tanulni a forma anyanyelvét"

Látogatás a Brüsszelben nagydíjat nyert Gorka Gézánál

Nagydíjat kapott most Brüsszelben egy Nógrádverőcén készült, nagy, kétméteres, ovális tál. Az őszi lombok lázát, csörgő dió barna báját égette rá üveggel, sokfajta fémmel ezerfokos tűzben mestere, Gorka Géza. Hol tanulta ezt a varázslatot?

Teraszon beszélgettünk, a sarokban levert dióhalom, a falakon régi korsók, tányérok. A falakra mutat: „Tőlük".

ÚGY KEZDTE mesterségét negyven esztendeje, hogy gyűjtőútra indult az országba; öreg fazekasoknál kvártélyt vett, jegyzett, mint egy népdalkutató, tanult. Ez Badar Balázs munkája, Mezőtúr. Fehér korsó, kék levelek. Ez Szekszárd: homoksárga-vörös. Steig János, Hódmezővásárhely, Tiszafüred, Marosvásárhely... „Úgy kezdődik a mesterség, hogy először az anyanyelvet kell megtanulni. A forma, a szín magyar nyelvén beszélni."

MINT EGY MÚZEUM, olyan az egyik szoba. Első munkáitól a legújabbakig. A műtörténész magyarázza: nézze, minden tíz évben erős visszatérés a népi művészethez. Erőgyűjtés. A modern formák, színek innét táplálkoznak. Hipermodern, furcsa nyakú váza. Figyeljük csak: mint az ősi kecsketömlő vonala.

Egyik ismert, úttörő munkáját mutatja, történetét meséli. Zöld a tálka, mély, mint egy sajka — zöld levélből sajka — és felvágódó, előretörő orráról szarvasféle fej fordul vissza. Első tárlatán mutatta be és az akkori hivatalos tekintély, Szentgyörgyi professzor, az Akadémia tanára gúnyos cikkben támadta meg. Ez volt a cikk címe: „A háromlábú zöld szamár". Gorka válaszolt a professzornk: „Ha szamarat akartam volna csinálni, akkor a professzor úrhoz iratkoztam volna be." Nem tiszteletlenségből válaszolta ezt: a festészet és a plasztika feladata más. Ez kerámia. Anyagszerűen lát a nép, az ősi fazekasság is ezt bizonyítja: az edény a kiindulás, az a fontos, s úgy díszíti, olvasztja magába a természet képeit, állat-, növényvilágát. Picasso kerámiáival is vitázott. Azt írja róluk: festői élmények. Nem vászonra, hanem mint a görögök, körplasztikára fest. A görög vázákat fazekasok korongolták, s aztán rajzolta rá a grafikus munkáját.

DIVATOS MOST — meséli —, hogy festők, szobrászok kirándulgatnak a kerámia területére. Pedig az külön művészeti terület. Legutóbb egyik ismert fiatal szobrászunk rendezett kerámia-munkáiból kiállítást. Egy fekete vázája elmosódott lovasokat ábrázolt. A kerámikus tudta, mi történt: a fekete földben sok a mangán, ez elégett és elnyelte a lovasokat ábrázoló festéket. De a szobrász feltalálta magát és az irodalmat hívta segítségül: az elégett mű alá odaírta: „Lovak az éjben". Ezen a tárlaton Gorka ezt írta az emlékkönyvbe: „A kerámia már plasztika, a plasztika még nem kerámia."

LEGÚJABB KÍSÉRLETE terve: megvalósítani a kerámia-freskót. Ezer évekre szóló freskót festeni, égetni a falfelületre. Domanovszky Endrével együtt akarja ezt megvalósítani: a festő és a kerámikus közös munkáját az építészet számára.

Kőbányai György

Kétfői Hírlap
1958. X. 13.

GORKA Géza

Népszabadság 1957. szeptember 7, szombat

Gorka Géza Munkácsy-díjas kerámikusművész kiállítása a Nemzeti Szalonban

A magyar kerámia már régóta kulturális követünk a világ sok részén, de főleg Nyugaton. A Munkácsy-díjas *Gorka Géza* kerámiáit nemcsak itthon méltányolják, de Dánia, Svédország, Belgium művészetkedvelői is ismerik és becsülik.

Két éve nem állított ki Gorka Géza, és a most megnyílt kiállítása csaknem negyven év műveiből a hatszáz legszebbet gyűjtötte össze. A vázák, a tálak, a figurák különböző korszakait mutatják, együtt egy nagy művész életútját tükrözik.

Igen érdekes nyomon követni, hogy az alkotó művészre mennyire hatott négy évtized különböző szakaszaiban a társadalom. Míg a huszas évek műveiben a dekoratív, mutatósabb elem dominál, addig a harmincas évek darabjai az Ady-kultusz forrongó, „modern", nyugatról fúvó szellemét követik. Ez a „modern" szellem egy ideig eltántorítja a népi művészet kifogyhatatlan forrásától, hogy azután annál sóvárabban térjen vissza hozzá. Ebben a korszakban alkotja talán a legszebbeket. Nógrádi parasztlányokkal dolgozik együtt és ez a messzi ősmotívumokra visszanyúló művészet a legmélyebb korszaka Gorkának. A kék színek álomszerűsége a kerámikus költő egyéni művészetével vonja be az ősi szépségeket.

Így jut el a művész a fejlődésben a máig. Itt a realizmust, amelyet nem keresett, hanem művészi ösztönnel megtalált, a „rücskös" kerámia jellemzi. Bevallása szerint itt már nincs dekoratív elem, ezekben a művekben a kerámia valósággal geológikus folyamatot akar kifejezni, a tűz és a föld találkozását. Ez a kerámia olyan, mintha Vulcanus lávából gyúrta volna. Visszaadja azt, hogy a kerámia maga a föld és a tűz találkozása.

A mai korszak műveiben a szín és a forma uralkodik. A színek harmóniája és a forma, amely követi a művész fantáziáját, újfajta kerámiaművészetet ad. A forma minden darabnál meglepetés; míg az első korszakban a mesterségbeli tudás uralkodott, addig itt a kiforrott művész fantáziája szárnyal. Vidámság és szenvedélyesség jellemzi ezeket az új kerámiadarabokat.

A népi dekoratív elemekből kiindult művész a dekorációt beleolvasztja a színbe és a formába. Ez a kerámia magasiskolája.

Nem hiába nevezik Gorkát a „vidám fazekasnak". Állatfiguráiból jókedv, humanista derű sugárzik.

A XVII. századbeli népi motívumoktól hosszú utat tett meg a mester és nehéz választani, melyik korszakában alkotta a legszebbet, de művészi maradandóság szemszögéből nézve az új alkotások a legértékesebbek.

Dr. Gyenes Rózsa

Népszabadság 1957. szeptember 8, vasárnap

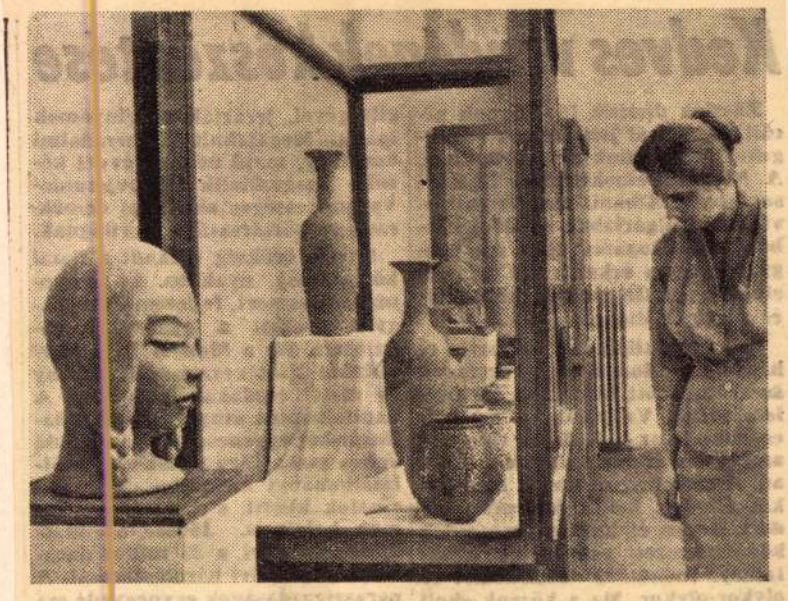

Szombat délben nyitották meg a Nemzeti Szalonban Gorka Géza kerámikusművész gyűjteményes kiállítását.

Gorka Géza

Országos kerámikai kiállítás

Az országos magyar iparművészeti társulat a kultuszminiszter, az iparügyi miniszter, valamint a székesfőváros támogatásával november 1-én nyitja meg az első országos magyar kerámikai kiállítást. *A magyar kerámika nemzetünknek egyik legősibb ipara, de egyben ősi művészete is.* A kultúra fejlődése „gyáripart" is teremtett a kerámikának, de a nemes kerámika még ebben a kapcsolatban sem vált gépiparrá. Egyéni utakon járó művészetét a fejlődés termelte ki. *A novemberi kiállítás bemutatja mindazt, amit a magyar tehetség és alkotó munka ezen a téren termelt.*

Külön érdekessége lesz a kiállításnak a világhírű nógrádverőcei kerámikus művésznek, *Gorka* Gézának negyedszázados jubiláris kiállítási gyűjteménye. *Porcellángyáraink* elsősorban magasfokú művészetüket mutatják be s a közönség meglepetéssel állapíthatja majd meg, hogy alkotóművészeink egész sora vonul fel szebbnél-szebb üalkotásokkal. *Népi kerámikánk* manapság legnagyobbrészt az úgynevezett háziipari tevékenység keretében virul. Éppen ezért *a magyar háziipari központ* csatlakozott a kiállítás szervező munkájához. Ebben a háziipari keretben a Felvidék és Erdély iparművészeti alkotásai is elhelyezést nyernek. A kiállításon jelentős, erkölcsi értékű kitüntetések kerülnek hivatalosan kiosztásra, így például az állami iparművészeti aranyérem, a kultuszminiszter elismerő oklevelei, a főváros művészeti aranyérme, az iparügyi miniszter arany-, ezüst- és bronzérmei, az iparművészeti társulat és az iparművészek országos egyesületének különféle érmei.

Az Ujság, 1942. okt. 11.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

. SZEPTEMBER 16., KEDD

KÖSZÖNTÉS

Egy modern magyar kerámiáról szóló könyv szerzője alkimistának nevezte Gorka Gézát, a mestert, aki most hetvenötödik születésnapján több, mint fél évszázad munkájára és kísérleteire tekinthet vissza. A népi kerámiától indult és a városi ember mindennapi kerámiájának megteremtéséig jutott el, máig megőrizve a paraszti fazekasság tömör egyszerűségét, amelyet a modern technika minden eszközével kiegészített.

Gorka Géza 1894-ben született Nagytapolcsányban, de már gyermekkorában Mezőtúrra került, egy messze földön ismert fazekasmesterhez: Badár Balázshoz. Hiába akarta később a család, hogy Gorka Géza festő legyen, otthagyta a műtermet és visszatért Badár Balázs műhelyébe. A Tanácsköztársaság alatt vörös katona volt, a bukás után emigráns — de az emigrációból „tanulmányút" lett: a kor neves német keramikusaitól sajátította el a modern kerámiai eljárásokat, mielőtt — 1922-ben — visszatért Magyarországra.

Badár Balázs műhelyében dolgozva ismerkedett meg a habán fazekasok örökségével: Magyarországra ők ültették át az itáliai reneszánsz kerámia örökségét, és a magukkal hozott emlékekből és az itteni hagyományokból ötvözték a fehér alapon finom zöld, sárga, kék színekkel pompázó habán edényeket. Gorka Géza eleinte az ő nyomukon haladt. Még a 40-es években is készített olyan kávéskészletet, amely a habán emlékek örökségét a mai követelményekhez alkalmazta. Egész életében modern és mégis hagyományhű kerámiát akart készíteni — ezért hozta létre 1923-ban a 70 munkással dolgozó nógrádverőcei manufakturát, a Keramos Rt-t. Mikor azonban úgy látta, hogy munkatársai felhígítják, gicscsessé teszik az üzem termékeit, kilépett és 1927-ben önálló műhelyt rendezett be Nógrádverőcén. Sajnos, ezt a műhelyt 1000 válogatott kerámiával együtt megsemmisítette a háború.

1943-ban újra megpróbálkozott műhelyszervezéssel, ez volt a rövid életű Palóc Háziipari Vállalat, de igazi lehetőségei csak akkor bontakoztak ki, amikor 1945 után Mattyasovszky Zsolnay Lászlóval a pécsi Zsolnay-gyárban kísérletezhetett.

Első nemzetközi sikereit 50 éve aratta Gorka Géza a velencei kiállításon. Azóta számtalan magyar és külföldi tárlaton szerepeltek művei, és az elismerés sohasem hiányzott: érdemes művész, Munkácsy- és Kossuth-díjas. Nevéhez fűződik a magyar kerámia megújulása, számtalan új technikai eljárás, a repesztett máz, a csomós felületformálás, a figurális plasztika és a praktikus célokra szolgáló kerámia modern szellemű ötvözése. A magyar iparművészet „nagy öregei" közé tartozik — de műveire, melyeknek stílusa mindig megújul, inkább a fiatal jelző a jellemző.

— é — a —

Október 1-én új üzletházat adnak át Táborfalván. A nagy modern épületben iparcikk-ruházati és cipőbolt, valamint húsbolt kap helyet. Mind a négy üzlethelyiségben korszerű berendezés várja a vásárlókat, s mindegyikben önkiszolgáló rendszerrel árusítanak majd.

Az üzletházat két évvel ezelőtt kezdték építeni, műszaki átadása szeptember 10-én volt

26-OS AGANCS

Ritka vadászszerencse érte Josefin Stenske vendégvadászt a Mecseki Állami Erdőgazdaság híres sellyei erdészetében. A hatvanhét éves, NSZK-beli vadásznő, aki nem először jár már a gazdaságban, egy páratlan 26-os agancsú szarvasbikát ejtett el. Az agancs súlya 1 kiló 25 deka. Fontosabb adatai: a rózsató körmérete 3 centiméter, az agancs szárának hossza pedig 131 centiméter.

Izlik c

1021
Gorka Géza

A NAGYKUNSÁG FAZEKASSÁGA

Emlékezéssel szeretném kezdeni szavaimat. Emlékezéssel Gorka Gézáról, akinek neve még ott szerepelt e találkozó első meghívóján. Gorka Gézáról, akinek temetése nemcsak nagy magyar művésznek a temetése volt, hanem a magyar keramikusok, fazekasok „királyának" a temetése. A búcsúztatóknál többen elmondották, hogy Gorka érdeklődése, mezőtúri korsós műhelyben indult meg, a világhírű Badár Balázs műhelyében. Emlékezni kell nekem Gorka Gézáról azért is, mert körülbelül húsz éve óvele jöttem először Mezőtúrra, ő mutatta meg nekem városát, ő vitt el először műhelyükbe (ifjú Badár Balázsékhoz, Badár Erzsikéhez, Török Lászlóékhoz), az ő társaságában ismertem meg K. Sebestyén Jánost, Jakucs Imrét, a kiváló korongos Borsos Gézát és más mestereket, akik aztán megalapították ezt a szövetkezetet, amely húsz év múltán ilyen hatalmas üzemmé fejlődött.

De emlékezni kell másokról is, akiknek neve szorosan összefonódik Mezőtúr fazekasságának történetével: Győrffy Istvánról és Móricz Zsigmondról.

A mezőtúri „korsós" mesterség múltja: a nagykunsági fekete kerámia.

Győrffy Istvánról szólva indokolni kell az előadás szokatlan címét: a „Nagykunság" fazekassága. Amikor Győrffy István fiatal emberként a század elején a budapesti Néprajzi Múzeumba került, alföldi gyűjtőútra indult, hogy helyszínen vásárolt tárgyakkal gyarapítsa a múzeum gyűjteményét. Amint „A Nagykunság és környékének népies építkezése" 1908-ban megjelent értekezésében kifejtette, nemcsak a szorosan vett Nagykunság helységeit tárgyalja e cím alatt (tehát szülővárosát Karcagot, Kunmadarast, Kunhegyest, Kisújszállást és Túrkevét), hanem a környező városokat, falvakat is, többek közt Mezőtúrt, Tiszafüredet. Mivel jelen megbeszélés tárgya a jelenlegi Szolnok-megye területére eső fazekasság; Mezőtúr, Karcag és a mai karcagi fazekasság őse Tiszafüred, – azért úgy vélem indokolt, hogy Győrffy István meghatározásával e vidék fazekasságát közös szóval „Nagykunsági Fazekasságnak" nevezem. (Igaz, hogy Mezőtúr nem a Nagykunsághoz tartozik, nem kun város és ugyanez igaz Tiszafüredre is, ezért a „Nagykunsági Kerámia" elnevezés tágabb értelmében értendő.)

Győrffy István e nevezetes gyűjtőútja volt az alföldi fazekas művészet felfedezése. Gazdag zsákmánnyal tért vissza a Néprajzi Múzeumba. Több mint 400 tárgyat hozott. Túrkeve, Karcag, Mezőtúr, Tiszafüred, Kunmadaras szerepel lelőhelyei között. Ekkor került múzeumunkba az első Miska-kancsó, szép sorozat fekete edény, sok tiszafüredi tárgy, de legszebbek a Mezőtúron készült darabok, az 1870-es, 80-as évek virágozott remekei. Eddig ilyen anyag alig volt a múzeumban. A múlt század végén meginduló néprajzi érdeklődés elhanyagolta az Alföldet, elsősorban a Felföld és Erdély művészetére figyelt, az ország szíve kimaradt érdeklődéséből. Jellemző, hogy

Hogy a legmélyből a legmagasabbra befutó pálya ízlésben, mértékben olykor megbicsaklott, s szépségben néha engedett a nála hitványabb, olcsóbb közízlésnek? Ezt megítélni szintúgy ennek a tanácskozásnak joga, szinte kötelessége. A mi dolgunk: tisztelegni a legnagyobb mezőtúri korsósmester, Badár Balázs áldott emléke előtt, ahogyan Móricz Zsigmond is tette, amikor eljött ide Mezőtúrra a nagy népi mester halálának évfordulójára, s maga is megemlékezett a magyar nép kitűnő fiáról, Badár Balázsról.

Tisztelt Konferencia!

Jó munkát kívánok hasznos tanácskozásukhoz, mind a Hazafias Népfront Országos Tanácsa, mind a magam nevében. Vigyék előbbre a magyar népi kerámia oly érdemes ügyét, segítsék, istápolják továbbra is a népi mesterek, háziipari szövetkezetek hasznos tennivalóit. Tanácskozásukat ezennel megnyitom.

Bugár Jánosné

Malonyai öt-kötetes „A magyar nép művészete" című sorozatból éppen az Alföldet tárgyaló kötet kiadása maradt el. Az Alföld művészetének felfedezését elsősorban Győrffy Istvánnak köszönhetjük, és ezen belül az alföldi – különösen a mezőtúri fazekasság felfedezését is, bár sajnos Győrffy megfigyeléseiből kerámiai vonatkozású tanulmány nem született.

Egyetlen kis cikkével azonban Győrffy István messze visszavilágít a Nagykunságkörnyéki fazekasság múltjába, ezért érdemes e kis cikkre külön reflektorfényt vetni. Ismeretes, hogy Győrffy milyen remekül tudta hasznosítani a levéltárakban fekvő régi iratok tanulságait a néprajzi kutatásnál. Ilyen levéltári adat az, hogy 1458-ban egy Pest-megyei községben határjelként elástak egy nagy korsót a földbe. „Magna amphora comanicalis" írja az oklevél, azaz „nagy kun korsó".

Milyen lehetett a „nagy kun korsó"? A néprajzi anyag ismertetésében feltételezzük, hogy bizonyára mázatlan volt és minden valószínűség szerint fekete, hiszen fekete edényt égettek a Nagykunság környékén minden fazekas központban a közelmúltig, Szentesen, Mezőtúron, ilyent éget máig Nádudvaron a Fazekas-család és Fazekas István. Ami a korsó formáját illeti, ha nagy volt, bizonyára kétfülű volt: a „nagy kun korsó" kétfülű nagy fekete korsó, azaz kanta lehetett. A Nagykunságkörnyéki fekete-edény hagyomány belcilleszkedett a feketeedény országos tradíciójába, amelynek 33 központját mutatta ki Szabadfalvi József, a dunántúli Dőr-től a székelyföldi Csikmadarasig. Hogy meddig megy vissza ez a tradíció, ez további kutatás kérdése, de tény, hogy a Nagykunság-környéki kantaforma történeti előzményei

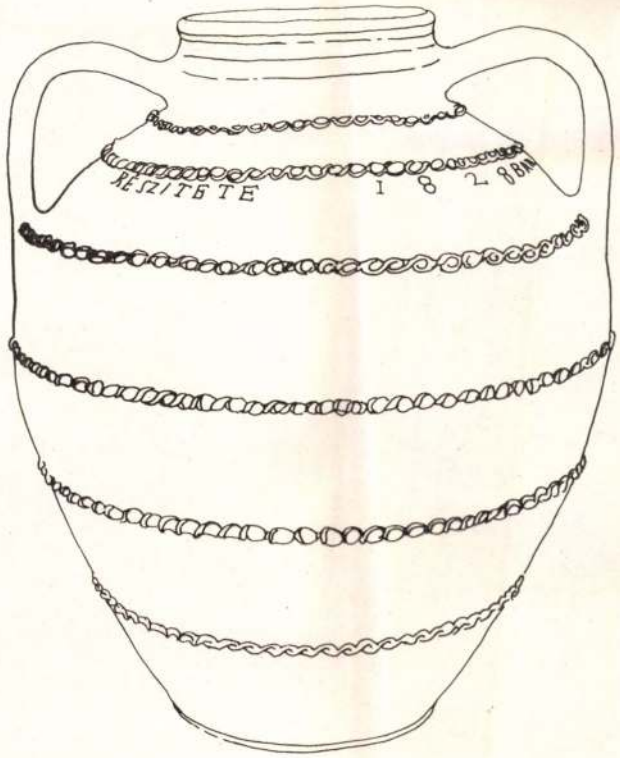

A „nagy kun korsó" utódja: fekete kanta 1828-ból

a középkorból kerültek elő és megdöbbentő azonosságot mutatnak a hunkori edényekkel. Mivel a mai alföldi korsó, a rostélyos szájú „csörgős korsó", vagy „csecses korsó", csak a hódoltság korában török hatásra fejlődött ki, a török idők előtt „korsónak" a kanta formát nevezhették, amely, ha kisebb, egyfülű, ha nagyméretű, kétfülű. Ez volt a Nagykunság környéki „korsós" mesterség alaptípusa. Lehetségesnek tartjuk, hogy ebben az alapvető edénytípusban népvándorláskori forma él tovább.

Két évvel ezelőtt a Nemzeti Galériában rendezett kiállításon felsorakoztattuk e nagy fekete kantákat és velük párhuzamosan a mezőtúri Református Egyház remek gyűjteményét: a zöldmázas, kétfülű, nagy kanták sorozatát.

A máz meghonosodása Mezőtúron.

A zöldmázas edények domborműves díszítménnyel és apró agyaggombokkal a magyar királyi vár ásatásának gazdag anyagát, a domborműves kályhacsempék és a hasonló stílusú edények Zsigmond, majd Mátyás uralkodásának emlékét idézik. A mezőtúri református egyház boros edényei úgy értékelhetők, mint a régi kunsági feketeedény korsó formája és a reneszánsz királyi udvarból szétsugárzó művészet találkozása. E sorozat szimbolizálja az Alföld református népének mélyrenyúló tradícióit és ezeknek művelődésbeli újjáélését. Ha hozzátesszük, hogy e tárgyak díszéhez szervesen hozzátartozik a felirat, a betű művészete, ez az írásbeliség általános volta mellett tanúskodik az alföldi mezővárosokban.

Hogy Mezőtúron mikor és hogyan honosodott meg a mázasedény készítése, az egyelőre még kutatás tárgya. A mezőtúri úrasztali borosedény sorozat első darabja 1760-ban készült, de kérdés: hol? Ugyanis a második darab 1803-ból való és nem Mezőtúron készült, hanem Nagyváradon, de túri ember, Sőrés Mihály költségén. Márpedig, ha helyben tudtak volna *mázas* korsót csinálni, akkor miért rendelték volna Nagyváradon? A nagyváradi korsó pedig valószínűvé teszi, hogy az 1760-as korsó sem Túron készült. Ezt a feltevést erősíti meg az is, hogy – miután a mezőtúri mesterek 1818-ban céhet alakítottak – két mázas céh-kancsójuk sem helyben készült, hanem hódmezővásárhelyi kollegák (K. Juhász István) csinálták nekik ajándékba, 1836-ban, amint a két kancsón olvasható felírat hitelesen megörökítette. A céh 1836-os fekete tintatartója azonban bizonyára helyi munka. Csak 1854-ben rendelt 32 mester közösen 100 mázsa mázat, hogy ezután már jórészt mázasan dolgozzanak. A hagyomány szerint két testvér: Tokody János és Sándor nevéhez fűződik a mázas edény (valamint a tálas edény) elterjesztése Mezőtúron, tudniillik Tokody Sándor (1861-1905), aki vásárhelyi származású volt és először ott állt be a céhbe, 1876-ban Mezőtúrra jőve, magával hozta a mázas munka tudását. 1882-ben Tokody Sándor visszament Vásárhelyre és olyan híre lett díszítő készségének, hogy Kiss Lajos, mint „az utolsó cserepes művész"-ről emlékezik meg róla, a legdíszesebb vásárhelyi edények írójáról. (E két testvér néhány fontos tárgyát őrzi a Néprajzi Múzeum: e tárgyak Mezőtúr és Vásárhely kapcsolatának tanulságos emlékei).

Ha későn fejlődött is ki Mezőtúron a mázas munka és ezzel együtt a virágozás művészete, az íróka kezelése, az nem jelenti azt, hogy e hagyományt csak a XIX. század közepétől kell számítanunk. Mert a Nagykunság mellett a „középtiszai kerámia" (hogy Domanovszky György kifejezésével éljünk) Tiszafüred, Debrecen, Mezőcsát színes mázas tálainak régebbi múltat tételezünk fel. Igaz, hogy Tiszafüredről és Mezőcsátról a legkorábbi évszámos tárgyak csak a XIX. század elejéről származnak, de Debrecenből ismerünk XVIII. századi edényeket, az évszámnélküli írókás, virágozott anyag pedig a hódoltság éveibe nyúlik vissza. E korai debreceni kerámiára elsőnek Lükő Gábor hívta fel a figyelmet, majd Soproni Olivér évekig tartó munkával több múzeum anyaga alapján kimutatta a XVI.–XVII. század régi magyar ólommázas kerámia stílusát. Hasonló művészet ez, mint a templomi mennyezetek festett tábláinak virágozása, vagy a régi úrihímzések. Mezőcsáton nemrég fazekas telek selejtgödréből

félkész áru került elő, virágozott tálak töredéke mázsaszámra. Mázas virágos edények a Nagykunság területén is előkerültek, a török időkben elpusztult falvakból, például a móriczi ásatásokból. A régi túri korsósok ismerhették a mázas, virágos munkát, még ha nem is mívelték azt. Lehetséges, hogy egy-egy mester a mázatlan edény mellett mázasat is csinált. Visszatérve az 1760-as úrasztali kantára, lehetséges, hogy mégis helyben készült. K. Sebestyén János, a mezőtúri korsósmesterségről írt kis dolgozatában megemlékezik róla, hogy a régi mezőtúri határban a túrtői dülő végén, a templom romjai mellett 1948–49-ben traktorszántás mentén három korsós katlan alapját látta, megolvadt mázfolyás nyomaival. Figyelemreméltó ez az állítás, ha nem is régész, hanem fazekas mondja.

A mezőtúri korsós cĕh két kancsója 1836-ból

Ha tehát úgy tekintjük, hogy a mezőtúri-írókás-virágos művészet nem helyi fejlődés eredménye, hanem szerves kapcsolatban van az ország hasonló kerámiájával, főleg a tálas munkával, akkor mindjárt jobban 'helyére áll' ennek értékelése. Hiszen a „túri vásár" országos hírű volt. Egymás mellett sorakozhattak a debreceni, a tiszafüredi, a vásárhelyi mesterek, Mezőtúr nem lehetett és nem volt elszigetelve ezek művészetétől. Érthető, hogy a XIX. század közepi túri mázas kerámia színezése és virágai sok rokonságot mutatnak ezekkel: fehéres alapon sötétbarna körvonal („feketézés", amit a férfiak „írtak"), vörös, zöld, majd kék „töltés" (ezt pedig az asszonyok „írták"), – illetve zöld máz alatti fekete díszítés. Olykor mangán „rugtatás" vagy zöld „spongyázás". E színezésből a legtöbb emlék az 1860–70-es évekből maradt fenn. Amióta a Néprajzi Múzeumban tudatosan törekedünk arra, hogy e 'korai'-nak számító túri tárgyakat gyűjtsük, számuk egyre gyarapodik. E színskálát váltja fel majd a sajátos mezőtúri színezés: „dudi" alapon, az 1880-as 90-es évek fénykora, bár e kor-

szakban is van más színösszeállítás, például fekete alapon való virágozás. A Néprajzi Múzeumban őrzött régi mezőtúri edény száma ma legalább 500, sok régi mester darabját meg tudjuk különböztetni, hála az évszámnak, felíratnak. Ezenkívül jelentős anyag van a túrkevei, a szolnoki, a karcagi, a debreceni múzeumban, nem szólva a magángyűjtőknél lévő mezőtúri tárgyakról.

A századforduló és Badár Balázs.

E korszakot váltja a századforduló, az az időszak, amely Mezőtúron Badár Balázs nevéhez fűződik, majd a tanfolyamok, agyagipari szakiskolák hatása.

Újra Győrffy Istvánt idézzük: Győrffy István: A néphagyomány és nemzeti művelődés, Bp. 1949.

„A díszítőművészetek közül utolsó helyen említem a népi fazekas mesterséget. Ezt a múlt század 90-es éveiben maga a kereskedelmi minisztérium tette tönkre, ugyanis vándor „tanárok"-at küldött ki a vidékre, akik új formákat, díszítő elemeket, színeket és festésmódot honosítottak meg a fazekasok között.

A szarajevói kincstári fémipariskolában gyártott bosnyák rézvázákat vették edénymintának, erre a Huszka-féle magyar szűcshímzésmintákat festették fel díszül. Megtanították a fazekasokat új színeket keverni. A festéket a szaporátlan íróka (csorgató) helyett a széles foltokkal dolgozó ecsettel kenték fel.

A néphagyomány értékét nem ismerő „tanárok" tudatlansága így csaknem mindenütt tönkretette a hagyományos fazekasművészetet.

A híres mezőtúri Badar Balázs fazekas a legutóbbi időkig is csinálta a bosnyák rézvázákat cserépből, melyre szűcs- vagy egyéb hímzésmotívumot festett. A festékkeverést, meg az ecsettel való festést ma már minden fazekas űzi. A széles ecsettel persze nem lehet a régi csorgatott ornamentikát kihozni, ezért aztán a fazekasok mindenütt áttértek a természetes virágelemek festésére.

Ez példa lehet arra is, hogy milyen pusztítást tud véghezvinni egy dilettáns, aki tudatlanul nyúl a népművészetekhez. Mennyire szükséges volna, ha a minisztériumokban is a népművészeti kérdésekben a néprajzban jól képzett szakemberek irányítanának!

Az iparművészek kerámiai munkásságáról a népművészet keretében nem beszélhetünk. A régi paraszti kismesteremberek díszítésmódját nem utánozzák, mert a csorgatót sem tudják kezelni. A hagyományos formákat nem tartják művészinek. Stílusuk nem hagyományos, hanem egyéni vagy idegen. A fazekasok nagyrésze még őrzi a hagyományos formákat, de a hivatalos támogatással meghonosított idegen színek és díszítmények miatt gyártmányaik a hagyományi szempontból, teljesen értéktelenek."

Bár Győrffy István alig írt a fazekasságról, minden mondata megszívlelendő. Végrendeletszerű művében, „A néphagyomány és a nemzeti művelődés" programot adott a múlt értékét szerető magyar népnek és magyar értelmiségnek. Győrffy István csak félévig volt mesterem, professzorom, de halála után mi, tanítványai mind elevenen érezzük tanításait. Amikor e szövetkezet megalakításánál sor került régi hagyományok felújítására, Győrffy István szellemében arra törekedtünk, hogy a fazekasművészet sajátos szerszámának, a szaporátlan irókának becsületét visszaállítsuk, a Győrffy által kevesebbre értékelt ecset helyett.

Győrffy István saját szülővárosában, Karcagon Kántor Sándort a régi hagyományokra biztatta és a kihalófélben lévő tiszafüredi és mezőcsáti kerámiára hívta fel figyelmét, ugyancsak az irókás virágozás művelésére buzdította. Kántor Sándor munkásságának eredményét Győrffy István még életében megélte: Kántor Sándor példája azután a felszabadulás után hatott a többi fazekasra is, akik akkor hallották először annak fontosságát, hogy lehet úgy előre menni, hogy a múltra támaszkodunk.

Mezőtúri butella 1909-ből, Badár Balázs munkája

Cserepes szövetkezet Mezőtúron

A népművészeti szövetkezetek megalakulása egészen új korszak kezdetét jelentette, különösen Mezőtúron. A XX. században a magyar fazekasság mindenképpen haladásnak indult. Idéztük Győrffy István szavait és értékelését a két háború közének időszakában. Nemcsak művészetében hanyatlott a fazekasság, hanem számszerűleg is. Míg a század elején az országban 2297 fazekasmester, néhány évtized múlva, 1955-ben

már csak 112 dolgozott. Fiatalok nem mentek e sáros pályára, úgy tűnt, hogy hovatovább nem lesz, aki a korongot forgatni tudja. Utolsó mesterekről beszéltünk, kihaló mesterségről.

Ilyen körülmények között alakultak meg a szövetkezetek. Mezőtúron akkor még élt a régi korsós céh utódja, az ipartársulat, illetőleg ipartestület. 1818-ban 87 mester alakította meg a céhet, igen nagy anyagi áldozat árán váltották ki a kiváltságokat, szerezték meg a kiváltságok pontjait tartalmazó „vaskönyvet", rendelték meg Egerben a céhládát. A szövetkezet alakulása idején, 1950-ben, még élt Mezőtúron a táblajárás szokása: a réztábla házról-házra járt, hogy gyűlésre hívja a mestereket, akik ünnepélyes alkalomkor, amikor a láda nyitva volt, levett kalappal hallgatták a közösség ügyeit. Mezőtúron tehát a feudális eredetű céh és az alakuló szocialista szövetkezet hagyományai találkoztak, társadalmi rendszereken át biztosítva a folytonosságot, aminthogy a mesterség is firól-fira szállt.

A szövetkezet megalapítása nem volt könnyű feladat, az egyéni műhelyek átalakulása közös műhelyekké sok megrázkódtatással járt, olykor tragédiával. A művészeti kérdések sem voltak könnyűek. Az egyik legkorábbi megrendelés így szólt: a Virágértnek szüksége volna „Gorka"-szerű vázákra, de olcsóbb legyen. Szükség volna – értelmeztük tovább – a régi használati edények olyan átformálására, amely vázaszerűvé teszi őket. Kanta, köcsög, bödön, fazék – fül nélkül, egyszerű dísszel bizonyára megfelelne a célra. Így született a köcsögváza. Népszerű lett a metszett díszű zöldmázas edény. Már-már annyi zöldmázas készült, hogy a mesterek megúnták, megútálták a zöldet. Majd a dudi alapú írókás edény került sorra. Sárospatak fazekassága kihalt, a sárospataki hagyományt próbálták átplántálni. És ahogy nőtt a szövetkezet, meg-

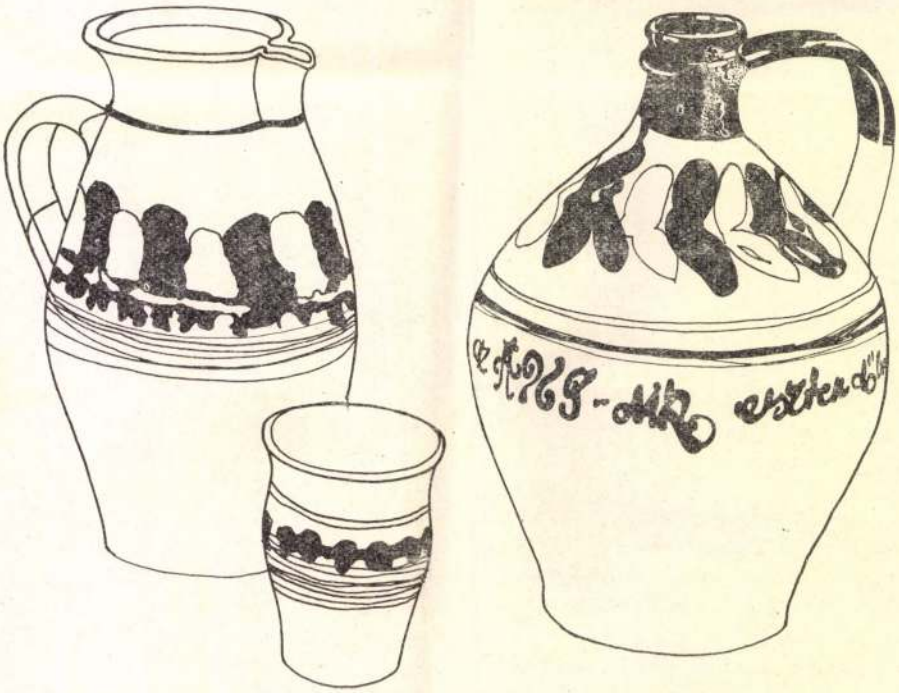

A mezőtúri szövetkezet mai munkái, Kun Éva terve

egész sor életproblémára vezette rá az első kis értekezletet is. S egyszerre csak úgy tűnt fel, hogy a mezőtúri sorsproblémák között a múzeum igazán csak alkalom a meglátásra, az új kezdésekre, az életrendezésre."

Sajnos Mezőtúron máig sincs múzeum. És nemcsak múzeum nincsen, hanem a mezőtúri kerámiának még nem volt összefoglaló kiállítása és ami ezzel együttjárna: katalógus, illetve olyan könyv, amelyből az érdeklődő a legszebb túri edényeket megtalálja. Igaz, hogy Mezőtúron ma is élő-eleven gyakorlata van a korongozás tudományának, az írókázás művészetének.

De ahogyan Kántor Sándor művészetének használt, hogy Viski Károly könyve a Tiszafüredi cserépedényekről, és Domanovszky György műve a mezőcsáti kerámiától mindig kéznél volt. Mezőtúron is hasznos lenne egy hasonló kötet. Hogy Mezőtúr egy időben nem a saját hagyományait követte, hanem Sárospatakét, az is elsősorban annak tulajdonítható, hogy a sárospataki kerámiáról kéznél volt Román János kötete. Nem cél ugyan a hagyomány megmerevítése, de azért nem árt, ha emlékeztetőül kéznél van a „tiszta forrás" emlékeit őrző múzeum és e tárgyakat tartalmazó illusztrált kötet, hogy azután az alkotó kéz abból új variációkat szüljön.

Móricz, Györffy és Gorka: együttesen programot adnak a holnap dolgozó mezőtúri agyagművességnek. Belemélyedni a múltba Györffy kutató szenvedélyével és felvértezett tudásával, életrekelteni a múzeumok kincseit és ezek eredményeként előrenézni a legmodernebb, legújabb és egyre megújuló iparművészet irányába. Új európai színt jelenteni az Alföld és a Nagykunság fazekasságában, korsósmesterségében. Valahogy így képzelem a jövőt és ehhez kívánok sok szerencsét.

Kresz Mária

A lakossági szolgálatások fejlesztési célkitűzései Szolnok megyében

A lakossági szolgáltatások jelentősége állandóan nő. Ez érthető, hiszen a dolgozók valamennyi rétegét érinti. Gazdasági szerepe mellett jelentősége politikailag is számottevő. Politikai kérdés az, hogy a szolgáltatás iránti igény ki van-e elégítve, illetve hogyan, milyen minőségben van kielégítve.

A szolgáltatások igen széles területet ölelnek fel. Tágabb értelemben ide soroljuk a közszolgáltatásokat – villany, gáz, víz – az egészségügyi, kulturális, közlekedési, ipari, építőipari, kereskedelmi, kommunális és egyéb, a dolgozók életkörülményeit befolyásoló szolgáltatásokat.

Szűkebb értelemben a szolgáltatások alatt a lakossági ipari, kereskedelmi és áruszállítási szolgáltatásokat értjük.

A következőkben én is a szűkebb értelemben vett lakossági szolgáltatások helyzetéről, fejlesztési célkitűzéseiről szólok.

Az elmúlt 10 év során a szolgáltatás fejlődésében, alakulásában három, egymástól jól elhatárolható szakaszt lehet megkülönböztetni.

1. 1960–1967. évek;
2. 1968. január 1-től az 1038/1969. kormányhatározat megjelenéséig, illetve végrehajtásának megkezdéséig;
3. a jelenlegi helyzet.

Az első szakaszban évről-évre emelkedett a szolgáltatások volumene. Az állami szolgáltatóipar (GELKA, AFIT) fejlődése mellett a szövetkezetek és tanácsi vállalatok szolgáltató tevékenysége is jelentősen megnövekedett. Erre az időszakra esik többek között megyénkben – de más megyékben is – a szolgáltatóházak építése, az iparpolitikai tervek kidolgozása, melyekben a szolgáltatást végző szervezetek, vállalatok, szövetkezetek részére kötelező előírások, tervek voltak megszabva.

A szolgáltatás volumenének emelkedése mellett, az egyes szolgáltatási tevékenységek között igénykielégítés szempontjából jelentős eltérések mutatkoztak.

Igen kedvezőtlenül alakult a gépkocsijavítás, karbantartás és a textiltisztítás helyzete. Területi vonatkozásban is voltak problémák, ugyanis különösen a kistelepülések ellátásában nem tudtunk előrehaladni.

Ami ennek az időszaknak az anyagi ösztönzését, anyagi érdekeltségét illeti, arról a következőket kívánom elmondani.

– Az iparpolitikai tervben meghatározott, előírt fejlesztés a vállalati, szövetkezeti vezetők jövedelmében jelentősen éreztette hatását. Ez – mivel akkor a fő kérdés, a fő érdekeltség-vállalati, szövetkezeti szinten nem a nyereség tömegéhez kapcsolódott, hanem a termelési volumenhez, a volumennövekedést biztosította (minőséget nem).

Gorka Géza

Önéletrajza

1948. jún. 8

Gorka Géza keramikus, iparművész született 1894.Nagytapolcsany /Nyitra megye./ Iskolái elvégzése után 20 esztendős korában Badár Balázs fazekasmühelyébe kerül és csaknem három esztendőt tölt ott. Ezután külföldi tanulmányutat tesz Bécs, Karlsruhe, Meissen. 1922-ben a Keramos Agyagipari Rt-t alapitja meg 70 munkással,- annak igazgatója 1926-ig. Akkor önállósitja magát, Nógrádverőcén mühelyt állit fel, s azt évről évre fokozatosan fejlesztve, 1944-ben 18 munkást foglalkoztat.

30 év alatt igen sok külföldi kiállitáson vett részt, igy Bécs, Berlin Brüsszel, Páris, Milánó, Róma, London, Tokió, New-York, Filadelfia, Stokholm, Varsó stb.

30 bel és külföldi elismerő oklevelet és kitüntetést nyert. 1942 ben Budapesten 25 éves jubileumi kiállitásán állami aranyéremmel tüntették ki.

Nógrádverőce 1948 máj. 6 Gorka Géza

GORKA Géza

Száz éve született Gorka Géza

A kerámia virtuóza

MTA *Magyar Művészet 1919–45* című, 1945-ben megjelent tetének (Akadémiai Kiadó) yik fejezete (Népies törekvék az iparművészetben) külön akaszt szentel az ősi múltra szatekintő kerámia értékelének a fő műfajok közt. Tudni ll, hogy még e terjedelmes akirodalmi mű is nagyrészt szegezve tekinti át az egyes művészeti ágak történetét és apvető meghatározó jegyeit. en belül csak néhány, a műfajt

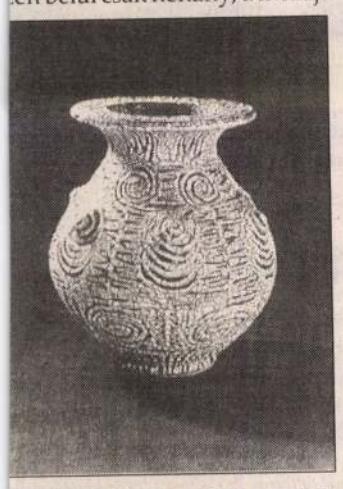

eprezentáló személyt emel ki év szerint, hangsúlyozva élet művük jellemzőit, legfőbb értéeit. A tömörítő művészettörténeti áttekintés ilyen értelemben ár el, amikor külön-külön tárgyalja *Gádor István* (1891–1984), *Gorka Géza* és *Kovács Margit* (1902–1977) működését, mint e század hazai kerámiaművészetének legjelentősebb képviselőit, meghatározó egyéniségeit. Érdekes, hogy a triász tagjai nemcsak alfabetikus rendben, de a fontosság tekintetében is névsor szerint követik egymást. Eszerint: „A modern magyar kerámia Európa-szerte ismert művésze Gádor István..." Hatása és jelentősége Gorka Gézán és Kovács Margiton is túlnő..." Ennek ellenére is: számomra egyformán megbecsülésre méltó mindhárom kiválóság – mert valóban azok! –, akik közül Gorka most születésének centenáriuma okán kerülhet az érdeklődés előterébe.

A Nyitra megyei Nagytapolcsányon 1894. szeptember 16-án született Gorka Géza – hasonmód keramikusaink bizonyos hányadához – nem szobrászként kezdte művészi pályafutását, hanem a népi fazekasság hagyományaiból indult ki a technikai-technológiai adottságok és megkötöttségek tekintetében egyaránt. Életrajzában épp ezért fontos az 1918-as évszám, amikor is családja Mezőtúrra költözött, ahol az ifjú Gorka rátalált első igazi mesterére: *Badár Balázs* országos hírű fazekasra. Az ő hatására döntötte el, hogy a gerencsér (ízes paraszti magyarsággal „gölöncsér") népművészetet, a korongozással alakító-formáló kerámiakészítést választja mesterségül. Választása meglepő, ha figyelembe vesszük, hogy eredetileg festőnek készült, amiért is 1917–18-ban képzőművészeti tanulmányokat kezdett meg Trencsénben. 1919-ben Karlsruhéba ment a *figurális mintázás* és egyéb technikák elsajátítására.

Az 1923-as év jelentős változást hozott életében: megnősült és Nógrádverőcére költözött. És kit ne inspirálna a Dunakanyar szépsége, hangulata? Itt nyomban megalapítja a Keramos Rt.-t, amelynek vezetője lett. Vállalkozása megbukott ugyan, de Verőcén maradt, önálló műhelyt rendezett be magának, amely további pályafutására is döntően hatott. Egyrészt tanulmányozta az itteni népi fazekasművészet gazdag hagyományait, oly módon, hogy korszerű formaigényekkel ötvözte és fejlett technikát alkalmazott. A harmincas években ezen az úton alakult ki teljesen egyéni formanyelve. Meghatározó szerep jutott alkotásaiban a *habán kerámia hagyományainak*, amely a legnépiesebb inspirálója a korszak kerámiaművességének. Eredményesen párosította ezzel a *majolika* ónmázas technikáját, s valóságos virtuóza lett egy sajátos, modern kerámiastílusnak.

Gorka Géza sikersorozata 1926-ban indult. 1968-ig 31 hazai és külföldi kiállításon szerepelt, s kitüntetések özönét kapta „ugratott mázas, habán jellegű" kerámiatárgyaiért. Az Iparművészek Országos Egyesülete aranyérmének elnyerése után, 1936 és 1942 között évente egy-egy újabb kitüntetést „gyűjtött be". Diadalútjának fő állomásai: Amszterdam, Alexandria, Barcelona, Berlin, Bécs, Brüsszel, London, Milánó, Monza, Philadelphia, New York, Róma, Velence stb. Itthon 1942-ben állami aranyéremmel jutalmazták. Hírnevét, szakmai hitelét és általános megbecsülését még a kemény diktatúra éveiben se lehetett csorbítani. Mi több, a bolsevik rendszer önmagának próbálta kisajátítani. 1955-ben Munkácsy-, 1963-ban Kossuth-díjjal tüntették ki.

Gorka mester 1971. szeptember 25-én hunyt el Budapesten. Hetvenhét évet élt, de még halála előtt is tele volt alkotókedvvel és alkotóerővel. Számos tanítványa járult hozzá kerámiaművészetünk sokoldalú fejlődéséhez.

Ecsery Elemér

Így kezdődött... Randall (Nicholson) és a farkas

A hét filmjei

Alakváltások

Filmforgalmazásunk ma már szinkronban van a világgal: a héten két film is a nemzetközi bemutató dátumával egy időben jut el hozzánk. Ez jó dolog. A filmekről nem állítható ugyanez maradéktalanul...

Farkas farkasnak farkasa

„Azt mondják, a bagoly egy pék leánya volt. Uramisten! Tudjuk, mik vagyunk, de nem tudjuk ám, mivé lehetünk!" – így beszél szegény zavarodott agyú Ophélia a *Hamlet* IV. felvonásában.

„Vörös Rébék általment a / keskeny pallón, s elrepült. / Tollászkodni, már mint varjú, / egy jegenyefára ült." Ezt meg *Arany János* írja a *Vörös Rébék* ballada első versszakában.

Robert Louis Stevenson megírta *Dr. Jekyll és Mr. Hyde különös történetét.* A tudós-orvos nappal köztiszteletben álló személy volt, éjjel vadállati szörny.

Elég jó nevű klasszikusok is tudtak hát arról (és elég megbízhatóan meg is írták), hogy *lakozik bennünk egy állati én is,* amely néha oly erős lehet, hogy bagollyá vagy varjúvá változunk. Babona, boszorkányság, néphit, misztikum, mélylélektan, reinkarnáció – kelendő áruk. A hollywoodi forgatókönyvírók körében mostanság különösképpen kedveltek az efféle történetek. Nem meglepő, hogy most egy farkasember-emberfarkas sztorit prezentálnak. A történet roppant egyszerű. A szelíd könyvkiadói szerkesztő, Will Randall *(Jack Nicholson)* egy havas téli éjszakán elüt az országúton egy farkast. Az állat nem múlik ki, s a hozzá közelítő Randallnak a kezébe harap. És ezzel elindul Randall elfarkasodásának folyamata. Külső jegyekben is, de főleg karakterileg. Nappal könyvszerkesztő, bár egyre agresszívabb, éjjel farkas, és egyre vérszomjasabb. Főnökének kissé szabados, de gyönyörű lányával *(Michelle Pfeiffer)* is összejön, és a lányban is kezdenek farkasszimptómák mutatkozni. A végén kiderül: *a farkas nemcsak az embernek, de a farkasnak is farkasa,* és arra is ráébredünk, hogy ha egy gyönyörű nőnek *menet közben* egyszer csak farkassárgává lesz a szeme, attól óvakodni kell.

Amíg idáig eljutunk, addig persze van farkasüvöltés, halálhörgés, vér és iszonyat. Kényelmesen működik a maszkmester, a kaszkadőrök, a látványtervező, az operatőr (nem akárki: *Giuseppe Rotunno*). Szól a sejtelmes és drámai zene (ez is jó nevű szerző, *Ennio Morricone* munkája), feszültséget és izgalmat teremt a rendező, *Mike Nichols,* akinek már van Oscarja, Emmyje, Tonyja és még fél tucat nagy díja. Ezzel együtt a *Farkas* – amelyet most mutattak be a velencei filmfesztiválon, s a magyar mozikkal egy időben világszerte most kezdik játszani – nem több, mint a legújabb hollywoodi divatcikk, a pszicho-krimi-horror-thriller *plusz egy terméke.*

(takács)

Bertolucci találkozása Disneyvel

Nekünk, európaiaknak többnyire csak halovány fogalmaink vannak a buddhizmus tanításairól; holott ez a vallás több mint félezer évvel régebbi keletű a kereszténységnél avagy az iszlám hitnél. S a buddhizmus különböző válfajai évezredek óta olyan vidékek lakóinak körében elterjedt vallások, amelyeket ma India, Nepál, Tibet, Srí Lanka, Burma, Thaiföld, Vietnam, Korea, Kambodzsa, Mongólia, Kína és Japán néven jeleznek a földrajzi atlaszok. Jó néhány évtizede pedig Amerika- és Nyugat-Európa-szerte is egyre divatosabbak a buddhizmus – közülük is elsősorban a *zen-buddhizmus* és a *tantric-buddhizmus* – tantételei; dominánsan a reinkarnáció és a karma; a meditáció és a jógi gyakorlatok hit- és kultúraelképzelései.

Az olasz művészfilmrendezőből nemzetközi világsikerek szerzőjévé „reinkarnálódott" *Bernardo Bertoluccit* állítólag már harminc-egynéhány éve foglalkoztatják a buddhizmus tanításai; a Távol-Kelet iránti vonzalmát pedig a sokszoros Oscar-díjas *Az utolsó császár* című filmjében gyümölcsöztette. Legújabb, *A kis Buddha* című, két és fél órás opuszában ismét orientalisztikai vonzódásainak hódol; ráadásul oly módon, hogy e 35 millió dolláros költségvetésű mamutvállalkozásához sikerült megszereznie őszentsége, a dalai láma áldását is. Valószínűleg ennek révén kapott engedélyt a forgatásra olyan helyszíneken, mint például a *Bhutani Királyság* (amely mindösszesen kétezer turistát fogad határain belül évente); sőt még a *Paro Dzong* nevű hegyi buddhista kolostorerődben is felvételeket készíthetett, ahová még soha nem engedtek be filmkamerát... Tegyük mindjárt hozzá: *Vittorio Storaro* – Bertolucci régi barátja és munkatársa, aki pillanatnyilag a világ legkiválóbb operatőreinek egyike – nagyszerűen élt a kivételes lehetőségekkel: a film talán legfőbb művészi erénye lebilincselő, színpompás látványvilága.

Maga a történet több szálon fut és számos helyszínen játszódik. Norbu láma világszerte kutatja egykori bölcs és tiszteletre méltó tanárának reinkarnációját, akit az amerikai Seattle városában, egy építész kisfiának személyében vél megtalálni. A kisfiú szakmai és anyagi válságba sodródott szülei némi hezitálás és hitetlenkedés után beleegyeznek, hogy a tibeti szerzetesekkel együtt Bhutanba utazzanak, ahol a buddhizmus mai lelki gyakorlatainak megismerésén túl csodálatos időutazásban is részük lesz: az utóbb Buddhává átlényegülő Sziddharta herceg két és fél ezer évvel ezelőtti varázslatos palotájába látogathatnak... A herceget a világ minden rútságától elzártan, paradicsomi körülmények közötti neveli apja, a király, aki nem akarja, hogy egyáltalán tudomást szerezzen az élet olyan fogalmairól, mint szegénység, betegség, öregség, halál... A herceg számára megrendezett „Patyomkin-utazás" díszletfalán azonban rés keletkezik: megpillantva két öreg és beteg koldust, odahagyja mesés palotáit és aszkétának áll, így keresvén a megvilágosodást. Számtalan kísértés leküzdése után arra a következtetésre jut, hogy *„a megvilágosodás útja a középút"*; ettől lesz belőle Buddha, ami azt jelenti: *„A Megvilágosodott"*...

Bertolucci új filmjének szórólapján az olvasható, hogy „korhatár nélkül megtekinthető". Ez a kategorizálás bízvást helyeselhető: elemi szintű vallástörténeti ismeretterjesztő képeskönyv gyanánt élvezetes – bár helyenként hosszadalmasnak, s túlontúl is édeskésen szépségesnek ható – látványsorozat. Alighanem a Seattle-i mérnök-apát játszó („civilben" ismert amerikai zenész, énekes és dalszövegíró) *Chris Isaak* – korántsem maradéktalan dicséretként fölfogható – megállapítása jár közel az igazsághoz, aki úgy jellemezte A kis Buddha című filmet, hogy *„Bertolucci találkozása Disney-vel"*...

(zsugán)

A Francia Intézet őszi évadja

Cocteau-opera és Gainsbourg-filmsorozat

Új igazgatóval kezdi meg idei szezonját a Magyarországi Francia Intézet. *Jean-Luc Soulé* júniusban vette át a ház irányítását, és szeretné, ha intézete továbbra is a magyar művészeti élet egyik kiemelkedő helyszíne lenne. Fontos az is, hogy jelenlétük ne korlátozódjék a fővárosra, így tevékenységüket – a vidéki Alliance Francaise-hálózat bevonásával – igyekeznek az ország egészére kiterjeszteni.

Az idén az Intézet elsődleges céljai közé tartozik a fiatal közönség megszólítása, s ezért sok, speciálisan ennek a korosztálynak szóló programot szerveznek. A zenei sorozat szeptember 20-án évadnyitó koncerttel kezdődik, a Sexepil és a Palermo Boogi Gang fellépésével, s helyet kapott a műsorösszeállításban Kelet- és Közép-Európa történetét bemutató képregény-kiállítás, rajzfilmsorozat és az Ensemble du Conservatoire National Supérieur de Paris hangversenye, amelyen *Saint-Sa ns*Az állatok farsangja és *Poulenc* Babar című műve hangzik el. Fiatal muzsikusoknak és képzőművészeknek nyújt bemutatkozási lehetőséget a Francia Intézet, s új támogatási rendszer bevezetésével egy fiatal színházi társulat, illetve táncegyüttes alkotómunkáját fogja segíteni. Továbbra is központi helyet foglal el a program-összeállításban a kortárs művészet. Az Intézet támogatja a kanadai színházi újdonságnak, *Lepage* Aiguilles et Opium című darabjának magyarországi bemutatását, részt vesz a Polyphonix Fesztiválon, szervezésében látható *Philippe Adrien* társulatának a Godot-ra várva előadása, és meghívta az Orchestre National Jazzt is. Lesz egy különleges bemutatójuk, szeptember végén *Jaques Nichet* tart előadást *Cocteau* Az igaztalanul gyanúsított feleség librettójából és *Valérie Stéphan* zenéjére készült opera színpadra állításáról. A másik színházi érdekesség a Vígszínház és a párizsi Th eatre du Campagnol együttműködése, így a magyar teátrum A bál című darabbal nyitja meg felújított épületét. A tudományos előadások megszervezésekor a legjobb francia szakértőket hívják meg, nemzetközi konferenciát rendeznek Az eredetkutatás és a történelem újraolvasatai címmel, bemutatkozik a kortárs francia irodalom és *Georges Dubyval* is találkozhatnak az érdeklődők. Több előadást is rendeznek a Fő utca 17-ben, néhány cím: Etika és AIDS, Hogyan írjuk meg Románia történelmét, Az Alkotmányozó tanács és a közszabadságok.

Mivel a Francia Intézet tematikus filmsorozatai mindig nagy sikert arattak, az idén is tartanak vetítéseket. Bemutatják a néhány esztendeje elhunyt *Serge Gainsbourgnak* azokat a filmjeit, amelyeket magyar közönség még soha nem láthatott, lesz Cocteau-sorozat, s az Opera és mozi összeállításban szerepel például a Carmen, a Don Giovanni, a Traviata és Szabó István filmje, a Találkozás Vénusszal is. Bemutatják *A Jeanne d'Arc-mítosz és a mozi*, valamint az *Hommage á Marguerite Duras* című sorozatokat.

R. Zs.

Merlin kontra Merlin

Pont vagy új bekezdés?

Úgy látszik, *Jordán Tamás*, a Merlin Színházat is működtető Merlin Angol–Magyar Kulturális Egyesület elnöke ma végképp pontot kíván tenni a már évek óta húzódó Merlin Színház kontra Merlin Jazz Club ügy végére. Mint arról lapunk március 31-i számában részletesen beszámoltunk, az alapító *Márton András* távozása óta az intézmény két részlege közötti viszony folyamatosan megromlott, s a helyzet olyannyira elmérgesedett, hogy Jordán Tamás egyik tavalyi levelében közölte *Drienyovszki Andrással*, a Merlin Jazz Club vezetőjével: „...a Merlin Színészképző Műhely az 1993/94-es évaddal befejezi a három évre tervezett iskolai működését. Az ezt követő színházi szezonban a végzős növendékekre építve szeretnénk egy színházi társulatot létrehozni, és fokozott, most már csak a színházi működésre és azzal karöltve a szellemi központ kialakítására összpontosuló munkát végezni. Így 1994. szeptember 15-től a dzsesszklub működését nem tudjuk biztosítani. Kérem a fentiek szíves tudomásulvételét."

Drienyovszki persze nem hagyta ennyiben a dolgot, hiszen szerinte – és mások szerint is – Budapest egyetlen európai hírű dzsesszklubja ugyanúgy a Merlin szellemi központ részét képezi, mint a Jordán vezette színház. S egyáltalán nem akar beletörődni abba, hogy több éves áldozatos és mindenki által elismert munkáját most egy kézmozdulattal lesöpörjék az asztalról. A városháza azonban – mely az egyesület részére ingyen biztosította az épületet – csak vonogatja a vállát, és azt hangoztatja, hogy nem kíván beleavatkozni az egyesület belügyeibe. A helyzet tehát, úgy tűnik, reménytelen. Főleg azután, hogy a napokban – annak ellenére, hogy a klub a múlt héten felfüggesztette működését – Drienyovszkit Jordán Tamás táviratilag figyelmeztette: „Kérem, hogy 1994. szeptember 15-én a felszólításokban foglaltaknak tegyen eleget, mert ellenkező esetben 16-án reggel 8 órakor kénytelenek leszünk az önök által használt helyiségekben tárolt tárgyakról leltárt felvenni, azokat felelős őrzésbe venni a jogkövetkezmények terhére."

Hogy mi lesz ma reggel, még nem tudni. Kérdés, hogy valóban pont kerül-e a régóta húzódó történet végére, vagy csak egy újabb bekezdés következik.

(jávorszky)

Oxford University Press – 1478 óta

Nyelvkönyveikből tanulunk

Az *Oxford University* (miképp riválisa, a *Cambridge University* is) valójában a kollégiumok összessége. A közel nyolcszáz éves múltra visszatekintő nagyhírű univerzitás mindmáig őrzi tradicionális kereteit.

Ugyanígy őrzi hagyományait az egyetem nyomdája, az 1478-ban alapított *Oxford University Press.* Nem vállalat, nem részvénytársaság, hanem az egyetem egyik, könyvkiadásra specializálódott részlege. Igazgatója sincsen – az egyetem professzoraiból álló testület vezeti, pontosan úgy, ahogyan azt egy 1571-ben kelt parlamenti határozat előírja. Célja azóta is azonos: az egyetemes tudás terjesztése, az oktatás – így az angol, mint idegen nyelv tanításának – elősegítése, nem csupán a szigetországban, hanem az egész világon. Nem profittermelő intézmény; kiadványaik hasznát visszaforgatják az egyetem költségvetésébe, fedezik belőle a költségeiket meg nem térítő tudományos könyvek kiadását, és nem utolsósorban támogatják e pénzekből az angol nyelv tanításához szükséges tankönyvek kiadását és továbbfejlesztését.

Magyarországon az O. U. P. angol nyelvkönyvei igen nagy számban vannak jelen már körülbelül tíz éve. A legkülönbözőbb fokon (az általános iskola alsó tagozatától az egyetemig) s a leggyakorlatibb módszerekkel használhatók e könyvek. Ám nem elégszenek meg a puszta forgalmazással, hanem nyomon követik a hazai nyelvtanárok tapasztalatait, és azok alapján igazítják az itt forgalomba hozott könyveket a legújabb igényekhez. Ezt teszik egyébként a világ sok más országában is. Így az O. U. P. tankönyvei sosem lehetnek száraz, kiagyalt pedagógiai és módszertani traktátumok.

Erről és még sok más kérdésről tájékoztatta az újságírókat és a nagy számban megjelent érintett tanárokat a kiadó vezérkara, *Sir James Arnold-Baker*, az igazgatótanács elnöke, *Peter Mothersole*, az angol nyelvoktatási részleg igazgatója, a közép-európai kereskedelmi igazgató, *Patrick Mahony*, és a nálunk is igen népszerű tankönyvsorozatok, a *Project English*, a *Streamline*, a *Headway* vagy a *Hotline* létrehozója, a magyar származású *Harsányi Zsuzsanna.* Megtudtuk: jelenleg 102 féle könyvüket és munkafüzetüket használják nálunk, s most elkészültek – összesen kilenc füzet – és ingyen átvehetők az ezekhez szükséges, a magyar sajátosságokhoz igazított, magyar nyelvű tanmenetek. Ezek óriási segítséget adnak a tanároknak, s egyben ahhoz is támpontot nyújtanak, hogy az adott iskolákban, a különböző szintű könyvek közül melyeket lehet a legeredményesebben használni. A kiadó természetesen más kiadványaival is jelen van a magyar könyvpiacon. Szótáraik, kézikönyveik országszerte 102 könyvesboltban vásárolhatók meg.

(t. i.)

Riadó!

Majd minden napra esik egy-kettő. Szórakozik a magyar. A riadó után néhány órával mindig kiderül, hogy téves vagy vicces bejelentésre ugrottak a tűzszerészek. „Fene a jódolgukat – hergeli magát a tréfás kedvű telefonáló –, dolgozzanak meg a pénzért!"... De azért ez egy kicsit már sok. Kezd elegem lenni a bombákból. Kivételt képeznek a szőke és csinos szexbombák. Istenemre mondom, akkor lesz boldog a magyar, amikor rájuk szakosodik. De egyelőre a társadalomnak nevezett aknamező köti le figyelmünket és energiánkat. Már a kormánypárti sajtó szakértőinek jóslatai is borúlátóak. „Fő partnerországunkhoz fűződő gazdasági kapcsolataink ügyében ma olyasvalakinek lehet szava, aki mostanáig az ottani nagytőke magyarországi kijáró embere volt – és maradt... Az új kormány egyikmásik személyi döntése valóságos időzített bomba."

Hol vannak azok a régi szép idők, amikor bombaügyben a nemzetközi placcon kis népünk nagyhírű leánya, Csicsó Lina (olaszosan Cicciolina) személye képezte némi szóbeszéd tárgyát?! Bombaügyben sajnos odajutottunk, hogy mind többen riaszthatjuk az illetékeseket. Nem tudjuk, hogy a kormány időzített bombái mikor robbannak, de én már robbanok, a szomszédom, a barátom is robban. Tud erről valaki? Valaki illetékes? Aki nemcsak azért illetékes, mert az engedélyezett pulzusszám fölötti szívverésekre is illetéket akar kivetni?! (pipás)

Új népi játék: keresd a szerelvényt!

Bútoripari csúcstalálkozó

Az elmúlt években mintegy tízezer bútorüzletet privatizáltak Magyarországon. A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség górcső alá vette a bútorforgalmazást. Tegnap a BNV szakmai fórumán, egyfajta „bútoripari csúcstalálkozón", az összes érintett fél kereste az áldatlan állapot megoldásának útját.

A leggyakoribb fogyasztói panaszokról, azok orvoslásáról *Bárdi Miklós*, a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség vezetője nyilatkozott lapunknak.

Elmondta, hogy a felügyelőségre zúduló vásárlói panaszlavina főszereplői között egyaránt megtalálhatók az olcsóbb bútorok vásárlói és azok a fogyasztók, akik még a kétmillió forintos konyhabútor minőségére is panaszkodnak. Sajnos évente 200 millió forint értékű bútort szállítanak ki a fogyasztókhoz *minden garanciavállalás nélkül*, holott a jogszabályok előírják, hogy 1000 forintot meghaladó vásárlás esetén 12 hónapos jótállási idő védi a fogyasztót.

Nagy gond a kiszállított bútorok *utólagos* helyreállítása, mert a fogyasztók sokszor *nem találnak szerelvényeket* a csomagban.

A főfelügyelőség vezetője szerint a bútor minőségét érintő vita gyakran *akadémikussá válik, hiszen a gyártóktól függ, hogy elfogadják-e* a fogyasztó panaszát.

Persze nekik sem ártana figyelembe venni, hogy évente 5-6 ezer lakás épül Magyarországon, a bútorokat pedig a fogyasztók nem 4-6 évente cserélik – mint például Németországban –, hiszen elévülési idejük a legújabb felmérések szerint akár 15–20 évig is eltarthat.

T. B. S.

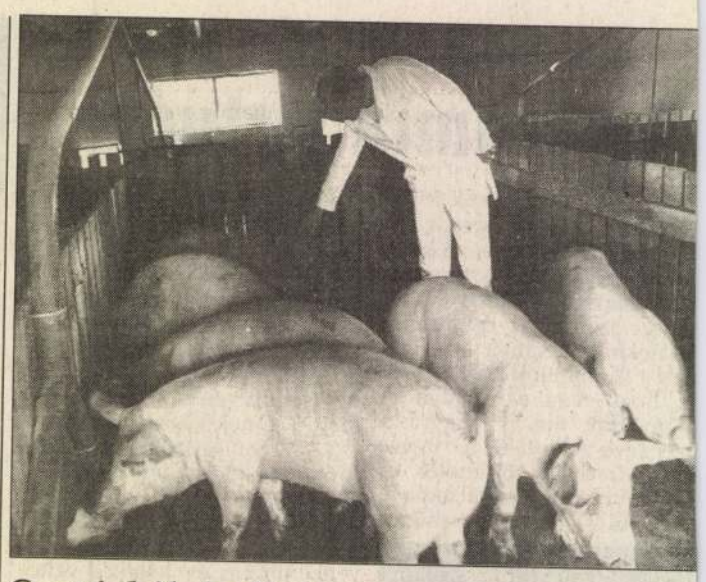

Sertéskilakoltatás. A nagytétényi sertéshizlaló 1 ezer „lakója" részére hamarosan új szállást kell biztosítani. A jobb időket és több disznót is látott intézményt – amely valaha 50 eze hízó számára szolgált lakhelyül– ugyanis felszámolják.

HÁTTÉR

Gázszolgáltatók magányossága

Az Állami Vagyonkezelő Rt. még ebben az esztendőben érdemi változást remél a gázszolgáltatók privatizációjában – hangzott el a témában tartott tegnapi sajtótájékoztatón. Az idő szorít, a tulajdonváltást mindenekelőtt a műszaki fejlesztés igényei sürgetik.

Az öt vidéki társaság privatizációs pályázata a tervek szerint október-novemberben már megjelenhet – mondta *Jellen Sándor*, a vagyonkezelő értékesítési vezérigazgató-helyettese. A gázszolgáltatóknak *nem feltétlenül azonnali tőkeemelésre* van szüksége, most a likviditás megalapozása a legfontosabb. Az ÁV Rt. szakmai befektetőket vár, akik – a 25 százalék plusz egy szavazatnyi tartósan állami tulajdonban maradó rész fölött – minimálisan ugyanekkora, maximum ötvenegy százalék tulajdoni részesedést szerezhetnek. A részvények egy részére a *dolgozók is igényt tarthatnak*, s az önkormányzatoknak is van tulajdonuk a társaságokban.

A privatizáció sikere nagymértékben függ attól, mennyire kiszámíthatók a *gázszolgáltatók jövedelmezőségét befolyásoló* szabályozók, így az *árképzés* elvei. A gázárakra vonatkozó kormányjavaslatot – amit az Országgyűlés hagy majd jóvá – valószínűleg hétfőn teszik közzé, ez alapvető feltétele a tulajdonváltás megkezdésének. Igen jelentős *befektetői érdeklődés mutatkozik az összesen 44 milliárd forint jegyzett tőkéjű öt vidéki gázszolgáltató társaság iránt*, a jelentkezők azonban abban érdekeltek, hogy *tervezhessék* nyereségüket.

Elvileg a privatizáció már ez évben, decemberben lezárulhat. Ez már csak azért is fontos lenne, mert késedelem esetén – ha a folyamat áthúzódik 1995-re – meg kellene várni a jövő májusban esedékes vállalati mérlegeket.

V. É.

Békesi talán már érti...

Egy korábbi sikerágazat a padlóra kerülhet a kormány adópolitikája következtében. Ennek megelőzése érdekében a *Magyar Szállodaszövetség* nyugati régiójának tagjai tegnap *Bük-fürdőn* úgy határoztak, hogy minden fórumot felhasználnak érveik hangoztatására.

A pénzügyi kormányzat ugyanis a kereskedelmi szállásheleyeket terhelő áfakulcsot *10-ről 25 százalékra tervezi növelni*. Az elképzelést a szakmára mért csapásnak minősítették, és tiltakoztak ez ellen a nyugat-dunántúli szállodások. *Békesi László* pénzügyminiszter – aki még ellenzéki képviselőként az áfarendszer kétkulcsosításakor azt ecsetelte – hogy az áfa változtatása milyen jelentős beavatkozás a piaci viszonyokba, *most bizonyára érti a bük-fürdői tiltakozás okát*.

A szállodavezetők úgy vélik, az adónövelés miatti áremelések *a feketegazdaság malmára* hajtják a vizet. Eliasztják a külföldi befektetőket és nehéz helyzetbe hozzák a szállodaiparhoz kapcsolódó szolgáltatókat is. A szállodások szerint az ágazatnak nyújtott kedvezmények az állam számára is hasznosabbak lennének, mint az elvonásokból származó bevételek.

(g. j.)

KOMMENTÁR

Spanyolviasz

A Magyar Televízióban Heltai Péter stúdióvezető tegnapi tájékoztatása szerint olyan lázas buzgalommal alakul a Kisebbségi és Határontúli Műsorok Stúdiója (ami a Politikai Műsorok Főszerkesztőségéhez fog tartozni), hogy egyszerre három sorozatot indít, már a jövő héten. Egyik lesz a Tranzit. Másik a Körző. Harmadik a Palackposta.

Ahhoz képest, hogy a szerkesztőség a határon túli magyarokkal hangsúlyozottan „a kelet-európai jelenségeket vizsgálva" szeretne foglalkozni (hanem hogyan?), igazán ráér a tényleges jogi tanácsadással, a menekültek tényleges gondjával-bajával foglalkozó tervezett szolgáltató műsor – majd valamikor novemberben. Talán mert sejthető: Keleten a helyzet úgyis mindig változatlan. Addig pedig muszáj gyorsan kipróbálni spanyolviaszból háromfélét.

Javaslatunk: legyen a stúdió neve Kisebbségi, Határontúli és más Idegen Műsorok Stúdiója. Ez később Idegen Műsorok Stúdiójára egyszerűsíthető. Nemcsak mert a testvér általában a leggáládabb, a szomszéd undok, s az idegen szép. Hanem mert itt Kelet-Európában – mind olyan idegenek vagyunk. (Mi talán idegenebbek, mint bármelyik nép... S más népek ugyanígy.) Mi ugyanis nyugatinak érezzük magunkat a többi keleti közt.

Hiszen, lám, mi találtuk föl a spanyolviaszt! Most!

(tb)

Nógrád díszpolgárai

Göncz, Nagy Pál, dr. Ferenczy

Nógrád megye közgyűlése tegnapi ülésén elfogadta Korill Ferenc elnök javaslatát: a testület Nógrád megye díszpolgára kitüntető címet adományoz Göncz Árpádnak, Nagy Pálnak és dr. Ferenczy Györgynek.

A köztársasági elnök írói, műfordítói érdemei mellett az indoklás kiemeli Göncznek a rendszerváltás, Magyarország demokratikus átalakítása szolgálatában végzett államfői munkásságát, Nógrád megye nemzetközi kapcsolatainak fejlesztéséért tett érdemeit.

A Párizsban élő, Salgótarjánból elszármazott költőt, Nagy Pált 60. születésnapján köszönti a „szülőföld", elismerve életművét, irodalmi szervező, kultúraközvetítő munkásságát, ami sok szálon kapcsolódik a megyeszékhelyhez.

Csitár község képviselő-testületének tagja, Ferenczy György orvos szakmai, tudományos munkássága mellett aktív közéleti tevékenységével érdemelte ki a megtisztelő címet.

A címmel járó oklevél és emlékplakett átadására Göncz Árpád és Ferenczy György esetében ünnepi közgyűlés keretében, míg Nagy Pál személyét illetően holnap délután irodalmi esten, a Nógrádi Történeti Múzeumban kerül sor.

(gig)

Egy (végül is) sikeres vállalkozás fordulatai

Kinál, a keljfeljancsi

Kinál János, a híres-hírhedt újpesti Rekord áruház egykori alapítója jó esélyt lát arra, hogy november elsején megnyissa üzletét. Úgy tűnik, végéhez közeledik a szupermarket sokat megélt hányattatása, s ha minden a terveknek megfelelően halad, hamarosan új élet kezdődhet a „romokon."

A nyitás terveit és körülményeit részletező tegnapi sajtótájékoztatón Kinál elmondta: a bevásárlóközpontban *háromszáz-négyszáz dolgozó foglalkoztatását* teszi lehetővé, mintegy kétezer termelővel, szállító partnerrel kívánják megújítani a kapcsolatokat. Az árukészlet feltöltéséhez szükséges 150 millió forintos forrást a Postabank nyújtja, s ha minden igaz, elérhetik az évi hárommilliárdos forgalmat.

A meglehetősen bonyolult ügy előzményeit *higgadtan kommentálta* a tulajdonos. A Rekord Rt. manőverei miatt elszenvedett 300 milliós veszteségét „leírja" – *ehhez a követeléséhez nyilvánvalóan már nem juthat hozzá*. A társaság felszámolása megkezdődött, most az a legfontosabb, hogy mielőbb befejeződjék a folyamat, s *az üzletből kivonuljanak az épület illetéktelen* bitorlói. Mint ismeretes, a Rekord Rt. – melynek alapításában a Leumi Hitelbank, Kinál János és más magánszemélyek is részt vettek – a menet közbeni tőkeemelések következtében *ma már többségi amerikai kézben* van, s teljesen csődbe ment. Az elmúlt évet páratlan, *650 milliós veszteséggel* zárta, s Kinál Jánosnak a bérleti díjjal is adósa maradt. A magyar üzletember augusztus 31-ével mondta fel a bérleti szerződést a Rekordnak, s noha a társaság még mindig jelen van, *ma már jogcím nélkül* használja az ingatlant.

A felszámoló jövő hónap közepére adja át a házat, s ekkortól szabad a pálya. Megnyithatja kapuit a szupermarket: de már *Kinál Bevásárlóközpont* néven.

(vasvári)

***Bartha Ferenc* privatizációs kormánybiztos tegnap délután elküldte azt a vizsgálati anyagot *Horn Gyula* miniszterelnöknek, melyben az átmeneti, az április 1-je és június 15-e közötti időszak privatizációs döntéseit ismertették. Az ebben az időszakban hozott döntések közül 320 ügyet vizsgáltak, és 13 esetben állapították' meg, hogy a döntéseknél vagy a szerződéskötéseknél valamilyen szabálytalanság történt.**

TŰHEGYEN

Gyöngyözzön, Tina

Szerdán még azt nyilatkozta lapunknak Wanatka Gabriella, a szeptember végén induló, Gyöngy című női hetilap főszerkesztője, hogy legfeljebb akkor vallhatnának kudarcot, ha velük egyszerre indulna egy ugyanilyen lap. Tegnapi számunkban viszont arról írtunk, hogy indul a Tina, amit minden nőnek ajánl Vizi Gyöngyi, a Tina főszerkesztője.

A két lap tehát gyakorlatilag egyszerre indul, összesen mintegy egymillió példányban. Nézem fáradó asszonyainkat, az elgyötört Kiskegyed-rajongókat, a megbízható családanyákat, akik a Nők Lapját böngészik, van már Kisasszony, meg Önagysága, hogy csak a legismertebb női magazinokat emlegessem.

A harc megindult, elkezdődött az Olvasó Nőért mozgalom. Csak azt nem értem, miér Gyöngyi szerkeszti a Tinát, ha nem Tina szerkeszti a Gyöngyöt, hanem a Gabi, aki viszon nem tudott Tina érkezéséről semmit.

Amúgy Miklós vagyok, tisz telettel.

(api

Tűnődés

Kell a hely

Még így, nagyapóként is előfordul, hogy megszégyellem magam, ha nem adom át a villamoson az ülőhelyem. Figyelmetlennek, udvariatlannak, olykor meg egyszerűen sunyinak tartom magam, ha újságomba mélyedek, vagy ennek látszatát keltem, de ez most egyáltalán nem érdekes, hiszen annyian tülekednek az új szobák, székek, íróasztalok felé, hogy ez már-már fölér egy rendszerváltozással, holott csak a második demokratikus változásokon vagyunk túl, néhány hónappal.

Éhes farkascsordaként rontanak rá a különböző hivatalokban a közszolgálatot teljesítőkre –, tegnap is írtunk egy ilyen esetről –, vanvolt-lesz, hogy távollétükben szobájukba behatolnak, kirámolják az iratokat, jó esetben meg se nézik, mit hurcolnak ide-oda, ami nem csoda, hiszen nem a végzett munka, a köz szolgálata az érdekes számukra – esetünkben visszamenőlegesen – hanem az, hogy ma ők az új fiúk, az a szociálliberális rohamosztag, amelynek ki van adva a pártparancs: el kell foglalni minden helyet, minden hivatalt, minden íróasztalt, minden széket.

Nem folyik vér, nincs vita, jönnek a győzők, végzik a nagytakarítást, a szőnyegbombázást, az alagsori kínvallatást. Igen, kell a hely, az új fiúk fölrángatják székükből a nyugdíjba vágyókat, nem kérdezősködnek, hogy volt, mint lesz, kémények, rámenősek. Gond csak akkor lesz, ha majd el kell intézni valamit, ha végezni kéne azt a fránya közszolgálatot. Az iratok szanaszét, az iktatószámok mintha számháborúznának: nem lehet majd megtalálni semmit.

Uraim! Hölgyek! Nem lehetne kicsit lassabban, kicsit kulturáltabban, kicsit körültekintőbben? És most még gondolni se merek arra, mi lesz az ügyfelekkel, a folyó ügyekkel, az aprónak látszó kis gondokkal. Az ördög, tudjuk, a részletekben lakik. Most pedig azt látjuk: lassan az egészben is.

(apáti)

Bolondok évadja

Az egykori Münnich Ferenc, ma Nádor utca sarkán, nem messze a hírhedt ávós szobor talpától, egy középkorú nő veri hisztérikusan a telefonfülke ajtaját: – Mit mutogatja magát, mi?! – ordítja egy odabent tárcsázó, tinédzserkorú hölgynek. Az szorosabbra zárja az ajtót: nem óhajt kommunikálni. A sarki árusok azonban kiabálni kezdenek, legelőbb a harisnyaárus, majd kontráz rá egy meghatározatlan rendeltetésű dzsigoló: – Kotródj el! – Pillanatok alatt zeng az utca, a könyves közelebb húzza magához a standot, szinte kirántja a kezemből a pénzt, amikor fizetek.

Az ordibálásra mindenki összerándul, siet, megy a dolgára, ha várni kell, odébb húzódik. Az erdélyi asszonyok is gyorsan kapják a motyót, gyömöszölik a nejlonszatyorba, irány a kapualj, ösztöneikkel érzik, pillanatok alatt itt lehet az ősellenség: a közterület-felügyelő, de amint viszem utánuk a nagy sietségben elejtett ujjast, már kínálnak is belőle eladásra.

A kapualjban megtűrő pillantást vet egy ki tudja milyen intézmény portása az asszonyokra. – Bolond van az utcán – mondják neki magyarázólag az erdélyiek. – Itt a szezonja – elmélkedik a portás melletti segédszolgálatos vagy alkalmi társalgó. – Az – mondja a portás. – Amikor ügyeletes voltam – és itt egy lélegzetvételnyi szünetet tart –, ilyenkor ősz felé egész nap jártak panaszkodni. Volt, aki délelőtt azzal jött, hogy meg akarja mérgezni a szomszédja, estefelé pedig az anyósától várt levélbombát. Némelyik csak hisztizett egy kicsikét. Na persze akkor... – harapja el a szót a portás, és hunyorít egyet a mellette álló felé. – Most meg, szid ez mindenkit, hallod.

– Nem mindenki bolond, aki hőzöng – fészkelődik egy koldusforma, helyet adván az asszonyok szatyrainak. – Maga csak tudja, Ferikém, aztán itt van az ötvenhatosságával – legyint a szolgálatos, s nyilván arra gondol: mégse kellett volna ezt a szegény ördögöt a kárpótlási jegyeivel a pilótajátékba beugratni.

– Nem bolond – kezd kiabálni Feri – vagy azok tán normálisak? – kaszál nagyot a kezével, egy jól kivehető irányba: ahol most pótköltségvetnek, árakat és adókat emelnek, s lenullázzák a maradék kárpótlási jegyét, amiből még valahogy kihúzhatná egy darabig.

(káelpé)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Gorka Géza

Szerda, 1964. december 9.

1091

Gorka Géza keramikus művész kiállítása a Csók Galériában

Hétévi szünet után lépett ismét a közönség elé Gorka Géza keramikus művész. A Nemzeti Szalonbéli utolsó kiállítása óta eltelt idő a gazdagodás, frissülés, megújulás ideje volt művészetében. Négy évtizede az agyag szerelmese, s az ősi művészeti ágnak egyik legkiválóbb hazai képviselője.

Útja, fejlődése összeforrott a magyar kerámia fejlődésével, s kezdettől máig a népi fazekas művészetből merített ihletet; mint ahogy ma is ujjain kívül egyetlen formáló eszköze a korong. Ezen pörgeti, alakítja egyetlen alapformára, a tojásra visszavezethető változatos alakú edényeit, vázáit, táljait.

A mostani kiállításán bemutatott közel 300 remekbe mintázott darabja jórészt az elmúlt két évben készült. Formai gazdagodás, nemesedés, magasabb rendű egyszerűsödés jellemzi munkáit. Ennek csak egyik összetevője a hazai népi művészet és tengeren túli primitív agyag-plasztika formáinak, motívumainak szerves egységbe fogása. Másik, legalább ugyanilyen erővel érvényesülő alkotóeleme a stilizálás, a természeti alakzatoktól elvonatkoztató, de azokat alapjaiban mégis mindig megtartó mintázás. Az egyszerűtől a bonyolulton át így jön létre munkásságában a magas fokú szintézis, vagy ahogy ő maga mondja: »a felfelé egyszerűsödés«.

Tárgyai nemcsak változatos, nemes alakjukkal hatnak. Szépségük funkciójukból is fakad. Gorka Géza nem szeszélyes ötletek megvalósítására veszi kezébe az agyagmasszát. A korongozott tálaknak, vázáknak, korsóknak rendeltetésük van, az esztétikumot csak is ezzel együtt, ezt a feltételt teljesítve szolgálhatják.

Kettős-hármas kompozíciójú, önmagukban is szép vázái vágot kívánnak. Tányérjai — mellettük egyiknél-másiknál ott láthatjuk első elképzelésüket, a rajzot — hozzájuk illő környezetben, rendeltetésüknek megfelelően szépek. Nem készül fül és kiöntő csőr, ha nincs rájuk szükség, s csak ott és annyi dísz kerül edényeire, ahol annak helye van.

Gorka Géza csak agyaggal dolgozik. Tárgyaiba nem kompónál, nem éget bele más anyagot. Alkotásaival az otthon keretében akar maradni; kerámiáit belső díszítésre szánja. Választott anyagát tökéletesen ismeri, csak ezen kísérletezik különféle mázakkal. S ezek variációja szinte végtelen. Az értő, átgondolt rendezés »családokba« szedi különféle típusaikat. A változatos színek csurgatott, repesztett, sima és még számtalan másféle mázként vonják be a különböző idomokat. Színei az utóbbi időben kivilágosodtak, ez is jelzi egy újabb, alkotó periódus kezdetét.

Sárvári Márta

Szerda, 1

Fokozottabb gyerme

Sajtótájékoztató a Művelődésügyi

A Művelődésügyi Minisztérium kedden Molnár István osztályvezető tartott sajtótájékoztatót a gyermek- és ifjúságvédelem időszerű kérdéseiről. A feladat hármas tagolású. Az első a gyermekvédelem a családon belül, a megelőzés.

A szülők általában mindketten elfoglaltak. Harmonikus családban a jó nevelési érzékkel bíró szülők a napnak a gyermekekkel együtt tölthető néhány óráját kiválóan tudják hasznosítani. Mégis elengedhetetlen a megfelelő óvoda- vagy napközi otthon hálózat létesítése, ahol a gyermeket

nevelik, tanítják is.

Még inkább szükség van erre akkor, ha a szülők nevelési kultúrája nem kielégítő. Ezenkívül szükség van mind állami, mind társadalmi úton létesített nevelési tanácsadókra, ahol egyrészt a valamilyen pszichikai nehézséggel küzdő gyermekek, másrészt a nevelésben kellő ismeretekkel, tapasztalatokkal nem bíró szülők megkapják a szükséges segítséget. A társadalmi úton létesített nevelési tanácsadók terén első helyen áll a Nőtanács; kiváló szakemberek közreműködésével dolgoznak azon, hogy a társadalom és az iskola követelményeinek meg-

mi intézetben helyezzenek el. Az állami gondozásból már kikerült gyermekekkel az

utógondozó tevékenység

keretében foglalkozik — egyre előre a KISZ érdekvédelmi bizottsága.

Az állami otthonokban a gyermekek bizonyos mértékig irreális körülmények között nőnek fel. Mindent készen kapnak: nem látják, hogy az élet javainak előteremtése, az

Legyen a D
a budapestiek és a
hétvégi ü

Elkészült a fejlesztés

A balatoni regionális terv az ország első átfogó üdülőterületi fejlesztési programja, amelyet a kormány is elfogadott, jóváhagyott. A Minisztertanács múlt évi határozata alapján az Építésügyi Minisztériumnak hamarosan elő kell terjeszteni a Duna-kanyar regionális tervét is. Négy évvel ezelőtt már készült egy átfogó javaslat a Duna-kanyar üdülőterületi fejlesztéséről. Az Épí-

Gorka Géza
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG
Budapest
1960 SEP 16

1021

Művészetet és közönséget teremtett

GORKA GÉZA 75 ÉVES

Az utolsó ötven évben a modern magyar iparművészet világviszonylatban rangot, állandóan megismétlődő elismerést vott ki magának, és keramikusaink a széles szakmai mezőnyben is előkelő helyet szereztek maguknak. Egy fél évszázad távlatában ma már jól láthatjuk, hogy a sok szép eredmény, díj mögött, milyen komoly és széles skálájú alkotómunka áll, s azt is tudjuk már, hogy a modern magyar iparművészet úttörő munkáját kevesen végezték. E kevesek közé tartozik Gorka Géza.

Gorka Géza ma tölti be 75. életévét, és egy fél évszázados alkotómunka áll mögötte. Olyan gazdag alkotómunka, melyről csak kötetnyi terjedelemben lehetne számot adni, és amely sikerekben és elismerésben bővelkedett. A kezdet nem volt olyan egyértelmű, mint az életút, mert a fiatalon dédelgetett álom a festőpálya volt. Végül is a kerámiát választotta művészálmainak megvalósítására. A mesterségbeli fogásokat a század elejének nagy hírnevű mezőtúri fazekasmestereinél, Badár Balázsnál tanulta, a művészi továbbképzést pedig Németországban kapta, ahol a század első két évtizedében lüktető iparművész-tevékenység folyt. E kettős alapozás szerencsésnek bizonyult, mert a fiatal kezdőt megóvta attól, hogy egyoldalúan, magyar népi vagy németes európai irányban folytassa művészi útját. És hogy egész fiatalon, pályája legkezdetén már a saját magát adó, minden mástól különböző, teljesen önálló Gorka Gézával találkozunk, ahhoz talán az is hozzájárult, hogy műhelyét — egy életre — nem Budapesten, hanem Nógrádverőcén rendezte be. Elég távol a főváros művészi életétől, hogy megalkossa saját világát, és elég közel hozzá, hogy ne szakadjon el tőle teljesen.

Megvolt az alap a művészi alkotómunkához, de hiányzott valami nagyon lényeges annak folytatásához. A széles körű érdeklődés, a nagyfokú igény, ami nélkül nem fejlődhet ki és nem élhet színvonalas iparművészet. Annak a néhány, művészetében hivő fiatal iparművésznek, aki a vesztett első világháború után újat teremtve dolgozott, harcolnia kellett a fórum megteremtéséért és az érdeklődés felkeltéséért is. Gorka Géza közöttük is az elsők közé tartozott, és azok között is, akik mindkét fronton csatát nyertek. Nemcsak magas művészi igényű tárgyakat kellett

Egy Gorka-váza

életre hanem megteremtette a maga fórumát és a maga közönségét is. Az első elismerést még is külföldről kapta: 1926-ban a philadelphiai nemzetközi kiállításon szereplő kerámiáiért bronzérmet. Ezt követték nagy bőségben mind a hazai, mind a külföldi elismerések, diplomák, érmek. Aranyérmet nyert Budapesten (1932, 1938, 1940, 1942), Milánóban (1936), Brüsszelben (1935), Prágában (1962) — bronzokat és ezüstöket fel sem sorolhatjuk —, nagydíjat Milánóban (1939), Brüsszelben (1958), diplomát Párizsban (1937).

A második világháború során Gorka Géza nógrádverőcei műtermében negyed évszázados munkásságának ezer darabból álló gyűjteménye, a kiemelkedő és számára fontos tárgyak, néhány kivételével elpusztultak. Ebben az ezer darabban benne volt Gorka Géza minden addigi máz-, szín-, forma-, égetéskísérlete és eredménye. A nagy veszteség Gorka Géza alkotókedvét talán még fokozta. A pusztulástól megmentett legszebb töredékeket gipszbe ágyazta és új formákat, új eljárásokat keresett. És 1955-ben a Csók Galériában már olyan anyaggal jelentkezett, hogy arra Munkácsy-díjat kapott, az iparművészek között elsőként. 1959-ben a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze, 1963-ban Kossuth-díjas lett.

Bár Gorka Géza művészi munkássága nem korlátozódik az edénykerámiára, legszebb eredményeit e műfajban érte el. A mázak és színek messze kiemelkedő mestere — nemcsak hazai, nemzetközi viszonylatban is. De amilyen vérbő a máztechnikája és színskálája, éppen olyan változatos a formaalakítása is.

1964-ben volt utoljára önálló kiállítása. Jó volna újból látni mindazt, amit addig és azóta alkotott; jó volna újból látni azt a színes filmet is, amely a mestert munka közben mutatja be. Ez volna méltó ünneplése a 75 éves Gorka Gézának, akit a szép évfordulón szívből köszöntünk.

Domanovszky György

lasztás miatt *szabálysértési el-*
ást indítani szülők ellen. A ke-
et tanintézetei *47 alkalommal*
tek feljelentést olyan szülők el-
, akik hosszabb ideig nem já-
tták gyermeküket iskolába, s a
nács 24 esetben *200-tól 600 fo-*
ig terjedő pénzbírságot rótt

A tanács a mostani tanévben is
ndszeresen ellenőrzi a gyerekek
kolába járását.

budapesti színházak mai műsora

Operaház: Undine (A-bérlet, 1. ea.,
. **Erkel Színház:** Fidelio (1. bérlet,
ea., 7). **Madách Színház:** Black Co-
edy (7). **Madách Kamaraszínház:** A
olond lány (7). **Vígszínház:** Alku (7).
esti Színház: Csók (7). **József Attila**
zínház: Két úr szolgája (7). **Irodalmi**
zínpad: Mizantrop 63. Két Júlia
bérletszünet, fél 8). **Kis Színpad:**
rak és elvtársak (fél 8). **Állami**
ábszínház: Foltos és Fülenagy (de.
); A fából faragott királyfi, Petrus-
a (du. 3).

Az országos bélyegki
szombaton hatezer, vasárnap
tízezer látogatója volt, s
megszerezte a bélyegnápra
bélyegsort és blokkot.

A RÁDIÓ ÉS A T

KOSSUTH RADIÓ

8.20: Zenekari muzsika. **9.0**
mekrádió. **9.35:** Szobek Mária
pó Károly énekel, Németh Já
balmozik. **10.05:** Irodalomtörté
zetek. Schweitzer Pál és
László tanulmányairól. **10.25:** Liszt-
zongoraművek. **11.00—11.35:** Iskolarádió. **11.35:** Bizet: Carmen. Szvit. **12.20:** Ki nyer ma? **12.30:** Melódiakoktél. **13.45:** Törvénykönyv. **14.00:** Kóruspódium. **14.10:** Emlékezés Latinka Sándorra. Dokumentummüsor. **14.52:** Operettdalok. **15.11:** Kóté László hegedül. **15.27:** André Malraux: A remény. Regényrészl. **15.51:** Fúvószene. **16.05:** Az élő népdal. **16.15:** My fair Lady. Részl. **16.38:** A fecskék fészket raknak. Móricz regénye folyt.-ban. I. **17.05:** Egyiptom az ASZU-kongresszus tükrében. Előadás. **17.20:** Szirmay Márta és Réti József énekel. **17.50:** nokságról. **20.35:** Kozmosz. Tudományos magazin. **21.03:** Dzsesszlemez-parádé. **22.20:** Georg Kulenkampff hegedül. **22.55:** Élni tudni kell! Beilleszkedés a társadalomba. **23.13:** Könnyűzene. **0.10:** Bach—Segovia: Chaconne.

PETŐFI RADIÓ

8.05: Közben volt egy háború. Európa, 1939—1969. II. rész. Bécs. **9.00:** Daljátékrészl. **9.30:** Nőkről nőknek. **10.00:** A zene hullámhosszán. **11.45:** Természetvédelem Észak-Európában. Előadás. **12.00:** Népi zene. **12.30:** Hilde Zadek és Eberhard Wächter énekel. **13.05:** Mozart: Esz-dúr divertimento. **Randevú kettőtől — hatig . . .:** Zenés délután. **14.00:** Tánczenei koktél. **14.50:** Találkozás a stúdióban . . . **16.33:** Csúcsforgalom. **18.10—19.40: Fiatalok hullámhosszán. 18.10:** A II országos ifjúmunkás-parlament. **18.35:** Hegedűmuzsika. **18.59:** Pityeri harckocsizó kalandjai. **19.30:** 100 este 100 népdal. **19.40:** Külföldi kulturális híradó. **20.28:** Barokk muzsika. **21.05:** Közv. a Lausanne—Rába ETO EVK labdarúgó-mérk.-ről (I. félidő vége). **21.15:** A világirodalom humora „Ég veled, anyalom." **21.43:** Hanglemezgyűjtők húszperce. **22.03:** Közv. a Lausanne—Rába ETO EVK labdarúgó-mérk.-ről (II. félidő vége). **22.15:** Nóták. **22.35:** Mai areképesarnok. **23.10:** Bemutatjuk új operalemezünket. Rettegett Iván. Részl.

U R H

18.10: Hanglemezparádé. **19.00:** Gluck: Iphigenia Taurisban. Négyfelv. opera. Közben: **20.14:** Láttuk, hallottuk . . . **21.32:** A dzsesszkedvelőinek. **21.50:** Csajkovszkij zenekari művei.

TELEVÍZIÓ

Iskola-tv: **8.05:** Orosz nyelv (ált. isk. 6. oszt., ism.: 13.10). **9.00:** Környezetismeret (ált. isk. 3. oszt., ism.: 14.00). **9.55:** Történelem (ált. isk. 5. oszt., ism.: 14.55) **17.53:** Hírek. **18.00:** Telesport: Atlétikai EB közv.-e Athénból. **18.35:** Kinek van igaza Jásdon? **19.00:** Esti mese. **19.10:** Legkedvesebb kísérleteim. Üveges professzor műsora. **19.30:** Radar. Ifjúsági érdekvédelmi műsor. **20.00:** TV Híradó. **20.15:** Telesport: Atlétikai EB közv.-e Athénból. **20.35:** Gounod: Faust. Opera három felv.-ban (a Margitszigeti Szabadtéri Színpad július 13-i előadása, felvételről). A szünetben: kb. **22.20:** TV Híradó, 2. kiadás.

Szeptember 1-től naponta

AUTÓBUSZ-GYORSJÁRAT

KAPOSVÁRRÓL KECSKEMÉTRE ÉS VISSZA

A gyorsjáratú autóbusz Kaposvárról 6.00 órakor indul, Igalfürdő—Törökkoppány—Tamási—Simontornya—Dunaföldvár—Izsák érintésével Kecskemétre.

Kecskemétről 15.00 órakor indul vissza Kaposvárra.

3. sz. AKÖV, Kaposvár

MEGVENNÉNK

egy kifogástalan állapotú

vésőgépet

200 mm lökethosszig.

A gép fogaskerékvésésre is alkalmas legyen, letejtő eljárással.

Az ajánlatokat a gyár ármegjelöléssel beruházási osztályára kérjük küldeni.

Dunántúli Kőolajipari Gépgyár

kanizsa, 9.

Tel.: 13—040, 273-as mellék.

1021 Gorka Géza

nyílt tér

AKIK VÁLASZOLNAK:

GORKA GÉZA

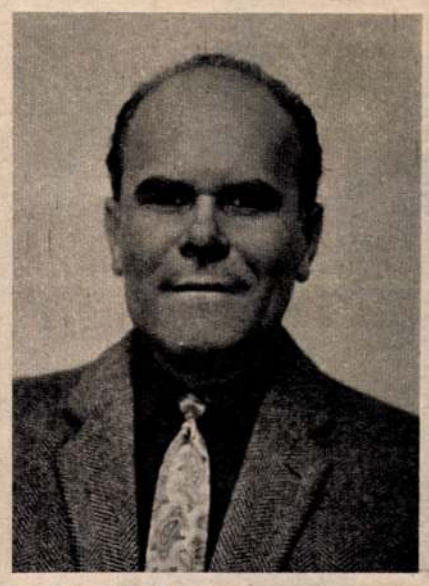

PÁLFY JÓZSEF

SZERKESZTI: ZSIGMOND MÁRTA

Mi a siker titka?

Mezősi Tibor és felesége a nyírségben élnek. A csendes esti órákban otthon vagy baráti körben gyakran kerülnek terítékre az alábbi kérdések — írják. Szeretnénk, ha az eligazodásban idősebb, sok tapasztalattal rendelkező művész segítene. Kérdéseik:

1. Mi a siker titka?

2. Hogy van az, — pl. a kerámiában — a forma alakítja a tartalmat, vagy a tartalom a formát?

3. Mi a művészi és természeti szép egymáshoz való viszonya?

4. És mi a sokat emlegetett, firtatott, vitatott giccs?

Gorka Géza Kossuth-díjas kerámikussal beszélgettem erről a kérdésről:

— Mi a siker titka?

— Mindenekelőtt az, hogy az ember nem nyugszik bele a sikertelenségbe. A mindenkori társadalmat elsősorban nem az érdekli, hogy milyen az ember belső hangulata, mit érez, mit gondol. A társadalom arra kíváncsi, amit számára adni tudok. Ha ezzel egyetért, esztétikai, rendeltetési és érthetőségi vonatkozásban, úgy a siker elkerülhetetlen. A társadalmat nagyon komolyan kell venni, mert a holnap ítéletét mindig Ő mondja ki, az utolsó szó jogán.

A siker fő titka: a művész a szocialista realizmus talaján álljon. Ez nem más, mint egy fejlődő történelmi folyamattal szemben elfoglalt magatartás, egy olyan alkotói munkamódszer, amely a szocializmus célját szolgálja.

Fontos a művész és a közönség egyidőben való találkozása. Ha a mű elavult, vagy megemészthetetlen, nem jön létre a találkozás. De ha valóban mű, miért kell megemészteni? Főleg a jót... Emberismeret nélkül a társadalommal nem lehet szót érteni. Ismerni kell az igényt, komolyan kell venni, közel kell férkőzni hozzá, nem azért, hogy kiszolgáljuk, hanem hogy megértsük egymást. Ne találóskérdéseket adjunk fel, hanem feleljük meg! A mai fiatalság fogékony a művészetek iránt. A stafétabot pedig arra jó, hogy átadjuk.

— A forma a tartalom kifejezésének az eszköze?

— Igen, mert nem a forma alakítja a tartalmat, hanem a tartalom a formát. Ezért nem lehet a formát szellembe erőltetni.

— A harmadik kérdés különösképpen azért érdekes számomra, mert Velencében láttam egy olyan kiállítást, amely pontosan ezzel a témakörrel foglalkozott. Bemutatták a kettő békés, harmónikus együttélését. A művészi szépet a természeti széppel elsősorban a modern lakásokban ötvözhetjük össze. (Növények, akváriumok, kavicsok és sok egyéb természeti szép alkalmazása.)

A művészi szép mindenkor az embertől függően jön létre, a természeti szép az embertől függetlenül. Pl. a rózsa illatos és szép, de nincs gyümölcse. Minden „tartalma" a szépsége.

A művészi szépből nem hiányozhat a humanizmus. A szép nem mindig művészet és a művészet nem mindig szép. Pl. Villon egyik-másik balladája elég vaskos, mégis a mű magasfokú művészet. Ez a vaskosság nem szép ugyan, de eszköz a magasabb cél érdekében.

A giccs sajnos világjelenség. Igénye ízlésbeli igénytelenség. Olcsó, külsődleges, művészinek látszó fércmunka. Témaválasztása mindig tetszetős. Még modernkedik is. Külsejében divatos, absztraktnak álcázott léleknélküli „bedolgozás", tarkabarka, dagályos, olcsó tálalásban. Sajnos még ma is élősködik a művészeten. Parazita, mint a tölgyfán a taplógomba. De a tölgyfát senki sem téveszti össze a taplógombával, de a giccset az igazival sajnos igen. Lepecsételik a húst, a gombát ellenőrzik a nagyobb turistaközpontokban, nehogy bolondgomba kerüljön az igazi közé. S lám, a giccs hatósági hozzájárulással mérgezi a jóhiszemű vásárlót. Kár, hogy csak a művészi tárgyakat zsürizik. A művészietlenekkel szemben miért bizonytalankodunk?

Én is kérdezek: giccs-e a Csárdáskirálynő?

Válaszolok is: az lehet, ha rosszul csinálják.

De Gaulle kilépett?

Másodikként egy kitűnő miskolci futballista, Krompaszky Gyula és felesége vitáját szeretnénk eldönteni. Fogadtak: Franciaország még mindig tagja-e a NATO-nak? Gyula azt állítja, hogy De Gaulle tábornok kilépett a NATO-ból. Kinek van igaza? — kérdezik.

— Nem tudom, hogy mi a tét, hogy mibe fogadtak, azt nem írták meg, de biztos vagyok benne, ha választ adunk erre a kérdésre, mindenki nyer vele, aki olvassa. Pálfy József kollegámat kértem, segítsen e vitás kérdés eldöntésénél.

Pálfy József válasza:

— Ha a párizsi jogászi érvelést fogadnánk el, azt mondhatnám: mindkettőjüknek igaza van! De Gaulle tábornok ugyanis annak idején, 1966-ban, kivonult a NATO-ból, mint integrált katonai szervezetből: abból, amit a NATO rövidítésben az „O" betű (Organization) jelent. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy Franciaország továbbra is tartja magát az Észak-atlanti Szerződéshez (az Atlanti Paktumhoz), amelyet 1949-ben az akkori francia kormány aláírt. Ez a jogászi csűrés-csavarás onnan adódik, hogy 1949-ben még valóban nem teremtették meg az ún. „atlanti országok" a maguk teljes katonai, politikai szervezetét. Ez a francia különbségtétel 1966-tól napjainkig azzal a következménnyel járt, hogy Franciaország képviselői ott ülnek az Észak-atlanti Tanácsban, viszont nem vesznek részt a NATO katonai szervezetének posztjain, tanácskozásain. De mert elméletileg a NATO katonai gépezetét az Észak-atlanti Tanács, mint politikai szervezet irányítja, végső fokon Párizs képviselőinek van és lehet beleszólásuk katonai kérdésekbe is. Ugyanakkor azt is tudnunk kell, hogy megállapodás született az NSZK-ban állomásozó francia hadosztályok és a NATO-hoz tartozó egységek együttműködéséről, a francia földön keresztül húzódó NATO-olajvezeték használatáról, a francia légtérnek NATO-repülőgépek által való átrepüléséről, stb. stb. Mint látható, eléggé bonyolult Franciaország és a NATO viszonya. S ha például arra utalunk, hogy éppen „a NATO-ból való kivonulás" után határozta el a francia kormány, hogy részt vesz a NATO új légi riasztó szervezetében, a NADGE-ban, akkor kiderül, hogy túlságos illúziókat a francia magatartásról aligha táplálhatunk.

Csodák

Szinesák István (XXI. Vasas u. 50.) olvasónk többek között arra kér feleletet, mi az ókor hét csodája? (Másirányú kérdéseire is válaszolunk későbbi számainkban.)

1959-ben lapunk volt főszerkesztője, Tiszai László tollából megjelent erről egy összeállítás. Mint e csodák jó ismerőjét, őt kértem fel a válaszadásra.

— Az ókorban általában az alábbi hét világcsodát emlegették. Felsorolom mind a hetet:

1. Az egyiptomi piramisok. (Közülük a legnagyobb a Cheops fáraó piramisa.) 2. Szemiramisz függőkertjei. 3. Artemisz temploma. 4. Az Olimpiai Zeusz-szobor. 5. Mauszolosz perzsa helytartó síremléke, 6. A Rhodoszi kolosszus. 7. Az alexandriai világítótorony, a Fárosz.

Korunkban a technika rohanó századában azonban 7×7 világcsodánál is több nagyszerű alkotás született már. Bizonyára jónéven veszi Szincsák István, ha válaszunkat megtoldjuk korunk számtalan világcsodája közül héttel, talán nem is a legközismertebbekkel.

1. A rádióteleszkóp. 2. A lézersugár. 3. A robotgép. 4. A lineáris vonat. 5. A mesterséges DNS. 6. Az atomfénykép. 7. Az osztankinoi tv-torony. (Valamennyiről többet tudhat meg az 1970-es Füles évkönyvből.)

„Kis Európa"

Kovács Árpádné budapesti olvasónk is Pálfy Józseftől kérdezi: „Sokszor olvasom az újságokban a „kis Európa" kifejezést. Mit jelent ez?"

A kissé gunyoros kifejezés a Közös Piac, hivatalos nevén az Európai Gazdasági Közösség hat országra vonatkozik. Nemcsak a szocialista országok sajtójában illetik ezzel a névvel a Közös Piacot, a tőkés világ lapjai is gyakran írnak így róla. Mert tulajdonképpen Európa kapitalista fele is megoszlik: egyik része a Közös Piac hat országa, az NSZK, Franciaország, és Olaszország, valamint a Benelux-államok, a másik része a Nagy-Britannia vezette szabadkereskedelmi övezet. Mivel ebben összesen nyolcan vannak (Nagy-Britannia, Ausztria, Dánia, Norvégia, Portugália, Svájc, Svédország és Finnország), szám szerint ez nagyobbnak lenne mondható, hozzá képest a Közös Piac „kis Európa". Persze „kis Európa" ez az egész földrészünkhöz képest is... Tudom, hogy tőlünk meglehetősen idegen, számunkra eléggé távoli a „kis Európa" politikai, gazdasági problémaköre, mégis igenigen érdekelhet bennünket, hiszen például az ottani gazdasági integráció, a hat ország többé-kevésbé egységes külkereskedelmi politikája sok kárt okoz nekünk. Diszkriminációt alkalmaznak a szocialista országokból érkező árukkal szemben, vagyis hátrányos megkülönböztetést: magas vámokkal sújtják, mennyiségi korlátozásokat szabnak a mi portékáink behozatalára, stb. Éppen ezért: bármilyen bonyolultnak is tűnik a „kis Európa" országainak politikai, gazdasági mozgása, nagyon oda kell figyelnünk!

Növénykedvelők Mekkája

Tihanyi Emőke debreceni olvasónk — mint írja — a nyáron kocsival utazott a Balatonra. Léptennyomon táblákba ütközött az országutak mentén. Az egyik csárdát, a másik kocsmát és más vendéglátóipari létesítményeket jelzett. Pontos leírással, mindennemű útbaigazítást megadva, hogy az arrajárók könnyen, gyorsan odataláljanak.

De kár! — írja levelében — hogy nem találkozunk olyan táb-

LUDMILLA PRASKOVÁ

**KIRÁLYNŐ

MARCELA BITNAROVÁ

A királyságot, mint intézményt rég túlhaladta az idő, mégis be kell vallanom: rokonszenvezem a Királynővel.

De mielőtt bárki is félreértene, kijelentem: nem Erzsébetről van szó. Sőt nem egyről, hanem mindjárt ötről. Sok egy kicsit? Meglehet, hiszen századunk nem kimondottan a királynők kora.

— Tévedés. Soha sem volt ennyi belőlük — mondja Mikulás Prusák csehszlovák kolléga. — Mi például szinte szériában „gyártjuk". Minden évben legalább hatot.

— Meglepő kissé. És elárulná, mit kezdenek ennyi királynővel?

Rövid ideig csapzott haját „idomítgatja", amelyen még nem olvadt el teljesen a hó, majd így folytatja:

— Például ráültetjük egy szuper zetorra, oda állítjuk egy újfajta szerszámgép mellé, etetjük őket a csokoládégyár újdonságaival, a Magas-Tátra legszebb üdülőhelyeire visszük őket és így tovább. Mindez a televízió nyilvánossága előtt. A néző izgul, a zsüri dönt. És amíg megválasztjuk a rendes évi királynőnket, addig számtalan árucikkünknek, s egyéb eladnivalóinknak csinálunk kitűnő reklámot.

— Kitűnő ötlet. És mit kapnak a „rútul" kizsákmányolt királynők?

— Drága és szép ruhákat, utazást, valamint némi készpénzt. A győztes például tízezer koronát.

— Halkabban, kérem, még tudomást szerez róla Ferdinánd herceg és talán elöntené a szomorúság.

Prusák jóízűt nevet, majd odavezet a „felséges" körbe. A királynők — akik az Express vendégei voltak — kedvesek és közvetlenek, nem gőgösek s készségesen válaszolnak egy „rangon aluli" kérdéseire.

Krisztina Hanzalová „civilben" például színésznő.

— Ó, persze még nem híres, csak kezdő. Hamarosan bemutatják első filmemet, melynek „Meztelenség" a címe. Ne értse félre, nem vetkőzős film. A kitárulkozásnak, a nyíltságnak nálunk ez a kifejezése.

Ivana Novotna királynő hétköznapjait meglehetősen prózai dolgokkal tölti:

— Matematika tanárnő vagyok és egy hatéves kislány mamája. Elképzelheti, hogy nem unatkozom.

MISS PRÁGA – ZDENA NÁVRATOVÁ

A ZETORON*****

MISS SZLOVÁKIA – MARTA RAUSOVÁ

— Itt, ezen a jutalom úton ezért nincs annyi gond.

— Maga csak azt hiszi — szólal meg Prága szépe, Zdena Navratova. — Én például majd megőrülök az idegességtől. Hiába megyek bárhová, csak egy valamire tudok gondolni: a vizsgáimra. Kezdődik újra. De úgy kell annak, aki jogász akar lenni.

— Miért nem marad meg királynőnek?

— Mert abból nálunk nem lehet megélni.

Még ez a szerencse.

Hankóczi Sándor

TISZAI LÁSZLÓ

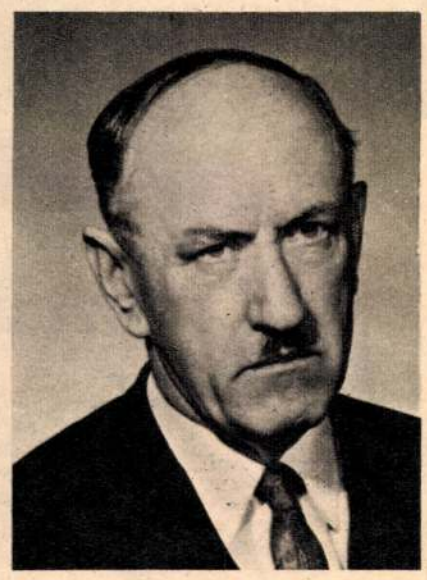

DR. ÚJVÁROSY MIKLÓS

lákkal is az utak mentén, amelyek felvilágosítást adnának arra vonatkozóan, hol található például egy-egy érdekes, de nem közismert múzeum, vár, vagy arborétum. Sok fiatal előbb ismeri meg egyik-másik külföldi város nevezetességeit, mint országunk látnivalóit. Én is véletlenül tudtam meg, hogy egy Európa-hírű arborétum lapul meg Vácrátót évezredes fái alatt. Többet nem tudok róla. Pedig arra is kíváncsi lennék, mi a különbség a botanikus kert és az arborétum között?

Választ a Vácrátóti Botanikai Kutató Intézet és Kert igazgatóhelyettesétől, dr. Újvárosy Miklóstól kértem.

A botanikus kert tudományos alapokon, kutatási és oktatási, népművelési célra létesített élőnövénygyűjtemény. A földkerekség különböző tájain igen változatosan kialakult növényvilágot (elsősorban a virágos növényeket) kívánja minél több oldalúan bemutatni. Tehát a botanikus kertben az egyenlítői őserdők növényeitől a sivatagok, félsivatagok és mérsékelt égövi növényeken keresztül a sarkvidékek vagy a magashegységek hőhatáráig élő növényeket meg lehet találni. A botanikus kertnek tehát nemcsak a mi éghajlati viszonyainkat kibíró, nálunk a szabadban áttelelő növényeket kell gyűjtenie, hanem be kell mutatnia a melegégövi, tehát nálunk télen csak üvegházban található növényeket is. Meg kell benne találni a növényrendszertan legkülönbözőbb, jellegzetes családjainak tagjait éppen úgy, mint ahogy be kell mutatnia a mérsékelt égöv különböző vidékein, Európában, Ázsiában, Amerikában stb. élő növényeken túl — a mediterrán területek örökzöld növényeit, a sivatagi életmódhoz alkalmazkodott pozsgás növények különböző csoportjait, vagy az afrikai, amerikai, hátsóindiai trópusok jellegzetes növényeit is. Az orchideákat éppen úgy, mint a kaktuszokat, vagy a húsevő növényeket, a lágyszárúakat, mint a fásokat, stb. Ugyanakkor természetesen szerepelnie kell benne a hazai jellegzetes tájak vízi, mocsári, pusztai, erdei, homoki, sziki stb. növényeinek is.

Hogy a botanikus kert miért nem arborétum? Azért, mert az arborétum csak a fás növényeket (fákat, cserjéket) és azok közül is csak azokat gyűjti, amelyek nálunk szabadban telelhetők, tehát a mérsékelt égövieket. Természetesen ezeknek a száma is óriási, és egy-egy tudományosan felépített arborétumban még így is 3—5000 vagy több fás növényfajnál és fajtánál többet is találunk. Az arborétum tehát nem botanikus kert, mert a botanikus kert által gyűjtött növényeknek csak egy részét gyűjti. Ugyanakkor minden botanikus kertnek van arborétum-része, mert egyik feladata a mérsékelt égövi fák és cserjék gyűjtése, bemutatása is.

Magától értetődik, hogy a botanikus kertnek ilyen szerteágazó feladata mellett a gyűjtemény felépítése és fenntartása is komoly tudományos munkát és sokirányú képzettséget igényel. Ugyanakkor azonban a botanikus kert egy tudományos kincsesbánya is. A kertépítést végző szakemberek az összegyűjtött növényeken vagy azok különböző csoportjain maguk is tudományos kutatásokat végeznek, de az összegyűjtött anyag rendelkezésre áll a többi elméleti és gyakorlati kutatóintézetek szakembereinek is, sokszor nemcsak hazai, hanem nemzetközi vonatkozásban is.

Nemcsak a botanikus- és kertész szakemberek keresnek és találnak ott kutatásaikhoz szükséges anyagot, hanem a termelő is és ezeken túl — az erdészek, növénynemesítők, növénytermesztők, genetikusok, gyógyszertani kutatók stb. Ugyanakkor Mekkája a növénykedvelőknek is; a kertészeti üzemeknek is, mert a botanikus kertek anyagából lehet újabb és újabb, kereskedelemben nem kapható növényritkaságokra is szert tenni, amelyekkel a nagyüzemi termesztésben még nem foglalkoznak. Nálunk pl. egy sor szobai növény éppen a vácrátóti Botanikus Kertből terjedt el és vált kereskedelmi növénnyé.

A vácrátóti Botanikus Kert az ország legnagyobb élőnövény gyűjteménye. Ez nemcsak úgy értendő, hogy több mint 15 000 növényfajával és alfajával hasonlíthatatlanul nagyobb a többi botanikus kertek és arborétumok anyagánál, hanem úgy is, hogy 2300 faj és fajtánál gazdagabb fa- és cserjegyűjteményével legfeljebb a szombathelyi (kámoni) arborétum vetekedhet. 3000 fajt magába foglaló sziklakerti gyűjteménye szintén a legnagyobb az országban, éppen úgy, mint a 3000-nél több fajt számláló melegégövi (üvegházi) növényanyaga.

Egy botanikus kertnek a tudományos és oktatási célokon túl — rendkívül nagy a szerepe a népművelésben, a széles nagyközönség természettudományos művelésében is. Hogy ez a szerepe a jelenkorban milyen fontos, azt legjobban az bizonyítja, hogy majdnem minden külföldi nagyvárosban van olyan botanikus kert is, amely az érdeklődő nagyközönség rendelkezésére áll és a botanikai ismereteket a legszélesebb körben terjeszti.

Mi ilyen szempontokból szerencsés helyzetben vagyunk. Botanikus Kertünk alapja egy romantikus angol park. Az egykori tulajdonos Vigyázó Sándor 42 holdon a múlt század legjobb kerttervezőjével, Jámbor Vilmossal terveztetett a múlt század 70-es éveitől 1908-ig. Igaz, hogy a későbbi tulajdonosok alatt, valamint a háború alatt és után sokat károsodott a kert. Például a 30-as években az egyharmadát kitevő fenyőgyűjteményt teljesen kiirtották. 1954-ben egy kertroncsot vettünk birtokba. Ma már egy olyan tudományos értékében felbecsülhetetlen értékű botanikus kerti gyűjteményünk van, ami nemzetközi vonatkozásban is a nagy gyűjtemények közé számít, változatos angol park kiépítésénél fogva — egyedülálló a botanikus kertek között. A kert rendkívül változatos felépítésű és telepítésű. A közepén keresztülfolyó Sződ-Rákos patakból alkotott tórendszer, a mesterségesen magasított dombok és hatalmas kövekből épített sziklakertek, szigetek, alagút, vízesés, zuhogók, vízi malom, szökőkút mind az angol park kellékei.

TŰZPIROS VILÁG

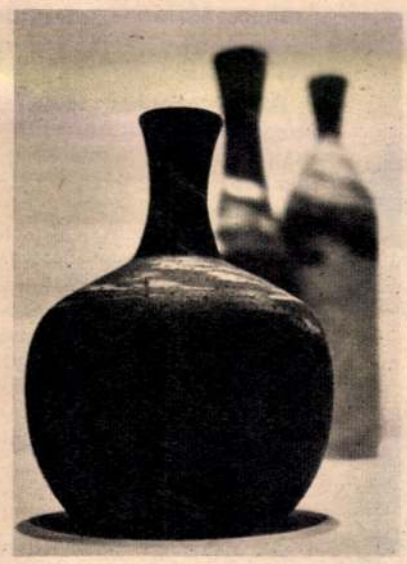

Ismeri a természet törvényeit

Bod Éva kerámikus a végletek művésze. Minden egyes alkotását a formai egyszerűség, harmónia, és a másik véglet: a színek tobzódása jellemzi. Smaragdos csillogás, bravúrosan égetett vörösek, kékek, lilás, türkizes, okkeres világ az övé. A mázaiban őrzi nagy erejét. S ez nem véletlen, hiszen civilben kémikus. Többen megírták már róla, hogy vegytant tanított és kezdetben csak a politechnikai órákon foglalkozott kerámia készítéssel. De amint hozzáért — hozzáragadt. Azóta sem tud szabadulni tőle. Valóságos boszorkánykonyhát nyitott otthonában. Naphosszat kísérletezik, kever, áztat, old, a szerelmes kíváncsiságával fel akarja tárni az anyag minden titkát, minden atomjában meg akarja hódítani. Amikor hasznos szépségeit nézi, szinte hinni véli az ember, hogy művészi érzéseiben kémikus agyában, gondolataiban, formáló ujjaiban valamiféle mágikus erő bújkál. Izgalmas dolgot fedezett fel. Csak 1961-ben mondott búcsút a katedrának, és máris számos külföldi kiállítás, sok-sok siker és elismerés jelzi útját.

(Képeink, legutóbbi kiállításán, a Csók Galériában készültek. Lengyel Miklós felvételei)

Zs. M.

ŰRSÉTA

Átléptük az űrhajózás korszakának küszöbét. Az ember már járt idegen égitesten. Ennek az új, végtelen távlatokat nyitó kutatásnak napjainkig 46 hőse van, s közülük öten életüket áldozták jövendő sikerekért. Vajon számontartjuk-e őket, vagy nevüket, emléküket elsodorja az események rohanó árja?

Bizony, amikor leültem, hogy sorban felírjam az űrhajósok nevét, hamar megakadtam. Kénytelen-kelletlen, segítségül hívtam a bélyeggyűjteményem. Ez a hobby most ékesen bebizonyította hasznosságát. Majdnem valamennyi űrhajóst, majdnem valamennyi jelentősebb űreseményt megtaláltam benne. Olvasóinknak is a bélyegek segítségével idézem fel emlékezetükben a hősök nevét, az ember útját a kozmoszban.

Az első nagy siker napja 1961. április 12. Jurij Gagarin a Vosztok—1 fedélzetén korábban elképzelhetetlen magasságba emelkedett, s egyszer körülrepülte a Földet. Ez volt az ember első lépése a kozmoszban.

Gagarint követte — 1961. május 5-én egy hatalmas ugrást téve a Mercury—3-mal — Alan Shepard.

S ezután évenként 3—4 új sikert ünnepelt a világ. 1963. június 16-án az első — s máig egyetlen — női űrhajóst, Valentyina Tyereskovát köszönthettük a Vosztok—6 fedélzetén. 1965. március 18-án két űrhajósal felemelkedett a Voszhod—2, 495 kilométerre távolodott Földünktől, s Alekszej Leonov kilépett a kabinból. Elsőként „fürdőzött" az űrben. Még abban az évben június 3-án a Gemini—4-gyel emelkedett fel James McDivitt és Edward White, és White is űrsétát tett.

A Gemini—7 1965. december 4-én startolt, fedélzetén Frank Borman és James Lovell 14 napig volt az űrben, s december 15-én hajójuk randevúzott a Gemini—6-tal, amelyen Walter Schirra és Thomas Stafford tartózkodott.

1966. szeptember 2-án indult a Gemini—11, amely Charles Conraddal és Richard Gordonnal már 1368 kilométerre távolodott Földünk felszínétől.

1968. karácsonyán a világ az Apollo—8 három hősére figyelt, Frank Borman, James Lovell és William Anders űrhajójukkal kitörtek a Föld vonzási köréből s körülrepülték a Holdat.

A Szojuz—4 és a Szojuz—5 egyesítésével 1969. január közepén létrehozták az első űrállomást. A Szojuz—5 három utasából kettő — Jevgenyij Hrunov és Alekszej Jeliszejev átszállt a Szojuz—4-re.

Az Apollo—11 1969. július 16-án indult, s július 21-én két utasa — az emberiség első küldöttei, Neil Armstrong és Edvin Aldrin — rálépett a Holdra.

Ugyancsak 1969 űrszenzációja volt az október 11-én, 12-én és 13-án startoló Szojuz—6, —7 és —8. Egyszerre hét szovjet űrhajós tartózkodott a kozmoszban,

1961. április 12.
Vosztok—1
Jurij Gagarin

Glenn, John
A Friendship—7 utasa

1964. október 12.
Voszhod—1
Vlagyimir Komarov, Konsztantyin Feoktyiszlov, Borisz Jegorov

Beregovoj, Georgij
A Szojuz—3 utasa

1961. május 5.
Mercury—3
Alan Shepard

Grissom, Virgil
A Liberty-Bell és a Gemini—3 utasa

Tyitov, German
A Vosztok—2 utasa

Schirra, Walter
A Sigma—7, a Gemini—6 és az Apollo—7 utasa

Tyereskova, Valentyina
A Vosztok—6 utasa

John Glenn

Carpenter, Scott
Az Auróra—7 utasa

Nyikolajev, Adrijan
A Vosztok—3 utasa

Popovics, Pavel
A Vosztok—4 utasa

1963. június 14.
Vosztok—5
Valerij Bikovszkij

1963. június 16.
Vosztok—6
Valentyina Tyereskova

1969. október 11.
Szojuz—6
Georgij Sonyin, Valerij Kubaszov

1969. október 12.
Szojuz—7
Anatolij Filipcsenko, Vlagyiszlav Volkov, Viktor Gorbatko

1969. október 13.
Szojuz—8
Vlagyimir Satalov, Alekszej Jeliszejev

1969. július 16.
Apollo—11
Neil Armstrong, Edwin Aldrin, Michael Collins. (21-én Armstrong, majd Aldrin rálép a holdra)

Magy. Hírlap 8. old.

Gonka Géza

Alapsokaság

„Meggyőződésem szerint két választás közötti időszakban a közvélemény-kutatás csupán a választók befolyásolását célozza. Az egyetlen olyan időpont, amikor valós adatokat közölnek, az az exit-poll, de akkor már úgyis minden eldőlt, mindegy, hogy mit közölnek. A rossz tapasztalatok miatt úgy vélem, meg kellene vizsgálni, milyen jogszabályi lehetőséget biztosíthatunk arra, hogy a nyilvánosságra hozott adatok felől végre ne legyenek kétségeink."

Ezt Torgyán József nyilatkozta lapunk szombati számában. Mondatra-szóra-betűre pontosan idézünk, nem kiragadjuk eredeti szövegkörnyezetükből azokat az átkozott részleteket, ahol az ördög megbújna, mi több, kazetta is eltéve, két kormányőr vigyáz rá a redakció páncélszekrénye előtt huszonnégy órás szolgálatban.

Ugyanis mi nem akarunk utólag bocsánatot kérni, mint a távirati iroda szokott szoborleleplező kisgazdabeszédek után.

A fent idézett nyilatkozat jelzi, hogy gazdája világosan felismerte a helyzetet, és a diagnózishoz terápiát is csatol. Mit tenne tehát Torgyán József a közvélemény-kutatókkal, ha bármit megtehetne?

Betiltaná azokat. Vagy megregulázná. Drasztikus lenne, és egyértelmű. Mondjuk összevonná az intézeteket, kuratóriumot kapnának plusz parlamenti felügyeletet. Az ellenőrző testület elnöke pedig valószínűleg a reaktivált Lakatos Ernő lenne. Persze az is lehet, hogy rögtön az adatfelvételkor, vagyis a befolyásolási kísérlet legelején kellene közbelépni.

Ez esetben van már friss előképünk. A kisgazdavezér vidéküt járva – ahol egészen más szimpátiatendenciákat tapasztalt empirikus nagygyűlésein – odalépne a kérdezőbiztosokhoz (addigra már a Fradi válogatott balhátvédjét régen feltolta középcsatárnak), utasítaná testőreit, akik kitépnék a kérdőívet a biztos kezéből, ekkor már csak az igazoltatás maradna hátra.

Meg az „exit-púl" négyévente, választás napján. Ahogy Torgyán mondta tavaly a győztes éjszakán.

De gondoljuk tovább a továbbgondolhatót! Ha a közvélemény-kutatás befolyásolja a közvéleményt (persze hogy befolyásolja, na és?), akkor a sajtó sokkal inkább, mi szükség lesz már itten a médiára? Hát semmi – e logika alapján legalábbis. (Más kérdés, hogy akkor nem lenne hol disputázni mondjuk a zsidókérdésről.)

Ijesztő butaság ez a torgyáni ötlet. Nem az első, nem az utolsó. Itt van mindjárt ugyanebből az interjúból az, hogy a banktisztviselők részvényjuttatásaira is terjesszék ki a személyi jövedelemadó-fizetési kötelezettséget. Picit ugyan diszkriminatív, de biztos ettől a költségvetési bevételtől fejlődne a magyar vidék.

Hanem azon érdemes elgondolkodnunk, miért vágják rá politikusaink – Horn Gyula, Orbán Viktor, Torgyán József ebben kísértetiesen egyformán – a népszerűségi indexek állását firtató kérdésre mindig azt: „Vidéken járva én egészen mást tapasztalok."

Közvélemény-kutatási szakkifejezéssel válaszolva: nyilván ők más alapsokaságból dolgoznak. Polgári, kisgazda vagy szocialista lakossági fórumon ugyanis én még nem láttam negyven-hatvan százaléknyi ellenzőt sehol. Azok ugyanis éppen a másik összejövetelen ültek akkor – a párthívek és párttaggyűlések ősi és kikezdhetetlen logikája alapján.

Ha pedig nem lennének közvélemény-kutatások, nem lenne sajtó, vajon honnan tudnánk meg, mennyit is kap a földművelési és vidékfejlesztési tárca az igényelt 413 milliárdból, és mit szólnak a döntéshez a szavazók?

Nyilván a megajánlott 250 és követelt 413 közötti differencia virtuális vagy valóságos csökkentésén töri most a fejét a kormányfő és a kisgazdapártvezér egyaránt. Torgyán József van nehezebb helyzetben, talán ezért indulatosabb a szokottnál is mostanában. (A különbség eltüntetéséhez ugyanis kevés lenne a bankárfizetések extra megadóztatása.) A kisgazdák ugyanis nemet mondhatnak a költségvetésre vagy elfogadhatnak esetleges szocialista támogató szavazatokat. De egy kormánybuktatás most leginkább az FKGP bukásához vezetne. Ezt bizonyára jól tudja Torgyán is. Ezért nem nehéz megjósolni, hogy a költségvetés végszavazása után gyakran mondja majd el: 413 milliárd majdnem egyenlő 250 milliárddal.

Ha meg nem hiszik el neki, legfeljebb betiltatja a matematikát.

SZOMBATHY PÁL

Kun Miklós

Az el és a l

Az orosz elnök és környezete körül kirobbant pénzmosási és megvesztegetési botrány idáig napvilágra került mozzanataiból akár fél tucat olyan maffiafilm forgatókönyve kitelne, mint a magyar nézők jó részét sokkoló Polip című olasz sorozat volt. Adva van egy Pavel Borogyin nevű ötvenhárom éves politikus. A gyémántban és aranyban gazdag távoli Jakutföldről érkezett, amely ma a hangzatos Szaha Köztársaság nevet viseli. A szovjet (olyan, amilyen) rendszerváltás előtt már sikerült kissé megtollasodnia a nemesfémbányák környékén, és mivel geológusi meg levelező pártfőiskolai diplomája volt, reményteljes középkáderként Jakutszk város tanácselnöke lett.

Aztán jött a peresztrojka, de Borogyinnak nem jutott benne valamirevaló uborkafa. Egy napon azonban Jakutföld fővárosában vodkásbutéliával a kezében, mínusz negyvenfokos fagyban neki kellett köszöntenie a repülőtéri VIP-váró előtt Borisz Jelcint. Az antikommunista reformerek előretolt bástyája, Mihail Gorbacsov egyes számú riválisa azért érkezett, hogy híveket toborozzon. Hosszúra nyúlt szibériai szemleútján minden településen a helyi notabilitásoknak szegezte a kérdést: vajon kihez húznak? Hozzá vagy a birodalmat szakadék felé sodró, öntelt és korrupt Gorbacsovhoz?

A pártokrácia labirintusaiban óvatossághoz szokott kiskirályok többnyire igyekeztek kihátrálni az egyenes válasz elől. Borogyin azonban megérezte az idők szavát, és látványosan verte a mellét: „Jelcinért mindhalálig!" A politikus uralomra jutása utáni stallumhullásban így Moszkvába került, és a nehéz időkben szerzett bizalmat azóta is bőségesen kamatoztatja. Egy idő után mint a Kreml-adminisztráció gazdasági irányítója, aki saját bevallása szerint – nem tévedés – hatszázmilliárd dollárnyi ingatlan és ingó vagyon felett diszponál. Bármikor utasítást adhat a Kreml rendelkezésére álló több mint száz repülőgép pilótáinak. Az ő gondja az elnöki hivatal és a kormány által használt hárommillió négyzetméternyi helyiség karbantartása, a hetvennyolc országban lévő egykori szovjet tulajdonú épületek kezelése, esetenként értékesítése. De hozzá tartozik a moszkvai Luzsnyiki stadion jelentős tulajdonhányada éppúgy, mint a Pressza nevű – az egykori Pravda – kiadóvállalat. Hónapról hónapra ő írja alá 350 beosztottjának és a neki közvetve alárendelt hivatalok 80 ezer munkatársának a fizetési listáját. Nem csoda, hogy a tipikus háttérember Borogyin, aki idáig szóba sem állt az újságírókkal, jóval ismertebb hazájában, mint az Igor herceg szerzője, a múlt századi híres „ötök" köréhez tartozó zeneszerző-névrokona.

Most viszont a világsajtó címoldalaira került a neve. Pedig első pillantásra mi rossz van abban, hogy egy befolyásos főhivatalnok, aki munkakörénél fogva állandóan a világot járja, 1995. június 12-én s ganói Banca kikötötte, hog bankkártyáva

Vagy hogy donosának a tyerina Szt meg? Abban hogy Borogyi szét – a Verszi publikált tény szerzője szerir ber 5-én Bud

„Az egész zordon oros a A

Trinlo Invest mited, Közép közi Bar 037546–500. Az összeg p látszik: egymi lár. De hát ez

Ezen a por egy maffiafilr számlának, ar 1998. január meg – pontos svájci és orosz kodni kezdtek és pénzmosást adminisztráció sának tranzakc társszámlája Na ma-szigeteken. számlának akac társtulajdonosa: koszovói albán zó. Ő volt az, aki töltötte a közö Két és fél év ala rommillió dollá ezen a csatornár letlen, éppen Pa a Mabetex kapc a Kreml és töb belvárosi korma tására.

Az elvégzett Mabetexhez me tűnően magas rek szerint több lár. A pénz egy hamarosan viss rendelő Borogyi

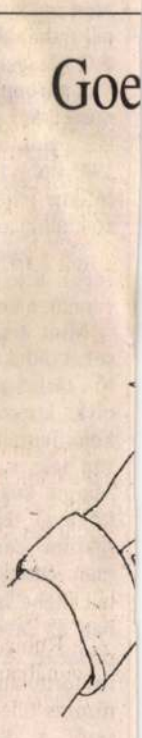

A szerző történész

Új tanév k

Mint a leleményes diák, aki feleltetéskor jövő előtt állunk, egészen az idejük vége- ko

ózás bánatdalai

ij lemezéről és a világzenéről

„Sohasem volt menedzserem, mégis rengeteg meghívást kapok" FOTÓ: HABIK CSABA

vákiában a táncdalénekesi pályán is elindult, és máig sincs benne semmiféle ellenérzés a könnyebb műfajokkal szemben. A túlságosan szigorúan értelmezett műfaji kategóriákat viszont nem szeretem, és értelmetlennek is tartom, hiszen sokkal fontosabb a hitelesség és a mesterségbeli tudás." Az énekesnő a közelmúltban tért haza az edinburghi fesztiválról, amelyhez kapcsolódva a BBC Rádióban is koncertet adott. Szeptember közepén Kiss Ferenccel és muzsikustársaival amerikai turnéra indul, amelynek keretében – templomi és nagykövetségi koncertek mellett – három-négy alkalommal magyar közösségekkel is találkoznak. „Sohasem volt menedzserem, és mégis rengeteg meghívást kapok külföldről, jórészt baráti kapcsolatoknak köszönhetően. Ez az amerikai út is egy chicagói barátunk révén jött létre, akivel közösen vettünk részt egy moldvai és máramarosi népzenegyűjtő körúton" – mondja. Az állandó koncertezés mellett Szvorák Katalin rendkívül fontosnak tartja a tanítást, a legfiatalabb generációval való folyamatos kapcsolattartást is: négy éve tanít népdaléneklést Szentendrén, a Vujicsics Tihamér Zeneiskolában.

• Retkes Attila

Tárlatlátogató

Nem három az igazság

Fél évszázad kerámiaművészete
Iparművészeti Múzeum
Megtekinthető szeptember 12-éig

A modern magyar kerámiáról még a hozzáértőknek is sematikusak az ismeretei. Három név – három mester – köré csoportosul az is, amit tudunk (tudni vélünk) róla, az is, amit fontosnak tartunk belőle. Kovács Margit, Gorka Géza, Gádor István alkotja ezt a triászt; s bár nem egészen egykorúak (a két férfinál fiatalabb női kollégájuk), munkásságuk átfogja a század háromnegyedét. Így hát műveikkel szép számban találkozunk a magyar kerámia 1945 utáni történetét monografikus teljességgel feldolgozó kiállításon is.

De – jelenthetem – változóban a kép. Most: nem ők vannak a középpontban.

Mint a szemléleti változásokat didaktikusan érzékeltető tárlaton kiderül: akad olyan korszak is, amikor ők a kulcsfigurák, mégsem velük van tele a múzeum. Kovács Margit kék, fehér és sárga írókával festett kedves terrakotta leánykáinál és vidáman éneklő asszonykórusánál aligha szemléltethető jobban az ötvenes évek műnépiessége. Az ezt követő óvatos fordulatnál, azaz a modernizmus ellenőrzött térnyeréséről a díszítőművészetnek tartott iparművészetben Gorka Géza darabjai tanúskodnak a hatvanas évek elejéről. A következő évtizedben pedig Gádor volt az, aki egy olyan formavilág meghonosításán munkálkodott (nem egyedül, persze), amelynek használata a par execellence képzőművészetben akkor még csak kevesek kiváltsága lehetett. De hiába. Ezen a kiállításon nem a három Kossuth-díjas dominál. Mind feloldódik a környezetében (Gádor az indokoltnál jobban is). A magyar kerámia végre nem három emberből áll.

Láthatjuk, hogy a háború előtti édes bájolgás örökségét nem egyedül Kovács Margit hozta magával; egy egész nemzedék művelte díszműveivel ezt a negédes irályt. Ehhez a mesterkélt színességhez képest mutatnak üdítő másságot Gádor vagy Gorka monokróm, sima vonalú edényei, amelyek, legyenek bár egyedi tárgyak vagy sorozattermékek, elvesznek a mezőnyben. Így aztán az ötvenes évek szocreálja nem hat fordulatként; inkább csak a kifejezetten historizáló darabok – Rákosi Mátyásné herendi festése, a politikai évfordulókra készített serlegek – azok, amelyek idegenül hatnak az együttesben.

Míg Gádor a díszítménytől való megszabaduláson munkálkodott, Gorka abból az ősi kultúrából merített ihletet, amelynek tárgyaiban forma és dekor még elválaszthatatlanul összefonódva, szerves egységet alkotott. Felismerése, amelynek értelmében a kerámia egyszerre nyeri el alakját és felületi mintázatát az agyag megmunkálása során, nemzedékek sorát késztette, sőt biztatta szellemi önvizsgálatra és ezzel megújhodásra. A hatvanas évektől a figyelem mind gyakrabban fordul a matéria felé, s az alapanyagok és a technika új lehetőségei révén stílusban, szemléletben, formálásban egyre változatosabb munkák születnek. S bár ezek minősége különböző, vitathatatlan, hogy eredményeképp a magyar kerámia rendkívül gazdag kifejezési tárra tett szert. (Hadd ne soroljam e jelentős fejlődésről tanúskodó neveket.)

Paradox vetülete a sikertörténetnek, hogy míg a hetvenes években egy sor remek használati kerámia, designtermék született (egy olyan gazdaságban, amikor a verseny korlátozva volt), ma – amikor elvben csak minőséggel lehetne piacon maradni – leginkább a De-forma csoport luxusdarabjaival büszkélkedhetünk.

Igaz, ez a tény nem a mai magyar kerámiáról, hanem a társadalom és gazdaság állapotáról mond nem feltétlenül kedvező ítéletet.

• Vadas József

NK OLASZUL!

A Generali-Providencia Biztosító Rt. értesíti tisztelt

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 16
KISALFÖLD
Győr

1021

Gorka Géza köszöntése

A modern magyar kerámiáról szóló könyv szerzője alkimistának nevezte Gorka Gézát, a mestert, aki most hetvenötödik születésnapján több mint fél évszázad munkájára és kísérleteire tekinthet vissza. A népi kerámiától indult, és a városi ember mindennapi kerámiájának megteremtéséig jutott el, máig megőrizve a paraszti fazekasság tömör egyszerűségét, amelyet a modern technika minden eszközével kiegészített.

Gorka Géza 1894-ben született Nagytapolcsányban, de már gyermekkorában Mezőtúrra került, egy messze földön ismert fazekasmesterhez: Badár Balázshoz. Hiába akarta később a család, hogy Gorka Géza festő legyen, otthagyta a műtermet, és visszatért Badár Balázs műhelyébe. A Tanácsköztársaság alatt vöröskatona volt, a bukás után emigráns — de az emigrációból „tanulmányút" lett: a kor neves német kerámikusaitól sajátította el a modern kerámiai eljárásokat, mielőtt 1922-ben visszatért Magyarországra.

Badár Balázs műhelyében ismerkedett meg a habán fazekasok örökségével: Magyarországra ők ültették át az itáliai reneszánsz kerámia-örökségét, és a magukkal hozott emlékekből és az itteni hagyományokból ötvözték a fehér alapon finom zöld, sárga, kék színekkel pompázó habán edényeket. Gorka Géza eleinte az ő nyomukon haladt. Még a 40-es években is készített olyan kávéskészletet, amely a habán emlékek örökségét a mai követelményekhez alkalmazta. Egész életében modern és mégis hagyományhű kerámiát akart készíteni — ezért hozta létre 1923-ban a 70 munkással dolgozó nógrádverőcei manufaktúrát, a Keramos Rt-t. Amikor azonban úgy látta, hogy munkatársai felhígítják, giccsessé teszik az üzem termékeit, kilépett, és 1927-ben önálló műhelyt rendezett be Nógrádverőcén. Sajnos, ezt a műhelyt 1000 válogatott kerámiával együtt megsemmisítette a háború.

1943-ban újra megpróbálkozott műhely szervezésével, ez volt a rövid életű Palóc Háziipari Vállalat, de igazi lehetőségei csak akkor bontakoztak ki, amikor 1945 után Mattyasovszky Zsolnay Lászlóval a pécsi Zsolnay-gyárban kísérletezhetett.

Első nemzetközi sikereit 50 éve aratta Gorka Géza a velencei kiállításon. Azóta számtalan magyar és külföldi tárlaton szerepeltek művei, és az elismerés sohasem hiányzott: érdemes művész, Munkácsy- és Kossuth-díjas. Nevéhez fűződik a magyar kerámia megújulása, számtalan új technikai eljárás, a repesztett máz, a csomós felületformálás, a figurális plasztika és a praktikus célokra szolgáló kerámia modern szellemű ötvözése. A magyar iparművészet „nagy öregei" közé tartozik — de műveire, melyeknek stílusa mindig megújul, inkább a fiatal jelző a lemező.

—é—

azai sikerek az NB I-ben

lyükre beállt fiatalok védekezési
ibáit kihasználva csökkenteni
tudta hátrányát a főiskolás
együttes.

A rendkívüli elszántsággal küzdő győri csapat győzelme még nagyobb arányú is lehetett volna. Különösen az első félidőben já-

GY. TEXTILES—BP. SPARTACUS 15:11 (9:6)

NB I. férfi mérkőzés.

A nap második mérkőzésére az utóbbi időben szokatlanul népes szurkolótábor előtt került sor. A

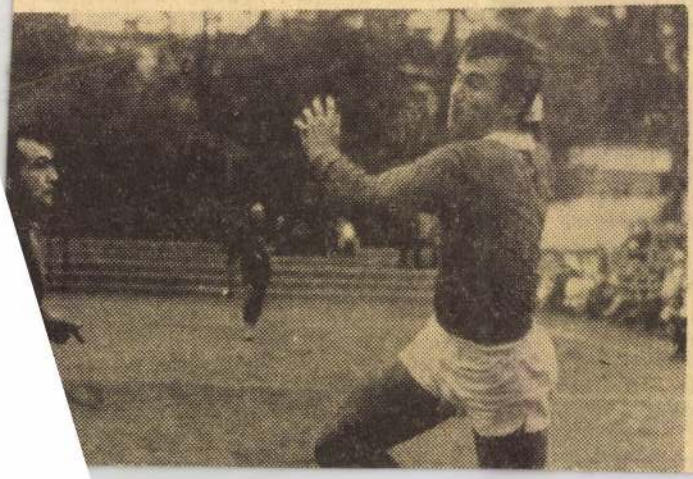

Nemzetközi röplabda villámtorna

Ma délután 5 órakor kezdődik a Rába ETO Tanácsköztársaság úti sporttelepén a Győri Dózsa nemzetközi röplabda villámtornája.

A két résztvevő lengyel együttes MAZOVSZE Warsawa néven lép pályára, mely a férfiaknál azonos a lengyel hadsereg válogatottal, a nőknél pedig Varsó terület válogatottjával. A külföldi vendégegyüttesekkel a Győri Dózsa csapatai, valamint a magyar ifjúsági válogatott veszi fel a küzdelmet.

—kiss—

Csökkent a bajnokjelöltek száma az NB II-ben

A hazáért

Honvédelem és hazafiság a magyarországi művészetben
Ernst Múzeum, 1985. május 9–június 2.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc eszmeköréhez köthető leginkább a hétköznapok szintjén is a hazafiság, a nemzeti függetlenség és a honvédelem fogalomhármasa. Az Ernst Múzeum kiállításának kerete találó: címeres nemzetőrlobogó indítja el, míg *Zala György* budavári *Honvéd emlékmű*vének modellje (1890) zárja le a látottakat. A honvédemlék zászlószalagjának felirata – „Szabadság vagy halál" – a mindenkor jelenlevő, a megmaradásért vívott harc jelszava.

A honfoglalástól 1848-ig végig érezhető a rendezők igyekvése, hogy a különböző korok szemléletének, történelmi hangsúlytételének minél szélesebb skáláját mutassák be. Rendszer nélkül azonban az alkotások „egymás mellett" maradnak, nem képesek az ábrázolt időszakról hitelesen szólni, hiszen a *Feszty-körkép* vázlatai vagy *Than Mór Honfoglalás*ának emblémaszerű Árpád vezére inkább a dualizmusról, annak szelleméről ad információt. Természetes, hogy ilyen közegben *Gácsi Mihály A magyarok bejövetele* (1966) rajza, a bevonulók szeretetteljesen szarkasztikus serege csak a meghökkentés szerepét játszhatja el.

Az 1664-ben Nürnbergben kiadott Nádasdy-féle Mauzóleum ismeretlen bécsi mestere metszetein fennmaradt királyképei tagolják a csataképeket és a történelmi sorsfordulókat egészen Szapolyai Jánosig. A középkori hitvilágban Szent László foglal el kitüntetett helyet, nagyszámú megmaradt falfestményei közül a gelencei és a bántornyai ábrázolások XIX. századi másolatain figyelhetjük a néphagyományban máig élő lovagszent viaskodását a fiatal keresztény államot veszélyeztető kunokkal. A múlt század végén *Storno Ferenc* után *Rohn Alajos* litográfiájának témája szintén I. László harcait veszi sorra, „korhűségét" a román kori építészeti elemek keretként való felhasználása jelzi.

Than Mór már említett Honfoglalás (1889) képén az új hazára találó vezér tekintetét távolba röppenő madár vezeti. Rímel rá idősebb kortársának, *Peter Johann Nepomuk Geiger*nek a litográfiája, ahol a tatárjárást követően hazatért, gondterhelt IV. Béla király pillantása dögmadarak tömegén siklik az ország belseje felé. A dicsőség és gyász egymást kiegészítő hangzatai.

A történelmi kutatások alapján napjainkra már kezd kibontakozni a hazafiság érzésének bonyolult gyökérrendszere. Ha végiggondoljuk, akár irodalmi példákon keresztül, a többszörös kötődést az uralkodóhoz, a valláshoz, a földhöz, akkor azonnal világossá válik a különbség egy aulikus arisztokrata család vagy az erdélyi protestáns Bethlen Kata világszemlélete között. Megint más minőség a parasztfelkelések dühös lendülete, mint ahogy *Domján József* Derkovits-utánérzésű *Budai Nagy Antal*-sorozatának színes fametszetei közvetítik 1951-ből.

Az első teremből *Fadrusz János* másfél méteres magasságával is monumentális hatású kolozsvári *Mátyás*-szobra (1900) vezet át a három részre szakadt ország „két pogány közt egy hazáért" embert próbáló korszakába. Magyarország a „kereszténység védőbástyájaként" védi Európát a pogány törökök meg-megújuló támadásaitól. Bár Luther Isten büntetésének, Antikrisztusnak nevezi a törököket a pá-

1

talán megengedhetővé teszi, hogy legalább itt érdemben megemlítsük őket.

Mivel jellemezhetnénk azt a megújító szándékot, melyet a Vállalat a közönségnek egy reprezentatív Pierre Cardin-üzlet nyitásával előlegezett meg? Részben igényesebb, egyedi kisbútorokat és lámpákat terveztet a belsőépítészekkel, részben megújítani kívánja a textilüzem mintaanyagát és technológiáját, részben újabb tervezői ötletek alapján a gyártási szisztéma kidolgozását tekinti feladatának.

Korda István amellett, hogy saját terveinek gyártásba adásával is merőben új irányítási szellemet vezetett be, a vállalati tervezők megfiatalításával a tervezés megfiatalítását, de legalábbis szerkezeti átrendezését tűzte ki célul. Elképzelése szerint ez az új szervezet lehetővé teszi majd a jelenleg érvényben levő párhuzamosság és a belső verseny megszüntetését, a vállalatok versenyképes és nyereségcentrikus, valamint vállalkozói-innovációs működését segítve inkább. Az is a célja, hogy a magyar gazdasági élet egészére jellemző versenyszituációban egy olyan művészeti szervezet jöjjön létre, mely a tárcán belül koncentrálja az erőket, noha belsőleg preferált, és monopolhelyzetben van azért, hogy ebben a bizonyos versenyben helyt tudjon állni, az ipar, a kereskedelem, a szövetkezetek és a magánvállalkozók között. „Javaslatunk lényege – mondja –, hogy a terület elvi, művészetpolitikai irányítása erősödjék, helyére kerüljön a szociális és a társadalmi kérdések megoldása, illeszkedjék bele az állami szociálpolitikába, illetve más részről a művészeti élet meglevő társadalmi szervezeteinek az életébe... A művészeti területnek – sajátosságai megtartásával – a fejlődés érdekében integrálódnia kell az általános társadalmi és gazdasági fejlődésbe, hogy a művészet és a kultúra versenyképes maradjon a társadalmi és a gazdasági struktúra fejlődésével. Szándékunk, hogy elkerüljük azt a bíráló megjegyzést, mely szerint javaslatunk radikalizmusával minden eddigi eredményt megsemmisít, rombol, és nem épít. Szándékunk éppen az, hogy egy tisztább szervezetben és konstrukcióban éppen a művészeti alkotások érdekében létrehozott vállalati és egyéb szervezeti funkciók jobban érvényesüljenek, gyakorlattá váljanak."

Az 1985 óta IDEA márkanévvel működő Iparművészeti Vállalat 1984-es gazdasági jelentései szerint árbevétele 580 millió forint volt, tiszta nyeresége 44,5 millió forint. 1985-re 640 millió forint árbevétel az előirányzott összeg.

Ha *az iparművészet esztétikai és szellemi rangját* valóban előtérbe lehet helyezni, akkor a vállalat bátrabban foglalkozhatna annak a nyilvánvalóan már kialakult, újabb vásárlórétegnek az ízlésformálásával, esetenként a különleges igények kiszolgálásával, melyre általában az exkluzív cégek világszerte mindig is vállalkoztak. Az egykori kisiparosok és a reprezentatív polgári megrendelők mai tervező és fogyasztó utódainak elvileg semmivel sem lehetne gyengébb tárgyi kínálatban része, ha az anyagok és a megmunkálás igényessége mellé legalább olyan szellemi egyéniségek nőnének fel, mint amelyekre a manapság ismét felfedezett századfordulón és a két világháború között egyszer már képesség mutatkozott.

21

22

23

17 Péntek László: Kopogtatók, kovácsoltvas, 1983
18 Tolnay Katalin: Kerámiák, 1979 (fotó Mészáros I.)
19 Demcsik Attila: Tükrök és gyertyatartók, 1983
20 Takács Katalin: Ágynemű-garnitúra, nyomott pamut, 1983
21 Geszler Mária: Rózsaönarckép, kerámia, 45x32 cm, 1983
22 Kátai Mihály: Io-történet, zománcozott réz, 20x20 cm, 1982 (fotó Somfai I.)
23 Czyránszky Mária: Profán oltár II., zománc, mahagóni, 40x17 cm

Tanulmány

A magyar iparművészetnek vannak igen nemes hagyományai, melyek népszerűsítése még nyilvánvalóan várat magára, hiszen a tudományos kutatás is csak mostanában élénkült meg. Remény lehet arra, hogy a kézműves hagyományok technológiai megújítása mellett az egyéniség és a személyesség semmivel sem pótolható hagyományát sem sorvasztják el. A tehetséges tervezők ebben úgysem vesznek részt.

Kétségtelen, hogy az iparművészeti műfajok belső szakmai (szellemi) fejlődéséhez jóval igényesebb szellemi munka és igényes szellemi fórumok is kellenének. Közhely ma már szólni az egykor volt nagy példányszámú *Művészi Ipar* és a *Magyar Iparművészet* című reprezentatív folyóiratok példájáról, mint ahogy az értékrendek reális és állandó figyelemmel kíséréséről is, mely egykor ezekben a lapokban méltó rangot adott egy-egy érdemes művésznek és iparosmunkának. Az iparművészet tárgyainak megváltozott körülmények között is meg lehet találni a mai korszerű formáját, kialakítani a rangját és a megbecsüléssel vegyített, okos elismeréssel társult népszerűsítését, ahogy ezt hozzánk hasonló ízlésű országokban kialakították. A korszerű iparművészeti tárgy képes műtárggyá válni, mint azzá vált korunk számtalan kiváló kortárs iparművészéé, a nemesen puritán skandinávoktól a fantáziadús és exkluzív olaszokig.

A kortárs magyar iparművészetnek az egyéni sikerek mellett még meg kell teremteni saját művészi rangját. A társadalom mindennapos környezetében pedig az igényesebb befogadó légkört tudással kellene gyarapítani, a kulturális értékrendek számontartóiban a szakmai hozzáértés alapjait kell kiművelni. A tárgyi kultúra tartalmi értékeinek kialakításához szükséges gazdag anyagi választékot természetes lehetőségként kellene kezelni. Az iparművészetnek ez a kevés példányszámra épülő kézműves területe nem tömegigényeket elégít ki. Igaz, ma attól is távol áll, hogy műgyűjtői rangot érjen el *általában*. De a személyes alkotás mesterségbeli tökéletességét idővel maga a tulajdonos avathatja értékké.

Az IDEA realitása valószínűleg a nagyon kifogástalan kivitelű, gazdag egyéni fantáziájú, eszmei értéket is képviselő iparművészeti tárgyak világa lehet. Csak ez különbözteti meg az azonosan magas mércéjű ipari sorozatgyártott árutól.

Dvorszky Hedvig

rétűségében állandóan számolni kell a váltakozó minőségekkel. Elsősorban a termelő üzemekben a nyolcvanas évekre már nyilvánvalóan megérett változtatásokra volt szükség. Az új vállalatvezetés határozott céljául azt tűzte ki, hogy megtartván azt a kisvállalati előnyt, mely a kisszériás mennyiségek gyors előállításából fakad, a választékot és az igényességet fejleszti. A célok és az egyes üzemek technikai színvonalának garantálása természetesen nem teszi lehetővé, hogy gyorsan és ütemesen érezhető profilváltozást lehetne tapasztalni. De ez kétoldalú viszony. Részben megváltozott a „szabadúszó" iparművészek kapcsolata az iparművészeti vállalat kereskedelmi érdekeltségeivel. Az iparművészek mozgási tere az új gazdasági körülmények között alaposan megváltozott, és a gyakori nyersanyaghiány, az eszközök pótlását igénylő egyéni műhelyek felszerelését sürgette. Ma már jelentős magán műhelyparkot alakítottak ki az iparművész tervezők maguknak is, így a vállalat a terveztetés szellemi munkáját gyakran a kivitelezett áru kis számú (úgynevezett többszörözött) megrendelésével előnyösebben tudja támogatni. De el tudják adni munkáikat az újonnan elszaporodott kiskereskedelmi boltházatban is, ezzel nem csekély pénzveszteséget okozva a korábbi egyetlen megrendelőnek. Keramikusok, ötvösök, kevés üvegtervező, bútortervezők és főként divatkellékeket tervező művészek munkái kerülnek így részben a vállalati üzletekbe. Másrészt a hagyományos textil- és bútorüzemek, a bábműhely, a díszműáru- és a műanyagrészleg, a lámpaüzem várja az új és újabb prototípusokat, hogy – a még mindig háromnegyed éves átfutási időt is beleszámítva – minél előbb tervezett és új ízlésű iparművészeti árukínálatot termelhessen. Jelenleg közömbösek az újabb és újabb, ötletgazdag tervek készítésében a tervezők, és főként nem feltétlenül az Iparművészeti Vállalatot támogatják új ötleteikkel. A probléma így többszörös, de itt lényeges elsősorban az, hogy egy relatíve konkurens kisüzlethálózati, közvetlen kereskedelmi haszon kedvéért egy perspektivikusabb fejlesztés lehetősége mehet veszendőbe, mivel nincs valódi, az átlagot messze elhagyó szellemi energiabefektetés az új prototípusok kimunkálása, egy látványosan megújítható új vállalati profil kialakítása érdekében. Nyilvánvaló, hogy részben közvetlen pénzügyi haszonszerzés okozza ezt a tartózkodást, részben pedig olyan egyéb körülmények, melyek nem teszik a művészek számára vonzóvá az Iparművészeti Vállalat kizárólagos támogatását. Sajnos előfordult, hogy egy 1983-ban kiírt lakáskultúra tárgyi anyagának tervezésére kiküldött ezer pályázati felhívásra mindössze 62 művész jelentkezett. Az is tény, hogy egy, a TUNGSRAM Egyesült Izzóval kezdeményezett közös, modern lámpatervezési és gyártási akció az ottani vezetőváltozás miatt hiúsult meg. És az is tény, hogy a vállalati arculattervezés érdekében igen jelentős anyagi áldozatokat hozó vállalatnak nagyon sokáig kellett várnia egyetlen kis grafikai tervre, hogy végül 1984 decemberétől reklámfilmek, plakátok, szórólapok és egyéb figyelemfelkeltő anyagok segítségével bevezesse az új vállalati márkanevet mint *IDEA* Iparművészeti Vállalatot. Továbbra is több száz szabadfoglalkozású tervező kap állandó lehetőséget arra, hogy egyéni munkájával is gyarapítsa az IDEA iparművészetében az igényes művészi értéket. Van egy régi tapasztalt tervezőgárdája is az IDEA-nak, akiknek szinte a kisujjában van éppen ennek a kisvállalatnak mindazon gyári-tervezői ismeretanyaga, mely egyszerre szavatolja a tapasztalatot és biztosíthatja a szakmai garanciákat. Nem akármilyen művésznévsor áll az Iparművészeti Vállalat üzemi termékeinek tervezése mögött. A bútorüzem *Flamm György, Németh István, Gergely László, Sass Géza, Fekete György* és *Korda István* bútorterveit gyártja, a lámpaüzemben *Borsfai Tamás, Demcsik Attila, Radnóti György,* a korábban már annyi formai újítást hozó OPTEAM és a Korda István által irányított műszaki stáb, valamint itt is Fekete György újabb tervei jelentik a most induló új gyártási program alapjait. Az ötvösüzem műanyag árukat is készít az időközben szükséges gyártási profilváltás miatt, és így az elmúlt időszak egyik újdonságaként tartják számon azt a műanyag fürdőszobakészletet, melyet *Bíró Gábor* és *Kiss Éva* terveztek. Ezzel a termékükkel is nyíltan vállalják, hogy bizonyos, költségeikben megfizethetetlen importáru kiváltására törekszenek. A hagyományosan klasszikus ötvösmunkákat ennek az üzemnek azonban *Majoros Árpád, Laczák Géza* és *Zoltán Győző* tervezi. Igen színes fantáziával újították meg a bábüzem elképzeléseit, amelyben egyébként *Foky Ottó, Antoni Rozália* régóta dolgoznak, de *Szilágyi Júlia,* Székely Kati, *Mezei Gábor,* valamint *Szenes Zsuzsa* új kisbábjai is most készülnek. Az üzlethálózat leglátványosabb darabjait részben az a szövőüzem gyártja, melyben *Attalai Gábor, Tábori Gabriella,* valamint *Páyer Emmi* és *Nemes Mari* azok a megbízható és gyakorlott szakemberek, akikre valóban lehet termelést építeni. A textilneműk gyártásában különleges terveivel kiemelkedő a nyomottanyag-készítő üzem. Innen kerültek ki *Takács Katalin* különlegesen szép ágyneműi és terítői, *Hübner Aranka* meghitt mintájú függönyei, *Bársonyné Papp Ilona* nyomottmintás terítői. A vállalat legkelendőbb termékei ezek, melyek után a divatot rugalmasan követő öltözködési „holmik" számítanak jelentősnek. Ezek *Záhonyi Lujza, Lendvai Ilona, Balázs Klára, Z. Horváth Gabriella, Droppa Judit* ruha- és kötőüzemi tervei alapján készülnek. A kísérleti értelemben vett újdonságot *Sárvári Katalin* próbálja üzemi termeléssé alakítani. A magyar művészeti közéletben aligalig ismerik egyik-másik iparművész nevét. A vállalat harmincéves alapítása alkalmával rendezett tárlat kivételesen

17

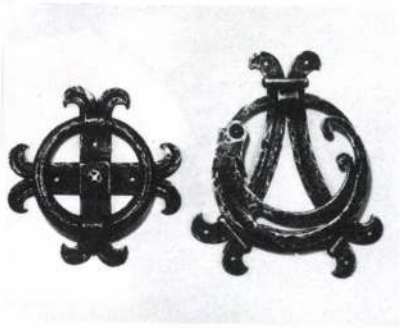

18

19

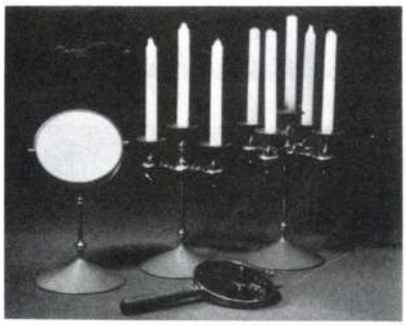

20

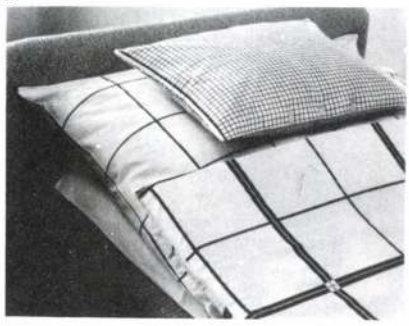

sokniak. Ebben a rendszerben a vállalati tanácstermek, a szállodák, a reprezentatívabb vendégházak igényes és egységes belső berendezéseinek teljes tervezetését és gyártását is kulcsátadásra készítik el. Ezek közül az első ilyen nagyszabású munkájuk a budapesti Hilton Hotel berendezése volt. Mai szemmel nézve a bőség és a mindent megmutatni akarás szándékát jobban látjuk érvényesülni, mintsem a tervezői stiláris egységet. Mindenesetre az kétségtelen, hogy a magyar iparművészeknek óriási fejlődési lehetőséget kínált ez a fajta építészeti és belső téri együttmunkálkodás. Azóta ez a tervezői munka egyre népszerűbb, és más ajánlkozó vállalatokkal szemben az Iparművészeti Vállalatnak többszörösen előnyös, lévén hogy saját üzemeiben tudja a saját maga által megbízott tervezők munkáit kivitelezni. A *Szovjet Tudomány és Kultúra Háza*ban így készült el a *Bajkál étterem*, a Martinelli téri *Aeroflot iroda* berendezése, a budapesti Lenin körúti új *Számítástechnikai bolt* portálja, a Majakovszkij utcai első *MÓDI butik* belső berendezése, a *Francia–Magyar Műszaki Egyesület Klubjá*nak teljes berendezése. De az újjáépített *Operaház*ban és a *műemléképületek* egyre szaporodó, mesterségbeli tudást igénylő munkálataiban is ez a vállalkozási iroda terveztet és kiviteleztet a Vállalaton belül.

Van még egy olyan területe a Vállalat tevékenységének, amelyben valóban a *művészeti mecénálásé* a hangsúly. Ezt a munkáját az egyébként kétségbeejtően helytelenül elnevezett ARTBÜRO-val, az ARTEX egyik művészeti irodájával közösen végzi. Jó értelemben vett művészeti exportot céloznak meg a legváltozatosabb külföldi kiállításokon való részvétellel. 1984-ben tizennyolc jelentősebb rendezvényt mondhattak relative eredményesnek.

Az 1984-es Müncheni Vásáron (Handwerk-messe) *Bán Mariann, Benkő Ilona, Both Eszter, Geszler Mária, Holb Margit, Horváth Szabolcs, Karsai Judit, Kádasi Éva, Kun Éva, Lovas Ilona, Pauli Anna, Sarkantyú Judit, Székely Kati Szilágyi Júlia, Szittner Andrea, Szuppán Irén, Tolnai Katalin, Tóvölgyi Katalin* kerámiáit, textiljeit, bábjait állították ki és a kiállítók közül Lovas Ilona Bajor Állami Díjat kapott. (Ugyanezen a vásáron 1985-ben Geszler Mária nyerte el a magas kitüntetést.) A 84-es vásárral egyidejűleg megrendezett Nemzetközi Ékszerkiállításra fotók alapján *Schuszter István* geometrikus, tiszta formaképzésű ötvösmunkáit választották be a külföldi rendezők. Ugyancsak ehhez a müncheni vásárhoz tartozik minden évben a harminc év alatti fiatalok munkáit bemutató szekció *(Jugend Gestaltet)*. Erre a vállalat *Hauser Beáta, Nagy Márta* és *Gonzales Gábor* munkáit küldte be. A legnagyobb anyagi hasznot a londoni Coleridge Galleryben bemutatott magyar üvegművészeti kiállítás hozta, melyen *Lugossy Mária, Bohus Zoltán, Buczkó György, Kertészfy Ágnes* és *Mészáros Márta* munkái arattak sikert, az egyébként ezzel egyidejűleg rendezett magyar napok népesebb vendégserege előtt. A londoni magyar napokon külön ötvöskiállításon szerepelt az Electrum Galleryben *Péter Vladimir, Bánfalvy András, Horváth Márton, Lugossy Mária,* Schuszter István, *Sajó Ákos,* a hagyományos és a modern formaszéles választékát kínálva. A Manuál csoport munkáit egy finnországi (Lyáskilä) Iparművészeti Múzeumban láthatta a közönség, sajnos nem valami jelentős anyagi sikerrel. A franciaországi Gif sur Yvette-beli Iparművészeti vásáron már valamivel nagyobb vásárlási sikert könyvelhettek el, úgy is, mint egyedüli külföldi résztvevők. Az Iparművészeti Vállalat 1972-ben tagja lett a World Crafts Council (WCC)-nak, és e társulat közgyűléseihez kapcsolódó nemzetközi kiállításokon is természetesen részt vesz. 1984-ben Pozsonyban rendezték ezt meg, és az ARTBÜRO, valamint az Iparművészeti Vállalat úgy határozott, hogy az az évben a világban számtalan helyen díjakat elnyert keramikusművészek munkáit állítja ki: *Fekete László, Vásárhelyi Emese, Szekeres Károly,* Horváth Márton (üveg), *Schrammel Imre,* Geszler Mária és Vásárhelyi Emese itt is elnyert egy elismerő oklevelet.

A magyar üvegtervezők is egyre elismertebbek, számtalan meghívást kapnak. Így a bécsi Galerie Lobmayr Bohus, Buczkó és Lugossy munkáit mutatta be, a New York-i műgyűjtő, *dr. Robert Loeffler* szintén az ő anyagaikból rendezett már több ízben egyéni és csoportos bemutatót. Természetesen ezek a nemzetközi kiállítások a további műkereskedelmi kapcsolatok kiépítésének kis és nagy hídjai is. Az is természetes, hogy minden lehetséges reprezentáló alkalmat megragadva kell újabb lehetőségeket keresni a magyar művészek elismertetéséhez éppúgy, mint a vállalatok saját érdekeinek jó képviseletéhez. Ezért részt vettek a Zágrábi I. Minikerámia Triennálén is sokan a magyar művészek közül, részben az ARTBÜRO, részben a GENERALART szervezésében. A hannoveri Handwerksformon rendezett Karácsonyi Vásáron is sikere volt *Gerle Margit,* Kun Éva, *Ambrus Éva* és Székely Kati munkáinak.

Ezek azok a Vállalat által reprezentált, a közönség előtt talán látványosabban észrevehető művészeti megmozdulások, melyek a műkereskedelmi, a gyártói haszon mellett az egyéni sikereket is ambicionálják. De a Vállalat tevékenységének igazi területe sokkal kevésbé látványos, gyakran a kívánatos művészeti érték alatti szinvonalon mozog. Másrészt az egyéni és az üzemi tervezői munka sok-

13

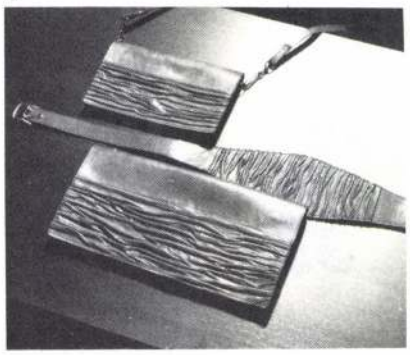

14

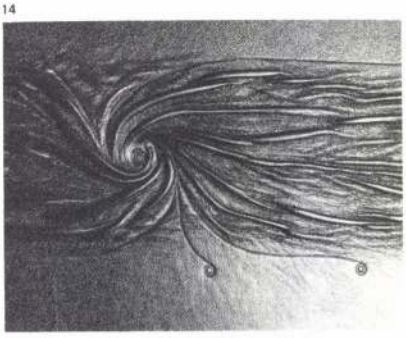

15

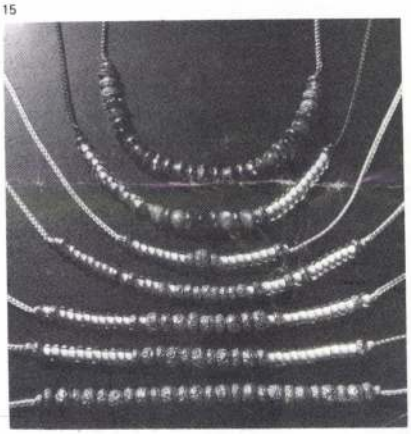

16

13 Abbaházi Katalin: Bőrszett, 1983
(fotó Lelkes L.)
14 Molnár Imre: Bőrmappa, részlet, 1984
(fotó Mészáros I.)
15 Horváth Márton: Nyakékek, 1980
(fotó Lelkes L.)
16 Halász György: Üveg nyakékek, 1982
(fotó Molnár G.)

9

10

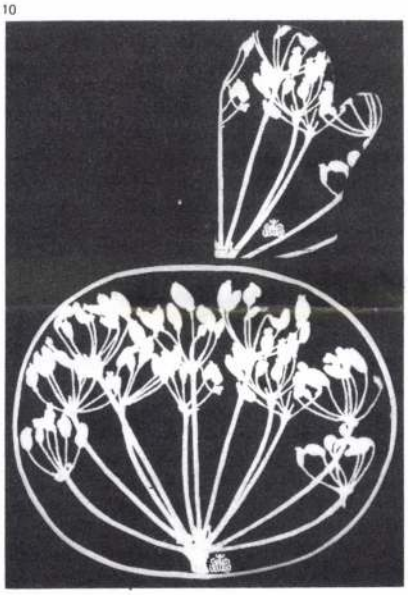

mértékű megkötöttségeket eredményez, amelyek között *a kiemelkedő színvonalú, anyagában is kifogástalan és kivitelezésében megkülönböztetetten kiváló minőségű, karakteresen iparművészeti, tervezett egyes termék vagy termékegyüttes* igen nehezen születhet csak meg.

A szerteágazó tevékenységek egymást gyengítő – és tévesen a versenyzés szellemét hangoztató – hatásának alapos elemzését most mellőzve, a vállalati évforduló reprezentatív anyagának Vigadóbeli bemutatása alkalmával mégis elkerülhetetlen annak létezési körülményeit mérlegelni. A közvetlenül a Művészeti Alapon keresztül bonyolított elszámolási rendszerű intézmények a képzőművészet, az iparművészet, az ipari formatervezés és a fotóművészet területén folytatnak egymással párhuzamos tevékenységet. Elvileg még versenyre is gondolhatnánk, de tudván azt, hogy valamennyi intézmény egyazon pénzügyi keretből gazdálkodik, valóságos közgazdasági bravúrnak számít ennyi intézmény működtetése a művészeti (vagy annak kinevezett) alkotásokból nyerhető pénzek körül.

1975-re elkészült a Vállalat új, nagy Műteremháza, mely most végre egyetlen helyre tudta költöztetni a korábbi 84 kis helyiségből valamennyi részlegét. A Vállalat profilja hármas szereposztást mutat, mely lényegében véve máig változatlan. Vannak saját üzemei, melyekben szerződéses kapcsolatban alkalmazott iparművészek tervei alapján gyártja termékeit és hozza forgalomba saját üzletein keresztül. Ugyancsak kereskedelmi forgalmazásra elfogadja az úgynevezett szabadfoglalkozású iparművészek munkáit, valamint vállal exkluzív beruházási és kivitelezési munkákat, és emellett részben saját üzleteiben, részben külföldön kiállításokat szervez és rendez a magyar iparművészek munkáiból. A vállalat alapítása óta lehetővé tette kis létszámú bedolgozói részére, hogy saját kezűleg készített produktumaikat is forgalmazhassák a saját üzlethálózaton keresztül. Ez az IKO (Iparművészeti Kivitelező Osztály) munkáiból kerül ki. Sajnálatos tény, hogy az utóbbi, *a kulturális területre vonatkozó rendeletek teljesen elmosták a hivatásos művész és a diploma nélküli, vegyes foglalkozásúak közötti határokat,* és ezáltal ezt a korábbi, de kizárólag a vállalat saját dolgozóinak kis létszáma részére tett kedvezményt, mit részben szociális és gazdasági segítséget jelentő lehetőséget egy országos méretű, „mindenki lehet művész" akciójává fejlesztették. Egyszerre látja kárát ennek a hivatásos és a korábbi váilalati „bennfentes" is. Kétségtelen tény azonban, hogy az említett monopolhelyzet logikus következményeként korábban mereven kialakult érdekrendszerek felbontására kitűnő alkalmat és körülményt teremtett. *Az intézkedés demokratizmusához csupán a tényleges érték felismerésének és támogatásának a másik, a távolabbi célokat is szem előtt tartó ismerete, a hiteles és nyugodt tudás alapjai hiányoznak.*

Az egyik legrégebbi és leghagyományosabb a Gobelinszövő műhely. Ez az üzem sohasem volt nyereséges. Söt. Viszont az egyetlen, melyre vállalati összehasonlításban nyugodtan szoktak hivatkozni, mint a művészeti alkotásokat pártfogoló műhelyükre. Valóban itt szőtték meg a Külügyminisztérium, a Művelődési Minisztérium, a Magyar Tudományos Akadémia, a Fővárosi Tanács, a Mezőgazdasági Minisztérium, a Baranya megyei és a szegedi városi tanácsok dísztermeit és még számos középületet díszítő alkotásokat.

Az eltelt évtizedek kemény kereskedelmi harcai között és a gyakran elszomorítóan igénytelen árudömping értékesítése mellett üdítő munka és nagyszerű kezdeményezés volt az 1969-ben Major Judit – az akkori művészeti vezető – által kezdeményezett komplex tervezési munka. Ez volt az az *első olyan lépés, mely megkísérelte az iparművészeti munka szellemi és anyagi értékeinek stiláris összehangolását ajánlani az új mecéná-*

9 Polgár Csaba: Függöny, 1984
(fotó Mészáros I.)
10. Csete Ildikó: Teríték és fogókesztyű, 1984
(fotó Mészáros I.)
11 Demcsik Attila: Spotlámpacsalád, 1984
(fotó Mészáros I.)
12 Az MTA kongresszusi termének részlete, 1984

11

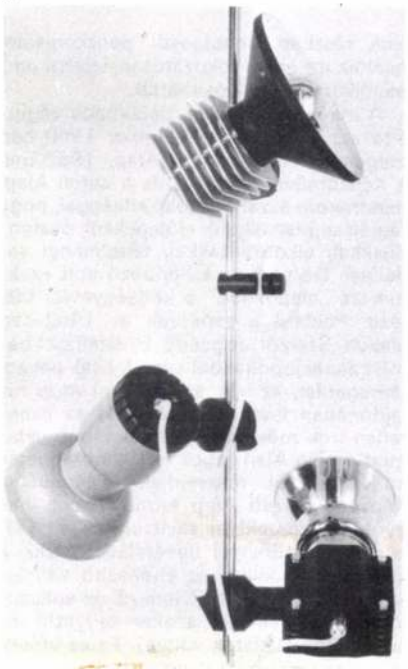

12

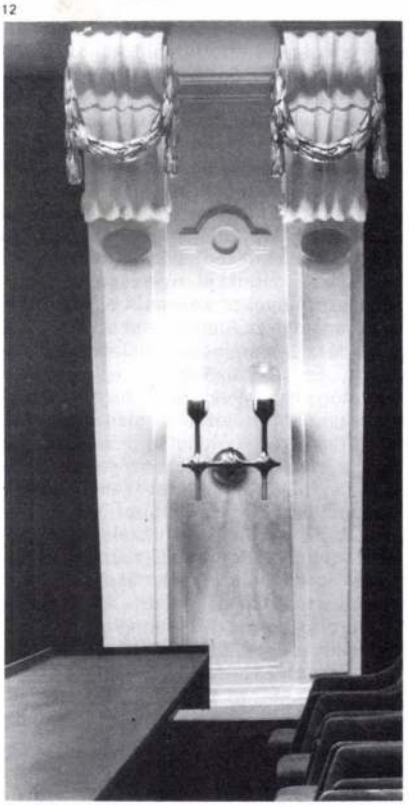

1 Bedécs Sándor: Kedves presszó, Balatonfüred, 1978
2 Budavári Iparművészeti Bolt, 1983
3 Francia Kereskedelmi Kapcsolatok Irodája, 1985 (fotók Mészáros I.)
4 OPTEAM-csoport: VIT-pályázat, 1975
5 Szedleczky Rudolf: Fémvázas pihenőszék és asztal, VIT-pályázat, 1980 (fotók Milos)
6 Fekete György: A bútorüzem fejlesztési termékei, 1985 (fotó Mészáros I.)
7 Eőry Miklós–Thorma Imre: Az amerikai piacra ajánlott termékek, 1982 (fotó Lelkes L.)
8 Polgár Ildikó: Csendélet, porcelán, 1982 (fotó Mészáros I.)

akik részben bedolgozói pénzkeresetet találtak itt, mivel fokozatosan egyéni ambícióikat is megvalósíthatták.

A magyar művészek derékhada végigélte ezt a folyamatot, amikor 1950-ben megalakult az Irodalmi Alap, 1952-ben a Képzőművészeti Alap és a Zenei Alap, mindhárom azzal a kötelezettséggel, hogy tagjait segítse alkotói előlegekkel, ösztöndíjakkal, alkotóházakkal, tanulmányi segéllyel. De nagyon különböző volt ezeknek az „alapoknak" a költségvetési forrása. Például a zenészek az 1952-ben alakult Szerzői Jogvédő Hivatalhoz befolyt zenei jogdíjakból kaptak csak anyagi támogatást, az írók az Irodalmi Alap tulajdonában levő írói művek és az ismeretlen írók műveinek jövedelméből, valamint a nem Alap-tagok írói honoráriumának 1%-ából részesültek. Egyedül a Képzőművészeti Alap termelte meg nagyobb összegekben saját költségeit vállalatai és műhelyei bevételével (ezek a kellékeket előállító és értékesítő vállalatok, az alkotásokat kivitelező és sokszorosító, valamint az azokat terjesztő és értékesítő vállalatok voltak). Ez az utóbbi megoldás vált be a legjobban, mert nemcsak szolgáltatásokat adott a művészeknek, hanem bevételeit a jóléti, azaz szociális célokra is ebből nyújtotta. Jócskán köztünk élnek még azok a festők, szobrászok és grafikusművészek, akik az ötvenes évek hatalmas dekorációkészítő időszakában annak köszönhették létfenntartásukat, hogy ezekben a műhelyekben vagy a vállalatoktól kaptak megbízásokat. A Képzőművészeti Alap vállalatai a Művészeti Alap tulajdonát képezték, és jól megválasztott termelési és kereskedelmi tevékenységükkel nyereségesek voltak. Hosszú éveken keresztül biztosították az egyensúlyt az Alap anyagi szükségletei és kiadásai, valamint a vállalati bevételek között. Ez azonban csak úgy jöhetett létre, hogy ezek a vállalatok bizonyos monopóliumokat élveztek a gazdasági életben. Ilyen volt például a levelezőlapok vagy a naptárak forgalmazása, és ilyen volt magának a bírálati tevékenységnek a monopóliuma is. Ez utóbbi garantálta, hogy csak az Alap és vállalatai forgalmazhattak általuk elbírált (zsűrizett) képző- és iparművészeti alkotásokat. Tehát piaci versenytársak nélkül extraprofitra tudtak szert tenni. Mindamellett forgalmi adómentességet is kaptak Ezek a gazdasági és jogi formák megfeleltek a magyar népgazdaság korabeli, hasonló vállalatirányítási formuláinak és fejlettségi szintjének.

1968-ban társadalmi szervvé vonták össze a három említett alapot változatlan

4

5

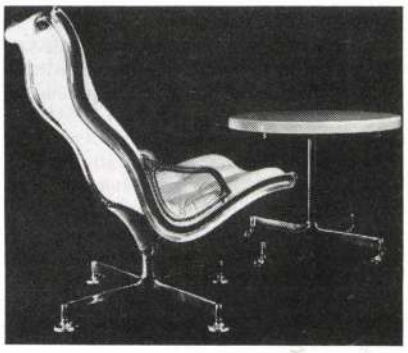

6

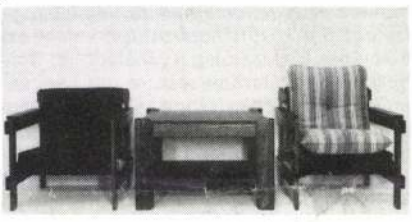

7

8

feladatkörrel, de költségeit most a vállalatok nyereségei, a Szerzői Jogvédő Hivatal által nyújtott támogatás és a saját bevételei biztosították. Az új gazdasági mechanizmus intézkedéseinek következtében megszűntek a korábbi monopolhelyzetek. Az Alap és vállalatai fokozatosan más ipari és belkereskedelmi vállalatok versenytársaivá váltak. Egy ideig még volt valamennyi pénzügyi tartaléka ezeknek a művészeti vállalatoknak, képesek voltak lépést tartani a versennyel, de a 70-es évek végére gazdasági helyzetük tarthatatlanná vált. A Művészeti Alapnál az akkori vezetés nem forgatta a felhalmozott nyereséget és tőkét, az újabb befektetések vagy a vállalatok koncepciózus gazdasági és műszaki fejlesztése elmaradt. 1983-ban jogilag újabb átalakítást hajtottak végre, és a korábbi társadalmi szervből költségvetési szerv lett. Viszont elmaradt a Szerzői Jogvédő Hivatal támogatása, és ettől kezdve az alap összes művészének szociális és jóléti költségeit a képző- és iparművészeti vállalatok bevételeiből fedezik. A Művészeti Alap művészettámogatási kötelezettsége egyre jobban nőtt, miközben 1984-től kezdve bevételeinek csaknem felét a Művelődési Minisztériumnak fizeti be költségvetési hozzájárulás és kulturális járulék címén. Ezzel párhuzamosan a vállalat adóit is kezdték elvonni. A művészeti alkotások, tervek bírálati rendszere gondoskodott és gondoskodik ma is arról, hogy ez a bevételi forrás az egyes tervezők munkájától a vállalati nyereségekig ne legyen megkerülhető. Csak példaként: 1984-ben a Művészeti Alapnak kellett finanszíroznia a Lektorátust, a Műcsarnokot, a Fotóművészek, a Képző- és Iparművészek Szövetségét, támogatnia kellett az Iparművészeti Főiskolát, a Művészet folyóiratot, a Fészek Klubot, a MAFILM-et, az ARTEX-et stb. Az említettek esetleges nyereségeiről tudomásunk szerint visszafelé nem történt nyereségosztás. Furcsa összefüggések hálójába bonyolódott még eddig mindenki, aki a trösztként működő Művészeti Alap és a hozzá rendelt intézmények és termelő vállalatok anyagi és jogi összefüggéseit bogozgatta. Mindez most itt csupán azért kíván megemlítést, hogy reális tényként lehessen egyáltalán elfogadni az Iparművészeti Vállalatnak mint a Művészeti Alap egyik, nem is roszszul gazdálkodó vállalatának azt az árukínálati értékrendjét, melyre a művészeti alkotásokat illető értékelések csak igen jelentős válogatás után alkalmazhatók. Történetileg örökölt helyzete és a jelenlegi gazdasági és jogi státusa oly

10

Európai Kulturális Fórum

1 Hogy látva lássák *Rideg Gábor*

Tanulmány

4 Iparművészet és idea *Dvorszky Hedvig*

Kiállítás

10 A hazáért (Honvédelem és hazafiság a magyarországi művészetben) *Szücs György*

13 Művészet és mesterség *Acsay Judit*

16 Gobelinkiállítás a Műcsarnokban *Kratochwill Mimi*

Bemutatjuk

12 Képzőművészeti progresszió – szocialista törekvések *Theisler György*

26 És mégis (Az 1945–49 közötti évek művészete) *Pataki Gábor*

29 Útkeresés a progresszióban *Sinkovits Péter*

32 Szellemidézés (Varga Imre Laktanya utcai állandó kiállítása) *Menyhárt László*

Műhely

38 A kísérletező ember (Szász Endre és a porcelán) *Illés Jenő*

Fórum

44 A jelkép visszatárgyiasítása (Beszélgetés Pinczehelyi Sándorral) *Lóska Lajos*

49 Hétköznapi reneszánsz (Beszélgetés Sáros András Miklóssal) *Sinkovits Péter*

Könyvekről

54 A tradíció ösvényén (Mándy Stefánia: Vajda Lajos) *Nagy Zoltán*

59 **Napló**

A borítón Varga Imre: Czóbel Béla, bronz, 200 cm, 1976, Szentendre (fotó Somfai I.)

1985. október, XXVI. évfolyam, 10. szám
A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének lapja – Főszerkesztő: Rideg Gábor
Szerkesztőség: 1121 Budapest, Agancs út 26–28. – Telefon: 166-048
Kiadja a Lapkiadó Vállalat, Budapest VII., Lenin krt. 9–11. Levélcím: 1906 Pf. 223. – Telefon: 222-408
Felelős kiadó: Siklósi Norbert, a Lapkiadó Vállalat vezérigazgatója
85.2551/2–10 Zrínyi Nyomda, Budapest – Felelős vezető: Vágó Sándorné vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál,
a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR)
Budapest V., József nádor tér 1. – 1900 –, közvetlenül, vagy postautalványon,
valamint átutalással a HELIR 215–96 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj
egy évre: 360,– Ft Külföldön terjeszti: a „Kultúra" Könyv és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat
H–1389 Budapest, Postafiók 149. – INDEX 25602 – HU ISSN 0580–3608
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!
A folyóirat példányonkénti ára: 30,– Ft

Iparművészet és idea

Gorka Géza Tem.
Művészet 1985/X./4.old

Az Iparművészeti Vállalat az ötvenes években alakult. Akkor, amikor a kisebb és nagyobb magánüzemek államosítása után a művészeket és a művészeti termelést is központi irányítás alá vonták. A vállalat egy azok között a „manufaktúrák" között, melyekben az egyes termelőüzemek gépei és munkásai egyaránt alkalmiak voltak, hiszen sok helyről kerültek egy fedél alá. A jó iparos szakmák (a bútor, a textil, a kerámia) mesteremberei végül is – tudásukat áttelepítve egy nagy központi vállalati gazdálkodási rendszerbe – ott folytatták a tárgykészítést, ahol abbahagyták. Kivéve azt a körülményt, hogy a megváltozott irányítási rendszer ma már köztudottan sajnálatos szervezetlenségéből fakadóan az anyagok és az eszközök egyre nyomasztóbb hiányából ellátási gondok származtak, s ezzel is fokozatosan sorvasztották az iparosság korábbi mesterségbeli hagyományait.

A magyar gyár- és kézművesipar történetének máig fel nem kutatott részlete ez az üzemtörténet is, mely kezdettől rendelkezett annyi specialitással (eltérően egy szerszámgépgyári átszervezés akkori körülményeitől), hogy alapítása óta többször más-más feladattal bízták meg. A kereskedelmi érdekeltség mellett feladata volt a magyar művésztársadalom iparművész-besorolásban dolgozó alkotóinak a támogatása is. A hivataltörténet adminisztrációs dzsungele nem túl nagy kedvet támaszt abban, aki ennek a vállalat- és üzemtörténetnek a nyomába ered. Jelenleg is át- meg átfedik egymást az egykori és mai résztvevők személyes vonzódásai, kapcsolatai, a hozzáértők panaszai és a hozzá nem értők ferdítései. A történetiség még messze van, de a jelenbe nyúló problémák újra és újra föléledtek a kortárs iparművészet egészében érzékenyen jelenlevő, lefojtott indulatokat.

1

Máig tisztázatlan a modern magyar iparművészet konkrét tartalmi és tárgyi megfogalmazása, többek között éppen az alapjául szolgáló ipari háttér valódi helyzetelemzéseinek hiánya és elkendőzései miatt. De nem kevésbé az iparművészeti termékeket igénylő társadalmi rétegek szociológiai elemzésének szerénysége és hiányosságai miatt.

Az Iparművészeti Vállalat három évtizedes múltja a felszabadulás utáni kézművesipari, iparművészeti és műhelytörténeti problémák halmazát is magában foglalja tehát. A századfordulóra megerősödött magyar iparososztály és a vásárlóréteget jelentő polgárság a két világháború közötti évtizedekre esetenként már létrehozta azt az eszményi együttműködést, mely a termelő és a megrendelője, vagy más szóval a mecénás és az ízlését kereső iparos- és kereskedőréteg között alapvetően biztosítja az egyéni, a személyes, de mégis egy korszakra stílusként is jellemző tárgy- és környezetkultúra érdemleges alkotásait. Jómódú polgárházak, apartmanok, villák és a közéletiség helyszíneinek (színházak, klubok, éttermek és szórakozóhelyek) gazdag és színpompás felszerelése látta el bőven munkával azt az iparosréteget, mely a szép bútorokat, a drága anyagokból készült kárpitokat, a díszes dekorációkat, a semmi másra, mint a szép díszítésre való kerámia és porcelán dísztárgyakat, a tükrök és képek kereteit, a kandallók és kályhák remek építményeit és még ezernyi más apróságot szállította korának megfelelő, elsőrangú minőségben. A magyar polgári réteg ízlését természetesen nem a magyar tervezők alakították ki elsősorban, mint már annyi évszázada, dacára a hazafias nekibuzdulásoknak. De mindenféle idegenmajmolás mellett kialakult a magyar polgári környezet jellegzetes tárgyi világa is. A II. világháború után, az államosítás és a társadalom alapos átrendeződése következtében megszakadt ez a fajta kölcsönösség, és megszakadt az iparosréteg gazdagodása következtében várható művészi és szellemi önállósulás folyamata is. Az a szerény számú építész és egy személyben belső tereket részleteiben is megtervező alkotó – aki szellemi munkájának megrendelőit vesztette el a polgári réteggel együtt – a magánirodákból a nagy állami tervezővállalatokhoz került. Néhány ismertebb művész, megőrizvén alkotásainak jellegzetességeit, egyéni megrendeléseket kapott, és így zavartalanul tovább készítette azokat a kisebb tárgyakat (főként kerámiákat és kisbútorokat), melyekhez aránylag kisebb anyagi befektetés kellett csupán, vagy töredékesen megőrizhette egykori saját üzemét *(Gorka Géza)*. Nem ez volt a nagyobb beruházást igénylő vállalkozások ideje, a bútorkészítők, a textilszövők és -festők beolvadtak a nagy üzemekbe. Ilyen keretek között az 1955-ben alakult Iparművészeti Vállalat szinte egyetlen rendkívüli lehetőséget kínált mind a mesterek, mind a munkások részére, és annak a néhány művésznek is

2

3

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

ESTI HIRLAP

1964 DEC 3.

1021

PORTRÉVÁZLAT

A KORONG POÉTÁJA

1.

Péntek este óta állandóan zsúfolt az újra megnyílt Csók Galéria. A kiállított tárgyak között szerdán már alig akadt néhány, amelyen nem szerepel az „Eladva" cédula. A vendégkönyvben pedig gyűlnek a bejegyzések, csupa felsőfokú jelző: „csodálatos", „nagyszerű", „egyedülálló", „kivételes élmény".

A terem sarkában néha megjelenik a mester: Gorka Géza keramikusművész is, s figyeli, hallgatja a látogatók véleményét. Hét évvel ezelőtt, a Nemzeti Szalonban volt utoljára gyűjteményes kiállítása — *az itt látható több mint háromszáz kerámia mind azóta készült, s legtöbbje az elmúlt két évben.* Izgatottan várja hát a közönség ítéletét új munkáiról, legújabb kísérleteiről.

2.

— Hogyan kezdődött? Gyermekkoromban nagy divat volt a golyózás. Nem lévén pénzem márványgolyóra, *agyagból gyúrtam kellékeket a másnapi rangadóhoz.* Este becsempésztem az apró golyóbisokat kokszkályhánkba. Óriási dörrenésekre ébredt a család — nem tudtam, hogy ki kell szárítani égetés előtt az agyagot —; apám megpofozott. Én pedig *keramikus lettem.*

— Mezőtúron, 1917-ben kezdtem a szakmát, s mindenki bolondnak, megszállottnak tartott. *„Hogy lehet ilyesmiből megélni? Miért nem nézel valami komoly kenyér után?!"* Egyedül édesanyám biztatott, de mikor 1936-ban, az első rádióinterjú után megkérdeztem: *„Valóban bízott hozzám, anyám?"* — mosolyogva vallotta be: *„Nem, de nem akartam elvenni a kedvedet..."*

3.

Amikor legelső, sikerültnek vélt munkáit felhozta Pestre, az Iparművészeti Szövetség főtitkárához, a kerámia-szakoktató ezt kérdezte tőle: *„El tudja adni?"* — *„El."* — *„Akkor jó"* — mondta a szakember, s ezzel véget is ért a műbírálat.

1923-ban tért haza az emigrációból (*zászlóaljparancsnoka* volt 19-ben a Vöröshadseregnek); egy tőkés fantáziát vélt felfedezni a kerámiában, s igazgatónak és művészeti vezetőnek kérte fel a Nógrádverőcén alapítandó *„Keramos Rt"-hez.* Gorka megcsinálta az üzemet, de három év múlva, amikor a pénzemberek kommersztermelésre akartak átállni, otthagyta. (Fél év múlva megbukott a részvénytársaság.)

1928-ban rendezte legelső kiállítását, s még abban az évben bronzérmet nyert *Philadelphiában.* Az 1937-es *párizsi* világkiállítás aranyérme, az 1940-es *milánói* Grand Prix, a *New York-i* világkiállítás Diplome D'Honneurje, az 1955-ös *Munkácsy-díj*, az 1958-as *brüsszeli* világkiállítás Nagydíja, az *Érdemes Művész* cím és a tavalyi *Kossuth-díj* — ezek a több mint harminc hazai és nemzetközi kitüntetésből álló elismerésgyűjtemény legkiemelkedőbb darabjai.

4.

— Az alapforma: *a tojás.* Mindig ezt variálom. (Fiatal koromban bokszoltam — talán ezért van, hogy minden tárgyam „bevédi magát": soha nem esik szájra, ha borul, mert őrzi a tojás ősi formáját.)

— A *népművészettől*, a népi fazekasságtól indultam, s máig hű maradtam a *koronghoz*, a régi fazekasok formázóeszközéhez. Vallom, hogy a modern, bonyolult kor művészete — *a komprimált, egyszerű művészet.* Magasabb szintre egyszerűsíteni a formákat, színeket, motívumokat — ez a feladat. A tiszta, sallangtalan formák, s a markáns, tisztán kifejezett, de mindig az anyag tiszteletére épülő színek — ez a ma emberének művészete. Minden műalkotásnak *önmagához* kell hasonlítania. Bosszankodom, valahányszor azt hallom valamiről: *„olyan szép, mintha aranyból lenne".* A kerámia akkor szép, ha olyan, mint — a kerámia. S az anyag tisztelete után legfontosabb: *a funkció szolgálata.* A fülnek, a csücsörnek csak akkor van értelme, ha nem funkciótlan díszítés. Egy használati tárgyat — az „artisztikum" kedvéért — nem szabad használhatatlanná tenni. *Csakis az értelmes művészet — valódi művészet.*

5.

A Csók Galéria kiállításán együtt láthatók legkülönfélébb stílusú alkotásai. Izgalmas nyomon követni a népi fazekasmívesség forma- és motívumkultúrájának változását-fejlődését-egyszerűsödését; szinte kitapintható a folyamat, ahogyan — a művész egyéniségén átszűrve — a lényegesre koncentrálódnak — az ő szavával: *„fölegyszerűsödnek"* — ezek az ősi alkotóelemek. A kivételes forma- és színgazdagság mellett a tárlat legmegkapóbb újdonsága: a tárgyakat uraló *derű, vidámság.* Fiatalkori művei sokkal komorabb, sötétebb levegőt árasztottak; ezeket mintha a megelőlt harmónia fényesítené fel. *„Csók utolsó éveiben mindent rózsaszínben festett"* — jegyzi meg kissé rezignáltan. — *„Ez az öregedés legbiztosabb jele."*

De ebben téved. Bizonyíték rá legújabb munkáinak csoportja, amely *egészen új, friss hang ebben a sokszólamú orkeszterben.* Fellépése idején — néhány társával együtt — véghezvitte a szecesszió trónfosztásának *forradalmát.* S ma, negyvenhét esztendővel később, a legmodernebbek, *legkorszerűbbek* közé tartozik.

Az anyakönyvi adatok talán mást mutatnak — Gorka Géza, a korong poétája mégis az egyik legfiatalabb művészünk.

Nem életkorát tekintve. *Művészetében.*

Zsugán István

yam. 284. szám

cember 3. csütörtök

lap

ILAP

Itt az első hó!

A múlt napokban Kelet-Európába szárazföldi hideg levegő áramlott be. Hatására a novemberi enyheség megszűnt, s *a hőmérséklet az évszaknak megfelelő szintre süllyedt vissza.* Ezzel megvalósult az első feltétel, hogy

ma reggelre megindulj on az idei tél első nagyobb havazása.

Második feltételként a Földközi-tenger fölött levő ciklon az utolsó 24 órában *megerősödött, közelebb került a Kárpát-medencéhez.* A ciklon keleti oldalán a magasban meleg, nagy páratartalmú Földközi-tengeri levegő áramlik észak felé. *Az északnyugati megyék kivételével, az egész országra kiterjedő csapadékhullást közvetlenül ennek a meleg levegőnek a Kárpát-medencét kitöltő hideg légtömegekre való felsiklása okozza.*

Ma reggelig főképpen a déli megyékből jelentettek számottevő mennyiségű csapadékot. Mohácson 8, Szigetváron 10, Siklóson 11, Pécsett 13 millimétert mértek.

Összefüggő hótakaró csak a Dunántúl déli felében és a Budapest körüli mintegy

Az első pesti, illetőleg budai hó. cemberi köntösben.

magasabb hegyeken lehet számítani.

Ma délelőtt Budán meglehetősen változékony volt az időjárás. A Hűvösvölgyben és a Városmajorban még csak *havaseső* hullott, feljebb már hó takarta az utakat. A Szabadsághegyen egy, a Normafánál két centis volt a hó. Budapest legmagasabb pontján,

a Jánoshegyen már éjjel megindult a havazás. Itt a hóréteg vastagsága eléri a 4—5 centit is, és valószínűnek látszik, hogy egy ideig meg is marad.

nszlovák barát
adás a Kreml

hozzák nyilvánosságra a két ország fővárosában.

A megbeszélések főbb témái: A két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok volumenjének meghatározása a már augusztusban Prágában megrendezett ilyen irányú tárgyalások betetőzéseként; a két ország távlati gazdasági fejlesztési tervének összehangolása az 1965-től 70-ig terjedő időszakra; a nemzetközi kommunista mozgalom időszerű kérdései, s végül a

Az ENSZ-problémákkal fogla

Rusk: „k
útra juto

Gromiko m

NEW YORK

Gromiko szovjet külügyminiszter szerdán New Yorkban újabb megbeszélést folv-

Gorka Géza
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJÚSÁG
1957 SZEP 14

610

GORKA GÉZA KERAMIKUS MŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSA A NEMZETI SZALÓNBAN

Az Engels téri Nemzeti Szalonban rendezték meg Gorka Géza Munkácsy-díjas kerámikus művész gyűjteményes kiállítását. Hatszáz alkotást mutat be a tárlat, a mester négy évtizednyi munkásságának java termését. Változatosan és elevenen, majd finom árnyalatokkal festett tányérok, kancsók, virágtartó vázák és díszedények sorakoznak a vitrinekben, a posztamenseken és szellemesen mintázott állatfigurák egy kis gyűjteménye. Paraszt-fazekasok voltak Gorka Géza első tanítói. Sokfelé kereső, eredményekben gazdag pályája során ismételten visszatért a népművészethez, melynek szellemisége átitatja legújabb, nemesen egyszerű formájú, modern munkáit is. Gorka Gézát nemcsak a hazai közönség ismeri; külföldön is szívesen vásárolják munkáit, melyekből szép számmal akad a világ különböző múzeumaiban.

A. T.

A kis Somorjai Miklós, akinek Svájcból sikerült hazajutnia, kisöccsét öleli boldogan, aki — valljuk be — jobb húsban van, mint „világot járt" bátyja. Nekik s még néhányezernek sikerült, de mi lesz azokkal, akiket még fogvatart egy idegen világ? Szóljanak a szemtanúk:

Galambos Sándorné textiltechnikus (Kanadából tért haza): Elterjesztettek egy hírt a kanadai hatóságok, hogy aki haza akar térni, jelentkezzen, azokért jön majd Magyarországról a Tisza tengerjáró. Párszázan felültek ennek a mesének, és már hónapok óta egy erdő közepén, internálótáborban várják a hajót, amit természetesen soha nem is engednének a közelükbe.

Daniberg Árpádné háziasszony (Egyesült Államokból): Nagyon sokan akarnak hazajönni, de erről beszélni nem hasznos dolog. Engem az rendített meg a legjobban, amikor a lágerben Jávor Pállal találkoztam. Azért jött oda, hogy magyar szót halljon. Megkérdeztem: „Hogy érzi magát művész úr?" — mire ő nagyon elkeseredett hangon válaszolt „Csak egyet mondhatok asszonyom: csak mégegyszer tudnék hazamenni!"

KOLDUSDIÁK

SZINES SZOVJET FILM.

BEMUTATÓ: SZEPTEMBER 19. A VIDÉKI MOZIKBAN

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Jeza

ÉLET ÉS IRODALOM

1967 MÁR 4.

1021

Iparművészet és kereskedelem

Szabó Györgynek, az ÉS február 11-i számában megjelent cikke (Márkás képet vennék) adta meg a végső biztatást, hogy néhány gondolatomat papírra vessem. Nem is képekről beszélek, hanem iparművészeti és lakberendezési tárgyakról.

Örvendetes jelenség, hogy Budapesten egyre növekszik azoknak a száma, akik lakásukat egyéni, ízléses iparművészeti tárgyakkal díszítik, ilyen bútorokkal rendezik be. Ma már sokan épp úgy gyűjtenek egy-egy Gorka-váza, Csóti-figura, Percz-falidísz, vagy egy iparművész által tervezett heverő megvásárolására, mint bármi másra. Sőt, „divat" lett iparművészeti tárgyakat ajándékozni.

Mivel megnövekedett a kereslet, természetesen növelni kell a menynyiséget, bővíteni a választékot is. Ez pedig — személyes tapasztalatom szerint — sajnálatos módon magával hozta az iparművészeti tárgyak „sorozatgyártását", teljesen egyforma tárgyak tömeges megjelenését. Ez az, ami ellen szót emelek. Vannak ajándékboltok, kerámia és porcelán szaküzletek stb. Ezek feladata: úgynevezett tömegárut árusítani.

De nem tartom ezt természetesnek iparművészeti [illegible] vészeti boltokban. Ezekben az üzletekben ismert nevű iparművészek egyedi darabjait árusítják. A nevek márkát jelentenek, s azt hinné az ember, hogy megvesz egy ilyen tárgyat, abból több nincs. Ez magától értetődőnek látszik. Sajnos, nem így van.

A kirakatban láttam egy nagyon ízléses kávéskészletet; egyéni, szép formák, finom színösszeállítás. Nem volt olcsó, de egyedi darab, művészi alkotómunka terméke, tehát külön érték. Elhatároztuk feleségemmel, hogy megvesszük. Bementünk a boltba, s nem akartunk hinni a szemünknek. Az egyik falipolcon egy pontosan olyan készlet állt, a formák, sőt a színek is ugyanazok voltak. Az eladó a raktárból hozott ki egy harmadik — pontosan ugyanolyan — készletet.

Legyen ízléses, modern kerámia, bútor, egyéb lakberendezési tárgy az üzletekben, hadd vegyen mindenki! Viszont a kifejezetten iparművészeti tárgyakat kínáló boltok árusítsanak csak egyedi darabokat, olyanokat, amelyeknek a művészi formán és színösszeállításon kívül *egyedi művészi értékük* is van.

Mátyás [illegible]

alkalmából illik, s nehe
zett türelmetlenséggel
tam: „Légitámadás itt i
embert, Hanoiban... H
ülni, abból se riports
könyv nem lesz... Vég
kor Magyarországról
tudtam, mire vállalko

Igyekeztek megnyugtatni: ők mindent elkövetnek, de ne döntsünk most, meglátjuk, hogyan alakul a helyzet, bízzuk a jövőre.

Hát igaz, volt elég más látnivaló is, jártam már a Ha-Long öbölben, Haiphongban. Hoa-Binh-ben, Thai-Nguyenben, lassan ki is ment a fejemből Than-Hoa. De alig érkeztünk vissza Hanoiba az evakuált orvosképző főiskoláról, új tolmácsom, Xuán Phuong orvosnő (aki úgy beszélte a franciát, mint egy valódi „parisienne"), közölte velem: másnap, december 31-én indulunk Than-Hoába. Nagyszerű lesz, mondtam, s átfutott a fejemen, a követségre hívtak szilveszterezni, most valahol az országúton ér majd az éjfél, a dzsippen, de Pesten akkor még úgy sem lesz éjfél, csak hat órával később (hogy is van ezzel az időszámítással? — mindig elkeveredek benne) —, akkor kell megragadni az alkalmat, amikor kínálja magát, szilveszterezhetek még Pesten éppen eleget.

Éjjel egy órakor jött Hoan, a szervező, és Tuan, a magyar referens, a ránkköszöntött új év tiszteletére megittunk egy pohár Lou-Moj pálinkát, aztán felvettük a lakásán a doktornőt. Hanoi néma [illegible] az éjszakán, itt az igazi

csucsuk [illegible], a híd a fogsor a két agyar kozott, az állkapocsban.

Megismertem: ez a legendás Ham-Rongi híd.

Ham-Rong annyit jelent vietnami nyelven, mint: a sárkány állkapcsa. A híd a Ma-folyón ível át: Ma: lovat jelent (egy bizonyos hangfekvésben, mert ha másképp ejtem az „a"-t, még ötféle jelentése van a ma-szónak). Ez így, hogy „Ló-folyó", elég szürkén hangzik, mert nálunk a „ló"-szó a tankönyvek álló lófiguráit idézi, vagy lassú igáslovakat, fejüket lógató cammogó állatokat, de a vietnamiak épp azért hívják így a folyót, mert vadsága, zabolázatlansága a ló vágtájára emlékeztet.

A nagy déli országút itt halad á Saigon felé. A híd kulcsfontosságú de az volt a francia gyarmati uralom számára is; csakhogy a múl században itt még nem volt híd, a út a folyó túloldalán folytatódot A franciák először egy német mé hogy verjen h folyó felett

Gorka Géza kerámikus

1966 AUG 1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1966 AUG 10.

1021

ÚJ KÍSÉRLET:

Üveg és kerámia ötvözete

GORKA GÉZA NÓGRÁDVERŐCEI MŰHELYÉBEN

A Duna menti Nógrádverőce ma már fogalom az iparművészek világában. Gorka Géza Kossuth-díjas keramikus neve, művészete fémjelzi. Nemcsak idehaza, túl az országhatárokon is.

A nagy, sárga ház múzeumnak is beillenék. Negyvennyolc esztendő munkásságának legjava található meg itt. A legelső kerámiatárgyaktól kezdve a legújabb kísérletekig. Ez *üveg, kerámia és festészet különös ötvözete.* Az első látásra érdekes formájú faliképnek tűnik, pedig nem az. Színes, mintás üvegablak.

— Eddig ólomba foglalták a színes üvegcserepeket. Tavaly Görögországban jártam, s láttam sok ilyet. Ez adta az ötletet — mondja Gorka —, hogyan lehetne ezt másként? Például, az ólmot kerámiával helyettesíteni. Ugyanakkor művészi értéket, rangot adni a festett üvegablakoknak... És használhatóvá tenni a ma embere számára...

Tavaly, az esztendő végén kezdte kísérleteit. Előbb az összefüggő, figurális mintájú kerámia alapot készítette el, égette ki. Aztán üveglapra helyezte, ráragasztotta, megfestette. Igy került be most már az ezer fokra hevített kemencébe kerámia és üveg, s olvadt össze egyetlen alkotássá.

Mutatja az első, nagyméretű példányokat. A falra helyezve faliképnek tűnik. Fény elé állítva azonban csodálatos, festett ablakkép.

— Mégsem ilyen rendeltetésűnek álmodtam meg — magyarázza. — Belső díszítésként szeretném, ha polgárjogot kapna.. — s mutatja is a falba épített, lámpával világított példányt. — Azt hiszem, alkalmas lenne modern szórakozóhelyek belső falidíszítésére, hangulatvilágítására egyaránt.

P.

ogadta
inisztert

(Bozsán felv.)

Ára 60 fillér

Est

POLI

Fürdi

Ma délelőtt Balatonfüreden a SZOT-szanatórium dísztermében a Nemzetközi Kemping és Karaván Szövetség megkezdte kongresszusát. A tanácskozáson 26 ország 300

Nagy sikere van az Iparművészeti Háziipari Kiállításnak

Magyar himzésü ruhák, magyar butorok és a magyar kerámia legszebb termékei a kiállításon

(A Nemzeti Ujság tudósitójától.) Kedden délután volt a Magyar Iparművészeti, Háziipari Kiállitás és Vásár sajtóbemutatója. A vásár rendezői a *Baross Gábor Kör*, a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége* és a *Magyar Iparművészek Országos Szövetsége* nagyon ügyesen oldotta meg azt a feladatot, hogy nyáron a Budapestet meglátogató idegeneknek elsőrendü szakértelemmel rendezett és a magyar népmüvészet és iparmüvészet hirnevéhez méltó vásár álljon rendelkezésükre a háziipari és ipamüvészeti termékekből. A Károlyi-palota (Egyetem-utca 6.) első emeletén négy hatalmas teremben vannak kiállitva a MANSz háziipari termékei a magyar kerámikusok szine-javának munkái, bőriparmüvészeti, ötvösmunkák.

Az első terembe lépve, a MANSz háziipari termékeinek javát találjuk. Szemünkbe ötlik két méltóságteljesen álló női alak — két báb — izléses magyar himzésü ruhában felöltöztetve. Könnyed nyári ruhák, amelyeken pompás magyar diszitések gyönyörködtetik a szemlélőt. A két női alakon könnyü kabát van és ilyen kabátokat a legkülönbözőbb formában láthatjuk, amelyek kiválóan alkalmasak tenniszkabátnak. Csodálkozunk azon, hogy az ilyen kabátokat Budapest hölgyein nem lehet látni és még jobban csodálkozunk, amikor halljuk, hogy a külföldi hölgyek különös előszeretettel vásárolják ezeket a kabátokat. A vitrinekben szebbnél-szebb himzéseket látunk. Az igazi, az el nem rontott matyóhimzéseket megtaláljuk, valamint a buzsáki himzéseket, a dunántuliakat az ormánysági háziszőttest és az erdélyi sinyóvarrást. A ceglédi, békési, soproni, szegedi, diósgyőr-vasgyári, szekszárdi és a budapesti MANSz-csoportok külön-külön izléses munkákkal szerepelnek a kiállitáson.

A kiállitás egyik fénypontja a magyar kerámikusok munkái. A magyar kerámiai ipar most van fellendülésének kezdetén és csak nemrég indult el, hogy magának világhirnevet szerezzen. Eddig az volt a hi[illegible]gy so[illegible] szor magyar kerámiai munkákat is külföldi néven hozták forgalomba, mivel a magyar munkáknak egyszerüen nem volt nevük. Ma már hál' Istennek másképpen van és a *tehetséges magyar kerámikusok a külföld jeleseivel versenyeznek* és nemcsak idehaza, hanem az ország határán tul is *megbecsültek munkáik*. A kiállitók között látjuk *Gorka Gézát*, akinek munkáiban az anyagszerüségnek figyelembevételével elővarázsolt szinhatásokat csodálhatunk meg. A fiatalok közül ki kell emelnünk *Zilzer* Hajnalkát, valamint *Rahmer* Máriát és *Török* Jánost (Jean Marie). Az utóbbi két fiatal magyar kerámikus a formák ötletességével és a tervek modernségével méltó feltünést keltenek. Itt látjuk még kiállitva Kiss Erzsi jól ismert bőrmunkáit.

Gorka Géza

a mérgek hatása alatt áll. Akik is-
ek óta várják az összeroppanását s
őleg az utóbbi időkben folyton pa-
:
om-e? Lesz-e hozzá lelkierőm?
tségbeesett erőfeszitéssel iparkodik
i, hogy csak rendőri fogással akart
b pedig órákon keresztül eszméleten
Az éjjel két és fél óra hosszat tar-
kivületi állapota. Meggyónt, elké-
lálra, mert maga sem bizik a maga
an. Ha küzd az ellene tornyosuló

Készületek a küzde

jobboldali pártok
mmunisták meggy

Berlin, julius 22.

mzeti Ujság tudósitójától.) A
kampány teljes erővel folyik.
nisták és a nemzeti szocialis-
csapásán kivül a többi pártok
között is megkezdődtek a szokás-
tcsatározások. Az utcák már
ak választási plakátokkal. Kom-
részről megint *megkezdődtek a*
yalázások is. A keddre virradó
kommunista kortesek két tem-
ra mázoltak vörös olajfestékkel
betükkel kommunista válasz-
avakat. A templomok környé-
tantól kezdve megkettőzik a
zemeket, hogy elejét vegyék a
emplomgyalázásoknak.

A jobboldali pártok fáradozásai választási kompromisszum létrehozására valamennyire előrehaladtak. A Treviranus vezetése alatt álló népkonzervativek és a Westarp-csoportbeliek lényegesen közeledtek egymáshoz és bizonyosra veszik, hogy közöttük létrejön a választási kompromisszum. Lehetséges, hogy e két párt együtt halad az agrárszövetséggel is, amely a német nacionalista pártok agrárjellegü centrumának tekinthető és szintén elpártolt Hugenbergtől.

A többi polgári pártokon belül is tö-
kvések nyilvánulnak meg abban az
nyban, hogy a választásokon legalább
eg llen állitsanak jelölteket.

1021

REFLEKTORFÉNYBEN

Gorka Géza

A nógrádverőcei nagy sárga ház — ahol a Kossuth- és Munkácsy-díjas, érdemes művész él és alkot — magas dombra épült, onnan néz alá a varázsos szépségű tájra, a Duna kanyargó szalagjára, a cseréptetős házakra, mintegy szimbólumként: látni, felszippantani és művészi élménnyé sűríteni mindazt a gyönyörűséget, ami itt, ezen a vidéken fogan, hogy továbbadhassa.

Gorka Géza ma a legismertebb magyar keramikus. Nem csak az országhatáron innen, azon túl is élénk érdeklődéssel kísérik, figyelik művészetét, mindig újat teremtő alkotókedvét, kimeríthetetlen ötletgazdagságát s legújabb alkotásait. Nem véletlenül. Csaknem fél évszázados munkássága egyet jelent a magyar kerámiaművészet megújhodásával — elválaszthatatlan attól. Alkotásai híven őrzik, tükrözik, hogy egykor *Badár Balázs*, a neves mezőtúri gölöncsér-mester tanítványa volt, nála tanulta meg az ősi fazekasságot.

— *Negyvenhét esztendeje már...* — emlékezik művészi pályakezdésére házi múzeumában. — *Valahol itt kezdődött* — mutat széles mozdulattal azokra a népi díszítésű cserepekre, amelyeket féltve őriz még ma is. — *Tudja mi ezekben a legcsodálatosabb? A népi alkotásokon keresztül az egész világ megérti a mi nyelvünket!*

A népi vonások megőrzése mellett azonban biztos kézzel alkalmazza a kerámiaművészet egyetemes vonásait is, amelyek nem csupán magyarrá, egyszersmind nemzetközivé is teszik művészetét. Bizonyítja ezt az is, hogy az olaszországi Faenzában, a Nemzetközi Kerámia Múzeumban ötezer év legszebb és

A művész korongon formázza edényeit

legértékesebb alkotásai között már egy évtizeddel ezelőtt helyet kapott Gorka Géza több, remekbe formált műve.

Négy évtizeddel ezelőtt érkezett Verőcére. Hívták — a falu környékén nagy mennyiségű, korongolásra alkalmas agyagot találtak — alakítsa meg a Keramosz Vállalatot. Két évig állt az élén, két évig virágzott. Amikor azonban lemondott tisztségéről, szinte hetek alatt bezárta kapuit a vállalat. De Gorka Géza nem hagyta cserben a kis dunamenti falut, amelyet megszeretett. Hű maradt hozzá mindmáig.

Nehéz lenne végigkövetni a megtett út minden állomását. Badár Balázs mezőtúri fazekasműhelyétől a brüsszeli világkiállítás nagydíján át egészen a Kossuth-díjig. Több mint harminc kitüntetés — köztük számos nagydíj — jelzi a megtett út művészi értékét. S jelzi ezt a forradalmi változást is, amit itt, nálunk ő teremtett a kerámiaművészetben már a harmincas évek elején.

Új formák, színek keresése — ez jellemzi Gorka Géza művészetének legutóbbi négy évtizedét. A vázák követték a rajtuk ábrázolt díszítő motívum karakterisztikus vonalait, vagy ábrázolt motívum nélkül is valamiféle állat — legtöbbször madár — jellegzetes felépítését, hozzáadva a művész alkotó-teremtő képzeletét. Mindehhez járul még az a bravúros színkezelés, az eredeti színek széles skálája, amely egy festőnek is dicséretére válnék.

Gorka Géza a szépség nemes élményét megosztja embertársaival — műveivel nem kitűnni, csupán gyönyörködtetni akar. Vagy ahogy ő fogalmazza: megszépíteni az életet. Ezért csak ritkán törekszik monumentalitásra, szinte valamennyi műve hasznos dísztárgyává válhat bármelyik modern lakásnak. Kerámiái természetes arányukkal és célszerűségükkel, — ugyanakkor egyszerűségükben is megkapó díszítésükkel a legkülönbözőbb műveltségű emberek számára is érthetőek.

Művészi kerámia-tárgyain egyre kevesebb a díszítés, a hangsúly a zománc szépségére, színhatására tevődik át, s ejti ámulatba a szemlélőt. Finom pasztellszíneket használ hajszálerezéssel, csurgatással vagy repedezettséggel.

Hogy mi az ihletője? Az erkélyre lép, a kertre mutat, az alant elterülő falura, a környező erdőkre, a méltóságteljesen hömpölygő vén folyóra.

— *A természet az én kincseskházam. Kiapadhatatlan forrás...*

Virtuóza az agyagnak és a máznak, de anyag és technika nála szoros egységbe forrt a tartalommal, a tárgyak rendeltetésével. Művészetének mindig mondanivalója van az emberek számára: tegyük szebbé, derűsebbé mindennapi életünket, legyen az otthonunk szobában otthon, ahová megpihenni tér meg az ember a napi munka után. Ezért s ezen munkálkodik s alkotja szebbnél szebb, derűsebbnél derűsebb dísztárgyait.

Nem véletlen, hogy az emberek megértik agyagba formált szavát — az iparművészeti boltokban szinte állandó jelleggel hiánycikként szerepelnek Gorka Géza ízléses, gyönyörködtető kerámia dísztárgyai. Nagyon sokat kellene alkotnia ahhoz, hogy művei minden igénylője otthonába eljussanak.

1965 MÁJ 23
ZALAI HÍRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓTIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ll.

A fiatal szovjet költők némelyikét komoly bírálat érte nemrégiben. Erről kérdezték az írót, aki egy orosz közmondással válaszolt:

— *Minden lövésre legalább kettővel kell válaszolni. A fiatalokra persze nem kellett volna ennyire visszalőni, de úgy érzem, kibírták, sőt...*

— Kit tart a mai szovjet írók közül maradandónak?

Az író mosolyog, felemeli a kávéscsészéjét, s úgy mondja:

— *Még nem tanultam meg kávézaccból jósolni, sajnos...*

— És a Csendes Don megfilmesítéséről mi a véleménye?

rijból néhányan kolhozelnökét
szerettek
regény
ságot k
néhány
nyeztek
szülök e
ni. Illyé
gyelmen
gyar hu
volt ezr
derék k
látták.
a szemü

S mes
Húsz ór
rinte le
ez, mint egy látogatas. Es is-
mét a mezőgazdaságról beszél,

Solohov, — aki holnap, május
születésnapját —

Polner Zoltán;

Virágének

Követlek Múzsám bárhol is járj előttem
Lábnyomod ékesen világít a kőben
s fogaid között a nedves
szél vöröslő szekfűt verdes.
Arcod után döbbent

mezőkön egyre messzebb megyek utánad.
Emlékeimmé érő nyugtalan nyár vagy
te serkentő, ősi dajka.
Kezem bár felhő takarja,
tollam nem varázslat.

Lásd, hordom a mesék sárkányölő kardját.
Sohasem rettegek. Szavaid akarják,
hogy velük csatákban győzzek.
Segíts a harcokban hősnek
lenni s védd, fogd pártját

küzdő fiaidnak szerte a világon!
Mérd rám új próbáid igazát: kiállom!
Áldj meg hűséggel a dalban,
hogy az életemmel valljam
hited minden tájon.

Bede Anna:

Lámpagyújtás

ény van és hó.
nt remeg,
ullad, és jó
denkinek.

eg a
rúgk
körbe.
va vár.

könnyű kézzel
tél...
a néz fel
ámpabél.

sikja még kék...
a falon,
emre lép, lép,
ztalon.

ét simogatta:

szélnek most is egymással, —

oha, — mondta Lajos, a leg-

itt semmi sem változik. Sem
szeretet.
mlék: ezt a képet, jaj de ször-
k egyszer a szüleik házassági
ülhet le soha a falról. Azt a
zta valahonnan; a plüssterítő
yökkorában, s ott a szőnyegen
ak előtt Edit a hegedűvel. Ott

Könyvhet

Kállai Gyula:

A magyar függetlenségi mozgalom 1936—1945

Kállai Gyula könyve, mely 1947-ben jelent meg először és 1955-ben negyedszer, összefoglaló áttekintést nyújt a magyar történelem 1936-tól 1945-ig terjedő időszakának politikai folyamatairól.

Az 1955-ös kiadáshoz képest jelentősen átdolgozott ötödik kiadásban a szerző az alkotó marxizmus szellemében és az újonnan feltárt forrásanyag birtokában elemzi a kommunistáknak a népfrontért, majd a nemzeti függetlenségi frontért s a fegyveres ellenállás megszervezéséért folytatott harcát, a kommunista és a legális demokratikus ellenzéki pártok politikáját. A

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

VAS NÉPE

1965 OKT 3.

1021

REFLEKTORFÉNYBEN:

GORKA GÉZA

A verőcei nagy sárga ház — ahol a Kossuth- és Munkácsy-díjas, érdemes művész él és alkot — magas dombra épült, onnan néz alá a varázsos szépségű tájra, a Duna kanyargó szalagjára, a cseréptetős házakra, mintegy szimbólumként: látni, felszippantani és művészi élményé sűríteni mindazt a gyönyörűséget, ami itt ezen a vidéken fogan, hogy továbbadhassa.

Gorka Géza ma a legismertebb magyar kerámikus. Nemcsak az országhatáron innen, azon túl is élénk érdeklődéssel kísérik, figyelik művészetét, mindig újat teremtő alkotókedvét, kimerithetetlen ötletgazdaságát s legújabb alkotásait. Nem véletlenül. Csaknem fél évszázados munkássága egyet jelent a magyar keremiaművészet megújhodásával — elválaszthatatlan attól. Alkotásai híven őrzik, tükrözik, hogy egykor Badár Balázs, a neves mezőtúri gölöncsér-mester tanítványa volt, nála tanulta meg az ősi fazekasságot.

— Negyvenhét esztendeje már... — emlékezik művészi pályakezdésére házi múzeumában. — Valahol itt kezdődött — mutat széles mozdulattal azokra a népi díszítésű cserepekre, amelyeket féltve őriz még ma is. — Tudja, mi ezekben a legcsodálatosabb? A népi alkotásokon keresztül az egész világ megérti a mi nyelvünket!

A népi vonások megőrzése mellett azonban biztos kézzel alkalmazza a kerámiaművészet egyetemes vonásait is, amelyek nem csupán magyarrá, egyszersmind nemzetközivé is teszik művészetét. Bizonyítja ezt az is, hogy az olaszországi Faenzában, a Nemzetközi Kerámia Múzeumban ötezer év legszebb és legértékesebb alkotásai között már egy évtizeddel ezelőtt helyet kapott Gorka Géza több, remekbeformált műve.

Négy évtizeddel ezelőtt érkezett Verőcére. Hívták — a falu környékén nagy mennyiségű, korongolásra alkalmas anyagot találtak — alakítsa meg a Keramosz Vállalatot. Két évig állt az élén, két évig virágzott. Amikor azonban lemondott tisztségéről, szinte hetek alatt bezárta kapuit a vállalat. De Gorka Géza nem hagyta cserben a kis Duna menti falut, amelyet megszeretett. Hű maradt hozzá mindmáig.

Nehéz lenne végigkövetni a megtett út minden állomását, Badár Balázs mezőtúri fazekasműhelyétől a brüsszeli világkiállítás nagydíján át egészen a Kossuth-díjig. Több, mint harminc kitüntetés — köztük számos nagydíj — jelzi a megtett út művészi értékét. S jelzi ezt a forradalmi változást is, amit itt nálunk ő teremtett a kerámiaművészetben, már a harmincas évek elején.

Új formák, színek keresése — ez jellemzi Gorka Géza művészetének legutóbbi négy évtizedét. A vázák követték a rajtuk ábrázolt díszítő motívum karakterisztikus vonalait, vagy ábrázolt motívum nélkül is valamiféle állat — legtöbbször madár — jellegzetes felépítését, hozzáadva a művész alkotó-teremtő képzeletét. Mindehhez járul még az a bravúros színkezelés, az eredeti színek széles skálája, amely egy festőnek is dicséretére válnék.

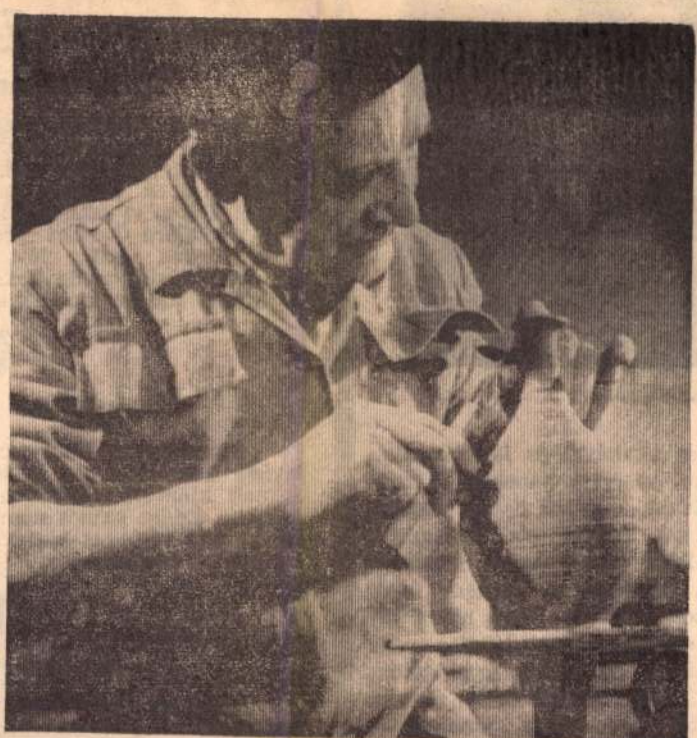

Gorka Géza a szépség nemes élményét megosztja embertársaival — műveivel nem kitűnni, csupán gyönyörködtetni akar. Vagy ahogy ő fogalmazza: megszépíteni az életet. Ezért csak ritkán törekszik monumentalitásra, szinte valamennyi műve hasznos dísztárgyává válhat bármelyik modern lakásnak. Kerámiai természetes arányukkal és célszerűségükkel, ugyanakkor egyszerűségükben is megkapó díszítésükkel a legkülönbözőbb műveltségű emberek számára is érthetőek.

Művészi kerámiatárgyain egyre kevesebb a díszítés, a hangsúly a zománc szépségére, színhatására tevődik át, s ejti ámulatba a szemlélőt. Finom pasztell-színeket használ hajszálerezéssel, csurgatással vagy repedezettséggel.

Hogy mi az ihletője? Az erkélyre lép, a keretre mutat, az alant elterülő falura, a környező erdőkre, méltóságteljesen hömpölygő vén folyóra.

— A természet az én kincsesházam. Kiapadhatatlan forrás...

Virtuóza az agyagnak és a máznak, de anyag és technika nála szoros egységbe forrt a tartalommal, a tárgyak rendeltetésével. Művészetének mindig mondanivalója van az emberek számára: tegyük szebbé, derűsebbé mindennapi életünket, legyen az otthonunk valóban otthon, ahová megpihenni tér meg az ember a napi munka után. Ezért s ezen munkálkodik s alkotja szebbnél szebb, derűsebbnél derűsebb dísztárgyait.

Nem véletlen, hogy az emberek megértik agyagba formált szavát — az iparművészeti boltokban szinte állandó jelleggel hiánycikként szerepelnek Gorka Géza ízléses, gyönyörködtető kerámia-dísztárgyait. Sokat, nagyon sokat kellene alkotnia ahhoz, hogy művei minden igénylője otthonába eljussanak.

P. P.

A járási tanácson;

Készül a hatszázlelkes falu, de készül a járás is. Itt a tanácsépület „kultúrosztályán" van még az igazi főhadiszállás: egyeztetik a programokat, s ha kocsi és idő van innét száguldoznak ki Hetyére meg a többi községbe az előkészítő bizottság tagjai anyagot gyűjteni, kiállítást rendezni, szervezni. Pontokban sorolják a legutóbbi híradás óta eltelt eseményeket:

Berzsenyi Kupáért, amelyet a KISZ járási bizottsága és a járási úttörőelnökség írt ki. Október 14-én harci játékot rendeznek az erdőben (a játék „komolyságához" az MHS is hozzájárul R 20-as rádiókkal meg „puffancsokkal"), s a játék után Berzsenyi szülőháza előtt ünnepséget rendeznek. Itt már közönség is lesz: busszal, kerékpárral, vonattal jönnek a járás többi iskolái-ból'

A földművesszövetkezet me-

ét őrzi a szülőház napsugaras csendje...

— A budapesti Berzsenyi Gimnázium írt már: húszan jönnek, s húszperces irodalmi műsort adnak. De fellép a kulturális seregszemlén a celldömölki gimnázium, a járási művelődési otthon közönti együttese, a köcski irodalmi színpad, a jánosháziak erzsenyi szerelmi költészet gyűjtik csokorba, s jelentztek szavalók Kissomlyóról Ostffyasszonyfáról...

omogy megyéből (hisz ott legkonyhával és lacipecsenyével készül a napokra, és rendeltek negyven darab „ürgét", azaz háromdecis jellegzetes alakú borospoharat, amelyből a vendégek a Sághegy levét kortyolhatják. Jövő héten kikerülnek a nyomdából a meghívók, az utcára a plakátok, s már meghívóként elment száz levelezőlap, amelyet a fotoszakkör készített Hetyén.

Ezen a napfényes délelőttön Berzsenyivel jártam

Iskola a képernyőn

Mi a véleménye az iskolatelevízióról?

Megkérdeztünk néhány szombathelyi iskolaigazgatót, nevelőt, hasznosítják-e munkájukban az iskolatelevízió adásait. Szeptember hetedike óta ugyanis — az előre kidolgozott terv szerint — ismét sugározza rendszeres adásait a másfél éves múltra visszatekintő iskolatelevízió. Az *általános iskolák alsó tagozata* számára környezetismeret-olvasás, az *ötödik osztály* számára magyar, történelem, orosz, számtan-mértan, földrajz és élővilág, a *hatodik osztály* számára fizika, orosz, *a hetedik osztálynak* kémia és élővilág, a *középiskolák* számára pedig kémia, fizika, orosz és angol nyelv tantárgyak oktatásához nyújt segítséget a „képernyős iskola". *Felhasználják-e* ezt a segítséget Szombathely általános- és középiskoláiban? Íme a válaszok:

1

"Inkább otthon..."

„Középiskolánkban van televízió, de a gyerekek nem nagyon érdeklődnek iránta. Inkább otthon nézik a televíziós műsorokat. Nem hiszem, hogy az oktatásban felhasználják a kartársak... Én az irodáról beszélek kérem, arról nem tudok, hogy valamelyik szaktárgyhoz bekapcsolnák..."

2

"Tervszerűen nézzük..."

„Nálunk sikeresen megoldottuk az iskolatelevízió felhasználását az egyes szaktárgyak oktatásában. Készülékünk a nagyteremben van, ott nézik meg az alsó tagozatosok is, és a felsősök is. Torlódás, helyiségproblémánk nincs. A tavalyi adásoknak is sokat köszönhettünk, most már az előre kiadott program szerint állítottuk össze órarendünket. Adás előtt felkészítjük a gyerekeket az anyagra, végül pedig összefoglaljuk, értékeljük a látott és hallott műsor tanulságait..."

3

"Sajnos az órarend..."

„Gimnáziumunkban tavaly felhasználtuk az iskolatelevízió adásait, most is tervezzük, hogy a középiskolásoknak ajánlott részt rendszeresen bekapcsoljuk óraterveinkbe. Eddig sajnos nem volt rá idő, és sok gond van az órarend végleges kialakításával. Egyébként hasznosnak tartjuk az iskolatévét..."

4

„Kitűnő segítség"

„Mind az alsótagozat, mind a felsőtagozat számára sugárzott adásokat szívesen látjuk és tervszerűen felhasználjuk. Most például 9,05-kor kezdődik az élővilág óra az ötödik osztályosok számára, tanulói az adásra. Vélemény

1965 MÁJ 2 3
1021

Reflektorfényben

Gorka Géza

A verőcei nagy sárga ház — ahol a Kossuth- és Munkácsi-díjas érdemes művész él és alkot — magas dombra épült, onnan néz alá a varázsos szépségű tájra a Duna kanyargó szalagjára, a cseréptetős házakra, mintegy szim bólumként: látni, felszippantani és művészi élménnyé süríteni mindazt a gyönyörűséget, ami itt ezen a vidéken fogan, hogy továbbadhassa.

Gorka Géza ma a legismertebb magyar keramikus. Nemcsak az országhatáron innen, azon túl is élénk érdeklődéssel kísérik, figyelik művészetét, mindig újat teremtő alkotókedvét, kimeríthetetlen ötletgazdagságát s legújabb alkotásait. Nem véletlenül. Csaknem fél évszázados munkássága egyet jelent a magyar kerámiaművészet megújhodásával — elválaszthatatlan attól. Alkotásai híven őrzik, tükrözik, hogy egykor Badár Balázs, a neves mezőtúri gölöncsér-mester tanítványa volt, nála tanulta meg az ősi fazekasságot.

— Negyvenhét esztendeje már... — emlékezik művészi pályakezdésére házi múzeumában. — Valahol itt kezdődött — mutat széles mozdulattal azokra a népi díszítésű cserepekre, amelyeket féltve őríz még ma is. — Tudja, mi ezekben a legcsodálatosabb? A népi alkotásokon keresztül az egész világ megérti a mi nyelvünket!

A népi vonások megőrzése mellett azonban biztos kézzel alkalmazza a kerámiaművészet egyetemes vonásait is, amelyek nem csupán magyarrá, egyszersmind nemzetközivé is teszik művészetét. Bizonyítja ezt az is, hogy az olaszországi Faenzában, a Nemzetközi Kerámia Múzeumban ötezer év legszebb és legértékesebb alkotásai között már egy évtizeddel ezelőtt helyet kapott Gorka Géza több, remekbe formált műve.

Négy évtizeddel ezelőtt érkezett Verőcére. Hívták — a falu környékén nagy mennyiségű, korongolásra alkalmas anyagot találtak — alakítsa meg a Keramosz Vállalatot. Két évig állt az élén, két évig virágzott. Amikor azonban lemondott tisztségéről, szinte hetek alatt bezárta kapuit a vállalat. De Gorka Géza nem hagyta cserben a kis Duna-menti falut, amelyet megszeretett. Hű maradt hozzá mindmáig.

Nehéz lenne végig követni a megtett út minden állomását, Badár Balázs mezőtúri fazekasműhelyétől a brüsszeli világkiállítás nagydíján át egészen a Kossuth-díjig. Több, mint harminc kitüntetés — köztük számos nagydíj — jelzi a megtett út művészi értékét. S jelzi ezt a forradalmi változást is, amit itt nálunk ő teremtett a kerámiaművészetben, már a harmincas évek élején.

A művész korongon formázza edényeit.
(MTI foto — Bojár Sándor felv.)

Uj formák, színek keresése — ez jellemzi Gorka Géza művészetének legutóbbi négy évtizedét. A vázák követték a rajtuk ábrázolt díszítő motívumok karakterisztikus vonalait, vagy ábrázolt motívum nélkül is valamiféle állat — legtöbbször madár — jellegzetes felépítését, hozzáadva a művész alkotó teremtő képzeletét. Mindehhez járul még az a bravúros színkezelés, az eredeti színek széles skálája, amely egy festőnek is dicséretére válnék.

Gorka Géza a szépség nemes élményét megosztja embertársaival — műveivel nem kitűnni, csupán gyönyörködtetni akar. Vagy ahogy ő fogalmazza: megszépíteni az életet. Ezért csak ritkán törekszik monumentalitásra, szinte valamennyi műve hasznos dísztárgyává válhat bármelyik modern lakásnak. Kerámiái természetes arányukkal és célszerűségükkel, ugyanakkor egyszerűségükben is megkapó díszítésükkel a legkülönbözőbb műveltségű emberek számára is érthetőek.

Művészi, kerámiatárgyain egyre kevesebb a díszítés, a hangsúly a zománc szépségére, színhatására tevődik át, s ejti ámulatba a szemlélőt. Finom pasztell-színeket használ hajszálerezéssel, csurgatással vagy repedezettséggel.

Hogy mi az ihletője? Az erkélyre lép, a kertre mutat, az alant elterülő falura, a környező erdőkre, a méltóságteljesen hömpölygő vén folyóra.

— A természet az én kincsesházam. Kiapadhatatlan forrás...

Virtuóza az agyagnak és a máznak, de anyag és technika nála szoros egységbe forrt a tartalommal, a tárgyak rendeltetésével. Művészetének mindig mondanivalója van az emberek számára: tegyük szebbé, derüsebbé mindennapi életünket, legyen az otthonunk valóban otthon, ahová megpihenni tér meg az ember a napi munka után. Ezért s ezen munkálkodik s alkotja szebbnél szebb, derüsebbnél derüsebb dísztárgyait.

Nem véletlen, hogy az emberek megértik agyagba formált szavát, az iparművészeti boltokban szinte állandó jelleggel hiánycikként szerepelnek Gorka rámia dísztárgyai. Sokat nagyon Géza ízléses, gyönyörködtető kesokat kellene alkotnia ahhoz, hogy művei minden igénylője otthonába eljussanak.

PRUKNER PÁL

— Hát akkor...
— Hát így... — a lány lust... mozdulattal...

— Nem hiszitek?

Szeberényi Lehel:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
TOLNAMEGYEI NÉPÚJSÁG

Gyermekkereskedelem az Egyesült Ál...

Három kilogramm ember — Háromezer dollár

A gyermek gyermeket várt. Elizabeth D. 12 esztendős volt és hathónapos terhes. Nem is nagyon értette, hogy mi történt vele.

„Hasfájással" küldték el az orvoshoz. Anyja már nem élt. Apja, amikor megtudta, hogy miről van szó, egészen kétségbeesett, aztán mikor megnyugodott, elküldte a kislányt egy bizonyos címre.

Liz el is ment oda, de ott azt mondták, hogy már késő, túl veszélyes lenne a dolog. Kezébe nyomtak viszont egy másik címet. Egy ügyvéd címét, — az majd segít rajta, ne féljen semmitől. Ha okosan viselkedik, még néhány szép ruhát is vehet magának.

Az ügyvéd csakugyan nagyon kedves és segítőkész volt. Liz hamarosan minden félelmét elfeledte. Az ügyvéd felajánlotta: elküldi egy nagyvárosba, hogy itt — a kisvárosban — senki ne tudjon meg semmit. Fizeti az utazást, az orvos és kórházi ápolás költségeit. És ráadásul még ad 200 dollárt. (A kis Liz gyorsan kiszámította, hogy ez két esztendei zsebpénze).

És mit kell mindezért tennie? — kérdezte Liz.

Semmit, az ég-világon semmit. Csak meg kell szülnie a gyereket és aztán az ügyvéd úr gondjaira bízni. Hiszen Liz úgysem akarja a gyereket, nem is térhetne vele haza a városkájába. Mit szólnának az emberek? És ki gondoskodna a gyerekről? Ki viselné felneve lésének költségeit? Talán bizony Liz apja? Az ugyan nem, ezt Liz jól tudta.

Szépen aláírta hát, hogy lemond a gyerekről. Abba is beleegyezett, hogy hamis néven, Mrs. Millerként fekszik be a kórházba.

Három hónap múlva Liz kisfiút szült, az ügyvéd pedig az igazi Mrs. Millertől és férjétől 3000 dollárt kapott a gyerekért. Neki magának mindössze 800 dollárjába került Liz utazása.

Liz 200 dollárt kapott 3 kilós, egészséges csecsemőjéért. Uj ruhát vett magának a nagyvárosban, azután hazautazott. A szomszédok azt mondták: milyen jól néz ki, meghízott, megcsinosodott a szünidő alatt.

Az ügyvédnek még ki kellett fizetnie a 200 dollárt örökbefogadási eljárás költségeire. Összesen 1200 dollárt költött, 1800 dollár tiszta haszna maradt.

Az Egyesült Államok törvényei szerint az ügyvéd eljárása nem büntetendő. Liz szülővárosa másik államban van, mint ahol az örökbefogadás történt. Mindkét államnak van ugyan törvénye a gyermekkereskedelem ellen, de arra nincs jogszabály, hogy egyik államból a másikba tilos gyermekeket eladni.

*

Az Egyesült Államokban évente 45 000 csecsemőt adnak el és vesznek meg. Igazi emberkereskedelem ez, amelynek hasznából ügyvédek, orvosok, ápolónők és más közvetítők évente majdnem százmillió dollárt vágnak zsebre.

A dolog kivizsgálására létrehozott szenátusi bizottság megdöbbentő tényeket derített fel. Egy gyermek feketepiaci ára 1000—10 000 dollár között van. Az egész országban folyik a kereskedelem, Californiától Floridáig.

*

Egy ősz hajú asszony a következőket mondotta el a szenátusi bizottság előtt:

„Catharine B. Oettinger vagyok, az egészségügyi minisztérium gyermekvédelmi osztályának vezetője. Amerikában évente 245 000 törvénytelen gyermek születik. 1962-ben 5000 anya volt 15 éven aluli. Ezek az anyák maguk is gyermekek és gondoskodásra volna szükségük. 1962-ben az Egyesült Államokban 121 000 gyermeket fogadtak örökbe, közülük 97 000 törvénytelen gyermeket. A 121 ezerből 45 ezernek az örökbefogadása nyereséges — a közvetítők számára nyereséges — kereskedelem útján".

Nevada állam főügyésze elmondotta:

„A Los-Angeles-ben székelő, Nevada és California között működő, kitűnően megszervezett gyermekkereskedő banda 1000—4000 dollárért árulta a csecsemőket. A gyermekkereskedelem központja egy californiai ügyvéd irodája volt. Az ügyvéd egész csapat „felhajtó" lányt szerződtetett, akik az anyákat és a vásárlókat „szállították". A banda 15 személyből állt, akik főleg orvosok és ügyvédek voltak."

Egy Carson City-beli egyén, akit tiltott magzatelhajtásért elítéltek, áttért a repülőgépes gyermekkereskedelemre. Az előrehaladott terhes lányokat bérelt különrepülőgéppel elvitte a saját magánrepülőterére, a „Carson City" játékkaszinó közelébe. Ottani moteljében helyezte el a lányokat a szülésig, majd az újszülötteket eladta.

Egy New York-i ügyvéd notórius bűnözőt szerződtetett felhajtónak, aki a terhes lányokat szállította. A csecsemőket 4300 dollárért adta el, a fiatal anyákat pedig később call girl-nek szerződtette.

Egy washingtoni ügyvéd telefonon adta el a csecsemőket, nem is ismerte az örökbefogadó családot. A csecsemőről azonban kiderült, hogy süket. Az ügyvéd visszavette és nyomban visszaküldte természetes anyjához. „Mint valami hibás árucikket" — kommentálja a tényt a szenátusi bizottság jegyzőkönyve.

Barnard Tanenbaum New York-i ügyvéd a szenátusi bizottság fő nyomozója megdöbbentő tényeket fedezett fel:

„Gyakori, hogy az eladott gyermek anyját a közvetítő call girlnek „minősíti őt". De még ennél rosszabb esetek is van... fordult, hogy a gyer-

MORZSÁK

DRÁGA FÉLTÉKENYSÉG

X. Y. felesége híres a féltékenységéről. Jobb nem beszélni arról, hányszor kellett a férjnek magyarázkodnia a zakóján talált világos vagy sötét hajszál miatt. Amikor azonban a feleség hosszas keresés után sem világos,

— Dehogy nincs!
— Micsoda?
— Látni, amint eltávoznak.

*

HÁZASSÁG

A fiatal házaspár visszaérkezik nászútjáról. A férj így szól a feleségéhez:

...ményed a há-

1965 MÁJ 23

1021

REFLEKTORFÉNYBEN

GORKA GÉZA

A verőcei nagy sárga ház — ahol a Kossuth- és Munkácsy-díjas, érdemes művész él és alkot — magas dombra épült, onnan néz alá a varázsos szépségű tájra, a Duna kanyargó szalagjára, a cseréptetős házakra, mintegy szimbólumként: látni, felszippantani és művészi élménnyé sűríteni mindazt a gyönyörűséget, ami itt, ezen a vidéken fogan, hogy továbbadhassa.

Gorka Géza ma a legismertebb magyar kerámikus. Nemcsak az országhatáron innen, azon túl is élénk érdeklődéssel kísérik, figyelik művészetét, mindig újat teremtő alkotókedvét, kimeríthetetlen ötletgazdagságát s legújabb alkotásait. Nem véletlenül. Csaknem fél évszázados munkássága egyet jelent a magyar kerámiaművészet megújhodásával — elválaszthatatlan attól. Alkotásai híven őrzik, tükrözik, hogy egykor Badár Balázs, a neves mezőtúri gölöncsér-mester tanítványa volt, nála tanulta meg az ősi fazekasságot.

— Negyvenhét esztendeje már... — emlékezik művészi pályakezdésére házi múzeumában. — Valahol itt kezdődött — mutat széles mozdulattal azokra a népi díszítésű cserepekre, amelyeket féltve őriz még ma is. — Tudja, mi ezekben a legcsodálatosabb? A népi alkotásokon keresztül az egész világ megérti a mi nyelvünket!

A népi vonások megőrzése mellett azonban biztos kézzel alkalmazza a kerámiaművészet egyetemes vonásait is, amelyek nem csupán magyarrá, egyszersmind nemzetközivé is teszik művészetét. Bizonyítja ezt az is, hogy az olaszországi Faenzában, a Nemzetközi Kerámia Múzeumban ötezer év legszebb és legértékesebb alkotásai között már egy évtizeddel ezelőtt helyet kapott Gorka Géza több, remekbeformált műve.

Négy évtizeddel ezelőtt érkezett Verőcére. Hívták — a falu környékén nagy mennyiségű, korongolásra alkalmas anyagot találtak — alakítsa meg a Keramosz Vállalatot. Két évig állt az élén, két évig virágzott. Amikor azonban lemondott tisztségéről, szinte hetek alatt bezárta kapuit a vállalat. De Gorka Géza nem hagyta cserben a kis Dunamenti falut, amelyet megszeretett. Hű maradt hozzá mindmáig.

Nehéz lenne végigkövetni a

A művész korongon formázza edényeit
(MTI foto —Bojár Sándor felvétele)

megtett út minden állomását, Badár Balázs mezőtúri fazekasműhelyétől a brüsszeli világkiállítás nagydíján át egészen a Kossuth-díjig. Több, mint harminc kitüntetés — köztük számos nagydíj — jelzi a megtett út művészi értékét. S jelzi ezt a forradalmi változást is, amit itt nálunk ő teremtett a kerámiaművészetben, már a harmincas évek elején.

Uj formák, színek keresése — ez jellemzi Gorka Géza művészetének legutóbbi négy évtizedét. A vázák követték a rajtuk ábrázolt díszítő motívum karakterisztikus vonalait, vagy ábrázolt motívum nélkül is valamiféle állat — legtöbbször madár — jellegzetes felépítését, hozzáadva a művész alkotó-teremtő képzeletét. Mindehhez járul még az a bravúros színkezelés, az eredeti színek széles skálája, amely egy festőnek is dícséretére válnék.

Gorka Géza a szépség nemes élményét megosztja embertársaival —műveivel nem kitűnni, csupán gyönyörködtetni akar. Vagy ahogy ő fogalmazza: megszépíti az életet. Ezért csak ritkán törekszik monumentalitásra, szinte valamennyi műve hasznos dísztárgyává válhat bármelyik modern lakásnak. Kerámiái természetes arányukkal és célszerűségükkel, ugyanakkor egyszerűségükben is megkapó díszítésükkel a legkülönbözőbb műveltségű emberek számára is érthetőek.

Művészi kerámia-tárgyain egyre kevesebb a díszítés

a hangsúly a zománc szépsére, színhatására tevődik át, s ejti ámulatba a szemlélőt. Finom pasztel-szineket használ hajszálerezéssel, csurgatással vagy repedezettséggel.

Hogy mi az ihletője? Az erkélyre lép, a kertre mutat, az alant elterülő falura, a környező erdőkre, a méltóságteljesen hömpölygő vén folyóra.

—A természet az én kincsesházam. Kiapadhatatlan forrás...

Virtuóza az anyagnak és a máznak, de az anyag és technika nála szoros egységbe forrt a tartalommal, a tárgyak rendeltetésével. Művészetének mindig mondanivalója van az emberek számára: tegyük szebbé, derűsebbé mindennapi életünket, legyen az otthonunk valóban otthon, ahová megpihenni tér meg az ember a napi munka után. Ezért, s ezen munkálkodik s alkotja szebbnél szebb, derűsebbnél derűsebb dísztárgyait.

Nem véletlen, hogy az emberek megértik agyagba formált szavát,—az iparművészeti boltokban szinte állandó jelleggel hiánycikként szerepelnek Gorka Géza ízléses, gyönyörködtető kerámia dísztárgyai. Sokat, nagyon sokat kellene alkotnia ahhoz, hogy művei minden igénylője otthonába eljussanak.

Prukner Pál

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

havi műsorplakáton felfedez-
Flaton különös mutatvá-
át. „Jobb a semminél". A
ilva bejáratánál felmutatta
nemzetközi igazolványát. de
ába. Itt mindenkinek fizet-
e kell, mondták a rendezők
énvörtelenül. Az újságírónő
lült a tribünre. eleinte dü-
ös volt, hogy fizetnie kellett.
azután figyelmét egyre job-
n lekötötték Flaton vakme-
mutatványai. Közben feltá-
adt benne a riporteri szenve-
ély. néhány vonallal gondo-
tban már fel is építette ma-
ában az interiút: Jaguár na-
onta kétszer a levegőben.

észrevettem már, hogy fél valamitől.

Cinikus fickó, kellemetlen is, gondolta dühösen a szőke nő, hátra dőlt a széken, cigarettára gyújtott, szép újjai voltak, tulajdonképpen valamilyen oknál fogva időt akart nyerni. Flaton magatartása felidegesítette, időnként teljesen elbizonytalanodott, mintha kezdő riporter lett volna.

— Nem gondolt még arra, hogy esetleg abbahagyja a mutatványait?

— Megsértődne a Jaguár.

egymást, s amik nélkül egészen boldogok lennénk.

Egy ideig csend volt, mintha mind a ketten magukba roskadtak volna.

Kint elkezdett esni az eső, langyos tavaszi eső volt, Flaton az ablaknál écsorgott, arra gondolt: ha felázik a salak, akkor holnap a mosószer-hirdetés előtt nagyon kell vigyázni a tulsó kanyarban. Többször jelentette már, hogy meg kell javítani a pályának ezt a szakaszát, a polgármester többször megígérte, de nem intézkedett.

Mit szeretne a legjobban? — kérdezte később az újságírónő .

— Egy másik Jaguárt.

— Furcsa ember maga.

Flaton szomorúan mosolygott, hosszú idő óta ez volt az első enyhe vonás az arcán.

— Sajnos, ha azt mondom magának, hogy egyszerűen nem akarok megtanulni hazudni, akkor nem hiszi el. S ezért gondolja, hogy furcsa vagyok.

Ez az ideálja, gondolta a szőke nő kissé fölényesen, mint egy légtornász, aki visszanyerte az egyensúlyát, azután összecsukta a noteszét, és azt hitte, hogy ha kerülő módszerekkel is, de mindent megtudott Flatonról. Pedig az igazság az volt, hogy lényegében semmit se tudott meg róla.

A pálya bejáratánál a főrendező meg a polgármester ácsorgott, az eső elől az eresz alá húzódtak. A pályán már tócsákban állt a víz, az újságírónőt várták, kíváncsiak voltak. A nő fáradtnak látszott, mintha reggel jött volna el egy férfi lakásáról, megállt a pálya kapujában, s elgondolkozva nézett a polgármesterre, meg a főrendezőre, mintha nagyon régen, a történelmi múltban találkozott volna velük utoljára.

— Beszélt vele? — kérdezte a főrendező.

— Beszéltem.

— És?

Az újságírónő furcsa volt, mintha megváltozott volna, egy ideig a sűrű esőfüggönybe bámult, nem értette, hogy miért gondol állandóan a Jaguárra, s miért szerette volna valakitől megkérdezni, hogy a felázott salakpálya hány százalékkal növeli a baleseti veszélyt.

— Kellemetlen ember — mondta később, és megborzongott.

A főrendező bólintott. A polgármester is bólintott.

— Az. Az.

A nő behúzódott az eresz alá.

— Nem gondoltak még arra, hogy meg kellene ettől az

Thiery Árpád:

JAGUÁR

ndolta figyelemreméltó cím
sz, eszébe jutottak a legna-
vobb világlapok, és tudta.
gy az ilyen interiútól lesz
ószerű egy újságíró. A mu-
tványok befejezése után
egkereste a főrendezőt.

—Beszélhetnék ezzel az em-
rrel?

—Ha tud.

—Néma?

főrendező szemtelenül vi-
orgott

— Rosszab — mondta, az-
án átnézte az aznapi bevé-
li kimutatásokat.

Flaton végigmérte az újság-
önőt, és arra gondolt, hogy
szőke nőkkel szemben egész
etében valami különös, na-
on nehezen magyarázható

Az újságírónő ekkor még idegesebb lett.

— A riportjaimat egy közismert világlap számára készítem — mondta önérzetesen.

Flaton mosolygott.

— Sejtettem.

A világítás elég rossz volt, az arcok elmerültek az árnyékokban, minden egy kissé homályossá vált, s ennek érdekes módon Flaton is, meg az újságírónő is örült. Egy ideig hallgattak, mintha titokban egymást figyelték volna. Flaton közben arra gondolt, hogy itt kellene tartani ezt a nőt éjszakára, van benne valami finom, nehezen utánozható idegesség, ami az érzékeny versenyautókra emlékeztette.

— Mi az elképzelése az életről?

— Az, hogy élni kell.

Az újságírónő esküdni mert volna, hogy Flaton legalább ezer kérdésre előre megfogalmazta és betanulta a cinikus és divatos válaszokat. Ravasz és megfontolt alak, gondolta, vigyázni kell vele.

Flaton felállt, végigment a szobán, ami az övé volt, a barátságtalan berendezéssel együtt, megállt az ablaknál, és lehajtotta a fejét, mintha megsajnálta volna a nőt, de ez csak egyetlen pillanatig tartott.

— Arra nem kíváncsi, hogy a mutatványok alatt mire gondolok?

— Félek, hogy nem mond igazat — mondta a nő, s egész idő alatt most érezte

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1969 JAN 5

NÉPSZAVA

Tárlat Szentendrén

A Pest megyei tanács művelődési osztálya a KMP megalakulásának évfordulója alkalmából kiállításra hívta meg a megye területén élő művészeket, és a beküldött alkotásokból válogatott gyűjtemény most a szentendrei *Ferenczy Károly múzeum* emeleti termeiben látható. A művek nem erre az alkalomra készültek, sőt semmiféle külön alkalomra — és éppen ezért igazán ünnepi a kiállítás, hiszen mutatja, milyen bőségben születnek ezen a tájon minden külön elhatározás nélkül is a kiváló alkotások. A tanács vállalkozásának sikerét eleve biztossá tette, hogy Pest megye e téren kivételes adottságokkal rendelkezik. A főváros közelében — de nem árnyékában — van Szentendre, amely negyven éve alapított művésztelepével együtt legalább ennyi ideje már többet jelent földrajzi névnél. A mindenkori legkorszerűbb törekvéseket jelenti a magyar festészetben, és hatása természetesen kisugárzik a környékre is, Vácig és azon túl. Itt, a Duna-kanyarban van ezenkívül a neves kerámikusművész, *Gorka Géza* műhelye is.

A kiállításon a mai magyar művészet nagyjai közül sokan szerepelnek, mégpedig egészen friss, nagyrészt még sehol be nem mutatott műveikkel: *Barcsay Jenő, Czóbel Béla, Kmetty János, Anna Margit, Modok Mária, Szántó Piroska, Bálint Endre, Korniss Dezső, Vajda Júlia, Miháltz Pál, Pirk János.* A fiatalabb nemzedékből a festők mellett *(Berki Viola, Deim Pál* és mások) tehetséges szobrászok *(Csikszentmihályi Róbert, Kucs Béla, Farkas Ádám, Pál Mihály, Rózsa Péter)* és kerámikusok *(Borsodi László* és *Urbán Teréz)* hoznak új színt a környék művészetébe.

A művek összegyűjtésével és gondos rendezésével a tanács művelődési osztályának munkatársa, *Petényi Katalin* a kiállítást valóban ünnepi eseménnyé tette. *(havas)*

GORKA GÉZA

Békés

Hóesés után

Ismerős ez a téli világosság.
A kertek, mint a kimosott lepedők
— fehérségüket sokszorozzák.
Az égből a világ hónyugalma csüng.

Ilyenkor még a várakozásnak is:
zenére, versre emlékeztető
csöndje van.
Megértőbbek a házak.
— Ó, milyen hunyászkodó minden tető! —

Ilyen lehet a bepólyált boldogság
csecsemő-álma — ébredés előtt.

Akácz István:

Csillagok — gyökerek

Nézem az alkony vonulását:
az idő fokán mint remeg.

Ujjaimban kihunytak a lámpák —
csupán a szemek intenek.

Csillagok vesznek hűvös tenyerükre,
és fölszívnak a forró gyökerek...

Gorka Géza

Kerámiabiennálé Pécsett

A nagydíjas: Gorka Géza

Pécsett vasárnap ünnepélyesen megnyitották a II. országos kerámia biennálét. Baranya és Pécs párt- és állami vezetőinek jelenlétében *Takács* Gyula, a megyei tanács vb-elnökhelyettese köszöntötte a kiállító művészeket és díjakat osztott ki. A nagydíjat *Gorka* Géza Kossuth-díjas érdemes művész kapta. A zsüri — tekintettel a művek magas színvonalára — úgy döntött, hogy az idén nem ad ki második és harmadik díjat, hanem három kerámikusnak — *Majoros* Hedvig, *G. Steindl* Katalin és *Schrammel* Imre Munkácsy-díjas művészeknek — adományozott első díjat. A biennálé a pécsi-baranyai múzeumi hónap megnyitó eseménye is volt.

MAGYAR
HÍRLAP
1970 OKT 4

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

erőművek — hogy csak a legfontosabbakból említsünk néhányat.

A gyarmati örökség felszámolásában, az indiai nemzetgazdaság fejlesztésében — figyelembe véve a szubkontinensnyi or-

Gorka Géza

„Meg kell tanulni a forma anyanyelvét"

Látogatás a Brüsszelben nagydíjat nyert Gorka Gézánál

Nagydíjat kapott most Brüsszelben egy Nógrádverőcén készült, nagy, kétméteres, ovális tál. Az őszi lombok lázát, csörgő dió barna báját égette rá üveggel, sokfajta fémmel ezerfokos tűzben mestere, Gorka Géza. Hol tanulta ezt a varázslatot?

Teraszon beszélgettünk, a sarokban levert dióhalom, a falakon régi korsók, tányérok. A falakra mutat: „Tőlük".

ÚGY KEZDTE mesterségét negyven esztendeje, hogy gyűjtőútra indult az országba; öreg fazekasoknál kvártélyt vett, jegyzett, mint egy népdalkutató, tanult. Ez Badar Balázs munkája, Mezőtúr. Fehér korsó, kék levelek. Ez Szekszárd: homoksárga-vörös. Steig János, Hódmezővásárhely, Tiszafüred, Marosvásárhely... „Úgy kezdődik a mesterség, hogy először az anyanyelvet kell megtanulni. A forma, a szín magyar nyelvén beszélni."

MINT EGY MÚZEUM, olyan az egyik szoba. Első munkáitól a legújabbakig. A műtörténész magyarázza: nézze, minden tíz évben erős visszatérés a népi művészethez. Erőgyűjtés. A modern formák, színek innét táplálkoznak. Hipermodern, furcsa nyakú váza. Figyeljük csak: mint az ősi kecsketömlő vonala.

Egyik ismert, úttörő munkáját mutatja, történetét meséli. Zöld a tálka, mély, mint egy sajka — zöld levélből sajka — és felvágódó, előretörő orráról szarvasféle fej fordul vissza. Első tárlatán mutatta be és az akkori hivatalos tekintély, Szentgyörgyi professzor, az Akadémia tanára gúnyos cikkben támadta meg. Ez volt a cikk címe: „A háromlábú zöld szamár". Gorka válaszolt a professzornk: „Ha szamarat akartam volna csinálni, akkor a professzor úrhoz iratkoztam volna be." Nem tiszteletlenségből válaszolta ezt: a festészet és a plasztika feladata más. Ez kerámia. Anyagszerűen lát a nép, az ősi fazekasság is ezt bizonyítja: az edény a kiindulás, az a fontos, s úgy díszíti, olvasztja magába a természet képeit, állat-, növényvilágát. Picasso kerámiáival is vitázott. Azt írja róluk: festői élmények. Nem vászonra, hanem mint a görögök, körplasztikára fest. A görög vázákat fazekasok korongolták, s aztán rajzolta rá a grafikus munkáját.

DIVATOS MOST — meséli —, hogy festők, szobrászok kirándulgatnak a kerámia területére. Pedig az külön művészeti terület. Legutóbb egyik ismert fiatal szobrászunk rendezett kerámia-munkáiból kiállítást. Egy fekete vázája elmosódott lovasokat ábrázolt. A kerámikus tudta, mi történt: a fekete földben sok a mangán, ez elégett és elnyelte a lovasokat ábrázoló festéket. De a szobrász feltalálta magát és az irodalmat hívta segítségül: az elégett mű alá odaírta: „Lovak az éjben". Ezen a tárlaton Gorka ezt írta az emlékkönyvbe: „A kerámia már plasztika, a plasztika még nem kerámia."

LEGÚJABB KÍSÉRLETE, terve: megvalósítani a kerámia-freskót. Ezer évekre szóló freskót festeni, égetni a falfelületre. Domanovszky Endrével együtt akarja ezt megvalósítani: a festő és a kerámikus közös munkáját az építészet számára.

Kőbányai György

Hétfői Hírek
1958. I. 13
II. 41

Az országos hírű lakodalom ünnepélyes pillanata, ...ldogító, igen.

módját a milliomos szövetkezeti parasztság lakodalmi ünnepének.

Kiss Dezső és harmincöt zenésze már pengette a frisset, hegedűkön, cimbalmokon és klánétákon sistergett fel a csárdás, a mártogatós meg az andalgó, hogy ropogós rőzsetűz módján csapjon fel a kun virtus, amikor éjfélt kongattak a toronyórák és az új asszonyok kendőt kötve a mirtusz helyére, fényespiros arccal eljárták a menyasszonytáncot.

Az őszi hajnal ezüst pókfonalakkal szőtte be a Tanácsháza tornyát, de a csizmák sarkán nem kopott el a patkó, a hordókból nem fogyott a bor, a zeneszerszámokból a nóta s a felriadozó galambok az egész kunságba elvitték a hírt:

— *Soha ilyen lakodalmat!...*

Baróti Géza

Választási t

A dunántúli kisváros katonai kórházában nagy izgalmat keltett az a hír, hogy a kerületben kiírták az időszaki választást és a kórház parancsnokának fivére pályázik a mandátumra. Az első világháború már csendesen agonizált és a kórházban a katonák igyekeztek „dekkolni". Parancsnokunk, amikor bejelentette a nagy politikai eseményt, egyúttal azt is hangoztatta, hogy aki a kedves fivérnek segítséget nyújt a kortes-kedésben, annak hosszú élete lesz a kórházban.

Nehéz küzdelemnek ígérkezett a választás. A kórház jelöltje középbirtokos volt, gazdag apóssal, viszont az ellenjelölt, egy pesti ügyvéd, a magas kormány hivatalos támogatásával dicsekedhetett. Szóval: mind a ketten lelkesen támogatták a kormányt, de a kormány csak az ügyvédet támogatta, a földbirtokos forró szerelmét nem viszonozta.

Lankasztó hírek érkeztek a kórtermekbe:

— A hivatalos jelölt minden választónak ötven koronát ígér!

— Mindenkinek elengedi az adótartozását!

És pontosan a választás előtt egy héttel a pesti prókátor és korteshada elsütötte a nagyágyút: vasutat ígért a kerület istenhátamögötti falvainak.

— Ebbe belebukunk — mondta a parancsnokunk.

Az utolsó napok izgalmában nagy susmogás folyt a kórházban. A bennfentesek azt rebesgették, hogy a „mi jelöl-

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1958 JUL 11

☐ PEZSEG AZ ÉLET a zsennyei művésztelepen, ahol huszonhét festő és szobrász tartózkodik ez idő szerint. Itt dolgozik többek között Domanovszky Endre, Kerényi Jenő, Somogyi József, Szentgyörgyi Kornél és Gorka Géza.

segpártja és a
demokrata Párt vegyen fel
egymással és tár-

Gorka Géza
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1957 SZEP - 7 1957. szeptember 7, szombat

Gorka Géza Munkácsy-díjas kerámikusművész kiállítása a Nemzeti Szalonban

A magyar kerámia már régóta kulturális követünk a világ sok részén, de főleg Nyugaton. A Munkácsy-díjas *Gorka Géza* kerámiáit nemcsak itthon méltányolják, de Dánia, Svédország, Belgium művészetkedvelői is ismerik és becsülik.

Két éve nem állított ki Gorka Géza, és a most megnyílt kiállítása csaknem negyven év műveiből a hatszáz legszebbet gyújtötte össze. A vázák, a tálak, a figurák különböző korszakait mutatják, együtt egy nagy művész életútját tükrözik.

Igen érdekes nyomon követni, hogy az alkotó művészre mennyire hatott négy évtized különböző szakaszaiban a társadalom. Míg a huszas évek műveiben a dekoratív, mutatósabb elem dominál, addig a harmincas évek darabjai az Ady-kultusz forrongó, „modern", nyugatról fúvó szellemét követik. Ez a „modern" szellem egy ideig eltántorítja a népi művészet kifogyhatatlan forrásától, hogy azután annál sóvárabban térjen vissza hozzá. Ebben a korszakban alkotja talán a legszebbeket. Nógrádi parasztlányokkal dolgozik együtt és ez a messzi ősi motívumokra visszanyúló művészet a legmélyebb korszaka Gorkának. A kék színek álomszerűsége a kerámikus költő egyéni művészetével vonja be az ősi szépségeket.

Így jut el a művész a fejlődésben a máig. Itt a realizmust, amelyet nem keresett, hanem művészi ösztönnel megtalált, a „rücskös" kerámia jellemzi. Bevallása szerint itt már nincs dekoratív elem, ezekben a művekben a kerámia valósággal geológikus folyamatot akar kifejezni, a tűz és a föld találkozását. Ez a kerámia olyan, mintha Vulcanus lávából gyúrta volna. Visszaadja azt, hogy a kerámia maga a föld és a tűz találkozása.

A mai korszak műveiben a szín és a forma uralkodik. A színek harmóniája és a forma, amely követi a művész fantáziáját, újfajta kerámiaművészetet ad. A forma minden darabnál meglepetés; míg az első korszakban a mesterségbeli tudás uralkodott, addig itt a kiforrott művész fantáziája szárnyal. Vidámság és szenvedélyesség jellemzi ezeket az új kerámiadarabokat.

A népi dekoratív elemekből kiindult művész a dekorációt beleolvasztja a színbe és a formába. Ez a kerámia magasiskolája.

Nem hiába nevezik Gorkát a „vidám fazekasnak". Állatfigurái ból jókedv, humanista derű sugárzik.

A XVII. századbeli népi motívumoktól hosszú utat tett meg a mester és nehéz választani, melyik korszakában alkotta a legszebbet, de művészi maradandóság szemszögéből nézve az új alkotások a legértékesebbek.

Dr. Gyenes Rózsa

MONGOL VENDÉ

Bemutatjuk olvasóinknak a holnap hazánkba érkező kedves vendégeinket, a Mongol Népköztársaság küldöttségének tagjait.

Jumzsagijn Cedenbal

1916. szeptember 17-én született Ubszanur vidékén, szegény állattenyésztő gyermekeként. Cedenbal, mint a mongol nép hű fia, a Mongol Népi Forradalmi Párt és a népi demokratikus állam egyik kiemelkedő személyisége.

1931-ben Cedenbal a Mongol Forradalmi Ifjúsági Szövetség, 1939-ben pedig a Mongol Népi Forradalmi Párt tagja lett. Felsőfokú közgazdasági képzettséget szerzett, majd egy ideig tanárként működött. 1939-ben pénzügyminiszterhelyettessé, később *pénzügyminiszterré*, és ugyanakkor a mongol kereskedelmi és ipari bank igazgatóságának elnökévé nevezték ki.

A Mongol Népi Forradalmi Párt 1940-ben megtartott X. kongresszusán Cedenbalt *beválasztották a párt központi bizottságába*, a központi bizottság plénuma pedig megválasztotta a központi bizottság főtitkárává. A második világháborúban a központi bizottság a mongol népi forradalmi hadseregben bízta meg Cedenbalt pártpolitikai munkával. Mint *főparancsnokhelyettes* és a hadsereg politikai osztályának vezetője, Cedenbal sokat tett a hadsereg harci felkészültségének és politikai képzettségének emeléséért. Katonai rangja altábornagy.

A második világháború befejezése után Cedenbal miniszterelnökhelyettes, valamint az állami tervbizottság elnöke lett. *1952 májusában* a Mongol Népköztársaság nagy népi hurráljának elnöksége Cedenbalt a *minisztertanács elnökévé* nevezte ki.

Dorzsijn Szamdan

a Mongol Népi Forradalmi Párt *központi bizottságának titkára*, 1917-ben született Uburhangaj vidékén Teregben, szegény állattenyésztő gyermekeként.

A főiskola elvégzése után Szamdan 1937-ben középiskolai tanár lett Ulan-Batorban, majd 1948-ig a Mongol Népi Forradalmi Párt központi bizottságának munkatársa lett. 1948-tól 1951-ig a mongol állami egyetem tanára: 1951-től ismét a Mongol Népi Forradalmi Párt központi bizottsága apparátusában dolgozott, 1952-től 1954-ig pedig a párt központi bizottságának osztályvezetője.

Kulturális kapcsolatok Magyarország és Mongólia között

ESTI HIRLAP
1957 SZEP 2 4.

Gorka Géza

Gorka Géza gyűjteményes kiállítása

Gorka Géza ujjai alatt átszellemül, mintegy önmagára eszmél minden szépség őseleme: az anyag. A gondolatot követő kéz oly tökéllyel idomul hozzá, hogy az alkotás szinte önmagából születettnek látszik. Megőrzi teremtődése folyamatát: leolvashatjuk róla, hogy a korong alaktalan agyagmasszájából miként formálódott az edény fala, és hogyan kelt cselekvő életre tojásdad ősalakjából a kerti díszmadár. A finomvonalú váza törékeny-karcsú nyakán meglátszanak a korongolás gyűrűdző ráncai, a bájos varkocsú *Kertészlány* ölében lágyan felhajlik az etetőtál széle: a keménnyé égetett föld mintha csak anyagának előző, gyúrható, átalakítható állapotát álmodná vissza ezzel a puha felgyűremléssel.

Negyven év munkájáról tesz vallomást ez a kiállítás. Gorka Géza négy évtizede: csupa keresés, rátalálás és újrakezdés. Amit mindig az ősforráshoz, a népművészethez való visszanyúlás előz és alapoz meg. A népi fazekasság újraihletése, mely felfrissíti az elfáradt gondolatot, földhöz köti a túlságosan elkalandozó képzeletet, hogy biztosabb szárnyalásra tegye képessé. A mezőtúri, a habáni, a nógrádi, a modern-expresszionista korszak — minden periódus más Gorka-stílust mutat, közös jellemvonásuk azonban mindvégig az anyagszerűségre való törekvés. És mintha mindez csak előzmény volna, előkészítője, érlelője a legújabb korszaknak, melynek nemesen egyszerű stílusa a tiszta forma tömondat-beszédévé kristályosodott.

Szűkszavú és ezerhangú ez a stílus. A határozott, szinte durván darabos öblösödések és nőiesen szelíd domborodások, lágyan ívelő vonalak ezernyi ritmust szólaltatnak. A formákat borító máz — ahány edény, annyiféle erezetű, egyszer pókhálósan finom, majd darabos erejű, a tűz megkövesedett lobogását éreztető — sajátos hatásokkal gazdagítja az alkotásokat. A rózsák lilák, sárgák rafinált, a zöld-vörösek meleg, s a kékek hűvös színharmóniái adják a plasztikai beszéd kísérőmuzsikáját. Micsoda gazdag képzelet, mennyi eredeti ötlet és érzésrezdülés, szellemes humor, könnyedség és csiszolt logika sűrűsödik Gorka kerámiáiban! És mennyi nüansz, árnyalat, melyekben a finomságokra érzékeny modern lélek ennyi örömet talál; az enyhe deformációk, szemnek kellemes asszimetriák mozgást, szinte lélegző életet visznek a körvonalakba. A formák emlékeket, gondolatokat ébresztenek. Annak a karcsú virágtartó vázának — üde leányalak volt a modellje. Emiatt a szélesszájú, öblös zöld edény lábszerű talapzattal: valamely egzótikus vízimadár reinkarnációja. A halak és vízihínárok zöldsárga rajzával körülfuttatott karcsú edény — egy darabka megkövesült tengermély — az egészen más alakú, szélesöblű polipos krétai vázákat juttatja eszünkbe.

Mert eredeti, minden ízében újszerű, de időben és térben mélyre, messzegyökerező Gorka Géza művészete. A korszak primitív esetlenséggel gömbölyödő bödönei és bronzkori kovácsolt állatfigurák, az egyiptomi vázák, és attikai amphorák vonalai mind benneélnek, lappanganak, akár a paraszti fazekasok kancsóinak, kulacsainak, szilkéinek formái, a reneszánsz-majolika élénk és a francia finomult színvilága, vagy a modern kerámia vívmányai. Tapintásra csábítón formás, kedves állatfiguráiban (a kerámia-plasztika sajátos törvényeinek nincs Gorkánál jobb ismerője) a nagy halak és kis békák, teknősök, malacok alakjában pedig a természeti világ realitásai nemesednek művészetté.

A külföldön is régóta ismert kiváló művész gyűjteményes kiállítását *Domanovszky György*, az anyagművesség szerelmese, tudósa és a rendezés művésze állította össze. Sok szívvel és az anyaghoz méltó ízléssel. (Nemzeti Szalon — Engels tér.)

Artner Tivadar

1522 - Jókai-nyomda

MAGYAR RÁDIÓ
LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285

küldöttség
stvánnál

i alelnök kézfo gása.
(MTI Foto: Vigovszki felv.)

A látogatás végén Rafik Bachour díszes kivitelű szíriai népművészeti ajándékot nyújtott át az Elnöki Tanács elnökének.

érfiöltöny

Belgrádi tudósitón

Zsukov marsall
Jugoszávia

Belgrád, szeptember 23.

Zsukov marsall, a Szovjetunió honvédelmi minisztere, az SZKP Központi Bizottsága elnökségének tagja, *október 8-án jugoszláviai látogatásra Belgrádba érkezik. Zsukovot a jugoszláv kormány hívta meg, annak vendége lesz.* Útjára több tábornok, admirális és más magasrangú tiszt is elkíséri.

A látogatást nagy érdeklődés előzi meg Jugoszláviában, ahol Zsukov marsall, *mint a máso-*

„Hírös napok"

Dögei Imre nyitja
Apró Antal beszé

Kecskemét, szeptember 23.

Ünnepre készül Kecskemét. Szeptember 28-tól október 1-ig a Hazafias Népfront megyei bizottsága az idén is megrendezi a hagyományos *„Hírös napokat"*.

Az ünnepségeket 28-án, szombaton délelőtt nyitja meg *Dögei Imre* földművelésügyi miniszter. Ezután a négyholdas Katona József sétányon

nagyszabású mezőgazdasági kiállítást rendeznek.

Itt mintegy *400—500 termelő mutatja be termékeit.* A tervek szerint az idei bemutató a

Gorka Magyar Hirdető Géza
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1957 SZEP 8.

610

1957. szeptember 8, vasárnap

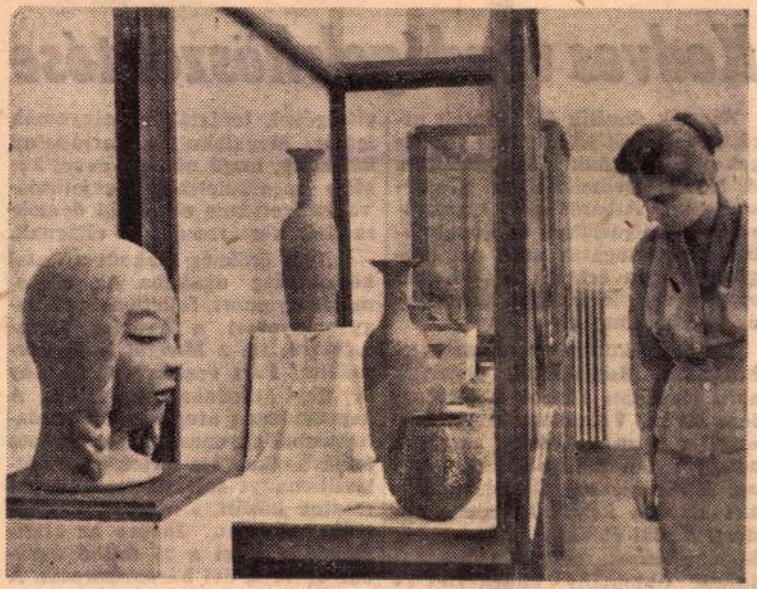

Szombat délben nyitották meg a Nemzeti Szalonban Gorka Géza kerámikusművész gyűjteményes kiállítását.

Kedves vendégek köszöntése

Zászlók díszítik fővárosunk utcáit. Messziről jött kedves vendégeket köszöntünk ma körünkben. A Német Demokratikus Köztársaságban, Albániában, Jugoszláviában, Bulgáriában és Romániában tett látogatás után ma Magyarországra érkezik a Cedenbal elvtárs vezette mongol kormány- és pártküldöttség.

Sok ezer kilométer választja el hazánkat Mongóliától, országok sora ékelődött közénk a történelem során. Valamikor a mi bölcsőnket is az a földrész ringatta, amely ma a mongoloknak hazát ad. A történelem vihara bennünket Európa kellős közepébe sodort. Ázsiai életünk az évezredek ködébe veszett, csupán a nyughatatlan tudomány emlékeztet rá olykor-olykor. Ma a közénk ékelt földrajzi és történelmi távolság ellenére is testvéreinket, testvérnépünk küldötteit köszöntjük

gítségével, lerázták az elnyomók igáját. Megalakult a forradalmi kormány, majd néhány évvel később megszületik a Szovjetunióval szövetséges első népi demokratikus köztársasága a világnak.

Súlyos örökség szakadt a fiatal köztársaság nyakába. Az elnyomatás nyomort, fejletlenséget hagyományozott a győztes forradalomra. De a Mongol Népi Forradalmi Párt vezetésével, néhány év alatt csodákat műveltek. A kapitalizmust átugorva, a feudalizmusból egyenesen a szocialista építés szakaszára tértek át. Az állatállományt szétosztották a parasztok között, s megtörték a lámák hatalmát. Jövőre az állatállomány eléri a 25 millió darabot, az 1920. évi háromszorosát. A parasztgazdaságok egynegyede ma már szövetkezetekbe tömörült. A forradalom előtt ipar, ipari munkás ismeretlen fogalom volt,

Gorka Géza keramikus

— Az Iparművészeti és Háziipari Kiállítás kitüntetett résztvevői. Az Iparművészeti Muzeumban rendezett Országos Iparművészeti és Háziipari Kiállítás biráló bizottsága *Györgyi* Kálmán igazgató elnöklésével ülést tartott. A kereskedelemügyi minisztériumot *Téry* Gergely h. államtitkár, *Csák* Viktor igazgató és *Egry* István, az Iparművészeti Társulatot P. *Kovács* Erzsébet, a Baross Szövetséget *Rausch* Aladár elnök, a Baross Gábor Kört *Szmollény* Nándor alelnök képviselték. A bizottság elismerő oklevéllel való kitüntetésre egyhangulag a következő tiz kiállitót ajánlotta: *Gorka* Géza keramikus, Nógrádverőce, *Györffy* Jánosné Nagykanizsa, „Pannonia" csipkemühelye, *Hódmezővásárhelyi Művészek Agyagipari Telepe, Izabella Háziipari Egyesület, M. kir. áll. Fiunevelő Otthon*, Székesfehérvár, *Országos Háziipari Szövetség, „Our Shop" Háziipari Vállalat, „Suum Cuique" fóti háziipari telep hadirokkant mühelye, Tiringer* Ferenc vasmüvesmester, Kecskemét, *Varga* Béla keramikus, Keszthely. A kiállításon szereplő többi kiállitó művészi emléklapot kap a rendezőbizottságtól. A kiállitás már csak szeptember 15-éig látható 9—fél 2-ig és 4—6-ig. Belépti dij 50 fillér.

Művészi újság 1924 IX 5

Fizetési uta

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára által....

.....

Pengő [redacted]

azaz [redacted]

[redacted]

A ..... *Pengő* ..... *fillérről kiállítandó* .....

.....

.....

Budapesten, 192.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A könyv lap-száma	Számlázás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

196/ AUG 24.

négyzetkilometer területén.

— **Kerámiakiállítás** nyílt szerdán Debrecenben, az Iparművészeti Vállalat rendezésében. A tárlaton olyan készítmények láthatók, amelyeknek mintapéldányait a többi között Gorka Géza, Garányi József és Kiss Rooz Ilona tervezte.

— **GÉPKOCSIKAT, AUTOBUSZOKAT TÖRT FEL** Rapkai Fe- barát-

szövetség szóllal Kongresszusán a KISZ-küldöttség indít-

Gorka Géza kerámiás.

Az Iparmüvészeti Társulat kiállitása

Hogy a magyar nemzet nemcsak a képzőművészet, az irodalom és a zene terén állja a külfölddel a versenyt, hanem iparmüvészete is egy szinvonalon áll az övével s a tiszta népmüvészetből fakadó háziipara gyakorta felül is mulja a külföldit, azt a ma megnyilt és szeptember 15-ig tartó, az Országos Magyar Iparmüvészeti Társulat által rendezett reprezentativ iparmüvészeti és háziipari kiállitás világosan bizonyitja. Nem nemzeti elfogultság ez, de a legobjektivebb idegennek is el kell ezt ismernie, ha belép az Iparmüvészeti Főiskola kiállitási termébe. Ami legelőször meglepi a belépőt, az az anyag nagy száma, mely izléses és praktikus elrendezésben adja a magyar kerámia, fafaragás, fa- és porcellánfestés, a kézimunka, az ötvösség, bőrdiszmüvesség, a butor- és játékáruk, továbbá a szőnyeg- és gobelinipar legszebb darabjait. Az anyag oly óriási, a jelentkezők száma oly nagy s a kiállitott tárgyak mind oly müvészi darabok, hogy a kritikus nagyon nehéz feladat elé van állitva, ha pontos munkát akar végezni. Nem is lehet minden kiállitóról egyenként megemlékezni (bár kivétel nélkül mind megérdemelné), csak a legkimagaslóbb dolgokkal foglalkozhatunk e rövid cikk keretén belül, iparkodván felsorolni azokat is, akik ezen vezérlő egyéniségek mellett is megállják helyüket.

A *keramikusok* közül kétségkivül a nógrádverőcei *Gorka* Géza a vezérlő egyéniség. Meiseni kemény cserépből és hazai vörös agyagból készíti nagyszerü eosinjeit, tálait

Magyarság 1929 VII. 14.

és egyéb darabjait. A primitiv formák keresője s ősmagyar motivumokkal diszitett vázái teljesen kifogástalanok. Európaszerte ismert már Gorka neve s most a barcelonai világkiállításon is reprezentálja a magyar kerámiát. Mellette a keszthelyi *Varga* Béla jön a sorban, ki *F. Kovács* Erzsébet, országos háziipari felügyelő művészi tervei szerint készíti magyaros tányérjait, vázáit, gyümölcstartóit. Feltünőek a *Hódmezővásárhelyi Művészek Majolika- és Agyagipar-Telepének* darabjai, melyeket iparművészek felügyelete mellett és az ő terveik után hódmezővásárhelyi egyszerü parasztok csinálják s melyek szép kivitelükkel és változatosságukkal tünnek ki a kiállitás anyagából. Az expresszionista *Gádor* István modern primitiv figurái szép vonaluak, kedvesek és mint mondják, nagyon kelendők is. *Zilzer* Hajnal és *Erdős* Margit következnek ezek után, *Szuchy* Fenek ki a kiállitás anyagából. Az expresszionista *Molnár* Kálmán terrakottáikkal, majd *Baja* Sándor és *Végh* Ilona. *Gessler* Béla és *Hamvas* Magda porcellánfestők, valamint *Szalay* Margit is, kinek porcellánfestészetét a preciz megrajzolás jellemzi. (Mókusos szelence, Selmecbányai Leányvár.) Megemlitendők még a székesfehérvári *Vass* József hadi-

A gobelin- és szőnyegipar terén *Nagy* Sándor gobelinjeit (különösen a *stílályos gobelint*) kell megemliteni, a *Manus* rt., *Jankovich* grófné szövőiskoláját s ugyancsak e kiállitás keretében szerepelnek *Kiss* Béla és Jenő nagyszerü gobelinjavitásai, kik a Wanderbilt-gobelineket is csinálták. A kiállitáson a Szentháromság diadalmenete cimü, félig már restaurált brüsszeli gobelinnel szerepelnek, melyet oly mesteri tökéletességgel és müvészettel restaurálnak, hogy méltán számithatnak a legteljesebb elismerésre.

Az üvegcsiszolók közül *Báthory* Juliát kell megemlitenünk finom munkáival, majd az üvegmunkások közül az originális tehetségü *Komáromy Istvánt.*

Az ötvösség és ékszerészet köréből Deli Annát, az *Ecclesiát*, *Kittlinger* Kálmánt és *Varga* Zoltánt s a *vasmüvesség* köréből a kecskeméti *Tiringer* Ferencet, ki *F. Kovács* Erzsébet tervei után s külföldre készült müvésziesen kovácsolt állólámpáival szerepel a kiállitáson.

A kiállitást szombaton nyitották meg s a közönség szép számmal látogatja.

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJUSÁG
1960 MÁRT 19

A LAKÁSDÍSZÍTÉSRŐL

Az otthonhoz jellegzetesen hozzátartoznak az apró használati tárgyak, a vitágyváza, a hamutál és a díszítésre alkalmas különféle kis szobrok, figurák.

Ilyesmi a boltokban bőven kapható, de a jó ízléshez a kritikának is társulnia kell, amikor a lakásunk díszítésére valamilyen tárgyat kiválasztunk. Lehet egy barokk stílű porcelánváza csodálatosan szép, mutatós, de giccsesen hat egy sima felületű, modern bútorokkal berendezett lakásban. Általában a hátterünk stílusához, az otthonunk hangulatához megfelelő dísztárgyakat válasszunk.

A tárgyak vásárlásánál vegyük tekintetbe, hogy inkább egy, értékesebb és művészi tárgyval díszítsük lakásunkat — még akkor is, ha ez a kiválasztott tárgy drágább —, mint sok ötlés és ízlésen holmit halmozzunk.

A mai lakás díszítőeleme a modern, érdekes formájú porcelán és a kerámia. Ilyeneket a gyárak és alkotóközösségek iparművészei sok változatban, gazdag formában készítenek. Gorka Géza keramikusművész újabb dísztárgyait mutatjuk be. Újszerű és szépen díszít. A „madaras" hamutál. A „hattyús" hamutálnak is, kis virágvázának is használható.

A dísztárgyakat nemcsak a vitrinben és az asztalokon lehet elhelyezni. Könyvespolc tetején, sublóton, alacsony szekrénykén is jól mutatnak.

— ács —

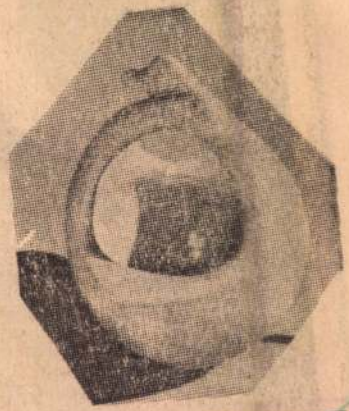

ÉLMÉNYBE

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

ESTI HÍRLAP

1960 MÁR 24

Hárommillió látogató, félezer kiállítás

A fővárosi és vidéki múzeumokat körülbelül hárommillió látogató kereste fel 1959-ben. A vendégek félezernél több kiállításon ismerkedtek a múzeumok kincseivel. Államunk ebben az évben 58 millió 326 ezer forintot fordít a múzeumok fenntartására.

Az idei kiállítások elsősorban hazánk felszabadulásának tizenötödik évfordulójához kapcsolódnak. A *Nemzeti Múzeum* nyolc termében az esemény politikai vonásait mutatják be, a Nemzeti Galéria kiállításán pedig a képzőművészet tizenöt évéről kapnak képet a látogatók. Ebben az évben is mintegy öt-hatszáz állandó, illetve időszakos kiállítást rendeznek hazánkban. A múzeumokban őrzött több milliárd forint értékű, pótolhatatlan műkincsek megóvására az idén megalakult a központi restaurátori kutató csoport.

Gorka Géza, a neves magyar kerámikusművész meghívást kapott Faenzából, a nemzetközi kerámiaművészet központjából. Júniusban tárlatot rendeznek alkotásaiból, amely Faenzában marad, a világ egyetlen kerámiai múzeumának állandó magyar anyagaként.

és a szobákhoz
lényegesen változ
7—9 négyzetmétei
a főzéshez nagyok
zéshez kicsinyek v
ziasszonyt sok feles
gásra kényszerítették, mert a
bútorok elrendezése nem al-
kalmazkodott célszerűen a
konyhai munkákhoz. A kor-
szerű konyha kialakításában a
két fő szempont: *a berende-
zést és a felszerelést egy blokk-
ban — a háztartási munka lo-
gikai kapcsolódásának megfe-
lelően — elhelyezni és az ét-
kezési hely megfelelő biztosí-
tása.*

A jövőben ezért főzőfülkéről és konyháról, illetve étkező konyháról és lakókonyháról gondoskodnak az építészek. Az előbbiek kizárólag a főzésre lennének alkalmasak, az utóbbiak viszont étkezésre — eset-

tegsége. Az egész nap munkájának *minden negyedórájáról* be kellett számolni az összeíróíven, felkeléstől lefekvésig. *A háztartási munka körülmé-*

Gorka Sézc Kerámikusművén.

Meyer Nemet.

1947. XII. 21.; III. isl. 291. n.

4. old.

(: Riport. :)

Kirimi

Gorka Géza kerámikus

Müvelt Nap, 1904. aug. 8. 1. old.

Kiosimi

Gorka Géza

Środ. Ujság, 1953. aug. 29. 8. old.

Gorka Géza iparmüvész.

Szab.Nép.1952.194.sz.aug.17. 7.l.

Gorka Géza kerámia szobrász.

Szab.Nép.1952.272.sz.nov.4. 3.l.

Kitrimi

Gorka Géza Erzsémikus

Munkel Nép, 1952. szept. 9. 31. old.

Sorka Séza Kerámikus

Karácsonyi Sparmüvészeti Kiállítás.

Szabad Nép 1947. dec. 17. -40 -

Sooka Séza keramikus

Kerámia kiállítai

Szabad Nép 1947 dec. 30.-40.

Gorka Géc Keramikus.

Sóraj Ujság.
1928. VI. 17., 4.
(: Ber. :)

Kerámia Sosha Séza alkotása

Karácsonyi Iparmű vásárati kiállítás

Szabad Nép 1947. dec. 17.-40.

Kerámia Sorka béja alkotásai

Kerámia kiállítás

Szabad Nap 1930 dec. 30.-40.-

Gorka Géza
keramikus

— **Kitüntetett iparművészek és háziiparosok.** Az Üllői-uti Iparművészeti Muzeumban rendezett Országos Iparművészeti és Háziipari Kiállítás bíráló bizottsága *Györgyi Kálmán* igazgató elnöklésével tartott ülésén határozott a kereskedelemügyi miniszter részéről elismerő oklevéllel való kitüntetésekről. A kereskedelemügyi minisztériumot *Tóry Gergely* h. államtitkár, *Csák Viktor* igazgató és *Egry István* tanár, az Iparművészeti Társulatot *F. Kovács Erzsébet* háziipari felügyelő, a Baross Szövetséget *Rausch Aladár* elnök, a Baross Gábor Kört *Szmollény Nándor* alelnök képviselték. A bizottság elismerő oklevéllel való kitüntetésre a következő tiz kiállitót ajánlotta: Gorka Géza keramikus Nógrádverőce, dr. Győrffy Jánosné Nagykanizsa, „Pannonia" csipkeműhelye, Hódmezővásárhelyi művészek agyagipartelepe, Izabella háziiparegyesület, M. kir. áll. fiunevelő otthon Székesfehérvár, Országos háziiparszövetség, „Our Shop" háziiparvállalat, „Suum Cuique" fóti háziipartelep hadirokkant műhelye, Tiringer Ferenc vasművesmester Kecskemét, Varga Béla keramikus Keszthely. A kiállításon szereplő többi kiállító művészi emléklapot kap a rendező-bizottságtól.

Pesti Hirlap
1929 IX 5

Fizetési uta

a magyar királyi államvasutak főpénztára által

Pengő

azaz

A Pengő fillérről kiállítandó

Budapesten, 192

Utalványozza « » főosztály:

A könyv lap-száma	Számlázás

Gorka Géza keranikus müvész kiállitása a
Nemzeti Szalonban 1957ß.
Bev.: Domanovszky György

14 l. 6 db.

Gorka Géza
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HÍREK

1982 NOV 12

A giccs a társadalom terméke, nem a természeté!

Indulatos beszélgetés a Munkácsy-díjas Gorka Gézával

Szívügyéről, a szép és ízlés terjesztéséről és a rossz, az ízléstelen ellen vitt harcról beszélgetünk nógrádverőcei házában Gorka Géza kerámikussal, a Munkácsy-díjas érdemes művésszel. A riportalany kiválasztása nem véletlen: nagy hírű művészünkről köztudomású, hogy az Iparművészeti Tanács zsüri-elnökeként is egyik legkövetkezetesebb harcosa a giccsellenes hadjáratnak, s személy szerint is igen nagy része van abban az eredményben, hogy a művészi kerámiák és porcelánok — ha egyelőre nem is szorították még ki a giccset a kirakatokból — ma már hozzávetőlegesen fele-fele arányban terjednek és hódítanak.

Nem „magyar specialitás"

— Sajnos, a giccs egyáltalán nem *„magyar specialitás", hanem világjelenség* — kezdi a beszélgetést Gorka Géza. — Olyan nagyarányú giccstermelés, mint például Olasz- vagy Franciaországban, talán sehol nincs másutt a világon. Nemrégiben jártam Velencében, ahol a Katedrális előtt — emléktárgy-árusok képében — *valóságos giccsorgia fogadja a Michelangelo-remekektől megittasodott látogatókat...* De hasonló a helyzet Firenzében, Nápolyban, a francia Riviérán — és folytathatnám hosszan a felsorolást. *A giccs a társadalom terméke, nem a természeté.* Ott jön létre, ahol a civilizáció igénye már jelentkezett, de még nem párosult megfelelő kultúrával. Egyik válfaja a spekulatív, anyagi célokból, tudatosan létrehozott, hazug, megtévesztő „áru". Ez lélekmérgezés és ízlésrombolás. Másik változata a dilettantizmus címszóval összefoglalható *érzelgős tehetségtelenség.* Óriási eredmény, hogy végre felismertük ezt, s megindult a nagyméretű küzdelem az esztétikai kártevők ellen.

Esztétikai nevelés...

— *S az eredmények? Miért nem állnak még összhangban a harc méreteivel?*

— Ennek egyik fő oka a giccs fogalmának tisztázatlansága. Gyakorta idekevernek sok mindent, ami nem giccs, *csak egyszerűen sikerületlen, üres munka.* Másrészt — de ezt csak megemlítem, mert elemzése messzire vezetne — sokan minden úgynevezett „modern" iparművészeti alkotásért lelkesednek, holott azok között is akad giccs jócskán, csak éppen *a hagyományosnál differenciáltabb formában* jelentkezik.

— Tény, hogy még népes közönsége van nálunk a giccsnek; a kispolgári életérzéssel együttjáró „ízlésnek" ez a megfelelő „művészete". Az ízlés azonban nem adott, öröktől fogva létező, változhatatlan kategória, hanem *nevelés* — jó, vagy rossz nevelés — *eredménye.* Azonban a világítós rökamiékon nevelkedett, rossz iparosok, rossz írók, rossz festők és rossz iparművészek által elrontott ízlésű emberek is értő közönséggé csiszolhatók — megfelelő társadalmi méretű kulturális ráhatással.

... és szigorúbb ellenőrzés

— *Mit kellene tehát tenni ahhoz, hogy — nem maximalista igényt hangoztatva — 85—90 százalékra növekedjék a művészi termékek forgalma?*

— Erre biztos receptet adni szinte képtelenség. Olyan konkrét problémák jelentkeznek ezzel kapcsolatban, mint például — főként vidéken — gyakran *képzetlenek, kulturálatlanok a bolti eladók,* akiknek pedig a jó ízlés egyfajta „előretolt helyőrségének" kellene lenniök... Aztán van már hozzáértő zsüri, amelynek elvben minden forgalomba kerülő terméket el kell bírálni. *Papíron minden üzem, a legkisebb ktsz is, valamilyen művészi ellenőrzés alá tartozik.* Ez az ellenőrzés azonban gyakran olyan laza, hogy minden zsüri ellenére is, *tele a város giccsel.*

Kibúvók

— Nagyon megnehezíti a giccsellenes küzdelmet az is, hogy nincs megfelelő, egyértelmű szigorú *rendelet* a giccsüzérek ellen, jogilag igen nehéz eljárni a lelki kártevőkkel szemben. Mi, művészek nagy felháborodással olvastuk nemrégiben éppen a HH-ban, hogy a bíróság azzal mentett fel egy giccs-üzért, hogy az egyetlen erre vonatkozó rendelet képzőművészeti alkotások meg nem engedett terjesztését tiltja *vészeti termékeink export-importjának* terén fennáll. A különböző minisztériumok, a gazdasági és kulturális érdekek között ezen a fronton még létező különbség olyan réseket jelent, amelyeken át — minden ankét, nyilatkozat és felszólalás ellenére — *vígan áramlik tőlünk külföldre, onnan pedig a mi üzleteinkbe a rossz, ízléstelen termékek kollekciója.*

— Úgy vélem — mondotta végül Gorka Géza —, hogy letagadhatatlan és örvendetes eredményeinket csak úgy követheti a többi, ha mindezeket a problémákat nem vesszük le a napirendről, hanem igyekszünk megoldani.

Zsugán István

a határidő előtt

pen

Még nem volt rá példa, hogy az ország valamely új lakónegyedében ennyi lakás épült volna egy esztendő alatt. Ezért rendkívül gondosan készítik elő a munkát.

Mintegy 500 lakás már december végéig tető alá kerül. A belső munkálatokat itt télen is folytathatják, január—februárban át is adják a kész épületeket, s ezzel elősegítik az egész évi fokozatos átadást.

Ural II!

IZSÁKFA

Van Vas megyében egy mindössze 650 lakosú kisközség: Izsákfa. Szerényen húzódik meg a dombok tövében, évszázadok óta nem hallatott magáról. Talán most se kerülne újságba a neve, ha nem érkezett volna róla egy szűkszavú hír: évekkel ezelőtt alig volt újság- és könyvolvasó ember a faluban: tanácselnök, tanító, pap s egy-két család szerepelt csupán az újságok előfizetői között. Könyvtár nem volt. könyvespolc is csak egy-két portán. A kisközség dolgozó parasztjai három éve tértek át a szövetkezeti gazdálkodásra, s azóta a falu kulturális élete is fellendült. S ma már naponta 150 napilap és tucatnyi hetilap, folyóirat kerül a községbe, sőt könyvtár is van már, figyelemre méltó forgalommal: hetenként 50–60 [illegible]

és figyelemre méltó, mert „szenzációs" tényt közöl (vagy talán éppen az a szenzáció, hogy az ilyesmi manapság már egyáltalán nem szenzáció). Úgy érezzük, azért kell most írnunk Izsákfáról, mert ott, ha évszázadok múltán is — éppen a nagyüzemi, szocialista gazdálkodásra való áttérés hozta meg annak a kornak a hajnalát, amelyről Petőfi álmodozott, megjósolván, hogy egykor a szellem napvilága ragyog majd be minden ház ablakán.

S az MSZMP kongresszusi irányelveinek 35. pontja épp oly szűkszavúan és szerényen adja e jelenség magyarázatát, amilyen szűkszavú és szerény — de mégis sokatmondó — az Izsákfáról érkezett hír: „Többet költöttünk a népművelésre. Bővítjük a népművelési intézmények: a könyvtárak, a mozik, a művelődési otthonok, a múzeumok hálózatát."

Zs. J.

yolat vezetőihez

asó tudomásul vettem: objektív ne-ilag a Patyolat teljesítőképessége vekedett mosatási igényeivel. Pár év a nagy „mosodagyárat", másképp zőkült Patyolat-ügyfél nem állhatom róbákat, amelyeket ezredmagammal ma is kiküszöbölhetőek lennének, állalat teljesítőképességéhez.

-bújócska". Önök tavaly bejelentet-ában az expressz-mosást beszüntet-e — nem szüntették be, hanem né-zabták a fiókonkénti napi vállalási kor az ügyfél: 1. újra próbálkozik s távoli pontján levő másik, „ex-még beveszik a mosnivalót, vagy 3. a Visegrádi utcai, ahol beszüntet-alkalmazottak azt a félrevezető in-sz"-mosás teljesen megszűnt, noha

e venni a drágább, de 3 nap alatt encsének kitéve szaladgálhat össze-

ető Patyolat-bosszúság a felesleges lában egy úttal akarják lebonyolí-s a tiszta kiváltását. Ez a fiókok nál történik, nyilván egészségügyi mmi sem indokolja, hogy a ráérő magukat" a hol egyik, hol másik

amán már kialakultak az úgynevе-állandóan ismétlődő jelenség, hogy csidőben" terhelik az áru oda- vagy megakasztják az ügyfél-forgalmat.

hézség". Lehetne segíteni rajta, csak etet kellene kissé megváltoztatni.

Tisztelettel:
NYERGES ÁGNES
ügyfél

a fejét!

nyugatnémet revansizmus eszközévé tenné.

— Strauss taktikája: először csupán a vadászbombázókat ellátni atomtöltetű fegyverekkel, s ha ez a lépés megtörtént, utána rakétákat követelni a Bundeswehrnek.

Az a bámulatos, és éppen bámulatos voltában beszédes tény, hogy Adenauer és társai a német értelmező szótár gyalázkodó szavainak jó részét elhasználták a Spiegel cikkére, a galádtól a hazaárulóig, csak egytől tartózkodtak... azt nem mondták, hogy: hazudik, vagy akárcsak hamisít!

Bizony, bizony: a Spiegel igazat mondott és éppen azért törik be a fejét!

(gp)

A pince- és padlástolvajok ellen

Budapesten az elmúlt három hónapban 15 padláslopást követett el *Pillmayer István*, aki mint tetőfedő korábban több kerületi házkezelési igazgatóságnál dolgozott, felfigyelt arra, hogy a házfelügyelők a legtöbb helyen nem kértek tőle igazolványt és megelégedtek azzal, ha közölte, a házkezelőségtől jött, s máris kiadták neki a padláskulcsot. A legritkább esetben kísérték fel a padlásra s utána ilyen esetben is rendszerint magára hagyták. Ezt a megfigyelését ezután padlástolvajként „értékesítette". Hasonló bűncselekmények megelőzése érdekében most utasították a budapesti házfelügyelőket, hogy a jövőben minden idegent, aki a ház padlására, pincéjébe, vagy más közös helyiségbe szándékozik menni, igazoltassanak, kérjék el tőle a kiküldő szerv által kiállított és a munka elvégzésére vonatkozó munkalapot, vagy megbízólevelet, kísérjék el, és ne is hagyják magára.

Gorka Géza

Gorkánál

A művész, akit — ahogy a kitüntető okmány szól —, „több mint négy évtizedes művészi keramikus munkásságáért a Kossuth-díj II. fokozatával" tüntettek ki, a hétköznapok szépségét formálja, égeti ki földből, agyagból. Mindennapi életünkhöz tartozó tárgyaknak ad formát, színt, a szép fogalmát egy korsó merészen szökkenő ívén, egy tál tűzpiros zománcán tanítja. A kerámia — így fogalmazza meg a közvetlen életünkhöz tartozó tárgyak művészetét — hasznossá teszi a szépet és széppé teszi a hasznos dolgokat.

A brüsszeli világkiállításon *Gorka Gézának* egy kétméteres, nagy oválfalja nagydíjat kapott. Nézem ezt a tálat, ezt a varázslatot: az őszi lombok lázát, csörgődió-barna báját égette rá üveggel, sokfajta fémmel, ezerfokos tűzben mestere.

Ugy kezdte mesterségét, 46 esztendeje, hogy gyűjtőútra indult az országban; öreg fazekasoknál kvártélyt vett, jegyzett, mint egy népdalkutató, tanult. Teraszának falán egy valóságos népművészeti gyűjtemény, régi korsók, tányérok. Fehér korsó, kék levelek, ez Szekszárd. Aztán homoksárga-vörös: Tiszafüred, Marosvásárhely, Karcag. „Ugy kezdődik a mesterség, hogy először az anyanyelvet kell megtanulni. A forma, a szín magyar nyelvén beszélni. Gorka modern formáit, színeit, a világ minden táján megtaláljuk, Nógrádverőce küldi a tengeren túlra is. Hipermodern, furcsa nyakú váza, de ha jobban megnézzük: mint az ősi kecsketömlő vonala. Ezért is mondja: „A világ nem ismer külön angol, francia fizikát, vagy szovjet matematikát, de ismer népi nemzeti kultúrát, nyelvet, zenét és művészetet. Ez féltett kincse minden nációnak és gazdagodása az egész emberiségnek."

Antal Imre

1963 III. 14

Hruscsov még 1963-ban Olaszországba látogat, hogy viszonozza *Gronchi*, volt köztársasági elnök és *Fanfani* miniszterelnök moszkvai látogatását. Természetesen, tekintettel a választási időszakra, a látogatásra vonatkozólag *nem jött még létre konkrét megegyezés*, kétségtelennek tűnik viszont az, hogy már megteremtették a szovjet miniszterelnök várható látogatásának *alapjait*.

A Vatikán mellett működő német katolikus hírügynökségek és más források szerint *nem lehetetlen, hogy Hruscsov találkozik majd XXIII. János pápával is*. A pápa egyébként „sok pecséttel lezárt iratcsomót" adott át Hruscsov részére Adzsubej-

elutasítanunk egy ilyen pozitív állásfoglalást? A hit és az ideológia nem fér össze egymással, de az enyhülés és a béke alapján lehetségesek és kívánatosak is az államok közötti kapcsolatok".

Adzsubej hangsúlyozta azt is, hogy a Szovjetunió és a Vatikán kapcsolataiban egyelőre *nem* következett be változás, majd ismét kijelentette, hogy *nem lehet szó semmiféle ideológiai kompromisszumról*. „Meg vannak viszont most a kedvező feltételek egy sor gyakorlati jellegű kérdés rendezésére" — fűzte hozzá az Izvesztyija főszerkesztője.

Olaszországban, amely hivatalosan katolikus ország, az Adzsubej vatikáni látogatásáról és e látogatás esetleges fejleményeiről szóló hírek nagy érdeklődést, terjedelmes kommentárokat idéztek elő. Meg kell jegyezni, hogy mindez öt esztendővel az után történt, hogy meghalt XII. Pius pápa, aki kiátkozta a kommunizmust és helyeselte a szélsőséges atlanti politikát...

Gino Pallotta

járás

előzetes előrejelzése péntek es-növekvő felhőzet, valószínűleg ge, napközben kissé megélénkü-nge éjszakai fagyok, a nappali apesten csütörtökön délelőtt, e

A KERÁMIA MŰVÉSZE

1961

A nógrádverőcei nagy, sárga ház múzeumnak is beillene. Egy nagy művész, Gorka Géza keramikus négy és fél évtizedes munkásságát rejti magában.

Ez, a majdnem fél évszázados életmű szinte koronként végigkövethető a múzeumszobákban. Azoknál a népi cserepeknél kezdődött, amelyeket hiven őriz még ma is Badár Balázs, az egykori mezőtúri gölöncsérmester tanítványa. Tőle tanulta az ősi fazekasságot a föld és a tűz művészetét — amelyet ma is képvisel. S a folytatás? Uj formák, színek keresése. A vázák követik a rajtuk ábrázolt díszítő motívum karakterisztikus vonalait, vagy ábrázolt motívum nélkül is valamiféle állat jellegzetes felépítését, hozzáadva a művész alkotó-teremtő képzeletét. S aztán, ahogy múlik az idő, úgy fogy egyre inkább a kerámiák díszítése, s a hangsúly a zománc szépségére, színhatására tevődik át. Finom pasztellszíneket használ hajszálerezéssel, vagy apró ugrós zománcgöbökkel.

Harminc kitüntetés — köztük a brüsszeli világkiállítás nagydija és számos Grand Prix — jelzi a megtett út milyenségét, művészi értékét. S jelzi azt a forradalmi változást is, amit nálunk ő hozott a kerámia művészetébe.

Közel negyven esztendeje él Nógrádverőcén. Ő tette híressé, ő adott hírnevet ennek a kicsiny Duna-parti falunak; az ő keze formálta kerámiák, népi cserepek vették szárnyukra Verőce hirét s röpitették a világba. Az olaszországi Faenzában — erről a városról kapta a nevét a fajansz — a nemzetközi kerámiamúzeumban, ötezer év legszebb alkotásai között, ott található Gorka Géza több remekműve is, s a művek mellett a szó: Nógrádverőce. A falu, amelyről azelőtt talán soha nem hallottak a világon — bevonult a művészettörténetbe.

Gorka Géza Verőce szerelmese.

— A természet az én kincsesházam — mondta legutóbbi látogatásunkkor. — Látni, felszippantani és művészi élménnyé sűriteni mindazt a gyönyörűséget, ami itt, ezen a vidéken fogan, ez kiapadhatatlan élményforrást biztosit.

Művészi hitvallását igy fogalmazta meg:

— Magyarul beszélni az egész világnak; tolmács nélkül megértetni az emberekkel azt, amit én itt, a verőcei tájon valósággá álmodtam — nincs ennél szebb, nemesebb dolog.

(p. p.)

yvkiadó terveiből

népgazdaságban elfoglal
lyük arányában jutnak
szakkönyvhöz. A kiadón
ipari szakkönyvtárnak
67 kötete jelent meg —
tük több második, sőt
dik kiadásban is — töb
félmillió példányban.
ben további 24 kötet k
olvasókhoz, közöttük
Németh—Kormos: Fé
csoló szerszámgépek
tartása, Szandtner: V
gépek gyártása, Zvonicek—
Ulrych: A szállítás gépesítése
az élelmiszeriparban, Nagy:
Betűgyártás című kiadványok.

A Műszaki Könyvkiadónál nemcsak ebben a sorozatban jelennek meg alapfokú szakkönyvek. Összesen mintegy 80 kiadványt kapnak a különböző iparágak dolgozói. (MTI)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
FESTMECGYEI HIRLAP

val a takar...
évben már üzemszerűen használják a takarmányfélék fehérjetartalmának dúsítására. A tervek szerint az idén országosan legalább 150 ezer hektoliter élesztőtejet etetnek fel elsősorban a termelőszövetkezeti tehenészetekben. (MTI)

Helyettem kis virág

(Komádi rajza)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

MAGYAR IFJÚSÁG

1958 JUN 28.

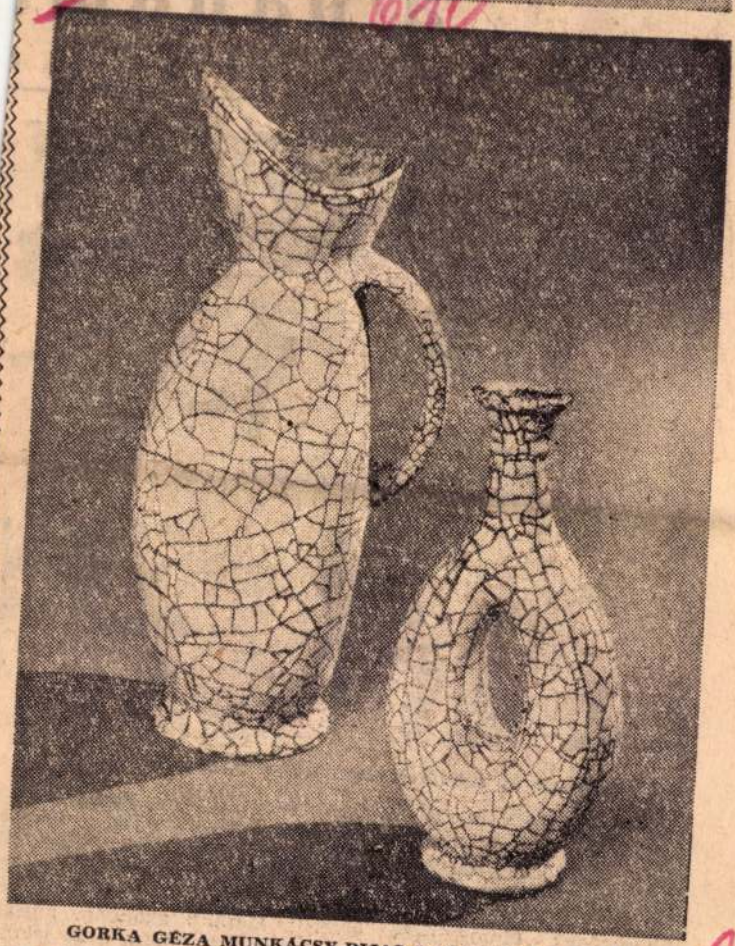

GORKA GÉZA MUNKÁCSY-DIJAS KERÁMIKUS: VÁZÁK.

Diákok és rendőrök összetűzése Panama-Cityben

Május végén véres összetűzések híre érkezett Panamából, a kis közép-amerikai köztársaságból. A diákok, akik a nemzeti gárda három agresszív parancsnokának leváltását követelték, általános sztrájkra szólították fel a munkásokat. A nemzeti gárda először nem tett lépéseket a diákok ellen, akik a nép többségének támogatását élvezik. Később azonban, amikor Ernesto de la Guardia elnök kijelentette, hogy csak iskolai [illegible] követeléseiket hajlandó teljesíteni, a politikaiakat nem, a hely- [illegible] összecsapások kezdődtek.

1021

Gorka kerámiák a Salamon-toronyban

A művész otthonában

Alig lehet szebb környezetet elképzelni tárlatok számára, mint a visegrádi Salamon-tornyot. Itt rendeztek az idén kiállítást Gorka Géza Kossuth-díjas keramikus művész műveiből.

Bizony egy kicsit liheg az ember, mire a torony legtetejére jut, de a látnivaló kárpótolja a fáradságért.

Gorka Géza — mint a katalógus is írja — a Dunakanyar művésze. Itt lakik és alkot ma is fiatalos „tűzzel" nógrádverőcei otthonában. A tűzzel szót azért használjuk idézőjelben, mert ez képletesen és szó szerint is érthető. Merész, újszerű vonalakat formál, égeti az agyagot és a nemes izzásból születnek azok a rendkívül formagazdag, millió színáranyalatú, nemes vonalú és teljesen egyéni jegyeket viselő művek, melyek Gorka Géza nevét az egész világon ismertté tették.

A Salamon-torony ezekben a napokban valóságos zarándokhely a szépet kedvelő turistáknak. A Dunakanyarba látogató szocialista brigádoknak különösen figyelmébe ajánljuk a természeti és művészi szépnek e nem mindennapi társulását.

Gyuris

1986 OKT 22

HAJTÓMŰ

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Októberi emlék:

ÖTVEN É
AZ ŐSZIRÓZSA

Vértes plakátja a háború ellen: „Őfelsége a király nevében"

Munkások! Elvtársak!

Egyetlen nap alatt vérteleníti imponáló fegyelmezettséggel

győzött a magyar forradalom!

A katonák és a szervezett munkások testvéri összefogása eldöntötte a harcot.
A reakció zsoldosainak minden erőszaka és ravaszsága hatástalannak bizonyult.

A népkormány megalakult

Gróf Károlyi Mihály miniszterelnökkel az élén azzal, hogy valósítsa meg

a Nemzeti Tanács teljes programmját.

A Nemzeti Tanács szervezete megmarad. A hadsereg és az összes hivatalos testületek csatlakoztak.
Munkások! Elvtársak! Amilyen imponáló fegyelmezettséggel kikiáltottátok a független demokratikus Magyarországot, úgy

térjetek vissza a munkába.

A forradalmat nem szabad bemocskolni fosztogatásokkal és a rend megzavarásával. A szervezett munkások kötelessége arról, hogy a rend helyreálljon.
Képviselőitek gondoskodnak követeléseitek teljesüléséről.

A karhatalom teljes

Éljen az új, demokra

A Nemzeti Tanács. A magya

1968 DEC 13

Gorka-

Akar Ön műgyűjtő lenni?

1021

Hobby – mai módra

Műgyűjtők a Dürer Teremben

A Képcsarnok csepeli tárlata

Amikor arra gondolunk, hogy műgyűjtő, valamennyiünk előtt az idős, pénzes milliomosok képe jelenik meg, akik húsz-harminc szobás kastélyukban híres festők tucatnyi képét őrzik, vagy éppen ősi szerszámok társaságában fogyasztják mindennapi teájukat... Pedig műgyűjtők napjainkban is vannak. Nem milliomosok, egyszerű, mindennapi emberek, akik a „szépben" lelik örömüket. Bizonyítékul egy adat: 1968-ban a magángyűjtők mintegy 100 millió forint értékben vásároltak márkás festményt, kerámiát vagy más képzőművészeti alkotást.

✦

— Hazánk egyetlen műkereskedéssel foglalkozó állami szerve a Képcsarnok Vállalat — kaptuk a tájékoztatást *B. Varga Sándortól*, a propagandaosztály vezetőjétől. — A ma élő képzőművészek (közéjük sorolva az iparművészeket is) munkáit juttatjuk el a művészetek kedvelőihez. Kis szériájú, egyedi darabokat hozunk forgalomba.

A vállalat néhány hete megnyílt reprezentatív galériájában, a Derkovits Teremben beszélgetünk. Bizony, az otthonosan — s tegyük hozzá: jó ízléssel — berendezett helyiségben elfogja a látogatót a vásárlási láz. Nem csoda, hiszen neves mesterek munkáival találkozhatunk, hogy csak néhányat említsek: a kerámikusok közül a Gorka-család, Kovács Margit, Kisróz Ilona alkotásai, Szabó Ervin üvegtárgyai, Búzás Attila és Puskás Imre textíliái vonták magukra a figyelmet.

— Nemcsak a „mecénás" szerepét vállaltuk magunkra — folytatja az osztályvezető. — Mindenekelőtt kultúrpolitikai fórumnak tartjuk magunkat. Ezt igazolja az a 75 kiállítás és bemutató, amelyet idén az ország különböző városaiban rendeztünk. Több mint 200 ezer látogató fordult meg a rendezvényeinken.

Vidéken 12, a fővárosban 6 reprezentatív galériát tartanak fenn, amelyek kiállítási anyagai nemcsak hűen tükrözik a mai magyar képzőművészet stílusirányzatait, de mindenki számára hozzáférhetővé is teszik azokat.

— Talán egyik leglényegesebb vívmányunk, hogy sikerült kialakítanunk egy olyan vásárlási hitelrendszert, amely minden más vállalat (például az OTP) támogatásától független. Aki nálunk akar vásárolni, 13—20 százalék előleg lefizetése után elviheti a kívánt műtárgyat, és az árát havi részletekben törlesztheti.

A Képcsarnok Vállalat terveiben „csepeli turné" is szerepel. Néhány hétig nyitva tartó tárlaton mutatnák be a mai magyar képzőművészek legjobbjainak alkotásait, hiszen a főváros egyik munkáskerületében bizonyára szívesen fogadják majd műveiket.

— Kik mondhatják magukról, hogy a műgyűjtők közé tartoznak?

— Ez a hobby ismét felvirágzott. Vásárlóinkról jegyzéket vezetünk, s bizony jó néhányan vannak, akik komoly értékű, modern képtárral rendelkeznek. Egy vidéki vevőnk ediddig közel húsz festményt vásárolt, s „házi galériája" a mai irányzatok teljes keresztmetszetét adja. Tulajdonképpen 4—5 jól megválasztott alkotás tulajdonosa már gyűjtőnek tekintheti magát.

✦

— Hogyan lehet hozzákezdeni egy gyűjtemény összeállításához?

— Sok szempontot kell figyelembe vennie, annak, aki ezzel kíván foglalkozni. Csak néhány jó tanács: ajánlatos vagy egy művész, vagy valamely irányzat szerint csoportosítani a gyűjteményt.

— És a lehetőségek?

— Egy-egy neves művész alkotásai iránt nagyobb a kereslet, mint a kínálat. Sokan gyűjtik Páczai Pál képeit, s bizony az ilyen igényeket nem mindig tudjuk kielégíteni. De ha módunkban áll, természetesen eleget teszünk egy-egy amatőr műgyűjtő különleges igényeinek is.

— Terveik?

— A grafika kedvelő a Dürer Teremben működő „Műgyűjtők Klubjában" hódolhatnak szenvedélyüknek. Jövőre időszakos folyóiratot is szeretnénk indítani ezzel a címmel. Az újság előfizetői tízszázalékos kedvezménnyel juthatnak hozzá minden ma élő képzőművész alkotásához. Kedvcsinálónak, gondoljuk — elég lesz.

Somfai Péter

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
CSEPEL

OK

munkaügyi viták esetén

napon belül lehet a panaszt benyújtani.

A 15 nap alatt 15 naptári napot kell érteni és a határidőket egyebként is naptári napokban kell általában számítani, kivéve, ha jogszabály kifejezetten munkanapot határoz meg.

A napokban megállapított határidőbe nem számít be az a nap, amelyen az intézkedés történt. Az években megállapított határidő lejártának napja az a nap, amely számának fogva a határidő kezdő napjának felel meg, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, akkor a hónap utolsó napja. A panasz benyújtására megállapított határidő elmulasztása esetén a mulasztás orvosolható, ha a panaszos bizonyítani tudja, hogy a megállapított határidő be nem tartása önhibáján kívül történt.

A vállalat írásbeli határozatában minden esetben köteles tájékoztatni a dolgozót, hogy az intézkedés ellen van-e helye panasznak és ha igen, azt hol és mennyi időn belül lehet előterjeszteni.

A munkaügyi döntőbizottság a panaszt — annak előterjesztésétől számított — 8 napon belül köteles elbírálni.

A vállalati munkaügyi döntőbizottság határozata ellen 15 napon belül az illetékes Területi munkaügyi döntőbizottsághoz lehet fellebbezéssel fordulni.

Az alábbi tárgyú ügyekben pedig a járásbírósághoz (kerületi bírósághoz) lehet felülvizsgálati kérelmet előterjeszteni (a VMDB határozata ellen):

1. kereskedelmi és raktári dolgozók leltárhiánya,
2. a dolgozó életének, egészségének vagy testi épségének megsértése miatt felmerült kár,
3. a dolgozó által bűncselekménnyel okozott kár megtérítése és
4. a vállalattal munkaviszonyban álló dolgozóknak feladatterv, pályázat, szerződés alapján vagy újítási díj címén járó anyagi elismerés tárgyában.

A fellebbezést, ill. felülvizsgálati kérelmet az első fokon eljárt munkaügyi döntőbizottsághoz kell benyújtani, az pedig három napon belül köteles felterjeszteni azokat a területi munkaügyi döntőbizottsághoz, ill. a járásbírósághoz.

A munkaügyi vitában hozott jogerős határozatot 3 napon belül kell teljesíteni, kivéve, ha jogszabály, vagy esetleg maga a határozat más teljesítési határidőt állapít meg.

A munkaügyi vitában hozott határozat ellen a jogerőre emelkedéstől számított 6 hónap alatt új eljárást lehet kezdeményezni, ha olyan tényre, vagy bizonyítékra, vagy jogerős munkaügyi döntőbizottsági, bírósági, ill. más határozatra hivatkozik a dolgozó, vagy a vállalat (mert mindkettő kezdeményezheti az új eljárást), amelyet korábban a munkaügyi vita során nem bíráltak el, feltéve, hogy elbírálás esetén kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna. Ha a fél az új eljárás kezdeményezésére alkalmas körülményről már csak 6 hónap eltelte után szerez tudomást, vagy pedig csak később jutott abba a helyzetbe, hogy kezdeményezheti az új eljárást, a 6 hónapos határidőt ettől az időponttól kell számítani. A sérelmezett határozat jogerőre emelkedésétől számított 3 év eltelte után azonban új eljárás kezdeményezésére már nincs lehetőség.

Az új eljárás lefolytatása iránti kérelmet az illetékes területi munkaügyi döntőbizottsághoz, ill. — az olyan tárgyú ügyek esetében, ahol másodfokon bíróság jár el —, járásbíróságnál lehet kezdeményezni, függetlenül attól, hogy az ügyben korábban fellebbezési, vagy felülvizsgálati eljárást lefolytattak-e, vagy sem.

Szné. Dr. Boromisza Anna
jogtanácsos

...láttam vis

„Felfedeztük hozzátartozóinkat sok képen, régi munkatársainkra ismertünk másutt, nagyon nagy élményt nyújtott ez a kiállítás" — írták a vendégkönyvbe a Fémmű anyagvizsgáló Bánki Donáth brigádjának tagjai, a Munkásotthonban bemutatott „50 éves a kommunista párt" című kiállításon, amelyet a CSM pártbizottsága rendezett.

Voltak látogatók, akiket még közelebbről érintett a tárlat anyaga. *„Az egyik képen felismertem édesapámat"* ... — írta be a könyvbe Bányai István. *„Az életem egy részét láttam viszont. — Szabó János és Szabó Jánosné."*

Mintha megnövekedett volna az érdeklődés a kommunista múlt iránt — gondoltam néhány napja. Nem mertem biztosabban fogalmazni. A jubileumi év sok-sok rendezvénye érzékcsalódást is okozhat.

Nos, a vendégkönyv olvastán megerősödött bennem az érzés: újra felfedezzük a kommunista múltat, és ezzel együtt hozzátartozóinkat, a családi múltat is. Felfedezzük, hogy milyen sok szállal is kötődünk a munkásmozgalom harcához, mennyire a miénk, mennyire értünk folyt és folyik ma is a küzdelem.

Volt a kiállításon egy látogató, aki elkérte az egyik be-

Bicikli, t

Szíves segítségüket kérem az alábbi ügyben:

Naponta többször előfordul a Csőgyár központi szállításán, hogy a csoportvezetőt sürgősen kihívják valamelyik rakodási területre. A csoportvezető hiába ígéri meg, hogy azonnal ott lesz, csak annyira tud sietni, amennyire a lábai bírják. Van ugyan szolgálati kerékpár, de az hetek óta használhatatlan; vagy pedál nincs, vagy nyereg, vagy valami más alkatrész hiányzik. Megpróbáltam utána járni ha...

Orvosi tanácsok autósoknak

A tapasztalat szerint az autós betegségek főleg azokon jelentkeznek, akik évente 30 ezer kilométernél többet vezetnek, és gyakran tesznek meg nagy távolságú utakat megszakítás nélkül.

telen megtámasztása miatt gyakran a jobb csípőízület is megfeszített állapotba kerül. A görcs kiváltotta fájdalom a gerincvelőben egyéb idegekre is áttevődik, és heves derék-, valamint alsóvégtagfájdalmat idéz elő. Ehhez járul a test formájához gyakran rosszul idomuló ülés, amely kényelmetlen tartásra kényszeríti a vezetőt.

A hirtelen felgyorsulás és fékezés, különösen, ha gyakran ismétlődik: a motor állandó vibrációnak hatása, főleg nehéz, teherautóban nem marad következ... Megsínylik e hat... ...szervek

Gorka Géza

1021

Gorka Géza kapta a pécsi kerámiabiennálé nagydíját

Pécsett vasárnap ünnepélyesen megnyitották a II. országos kerámiabiennálét. A gazdag tárlat a magyar kerámiaművészet elmúlt két esztendejének eredményét összegezi. Ötvenhárom művész, több mint másfélszáz alkotása került ez alkalommal a közönség elé. A tudomány és technika házában rendezett ünnepségen — Baranya és Pécs párt- és állami vezetőjének jelenlétében — *Takács Gyula*, a megyei tanács vb-elnökhelyettese köszöntötte a kiállító művészeket, s adta át a díjakat.

A biennálé nagydíját *Gorka Géza* Kossuth-díjas érdemes művész kapta. A zsüri — tekintettel a művek magas színvonalára — úgy döntött, hogy az idén nem ad ki második és harmadik díjat, hanem helyettük három kerámikusnak — *Majoros Hedvig* Munkácsy-díjas, *G. Steindl Katalin* Munkácsy-díjas és *Schrammel Imre*, ugyancsak Munkácsy-díjas művésznek — adományozott első díjat. A biennálé egyúttal a pécs-baranyai múzeumi hónap megnyitó eseménye is volt.

PEST MEGYEI HÍRLAP
SAJTÓHIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

lönül egymástó
baj, hogy nem
nevét sem, ha
csak egy terme
meg, termékek
azaz cukrot,
vagy újabb ge
ember munkal
ben többet ter

A Mezőgépf
két kutatójáva
zseffel és *Pet*
legalább ötve
fedett, oldalai
nokban kezdte
Mezőgazdasági
szítette gépko
emészteni". Az talán természetesnek tűnik, hogy a két kutató (tervező) csodálatosnak és nagyszerűnek tartotta a rengeteg helyet elfoglaló, tényleg piros színű alkotmányokat. A betakarító valóban tisztességes egy gép — holdbéli csoda lett megegyük.

— Óránként 15 tonnát dolgoz fel — kiált büszkén a tervező —, hallatlanul nagy a kapacitása: a mellette dolgozó 24 ember meg sem állhat. Gyerünk, gyerünk... folyik a piros, félig rózsaszínű gumó-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 SEP 16

NÉPSZAVA
Budapest

ÉVFORDULÓK

N. I. KUTUZOV
kiváló orosz hadvezér, tábornagy 225 esztendeje született.

KORB FLÓRIS
építész, a hazai vasbeton-építkezések egyik úttörője halálának 40. évfordulója.

OTTMAR MERGENTHALER
német órás 80 esztendeje kapott szabadalmat Linotype nevű (nyomdai) szedőgépére.

LATINKA SÁNDOR,
a Magyar Tanácsköztársaság egyik vezetője meggyilkolásának 51. évfordulója.

GORKA GÉZA
Kossuth-díjas kerámikus, érdemes művész 76 esztendeje született.

SZENTGYÖRGYI ALBERT
Nobel-díjas biokémikus születésének 77. évfordulója.

RONALD ROSS
Nobel-díjas angol bakteriológus és parazitológus, aki 1895-ben felfedezte, hogy a maláriát szúnyog terjeszti, 38 esztendeje halt meg.

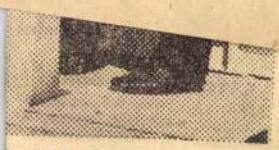

Borbás János felvétele)

Mezem meg, hogy hány éves a kapitány...

— Hivatalosan hajóvezető vagyok, parancsnoka a hajónak.

— Hogyan lesz valaki parancsnok?

— Matrózság, gépészség, ormányosság, tanfolyamok, hát így...

Kerámia biennálé Pécsett

Pécsett vasárnap ünnepélyesen megnyitották a II. országos kerámia biennálét. A gazdag tárlat a magyar kerámiaművészet elmúlt két esztendejének eredményeit összegezi. Ötvenhárom művész több mint másfél száz alkotása került ez alkalommal a közönség elé. A Tudomány és Technika Házában rendezett ünnepségen — Baranya megye és Pécs párt- és állami vezetőinek jelenlétében — Takács Gyula, a megyei tanács vb-elnökhelyettese köszöntötte a kiállító művészeket, és adta át a díjakat. A biennálé nagydíját Gorka Géza Kossuth-díjas érdemes művész kapta. A zsüri — tekintettel a művek magas művészi színvonalára — úgy döntött, hogy az idén nem ad ki második és harmadik díjat, hanem helyettük három kerámikusnak — Majoros Hedvig Munkácsy-díjas, G. Steindl Katalin Munkácsy-díjas és Schrammel Imre ugyancsak Munkácsy-díjas művészeknek — adományozott első díjat. A biennálé egyúttal a pécsi-baranyai múzeumi hónap megnyitó eseménye is volt.

GORKA GÉZA 1021

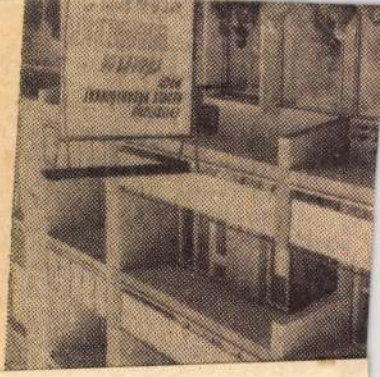

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

1970 OKT 16

nyes, hasznos munkát végez-
nek. Az elmúlt négy évben

1970 OKT. 13.

1021

1970. OKTÓBER 13., KEDD

Nagydíjas kerámiák

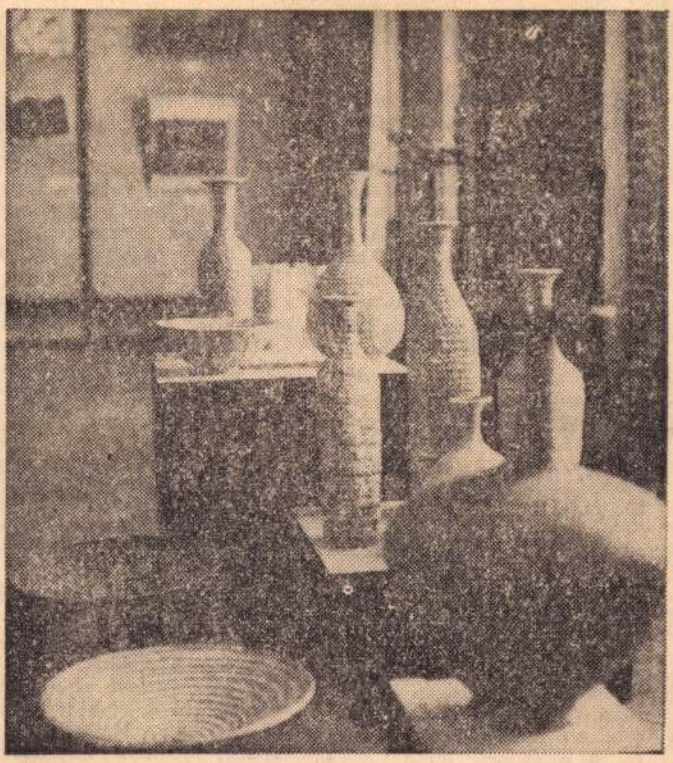

GORKA GÉZA

Másodízben rendezték meg az idén Pécsett — a Janus Pannonius Múzeum közreműködésével — az országos kerámiabiennálét. A Tudomány és Technika Házában látható kiállításon neves keramikusok mutatják be alkotásaikat. A kiállítás nagydíját Gorka Géza képünkön látható vázái és tálai nyerték el.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR MINDENŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
PEST MEGYEI HÍRLAP

A

Me
elköv
fejles
minél
keresse fel a Duna-part szép tájait, érezze jól magát a festői környezetben. Szállodákat építenek, új üzleteket nyitnak, széles utat fektetnek le, telkeket parcelláznak, ívóvízről gondoskodnak, ahol eddig kutak sem voltak.

A propagandának, az eddigi vendéglátó intézkedéseknek nagy a visszhangja. Olyannyira nagy, hogy a balatoni forgalommal vetekszik a Dunakanyar egy-egy vasárnapja.

A legutóbbi szép őszi vasárnap azonban némi bosszúsággal zárult valamennyi kiránduló, üdülő számára. Már reggel mindenki megállapíthatta: csúcsforgalom lesz a javából, az idő mindenkit a szabadba csalogat. Hogy mennyire így volt, azt a késő délután és a késő este igazolta. A hazatérők hada lépésben, tíz-húsz kilométeres sebességgel, hosszú ácsorgással, várakozással tehette csak meg a Szentendrétől—Budapestig terjedő utat. Ugyanis Szentendre határánál torlódott össze az Esztergom felől

leg-
eggel
lé te-
etlen
rendőr kellett volna a Budakalász—Üröm elágazáshoz és máris ezrek közmegelégedésére felére csökkent volna a torlódás. Valószínű, hogy a kirándulók többsége nem ismerte ezt a lehetőséget, különben nem választotta volna az idegtépő várakozást miközben Üröm felé teljesen üres, kényelmes út várta az utast.

Ha már a forgalomirányítást bíráljuk, még azt is megemlítjük, hogy az útjavítás miatt lezárt szakasznál szinte nélkülözhetetlen volt egy jelzőőr. Igy az történt: a Szentendrétől Budapest felé haladók zárt sora miatt a fővárosból kifelé igyekvők csak úgy közlekedhettek, ha az egy forgalmi sávra szabálytalanul másodiknak odatolakodtak, leszorítva a szembe jövőket, mert különben éjszakáig állhattak volna egy helyben — egyetlen hivatalos személy sem segített az irányításban.

Ezen az ajándékvasárnapon sokezer, Dunakanyarba

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1968 AUG 8.

Gorka Géza

GORKA-TÁRLAT. Visegrádon, a Salamon-toronyban szombattól láthatja a közönség Gorka Géza kerámikusművész gyűjteményes kiállítását. A tárlatot dr. Pogány Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója nyitja meg. A bemutató nyitvatartását október végéig tervezik.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 AUG 9

Gyors a Lépés

VISEGRÁDON, a Salamon toronyban augusztus 10-től láthatja a közönség Gorka Géza kerámikus művész gyűjteményes kiállítását.

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka
Géza

NÉPSZABADSÁG
1900 AUG 9

— GORKA GÉZA keramikusművész gyűjteményes kiállítása szombaton nyílik meg Visegrádon, a Salamon-toronyban. A bemutató nyitva tartását október végéig tervezik.

1921

1970 OKI

Gorka Géza

▼ **Nagydíjat nyert** a pécsi II. Országos Kerámia Biennálén Gorka Géza Kossuth-díjas érdemes művész, Majoros Hedvig, G. Steingl Katalin és Schrammel Imre Munkácsy-díjasok pedig első díjat kaptak.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

HÉTFŐI HÍREK

Budapest

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
1968 AUG 9

1021

NAPLÓ

Gorka Géza keramikusművész gyűjteményes kiállítása augusztus 10-én nyílik a visegrádi Salamon-toronyban. A tárlatot dr. Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója nyitja meg.

Műfordítói konferenciát rendez november második felében az Írószövetség. Az egyhetes tanácskozásra tizennégy országból várnak vendégeket. A bevezető előadást Kardos László egyetemi tanár tartja. A konferencia színhelye a Magyar Tudományos Akadémia lesz.

Ruzicskay György festőművész festménysorozatban dolgozza fel szülővárosának, Szarvasnak a történelmét. Eddig százharminc tanulmányt készített a város történelmi emlékeiről.

Liszt Ferenc arcmásait régi öt- és kétpengősökön — a háború előtt gyűjtöttek belőle egy dobozra valót, mivelhogy a kistisztviselők nem Napóleon-arannyal spekuláltak —, viszik a sok mindenféle rendeltetését vesztett holmit, újságpapírban, kofferben és zsákban. Öreg nénik, hajnali négykor odaülnek sámlin az ékszerbolt elé, vállalkozó szellemű gyerekek „helypénzt szednek", háziasszonyoknak veszélyben az ebédje, mert hosszú sorban várnak a sorukra.

Hogy miért csak most lendült fel az ezüstbányászat? Mert *anyagi ösztönzést* ka-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KÖZÉRT

1968 SEP 12

A Visegrádra tartóknak ajánljuk, álljanak meg egy órára a Salamon-toronynál, menjenek be, s nézzék meg Gorka Géza keramikus kiállítását. Október harmadikáig minden nap láthatók a mester egyéni ihletésű vázái, tálai, állatfigurái.

1024

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1960 AUG 9

1021

□ GORKA GÉZA Kossuth-díjas keramikusművész alkotásaiból nyílik kiállítás augusztus 10-én délután 4 órakor Visegrádon, a Salamon-toronyban. Megnyitó beszédet mond Pogány Ö. Gábor. A kiállítás november 3-ig tart nyitva.

Nem zöld szamár: kerámia

Beszélgetés Gorka Géza Kossuth-díjas kerámikusművésszel

Pajzán jelenet a visegrádi Salamon-toronyban: a népes csoporttól körülvett mester szemét hátulról befogja egy fehérruhás nő. A többiek mosolyognak. Az öregúr is mosolyog, két kézzel óvatosan hátranyúl, végigsimogatja a megfeszülő szoknyát, aztán megszólal:

— Hát megjöttél, Lívia?...

— Hiába, Géza bácsi a kezével is lát — mondja valaki.

— Ugyan — legyint az öreg —, az ember a saját munkáit csak megismeri... Igaz — teszi hozzá elkomolyodva, — a lányom már régóta a saját útjait járja, szerencséjére.

A gyűjteményes kiállítás megnyitása után szabályos interjút akartam csinálni vele, de a jól kigondolt kérdésekre aligha jut idő, pedig alaposan felkészültem Gorkából. Tudom, hogy festőnek indult, Mezőtúron és Trencsénben, majd Budapesten tanult, s még azt is hallottam, amit pedig el szokott hallgatni, hogy a Tanácsköztársaság idején Kecskeméten zászlóaljparancsnok volt.

Megkérdeztem, kiktől tanult.

— Sok neves professzortól — mondta —, de leginkább a természettől, az anyagoktól és ha mindenáron név szerint érdekli, ki volt a mesterem, hát Badár Balázs, mezőtúri fazekas.

Hm. Gorka Géza vajon mit tanulhatott egy fazekastól? Persze tudom, a munkái erősen kötődnek a magyar népművészethez, de annál sokkal többek: egyéniségre valló, önálló remekek, s igazából nem azt érzem fontosnak bennük, amiben hasonlítanak, hanem azt, amiben különböznek a népművészettől és bármely más művész kezéből kikerült daraboktól.

— Ami Badár bácsit illeti — válaszolt az ellenvetésekre —, tőle nemcsak az anyagok ismeretét tanultam meg és azt, hogy a kerámiának jónak is kell lennie, amellett, hogy szép, hanem emberi magatartást is tanultam tőle. És higgye el, a művészethez nem elég a tudás és a tehetség, kötődni is kell. Kötődni kell az emberekhez, a házához, a földhöz, mindenhez, ami körülöttünk létezik. Csak úgy tudunk olyat csinálni, ami másoknak is tetszik.

Elmesélte, hogy amikor Franciaországban járt, Picasso kerámiáiról azt mondta neki egy mérnök: amit Picasso csinál az agyaggal, az nem kerámia, hanem stupid játszadozás egy olyan anyaggal, amely fölött nem képes uralkodni.

— Pedig Picasso tehetsége vitathatatlan, csakhát a kerámia önálló művészet, egész embert igényel. Még a harmincas években történt, hogy egy neves professzor cikket írt rólam és ledorongolt. A cikk címe az volt, hogy A zöld szamár. Nézze csak — mutatott az egyik vitrinre —, ott van. Az volt a baja, hogy három lába van. Mire én így válaszoltam: magam is tudom, hogy a szamárnak négy lába van, de ez nem szamár, hanem kerámia.

— Mi hát a kerámia?

— Absztrakció. Kérdezték már tőlem, tudok-e rajzolni, festeni, szobrot csinálni. Egyiket sem tudok. De ha a munkáim színesek, rajzosak, plasztikusak, szoktam mondani, akkor ez annak a jele, hogy kerámiát tudok csinálni.

Nevét az egész világon ismerik, nincs olyan nagyvárosa a földnek, ahol ne látták volna kerámiáit. S még most is állandóan kísérletezik, játszik az anyaggal.

— A kerámia az utóbbi időben divat lett. Ez jó is, rossz is. Jó, mert az emberek széppé tehetik így a környezetüket és rossz is, mert sokan csinálják kellő felelősségtudat nélkül. Kerámiát csinálni iparoskézzel vétek. Ami a zsűrinek jó, az még nem biztos, hogy jó. Csak éppen nem égbekiáltóan rossz. Dehát ez már más téma, a zsűrizés állapota... Tudja, aki nem tud furulyázni, az furulyát csinálni sem tud...

Szántó Gábor

Gorka Géza: LEÁNYFEJ
(Szabó Zsolt felvétele)

kifogyott a benzin... Na, gyertek be...

A bádog borítású konyhaasztal mellett ültek. Az asztalon egy „maflás" üveg állt, félig borral. Sültkeszeget ettek. Brüll Menyhért is megjelent. A süllyesztett fali szekrényből kivett egy üveg angol whiskyt, és az asztalra tette.

— Ez erősebb... Biztosan megfáztatok...

— Dehogy, Menyus bácsi — mondta Káli Gyula.

— Egészen megkéültetek, igyatok csak, ez jót tesz... Nekem vissza kell mennem a söntésbe.

— Tudod Eszter, Gyula szegénykém megbolondult — szólalt meg Ancsa. — Fejébe vette, hogy Pestre kell mennünk, de szerencsére kifogyott a benzin.

— Pestre?

— Hát csak felugrani egyet... Kirándulni... Tudod, milyen bolondos.

Káli Gyula érezte, hogy Brüllné alaposan megnézi. Mintha most látná életében először. Mintha gyanakodva, vagy kutatna valamilyen titok után... Ez a nézés Káli Gyulát örökre elkísérte. Másnap is magán érezte, és harmadnap is. Egyébként semmi sem változott. Kedvesek maradtak hozzá és jóságosak. A konyhaasztal sem változott. Mindig volt

mi riportban. Akkor még nem gondoltuk, hogy ez a józan önértékelés pontot tesz a 60 kötetet kitevő életmű végére, s lezárja egy izgalmas, küzdelmekkel teli élet sorát. Aztán tudomásul vettük a hírt, hogy Füst Milán után a másik „nagy öregtől", Kassák Lajostól is el kellett búcsúznunk.

Egy éve halott, s a kortárs olvasó emlékezik. Felejthetetlen versek, elbeszélések, regények közül tűnik fel szigorú arca. Még kevesen ismerik ezt az arcot, s ebben hivatalos irodalomtörténetünk legalább olyan vétkes, mint maga a költő. Pedig híre egyre szélesebb horizonton járja be a világot. Halála után különösen sok értékelés, tanulmány foglalkozik munkásságával. S ez örvendetes jelenség, hiszen világa a XX. század modern emberének világa, művészete a lényeges dolgok művészete, a fontos mondanivalók keresése.

Műveinek környezete sajátos: a nagyvárosi gyári negyed, az angyalföldi telkek, rétek, háztömbök, a vidéki városok iparműhelyei, a szegények otthonai, a piactér, a sétány, a liget és gyár, mindaz, *ahol a XX. századot formáló új erő, a munkás él*, megállíthatatlan folyamatossággal. S hogy ebből a környezetből az egész kortársi kultúrára kilátott, azt gazdag költői hagyatéka bizonyítja. Magabiztosan járta a maga útját,

után csak most, halála után kezdünk i... foglalkozni vele, mint az ava... XX. s... szakos... Hét é... újabb... rendű... is hí... két... (Jelle... franc... külö... meg...

S... érhe... *elm*... ide... fen...

...ban" élő munkásem... ság érzése, szorongásai abból az aggodalomból fakadnak, amelyet hazája, népe sorsa iránt érzett. S ha az avantgard értékéről érdemes is vitatkozni, Kassákot előbb kell a *munkásság költőjének*, mint a magyar avantgard megteremtőjének látni.

Kassák mai olvasói továbbra is bíznak abban, hogy életműve végre elnyeri méltó helyét majd a magyar irodalomban. Azt a rangot, amellyel Gyergyai Albert jellemezte: *„Életműve költőknek és olvasóknak egyaránt mutatja a példát, hogy egyesül az igazi alkotóban az ember és a teremtő művész, a kortárs és a kor formálója."*

Varga Zoltán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ZALAI HÍRLAP
1968 AUG 25

Jelenet az Elátkozott hegyek farkasa titka című filmből.

zőt, feleleventve a Móricz Zsigmond hasonló című riportsorozatában megírt szörnyű bűntettek, az arzénos gyilkosságok hátterét. Egy népszerű tudományos film — Kezek — az emberi kéz sokoldalúságára figyelmeztet szellemesen, Elek Judit Oberhausenben díjnyertes, kétrészes rövidfilmje (Meddig él az ember?) pedig a létezés alapkérdéseit, a befejezés és az indulás állomásait ábrázolja költői erővel.

*

Két filmújdonság csütörtöktől Kanizsán és Egerszegen. Az Ady filmszínház premier-filmje, A magányos villa titka bűnügyi filmvígjáték. Az Elátkozott hegyek farkasa című jugoszláv film — csütörtöktől a hét végéig, ez a kanizsai Béke műsora — egy elmaradott hegyi település életén keresztül mutatja be a háborús megszállást.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 JUN 11

DUNÁNTÚLI
NAPLÓ

Kerámiakiállítás a Technika Házában

1021

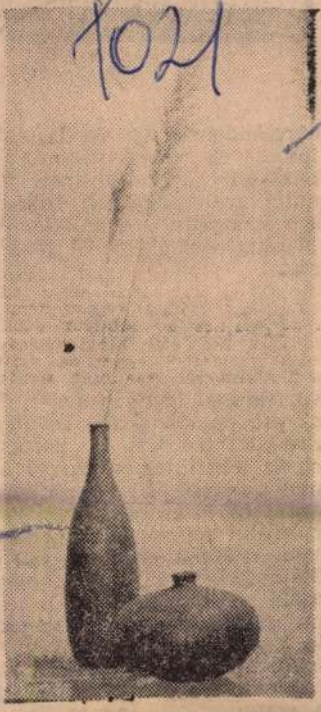

Holnap nyílik meg Pécsett a Technika Házában az Iparművészeti Vállalat kerámiaajándéktárgy kiállítása. A vállalat, amely a kulturált lakás kialakításához nélkülözhetetlen kerámiák megrendelésével és eladásával foglalkozik, országszerte rendez hasonló kiállításokat. Legutóbb Székesfehérváron állították ki a holnap Pécsett is látható anyag nagyrészét. Ezt az anyagot azonban már kiegészítették a legutóbbi termékekkel.

A legnevesebb magyar kerámikusok — Gorka Lívia, Gorka Géza, Kiss Roóz Ilona, Garányi József, Kumposzt Éva stb. — műveinek a vállalat üzemében készült kisszámú, sokszorosított példányai jórészt használati tárgyak, tálak, kávés- és más készletek. Bán Károly, Erős Márton, Mihályi Béla, Pataki Mária sajátkezűleg sokszorosított tárgyai viszont jórészt vázák, hamutálak, gyertyatartók és virágtartók.

A kiállított hatszáz tárgy közül kb. négyszáz már kapható a kereskedelemben, a többit ezután rendelik meg majd a boltok. A Technika Házában szerda délelőttől péntek délutánig tekinthető meg a kiállítás.

A szovjet katon

kereskedelmet és vendéglátóipart. És még valamit, a bükkösdi gyermekotthon tanulói szőlőgyökérből érdekes szobadíszeket készítettek. Megengedtük, hogy itt árusítsák.

Eső, eső, eső

Tovább lehetne még írni a várfesztivál idei történetét, de az eső nem engedte. Délután szakadni kezdett, a körömcipők lekerültek a karcsú és nem karcsú női lábakról egyaránt és futás be sátrak, kapualjak, ereszek alá. Legfeljebb a fedett programokat, a kiállításokat látogatták meg, aztán a vendéglátóipar is némi forgalmat bonyolíthatott le, persze nem sokat. A várfesztiválok történetében ritka eső most kissé keresztülhúzta a számításokat. Így is tizenötezer ember jött el délutánig Siklósra.

Baranyai siker

A szombat esti országos minősítő hangversenyen nyújtott teljesítményük alapján kaptak fokozatokban kifejezett rangsorolást a polgári **felnőtt fúvószenekarok.**

Tizenkét zenekar állt „rajthoz". Rendkívül erős volt a

Ragyogó napsütés fogadta vasárnap délelőtt az egerági sportpályán a megyei tűzoltóverseny több mint 800 résztvevőjét, s mintegy 1000 nézőjét. A rajok 9 órakor sorakoztak fel a pályán. A fribünön a Megyei Pártbizottság, az országos parancsnokság, a megyei és a járási tanácsok, a fegyveres testületek képviselői és más meghívott vendégek foglaltak helyet. A Himnusz és a zászlófelvonás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1968 JUN 5

Gorka Géza

1021

Dunán

V. Siklósi Várfesztivál

Kiállítás a vár lovagtermében

Tavaly a IV. siklósi várfesztiválra tizenkilenc fiatal képzőművészt hívtak meg, akik tíz napot töltöttek Siklóson. Az idén a villányi alkotóházban kezdődő művésztelep előzménye volt ez, a fiatal művészek a tavaly ott elkezdett vagy felvázolt alkotásaikból maris küldtek néhányat a rendezőbizottságnak. Ebből az anyagból sikerült egy kitűnőnek igérkező kiállítást összeállítani, amelyet az idei, V. siklósi várfesztiválon nyitnak meg a vár lovagtermében. Szobrok, festmények, grafikák, szőnyegek és kerámiák alkotják a tárlat anyagát. A fiatal művészek egy része pécsi és siklósi, mások Budapestről, Nagykanizsáról és más városokból küldték el műveiket.

A Baranyai Vasárnapok siklósi rendezvényén június 8—9-én ezenkívül több kiállítás várja a látogatókat. A XVII—XIX. századi bútorokból két éve készített kiállítást ez idén a várfesztivál előtt rendbetették, mert a két év alatt olyan sok látogató fordult itt meg, hogy a bútorok, s a körülöttük elhelyezett tükrök, képek, szőnyegek — amelyekből együttesen a korabeli enteriőrök tárulnak a látogatók elé — erősen tisztításra szorultak. Ugyancsak a várban látható a tavaly megnyitott és nagy sikert aratott Modern magyar kerámia kiállítás, amelyen a műfaj legjobb magyar kortárs művelőinek munkái láthatók, így például Gorka Lívia, Gorka Géza, Gádor István kerámiái, de megtalálhatók a pécsi, jobbára fiatal kerámikusok munkái is, Fürtös György, Nádor Judit, Török János, Gazder Antal és társaiké.

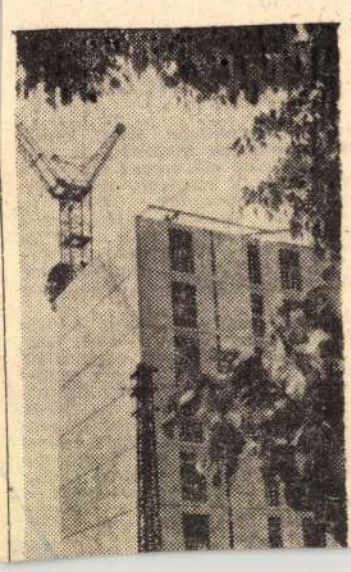

Maga az élet teszi szü

Egységes sz
szerv a közs

Értekezletre jöttek össze az elmúlt héten a járások vb-titkárai a Megyei Tanácson. Noha a közös községi tanácsok problémái szerepeltek a napirenden, egy felszólalás nyomán a községekben létrehozandó egységes szakigazgatási szervekre terelődött a szó, ez a téma rendkívüli érdeklődést váltott ki a szakemberekből. Érvek és ellenérvek csaptak össze, végül abban állapodtak meg a jelenlevők

1956

Több százan tekintették meg a IV. váci képzőművészeti kiállítást

Évről évre gazdagabb anyaggal jelentkeznek a váci és váckörnyéki képzőművészek, hogy tizenkéthónapos munkásságuk legjavát adják a nagyszámú érdeklődőnek. Ez évben a városi múzeum négy hatalmas termének falain közel száz festmény, szobor és kerámikus alkotás foglalt helyet. A helyi alkotások sokasága mellett Dunakeszi, Nagymaros, Nógrádverőce művészei jelentkeztek a júniusi tárlaton, amelyet két hét alatt több száz látogató tekintett meg.

Ez évben elsőízben került váci képzőművész a VI. magyar képzőművészeti kiállítás termeibe: Lipovniczky László. Biztos ecsetkezelés érződik itt is világosan megformált képein (Kavicsbánya, Széchenyi utca, Váci Hajógyár). Érdekes összehasonlítani a művészek fejlődését a múlt évi kiállítás óta. Bornemissza János alkotásai közérthetőbbek a tavalyinál; Gaál Imre viszont a múlt évinél gyengébb képekkel szerepel. Koch Aurél diszlet- és szinpadtervei gazdag ötletességet; Antal A. József szobrai (Leányfej, Halat tartó fiú, Fürdőző nő) kifinomult részleteket tükröznek. Gorka Géza és Gorka Livia alkotásai nemcsak belföldön, de messze, idegen országokban is megérdemelt elismerést aratnak.

Örömmel üdvözöljük a sokrétű témaválasztást, az alkotásokból áradó derűs optimizmust és az V. váci képzőművészeti kiállítás megnyitásáig eredményes munkát és jó alkotó kedvet kívánunk művészeinknek.

— Első
kedtünk –
Gudman -
aratást n
sen végezz
ápolással.
sodik kap
jezzük be,
holdas ker
két nap, s bent lesz a lucernánk is. Napközben a tagság kapál, az est beálltával pedig átmennek az

pek jól dolgoznak, ebből is jut nekik szépen. 160 hold kalászosra kötött szerződést a tsz a gépállomással,

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM
1982 JUN 7

1021

Földből és tűzből...

Egy filmet láttam nemrégiben. Hárman ültünk a Budapest Filmstúdió házivetítőjében. A rendező, egy dramaturg és én.

A lábbal lendített korongon víztől fényesedő szürke agyag pergett s egy emberi kéz belekapaszkodott a repítőerőbe, nyulánkká karcsúsította a zömök sárdarabot, amely engedelmesen követte az emberi akaratot — belső törvényeinek határáig.

S a mester tudta, hol ez a határ.

Nem kívánt az agyagtól molekulái szerkezetén túli erőfeszítést, mert úgysem birta volna — de azon belül mindent megkívánt!

Keményebb beavatkozás következett ezután.

Mintázófa hasította a bőrre vékonyodott nedves földet. Kialakult a korsó füle, amelyre szükség van és halvány barázdák borzolták a sima felületet: ágyat vetve a később kialakuló szépségeknek.

S miközben szikkadt az első művelet eredményeként létrejött korsó, tál s miegyéb, már lobogott a kemencében a tűz, hogy új ágyat vessen a föld héjából kiszakított sárnak, amely ugyan elnyerte alakját, de sem tartós, sem szép nem volt.

— Mert a tűz minősít! — szokta mondani a mester.

Ott dől el, már az első égetésnél, hogy a hasznos alap helyt áll-e s csak ezután — ha nem deformálódott, repedt, vagy mállott el — jöhet a következő művelet: a mázazás.

A mázat sem hidegen rakják fel!

A tűz minősíti a színt is, a tűz bontja apró repedésekre az egységes felületet, majd ismét a tűz égeti a repedésekben szivárgó anyag színét véglegessé.

Nézzük a filmet. A rendező, a dramaturg és én.

— Eltolták a laborban — mérgelődik a rendező —, a zene sincs szinkronban. Ujabb kópiát kell készíteni.

A vásznon már nem az idős mester kezében formálódik a sár. Rövidrevágott körmű asszonyi ujjak csavarnak mind magasabbra egy agyagkígyót. A korong lendülete helyett a centiméterről centiméterre növekedő agyagspirálból alakul ki az edény. Karcsúan, izgalmas vibrálást rejtegetve, mint egy keleti táncosnő.

— A színeket is eltolták a laboratóriumban — dohog a rendező.

Ezt csak ő veszi észre.

Közben már arra a találkozásra gondolok, amikor Gorka Gézát és a pécsi múzeum elhunyt igazgatóját, Dombay Jánost ismertettem össze.

Négy órát beszélgettek akkor, egymás kezébe adva ötezer éves edényeket, amelyek akkor is — mint most —, földből és tűzből készültek.

Nézték a vörös hematittal festett meander vonalakat. Keresték: dekoráció csupán, vagy kultikus értelme van?

Sok érdekes és értékes edény rejtőzött a raktár polcain s akkori gondolatom is az volt: ez megmaradt, de mi van a többivel?

Föld volt akkor is, van ma is megfelelő. Ám akkor is, most is a tűz minősített!

A kerámikus anyaga a föld — az íróé az ember! S ahogy a rosszul égetett edény egyetlen esős évszak alatt elmállik, a tűz nélkül készült mű sorsa ugyanez.

A vásznon színt vált a máz, a hőfok parancsolja, majd repedezni kezd. Az alkotó még csak szemmeltartja, megjegyzi az eredményeket.

Kísérlet!

A hőfok a vártnál lehet több vagy kevesebb — és a tűz minősít!

Sűrűbb rostú a fa — esőtlen évek tették ezt — szikárabb lett és lefojtódott benne a kalória.

Nyílik a kemenceajtó s a föld, a máz, a hő öntörvényei kérlelhetetlenül érvényesültek.

Van selejt, de van műremek!

Az alkotó feladata elmélkedni azon, hogy melyik miért lett az, ami lett.

S azután, amikor újabb sárdarab kerül a korongra, vagy szikkadt agyagkígyó tekereg ég felé törő spirálisba — akár egy regény — és minősít ezután a tűz: mindenki tudja, hogy előző formáiban mit bírt torzulás nélkül az anyag és hogy hat erre a tűz.

Kell a kísérlet! Adott pillanatban nem olthatjuk ki a kemence tüzét, mert az égetésre berakott anyag nem izzik csengőhangú cseréppé és elmállik egy esztendő alatt.

— Nézd ezt az összegezést! — rebbent fel szomszédom.

Vázáról-vázára suhan a kép. Láttam valamennyit szürkén fénylő sárban rejtőzködve, korongon hasasodni, vagy kígyózva kúszni az ég felé. Láttam tompán vörösre égve, majd nyers színű mázaktól csöpögve. De láttam a kemence tüzében formálódni a színeket. Volt amelyik birta a hőt: kifényesedett! Másik elszürkült, s ha alkotója célja a szürkeség, ne törje össze.

A kísérlet után már tudatos használata jön az okosan megismert valóságnak.

— Szép volt ez a film — mondja a dramaturgnő.

— Mondom, a színek és a szinkron... — szabadkozik Kollányi Ágoston, a rendező. — A Velencei Biennáléra már az új kópia megy.

Aztán elbúcsúzunk.

★

A film címe Földből és tűzből. Gorka Géza és Gorka Lívia kerámikus művészek munkájáról szól. Ugy érzem: esemény!

ÖRSI FERENC

tor.
terhes Semmi,
héből
szmét vérzőn

Közös burokban)

bek, határozottabbak lesznek: *„Mekkora mámor / megrészegedni / a valóság borától"* *„Reád nem a kincstárkulcsokat bízták, de a világ lelkiismeretét."* Még az „összetört tükör" is *„azt súgja: tenni kell, javítani a sorson / nincsen örökre rossz; a fátum: szóbeszéd!"* Hősi lázadást vállal, mely *„nem betölti: teremti a törvényt"*. S ha szóban meddő kívánságnak nevezi is, képtelen lemondani róla, hogy megtalálja a *„boldogságot, amely nem percre lobban, / mely nem kápráztat, idegállapot, / hanem a lélek osztatlan derűje / s örökké él, már túl az anyagon"*. Vagyis az Egységet, a „központi eszmét".

VALÓBAN NEM „HÁNYAVETI AGNOSZTICIZMUS" hát Rákos költői kísérletezése, hanem megmegújuló küzdelem ezzel az agnoszticizmussal. És e küzdelem sajátos egyidejűségének sem nehéz magyarázatára lelni. A szétesett világ képzete: nemzedékének alapélménye, egyszersmind filozófiai öröksége volt. Rákos átfúrta ma-

[illegible] hibás (mert leegyszerűsített) tudatétól.

Ám, a kötet sajátos feszültségének, gondolati ellentmondásainak mélyebb, a költő alkatában rejtőző okai is vannak. Rákosban magában is heves harcot vív az ösztön és a rendszerező tudat. Gondolatai fegyelmét elsősorban nem is az irracionális bölcseletek hatása fenyegeti, hanem idegrendszerének „önrezgése", az ösztön-világ lázadása. Az egységért való küzdelme ezért nyer oly korszerű színezetet: a Férfikor verseitől eltekintve illúziótlan: minden eshetőséggel, veszéllyel és reménnyel számoló. Rákos teljes lélekkel éli át a kor-váltás ellentmondásait:

tem, ne hagy
monoknak". S
vén nevezi m
kásgyűlésen c
Segítsetek hát
ti, akiktől az
kaptam egyko
szájjal
mondják, sok
kigyúlhat!

De hitvallás
szélesebb, egy
vénnyel szól a
nagyobb ver
monológban, a
keny alkat be
szétválaszthata
ja egybe a t
felelősséggel:

amíg csak e
morú, amí
lehet meg

BALATON

Az olvasó-néző nem kutatja: hogyan született ez a könyv (a képekhez igazodott-e a költő, vagy a képek költője kattingatta-e el gépe reteszzárját Illyés prózájának a ritmusára, legfeljebb gyanítható, hogy az első változatról van szó), csak azt érzékeli, hogy mindazt, amit *ma* látni és tudni jó a Balatonról, azt ebben a könyvben megtalálja a lírikus ihletésű szöveg és a lírikus ihletésű képek közös előhívó fürdőjében oldva, s mindez azt a hatást kelti, mint az olyan dal, amely összesimul szövegével, mert az jó prozódiájú, s úgy tetszik, együtt és egyszerre léptek a világba.

Illyés nagy tudója a tónak; olyan kalauzunk a vidék múltjában, mintha histórikusnak készült volna, de lehet, hogy geográfusnak, vagy éppenséggel lingvistának, netán műtörténésznek, vagy talán borásznak, egy kicsit gyermek-vágyai mélyén mindenesetre horgásznak is —, de ami a legfontosabb: itt is kiderül, hogy *par excellence* költő, akinek kezében minden poémává lesz. Lehet, hogy öt napnyi parti rostokolás után egyébként csak egy kéz-fej nagyságú keszeg harapott horgára, de az bizonyos, hogy a Nagy Tó partján

Nem tudom, Reismann előző s külföldön megjelent fényképkönyvének, az Itáliát bemutatónak szerzőtársa, Carlo Levi, vagy a jóval előbb a Szovjetunióról megjelent albumának szövegírója, Pierre Courtade eredeti szövege elég líraian dalol-e, azt sem sejtem. vajon ebben a főként külföldinek készült Balaton-könyvben a szöveg átfordítása során mi marad meg az illyési próza dallamából és sajátos ritmusából, csak azt tudom, hogy így, nekünk szólón, néha az az érzése támad az embernek: verset olvas, a gyönyörű pannon táj ihlette verset. Hallgassuk csak:

„S egyre terjedt, áradt a köves sziklás talaj, mely felső rétege elvesztésével már alig tűri meg a növényt.

Kivéve azt, amit viszont imád.

A szőlőt.

Meg a mandulát.

Meg a levendulát."

Az olyan sorok meg egyenest skandálásra ingerelnek, óhatatlanul: „Ami por maradt, szüretkor dörrent versenyezve el." Vagy „... kiforrta minden rossz gőzét a bor."

Lírai fényképkönyv — írja saját művükről Illyés, s aligha vitás: a „lírai" jelző nem csu-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

ESTI HIRLAP

1964 AUG 19

1021

„Kedves lemezeim"

Barcs Sándor, Lyka Károly, Szepesi György gyűjteményéből

„Kedves lemezeim" címen új sorozattal jelentkezik a rádió zenei osztálya. A sorozat első műsorát augusztus 20-án sugározzák. Felkerestük *Benczés Magdát*, az új műsor szerkesztőjét:

— Kéthetenként jelentkezünk majd a „Kedves lemezeim"-mel. A sorozat keretében különböző foglalkozású emberekkel beszélgetünk lemezgyűjteményükről, egy egy kiemelkedő zenei élményükről, s nemcsak beszélgetünk, hanem zenével illusztráljuk is a hallottakat. Az első műsor már „nyomdakész". Ebben *Zsoldos Péter*, a sorozat állandó riportere *Barcs Sándorral*, a Magyar Távirati Iroda vezérigazgatójával beszélget. Barcs Sándor elmondja személyes ismeretségét *Basilides Máriával*, *Székely Mihállyal*, *Bartók Bélával* és *József Attilával*, s a hallgató megismerkedik Barcs jelentős lemezgyűjteményével. Felcsendül majd természetesen Basilides Mária és Székely Mihály gyönyörű hangja.

— A Gorka Gézával készített műsor prózai részét már felvettük, csupán a zenei rész „bevágása" van hátra. A keramikus művész beszámol lipcsei Mach-élményről és vallomást tesz arról, miért élmény számára *Rácz Aladár* cimbalomjátéka, *Bartók* Csodálatos mandarinja, s a finn Sibelius zenéje.

— Kikkel terveznek további műsorokat?

— Többek között *Szepesi Györggyel*, majd Lyka Károllyal, Almár Iván csillagászszal, néhány neves prófesszorral, színészekkel. Szeretnénk később hivatásos zeneművészeket is megszólaltatni.

(R—t)

Ara 60 filler
1964. a
Esti
TIKAI NAP
CIPRUS:
Né
enyh
de új folos

1967 AUG

ÉLET ÉS TUDOMÁNY

31
1967. VIII. 4.
Ára: 1,80 Ft.
XXII. évf.

1021

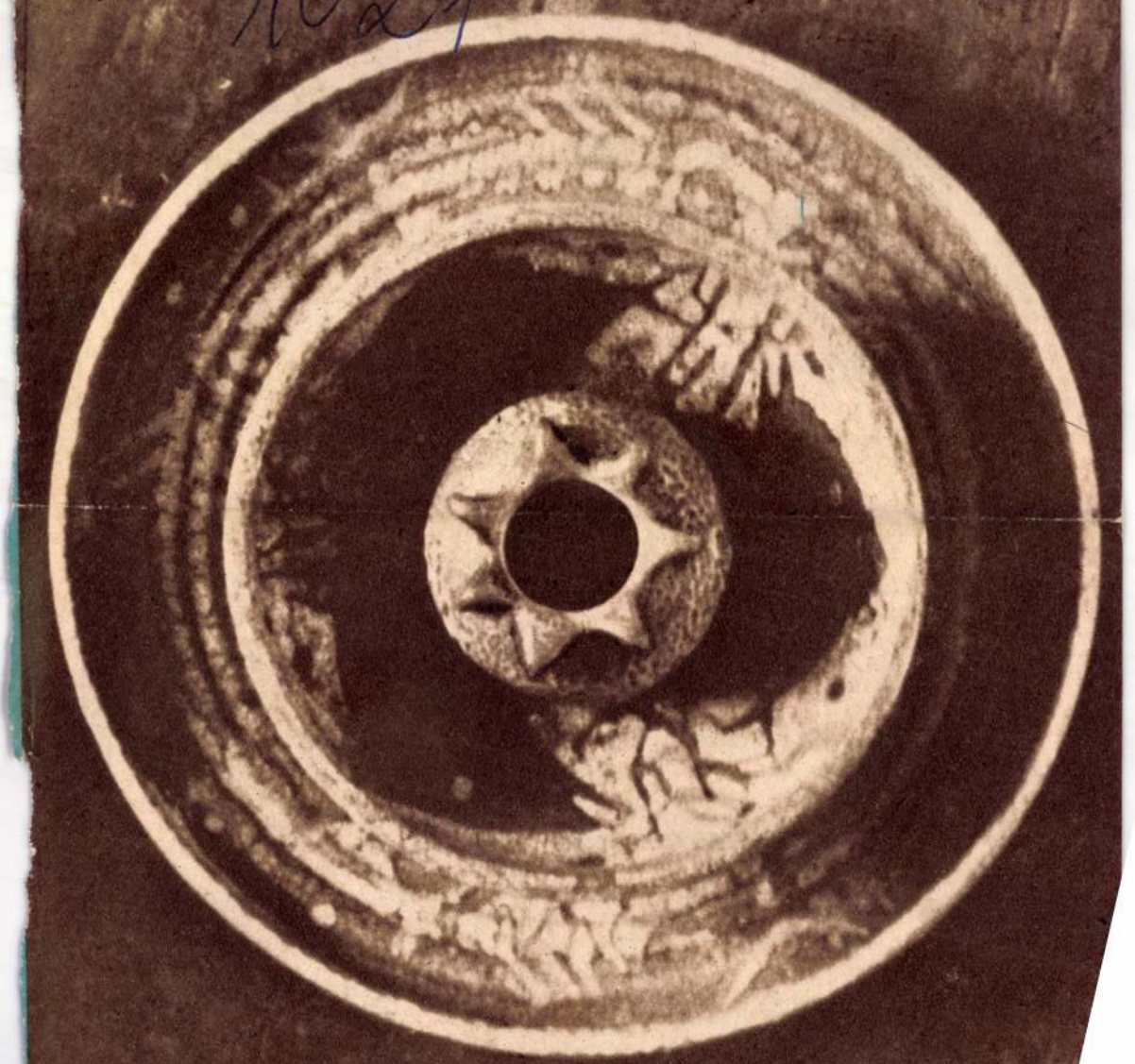

HOL AZ OLLÓ?
A RÁDIÓVAL VEZÉRELT BIKA
GORKA GÉZA
A MARS

CÍMKÉPÜNK: Gorka Géza kerámiáiból: két tál és egy váza felülnézetben (Bojtár Ottó felvétele)

SZÁMUNK TARTALMA:

1443 A RÁDIÓVAL VEZÉRELT BIKA
Matskási István

1448 A MARS, A VÖRÖS BOLYGÓ
Nagy István György

1452 HOL AZ OLLÓ?
Ambrózy Denise

1457 A TUDOMÁNYOS KUTATÁS NÉHÁNY BUKTATÓJA
Selye János

1461 GORKA GÉZA, A KÖZHASZNÚ MŰVÉSZI KERÁMIA MESTERE
Nagy Tibor

1468 MI VÁRHATÓ A TOJÁSFOGYASZTÁSBAN?
Dr. Szlameniczky István

1472 PÁRBAJOK
Polgár József

1477 A SZEDOV 812 NAPOS SODRÓDÁSA JÉGTORLASZOK KÖZÖTT I.
Dr. Vécsey Zoltán

1481 A TUDOMÁNY VILÁGA

1486 EGY ÖTLET...

1488 KISLEXIKON — REJTVÉNY

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

Lorenzo dei Medici ✶ Kígyók a röntgenkészülékben ✶ Társadalmi követelmények és ellenőrzésük ✶ Csak orvosi rendeletre ✶ A Cseke-tó ✶ Hild József, a hazai klasszicizmus építésze ✶ A sáskák színváltozása ✶ A körömlakk tudománya ✶ Védekezés a szőlő gombakártevői ellen ✶ A Szedov 812 napos sodródása jégtorlaszok között II. ✶ A tudomány világa ✶ Rejtvény

Az ebben az évben a biológiai tudományok tárgykörében meghirdetett

KOCSIS FERENC EMLÉKPÁLYÁZATUNKRA,

amelynek beküldési határideje július 15-e volt, 81 pályamű érkezett. A munkák témaköre a biológia széles területét fogja át, a biológiai alapkutatásoktól e tudomány orvosi, mezőgazdasági és ipari alkalmazásáig. Érkeztek a biológia és más tudományok határterületén elért eredményeket ismertető cikkek is.

A pályamunkák értékelését szerkesztő bizottságunk és szerkesztőségünk megkezdte; az eredményt ez évi szeptember 29-én megjelenő 39. számunkban hirdetjük ki.

Felhasználjuk ezt az alkalmat arra, hogy tájékoztassuk olvasóinkat: a múlt évi Emlékpályázat néhány díjnyertes cikkének közlésével azért maradtunk adósak, mert tematikájuk ütközött más cikkeinkével (például mindjárt az I. kategóriában 1. díjat nyert A prekolumbián Amerika régészeti problémáiról szóló cikk Az inkák földjén cikksorozatunkkal), folyamatosan azonban ezek is megjelennek. Ugyanakkor az elmúlt hónapokban több olyan cikket közöltünk lapunkban, amelyek eredetileg az Emlékpályázatunkra érkeztek be. Ezek az írások azonban a szerzőkkel való együttműködésünk során olyan jelentős változáson mentek át, hogy megjelent formájukban már nem összemérhetők a pályázaton díjat nyert cikkekkel. Ezért pályamű voltukat nem is tüntettük fel.

A szerkesztőség

1965 APR 30

1021

Hazánk védjegye

MADE IN HUNGARY

Íróasztal-rendezgetés közben régi londoni ismerősöm, *Christopher Haering* levele került a kezembe. Még a nyáron írta. A többi között ezt: *„Rendszeresen, mindig ugyanabban az üzletben vásárol a feleségem. Megszokott zöldségesünk, aki tudja rólunk, hogy már többször jártunk nálatok és szeretjük a magyarokat, a múltkor kedves meglepetéssel fogadta. Amikor látta, hogy Helen, a feleségem, kissé tanácstalanul válogat a dúsan megrakott gyümölcsös polcokon, felhívta a figyelmét, hogy friss kajszibarack érkezett reggel — méghozzá Magyarországról... De hát, mondd, hogyan került ez ide, ilyen nagy távolságba, frissen, éretten, jóízűen?"*

„BARACKJÁRAT"

Talán elnézi az olvasó, hogy *London N. W. 2.* kerületében, *Hampsteadben* élő barátom kérdésére itt, a nyilvánosság előtt válaszolok. Ugy gondolom ugyanis, hogy bizonyos, általános érdeklődést keltő és közérdekű jelenségről ejthetek szót. A magyar zöldség-gyümölcskiviteli vállalatnál, a HUNGAROFRUCT-nál elmondták, hogy a Nagy-Britanniába irányuló magyar gyümölcs- és zöldségexportnak régi hagyományai vannak. Az utóbbi években azonban sokat fejlesztettek e hagyományos kapcsolatokon. Nemcsak *Londonban*, de *Frankfurtban* és *Münchenben*, *Stockholmban* és *Helsinkiben*, *Prágában* és *Bécsben*, sőt, *Finnország legtávolibb északi vidékén* is 24 óra alatt ott van a fogyasztó asztalán a friss barack, málna, eper, s különböző többi primőr (még a nagyobb súlyú görögdinnye is). A gyorsaság, a frisseség titka: *a MALÉV gépei az utasszállítás mellett, a külkereskedelembe is naponta bekapcsolódnak.*

ORION A NOVELLÁBAN

Nagy becsülete van szerte a világon az utánozhatatlan ízű magyar gyümölcsöknek, zöldségeknek, ugyanígy a speciális magyar sonkának, a libamájnak, a *Globus* védjegyű különböző konzerveknek, a ma is *Herz* és *Pick* védjeggyel szereplő téliszalámiknak, különféle fajboraiknak. De hát lényegében ez 20—30 esztendővel ezelőtt is így volt: a fejlődés ezen a téren főképp mennyiségi. Ám még érdekesebb, és két évtized alatt elért eredményeinket sokkal beszédesebben tükrözi, hogy *közben egy sereg ipari és fogyasztási cikkünk is elérte a világmárka rangját.*

Ha azt mondjuk *Rolls-Royce*, vagy azt, hogy *Elektrolux*, kiváló *angol* autótípust, illetve remek *svéd* hűtőszekrényt értünk rajta: *az egész világ* egyik legjobb, legmárkásabb autóját, frizsiderjét. De milyen jóleső volt a múltkor a *Nagyvilágban*, egy lengyel novellában olvasni arról, hogy az elbeszélés egyik szereplőjének — *Orion* televíziója van. Mai fiatalember írja, egyes szám első személyben a beszélyt, s az ő nyelvét alkalmazva: „menő fej" egy Orion tulajdonosa. Sok más jel is bizonyítja, hogy az *Orion televízió* kitűnő exportcikké, világmárkává vált.

A DJAKARTAI STADIONBAN

És sorolhatnánk hosszan a magyar ipar sok más termékét. Említhetnénk a Népstadion *elektromos eredményjelző berendezését*, amelynek ikertestvérei *Djakartától Kijevig* és *Algériáig* már vagy tucatnyi sportpályáján a világnak mutatják a mérkőző csapatok küzdelmének pillanatnyi állását, és — áttételesen — a magyar ipar eredményeit. Beszélhetnénk kiváló *kávéfőző gépeinkről*, amelyek sok országban, leginkább a *Szovjetunióban* szolgálják nemcsak korunk egyik fő szenvedélyét, a kávéivást, de egyúttal sokakat meg is tanítottak arra, milyen az igazi feketekávé. Szólhatnánk a magyar *konfekcióipar* kiváló termékeiről, amelyek öt világrész 83 országában találnak utat a vásárlóközönséghez.

A hosszas felsorolás helyett, amelyre úgy sincs helyünk, bizonyítsunk az ellentmondást nem tűrő, ridegen precíz számokkal. 1938-ban, a második világháború előtt, amikor pedig — éppen a háború előszelére — már viszonylagos prosperitás uralkodott a magyar iparban, *kivitelünk 9,3 százaléka tartozott a „gép, gépi berendezés", és 80,5 százaléka a „nyersanyag, félkésztermék, élelmiszeripari anyag" fejléc alá exportkimutatásunkban. 1964-ben a kivitelnek már 33,9 százalékát adták a gépek és gépi berendezések, 20,1 százalékát az ipari fogyasztási cikkek, 24,9 százalékát a félkésztermékek, nyersanyagok, és 21,1 százalékát az élelmiszerek meg az élelmiszeripari anyagok.*

A SZELLEMI EXPORT

Büszkék vagyunk, hogy *szellemi és kulturális exportunk* sem marad alatta a világszínvonalnak. Különböző idegen nyelveken megjelenő *tudományos és szakkönyveink*, *hanglemezeink*, mérnökeink egész gyárakat vagy gyári berendezéseket papírra vető *tervrajzai* is egyre több országban találnak kedvező fogadtatásra. Magyar kisiparos mesterek faragta *stílbútorok*, kalocsai háziipari szövetkezetek készítette *hímzések*, *Gorka Géza*, *Kovács Margit* és mások tervezte *vázák és disztárgyak* jelenlétével *Európa*, *Kanada*, az *Egyesült Államok*, de még a messzi *Ausztrália* sok-sok lakásában is ott van hazánk védjegye.

MAGYAR HÉT

Európa különböző nagyvárosainak áruházaiban, a bécsi *Gerngrosstól* a londoni *Selfridge's-en* át a brüsszeli *Bon Marchéig*, az utóbbi esztendőben magyar hetek keretében ismerkedett exporttermékeinkkel a nagyközönség. A sikerre jellemző, hogy *a bécsi Gerngross például állandó magyar osztályt nyitott.* Hosszan sorolhatnánk *aranyérmeinket*, *díszokleveleinket*, *kitüntetéseinket*, amelyeket *a brüsszeli világkiállításon*, *a lipcsei*, *a brnói és más nemzetközi vásárokon és kiállításokon*, *a frankfurti szakácsversenyen* szereztünk.

Nem vagyunk még eléggé erősek propagandánkban. *Roger Ward*, egy nagy angol acél- és gépvállalat képviselője, akivel nemrégiben beszélgettem, elmondotta például, hogy állandó és igen jó üzleti kapcsolatban van 5—6 magyar külkereskedelmi vállalattal —, de csak üzletbarátai révén tudta meg, hogy létezik már a *Sirály* nevű szárnyas hajónk, amellyel legutóbb Pestre akart jönni: bécsi idegenforgalmi szerveinknél úgyszólván jegyet is alig tudott szerezni rá, nemhogy részletes információt, prospektust a hajó működéséről. *„Nyolcszor jártam már Magyarországon. Gyönyörű ez az ország, teli lehetőségekkel, amelyeket azonban érzésem szerint önök még nem használnak ki eléggé"* — mondotta *Mr. Ward*. Azt hiszem, igaza volt.

Barabás Tamás

ESTI HÍRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

A természetet hozzák be a városba

Élet a kőrengetegbe
Budapest zsúfoltsága, a társadalmi bírálat

A Hazafias Népfront és a főváros vezetőinek tanácskozása

A városi ember családja öt nemzedék alatt kihal — állapította meg több neves tudós. A megdöbbentő tapasztalat legfőbb oka az, hogy szervezetünk nem tudja elviselni súlyosabb következmény nélkül a város zaját, az állandó tülekedést, nyugtalanságot. Mivel általános jelenség, hogy gyorsan növekszik a kőrengetegek lakossága, az egész világon keresik útját-módját, *hogyan szüntethetik meg a városi élet pszichikai-biológiai ártalmait.*

A Fővárosi Tanács és a Hazafias Népfront budapesti vezetőinek tanácskozásán, amelyen részt vett *Sarlós István*, a Fővárosi Tanács vb-elnöke is, ezzel kapcsolatban több érdekes javaslat hangzott el.

Kinőttük a Rómait

Dr. Möcsényi Mihály főiskolai tanár javasolta: miként a Szovjetunióban, Csehszlovákiában és másutt bevezették, kapjon nálunk is — aki igényli —, *100—300 négyzetméternyi kertet a városon kívül.*

Másik fontos törekvés, hogy *a természetet hozzák be a városba.* Óbuda, Ujpest, vagy Ferencváros története mutatja, hogyan szorították ki a tőke érdekei a pestieket a Duna-partról. A város most vissza szeretné foglalni a folyót. Hámán Kató 1919-ben, az 500-as tanácsban sürgette, hogy parkosítsák a IX. kerületi Duna-partot. A régi tervet *most valósítják meg.* A budafokiak, a csepeliek támogatásával *a Hárosszigeten erdőparkot építenek.* Óbuda és Ujpest fiataljai pedig a Hajógyári-sziget északi részét hódítják meg. S a kétmilliós város *kinőtte már a Római-partot is.* Terjeszkedni kíván, a szemközti parton.

Megfelelő

bontásának határideje eredetileg *május 31.* volt. *S május elsejéig befejezték a munkát.*

A tanács és a minisztérium számít a Hazafias Népfront támogatására az építkezéseken is. A magános építtetők számára meg kell szervezni a rendszeres tanácsadást. Erről beszélt *Perényi Imre*, az építésügyi miniszter helyettese. S a legfőbb: *meg kell szervezni az összefogást, egymás kölcsönös támogatását, hogy mind több lakás készüljön el.*

A háziasszony véleménye

Perényi Imre szólt a nyilvános építési vitákról, a társadalmi bírálat jelentőségéről. A lakosságnak szánt épületek bírálata azért fontos, mert ez kihat a még készülő tervekre is. Meg kell vizsgálni azt is, *hogyan élnek az emberek* az új lakótelepeken, mi vált be és mi nem. Ne a tervező asztalán, hanem *a háziasszony véleménye alapján* döntsék el, milyen konyhát építsenek.

A tanácskozáson — a közlekedéstől a közösségi tulajdon védelméig — fővárosunk életének sok más időszerű kérdését is érintették. De az egész vitát átfogta három gondolat. Az első: *a minőség és a gazdaságosság mindenütt alapvető követelmény.* Ebből következik a második: a sok nagy látványos kezdeményezés helyett a társadalmi erőket inkább *kevesebb és kisebb, de a lakosságot közvetlenül érdeklő munkára fogják össze.* És végül: szívesen foglalkozunk [illegible]

A TÉREN ÉS A TÉR ALATT...

A hár

Az első

A színhá

Hozd át

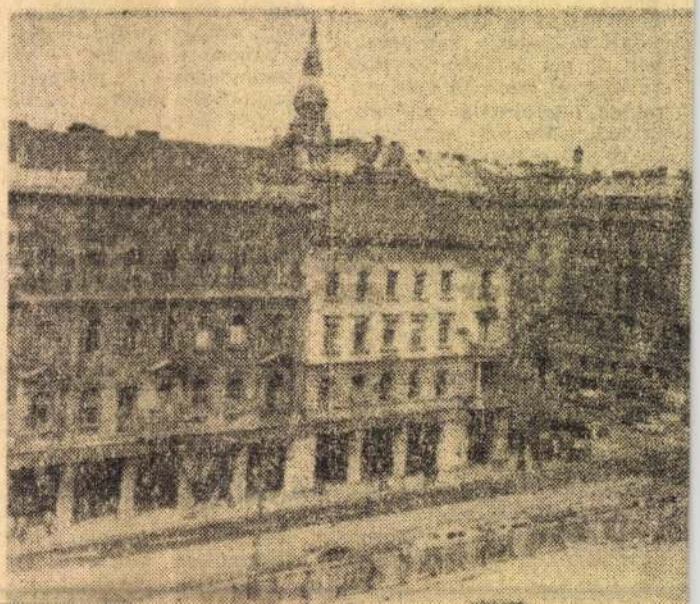

1960 JUL 24.
117 Gorka Géza

1960. július 24, vasárnap

Látogatás Gorka Géza keramikusnál

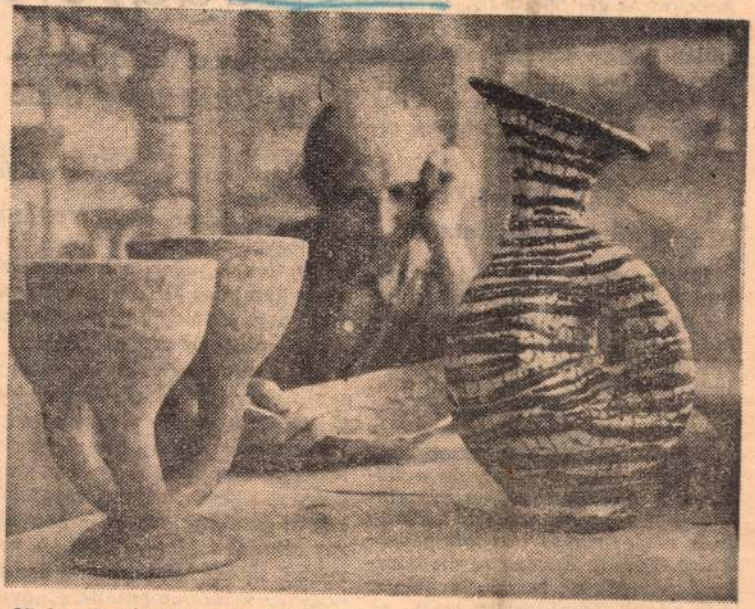

35 éve él nógrádverőcei otthonában Gorka Géza keramikus. Gazdag életművét sok siker és elismerés koronázza. Az 1958-as brüsszeli világkiállításon nagydíjat nyert. A közelmúltban tüntették ki az érdemes művész címmel. Képünkön: A művész kedvenc művei között.

(Fényes Tamás felvétele; MTI foto.)

NÉPSZABADSÁG
Magyar Hírlapterjesztő Részvénytársaság
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Megy, ors

Újjáépítik a Várbazárt — a Várkertet — Sikló

A háború utolsó hónapjaiban súlyosan megrongálódott a várpalota. Az embereket és mindenekelőtt az építőművészeket hosszú évek óta foglalkoztatja e páratlan értékű műemlékeknek, a várkomplexumnak a helyreállítása, és a sajtó hasábjai is nem egy alkalommal voltak fórumai az erre vonatkozó vitáknak.

A középkori és újkori várpalota

Most, amikor fokozódó tempóban folyik a volt királyi vár újjáépítése, felkerestük az *Országos Műemléki Felügyelőséget*, hogy tájékoztatást kérjünk a várpalota helyreállításáról és jövőbeni rendeltetéséről. *Kollár Gyula* főmérnök mindenekelőtt a Vár múltjáról beszél. IV. Béla építtetett ezen a helyen először várat, de *a középkori budavári palota megalapítója Zsigmond magyar király és a német-római birodalom császára.* Sokáig Európa egyik büszkesége volt a budai várpalota, míg végül is áldozatul esett az 1686. évi visszafoglaló ostromnak. 1715-ben, III. Károly uralkodása alatt, hozzákezdtek a déli részen egy kisméretű palota építéséhez. A palota sok-sok viszontagság után éppen hogy tető alá

csillagvizsgáló tornyot, a közép szárnyon pedig harmadik emele tet építettek.

A múlt század végén *Ybl Mik lós* tervei szerint jelentősen k bővítették a palotát: hozzáépítet ték a hatalmas Krisztina-szárnyat, majd a századfordulón *Hauszmann Alajos* műegyetemi professzor a dunai fronton növelte két szárnynyal a palotát. A Mária Terézia idejében épült palota északi szárnya Hauszmann Alajos tervei szerint középpontba került és az ettő délre eső két szárnynak megfelelő két új északi szárnnyal a homlokzat szimmetriáját alkotta. A terv vekből látszik, Hauszmann érezte hogy ez a monumentálisra növel épület nyomasztóan hatna a vi szonylag kis Várhegyen, ezér nagy művészi érzékkel, oszlopos kolonádokkal, mély árnyékhatásokkal, a tetők nagy tömegének megosztásával és a középpontra

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

NŐK LAPJA

▲ A kerámia mestere, Gorka Géza, pihenni jött az alkotóházba

K"

ább
eg-

SEMMIT AZ
yedül vagyok,
ni a testvéreim-
:f tizenhét éves
agyar követség
előtt

AZ ITTENI
nem bírom a
nondja Raffael

Gorka Géza

Magyar táj

MAGYAR ECSETTEL

Méltóságteljesen áll az ezeréves tölgy magában. Minden új generáció felejthetetlen játéka: bebújni az oduba, amelyben 45 gyermek fér el

Olyan a vidék egy-egy zuga, mint valami németalföldi tájkép. Lágy zöldek, szürkék, közepébe nyurga, fehérderekú nyírfák illegnek. A sima rétet pipitér és gyermekláncfű festi fehérre, meg sárgára. Lomha magyar-tarka csordák ballagdálnak jámboran a fűzfaszegélyes legelők közepén. A kis patakon túl ezeréves tölgyfa áll, mint egy elhízott, jóságos öregasszony, aki nem tud lemondani a fiatalságról. Nem fogott rajta az idő: zöld ágaival elbujtatja elszáradt fekete karjait.

Itt kanyarog a Rába. Egyik helyen sekély a vize, átsétálhat rajta egy felnőtt is, de amott már mély, örvényes, erőszakosan hordja a partot. A sűrű fűzfaszegélytől olyan, mint egy borzashajú lány. Szól a kakuk. A gyerekek számolják: hány évet élnek még. Nyúl szalad a vetésben, zajong a fácánkakas a kiserdőben, a méhesekből kirajzanak a méhek, rá a barkára, az almafára, a sárga rétre.

Zsennye. Így hívják ezt a kis Vas megyei falut, amelynek ötvenhárom családja, egy kastélya és jó, a Görgeyektől jusolt földje, festő ecsetjére illő határa van.

Valamikor a Pannon-világban hadiút vonult erre. Már egy méter magas termőföld takarja, de a kis Sorok patak, amelyik itt ömlik a Rábába, éppen úgy sodort medret magának, hogy látni a lesüllyedt utat.

A kastély, amelyet kő- és sövénykerítés fon körül, furcsa alkotmány. Évszázadok stílusa rakódott rá. Belseje és alapja még őrzi építői, a XIII. századbeli templomos szerzetesrendiek románós ízlését. Külsején és toldalékain már gót és barokk, sőt egészen meghatározhatatlan stílusok is keverednek — de így ahogy van, kedves, hangulatos építmény.

Itt van a Képzőművészeti Alap VI. számú művésztelepe.

Nagyon régen a Sennyey bárók lakták (innét a kis falu neve: Zsennye), azután a Bezerédyekhez került — a csámpás terrasz-oszlopok alatt ma is ott az ősi Bezerédy-címer —, azután Békássy uradalom lett, legutóbb pedig a Görgey-családé.

— Most végre jó kezekbe került — mondja Szilvágyi bácsi, a parkőr. — Mert csak ötvenháromtól vannak itt művészek. Pár évig istállónak használták a földszintet, az emeletet meg baromfiólnak ...

Most kevés még a lakója. A tizenhat műterem-szobából csak négyben dolgoznak. Rossz az időjárás, gyakran esik, Gorka Géza és Livia lánya, akik tegnap jöttek, azon tűnődnek, nem lenne-e jobb hazamenni. Kazinczy mester azonban, az őslakó, januárban jött és júniusig marad, ha esik, ha süt. Még akkor is megéri, ha egy héten kétszer süt ki a nap. Elkezdte már festeni a rózsaszín és fehér magnóliafás tájat, félig készen vár a befejezésre vagy tíz más tájkép, csendélet, portré.

Olyan nagy itt a nyugalom, mintha kívül rekedt volna a világ. Alkotni és pihenni egyaránt alkalmas. Évről évre több művész kedveli meg és vallja: különb, mint Sárospatak, Szolnok, vagy Miskolc.

Ballagunk a faluba. Sok errefelé a májusfa.

— Kinek állították? — kérdezzük az egyik ház gazdáját.

— A lányomnak, meg a gyerekeknek — feleli.

— Hol az a lány, hadd lássuk.

Előhívja. Kis feketeszemű, huncut, sokat mondok, ha van tízéves.

— De hiszen ez kislány még! — mondjuk.

— Majd megnő! — így az apja.

Kiderül, hogy itt nemcsak a nagylányoknak, hanem a gyerekeknek is állítanak májusfát.

— Szeretnéd, ha lefestenének? — kérdezik a művészek a kislányt.

— Nagyon — feleli félénken, reménykedve. — A Gyűrűs Zsuzsikát már lefestették. Még pénzt is kapott érte ...

Festették és rajzolták itt már a fél falut. Szívesen jönnek. A művészek »jó népek« — mondják.

A zsennyeiek pedig kedves emberek — vélekednek a művészek.

És a táj gyönyörű! **sz. p.**

megint ez a Kelly

házasságkötésük, nászutuk, s gyermekük születésének aprólékos részleteitől, a világ úgyszólván alig tud róluk valamit — megérkezett. Az egyházfő bizonyára nem kérdezte meg a díszruhás férfitől és nejétől, az apácakköntöshöz hasonló toalettet viselő hűvös szőke szépségtől, hogy ugyan hol jártak ilyen sokáig, a pápa megvárakoztatása azonban kétségtelenül jelentékeny helyet tölt majd be III. Rainier monacói herceg és neje, Grace Kelly rekordlistáján.

A hercegi pár a maga hagyományos szerénységével pedig igazán mindent elkövetett, hogy kerülje a feltűnést. Egy héttel érkezésük előtt csak a lakájokat küldték előre a római Grand Hotelbe, hogy vegyék jól szemügyre a hercegi lakosztályt, s amikor megérkeztek a magas vendégek, mindössze két motoros rendőr robogott a hatalmas fehér luxusautó előtt. Grace is csak negyven tavaszi ruhaköltemény hozott magával — meg egy feketét. Azt a bizonyos apácakosztümöt. Még azt is megtették, a feltűnés elkerülése okából, hogy nem a Via Flamínián át érkeztek az olasz fővárosba, hanem a Via Trionfalén. Hogy történt mégis, hogy filmfelvevőgépek ütegei, fényképészek falkája, rendőrök tucatja és bámészok ezrei vették körül őket, teljességgel érthetetlen. Teljességgel.

Az áj tatoscélú látogatásra a hercegi pár szigorú elvonultságban készült fel. Grace még a Grand Hotel balkonjára sem ment ki, hiába zajongtak Róma kevésbé áj tatos mozirajongói. Be kellett érniük azzal a hatalmas plakáttal, mely a szálló melletti ház falán mutatta a művésznőt, óriási méretekben. „Grace az »Előkelő társaság« (ez Molnár Ferenc Hatytyúja) című vígjátékban búcsúzik a filmtől." S mit szólt a római előkelő társaság? A hercegi pár kinézett a lovasversenyre és itt történt, hogy a felső tízezer legelőkelőbb tagja, Torlonia herceg, véleményét nyilvánította. Ekként: *már megint ez a Kelly...*

Lehangoló. Tetejében pedig itt van ez a bonyolult (de áj tatos) látogatás az egyházfejedelemnél, akitől olyan sok függ. Mert hát miért is öltött a hercegné fekete köntöst és Rainier díszruhát? A hercegi pár a pápa jóváhagyását óhajtotta elérni egy bizonyos ügyben. Monte Carlo ugyanis anyagi nehézségekkel küzd, a játékkaszinó és az idegenforgalom már korántsem jövedelmez úgy, mint rég és így ki kellett valamit eszelni. Ki is eszelték: játékbarlang helyett legyen Monte Carlo zarándokhely, a katolikus vallási élet egyik központja. A gondolat vitathatatlanul frappáns. Az első lépések ez ügyben már korábban megtörténtek, mert Grace Kelly a kereszténi erkölcs nevében azt kérte házassági ajándékul, hogy szüntessék meg a Monte Carlo-i galamblövő versenyeket. Megszánta az ártatlan madarakat. Sajnálatos módon ezt nem sikerült elérnie, mert közbelépett egy másik erkölcsös ember, Onassis, a görög milliárdos hajógyáros — aki az elmúlt években megszerezte a játékkaszinó részvénytöbbségét és részesedik a galamblövészet jövedelméből is — és azt mondta: ezen az alapon be kellene tiltani a játékkaszinót is, mert az sem valami erkölcsös.

EGY SZÍNÉSZNŐ SZÍNVÁLTOZÁSAI

Grace Kelly, a filmsztár 1955-ben, amikor megkapta az amerikai filmművészeti nagydíjat

...és Grace Kelly, a monacói hercegné 1957-ben — kihallgatáson a pápánál (negyedórás késéssel)

Ebben csakugyan van valami. Így továbbra is hullanak a galambok és pereg a rulett-kerék, de az eszek sem pihennek. A Vatikán jóváhagyását kell kérni, hogy nyilvánítsák zarándok hellyé Monte Carlót és a dolog megoldódik, így gondolták el a monacoi egyházi és világi kitűnőségek. Igaz, hogy Monte Carlónak nincs olyan csodás erejű vize, mint például a francia búcsújáró helynek, Lourdesnak, viszont a hercegi család történetében már akadt néhány kisebb szent és bizonyára van még több is, csak utána kell nézni. Most utánanéznek. Ám, minthogy a pápai udvar joggal firtatja a játékkaszinó nem eléggé valláserkölcsi jellegét, addig is megszületik egy díszes emlékirat, melyben III. Rainier kifejti, hogy ő alkotmányosan uralkodó katolikus szuverén, akinek nem áll módjában, hogy alattvalói gazdasági tevékenységére befolyást gyakoroljon...

Onassisra pedig különösen nincs befolyása. Viszont Onassisnak is van egy kitűnő ötlete. A Vatikán néhány évvel ezelőtt hozott egy határozatot, amely lehetségesnek tartja egy vatikáni flotta létrehozását. Onassis azt javasolta, hogy akár be is záratja a játékkaszinót, ha megengedik, hogy hajói pápai zászló alatt vitorlázhassanak. Más szavakkal: a görög hajóvállalkozó ki akarja bérelni a vatikáni felségjelvényt. A terv fölöttébb jövedelmezőnek ígérkezik és érdekes perspektívát mutat. Szuper-tankhajók a sárga-fehér lobogóval és a galambos, olajágas szent Péter kulcsaival díszített címerrel! (Igazság szerint egy ily módon felszerelt hajónak nem is a vizen kell járnia, hanem *fölötte*, ami a technika mai állását figyelembe véve, rövidesen lehetségessé is válhat.)

Döntés még nincsen. A hollywoodi sztárból hercegnévé előlépett Grace Kelly (már megint ez a Kelly), aki most valláserkölcsi alapokon nyugvó kegyhelytulajdonossá óhajt válni, addig is visszatért otthonába, ahol egyelőre még kártyázni egy kicsit

Tarján Imre

Vannak az életben furcsa dolgok

Moszkvában is akadnak. A történet úgy szól, hogy az egyik nagy üzem főmérnökének elromlottak a fogai. Felesége unszolta: csináltasd meg, virágom, én tudok egy nagyon tehetséges orvosnőt, igaz, hogy még fiatal... S mi lett a vége? Válás. A tehetséges fiatal orvosnő lett az új feleség. Ilyen csodát is láttunk már. A fogorvosnő azonban otthagyta foglalkozását és a férje kocsiján gépkocsivezetői mesterséget folytat... Ebből aztán olyan érdekességek adódnak, hogy az új asszony a főmérnök polgártársat mindenfelé elviszi, mindenhol megvárja, felveszi a fizetését, szóval tökéletesebb ellenőrzést el se lehet képzelni. Tanult az első feleség kárán...

„Úgy csináltam, ahogy az orvos mondta"

Itthon már hosszú évek óta nagy vita folyik a „fájdalommentes" — valójában félelem nélküli — szülés megvalósításáról. Idegenkednek is tőle, meg nincs is elég „szakkáder", meg istentudja miféle akadályok vannak még. Egy azonban biztos: minden asszony szívesen szülne így. Meglátogattunk Leningrádban egy szülészeti klinikát, ahol ezt a módszert alkalmazzák. (Egyébként a Szovjetunióban ma már minden klinikán kötelező eljárás.) Épp akkor toppantunk be egy szobába, amikor a leendő mamákat egy orvos felvilágosította arról, hogy a szülési folyamat milyen hatást gyakorol a női szervezetre. — Ha ismeri az ember azokat a próbákat, amelyeken keresztül kell mennie, s tudja, hogy a különböző helyzetekben hogyan kell viselkednie, kevésbé fél tőlük — magyarázta vezetőnk. — Természetesen ez nem mindig sikerül, mert sok függ a szülő nő akaraterejétől. Ezek után nagyon kíváncsiak voltunk, milyen eredményekkel jár ez a módszer. Bementünk egy kórterembe, ahol egy fiatal parasztasszony feküdt. Előtte öt perccel hozott világra egy négykilós fiút. Igaz, nem valami tapintatosan jártunk el, de mégis megkérdeztük: hogy érzi magát? „Mindent úgy csináltam, ahogy az orvos mondta, nem nagyon fájt..." — válaszolta. Elhisszük neki, hisz a szülés után néhány perccel mondta.

Egy kis lecke — udvariasságból

Több ezer főnyi közönség gyűlt össze a leningrádi Szakszervezetek Palotájában, hogy megnézze a diósgyőri kórus és táncegyüttes műsorát. Mi kicsit szorongtunk, mert ismerjük a szovjet emberek eléggé kényes zenei ízlését. Mint kiderült, aggodalmunk nem volt indokolatlan, mert a kórus- és táncszámok elfogadhatók voltak ugyan, de amikor a magánéneksz ámok következtek, többek között az „Egy a szívem, egy a párom" — félve néztünk körül. Ugyanis az énekesek hangja enyhén szólva, nem volt elég az óriási teremhez. És mégis, az arcokon nem láttam fitymálást, lenézést, csak végtelen jóindulatot — és tapsoltak... Szünetben a körülöttünk ülők — látva, hogy elégedetlenek vagyunk — igyekeztek meggyőzni bennünket, hogy ezek nem hivatásos művészek, hanem egyszerű munkások... A szovjet közönség leckét adott: a jólneveltség nem ott kezdődik, hogy valaki megfogja-e kézzel a csirkecombot, hanem ott, hogy nem sértik meg mások önérzetét...

Németi Irén

Gorka Géza
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 DEC 18
KISALFÖLD

Modern iparművészeti kiállítás a győri műcsarnokban

A modern vonalú dísztárgyak egyre jobban tért hódítanak lakáskultúránkban. A korszerű iparművészeti munkák iránti érdeklődés azonban — bár már növekvő — még nem általános. A győri műcsarnokban vasárnap délelőtt megnyílt kiállítás azért érdemel említést, mert megismerteti a látogatókat a modern iparművészet keresztmetszetével.

A bemutatott művek közül elsőnek *Kovács Margit* Kossuth-díjas művészünk meseszerűen megkomponált „*Kenyérszelő*" és „*Esőleső*" figuráit említjük, melyekben az epikus készség kiváló szobrászi tehetséggel párosul.

Rendkívül megkapóak *Gorka Géza* és *Gorka Lívia* alkotásai. Gorka Lívia egészen újszerű, a Duna-kavicsok formájára emlékeztető vázái technikailag is újat jelentenek, mert a korongolás helyett a rakott feldolgozást választotta. *Gádor István* kerámia figurái a könnyedség megtestesítői. *Kiss Rózsa Ilona* állatfigurás tálkái a formán kívül színhatásukkal is feltűnnek.

Érdekességei a kiállításnak *Barta Éva* kerámia ékszerei, az aprólékosan megmunkált kis figurák. *Szabó Erzsébet* üvegfeldolgozásai közül a kancsók és tálkái a jelentősebbek. Az izzó üvegmasszába csepegtetett festékanyaggal érdekes hatásokat ért el. Kompozícióban ugyanakkor a legmodernebb formákat alkotta.

Engelsz József ötvösművészt már ismerjük tavalyi kiállításáról. Most néhány újabb, igen szép rekeszzománcos dobozt láthatunk tőle. *Teván Margit* kelyhe és dobozai az anyagában való megmunkálás elmélyült művészetéről tanúskodnak. Nagyon érdekes még az Ötvösstúdió íróasztalkészlete is.

A gobelinok közül *Prepelicza Katalin* művén a mesternek, *Ferenczy Noémi*nek hatását érezni, de a kompozíció egyéniségére is utal. *Juris Ibolya* „*Párisi farsang*" falkárpitja a kiállítóterem egyik impozáns darabja. Kiemelkedik textilmunkáival a Győrött már ismert *Szuppán Irén*, valamint *Sédy Mária*, *Kürthy Ödönné*, *Krasznai Mária* és *Barabás Klára*, egyegy festői megoldású anyagával.

Szép és értékes kiállítással búcsúzik az 1962-es évtől a győri műcsarnok. A január 1-ig nyitva tartó kiállítás értékes látnivalókat tartogat az érdeklődők számára.

Borbáth Sándor

javasolhatja a
gatójának az
munkakörbe
az *azonnali h*
tást, egyéb fe
téseket maga

4. becsületsé
zás vagy könn
továbbá kisel
bűnnett vagy
miatt ötszáz
pénzbírságot alkalmazhat.

Ha a vállalat igazgatója a tárgyaláson jelen van, és az alacsonyabb munkakörbe helyezésre vagy az azonnali hatályú elbocsátásra irányuló javaslattal egyetért, ezt a tárgyaláson nyomban közölheti. Ellenkező esetben a dolgozó fegyelmi felelősségre vonásáról az igazgató a javaslattól függetlenül nyolc napon belül határoz. Erről a társadalmi bíróságot értesíti.

Becsületsértés, rágalmazás és könnyű testi sértés esetében a tárgyalás elején előbb meg kell kísérelni *a felek kibékítését*, ennek során fel kell szólítani a felelősségre vont dolgozót, hogy a sértettől kérjen bocsánatot, az okozott kárt pedig térítse meg. Ha a békéltetés nem vezetett eredményre, akkor kerül sor az előbb felsorolt intézkedések valamelyikére.

Az eddig említett intézkedések *mellett* a társadalmi bíróság *egyuttal* a *következő intézkedéseket is* megteheti

a) ha *ezer forintot nem halad meg* az összeg, kimondhatja a *kártérítést* (ennek keretében — ha célszerűnek mutatkozik — elrendelheti, hogy a *megrongált dolgot* bármilyen hátrányos intézkedést hozna.

Ha az eljárás alapjául szolgáló cselekmény *nem róható* a felelősségre vont dolgozó terhére, az *eljárást meg kell szüntetni.*

Az *ügyészhez való áttételnek* van helye, ha a társadalmi bíróság elé a szakszervezeti bizottság által terjesztett cselekmény büntett, vagy ha a tárgyalás során olyan körülmények merültek fel, amelyek alapján az ügyész vagy a bíróság által elbírálásra áttett büntett miatt a büntető eljárás lefolytatása látszik indokoltnak.

*

Az ismertetések elején utaltunk arra, hogy a társadalmi biráskodás akkor lesz a szocialista fejlődés igazi eszközévé, ha a dolgozók maguk töltik meg azt éltető erővel. Az érdemi döntések nevelő hatását biztosítani hivatott és az eljárási szabályok ismeretében most már világos, hogy a társadalmi biráskodásban is a dolgozók közössége véleményének lesz kiemelkedő jelentősége. A tárgyalásokon a kollektíva tagjainak vélemény nyilvánításaiban kell majd tükrö-

Vásároljon Ft-tól

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUN 2

ESTI HIRLAP

Grantner Jenő

1021

STRÓBL ALAJOS híres Mátyás-kútját, amely valaha a budai Várpalota udvarán állt, felújítják. A sok alakos bronzszobor-csoportozatot Grantner Jenő restaurálja.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

PESTMEGYEI HIRLAP

1964 MÁJ 14.

1021

— **Gorka-kiállítás a Paló́c Múzeumban.** A balassagyarmati Paló́c Múzeumban vasárnap nyílik meg Gorka Géza Kossuth- és Munkácsy-díjas keramikusművész kiállítása. A kiállítást Schuchmann Zoltán országgyűlési képviselő nyitja meg, bevezetőt dr. D. Fehér Zsuzsa művészettörténész mond.

— **Negyven százalékkal**

tak, a [illegible]
rülése érdekében labdát tartottak,
amelyet csak biztos helyzetben
lőttek el. A sportszerű mérkőzé-
sen Csömör elmaradt az elmúlt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1902 OKT 23
Gorka Géza

ESTI HÍRLAP

1021

Földből és tűzből

van nem tanult meg [illegible] egy [illegible]
vasni. Az iskolába épp csak aki nem érti [illegible]
bekukkanthatott. [illegible]

A kerámiaművészet neves mesterének,
Gorka Gézának alkotásait ismertető színes magyar rövidfilm.
Irta és rendezte: Kollányi Ágoston.
Fényképezte: Vancsa Lajos.
Bemutató: október 25.

Női gumitalpú cipo
75.—tól 180.— Ft-ig
Gyermek száras cipő gumitalppal
95.—tól 167.— Ft-ig
Ágyneművásznak
22.30-tól 37.— Ft-ig
Lepedővásznak
43.30-tól 50.90 Ft-ig

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD 6

Porcelán- és kerámiakiállítás Győrött

Az Iparművészeti Tanács és az Észak-dunántúli Üveg- és Porcelánértékesítő Vállalat árubemutatóval egybekötött porcelán- és kerámiakiállítást rendez Győrött, a városi tanácsház nagytermében. Az október 25. és 26-án sorrakerülő kiállításon művészeti, ipari és kereskedelmi tanácskozásra is sor kerül. Vitaindító előadást Juhász László, az Iparművészeti Tanács titkára tart, majd — ugyancsak az első napi műsorban — Pogány Frigyes építőművész, egyetemi tanár vetítettképes előadására kerül sor a Jókai Mór Művelődési Házban „Az ember és a környezet" címmel.

Érdekesnek igérkezik a Győr-Sopron, Veszprém, Vas és Komárom megyék tanácsi kereskedelmi osztályainak, valamint az állami és szövetkezeti kiskereskedelem szakembereinek részvételével sorra kerülő vevőankét is, amelyet árubemutatóval kapcsolnak egybe. Eljönnek Győrbe a herendi, pécsi, kőbányai, hollóházi, budapesti és aquincumi porcelángyárak vezetői és tervezőművészei, a Hódmezővásárhelyi Majolikagyár, a Magyarszombatfai Kerámiagyár és az Iparművészeti Vállalat szakemberei.

Az ÉM finomkerámiaipari igazgatósága és a kultúrcikkfőigazgatósága is képviseleti magát a tanácskozáson, és hallani fogjuk több ismert, országos nevű művészünk hozzászólását is. Többek között Domanovszky György kandidátus, a Képzőművészeti Alap iparművészeti szaklektora, Gorka Géza Munkácsy-díjas kerámikus művész, Huszár Imre szobrászművész, Mikus Sándor Kossuth-díjas szobrászművész, főiskolai tanár és Somogyi József Kossuth-díjas szobrászművész mondanak véleményt porcelán- és kerámiaművészetünk fejlődéséről.

akarmány
a növekedé
nelőszövetk

E S E

k. Hu-
fi tér

0 kilo-
fagyar-
3. Ha-

s, igé-
Győr,
8., II.

200-as
Győr,
3.

Hálószobabútor, rekamié, fotelok, székek, asztalok, ágyak, olcsó szekrények, sodrony eladó. Győr, Kisfaludy u. 13

Mozaiklap, különleges mintákban, szép színekben raktárról is kapható. Ács, Polvár kőfaragó.

Sezlonok, ágybetétek olcsó áron állandóan raktáron kaphatók

rélném kisebbre. Lehet szeparált társbérlet is. Győr, Dózsa rakpart 131. Délután 4 után.

rizeb
szerin
zés G
Zsilin

Győri Pamutszövő
felvételre keres
GYAKORLATTAL RENDE

gépészmér
VEZETŐ MUNKAKÖRBE
Jelentkezés a vállalat szem
Fehérvári út 16.

GYŐRI INGATLANKEZELŐ
felvételre keres
GYAKORLATTAL RENDE
ÉPÍTÉSZTECHN
építőipari anyagismerettel
RAKTÁROST
(vaskereskedői képesítéssel
valamint
SEGÉDMUNKÁ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 AUG 23.

Gyorsa Géza
102.

Kerámiakiállítás

DEBRECENBEN

Ma, augusztus 23-án 9 órakor nyílik Debrecenben az MTESZ egyik helyiségében az Iparművészeti Vállalat kerámiakiállítása, amely két napig — ma és holnap — tekinthető meg. A kiállítás árubemutató céllal kerül megrendezésre, a körzet kiskereskedelmi vállalatai a kiállított kerámia-áruféleségekből rendelhetik meg a következő negyedév árukészletét.

Az anyag két részre osztható. Bemutatásra kerülnek a vállalat kerámiaüzemének készítményei, melyeknek prototípusát kerámiaművészek tervezték, többek között Gorka Géza, Garányi József, Kiss Roós Ilona stb. A termékek között elsősorban készletek — reggeliző, süteményes, kompótos, gyümölcsös stb. — szerepelnek. Megtekinthetők természetesen a hagyományos kerámiai dísztárgyak: vázák, hamuzók, dísztálak, gyertyatartók is. A kiállított anyag másik része keramikusok műtermében készült, többek között Bán Károly, Erőss Márta, Patai Mária mutatja be legújabb alkotásait. A kiállításon körülbelül ötszáz kerámia tárgy tekinthető meg.

A képeken a kiállítás néhány darabja látható

KÉZILABDA

Győzött az MGM és

Az elmúlt heti fordulóban a debreceni NB II-es kézilabdacsapatok több-kevesebb sikerrel szerepeltek. Az MGM Vasas férfi és a D. Dózsa női csapata győzött, viszont a D. Építők és a DASE férfi, valamint a DVSC női együttese vereséget szenvedett. A DASE Sajószentpéteren kapott ki súlyosan, s az agrártudományiak már aligha kerülik el a kiesést.

Az NB II. eredményei.

FÉRFIAK

MGM Vasas—Bp. Telefongyár 27:9 (14:4). A debreceni csapat feljavult, gyors indításokkal érte el góljait, és súlyos vereséget mért ellenfelére. A Telefongyár próbálkozásait Bányai, az MGM kapusa sokszor bravúrral hárította. Góldobók: Lukács 10, Nádasdi, Sztányi 5—5, Szécsi 3, Csomós 2, Joó és Molnár. Kitűntek: Bányai (a mezőny legjobbja), Lukács és Sztányi.

Vasas—D. Építők 19:16 (7:6). A fővárosban — meglepetésre — igen jól tartotta magát az Építők a bajnokságra törő Vasassal szemben. Majdnem meglepetés született. Gólszerzők: Nagy 6, Ferencz, Molnár 3—3, Kolozsvári 2, Halász és Tajta. Jók: Nagy, Pócsi, Ferencz és Kolozsvári.

NŐK

D. Dózsa—VM Közért 10:4 (6:1). A belügyiek már az első félidőben biztosították győzelmüket, akkor voltak jobbak. A Közért szünet után feljavult, de csak szépíteni tudott. Góldobók: Sterbinszky II. 3, Soltész, Sterbinszky I., Gombos 2—2 és Ráczné, Kitűntek: Sterbinszky II., Ráczné, Kiss E. és Soltész.

Magyar autómodellezők sikere

Poznanban rendezték meg a lengyel autómodellező bajnokságot, amelyet nemzetközivé avatott magyar, szovjet és csehszlovák sportolók szereplése. A magyarok — az MHS legjobbjai — mind a négy kategóriában megszerezték az első helyet.

Eredményeik:

1,5 kcm: Hadnagy 168,224 km/ó., 2,5 kcm: Iharos 191,5 km/ó., 5 kcm: Koltai 204,5 km/ó., 10 kcm: Gutschon 216.7 km/ó.

Hadnagy eredménye jobb a fennálló világrekordnál is. (MTI)

ATLÉTIKA

Két új megyei csúcs

A megyék közti Béke Kupa atlétikai viadal második fordulóját Diósgyőrben bonyolították le, ahol Hajdú-Bihar válogatottja Borsod és Szabolcs-Szatmár válogatottjával vetélkedett. A hajdú-bihariak ismét tartalékosan álltak ki, s a pontversenyben újból a második helyen végeztek.

Örvendetes, hogy két új megyei csúcsot értek el a hajdú-bihari fel-

SA

Nagy sürgés-forgás non. A nemzetközi verseny 64 táblán játszott. Az érd makat. És mind a meste hanyozhattak

Ma - M

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gorka Géza

ORSZÁG VILÁG

1964 DEC. 9.

1021

Gorka-kiállítás

A Csók István-galériában megnyílt Gorka Géza Kossuth-díjas kerámikusművész kiállítása. A művész több mint száz új munkáját mutatja be a látogatóknak

(Bojár Sándor felvétele)

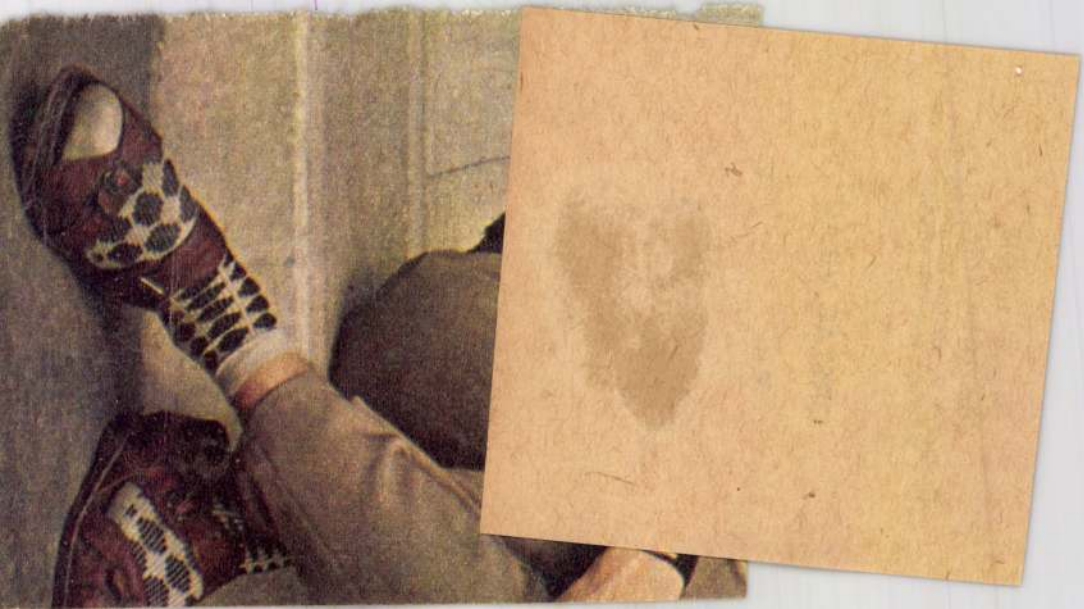

Kerámia a toronyban

— Egy gyűjteményes kiállítás mindig olyan, mint egy pihenő a meredek úton. Ilyenkor a közönség is, a művész is lemérheti az eddig megtett utat.

— Azt akarja tehát kérdezni, ha újra kezdeném, így csinálnám-e? — fogalmazza meg egyértelműbben a kérdést Gorka Géza Kossuth-díjas kerámikus. — Nem tudom. Sokféle út között választhat, aki elindul. Egy időben azt hittem, festő leszek.

— A kerámikusnak rajzolni, festeni egyaránt tudnia kell. Bizonyára nem bánja, hogy az ecsethez is hozzányúlt valamikor?

— Nem tudok festeni és rajzolni sem tudok. Kerámiát tudok csinálni. A kerámia más kategória.

— A kerámia még mindig egy kicsit meghatározatlan műfaj...

— Régóta az. Már túl voltam az első kiállításomon, mikor be kellett vinnem a munkáim közül néhányat az akkori Iparművészeti Főiskolára, ahol egy szakoktatóval nézették meg. Az illető nézte, nézte a dolgaimat, aztán megkérdezte: Mondja, el tudja maga adni ezeket? Mondtam, hogy igen. Erre ő rábólintott: akkor jók. Azóta se változott sokat a helyzet.

— Itt a visegrádi Salamon-toronyban még a kritikusok és más szakértők sem igazodnak el pontosan, melyik kerámia mikor készült.

— Szeretek kísérletezni, de mindig a népművészettől indulok el. Nincsenek élesen elhatárolódó „korszakaim", egyszerűen mondva: igyekszem mindig szebbet, jobbat csinálni.

— Kit tart mesterének?

— Badár Balázs, mezőtúri fazekast. Tőle nemcsak művészi alapállást, de emberi magatartást is tanultam.

— Kerámiáit világszerte ismerik és szeretik, mert magyar. Mi ezekben a tálakban, kancsókban a magyar?

— Nehéz kérdésre ne várjon könnyű választ. Itthon élek, a gondjaim nemcsak saját gondjaim, s a mások öröme az enyém is. Kötődök a körülöttem élő világhoz.

Szántó Gábor

Fotó: Szabóky Zsolt

[illegible], hogy Gálosfáról származtak el szerte Somogyba mind a Siposok.

Egyetlen Sipos él ma Gálosfán, a község legöregebb embere, a nyolcvannégy éves Sipos István. Kinn áll a présház előtt, nézelődik, az év nagy részét itt tölti szemlélődéssel, erejéhez mért munkával. Sűrű lombú gyümölcsfák vannak a présház körül, köztük terebély szelíd-gesztenyefák is, tiszta szőlősorok, zöldség, benn már habzik az idei bor. Őrködni kellene ilyenkor, a szarvasok lejönnek az erdőből és valóban szereti a szőlőt a róka, de még a borz is.

— A török után nem volt itt nép, csak erdő. Elmondta nekem nagyapám, tudós ember volt, nem iskolázott, de művelt ember. Mindent megjegyzett, amit az ő nagyapjától, meg az öregektől hallott. Itt, Gálosfán az első házat a Sipos család építette, nem ott, ahol most van, hanem még a dombon. Aztán jöttek a Giliczék, a Dékányok, a Kissek. Sokáig ebből a négy családból állt a falu. Volt itt föld, kapott belőle mindenki, Lukafán németek voltak, még üveghutát is épitettek, mikor bejöttek a templomba, a papnak is abba kellett hagyni a misét, olyan sarkantyúpengéssel jöttek. Tótvárosban meg szlovákok éltek.

Ezek most már csak pusztanevek, dűlőnevek: Lukafa, Szénégető-domb, Tótváros...

Illyés Gyula példázata jár az eszemben.

[illegible] van szó. Galusfalva — egy 1425-ös oklevélben így szerepel Gálosfa — ugyanilyen kondástelepülés lehetett.

Ma egy ember viseli annak a családnak a nevét, mely a község alapítójának vallja magát. A többiek elszéledtek, lányágon élnek tovább. Él a községben hatszáz lélek, van százharmincnyolc ház, negyven televízió, a munkabíró emberek jó része eljár dolgozni Kaposvárra, máshová, de itt a közelben is épül kötélgyár, fémmű...

— Még az én gyerekkoromban tíz-húsz disznó is volt egy udvarban, most azt mondja az unokavőm, látnám csak, amikor a kaposvári húsüzembe megérkeznek a vagonok csupa egyforma szép hízóval. Változik a világ, fejlődik. Csak meg kell dolgozni érte.

— István bácsi, hogyan tudott ilyen frissnek, majdnem azt mondhatom, fiatalosnak megmaradni nyolcvannégy éves korában?

— Mindig dolgoztam. És én soha életemben haragban nem voltam senkivel. Sose veszekedtem.

A pohárban még habzik az újbor, a gyümölcsfák lombja között áttör a fény, idelátszik a szénégető-domb, lenn a völgyben a kis falu. És törhetem a fejem: egy őstől származunk-e?

Sipos Gyula

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 OKT 3
Képes Újság

„Az első házat a mi csa[illegible]

Akad még a présházakban néhány ilyen pohár, mely az itteni üveghutából került ki

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1966. SZEPTEMBER 10.

Két kiállítás a bányásznapon

1.

Komló, Május 1. Művelődési Ház.

A bányásznapon megnyílott egyik kiállítást az Iparművészeti Vállalat rendezte, elsősorban Juris Ibolya Munkácsy- és SZOT-díjas textiltervező műveiből.

Juris Ibolya 1955-ben Gorka Gézával együtt elsőként kapott Munkácsy-díjat az iparművészek közül. Másodszor ugyanazt a kitüntetést az 1958. évi kiállításának anyagáért kapta, amely főként Kínában tett tanulmányútjának feldolgozott élményeit tartalmazta.

A Komlón bemutatott kézifestésű textiliák leginkább tájak ábrázolására vállalkoztak. Itt is útiélmények vannak az előtérben, láthatók a görögországi út „jegyzetei", a vázlatok, és ezeknek néhány, már textilben megoldott változata. Hatalmas textil örökíti meg a pireusi kikötőt, egy másik három nemesvonalú parasztfejet, a címe: Görög. Szintén pireusi élmény egy érdekes, színgazdag kompozíció, amely nagy színes ernyők alatt hűsölő embereket ábrázol. Juris Ibolya művészetének sajátos „textilszerűsége" ezen a darabon jól megfigyelhető: az ernyők bordázata mintegy önálló életre kelve uralja a képet, bizonyos szögből a figurális elemek elmosódnak és egy szép, finommintájú textilt lát csak a szemlélő. Tájkompozícióinál is hasonló megoldást lehet megfigyelni, a budapesti Erzsébet-híd, vagy az Országház melletti Duna-part képénél. Különös érdekességet ad Juris Ibolya komlói kiállításának az a momentum, hogy szerepel az anyagban egy komlói kép is, a kilencemeletes lakóházak, a hűtőtornyok és az erőmű kéményének látképe. Néhány más komlói vázlat arra enged következtetni, hogy további komlói témájú textilek is készülnek talán.

Az Iparművészeti Vállalat e kiállítás keretében képet kíván adni az iparművészet jelenlegi állásáról is, s az idei termés néhány szép darabját is elhozta Komlóra. A Kossuth-díjas Gorka Géza vázái, Kovács Margit parasztlány-figurái, a Munkácsy-díjas Teván Margit ötvösmunkái szerepelnek többek között a gazdag anyagban. A lakástextil mellett így a kerámia, az üveg és az ötvösmunkák, valamint a bútorok kiegészítették az összképet, és fogalmat adtak a korszerű, művészi lakáskultúra jelenlegi helyzetéről.

A gondosan rendezett kiállítást Komló után máshová is elviszik majd, sőt külföldön is bemutatják ugyanezt az anyagot.

2.

Meszes, Munkásszállás.

Meszesen a munkásszállóban rendezték meg a bányászfestők kiállítását, azokét, akik az Érdy Győző vezette kör tagjai. Természetesen Érdy Győző művei is szerepelnek a kiállításon, néhány bányásztémájú tusrajz, és egy sereg bélyegterv. A kiállításon összesen 25 kép látható, két mellszobor és egy fafaragás.

A kör tagjai közül legtöbb képet Takács Dezső állított ki. Érdekes, szimpatikus vonás a jellemző ezekre a sok esetben valami eredeti látásmódról tanúskodó képekre. Egy-egy primitívebb forma, a maguk romlatlanságában ragyogó, vad színek és valami különös meseszerűség teszik érdekessé Takács Dezső munkáit. A Bányaüzem című képen például a csilléknek mosolygó emberi arca van, és megkapó például a Prágai háztetők című színes krétarajz meseszerű megoldása is. A kiállításon vannak természetesen olyan rajzok, festmények is, amelyek inkább arról tanúskodnak, hogy ezek a bányászfestők egyre elmélyültebb szakmai tudással dolgoznak. Szép, gondos munkáik a bányászok, a bányák sajátos világának értéséről és szeretetéről beszélnek. Említsük meg sorra a neveket: Karádi István, Bakó Mihály, Plesz József, Siklósi László, Gradwohl János, Kratky Éva, Feldwebel Károly és Bachman Zoltán.

A lassan hagyományossá váló bányásznapi képzőművészeti kiállítást továbbra is érdemes megrendezni, nemcsak e festők fejlődésének lemérése, hanem az alkacsak e festők fejlődésének miatt is.

H. E.

ellen mérkőzik a Dózsa

p Budapesten a
a-fehérek a Bp.
ban.

— panaszkodott
– Hernádi, Csu-
sel bajlódik, de
en rendben. Re-
vállalni tudják
z, Tüske és Gór

Dombóváron, bár
m fejtettek ki,
ozgott. A Hon-
vereséget szen-
n viszont még
i csapat. Vajon

megőrzi-e budapesti veretlenségét vasárnap a Honvéd elleni mérkőzésen a pécsi együttes?

— Kétségtelenül a Honvéd az esélyesebb csapat — mondotta Teleki Gyula. — Nem titkoljuk, szeretnénk azonban tisztes eredményt kiharcolni. Ehhez azonban sokkal jobb játékot kell nyújtaniuk a fiúknak, mint a legutóbb a Győri Vasas elleni találkozón.

A Pécsi Dózsa a Honvéddel sok-sok emlékezetes mérkőzést vívott már, Budapesten eddig mindössze egyszer sikerült a lila-fehéreknek nyerniük, kilencszer a Honvéd győzött. Érdekes az a Budapesten lejátszott Honvéd—Dózsa találkozóknak, hogy egyetlen egy alkalommal sem volt döntetlen az eredmény. Talán most, vasárnap? Úgy érezzük a pécsiek a döntetlen eredménnyel nagyon elégedettek lennének.

MAI SPORTMŰSOR

Szigetvári „Zrínyi-napok": Kosárlabda nemzetközi torna, Szigetvári VM, Szekszárd és Novi-Szad női csapatainak részvételével, 10.45 és 16.00.

Labdarúgás: NB III. mérkőzések: P. Helyiipari—Baja, Pécsbányatelep, 16.00; PBTC—Mázaszászvár, BTC-pálya, 15.30.

Tenisz: A PVSK serdülő és ifjúsági versenye PVSK és Postás pályák, 14.00.

Háromtusa: Országos serdülő bajnokság a Pécsi Dózsa versenyzőinek részvételével, Budapest, 15.00.

Kosárlabda: NB II. mérkőzés: Szigetvári VM—Szegedi Postás, nők, Szigetvár, 9.30, Nemzetközi férfi ifjúsági mérkőzés: PVSK—Osijek, PVSK-csarnok, 17.00.

Teke: NB II. mérkőzések: PBTC—P. Szikra, férfiak, BTC-terem, 14.00, Szombathelyi SE—P. Bányász, férfiak, Szombathely 18.00.

Asztalitenisz: NB I. mérkőzés: Bp. Aknamélyítők—Pécsi Érc-bányász, férfiak, Budapest, 18.30, NB II. mérkőzés: PEAC—Dunakeszi, férfiak, Egyetemi csarnok, 18.30.

Szekszárdról indított kerekesek Pécs felé tartanak.

beköltözhető házat. Házszoba hallos, fortos csere- van a bel- n. Telefon: 17 óra után.

s házaspár ott albérleti keres „Fürdő- használattal" Hunyadi úti pe.

tika, fizika, korrepetálást. Főiskolás jel- Jókai úti hir-

zebb nemzetkö- nságok, tulipán nárcisz, gla-

Három szoba összkomfortos családi ház kisebb lakáscserével eladó. Liszt Ferenc u. 12.

Elcserélném újmecsekaljai kettő szoba összkomfortos II. emeleti lakásomat másfél szobás távfűtésesért. I. vagy II. emelet jelígére a Jókai úti hirdetőbe.

BOKORRÓZSA. Tekintse meg virágjában aranyéremmel elismert, modern rózsafajtáimat őszi elójegyzésre. Hentz Kálmán, Tiborc u. 46.

DKV 700 köbcentis üzemképes személygépkocsi 8000 Ft-ért eladó. Megtekinthető csak szombat délután. Cím: Pécs, Szt. Vince u. 68.

Modern garnitúra 6600 Ft. Kétszemélyes rókamié, 2 fotöly, 4 szék, fizetés könnyítéssel. Heverők, szelon 700,— Ft-tól. Zsolnay V. u. 39. kárpitosnál.

Gyárváros, Csaba u. 11. sz. házban egy nagy szoba konyhás házrész 55 000-ért eladó.

Egy női teles kerékpár, egy négyszeles dunna, egy 8—10 éves

Költözködés, bútor, csomagolás és páncélszekrény szakszerű szállítása. Schreer László. Hajnóczi u. 31. Tel.: 60-40. közp. 557 mellék.

Harkányfürdőn kukorica burgonya földnek szőlőnek alkalmas 6 hold föld megosztva is eladó. Érdeklődni Szakál, Ady Endre u. 7.

KÁRPITOZOTT garnitúrát, rekamiét, fotelt, széket, kisipari kivitelben Bárány kárpitostól Pécs, Jókai u. 4. Fotelágy, heverő, ágybetét, szelon kapható.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Gorka Géza
JÖVŐ MÉRNÖKE

1964 DEC 7.

1021

Gorka Géza Kossuth-díjas kerámikusművész kiállítása a Csók-galériában

Az őselemek: anyag és tűz virtuóz ötvözője, népi formakincsből kibontakoztatott sajátosan egyéni stílusjegyű alkotó Gorka Géza kerámikusművész.

Hét esztendő termékeinek javát tette közkinccsé, amikor kiállítását dr. Pogány Frigyes, az Ipari Művészeti Főiskola igazgatója átadta a látogatóknak.

A kiállított használati és dísztárgyak akármelyike ékszere lehetne a modern enteriőrnek. A patinás színek, a felületi megdolgozás, a formai kialakítás ötletessége és mindezek összhangja az alkotások magas szintű művészi értékeinek hordozói. Szinte azt mondhatnánk, hogy ebben az irányban már nincs is további lehetőség. Amit az anyag törvényei, a belső funkció e téren megszabnak és nyújtanak, kihasználva látjuk. De a fejlődés lehetősége más irányban megvan, s ezt Pogány professzor úr világította meg megnyitója befejező részében: szeretnénk nagyobb méretű, épületeken elhelyezhető alkotásokat (társművészeti alkotásokat) is látni a jövőben Gorka Géza kerámikusművésztől.

A kiállítás színvonalas rendezése méltó a bemutatott anyaghoz. A színek összhangja, az elrendezés harmóniája külön esztétikai élmény.

H. K.

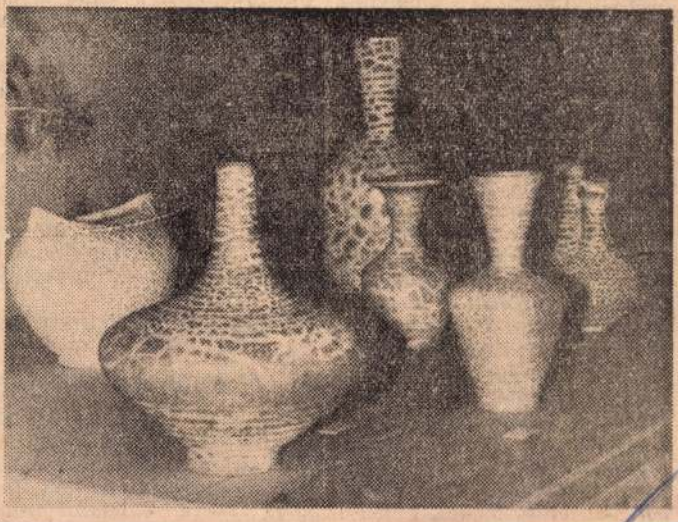

Építészképzés — rajztere

Az építészmérnöki karon hosszú évek óta tarthatatlan, sőt nem riadok vissza a szótól: *tragikus állapotban van az építészképzés. Nincs rajzterem. Az építészhallgatónak*

nincs otthona az egyetemen.

Ez a kérdés jónéhány rektori, egyetemi tanácsülésen, kari, tanszéki megbeszélésen asztalra került — s aztán ott is maradt, a precizen vezetett jegyzőkönyvek betűkazlába bújva. Sokszor hallottam magam is: nincs rajzterem, vagy finomabb fogalmazásban: nincs elegendő rajzterem, de hallottam *a hallgatást* is, a nemtörődömség, a reménytelenség, a majdcsakleszvalahogy hallgatását. Egy legutóbbi tanácskozáson azonban különös élességgel robbant elő a probléma, dr. Reischl Antal professzor őszinte és heves indulatától fűtve.

A letagadhatatlan tény és a professzor indulata kényszerítő hatású volt. El kell végre mondani a nagyobb nyilvánosság előtt is, és főleg a leginkább érintett és érdekelt építészhallgatók előtt, (nem is szólva a Művelődésügyi Minisztériumról, amelynek igen nagy a felelőssége ebben az ügyben!) — hogy ennek a fantasztikus rajzterem-hiánynak miféle kihatásai, várható következményei vannak.

Szerte a világon óriási viták zajlanak az építészképzés jellegéről: elsősorban mérnöki tudást adni esztétikai, művészeti képzéssel kiegészítve, vagy megfordítani a sorrendet. (Az UIA következő évi párizsi kongresszusa is ezt a kérdést tárgyalja majd!) *A mi egyetemünknek sikerült e kétféle elképzelést összeötvöznie, sikerült komplex módon megoldani az építészképzést, a mérnöki, az „ipari" tudást arányosan elegyíteni az esztétikai, művészeti tudásanyaggal.* Az idelátogató, építész-tanulmányozó *köket képezni.* Lehetni lehet, hiszen évről évre kikerülnek végzett hallgatóink az építőiparba, vagy a tervező irodákba. *De lehet-e jó, igazán jó mérnököket?* Ez már sántit. Néhány hallgató kiváló eredményeket produkál végzés után néhány évvel. De mi van a szürke többséggel?

Nem a hallgatók becsapása-e,

ha azt mondják nekik, hogy mérnökök, pláne jó mérnökök lesznek majd? A felsőoktatási reformnak egy sereg igen helyes, szükséges és sok haszonnal kecsegtető elve, elképzelése *egyszerűen belezuhan a rajzterem-hiány kátyújába, s úgy tűnik, hogy ebből a kátyúból nem is tud kikecmeregni.*

Van azután egy másik része is a kérdésnek. *Kialakulhat-e igazán szoros kapcsolat oktató és hallgató, illetve hallgató és hallgató között akkor, ha nincs hol sűrűn összejönni, megbeszélni sok mindent a szakmai problémáktól a magánéletig. A rajzterem otthon lehetne ezekhez.* A rendes óra arra való, hogy az előadó a tantárgy anyagának soronlevő részével megismertesse hallgatóságát, nem pedig arra, hogy egyéb szakmai kérdésekről, vagy a magánéletről essék szó. Nem megoldás az oktatók diákotthonba való időnkénti ellátogatása sem, mert ez igen ritka, és leginkább ünnepi fáklyásmenethez hasonlít, tele feszélyezettséggel. (És különben is ott van még a nem diákotthonosokkal való kapcsolat problémája!)

Csakugyan a rajzterem volna

az egyetlen megoldás

arra, hogy bensőséges szakmai és emberi kollektíva alakulhasson ki. Sok-sok lyukas órát lehetne ott eltölteni. *Előadás után a hallgató leülne saját asztalához dolgozni.*

Gorka Géza

KOSSUTH-DÍJASOK

A kormány a művészet és az irodalom terén kifejtett munkásságáért

a Kossuth-díj **II. fokozatával** tünteti ki

Lengyel József

írót

egész életművéért, különösen az „Igéző" című novelláskötetéért.

Illés Endre

írót

kritikusi, szépíróI és műfordítói tevékenységéért.

Dr. Benedek Marcellt,

az irodalomtudományok doktorát,

az irodalom népszerűsítése érdekében kifejtett sok évtizedes munkásságáért.

Gorka Géza

keramikust, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művészét

több mint négy évtizedes művészi keramikus munkásságáért.

Lukács Margitot,

a Nemzeti Színház tagját,

színészi munkájában elért művészi eredményeiért.

Jámbor Lászlót,

az Operaház magánénekesét,

az opera- és oratóriuméneklésben elért művészi eredményeiért.

Komor Vilmost,

Kovács Dénes

UTH-DÍJASOK

rének alapvető tökéletesítése terén elért eredményeiért

A Kossuth-díj **II. fokozatával** tünteti ki

ey Endrét,
studományok
a Debreceni
ányi Egye-
szségtani In-
emi tanárát,
ügy terén ki-
nkásságáért.

Dr. Balogh Jánost,
a biológiai tudományok doktorát
a talajban élő állati szervezetek kutatásában elért eredményeiért.

Dr. Szendy Károlyt,
a műszaki tudományok doktorát
a villamosenergia-hálózatok nemzetközi kooperációs rendszerének kialakításáért.

A Kossuth-díj **III. fokozatával** tünteti ki

Ákost,
tudomá-
rát, az
észettudo-
nszékveze-
tanárát
ejlődésében
ítszó topo-
yban elért
eiért.

Dr. Radó Sándort,
a földrajzi tudományok doktorát, az Állami Földmérési és Térképészeti Hivatal osztályvezetőjét,
a magyar polgári földrajzi térképészet megszervezésében és tudományos színvonalának emelésében elért eredményeiért.

Dr. Gagyi Pálffy Andrást,
a műszaki tudományok kandidátusát, a NIM érc- és ásványbányászati főosztálya h. vezetőjét
az érc- és ásványelőkészítés műszaki fejlesztéséért, az ólomcinkércek dúsítási eljárásának kidolgozásáért.

oltot,
zikai Ku-
dományos
ettesét
ai mérés-
sében, va-
magfizikai
akításában
ságáért.

Dr. Mika Józsefet,
a kémiai tudományok doktorát, nyugalmazott egyetemi tanárt
a hazai mikroanalitika megteremtésében elért eredményeiért, különös tekintettel „Die Methoden der Mikromassanalyse" című könyvéért.

Kiss Istvánt,
a kémiai tudományok kandidátusát, a Központi Fizikai Kutató Intézet főosztályvezetőjét,
a mesterséges radioaktív izotópok előállítására irányuló kutatásaiért, valamint az izotóp termelésének gyakorlati megvalósításában elért eredményeiért.

MAGYAR TÁVIRATI IRODA
Külföldi Sajtószolgálat Főosztály
FIGYELŐSZOLGÁLAT
Budapest, VI. Dalszínház-u. 1.
Tel.: 227-651 és 227-483.

MAGYAR NEMZET
Gorka Géza
1951 NOV 23.

HATALMAS ÉS GYÖNYÖRŰ FELADATOK KÉPZŐMŰVÉSZEINK SZÁMÁRA

Szobrokkal, domborművekkel, mozaikkal és freskókkal díszítik ötéves tervünk nagyszerű alkotásait

Építészetünk forradalmi átalakulása már megmutatkozik az újabb alkotásokon és még inkább jelentkezik majd a most tervezés alatt álló új építkezések kivitelezésénél. A kivitelezés alatt álló és a közeljövőben megvalósításra váró építkezések a magyar képzőművészet minden ágazatát bőségesen ellátják szép, művészi feladatokkal és a képzőművészek foglalkoztatása a megbizatások által hosszú időre biztosítva van.

Legelső helyen kell említenünk

Sztálinváros

hatalmas arányú építkezéseit, amelyeknél messzemenően érvényesülnek a művészi elemek. A város főterén állítják fel a szocializmus nagyjainak szobrait, legelőször Lenin és Sztálin bronzba öntött szobrai díszítik majd az épülő szocialista város legforgalmasabb útvonalát. A város bejáratánál monumentális szoborcsoportozat kerül felállításra, amely a dicső szovjet hősök emlékét fogja hirdetni. Sztálinváros parkjaiban, sétányain és a jelentősebb középületek előtt díszszobrokat, szökőkutakat helyeznek el. Az iskola előtt állítják fel Petőfi Sándor szobrát, a mozi előtti térre pedig több szökőkút kerül. A Stadion bejáratánál a sportoló fiatalságot jelképező szoborcsoportozatokat állítanak fel.

Sztálinváros fűútjának lakóházai is gyönyörű, művészi homlokzatdíszeket kapnak. Az épületeken az ország minden vidékének jellegzetes népi motívumait helyezik el színes kerámiákból, ezzel is dokumentálva, hogy a szocialista várost az ország minden vidékéről származó dolgozók építették és lakják, akik ezeken az épületdíszeken keresztül is kapcsolatot tartanak majd szülőföldjükkel. A kerámiák tervezésére és elkészítésére számos kerámiaművészünk kapott megbizatást, többek között Gorka Géza, Kovács Margit Kossuth-díjas, Bellonine Cser Jolán, Cser Károly, Bokros István, Gádor István. Nem lesz egyetlen épület sem Sztálinvárosban, amely valamilyen formában ne szépülne képzőművészeti alkotásokkal. A Tanácsház tornya alatti bástyán öt allegórikus szobor fog állani. A munkást, a dolgozó parasztot, az értelmiséget, a dolgozó nőt és a Néphadsereget jelképezik majd ezek a szép szobrok.

A sztálinvárosi mozi homlokzatfalait is művészi szobrokkal díszítik. Most hirdettek szűkebbkörű pályázatot e szobrok témáinak ötleteire. A gyönyörű új szálloda nagytermébe hatalmas gobelin kerül, a terem ablakait művészien festett üvegképek ékítik. Úgy a gobelin, mint a díszablakok festményei a szocialista város alapításának, építésének egy-egy jelenetét fogják ábrázolni.

Az egyik iskola bejárata fölé hat művészi reliefet helyeznek, amelyeknek témái: a hazaszeretet, a Szovjetunió tanítása, a munkára nevelés, a sport, a tanulás és a Szülői Munkaközösség. A domborműveket Marton László, Szabados Béla, Illés Gyula és Uitz László szobrászművészek alkotják.

Az Egészségház előterében állítják fel Boda Gábor művészi szobrát, amely egy lovon ülő két partizánfiút és leányt ábrázol, a rendelő előcsarnokában pedig hatalmas freskó fogadja majd a belépőket. Több helyen alkalmaznak úgy fali, mint padlómozaikot és ezzel életre keltik képzőművészetünknek ezt a mostohán kezelt ágazatát. Nagy lehetőségek kínálkoznak Sztálinváros építkezéseinél az iparművészek számára is. Számtalan helyen készülnek díszlakatos munkák az épületek felszereléséhez.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond egyik kitűnő alkotását, a fogaskereket meglendítő munkás alakját ábrázoló szobrot állítják fel a sztálinvárosi vasöntőde előtt. A Sztálin Vasmű üzemi épületeit számos domborművel szépítik. Bokros-Birmann Dezső és Vilt Tibor szobrászművészek alkotásai kerülnek az üzemi és igazgatósági épületek falaira.

Képzőművészeink

hatalmas feladatokhoz jutnak a budapesti Műszaki Egyetem építkezésénél. Szobrok, domborművek, freskók sokaságával díszítik majd az egyetem új épületeit. Gyönyörű padlómozaikot terveznek az aulába, hatalmas freskót a rektori tanácsterembe, díszkutat az egyetem udvarába. Hasonlóképpen nagy munka vár a magyar szobrászokra, festőkre a közeljövőben megépülő Gépgyártó Egyetem építkezéseinél.

A Balaton-utcában már javában folyik Budapest legmodernebb, hatalmas méretű lakóházának építése. Az épület haraszti mészkőből készülő főpárkányát és erkélyeit művészi szobrászmunkákkal díszítik. Búzakalász, kalapács és a békét szimbolizáló stilizált olajág motívumai vonulnak majd végig ezeken a faragásokon. Az épület tíz bejárata fölött is szobrászatilag kiképzett szalagdísz fut majd végig. Az udvarban, a gyermekjátszótér közepén állítják fel Ora Sándor szökőkútját, amely két játszó gyermeket ábrázol, amint az egyik a magasból vízzel öntözi lent játszó kis pajtását. A hatalmas lakóépület kultúrtermének bejárata fölött látjuk majd Grandtner Jenő két gyönyörű domborművét.

A Népstadion építkezése is rengeteg feladatot ad művészeinknek. A Stadionhoz vezető díszút mentén 26 darab, öt méter magas, 6 méter hosszú és 4 méter széles kőtömbök fognak állani, amelyeket a sportéletből vett domborművek díszítenek. Sportszobrok sokasága kerül majd magára a Stadionra és az öltözőépületre. A díszpáholy padlózatát művészi mozaikból rakják ki.

A csepeli gimnázium főhomlokzatát három nagyméretű relief szépíti, amelyek tervezésére pályázatot rendeznek. A reliefek a tanulást, a hazaszeretetet, a munkára való nevelést fogják szimbolizálni.

A váciúti ipari tanulóiskola épületének homlokzatát 17 embléma díszíti majd. Irinyi János, Vásárhelyi Pál, Puskás Tivadar és Kandó Kálmánig a magyar iparfejlesztés többi nagyjait örökítik meg ezek a domborművek.

Most kezdték meg a Krisztinakörúton a Kohóipari Tervezőintézeti székház építését, amelynek előcsarnokában több reliefet, tanácstermében pedig óriási méretű freskót helyeznek el. Az épület előtt 15 méter magas obeliszket emelnek, amelynek domborművet a kohó- és a gépipar dolgozóinak teljesítményét jelenítik meg.

Vidéki építkezéseink

is szebbnél-szebb képzőművészeti alkotásokkal gyönyörködtetik majd a szemlélőt. A győri ipari kombinát főbejárata előtt díszkutat állítanak, az épület főhomlokzatát pedig 12 kisebb és egy nagyobb dombormű ékesíti. A salgótarjáni megyeház homlokzatára egy 12x7 méter területű nagy relief kerül, amely a felszabadító Vörös Hadsereg salgótarjáni bevonulásának emel örök emléket.

A miskolci irodaház előtt gyönyörű, hatalmasméretű lovasszobrot állítanak fel, a bejárat portitusza felett pedig két párosszobrot — férfi és nőalakot megmintázó szoborműveket — állítanak. A komlói járási tanácsház és a postaépület bejárata előtt díszkutat helyeznek el. A kút magas oszlopán egy gyermekét magához ölelő anya jelképezi a békét. Sok szobor díszíti majd a veszprémi új Pártházat.

A Miskolci Műegyetem építkezéseinél ugyancsak tág tér nyílik képzőművészeink alkotásainak elhelyezésére. Szabadtéri szobrok, domborművek, falmozaikok díszítik majd az egyetem homlokzatait, csarnokait, belső helyiségeit és környékét. A művészi alkotások témái és formai kialakításáról még nem történt döntés, az erre vonatkozó elhatározások és azzal egyidőben a művészi alkotások kivitelezésére szóló megbizatások a jövő év elején történnek meg.

A bányaterületek új építkezései

is szebbek és művésziebbek lesznek, mint a multban. A nagybátonyi és tatabányai bányász lakóházak homlokzatait és erkélyeit a bányászéletből vett jelenetekkel, domborművekkel, szobrokkal díszítik. Az ajkai és nagybátonyi vájártanuló iskolák bejáratait ifj Szabó István szobrászművész 2—2 domborműve ékesíti. A reliefek a vájárképzést jelenítik meg. Petőfi-bánya új kultúrházának díszítését is a klasszikus hagyományoknak a mai kor értelmezésében való figyelembevételével oldják meg. A kultúrház bejárata előtt állítják fel Petőfi Sándor 3 méteres szobrát. A kultúrterem mennyezetén pedig hatalmas freskó örökíti meg felszabadulásunk dicső pillanatát.

A komlói bánya altár[illegible] egy bányász szoborcsopor[illegible]

lete előtt művészi szobrot állítanak. Előcsarnokát mozaikkal folyosóit 20 négyzetméter terjedelmű domborművekkel díszítik.

Ha még emlékeztetünk a budapesti földalatti gyorsvasút építésével kapcsolatos, szinte példa nélküli művészeti feladatokra az újjáépülő Vár-palota és a hamarosan megépülő új Nemzeti Színházzal kapcsolatos művészeti célkitűzésekre, elébünk tárul a magyar képzőművészet soha nem remélt arányú foglalkoztatásának perspektívája.

Gárdonyi Jenő

AZ OLVASÓ *írja:*

Kicsit megkésve szólok hozzá
a dolgozó háziasszonyok segíté-
sével foglalkozó érdekes cikkük-
höz, amelyben egyik sarkalatos
problémáról, a takarítónő pótlásá
ról nem esett szó. Az üzemekbe
áramló nődolgozók a mi háztar-
tásainkat segítették eddig mun-
kájukkal. Most a termelésből
veszik ki a részüket, amit csak
helyeselni tudunk. De kellene
olyan szerv, ami a »taxi-gép-
rónők« mintájára a »taxi-
takarítást« is megoldja.
Rajtam és rajtam kívül még igen
sok asszonytárson segítenének
vazal, ha heti két

Színházak és mozik műsor

Operaház: A kékszakállú herceg vára, Székelyfonó, K. 3. (7) — **Nemzeti Színház:** Tűzkeresztség, Egressy (7) — **Katona József Színház** (a volt Belvárosi Színház helyén): Viadukt, E. I. (7) — **Madách Színpad** (a volt Vidám Színház helyén): Farkasok és bárányok, Burián (7) — **Ifjúsági Színház:** Az új ember kovácsa (7) — **Úttörő Színház:** A vörös nyakkendő (4) — **Fővárosi Operettszínház:** Havasi kürt (7) — **Fővárosi Víg Színház** (a volt Fővárosi Varieté helyén): Peleskei nótárius, Prielle (1/28) — **Vidám Színház** (a volt Vidám Színház helyén): Ki vagytok értékelve, Gyenes (7) — **Állami Bábszínház:** Terülj táska (3, 5), Sztárparádé (1/28) — **Artista Varieté** (a volt Kamara Varieté helyén): Derűre derű (6, 1/28, 9) — **Városi Színház:** János vi-

61.) 1/25, 3/47, 9, AL
(KORZÓ) (Újpest) 4

TRAKTORISTALÁNY csehszlovák film): T.
erzs.) 6, 1/29, vas. 4,
(ROYAL) (Kispest) 6.

DUNA — FEKETE-TE
TORNA (román film):
a DÓZSA- és KOS
erzs.) mozikban.

ENGEDETLEN KISKA
mán rajzfilm): Ki
TÁNCSICS- (Csepel)

MÉH ÉS GALAMB (r
film): Kísérőfilm a RÁKÓCZI
(Csepel) moziban.

FÁKLYA (Lenin-krt. 68.) 1. Magyar híradó 2. Román híradó 3. **A PÁRT HARCA** 4. Méh és galamb. 1/25-től 11-ig, vas. 1/211-től este 11-ig folytatólag

És felkel a nap (magyarul beszélő szovjet film): TOLDI (Bajcsy-Zs.-út 38.) 1/24, 3/46, 8 GLÓRIA (Thököly-út 56.) 4, 1/47, 1/29, RÁKÓCZI (Csepel) 3/4, 3/46, 8.

Farkasverem (csehszlovák film): KOSSUTH (Váci-út 14.) 1/25, 3/47, 9.

Nagy tűzfény (Sztálin-díjas, magyarul beszélő szovjet film): BÁSTYA (Lenin-krt. 8.) 11, 1, 3 5, 7, 9, UGOCSA (Ugocsa-u. 10.) 1/24, 3/46, 8, JÓZSEF ATTILA (R.-palota) 6, 1/49,, vas. 4, 1/47, 1/29.

Zeng a völgy (román film): ADY (Somogyi Béla-út 3.) 1/24, 3/46, 8.

Szárnynélküli emberek (csehszlovák film): VÖRÖSMARTY (SAVOY) (Üllői-út 4.) 4, 1/47, 1/29, JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7.) 4 1/47, 1/29.

Farkasvér (szovjet film, Jack London regénye nyomán): PÁTRIA (Népszínház-u. 13.) 3/4, 6, 1/49, vas. 3/42.

Szibériai rapszódia (színes szovjet film): TINÓDI (Nagymező-u. 8.) 1/24, 1/46, 8.

Janika (magyar film): TANÁCS

Szerelmem (vidám szovjet
rett): HONVÉD (ROXY) (Rákó-
czi-út 82.) (prol!) 1/211, 1/41, 1/23,
1/25, 1/27, 1/29.

Tengeri karvaly (szovjet film): PARTIZÁN (Üllői-út 101.) 4, 1/47, 1/29, vas. 2.

HÍRADÓ (Lenin-krt. 13.) 1. Magyar híradó 2. Román híradó 3. **ROMÁN BÉKEKONGRESSZUS** 4. Méh és galamb. Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

FÉNY (Ujpest) 1. Magyar híradó 2. **A PÁRT HARCA** 3. **ÚTTÖRŐ PALOTA.** 5, 1/28 vas 3, 1/26, 8.

— A fővárosi és vidéki színházak kapcsolata szorosabbá válik. Ennek elősegítésére a Színház- és Filmművészeti Szövetség »vidéki bizottságot« alakított, amelyben helyetfoglalnak a színházak, az Opera, a film és a rádió művészei és rendezői. A bizottság tagjai kisebb brigádokban végiglátogatják a vidéki színházakat, a próbákat és előadásokat és gyakorlati tanácsokkal szolgálnak. Decemberben megkezdik a Vidéki Színházi Hét előkészítését is.

600 személyre modern vas ruhatári fogasok eladók, Szász Károly-utca 8. fűszerüzlet.

Megvételre keresek 300—400 folyóméter mennyiségű vízvezeték csövet, használtat vagy újat. Közvetítőt díjiazok. Sürgős! Megbeszélés péntek vagy szombat 4 óráig. Budapest „Continentál" szálló Erdeivel.

3 faragott hintaló eladó. Csengery-utca 63. Kramár.

Hibátlan „Meridor" kötőkészülléket veszek. Bródy Sándor-utca 4. Házfelügyelő.

Nyolclyukú, fehér folytonégő kályha és egy darab jókarban lévő szelón eladó. Telefon: 185—443.

Krokodil retikül 2 darab eladó. Práter-utca 51. Drogéria.

Három decis yoghurtos vagy hasonló méretű üveget sürgősen minden mennyiségben veszünk. Ajánlatokat minta bemutatása mellett kérjük Földművesszövetkezet, Tápiógyörgye címre.

Veszek postai nagy dobozokat. Müller, Pipa-utca 4. udvarban.

Gáztűzhely üzemi nyolc főzőhellyel eladó. Jávor-utca 6.

ALBÉRLET

Fiatal mérnök keres tiszta, szépen berendezett, különbejáratú szobát. Anika, Közraktár-utca tíz.

Dolgozó keres bútorozott szobát. Kőfejű VII., Damjanich-utca 40. V. 8.

Fiatal építészmérnök különbejáratú elegáns utcai bútorozott szobát keres. Ajánlatokat: Gergely Iván címre Fejér György-utca 10.

Dolgozó házaspár idősebb férfit, esetleg nőt családtagként eltartana élete végéig megegyezés szerint. 32-esek tere Trafikban.

Albérleti szobát keres VII. kerületben magános nő. Félnyolctól félötig Telefon 222—698 Elbertné, Király-utca 81. Szövetkezet.

Egyedüli dolgozónak vagy ápolásra szoruló idősebb férfi vagy nőnek teljes ellátást nyujtanék. „Otthon 4121" jeligére főkiad.

ÁLLÁS, VÁLLALK.

FÉRFI ÁLLÁS

Személy gépkocsi jogosítvánnyal rendelkező fiatal ember elhelyezkedne Budapesten vagy vidéken kisebb teherre is. Takács Iván, Bpest, VI. Székely Bertalan-utca 20. I. 17.

Motorkerékpár vezetőt (jogosítványos) keres azonnali belépésre Asztalosipar, Bp. VIII., Koltói Anna-utca 4.

Azonnal felveszünk
KOVÁCSOKAT
vasszerkezeti munkára, valamint épületlakatos-
ÁTKÉPZŐSÖKET
és
SEGÉD-MUNKÁSOKAT.
„FÉMMUNKÁS" R. T., BUDAPEST, XIII., Frangepán-u. 7.

Vaskereskedő, 12 évig vagongyári anyagbeszerző, üzemi adminisztrációban perfekt, három nyelven levelez, azonnalra elhelyezkedne. „Anyagbeszerző 56" jeligére főkiadóba.

Segéd-munkásokat
azonnal felveszünk.
MAGYAR VADTENYÉSZTŐ VÁLLALAT BPEST, V., Honvéd-utca 16.

Takarítást, kertgondozást vállalok szobáért. Fiatal házaspár. „Szerény" jeligére főkiadóba.

RÁDIÓ-MŰSZERÉSZ önálló, lehet képzett amatőr is, felvétetik. „Nagykörút" jeligére Hirdetőbe, Bajcsy-Zsilinszky-út 29.

Keresünk árubehordókat, segédmunkásokat, kocsikísérőket, takarítókat, — nőket, férfiakat egyaránt. Életrajzzal jelentkezzenek. Állami Könyvterjesztő Vállalat, Deák Ferenc-utca 15.

Férfi és női munkaerőket fizikai munkára azonnal felveszünk. Bpesti Gyógyáru Irányi-u. 21—23. Személyzeti osztály.

ÉPÍTŐGÉPJAVÍTÓ VÁLLALAT, IX., ker., Soroksári-út 150. állandó munkára felvesz **ESZTERGÁLYOS, GÉPLAKATOS SZAKMUNKÁSOKAT,** valamint **FÉRFI SEGÉDMUNKÁSOKAT.**

SEGÉDMUNKÁSOK TELJESÍTMÉNY BÉRÉRT FELVÉTETNEK. Zsiradékforgalmi Vállalat, Bp., Aulichutca 8.

NŐI ÁLLÁS

Egyedülálló intelligens asszony önálló házvezetőnői állást keres jó referenciákkal. „Nyugodt otthon 4107" jeligére főkiadóba.

Nyugdíjas vagy dolgozó nőnek kevés háztartási munkáért szobát, fizetést adok. Lenin-krt. 26. III. 13.

Gépírónőt keresek azonnalra. Telefon: 164—468. 12 óráig.

Középkorú, jól főző, hosszú jó bizonyítvánnyal rendelkező intelligens nő, dolgozó házaspárhoz vagy magános férfihez háztartás vezetésére vidékre is ajánlkozik december elsejére. Szabó Erzsébet, XI., Szent Imre herceg-útja 80/B. II. 6.

Megbízható gyermekhez értő, háztartásban segít, középkorú nő elhelyezkedne. „Gyermekért" Lendvaihoz, Lenin-krt. 80.

Jobb helyen takarítást, főzést, gyermekgondozást vagy hasonlót vállalunk bútorozott szobáért. — „Nyugdíjasnak" főkiadóba.

Bejáró nőt keres egyedülálló férfi, aki a mosást is vállalja. Telefon: 315—368. délután 3-tól.

Magános nő takarításért szobát keres. „Magános 4131" jeligére főkiadóba.

Budán lehetőleg Körtér közelében lakó GYORS-, GÉPÍRÓNŐT, EVOLUT KÖNYVELŐT, gyakorlott **BÉRELSZÁMOLÓT, GONDNOKOT keresünk.** „Budapesti Kereskedelmi Vállalat" jeligére főkiadóba.

OKTATÁS

Pénzügy, terv, beruházás, bérelszámolás oktatása. V. Irányi 25 II. 2. Pásztor. 185—564 délután 3—6 között.

GYERMEKGONDOZÁS

Felveszek 35—45 évesig bejáró gyermekgondozónőt. Móricz Zsigmond-körtér négy félemelet négy. Vasárnap délután is.

EGYÉB VÁLLALKOZÁS

Kárpitos házakhoz mindenkinél legolcsóbban ajánlkozik. Szabó, Lónyai-u. 34.

Minden kőműves munkát vállalok. Kerékgyártó-utca 111. Lakatos.

Minden kőműves munkát vállalok. Kerékgyártó-utca 111. Lakatos.

TÁRS, PÉNZ

Rákóczi-úton lévő üzletemet berendezéssel átadnám esetleg társulnék. Tel.: 496—761. 7—9 reggel.

Üzlethez, háziiparhoz 2000—3000.— Ft. kölcsönt adok. „Értékálló fedezetre" jel. főkiadóba.

Kisiparossal, kereskedővel társulnék. „Tőkével 4770" jeligére főkiadóba.

VEGYES HIRDETÉS

Több szép nagy akvárium növényezve, állvánnyal együtt eladó. Bármikor megtekinthető. III., Polgár-utca kettő.

Poloskaírtás, lakástakarítás részletre is; **patkányírtás.** Horváth, Király-utca 75. Telefon: 223—821.

Eladó négy akvárium fehér vasállványnyal berendezve. Anos, Magyar-utca 28.

21-én szerdán 49-es vagy 3-as villamoson este hat órakor elveszett aktatáska üzleti könyvekkel, iratokkal. Megtaláló jutalomban részesül. — Oroszlán, Hajós-u. 23.

Gorka Géza

A magyar iparművészetért!

Országos kerámiai kiállítást rendez az Iparművészeti Társulat. Vitéz Haász Aladár miniszteri osztályfőnök a magyar iparművészetről

Egy nagymultu magyar társulat székházában vagyunk. A falakat művészi képek diszitik, a levegő mintha azt mondaná: mindent a szépért... Elural egy hangulat, szivünket elárasztja a finom zsibbadás, melyet csak szép előtt érezni; valami előtt, ami a legszebbre törekszik, amiért élünk — művészetre.

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat pénteken délben sajtóértekezletet rendezett, hogy bejelentse: *Szinyei Merse* Jenő kultuszminiszter megbizásából november 1-én országos magyar kerámiai kiállitást rendez, hogy bemutassa Budapestnek és a megnagyobbodott országnak, mit tud a magyar agyagipar.

A kerámiáról hallottunk, de keveset tudtunk. A külföld megbecsüli, verseng a magyar kerámiáért — itthon még nem törődünk vele. Ezért rendezik a kiállitást. És ezért tartottak most sajtóértekezletet. Vitéz *Haász* Aladár dr. miniszteri osztályfőnök, a magyar művészetek lelkes barátja kérte az ujságirókat, kezdjenek hirverést a kerámia mellett, mert ez az iparművészetünk olyan becsületet szerzett nekünk külföldön, hogy büszkék lehetünk rá.

Iparművészeti divatbemutató

A társulat egyik termében tartották meg a sajtóértekezletet. A kultuszminiszter képviseletében megjelent vitéz Haász Aladár is. Szablya János társulati elnök, ez a fehér körszakállas lelkes ur, a magyar iparművészet hétpróbás öreg barátja elnökölt és többek között a következőket mondotta:

— Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat a kultusz- és az iparügyi minisztérium, valamint Budapest székesfőváros felkérésére rendezi meg az Országos Kerámiai Kiállitást. Kérem a sajtót, amely minden magyar művészi ügyet olyan szeretettel támogat, karolja fel a kiállitást és vigye be a köztudatba, hogy itt egy uj iparművészeti ág született, amely ország-világ előtt megbecsülést szerez a magyar szépmiveseknek.

Szablya János köszöntötte a vendég vitéz Haász Aladárt, aki néhány keresetlen szóval ismertette a kiállitás tervét és célját:

— Az iparművészeti társulat novemberben és decemberben rendezi meg az első országos magyar iparművészeti kiállitást, amelynek fővédnökségét Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter ur vállalta el. A miniszter ur ezzel az iparártársulat nemes munkáját kivánta megbecsülni. A társulat a mult évben már megkezdte uj beállitásu kiállitásait: „Művészet az iparban" néven. Mert kétségtelen, hogy a művészet és az ipar rokon. A mult évben szakmaközi kiállitást rendeztek, idén azonban csak a magyar kerámia szerepel a kiállitás anyagában. Az idei kiállitás második láncszeme lesz egy nagyszabásu művelődési munkának.

Porcellán, fayence, fazekasság

— Látni lehet majd a porcellán-, fayence- és kőedényalkotások mellett a magyar háziipari kerámia szépmivességét és a hires-neves fazekasmesterség termékeit. Ezek mind-mind a magyar alkotó munkát, teremtő művészetet és élniakarást bizonyitják. A kiállitásra a kultusz-, az iparügyi miniszteriumok és Budapest székesfőváros jelentős támogatást szavazott meg, hogy elősegitse ennek a kitünő, művészi magyar iparágnak a sikerét. Köszönöm a sajtó munkásainak megjelenésüket, tudom, hogy minden igaz művészi ügyet támogatnak és kérem, kezdjenek hirverést a kiállitás ügye mellett.

Az értekezlet résztvevői ezután néhány kérdést intéztek a rendezőséghez:

— Kik vesznek részt a kiállitáson?

— A kerámiai kisipar, háziipar és a nagyipar mellett a legősibb magyar ipar, a fazekasság művelői is. Lesz olyan kerámiagyár, amely termését a kiállitáson mutatja be először. Olyan kifinomult izlést és olyan művészetet fognak látni a látogatók, amely *párját ritkitja az utóbbi évek kiállitásai közt.*

A magyar hirnév Dél-Amerikában

Megtudjuk, hogy a kiállitás egyik legeredetibb művész-egyéniségе Gorka Géza, a hires nógrádverőcei keramikusművész. Ő huszonöt éve csak a magyar iparművészetnek él. Kerámiai munkáit jobban ismerik Dél-Amerikában, mint itthon.

— Neve már annyira fogalom, mint elődjének, a hires pécsi fazekasmesternek, Zsolnay Vilmosnak neve — porcellán-álmai. A kiállitáson egy nagy távlatu művészi pályafutást mutatunk be. Az utat a „Gorka-köcsög"-től a „Gorka-kerámiáig."

De felvonul a magyar porcellánipar is, amely bemutatja majd leheletfinom álmait. Ott lesz a kiállitáson Erdély, Délvidék, Felvidék, ott lesz a székely népmüvészet is, élén Korond-dal, az erdélyi agyagipari központtal.

Mit irjunk még erről a lelkes készülődésről, erről az igaz ügyről, amelynek szolgálatára felkértek? Higyje el Budapest, hogy ilyen kiállitást régen nem látott. A magyar alkotóerő éled itt fel duzzadó erővel és káprázatos szépségében.

Ruffy Péter

Benyú
a Korm
és a ne

Rendkivül meleg hang
és kifejezésre juttatja
ságának megfelelő gy
a főméltóságu cim illa
A javaslat az özvegye
elrendeli, hogy a Hort

egyelet, megis hogy az emlékezetnek
ébrentartó és követésre sarkalló lát-
ható megörökitése is legyen, az or-
szággyülés elrendeli, hogy

a Budapest székesfővárosban épült
és kormányzóvá választásának tizedik
évfordulójára az 1930:XI. t.-c. 2. §-a
értelmében vitéz Nagybányai Horthy
Miklós Kormányzó Ur ő főméltóságá-
ról elnevezett dunai hid budai hidfő-
jén az ott már fennálló tengerész-
emlékmünek megfelelően Horthy Ist-
ván Kormányzóhelyettes urat mint a
kivételes bátorságu repülőt méltóan
ábrázoló emlékmü állitandó;

szorgalmas mérnöki alkotómunkájá-
nak műhelye: a M. Kir. Állami Vas-,
Acél- és Gépgyárak, ugyszintén a
földmivelő munkájának védelmére és
segitségére az Ő vezetése alatt készi-
tett, vasszerkezetből épült békésszent-
andrási zsilipmü vitéz Nagybányai
Horthy István nevéről neveztessék;

a m. kir. Horthy Miklós honvéd
repülőakadémia az áldozatos szolgá-
latra készülő ifjuságnak a követendő
példára való emlékeztetőül a Kor-
mányzó Ur legfelsőbb engedélye kö-
vetkeztében ezentul vitéz Nagybányai
Horthy István nevét viselje s végül

a Horthy Miklós jubileumi alapit-
vány által létesitendő, a nemzet szol-
gálatára különösképpen hivatott fia-
talság nevelésére rendelt kollégium
nagyarcsai vitéz Nagybányai Horthy
Istvánról neveztessék el.

6. §.

Ez a törvény kihirdetésének napján
lép hatályba; a m. kir. minisztérium
utasittatik, hogy a törvény végrehaj-
tásával kapcsolatos költségvetési és
egyéb intézkedéseket megtegye.

okolás

repülőszolgálatból, a fáradalmakból, a kockázatból, a veszélyből minden bajtársával egyenlő részt vállalt, a fegyelemben, a bajtársiasságban elől járt. Sok értékes felderitő és harci repülésből, ellenséges tüzből is szerencsésen visszatért. Szent István napjának hajnalán — amint a költő mondja — coelique cupidine tractus, uj utra, uj küzdelemre szállott fel, de szárnyszegetten zuhant vissza, nemes vérével itatva meg a szomjas orosz földet. Igy lett az orosz mező szomoru emléke temetője sok magyar bizakodásnak, sok magyar reménységnek.

— A nemzet gyásza nagy. Gyászolja a szép fiatal élet megszakadását, együtt érzi a szülőknek, a hitvesnek fájdalmát s gyengéd részvéttel veszi körül az atyját elvesztett árvát. S a nemzet gyásza annál fájóbb, mert az atya gyásza az or-

Az Országos Magyar Kerámikai Kiállitás

Ezen a kiállításon — amelyet amint arról beszámolt a Nemzeti Ujság, maga a kultuszminiszter nyitott meg tegnap — megmutatkozik, hogy tündéri módon megtanult sugározni művészeinek kezében maga a magyar föld, a belőle vett anyagokból és belőle égetett szinekből. A kerámia ugy mutatkozik meg itt, mint a legsajátosabban *magyar* iparművészet. Hagyománya most már majdnem ezer éves. De tudatos művészete is többszáz esztendős. Alkotásainak ezt az egészen régi és egészen népi rétegét is megcsodálhatjuk az *Országos Magyar Iparművészeti Társulat* Mária Valéria-utcai helyiségeiben. 1790-ből való habán korsók és tányérok gyüjteményét látjuk itt, dunántuli tálakat és kancsókat, erdélyi bokályokat és kantákat, mezőcsáti figurákat és ujabbkeletü hódmezővásárhelyi edényeket, azonkivül az élő háziiparnak fantasztikusan szép gyüjteményét. Már maga ez a háziipar megmutatja, menynyire, szinte kimerithetetlen az a változatosság, amit formában, szinben, nagyságban, használati tárgyakban agyagból és zománcából alkotni lehet, ott pedig, ahol mindez a magasművészetbe lendül fel, valóságos tündérvilág tárul a látogató elé. Az anyag alázatosan, valósággal szerelmesen engedelmeskedik mesterei kezének, mozdulatlansága átitatódik lendülettel, ha kell áttetszővé válik, fehér és tarka, halvány vagy égő szinharmóniákat vesz fel, ragyog mint a tüz, vagy selymesen zöldes, mint a tengerviz, használati tárgyak alakulnak belőle, vagy édes vizisellők.

Pályájának és fejlődésének huszonötéves multjával, munkáinak óriási tömegével magának a nagyteremnek első teljes félkörivét foglalja el *Gorka* Géza. Kiállitott anyaga 1917-től kezdve mutatja fejlődését. Mai érettségében ugy áll előttünk, mintha csak valami varázsló nyulna az agyagdarabokhoz és azok kecsesen görbülő, zöldessugárzásu lényekké változnának át parancsára. Ám amit kiállitott, megmutatja, hogy ezért mágiáért éveken át erejének teljes odavetésével kellett küzdenie. Korsói, tányérjai, csöbrei — s rajtuk azok a sajátosan „gorkázott" szinek, felületi repedezések finomrajzu hálózatával átszőtt, s a tüz melegével átizzitott zöldes és sárgás fémszinek — elragadóak. Megtartotta indulásának népies formakincsét, de azt egészen görögös módon emelte klasszikus tökélyre s különösen a szinek világába beleöntötte a maga teljes egyéniségét!

A kiállitásnak éppen legtehetségesebb művészei között feltünően sok a nő! *Kovács* Margit, *Richterné* Piroska, *Weiner* Mihályné, *Ráhmer* Mária, *Holéczy* Eta, *Lőte* Éva: csupa erőteljes és feltünő alkotással szerepelnek. *Kovács* Margit a meseszerü stilizálás művésze, *Richterné* Piroska is stilizál, feltünően finom rajzművészettel. *Ráhmer* Mária viszont szinte férfias erővel alkot; Uz Bencéje a kiállitás egyik legbrilliánsabb darabja. *Gácser* Kata éles és ragyogó népi szinekkel dolgozik, *Lőte* Éva biztoskezü szobrásza az anyagnak.

A férfiak között kitünőek *Jakó* Géza, *Ligeti* Miklós, *Borszéky* Frigyes, *Eschenbach* Jenő, *Duma* György, *Szadai* Lajos, *Gádor* István, *Ohmann* Béla, *Gondos* József, *Madarassy* Walter. *Erdey* Dezső alkotta és a Herendi porcellángyár kivitelezte a Kormányzó Urnak a feljáró lépcsőfordulójában álló életnagyságu mellszobrát. A magyar porcellángyártásban első az életnagyságu mellszobor kivitele. S ami a legnagyobb eredmény: csak ugy sugárzik a porcellán-vonásokból az az áberség, erély és nagyuriság, ami annyira jellemzi az ábrázoltat!

Külön csoportositásban lehet szólani az egyházművészeti törekvések anyagáról és képviselőiről. Ráhmer Mária szárnyasoltára: nagyszerü és stilusos alkotás. Madarassy Walter Madonnája és Ohmann Béla Pietája már elérnek addig, ahol ebből az anyagból való alkotás nem lehetne méretben és hatásban nagyobbszerü!

Bemutatták reprezentáns alkotásaikat és irányaikat még a Zsolnay és Herendi porcellángyárak is, mind a kettő felsorakoztatva a maga kitünő. műveit, műveseit és művészeit is. A legjobban megrendezett kiállitások egyike volt amit láttunk; a kiállitási termek kisebb csarnokokra és folyosókra vannak feldarabolva, felső világitásuk gyöngyházszinü fénnyel árasztja el az üvegszekrényeket, a figyelem nem darabolódik szét egyszerre sokfelé, szinte minden darab külön hat; a szervezés és megrendezés érdeme Richter Aladáré.

IJJAS ANTAL

: Tudós fejek

mint maga is megjegyzi: szinte al fresco festette őket, ezért a freskófestés stilus sajátságai érződnek rajtuk. A festő azonban eleve számításba vette a „száradással bekövetkező szinváltozást", ezért az ünnépi alkalmak hangulati szinhatását s a panegiris rikitó szineit tompitotta. Kétségtelen azonban, hogy a késő utókor sem talál tul sok módositani valót — ha szabad ugy mondanunk — ezen a modern, magyar Plutarchoson, mert e kötet minden modellje a magyar tudományos kultura változatlan értékeit jelenti.

Az olvasó tájékoztatása végett ezuttal jelezzük, hogy az értékes kötet négy különálló részben csoportositja az elmult évtizedek kiváló magyar szellemeinek plasztikus erővel ható arcképeit. Az első csoport a jelesebb magyar filozófusokról, a következő a jogászokról, közgazdászokról, majd a történetirókról, végül pedig filológusainkról ad egy-egy teljes szellemi arcképet. Rendkivüli eredetiségével vonzó a kötet bevezető tanulmánya is, amely általában a szellemi arcképfestés „műhelytitkait" alapelveit és feltételeit ismerteti. (Franklin Társulat kiadása.)

(k. b.)

Dusz olasz költő

maga indulása óta, ez, éppen ez ragadta meg, a latin géniuszból. Annak a Veszprémnek fia, amely felett mindig lebegett valami az olasz vagy francia városegyéniségek sugárzásából. A francia földnek és a francia szellemnek hatásai adták költői és szellemi öntudatra való ébresztését, és nem kisebb alkotóban, mint Claudelben találta meg azt a méretet, amelyhez a maga igényeit arányozta. Claudel-forditásait — hisszük és tudjuk, hogy a világirodalom legjobb Claudel-forditásait — még gyermek fejjel adta. Utána saját költészete kifejlődésének kora következik; aranyból kovácsolt verseinek jórészére még emlékeznek ugyanezek a laphasábok. Közben magához vonta érdeklődését a másik, az ősi, még katolikusabb latin táj, az olasz föld, és az olasz szellem több mint más

félezer éve. Itt va

ték ez a kötet, a

kiadó — adott ki

emlékeztető finor

ben.

Petrarca „Kösz

Szent Tamás

Vizállás:

A földm. minisztérium vizrajzi intézete jelenti: A Duna Dunapentele és Baja között árad, máshol apad; alacsony vizállásu. Vizállások: Passau 406, Aschach 194, Struden 254, Krems 241, Bécs 218, holnap 223, Pozsony 68, Komárom 210, Budapest 146, holnap 136, Paks 39, Baja 98, Mohács 122, Bezdán 166, Gombos 210, Palánka 194, Ujvidék 169. — Gázlómélységek a magyar Dunán: Garamkövesd 1714 km-nél felfelé menet 22 dm, lefelé menet 20 dm. — A Rába Szentgotthárdnál minusz 53. — A Dráda Varasdnál 169, Barcsnál minusz 84, Drávaszabolcsnál 38.

A Tisza Záhonyig és Csongrádnál árad, máshol apad, Máramarossziget nél közepes, lejjebb igen alacsony vizállásu. Vizállások: Máramarossziget 117, Visk minusz 24, Tekeháza minusz 62, Tiszaujlak minusz 118, Vásárosnamény minusz 150, Tokaj minusz 94, Tiszafüred minusz 113, Szolnok minusz 136, Csongrád minusz 206, Szeged minusz 103, Zenta minusz 56, Titel 127. — A Szamos Désnél minusz 58, Szatmárnémetinél minusz 113. — A Sajó Bánrévénél 22. — A Hernád Hidasnémetinél minusz 4. — A Körösök Csucsánál 45, Nagyváradnál minusz 134, Békésnél 54, Gyománál 300. — A Maros Marosvásárhelynél minusz 70, Makónál minusz 16. — A Balaton Siófoknál 45. — A Velencei-tó Agárdnál 99.

Szinházak műsora:

OPERAHÁZ. Vasárnap d. e.: Parasztbecsület, Coppelia (11). Este: Álarcosbál (6). Hétfő: A büvös vadász (Népm. Biz. O—2. — jegyek nem vált. — fél 6). Kedd: Kodály-est (6). Szerda: A csodahegedü (E. — fél 6). Csütörtök: A tenor, A korsó (B. — 6). Péntek: Filhormóniai hangverseny (7). Szombat: Nanon (F. — 6). Vasárnap d. e.: Seherezade, Pozsonyi majális, A fából faragott királyfi (11). Este: Nincs előadás.

NEMZETI SZINHÁZ. Vasárnap d. u.: Süt a nap. Este: Csalóka szivárvány. Hétfő: Csalóka szivárvány (XVI). Kedd: Csalóka szivárvány (XVII). Szerda: Csalóka szivárvány (K—2). Csütörtökő Csalóka szivárvány (K—1). Péntek: Roninok kincse. Szombat: Don Carlos (bem. bérl.). Vasárnap délután: Csalóka szivárvány. Este: Don Carlos (I. — 3, fél 7).

NEMZETI KAMARA SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: A bolond Asvayné (3, fél 7).

MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZA. Vasárnap délelőtt: Roninok kincse (F. — 10). Délután: Vidám tarka délután (fél 3). Este: A GyOSz I. Zenés tarka-estje (3/46). Hétfő, kedd: A legszebb olasz tájak (film — 4, fél 7). Szerda: Móricz Zsigmondemlékest (6). Csütörtök, péntek: Az uj földesur (filmelőadás — fél 4, fél 7, péntek délelőtt 9-kor is). Szombat: Trio tarkaest (5). Vasárnap délután: Balázs Árpád-emlékhangverseny (fél 3). Este: Háry János (V—III. — 6).

VIGSZINHÁZ. Vasárnap délután: Christian. Minden este és köv. vas. délután is: Esküvő. (Vas. T, hétfő F, kedd B, csüt. D, szom. délután szom. d. u. II. sor, vas. R. — 3, fél 7).

UJ MAGYAR SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Idegen asszony (3, fél 7).

MADÁCH SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Tulvilági feleség (3, fél 7).

ANDRÁSSY SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Ártatlan vagyok (3, fél 7).

FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Mária főhadnagy (fél 3, 6).

VIDAM SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Nemes Rózsa (negyed 4, fél 7).

NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap: Az ügyvéd és a férje. Hétfő, péntek: Az ember nincsen fából. Kedd: Toldi. Csütörtök, szombat és vasárnap délután: Terülj, terülj asztalkám (fél 4, fél 7).

ERZSÉBETVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: Harapós férj (3/45, 7, vasárnap 3/43, 5, 7).

JÓZSEFVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: Repülj fecském (3/45, 7, vasárnap

: Vén diófa

p: Műrostos sár- és ün-

dám hullám-, fél 7, va-7).

áltott lovag- és ünnep-

NÓGRÁD

1965. július 4. vasárnap NÓ

A Tragédiától Az orvos haláláig...

Lapozgatás a csesztvei kúria emlékkönyvében

A csesztvei öreg kúria a köznapok nyugalmát éli. A százados évforduló, a drámaköltő halálának emlékezete, eseményeiben rég lezárult. A tisztelgők serege szertetűnt. A kúria magára maradt hűséges, örökös kincstárnokával, a fényes név egyik legutolsó hordozójával, Madách Alice nénivel.

Az emlékmúzeum termeiben féltő gond vigyázza a Tragédia költőjének megható tárgyi hagyatékait, a vendégszobában pedáns rend várja a látogatót. Ide tessékel Alice néni. Az íróasztal mellett öblös karosszék kínálja pihenővel a látogatót, az asztalon nyitott könyv jelzi, hogy aki megfordul itt, feljegyezheti mulandó nevét a távlatos időnek.

— Sokan jönnek-e mostanában? — kérdezem a szíves vendéglátót, a korát meghazudtolón élénk matrónát.

— Nálam van most Pestről az unokám — mondja —, épp a minap kezdte összeszámlálni, hányan jártak itt a centenárium idején és azóta. Sajnos, pontos számot nem tudunk meg a listáról, mert az ünnepek sűrűjében lehettek két-háromszázan is, akik nem jutottak a vendégkönyvhöz. Azóta azonban minden látogatót bejegyeztetek.

A vastag albumban telerótt oldalak bizonyítják az immár egy esztendeje, az ország minden zugából tartó zarándoklatot. A házigazda, — amíg tűnődve forgatom az albumot — tapintatosan magamra hagy. Azt fürkészem a sorokban: kik jártak mostanában erre, s milyen varázsokat termett az erre járókban a költő szellemi közelsége, a hely, ahol a Mű gondolata fogamzott.

„Megilletődötten jöttünk Vörösmarty szülőföldjéről, Fejér megyéből, hogy hódoljunk a Tragédia nagy géniuszának." — betűzöm a vallomást.

Tovább lapozok. Nevek oszlopai s jelzések: merről sereglettek a látogatók?: A kiskunfélegyházi Móra Ferenc Gimnázium magyar irodalmi szakköre... Szegedi Orvosegyetem dolgozói... Pest megyei magyar szakos nevelők, 26 fő. ...Pedagógusok Szakszervezete ...Budapesti MÁVAUT SC úszószakosztálya, 24 fő ... Magyar Viscosagyár dolgozói, Nyergesújfalu... MTA túristái, 25 személy...

Így egymásutánban és teljességében felsorolhatatlanul mindenfelőlről — persze ,igen szépen nógrádi tájakról, sőt szlovák földről is. De nézzük tovább. Újabb bejegyzéseken akad meg a szem. A Szegedi Radnóti Gimnázium növendékei ilyen szavakkal sorakoznak fel az emlékkönyvben: „Meghatott tanúi voltunk a halhatatlan költő szobra felállításának." „...Az érsekvadkerti kerület papsága 1964. XI. 3-án itt tartott gyülésén megemlékezett Madách Imréről..."

Környei Elek költő, író, a Tragédia egyik elemző búvára, értékelője ezeket jegyezte fel: „A Martinovics-per védőjének unokája az egész emberiség egyik legátfogóbb művét alkotta meg a Tragédiában."

Nevek: Gorka Géza... F. Gorga Lívia. Apa és lánya. A kerámikus és a gobelinművész...

Név: idős Szabó István... A szobrászművész.

Tusrajz, a költő arcmása. Czinke Ferenc grafikusművész tisztelgése.

Aztán elgondolkodtató észrevételre figyelek fel: „Véleményünk szerint a kiállítás anyagában roppant szerény. Helyesebb lenne Madách-csal kapcsolatos minden ereklyét itt gyűjteni."

Aláírás: dr. Fenyves Gábor, a Budapest Fővárosi Tanács Természetjáró Szakosztálya részéről 35 fő.

A megállapítás valóban helytálló, ezért örvendetes, hogy a Petőfi Irodalmi Múzeum most jelentős mennyiségű értékes Madách relikviát ajánlott fel állandó gondozásra, őrzésre a csesztvei múzeumnak.

Halkan nyílik a vendégszoba ajtaja: Madách Alice tér vissza, nincs-e szükségem bármire, nincs-e esetleges kérdésem?... S valóban, jó, hogy jön: a vendégkönyv utolsó bejegyzései között, június 25-i kelettel ismert névre akadok: Sztankay István. Színházjárók, filmnézők jól tudják, hogy ki.

— Hogyan vetődött ide a fiatal művész?

Alice néni elmosolyodik. Mintha kicsit büszke is lenne, hogy ő számolhat be elsőnek a falu és a kúria legújabb eseményeiről:

— Nagyon rokonszenves fiatalember. Azt mondta nekem, hogy ő már színész és meséle, hogy miket játszott a Tragédia mostani előadásaiban a Nemzeti színpadán. Filmet forgattak nálunk két napig. Az orvos halála a címe. A faluban, meg itt, a kastély folyosóján filmeztek. Egy sereg híres színész jött le: Bulla Elma, Páger Antal, Fónai Márta... Fónai egy falusi asszonyt játszik, őt csak a faluban filmezték, Krupáék házánál, amint mos. Páger játssza az orvost s a filmesekkel kijött Gyarmatról Ibrányi doktor is, ő magyarázta a művésznek, hogyan kell fognia, vizsgálni a beteget.... A kúria a filmben tanácsház és orvosi rendelő, Sztankay a tulajdonosa. A felvételekhez a folyosóról leszedették a Zichy-képeket, betörtek két ablakot, mert így kellett, de nagyon aranyos, kedves emberek voltak valamennyien, igazán bőkezűen megfizettek minden kis szolgálatot. Látja, a Tragédia születése után több, mint egy évszázaddal a Madách-ház most a kor friss művészete, a film egyik alkotásának színhelye lett. Örülök neki, hogy így van.

Számlálgatom az emlékkönyv utolsó bejegyzéseit. Egy hét alatt negyven látogató e falak között. S van, hogy jóval több ennél. Örvendeni kell ezen, mert bizonyság, hogy a költő nevének kultusza frissen él és túlnő minden évforduló alkalmi formaságain.

Az időtlen Madáchot hirdeti.

Barna Tibor

Atlétikai idény — meglepetésekkel

Nincs kiemelkedő világversenye ebben az esztendőben az atlétikának, s a magyar sportkedvelők mégis különös figyelmet szentelnek e sportág eseményeinek.

Érthető ez, hiszen jövőre Budapest, közelebbről a Népstadion lesz a színhelye az atlétikai Európa-Bajnokságnak, s nagyon jó lenne, ha addig a magyar versenyzők közül egyre többen érnének el európai színvonalat.

Az eddigi versenyek és eredmények néhány érdekes megfigyelés és tanulság lehetőségeit ajánlják. Az egyik, a formák időzítésében még ma is nagy a bizonytalanság. Leginkább a két kiváló futó, a francia *Jazy* és az ausztrál *Clarke* eredményei bizonyítják ezt. Nyilvánvaló, hogy a középtávfutásnak ez a két egyénisége Tokióban szerette volna elérni csúcsformáját, s ott megdöntve a világcsúcsokat, olimpiai aranyérmet szerezni.

Nem sikerült nekik. Számításaikba valami hiba csúszott, s nem 1964 októberében, hanem 1965 júniusában érkeztek el a kiemelkedő formájukhoz. A tokiónál sokkal gyengébb mezőnyökben, nem egyszer rosszabb körülmények között érték el káprázatos világ- és Európa-rekordjaikat. Persze a kérdésnek másik oldala is van. Vajon olimpiai színvonalú mezőnyben, olimpiai színvonalú tétért menő küzdelemben e két nagy versenyző tudna-e nyerni — most? Vagy igazán nagy időkre csak akkor képesek, ha a küzdelem feszültsége nem veszi őket különösebben igénybe?

A másik tanulságot csehszlovák barátaink kiváló versenyzője, *Ludvik Danek* amerikai szereplése szolgáltatja. A cseh óriás megnyerte az amerikai nemzetközi díszkoszvető bajnokságot, maga mögött hagyva tokiói legyőzőit. Danek esete szintén tanúsítja, hogy egy világversenyen a tapasztalat nagyon sokat számít. Tokióban a világrekord birtokában is úgy versenyezett, mint egy újonc, s *Oerter* és társai könnyen háttérbe szorították. Most alaposan visszavágott nekik, csak sajnos későn...

A magyar atlétika túl van az idény első kísérletén. Viszonylag sikerrel bonyolították le az újrendszerű csapatbajnokság első fordulóit. Nagy eredményekre és nagy versenyekre nem került sor, hiszen az igazi riválisok sokszor nem találkoztak egymással. A csapatbajnokság sikerét mégsem lehet elvitatni, hiszen mozgásba hozott egy sereg szakosztályt, s elvitt vidéki városokba is számos kiváló versenyzőt.

Az eddigi eredmények azt ígérik, hogy a dobókból ebben az esztendőben sem lesz gond, hiszen *Kulcsár, Varjú, Zsivótzky* és társai mellé új tehetségek vannak felnövőben. Annál több csalódást okoztak a középtávfutók. 800-on és 1500-on változatlanul nincs európai színvonalú versenyzőnk. *Mecser* sem fejlődik egyelőre úgy 5000-en, ahogy sokan várnák tőle. Csak *Sütő* tartja változatlanul a színvonalat, s úgy látszik a magyar atlétika legnagyobb maratóni futójává válik.

Futóinknak feltétlenül javulniok kell, ha azt akarjuk, hogy magyar sikerek ugyancsak lázba hozzák majd az 1966. évi atlétikai EB közönségét. De ezen túlmenően az idén első ízben lebonyolításra kerülő Európa Kupa versenysorozaton is csak akkor számíthatunk eredményes szereplésre, ha futóink összeszedik magukat. Válogatottunknak csak akkor van esélye a döntőbe jutásra, ha a futószámokban feljavulnak. A férfiak Oslóban, a nők Párizsban vívják majd sorsdöntő csatájukat. Augusztusban dől el, hogy lesz-e magyar résztvevője a Német Szövetségi Köztársaságban szeptemberben lezajló döntőknek. A jelenlegi erőviszonyokat figyelembe véve, a döntőbejutásra inkább a kiegyensúlyozottabb női válogatottnak van esélye, de a férfi válogatott sem tekinthető teljesen esélytelennek.

Elkészült a Népstadion futópályája, melyet az Universiade atlétikai versenyeire és természetesen a jövő esztendei EB-re tekintettel felújítottak, alácsöveztek, hogy jól állja az esős idő viszontagságait is. Az elkövetkező hetekben számottevő versenyeknek lesz színhelye atlétikában is a Népstadion, versenyzőink többsége olyan ellenfeleket kap, akikkel szemben bebizonyíthatják fejlődésüket.

Bőven nyújtott meglepetést az atlétikai idény. Reméljük, hogy a sikereket szerzők között egyre gyakrabban találkozunk magyar atlétákkal is.

Ardai Aladár

Sportolók az árvízkárosultakért

SBTC—SKSE labdarúgó mérkőzés lesz — Salgótarjáni sportolók felajánlásai — Ökölvívó bemutató-mérkőzések

A Nógrád megyei TS felhívása nyomán megmozdultak a salgótarjáni sportkörök az árvízkárosultak megsegítésére.

A jövő héten az SKSE Stadionban rendezik az SBTC—SKSE labdarúgó-mérkőzést, melynek teljes bevételét az árvízkárosultak megsegítésére ajánlotta fel a két sportkör. Az SBTC ökölvívó-csapata sem maradt tétlen. A következtében a sportfelszerelések tönkrementek.

A salgótarjáni sportköröknél mindenütt meghallgatásra talált a Nógrád megyei TS felhívása. Az SBTC-nél működő sportvezetők, aktívák és sportolók összegszerűen is segítséget nyújtanak a bajbajutottaknak. Az SKSE-nél egynapi munkabérüket ajánlották fel a szakosztályok tagjai. Az St. Üveggyárnál

Az ÉM. Nógrád megyei Állami Építőipari Vállalat a nyári szünidő időtartamára középiskolás diákokat

1964. III. 1.
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Gorka Géza
Magyar H.

1021

Gorka Géza kiállítási anyagából

1021

TELEVÍZIÓ

HÉTFŐ, OKTÓBER 23.
(Rendkívüli adásnap)

19.35: Hírek
19.40: Yehudi Menuhin zenekari estje
20.25: A kerámia mestere
20.45: Móricz Zsigmond: Házasságtörés

KEDD, OKTÓBER 24.

17.45: Kuckó
18.05: Pillantás a sportvilágba
18.25: Ifjúsági Telemagazin
19.10: Esti mese
19.30: Tv-híradó
20.00: Nyaralói kaland
20.30: Szójátékklub
21.20: Interjú Jevgenyij Jevtusenkóval
21.55: Tv-híradó — 2. kiadás

SZERDA, OKTÓBER 25.

9.35: Pillantás a sportvilágba
9.35: A gyilkos a Wembley stadionban van
NDK bűnügyi film, I.
10.45: Alice és Ellen
NSZK zenés film
17.25: Sparta Praha—Ferencváros
KEK labdarúgómérkőzés
19.20: Esti mese
19.30: Tv-híradó
20.00: Racine: Berenice
Tragédia két részben
22.00: Tv-híradó — 2. kiadás
22.10: Magyarország—Anglia Asztalitenisz Európa Liga mérkőzés

KÍSÉRLETI (2.) MŰSOR:

20.00: Dimitrij Sosztakovics
20.50: Tv-híradó — 1. kiadás
21.20: Szökevény
Magyarul beszélő amerikai film I.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 26.

17.25: Pergő képek III.
Amatőrfilmesek műsora
18.15: Hazafiság, honvédelmi nevelés
18.35: Téka
19.15: Esti mese
19.30: Tv-híradó
20.00: Vidocq újabb kalandjai I.
21.00: Tallinni Kórusfesztivál
21.15: Át a tulsó partra
Dokumentumfilm
kb.
22.15: Tv-híradó — 2. kiadás

PÉNTEK, OKTÓBER 27.

17.45: Sakk-matt
Beszámoló a sakk-olimpiáról
18.05: IKV, lakók, panaszok . . .
18.30: Szibéria III.
19.15: Esti mese
19.30: Tv-híradó
20.00: Elvi Sinervo: Fiatal még a világ
21.20: Zenei Figyelő
22.05: Tv-híradó — 2. kiadás
22.15: Szülők, nevelők egymásközt.

KÍSÉRLETI (2.) MŰSOR:

20.00: Idea
NSZK zenés film
21.05: Tv-híradó — 1. kiadás
21.35: A világ búvármaszk alól IV.

SZOMBAT, OKTÓBER 28.

9.30: Téka
10.00: A gyilkos a Wembley stadionban van II. rész
10.50: Életet az éveknek
13.55: Salgótarján—Videoton bajnoki labdarúgómérkőzés
15.53: Bárány Tamás: Asszonyok mesélik
17.15: Antenna
18.00: Műemlékvédelem IV.
18.25: Három nyomozó naplója
II. rész: Méreg a feketepiacról
18.55: Győztesek hangversenye
19.15: Cicavízió
19.30: Tv-híradó
20.00: A perceim meg vannak számlálva
20.05: For—me—Formidable
NSZK zenés film
21.00: Magyar költők versei Petőfiről
21.30: Bárány Tamás: Férfiak mesélik
23.00: Tv-híradó — 2. kiadás

VASÁRNAP, OKTÓBER 29.

9.25: Tüskevár
10.00: Gyere velünk, csináld velünk
11.00: Tatabánya—Bp. Honvéd bajnoki kézilabdamérkőzés
14.30: Pedagógusok fóruma
15.05: Történelem mindenkinek
15.40: Igazi mozaik
IV. Mennyi mindenre jó!
16.00: A Komi Állami Népi Együttes műsorából
16.50: Népművészet — népszokások
17.15: Üzenet a jövőből
4. Alfa-beat-a
17.40: Műsorainkat ajánljuk!
18.05: Delta
18.35: Sporthírek
18.40: Esti mese
19.00: A „Hét"
20.00: Hírek
20.05: Odüsszeia III. rész
21.00: Gózon Gyula emlékest
21.50: Hírek — Sporthírek

HÉTFŐ

A kerámia mestere

Egy esztendővel ezelőtt hunyt el Gorka Géza, Kossuth-díjas, világhírű kerámikusművészünk. A kivételes tehetségű alkotó, számos hazai és külföldi kiállítás díjazottja, a brüsszeli világkiállítás aranyérmese a modern magyar iparművészet megteremtői közt foglal helyet. Művészetével, amely a népi kerámia, a népi fazekasság elemeit összekapcsolta a modern technológiával, remekműveket hozott létre, s új közönséget is teremtett. A film, amelyet Jeli Ferenc rendezett, bemutatja jellegzetes, egyéni stílusú, pompás kerámiáit kezdeti kísérleteitől a művész haláláig.

Házasságtörés

Tahi Tóth László és Koltai János a Házasságtörés-ben
(Réger Endre felv.)

Móricz Zsigmond 1922-ben írt elbeszélését mutatja be ez a tv-film, amelyet Nemere László rendezett. A móriczi dzsentrifigura szánalmas utódja, a kishivatalnok a történet „hőse". Napról napra él kispesti szoba-konyhás lakásában, s egyetlen „szórakozása", hogy a feleségét gyötri-bosszantja, s hogy ezzel-azzal hetvenkedik . . . Főszereplő: Tahi Tóth László, partnerei közt látjuk Almási Évát, Balogh Emesét, Egri Istvánt, Orsolya Erzsit, Pécsi Ildikót, Koltai Jánost, Kovács Károlyt.

KEDD:

Nyaralói kaland

Kínos következménye lehet annak, ha apa és fia ugyanazt a csodaszép nőt bámulja meg, ha mindkettő tüzet fog tőle. Hát még ha finom női írással mindketten randevúra szólító levelét kapnak, s kiderül, hogy egyazon helyre hívta őket a rejtélyes tündér . . . A nagy orosz elbeszélő, Csehov novellájából készült a rövid játékfilm, amelyet Giljman rendezett.

SZERDA:

Berenice

Jelenet a Racine-tragédia győri előadásából

Jean Racine, a nagy francia drámaíró (1639—1699) klasszikus tragédiájában, amelyet 1670-ben írt, a császárkori Róma hatalmát és nagyságát eleveníti meg. Berenice, Palesztina királynője abban reménykedik, hogy szerelme, Titus, a császárrá kikiáltott hős római hadvezér feleségül veszi őt. Titusnak azonban választania kell a trón és Berenice, a kötelesség és a szerelem között, s bármennyire szenved is, az előbbi mellett dönt. Antiochus király halálosan szerelmes Berenicébe, de az egyedül maradt királynő visszautasítja, bár Titus az ő gondjaira bízta szép szerelmesét. A három boldogtalan ember fájdalomtól összetörve búcsúzik el egymástól . . . A Győri Kisfaludy Színház előadását Egri István rendezte. Főszereplők: Berenice — Medgyesi Mária, Titus — Újlaki Károly, Antiochus — S. Tóth József.

CSÜTÖRTÖK

Vidocq

Itt van ismét régi ismerősünk, a furfangos kalandhős, akinek történeteit a most induló újabb francia tv-filmsorozat örökíti meg. Annyi változik csupán, hogy egyórásra hosszabbodnak meg az egyes epizódok —, s fiatalabb lett Vidocq, minthogy előbbi megformálójának halálá miatt másik színész — Clauda Brasseur — vette át a főszerepet. Az első részben —, amelynek címe: A vaskazetta titka — Vidocq különös módon egy bűnüldöző szerv vezetője lesz, nagy segítséget nyújt Napoleon nővérének és szembekerül a „Bárónő"-vel, aki a további folytatásokban is igyekszik keresztezni. útját . . Rendező: Marcel Bluwal, a főszereplő magyar szinkronhangja Mécs Károlyé. Bárónő — Daniele Lebrun (Hámori Ildikó), Flambart — Marc Dudicourt (Horváth Pál).

PÉNTEK

Fiatal még a világ

A finn és a magyar televízió koprodukcióban készítette ezt a tv-játékot. Finn író — Elvi Sinervo — a forgatókönyv szerzője és a finn televízió főrendezője: Timo Bergholm irányította a magyar alkotók és színészek munkáját. Ő mond bevezetőt is a tv-játék elé, amelynek főszereplői: Sulyok Mária, Béres Ilona, Almási Éva, Sinkó László, Bálint András.

SZOMBAT

Férfiak mesélik

Ketten a férfiak közül, akik mesélnek (Somogyvári Rudolf, Sinkovits Imre) (Rajnógel Imre felv.)

Emlékeznek még az Asszonyok mesélik című tv-filmre, amelyet egy éve mutattak be a képernyőn (s amelyet ezen a napon, a kontraszt kedvéért megismételnek)? Négy nő ül egy pesti cukrászdában és a négy különböző korú, jellemű és vérmérsékletű asszony történeteket mesél egymásnak: boldogságkeresésről, magányosságokról, várakozásról — férfiakról . . . A szerző, Bárány Tamás megírta a folytatást is. Az új filmben öt férfi mesél történeteket — derűs, pajzán, komolyabb epizódokat —, amelyeknek középpontjában ki mások állhatnának, mint a lányok, a nők. A férfiak: Kállai Ferenc, Benkő Péter, Somogyvári Rudolf, Sinkovits Imre, Sinkó László, S akikről mesélnek: Jani Ildikó fh., Sir Kati fh., Piros Ildikó, Gombos Kati, Urbán Erika és — Major Tamás. Rendező: Gaál Albert.

VASÁRNAP

Odüsszeia

Az olasz filmsorozat harmadik részében Odüsszeusz fia Spártában próbál hírt szerezni apjáról, s itt Helené elmondja neki, hogyan találkozott utoljára Apollon templomában a hőssel, aki Trója csellel való elfoglalását készítette elő. Közben Odüsszeusz a phaiákoknak elmeséli kalandjait, melyek az emberevők országában, Afrikában és a lótuszevők között, majd egy sziget barlangjában történtek . . . A sorozatot Franco Rossi, ezt az epizódot Mario Bava rendezte. Odüsszeusz — Bekim Fehmiu (Bitskey Tibor), Penelopé — Iréne Papas (Sütő Irén), Helené — Scilla Gabel (Békés Rita), Telemakhosz — Reanud Verley (Kovács István), Menelaosz — Fausto Tozzi (Benkő Gyula), Mesélő — Fülöp Zsigmond.

A trójai faló . . .

Nyomottmintás ingruha. Mindig divatos, délelőtt, délután egyaránt hordható

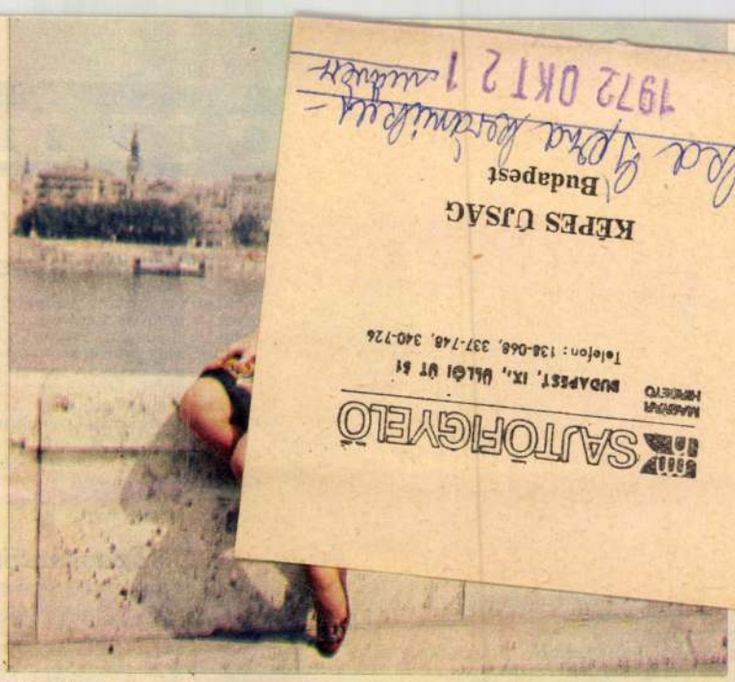

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726
KÉPES ÚJSÁG
Budapest
1972 OKT 2

Bordüros anyagból készült jersey-ruha

RUHÁK, KABÁTOK

Műszőrmével díszített kapucnis kabát. A kapucni praktikus és a szőrmedísz előnyösen keretezi az arcot

(Kiss Vera felvételei)

Reggeli K[illegible]nika III.

- Naptár. Karsai Elek rovata.

- 80 esztendővel ezelőtt 1894 szeptember 17-én született Gorka Géza. Képzművészeti tanulmányait Erencsében kedzte, majd Mezőturon hosszabb időn át a fazekasmesterség titkaival, fortélyaival ismerkedett.

Regzali Kronika III.

- Naptár. Karsai Blek rovata.

- 30 esztendővel ezelőtt 1894 szeptember 17-én született Gorka Géza.

Képzőművészeti tanulmányait Mrenosében kedzte, majd Mezőturon hosszabb időn át a fazekasmesterség titkaival, fortélyaival ismerkedett.

1927-ben Nógrádverőcén a népi fazekasmüvészet hagyományaira épült mühelyt hozott létre. A következő évben 1928-ban kerámiáival nagy sikert aratott a velencei kiállitáson. Gorka Géza kerámiáit a sofkéle máztehhnika virtuóz alkalmazása, a modern vonalak, az ősi fazekas hagyományok ujszerü megelevenitése jellemzi. Gorka Gézát államunk Munkácsy és Kossuth-dijjal, valamint az Érdemes Müvész cimmel tüntette ki.

- A Reggeli Krónika harmadik kiadását hallották.

1927-ben Nógrádverőcén a népi fazekasművészet hagyományaira épült mühelyt hozott létre. A következő évben 1928-ban kerámiáival nagy sikert aratott a velencei kiállitáson. Gorka Géza kerámiáit a sofkéle máztebhnika virtuóz alkalmazása, a modern vonalak, az ősi fazekas hagyományok ujszerű megelevenitése jellemzi. Gorka Gézát államunk Munkácsy és Kossuth-dijjal, valamint az Érdemes Művész cimmel tüntette ki.

- A Reggeli Krónika harmadik kiadását hallották.

1974. VI. 17. 12.43
Petőfi 111 - Vné -
Nyár a szabadtéren

Gorka Géza kerámikus

Ujszerü programot rendez hétvégeken az zebegényi Szőnyi István muzeum. Mit mond erről Dr. Drabeczki Balázs a Központi Muzeum Igazgatóság csoportvezetője.

- Zebegényi Szőnyi István emlékmuzeum programot állitott össze, egyrészt felnőtteknek, zenei és irodalmi hétvégei cimmel, másrészt pedig két nap a muzeumban cimmel az ifjuság részére. Ebben a programban, hivatásos idegen vezetéssel egybekötve a környék emlékmuzeumait, kiállitásait tekintjü meg, és egy kellemes kirándulást tehetnek meg két nap keretében a Duna kanyarban. Igy megnéhhetik a verőcei Gorka Géza k-erámia muzaumot és Gorka Géza hagyatékát, azután a zebegélyi Szőnyi István emlékmuzeum megtekintése tartozik a programba és nagyon érdekes, hogy komplexszé tették egy irodalmi, zenei vetélkedő müsorral is, érdemes idézni a részt vevő müvészek közül néhányat, Rákos Sán-

Dr. Hans Sachs Psychoanalytisches Institut
Berlin W 30, Nollendorfplatz 7

Telephon: Amt Nollendorf 3618

Berlin, den 19. Juni 1930

Herrn
Dr. Siegfried Bernfeld
Wien IX
Berggasse 19

Lieber Freund!

Ich habe Ihnen noch für Ihre Sendung zu danken, die mir sehr interessant war. Ich habe sie mit Vergnügen gelesen und bin Ihnen dankbar dafür, daß Sie mir Gelegenheit gegeben haben, sie kennen zu lernen. Ich habe mich auch gefreut, daß Sie mir Ihre Adresse gegeben haben, denn ich hatte Sie ganz verloren. Ich habe Ihnen auch einen Brief geschrieben, der aber zurückgekommen ist, weil Sie nicht mehr dort wohnen. Ich habe ihn dann nicht mehr abgeschickt, weil ich ihn nicht wiederfinden konnte. Ich hoffe, daß Sie mir bald wieder schreiben werden.

Ich habe Ihnen auch einen Brief geschrieben, der aber zurückgekommen ist, weil Sie nicht mehr dort wohnen. Ich habe ihn dann nicht mehr abgeschickt, weil ich ihn nicht wiederfinden konnte. Ich hoffe, daß Sie mir bald wieder schreiben werden.

Ich habe Ihnen auch einen Brief geschrieben, der aber zurückgekommen ist, weil Sie nicht mehr dort wohnen. Ich habe ihn dann nicht mehr abgeschickt, weil ich ihn nicht wiederfinden konnte. Ich hoffe, daß Sie mir bald wieder schreiben werden.

Ich habe Ihnen auch einen Brief geschrieben, der aber zurückgekommen ist, weil Sie nicht mehr dort wohnen. Ich habe ihn dann nicht mehr abgeschickt, weil ich ihn nicht wiederfinden konnte. Ich hoffe, daß Sie mir bald wieder schreiben werden.

1021

szám dor, Szentpál Mónikam Huszti Péter, Faragó Laura, az augusztus 17-én, 18-án a tápió-szecsői népi együttes, auszkusztus 25-én, vasárnap pedig Károlyi Annival és Vöres Sándorral találkozhatnak, a kirándulók. A zebegényi muzeum baráti köre bocsátott ki egy kis ismertetőt jelentkezési lapokkal, amelyiken az érdeklődök jelentkezhetnek erre a programra. Elszállásolás a zebegényi muzeum kenping táborában nagyon kellemes körülmények között. A felnöttek részére étkezéssel, hangversennyel és muzeumi belépőkkel együtt utiköltség nélkül 149.- forint, diákok részére tábortüzzel, azután fiatal művész filmesek bemutatójával ki nyer ma tipusu játékokkal az idegen vezetést is bele számitva 96.- forint. Minden harminc diák után egy pedagógusx a zebegényi muzeum baráti körének a vendége.

GORKA

Film, Szinhaz, Muzsika, Budapest

Jeli Ferenc rendező egy gyönyörű Gorka-váza megforgatása közben **(Torday Aliz felv.)**

1974. März. 23.

nyiben veti alá magát az egyes írók stílusának?

— A rendező elsődleges feladata, hogy alávesse magát az írói elképzelésnek. A rendező egyéni stílusa — véleményem szerint — csak egy sokadrendű dolog. Igaz, a mozifilmeknél azt szokták mondani, hogy minden film magán viseli a rendezők kézjegyét, de szerintem ez a televíziós filmekre nem vonatkozik, illetőleg nem vonatkozhat, mivel televíziós

kát fordítani egy-egy alkotásra — már csak amiatt sem, mert összesen egyszer, legjobb esetben kétszer kerül képernyőre — mint a mozifilmnél, ahol siker esetén egy-egy film évekig is műsoron marad. Hogy mást ne említsek, legutóbbi mozifilmem a Macskajáték, amely az idei cannes-i fesztiválon a magyar filmművészetet képviseli, — három évig készült. Ez a televíziónál elképzelhetetlen.

(körmendi)

A keretjáték egyik jelenete, amikor a Café Hungáriában a főúr Szabó Kálmán adósságát adja össze. (Josef Schauer és Balázsovits Lajos)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 JUL 13

1021 Pestmegyei Hírlap

Ízig-vérig kerámikus volt

Könyv Gorka Géza művészetéről

A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata a Magyar Művészet sorozatban, tízezer példányban könyvet jelentetett meg Gorka Géza életéről és munkásságáról.

Katona Imre, a kis kötet szerzője nagy gonddal és anyagismerettel bemutatja Veröce szerelmesét, a kerámiaművészet európai hírű képviselőjét.

Kerámikusaink közül többen szobraszként kezdtek pályájukat, s csak később tértek át a kerámiakészítésre. Mások a fazekasság hagyományaiból és technikai, technológiai adottságaiból indultak ki. E törekvések klasszikus képviselője volt Gorka Géza. Edényeit, plasztikáit, a fazekasok ősi eszközeivel, egyszerű forgáselemekből alakította ki.

1894. szeptember 16-án született Nagytapolcsányon. Iskoláit ott és Trencsénben végezte. 1918 után, amikor családja Mezőtúrra került, az ott működő Badár Balázs, az országos hírű paraszt fazekas hatására, a keramiát választotta hivatásául.

1919-ben már Németországban tanul. Paul Mann és Max Leuger tanítványa. 1923-ban kerül, házasságkötés révén, a Dunakanyar hangulatos falujába, Nógrádverőcére. Ugyanabban az évben a Keramos RT vezetője lett, majd e társulat bukása után, Nógrádverőcén önálló műhelyt rendezett be.

Az 1927/28-as esztendők hozták az első sikereket. Nemzetközi kiállításon vett részt Philadelphiában, Velencében. Felfigyeltek a fiatal művészre. A harmincas években már teljesen kialakult a formanyelve. A korabeli kerámiaművészet irányzatán belül, a legnépibb műfajhoz, a habán kerámia hagyományaihoz vonzódott, alkalmassá téve azt a modern kerámia készítésére.

1945 után lánya, Lívia csatlakozott apja művészeti stílusához, de ő is kialakítja hamar saját művészeti formanyelvét. Újabb munkáiban is felismerhető azonban apja művészeti hatása: az agyag és máz elegyítése, az egyszerű, tiszta és mégis lírai fogalmazás.

Katona Imre értékelése szerint Gorka ízig-vérig kerámikus volt, ami még akkor is érezhető, ha nem agyaggal, hanem porcelánnal dolgozott. Művészete élő cáfolata annak, hogy az agyag és a rajta lévő színes máz alkalmatlan volna az emberi gondolatok, érzések közlésére, művészi kifejezés céljaira. Gorka kezében az agyag a magasrendű emberi gondolatok kifejezési eszköze, anyaga volt.

Szépen igazolják ezt a tételt a könyv színes illusztrációi, a vázák, tálak, dísztárgyak sokasága. Bizonyítják a két éve elhunyt művész jellemvonásait: elmésségét, humorosságát, vidám, tiszta és egyszerű voltát.

P. R.

APRÓ

ÁLLÁS

Budapesttől 10 lévő csömöri H Mg. Tsz. traktor vesz fel. Munka lást biztosítunk. Érdeklődni: a tsz irodában Csömör, Hunyadi u. 23.

A szobi ÁFÉSZ pályázatot hirdet Bernecebaráti községben lévő 1. sz. szabadkasszás bisztró vezetésére. Részletes pályázati feltételek megtekinthetők Szob, Köztársaság tér 2. sz.

Budapest környéki és udapesti munkára,

tó és segédmunkásokat. MÁV utazási kedvezmény és üzemi étkezés van. Cím: Budapest XIV. ker., Tahy u. 97—101. Bejárat: Tatai út és Fáy út sarokról.

e
k
rgyártó

okat,
rgyártó
kásokat,
nkásokat,

erelő,
csőszerelő,
víz-
relő
kásokat,

nkára

:
l
rárugyár
yi osztály,
X.,
út 19.
149—027.

ai Sörgyár
ge Vác.
ői segéd-
t fejtőüze-
óknak és
édmunkáso-
s „kollektív
szerint.
ányai Sör-
irendeltsége
ssagyarmati
ányítószám:

gépírónőt
Nagykő-
di Mg Tsz.
llő 11.

osi Tanács
sága pályá-
t jogi és
előadói ál-
sére. Az ál-
sére azok is
tnek, akik
égzik jogi
ikat. A
si Tanács
s Társadal-
yeket Ren-
et pályáza-
az intézet
sának be-
z állás be-
középiskolai
szükséges.
lehet az
betöltésére
vagy írás-
Városi Ta-
személyzeti
minden-
óráig (I.
szobában)

VÉTEL

Rákospa-
ás, kom-
ó családi
négyszögöl
ltözhetően

Széchenyi utca 36.

Boráros tértől 154-es busszal, 45 percre Gyál központjában, Kőrösi úton ház, 400 négyszögöl telekkel, gyümölcsfákkal, 460 tő szőlővel beköltözhetően eladó. Buszmegálló 2 perc. Érdeklődni délután 6 órától XX. ker. Pesterzsébet, Báthory u. 23. (Perei).

CZ Torinói Fiat, 40 ezer kilóméter, megkímélt állapotban eladó. Háromszázötvenkilenc—kettőszázhatvannégy.

Fajtiszta magyar vizslakölykök eladók. Ugyanitt import szülőktől származó Autószex Texán Pionír hústípusú galambok, fiatalok és költőpárok kaphatók. Ár: 200—300 Ft-ig. Cím: Tóth István, 2344 Dömsöd, Szabadság u. 123.

Eladó kisebb-nagyobb mennyiségben őszi fejes- és kelkáposzta megegyezés szerinti áron. Buzder Mihály. Hetényegyháza, Petőfi u. 11.

Eladó jókarban lévő 3 kerekű Velorex rokkantkocsi, melyben 350 köbcentis Jáwamotor van. Érdeklődni lehet Tóth István, Tápiószőllős 951. sz.

Beköltözhető ház, nagy portával eladó. Somogyi Béla u. 14.

Abony központjában 3 szoba, komfortos családi ház, 350 négyszögöl telekkel azonnal beköltözhetően eladó, esetleg a telek külön is. Érdeklődni Lenin út 11. sz. (Finna) vagy Kinizsi Pál u. 5. (Perics).

Megvételre felajánlunk 1 db. 1500-as TOS esztergagépet. Ceglédi Cipőipari Vállalat Cegléd, III., Fűtőház u. 11. Üi.: Káré. Tel.: 455.

CU-s rendszámú Skoda Oktávia kiváló állapotban eladó. Kecskemét Borbási faiskola.

Eladó Érden V. kerületben kettőszáz négyszögöl telek. Érdeklődni: Cegléd XIV. ker. Cifrakerti Állami Gazdaság. Kolár.

Beköltözhető két szobás ház eladó. Nagykőrös, Tanárky u. 5.

Eladó beköltözhető kertes ház, Nagykőrösön, V., Szabadszállási út 28. A ház áll: 2 szoba, konyha, terasz, kamra 284 négyszögölön.

VEGYES

Elcserélném budapesti 3 szobás, főbérleti la-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 FEB 8

NÓGRÁD

Gorka Géza Kossuth-díjas kerámiákon

— **Gorka-múzeum Verőcén.** A két évvel ezelőtt elhunyt Gorka Géza, Kossuth-díjas kerámikus verőcei házában tavaly múzeum nyílt. A kiváló művész csaknem négy évtizeden át élt és alkotott ebben a házban, ahol most legszebb alkotásait tekinthetik meg a látogatók. A múzeum megnyitása óta, nyolc hónap alatt, kilencezren keresték fel a kiállítást.

1021

datává kell tenni. Itt több
ről van szó, mint csupán
portkérdésről — egy egyre

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1964 MÁJ 18.

GORKA GÉZA keramikusművész gyűjteményes kiállítását vasárnap megnyitották a balassagyarmati Palóc Múzeumban.

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 MÁJ 16.

MAGYAR NEMZET

Gorka Géza Kossuth-díjas keramikus munkáiból a Balassagyarmati Palóc Múzeum kiállítást rendez. A kiállítás május 17-én, délelőtt 11 órakor nyílik, bevezetőt mond D. Fehér Zsuzsa művészettörténész.

♠

Tv-ankétot rendeznek az

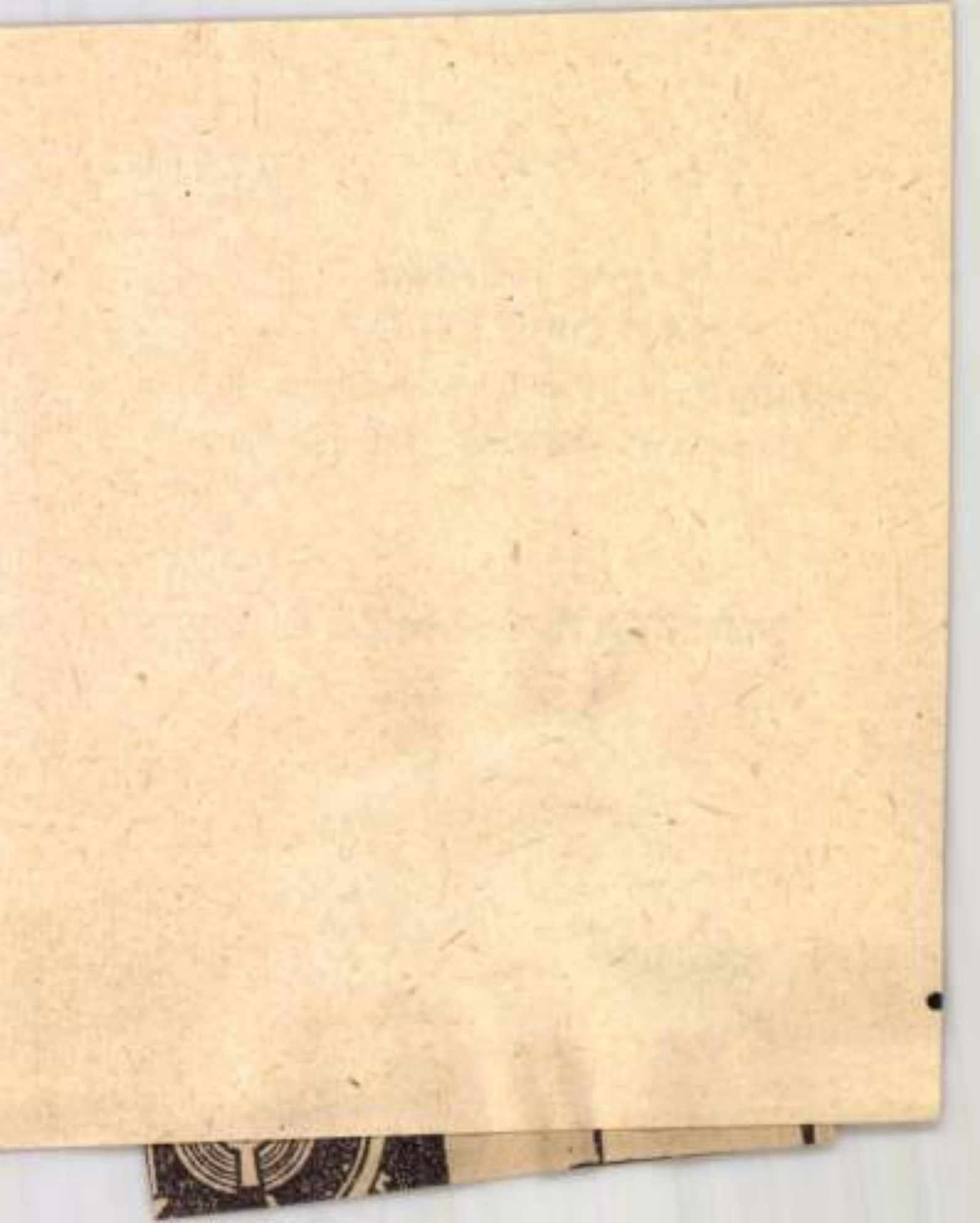

1021

Gorka Géza kerámiákra

1974.IV.2o.Televizió 16.lo Gné
Képes krónika

Az Iparmüvészeti Vállalat Kerámia üzemébe látogattunk el. A gipszformába öntött masszát természetes száradás után 96o C°-on nyerségetik. A tárgyakat fehér alapmázzal lemázolják és a festési mintát sablon alapján előrajzolják. A kézifestés motivumait Gorka Géza és Sarkad Györgyi kerámikus eredeti habán minták alapján tervezte. A festés után mázzal vonják be a tárgyakat és 118o C°-on ujra kiégetik.

Kedves nézőink a Képes krónika áprilisi számát látták. Viszont látásra.

Gorka

Hamarjaban csak a Gorka-kerámiák aszimmetrikus formáira, szeszélyesnek tűnő mázcsorgásaira emlékeztetném a nézőt. A Duna-kanyarnak ezt a történelmi és természeti szépségekkel egyaránt megáldott városát a hazai és külföldi turisták ezrei keresik fel az év bármely szakában. Ezért nem lehet eléggé dicsérni azt a következetes, jó értelemben vett „árukapcsolást", amellyel az illetékesek rendszeresen megrendezik ebben a népszerű, patinás környezetben a mai magyar mesterek egyéni vagy kollektív kamaratárlatait.

Magyar Hirlap 1976-166-6

Wagner:Esztergomi vártárlatok

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Gorka Géza, Kossuth-díjas, érdemes művész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1976 SEP 26

...pyugszik 19.46 órakor

1021

Nyolcvan évvel ezelőtt, 1896. szeptember 26-án született, és 42 éves korában, 1938 februárjában, a spanyolországi polgárháborúban áldozta életét Nagy Pál, a spanyol szabadsághare

1021

• OTTHONUNK •

Kerámia a lakásban

A kerámia nagy mestere, a tréfás kedvű *Gorka Géza* mesélte, hogy a kerámia mestersége Ádám-Éváig vezethető vissza. Amikor ugyanis a bibliai úristen a világ teremtése után hozzáfogott az ember megformálásához, *Ádám* olyan tökéletesre sikerült,

Kovács Margit: Kiűzetés

hogy az *Úr* kénytelen volt újból hozzáfogni az ember teremtéséhez. Meggyúrta agyagból, és ezzel gyanútlanul megteremtette *Évát*. Ez az alkotása már kedvére sikerült, mert Ádám képére és hasonlatosságára gyúrta Évát a *„képlékeny"* agyagból.

Gorka Géza anekdotája arra figyelmeztet, hogy a kerámia múltja végtelen, *egyidős az emberrel* és az agyag művészete mindenre képes, még arra is, hogy *emberivé tegye az anyagot*. Arról már nem szól, de tudjuk, hogy az agyagedényeket az ember letelepedésének idején, az újabb kőkorszakban *a nők készítették*. A fazekasmesterség később a férfiak birtoka lett, a család nőtagjai legfeljebb *írókáztak*, vagyis kis csőrös edénykével rajzolták, írták fel a díszítést.

Ma szinte ismét többségben vannak női kerámikusaink. És máig készítünk úgy agyagformákat, edényeket, dísztárgyakat, mint őseink: *agyaghurkákból, agyaglapocskákból felrakva*, s többek között éppen idei Munkácsy-díjasunk, *P. Benkő Ilona*. Régen vesszőből, háncsból, tökből, bőrből készült formákat tapasztották körül agyaggal, s miután elégették a könnyen égő törzset, megmaradt az agyagból való forma, *a kerámia*. A korongon készült edény későbbi, talán *a kelták* öröksége. Mai kerámiánk az alakítás, égetés, *színezés* minden módszerével él.

De mire való egyáltalán *a színezés, a máz?* A máz a lyukacsos agyag felületén *üvegszerű* réteget képez, színei egyrészt *díszítik* a formát, másrészt *védelmet nyújtanak*, nem engedik át a folyadékot és sima felületükkel biztosítják a kerámia tisztaságát. Van, aki a *mázas* kerámiára esküszik, van aki a *mázatlanra*. Ne értékeljük kevesebbre a mázatlant, vagy azokat, melyeknek felülete kevésbé hivalkodó. Sajnos, még bőven találkozunk olyan előítélettel, mely a *fényes, piros* mázat többre értékeli a *fénytelen szürkék* csodálatos árnyalatainál. A népi kerámiában alig vették észre a *dél-zalai* mázatlan edényeket, lakodalmas fazekakat, locsolókat, főzőedényeket, zsíros bödönöket, bármily *csodálatos remekei* az emberi kéznek, annál inkább dícsérték, például *a sümegi cifra kerámiát*. Pedig a színezés gyakran *csak a hibákat fedi*, s a vásárló *hiúságára* ügyel. Olyan ez, mintha az Alföldet kevesebbre értékelnénk a hegyvidéknél, pedig a síkságnak is meg vannak a szépségei, csak látni kell tudnunk. A színtelen, a fénytelen kerámiának bizonnyal *a formai értékei* uralkodnak jobban, míg a színesek nyilván több *elevenséget* vihetnek környezetünkbe.

Lakásunkban a kerámia kedvelt anyag, és gyakran a hasznos tárgyak is *díszítő* szerepet töltenek be. Vázákat a padlón, tálakat a falon úgy becsülünk meg, mintha *szobrok* lennének. Plasztika a szobor, s kétségtelenül *plasztika a váza is*. Annyi különbséggel, hogy tárgyaink *elvontabb művészi nyelven* szólnak hozzánk.

A kerámia művészi megformálása végtelen, az emberek ízlése változó, s nincs két egyforma lakás. Ki mit szeressen, abban tanácsot adni lehetetlen. Aki *Szombathelyen* jár, emlékül talán egy tenyerünkben is elférő római kori *mécses-másolatot* hoz magával, s ez a parányi terrakotta edényke becsesebb lehet bármely óriás padlóvázánál. Miért? Mert minden íze, része *az emberi szükségletből nőtt ki*, az emberhez igazodik. Elmondhatjuk ugyanezt a *bokályokról, korsókról*, vagy akár a mai gyári, *városlódi edényekről* éppen így. Az agyag, a kerámia varázsa abban van, hogy *nem csak szolgálja az embert, de ki is fejezi*. Nem véletlenül mintáznak a szobrászok agyagból, nem véletlen, hogy *a gyermek* agyagból gyúrja első önmagát kifejező kicsi figuráit. S mert ma olyan elterjedtté vált a kerámia, bizonyosan az is indokolja, hogy: *az embert érezzük benne*, magunkat, múltunkat, s újból és újból kísérletek nagyszerű lehetőségeit. *Koczogh Ákos*

Csekovszky Árpád mázzal festi kerámiaszobrát

DOLGOZÓK LAPJA

műsor

12.13: Könnyűzene.
12.33: Riport.
12.50: Dvorzsák: Dumky-trió.
13.25: Kis magyar néprajz.
13.33: Zongoramuzsika.
14.00: Kettőtől ötig ...
17.00: Slágermúzeum.
17.57: Haydn: Szerenád.
18.33: Zenei szerkesztők.
19.40: Változó világkép.
20.10: Cigánydalok.
20.33: Ifjú zenebarátok híradója.
20.53: Labirintus.
21.03: Örökzöld dallamok.
21.57: Tavasz. Részl.
22.33: Derűre is derű.
23.20: Csajkovszkij: b-moll zongoraverseny.

3. MŰSOR

14.05: Századunk zenéjéből.
15.10: Operettdalok.
15.30: Iskolarádió.
16.03: Részletek Cimarosa operájából.
16.40: Mindenki iskolája.
17.10: Láttuk, hallottuk.
17.25: Kamarazene.
18.03: Irónia. Hangjáték.
18.20: Monteverdi: Az ég és a föld.
18.32: Új lemezeinkből.
19.15: Iskolarádió.
19.33: Huszonöt perc beat.
19.58: Új lemezeinkből.
20.37: Klemperer-felvételek.
21.27: Zenekari muzsika.
22.30: A hét zeneműve.

BÉCS

9.00: Óvodások műsora.
10.00: Iskolatelevízió.
10.30: Ifjú Bill.
17.30: Kicsinyek műsora.
17.55: Jó éjszakát gyerekek.
18.00: A vadállatok birodalmában.
18.30: MI.
19.00: Osztrák képek.
19.30: Tv-híradó.
20.00: Telesport.
20.50: San Francisco utcáin.
21.40: Hírek.

II. PROGRAM

18.00: Angol nyelvlecke.
18.30: Dokumentumfilm.
19.30: Iskolatelevízió.
20.00: Ház az Eaton Placen.
20.50: Könyvek világa.
21.40: Tv-híradó 2.

POZSONY

16.00: Orosz nyelvklub.
16.50: Pionír-magazin.
17.20: Középiskolások műsora.
18.00: Szórakoztató zene.
18.40: Esti mese.
19.00: Tv-híradó.
20.00: Ballada az elismerésről.

2. MŰSOR

17.50: Sporthíradó.
19.00: Tv-híradó.
21.50: Üzletek teszik a nagyvárost.

A MOSZKVA RÁDIÓ MAGYAR ADÁSA:

18.00—18.30 25, 31, 41, 49, 321
21.00—22.00 41, 49, 257

s Vidéke Áfész
áru Üzeme, Süttő
lre felajánlja
iakat:
típ. takarmánykeverő
berény 1961.)
csos kötörő, telj. 10 t/ó.

1976 SEP 26
DOLGOZÓK LAPJA
BUDAPEST, IX., DÉLI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
MAGYAR HÍRLAP
SZÓTÖRŐ

Arany Ján
verséből idé
kot a vízsz.
sorokban.

VÍZSZINTES: 1. Az idézet első sora (zárt betük: R, N). 9. Az idézet második sora (zárt betük: O, L). 13. Fúvós hangszer. 14. Lengyel uralkodók neve (magyarul Kázmér). 15. Jugoszláviai folyó. 16. ... trófa, ellenversszak. 18. Mozgás, mozdulat eszperantó nyelven (MOVO). 19. Pusztít, rombol. 20. Vitás ügyben döntesz-e. 23. Gáz németül. 24. Kínai területmérték. 25. Állampolgári jogok egyike. 27. Személyes névmás. 28. Mássalhangzó fon. 29. Ez a hit, hibás felfogás. 30. Dél-afrikai holland telepes (-'). 31. Az erdő alkotója, ford. 32. A magyar nemzeti szobrászat megteremtője (Miklós). 34. Borsa ikerszava, névelővel. 37. Helyhatározó szó, irányjelző. 39. Hőskölteмény. 40. Észak-olaszországi város. 41. Út-, időszakasz. 43. Félsziget Ausztrália ÉK-i részén. 47. Képző. 48. Üreg. 50. Vadon belseje. 52. AÖ. 53. Olasz határozott névelő. 54. Fémek kettévágásának egyik módja. 58. Kettős mássalhangzó. 59. Lapos, sima. 61. A szóbanforgó történelmi korszakban. 62. TZÖ. 63. Kikötői híd. 65. Épületrész. 66. Vásárolt. 67. Biztonsági szerkezet alkatrésze. 69. Felborított.

FÜGGŐLEGES: 1. A juh hímje. 2. Világhírű autóbuszunk. 3. Korszakindító német filozófus. 4. Aranka beceneve, fordítva. 5. Bizmut vegyjele. 6. Bánat része. 7. Ebben az évben egy héttel később kezdődött. 8. Ifjúsági szervezetünk, névelővel. 9. Jégtakarók homokos pereme. 10. Kérdőnévmás, ford. 11. Füstköd. 12. Légköri jelenség. 17. Mexikói város (TLAPA). 19. Az idézet negyedik sora (zárt betük: M, A). 20. Mindent pótló szó. 21. Az idézet harmadik sora (zárt betük: Y, U, franciául (VUE). 38. Szőösszetételekben folyást, áramlást jelent. 42. Behavazott vidék (két szó). 44. Folyó Franciaországban, Nantesnél torkollik. 46. Vonalhálózat. 49. DAE. 51. Európai nép. 55. Visszafelé kering. 56. ABS. 57. Tulajdonos 60. Esdekló. 62. Cselekedet. 64. Hangtalanul gurít. 66. Van betüi. 68. Rövid út! 70. Gyilkol.

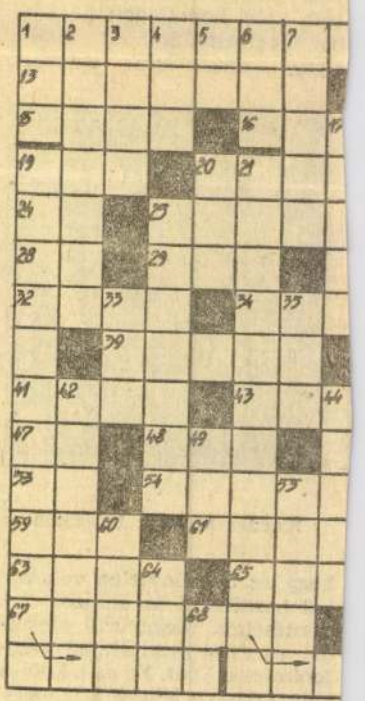

A céhkupát még k

„Az idő sürget, minden késés esetleg egy-egy dokumentum végleges eltünését jelentheti. Ezért újsághirdetést tettünk közzé, amelyben kértük mindazokat, akik az elmúlt időkből származó mészároshentesipari tárggyal, vagy írásbeli dokumentummal rendelkeznek, vagy hollétéről tudnak, értesítsenek bennünket" — írja tanulmányában Siki Jenő, az Országos Húsipari Kutató Intézet osztályvezetője, a nagy múltú iparág 2000-3000 darabból álló múzeális anyagának gyűjtője, gondozója.

Az újságokban közzétett felhívás eddigi eredményeként értékes ipartörténeti emlékek kerültek az ideiglenes otthonába, a volt lóvágóhíd egykori mosodaépületében kiállított gyűjteménybe. A Sárbogárdhoz tartozó Sárszentmiklóson tevékenykedett a múlt század második felétől a Becker és a Schmidt vendéglős-húsos dinasztia; e család műhelyének valamint üzleteinek dagítják. Köztük van egy régimódi disznósajtpréselő, továbbá egy fél disznó, vagy marha megemelésére szolgáló csigaszerkezet, amelynek forgó része kimustrált kocsikerékből készült.

A gyűjteményben fellelhető a múltban használatos „ringa", vagyis ringókés. Ezt egy hintaszék ringatótalpához lehetne hasonlítani, csakhogy ezek a talpak alul élesek, a szék helyén pedig két oldalt elhelyezett fogantyúk vannak. Ezeket markolta meg egy egy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 AUG 19

PETŐFI NÉPE

Gorka Géza, kerámiaművész.

1021

Kerámia a lakásban

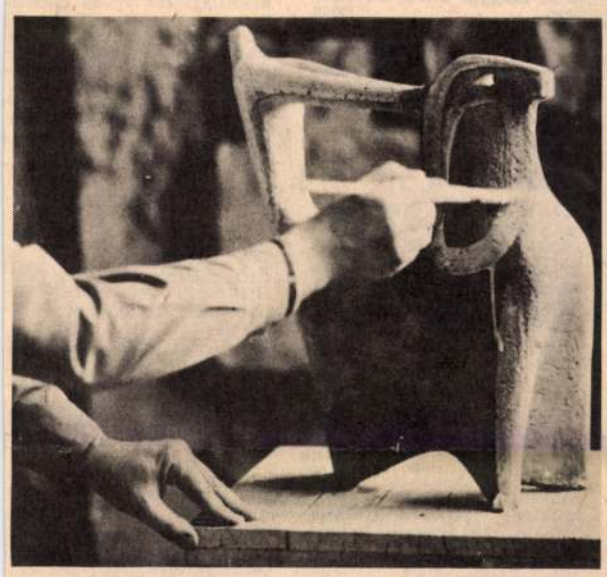

● Csekovszky Árpád mázzal festi kerámiaszobrát. (Fotó: Kovács Tamás)

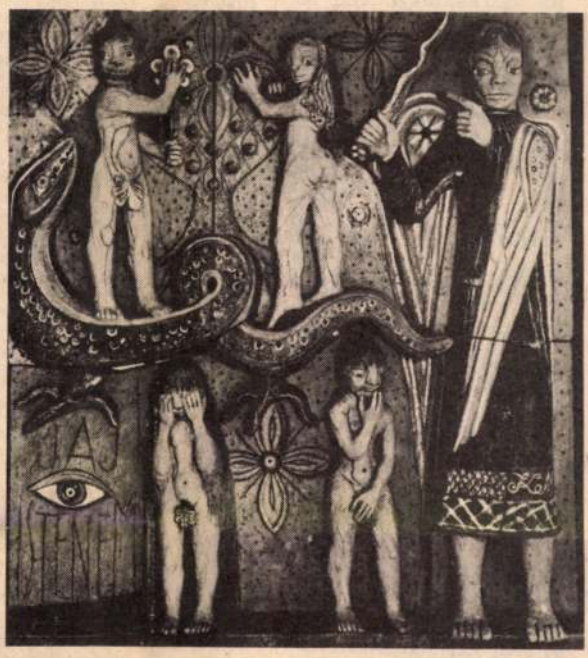

● Kovács Margit Kiüzetés című alkotása. (Fotó: Hegedüs Béla)

A kerámia nagy mestere, a tréfás kedvű Gorka Géza mesélte, hogy a kerámia mestersége Ádám-Éváig vezethető vissza. Amikor ugyanis a bibliai úristen a világ teremtése után hozzáfogott az ember megformálásához, Ádám olyan tökéletesre sikerült, hogy az Úr kénytelen volt újból hozzáfogni az ember teremtéséhez. Meggyúrta agyagból és ezzel gyanútlanul megteremtette Évát. Ez az alkotása már kedvére sikerült, mert Ádám képére és hasonlatosságára gyúrta Évát a „képlékeny" agyagból. Gorka Géza anekdótája arra figyelmeztet, hogy a kerámia múltja végtelen, egyidős az emberrel és az agyag művészete mindenre képes, még arra is, hogy emberivé tegye az anyagot. Arról már nem szól, de tudjuk, hogy az agyagedényeket az ember letelepedésének idején, az újabb kőkorszakban, a nők készítették. A fazekas mesterség később a férfiak birtoka lett, a család nőtagjai legfeljebb írókáztak, vagyis kis csőrös edénykével rajzolták, írták fel a díszítést.

Ma szinte és ismét többségben vannak női kerámikusaink. És máig készítünk úgy agyagformákat, edényeket, dísztárgyakat, mint őseink: agyaghurkákból, agyaglapocskákból felrakva, s többek között éppen idei Munkácsy-díjasunk, P. Benkő Ilona. Régen a vesszőből, háncsból, tökből, bőrből készült formákat tapasztották körül agyaggal, s miután elégették a könnyen égő törzset, megmaradt az agyagból való forma, a kerámia. A korongon készült edény későbbi, talán a kelták öröksége. Mai kerámiánk az alakítás, égetés, színezés minden módszerével él.

De mire való egyáltalán a színezés, a máz? A máz a lyukacsos agyag felületén üvegszerű réteget képez, színei egyrész díszítik a formát, másrészt védelmet nyújtanak, nem engedik át a folyadékot és sima felületükkel biztosítják a kerámia tisztaságát. Van, aki a mázas kerámiára esküszik, van aki a mázatlanra. Ne értékeljük kevesebbre a mázatlant, vagy azokat, melyeknek felülete kevésbé hivalkodó. Sajnos, még bőven találkozunk olyan előítélettel, mely a fényes piros mázat többre értékeli a fénytelen szürkék csodálatos árnyalatainál. A népi kerámiában alig vették észre a dél-zalai mázatlan edényeket, lakodalmas fazekakat, locsolókat, főzőedényeket, zsíros bödönöket, bármily csodálatos remekei az emberi kéznek, annál inkább dicsérték, például a sümegi cifra kerámiát. Pedig a színezés gyakran csak a hibákat fedi, s a vásárló hiúságára ügyel.

A kerámia művészi megformálása végtelen, az emberek ízlése változó, s nincs két egyforma lakás. Ki mit szeressen, abban tanácsot adni lehetetlen. Aki Szombathelyen jár, emlékül talán egy tenyerünkben is elférő római kori mécses-másolatot hoz magával, s ez a parányi terrakotta edényke becsesebb lehet bármely óriás padlóvázánál? Miért? Mert minden íze, része az emberi szükségletből nőtt ki, az emberhez igazodik. S mert ma olyan elterjedtté vált a kerámia, bizonyosan az is indokolja, hogy: az embert érezzük benne, magunkat, múltunkat, s újból és újból kísérletek nagyszerű lehetőségeit.

K. Á.

HÁZ eladó nagy telekkel, azonnal beköltözhetően. Kecskemét, Puskin u. 8. 43006

600 NÉGYSZÖGÖL szőlő eladó Felsőszéktó 34. alatt. Érdeklődni: Kecskemét, Nagykőrösi utca 30. 3435

BEKÖLTÖZHETŐ kétszobás kertes, családi ház eladó. Kecskemét, Volkertelep III. utca 5. 9-es autóbusz végállomása. 3246

SIÓFOKON Klapka Gy. u. 57. számú, 140 négyszögöl telek 85 000 Ft-ért, sürgősen eladó. Hunyi József, Szeged, Csongrádi sgt. 1—3. 42969

KERTES családi ház eladó. Jakabszállás, Zrínyi utca 16. 3373

ELADÓ Kecskemét, Felsőszéktó 85/a számú kétszobás családi ház. Érdeklődni: Kullai közben, Zipsék-nél, 15 órától. 43012

BAJA-DUNAFÜRDŐN a Bonyhádi Cipőgyár hétvégi háza eladó. Érdeklődni lehet Bonyhádi Cipőgyár igazgatási osztályán személyesen, vagy Bonyhád 14. sz. telefon 7—14 óráig. 608

KETTŐ szoba és konyhás családi ház, beköltözhetően eladó. Cím: Baja, Szent László utca 37. sz. 610

ELADÓ beköltözhetően, jó állapotban levő, kétszobás házrész, sok mellékhelyiséggel. Kecskemét, Fürdő u. 39. 3390

ELADÓ Szarkásban, Kísérleti teleptől 15 perc járásra 2700 négyszögöl föld, részletekben is. Érdeklődni: Hetényegyháza, Szarkás 285. szám alatt, vasárnap egész nap, hétköznap 6 órától. 3441

EGY szoba, konyhás házrész beköltözhetően eladó. Kecskemét, Takács György utca 8. Érdeklődni: egész nap. 3457

KECSKEMÉT, Sétatér utca 17. számú kis ház eladó. 3517

KEREKEGYHÁZÁN 3 és félszobás, melléképületes félkész házam eladom, vagy kecskemétire elcserélem. Érdeklődni: Kerekegyháza, Rózsa Ferenc u. 9. Helenkáréknál. 3520

ELADÓ kétszobás, konyhás kertes ház 200 négyszögöl telekkel. Villany, víz van. Kecskemét, Alkotás utca 5. (Méhesfalu) 3521

KECSKEMÉT, Bethlen körút 39. számú ház eladó, két részben is. 3458

KÉTSZOBÁS családi ház eladó. Kunszentmiklós, Bacsó B. u. 27. 42990

ÚJ családi ház eladó. Terenyi Mihály, Lajosmizse. Kilián Gy. u. 4. 43005

TANYA eladó, azonnal beköltözhetően. Villany megoldható. Érdeklődni lehet: Szank, Irinyi u. 11/a. Bazsa Mihály. Ugyanott 407-es, kifogástalan állapotban levő

[illegible] M. utcában 290 négyszögöl telek eladó. Érdeklődni: Balogh u. 31. sz. alatt. 42997

PÉCS közelében, két családnak is alkalmas ház eladó, vagy kisebbre elcserélhető. Válaszleveleket: Bodács, 7951 Pécsbagota. Fő utca 1. 606

ELADÓ a városhoz közel új állapotban levő tanya, melléképületekkel, egy hold területtel, — fele kert, fele szőlő — részletekben is. Villany van. Ugyanott IFA Framo és két ló eladó. Kecskemét, Budaihegy 96. Gyapjas. 43025

ELADÓ Kecskeméten 400 négyszögöl telek. Kétszintes, vagy társasházépítésre alkalmas. Leveleket „Ceglédi útban 03003" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 3503

HALASI útban 3-as km-kőnél hobbykert, kőépülettel eladó. Érdeklődni: telefon: 13-080. Kecskemét. 3507

ELADÓ 2 szoba összkomfortból álló fél ház. Személygépkocsit beszámítok. Kecskemét, Széchenyi körút 5. Érdeklődni délután. 3494

UTCAI félportás, leválasztott házrész eladó. Cím: Kecskemét, Újerdő u. 7. (Muszáj). 43033

HOMOKBÁNYAI autóbuszmegállóhoz 500 m-re 200 négyszögöl hobbytelek eladó. Kecskemét, Róna u. 102. (Alsószéktó) 4303-

BÚDÖS-TÓN hétvégi ház sürgősen eladó. Érdeklődni: aug. 20-án, 21-én a helyszínen. Nefelejcs u. 61. 43035

Lakás

KÖLTSÉGMEGTÉRÍTÉSSEL főbérleti szoba, konyhás lakást keresek Kecskeméten. Leveleket „Megegyezünk 03002" jeligére Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 3502

SZEGEDI, 43 négyzetméteres egy szoba, lakókonyha, gázfűtéses, belvárosi, földszintes öröklakást garázzsal eladok, vagy kecskeméti 2 szobásra cserélek. Ajánlatokat „Társasház" jeligére a kiadóba kérek. 43041

ELADÓ szoba, konyhás lakást keresünk részletfizetési kedvezménnyel. Leveleket „Kecskeméten" jeligére a kiadóba kérek. 43038

NAGYKŐRÖSÖN azonnal beköltözhető 2 szoba összkomfortos, gázfűtéses lakás OTP-hitel átvállalással vagy készpénzfizetéssel, sürgősen eladó. Érdeklődni délután 4 óra után, Nagykőrös, Ifjúság út 9. I. em. 6. Telefon: 39. 43034

GARZONLAKÁST bérelnék egyedülálló férfi részére Kecskeméten kb. egy évre. Ajánlatokat Kecskemét, Akadémia körút 28—30. V. emelet 42. alá kérek. 10—12 óráig. 3523

ELADOM Kecskemét, hu[illegible]dvárosi földszinti két-

KÖZPONTBAN, kétszobás OTP-s öröklakás beköltözhetően eladó. Kecskemét, Szabadság tér 5. VI/35. 3476

Gépek és alkatrészek

NÉGYKERÉK meghajtású munkagép áron alul eladó. Páhi, Vasút u. 32. 42905

ELADÓ 600-as Trabant. Kecskemét, Felsőszéktó, 63/3. Piroskáék. (Az Autóscsárda mellett negyedik ház). 43003

11 000 KM-REL eladó, Zsiguli személygépkocsi. Csávoly, Petőfi S. u. 86. sz. 612

JÓ állapotban levő, Skoda S—100-as fehér eladó. Baja, Hattyú u. 4. 609

SIMSON Star eladó. Most műszaki vizsgázott. Magyar Mihály, Kecskemét, Csalogány utca sarok. 3450

UE-S Zsiguli eladó. Érdeklődni: 17 óra után. Kecskemét, Klapka utca 17/a. Varga. 3516

UK-S Dácia fehér, 30 000 km-rel eladó. Kecskemét, Április 4 tér 3. Mező. 3526

UV-S Zsiguli sürgősen eladó. Soltvadkert, Arany János utca 41. 3527

6 LÓERŐS, USA léghűtéses négyütemű, stabil benzinmotor, olajtartály, szőlőprés, kerékpár, képek, tükör, köszörű eladó. Kecskemét, Zsinór utca 9. 3467

ELADÓ príma Wartburg de Luxe. Kecskemét, Erzsébet körút 57. 3488

KITŰNŐ állapotban levő, M 63-as 650 köbcentis Ural oldalkocsival eladó. Cím: Komlóssy Miklós, Baja, Tóth K. u. 11/b. sz. 603

MOST műszaki vizsgázott UB-s 127-es Fiat eladó. Tiszakécske, Tiszasor 90. 43030

ELADÓ nagy Skoda Combi, üzemképes állapotban. Egy év műszakija van még hátra, munkagépnek is alkalmazható. Kosa István. Kiskőrös, Ady Endre u. 4. 1093

Egyéb adás-vétel

ÉPÜLETBONTÁSBÓL eladó: garázsajtók, fürdőszoba-berendezés, ajtók, ablakok, tetőfák, gerendák, deszka, szegedi cserép, tégla, betonoszlop, poliészter hullámlemez. Kecskemét, Széchenyi körút, Irinyi u. sarok. 3447

ELADÓK: hálószobabútor, ruganyok, matracok, kádak, vetőgép, kocsi, dun-

csecsemő, mérlegsúlyok zöldsarok állvány szökőkúttal eladó. Megtekinthető: Kecskemét, Szarvas u. 3. sz. alatt, augusztus 20-án és 21-én 8 és 13 óra között. 42984

GÁZTŰZHELY nyomáscsökkentővel, palackkal, valamint REGENT 60-as hangfal erősítővel eladó. Érdeklődni lehet: Kecskemét, Budai Dezső fasor 1/b I. 2. Délután 4—6-ig. 43015

HORDOZHATÓ cserépkályha eladó. Kecskemét, Hoffmann J. u. 13. 43019

ELADÓ 2 db, 2 személyes rekamié, könyvszekrény. Érdeklődni: pénteken szombaton. Kecskemét, Zalka Máté utca 5. I. emelet 5. 3508

Vegyes

BÚTOROZOTT szoba, kétdiáklány részére kiadó Kecskemét, Akadémia krt 24. X. em. 28. 4301

FIATAL házaspár idős személy eltartását vállalná. Leveleket „Lakásért" jeligére a kiadóba kérek. 43037

HETI 2 alkalommal 2—3 órás elfoglaltságú házimunkát vállalok Kecskeméten magánháznál. Leveleket „Délután 03029" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 3529

Házasság

39 ÉVES, 170 cm magas, józan életű szakmunkás férfi rendezett anyagiakkal ezúton keresi azt a károsszenvedélytől mentes, 32—38 év közötti özvegy, vagy elvált asszony, vagy lány ismeretségét, aki két gyermekemnek szerető édesanyja és nekem szerető feleségem tudna lenni. Csak fényképes, kézzel írott levelekre válaszolok. Kalandorok ne írjanak. Leveleket „Szeretném az igazit mielőbb megtalálni" jeligére a kiadóba kérem. 42968

157 CM magas, 20 éves, karcsú, barna lány, társaság hiányában megismerkedne házasság céljából hozzálló férfival. Leveleket „Talán" jeligére a kiadóba kérem. 4301

31 ÉVES, 168 cm magas, sötétszőke, lakással rendelkező férfi házasság céljából megismerkedne intelligens gyermektelen független nővel 28 évesig. Kecskemétiek válaszoljanak. Leveleket „Érdemes 479 985" jeligére a Kecskeméti Magyar Hirdetőbe kérek. 348

34 ÉVES, 165 cm maga[illegible]

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-648, 340-726

Gorka Géza, Kossuth-díjas, keramikusművész

PEST MEGYEI HIRLAP

1976 SEP 2 6

1021 PEST MEGYEI Hír

GORKA GÉZA

ÖT ÉVVEL EZELŐTT,

1971. szeptember 27-én halt meg — 77 éves korában — Gorka Géza kiváló keramikus, Kossuth-díjas érdemes művész.

Nagytapolcsányban született, s eredetileg festőnek készült. 1917—18-ban Trencsénben képzőművészeti, majd Mezőtúron fazekastanulmányokat folytatott. 1919-től Németországban volt tanulmányúton. Néhány év múlva hazatért és Nógrádverőcén megalapította a Keramos Rt-t, amelynek vezetője lett. 1927-ben ugyancsak Nógrádverőcén önálló műhelyt rendezett be; itt a népi fazekasművészet gazdag hagyományait igyekezett egységbe foglalni a technika adta lehetőségekkel és a korszerű formaigényekkel. Az 1928. évi velencei kiállításon nagy sikerrel mutatkozott be műveivel. Attól kezdve hazai és külföldi kiállításokon részesült sorozatosan elismerésben.

Ezekben az években alakult ki sajátos, egyéni stílusa, amelynek fő hatóeszköze a szűkszavú formálás. Emellett a felületkialakítás, a sokféle máztechnika virtuóz alkalmazása jellemezte művészetét. A felszabadulás után a nagyüzemi kerámia is foglalkoztatta.

Nem is olyan bolondság ez a kocogás, amiről annyit szajkóznak a rádióban — gondolta Kerék Jakab és elhatározta, hogy minden este körbefutja a háztömböt. Két körrel kezdi, aztán majd lassan emeli az adagot. Ötvenévesen, erősen megeresztett pocakkal, igazán tenni kell valamit az egészség érdekében!

Amikor első este lassú iramban kikanyarodott a belvárosi bérház kapuján, kis híján összeütközött Balázs Miskával, egyik hivatali kollégájával. Ez is mi a csodát tekereg most erre?

— Mi az öregem? — torpant meg Balázs. — Majdnem feldöntöttél. Hová a fenébe rohansz?

— Rohantam? — csodálkozott Kerék. — No, nézd csak észre sem vettem. De tudod, arról van szó, hogy... hogy elfogyott otthon a kenyér és

Gorka Géza, keramikus

GORKA GÉZA
(1894—1971)
Kossuth-díjas keramikus, érdemes művész 4 esztendeje halt meg.

— : Évfordulók

10.

Népszava, Bp. 1975. szept. 27.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 AUG - 5
Gorka Géza
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
keramikusművész

1021

Kerámia a lakásban

A kerámia nagy mestere, a tréfás kedvű Gorka Géza mesélte, hogy a kerámia mestersége Ádám-Éváig vezethető vissza. Amikor ugyanis a bibliai úristen a világ teremtése után hozzáfogott az ember megformálásához, Ádám olyan tökéletesre sikerült, hogy az Úr kénytelen volt újból hozzáfogni az ember teremtéséhez. Meggyúrta agyagból és ezzel gyanútlanul megteremtette Évát. Ez az alkotása már kedvére sikerült, mert Ádám képére és hasonlatosságára gyúrta Évát a „képlékeny" agyagból.

Gorka Géza anekdotája arra figyelmeztet, hogy a kerámia múltja végtelen, egyidős az emberrel és az agyag művészete mindenre képes, még arra is, hogy emberivé tegye az anyagot. Arról már nem szól, de tudjuk, hogy az agyagedényeket az ember letelepedésének idején, az újabb kőkorszakban, a nők készítették. A fazekasmesterség később a férfiak birtoka lett, a család nőtagjai legfeljebb írókáztak, vagyis kis csőrös edénykével rajzolták, írták fel a díszítést.

Ma szinte és ismét többségben vannak női kerámikusaink. És máig készítünk úgy agyagformákat, edényeket, dísztárgyakat, mint őseink: agyaghurkákból, agyaglapocskákból felrakva, s többek között éppen idei Munkácsy-díjasunk, P. Benkő Ilona. Régen a vesszőből, háncsból, tökből, bőrből készült formákat tapasztották körül agyaggal, s miután elégették a könnyen égő törzset, megmaradt az agyagból való forma, a kerámia. A korongon készült edény későbbi, talán a kelták öröksége. Mai kerámiánk az alakítás, égetés, színezés minden módszerével él.

De mire való egyáltalán a színezés, a máz? A máz a lyukacsos agyag felületén üvegszerű réteget képez, színei egyrészt díszítik a formát, másrészt védelmet nyújtanak, nem engedik át a folyadékot és sima felületükkel biztosítják a kerámia tisztaságát. Van, aki a mázas kerámiára esküszik, van aki a mázatlanra. Ne értékeljük kevesebbre a mázatlant, vagy azokat, melyeknek felülete kevésbé hivalkodó. Sajnos, még bőven találkozunk olyan előítélettel, mely a fényes piros mázat többre értékeli a fénytelen szürkék csodálatos árnyalatainál. A népi kerámiában alig vették észre a délzalai mázatlan edényeket, lakodalmas fazekakat, locsolókat, főzőedényeket, zsírosbödönöket, bármily csodálatos remekei az emberi kéznek, annál inkább dicsérték, például a sümegi cifra kerámiát. Pedig a színezés gyakran csak a hibákat fedi s a vásárló hiúságára ügyel. Olyan ez, mintha az Alföldet kevesebbre értékelnénk a hegyvidéknél, pedig a síkságnak is megvannak a szépségei, csak látni kell tudnunk. A színtelen, a fénytelen kerámiának bizonnyal a formai értékei uralkodnak jobban, míg a színesek nyilván több elevenséget vihetnek környezetünkbe.

Lakásunkban a kerámia kedvelt anyag, és gyakran a hasznos tárgyak is díszítő szerepet töltenek be. Vázákat, a padlón, tálakat a falon úgy becsülünk meg, mintha szobrok lennének. Plasztika a szobor, s kétségtelenül plasztika a váza is. Annyi különbséggel, hogy tárgyaink elvontabb művészi nyelven szólnak hozzánk. A népi kerámia madara, virága, valamikor jelképével elevenen benne élt a népi kultúra egészében, a mi számunkra csak madár, csak virág, díszítmény csupán, melynek jelképes értelmét nem ismerjük. De ugyanúgy vonzhat egy sima kék tál, s hogy végső, de eléggé elterjedt példával éljünk, vonzó szépségű lehet még egy csupasz, mázatlan, vörösre-sárgára égetett egyszerű tyúkitató is.

A kerámia művészi megformálása végtelen, az emberek ízlése változó s nincs két egyforma lakás. Ki mit szeressen, abban tanácsot adni lehetetlen. Aki Szombathelyen jár, emlékül talán egy tenyerünkben is elférő római kori mécses-másolatot hoz magával, s ez a parányi terakotta edényke becsesebb lehet bármely óriás padlóvázánál. Miért? Mert minden íze, része az emberi szükségletből nőtt ki, az emberhez igazodik. Elmondhatjuk ugyanezt a bokályokról, korsókról, vagy akár a mai gyári, városlódi edényekről éppen így. Az agyag, a kerámia varázsa abban van, hogy nemcsak szolgálja az embert, de ki is fejezi. Nem véletlenül mintáznak a szobrászok agyagból, nem véletlen, hogy a gyermek agyagból gyúrja első önmagát kifejező kicsi figuráit. S mert ma olyan elterjedtté vált a kerámia, bizonyosan az is indokolja, hogy: az embert érezzük benne, magunkat, múltunkat, s újból és újból kísérletek nagyszerű lehetőségeit.

Koczogh Ákos

Kovács Margit Kiűzetés című alkotása

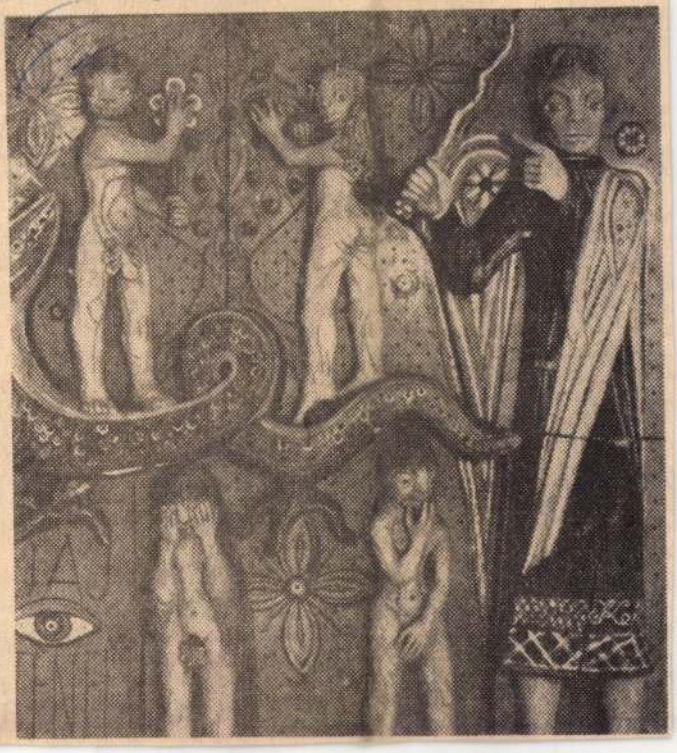

k bánja

ık. a 25. nvárévad eseményei
ailanak idén • a Dóm téren.
inden eddigit felülmúló nép-
erűséggel: már 85 ezer je-
vet adtak el. ami 90 száza-
kosnál nagvobb telítettséget
lent a nézőtéren. Elbúcsú-
ott a Nabucco « mire meg-
rtiák Az ember tragédiáiá-
ak utolsó előadását már úi
emutatót is láthatott hét köz-
en a közönség: Erkel operá-
t a Bánk bánt. Ami lénve-
ben a tavalvi előadás is-
étlése. Vámos László rende-
sében. egvetlen változással.
megbetegedett Radnav
örgv helvett Melis György
llalta Tiborc szerepét. A
rmester Pál Tamás el-
ondta: „A múlt évi előadá-
kban kellő feszültséget tud-
nk teremteni viszont a lírai
lenetek elsikkadtak. az a
adatunk tehát hogy a mű
ámaisága közben a fino-
abb oldottabb színek is ér-
nvesülienek." A főbb sze-
plők: Simándy József. Mol-
ván Stefánia Komlóssy Er-
ébet.

Faragó Is
lóson, *Köke*
cson, *Hegge*
csonyon vol
óta elköszön
díjba, ki p
messzebbre

Mostanába
tendőkben eg
csak a tanít
hanem elkös
Elköszönt a
nyimről (A
Kisvenyim?),
futását
Mélykúton. A települések nevét jócskán sorolhatnám még, hiszen a névsorban majd valamennyi megyénkbeli puszta nevét szerepeltethetném. Oda kellene írnom mostanában egyre több kis falu nevét is. Olyanokét, ahonnan az iskolásokat körzeti iskolába járatják, egyelőre a felső tagozatosokat, előbb-utóbb pedig valamennyit.

Az iskolakörzetesítés halad terv szerint, ahogyan nemcsak az oktatásügyet irányító személyek gondolata, hanem a kérlelhetetlen szükség, a magasabb lépcsőfokra lépés megmásíthatatlan igénye követeli.

Szükséges ez, hiszen a mostani feltételek és mostani ismereteink szerint csakis így valósítható meg a nagyobb községek és a kicsi települések „egyenjogúsítása". Az egyenlő feltételek megteremtése, az egyenlően magasabb színvonalú oktatás, tanítás nyújtása a nagyközségek, a puszták gyermekeinek.

A körzetesítés után az iskola épülete ott marad, helyben. Igaz, nem egy közülük már csak nagy jóakarattal nevezhető iskolához méltónak, javarészük régen korszerűtlenné vált, elhasználódott. Sorsukat majd megfogalmazza, megírja egyszer valaki.

S a tanítók a pusztákról, a kis településekről?

Őket is várja a körzeti iskola, a hivatás szerinti munkával.

Am a helyük — nem az épületben, nem a megkopottság szürkeségébe, málló falak közé szorult tantermekben, hanem a kis települések szellemi életében — üresen maradt.

Minden

Beethoven, Bartók öröksége?

A képen szereplő arcok nem árulják el, csak egyet: elmélyülten figyelik, hallgatják a zenét. (Ami éppen hangzik: Mozart . . .)

Mondják, néha magunk is mondjuk, sok embertől, különösen a fiataloktól távol áll a zene, legalábbis amit csupa

r éves szótár

Az 1975 nyarán és őszén
gzett és nemrégiben befeje-
tt ásatásokban az olasz
cheológusok feltárták azt
helyet, ahol a helyi urala-
dók a magas tisztségek vi-
lőit és alattvalóit fogad-
k. Hatalmas méretű nyitott

számításunk előtti 2300-ra teszik.

A szövegek vizsgálatából kiderül, hogy az archívumban nagyrészt a kor hatalmasaival, elsősorban mezopotámiakkal kötött nemzetközi szerződéseket és politikai és jogi

KERÁMIA A LAKÁSBAN

A kerámia nagy mestere, a tréfás kedvű Gorka Géza mesélte, hogy a kerámia mestersége Ádám-Évá-ig vezethető vissza. Amikor ugyanis a bibliai úristen a világ teremtése után hozzáfogott az ember megformálásához, Ádám olyan tökéletesen sikerült, hogy az Úr kénytelen volt újból hozzáfogni az ember teremtéséhez. Meggyúrta agyagból és ezzel gyanútlanul megteremtette Évát. Ez az alkotása már kedvére sikerült, mert Ádám képére és hasonlatosságára gyúrta Évát a „képlékeny" agyagból.

Gorka Géza anekdótája arra figyelmeztet, hogy a kerámia múltja végtelen, egyidős az emberrel és az agyag művészete mindenre képes, még arra is, hogy emberivé tegye az anyagot. Arról már nem szól, de tudjuk, hogy az agyagedényeket az ember letelepedésének idején, az újabb kőkorszakban, a nők készítették. A fazekas mesterség később a férfiak birtoka lett, a család nőtagjai legfeljebb irókáztak, vagyis kis csőrös edénykével rajzolták, írták fel a díszítést.

Ma szinte és ismét többségben vannak női kerámikusaink. És máig készítünk úgy agyagformákat, edényeket, dísztárgyakat, mint őseink: agyaghurkákból, agyaglapocskákból felrakva s többek között éppen idei Munkácsy-díjasunk, P. Benkő Ilona. Régen a veszszőből, háncsból, tökből, bőrből készült formákat tapasztották körül agyaggal, s miután elégették a könnyen égő törzset, megmaradt az agyagból való forma, a kerámia. A koronggon készült edény későbbi, talán a kelták öröksége. Mai kerámiánk az alakítás, égetés, színezés minden módszerével él.

De mire való egyáltalán a színezés, a máz? A máz a lyukacsos agyag felületén üvegszerű réteget képez, színei egyrészt díszítik a formát, másrészt védelmet nyújtanak, nem engedik át a folyadékot és sima felületükkel biztosítják a kerámia tisztaságát. Van, aki a mázas kerámiára esküszik, van aki a mázatlanra. Ne értékeljük kevesebbre a mázatlant, vagy azokat, melyeknek felülete kevésbé hívalkodó. Sajnos, még bőven találkozunk olyan előítélettel, mely a fényes piros mázat többre értékeli a fénytelen szürkék csodálatos árnyalatainál. A népi kerámiában alig vették észre a délzalai mázatlan edényeket, lakodalmas fazekakat, locsolókat, főzőedényeket, zsíros bödönöket, bármily csodálatos remekei az emberi kéznek, annál inkább dicsérték, például a sümegi cifra kerámiát. Pedig a színezés gyakran csak a hibákat fedi s a vásárló hiúságára ügyel. Olyan ez, mintha az Alföldet kevesebbre értékelnénk a hegyvidéknél, pedig a síkságnak is megvannak a szépségei, csak látni kell tudnunk.

Lakásunkban a kerámia kedvelt anyag és gyakran a hasznos tárgyak is díszítő szerepet töltenek be. Vázákat, a padlón, tálakat a falon úgy becsülünk meg, mintha szobrok lennének. Plasztika a szobor, s kétségtelenül plasztika a váza is. Annyi különbséggel, hogy tárgyaink elvontabb művészi nyelven szólnak hozzánk. A népi kerámia madara, virága, valamikor jelképével elevenen benne élt népi kultúra egészében, a mi számunkra csak madár, csak virág, díszítmény csupán, melynek jelképes értelmét nem ismerjük. De ugyanúgy vonzhat egy sima kék tál, s hogy végső, de eléggé elterjedt példával éljünk vonzó szépségű lehet még egy csupasz, mázatlan, vörösre-sárgára égetett egyszerű tyúkitató is.

A kerámia művészi megformálása végtelen, az emberek ízlése változó s nincs két egyforma lakás. Ki mit szeressen, abban tanácsot adni lehetetlen. Aki Szombathelyen jár, emlékül talán egy tenyerünkben is elférő római kori mécses-másolatot hoz magával, s ez a parányi terakotta edényke becsesebb lehet bármely óriás padlóvázánál. Miért? Mert minden íze, része az emberi szükségletből nőtt ki, az emberhez igazodik. Elmondhatjuk ugyanezt a bokályokról, korsókról, vagy akár a mai gyári, városlódi edényekről éppen így. Az agyag, a kerámia varázsa abban van, hogy nem csak szolgálja az embert, de ki is fejezi. Nem véletlenül mintáznak a szobrászok agyagból, nem véletlen, hogy a gyermek agyagból gyúrja első önmagát kifejező kicsi figuráit. S mert ma olyan elterjedtté vált a kerámia, bizonyosan az is indokolja, hogy: az embert érezzük benne, magunkat, múltunkat.

Koczogh Ákos

IV. osztályosainak május 14-e, az I—III. osztályosainak június 11-e. A tanévzáró ünnepélyeket az általános és középiskolákban 1977. június 12—20 között, az igazgatók által megjelölt napokon tartják.

A tanév eredményes lezárásához az általános iskolás

nítás idejét.

A rendtartások int nek a tanítási szün is. A téli szünet az nos és középiskolákba ségesen december 22- nuár 2-ig tart. A szü ső napja december 2 tanítás 1977. januá hétfőn kezdődik. A

Egy bűnügy tanulságai (1)

Bűntanya volt a V

A veszprémi Vadásztanya vendéglőben nyolc évig (1967-től 1975-ig) szinte minden vendéget becsaptak. A rendőrség e nyolc év valamennyi árkalkulációját átvizsgálta, s alig talált egy-két helyeset.

Az étlapokon, itallapokon szereplő árak drágább tak a kelleténél, teh eleve becsapták a ve akkor is, ha a számla étlap árai megegyezne vendéglő főnökének, *ner Jánosnak* és tá nem ez volt az e módszerük.

A bűnszövetség...

Brennernek a családhoz segítséget nyújtott *Lauer Antal* 34 éves főszakács is, valamint a 2—3 évenként váltakozó üzletvezető helyettesek: *Solymosi András* 33 éves, *Sárossy Sándor* 33 éves és *Reich István* 27 éves, valamennyien veszprémi lakosok.

Brenner az esti záráskor elszedte a pincérektől a bevételt (a borravalót is!,) s az összeg 10 százalékát félretette egy kazettába. A többi pénzt postára adta... Ezután minden hónap végén csinált egy önleltárt, hogy kell-e még befizetni a vállalatnak vagy sem... Így adódott, hogy egy-egy önleltár után néha 30—40 ezer forintot is feladtak a kazettában gyűjtött pénzből. Máskor pedig „túlfizetés" volt, s akkor napokig nem küldtek pénzt a Vadásztanyából. (A bevételt egyébként naponta kellene postázni.)

S egyre gyorsabban Brenner balatoni villá Érdemes a számok ben is megvizsgálni E ügyleteit: a rendőrség tette! Az utóbbi tíz vett egy 250 ezer f OTP-házat Veszpr

„Csak nem képzel

Brenner ki is jele rendőrségen: *„Csak ne zelik, hogy évi 35 ezeré goztam volna. Csakis bin-haszonért..."* Ez nem azonos a lopássa lással... (Arról nem i va, hogy tulajdonk ilyen, mint „gebin-ha hivatalosan nem is l Ha a gyakorlatban van, akkor az a vállala leti.)

De a Vadásztanya v zetője még csak borr jövedelemre sem hiv hatna. Azt ugyanis a rek kapják, őket illet ki a fizetése jár és nem. Az pedig évi 3 forint...

S itt érdemes ráté

Brenner bevétele: 221 000 forint— kiadása: 428 000 forint...

„Sok kicsi, sokra megy" – tartották magukat Brenne rék is e közmondás igazsá gához. Említettük, hogy drá gábbak voltak a kalkuláci ók; sokszor csak fillérekke egy-két forinttal. De hán ezren étkeznek a Vadászta nyán csak egyetlen hónap ban is...? Hát még nyol év alatt...

No és, a sok esküvő, csc portos vacsorák...!

Brennerék igazi „vadász területe" ez volt: úgy csap ták be az embereket, ahog csak tudták. Szükségtelen felsorolni és részletezni vál tozatos módszereiket, az tény: gátlástalanul a pénzre törekedtek, s mindig rá is szedték a vendégsereget.

Gorka Géza

Gorka Géza (1894–1971): keramikus, Kossuth-díjas, a modern magyar kerámiaművészet egyik úttörő mestere. A népi fazekasművészet hagyományait és a korszerű formákat egyesítette munkáin, melyeknek többek között a virtuóz máztechnika ad egyéni jelleget.

Mikszáth Ernő: Művészek, barátaim
Bp. Corvina 1977

Gorka Géza keramikus 1-2

BODRI FERENC

1-2

MŰVÉSZETI KÖNYVSZEMLE

-822
VIII
9

KOCZOGH ÁKOS: KERÁMIA, PORCELÁN, ÜVEG
(Mai magyar iparművészet I.)

A témáról igényes, értő és avatott elemzést írni, a műveket kellő gondossággal és független rátermettséggel prezentációra és reprodukcióra ajánlani nem könnyű feladat. A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata régóta időszerű összefoglalásra vállalkozott, amikor a négy albumra tervezett sorozat közreadását határozta el. Az első kötet az idei könyvhéten került az érdeklődők elé. Mindent átfogó teljességre és józan szigorúságra törekszik a szerző és a kiadó, és ugyanígy üdvözölhetjük azt a szándékot is, amely nem lát választó vonalat egyedi és sokszorosított, kisműhelyi és gyári iparművészeti alkotások között.

Az albumban mindkét ágazat legkitűnőbb képviselői helyet kapnak, ugyanígy a „szilikátok művészetének" egyedi és gyári, díszítő és funkcionális alkotásai is. A névsor igényes és reprezentatív, átfogja a modern keramika ma élő több nemzedékét és irányzatait. A műfaj összes lehetőségeit.

Koczogh Ákos bevezetőjében átfogó képet kísérel nyújtani a keramika modern hazai történetéről, kapcsolatairól és autonóm fejlődéséről. Tanulmánya nemcsak a kézben tartott kötet értő lapozgatását segíti elő, de úttörő példa a művészeti ágazat utolsó évtizedének összefoglalására is. A bevezető számba veszi és értékeli a keramika folklorizáló és archaizáló, majd modernizáló tendenciáit, az architekturális keramika példáit és megoldásait. A szerző kitűnően ismeri a hazai műhelyeket, a szilikátok művészetének összeforrott kollektíváit, a tapasztalatcserékre és a bemutatókra kialakult lehetőségeket (pécsi Kerámia Biennálék, siklósi szimpozionok stb.). Korunk hazai fejlődésében a legnagyobb gond a konvencionalitással és a konvencionális igénnyel folytatott küzdelem, az „átmenet nehézségei". A tanulmány és a fényképfelvételek szépen mutatják az eredményeket.

A tanulmány írójának vannak bíráló szavai is, pl. amikor a porcelánművészet napjainkban elért szintjének bizonytalanságáról nyilatkozik, vagy az üvegművészet feladatait határozza meg.

A táblákon előttünk is az bizonyosodik, hogy mindhárom műfaj ott tud kiváltképp új megoldásokat teremteni, ahol él az új technológiák végtelen lehetőségével, ahol formavilága és feladatai kilépnek a konvencionalitás és a hagyományos „díszítő" keretek közül. Ahol a természetszerűbb környezetben természetesebb funkciót kapnak az alkotók (falburkolatok, kertplasztikák, díszkutak stb.), ahol modern formavilággá oldódik a folklorisztikus vagy szecessziós hagyomány. Minderre szép példa *Veress Miklós* két porcelánvázája, *Gorka Géza* nem egy műve, *Gádor István* homlokzatdíszítése, sok kertplasztikája lehet. És kevésbé korszerű a keramika akkor, ha manírrá szelídíti a modern plasztikai megoldásokat, olykor már nem is anyagszerű. Így nyugodtan állíthatjuk példásnak a modern „sokszorosított keramikát" (készletek stb.), ahol tág lehetőségek nyílnak az új megoldások előtt, ilyenekre egyre gyakoribb igény is mutatkozik.

Helyet kapnak a sorban a műfajba „átrándult" képzőművészek is (pl. *Z. Gács György*), bár az üveg olykor csak plasztikai lehetőség bizonyos kinetikus szín- és fényharmóniák megvalósítására. Nem tekintjük kizárólagosan iparművészetnek a napjainkban kedvelt üvegplasztikákat (pl. *Bohus Zoltán* alkotásait), ha pedig igen, akkor hiányoljuk a *Vilt*-műveket.

A közel 170 táblát *Kotlán Károly* remek és találó portréfelvételei, a művészek

MDK

ALFÖLD, Debrecen

Kondor Béla, Gross Arnold, [illegible]
1918/1929 közötti alkotásaiból válogatott. Az ezután más artisztikai szemlélet dol-
gozó festő „nagy évtizedének" külföldi és hazai prezentációja nem kevés tanulság-
gal járó felismerés. A mappa alapos és körültekintő bevezetését író *Körner Évával* egyetérthetünk abban, amit az európai konstruktivizmus indítékairól és évtizedéről ír. De egy ponton vitába szállnánk: ő csak a „passzív belenyugvás, vagy az új tá-
jékozódás kényszerét" látja a magyar művésztársadalomban 1929–30 fordulópontja körül. Mi látunk egy harmadik lehetőséget is, a *cselekvő nyugtalanságét*, és erre is sok példa akad. Kassáké és Derkovitsé, a Munka-kör, a Szocialista Képzőművész-
csoport fiatal nemzedékéé legelébb. Bortnyik valóban „magányosan őrzi a lángot az elsötétült világban"? Nem a láng őrzésében, hanem a magányban kételkedünk, és bár képzőművészeti tájékozódása igen magas kultúrájú, mégiscsak kevésbé agresz-
szív és erőteljes megoldásokat mutat. Bizonnyal felismerte ezt a lapok válogatója is, hiszen a legutolsó reprodukció – a Cirkusz temperaképe – 1929-ből való, a leg-
több itt idézett mű 1918–21 között keletkezett. 13 a 17 közül. Pedig a grafikák jó-
része szétszóródott az emigráció során.

Ennek a ragyogó korszaknak alkotásai szerepelnek a külföldi visszapillantáso-
kon (Frankfurt a. M., Berlin, München, Köln, Milánó, Lipcse, Zürich stb.), a kölni Galerie Gmurzynska-Bargera ebből a sorból adott ki négy csodaszép szitanyomatot, és ugyancsak itt jelent meg az 1921-es képarchitektúra-album hat lapjának sze-
rigrafált változata. Az előbbiek között az, amelynek akvarellje a mostani mappa címoldalára került.

Körner Éva bevezetőjét gondos életrajzi kronológia kíséri, angol, német és francia nyelven is.

FORMA HUNGARICA

Valóban nem gyakori lehetőség egy képzőművészeti ág jeles alkotásainak, egy mű- és stílustörténeti korszak eredményének albumba foglalása, így legutóbb a magyar iparművészetet reprezentáló, magas nyomdatechnikai és könyvesztétikai színvonalon (Szántó Tibor munkája) kiadott gyűjtemény. A leltározó sorozat ko-
rábbi kötetei – a magyar festészetet, fotográfiát, grafikát és szobrászatot bemutató

albumok – nem kevés vihart kavartak megjelenésük idején: a kötetekben helyet foglalók mérlegeltek, a kívülrekedtek háborogtak, kiki szerencséje és vérmérséklete szerint. Igaz, mindenkivel jót tenni már a mesében sem lehet, és karitatív szándék aligha irányíthat egy hasonló prezentációt.

Az öt album közül eddig már kettő (nem kevés óvatossággal a festészeti és a grafikai) ígéretesen „első kötetnek" nevezi magát; a bevezetőből most harmadjára is kiderül, hogy szükségképpen csak töredékes összefoglalást forgathatunk. Tény ez vagy pusztán megszokás: a második kötetek adhatnak feleletet. Mi mindenképpen bizakodunk, a türelmünk is nagyobb, mint a kívülrekedteké. De ez az ígéret nyilván azt is jelezheti, hogy az összeállítók maguk is tudták: egyetlen kötettel a teljes feladat megoldatlan marad. Az engedékeny válogatás csak növeli a külső kívánalmakat.

De ezúttal számunkra nem nevek és művek elmaradása a legszembetűnőbb, inkább a „forma hungarica" körébe tartozó más iparművészeti ágazatoké. Annyi lehetőség aligha alakul, hogy a törzs minden mellékhajtása elemzést és teret kapjon egy további kötetben. A tipográfia, a formatervezés, a „design" és mások ebből az összeállításból máris hiányolhatók. A megjelent album alcímében ugyan a „mai magyar iparművészet körképének" ígéri magát, de a „forma" modernebb értelmezése szerint a tárgyba legkevésbé talán a „kézműves jellegű használati és dísztárgyak" csoportja tartozhatik.

Aligha fogadhatjuk megnyugvással a válogató *Domanovszky György*nek ezt a definícióját, amelyben ezután ipari művészetnek a gyári készítésű, „csak" formatervezett alkotásokat tekinti, amely szerint „... az iparművészeti alkotás egyrészt művészi alkotás, másrészt áru ..." és így tovább. Nemrégiben éppen az Iparművészeti Főiskola jubiláris tárlata bizonyította (Ernst-múzeum, 1974 ősz), hogy a „szakma" mennyire kilépett a „használati és dísztárgyak", a „művészet-áru" avitt és áporodott ketrecéből, és mennyire közelít a teljes művészet, az igazi piktúra és a valóságos plasztika lehetőségei és értéke felé. Már az első forgatásra nyilvánvaló, hogy ez az album kissé tán átvette egy műkereskedelmi prospektus szerepét, itt elsősorban a „másrészt" uralkodik. Hivatása ez aligha lehet, az „egyrészt és a másrészt" közötti „harmonikus egység" a bemutatottak nem kevés hányadánál alig tapasztalható. De fokozott jelentőséget kap a „mindennapi élet igénye", és hozzátehetnénk: ízlése is. És bár valóban tárgyformáló művészet ez, a dísztárgyakon kívüli alkotásokkal, valóban használható tárgyakkal az albumban nem találkozhatunk.

A bevezető a hatvanas esztendők végét fordulópontnak tekinti a kézműforma történetében, de érzéseink szerint, ha nem is a nyomdatechnika és könyvesztétika ily magas fokán, az alkotások nagy hányadát tekintve ezt az albumot összeállíthatták volna jónéhány évtized előtt. Pedig azóta nem kevés változáson „ment át" az iparművészet, többek között a bevezetőben említetten is. Ez a fordulópont a nagymesterek alkotásain kívül talán leginkább az üvegtárgyak megformálásában és elkészítésük technikájában jelentkezik. A bemutatottak között (főleg a kerámiáknál) a szabványos és olykor konvencionális, nem kevés műben egy álnépies szellem uralkodik, és ebből az idősebb nemzedék (Gádor, a két Gorka) mellett (akiknek szépszámú követőjük jelentkezik) csak néhány „kereső" működése emelkedik ki. A „gádorokon és a gorkákon" kívül teljes örömmel Bod Éva, Tihanyi Kálmán, Várdeák Ildikó, Végvári Gyula, Báthory Júlia, Szabó Erzsébet, Paulikovics Pál, Rényes György kerámia- és üvegmunkáira emlékezünk. Ez a bemutatottaknak alig harmada lehet.

Csak egy túlzottan engedékeny és a modernség iránt nem kevés idegenkedést mutató koncepció engedhet meg ennyi édeskés porcelán- és kerámiafigurát a teljesség keresztmetszetét ígérő albumban, ahol művészi koncepcióban és technikai változatosságban a legmodernebbül a „nagy öregek" hatnak, ahol a kerámiafiguráció nem egy esetben gyermetegséggel párosul; egy gyűjteményben, ahol nagyszerű művek helyett sokszor csak nagyszerű fotók találhatók. Bár Borsos Miklós Ligheia-sorozatának, Picasso néhány kerámiakompozíciójának hatása olykor szembetűnő, de a gyöngyösbokréta-mozgalom jótékony álbuzgalmainak is, másutt kisipari bábfigu-

MDK

ALFÖLD, Debrecen

az Iparmüvészeti Főiskola hallgatóinak [illegible]
kább a teljességet is. Amit a szerkesztő csak ígér, mint többször a „következő kötetet".

Úgy tűnik tehát, hogy aligha a művekkel, inkább az őket egybeszerkesztő koncepcióval vitáznánk legelébb, avval a „másrészttel", amely a Magyar Helikon Kiadónál megjelent albumban leginkább megmutatkozik.

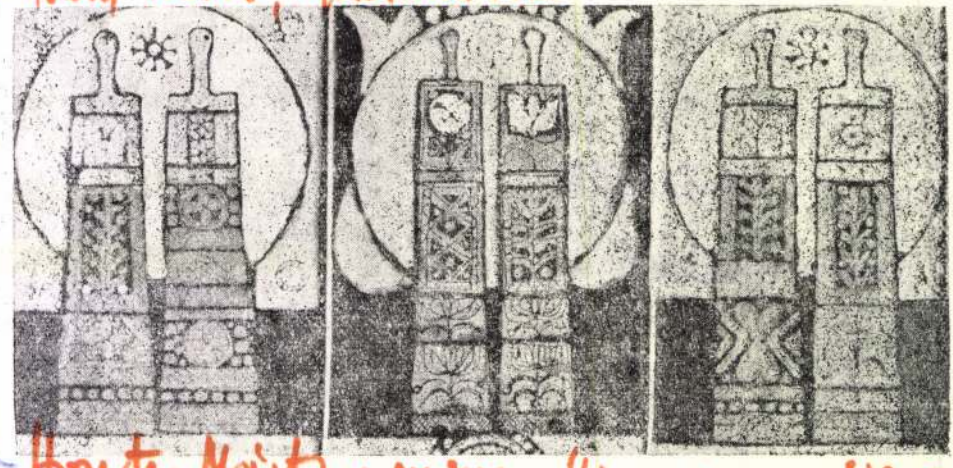

Gorka Géza, Kossuth-díjas kerámikusművész

15. 15.00 **Filmvetítés**

szombat

Mesterség és művészet
Földből és tűzből (Gorka Géza és Gorka Lívia)
Ének a vasról (Percz János művészete)
Az én világom (id. Szabó István szobrászművész)
Az anyag poétája (Kovács Margit)

Magyar Nemzeti Galéria rendezvénynaptár.
1982. május

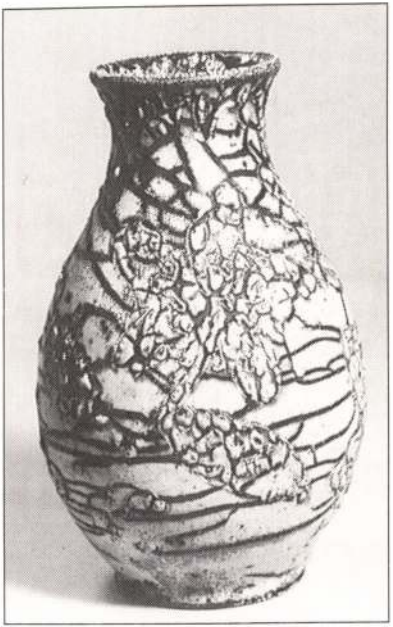

Az Iparművészeti Múzeum
(Budapest IX., Üllői út 33–37.)

tisztelettel meghívja Önt

GORKA GÉZA
(1894–1971)
keramikus

emlékkiállításának megnyitására
1994. március 25-én, délután 3 órára.
Megnyitja:
Dr. Dömötör János művészettörténész

Nyitva: 1994. június 26-ig

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1980 MÁR 31

Géza Gorka

SCHAU

1021

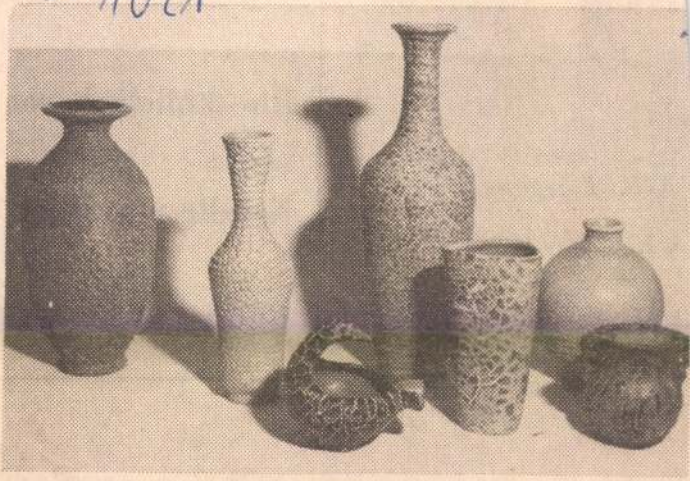

Géza Gorka: Keramikvasen (1948)
„Kunst und Gesellschaft 1945—1980"

TER

XIV. Jahrgang, Nr. 13

31. März 1980

KULTUR

Seite 3—4

Rede János Kádárs

Seite 6

Die Bibliothek von

Seite 10

Novelle von Lajos N

Seite 12

UNGARISCHE WOC

Gorka Géza kerámiaművészete

1021

1972. X0-24- 21.2o. Ka.

Festmények, gobelinek, kerámiák.

- Még egy pillantást vetni a könyvesboltok kirakataira és azonnal kiderül, hogy a képzőművészetet kedvelő közönség milyen gazdag anyag között válogathat. Most a Képzőművészeti Alap Kiadójában vagyunk, Pásztói Margit főszerkesztőt kérem arra, hogy számoljon be nekünk, milyen újdonságokkal jelentkezett mostanában a kiadó?

- Miután kiadónk profilja a kortárs magyar művészet ismertetése, elsősorban a Mai magyar művészet című sorozatunkat mutatnám be, melynek célja az élő magyar művészet portréjának a megrajzolása. A közelmúltban jelent meg a "Gorka Géza" című kis monográfia, mely a nemrég elhunyt kiváló kerámia művész munkásságát ismerteti.

Megjelent Mihály Pál ró, Frank Frigyesről, Engels Józsefről szóló kis monográfia is.

- Megemlíteném még, hogy a Párizsban élt, magyar származású kiváló rajzművész Vörtes Marcelt új oldaláról mutatja be a "Vörtes varieté" című könyvünk. Az önéletrajzhoz készített 250 illusztráció szinte megeleveníti a szöveg fordulatait. /részlet a könyvből/

GORKA GÉZA
PETŐFI NÉPE 1994. 08 11

Csak tiszta forrásból

● **A Ráday Múzeumban Kis Andrea tárlata szeptember elejéig tekinthető meg. (Fotó: Walter P.)**

Szeptember elejéig látható Kis Andrea, kecskeméti származású fazekas népi iparművész kiállítása a Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Múzeumában (Szabadság tér 7.), a hírös városban. A tárlaton egy olyan művész mutatkozik be a közönségnek, aki edényei, figurái megmunkálásakor az ősi népművészet tradícióira támaszkodik, csak tiszta forrásból merít.

Ami nem véletlen, hiszen a Kecskeméten született művész az érettségi után Mezőtúron, a híres alföldi fazekasközpontban tanult olyan népművész mesterektől, akik még az eredeti, a civilizáció hatásaitól mentes népművészeti formákat adták át tanítványaiknak. Mestere Domanovszki György, az Európa-szerte jól ismert néprajzkutató és Gorka Géza keramikusművész volt.

Kis Andrea, akár a régi mesterek, hagyományos fazekaskorongon, s csak kézzel dolgozik. Munkáival a gazdag magyar népművészeti hagyományokat és különböző tájegységek mintáit, formakincsét jeleníti meg a mai ember számára. Munkáival a világ számos országában találkozhatunk, művei szerepelnek többek között az amerikai Redford Alapítvány Sundance katalógusában.

Kis Andrea 1990 óta a Népművészet Mestere, szemet gyönyörködtető, mívesen kidolgozott, csodálatos tárgyai feledhetetlen élményt jelentenek a tárlat megtekintőjének.

es sírok árában

utaló nyomokat. Ez abból is adódhat, hogy az egykori árkok nem voltak olyan mélyek, hogy leértek volna a sárga föld jelenlegi szintjéig.

– Az eddig feltárt valamennyi sír bolygatott. Az összekevert csontok és a hiányos csontvázak alapján arra lehet következtetni, hogy már évszázadokkal ezelőtt, de valószínűleg sok évvel a temetés után jártak erre a fosztogatók. Biztos gazdag zsákmánnyal távoztak, hiszen a szarmatáknak sok értékes római tárgyuk, ékszerük volt, melyek egy részét az akkori szokás szerint az elhunyttal együtt temették el. Szerencsére azért néhány ékszer és használati eszköz elkerülte a sírrablók figyelmét. Több fibulát (ruha összetűzésére használatos tű), gyöngyöt és a túlvilági étel-ital tárolására szolgáló római díszporcelánt találtunk.

A meglepetés azonban akkor érte a Thorma János Múzeum munkatársait, amikor a szarmata kori település jellegzetes, a termény és a szemét tárolására szolgáló gödrei közt egy mintegy 4000 éves, késő rézkori – kora bronzkori sírra bukkantak.

– Először azt hittük, hogy egy újabb gödör van előttünk, csak a betöltése tűnt szokatlannak. A bontás során aztán előkerült a koponya és a vázcsontok. Az elhunyt a jobb oldalán, felhúzott lábakkal, zsugorított helyzetben feküdt a sírban. Ez a temetkezési szokás általában az őskori kultúrákra volt jellemző. A mellette talált három edényből tudtuk behatárolni a korát. Valószínűleg vándorlás közben

Titkos előterjesztések

Nem értem, miért nem kapják meg az újságírók Tiszakécskén az önkormányzati ülések írásos anyagát. Legalábbis én pár napja hiába kértem.

– Úgy határoztunk vezetői ülésen – jött a magyarázat a hivatal egyik munkatársától –, hogy ezentúl a sajtónak nem adjuk ki az előterjesztéseket. Nem egy esetben ugyanis félreértést okozott, ha a testületi ülésen nem az a döntés született, ami a tervezetben szerepelt és az újságban is megjelent.

A kécskei jegyzőnő már kategorikusabb választ adott érdeklődésemre:

– Eddig is szabálytalan volt, hogy beletekinthettek az előterjesztésekbe – jelentette ki. – Az üléseken részt vehetnek, a döntéseket megismerhetik, de a tervezetet nem.

Igazán nem akarják bántani a sajtót, még panaszuk sincs rá – magyarázkodott a polgármester, de a félreértések elkerülésére az előterjesztéseket nem adják. Nem és nem! De miért? Hiszen az újságíró bármelyik helyi képviselőtől elkérheti az előterjesztéseket, megakadályozni tehát abban, hogy előre megismerje részletesen a témát, nem tudják. Csak éppen megnehezítik a munkáját. Az újságírónak ugyanis hitelesen kell tájékoztatnia az olvasókat, akik nagy része elsősorban a nyilvánosság segítségével tájékozódik. Ahhoz viszont, hogy valaki pontosan tudjon tudósítani mondjuk egy testületi vitáról, neki is – hasonlóan a döntéshozókhoz – alaposan fel kell készülnie. Megismerni a hátteret, meglátni az összefüggéseket, esetleg egy-két adatnak utánanézni. Amikor tehát hivatalos, titkosnak egyáltalán nem mondható iratok visszatartásával akadályozzák ezt a munkát, nem az újságírót büntetik, hanem az olvasót, aki ha nem kap megfelelő tájékoztatást az újságból, kénytelen szóbeszéd útján terjedő félinformációkra hagyatkozni. Ez viszont valóban félreértést okoz. Talán éppen ez a cél? **Benke Márta**

Vevőre várnak

Az önkormányzati bérlakások eladásáról szóló helyi rendeletnek megfelelően legutóbbi ülésén a második ütemben elidegenítésre kerülő lakások kijelöléséről döntött Kiskunfélegyháza képviselő-testülete. Ennek megfelelően 1995. július 31-ig az érintett bérlők a következő ingatlanokat vásárolhatják meg: Asztalos J. utca 18-28., Bajcsy Zs. utca 7., Darvas tér 1., Daru utca 1., Dózsa Gy. utca 10., Holló L. utca 1-11., Izsáki út 1., Szeder utca 1.

A testület egyidejűleg jóváhagyta az elidegenítésre első ütemébe kijelölt – lapunk által már közölt – önkormányzati bérlakások listáját. **– g –**

Szociális otthon átadás előtt

Gorka Géza, keramikusművész

Gorka összöndéj említése
Pusztai Ágoston-nál

→ Pusztai Ágoston kem
[Művészet 1965/7. 39.o.]

Gorka Géza (kerámiaművész, Kossuth-díjas 1894–1971).
Filmvetítés
8. szombat. Mesterség és művészet
15.00 Földből és tűzből (Gorka Géza és Gorka Lívia).

15.00
FILMVETÍTÉS
Mesterség és művészet
Földből és tűzből (Gorka Géza és Gorka Lívia)

Magyar Nemzeti Galéria, 1984. szeptember.

1021

Gorka Géza Kossuth-díjas keramikusművész 1894-1971.

1984.IX.11. Televízió 1. - 21,55/Furdónó

Stúdió '84

90 éve, 1894. szeptember 16.-án született Gorka Géza, Kossuth díjas keramikusművész, aki 1971-ben halt meg. Emlékét, munkásságát Verőcemarcon Emlékház őrzi.

Katona Imre írja Gorka Gézáról:

"Művészete élő cáfolata annak, hogy az agyag és a rajta lévő színes máz alkalmatlan volna az emberi gondolatok, érzések közlésére. Gorka kezében az agyag magasabbrendü emberi gondolatok kifejezési eszköze, anyaga volt. Alkotásain harmónia, fenség és mélységes emberi humánum érződik. Formáiban van valami tartózkodó, ez azonban a gorkai jelleg egyik sajátossága és a kerámia belső törvényszerüségeinek szigorú betartásából fakad. Müvészete olyan, mint a líra, a vers. De nemcsak az érzelemre hat, hanem sok benne a racionális jelleg. Alkotásaiban úgy vetül ki a művész egész egyénisége, emberiessége, amilyen volt a valóságban. Elmés, humoros, vidám, tiszta, egyszerü és magasrendü.

GORKA GÉZA

A híres korsók városában érthetően sok jeles keramikusművész és képzőművész is nevelkedett. (Többek között Gorka Géza is.) Az ő műveiket meg a kiállítási csarnokban mutatják be az évfordulón. Még a tengeren-

Szilágyi Ferenc:A 450 éves turi alma mater.
UJ TÜKÖR 1980/XVII/50.sz.18.o.

Gorka Géza

MTI SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1982. JAN 9.

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1021

Verőce művésze

A Gorka-múzeum részlete

A Duna partján, festői környezetben, Váctól északra fekszik Verőcemaros. A kisközség hangulatos, mesebeli sárga, rózsaszín és fehér házai között napsütötte barokk templom emelkedik, amelyhez a dombra hosszú lépcsősor és kálvária vezet.

Verőcemaros neve már 1923 óta összeforrt *Gorka Géza* nevével. Az akkor már elismert, jó nevű művész ugyanis ekkor alapította itt a KERAMOS vállalatot, az iparszerű kerámiagyártó RT-t.

Gorka Géza 1894-ben született Nagytapolcsányban. Itt és Trencsénben képzőművészeti tanulmányokat folytatott. Mezőtúron Badár Balázs országos hírű parasztfazekas hatására a kerámiát választotta hivatásul, bár előzőleg festőnek indult. A 20-as években nősülés révén telepedett le Nógrádverőcén.

Az emeletes villában, amelyben Gorka Géza kerámikusművész élt és alkotott, halála után, 1975-ben kerámiamúzeumot nyitottak.

A múzeumlátogatást a népies kerámiák megtekintésével kezdjük, amelyeket a földszint vitrinjeiben állítottak ki. A virág- és állatmotívumokkal díszített tálak, köcsögök, edények a népművészet ihletésére születtek. Színben, formában, motívumvilágban Gorka a népi fazekasművészet gazdag hagyományait használta fel a korszerű formaigények és a technika adta lehetőségek figyelembevételével. Nemcsak a népi fazekasság, hanem a habán fazekasművészet is hatott rá. Felismerte, hogy a habánok nemcsak mesterek, de mint művészek is szinte utolérhetetlen értékeket alkottak.

Az első emeleten modern formájú vázák, tálak és edények sorakoznak Gorka egyedi, összetéveszthetetlen stílusában.

Gorka Gézánál elsődleges fontosságot kapott a kerámia használati jellege. A művész munkáiban sohasem törekedett szoborszerű dísztárgyak készítésére, hasonlóan a népi és a habán kerámiához, ahol különös jelentősége volt a tárgyak funkcionális rendeltetésének. Gorka Géza állatfigurái egy részét is edényformákkal ötvözte.

A művész sokat fáradozott a kerámia technikai, technológiai problémáinak megoldásán és tökéletesítésén. A díszítést mindig összehangolta a formával. Ennek tulajdonítható, hogy mázai, színei átlényegülnek az anyaggal, s figurái, edényei anyaga a mázzal vagy színeivel szinte azonosulnak.

A kerámia széles körű alkalmazási lehetőségeinek egyik szép példája a kerámiaüveg-ablak, melyből a művész néhány különleges szépségűt állított ki. Az egyik tárló őrzi a sokoldalú művész hivatalos elismeréseit. Gorka Géza 1958-ban Brüsszelben a világkiállítás Grand Prix-jét kapta, 1955-ben Munkácsy- és 1963-ban Kossuth-díjjal tüntették ki, 1959-ben érdemes művész elismerést kapott.

A második emeleten a művész által a palócföldön gyűjtött népi tárgyak egy részét: köcsögöket, kancsókat, szőtteseket, tékákat állították ki.

„Gorka kezében az agyag magasrendű emberi gondolatok kifejezési eszköze, anyaga volt. Alkotásain harmónia, fenség és mélységes emberi humánum érződik" – írja egyik méltatója.

K. E.

Bráz J. | vezérléssel.

Tudom

„FOLYÉKONY" LÉ

A víz alá merülés vá
tudománya igen régi. N
a szivacs- és gyöngyh
merültek a mélybe má
igen régen, hanem az
történetírók is beszámolt
várok haditetteiről. A búvár-
harangok után megszülettek a
búvárruhák. Ám hamarosan ki-
derült, hogy néhány száz mé-
ternél mélyebbre a búvárok nem
tudnak merülni. Kísérleteket vé-
geztek, vajon nem lehetne-e
az oxigénfelvételt folyadék
alakban megoldani? Az orvosi
gyakorlatban ugyanis nem is-
meretlen a „tüdőmosás", vagy-
is a tüdőlebenyeknek folyadék-
kal való elárasztása. A kísér-
letek még tartanak, eddig úgy
látszik az oxigénfelvétel rövid
ideig biztosítható volt a „fo-
lyékony légzéssel", de igen
nagy gondot okoz a kéndioxid
leadása.

UFO HELYETT LEPKÉK

Az UFO-észlelések (ismeret-
len eredetű tárgyak az égen)
közül néhányat vándorló ro-
vartömegek okozhattak – véli
több rovarkutatással foglalkozó
tudós. Azzal érvelnek, hogy a
fenyőaraszoló tömeges megje-
lenése egybeesett az adott te-
rületről érkező UFO-bejelentés-
sekkel. A jelenség okát labo-
ratóriumban vizsgálva kimutat-
ták, hogy a lepkék erős elekt-
romos térben feltöltődnek, és
a mikrokisülések miatt fényleni
látszanak. A sötét laboratóri-
umban már egy lepke fényét
is jól lehet látni több méter
távolságból. Mivel a fenyőara-
szoló igen nagy tömegekben
vándorol – megfigyeltek már
tesen" UFO-nak vélhetik. A
két kutató most a régebbi
UFO-bejelentéseket tanulmá-
nyozza, így kíván adatokat sze-
rezni a lepkék vándorlásáról.

FARKASOK – TERMÉSZETVÉDELMI PARKOKBAN

A szovjet természetvédelmi par-
kokban 1000 négyzetkilométer-
re 10–40 farkas jut, ami meg-
felel a farkasok természetes
körülmények közötti elterjedt-
ségi arányának. Megfigyeltek
köztük párokat, magányos
egyedeket és 11–14 tagból ál-
ló falkákat is. Sokévi vizsgá-
latok bizonyítják, hogy a far-
kasok átlagosan jelentéktelen
kárt okoznak a patások állo-
mányában; áldozataik a be-
teg, gyenge egyedek.

FÉMÜVEGEK

A fémüvegek érdekes, új
anyagok. Alig öt esztendeje
jöttek divatba. Különleges tu-
lajdonságaiknak köszönhetően
– nagy mechanikai szilárdság,
jó kémiai ellenállóképesség és
kedvezően „lágy" ferromágne-
ses tulajdonság – sokoldalúan
lehetne hasznosítani őket a
technikában. A fémüvegekre az
autó- és a fémfeldolgozó ipar,
a mélytengeri kutatás és a
gyógyászat tart igényt. A se-
bészek beültetésre alkalmas,
ún. szövetbarát protéziseket
szeretnének fémüvegből készít-
tetni.

testvéri közösségben működő színpad az ő érdekeik bátor, harcos szószólója.

Aki a Dongó Színpad legutóbbi, »Tavaszi dongás« c. műsorát látta, bizonyosra veheti, hogy ez az együttes ezután sem marad adós fullánkjaival azoknak, akik a szúrásra rászolgálnak. Hogy a magasépítési vállalat munkája vontatott vagy hogy a debreceni villamosokon nem a legudvariasabbak a kalauznők, azt éppúgy észreveszi, feljegyzi a műsor, a Dongó hétről hétre megújuló, eleven hibapontkönyvecskéje, mint azt, ha az utcák elhanyagoltak, ha a városi tanács hadilábon áll a köztisztasággal, a városi fürdő karbantartásával. A debreceni dohánygyár a Kossuth-cigaretta »minőtlenségéért« kap érzékeny szúrást, a Patyolatba a késedelmességért enged fullánkot a haragos Dongó. Vers, jelenet, ének, mind egy-egy célbaért fullánk a felületes munkát végzők, a hibavétők számára.

Barna Tibor

zenei életet. Elutazása előtt a magyar előadást tartott a Művészeti Szövetségek Házában a mongol zenei élet fejlődéséről és a mongol kultúréletről.

*

A RÁDIÓ »NAGY MAGYAR ELBESZÉLŐK« sorozatában legközelebb elhangzik Tömörkény István »Földragasztás irányában« című elbeszélése, amely a kisparasztok harcairól szól és jellemzően mutatja Tömörkény haladó felfogását a parasztság akkori életviszonyainak szemléletében. Sorra kerül Szomory Dezső »Az irgalom hegyén« című novellája is, valamint Csáth Géza, Szini Gyula, Kaffka Margit, Lovik Károly, Molnár Ferenc (Színtolvajok), Hunyadi Sándor, Nagy Endre, Zsolt Béla és Biró Lajos egy-egy elbeszélése.

*

A VENDEL-UTCAI TANÍTÓNŐKÉPZŐ Kodály-kórusa Andor Ilona Liszt-díjas vezényletével és Raics István közreműködésével a soproni színházban két hangversenyt adott. Régi madrigálokat, romantikus műveket, számos Kodály-kompozíciót adtak elő és bemutattak két új magyar művet: Járdányi Pál és Arányi György egy-egy kórusművét.

UJ NO
S REGÖZTA

olgozzák a győri írók. Turi
nre »Hansági jegenyék« cí-
ű novelláskötetében a megye
atármenti falvainak életét,
Lendvai Mihály: »Ember-
ragó« című elbeszélésköte-
ben üzemi élményeit —,
ácz Ernő: »Vihar a Visztu-
n« című regényében hadi-
gsága és a felszabadulás él-
ényeit —, Bólya Lajos egy
iborúból hazatért fiatal mű-
ezető életét dolgozza fel.

*

ÖTEZERÉVES LAKÓTELE-
ET tártak fel Győr hatá-
ban, a pápai vám közelében.
ddig felszínre kerültek egy
iszolt kőkorszakbeli cölöp-
ítmény alapjai, több, mint
0 darab kőszerszám, egy-
erű, színes vonalkákkal dí-
ített öblös edények, amelyek-
ek színezéséhez a festék-
yagot vasoxidból nyerték.

*

GRAFIKAI PÁLYÁZATOT
irdet a Népművészeti Intézet
épzőművészeti osztálya, ce-
uza-, szén-, tusrajzokra, akva-
ellre és metszetekre. A pályá-
aton a művészi grafika mű-
ajához tartozó művekkel
plakát, karikatúra, szemléltető
gitáció) lehet részt venni. A
ályaművek beküldésének ha-
árideje: 1954. november 15.
Felvilágosításokat a Népművé-
zeti Intézet Képzőművészeti
Osztálya (Budapest, I. Corvin-
ér 8) ad az érdeklődőknek.

játékot.

*

JÓKAI-MEGEMLÉKEZÉ-
SEK ORSZÁGSZERTE. A Tár-
sadalom és Természettudo-
mányi Ismeretterjesztő Társu-
lat budapesti és megyei szer-
vezetei a tanácsokkal és tö-
megszervezetekkel együttmű-
ködve a megyeszékhelyeken és
fontosabb kultúrközpontokban
ünnepi keretek között emlé-
kezték meg a magyar regény-
írás nagy mesteréről. A kultúr-
otthonokban az ünnepi előadá-
sokat többhelyütt neves írók
tartották.

*

VÁCI ÉS VÁC-KÖRNYÉKI
KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZEK
KIÁLLÍTÁSA. A kiállítást a
nyitás óráiban már többszázan
megtekintették. Nagy tetszést
arattak az ötven éves művészi
jubileumát ünneplő Bornem-
issza Géza tájképei, Lipov-
niczky László akvarelljei, Végh
Rezső illusztrációi és Gorka
Géza művészi kerámiái.

*

MAKÓRA TELEPÜLT MA-
TYÓK HÍMZÉSKIÁLLÍTÁSA.
A járási kultúrverseny keretében Makón népművészek kiállítása nyílt meg. Nagy érdeklődést keltenek a helyi dolgozó parasztok festményei és fafaragásai mellett a Makóra települt matyóasszonyok eredeti népi hímzései.

Gorka Géza

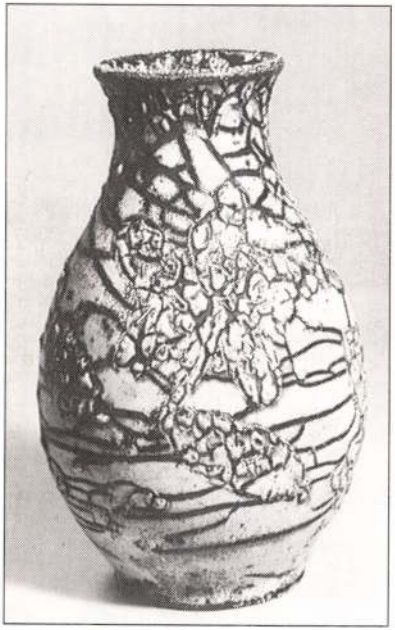

Az Iparművészeti Múzeum
(Budapest IX., Üllői út 33–37.)

tisztelettel meghívja Önt

GORKA GÉZA
(1894–1971)
keramikus

emlékkiállításának megnyitására
1994. március 25-én, délután 3 órára.
Megnyitja:
Dr. Dömötör János művészettörténész

Nyitva: 1994. június 26-ig

1970 FEB 2 0

Irodalmi és művészeti folyóiratokból

1021

Érdekes színfoltja a budai középkor történetének az itt működő szakácsok és királyszakácsok históriája. Némelyik nemességet is nyert, mint például Eresztvényi Ferenc, Zsigmond király főszakácsmestere, akinek címere 1414-ből fennmaradt az Országos Levéltárban. A 15. századi bécsi udvari kártyasor lapjai között megtaláljuk a magyar szakácsmester képét is. Hogy milyen konyhában sütötte-főzte ételeit, arról eligazít bennünket a Vár-múzeumban lévő középkori konyha

(Budapest, IX. évf. 1. sz.)

Budapest

Egymillió kémény van Budapesten, háromszáz kéményseprő gondozza őket. Nemhiába a szerencse hírnökei ők, bőven jut pucolni-, kormozni-, égetni-, golyóznivaló nekik is. A pesti kéményseprők hagyománya a 15—16. századig vezeti vissza mesterségük történetét. Már a török uralom alatti Pest-Budán működött kéményseprő. Nemcsak a meleg szobát, jól szelelő kályhát biztosítják számunkra, hanem megvédenek a tűztől, balesettől is. És mindezt meglepően olcsón: 9—17 forintba kerül egy-egy kémény szakszerű kikotrása

(Budapest, IX. évf. 1. sz.)

MŰVÉSZET

Gorka Gézának, aki a kerámia-művészet egyéni és eredeti útját járja, két újabb alkotását mutatjuk be a mellékelt képeken

(Művészet, X. évf. 12. sz.)

Havasy Viktor

ZENESZERZŐ

ben neve mellett . Mindkét foglal- ja is?

mindkettőt tanul- rán a zeneszerzés na már inkább azt ját szerzeményei- itsem.

a el egy átlagos

kelő vagyok, hogy mből kiaerül. Dél- nényeim terjesztő- or jönnek hozzám epetálok vagy elő- Zenemükiado vagy cövetkezik a közös zok, hogy ez soha an sok időt töltök tizenkét éves fiam n igénylik a csa- rendszeresen ko- műfaj élvonalbeli b száz kilométer agy több előadási nnal visszautazunk ajnaltájt érkezünk

Havasy Viktor

?

s tudom. Úgy gon- denkinél más pszi- énye. Nekem a ze- rozott helyem és képtelenebb hely- jó zenei ötlet, és hogy az ötleteimet tsem.

tja magát?

ra gondolok, hogy n sikerült egy slá- en ezért nem let- s szerző, akit egy l — akkor sikeres-

en néhányat slá- ondja meg, ezek e.

da nagyszerű do- elém . . .", „Úgyis „Lelketlen em- ', „Nem tudom a Az én slágerem

dal a zeneszer- gig?

minden daltól lesz annak slágerek, mindenki megta- dalok, amelyeket A dalok a rádió, k közvetítésével e a sláger szinte nul terjed. Úgy en ez azért tör- ndolta a közön-

HAVASY VIKTOR: Komoly zenén nőttem fel. A kórusirodalmat — Palestrinától Kodályig — végigénekeltem, és hogy mégis a könnyűműfajban találtam meg hivatásomat, ez azt is bizonyítja, hogy a műfajok közötti határ nem a művészi megjelenési formában, hanem a művészi lelkiismeret, a színvonal és a tehetség körül keresendő. Mondhatnám azt is: alapjában két műfaj létezik: tehetséges és tehetségtelen, azaz nívós vagy nívótlan.

RIPORTER: Véleménye szerint ebben az évszázadban egyáltalán befejezhető-e ez a vita?

HAVASY VIKTOR: Szerintem ez a vita nem csupán századunk vitája — és nem is fejeződhet be addig, amíg egy generációban él a régi az újjal. Ugyanakkor ez a vita menet közben módosulhat, ha olyan alkotás születik valahol a világon, amely vitán felül áll. Mert ezt az alkotást a régi és az új is egyformán elfogadja. Gondolok például a West Side Storyra. Különben azt szeretném, hogy ez a vita ne is fejeződjék be soha, mert ha ennek vége — akkor jaj a művészetnek is.

RIPORTER: Mik a tervei öregkorára? Hetvenéves zeneszerző is írhat tizenhat éveseknek való slágert?

HAVASY VIKTOR: Öregkoromban szeretnék tiszta, jó borokat inni, szeretném látni a gyerekeim sikerét, és szeretnék jó slágereket énekelni, mert mindig örülök mások sikerének, ha azok valóban tehetséges alkotások. Messze vagyok még a hetven évtől, de hogy ilyen idős koromban nem fogok tizenhat éveseknek slágert írni, abban biztos vagyok. Túl nagynak érzem a távolságot. Inkább arra törekszem, hogy most írjak még néhányat.

RIPORTER: Köszönöm a figyelmét és az idejét.

AZ ÚJ

Nagymúltú intézményünk immár 130. közgyűlése tanácskozott a közelmúltban. A Magyar Tudományos Akadémia jelentőségét úgy véljük, nem kell hatásos argumentumokkal bizonygatnunk. *Születése a nemzeti ébredés nagy történelmi korszakához kapcsolódik,* megteremtésén a reformkor olyan alakjai munkálkodtak, mint Széchenyi, Vörösmarty, Kölcsey, Bugát. Már a kezdet kezdetén, az 1830-as és az 1840-es években az ország legjobb íróit és tudósait egyesítette. S talán nem érdektelen emlékeztetni arra — éppen most —, hogy már az első nagygyűlésen elfogadott terv is tükrözi, mennyire a szívén viselte Akadémiánk a nemzeti fejlődés és a gazdasági haladás érdekeit. Pusztán az a tény is, hogy a Habsburg önkény, majd a horthysta ellenforradalom oly nagy energiát fordított az Akadémia megzabolázására, mutatja, hogy már a tudós társaság léte is fejfájást okozott az akkori hatalomnak. Szerepét szervezeti önkényeskedés és olyan személyek beválasztása révén igyekezett csökkenteni, akiknek jelentéktelenségét csak a reakcióhoz való hűségük múlta felül. Mégis, az Akadémia történetére visszapillantva, ugyan ki emlékezik ma már a tudomány egykor még oly hangos mamelukjaira is? Az emlékezés fénye Széchenyi Istvánra, Eötvös Józsefre, Eötvös Lorándra, Lenhossék Mihályra, Bánki Donátra, Bartók Bélára, Kodály Zoltánra és társaikra hull, mindazokra, akik a legnehezebb időkben is a nemzeti felemelkedésért munkálkodtak, és a magyar tudomány hírnevét öregbítették.

Az elmúlt negyed század pedig éppenséggel e nagy célok szolgálatában telt el. Az Akadémia végre teljes mértékben úgy működhetett, olyan szellemben, ahogy alapító nagyjai megálmodták,

különösen a mozdító tern nyok kutatá minden ereje virágoztatásá emberiség fe

Hogy e cél két évtized t felé íveléséb nagyszerű m fejlesztésébe mint a most fizikai, kémi célzó intézete széki kutatás dagodtak. Bá tetteknek, m a Magyar Tu *dőben mint kodott, negy és száznál tö*

Úgy gondo abból az éle dományos A nemcsak elv nem csupán fejlődésnek, legpontosabb *ség legfőbb* korszerűnek csa: Akadém

A 130-ik k tennie a Mag ma és a h Hadd idézzü MSZMP Kö

1021

ÜVEGVARÁZSLAT

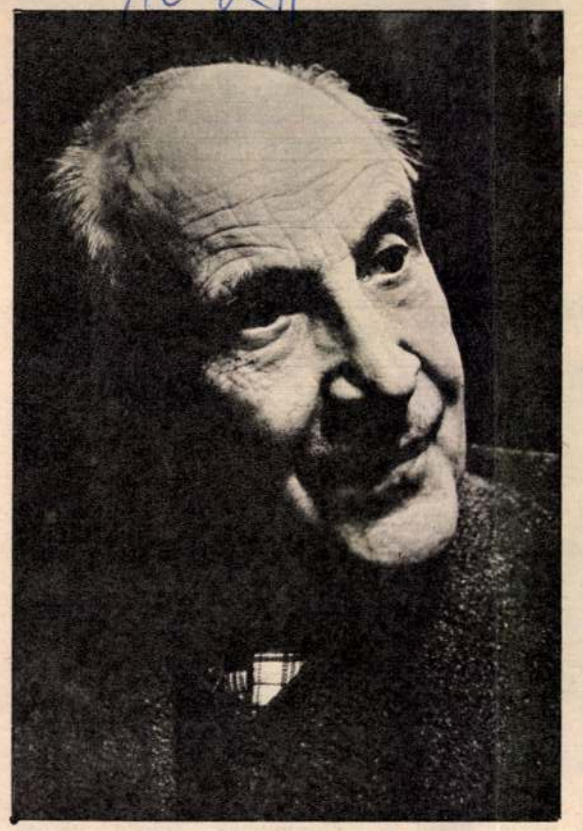

A verőcei varázsló: Gorka Géza

Az új találmány
kerámia-üveg
vagy
üveg-kerámia?

REDNER MÁRTA
FELVÉTELEI

Gorka Géza azon kevés emberek közé tartozik, akinek a neve szinonimájává lett nemcsak műveinek, de egy egész műfajnak. A „Gorka" név hallatára már megjelenik tudatunk képernyőjén valamilyen érzékien duzzadt korsóforma, olyan huncut hajlással, szabálytalansággal, amely csak az övé.

Most azonban nem azért látogattuk meg Gorka Gézát, hogy gratuláljunk neki valamely új kitüntetéséhez, vagy hogy gyönyörködjünk műveinek — verőcei házában, mondhatnám varázsló-kastélyában — egyedülálló gyűjteményében. Pedig az sem csekélység. Amikor ezt megelőzőleg kint voltunk nála, a halványpiros zománc utánozhatatlan skálájával foglalkozott éppen. Voltak paradicsompirosak és voltak eperszínűek, kígyóbőrűek és simák. Most úgy tűnik, a kék periódusnál tart. Amikor ezúttal kiértünk hozzá, éppen az Iparművészeti Vállalat bizottsága járt nála, hogy kiválasszon néhány olyan darabot, amelyeket a Mester sokszorosításra átenged nekik. De a Mester alkuszik. Legkedvesebb korsóit nem akarja átadni a nyilvánosságnak. Van köztük egy magas, szikár vörös és szürke cseppkőszerű váza, és két szép, hasas, felhős-mázú korsó. De egyik sem kék. Ezeket a halvány nefelejcsszínűtől violaszínű mélységekig árnyalódó, krokodilbőrszerűen rücskös, vagy mozaikosan selymes darabokat már alig akarja megmutatni. Ott állnak szemben a pirosakkal, abban a bizonyos „tizenharmadik" szobában, ahová nem akárkit enged be. A kékek között van egy hármas váza: társaság. Egy nagyobb, két kisebb, összeépülve, összetartozva, de mégis mindegyik külön egyéniség. „Na, melyik a férfi?" — kérdi a Mester évődve. Persze, a legmagasabb. A felesége csöndes mosolya jelzi: ez a hármas váza lírai vallomás. Ő maga, az asszony és Lívia lánya (és kollégája) feloldhatatlan szövetségét fejezi ki a hármas váza selymes kék színjátékával a maga módján. Mindez roppant érdekes; de most Gorka Géza egy mondata nyomán jöttünk ide: „Mostanában üveggel kísérletezem". Könnyedén mondotta ezt, mellékesen, utolsó találkozásunk alkalmával. Persze, jóval többről van itt már szó, mint kísérletről.

Mikor az első kis táblát megmutatja, halkan magyarázza: — Mindig vonzottak a színes templomi üvegablakok. De mindig keménynek találtam őket. Az ólomkeret, az árnyalatlan színű üvegdarabok, bármilyen gyönyörűek, kemények, mint a dogmák. Az, amit én szerettem volna...

Hosszú, széles körmű, végtelenül gyengéd ujjaival végigsimítja a kis táblát. — Az valami más. Természetesen sokáig kísérletezem vele, amíg eltaláltam, hogyan is lehet az agyagkontúrokat úgy az üveglapra, azaz több üveglapra illeszteni, hogy egyik se ártson a másiknak. Bizonyos fajta üveg és bizonyos hő kell hozzá. Imádom a magas hőfokokat. Az üveg kevésbé. Így hát megolvad egy kicsit. És magába veszi a különféle színű zománcokat, amelyekkel a kerámiakontúrokat kitöltöm.

Nézzük a kis táblát. Varázslatos csillogása akkor érvényesül igazán, ha mögötte világít a fény. Gorka mester már be is épített egy-két ilyen világítótestet otthon a falaiba. Van egy, amelyen két hatalmas hal csillog, mélytengeri felvételeket idéző színekben. A zománcok játéka az üveglapon hol csipke-, hol gyöngyhímzésszerű. És van egy, a legnagyobb: jóformán a mesterség címere. Itt nemcsak agyagkontúrok vannak, hanem reliefszerű formák. Vázák és kelyhek tompa kerámiafénye domborműszerűen emelkedik ki az üveglap mesebelien színes hátteréből. A Mester már el is készítette a *Vörös rák* figuráját, amely itt inkább titokzatos csillagászati jegy, mint egy vendéglő cégére.

— Honnan veszi a motívumokat munkái számára? — kérdem szinte fölöslegesen. Mert hiszen látom: az asztalon itt-ott kavicsok hevernek, különös mintázatú apró remekművei a természetnek. Aki baráti köréből talál ilyet valahol, siet vele Gorka Mesterhez.

A növényektől is tanul: dísztököket termel a kertjében. — Számomra a kerámia egyre inkább zománcba égetett forma — mondja elgondolkozva —, a legtöbb kollégám számára inkább színezett cserép. Nekem mindinkább a szín a legfontosabb, amit a forma hordoz.

Amikor távozóban nekünk ajándékoz egy-egy ilyen példányt, a fotósnak és nekem, egy pillanatig úgy vagyok, mint ama Andersen-mesebeli királylány, aki mély csalódást érez, mikor a rózsáról, melyet elefántcsont faragványnak nézett, kiderül, hogy valódi, s a remekül éneklő madárgépecskéről, hogy elrepül. Egy pillanatig csalódást érzek, mert a dísztököt Gorka vázának néztem. De aztán ez az érzés büszkeséggé változik, mert ki kapott még ilyen királyi ajándékot egy művésztől; magát a modellt ajándékozta oda.

Fedor Ágnes

Gorka Géza

Bali

Elegáns, kétrészes fekete jersey, vagy nehézselyem kiskosztüm, zsabós fehér blúzzal és piros övvel, de készülhet nadrággal is

Bakfisoknak simavonalú táncruha

ros fekvésének köszönhető, hogy alkonyatkor a városfal mentén húzódó, szépen ívelt sétaút — a legszebb kilátó.

Toledó egész alaprajzát, minden tornyát, kapuját felölelő körkép joggal versenyez a szuperlavituszokért. Toledo fényét az alkonyati napon kívül, tulajdonképpen történelme őrzi. A rohamosan fejlődő iparvárosok árnyékában, az egykor negyedmilliós metropolis ma, ötvenezer lakosával, inkább csak múzeumvárosnak számít. Bár, aki estéit a toledói tereken tölti — aligha érzi a múzeumi hangulatot: elevenebb, lüktetőbb, nyüzsgőbb akár a fővárosnál is.

Maga a belváros: csupa meglepetés. Még este is, amikor pedig a fények a város minden titkát meszszire hirdetik, előfordul, hogy a kanyarokból, sikátorokból váratlanul bukkan elő a látványos, szépen megvilágított katedrális. Mert azt talán mondanom sem kell, hogy Toledóban minden kapu és minden út a XIII. és XV. század között, az egykori mecset helyén épült székesegyházhoz vezet. Nem véletlen, hogy az útikönyvek a városnak ezt a kincsét Múzeum-Katedrálisnak nevezik. A gót, a reneszánsz, a plateresk és a spanyol barokk stílus legjobb szintje találkozik a részletekben. S a legszebb oltárkép — természetesen — El Greco munkája. Az Espolio, Krisztus megfosztatása ruháitól, meginț csak büszkévé tesz: a mesternek ezt a művét nem reprodukcióból, hanem eredeti, budapesti változata alapján ismerjük.

Toledo — Greco városa. Valószínűtlenül gazdag életművének itt valóságos tanulmányi raktára sorakozik, s természetesen van Greco-ház és Greco-múzeum. Greco zarándokhelynek számít a Szent Tamás templom is, amelynek a mester egyik főműve, az Orgaz gróf temetése adott rangot. A mester maga „fennkölt művének" nevezi ezt a képet, amelynek égi és földi szférája nemcsak a hősöknek, nekünk is áhítatot sugall. A téma: Szent István és Ágoston leszállnak a mennyből a jótékonyságáról híres grófért. A margóra rótt érdekesség, — hogy a képen szereplő kisfiú, alighanem a mester gyermeke...

Ahány turista csak megfordul Toledóban, mind kötelességének érzi, hogy áhítattal lépkedjen a lépcsőkön, amelyeket Greco koptatott, s azzal a megilletődöttséggel nézzen körül az emeleti szobában, amely a remekművek műhelyének jár. S, ha a tudomány —, amely erősen vitatja az ereklyék hitelességét — végül mégis azt derítené fel, hogy a nagy görög soha nem élt e falak, s bútorok között, és csak a kegyelet talált és emelt otthont a jelenlegi Greco-házban a Toledóban született festményeknek — ez mit sem változtat az áhítaton. Megvallom — az enyémen sem. Pedig én — talán Kampis Antal könyve hatására — tágas termekkel hivalkodó palotát vártam, ahol az ebédlőben zenekar muzsikálhatott. A Greco-ház szerénysége inkább a munkásélet szorgalmára vall. Hiszen a mester, megrendelésre és raktárra, ihletből és anyagi ösztönzésre — hihetetlen mennyiséget dolgozott. Ez a magyarázata annak, hogy a másolatnak vélt másod- és hatod-példányok is — eredeti Greco-művek. Egy-egy téma változatainak egész sorát tartja számon a művészettörténet. Számunkra valójában nem is maga a téma, a bibliai jelenet, vagy az apostoli portré, hanem a színpadiságában is eredeti, izgalmas kompozíció, s a szomorú szemű, megnyúlt arcok sugárzó szellemisége maradandó. Ebben érzi őt a ma embere és művésze is — kortársának.

S, ha önarcképe — megbízható, bizonyítottan autentikus — nem maradt ránk, a Greco-házban legalább megláthattuk, saját ecsetje nyomán, a mester kezét. A kezet, amely remekművet teremtett, s amelynek Toledo városa munkát, kenyeret és ihletet adott.

Esti órán azután kétszer búcsúztam Toledótól. Fél tíz felé, vacsorára igyekvőben, amikor a szállodánk közelében levő téren alig tudtam magam keresztülvágni a nyüzsgő fiatalok tömegén. Mintha egész Toledo a téren korzózott volna. A lányok közül ki modern maxiban, ki hagyományos legyezővel. A fiúk közül viszont a legtöbben — farmernadrágban.

Másodszor, hajnali fél háromkor köszöntem el a várostól, amikor egy nemzetközi nevű és jellegű toledói pincemulatóból, a discotequból hazatérve kapunyitásra várakoztunk. Lelkes spanyol kísérőink, — akikkel inkább csak a tánc nyelvén értettük meg egymást — pisszegve, tapsolva hívták portánkra a tömbházmestert. Már-már attól tartottunk, elaludt. De azután megnyugtattak: a kapukulcsok őre, egyben a város nyugalmának őrzője is. Éjféltől kezdve, dehogyis aludna, szorgalmasan rója a maga körzetét. S, aki hajnal felé hazatér, biztosan ráér még néhány percet, hogy kivárja. Számomra a várakozás öt perce elegendő volt ahhoz, hogy gondolatban végigpergessem a nap filmjét: a Tájó-völgyébe való megérkezéstől a Greco-házig. És igazat adtam az útikalauznak: ha egy napod van, töltsd bátran Toledóban.

Földes Anna

(Folytatjuk)

A toledói gravír — valóban kézi munka

Lovagoknak fegyver — turistáknak szuvenír

Vásárlásra és fotózásra is csábít az emlékek mozgó áruháza

A SZERZŐ FELVÉTELEI ÉS A HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT REPRODUKCIÓI

Kék rókák, zöld halak, faunok és koma-tálak között

Gorka Géza kerámikus műhelyében

Nógrádverőce, augusztus hó.

Hamvaszöld női aktok, melyek ölükben hamut tartanak, lendületes vonalú, kosfejekben végződő vályúk, síma mozdulattal táncoló halak, előrehajló nőtestvérek egy tó partján, mintegy táj díszei — ezeket a figurákat Budapest kirakataiból és jól berendezett lakásaiból mindenki ismeri, mindenki tudja, hogy ezek Gorka Géza kerámikus-művész nagyszerűen stilizált iparművészi elképzelései.

— Nézd ezeket a „gorkákat" — halljuk a kirakatok előtt a szinte fogalommá vált jellegzetes kerámiákról. Gorka Géza fantáziája átalakítja a jelenségeket, modern, síma vonalakba sűríti a formákat s így új figurákat teremt. Felszabadul a látott kép kötöttsége alól, csak a jellegzetes vonásokat tartja meg, az általánost, magától értetődőt mellőzi és ötleteinek tárházából valami új, egyszerű formával pótolja. Évekkel ezelőtt egy „Háromlábú zöld szamár" című cikkben támadták friss, nem szolgaian természetmásoló figuráit s ebben a támadásban érdemét is elismerték, az alkotó fantázia szabad csapongását. A tompa cinóberpiros, szürkéskék, halványzöld dísztálak, hamutartók, vázák, lámpások, szobrok, állatok, gyertyatartók felvidítják a szobát, könyvtárat s a klaszszikusan fénylő ólmos, síma mázak beleilleszkednek egy komoly tudós szigorú dolgozójába is.

Olyan közel állnak hozzánk s oly közvetlenül simulnak berendezkedésünkhöz Gorka kerámiái, hogy azt gondolnánk, Budapesten él és dolgozik, mint sok más, modern nyelven gondolkodó művészünk. De Gorka Géza Nógrádverőcén a dunamelletti üdülőhelyen tölti az egész évet, villája a városka egy görbe, homokos mellékutácskájában áll.

A fehér vasrács mögött fák lombja takarja el a villát és a domboldal pázsitján fevillanó kerámiák, az egyiptomi pózban térdelő edényvivő nőalak s a kerámia mesterség-címere névjegy és cégtábla helyett világosan jelzi, hogy ki lakik erre. Egy kis telep valósággal a Gorka-villa és környéke, műhellyé alakított vidéki házacskákkal, melyek az úton innen és túl eregetik a kék fafüstöt, mint Jancsi és Juliska mesebeli kemencéje.

Húsz év művészi fejlődése egy vitrinben

Ellentétben a városi kirakatok kész enteriőrjeivel s a berendezett lakások könyvespolcain trónoló nyugodalmas figurákkal, a műhelyekben s a művész otthonában megérezzük a művész küzdését az anyaggal, látjuk művészetének fejlődését és kialakulását a mai napig. Fogadószobájának vitrinje valósággal egy művészi élet fejlődéstörténete. Lehetetlen ráismerni a mai „gorkákra" azokból a székely ornamentumos, rácsos mintákból, amiket pályája elején készített, mikor még forma és díszítés nem olvadt össze nála és nem alakult ki egyéni nyelven. Magyaros mesefigurái még közelálltak a natúrához és régi mesterei szelleméhez. Azután látjuk, hogyan fejlődik *„a művész"* (nemcsak Gorka), a tárgyi ábrázolásból, a sok mondanivalóból a mindig egyszerűbb, tömörebb formák felé, hogy préselődik bele szelleme a nyersanyagba. Fejlődése során egyre elvontabb, finomabb hatásokat keres.

— Sok szakértő ezt tartja legszebb darabnak — mondja — s egy gyöngyszínű, símabőrű vázát ad kezünkbe. Ha azt írom, hogy rózsaszínes, kékes-zöldes tónusok árnyalják, túlozok, mert alighogy érezteti a felhősen egymásba olvadó színeket. A másik darab olyan, mint egy úritök, csupa rücsök és érdesség a felülete. Remekül váltakozik felszínén ezer színes bibircsó, mint egy angolszövet, vagy kötött pullover textúrája.

A vitrin közepén áll egyik legszebb kerámia-példány, Gorka finom repesztési tehnikájának remeke. Egyik szín márványosan elmosódva megy át a másikba, mint ahogy a szivárvány színeinek sincs határa s a hajszálhálózat is mindig más árnyalatokat ölt. Ez olyan darab, amiről senki sem merné megkérdezni: „Eladó? Mibe kerül?" — látszik, hogy a művész lelkéhez nőtt.

Ezek a darabok mind egy-egy hosszú kísérlet állomásai, a siker határjelzői.

A szobában mindenütt a művész érdekes darabjai néznek ránk. Előttünk áll az asztalon egy nehéz kétkarú lámpás.

— Ez újabb próbálkozásom — mondja a művész, — kovácsolt vassal kombinálom a kerámiát.

Nehéz, kalapált pántok veszik körül a mély tengerzöld agyaglapokat s a megrendelő áttört monogramját. A kandalló fölött (mely színes zománccal befuttatott palákkal van burkolva) remek faun fej csüng, nem a minden pesti kirakatból ismert tarka maszktípus, hanem egy egyszínű, egyszerű és hallatalnul kifejező ábrázat. Különösen megkap ennél is a művész szellemének összeforrása az agyag anyagával, a nyersanyag lehetőség kiaknázása. Érezzük, hogy a művész rátappint az anyag titkára és a lehető legegyszerűbb eszközzel a legrövidebb úton hozza ki a benne rejlő adottságokat. Ez éppen a művészete Gorkának s tudatosan erre is törekszik.

— Kinyujtottam sodrófával egy agyaglemezt, meggörbítettem, mint ahogy a vasalóné meggöndörít egy gallért, késsel belevágtam két rést a szemének, egy rést a szájának, behorpasztottam a szemüregét ujjammal és aztán — igen a többi már magasabbrendű művészet.

A két üres lyuk, a szemgödör úgy van elhelyezve, mintha a faun alattomosan kacsintana felhúzott sátán szemöldökei alól és borozásra bíztatna s a szája oly gúnyos csámcsogón görbül le, az orrcimpa oly mohón szimatol, hogy az már a szobrászművészet szellemi oldala, de minden a legegyszerűbb eszközzel, anyagszerűen van kifejezve, szinte érzed, hogy engedett a puha agyag a művész ujjai alatt.

A kísérletezések művészete

A fogadószoba tárgyai után megtekintjük a művész műhelyeit is. Egyik épületben éppen most rakják meg bükkhasábokkal az izzó kemencét. Köröskörül az asztalokon még nyers állapotban sorakoznak fakón magyar mintájú tányérok.

— Ezek a legújabb munkáim. Megpróbálom a magyar ornamentumot úgy beolvasztani a zománcba és összhangba hozni a formával, mint azt eddigi tárgyaimnál tettem.

A kemence aktiv birodalmából másik csendesebb házikóba lépünk. A polcokon magyar paraszt ibrikeket és „koma-tálakat" látunk.

— A koma-tálakat édességgel tölve az egyik csokoládégyár küldte szét két év előtt a világ minden részébe, így Ausztráliába is, — emlékezik a művész. A különböző formájú, sokszor habánosan antikizált magyar tálakat, korsókat pedig a lelkes Széchenyi Lászlóné grófnő, Apponyi Franciska rendelte, zebegényi tarka festésekkel ékes nyaraló házai számára.

Gorka Géza ifjú korában a híres alföldi fazekasnál, Badárnál tanulmányozta a korongozás ősi nép fogásait. Nagy elismeréssel nyilatkozik az elhúnyt mester művészi érzékéről és tudásáról. Néhány primitiv elgondolású eredeti darab, kolomp alakú kis vázák, állatbendő formára visszavezethető iszák, rejtett ivókájú kulacs, ősi etnográfiai formákat elvenít fel, amelyeket a művész alföldi tartózkodása alatt aknázott ki művészete javára. Később a legkülönbözőbb mázakkal s legraffináltabb tehnikai fogásokkal stilizálta szalónképessé az egyszerű ősi formákat.

A piros, bronz, türkiz és sárgáskék legváltozatosabb árnyalati, hasonló formájú tárgyakat is mássá és mássá teszik, egyik folytatott, másik erezett, a harmadik fémesfényű, a negyedik púderosan hat. Igen eredeti Gorka állatábrázolásai is. Merpuló kismadár, tengeri állatok mellett hátrafordított fejű, füléthegyező rókát látunk. Festett vályúalakú hamutartó s az edény felcsúcsosodó sarka, a róka farkhegyét jelzi szellemesen. Csak a feje és stilizált farka állatszerű, de mégis megvan a figurán minden, ami jellemző a ravasz rókára.

— Én ilyennek látom a rókát, emilyennek a tehenet.

Nevetnünk kell a groteszk és ötletes stilizáláson, ahogy Gorka a tehén otrombaságát kifejezi, két hátsó csülke úgy áll szét a földbe gyökerezve, mint valami rozzant szék lábai.

— Az állatok szabad stilizálásáért kaptam a „Háromlábu zöld szamár" cikket.

Örömmel látjuk viszont a fővárosból ismert páros halfigurát, mely eredetileg szökőkútnak készült, de asztali kivitelben remek virágtartó. A művész az ablakpárkányra helyezi egy Ádám-Éva kompozicióját, mely igen kiegyensúlyozott harmonikus mű, csak részrehajló férfi felfogás szerint, Ádám mellett szinte szánalmasnak húzódik meg Éva ülő alakja, akit inkább Ádámnénak kellene ezért nevezni.

Ismét másik helyiségbe érünk, ahol Gorka nyughatatlan kísérletező munkájának újabb eredményét látjuk. Hiába, a kerámia a kísérletezések művészete. Tányérokra, vázákra tengeri állat dekorációt fest roppant fáradságos tehnikai eljárással, szinte feloldotta az ecsetvonásokat a zománcban. Ezek a darabok a párisi világkiállításon kitüntetést nyertek. Hasonló módon szépen sikerült a régi magyar fazekas ipar jellegzetes figuráját, a szarvast is néhány székely motivum kíséretében ily finoman beolvasztani az alapba. A fali polcokon tányérgyüjtemény sorakozik fel különböző színekben, a művész kísérleteinek sorozatát mutatják, míg ezt az utat megjárta, s elérkezett a párás finomságok legművészibb megvalósításához.

Salnáljuk elhagyni az égő kemencét, a színes porok, a vályuban álló oldatok, a nyersformák világát, mert mindig élvezet belepillantani a műhelytitkokba s meglesni az alkotó művész munkáját.

Radnainé Szörédi Ilona

(Felvételek a Vasárnapi Ujságban.)

Életbelépett Olaszországban a külfölddel szövetkező siberek halálbüntetése

Róma, augusztus 12.

A hivatalos lap legújabb száma közli a külföldi fizetési eszközökkel elkövetett visszaélések és valuta- és aranycsempészet ellen hozott törvény büntetőjogi rendelkezéseit. A törvény, amely *augusztus 9-én lépett életbe,* kimondja, hogy aki külföldi fizetési eszközökkel a nemzet közgazdaságának kárára tiltott módon kereskedik, továbbá, aki olyan ügyleteket hajt végre, amelyekkel árt a nemzeti pénznem értékének, *12 évig terjedhető fegyházbüntetéssel és a büntett tárgyát képező összeg ötszöröséig terjedhető pénzbüntetéssel sujtható. Huszonnégy évi fegyházig* terjedhet a büntetés, ha:

1. A bűntettes a bűncselekményt foglalkozásszerűen üzi.

2. A bűncselekményt két vagy több személlyel társulva követi el szintén folytatólagosan.

3. A nemzeti gazdaságnak jelentős kára volt, vagy ha a bűntett hivatali visszaéléssel párosul.

Ha bebizonyosodik, hogy *a vádlott külfölddel szövetkezve abból a célból követte el a bűntettet, hogy a nemzeti gazdaságnak jelentős kárt okozzon, halállal büntetik.*

A külföldi fizetőeszközökkel elkövetett bűntettek államellenes bűncselekménynek tekintendők és így azok tárgyalására az államvédelmi különbíróság illetékes.

Összeomlással fenyeget a Hungária papirgyár épülete

Szombaton a késő esti órákban értesítették a főkapitányságot, hogy a *Hungária Papírlemez és Papírgyár r. t. újpesti, Váci-út 83. szám alatti kétemeletes épülete beomlással fenyeget.* A papírgyárban a munkások tíz órakor hagyják abba a munkát, de az üzem az utóbbi időben teljes erővel dolgozott, úgyhogy minden nap a késő esti órákig együtt voltak az emberek. Szombaton este még a munka abbahagyása után is néhányan a gyárépületben maradtak, hogy a hétfő reggeli kezdéshez az üzemet rendbehozzák.

A lámpafénynél dolgozó munkások egyszerre *rémülten látták, hogy fejük felett a mennyezet gerendázata hatalmas robajjal repedezni kezd.* Azonnal kirohantak az épületből és szóltak a közelbenálló rendőrnek, aki értesítette a tűzoltóságot, rendőrséget és a városi mérnöki hivatalt.

A budapesti főkapitányságról *Bozzay* Gyula dr. főtanácsos, a bűnügyi osztály helyettes vezetője szállt ki a helyszínre rendőri bizottság élén. Mire a bizottság megérkezett, már ott voltak a tűzoltóság, valamint a városi mérnöki hivatal emberei is, az inspekciós mérnök vezetésével.

A tűzoltók azonnal kordont vontak az épület köré, amelynek *hatalmas falai már akkor befelé hajoltak.* A mérnök megállapításai szerint *a régi épület fagerendái nem birták el azt a szokatlan megterhelést, amit a legfelső emeleten felhalmozott nagymennyiségű vizes papírlemez súlya jelentett,* ez okozta az épület megrongálódását. A városi műszaki hivatal emberei azonnal megkezdték a falak ducolását, úgy hogy sikerült az épület bedőlését megakadályozni. Ekkor azonban már hatalmas repedések voltak a falon és a tetőzet egyes gerendái be is dőltek. A gyárban előreláthatólag egyideig szüneteltetni kell a munkát, míg sikerül tartósan elhárítani a fenyegető veszélyt.

A diplomáciai harctérről

A Földközi-tenger problémái

Hiába tornyosulnak az események a világ minden sarkában és hiába nőnek az események mögött a lehetőségek árnyai, a nagy spanyol belső átalakulás változatlanul az érdeklődés középpontjában áll. Vagy talán éppen azért. A találgatások ideje lejárt. Spanyolország arra az útra lépett, mely erőt, hatalmat és lendületet adott eddig még mindenütt, ahol ezt az utat választották. Nem elég a térképre nézni, hogy kellőképpen áttekinthesse az ember, mit jelenthet voltaképpen a Földközi-tenger nyugati medencéjében az erős és a maga útját járó Spanyolország. A távolságok viszonylatai és a stratégiai helyzet, melyet ezek teremthetnek, még azt is meglepik, aki egyébként tisztán maga előtt látja az európai térképnek ezt a sarkát.

Ki gondol például arra, hogy Menorca, a baleari csoport keletre eső sziget mindössze 370 kilométernyire fekszik a francia Szardiniától? Meg arra, hogy a Toulon és az algiri partvidék közti távolságot szinte pontosan a közepén metszi ketté? Palma di Mallorcát Algir városától mindössze 300 kilométer választja el, alig valamivel több, mint Barcelonától. Amilyen kitünő oldalbiztosítást jelenthet tehát a baleari szigetcsoport Franciaország afrikai összeköttetései számára, éppen olyan veszdelmes oldalozás támaszpontja lehet, ha ellenfélnek a kezében van. Nemkevésbé fontosak ebből a szempontból spanyol Marokkónak Földközi-tengeri partjai s azokon Ceuta és Melilla városok, ha lemérjük azt a kis távolságot, mely a spanyolországi Malagától és Cartagenától választja el ezeket a pontokat. A polgárháború kezdetén néhány német utasszállító gép úgyszólván órák alatt 12.000 marokkói harcost szállított át itt a tengeri utat elzáró vörös hadihajók feje felett s voltaképpen ezzel dőlt el a spanyol élet-halál harc sorsa. Végül pedig a másik, a nyugat felé néző spanyol partokon Cadix és azokkal szemben a Kanári szigetek felettébb veszedelmes támadó állásokat jelenthetnek az Atlanti-óceán legfontosabb közlekedési vonalainak irányában, melyek Nyugatafrika, Délamerika és a földközi medence felé vezetnek.

Ezek nyilván tisztára stratégiai szempontok. A diplomáciai törekvések alapját azonban ezek adják meg mindig, ha a jegyzékek és eszmecserék, különösen amikor a nyilvánosság előtt folynak, szép szavakkal, meggyőző fordulatokkal takargatják is a nyers valóságot. A békében azonban nemcsak a háború lehetőségeiről beszélni. Ezt nemcsak a nagyközönség nem érti meg, hanem az nyugodt időkben a diplomácia terminológiával sem fér össze, mert ellenséges szándékokat jelezne. A mai viszonyok éppen abban különböznek a békétől, hogy háborúk lehetőségéről és azok kilátásairól a legnagyobb nyilvánosság előtt és egészen leplezetlen nyiltsággal folynak az eszmecserék.

A „Kelet irjei"

Amióta a japánok a délkínai partvidék összes használható kikötőit megszállották, egyre fontosabb szerepet kap Kínának „hátsó kapuja". Arról a betonozott országútról van szó, melyet az angolok Birmán, Indiához csatlakozó gazdag gyarmatukon keresztül építettek s most párhuzamos vasutvonallal bővitenek ki. Ennek a kettős útvonalnak Rangoon, Birma fővárosa a kikötője, mely tudvalevőleg már biztonságban, Szingapur mögött fekszik. Rangoonból ez a vasutvonal Mandelay birmai városon keresztül Kumning városnál éri el Kínának Jünan tartományát, átszeli és Csungkingnál végződik, Csangkaisek mostani fővárosánál, mely a Jangcsekiang felső folyása mellett fekszik. Ez a kettős összeköttetés Japán szempontjából ma aféle szerepet játszik, mint a háború utáni zavaros időkben a német gazdasági erőfeszítések számára a hirhedt „Loch im Westen", az idegen megszállás alatt álló terület volt, mely felett Berlin nem gyakorolhatott ellenőrzést. Amilyen hátrányos tehát Japánra, olyan előnyös Kínára, mert ezen az egyre táguló lyukon keresztül bőven ömlik a hadianyag, de a nyugati hatalmakra is, mert ennek az összeköttetésnek a segítségével nemcsak politikai, hanem nagy gazdasági hasznokhoz is juthatnak. Ennek az összeköttetésnek azonban vannak nagy hátrányai is, melyek már éreztetik is hatásukat. Birma lakosságát rendkivül nyugtalanítja ez a fontos szerep, melyhez megkérdeztetésük nélkül jutottak: az a veszély fenyegeti őket, hogy ez a lyuk feléjük is hat és országuk rövidesen kínai inváziónak lesz a színhelye. Az út olyan területeken vezet keresztül, melyek azelőtt jobbadán járhatatlanok voltak: amíg tehát eddig biztonságban voltak a túlnépes Kína népi feleslegeinek erreözönlése felől, most számolniok kell rohamos kínai bevándorlással, a kínai kuli versenyével, különösen ma, amikor Kína lakosságát a háború amugyis összevissza forgatta. Birmában nő a nyugtalanság és megszületett, hogy e népre „Kelet irjeinek" sorsa vár.

Egy költő „paradicsomában"

Meleg, párás reggel. Sirmione felöl napfény csillogtatja a Garda-tó vizét, de itt, a gardonei villák között eső szitál. Fenyőágak hajlanak az út fölé, virágzó mirtuszbokrok, széles pálmalevelek. Alig hallhatóan hullanak a csöppek.

Taci. Su le soglie
del bosco non odo
parole che dici . . .

A halhatatlan sorok jutnak eszembe, amelyeket D'Annunzio írt az esőben ázó fenyvesről. Ilyen halkan adja az olasz ég reggeli felhőcseppjeit, amint leesnek, már el is halnak, mint a vers rövid, dallamos sorai. A költő villája felettünk van a dombon. Mire felérünk, Cargnacco-ba, az eső már el is állt. A szűk utcácska kis templomtérre vezet, még pár lépés és a *Vittoriale* bejáratánál állunk.

„Dentro da queste cerchia triplice di mura tradotto é in pietre vive quel libro religioso ch'io mi pensai preposto ai riti della patria e dai vincitori latini chiamato il vittoriale". A háromszoros fallal övezett hajlék, a *Vittoriale*, az olasz győzelem dicsőségét hirdeti a bejárat mellett olvasható dannunzioi felírás kissé fellengzős szavai szerint. Bent éppen látogatók vannak, várnunk kell, de megvigasztalnak, az egész körséta csupán tíz percig tart. És mi ez a várás ahhoz az időhöz képest, amibe a várakozás került, D'Annunzio életében. A költő igen kurtán elbánt látogatóival, az utolsó időben már be sem lehetett hozzá jutni. Most az olasz állam tulajdona a Vittoriale, közkincs, amelyet beléptidíj nélkül, bárki megtekinthet, akinek kedve tartja.

Ahogy belépünk, a szűk kis udvar különös épületek széttagolt csoportját mutatja. Márvány és terméskő váltakozik merev, mértani vonalakban, se nem klasszikus, se nem modern ez a stílus, *az újatakarásnak valami különös, nem nagyon tetszetős formája*. Diadalkapu ível az út fölé, túlzottan szimetrikus és a környezethez aránytalan. A ráfutó zöld és mögötte a kiemelkedő ciprusok enyhítik sivárságát. Még egy kapu következik, az előbbinél jóval kisebb, azután a vezető megállít bennünket egy kis szentélynél. Nagy babérkoszorú van rajta, a levelek közé kis aranyos üveggömböket tüztek, rajta az olasz katonai akadémia szalagja. A fülke falán D'Annunzio arany tőrje ragyog és a felírat a fiumei legionáriusok emlékét örökíti meg. *Ez most a költő ideiglenes sírja*, amíg elkészül a Vittorialeban a mauzóleum *Minerbi* építész tervei szerint. Kétoldalt emeletes árkádfolyosók húzódnak, a falrészt sárgára festették, az oszlopok, pillérek fehérek. Ugyanaz a megnevezhetetlen építő-stílus jellemzi őket, amiről már az előbb említést tettem. Azt mondják, hogy a költő maga irányította a tervezést, pedig ez érthetetlen. *Hol marad az a könnyed lendület, a formakeresésnek szinte már patológikus szenvedélye, ami a szavak művészét, vagy mint ő mondta, munkását, írásaiban annyira jellemezte?* D'Annunzio, „Montenevosa hercege", úgy látszik, olyanba fogott, amihez tehetsége nem volt. Ezek az építmények nagyok, de nem nagyszerűek, érthetetlenek és nem is szépek.

Különös dolgok D'Annunzio sírja körül

Valóságos üdülés a belső udvar, az egymáshoz csatlakozó lakóépületekkel. A dalmata-terecske nehéz boltívei, a márvány címerekkel teletüzdelt fal a főépületen és főleg a sok árnyas fa, lépcsőkre futó zöld, a kovácsoltvassal diszített kőkút barátságos képet mutat, feledteti a látogatóval az előbbi építmények sivárságát. És mégis. Sokkal kevesebb márvánnyal, színnel, formával, mennyivel őszintébb, emberibb hatást tudtak elérni az olasz villaházak építői. *Valami különös merevség van mindenütt, amihez D'Annunzio keze ért!* Az ő kezétől nem hajlottak meg a kövek, büszkébbek voltak, mint maga a költő, aki ha tehette volna, az egész világot önmaga dicsőítésére rendezte volna be.

Balról a *„schifa mondo"*, a „világutálat" épületére tesz bennünket figyelmessé a vezető. Ide vonult vissza D'Annunzio, amikor megcsömörlött az emberektől és ez elég gyakori volt nála. Az épület nem vesz tudomást a költő utálatáról, éppen annyira jó vagy rossz, mint a többi. Ha ezt megmondhatnám neki, ha itt lenne, bizonyára nevetne rajtam. Szerette, ha az emberek megbotránkoznak. Még csak tizenhatéves volt, — akkor jelent meg az első verskötete — és saját halála hírét költötte a római *„Capitan Fracassa"* hasábjain. Azt hazudta, a lóról leesett és meghalt. Családját is megrémítette, de ezen csak mosolyogni tudott. És éppen így nevetett, amikor kérdezték tőle, hogy miért írja alá magát az ujságokban *Shiun-Sui-Katku-Kava* névvel. Szerette az összeütközéseket és ha kellett, inkább párbajozott, de nem mondott le róluk. Kapott is olyan kardsebet a fején, hogy megkopaszodott tőle már huszonkétéves korában. Baráti körben nem engedte, hogy Gabrielenek hívják, hanem *Ariel* volt a neve. Éjjel dolgozott, aztán megnézte a napfelkeltét és aludt késő délutánig. Még a természettől sem türte, hogy korlátokat szabjon neki.

Földszintes teremben van elhelyezve D'Annunzio dicsőséges uralkodásának kiszolgált tanuja: *egy öreg gépkocsi*. Ronchi temetőjéből ezzel a csúnya, vörösre festett Fiat-autóval indult el Fiuméba, 1919 szeptember 12-én. Legionáriusai, mindössze 287 ember, vakon követték. Az úton megállította Pittalunga olasz tábornok és ráförmedt, hogy lövetni fog, ha vissza nem fordul. D'Annunzio azt felelte a tábornoknak, hogy két jó célpontot ajánlhat neki. *Az egyik arany kitüntetése, a másik sebesülési érme, válasszon.* A tábornok meghökkent, engedett és a költő 1920 december 29-éig uralkodott Fiuméban a győző nagyhatalmak meglepetésére és az olasz kormány bosszúságára. Az autó mellett áll a bresciai Vittoria-szobor másolata és a falon Romaine festő vászna ábrázolja a költőt szürke katonai köpenyben.

Hadihajó a villa dombján

Az épületek mögött, a völgyecskében forrás csörgedez. A domb minden hajlatának volt valami kínaiasan fellengző neve, mint Siralom völgye, a Boldogság hídja, a Gonosz árok. A domb csúcsán egy tíz centiméteres tarack áll, *az ágyú csöve a Garda-tó felé van irányítva*. Az ágyú teljesen használható, csak éppen a lövedék kellene bele. Előtte kőszarkofágok vannak, leghűbb fiumei katonáit tisztelte meg velük. Lejjebb, a tó felé áll a híres *hadihajó*. És még távolabbról idelátszik az a vörös villa, amelynek színe oly módfelett felboszszantotta a költőt. *Villa Ella*-nak hívják, két olasz hölgy tulajdona. Amikor befestették, D'Annunzio odaüzent, hogy tarackjával *szétbombáztatja az épületet*, ha azonnal nem festik át sárgára, mert a Vittoriale körül *ez az egyetlen megengedett szín*. A hölgyek azonban makacsabbak voltak a költőnél és halála napjáig türni volt kénytelen a villa vörös színét.

Az ágyúval megerősített domb, a *Monte Baldo*, kötelekkel van körülkerítve és csak azok mentén szabad járni. Pedig itt igazán **nincs értelme annak, hogy megtiltsák a** fürelépést, olyan száraz minden. A reggeli eső már régen eltünt, szinte kopár az egész domb. A vegetáció nem is hasonlítható ahhoz, amit az ember más helyeken, mondjuk, a Como-tó környékén annyira élvez.

Lemegyünk a hajóhoz. Itt áll a híres *Puglia*, helyesebben csak lefürészelt darabja. A hadihajó szimbólumnak van szánva. Hátsó része kőből, betonból épült és ehhez van illesztve a hajó orra a parancsnoki hídtól. D'Annunzio az olasz történelmet akarta ezzel jelképezni. A mult már megkövesedett és akkor lesz boldog Itália, amikor ez a győzelmes új korszak, — a hadihajó páncélrésze — is *hozzákövesedik*. Ezt persze a költő már nem érhette meg.

Lemegyünk a hadihajó belsejébe, amely most olyan múzeumféle. Egy gépfegyver, két torpedó, repülőgép-modellek, a szamotrakei győzelem szobra és egy aranyozott milói Vénusz vannak egymás mellett, az utóbbi csipőjére *biborlepel van vetve*. Öreg tengerész mutogatja az érdekességeket, *Como Vinceze*-nek hívják, tizennégy évig szolgált a hadihajókon és most ő ennek a furcsa hajónak a gondozója. Mutatja D'Annunzio zászlaját, amely a milói Vénusz mögött van kifeszítve. A piros-arany lobogón, farkába harapó sárga kigyó fölött a göncölszekér hét fehér csillaga látható: ezek voltak a költő szerencsecsillagai. A *Puglia* egy öreg, ezerötszáztonnás iskolahajó volt.

— Tomaso Gulli volt a parancsnokunk — mondja az öreg tengerész. — Mafalda hercegnő rokona és D'Annunzio akkor kérte el a hajót, amikor Gulli hősi halált halt. Meg akarta bosszulni barátját. Estefelé sokszor feljött a hajónkra D'Annunzio, amikor már ideépítettük a hegyre és látcsővével nézte a Garda-tavat.

A hajó fedélzetéről szép kilátás nyilik Fasano-ra, a távolban Sirmione látszik. *A fedélzeten minden rendben van.* Kötelek, árbóc, horgony, minden a helyén, a hajó akár indulhatna, dehát szárazföldi rabságra ítélték és ketté van fürészelve, a fara közönséges kő.

Vegyes érzelmekkel távozik az ember erről a helyről. A Vittoriale déli oldalán építkezések folynak. *Amphiteatrumszerű színházat építenek, kétezer ülőhely lesz benne és itt fogják előadni D'Annunzio darabjait.* Az épület különös szépséget nem árul el, de lehet, hogy a végén mégis csak majd rendbejön. A kilátás pompás. A ciprusok, a Garda-tó kék vize, ez a hatalmas levegőtér, amely felett az olasz ég csodálatos derüje ragyog, kárpótol mindenért. Az ember gyarló erőlködéséért a halhatatlanság megteremtésére, a költő és az építész különös ötleteiért, *ezért az egész roszszul sikerült paradicsomért*, — és a szavakért is, amelyeket D'Annunzio talán éppen drámáiban válogatott össze a legkevésbé élvezhető módon és értelemmel.

K. J.

RÁDIÓ-ját KÖLTÖZKÖDÉS-nél
Becseréljük vagy átalakítjuk 12 P-ért
Új 4+2-es OKTÓDASUPER
100 állomás garantált vételére, 1939-es gyártású dinamikussal . . . . . 160 P
3+1-es STANDARD, alkalmi vétel . . . 22 P
RADIÓLABORATÓRIUM Erzsébet-körút 36.

Kinevezések

A földmívelésügyi miniszter a mezőgazdasági tudományos és kísérletügyi intézmények növényegészségügyi szakának létszámába Kaczián Viktor dr. okl. mezőgazdát Budapestre, Sárospataki György okl. mezőgazdát Kaposvárra, Cziráky Aladár és Nadler Ferenc okl. gazdákat Budapestre növényegészségügyi gyakornokokká, Vass Péter dr. okleveles vegyészt Szegedre, Vertse Albert dr. okleveles középiskolai tanárt, Benkó Gizella dr. okl. középiskolai tanárt, Kossik Adorjánné sz. Salomváry Angela dr. okl. gyógyszerészt, Békésy Miklós dr. okl. gazdát, Kardos Ernő dr. okl. vegyészt, Hajós György dr. okl. vegyészt, Nagy Mihály okl. gazdát, Teöreök László dr. okl. vegyészt, Szirmai János dr. okl. mezőgazdát, továbbá Berkes Zoltán dr., Kalmár Zoltán dr., Flórián Endre okl. középiskolai tanárokat Budapestre, Székács János okl. gazdát Magyaróvárra, Zách István Alfréd okl. középiskolai tanárt, Vogl Mária dr. okl. vegyészt, Takács Lajos és Kakas József dr. okl. középiskolai tanárokat Budapestre, ifj. Szabó Zoltán dr. bölcsésztudort Budapestre, Selmeczi Arpád dr. okl. gazdát Magyaróvárra, Romlehner László dr. okl. középiskolai tanárt Magyaróvárra, Fabianics Ferenc okl. középiskolai tanárt Budapestre, Mihályfy Iván okl. gazdát Magyaróvárra, Salamon Sándor okl. gazdát Budapestre, Takács Imre és Hámori Piroska okl. középiskolai tanárokat Budapestre, Csemez Péter okl. gazdát Magyaróvárra, Frankó Béláné sz. Doby Alice bölcsésztudort Szegedre, Tomka Gábor és Izsó István okl. mezőgazdákat Magyaróvárra, Lovas Ilona állami polgári iskolai tanárt és Szabó Ilona okl. középiskolai tanárt Szegedre, Kulhay Gyula dr. müegyetemi tanársegédet, Schlick Béla egyetemi gyakornokot és Wein György dr. egyetemi tanársegédet Budapestre ideiglenes minőségü m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi gyakornokokká, Simonics Antal okl. kertészt (Eger) a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségü tisztviselővé, továbbá Szalmay Gyula díjnokot (Debrecen), Méhes Kálmán dr. díjnokot (Budapest), Jámbor Rózsi dr. kezelőt (Budapest) a XI. fizetési osztályba tisztviselővé, végül Koczor Ferencné szül. Berényi Zsuzsanna okl. középiskolai tanárt (Szeged) a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségü tisztviselővé kinevezte.

FILM Színház MUZSIKA

KIÁLLÍTÁSON

Aleksandra Slaska lengyel színésznő, az „Egy nő a hajón" című film főszereplője ellátogatott a Csók István Galériába, Gorka Géza keramikusművész nagysikerű kiállítására. Fotoriporterünk a látogatás két pillanatát örökítette meg. Első képünkön Aleksandra Slaska a kiállítás egyik legszebb vázájának „társaságában"; második képünkön: Gorka Gézával beszélget. (Aleksandra Slaska budapesti tartózkodásáról riportunk a 6. oldalon). (Kotnyek Antal felvételei)

A SZERKESZTŐS VÁLASZOL

ÜZENETEK

DOLUSKO PIRI kaposvári olvasónk írja: »Nagyon tetszett a Moszkvai séta című film, kérem írjanak néhány adatot a főszereplőkről és ha lehet közöljenek róluk egy képet«.

● **A MOSZKVAI SÉTA férfi főszereplője Alekszej Loktyev. Első filmje a »Holnap felnőtt leszek«. Galina Polszkih, a női főszereplő az »Amikor egy lány tizenöt éves« című filmben szerepelt először. Mindkét említett filmet nálunk is bemutatták. A harmadik szereplő Nyikita Mihalkov szintén a főiskola nemrég végzett növendéke**

A »FIATALOK« jeligéjű levél írói Ramon Novarroról, az egykor híres sztárról érdeklődnek.

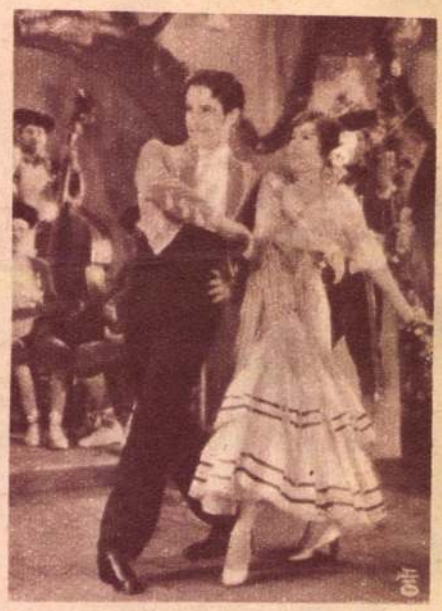

● **RAMON NOVARRO filmpályafutása az Egyesült Államokban kezdődött. Világhírét a »Ben Hur« című filmjével alapozta meg. Ezenkívül nagysikerű filmje volt »Allah kertje« és a »Mata Hari«. Képünkön: Ramon Novarro és Renée Adorée »A szevillai énekes« című filmben**

A »MASZK NÉLKÜL« jeligéjű levélben olvastuk: »Két szerepben láttam a közelmúltban Avar Istvánt. A ‚Hamlet'-ben Horatiót, Füst Milán ‚Negyedik Henrik király'-ában pedig gróf Drachensteint alakította. Mindkét szerep jelmezes, maszkos. Ha lehet, közöljék a kitűnő színész egy régebbi képét (akár filmszerepben) maszk nélkül«.

● **A »HAMLET« HORATIÓJÁNAK maszkja valóban nem mutatja teljesen Avar István arcát, a »Negyedik Henrik király«-ban azonban szerepe nem az öreg gróf Drachenstein alakításával kezdődik. Ő játssza a fiatal Mátét is. Ez pedig maszknélküli szerep. Kérését mégis teljesítjük és közöljük az »Isten őszi csillaga« című film egyik jelenetét, amelyben Avar Istvánt Krencsey Mariannal látjuk**

»Szőrnyetegek« jeligére. A film első epizódjában a jómódú apát, akinek nevelési módszere végül apagyilkossághoz vezet, Ugo Tognazzi alakította. A kitűnő színész, aki Gassman mellett a legtöbb epizódban szerepelt, a »Méhkirálynő«-ben Alfonsot alakította. — Szűcs Ilona, Budapest. A nemrég ittjárt Giuseppe Taddei már korábban is vendégszerepelt nálunk: két évvel a felszabadulás után, 1947-ben Tiborné, Budapest. A »Felhívás táncra« című film főszereplője Gene Kelly volt. Fényképét annak idején közöltük, de küldeni nem tudunk. — Gombaszögi Katalin, Kalocsa. Henry Vidal filmszínész 1959-ben halt meg. — Sz. Julianna, Paks. A »Párizs rejtelmei« című filmet nem vásároltuk meg. — Jean Marais legutóbb egy vidám kémfilmben játszott főszerepet és most fejezte be az »Egy szép nyári reggelen« című vígjátékot, amelyben Geraldine Chaplin, a nagy művész leánya a partnere. — »Egri olvasó« jeligére. Igaza van: lapunk 49. számában, az egri képes riportban az a kitétel, amely szerint Dobó István az ostrom idején elesett és sírja az egri dombon van, tévedésen alapul. A győztes ütközet után I. Ferdinánd Erdély vajdájává nevezte ki, majd amikor 1556-ban Erdély újra elszakadt a Habsburgoktól, a király nagy birtokállománnyal kárpótolta az elveszett vajdaságért. Később azzal a váddal, hogy János Zsigmond erdélyi fejedelemhez pártolt, a király elfogatta. Később kiderült, hogy a gyanú alaptalan volt, és Dobó röviddel halála előtt visszanyerte szabadságát.

Arckrémek, Klorofil- és vitamintartalmú krémek minden alkalomra és mindenfajta arcbőrre — **MANDRAGORA, RELAX**

Kölnivizek — diszkrét és tartós illatok — **PRASTARA, MIRAMIR, FASCIRATION**

Rózsatej

Szemöldökrudak

Ajakrúzsok sokféle színárnyalatban

Fürdősók stb.

Kiváló minőségű lengyel kozmetikai készítmények

Kaphatók a szaküzletekben

Kívánságra mintát, árajánlatot és árjegyzéket küld:

CISCH Vegyipari Külkereskedelmi Vállalat
Warszawa,
Ul. Jasna 1.

FILM SZÍNHÁZ MUZSIKA
Művészeti hetilap. — Megjelenik minden pénteken
Főszerkesztő: **Hámori Ottó.** Szerkesztő: **Demeter Imre**
Kiadja a Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: **Sala Sándor**
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., Lenin körút 9—11.
Telefon: 221-293, 221-285.
Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
64.5234 Athenaeum Nyomda. Felelős vezető: Goproni Béla igazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Index: 25 285.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Gorka Géza

/1021

Vasárnap, 1965. november 14.

Reflektorfényben

Gorka Géza

Gorka Géza ma a legismertebb magyar keramikus. Nemcsak az országhatáron innen, hanem azon túl is élénk érdeklődéssel kísérik, figyelik művészetét.

— Negyvenhét esztendeje már... — emlékezik művészi pályakezdésére házi múzeumában. — Valahol itt kezdődött — mutat széles mozdulattal azokra a népi díszítésű cserepekre, amelyeket féltve őriz még ma is.

A népi vonások megőrzésén kívül azonban biztos kézzel alkalmazza a kerámiaművészet egyetemes vonásait is, amelyek nem csupán magyarrá, hanem nemzetközivé is teszik művészetét.

Négy évtizeddel ezelőtt érkezett Verőcére. Hívták (a falu környékén nagy mennyiségű, korongolásra alkalmas anyagot találtak), alakítsa meg a Keramosz Vállalatot. Két évig állt az élén, két évig virágzott. Amikor azonban lemondott tisztségéről, szinte hetek alatt bezárta kapuit a vállalat. De Gorka Géza nem hagyta cserben a kis, Duna menti falut, amelyet megszeretett. Hű maradt hozzá mindmáig.

Nehéz lenne végigkövetni a megtett út minden állomását, Badár Balázs mezőtúri fazekasműhelyétől a brüsszeli világkiállítás nagydíján át a Kossuth-díjig. Több mint harminc kitüntetés, köztük számos nagydíj jelzi a megtett út művészi értékét.

Gorka Géza a szépség nemes élményét megosztja embertársaival, műveivel nem kitünni, csupán gyönyörködtetni akar. Vagy ahogy ő fogalmazza: megszépíteni az életet.

Hogy mi az ihletője? Az erkélyre lép, a kertre mutat, az alant elterülő falura, a környező erdőkre, a méltóságtelejesen hömpölygő vén folyóra.

— A természet az én kincsesházam. Kiapadhatatlan forrás...

Virtuóza az anyagnak és a máznak, de anyag és technika nála szoros egységbe forrt a tartalommal, a tárgyak rendeltetésével. Művészetének mindig mondanivalója van az emberek számára.

Nem véletlen, hogy az emberek megértik agyagba formált szavát — az iparművészeti boltokban szinte állandó jelleggel hiánycikként szerepelnek Gorka Géza ízléses, gyönyörködtető kerámia dísztárgyai. Sokat, nagyon sokat kellene alkotnia ahhoz, hogy művei minden igénylője otthonába eljussanak.

Prukner Pál

A művész korongon formázza edényeit.

Mennyi szakmunkásra van szüksége a megye mezőgazdaságának?

Megyénk mezőgazdaságában is egyre inkább keresik a mezőgazdaság egy-egy ágazatához kitűnően értő szakmunkásokat. A termelőszövetkezeti tagok közül az elmúlt esztendőkben már közel négyezren tettek szakmunkás vizsgát, de ez még kevés. A tsz-tagság alig több mint 5 százaléka rendelkezik szakmunkás képesítéssel, az ideális pedig az lenne, hogy mintegy negyedrészük szakképzettséggel rendelkezne.

Az elkövetkező esztendőkben ezért fokozott gondot fordítanak a mezőgazdasági szakmunkások képzésére. A meglevő iskolákat tovább fejlesztik, s már az 1966—67-es tanévben megkezdődik az oktatás a tokaji gépészképző iskolában.

1980-ban a megye termelőszövetkezeteiben a várható szakmunkás szükséglet minden bizonnyal meghaladja majd a 16 ezer főt. Ezek mellett mintegy 34 ezer betanított munkásra lesz szükség. Tizenöt év múlva például mintegy másfélezer mezőgazdasági gépszerelőre, több mint ötezer gépészre, ezer öntözőgépészre, csaknem két-két ezer gyümölcs- és szőlőnemesítő szakmunkásra lesz szükség a termelőszövetkezetekben.

Évi 170 millió az úthálózat fejlesztésére

Sokszor panaszkodnak a gépkocsivezetők, az autóbuszok utasai egy-egy útszakasz rossz állapotára. Az ugrásszerűen megnövekedett gépkocsiforgalom valóban jobb utakat igényel, de az elmúlt esztendők fejlődése így is számottevő.

1950—1960 között a megye pormentes úthálózata 231 kilométerről 644 kilométerre növekedett, s ez nagyobb volt az országos átlagnál.

A második ötéves terv időszakában a megyében több mint 400 kilométer úthálózat korszerűsítésére került, illetve kerül sor. A tanácsi úthálózatból pedig évente 35—40 kilométeres szakaszt korszerűsítettek.

Az állami kezelésben levő borsodi úthálózat fejlesztésére évenként mintegy 170 millió forintot fordít a népgazdaság.

Ugyanakkor a községi tanácsok a tanácsi kezelésben levő utakra is több tízmilliót költenek. Egyetlen esztendő alatt csupán a lakosság társadalmi munkával történt hozzájárulásából mintegy 16,5 millió forint értékű útszakasz és járda épült meg a megyében.

Ősz vége az e

Az elmúlt hónapokban gyakran emlegettük az encsi járást. Itt tartott legtovább az aratás, betakarítás és cséplés. Egyik-másik faluban még október közepén is csépeltek. Sőt, a katonák és üzemi munkások segítsége nélkül talán be sem tudták volna takarítani a gabonát. Megvannak ennek az okai is. Az encsi járásban, az összterülethez viszonyítva, sok kalászost termelnek. A talaj dimbes-dombos, hegyes. A termelőszövetkezetek tagsága itt a leggyengébb, hiszen alig-alig találunk errefelé fiatalokat a mezei munkában. Zömében hatvan-hetven éves emberek művelik a földet. Mindez érthetővé teszi, hogy az encsi járás mezőgazdaságának helyzete különösen nehéz.

szállítani. Mindent egybevetve azonban azt mondhatom, hogy az egész esztendőt figyelembe véve, különösen az igen problematikus aratás és gabonabetakarítás, az őszi betakarítás aránylag jól halad, és ha még egy hétig kedvez a idő, semmi sem marad a határban.

— Hogyan halad az ősz mélyszántás?

— Összesen 38 000 hold ősz mélyszántást terveztünk. Talán már készen is lenne, ha közben kapunk egy kiadós esőt. A száraz talajon viszont a könnyebb traktorok nem bírtak szántani. Talán majd most, hogy megázott a föld

Magyar Erő

AKINEK SIRI NYUGALMÁT SEM KIMÉLTÉK A TERRORBOMBÁZÓK A KEREPESI TEMETŐBEN

1944 júl. 7
Lábj. G. G-ből
Képek és arak

ÁRA 40 FILLÉR

III. ÉVFOLYAM 27. SZÁM
1944. JÚLIUS HÓ 7.

A művészi kerámia világhírű mesterénél

Látogatás Gorka Gézánál

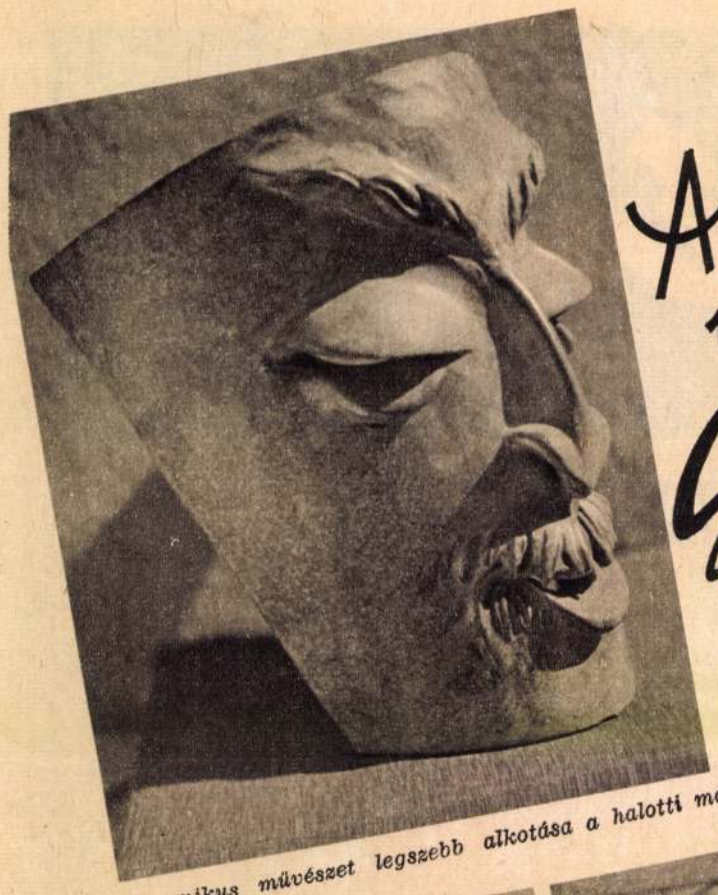

A keramikus művészet legszebb alkotása a halotti maszk

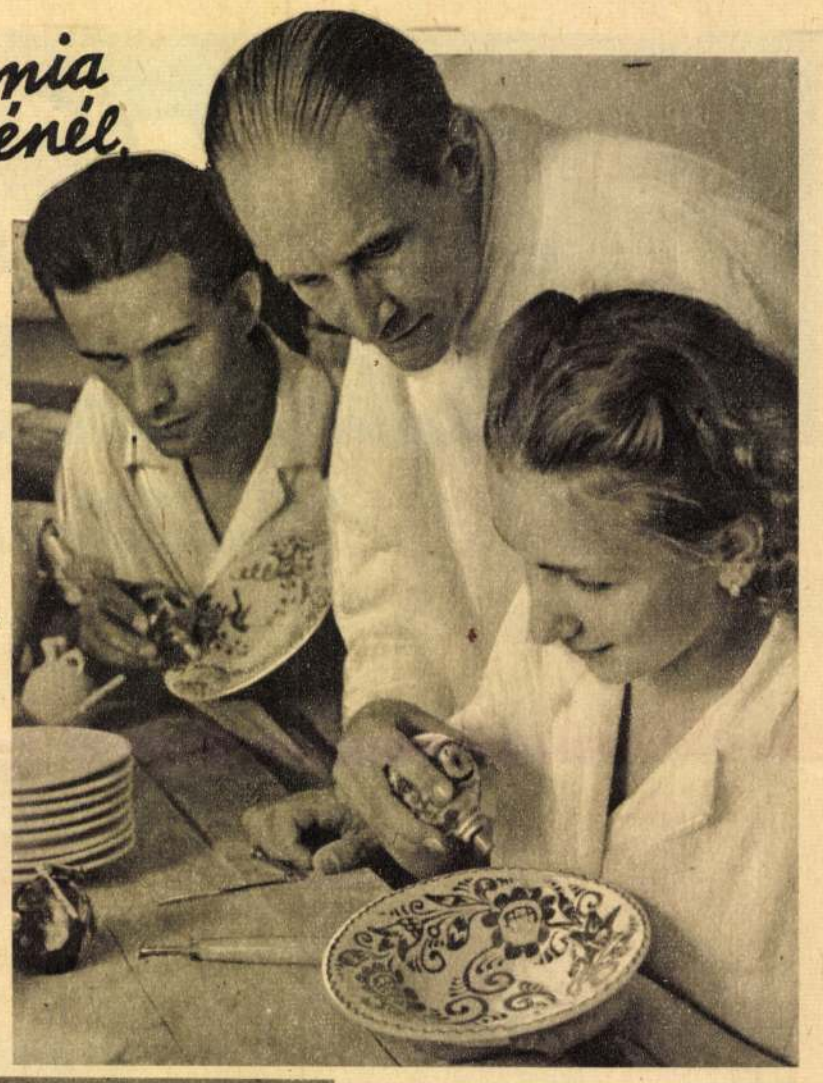

A művész keze után, finom munkával díszítik a remekműveket

Gorka Géza, a legnagyobb magyar kerámikus művész

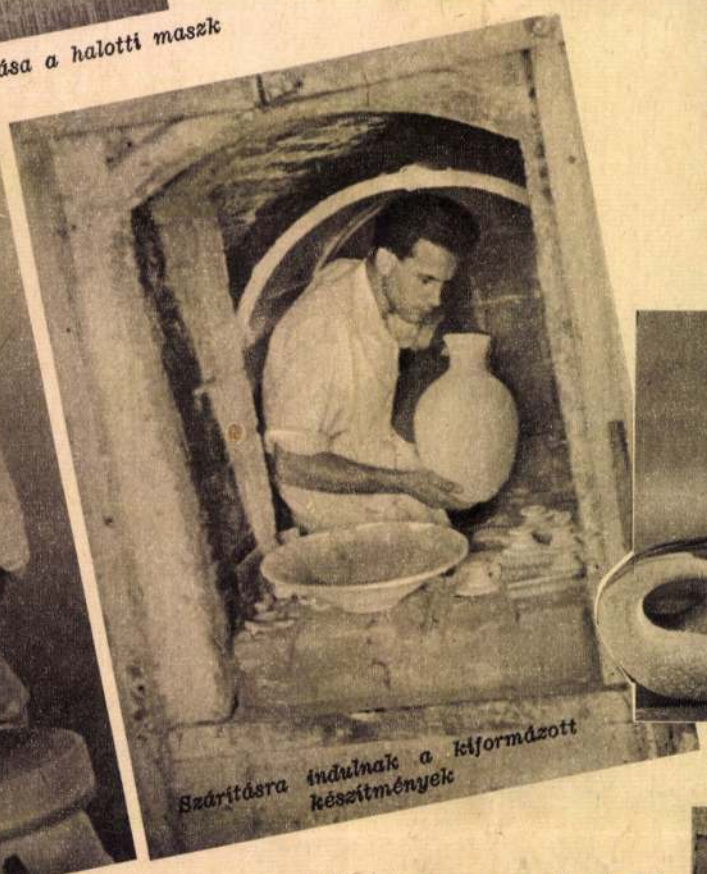

Szárításra indulnak a kiformázott készítmények

Művészi alkotások kerülnek ki a keramikus keze alól

Az agyagművészet páratlan szépségű dísztárgyakat is produkál

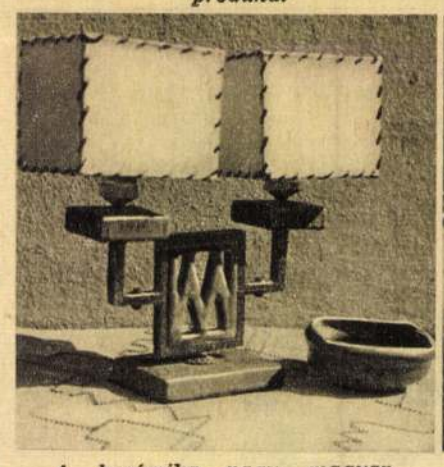

A kerámika nagy magyar művészének egy igen hasznos alkotása

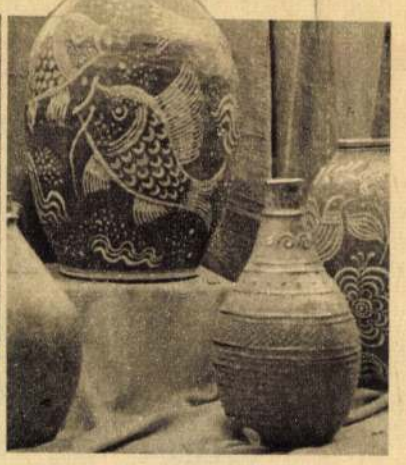

Pompásan díszített és egyszerű vázák Gorka műhelyében

A keramika, vagy másnéven agyagművesség a képzőművészetnek egyik legértékesebb és valódi tehetséget igénylő ága. Alapanyaga az agyag, melynek az az érdekes tulajdonsága, hogy vízzel feláztatva gyúrhatóvá válik, a belőle formált tárgy a szárításkor alakját megtartja, égetéskor megkeményedik és a vízben többé fel nem ázik. Az agyagot vízzel hígítják fel és az iszapot egy szitán át öntik be egy földbeásott gödörbe, ahol is a felesleges víz a földbe szivárog és elpárolog. Az így besűrűsödött agyagot azután feldolgozás előtt átgyúrják. A legfinomabb agyagkeverékeket hosszabb ideig, körülbelül 6 hétig hagyják korhadni a gödörben, mert tapasztalat szerint az ilyen agyag jobban formálható, mint a frissen készített. Az így elkészített agyagból formálják azután a különböző formákat, vagy szabadkézzel, vagy pedig fa- és gipszformák segítségével. Az edények formázására a fazekaskorong szolgál.

A kiformált tárgyakat azután kiégetik.

Az agyagművességet már az őskori népek ismerték, a rómaiak gyárilag űzték, de a római világuralmat követő időszakban az agyagművesség Európában csökkent, de Ázsiában emelkedett. Hazánk őslakói is foglalkoztak agyagiparral, amit egykorú leletek is bizonyítanak. Ide, a legrégibb időkbe nyúlnak vissza, ma világhírű agyagiparunk gyökerei. Most a magyar agyagművészetnek, a keramikának legnagyobb művészét mutatjuk be.

MADARAKTÓL TANULTUK...

Munkában a mester

Valamikor az ókori klasszika költői homályában a monda szerint Ikarus foglalkozott vele először. Ábrándos, sok-sok évszázaddal előregondolkozó agyában fogant meg az a merész gondolat, felemelkedni a magasba, a levegő birodalmába, abba a végtelen térségbe, melyet akkor még csak a madarak tudtak legyőzni, repülni messze, szabadon... Valahogy így gondolkozhatott Ikarus, a tovasuhanó madarak láttára, de bátor ötlete nem sikerült s nem világhírű hős feltaláló, hanem csak egy monda és egy klasszikus alkotás irodalmi hőse lett a repülés történetének kezdeményezője.

Azután nagyon sokat fordult az idő és technika fejlődésének kereke, míg végre elérkeztünk a XIX. század elejéig. Tudományos alapon ekkor foglalkoztak először a repüléssel, amikor is Cayley 1809-ben kidolgozta tudományosan a repülés problémáját. Később elkészítette a gépet is, de az az első kísérletezések után eltörött. Közben fejlődött a technika, jött Lilienthal Ottó neves német mérnök, majd utána Louis Blériot és már el is értünk az első világháborúig.

Itt mutatta be a repülés eddig elrejtett arcát, hogyan tudja erejét a hadviselés és a rombolás szolgálatába állítani. A technikának ez a csodálatos alkotása, mire elérkeztünk ehhez a világháborúhoz, annak irányító s kétségtelenül döntő fegyverévé változott. Vajjon mit gondolna most Ikarus, ha a madaraktól eltanult módon emberek százai szállnak le más országok felett, de nem azzal a céllal, amivel ő akarta meghódítani a levegő világát, hanem, hogy a repülés nagyszerű találmányát gyilkolásra, emberi értékek, talán soha nem pótolható javak pusztítására használják fel.

A madaraktól tanultuk, tőlük láttuk, de bizony elhagytuk őket ..

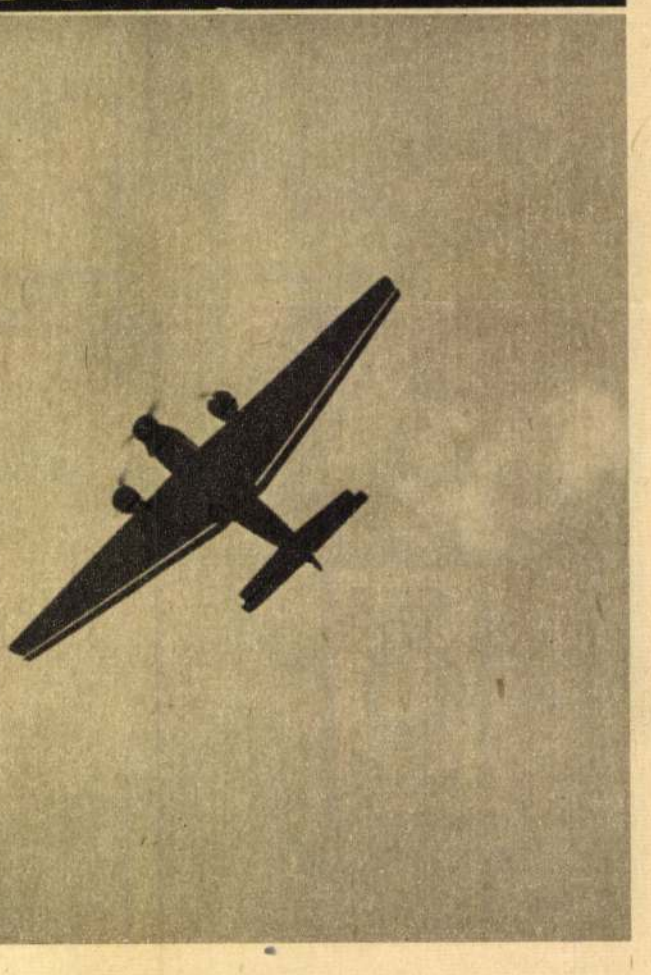

Gorka Géza újabb keramikái. — Neuere Keramiken von Géza Gorka. — New ceramics by Géza Gorka.

136

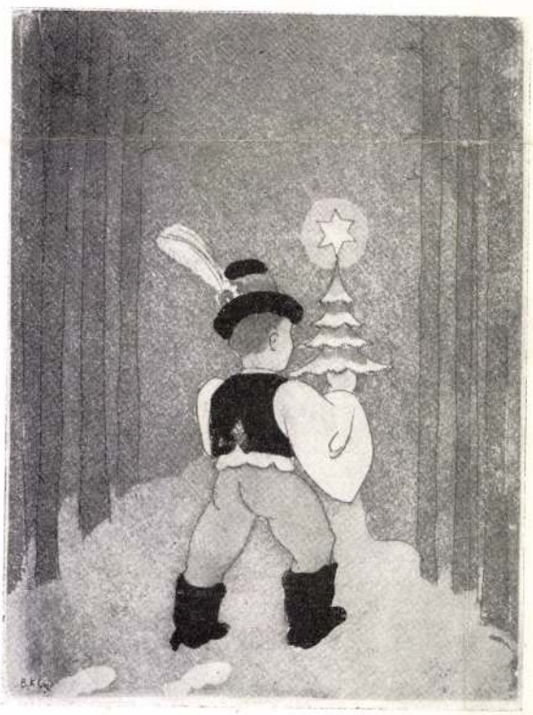

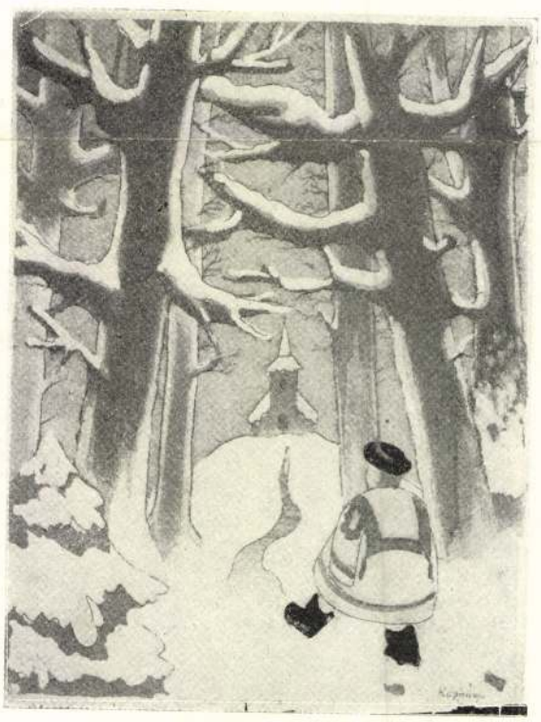

Karácsonyi üdvözlőkártyák. Koppány György szines rézkarcai. — Weihnachtspostkarten. Farbige Kupferradierungen von Georg Koppány. — Greeting cards for Christmas. Coloured copper-engravings by George Koppány.

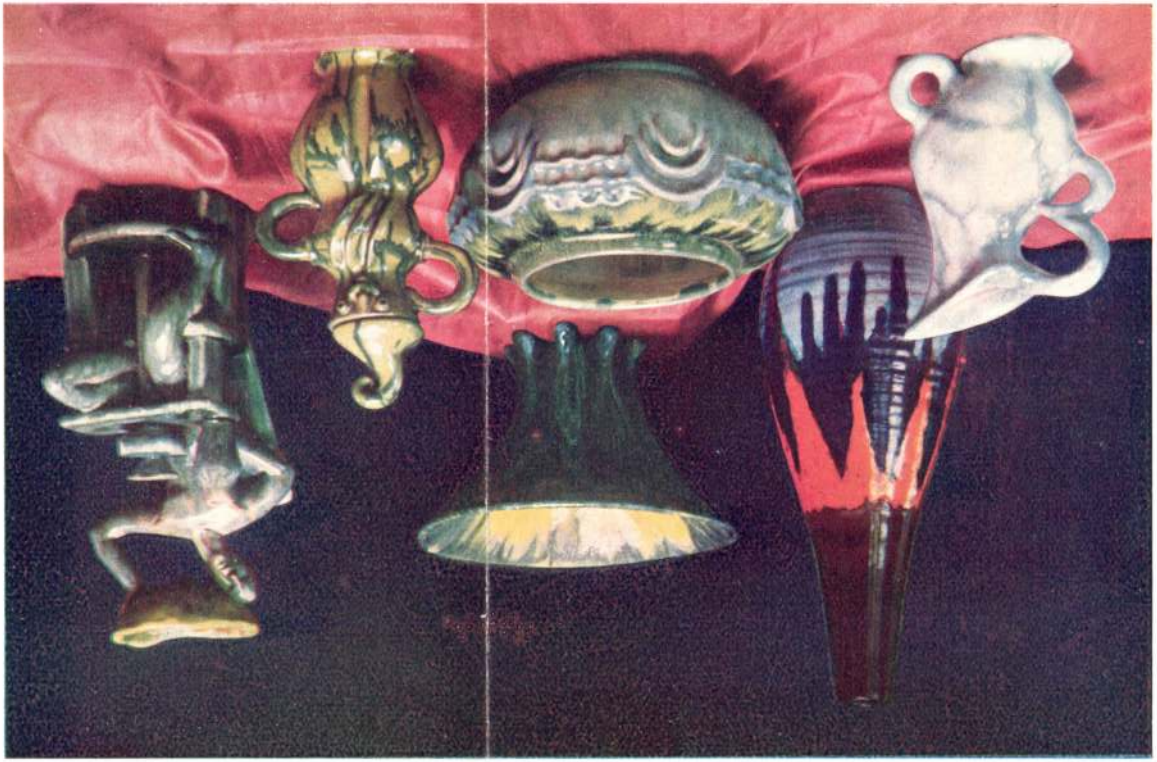

Gorka Géza

Keramia

Gorka Géza

Nemzeti Újság.
karácsonyi mell.
1941. dec. 25.

Gorka Géza

Nemzeti Újság karácsonyi
mell. 1941. dec. 25

Gi Richter A:

EGY MAGYAR KERAMIKUSRÓL...

Amikor más még javában éli az iskolaévek boldog fiatalságát, Gorka Géza már az ő keramikus életküzdelmét folytatta. Azóta már régen családos ember. Sőt két családja is van, mert a verőcei családi ház mellett ott van még az ő „szépfazekas" telepe 15—20 alkalmazottjával. Bizony — az ő feje is deresedik, de töretlenül fiatal, életerős és lelkesedni tudó művész. Olyan, aki közel negyedszázados gyakorlata után még ma is gyermekké lesz örömében, ha egy új jó formája születik meg a forgó korongon, s aki ma is tűzbe jön, ha egy-egy újabb zománcbravúrja jön ki a tűzből... Mert Gorka Géza keramikus! Se több, se kevesebb. Rossz kerámikus talán nincs is, mert az egyszerűen nem is kerámikus. Aki azonban olyan kerámikus, mint ő, az ugyancsak valaki!

*

Az elmult ősszel megrendezett Első Magyar Országos Iparművészeti Tárlaton Gorka Géza nyerte el a Magyar Iparművészek Országos Egyesületének iparművészeti aranyérmét. Amikor ezt megtudta, meglepődött és zavarba jött. Olyanná lett, mint egy gyermek, aki elkövetett valamit, de nem tudja, hogy jó-e vagy rossz, amit művelt. Aztán — pontosan láttam — valahogy nedvesebben csillogott a szeme és azt mondta nekem: „A legnagyobb dolog a szaktársak elismerése. Én ezt „utólag" ki akarom érdemelni..." Ilyen ember ez a Gorka Géza.

*

Mint kisgyermek, nagyon szeretett golyózni a nagytapolcsányi „kortársakkal". Szegény gyermek volt — s bizony neki nem tellett szép márvány-, vagy üveggolyókra. De a Géza gyerek sehogyan sem tudott beletörődni az élet mostohaságába. Agyagból gyúrt golyókat magának — és a kályhán akarta azokat keményre égetni. Ekkor tanulta meg azt, hogy a megformált agyagot égetés előtt ki kell szárítani, mert különben „robban". „... Sok nyaklevest kaptam apámtól akkoriban a golyóégetések miatt... — mesélte egyszer nevetve nekem — ... s talán akkor pofozta belém a kerámiát, vagy talán nem tudta kiverni belőlem..." Mindegy. Se így, se úgy, nem ártottak meg ezek az atyai tettlegességek a serdülő Gorkának, és hozzászoktatták már jó eleve, hogy az életben gyakran csak nehezen és sok kudarc árán lehet elérni valamit. A kerámia terén minden bizonnyal csak így!

*

Nem rajongott soha az elméletekért. Alig végezte el a középiskolákat, volt bátorsága matura után — a „család szégyenére" — elmenni fazekas inasnak az öreg Badár Balázshoz. Hej, régi szép idők... Kerámikushoz talán nem is lehet méltóbb, s szebb. Vissza kell menni egy kicsit újjászületni a primitív életbe, új emberré — kerámikussá lenni. Azt pedig igazába csak olyan ritka egy fazekasnál lehetett, mint aminő az öreg Badár bácsi volt. Nem szavakkal magyarázott, de úgy húzta fel azt a bögreformát a korongon, hogy megértette a „mesterséget" az, akinek volt lelke hozzá. A fiatal Gorkának pedig volt. Azért „Gorka" ma, mert akkor ott lett kerámikus...

Amint megtanulta az igazi fazekasságot, — kevés volt az neki. Máris több, különb akart lenni, mint az öreg Badár mester. És ekkor jöttek a fiatal Gorka kerámikus küszködő évei. De keserves, — s szép volt mégis! Kudarc, balsiker, sok rossz forma és díszítés, csapnivaló mázak... Vagy talán csak ő látta annak? Amíg csinálta hitt benne, amint készen volt, nem szerette. Mindíg mást, mindíg többet akart, s nem tágított. A magyar földtől, s annak magyar munkásától tanulta meg a néma kitartást és rendületlenül tudott akarni. A siker nem maradhatott el!...

Aztán kezdtek gyűlni a kitüntetések, sőt erkölcsi siker volt is már bőven, — de az anyagi csak nem mutatkozott. Közbe nős emberré is lett már, — amikor egy újabb kísérlete közben egyik hozzátartozója megjegyezte: „... jó lenne olyasmit is csinálni már, amit a közönség akar..." Gorka zavartalanul folytatta munkáját és azt válaszolta: „A közönség majd akarni fogja azt, amit én csinálok!" Ma külföldön is sokan ismerik és keresik a „Gorka kerámiát"...

*

Lehet, hogy a habánok hozták át mihozzánk a népfazekasságot — elmélkedik egyszer Gorka meghitt baráti borozgatás közben... „Pedig a legmagyarabb mesterség a kerámia..." — jegyzi meg úgy mellékesen. Tűzimádónak kell lenni hozzá, úgymint a mi szittya őseink és tüzes hév kell hozzá, hogy kristály legyen az a zománc. Hej — bele lehet ebbe részegedni!... Az ő mámora az agyag és a zománc. Százhatvan receptje, saját kidolgozott kísérleti eredménye van ma, s egyetlen egyszer sem bont kemencét — amit a világért sem engedne át másnak — hogy a tűz szülte véletlenek újból és újból ne tanítanák meg valami újabb „vicere". Ezek a véletlenek gazdagítják az ő nagyszerű zománckultúráját. Boldogult Györgyi Kálmán egy miniszternek sok évvel ezelőtt úgy mutatta be Gorkát: „... Ez az a művész, akinek minden véletlenül sikerül."

*

... Isten is agyagból gyúrta ki az első embert, s talán azért lett az ember „örök relytély", mert az agyag maga is az. Sok-sok év szakadatlan munkája után — ma is, ha új munkába fog — újat tud alkotni Gorka az agyagból, s a zománcból. Nála a kettő szervesen egy. Ő nem mázolt cserepet csinál, hanem zománcba égeti agyagformáját. Ha díszít is, a díszítés és zománc nála egy. Istentelen ember nem lehet kerámikus. Hit kell hozzá és fanatizmus. Szent pogányság és keresztényi áhítat — szokta mondani —, s itt minálunk még igaz magyar érzés hozzá. Gorka soha nem akar „magyarosat" csinálni. Ő a „Gorka-kerámiának" fanatikusa. Azt tartja, hogy az ő kerámiája azért magyar, mert azt Gorka Géza csinálta. És ő ebből nem enged. Jó néhány év előtt megbízást szereztem neki méteres díszkorsók készítésére. Meglepődött

MAGYAR IPARMUVESZET
1939

és ki is nevetett egy kissé. Akkoriban a mi kerámiánk még sokkal szerényebb méretek között sarjadozott. Hol volt akkor még a „Baukeramik“ ! ? Gorka is valami olyat mondott nekem, hogy „ha rövid a karom — toldjam meg egy lépéssel . . . ?“ De nekivágott és megcsinálta első méteres korsóit. Ma is ott állanak Budapest bécsi idegenforgalmi irodájában. Egy osztrák művész lelkesedve mondotta nekem: „Remek turáni korsók !“ — Igaza volt. Megérezte, hogy a Gorka-kerámia magyar . . .

*

Gorka Géza joggal becsülheti önmagát, de nem önhitt ember. Mint sok igazi művész, szerény. Különös benne, hogy a gyakran csökönyösségig lendülő erős akarat és kitartás mellett mennyire készséges bárkitől is tanulni. Szereti az őszinte kritikát és figyelmesen hallgatja meg a kifogásokat. Ha valamikor „véletlenül sikerült neki minden“, úgy ma már sok véletlent tudatosan alkalmaz. Nálunk senki jobban nem ismeri a kerámia mesterségét, mint ő. De Gorka ennek a mesterségnek a művésze is. Szeretem nézni, amikor egy-egy újabb darabját mutatja. Úgy elgondolom : milyen boldog művész ez a Gorka Géza ! Zavartalanul és meggyőződéssel hisz az ő művészetében. Talán ez a titka éppen annak amit csinál. Őt nem „iskola nevelte“. A föld és a tűz nevelte őt, két olyan édes szülő, akik a kerámikust soha árván nem hagyják, s akik mindíg „adni tudnak“ . . .

*

Valamikor a magyarmintás cserépedényekkel kezdte a kerámiát. Aztán elvetette a díszt és csak a forma, és pedig a tűzzománcba olvasztott forma érdekelte. Így lett az első igazi „Gorka-kerámia“. Általában az, amit jó néhány éve a nagyközönség is így ismer már. A legutóbbi másfél év alatt Gorka iparművészeti kultúrája jelentősen megnemesedett. Edényformái leegyszerűsödtek, zománckultúrája meggazdagodott. Itt közölt első illusztrációnk — bár kitűnő felvétel — csak tökéletlenül képes visszaadni azt a hidegen is örökké továbbízzását a tűrkizzománc bugyborékoló hevének, amely valóban „száz közül egy“! Vannak művei, amelyeken „fortyog a láva“, majd izzó jéggé fagy. Van ahol olyan plasztikus zománcjátékot varázsol elő, hogy — bár kézben tartom — alig hiszek neki ! Az egyik remek darabja valósággal bársonyos, de láttam egy „igénytelen“ kis vázát, amely egy „tökéletes kerámia“ iskolapéldája volt. Ebből értettem meg, amikor Gorka azt mondja : „Az agyag formálása és a zománc egymásután következő két folyamat ugyan, de az igazi kerámia a kettőből egyszerre születik mégis ! . . .“ Ez a föld és a tűz művészetének az igazi „magasiskolája“. Kell-e ezután megemlítenem azt, hogy a „Gorka-edények“ művészi magas nívójuk mellett „kifogástalan edények is“ . . . ? Egy — még őnála is „kivételesen remekül égett“ — darabját nézegetvén, úgy mellékesen jegyezte meg : „lehet bele vizet tölteni — nem szivárog, de ha kedved tartja, forralhatsz is benne — nem csak szép“ . . . !

Most egy új „Gorka-kerámia“ van megszületőben. Érdekes ember ez a Gorka. Valaki egyszer igen találóan úgy jellemezte, hogy mindent a legnehezebb oldaláról fog meg. Most is tovább akar jutni — és mit tesz ? Vissza megy oda, ahol húsz év előtt kezdte. Elővette titkon a régi habániakat. Aztán hónapokig dolgozott, kísérletezett az ő külön rejtekében, s most az amerikai világkiállításon hozta ki az új, s az eddiginél is magyarabb Gorka-kerámiát. Nagyszerű ez az eredmény ! „Gorka megint díszít“, mondják talán azok, akik az ő művészetének csak a felületét látják. Pedig Gorka most se „díszít“, vagy legalább is lényegében nem jobban, mint annak előtte. Az „applikált díszítés“ őt nem érdekli, sőt tagadja annak igazságát. Az edényforma a zománc és a dísz egy, s egyszerre kell annak létrejönni a művészetben. Most csupán az történik, hogy a zománcjátékának „rajzos parancsot“ ad. Remek ilyen tálakat, korsókat küldött ki most Amerikába, hasonlóak, mint mellékelt illusztrációink sorában az utolsók (a szarvasos mintájúak). Gorka ezt máris félútnak tekinti. „ . . . Hasonlót a nép fazekasai is tudnak„ — mondja túlzott szerénységgel, s elém tesz két kerek „halas tálat“ . . . „Erre vezet az igazi új út“, — s tagadhatatlan nagyszerű volt, s egy kis élmény a látvány ! A két halastál közül (lásd mellékelt illusztrációink között) az első „nem sikerült“, pedig be szép volt ! A második „túl olvadt“ a tűzben, és ez az igazi ! ! Hát ezt látni kell ! Ez nem szép — ez gyönyörű volt. Igaza van Gorkának, ezt már csak művész tudhatja, és ez a legújabb Gorka-kerámia van most megszületőben. Minden keménység feloldódik, minden tarkaság színessé magasztosul. Díszítő-rajz, zománc és edényforma eggyé olvad a tűzben, hogy izzóan éljen tovább akkor is, ha „már kihülve“ egy-egy szalónasztal díszévé lesz. Milyen nagyszerű is ez, és mennyire kerámia ez . . . !

Ma ötféle agyagból készül egy „Gorka-kerámia“. A további részletek természetesen már műhelytitkok, de azt elárulta nekem Gorka, hogy „csak három évig rothasztja az agyagot“, pedig tíz is kellene ! Sajnos, ki győzi ezt manapság . . . „De mindíg jobb lesz“ — mondja utóbb, szinte mentegetőzve.

Meg tudom érteni, ha Gorka Géza egy kicsit lenézi az „úgynevezett szintén kerámikusokat“ . . . No, nem túlságosan, csak annyira, hogy „manikűrös körömmel nem lehet kerámiát csinálni“. Mindíg elismeri a művészi értéket. Van egy kollégája, akiért rajong. „Kár, hogy olyan nagy művész — mondotta — annyira művész, hogy nem is lehet tökéletes kerámikus . . .“ De elismeri a tehetséget, s azt a művészetet, amely „belülről tör elő“. — A mai úgynevezett népies kerámiát nem szereti. Az nem „belülről jön“. Az egyszerű nép művészkedésének felsőbb sugalmazása, vagy éppen kioktatása hamis utakat teremt és rajta hazug eredményeket hoz. A kerámia nem eszköz, hanem cél és hivatás. Fanatikusan hinni kell benne és azért csinálni. Az „úgynevezett kerámikusok“ nem azért csinálják, mert igaznak látják, hanem azért „látják igaznak“, mert csinálni akarják . . . Ezek nem is jutnak el soha oda, ahol Gorka Géza már régen „otthon van“.

*

Komoly magyar érték Gorka Géza és komoly magyar iparművészet a „Gorka-kerámia“. Nehéz volt az útja, mert soha nem azt csinálta, amit „a közönség akart“. Volt idő, amikor sokat koplalt ezért, de aztán megjött az idő, amikor a közönség már a „Gorka-kerámiát“ akarta . . . És ez nagyszerű !

IFJ. RICHTER ALADÁR

1021

A kerámia költője

Szemtől-szembe Gorka Gézával

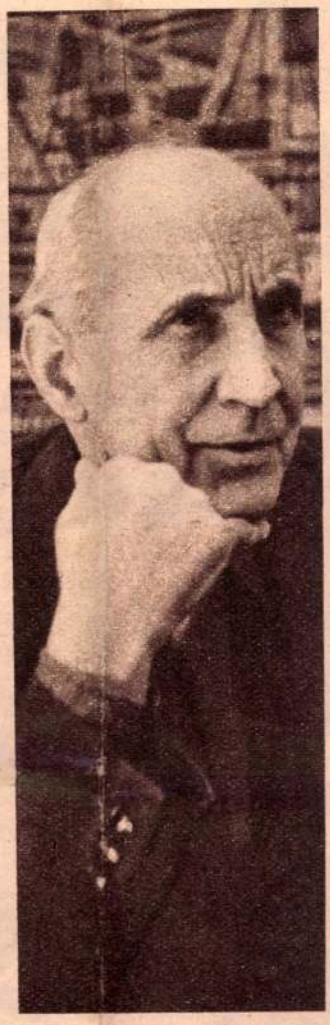

Munkácsy- és Kossuth-díjas. Remekei a világ valamennyi jelentős múzeumában fellelhetők. E világsikerek közt is egyszerű, derűs és közvetlen ember maradt. Nem kéreti magát, máris válaszol első kérdésünkre: hogyan indult el pályáján?

— Mezőtúron diákoskodtam. A gimnázium utolsó évét tapostam már, amikor összekerültem a nagy parasztművésszel, az öreg Bajárral. Majd három évig inaskodtam a szárnyai alatt. Később bejártam Európát, s a legnagyobb modern mesterek ugyanarra tanítottak, amire a mezőtúri parasztember: a színnel, vonallal, formával takarékoskodni kell, mert a tarkaság a kontár jellemvonása.

— *Könnyen megtalálta az útját?*

— Előbb a festői pálya vonzott, később rájöttem, nélkülözhetetlen számomra a szobrász, az építész — és a keramikus harmadik dimenziója...

— *Hogyan találta meg egyéni stílusát?*

— Régi mondás: az igaz dudásnak poklot kell járnia. Az igazi művésznek meg kell kínlódnia egyéni hangjáért. Ettől engem sem kímélt meg művészsorsom. Hiszem, hogy megtaláltam mondanivalómat. Legfőbb forrásom a népművészet. Legfőbb ihletőm a valóság. Leghűbb barátom: az anyag, amit nemcsak mintázok, hanem sokszor belőle merítek ihletet.

— *Modernség...?*

— Azt hiszem, nagyjából ez a valóság: a jeles művészek mindig modernek voltak a maguk idejében. A lényeg: sose szabad elszakadni az élettől. Jómagam — bármily merészen stilizálom is a látható, érzékelhető világot — valahol, alkotói tudatom mélyén mindig érzem a természet remekműveit: a fákat, virágokat, állatokat, köveket, a víz fodrozó hullámait, a puhán formálódó felhőket, a bogarak csodálatos páncélzatát, amelyek merész és művészi változatban, de újra meg újra megjelennek munkáimban. Mintha az élet kopogtatna: itt vagyok!

— *Külföldi sikerek?*

— A legbüszkébb a Faenzai Múzeum Gorka-vitrinjére vagyok. Mellettem egy-egy szekrényke képviseli Picassót, Matisset és Cocteaut. Jeles társaság, jó környezet.

— *Jövőbeni tervei?*

— Olyan vagyok, mint a meseváró gyerek. Nem szeretem, ha előre megmondják, merre kanyarog a történet, mi lesz a vége. Én is a meseváró gyerek izgalmával fordulok az anyaghoz, s szívrepesve várom, mi kerekedik ki az alkotás misztériumából? Vajon tetszik-e majd a publikumnak? Vajon megszépíti-e az életünket? Felragyogtatja-e a mosolyt, amit a földkerekség valamennyi emberfiának szeretnék elküldeni?!

GÁL GYÖRGY SÁNDOR

Gorka Géza egyik alkotásával: A háromszemű nő-vel

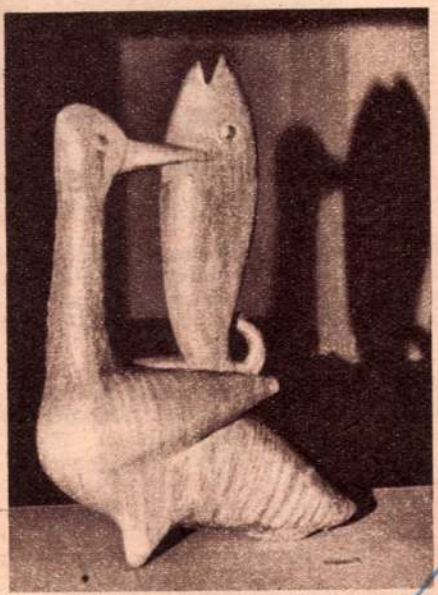

Jellegzetes Gorka-alkotás

1965 JAN 13
LOBOGÓ
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

...entumaiból: 15. Pártgyűlés An...

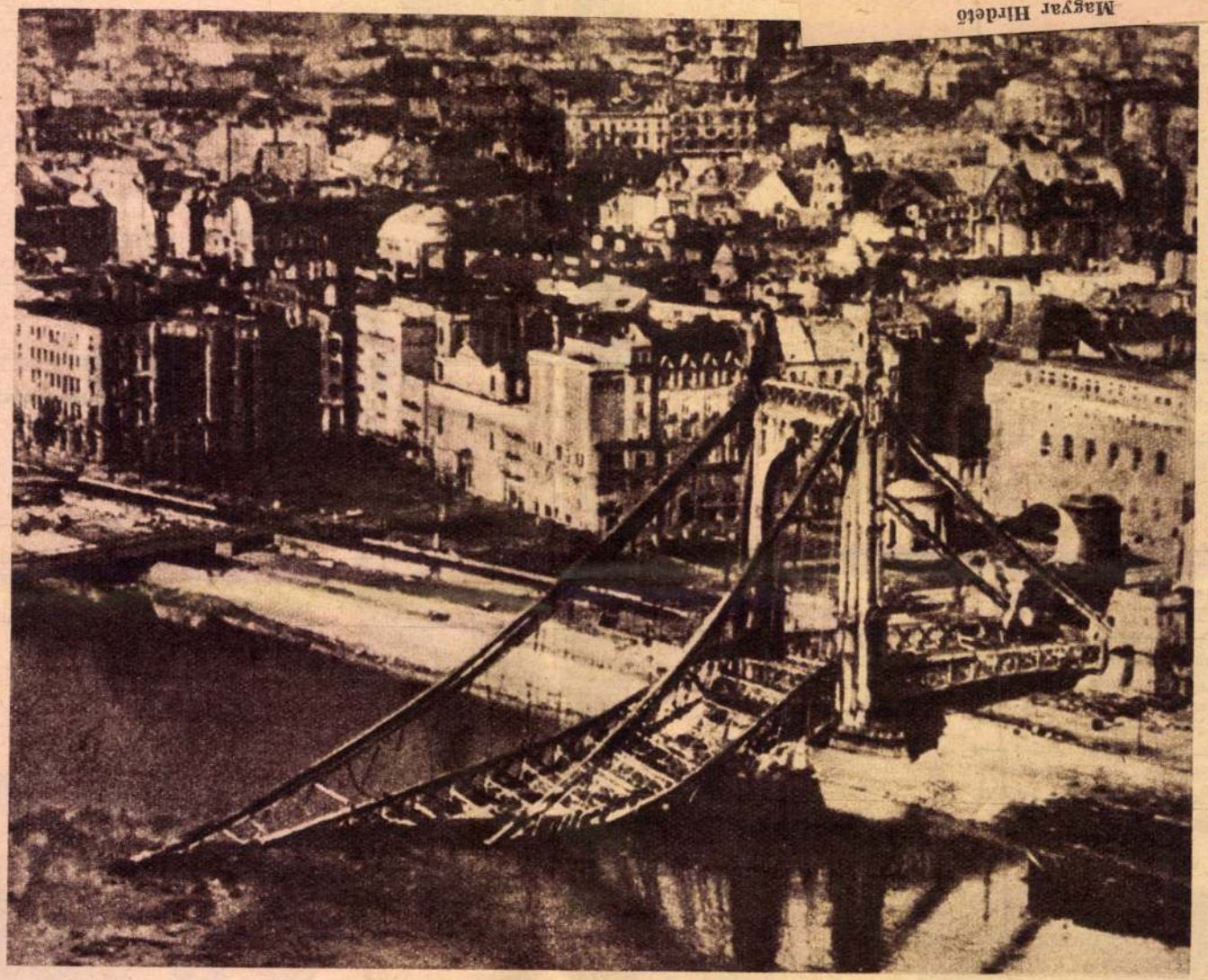

Dunába roskadt hídroncsok jelezték: így pusztított a fasiszta vandalizmus. Sorra pusztultak el gyönyörű hídjaink az értelmetlen pusztítás őrületében, s elszakadt minden kapocs a főváros két része: Pest és Buda között. A felszabadult nép alkotóereje azóta újjáteremtette valamennyi hidunkat, sőt eggyel többet is épített. Utolsóként a szépséges Erzsébet-híd (képünkön) roncsai helyén avattuk fel a múlt év novemberében a korszerű, gyönyörű új hidat, a modern Erzsébetet...

akarunk és élni fogunk! Budapest ismét főváros lesz. A szabad, demokratikus, független Magyarország fővárosa. Hogy így legyen, könyörtelen harcot kell vívnunk a fasisztákkal. Meg kell valósítanunk a Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontban kiteljesedő legszorosabb nemzeti összefogást, és erőnk minden megfeszítésével kell dolgoznunk hazánk újjáépítésén. E feladatok elvégzéséhez hív harcba minden igaz magyart a

kommunisták sorából került ki, mert addig a többi párt emberei még nem kezdték meg tevékenységüket. *Nyefedov* tájékoztatást kért, aztán rögtön egy teherautó lisztet utaltatott ki a kerület lakosai számára. Kérésére másnap nyolcszáz embert szerveztek romeltakarításhoz, majd az Elektromos Műveknél megindították az áramszolgáltatást. A Lipótvárosi pályaudvarról egy vagon szenet csak úgy emberi erővel betoltak az Elektromos Művek kazánházához, az [illegible] Művek munkásai még az-

szovjet felderítést megtévesszék, Komáromban bevagonírozták csapataikat, kivitték őket Ausztriába, ahonnan a jugoszláv határon át kanyarodtak vissza a Balaton partjára. Az újév után megindult támadások során nagy veszteségeket szenvedett Halálfejes és Wiking hadosztályokat ismét kiegészítették, s más SS-hadosztályokat is erre a frontszakaszra irányítottak. *Öt páncélos hadosztályt szedtek össze, amelyek támogatására nagy rohamlöveg erőket, erős tüzérséget, jelentős gyalogságot és*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Gorka Géza
PESTMEGYEI HIRLAP
1964 NOV 29.
1021

GORKA-KIÁLLÍTÁS

Gorka Géza Kossuth-díjas keramikusművész 270 alkotásából kerámia virágtartókból, vázákból, tálakból és egyéb figurális művéből kiállítást rendeztek a Csók István Galériában. A kiállítás december 13-ig tart nyitva.

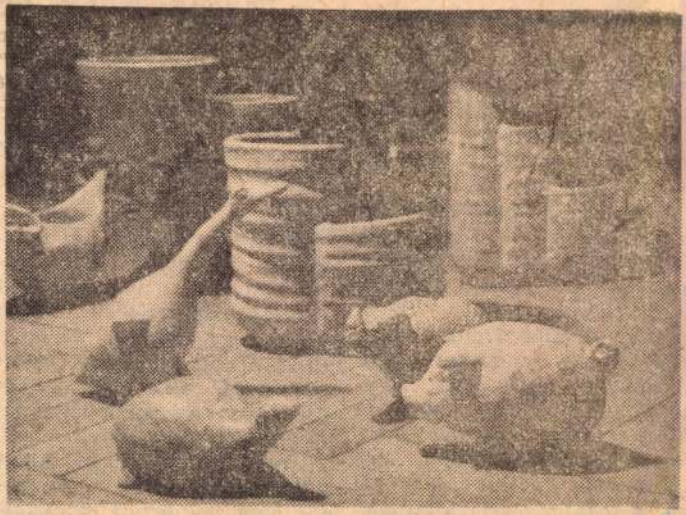

A kiállítás egy részlete
(MTI Foto: Urbán Nándor felv.)

Baráti sz

azok az elképzelések, ame
ket szövögetnek: megven
gelhetik a színjátszó csop
tagjait, s jövőre

országjárásra indulhatna

De az anyagiakon túlmenően *más haszna is van* a termelőszövetkezetben végzett munkának. Összefogásra, közösségi érzésre neveli az élet küszöbén álló fiatalokat.

Mennyire nevelő hatása van a munkának — ahogyan ők mondják „társadalmi munkának" — azt éppen a taksonyi KISZ-fiatalok élete bizonyítja. Taglétszámuk mintegy hatvan, s egy-egy megmozdulás alkalmával legtöbbjüket ott lehet látni. A *kiskunlacházi termelőszövetkezet kukoricatábláján sem azért nem jelent meg az egész tagság, mert „kihúzták" magukat a munka alól, hanem azért, mert a többiek más társadalmi munkát végeztek: a házat építő társuknak se-*

— Segítenének-e a telepítésben?

— Nagyon szívesen!

A *Petőfi Termelőszövetkezet* gazdái az idén ősszel 50 hold őszibarackot telepítenek. A fagyok beállta előtt szeretnék tervüket megvalósítani. Kell tehát a szorgos munkáskéz. A *taksonyi* fiatalok pedig szívesen jönnek ebbe a termelőszövetkezetbe, mert érzik, hogy mind a vezetők, mind pedig a tagok *szeretettel várják őket.* Biztosítják számukra a munkafeltételeket, felnőttként kezelik őket, elismerik munkájukat. Azért is kedves ez nekik, mert sajnos *nem mindenütt tapasztalták ezt.*

— Tehát vasárnap reggel találkozunk a szokott időben? — búcsúzik az elnök a KISZ-

Az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat nyári kiállításairól.
Gorka Géza kerámiái. — Aus den Sommer-Ausstellungen der Ungarischen Landesgesellschaft für Kunstgewerbe. Keramik von Géza v. Gorka. — From the Summer-Exhibition of the Hungarian Society for Applied Art. Ceramics by Géza Gorka.

Eredeti tárgyakról, háromszínnyomású rendszerrel
ifj. Weinwurm A. és Társa műintézetéből.

Az Athenaeum rt. nyomása.

Gorka Geša

Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Irodája Bécsben.
Gorka Géza: Turáni korsók. — Das Fremdenverkehrsbureau der Haupt- und Residenzstadt Budapest in Wien. Turanische Krüge von Géza Gorka. — The Budapest Municipal Tourist Information Bureau in Vienna. G. Gorka: Turanian jars.

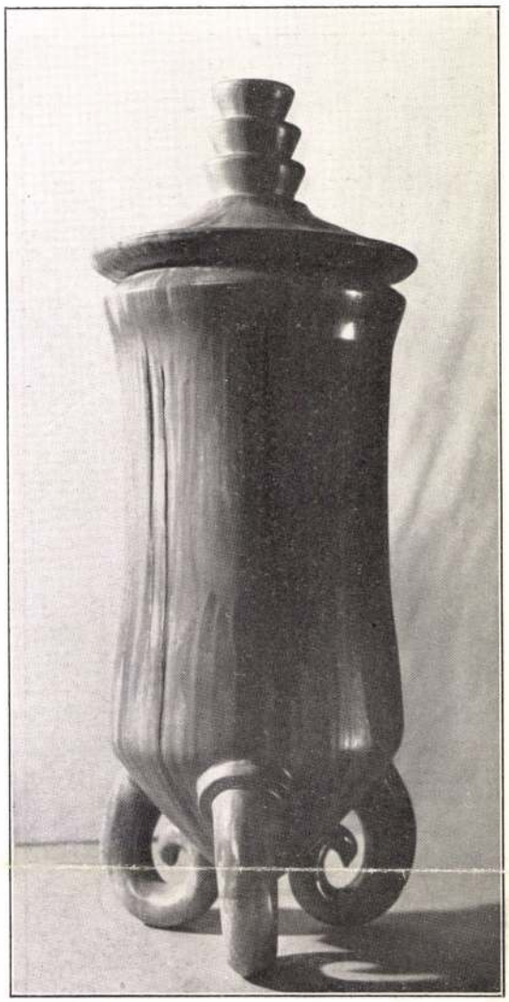

Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Irodája Bécsben.
Gorka Géza: Turáni korsók. — Das Fremdenverkehrsbureau der Haupt- und Residenzstadt Budapest in Wien. Turanische Krüge von Géza Gorka. — The Budapest Municipal Tourist Information Bureau in Vienna. G. Gorka: Turanian jars.

177-178

Magyar Iparművészet
1931.

1021

Gorka Géza

ÚJABB IMPRESSZIÓK GORKA GÉZÁRÓL

Könnyen meglehet, hogy századunkat az utókor nem annyira a technika, mint inkább a brutalitás századának fogja nevezni, — esetleg éppen a technizált brutalitás századának. Mert aminek korai, naturalisztikus vetülete volt Zola elbeszélőművészete, az századunk két háborújában, a terrorbombázásokban, haláltáborokban, de napjaink ijesztő szex-hullámában is, de nem utolsó sorban a — főleg nyugati — bűnügyi, kém- szadisztikus filmekben és tévéjátékok divatjában manifesztálódik, mindez azt mutatja, hogy a civilizáció áldásai, s a gépipar révén megnövekedett szabadidejű mai ember brutális beállítottsága, következésképp borzalomigénye nagyobb, mint talán bármikor a történelem folyamán. A nagyvárosban élő ember eme morbid lelki elfajulásának látványa közepette (mely sajnos a képzőművészetben is megtalálja széles körű vetületét!) szinte oázisként hat egy olyanfajta művészet, amelynek — mint Gorka Géza művészetének semmi köze sincsen a (szerintünk szintén brutális) pop-art művészetéhez, a mindenáron való megdöbbentés és extravagancia igényéhez, az ultra-realisztikusan fantasztikus tárgy-exhibiciókhoz. Azaz hogy utóbbihoz talán mégis van — hiszen Gorka Géza is konkrét tárgyakat állít ki, de nem megdöbbenteni és felkavarni hivatott tárgyakat, hanem olyanokat, melyeknek hivatása az ember mindennapi, hasznossági igényeit, s egyben esztétikai aspirációit kielégíteni: vagyis vázákat, dísztányérokat, hamvvedreket, bokályokat, egyszóval: legmagasabb szintű művészi kerámiákat.

Tárgyalakító művészetének ereje, szépsége éppen abban van, hogy mindig a természetből indul ki, s oda is tér vissza — a természetből és a természethez, amely sohasem brutális. A természetből, melynek alapállása a nyugalom, a belső harmónia, és mindenekfelett: a célszerűség. Célszerű, de egyben játékosan formagazdag világ az, mely Gorka Géza művészi formázó-ösztöntől vezérelt újjai alól elemi erővel buggyan elő, és amelynek minden fortélyát alkotójuk az ősi magyar fazekasipar tradícióitól, formakincsét pedig a szerves, élő világ, a lüktető, a pulzáló „anya"-természet szépségtermő erejétől, spontán és kifogyhatatlan arányalkotó ösztönétől leste el.

A görög pásztorok dudájának állatbendő-motívumát a kétszárú nyakban végződő kerekded tömlőt pásztorsíp-formákkal ötvöző edényformában, és a lopótöktől inspirált egyszárú, karcsúnyakú alakzatot (mely kissé a nádiveréb kocsányon lógó fészkére is emlékeztet) finom, talpon nyugvó egyszál virágnak szánt vázaformában ismerhetjük fel. De e centrális súlyú és erejű elemekhez tartoznak a korongon készült bokályok, vázák, sőt emberfigurák is, melyekből természetihlette művészi fantáziája ezernyi, sokezernyi, szebbnél szebb, eredetinél eredetibb variációt kerekít ki. A prehisztorikus korok még kézzel, fazekaskorong nélkül formált, nehézkes, de olykor monumentális hatású agyagformázó technológiáját merészen, gátlástalanul egyesíti a legmaibb, legkorszerűbb, s legváltozatosabb technológiákkal, 1000—1200 C°-on égetett mázakkal, eozinnal és porcelánszikkasztó-eljárásokkal — anélkül, hogy akárcsak pillanatnyi indiszpozícióból is elhagyná a csalhatatlan ízlése által jól körülhatárolt igényes esztétikai alapot.

A felület plaszticitásának művésze mindenekelőtt. Az egymásra rétegzett mázak eltérő zsugorodási együtthatóira alapozott, hallatlan változatosan, s eltérő mélységben krakelírozott, repesztett edényfelületek rendre a felület tapintási élményének, a tapintó kéz domborzat-változatossági igényének mindenütt — jelenvalóságáról árulkodnak. Hasonló „taktikai" (tapintási) élménynek a művészi hatásba történt bekalkulálásáról árulkodnak szerintünk ama kontrasztként bársonyos, utánozhatatlanul sima felületűre formált egyes edényeinek, játékállatkáinak, (békáinak, malacainak) szépséges formái is, melyek szinte a tárgyak megsimogatására csábítják a szemlélőt. És ez az érzésvilág, ez az alkotás-stílus éppen az, amely annak az eddig kevéssé kiemelt tulajdonságnak exponálására jogosít, mely szerint Gorka Géza művészete *bensőséges*, *gyengéd*, minden brutalitástól, korunk elvadultabb művészeti irányaitól szintén távolálló művészet. Mert vitán felül gyengéd művészlélek alkotása az a mű, melyet szívesen megsimogatnánk — hiszen a simogatás a szeretet, s az odaadó megértés, a szeretet tárgyával való azonosulás gesztusa...

Nemcsak a simaság persze, de a változatosság is: a horizontális tagoltság, plasztikai igényű kerámiáinak ízes, világos-sötét kontrasztokat, meleg színárnyalatokat termő hólyagzottsága, „rücskössége" is a művész véletlenszerű, de alapjában véve nagyonis tudatosan alkalmazott hatáseszközeihez tartozik, mely utóbbiak példáját talán a műhelye körül tenyésző sárga és narancsárnyalatú pompás dísztökök felületei bugyortömegének sokféleségéből meríti. E rücskök kerámiáin megjelenő replikáit a különböző vegyi összetételű mázak egymásra-ecsetelésével, ezeknek a magas hőfokú kemencékben való felhólyagoztatásával éri el. Ő maga is eljátszik ezenközben az anyag szeszélyes formatermő, formateremtő lehetőségeivel, hűséges szövetségesül fogadva a véletlent — messze, sok évvel megelőzve e magatartásával napjaink absztrakt festőművészetének egyes irányzatait, melyek most a táblaképfestészetben (de keramikus fali mozaikkompozíciókban is) újszerű hatásokat próbálnak a festékek csurgatásából, szeszélyes kontúrjátékából kicsiholni. A különbség csak az, hogy Gorka (ki ugyan festőnek indult) elsődlegesen a dekoratív s jóval kevésbé a festői elemeket hangsúlyozza a véletlen-adta elemek bekapcsolásával, s azt vallja, hogy a keramikus alkotásának nem külső előképekhez, hanem „önmagához" kell hasonlítania. Ezzel is hangsúlyozni látszik a kerámia funkcionális, használati tárgyként jelentkező autochton mivoltát. Reális, funkcionális céljai ellenére is rendkívül játékos Gorka Géza művészete. Játék ez az örökkévaló természet erőivel és matériáival: monumentális, gigászi játék a föld-adta *agyaggal*, a *vízzel* és a *hővel*, melyeknek a tűz izzásában létrejött szövetsége újszerű szépség-manifesztációkra kényszeríti az anyagot, — hasonlóképpen azokhoz a vulkánoktól, jégáraktól és vízfolyásoktól évszázezredek, sőt évmilliók során kiformált természeti műalkotásokhoz, melyeket érdekes, gleccsermalmoktól görgetett kavicsok, vagy magmatikus gázoktól hólyagosra fújt vulkáni tufarönkök alakjában, széltében ott találunk a művész nógrádverőcei otthonában.

Végh Gusztáv: Kikötőben – Au port – В гавани

rézkarcsorozatnak foglalatát, egyik — tán legjelentősebb — fametszetgyűjteménye pedig assisi Szt. Ferenc „Fioretti"-jét ékesíti. Az *ex libris*, melyben egyéni, szignet-jellegű, igen dekoratív előadásmódjával ugyancsak maradandót alkotott, — szintén a könyv művészetének mellékhajtása.

De túl a könyvek illusztrációs- és betűdíszén, mesterünk magának a művészi igényű könyvnek kötésterveit, előzékpapírját, dombornyomását is alig utánozható művészettel alkotja meg. Névszerint is ide kívánkozik néhány, tervei alapján megalkotott nevezetes, díjazott munka, így: Mereskovszki „Vele vagy ellene" című műve, Diderot „Drágalátos fecsegői", Kosztolányi „Véres költője". Hasonlóképpen nagy könyvművészeti sikere a Goethe Faustjához készült rézkarcos Valpurgis-illusztráció, mely az 1932 évi lipcsei illusztrációkiállításon aratott nemzetközi elismerést.

Fejlődése időrendi alakulásából ízelítőt kapunk, ha rövid, két gépelt szövegoldalba sűrített önéletírásába pillantunk, mely rögzíti életrajzi adatait, az eddigi, mintegy két tucatnyi külföldi s hazai kiállítás dátumát és színhelyeit*. 1924 az első ilyen dátum: Exposition au Salon d'Automne, mely első kiállítása Párisban, hol képzőművészeti hangvételű grafikákkal szerepel. Alig egy évvel később párisi utcaképeket állít ki Párisban — az Exposition au Sacre de Printempsban. — *1925*: Budapest, XXXIII. Csoportkiállítás az Ernst Múzeumban — először Magyarországon, mivel korábbi ajánlatát a Műcsarnok visszautasította! Ugyanez évben kiállít a III. Római Biennálén, hol illusztrációkon, fametszeteken kívül pergamenre festett kalligráfiákat és rézkarcokat is bemutat. *1926*: Párisban első önálló kiállítása nyílik, melyről már a londoni Studio is elismeréssel emlékezik. Ezután nemzetközi kiállítások következnek, — zömmel könyv- és betűművészeti tárlatok. (Bécs, 1926 stb.) Idehaza 1930-ban részt vesz a Magyar Könyv- és Reklámművészek első, iparművészeti múzeumbeli kiállításán, mely alkalmazott grafikánk szempontjából iránymutató jelentőségű. Ezen plakátokkal, illusztrációkkal, kötéstervekkel szerepel. A harmincas évek elejére esik a nagyjelentőségű művészeti szabadiskola, az „Atelier" megalapítása Kozma Lajos, Molnár Farkas és Orbán Dezső társaságában. Itt Végh Gusztáv — az Iparművészeti Iskola hajdani eltanácsolt növendéke — a rajzi tanszakon oktatja azokat a tehetséges fiatalokat, akiket a két világháború közötti szélsőséges kultúrpolitika rekeszt ki a művészképzés állami intézeteiből. Több szempontból a berlini Reiman-Schule volt az alapításnál az előkép, s a Weimarban, Dessauban, s Berlinben kialakult modern művészetpedagógiai szellem is bevonult a 4 tanszakból álló intézmény oktatási rendjébe. Kiváló növendékek (Lengyel Lajos, Heimann György, Gábor Pál és mások) kerülnek itt ki keze alól. Végh itteni munkája nem csekély befolyással van alkalmazott grafikai művészetünk, s nem utolsó sorban plakátművészetünk fejlődésére. A Bauhaus, s a konstruktivizmus plasztikai-grafikai forradalma nyomán a műhely-iskola praktikus, sokoldalú formaalakító mentalitása a funkcionális formák, a pregnáns (jórészt „groteszk") betűk, a frappáns színeffektusok felé terelte a 30-as évek hazai grafikus generációját. Maga az oktató és alkotó Végh Gusztáv szívesen működik közre a tervezésben az alkalmazott grafika (a szignet, újsághirdetés és plakát) területén. A betű kap hangsúlyt ez alkotásain is, mely nála nemcsak a hatás érdekében a reklámábrák körül jól csoportosítható „nyersanyag", de egyben kifejezője a propagált áruk belső karakterének is. Emlékezetesek e téren *Ovomaltine* és *Pick*-szalámi plakátjai, még korábban a 20-as években Párizsból hazaküldött *Janina*-plakátja, mely 836 pályamű versenyében nyer első helyezést.

Az Atelier — melyben mindvégig tanít — a német hadsereg háborús intervenciója következtében megszűnik. A művész egy haditudósító századnál vészeli át újbóli besoroztatásának viszontagságait, a harcok elülte után azonban új jelentős feladat várja: a Kisfaludi Strobl Zsigmond alkotta gellérthegyi „Szabadság-emlékmű" alapkövébe helyezett díszes latinnyelvű okmány megtervezése és megírása.

Ő tervezi a díjnyertes felszabadulási bélyegsorozatot, mely azonban megvalósításra nem került. Új vállalatok emblémáinak, szignetjeinek, könyvcímlapoknak és könyvdekorációknak bokros feladatköre táplálja munkakészségét, néhány nagyszerű ceruzarajza emlékeztet az ostrom s az újjáépítés korszakára. 1948-ban résztvesz a Nemzeti Szalonban megrendezett nagy plakátkiállításon; ugyanez évben két nagyjelentőségű szignet-alkotás fűződik kezéhez: az 1848—1948-as centennáriumi jelvény s a XIV. Londoni Olympia emblémájának díjnyertes tervezete. Csak kevés példa a sok siker közül: a M. Művészeti Tanács és a nemzetközi Liszt-versenyek általa alkotott emblémái. A hivatalos elismerés sem marad el: Munkácsy-díjjal jutalmazzák 1954-ben munkásságát, 1969-ben pedig az Érdemes művész megtisztelő címével tüntetik ki — olyan kitüntetésekkel, melyeknek okleveleit is részben ő maga tervezte. Jelenleg az 1970. év felszabadulási emlékplakettjének megtervezésére készül, melynek szűkebbkörű pályázatán egy grafikus és két plakettművész társaságában vesz részt. De közben kertjéről sem feledkezik meg: házának derűjét azok a magaalkotta virágcsokrok adják meg, melyeknek színkultúráját a japán virágkötészet mesterei is méltán megirigyelhetnék.

Bauer Jenő

* Végh Gusztáv 1889. nov. 5-én született Vácott.
Legutóbbi kiállítása Budapesten 1964-ben volt a Dürer-teremben.

Gazdag munkássága láttán kissé Goethe Bűvészinasa jut eszünkbe — azzal a különbséggel persze, hogy Gorka, a bűvészinas, a Természetnek, a nagy varázslónak távollétében, akár városi környezetben is abszolút biztonsággal tud bánni az anyagot megfékező „varázslat" fortélyaival. S nem is fullad bele a természet-kínálta gazdag művészi lehetőségekbe, inkább művészi alakító ösztöne uralma alá hajtja őket. A most 75 éves művész szelleme fiatalos rugalmassággal mind újabb kifejezési eszközök után kutat; újabb kísérletei már a kovácsolt vas és ólmozott üveg művészetének határterülete felé terelik. A fémmázakkal lazúrosan színezett, átvilágítható üveg hatáslehetőségei izgatják néhány éve. A színes ablakoknál szereplő ólomváz helyett vékony, jólkiégetett terrakotta hálózatba, kontúrrendszerbe foglalja a fémes csillogású üveget, s hol kovácsoltvassal kombinálva, lámpaernyőként, hol átvilágítható fali vagy ablakdekorációként alkalmazza az általa szellemesen kifundált új műformát. Az új eljárás fémoxidok érces csillogását, színes arabeszkjeit mutatja már ráeső fényben is, de az érdekes kompozíciók üvegszemeinek drágakőszerű csillogása áteső fényben, belső illumináció nyomán érvényesül a maga teljes szépségében.

A sok nemzetközi elismerést (Monza, Velence, Brüsszel), magas állami kitüntetések sorát (Munkácsy- és Kossuth-díj, „Érdemes művész" kitüntetés stb.) valamint számos, köztük nem egy önálló kiállítás (legutóbb 1954, 1964 Budapest, 1968 Visegrád) sikerét megért mester sokrétű munkásságában nem hagyható említés nélkül avatott pedagógiai tevékenysége sem, melyet legutóbb Iparművészeti Főiskolánk oktatói minőségében sikerült kultúrpolitikánknak gyümölcsöztetnie. Emellett szellemes, művészetbölcseleti és művészettörténeti értékű aforizmái, irodalmi anekdota-készlete is rendkívüli értéket jelent — a kortársak és az utókor számára egyaránt. Ezért csak őszintén kívánhatjuk (a Mesternek tolmácsolt, ünnepi, november 6-án esedékes születésnapi jókívánságainkon kívül), hogy a mindmáig szellemi frissesége teljében sugárzó művész szellemi kincseit írásban, könyvalakban is lerögzítse, értékes örökséget hagyva a humorán derülni és tapasztalatkincsén okulni kívánó, utánunk következő generációknak.

Bauer Jenő

*

A Múzeumi Hónap rendezvényeként nyílt meg Lipták Pál festőművész grafikai kiállítása a gyulai Erkel Ferenc Múzeum új kiállítócsarnokában.

Október 10-én tartották a Debreceni Medgyessy Teremben Menyhárt József festőművész kiállításának megnyitóját. Debrecen Város Tanácsa, a kiállítási intézmények és a Kossuth Lajos Tudományegyetem KISZ Végrehajtó és Kulturális Bizottsága közös gondozásában rendezték meg Laborcz Ferenc szobrászművész kiállítását a Tudományegyetem díszudvarában.

A kecskeméti Aranyhomok szálló kiállítótermében mutatta be festményeit és grafikáit Gábriel Ernő Sándor.

Erdős László festőművésznek a nagykanizsai Olajbányász Művelődési Otthonban volt gyűjteményes kiállítása.

A szombathelyi Savaria Múzeum rendezett kiállítást V. Tóth László, majd Vértesi Péter, és őt követően Szokolszky Miklós festőművész alkotásaiból. Ugyancsak ott állította ki a Múzeumi Hónapban bőrmunkáit Riesz József iparművész.

*

A somogytúri Kunffy Képtárban a Múzeumi Hónap és Kunffy Lajos századik születésnapja alkalmából rendezett emlékkiállítás ünnepélyes megnyitóját október 2-án tartották.

*

Új kezdeményezés eredményeként jött létre az MSZMP II/3. körzetének és a Hazafias Népfront „Béke Klubjának" rendezésében a területen élő művészcsoport kollektív kiállítása. A Vörös Hadsereg úti helyiségekben november 6-án megnyílt tárlat jellegét és indítékát a következő szavakkal fejezte ki a művek katalógusa: „A művészek különböző irányzatokat képviselnek. Közös ebben a kollektív megnyilvánulásban az, hogy valamennyi művész szereti lakó-környezetét és a lakossággal, valamint egymás közt is szorosabb társadalmi kapcsolatot kívánnak létrehozni."

Gorka Géza: Kerámiák – Poteries – Керамика

MATZON FRIGYES HATVANÉVES

Habár a születésnap dátumának nincs befolyásoló hatása az életmű jelentőségére, egy-egy kerek évforduló betöltése kedves alkalom művészeink munkásságának méltatásához. Matzon Frigyes születésnapjára a gratulációhoz mellékelem e néhány gondolatot művészetéről.

Akik személyesen nem ismerik a mestert, és életútjával sincsenek tisztában, azok is első pillantásra felismerik a műveken alkotójuk vonzalmát az építészethez. A képzőművészet évszázadokkal ezelőtt elszakadt az építészettől, melynek a kezdetekben szerves része, kiegészítője volt, és önálló, független alkotásokat hozott létre. A modern építészet, mely szakított a díszítgetéssel, és konstrukciójának, formáinak, tömbjeinek harmóniájával pótolja azt, ismét igényli, hogy szorosan és egyenrangúan összeforrjon a képzőművészetekkel. Ehhez azonban szükséges, hogy olyan alkotások készüljenek, melyeknek szelleme, harmóniája, külső és belső struktúrája nem áll ellentétben az épülettel, hanem kiegészíti, teljesebbé teszi azt. Elkerülni, hogy a szobor szervetlen applikáció legyen, olyan szobrászatot teremteni, mely helyreállítja a régi egységet — ez Matzon Frigyes célja.

A modern épületek az aprólékos díszítés hiánya miatt távoli nézőpontból hatnak előnyösebben. A kívül elhelyezett szobrok felületgazdasága, vonalvibrálása ilyen távolságból már eltűnik, csak a nagy tömegek, erőteljes síkok és görbék érvényesülnek. A messzebbről szétfoszló esetlegességek helyett pontos szerkesztésre, tudatos felületalakításra, gondosan kiszámított tömegelhelyezésre van szükség. Matzon sajátosan egyéni formanyelvet alakított ki, mely e követelményeknek megfelel.

Legjellegzetesebb szobrait kőből készíti, abból az anyagból, mely ősi, közös anyaga a szobrászatnak és építészetnek. Avatott mestere a kőfaragásnak, ismeri a kövek természetét, titkait, s művészete szolgálatába állítja azokat. A márvány erezete, simán gyűrűző sok szép foltja szerves részét, alakító tényezőjét képezi plasztikájának csakúgy, mint a finoman csiszolt felületek fénytörése, a mészkő sápadt csillogása vagy az árnyékban maradó részek kontraszthatása.

A kő, anyagának természeténél fogva nem enged meg olyan forma- és tömegjátékokat, mint a bronz. Míg az utóbbi a szobrász bármely, akár a legbizarrabb, legcsapongóbb óhajának is eleget tesz, addig az előbbinél önmérséklő fegyelemre, a legszigorúbb tudatosságra van szükség. E tudatosság jegyében alakult ki Matzon Frigyes szoboralkotói módszere.

Első lépésként kisméretű agyagszobrot mintáz a modellről a legszigorúbb realizmus, majdhogynem naturalizmus jegyében. A kis tanulmány rögzíti a későbbi változatok beállítását, mozdulatát, legalapvetőbb forma- és tömegelrendezését. E kis szobor elkészülte után (mely önmagában is teljes értékű kisplasztikai alkotás) több, szintén agyagból megmintázott variáció készül, fokozatosan eltávolodva a természeti látványtól, fokozatosan elhagyva a lényegtelent, az esetlegest. Ám az absztrahálás nem fokozódik a természeti eredet teljes felszívódásáig, minden esetben megmarad a valóságos emberi testnek végletekig leegyszerűsített, csak a legtömörebb, de mindig világosan felismerhető formája. Ez alól csak egy-két műhelygyakorlat kivétel, amelyekkel felület- és formakísérleteket végez a művész.

Három-négy, ilyen egyszerűsítő, sommázó megfogalmazás után kezd hozzá Matzon Frigyes első kő-változat megfaragásához. Az agyagtanulmányok tapasztalatainak leszűrése után, lényegileg az utólsó példány felépítését követi. Az így elkészülő kőszobor már végleges, kész, de nem a sorozat utolsó alkotása.

Az első, kőbefaragott változatot, mely plasztikailag befejezett egész, a naturális forma szubsztanciája, követi több, szintén kőből készülő szobor. Ezeken az első kőváltozatban kikristályosodott tömegeket, formákat mozdítja meg, csavarja el, fordítja térbe alkotójuk. Ülő nőalak felsőtestét oldalt, majd hátrafordítja, lábait jobbra vagy balra elmozdítja. Fekvő alak törzsét, lábait, karjait egymáshoz képest más-más helyzetbe hozza, esetleg csak kéz- vagy lábmozdulatváltoztatást végez. E mozgásoknál azonban nemcsak az emberi anatómia, hanem e kőszobrok saját anatómiája is érvényesül. A hasábszerűen megfogalmazott törzs vagy kar csavarvonalúvá válik, körök elipszisekké, gömbök ellipszoidokká húzódnak, kúpok, gúlák meggörbülnek. Ám e sajátos „kőszobor-anatómia" sose bomlik fel, mindig olyan következetes szigorúsággal hat, mint az emberi test valóságos anatómiája. Hasáb sosem torzul gúlává, gömb kúppá. Az első és a későbbi változatok pontosan következő kapcsolatban vannak egymással: a konstrukció nem változik, csak a mozdulat.

E változatok sokféleségét fokozza, hogy a művész más és más kőanyagot választ ki az egyes mozdulat-variációk kifaragásához. Egyes mozdulatok, kontraposztok kifejezését segíti a kő különleges erezete, foltozottsága, néha meg éppen a kőanyag színbeli differenciáltsága inspirál újabb megfogalmazást. Más esetben a mozgalmasabb felépítés egyszerűbb textúrájú követ kíván, és viszont. A variációs lehetőségek kifogyhatatlansága miatt Matzon gyakran visszatér régebbi szobraihoz, hogy újabb és újabb változatokat faragjon.

Azok a szobrok, melyek ilyen hosszú, gondos és fegyelmezett művészi érlelődés után jönnek létre, mindig emberalakot, leggyakrabban női aktot ábrázolnak. Matzon Frigyes művészi munkásságának jelenlegi szakaszában e szobrokkal foglalkozik legszívesebben. Legelvontabb figurái is emberközeliek, átmelegíti hideg kövüket az emberszeretet, humánum. Emberekről, emberi érzésekről szólnak, emberekhez. A szó nemes értelmében modern alkotások, ám közérthetőek, az egyszerű, művészeti iskolázottságot nélkülöző ember is megérti őket, észreveszi és méltányolja bennük a művészi

Matzon Frigyes: Aktok – Nus – Обнаженные

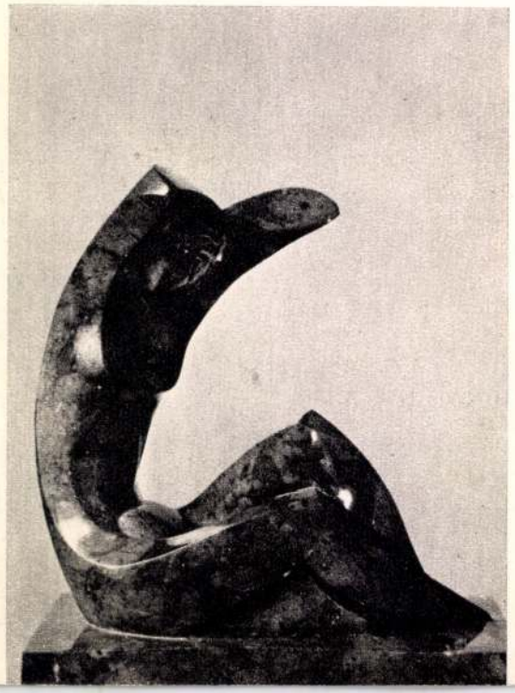

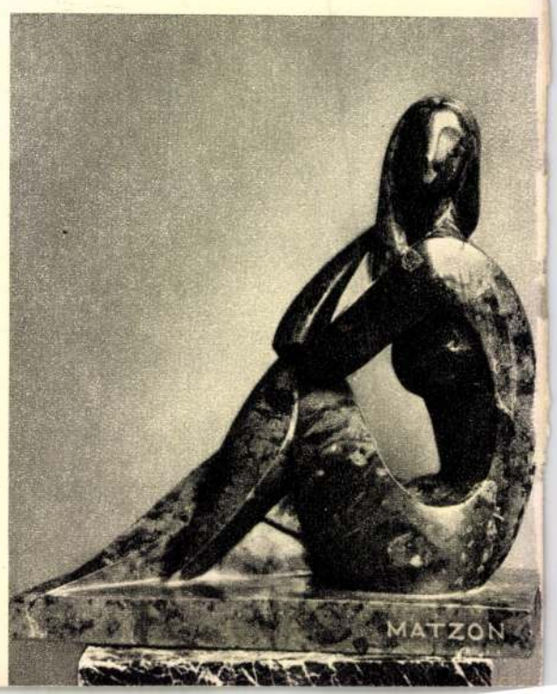

1021

GORKA GÉZA MŰVÉSZETE

A korongoló fazekas nedves agyagtól csillogó keze a teremtést jelképezi. A művészetek közül talán a keramika mutatja leginkább áhítatra késztetően azt a folyamatot, amikor a semmi anyagból forma, alkotás lesz. A súlyos rög maga is alkotótárssá válik, engedelmesen simul az értő ujjak alá, míg végül a sebesen forgó állvány fölé magasodik a mű, teret betöltő és teret követelő létezésével. A művész, mintha csak eszköze lenne ennek a csodálatos anyagkibomlásnak, megrendülten nyúl a tárgyhoz, többnyire csak kézzel vagy gyöngéd fapálcikával. Később, amikor színekbe öltözteti, ugyanilyen áhítattal érinti az írókával, — s vonja be a fénylő máz kontösével.

Közreműködése megint csak átmeneti, hiszen újra vissza kell adnia az őselemnek, a tűznek, melynek karjából egyszer már, az első égetésnél kiragadta. A sárból lett műtárgy a tűz ölelésében születik. Izzó kemencében szilárdul meg mindaz, ami a fantáziában egyszer már kialakult. Nem csoda, hogy a kerámia mindaddig, amíg végleges formáját elnyeri, szakadatlan izgalmat jelent létrehozójának. Mennyit segített, hogyan „minősített" a tűz, a keramikus mindenkori alkotótársa? Mindez nem jelenti azt, hogy ennél az alkotófolyamatnál a tudatosságot kétségbevonnánk. Ezt bizonyítja a cserép művészetének többezer éves múltja, az a különleges kapcsolat, amely az élettel és a mesterséggel összeköti. A használhatóság és a szépség tartja a földön, s az anyag fogja meg a szárnyalni vágyó fantáziát. De ez az anyag — az eleven sár maga, amely mint a mesében a becsületes vándorlegény jutalmazásánál — itt is feltárja kincseit, mindazt, amit a titkok birtokában a művész belőle újrateremthet.

Gorka Géza fiatalon megtanulta ezt az igazságot. Nem csábíthatta el könnyedebb, anyagtalanabb, hamisabb, esetleg bravúrosabbnak ható teljesítményekre a századelő szecessziós, neobarokk kerámia divatja. Hű maradt a földhöz. Jutalma, a sokféle elismerés mellett az életmű, amely a modern kerámia példája s az alkotói vitalitás, amely az egy híján 70 éves mestert fűti.

Alkotómunkájának folyamatossága miatt mind ez ideig csak az új meg új művek születését regisztráltuk, s életművének tanulságait nem foglaltuk össze. Pedig, amikor első harcait vívta, és művekkel argumentált, szerte Európában mást értettek modern kerámián. Gorka Géza munkássága a XX. századi nagy megújulás része, stílust, korszakot jelez. Az agyag költészetének megteremtése mellett nevéhez fűződik egy sereg új technológiai eljárás bevezetése, így lett a mázak alkimistája. Ez utóbbiban — túlzás nélkül mondhatjuk — utolérhetetlen.

A falusi vásárok felejthetetlen látványa a sok szép cserépedény, köcsög. A hasznos tárgyak különleges esztétikai örömet jelentenek. Mondjuk meg mindjárt az elején, Gorka ezt őrizte meg a nyugati nagyvárosok tanulsága mellett leginkább, ezt érvényesítette a hazai kerámiagyárakban vállalt munkája során is. Felfogásának, formakultúrájának egyszerűsége, természetessége a népművészetből fakad, a bonyolult kompozíciós elképzelés is e józan szűrőben tisztul meg. Így lett művészete eleven illusztrációja a hasznos tárgyak esztétikájának.

Művészete három fontos alappilléren nyugszik. Ez elméleti és gyakorlati is egyszerre. Az első maga a kerámia élmény — ez az alapfeltétel. Tanult mesternél ez nyilván összetettebb,

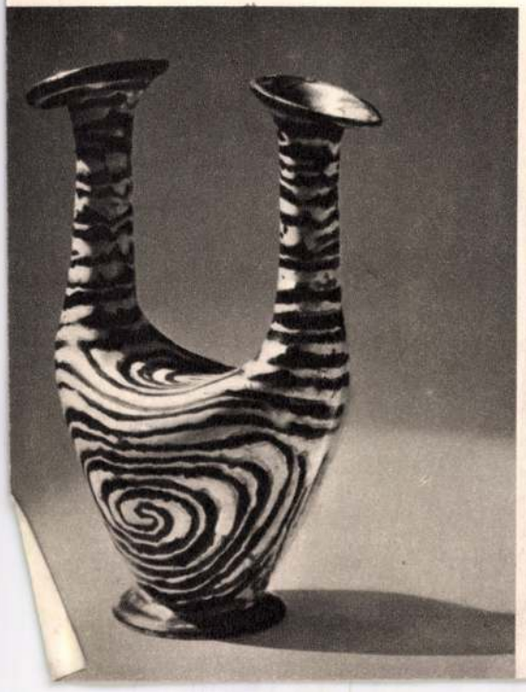

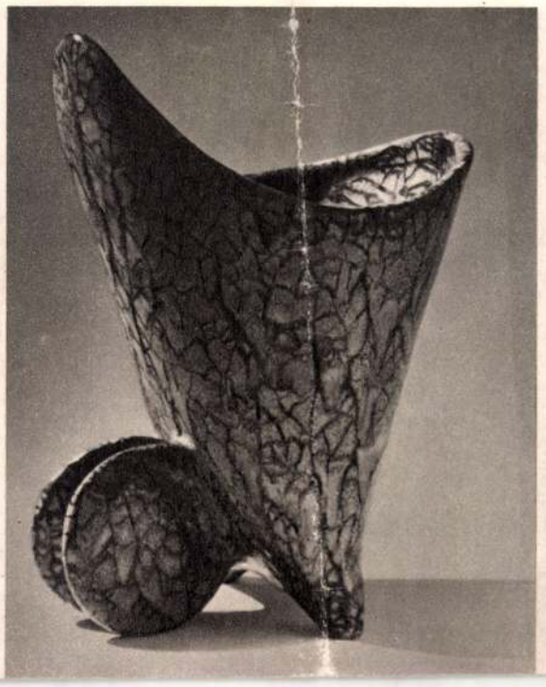

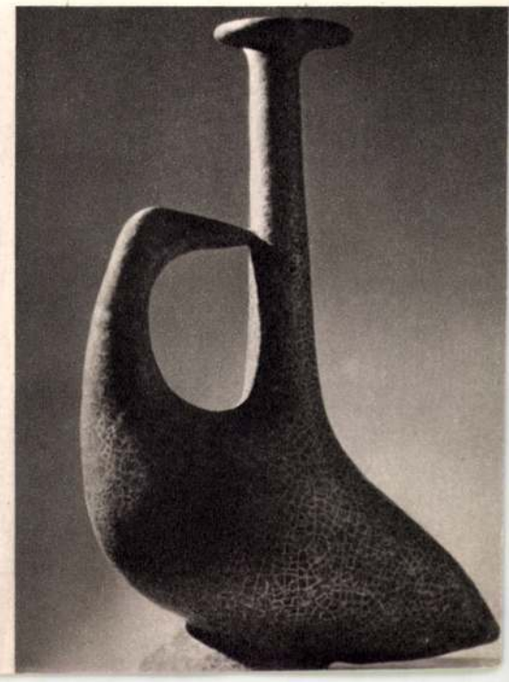

Mattioni Eszter: Galamb
Pigeon – Голубь

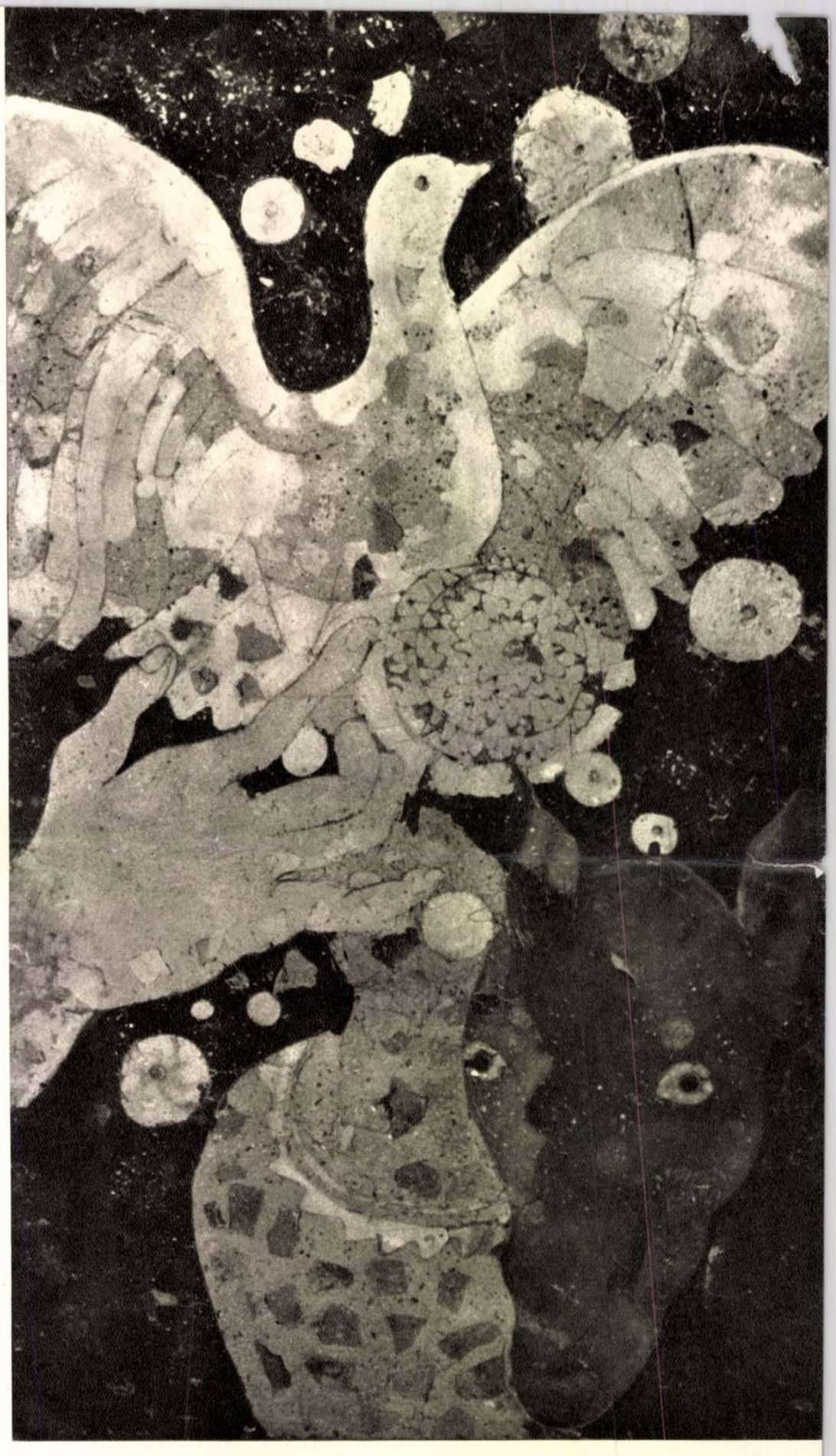

kitöltöttségekre, amelyek vele egylélekzetűek lévén, nem bontják meg a mű egységét. Természetesen a modern építészet felületein helyét kereső művészetnek igazi síkszerűséggel kell bírnia. Ezenfelül egy életet kell éljen a befogadó építménnyel, egyazon ritmus kell átjárja mindkettőt, egyáltalán ugyanazon művészi igény keltse életre az együttest. Az építménynek és a befoglalásra szánt műveknek gyakorlatias és elvi egységben kell találkozniok. Ez az együttélés akkor teljes, ha a szemlélő számára a műnek a befoglaló keretből való kiemelhetősége a szemlélő számára fel sem merül. Igen lényeges itt az építész szerepe, aki már a tervezésnél is teljes mértékben tekintettel kell legyen a művével közös életre szánt képzőművészeti és iparművészeti alkotások tulajdonságaira, a léptékektől, mértékektől kezdve a művek tektonikájáig, közös ritmusáig. Azonos művészi szándék kell létrehozza mindezeket az elemeket.

A hímeskő igen alkalmas építészeti művekkel való együttélésre. Kőanyaga az építészet legősibb elemére utal, tartóssága úgyszólván öröklétet biztosít számára. Az sem közömbös, hogy ezek a művek minő témájúak. Az építmény rendeltetésével ezeknek is összhangban kell állniok. Azok a hímeskövek, amelyek már végső elhelyezésükre leltek, szerencsés módon egészítik ki, fokozzák az épület belső terei jelentőségét, hatását. Így a Budapesti Csokoládégyár előcsarnokában elhelyezett mű a hazai és a tengerentúli termelési folyamatokat mutatja be, a szigetszentmiklósi iskola Toldi Miklós mondakörét tárgyaló nagy faliképe az oktatás szellemébe illeszkedik be, a Bocskai úti lakóházak előtereinek kisméretű hímeskövei a mindennapi alkotóélet felé kapcsolódnak, a körúti éjjel-nappali Közért ilyen műve a gyümölcstermelés szimbólumait ábrázolja, egy artisztikus mélytengeri jelenet, amely igen előnyösen merít az új technika dekoratív lehetőségeiből, az új Madách Színház előterét díszíti.

Ezeknél a műveknél az ütemvétel mindig epikai hangú, a mondanivalók a monumentális síkművészetek nyelve szerint egymásmellé sorakoztatott módon kapcsolódnak. Bizonyos tipizálás, általánosító formák vetítik az ábrázoltakat időntúli messzeségekbe. Amikor Mattioni Eszter hímeskőművészetét falakba foglaltan látjuk, úgy érezzük, olyan új műfaj keletkezett, amely igen alkalmas falsíkokba simulva, azok egységét meg nem bontva, nagy igényű, általános érvényű mondanivalók reális kifejezésére. A hatalmas közösségi feladatok elvégzésével küzdő társadalom képszerű kifejezése számára különösen alkalmasnak látszik a hímeskő, amely az ezeken az utakon való további művészi haladásnak is mély ösztönzője lehet.

Kiss Ákos

mint a falusi fazekasnál. A másik a műfaji tisztaság, mely így definiálható: a színek és formák egyidejű, egyenértékű jelentkezése. A harmadik e kettőnek eredménye már, az önálló kerámianyelv. A kerámia nem kérheti kölcsön a festészet, szobrászat vagy grafika eszközeit sajátos feladatának betöltésére. Ezek különleges ötvözéséből születik, felhasználja a társművészeteket. Egyiket sem külön-külön, de valamennyit egyszerre. A kerámiatárgy térben él, tehát plasztika, a máz színes, a szín a festészethez csatolja s a cserépre rajzolt ornamentika vagy az égetésnél kialakult repedés vonala már a rajzművészet jelenlétére figyelmeztet. E három tényező varázsos egységére, együttes hatására épül a kerámia. Ha a felület lávafolyamra emlékeztető izgalmas máz-domborulatait hozzávesszük, még a relief társítására is gondolnunk kell.

Gorka művészetében nehéz korszakos határokat kijelölni. A gyermekkori élmények, majd Mezőtúron Badár Balázsnak, a népi fazekas műhelyének atmoszférája és bölcs elmélete nevelte. A Felvidék népművészetének termékenyítő hatása mellett második helyre szorult a külföldön, elsősorban Németországban szerzett tapasztalat, s szerencsére elhomályosult a korabeli divatos „magyaros", vagy éppen geometrizáló kerámia befolyása. Sokkal többet jelentett a gazdag díszítésű keleti művészet, és az élő népi fazekasság mellett a habán cserép tanulmányozása. A föld-tűz-máz felfogás, amely ez idő tájt véglegessé vált benne, sok hamis hatástól megóvta művészetét. Így lett véglegessé nála a hasznos tárgyak alakításában az egyszerűség, a mázakban a finom, pasztelles színek. A habán, majd a palóc népművészet fémes festékeinek színe: a fehér, kék, sárga, majd a piros és annak számtalan variációja.

A húszas évek végén készen áll kerámiastílusa. Magába olvasztotta a népművészet összefoglaló formáit, a habán színeit, s a perzsa ornamentikából mindazt, amit a formával eggyé forrott máz lazítása nélkül megtehetett. Figura, edény vagy egyéb díszítő tárgy akkor még egymástól elhatárolva, mint külön műfaj kapott szerepet. A virág-, állat- és növénydíszítés eleinte saját önálló életét éli a tárgyak falán. A tárgy csak háttér, amely a színnel együtt aláfestő zenét szolgáltat a rajzhoz. Azután egyszerre csak minden csodálatos szintézisben egyesül. A karcsú, szép vonalú vázák már mozgásemlékeket őriznek. Mintha bókoló, ringatódzó virágok lennének vagy mint a kényes kisasszonyok, összefogódzva táncot lejtenének. Kék, sárga, tengerzöld mázakban illegetik magukat. Mások súlyosan telepednek a földre, az ős tojás formáját vagy állatok alakját idézve. Az izgatott, rücskösfelületű állatfigurák váratlanul öblös tálacskákká nyílnak szét. A nagyobb tálak, edények peremén sejtelmes titokzatossággal villan fel a rákok vagy a halak körvonala. De ez már nem kínos pontosságú rajzként mutatkozik. A felső mázréteg alatt sistergő, fortyogó, megszilárdult festék kíváncsiskodik kifelé a vele eggyé olvadt felületbe, esetleg ez a második réteg kimagasodik, de mindkét esetben összeforr nemcsak technológiai, de formai, szerkezeti értelemben is a cseréppel. Az okosan adagolt színek összhangja mindig tökéletes. Kevés, puritán színnel dolgozik, s nem csillogó, felszíni hatásokat vadászó mázzal. Hol árnyalati különbségekre, hol éppen ellentétekre építi színvilágát. A festékkel rajzol. A millió hajszálerecskével repedezett, a kiszikkadt föld emlékét hordozó máz törésében hirtelen felfedez a szem egy virágos-leveles ágat, vagy egy állat finom rajzát. Másutt az egész vázát körülfonja a régi magyar tarsolylemezek indás díszítményeivel, a festékkel barázdált felületben a zsinór ornamentika formaemlékét bújtatja el. A tükörsima öntést pókhálószálak törik meg, előtolakszik az alap fehére vagy feketéje. A nagyobb tárgyakon összefoglaló, rusztikus, szinte csak a téri formát kísérő a díszítés, kisebbeknél játékos ritmusban kérnek szót a stilizált motívumok. Invenciója kimeríthetetlen. Mindig az edény diktálja a formai egyszerűsítést, az szabja meg a természetben jelentkező formák absztrahálásának fokát is. Ebben az anyag és a funkció, a rendeltetés diktál a művésznek. Sok ezer munkája között nincs kettő egyforma. Nála helyén van a klasszikus harmónia és a modern aszimmetria is. Hiszen az inspiráló természetben is egymás mellett található. A fehérrel karistolt dísztök vagy a burkában ikerré összeforrott vadgesztenye, a szabályos és a szabálytalan édestestvérek.

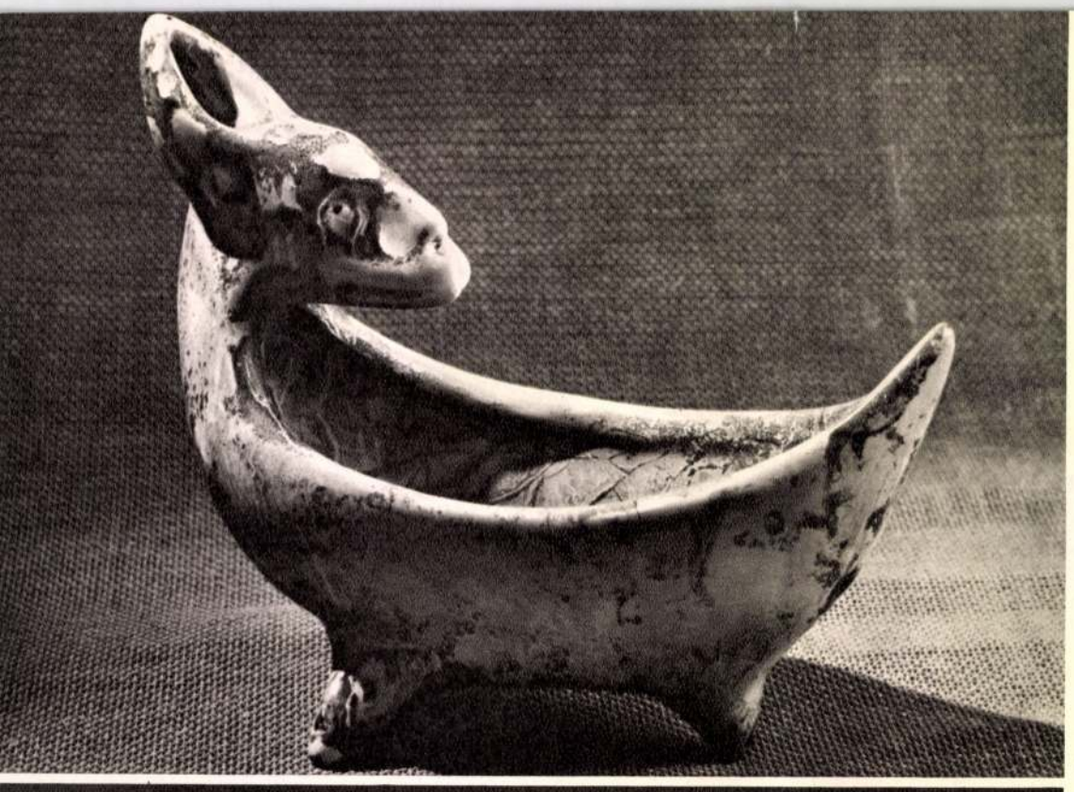

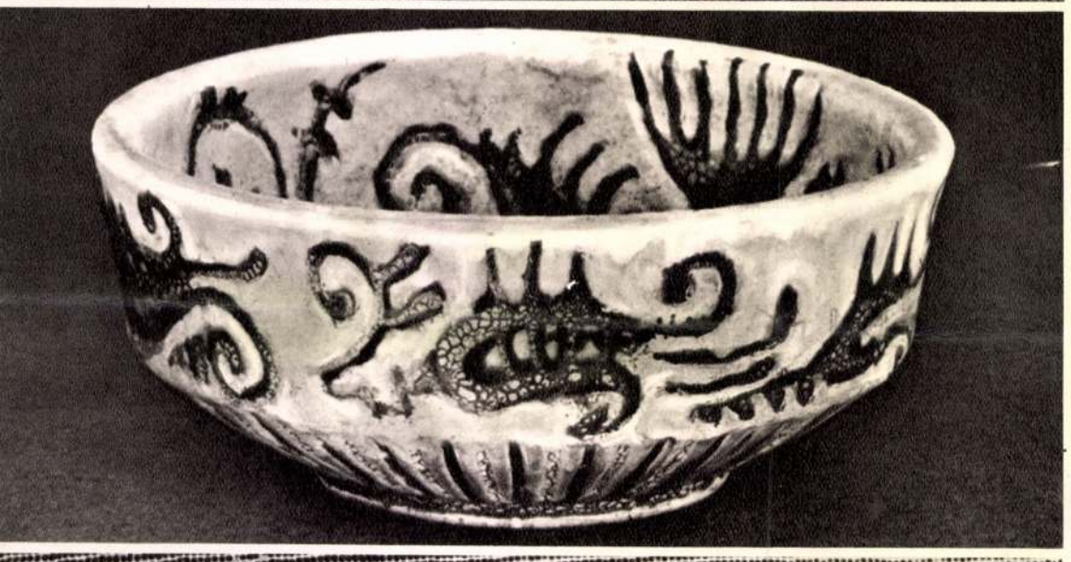

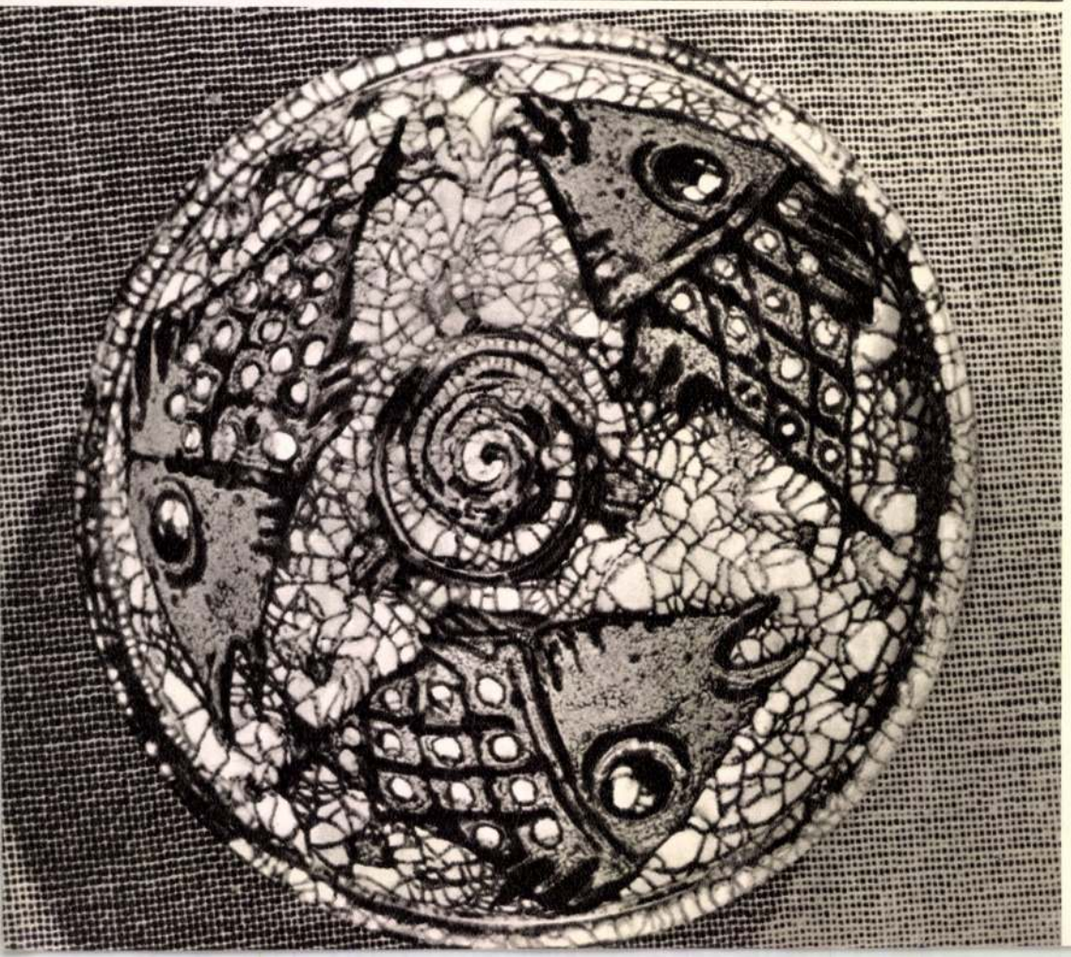

Nagyobb méretű tárgyain (brüsszeli és dunaújvárosi kút) a szokatlan nagyságú felületen még jobban érezhető a belső tűz, amely hevít is, szilárdít is egyszerre. Újabb vörös vázáin a szordinós, matt színvilágból — a türkiz- és levendulakékekből, feketékkel fátyolozott sárgákból, galambszürkékből — szenvedélyesebb világba lép. S ha lehet, tárgyainak formája még higgadtabb, egyszerűbb, körvonalainak harmóniája még kiegyensúlyozottabb, felületének ritmusa még egységesebb lett.

Korszerű, mai szépsége szolgálatot vállal, az emberek szolgálatát. Folyton alakuló, meglepetésekkel biztató művészetében van valami lezárt, klasszikus, végleges, törvényerejű. Napjainkban, amikor kísérletezés ürügyén sokan tévesztik össze az igazi művészetet az agyaggyúrással, érdemes egy-egy Gorka mű biztos szépségéhez menekülni.

Életrajza alig fér e cikk kereteibe. Művészi pályájának alakulása töretlen, ilyen vonatkozásban szinte szerencsésnek mondható. Negyven esztendő alatt jobbára csak sikerei voltak. Nevét ismerik szerte a világban. S talán az is figyelemre méltó, ahogyan művészetét és a kor kerámiatermését a tömegízlés fejlesztésére kívánta felhasználni. Kerámiasokszorosító gyárak művészeti tanácsadója, vezetője volt Verőcén, Losoncon, majd Budapesten is. Ma is ő ellenőrzi a több példányban forgalomba kerülő tárgyak minőségét. Kitüntetései közül, hogy csak néhány fontosat említsek: Aranyérem 1942, Grand Prix 1958. Kossuth-díj 1963. Sikereinek színhelye a hazán túl New York, Tokió, Peking, Milano, Berlin, Prága stb.

Nógrádverőcén él dombra épült szép házában. Múzeumnak is beillik műveinek gyűjteménye, pedig ez csak a háború után készült anyag, a korábbi elpusztult. Sziklakertes udvarában füstöl az égetőkemence, ölbe felrakott hasábfák tüze hevíti ezer fokra az agyagot s izzítja a mázat. Hasonló magas hőfokú tűz fűti őt is a különös szépségű kerámiatárgyak mesterét.

D. Fehér Zsuzsa

Gorka Géza legújabb keramiái. — Neueste Keramiken von G. Gorka. — Latest ceramics by G. Gorka.

Magyar Iparművészet

237 - 40 L 7
kéjek

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937.

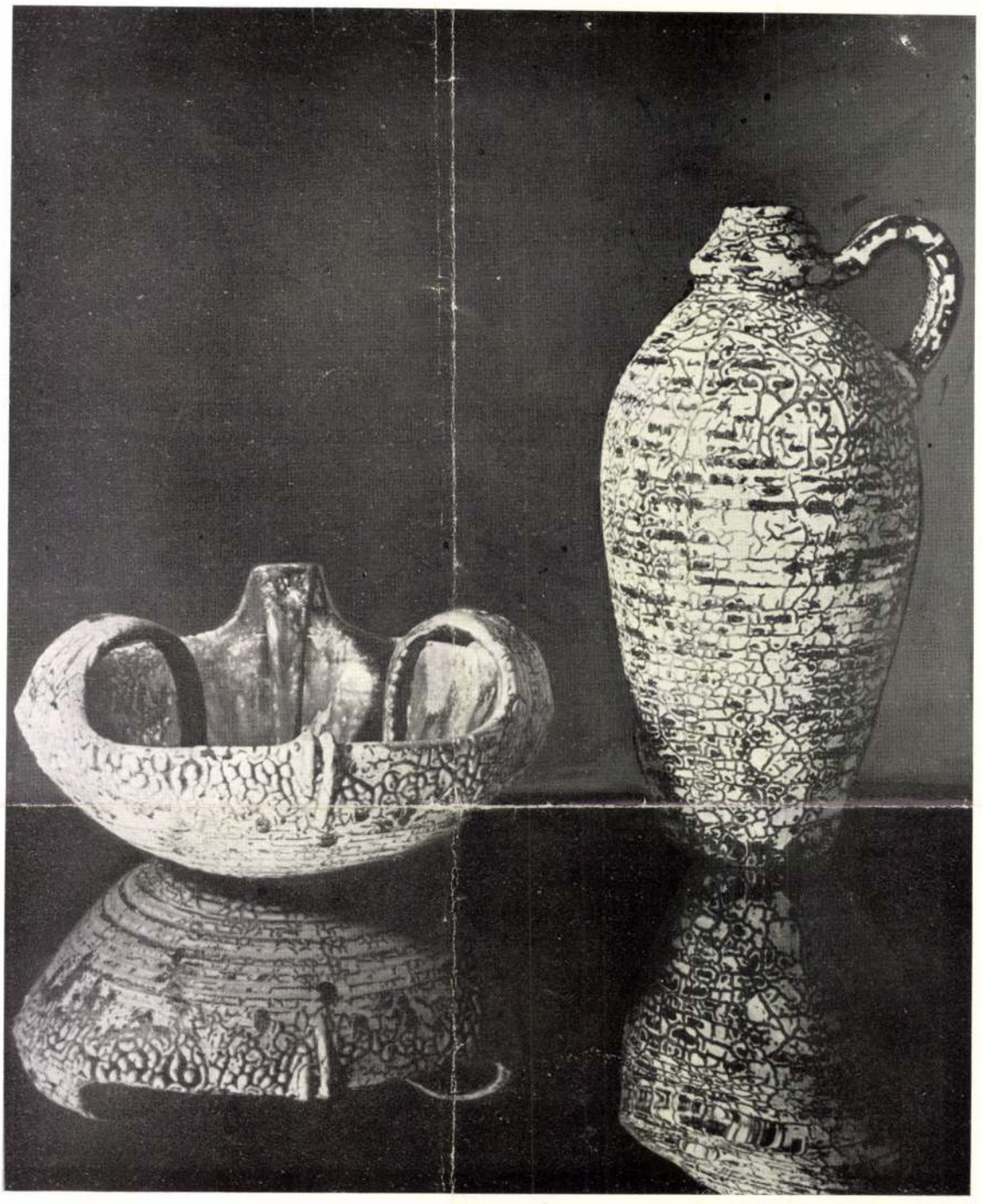

Gorka Géza legújabb keramiái. — Neueste Keramiken von G. Gorka. — Latest ceramics by G. Gorka.

Gorka Géza legújabb keramiái. — Neueste Keramiken von G. Gorka. — Latest ceramics by G. Gorka.

Gorka Géza legújabb keramiái. — Neueste Keramiken von G. Gorka. — Latest ceramics by G. Gorka.

.KA Géza

NHQ 45. 1972

THE ART OF THE FUNCTIONAL

Géza Gorka, potter (1894—1971)

Géza Gorka was one of the best representatives of new Hungarian artistic pottery. His first exhibition was held in 1928, Budapest. In 1932 he won a gold medal for the first time. From that time one, he was the recipient of Hungarian and foreign appreciations of his art; immediately following the war he was given the highest Hungarian government medals and prizes. Among the signs of international appreciation mention can be made of the 1937 *diplome d'honneur*, given on the occassion of the Paris International Exhibition, the 1939 Grand Prix of the Milano Triennale VII. Brussels and Prague (1962) also gave proof of their admiration. And in the Brussels International Exhibiton he received another Grand Prix.

He was born in 1894. From 1927 on he was an independent ceramist. His half century of work was not spent in self-contained, vain experiments, but in close contact with the public—whose verdict can be measured by its consumption—amidst constant official and critical appreciation. In his native land Géza Gorka's name was well known for forty years, in spite of the fact that there had always been extremely difficult conditions in Hungary for pottery becoming popular. A true artist of that kind had to struggle against a strong secessionist tradition, he had to refute the prejudice of a ceramic art being an eclectic genre—an amalgam of sculpture, painting and graphic art. Ceramics does not require the help of associated arts, it becomes an independent genre in the firing of the artifact. What does this mean? Firstly, it means that while the artist designs his work of art in space, in colour and ornamentation, it is the heat of the potter's furnace that determines the object's final quality. Secondly, it means the artist's obligation to turn the fire into his obedient servant. That imperative was well known as early as the ancient world; the renaissance masters also knew it, yet one had to enforce its truth again in the field of functional ceramics, with special regard to the beauty of surface appearance. Today it sounds like an old story, but it is true that Géza Gorka as a beginner did not receive any critical opinion except the following: "The question is, whether he is able to sell his things. If he can, his work is good." As a matter of fact, he did sell his pieces from the first, but his life-work gave the lie to his initial success. Just like any true talent, he started with tradition, the art of eosin-glazed secession, but before long he turned his back on it.

The first important conclusion that can be drawn from Gorka's art is that he has always made his starting point—save his very early period—from the quality of his raw material; and form, glaze, ornament were adjusted to it. In his own words: "One must adjust everything to mud and fire." Up to the thirties all his works were unmaterial by realistic texture. Any product of applied arts can be evaluated by the realism of its texture, and that is true for anything which is formed of material. Bronze, marble, or copperplate are not exceptions. Secession has produced—by factory methods—a material which could be mistaken for noble china, though in fact it was cheap to produce. Such a shining surface was never applied to Gorka's rustically formed pieces. A bright surface could match forms made of smooth plaster of Paris, but never his hefty forms. So, towards the end of the 20s, he abandoned eosin-glazed ash-trays and pots and their golden-brown-yellow-green glazes, and set out to find a harmony of material and glaze. His rustic forms, supplied with secessionist glazes, brought success to him, though

he knew, he could not be satisfied by such a temporal compromise. He did not want to conform, but to struggle for the truth of the clay (realized in everyday use), this wonderful but all too little appreciated material. He saw all the fortunate qualities of clay; it's cheapness and suitability for mass production.

Gorka reached the higher law of realism in texture through the above mentioned digression. The glaze should not have its own existence, but function as if it were penetrating the whole body of the material. It is a honest produce of a close unity of form, function, material, handling and colour. This interdependence has proved to be a mighty force against the various *isms;* and this gave birth to Géza Gorka's intentional contingencies of baking (e.g. split or scabrous glazes), in which the material's long "ripening" played an important role, just as in the case of glazes painted over one other, or in multiple baking.

This accomplishment of course, requires a sufficient professional training. Gorka spent his infancy in the neighborhood of Holics, Ószombat, Modor, villages which were the ancient areas of Haban artistic pottery.

The Habans, an anabaptist sect, were expelled from Switzerland, and came through Austria and Moravia into northern Hungary in the middle of the 16th century. During the 18th century their art had become fused with Hungarian folk pottery. (The best collection of their fayances can be found in the Museum of Applied Arts, Budapest). When Gorka took up Haban pottery, it meant the revival of this Hungarian national traditions.

Later Gorka come into contact with the peasant ceramics on the Great Hungarian Plain, in Mezőtúr, and visited the Zsolnay factory in Pécs, a large scale producer of peasant ceramics. These experiences helped him in his founding of a modern pottery workshop suitable for mass production. After the defeat of the Hungarian Republic of Councils (1919) he went abroad to learn from foreign experts: Paul Mann in Leutkirchen, Max Langer in Karlsbad. Later, again on the Hungarian Plain, in Mezőtúr, he organized a ceramic centre, and ultimately in Nógrádverőce, near Budapest, he founded a company called Keramos, working with sixty men. He also taught at the progressive Atelier Academy in Budapest, and at the Zebegény free school. He worked out—together with László Mattyasovszky-Zsolnay, the chemical engineer—some high temperature methods in the Kőbánya plant of Zsolnay. Later he experimented with paint burnt into china in Herend.

With such a thorough grounding, Gorka became a virtuoso of ceramics. He was a master of classically mature wheeled forms, simplified to the utmost, and of playfully indented shapes; he knew how to make glazes of scabrous surface (corrugated gaze), which, beside poured glazes, appeared as early as the 30s; he also was experienced in scratched sgraffito-methods and produced unparalleled colours on tin glazed Haban pottery ornamented by fish, deer, and bird motives. He also made window-panes of ceramic and coloured glass, and could not be surpassed in the field of high-temperature-baked (1200 °C) pieces having bright colours and a velvety touch.

He recognised the demands of the age at the most proportious moment: simplicity; mass production of pieces that bear the mark of creative genius; inheritance of folkloristic tradition on a modern level; an utter unity of material, function, form and ornament even on articles of everyday use. Géza Gorka's career was indeed unbroken: even his half-century-old pieces have a kind of enchanting naivity. In their clear structure, tasteful glaze, and practicality, they are utterly straightforward. Gorka's homogenous life-work makes almost impossible its division into periods. All his works up to the time of World War II have been destroyed. He bought some pieces back from his collectors, and recon-

structed others. He did not regard it important to make distinctions among his periods. Time and again he went back to his old methods, while continuing new undertakings.

Ceramics is both an architectural and plastic art. Ceramic pieces do not bear superfluous details, or self-contained ornaments well, since they are immediate projections of our humanity and our sense of space, for they are always before our eyes in everyday use. They do not demand loud colours or immoderate forms. While Géza Gorka's colors changed very much through the years (he even used pastel salmon and turquoise with effectiveness) they always remained as sober, harmonious, light and lyrical as his forms.

Hungary is perhaps the richest treasury of folkloristic pottery in Europe, and they bear unique characteristics: simple forms, matured by centuries of everyday use; a preference for vegatable and, to a lesser degree, animal motives as ornaments; a dislike for geometrical elements. All these were characteristic of Géza Gorka. His pieces are absolutely determined by their functional role. He exemplified that equilibrium which is characteristic of Hungarian ceramics, even from the time of Árpád's conquest of the country in the 9th century.

During his 50 years of activity, Gorka created an individual style of his own. He was absorbed in things of everyday use; ornamental pots, figurative compositions, in piece work and mass production alike. His starting point was the acceptance of precious traditions, and thus he created a modern Hungarian ceramic culture. He was an untiring experimentalist; his sense for glaze and form was unexhaustible rich, while he was witty and playful, he was also stern in questions of function and professional demands. He was a born potter; thinking in terms of the clay's and glaze's unity. His personality overflowed with philantrophy; one could feel it not only in personal contact with him but in the warmth of his art—which was born out the desire of serving Man. The lyrical, harmonious forms of his pieces, their mildly rounded shapes, the delicate surface of his glazes, the soft colours and engaging ornamentation—all these suggest a great artist's reverent love for mankind.

Ákos Koczogh

MUSICAL LIFE

NEW RECORDS

An attentive reader might easily get the impression that "only first-class records are released in Hungary". It would not surprise me if someone were to accuse me of writing advertising copy, since I have just about never had anything harsh to say about the records I discuss.

The truth is of course that plenty of far from perfect records are made in Hungary, but I do not write about them here, I only discuss the best ones. Space is limited and record production is voluminous. What if I were to call attention to this or that poor recording? *Cui bono?* The knowledge that this or that Hungarian artist produced a poor quality recording is hardly likely to make the day of any of the readers of this paper and a lot of effort by the Hungarian Recording Company—basically good work—would be wasted, since something detrimental is more likely to be remembered by would-be purchasers, and lastly I could only do harm to the performer. Many a poor recording has been made by an outstanding performer and many a competent one by a performer who does not amount to much.*

Besides, I generally discuss musical material that is of interest to readers abroad, that is often not easily accessible in other recordings; sometimes the Hungarian recording is the first. When I discuss new recordings of popular works then I aim to evoke the direct experience which I myself felt when attending a performance by the musician concerned, the experience that is which is necessarily lost when recording.

I will therefore continue to praise good records, and remain silent about the poor ones, counting on the understanding of readers.

MONGOLIAN FOLK MUSIC: Selected and compiled from the 1967 collection by Lajos Vargyas UNESCO COOPERATION Hungaroton LPX 18013–14 (Mono.)

Few more interesting Hungarian records appeared in recent years, that is if one appreciates folk music. The number of those who do is, fortunately steadily growing, allowing one to hope that these particular roots of music will not be pulled out.

One can of course listen to folk music in many ways. The simplest, which is at the same time the most common, is to look for our own emotions and ways of thinking in the music of exotic peoples much to the disgust of professional ethnologists. Another way is that of scholars who truly know the music of these nations, who are aware of what is expressed, that this melody is a funeral lament, and another a song of joy. There is yet a third, and I would recommend

* I discussed this problem at length in "The Truth of Recorded Music", which appeared in No. 44 of *The New Hungarian Quarterly*.

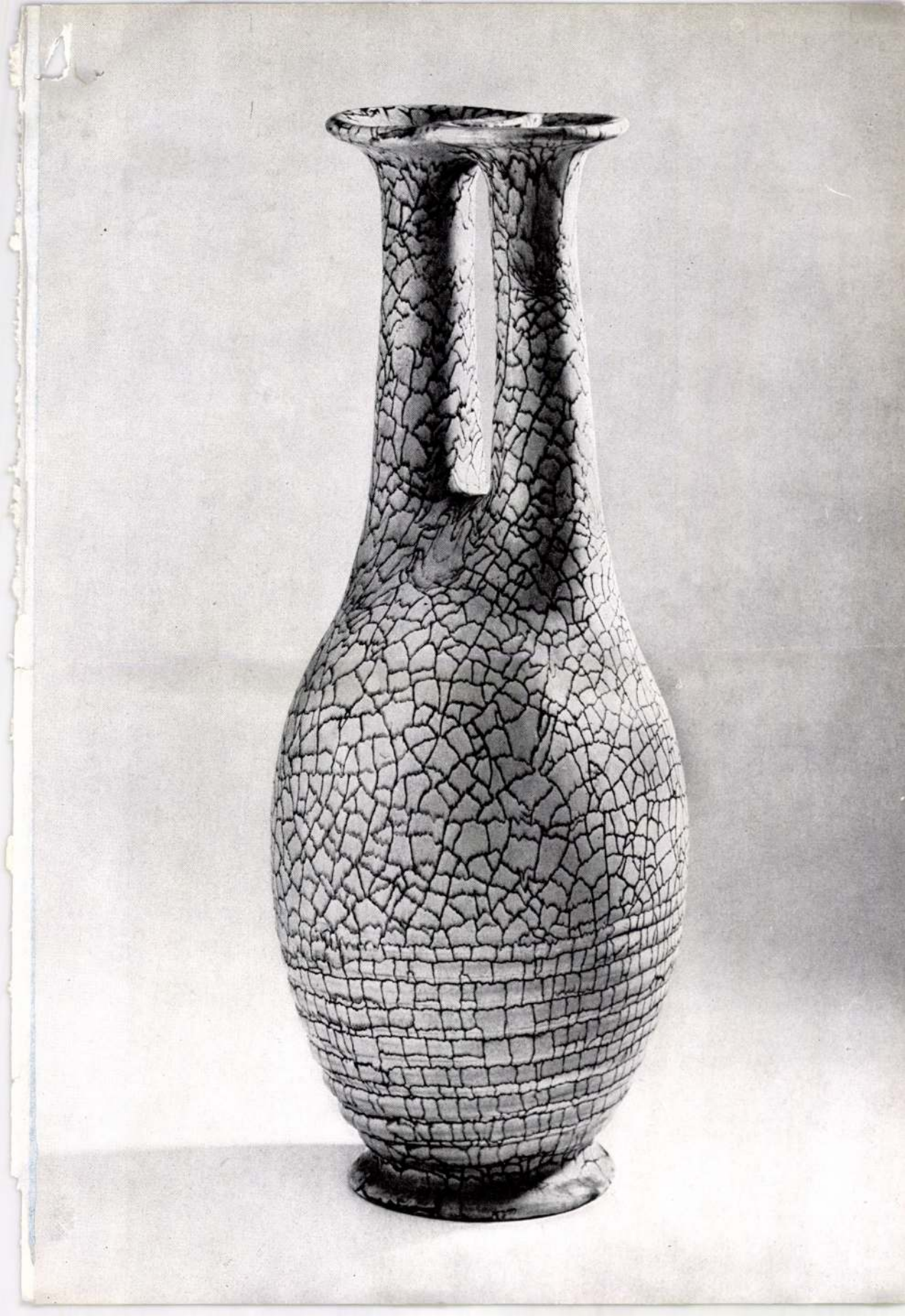

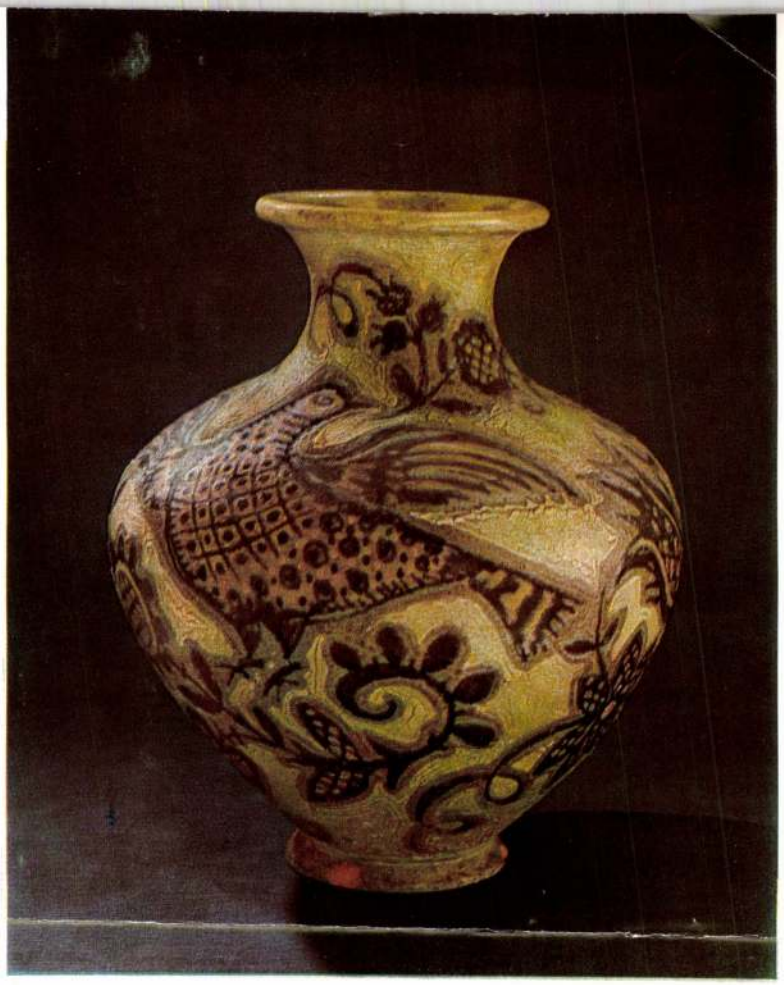

GÉZA GORKA:
VASE WITH BIRD
(height 22 cms)
Photo: Károly Szelényi

◀ *Previous page:*
GÉZA GORKA:
VASE WITH
DOUBLE NECK
(height 44 cms)
Photo: Attila Károlyi

GÉZA GORKA: PIDGEON
(height 18 cms)
Photo: Károly Szelényi

GORKA GÉZA

emlitve ld. Kántor Lajos

Koczogh Ákos: A nagydijas emlékház

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.34.sz.24.o.

Gorka Géza

Kecskemét

Repr.

Magyar Iparművészet

1931. 20. l.

VESZTESÉG

I. EREDMÉNYSZÁMLA 193

		Előirányzat		Eredmény	
		pengő	fill.	pengő	fill.
	I. MŰVÉSZI CÉLOKRA:				
1	Magyar Iparművészet	11.000	—	12.612	02
2	Pályázatok, tervek, minták	2.500	—	3.480	04
3	Kiállítások, propaganda	21.000	—	31.475	99
4	Kiküldetések	500	—	1.088	39
	II. DOLOGI KIADÁSOK:				
5	Iroda, fűtés, világítás	3.000	—	3.073	71
6	Nyomtatványok	600	—	584	56
7	Vegyes kiadások	4.000	—	6.491	90
8	Jutalékok, tagdíjbeszedés	300	—	773	90
9	Előre nem látott kiadások	2.000	—	1.273	59
	III. SZEMÉLYI KIADÁSOK:				
10	Fizetések, lakáspénzek, nyugdíjak .	25.200	—	24.240	20
11	Adók és biztosítási járulékok	1.000	—	1.578	64
	IV. NYUDGÍJALAPRA	300	—	300	—
	EGYENLEG MINT NYERESÉG			75	06
		71.400	—	87.048	—

VAGYON

II. MÉRLEGSZÁMLA 1934.

		Egyenként		Összesen	
		pengő	fill.	pengő	fill.
1	Pénzkészlet			13.608	30
2	Folyószámlán:				
	Moktár kisplasztika	3.750	—		
	Moktár társulati folyószámla	703	—		
	Leszámitoló, Belvárosi, Moktár, Zárolt P.	4.993	42	9.446	42
3	Takarékbetét:				
	M. Olasz Bank forgótőke	3.497	20		
	Angol Magyar B. nyugdíjalap	6.895	30		
	Moktár Nyugdíjalap	424	80	10.817	30
4	Gyüjtemények:				
	Népművészeti és Petrik-féle ..	10.000	—		
	Keresk. min. forgótőke árui ...	17.314	58	27.314	58
5	Leltári ingók			1.715	—
6	Értékpapírok:				

Gorka Géza
keramikus

l.

Rajzoktatás
1943. IV. évf.
9 n. 72 l.

műemlékes képezős
temploma s annak
kerítése felépíthetése
hez szükséges anyagi
támogatásére

1 drb. mellékl.

Gorka Géza

vód
és

Namári E:

Közép és kisiparos, 489. l.
mágyar.

Lehár M:

M-de a
mult-ért
1929

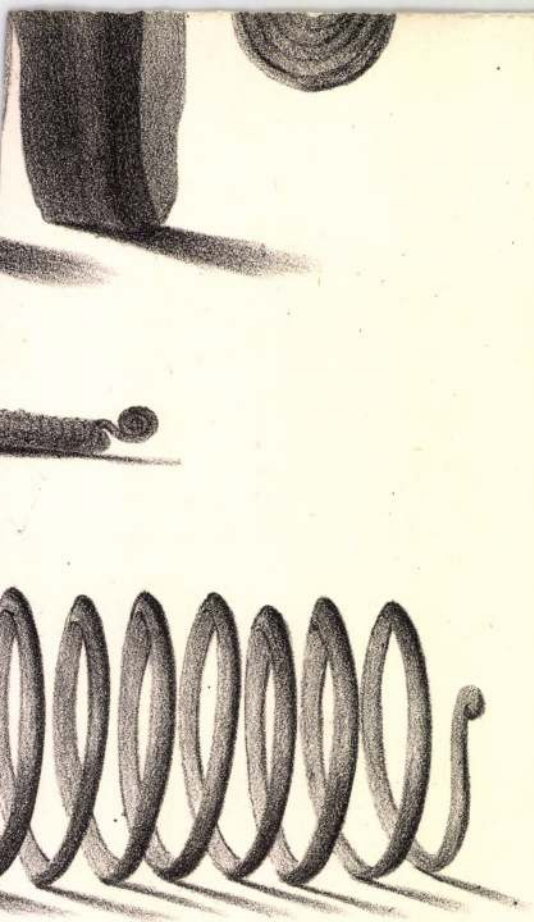

Gorka Géza

keramikus

Nógrádverőce

vód

i

Szokolay (Iparm

B: Mai

é. n.

Gy. Schickelang A. és Lőrz
G. Constantinové Gvuli-
n 1895: VIII. 31-én (246/95)
54347 mm. n
i Muzeumban helyeztetett el. (480 97)

Fra
Filippo Lippi (született Firenzeben 140

Krisztus az evangelistákkal:

Középütt áll Kris

a szent arást tartja. Körülötte

lánnal, Lukácsot az ökörr

és nyitott könyv, a tö

a szavak olvashatók:

„IN PRINCIPIO ERAT VERB

Fresco, méretei

~~Filippo Lippi mű~~

Ara ~~[illegible]~~

Ltha. 1

140

4485
6
26910

453
6
27180

Gorka Géza

Szépmüvèszet

1943. 110. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Gorka Géza

l.

Szépmüvèszet

1943. 92. b.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Gorka Gerâ

l.

Szépmüvészet
1943.34.l.

Gorka Géza

Szépmüvèszet

1942. 289. 1

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Gorka Géza

1.

Szépmüvèszet
1942. 45 l.

Gorka Géza

lásd

Szépművészet
1941. 45. l.

VÉRTESS ISTVÁN
m. kir. Dohánynagyárus
MEZŐTÚR

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

~~Gorka Géza~~

SzM. 1955. 180. l.
kép

Könyvtáramban

Gorka Géza

l.

Szabad Művészet

1955. ~~180.-~~
185.-

Gorka Géza

Kerámiák

laid

Szabad Művészet

1952. 9. sz. 402. l.

56095 szám.

Folyó évi junius
kelt felterjesztésére
Kovács Károly
géd számára az ép
ötven /:50:/ Ko
ki és számoljon e

Budapest
A miniszt

Gorka Géza

keramia

repr -

a)

Nádasdalakás berend

76. tábla

mivo

é. n

X ORSZÁGOS EGYESÜLETE

E SZAKOSZTÁLYA

Budapest, 1940. május 14.
V., AKADÉMIA-U. 1.

Gyula urnak

Budapest

mint az OMKE szakosztályába való .
sul.

az Egyesület tagjai sorába iktat-
hogy Egyesületünk tevékenységé-
elmező és előmozditó munkájában
li dij cimén 50.- pengőt állapi-

Gorka Géza

Lázd

Művészet. 1937. 10. n. 105. l.

111.

113. KÉT RÓMAI KATONÁNAK FELSŐ TESTE.

Dombormű töredéke. Márvány. Magassága 56 cm. Szélessége 63 cm. A baloldali alak annyira megsérült, hogy már alig látszik. Rómából való.

Az egyik katona lándzsával, a másik sisakkal, paizszsal és karddal van fölfegyverkezve. Római történeti domborműnek a töredéke, a Kr. u. I. századból.

Paul Arndt: Fragment eines römischen historischen Reliefs. Erste Kaiserzeit.

Gorka Géza

l. Medvey 113. l.

2070 -909-8
Asztalos-műhely.

583. Köszörű-pad.

1 darab szürke kés festett köszörű-pad alól két lécz közé fogott keresztdeszkával.

Méretei: 60 cm. magas, 63 cm. széles, 20 cm. mély.

Becsértéke.....2

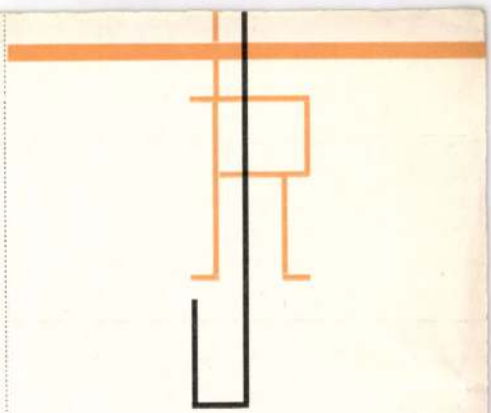

136. oldal

CA 25

CSIPKÉK, CSIPKESZOVETEK
GYAPJÚ, PAMUT ÉS SELYEM
HÍMZŐFONÁL, GOBELINEK
SZŐNYEGEK, KELIMMINTÁK
KÉZIMUNKÁK ÉS FONALAK

135. oldal

Gorka Géza

keramikus

l. 61

MAGYAR IPARMŰVESZET

1940. 29. l.

49,51

Gorka Géza

1940. évi milánói Triennalen Grand Prix

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1940. 81. l.

Most hagyta el a
adásában és a dr. Drucker G
Külügyi Szemle szeptemberi
tos, valamennyi időszerű kü
mal jelent meg. "Hogyan kép
dr. Vaska Gyula publicista /
volt csehszlovák köztársasá
Affairs egyik legutóbbi köt
Ugyancsak érdekes dr. Göllne
egy középeurópai államszöve
ország világháborus helyzet
egyetem magyar professzora
mig az Amerikából a közelmu
tanár, a new-yorki Magyar I
gatója "A közvélemény előké
tanulmányában sok, a magyar
kérdésre világit rá. Ifj. d
Iroda római szerkesztője "H
tekezik.

Gorka Géza

l.

Mag. Iparm

1938. 310 l

ikus jelenet (78. kép)

ép. Gentileschi, Orazio: Allegorikus jelenet.

Gorka Géza

laid okr.

Magy. Tparm

1938.325.l

ár. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 674. l. — Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 235—36. l. — Maszlaghy II., 93. szám. — Esztergom vármegye ... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 3. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 238. l. Carlo Crivelli.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Benesch Belved, 0. l. (Crivelli.) — Berenson, 163. l. (Vittorio Crivelli.) — Berti Toesca, 956. l. (Carlo Crivelli.) — Delogu, 184. l. (Carlo Crivelli.) — Lepold—Lippay 55. l.

CIO DI BUONINSEGNA (sienai festő, 1319)

Pál (74. kép)

os felső záródással, fa, tempera, 30·5 × 22 cm. irálta Endrődi Sebestyén 1915.

-ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 19. szám. — Maszlaghy II., 45. szám. (Ismeretlen bizinci iskola.) — Gerevich PA, 230. l. Lorenzo Veneziano.) — Berenson, 306. l. Lorenzo Veneziano.) — Berti Toesca, 14. l. (Képe 940. l. Duccio.) — Esztergom. MM, IX., 1933., 61. l. — Delogu, 84. l. (Duccio.) — Lepold—Lippay 55. l.

CIO DI BUONINSEGNA (sienai festő, 1319) ISKOLÁJA

s próféta

Gorka Géza

l. Magy. Tpaum
1938. 286 l.

tatásügyi minisztér.

SÉG.

Ezzel egyúttal elintéztetik 14.719-917 elv.
és 14.981-917 elv.

lőirat: 12.404-917 elv.

tóirat: 16.326/917 elv.

atáridő:

irgetve:

ásolta: Nics IX/18

sszeolvasta: Farkas-Markó IX/17.

iadatott: IX/18 Trifan

atokhoz tétetett:

iadás előtt:

Gorka Géza

l.

Magy. Tram

1938 220 l.

PETTENKOFEN, AUGUST V
festő, 1822—1889)

Istálló

Fa, olaj, 13×18 cm

Gróf Keglevich István gyüjte
árverésén Simor prímás vásárc
Z.: Az esztergomi érseki k
Magyar Sion, XVI., 1885.,
laghy II., 290. szám. — Ge
képtár külföldi mesterei. V
1916., 825. l. — Lepold—
Gerevich PA, 250. l. —
ismertetés. MM, V., 1929.

POLLAK, JAN (német festő, 1

Szent Julietta vértanúsága (156

Fa, tempera, 120×107 cm.

-ó: Az esztergomi herce
Magyar Korona, III., 187
Z.: Az esztergomi érseki
Magyar Sion, XVI., 188
gemut.) — Maszlaghy II.,
mut.) — Lepold—Homor
PA, 244. l. (Meister des H
pold—Lippay 56. (Wolgem

RAFFALT, IGNAZ (osztrák f

A *Vág völgye.*

Fa, olaj, 47×68 cm.

Jelezve lent balra: Raffalt 185

Beszédes Kálmán: Az eszt
tár. Esztergom, II., 1875.

Gyorka Géza

Köd

MAGYAR IPARMŰVESZET

1938. 168. l. (Magyar kézművesipar a berlini kiállításon.)

Gorka Gy.

l.

MAGYAR IPARMUVESZET

1937. 163. l.

POSTA-TARIFA

üldemény neme	a) Belföld		b) Külföld		
	Helyben	Vidékre	Németország	Olaszország és gyarmatai	Egyéb külföldi
vél	20 g-ig 10 f 40 g-ig 14 f 250 g-ig 18 f 500 g-ig 26 f	20 f 28 f 36 f 50 f	20 g-ig 32 f tov. 20 g-ként 16 f	20 g-ig 32 f tov. 20 g-ként 20 f	20 g-ig 40 f tov. 20 g-ként 20 f
velezőlap	6 f	10 f	16 f	16 f	20 f
omtatvány	10 g-ig 2 f 50 g-ig 4 f 100 g-ig 8 f stb.		50 g-ig 4 f tov. 50 g-ként 4	50 g-ig 6 f tov. 50 g-ként 6 f	
uminta	50 g-ig 6 f 250 g-ig 16 f 350 g-ig 24 f 500 g-ig 30 f		100 g-ig 8 f tov. 50 g-ként 4 f	100 g-ig 12 f tov. 50 g-ként 6 f	
rti vevény és fizetési értesítés	50 f		50 f		
ánlási díj	20 f	50 f	50 f		
xpressz-díj	belső ker. —.60 külső ker. 1.60	60 f	80 f		

Utalványdíj

a) Belföldre	b) Külföldre
0 P-ig —.20 P	40 P-ig —.50 P
0 P-ig —.40 P	100 P-ig —.80 P
0 P-ig —.60 P	200 P-ig 1.30 P
0 P-ig 1.20 P	300 P-ig 1.80 P
0 P-ig 2.— P	400 P-ig 2.30 P
0 P-ig 2.20 P	további 100 P
gnagyobb feladó összeg 1200 P	(1200 P-ig) 50 f

Értéklevéldíj belföldre

A rendes ajánlott levél díján felül a nyilvánított érték minden **400** P-je vagy töredéke után **40** f értékdíj jár.

Nyitva (olvasva) feladva az értékdíj kétszerese jár.

Táviratok

Helyben szavanként **4** f, belföldi forgalomban szavanként **10** f, minimum P **1.—**

elefondíj: Helyi forgalomban nyilv. állomásról **20** f. Nem sürgős távolsági: díjöv P **1.10**, II. díjöv P **1.60**, III. díjöv P **2.20**, IV. díjöv P **2.30**, V. díjöv P **2.40**, VI. díjöv P **2.60**, VII. díjöv P **2.80**.

Csomag (belföldön) csakis 20 kg-ig

úly	értéknyilvánítás nélkül									Biztosítási díj
	I—II.	III.	IV.	V.		I—II.	III.	IV.	V.	
	díjövben P					díjövben P				
	—.30	—.50	—.50	—.50	nem terjedelmes	—.45	—.75	—.75	—.75	100 P nyilv. tartott értékig **20** f, 400 P-ig **40** f, tov. 400 P után **40** f.
—5	—.40	—.70	—.70	—.70		—.60	1.05	1.05	1.05	
—6	—.45	—.75	—.80	—.90		—.68	1.13	1.20	1.35	
—10	—.50	1.—	1.20	1.40		—.75	1.50	1.80	2.10	
—11	—.55	1.05	1.30	1.60	terjedelmes	—.83	1.58	1.95	2.40	
—15	—.60	1.20	1.60	2.—		—.90	1.80	2.40	3.—	
—16	—.65	1.25	1.70	2.20		—.98	1.88	2.55	3.30	
—20	—.70	1.50	2 —	2.80		1.05	2.25	3.—	4.20	

SZÁMLÁK

200 P-ig P	—.02
500 P-ig P	—.05
1000 P-ig P	—.10
2000 P-ig P	—.20
5000 P-ig P	—.50
7500 P-ig P	—.75
10000 P-ig P	1.—

10000 P-n felül 2 P

OKMÁNYBÉLYEG-TABLÁZAT

1. 0·12%, ha a fizetési határidő belföldön kiállított váltóknál 6 hónapnál nem későbben, illetve külföldön kiállított váltóknál 12 hónapnál nem később jár le.
2. 0·6 %, ha a fizetési határidő belföldi váltóknál 6 hónapon túl, külföldi váltóknál 12 hónapon túl jár le.

VÁLTÓK

Gorka Géza

keramikus

MAGYAR IPARMUVESZET

1937-ből

Gorka Géza

vrod

Domanovszky Gy.:

Népművészeti és ipar-
művészeti kiállítás.

Sz. M. 1953. 202 l.

Gorka

Keramikus

l.

Forum. 1932. 321 l.

Gorka Géza

Nógrádverőce.

Majolika dísztárgyak

festőtől rep.-

Magyar Iparművészet

1929. 14. l.

Díszes Album, *Ebner*, *Vágó*, *Nadler*, *Margitay* és *Skuteczky* jeles művészeinknek a múlt évi őszi kiállításon népszerűvé vált festményei után készült metszetekből.

II.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat (Budapest, műcsarnok, Andrássy-út 69. sz.) a művásárlás fokozása czéljából a nmélt. magyar kir. pénzügyminiszterium 1890-ik évi 114611. számú rendeletével engedélyezett **sorsjátékot** rendez, a következő feltételek mellett:

1. A társulat által kibocsátott és folyó-számmal ellátott *sorsjegyek* az 1890. év folyamán a műcsarnokban rendezett kiállítások tartama alatt *a kiállítási pénztárnál 1 frtjával kaphatók*

2. A sorsjegyek eladásából befolyt összeg, az állami adó és csekély nyomdaköltségek levonása után, *teljesen* a műcsarnokban kiállított jelesebb bel- és külföldi művek közől választandó [illegible] fog fordíttatni

Gorka Gerá

Mulanói (Kiallítás 1933

iparmuvészeti,

ernst ércm.

Magyar Iparmuvészet

1934. 72. l.

MAGYAR IP
OLVA

Ötvenéves lett az Országos
iratunk e kettős számával indul meg a j

Ez a kettős-szám betűkkel, képek
lelkiségével hirdeti, hogy telve vagyunk
jeles munkása iránt. De tele vagyunk
jövője dolgában.

Mint valaha a Nemzeti Színjáté
sok áldozatkész munkája hordta az ép
magyar társadalom közös akarata, nén

Alapitóinak, pallérainak s té

Gorka

íparmüvész

koll. kiáll. a debreceni

Déri múzeumban

1932. XII. 2 - 9. lsz

Jel Déri. 1932: 62. l.

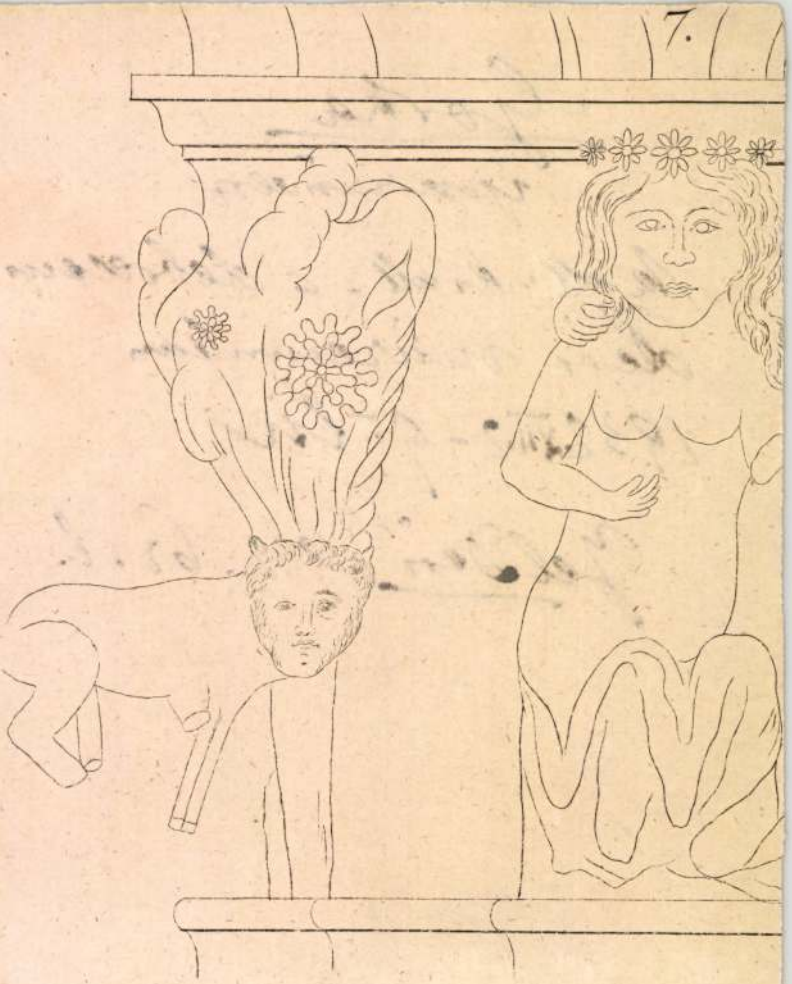

Gorka Géza

keramikus

Csád

Csányi 1954

59 l.

Gorka Géza

wód
z

Brogyányi, Kálmán. Der Kevanniker Géza Gorka. Forum 1935. 157. l.
hejczel-

kissé ferde, rakott boglya tünik szemünkbe;
háttért erdős hegyek képezik. Az ég-
~~olvasható.~~ van.

cm.
kiállitás japáni kormánybiztosságának
-én kelt 23179 számú leirat alapján.

biztos.

Gorka Géza

Kerámiája

repr.

A Nép. 1936. 1–2. sz.

34, 35–0.

Temető, micskepusztai honfoglaláskori

VIII. 158.

Gorka Géza

keramikus

C. 4 /

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1940. 57. 1.

Gorka Géza

Źród

Mihalik Sándor dr.

Az iparművészet Magyarországon. Magyar Iparművészet. 1937.

224. l.

Gorka Géza

Erod

Pesti Hirlap

1940. ápr. 13

(Magyar iparművészek sikere a milanói Triennalen.)

Gorka Géza

l.

Orszl. Iparm. Congr.

920. ~~XXX~~. Károly Lajos főherczeg.

L ban van átrárolva.

Vállon alól ig, balra fordul (tar
lon L. Balfelől elválasztott haja kissé
széles, kabátja kettős elejű. Jelzése

Gypszdombormű, méretei 10:
Vétetett L Inczé Kálmánné sz.
koronán (683/901).
Készitette: N. Schrödl.
Elszámoltatott 1902: II. 28
Az elszámolást elfogadta az
(720/902)

904: v. 3.

L az 1901. évi belépti dijakból.

Gorka Géza

l-

Ipam. kiáll

Bp (1930?)

Színes tábla

8-t. után

ezett tanácsu város tanácsától.

z á g o s B i z o t t s á g á n a k"

B u d a p e s t .
VI.ker.Városliget.
Szépmüvészeti muzeum.

áros 57./1911.kgy.számu határozatával
itását határozta el.A keletkezése el-
leg a mü-és történelmi becsü tárgyak
.Reményünk van azonban,hogy a kelet-
tevő culturális factorrá növi ki ma-
már előre megfelelő helyiséget kiván

Gorka Góra

Minkowy Olij
II. fokozat.
Szabad Miwcsiet
1955. 149. l.

Gorka Géza

kerámiái

koll. kiáll.

Tornás Galéria 91.17

1937. dec.

Gorka

Kerámikus

Nógrádverőce

l.

Művészeti Hotok Ungvár

1941. III. 6

Gorka Géza

Keramikus

1937. jan-

amsterdamy kiall

p 1

l

MAGYAR IPARMUVESZET

1937. 38. l

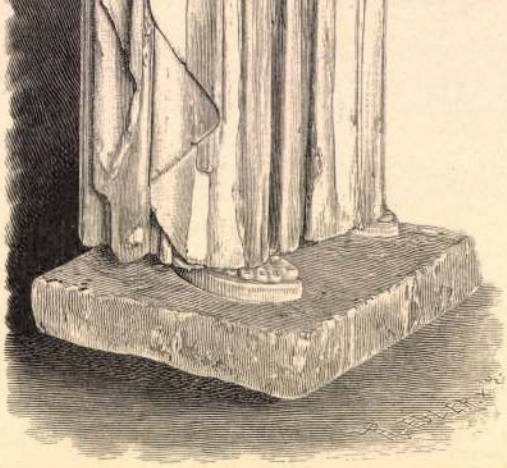

Antike Statue der Athena Lemnia.

Wahrscheinlich Marmorkopie des Bronzewerkes von Phidias.

Dresden, Königl. Museum; der Kopf in Bologna.

Gorka Géza

Népi farchasanik-
ról szóló előadása
Rádió Budapest I.
1943. nov. 11.

Gorka Géza

keramikus

Nógrádverőce

tagja a Magy. Iparm.

Orsz. Egyesületének

és részt vett első karácsonyi kiállításán

(Nemzeti Szalon) 1931.

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

1952 I. M. Ypen Kiäll

1955 Felsrabulés dy
min. Kill Gök Gal

1957 trept ogint N. Sal

1928 Udinen
1932 Koll. Debr. Déri Mur
1933 Milano crüstérem
1934 Milano crüstérem
1935 Bécs
1936 Milano Grand Prix
Riga
1937 Koll Tamás – Amsterdam
1938 M. Iparm. Gr. Bg. arany érem
1939 USA
1940 Milano Grand Prix

1942 Áll. Iparm. arany érem
Szóje

~~1929 Stockholm~~
1938 Berlin
1940 Milano
1942 I. Gr. m. keram. Kiáll (Ipar Társ Kiáll

Gorka Géza

Z vázája

Iparmův. Muz. uj
szerzem. ki áll
1948. nov.

Vörös zöld szinu
keskeny sáju vaza
u. o.

A hivat
osztalytanacsos.

Gorka Géza

Nógrádverőcei mű-
helyéből helyszíni
közvetítés 1942. okt. 21-én
a budapesti rádióban.
Közvetítette Budinszky
Sándor.

elesége, **Gyurka** és **Zsuzsi** gyermekei úgy a
sa, sógorai, sógornői és az egész rokonság
ntik, hogy a forrón szeretett férj, drága jó

ı József

ságának 15-ik évében, rövid szenvedés után,

<Gorka Géza>

keramikus cikke

lád

< > A kerámia-
művészetről
A Szép 1936. 1–2. sz
47, 48. l.

~~Tégla, román: VIII.134.~~

THE CIRCUS: FRIGYES KARINTHY

A series of six linoprints has been produced by György Gordon in a limited edition of eighty sets, of which seventy-five are for sale.

György Gordon writes:
'The Hungarian writer Frigyes Karinthy's story *The Circus* has lived with me ever since I first read it nearly fifty years ago; it was the summer of 1964 when I first started working on it. I knew from the beginning that illustrations for the text were not what I wanted to make. Rather than portray episodes, my concern was beyond that which is explicit; I wished not to remove myself from the immediate impetus of the story but allow it to 'take'. Technically — to actually produce the prints — I chose the traditional way of printing by hand. The results are slightly different from set to set. The number of colours varies from four to twelve for each print, and some of the images have been hand-coloured in places. It would have been impractical, of course, to contemplate an edition of more than seventy-five copies.'

Each copy of the edition contains

Six linoprints on Hosho Waterleaf Heavy White Laid with mounts. Each print is signed and numbered by the artist and identified to the text.

Printed translation of Karinthy's The Circus.

Lithographic reproductions of the artist's preliminary designs, drawings and watercolours.

Essay by the artist on the project from conception to completion.

All contained within a specially designed solander box.

Further details available from:

Smith Settle
Ilkley Road Otley
West Yorkshire LS21 3JP

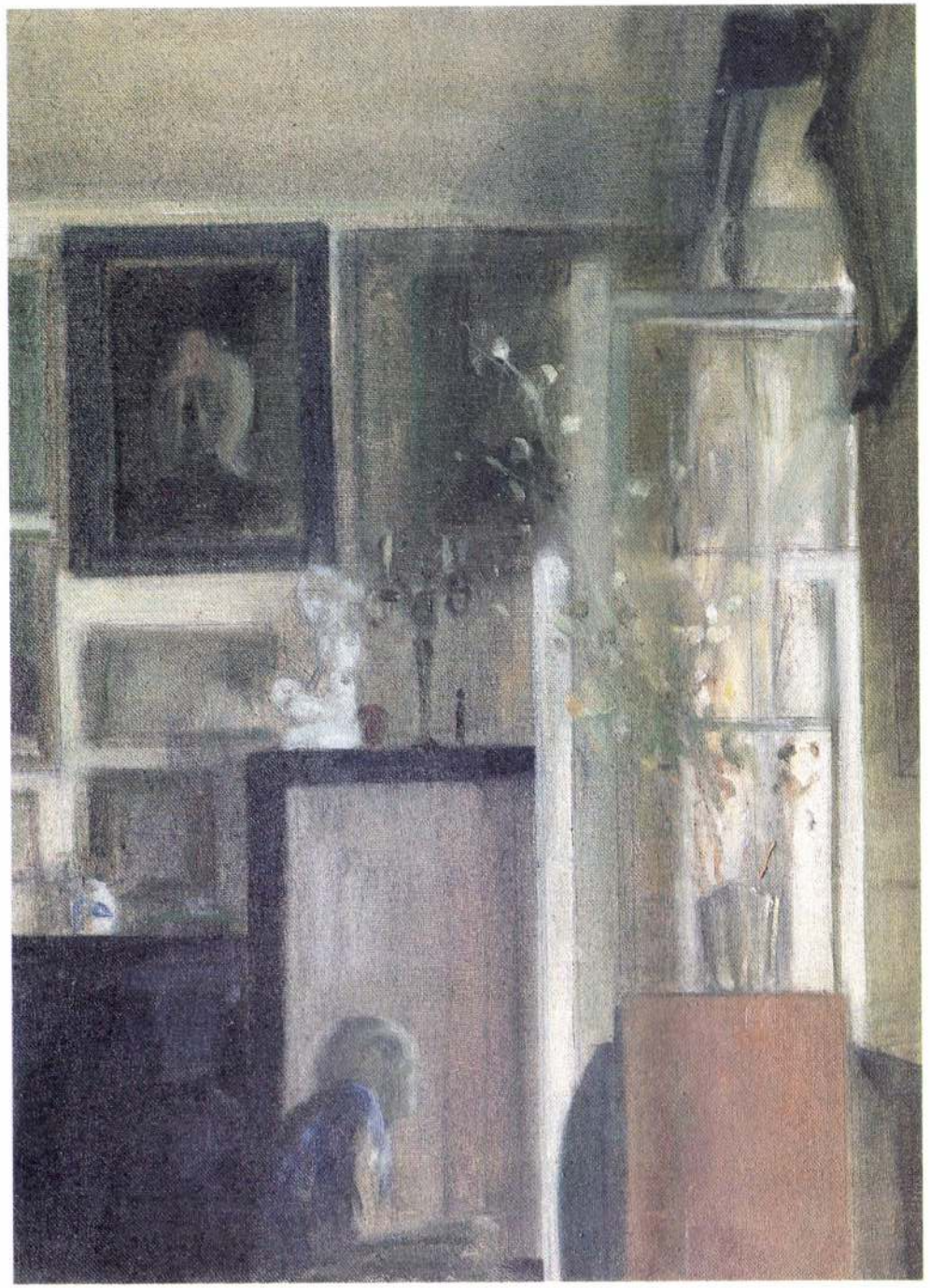

György Gordon

György Gordon

YORKSHIRE ARTISTS 2

YORKSHIRE ARTISTS

YORKSHIRE ARTISTS is a series of monographs on mature artists who live and work in Yorkshire. The series aims to bring to the attention of a wider audience the rich variety of artistic talent to be found in the county. Those represented in the series are mostly little-known outside of the north of England, though their contribution to British art deserves to be recognised nationally. The series will encompass a broad spectrum of the visual arts, ranging from painting and sculpture to ceramics and textiles. Each monograph contains an informative biography of the artist and a critical assessment of their work. The biographical section has numerous black and white photographs, which together with a section of high quality colour reproductions illustrate and chronicle the subject's artistic development. The books are printed on matt art paper, of a generous page size, with a colour cover. The first monograph is on the life and work of Margaret Firth, published in November 1988 to an encouraging response. The subject of the second is György Gordon, followed by a monograph devoted to the Halifax-based artist, Tom Wood, who is currently painting Prince Charles' portrait to be unveiled in October 1989. This monograph will be published to coincide with the unveiling, and will contain an illustration of the portrait.
The series is not designed to argue a pre-eminence for art in Yorkshire; rather to demonstrate the excellence of artistic achievement in just one of Britain's many regions. In many cases, the YORKSHIRE ARTISTS monographs will be the first publications of any description on those artists covered and, as such, are important sources of reference for them. It is hoped that in years to come the series will build into a historically significant record of outstanding artistic merit in Yorkshire during the latter half of the twentieth century.

Yorkshire Artists 1: Margaret Firth

John Sheeran and Mary Sara
with an introduction by Richard Eurich O.B.E. R.A.

Page Size 230mm x 230mm (9" x 9")

Extent 60 pages

Illustrations 35 black and white
21 colour plates

Paperback £8.95 ISBN 1 870071 25 5
Hardback £12.95 ISBN 1 870071 26 3

Yorkshire Artists 2: György Gordon

George Noszlopy
with an introduction by W. T. Oliver

Page size 230mm x 230mm (9" x 9")

Extent 120 pages approximately

Illustrations 75 black and white
35 colour plates

Paperback £12.95 ISBN 1 870071 33 6
Hardback £16.95 ISBN 1 870071 34 4

György Gordon was born in Hungary in 1924 and gained his Diploma in Painting from the Academy of Fine Art in Budapest in 1953. His life was thrown into turmoil, however, by the Hungarian uprising of 1956, and he fled to England. More than three decades later, he is still inclined to play down the effect of the flight from his homeland, but the evidence to the contrary lies in the intense and expressive qualities of his work.
Arriving in London with only a few clothes and speaking very little English, he managed to find work, and after a few years he moved to Wakefield in West Yorkshire, to take up a post at the College of Art in 1964. He has now taken early retirement from teaching in order to have the time to fully explore all the areas of interest that he has been forced to self-contain over these past years.
His paintings are recognisably in the European Expressionist tradition, sombre tones creating huddled and distorted images of the human form, with their appearance of isolation and inhumanity. He has exhibited widely, including the National Portrait Gallery and Budapest Fenyes Adolf Galleria, and his work is now in public and private collections in Britain, Europe, Australia and the USA.

ORDER FORM

YORKSHIRE ARTISTS

Name

Address

Telephone Number

Date

Signed

Please reserve me ..... copy/copies of *Yorkshire Artists 2: György Gordon* in hardback/paperback.
I understand that I will be invoiced on publication.

Please send me ..... copy/copies of *Yorkshire Artists 1: Margaret Firth* in hardback/paperback.
I enclose payment of £.....

Please inform me of any other titles in the *Yorkshire Artists* series. YES/NO

Please return to: Smith Settle
Ilkley Road
Otley
West Yorkshire
LS21 3JP

NIGHT THOUGHTS

György Gordon: A Retrospective

20 April — 21 May 1989

Leeds City Art Gallery

> A person who is 'here' but would rather be somewhere else is an exile or a prisoner; a person who is 'here' but thinks he is somewhere else is insane.
>
> Margaret Atwood

Looking at György Gordon's paintings and drawings from the past thirty years the thing that is most immediately striking is his almost unwavering concentration on the human form. It is there in the early series of wounded and crawling torsos, seen up-close with a horrifying intensity, and a little later, metamorphosed into biomorphic organisms. Then, almost like a camera pulling out for a longer focus, it is there in the views of lonely, stripped figures who inhabit naked brightly lit rooms. But it is there too in the recent pictures, more tranquil visions of, for example, figures observed in quiet shadowed interiors, and throughout in the illuminating but compassionate portraits.

But if this concentration on the figure, the human form, and ultimately the human predicament offers us a clue to understanding György Gordon's work, it also presents a problem. For how are we to reconcile these diverse, sometimes opposing, visions?

The key is to see them as being linked across time and place. For Gordon's art, as his life, spans two worlds: the political and cultural upheavals of his early years and the relative calm and reflection of his last 25 years in Yorkshire. On one level the human presence in the paintings and drawings exist as a metaphor to convey attitudes of loneliness, isolation, despair and more recently resignation and reconciliation. But at a deeper level it is a metaphor for the political and psychological turmoil of exile.

Many of the images György Gordon uses are firmly rooted in memory but the weight of the present is brought to bear on them. Notably his development as an artist has remained on the whole outside contemporary European artistic trends and seems, at face value, curiously out of step with new 'developments' and new 'styles' of the past twenty years. But if it does represent a singular vision it is rooted in a Central European tradition of training in artists' studios and the rigorous academic course of study at Budapest Academy, which when György was a student there, was itself an uneasy meeting ground of traditional training through observation and drawing and the new Socialist Realist philosophy.

György Gordon's exile from Hungary was a literal one when he crossed the border carrying only what he could carry, and his six year old daughter Anna. But this exile from the political turmoil of the uprising in October 1956 was compounded by political disillusionment, he had become a disaffected member of the Communist Party, the deterioration of his first marriage, and moreover, the sudden and unexpected death of his mother. Notably, one of the few pictures that survive today from this period is a posthumously painted portrait of his mother. Based on a drawing made at the morgue, it bears the marks of a grim, almost nightmarish fascination.

Exile was thus political and psychological: acute feelings of loss, bereavement and alienation were burdens György Gordon carried with him when he eventually settled in London after a brief stay in Austria and an even briefer spell in the United States.

His artistic activity did not resume in earnest until he moved to Wakefield to take up a teaching position at the local art college. His first preoccupations were with memories of the Second World War and the turmoil of 1956. A painting like *The Dead* of 1964 displays how such images were created through deep-rooted memory transformed through psychological anxieties. Gordon tells of a particularly persistent memory, which resides from his experience as a stretcher bearer during the Second World War: an image of a German army truck driver crushed by his own vehicle. A vision of his completely flattened ribs with the flesh torn away and the shoulder blade exposed becomes a motif that is the focus for a whole series of paintings in the 1960s and early '70s.

In the *Torso* images this motif develops through a process of reduction, occupying almost the entirety of the picture surface. With a deliberately minimal, dulled range of tones, the occasional flush of blood-red, and the encrusted texture of the paint these paintings seem to absorb light. Light is used not only to define form but also, characteristically, as a symbolic moral device. In a metaphorical sense these torso paintings seem to convey a crushing sense of fragmentation and isolation: the experience of the alienated individual.

Light also plays a key role in the paintings from the late seventies and early eighties in which metaphysical themes are merged with scenes from daily life transformed through a vision that is reminiscent of Kafka and Arthur Koestler. Faceless figures, watched and watching occupy rooms and poses that suggest unease and anxiety in paintings, with such titles as *Waiting* (1974), *Alone I* (1978-81) and *Evening* (1980), illuminated by a light of smooth uniformity and unceasing interrogation.

In these pictures the figures seem continually to be on the edge of doing something, caught between passivity and action. It is an idea also expressed in the small painting *Woman with Chair* (1980-81) in which a naked body, with arms invisible as if bound out of sight, is caught in an awkwardly intermediate position, just as in *Morning* (1981-83) we see a figure floating between the world of sleeping and waking.

In *Alone I* (1978-81) we see a lone figure, an interior space, a blank window, a dark pool of shadow — simple geometric shapes

Alone I, 1978-81 oil, 910 x 910

such as the curved table running right across the surface of the picture, which determine our relationship to the figure. But in *Alone III, Dr Z M Study*, painted only last year, this interior space has changed dramatically. The figure, still dwarfed by his surroundings is seen in profile looking out through a window from which a warm light falls. It seems to be an image of solitude, rather than isolation, in that while isolation is a state conferred by society, or nature, an imposition, solitude is a work of culture, a choice and a decision.

Recently György Gordon has produced a series of six linoprints to the story 'The Circus', by the Hungarian writer Frigyes Karinthy. As a story that sets out to create a metaphor for creativity, building a curious night-time world of shadows and dreams, it is a theme that has much preoccupied György Gordon. In it the artist is cast as a performer who must expose himself to various humiliations and horrors and then placed precariously, alone, before the audience, perform. It is not a little unlike the achievement of György Gordon.

Nigel Walsh
Senior Assistant Keeper

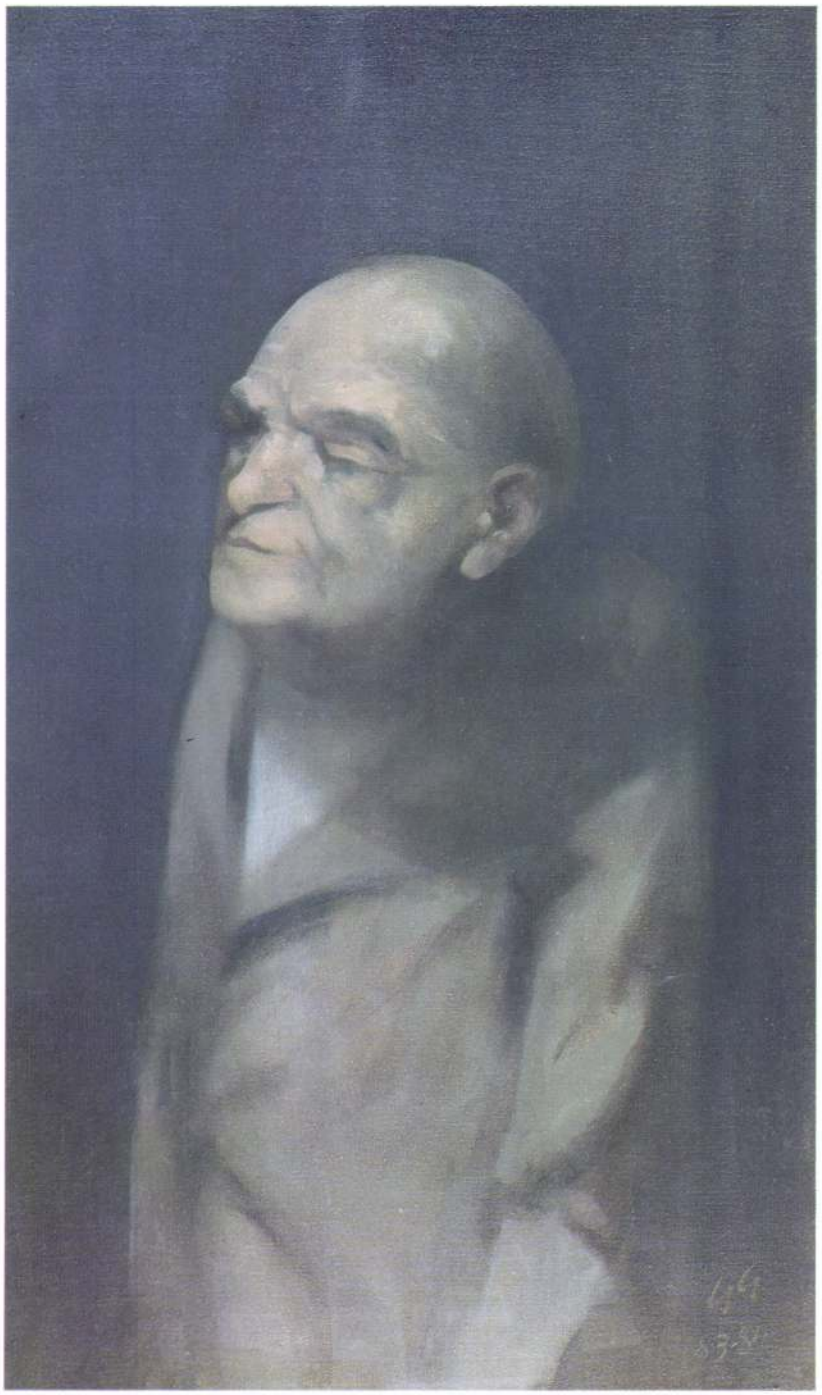

Portrait of Dr Z Mózes 1983-84 oil, 770 x 450

Painting

Dimensions in millimetres height preceding width. Some of the work is for sale, please contact the main desk.

1 *Mother on Her Deathbed*
350 x 290, oil, 1956
NFS

2 *Portrait of Marianne I*
405 x 302, oil, 1961
NFS

3 *Dead*
590 x 1000, oil, 1964
NFS

4 *Refugees*
637 x 765, oil, 1964-65

5 *Self Portrait*
607 x 505, oil, 1966

6 *Icarus I*
404 x 507, oil, 1967

7 *Icarus II*
424 x 611, oil, 1967

8 *Female Torso, Back*
660 x 455, oil, 1968

9 *Stepping Forward, Torso*
784 x 631, oil, 1968
NFS

10 *Wounded Crawling, Torso*
585 x 1017, oil, 1969
NFS

11 *War, Torso*
722 x 1255, oil, 1969

12 *Burnt-Out Torso I*
598 x 747, oil, 1971

13 *Homo Sapiens, Torso*
1255 x 725, oil, 1971
NFS

14 *Screaming Torso*
605 x 915, oil, 1972

15 *Sitting Figure, J.W.*
510 x 755, oil, 1971

16 *Fighter, Torso*
507 x 610, oil, 1971

17 *Woman, Night, Torso*
454 x 557, oil, 1972
NFS

18 *Wounded Torso*
610 x 447, mix.med., 1972

19 *Burnt-Out Torso II*
722 x 1258, oil, 1972

20 *Flattened Self Portrait*
723 x 622, oil, 1972
NFS

21 *Organism I*
507 x 597, oil, 1971
NFS

22 *Organism II*
507 x 597, oil, 1971
NFS

23 *Figure under Light*
1015 x 1525, oil, 1973

24 *Self Portrait*
818 x 738, oil, 1974

25 *Waiting*
1215 x 1525, oil, 1974

26 *Stripped Torso in Room*
910 x 1220, oil, 1978
NFS

27 *Alone I*
910 x 910, oil, 1978-81
NFS

28 *Evening*
1215 x 1525, oil, 1980
Collection: B. Dexter

29 *Woman with Chair*
760 x 645, oil, 1980-81
NFS

30 *Portrait of Marianne II*
715 x 662, oil, 1982

31 *Looking Out II*
910 x 910, oil, 1983
Collection: Mr & Mrs S. Graham

32 *Self Portrait*
390 x 480, oil, 1983
Collection: Wakefield City Art Gallery

33 *Standing Self Portrait*
1060 x 1060, oil, 1983
NFS

34 *Wilted Roses*
360 x 360, oil, 1982
Collection: E. Weiss

35 *Portrait of Dr. Z. Mózes*
770 x 450, oil, 1983-84
NFS

36 *Fallen Figure*
750 x 900, oil, 1984

37 *Looking Out I*
910 x 910, oil, 1983-85

38 *Morning*
915 x 610, oil, 1981-83

39 *Self Portrait Asleep*
475 x 641, oil, 1984

40 *Self Portrait in Chair*
450 x 600, oil, 1984

41 *Bedroom at Night*
510 x 605, oil, 1985

42 *Crucifixion III*
500 x 390, egg tempera on slate, 1985

43 *Crucifixion IV*
500 x 390, egg tempera on slate, 1985

44 *Mourning III (Study for fresco)*
1521 x 1815, oil, 1983-84

45 *Dying Bird*
270 x 510, oil, 1984
NFS

46 *On the Terrace*
480 x 610, oil, 1984-85
Collection: G. Spencer

47 *The Bay, St Tropez, Study*
390 x 450, oil, 1985
Collection: E. Weiss

48 *Joseph being sold by his Brothers*
390 x 500, egg tempera on slate, 1985

49 *Still Life on Windowsill*
390 x 790, oil, 1984-85
Collection: Mr and Mrs K. Smith

50 *József utca 45, Budapest*
390 x 710, oil, 1985
Collection: Mr & Mrs D. Skelton

51 *Asleep I*
390 x 490, oil, 1985
NFS

52 *Still Life in Studio*
355 x 355, oil, 1981
NFS

53 *Hommage à Kafka, an Imaginary Portrait*
510 x 270, oil, 1984-85

54 *Self Portrait with Easel*
590 x 465, oil, 1985
NFS

55 *Old Couple in Art Gallery I*
465 x 590, oil, 1985-86
Collection: R. Gibson

56 *At the Table*
590 x 780, oil, 1985
NFS

57 *Portrait of Marianne III*
390 x 480, oil, 1987
NFS

58 *Interior with Blue Chest*
550 x 450, oil, 1986

59 *Landscape, Provence I*
390 x 485, oil, 1986

60 *Landscape, Provence II*
390 x 485, oil, 1986-87

61 *Alone II, Dr. Z.M.*
1000 x 1070, oil, 1986-87

62 *Hommage à Soutine, an Imaginary Portrait*
490 x 360, oil, 1988
NFS

63 *Woman Undressing*
1215 x 1525, oil, 1976
Collection: Mr & Mrs B. Thomas

64 *Karinthy on His Deathbed*
360 x 490, oil, 1988

65 *Alone III, Dr Z.M., Study*
490 x 360, oil, 1988
NFS

66 *Eating, Dr Z.M.*
810 x 493, oil, 1988
NFS

67 *Self Portrait in Magnifying Mirror*
360 x 360, oil, 1986-88
NFS

Drawing

68 *Self Portrait*
450 x 320, charcoal, 1960
NFS

69 *Head on black ground*
370 x 250, ink, 1967

70 *War, Horses*
255 x 370, ink, 1969

71 *War, Falling Warrior*
270 x 370, ink, 1968

72 *War I*
250 x 340, mix.med., 1968
Collection: E. Weiss

73 *War IV*
340 x 250, mix.med., 1968
Collection: E. Weiss

74 *Study for Standing Figure II*
365 x 255, ink & wash, 1972

75 *Study for Standing Figure V*
750 x 500, ink, 1972
NFS

76 *Male Torso I*
750 x 500, charcoal, 1972

77 *Screaming, Male Torso*
750 x 500, ink, 1970
NFS

78 *Female Torso Study I*
750 x 500, conté, 1972
NFS

79 *Study for the Couple*
420 x 300, guache, 1973
Collection: E. Weiss

80 *Study for Crucifixion*
350 x 240, ink, 1972

81 *Study for Homo Sapiens*
365 x 232, ink, 1971

82 *Study for Alone I*
410 x 370, pencil, 1979

83 *Study for Woman with Chair II*
630 x 415, pencil on tracing paper, 1976
NFS

84 *Study for Female Figure II-III*
750 x 500, pencil on tracing paper, 1976
Collection: E. Weiss

85 *Study for Male Figure II-III*
750 x 500, pencil on tracing paper, 1976
Collection: E. Weiss

86 *Study for Morning*
650 x 490, pencil, 1977

87 *Study for Night*
750 x 500, pencil on tracing paper, 1979
NFS

88 *Study for Self Portrait with Chair*
260 x 370, pencil, 1983

89 *Study for Looking Out II*
470 x 405, pencil, 1981

90 *Study for Self Portrait*
480 x 360, charcoal, 1978

91/92/93/94/95/96 *The Circus I-II-III-IV-V-VI*
300 x 320, col. linoprint, 1987-88

Exhibition sponsored by Smith Settle

Alone III, Dr Z M, Study 1988, oil, 490 x 360

The Unbearable Lightness of Seeing — György Gordon: The Portrait

It is not difficult to find affinities between György Gordon's displaced and isolated figures in their anonymous interiors and the often bleak world of central European literature. Indeed, it is no coincidence that Gordon's haunting, imaginary portrait of Kafka makes its appearance in 1985, roughly at the end of the most pessimistic phase of his painting. Like Kafka's characters, Gordon's figures until then seemed to embody more general aspects of the human tragedy and were portraits only in the sense that they could be seen as reflections of the artist's self. Even the series of paintings of Marianne studiously avoided the feeling of confrontation between artist/spectator and sitter and that grasp of the particular which we expect from a standard portrait image. In an early work of 1961, Marianne is seen in profile looking down, an existentialist waif somewhat reminiscent of Gruber or Buffet. She continues to look away in the early 1980s, and even turns her back on us in *Portrait of Marianne II*. The colours too are those of Gordon's state of mind rather than the local colours of Marianne's existence. The powerful figure of Dr Zoltán Mózes (1983/4) shares this disturbing sense of displacement, while its aggressive stance seems to stand in a symbolic way for all emigré survivors.

Gordon has however always rightly maintained that he paints portraits. Drawings including self portraits had already betrayed an impeccable technique and gift for likeness. With the new lyricism and confidence which invaded Gordon's work in the mid eighties, *Marianne III* finally leans forward to confront us in an image of great tenderness and realism. This progress from self-doubt to patient confrontation is however most dramatically evident in the remarkable series of self portraits which had represented until recently Gordon's strongest claim to be a painter of portraits.

Given that the average English acquaintance with Hungarian painting stops short at Munkácsy, it is difficult to tell to what extent the introspective expressionism of Gordon's self-images from the late fifties onwards is influenced by his cultural and political background and training, or whether it is a more general reflection of post-war existentialist *Angst*. The agonised and grimly blackened totem of the 1966 *Self Portrait* soon degenerates into the crushed but still defiant fragments of humanity in the 1972 *Flattened Self Portrait* and another distorted self-portrait of 1974. In the *Standing Self Portrait* of 1983, Gordon is naked, flabby, vulnerable, — disorientated in a doorless room. Two self portrait series of 1983/4 seem to represent the abyss of Gordon's self-esteem: *Self Portrait in Chair* shows a totally bald and senile figure confined immobile to the canvas by the rigid compositional device of the wooden chair back. Moving on from this physical and mental decay, *Self Portrait Asleep* has all the pathos and pallor of the death bed and little of the tenderness and vulnerability associated with the picture's title. In 1985 however Gordon re-emerges somewhat hesitantly as the artist in his studio, sensing a new light, a role for himself and life around him in *Self Portrait with Easel*. By 1988 he is confidently examining himself in a shaving mirror.

Although backward glances at the old excitement and emotional power of expressionist brushwork still appear in Gordon's work (*Hommage à Soutine, Karinthy on his Deathbed*), there seems to be a new patience, a new acceptance and a control of technique which, combined with a rediscovery of the power of light and the world about him, have enabled him to produce a number of objective and sensitive portraits over the past three years. Light plays a major role in much of his recent work, and although it is on the whole the cold light of dawn with a hint of pain to come, it conveys a new optimism and an ability to observe people and things with detachment. Dr Z.M. too is now related to his environment — still isolated, whether by the white expanse of his table (*Eating*) or by the crowded interior of his living room (*Alone III*), but now identifiable, human and serene. The intimacy and sensitivity of these and other recent portraits denotes a unique gift. We spectators can only hope for many more.

Robin Gibson
Curator, Twentieth Century Department
National Portrait Gallery

György Gordon

Born and educated in Hungary. Studied at the Hungarian Academy of Fine Art (Budapest) and awarded the Diploma in Painting in 1953. Came to England in 1957. After working as an illustrator in London took up his post as lecturer at the Wakefield College of Art in 1964. Retired in 1986. Work included in State, Institutional and Private Collections in England, Scotland, the Continent, Australia, Canada and the U.S.A.

One and two man exhibitions

1966 Wakefield City Art Gallery
Doncaster Museum and Art Gallery
1967 Silver Coin Art Gallery, Harrogate Festival
City University, London
Leeds University
Woodstock Gallery, London
1971 Parton Gallery, Bradford
1972 Salford City Museum and Art Gallery
1973 Middlesbrough Art Gallery
Manor House, Ilkley
1974 Wakefield City Art Gallery
1977 Fényes Adolf Galléria, Budapest
1985 St. Paul's Gallery, Leeds
1986 Jablonski Gallery, London

Group exhibitions

1982 Elizabethan Gallery, Wakefield
1984 Look! People, St. Paul's Gallery, Leeds
National Portrait Gallery, London

Yorkshire Artists: György Gordon
During 1989 Smith Settle will publish, as part of the Yorkshire Artists series, a monograph on György Gordon. Containing over 70 black and white, and 30 colour illustrations the book will include an informative essay on the artist's life and work, chronicling the development of his artistic talent to the present day.

The Circus Frigyes Karinthy
In association with Smith Settle, György Gordon will publish 'The Circus', a series of six linocuts printed by the artist's own hand in up to twelve colours. Limited to 75 sets, the edition will comprise the signed and numbered prints, mounted, together with facsimile reproductions of preliminary sketches, a translation of *The Circus* and an essay by the artist discussing the project from conception to completion, all contained within a handsome solander box.

Further details of both projects are available at the desk, or from:

Smith Settle, Ilkley Road, Otley, West Yorkshire LS21 3JP
Telephone 0943 467958 Facsimile 0943 850057

Wounded Torso, 1972 mixed media,
610 x 447

Arts Council Funded

LEEDS · CITY
ART · GALLERY

Ernö Goldfinger

Introduction par Sir Herbert Read. (Page 8)

On a souvent considéré comme regrettable le fait qu'Angleterre n'a su retenir plus de ces grands architectes qui pendant les guerres et les révolutions des trentièmes étaient échoués sur ses rives. Elle a perdu Gropius et Breuer, à citer deux qui auraient pu rester, mais elle a gardé Ernö Goldfinger dont la contribution vers l'architecture anglaise est l'une des plus distinctives de notre époque. La réalisation de son projet de 'Elephant and Castle', un majeur développement urbain de la période de l'après-guerre, nous permet de revoir ses accomplissements. Ce numéro spécial de l'AD révèle l'importance et la variété de ces accomplissements et l'uniformité de direction qui toujours traverse ses oeuvres.

Il y a certes des architectes de toutes catégories; cependant on peut distinguer deux types principaux, les scientifiques et les intuitifs. Ayant donné qu'un vrai homme de science n'abandone pas l'évidence de ses intuitions, on peut dire qu'Ernö Goldfinger est scientifique. Il a même admis l'étiquette dans la série des articles qu'il contribua pour l'Architectural Review en 1941. Ces trois articles traitaient de l'élément spatial en architecture et puisqu'on y a defiué l'architecture comme 'l'art d'entourer l'espace, ils faisaient en effet un traité compréhensible du sujet. L'approche était réaliste—presque matérialiste—Engels y était même mentioné.

L'espace a été toujours le cauchemar de la critique d'art—'un objet d'une crainte inutile'. La peinture et la sculpture sont généralement les moyens de la représenter tandis que l'architecture la réalise. C'est avec raison que Goldfinger définit l'architecture comme l'art d'entourer l'espace mais le vrai objet des trois articles surnommés fut de montrer là complexité d'un tel procédé. La sensation de l'espace est une réaction physique que nous éprouvons tous parfois, car même si l'on ne se trouve pas dans une maison ou un temple, on est, comme on dit, sous le dôme des cieux. Cependant je me permets d'amender la définition de Ernö Goldfinger en disant que l'architecture est l'art de moduler notre sensation de l'espace. Toute sorte de clôture est en fait l'inhibition de notre instinct de liberté et d'immensité. L'architecte doit surmonter la claustrophobie instinctive de l'être humain. Il y parvient soit en créant l'illusion de l'espace dans sa construction soit en articulant l'espace enclôt de telle manière que nous pouvons la pénétrer et ainsi, par mouvement nécessaire, éviter l'anxiété claustrophobique.

Ces considérations ne s'appliquent pas seulement aux constructions individuelles mais aussi à la conglomération de celles-ci dans une ville. L'espace entre les bâtiments nous affecte tout autant ainsi que l'espace dans le bâtiment soi-même. Également l'espace entre les éléments individuels d'une construction complexe. On peut remarquer dans le projet de 'Elephant and Castle' combien ces fondamentales considérations ont guidé Ernö Goldfinger—non seulement dans la distribution extérieur des masses dans la surface assignée-mais aussi dans l'accrochement des approches et des couloirs, de la lumière et des niveaux à l'intérieur des bâtiments.

C'est la singularité et le privilège de l'architecture autant qu'art qu'il doit etre 'penetré' (comme disait Goldfinger). La façade est un masque et le fait que le public s'incline à juger l'architecture seulement d'apres ses façades est une malchance que l'architecte doit d'accepter; tous les arts ont des handicaps semblables. On doit admettre aussi que l'architecture moderne a perdu, en général, son sens de la liberté—la liberté d'expression purement intellectuelle, comme l'appela Fiedler. La perception de l'espace est la clé vers la liberté, et là clairvoyance dans cette perception est le commencement de grandeur dans l'architecture. C'est parce que je trouve qu'Ernö Goldfinger est dominé toujours par sa perception de l'espace et qu'il la combine avec une clairvoyance et une force intellectuelle, que je me sens privilégié en offrant ce tribut nonprofessionel à son talent et son habilité artististique.

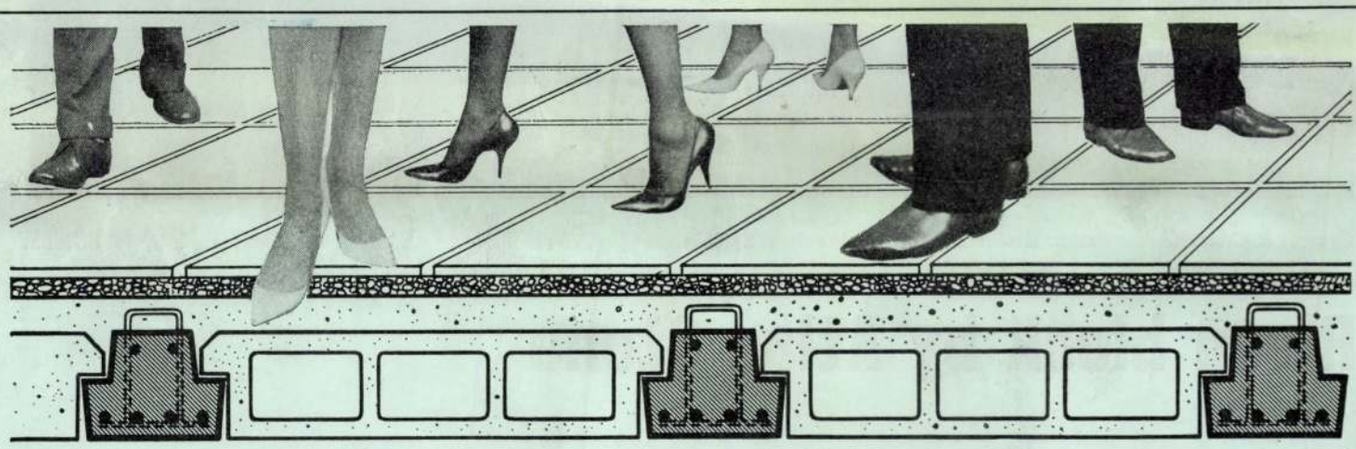

Economy—Speed—Light weight

The R.G. Precast Rib Floor has the following advantages:

1. Eliminates formwork, thus greatly reducing site construction time.
2. The floor being partly in situ enables it to work with the structural frame, reducing costs.
3. By the use of tray tiles adjoining bearings, main beams can be designed as "T" beams, reducing beam depths and thus floor-to-floor heights.
4. The hollow construction reduces the dead weight of the building, producing economies right down to the foundations.
5. With Prestressed Ribs, economic spans up to 30′ or 40′ can be attained.

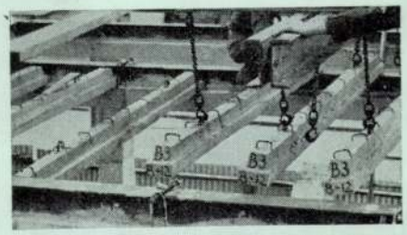

Let us quote you...

RG CONCRETE

The design, fabrication and construction of Precast Concrete Frames, Floors and Cladding

ROSE GREEN CONCRETE COMPANY, (BRISTOL) LIMITED, ST. GEORGE, BRISTOL 5. TELEPHONE: BRISTOL 51468/9

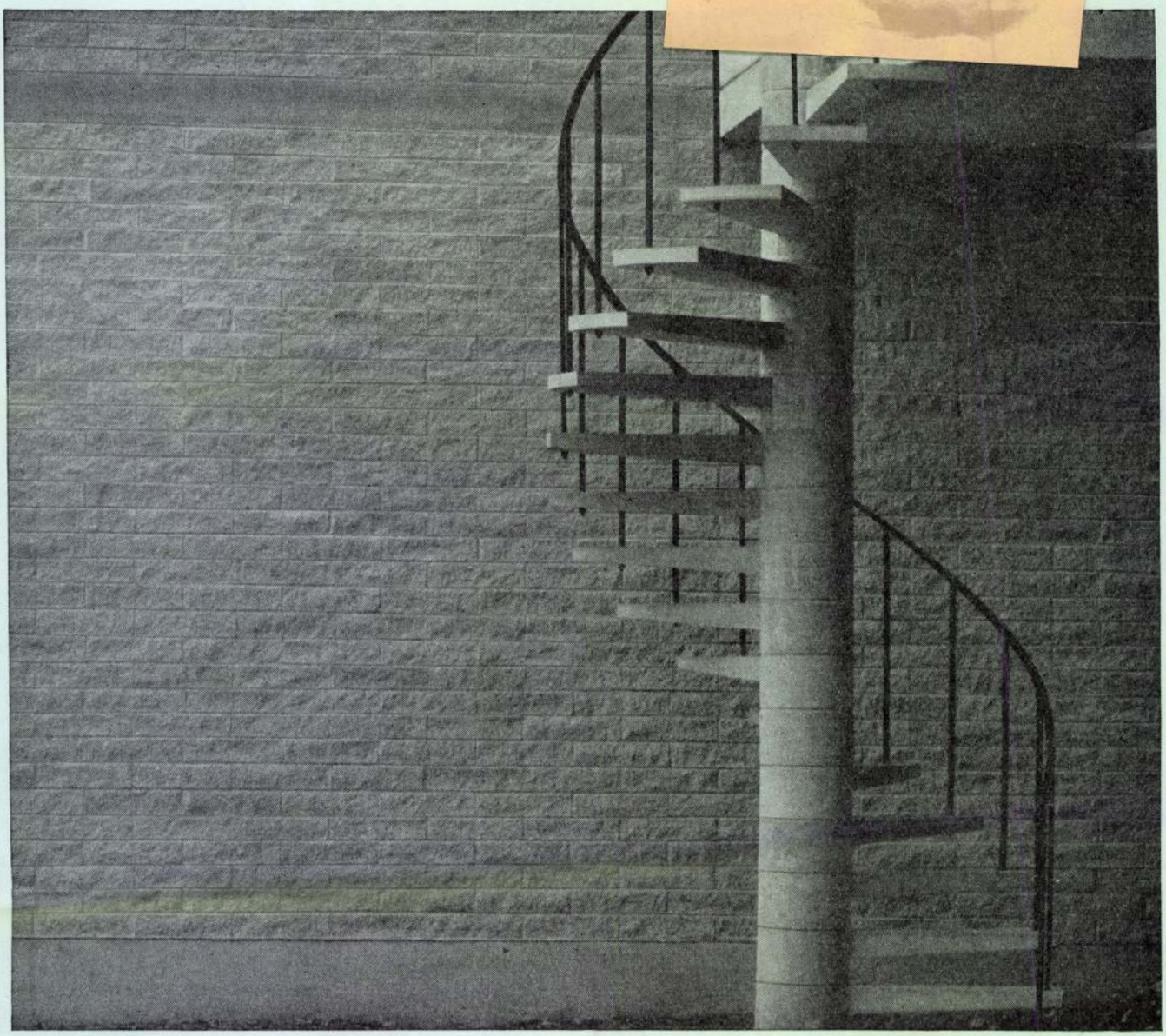

Cement & Concrete Association Research Centre at Wexham Springs

Photograph by John Donat

Riven block by Atlas Stone

The Atlas Stone Company Ltd

subsidiary company The Atlas Asbestos Cement Company Ltd

Artillery House
Artillery Row
London SW1 Abbey 3081-4

Code 52

Ernö Goldfinger

Introducción de Sir Herbert Read. (Página 8.)

Es aún causa de un enorme pesar en Inglaterra la pérdida de aquellos intelectuales, que obligados por las revoluciones del 30 y las guerras continuas, buscaron refugio en este país– Gropius y Breuer son un ejemplo. Por razones muy complejas debieron abandonarlo, solo retuvimos y para nuestro bien a Ernö Goldfinger. La contribución de este maestro a la arquitectura es una de las más importantes de nuestro tiempo. Un buen ejemplo de este aporte es la complexión del projecto Elephant and Castle, uno de los más extensos desarrollos urbanísticos de post guerra. Este número especial del AD está dedicado a presentarles las obras de éste arquitecto.

Sin entrar en detalles podríamos decir que los arquitectos pueden ser reunidos en dos grupos, el científico y el intuitivo—con el agregado de que un buen científico nunca desoye los dictados de su intuición. Goldfinger, puede ser considerado en este caso un científico. El mismo admitió este su caracter en los artículos aparecidos en el Architectural Review en 1941. Estos tres artículos fueron dedicados a los elementos espaciales en la arquitectura. En ellos Goldfinger definió con mucha razón a la arquitectura, como el 'arte de encerrar el espacio'.

La sensación de espacio nos produce reacciones físicas que todos estamos obligados a experimentar. Yo me permito corregir a Goldfinger y decir que, la arquitectura es el arte que modifica nuestra sensación de espacio. Toda clase de encierro espacial es una inhibición de nuestro sentido innato de libertad y espacialidad. Por medio de una articulación racional y consciente del espacio, el arquitecto puede superer la tendencia en el ser humano hacia una claustrophobia. Goldfinger en su proyecto para Elephant and Castle ha observado muy cuidadosamente estas condiciones fundamentales de toda buena arquitectura, aplicables no solo a edificios individuales, sino también a conglomerados urbanísticos.

Aquí usando Goldfinger terminología agrego que es una pecularíedad y un privilegio de la arquitectura como arte el ser penetrada.

Debe ser admitido que la arquitectura moderna en general ha perdido su sentido de libertad—la libertad como pura expresión intelectual, como Fiedler la definió. La clara expresión del espacio es una condición escencial para el logro de ésta libertad; en el consciente manejo de éste residen los fundamentos que sustentan toda buena arquitectura. Ernö Goldfinger cumple con estos requisitos, y por esta razón yo siento la necesidad y el previlegio de ofrecer en el AD este tributo a su maestría y conocimiento.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

RATES: 1/- PER WORD, MINIMUM 20/-, BOX NOS. 1/6 EXTRA

Write enclosing your remittance to: The Publications Department ARCHITECTURAL DESIGN 26 BLOOMSBURY WAY LONDON WC1

Final date for Classified Advertisements for February is January 14

JOHN LAING RESEARCH & DEVELOPMENT LIMITED

H. M. MICHELL, A.R.I.B.A., Development Architect has vacancies for

ARCHITECTS AND ARCHITECTURAL ASSISTANTS

to work in the Constructional Development Department at Boreham Wood, Herts. This department is concerned with the correlation of architectural design and advanced techniques, with particular emphasis on system and industrialized building. A lively, contemporary outlook and an interest in the future progress of the building industry is essential.

Apply, giving brief details, to
Group Personnel Officer (PB54),
John Laing and Son Limited, London, N.W.7.

LCC

CENTRAL SCHOOL OF ARTS AND CRAFTS

Pre-Diploma Course

Required as soon as possible a full-time Senior Lecturer to organize and take full responsibility for the pre-diploma course for the Diploma in Art and Design (part-time appointment, minimum 6/10 would be considered)

The person selected will be a member of the Board of Studies

Salary scale £1,845 – £2,060

Application forms are obtainable from the school and should be returned to the Secretary by January 31st, 1963.

SERVICES
For specialists in architectural and visual planning models, prototype design and development. Consultant —Maneva Projects Ltd., 1 Wythburn Place, London, W.1. Paddington 0654.

ANYTHING UNDERTAKEN by qualified and experienced Architect in Greater London, at reasonable rates. Enquiries dealt with promptly and in confidence. Box No. 112.

INTERIOR DESIGN
Attain this extra qualification. Send 4*d*. stamp for details of a home study course to Dept. ARD, Rhodec School, BCM/Rhodec, London, W.C.1.

CHANGE OF ADDRESS
Michael Manser, Dip. Arch., A.R.I.B.A., has changed his office address to 3 Clement's Inn, London, W.C.2. Chancery 3180.

TOOLEY and FOSTER, Chartered Architects, of Buckhurst Hill, have removed to new offices at Warwick House, 116 Palmerston Road, Buckhurst Hill, Essex, and their telephone number is now Buckhurst 9711. The new offices are only a few yards from Midland Bank Chambers where they have been established for over sixty years, and are situate at the junction of Palmerston Road with the High Road, Buckhurst Hill.

SITUATIONS VACANT
NEWCASTLE UPON TYNE.
Architects and Assistants required for varied and interesting projects, excellent working conditions, five-day week, pension scheme, salary by arrangement in accordance with ability. Write giving details of age, training and experience to W. B. Edwards & Partners, Cathedral Buildings, Dean Street, Newcastle upon Tyne, 1.

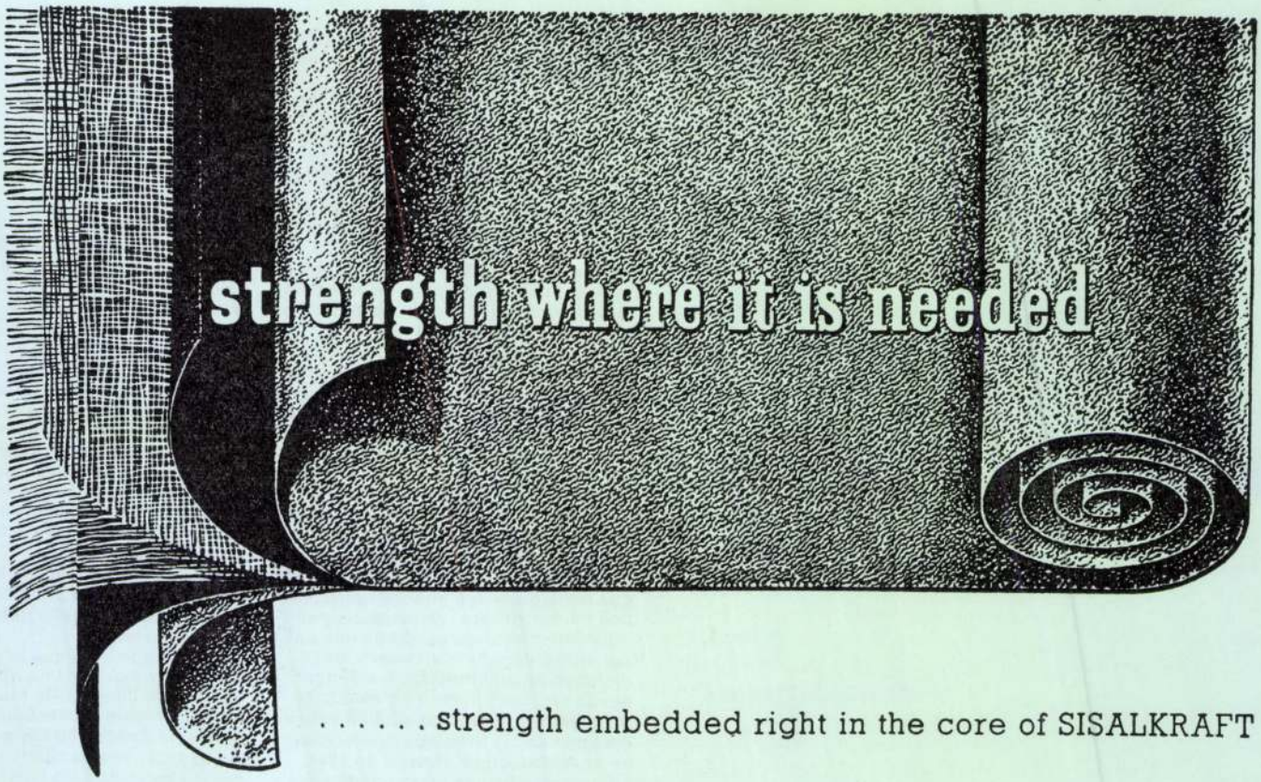

. . . . . strength embedded right in the core of SISALKRAFT by the unique reinforcement of tough, nonhygroscopic, unspun sisal fibres that are laid in both directions and sealed in two layers of high grade bitumen and covered by outer sheets of stout kraft paper. This 6 ply construction gives the tough, supple strength of SISALKRAFT, making it easy to handle yet exceptionally tear resistant and proof against moisture and damp.

SISALKRAFT TRADE MARK

the supreme building paper

A PRODUCT OF BRITISH SISALKRAFT LIMITED

Please write for information and samples to the SOLE DISTRIBUTORS:

ESTABLISHED OVER A CENTURY **J.H.SANKEY & SON LTD**

ESSEX WORKS · RIPPLE ROAD · BARKING · ESSEX | PHONE. DOMinion 6666 GRAMS BRICKWORK · BARKING

Code 54

ERNÖ GOLDFINGER

Introduction by Sir Herbert Read

It has often been a matter for regret that in the great dispersion of talent caused by the wars and revolutions of the 'thirties', England failed to retain some of the great architects who were cast on our shores. We lost Gropius and Breuer, to mention only two who might have stayed. By a chance which I am sure cannot be attributed to the foresight of our tycoons, we kept Ernö Goldfinger, and the contribution which he has made to our architecture is one of the most distinctive of our time. The completion of the Elephant and Castle project, one of the largest urban developments of the post-war period, is a proper occasion to review his achievements. This special number of *Architectural Design* will reveal the extent and variety of those achievements, and the sense of purpose that has prevailed throughout.

Architects are of many kinds, but there are two main types which might be called the scientific and the intuitive. On the assumption that a true scientist does not neglect the evidence of his intuitions, Goldfinger might be described as scientific. He has even admitted the label in the series of articles which he contributed to the *Architectural Review* in 1941. These three articles were devoted to the spatial element in architecture, but since architecture was defined as 'the art of enclosing space', they were in effect a comprehensive treatment of the whole subject. The approach was realistic—almost, one might say, materialistic—there was even a mention of the name of Engels.

Space has always been the bugbear of art criticism—'an object of needless dread'. Painting and sculpture in various ways and at various times have been concerned with its representation; architecture with its realization. Goldfinger quite rightly defines architecture as 'the art of enclosing space', but the object of the three articles mentioned was to show the complexity of such a procedure. The sensation of space is one thing—a physical reaction we all experience at all times (for even if we are not in a house or a temple, we are, as we say, under 'the dome of the skies'. I would amend Mr. Goldfinger's definition and say that architecture is the art of modulating our sensation of space. Every kind of enclosure is an inhibition of our animal sense of freedom and vastness. The architect has to overcome the instinctive claustrophobia of the normal human being. He does this either by producing the illusion of infinite space in his building (the dome) or (and this is perhaps the specific discovery of modern architecture) by articulating the enclosed space so that we penetrate it, and thus by necessary movement (Goldfinger calls it 'speed of displacement') avoid the claustrophobic anxiety.

These considerations apply, of course, not only to individual buildings, but to the conglomeration of buildings in a town. The space between buildings affects us just as much, if not more, than the space within buildings. Also, of course, the space between the individual elements of a complex building. How carefully these fundamental considerations have guided Goldfinger is to be observed in the Elephant and Castle project—not only in the external distribution of masses within the allotted area (and in a more general sense of the project itself to the overall plan for the immediate vicinity), but also in the interlocking of approaches and corridors, of light and levels inside the buildings.

Functional necessity does, of course, restrict the architect's freedom, but there is nothing new in that—spatial exigencies are architectural opportunities. To repeat Goldfinger's own words: 'Only in considering the implication of constructional and functional questions, even seemingly irrelevant ones like locomotion, can there be a real conception of architectural æsthetics.' How slowly architects have adapted themselves to the new factor involved in vertical travel within high buildings by means of lifts and escalators! The lift used to be hidden in the dark belly of a building, rather like a digestive tract. To give a vertical sense of space it should open onto balconies with vistas that widen as it rises till it reaches (as it does in the Ministry of Health building) the terraced pinnacle of the building.

Mr. Goldfinger is, presumably, a Functionalist—what good architect is not, considering what a variety of functions is served by architecture. Whether he can claim to be a Brutalist is more than I can say. What is Brutalism? According to Philip Johnson, who is not my idea of a brutalist, it is something peculiarly British. 'It is an attitude, not an architecture, stemming from a neo-functionalist approach to building. Not clarity of expression, but fulfillment of environmental purpose is now the word.' So functionalism with a difference! But 'fulfillment of environmental purpose' is exactly the phrase I should choose to describe the main characteristic of Goldfinger's work. He is not an individualist, not a crank of any kind. Whether he is designing a private house, a school or an office block, he is conscious, not only of the specific needs of the people who are to inhabit the building (emotional as well as practical needs) but also of the building's own function in an environmental complex.

It is the peculiarity and the privilege of architecture as an art that it must be 'penetrated' (to use Goldfinger's own word again). The façade is a mask, and the fact that the public usually judge architecture by its façades only is a misfortune which the architect must accept with good grace—the other arts have similar handicaps (poems are not printed and if printed are not read, music is not performed, paintings are hung in unsympathetic surroundings). The very idea of an art of space (and equally of an art of abstract form) remains undeveloped in our time. But it must also be admitted that modern architecture in general has lost its sense of freedom—the freedom of a purely intellectual expression, as Fiedler called it. The consciousness of space is the clue to this freedom, and a clarity in such consciousness is the beginning of greatness in architecture. It is because I believe that Ernö Goldfinger is dominated at all times by his consciousness of space and strives at all times towards clarity and intellectual strength in the articulation of this consciousness that I feel it a privilege to offer this unprofessional tribute to his skill and artistry.

THE WORK OF ERNÖ GOLDFINGER, 1924–1962

Monograph prepared by Joyce Lowrie

Chronology

1902	Born in Budapest.
	Spent first six years in the Transylvanian valleys of the Southern Carpathians, where he returned again and again for the first twenty years of his life.
1908/1912	Back to Budapest. Primary education. Spent summers in the forests and saw mills of Transylvania.
1910	First time in Venice.
1912/1919	Attended 'Gymnasium' in Budapest.
1919	Eight months in Vienna. Attended Schotten Gymnasium.
1919/1920	Spent a few terms at the Rosay in Gstaad, Switzerland.
1920	Paris.
	Met Anatole France.
1922/23	Prepared for admission to the Beaux Arts in Atelier Jaussely.
1923	Admitted to the Beaux Arts.
	Met André Sive, with whom he was to co-operate on various works.
1924	Met Le Corbusier, Auguste Perret, Pierre Chareau, Jean Lurçat.
	Lived in Rue Abel Hovelaque.
	Studies in furniture storage considered as a problem of filing objects—clothes, food—and a system of units established.
	Designed furniture for Lehmann and Thonet. Designed metal chairs.
	Participated with twelve other students from the Beaux Arts in formation of Atelier Perret. They installed themselves in a wing of the 'Palais de Bois' in the Bois de Boulogne which had been designed by Perret.
	Won his only medal at Beaux Arts for a measured drawing.
	First article on International Architecture in Hungarian Newspaper.
	Met Paul Nelson. Took two adjacent flats in Bd. Auguste Blanqui with André Sive, where they opened their first office.
1925	First met Adolf Loos and Gropius.
	Beaux Arts project for lighthouse.
1926	Travelled in Turkey, Greece, Egypt and Palestine.
	With André Sive, designed Helena Rubinstein Salon, Grafton Street, which Charles Reilly called the first modern shop in London.
	Met Sonia and Robert Delaunay.
	Designed flat and furniture for M. Coutrot. Rifle range project for Beaux Arts. Furniture and kitchen units for Macey's Store in New York.
1927	Designed cover for 'Les Arts Managers' magazine.
	Designed Central European Express Travel Agency with André Sive.
	Entered Competition for Palace of Justice and University Science Building, both at San Salvador. These designs utilized 'brise soleil' (sunshade system).
	Town Planning project for Sion (Switzerland).
	Met Erich Mendelson, Ernst May, Arthur Korn and Werner Hebebrand in Stuttgart.
1927/1928	Spent two years at l'Ecole d'urbanisme at the Sorbonne.
1928	Designed 'Le Portique' (picture gallery), Boulevard Raspail, Paris.
	With André Sive, designed stand for 'Alpina'.
	Beaux Arts project for reservoir.
1929	Designed project for an aeronautical school in Paris with André Sive.
	Dissolved partnership with André Sive.
	Designed flat and furniture for Madame Cutoli.
	Three months in Algeria. Projects for hotel in Philipeville. Monument for Algerian Governor in Algiers.
1930	Designed flat and furniture for Suzanne Blum in Rue de Varenne. Studio interior and furniture for writer Richard Wyndham, Paris. Beaux Arts project in classical style in order to graduate (inspired by Vaux le Vicomte). Furniture for Mr & Mrs Hollander, Paris.
	Met Brancusi, Hans Arp, Paul Elourd, Max Ernst, Fernand Leger, George Braque and Alexander Klein.
1931	Married Ursula Blackwell and moved to Rue de la Cité Universitaire.
	Travelled in Spain, Germany, Italy, Hungary and Rumania.
	Diploma project—Aero Club. Obtained degree D.P.L.G.
	Designed De Havilland project—filling station and porcelain showrooms.
	Designed town planning project for Angers.
1932	Finalized design of Heliometer Machine.
1933	Went as French delegate to the CIAM Congress at Athens. Submitted a town planning project for this Congress.
	Designed projects for house on stilts. Nursery schools. Designed furniture, interiors and garden studio for a house at Le Touquet (first building). Designed his first toys.
1934	Left Paris finally and settled in London.
	Designed Abbatt flat and showroom in Tavistock Square.
	Designed expanding nursery school project for the Nursery Schools Association of Great Britain.
1935	Moved to High Point, Highgate.
	Designed new shopfront, showrooms and fittings for Weiss Shop, Golders Green. Furniture designs.
1936	Designed Abbatt Shop, Wimpole Street.
1937	Designed house at Broxted, Essex, with Gerald Flower. Seaford Downs Estate and Cocksmere River Valley, both private housing projects.
	Designed 'The Child' Stand for British Pavilion at Paris Exhibition.
	Project for houses at Willow Road.
1938	Designed ICI Stand at British Industries Fair (Olympia).
	Participated in the MARS Group Exhibition; designed the children's section.
	Furniture and fittings for 'Easiwork'; exhibited at the Ideal Home Exhibition.
	Designed project with Mary Crowley for Nursery Schools Exhibition.
	Designed school for the 'News Chronicle' School Competition.
1939	Moved into the house that he designed for himself at Willow Road in 1937.
	Designed showroom for Jaques Heim, Coutourier, Grafton Street.
	Became an Honorary member of the Association of Architects, Surveyors and Technical Assistants.
	Arranged exhibition at Abbatt Shop of evacuation camps.
	Won the 2nd Prize of Building Centre Competition for dual-purpose school and holiday camps, with Mary Crowley and Justin Blanco-White.
	Designed flat interior and furniture for Mr. and Mrs. Benvoy.
1940/1945	Designed a project incorporating plaster arch and beam construction for blast-proof workers' dwellings, which were intended to be utilized as housing after the war.
	Designed project house with Mary Crowley for Ideal Home Magazine.
	Eastern Front exhibition opened by M. Maisky and Sir Edwin Lutyens.
	Wrote a series of articles for 'Architectural Review' on 'The art of enclosing Space' (1941–1942).
	Lecture on traffic problems at Housing Centre.
	Designed travelling poster exhibitions with Ursula Blackwell (his wife) for the A.B.C.A., Admiralty and Air Force Education.
1945	Wrote book with E. J. Carter explaining the "County of London plan".
	Designed Shoreditch neighbourhood unit.
1946	Designed wooden condiment set for mass production.
	Elected Organizing Secretary of the I.U.A., having previously been elected (in 1936) Honorary Secretary of the British Section of the International Reunion of Architects, the parent body of the I.U.A. As first organizing secretary he helped to draft the statutes of I.U.A. and went to Brussels with Patrick Abercrombie, Britain's delegate, to discuss them.
	Bridgwater CIAM Congress.
1947	Designed newspaper office and printing press at 75, Farringdon Road.
1950	Designed two houses at Henley-in-Arden.
	Designed Brandlehow Road and Westville Road Schools.
	Designed Fletcher Warehouse and office block, Birmingham.
	Designed Ibstone Farm for P. & M. Abbatt.
1951	Designed flats in Belgium.
	Designed interior fittings and shopfront of Weiss Shop in Shaftesbury Avenue.
	Designed 30 kiosks for the Festival of Britain.
1952	Designed a group of Houses at Broadstairs.
1955	Designed Carr Offices, Birmingham.
	Designed offices and showrooms in Albermarle Street.
	Designed section of 'This is Tomorrow' exhibition with Victor Pasmore and Helen Philips. Travelled in Denmark and Sweden. Visited Copenhagen and Helsingbor Exhibition.
	Designed 27 storey Moorgate block project with H. T. Cadbury-Brown.
	CIAM Congress in Aix-en-Provence.
1957	Designed house at Amersham for a typographer.
	Designed Local Authority housing at Abbotts Langley.
	Designed offices and showrooms, 69, Piccadilly.
1958	Designed French Government Tourist Office with Charlotte Perriand.
1959	Produced first project for Elephant and Castle.
	Churchill College competition.
1960	Designed offices and showroom for Hille at Watford.
	Travelled in Germany, Holland, Denmark, Norway and Sweden.
	Designed Vale of Health Project.
1961	Travelled in U.S.A.
	Chester central area redevelopment.
	Avenue Road flats (22 storeys scheme rejected by London County Council on account of excessive height).
1962	Designed house for Mr & Mrs Player, Coombe Hill.
	Elephant and Castle offices completed (First Stage).
	French Railways shopfront and arcade in Piccadilly (with Charlotte Perriand)
	French Government Tourist Office, Piccadilly.
	Hille Factory, Watford.
	Haggerston comprehensive school, London.
	Bloomsbury Square tower block and shopping centre, London.
	Rowlett Street housing, Poplar, London.

ERNÖ GOLDFINGER

Projects 1924-1928

1924 Hostel at Cluny

A measured drawing consisting of a profile analysis of door mouldings of the Hôtel Cluny. The architect received a Beaux Arts medal for this work.

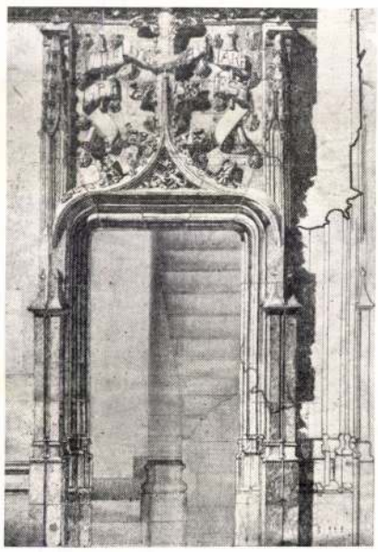

1928 Reservoir project

A project for a reservoir made in the Perret atelier and rejected by the Beaux Arts jury. The tower at the top provides for a different water pressure from that of the main reservoir. This motif in a modified form was used much later by the architect on the Carr offices at Birmingham.

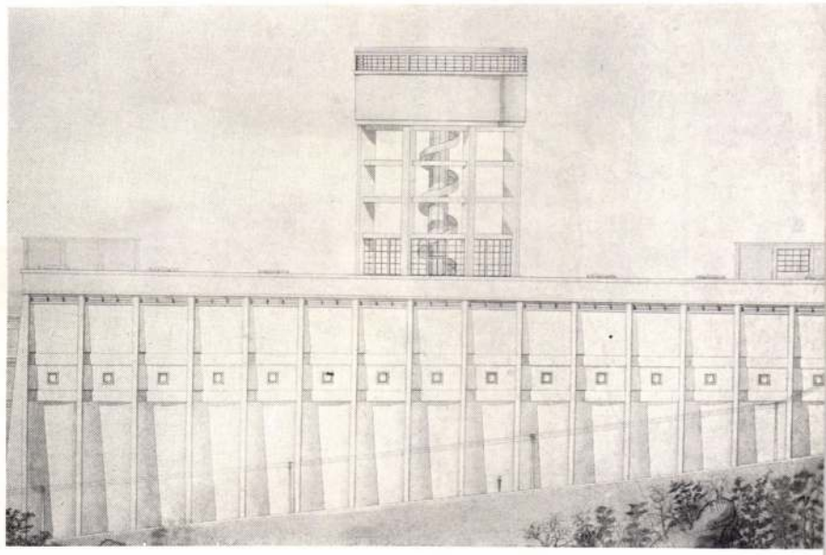

1925 Lighthouse

A Perret atelier project rejected by the Beaux Arts jury.

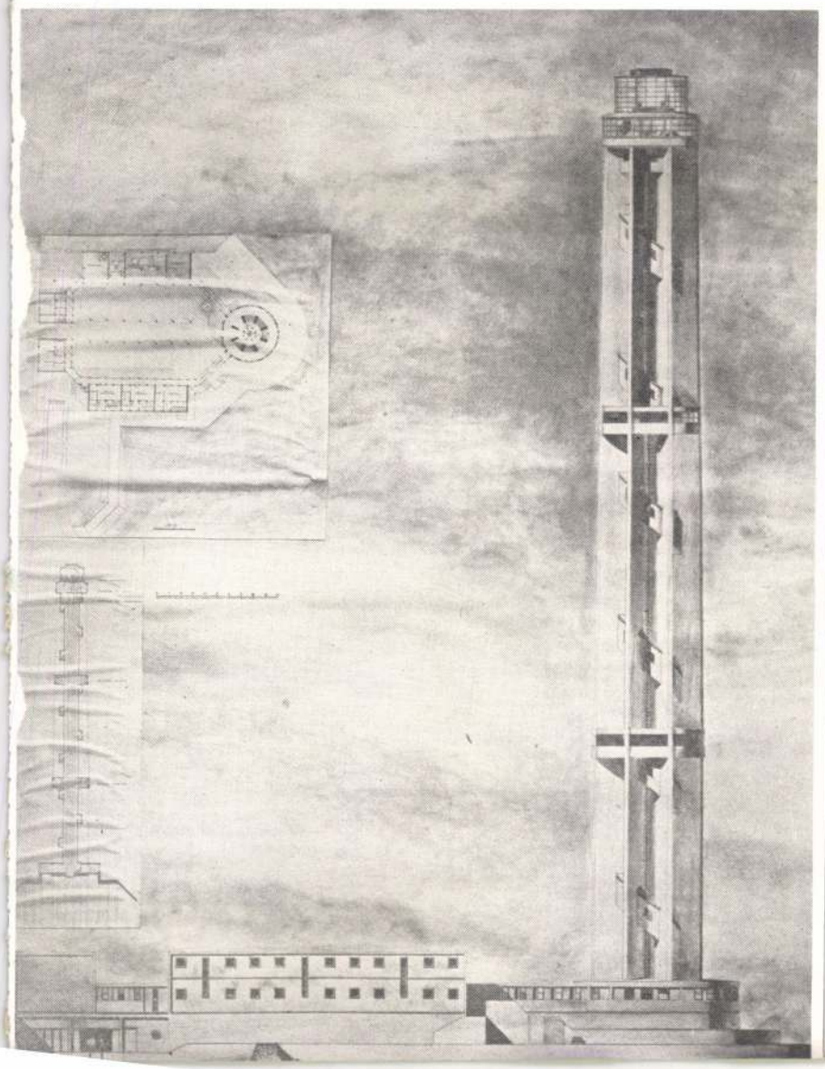

1926 Rifle range

A Perret atelier project, for once accepted by the Beaux Arts jury.

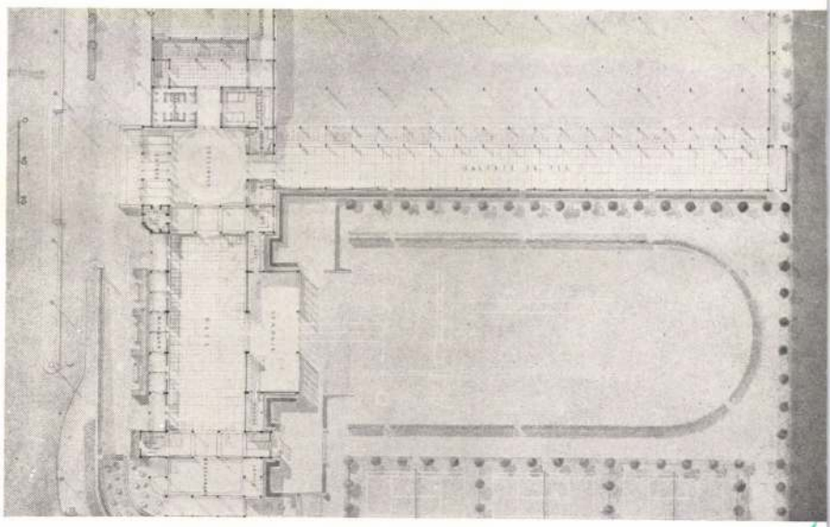

1926

1926. Showroom for Helena Rubenstein, Grafton Street, London

The right-hand of two shop fronts set into a Georgian building was designed as showroom and beauty treatment rooms for Helena Rubenstein. The entrance porch gave access on the left to the showroom and straight on to basement stockrooms. The showroom floor was covered in grey pile carpet, the walls with black and plate glass. Lighting was by means of indirect trough fittings and indirect silvered shades.

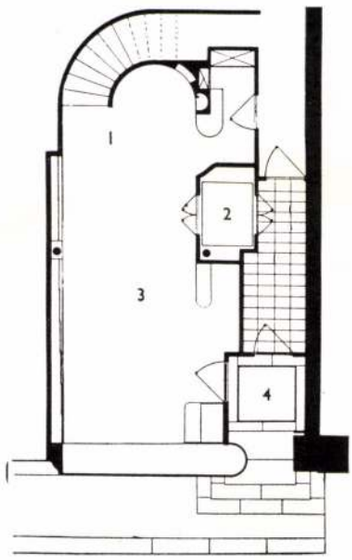

Above: ground floor plan
Key: **1** *staircase to treatment rooms* **2** *lift* **3** *showroom* **4** *entrance porch*

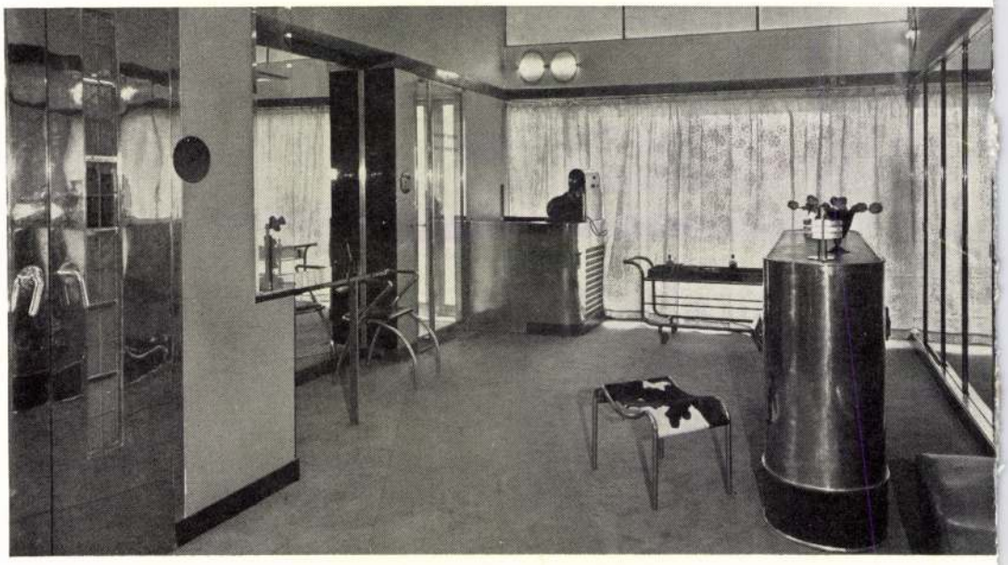

Above: the showroom. The large centre counter was not designed or approved by the architect. The little stool which he did, was made in Paris
Photo Millar and Harris

Below: the street elevation, with the entrance on the right
Photo W. F. Sedgwick

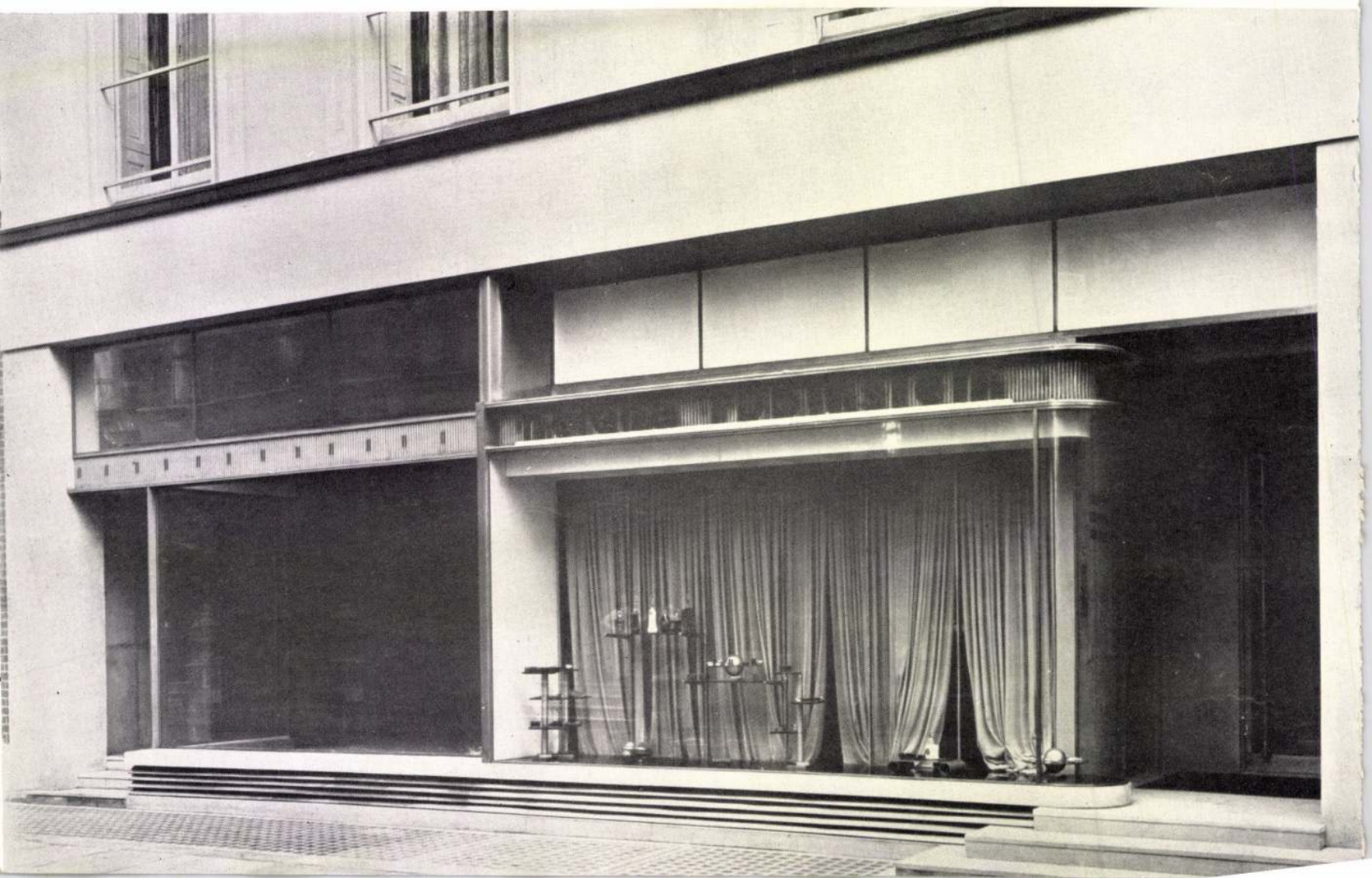

1928 Aeronautical school, Paris

This project was designed in association with André Sive, and was entered in a tendered competition. The scheme provided for classrooms, assembly hall, and museum.
Key: **1** *vestibule* **2** *hall* **3** *classrooms* **4** *museum* **5** *museum entry*

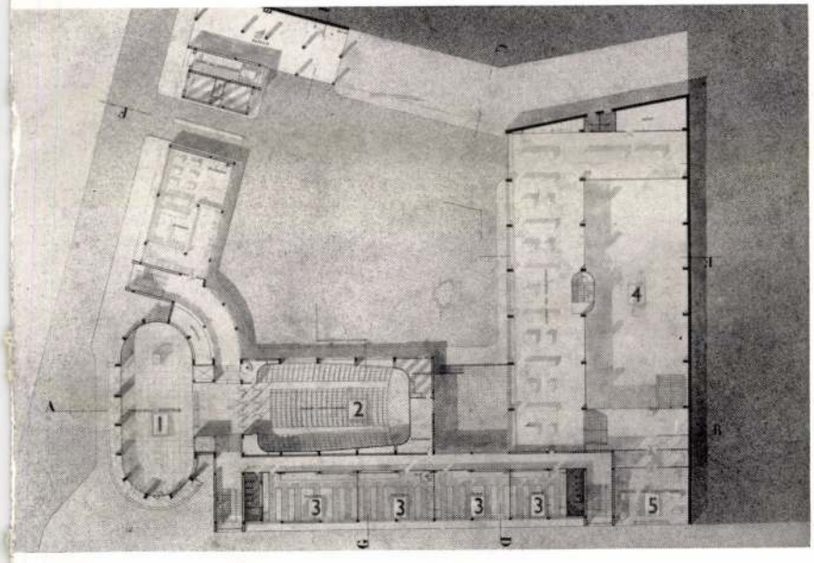

1927 San Salvador Projects

Competition projects for San Salvador by Ernö Goldfinger and André Sive. The upper photograph shows a general view of a law courts project, while the lower one, shows a scheme for a science faculty within the University.

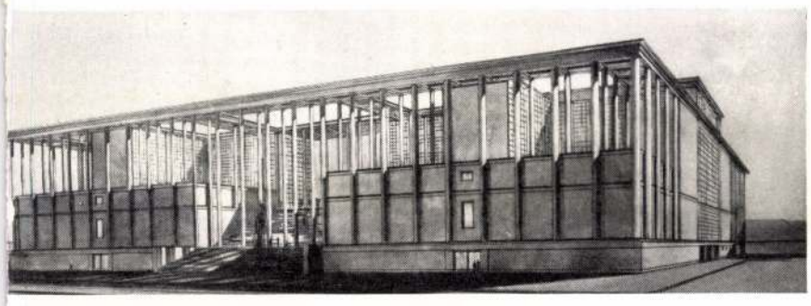

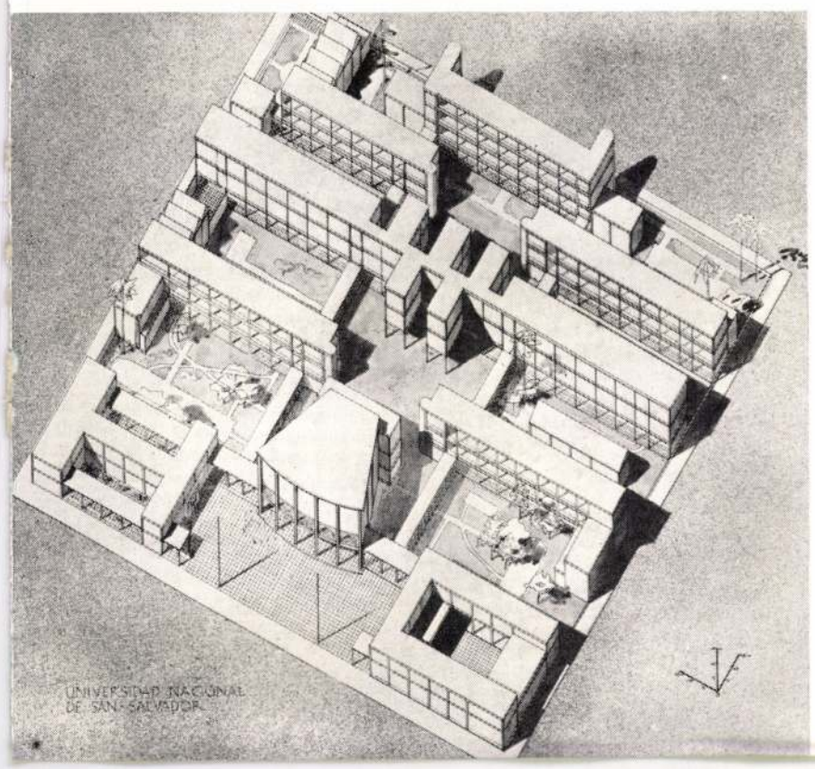

1929 Hotel in Algeria

A project for a private client in Algeria. A concrete-framed building with large terraces.

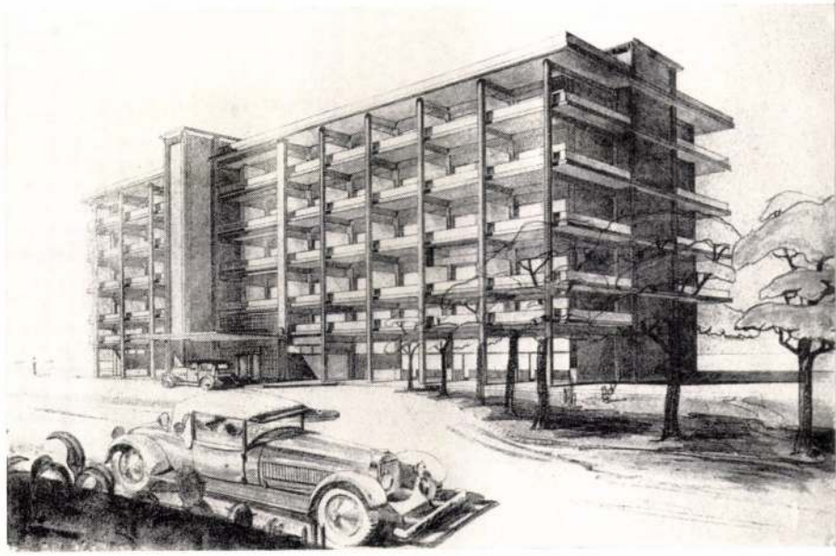

1930 Private mansion

A private mansion designed by the architect after a long series of projects designed in the Perret atelier had been rejected by the Beaux Arts jury. This design is based on the famous Vaux-le-Vicomte chateaux.

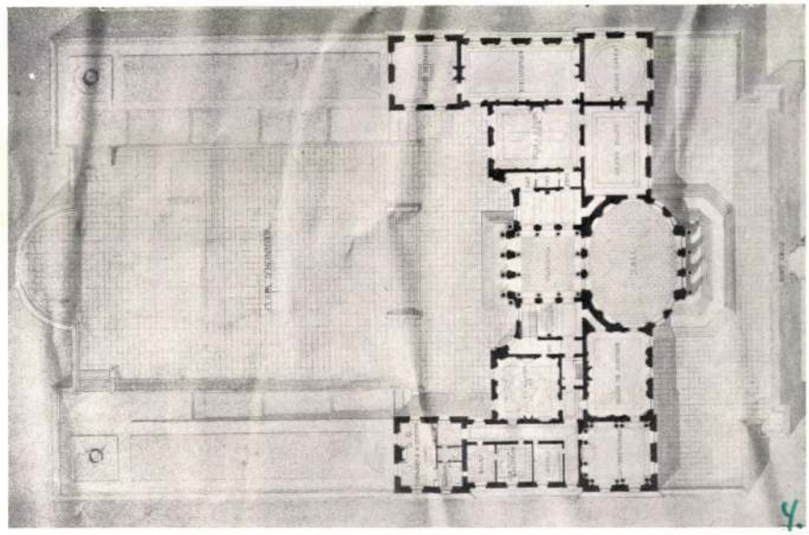

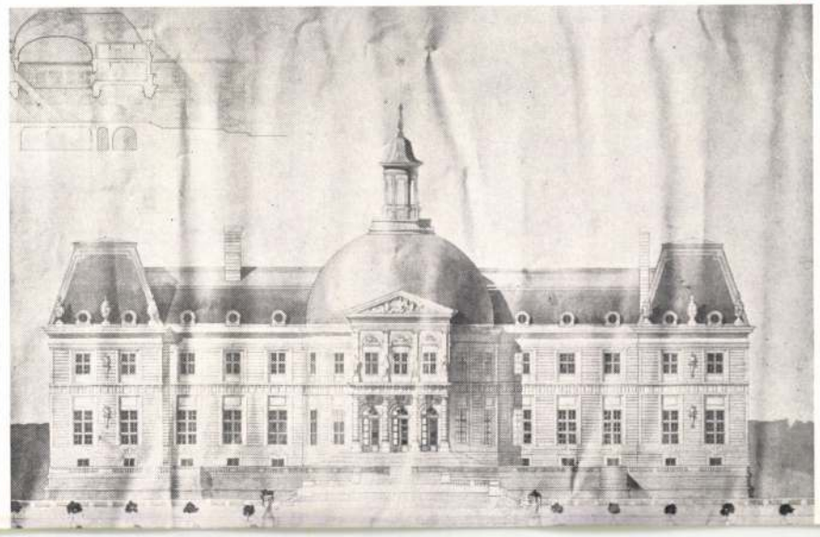

1930-1934

1931 Aero club

This design for an Aero Club was made after leaving the Perret atelier, and successfully submitted for the Government diploma (D.P.L.G.).

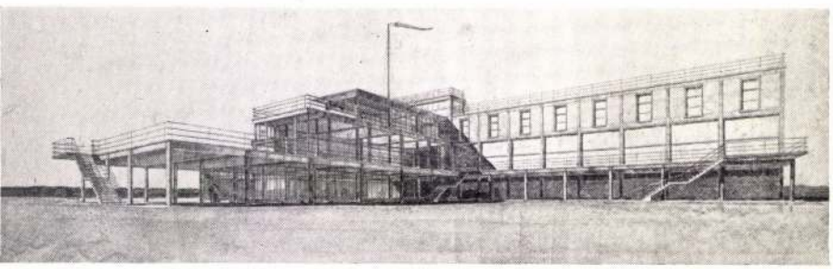

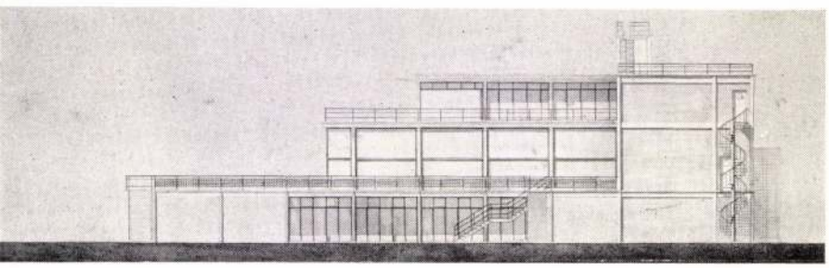

1930 Wyndham Studio

A Paris flat interior for the writer Richard Wyndham. The scheme shows the use of indirect lights of silvered glass. The desk is an early piece of furniture by the architect.

Photo Ernö Goldfinger

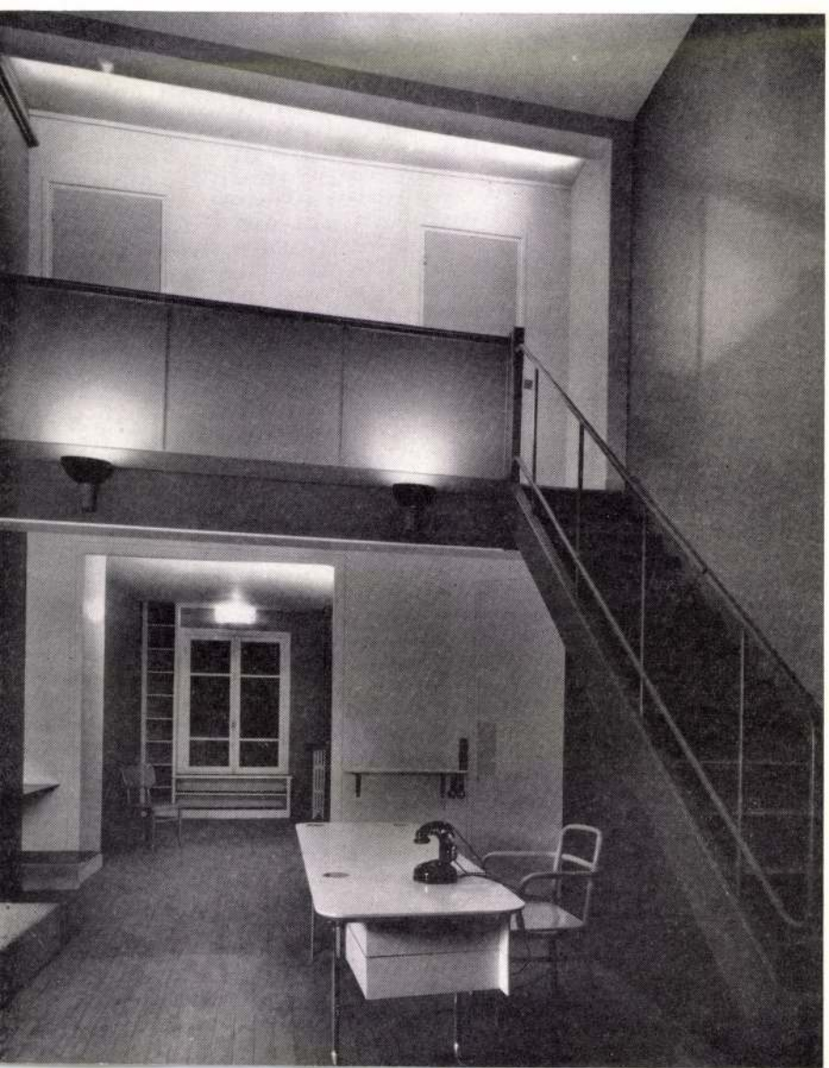

1934 Nursery school

Designed as a project for the Nursery School Association of Great Britain, each part of this school could expand in proportion to the other parts as need arose. Each classroom shared a paddling pool and could be opened up or subdivided as required.

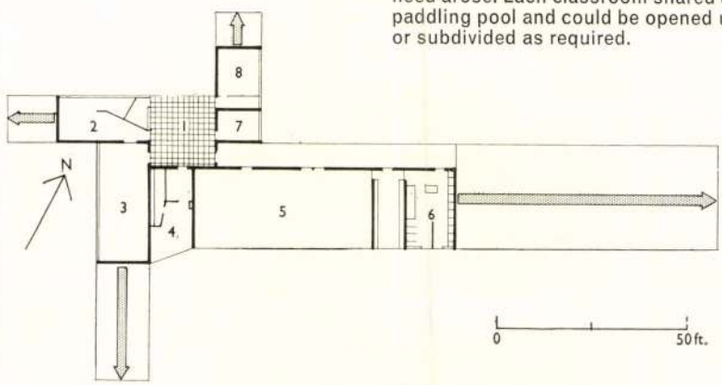

Above: plan of school
Key: **1** *entrance* **2** *kitchen* **3** *dining* **4** *covered play* **5** *classrooms* **6** *lavatories* **7** *principal* **8** *staff*

Below: views of model of school
Photos Marc Vaux

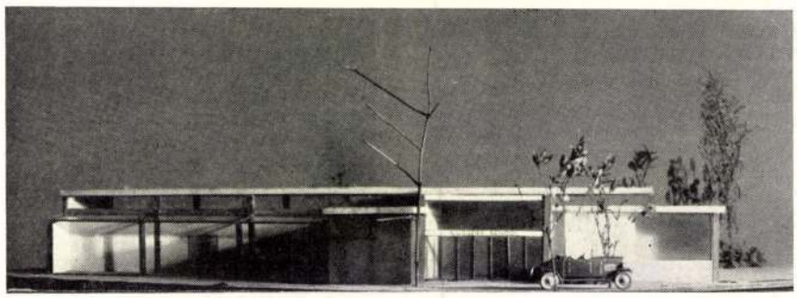

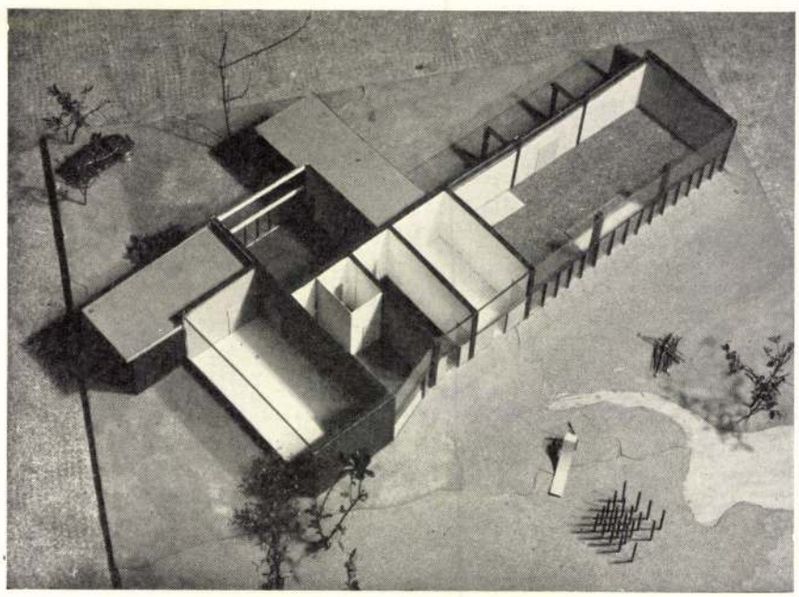

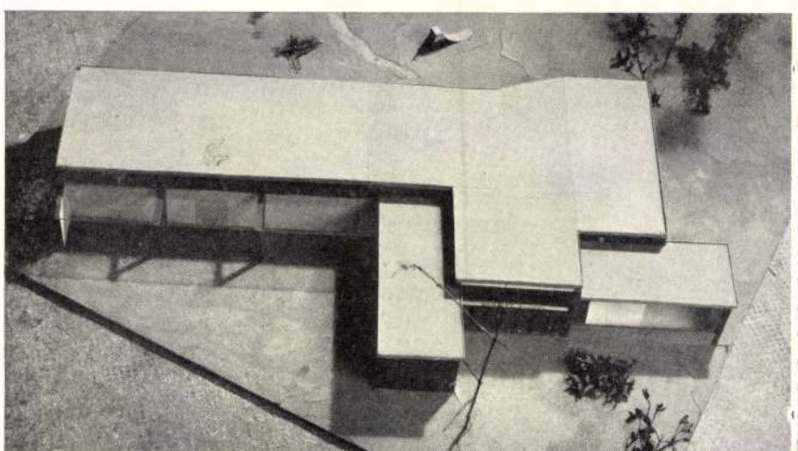

CIAM Athens Charter Housing 1933

The architect, as the French Secretary of CIAM, submitted the project below at the CIAM Athens Congress of 1933. The block illustrated below was a complete living unit, and part of a larger urban layout for which other block types were designed. The block provides for a communal restaurant, a nursery school, and an infants' school, which all incorporated into its fabric.

The block was worked out on the basis of day and night occupation; 200 persons filling the building during the day (women and children mainly) and 700 at night. A large terrace was provided at the south end of block, immediately adjacent to the restaurant. The apartments were of the order of one-, two-, and three-room, planned as far as possible without corridors.

Below : axonometric
Key : **1** *lift* **2** *emergency staircase* **3** *entrance* **4** *access corridor* **5** *playdeck* **6** *school*

Right : general view of urban layout, utilizing the block type shown below

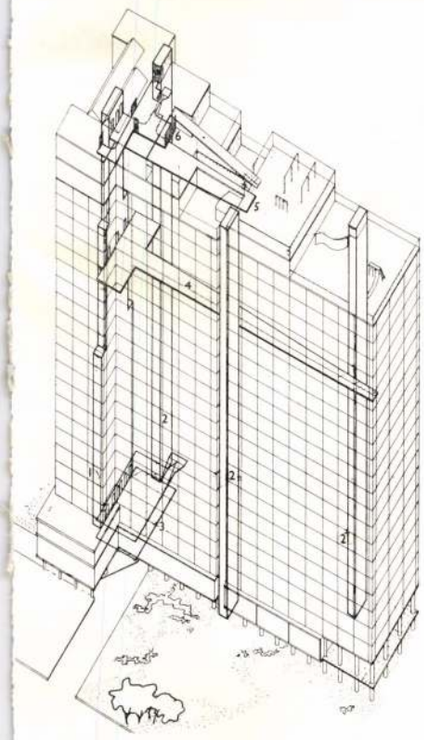

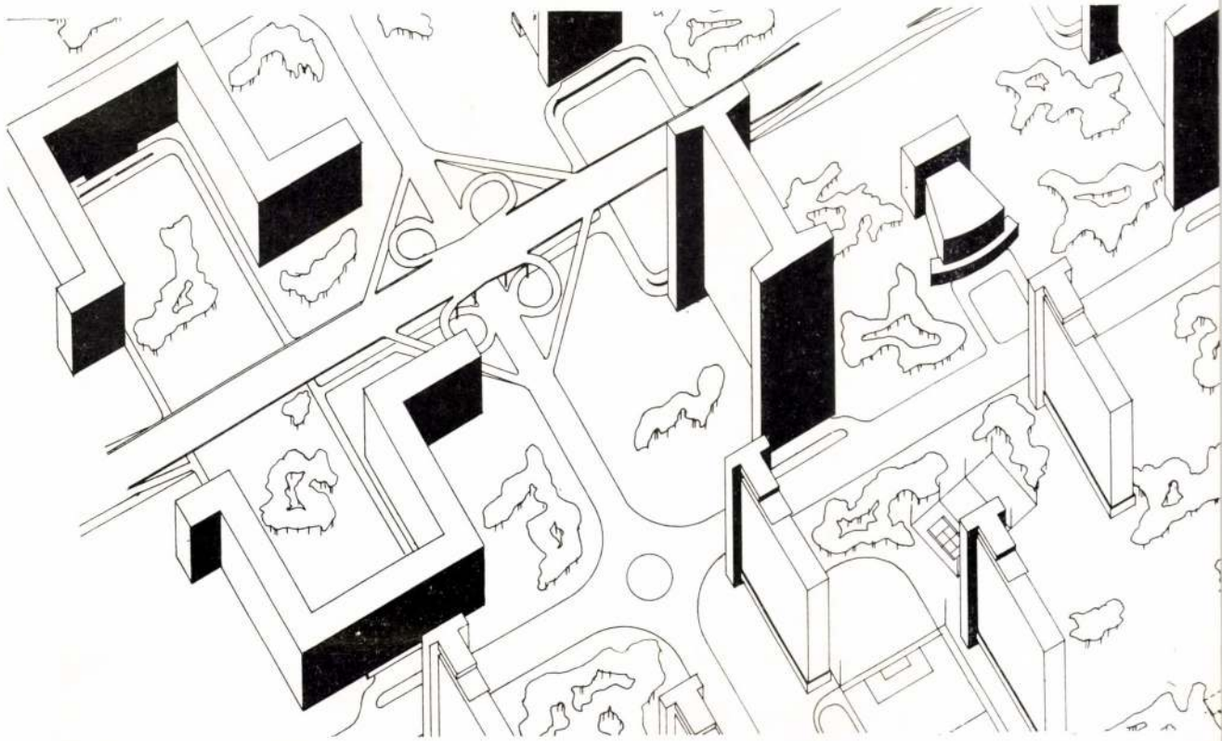

Below : ground floor
Key : **1** *service entrance* **2** *lifts* **3** *administration* **4** *foyer*

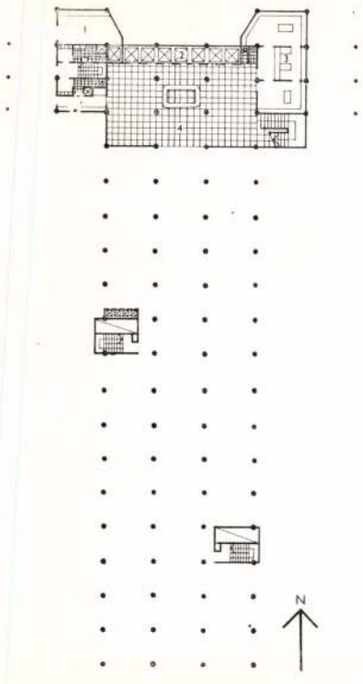

Below : first floor
Key : **5** *kitchen* **6** *studio* **7** *servery* **8** *service lifts* **9** *restaurant* **10** *terrace*

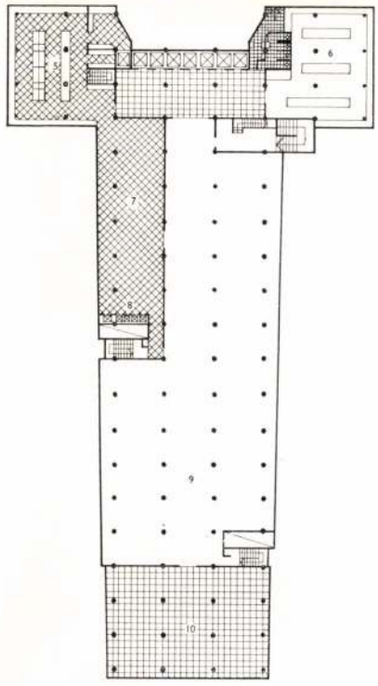

Below : typical floor plan
Key : **11** *space for flats* **12** *three-room flat* **13** *seven-room flat* **14** *two-room flat*

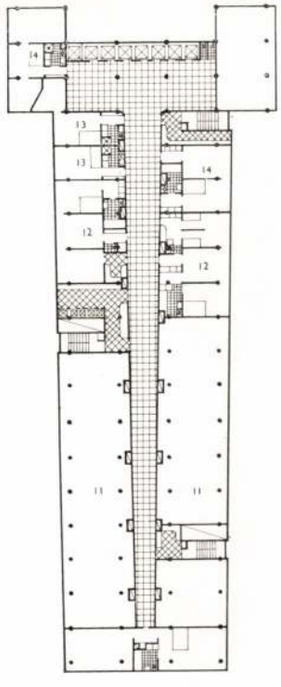

Below : twenty-second floor
Key : **15** *kitchen* **16** *gymnasium* **17** *masters' room* **18** *classrooms* **19** *garden* **20** *refectory* **21** *nursery school*

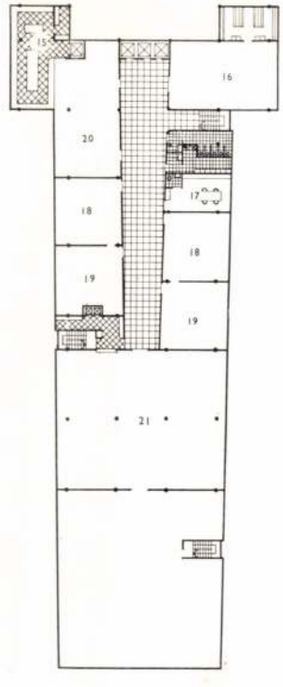

1933-1934

1933-1934. 'The Outlook' studio, Le Touquet

The free-standing studio was designed and built at the same time as the conversion on the facing page. Both works are the last projects executed by Ernö Goldfinger before coming to England in 1934. The studio is built in brick and concrete, and provides for a garage on the ground floor with a studio and terrace above. The garden layout is also by the architect. A feature of the pool is a lock system for children to play with.

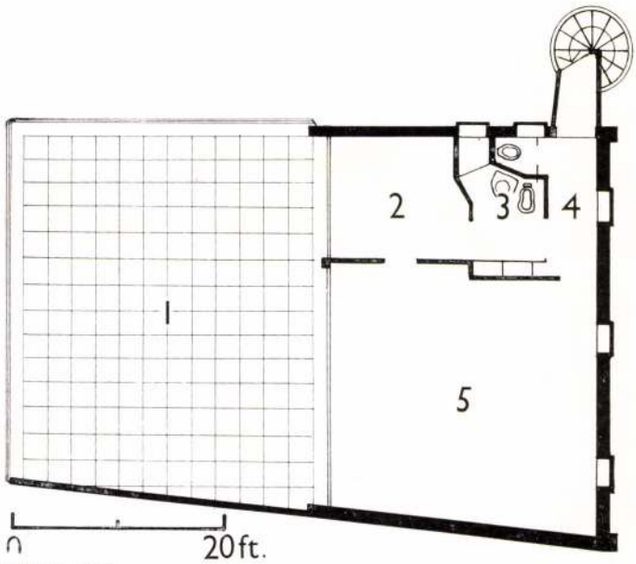

Above: plan
Key: **1** *terrace* **2** *bedroom* **3** *bathroom* **4** *entrance hall* **5** *studio*

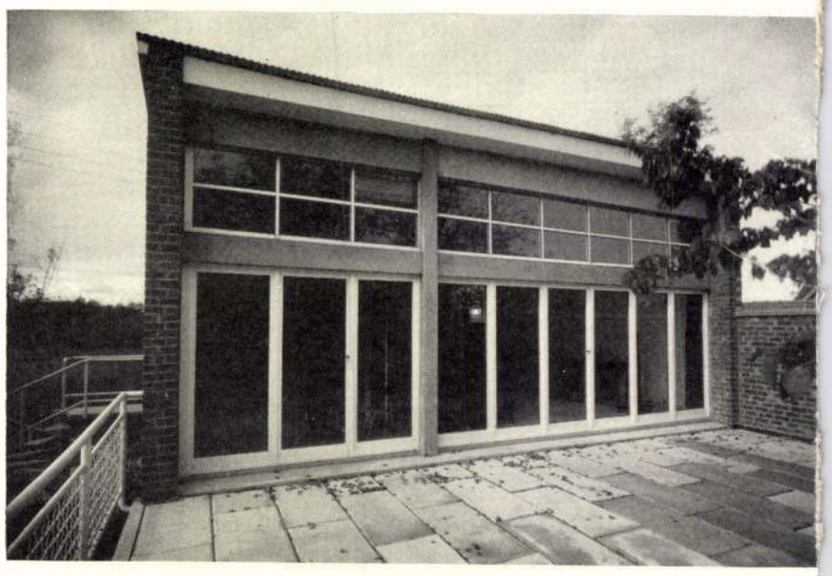

Above: the upper terrace on to which open the studio and bedroom
Below: view from the garden, showing the spiral staircase on the left
Left and bottom: views of the spiral entrance staircase to the studio. The garage is below
Photos Marc Vaux

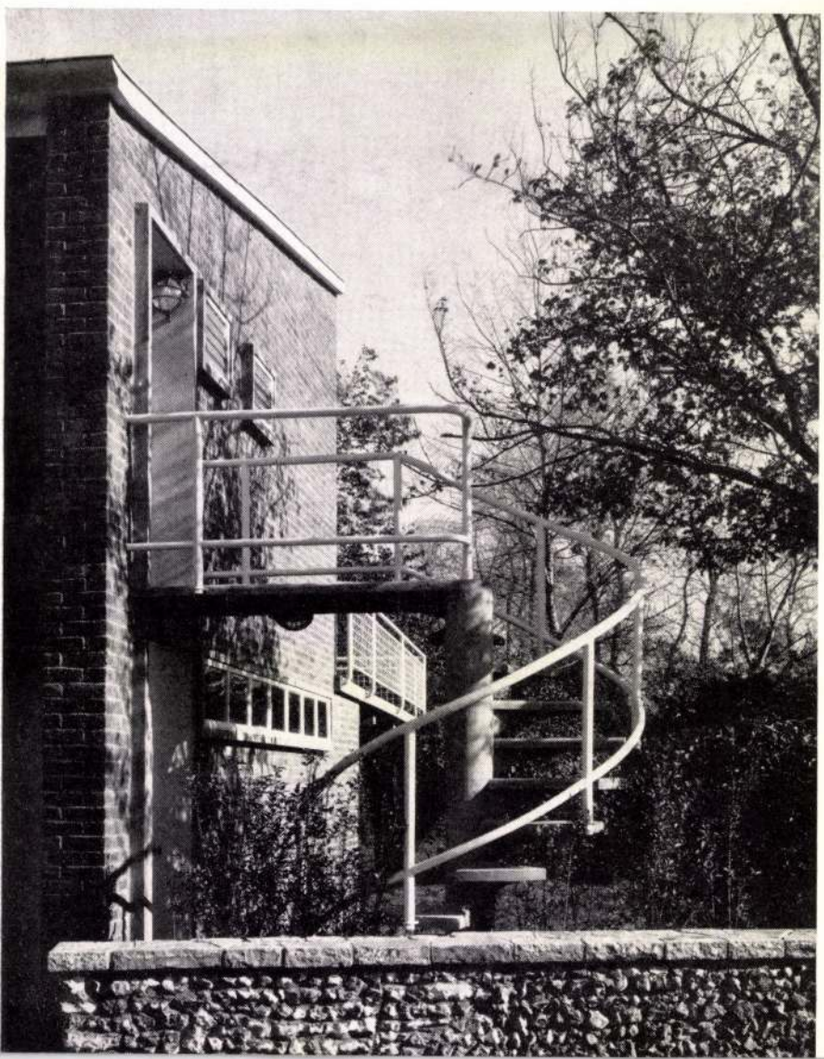

1933-1934 'The Outlook' conversion, Le Touquet

This conversion included the provision of both fitted and movable furniture for the living-room, kitchen and bedrooms. The furniture, particularly the chairs, developed from designs made earlier for Lee Miller, the photographer.

The children's bunks have rope ladder access. The walls are largely lined with cork sheet, and the floors finished with cork tiling. Oiled silk is used throughout for curtains. All storage fittings in the kitchen are built-in.

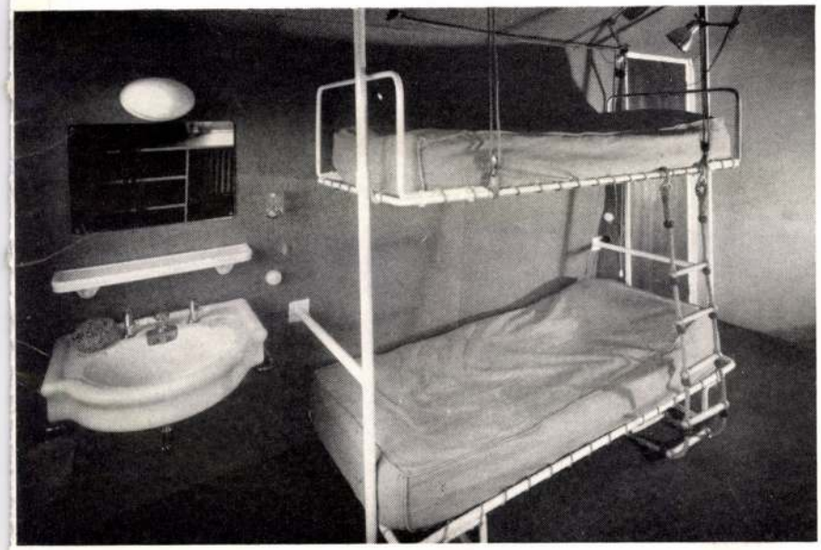

Above left: metal bunk beds with suspended mattresses
Above right: the kitchen with built-in storage
Below: night view into the living-room
Photos Marc Vaux

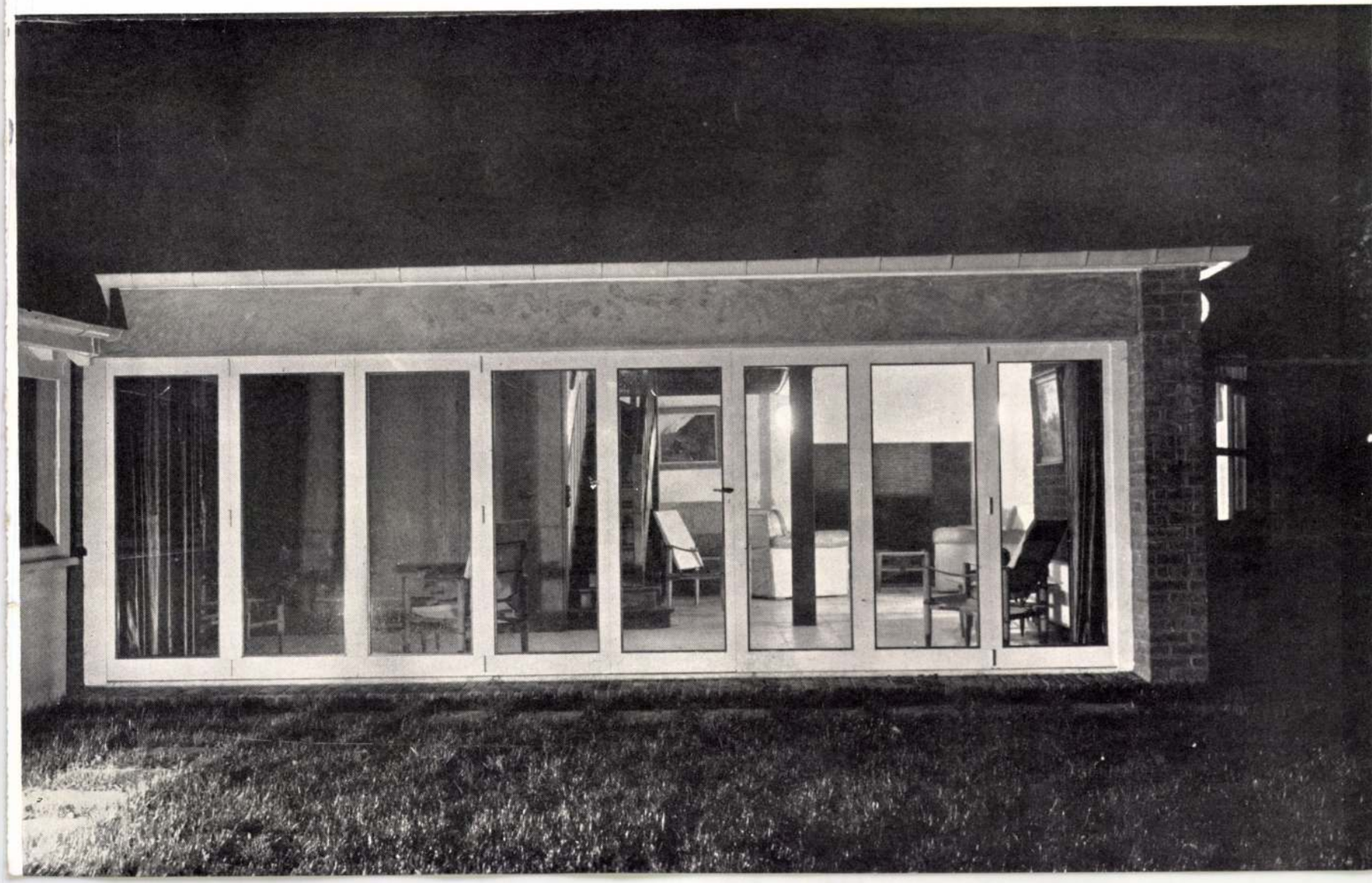

1935 Weiss shop reconstruction, Golders Green, London

A reconstruction, this ladies' clothing store in Golders Green has a deeply recessed shop-window arcade giving maximum window display at ground level. The first floor windows are also used for display. The façade is designed in bright, simple colours with sheets of plate glass set in a curved wall faced with opaque grey glass. A clever use of standard materials is shown in the ground-floor windows which rest on ordinary rolled steel channels, the glass being flush with the outside edge of the flange and the rest being exposed and painted grey.

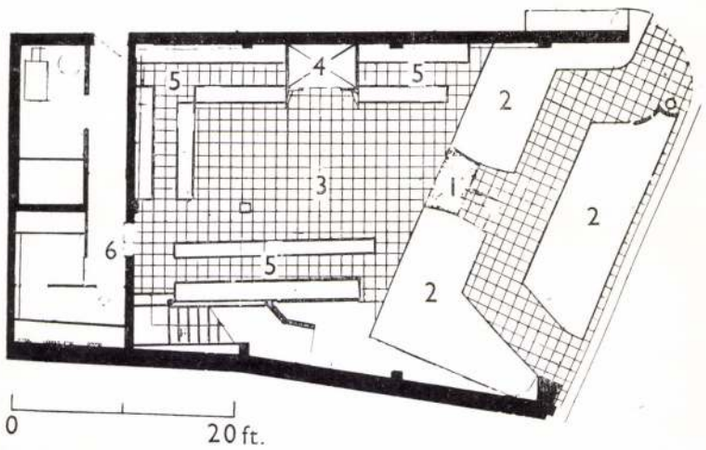

Above: plan
Key: **1** *entrance* **2** *showcase/windows* **3** *shop interior* **4** *lift* **5** *showcase/counter* **6** *entrace to store and cloaks*

Above left: detail of welded steel channel plinth to plate glass shop window on corner

Above right: the silvered glass lamps which the architect first used in the Wyndham studio in Paris, were an American patented design which is no longer obtainable

Photos Architectural Press

Above: the street front, showing the curved corner, and the deeply recessed shopping arcade

Photo Photographia

Right: the upper level corner treatment consisted of cladding an existing building with grey Vitrolite

Photo Architectural Press

1936: Toy shop for Paul and Marjorie Abbatt, London

This scheme followed the design of toys, flat and showroom for the Abbatts in Tavistock Square. The front was set back 7ft. from the building line, to create a generous-sized porch where customers can inspect goods at their leisure. The window runs from floor to ceiling and displays could extend to the back of the shop.

Access to the shop is by a half plate-glass (not armour-plate) door framed only at top and bottom. The long tubular handles act to brace the door. The plate-glass shop windows are set in grey-cellulosed steel surrounds. The side panels are mahogany-faced ply. Some walls are cork tiles.

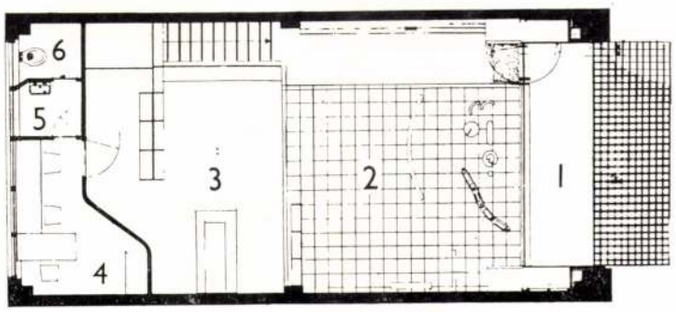

Above: inside the showroom. The front is devoted to small toys, the back to books. Larger toys and nursery equipment are shown in the basement, alongside stores and offices
Photo Herbert Felton
Below: the street front with the ample window through which the whole shop may be studied
Photo W. F. Sedgwick
Right: plan
Key: **1** *forecourt* **2** *toy shop* **3** *bookshop* **4** *office* **5** *lavatory* **6** *WC*

1937 House at Broxted, Essex

Designed with Gerald Flower as the home and studio for a painter, this house was set in a field, the landscape and views dictating the position of windows and the orientation of rooms.

Studio, living-room and dining-room can be sub-divided by curtains or left completely open. The first two gain ceiling height by being 2ft. lower than the rest of the house. The studio window is high, facing north; the other large windows were designed to take in the views to east and south.

Internal partitions are formed by built-in cupboards.

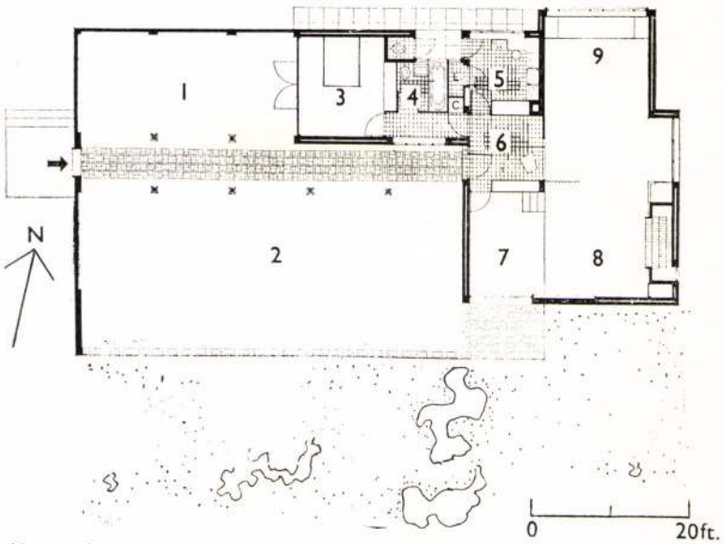

Above: plan
Key: **1** *inner courtyard* **2** *outer courtyard* **3** *bedroom* **4** *bathroom* **5** *kitchen* **6** *hall* **7** *dining-room* **8** *living-room* **9** *studio*

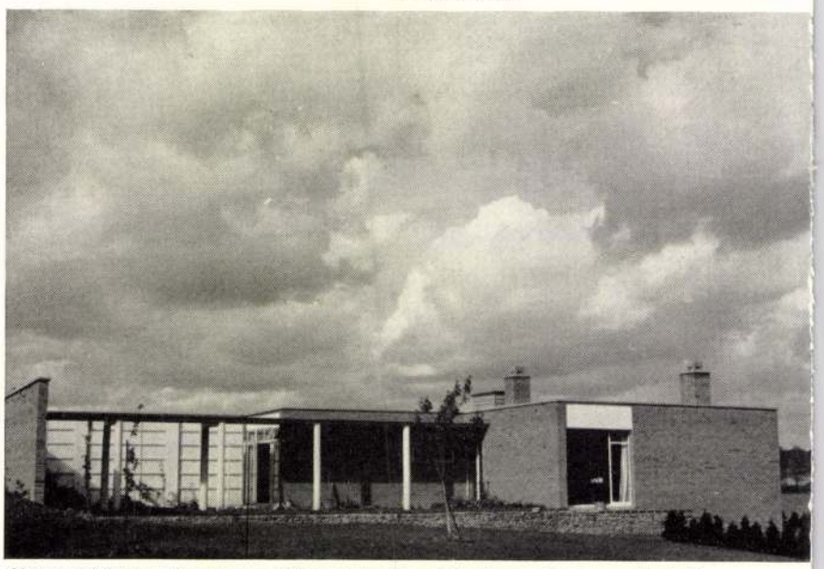

Above and below: two views of the south side of the house. Screen walls to the west, north and east create a sheltered courtyard and the house is entered through this under a columned portico. These columns are made from telegraph poles. The outer skin of the 11in. cavity walls are of a local red brick. The flat roof is of asphalte, laid on a timber-framed base. Windows and studio doors are of metal. The external doors are of asbestos sheeting on wood frames

Photos A. Solow

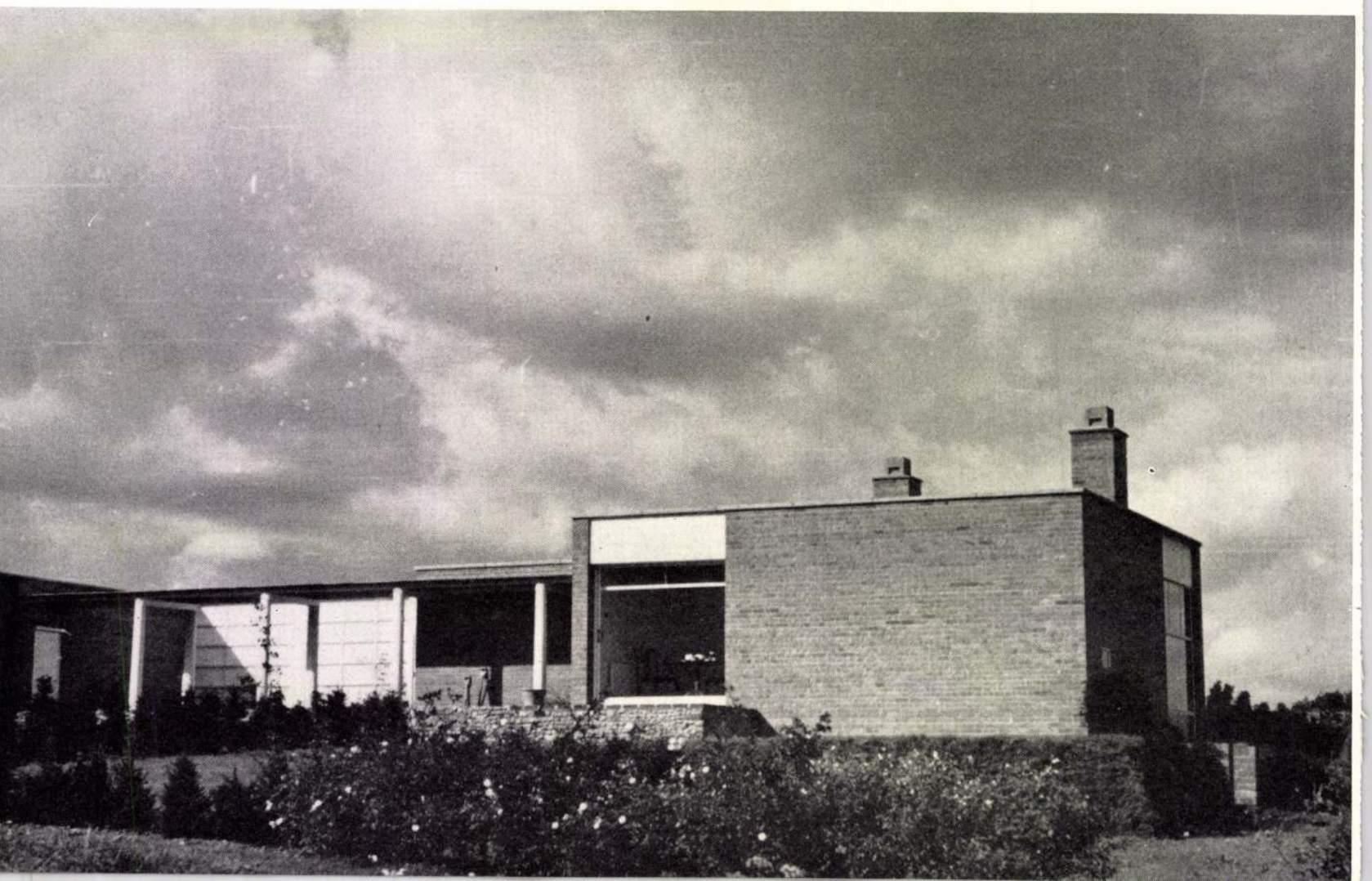

1938 Willow Road houses, Hampstead, London

The houses were completed just before the war. They face north-east across the lower part of Hampstead Heath and their design aroused bitter controversy at the time. These three houses, although in a terrace, were designed to suit the different requirements of the families who owned them.

The central house was designed for the architect's own use. In true urban tradition, living-rooms are on the first floor, bedrooms and bathrooms on the second. Originally, two maids' rooms and kitchen were on the ground floor. On the lower ground floor level there was a garden room, a store room, wine cellar and maid's bathroom. These two floors were quite a self-contained maisonette and there was a service lift from the kitchen to all floors. Now that the architect's children are grown up, the house has been converted into two maisonettes. The ground and lower floors form one, the first and second floors form the other, occupied by the architect and his wife.

The reinforced concrete frame made it possible to create large unobstructed areas. The sitting-room, dining-room and studio on the first floor are separated only by folding partitions which can be opened up to create one space. The same choice was possible with the three nurseries on the top floor.

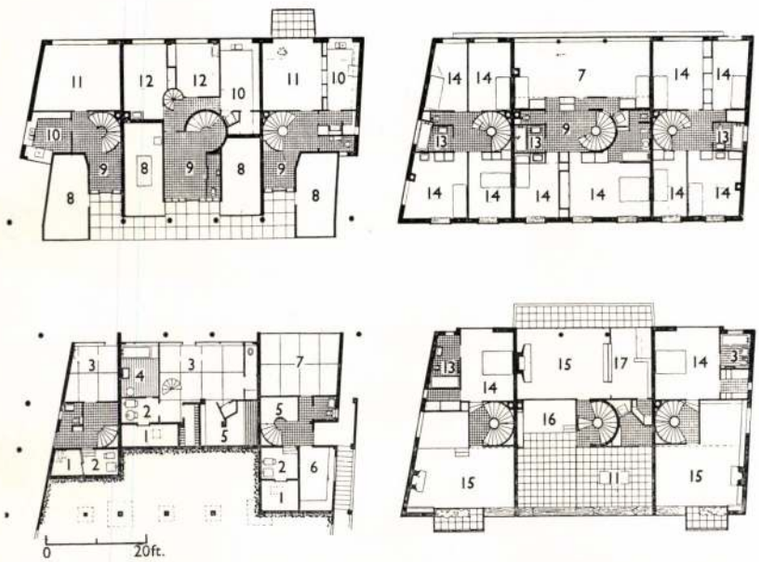

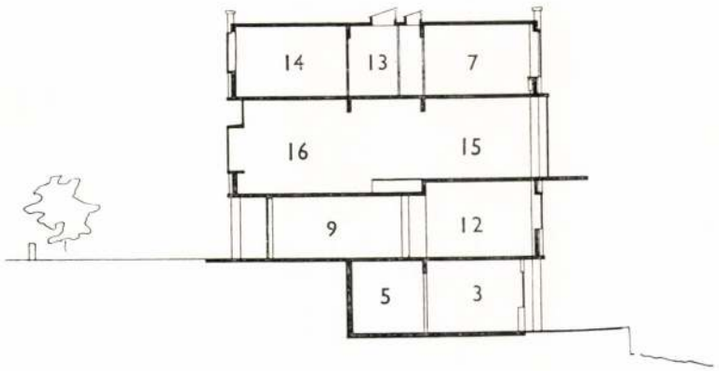

Above: plans of all three houses—ground and second floors (top, left and right), basement and first floor (bottom, left and right)
Right: section

Key: **1** *fuel* **2** *boiler* **3** *garden room* **4** *laundry* **5** *box room* **6** *workshop* **7** *nursery* **8** *garage* **9** *hall* **10** *kitchen* **11** *dining* **12** *maid's bedroom* **13** *bathroom* **14** *bedroom* **15** *living-room* **16** *studio* **17** *study*

Below: the street elevation seen from Hampstead Heath. Although the three separate dwellings are unified into a simple building by the strong horizontal treatment of the façade, the identity of each remains separate. The concrete structure is faced with Staffordshire bricks, and the garage doors are of marine-varnished, Columbian pine which has mellowed and weathered well

Photo S. Newbery

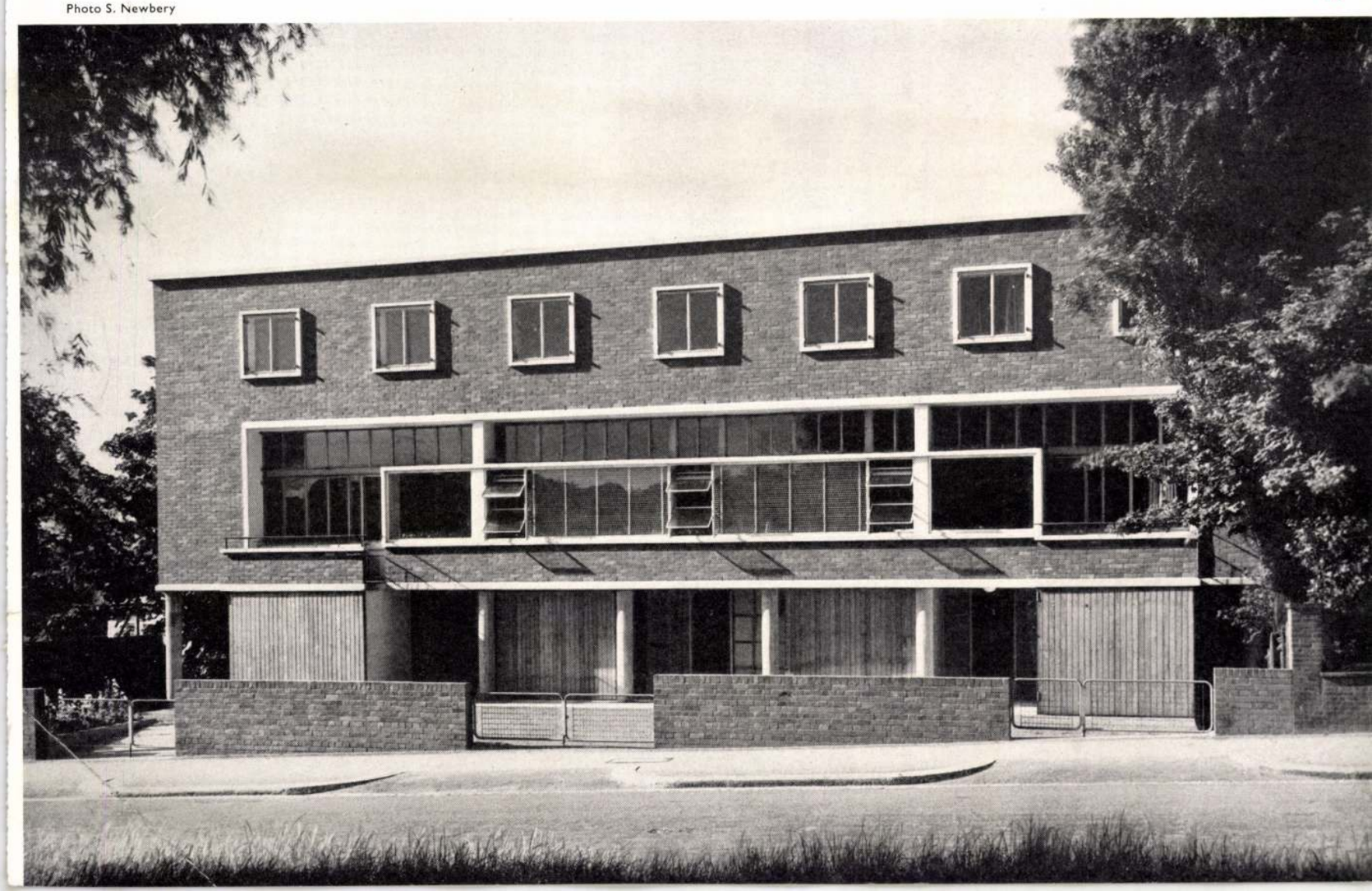

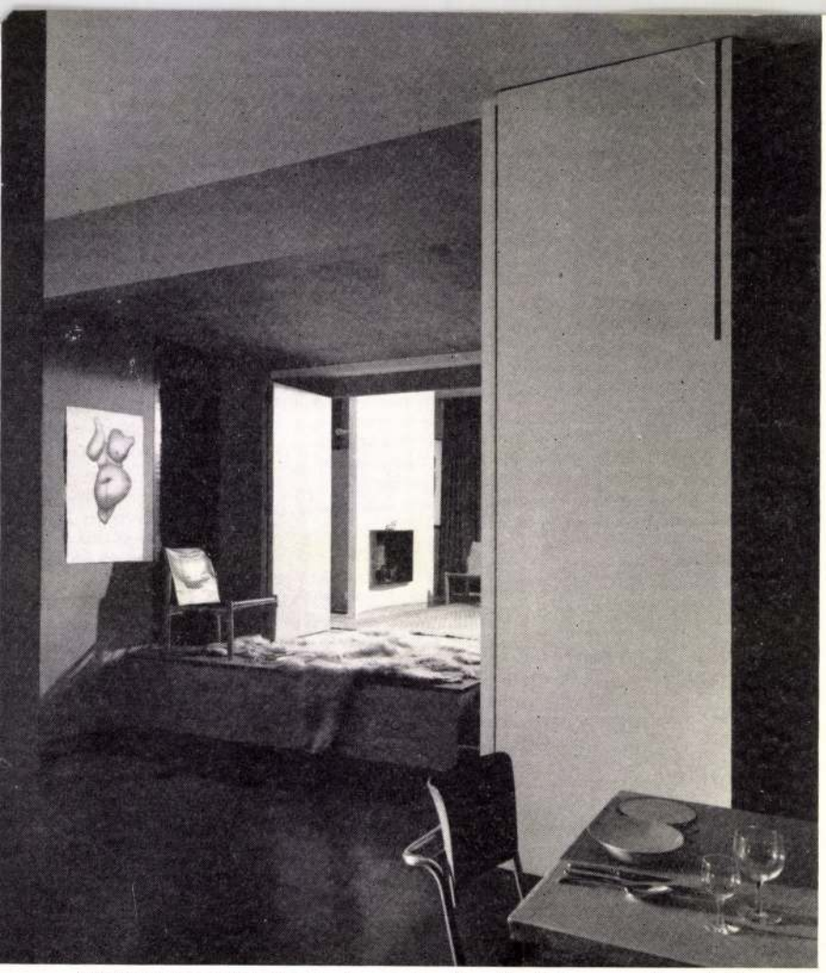

Above: in the architect's own house, view from the dining-room, through the studio, into the sitting-room (see below) with all folding partitions open
Photo Architectural Press

Below: the south-facing sitting-room on the first floor opens on to a wide balcony overlooking the private garden. It is the only room to have a fireplace in addition to the central heating. The structural columns here, as throughout the house, form a feature and are never hidden
Photo S. Newbery

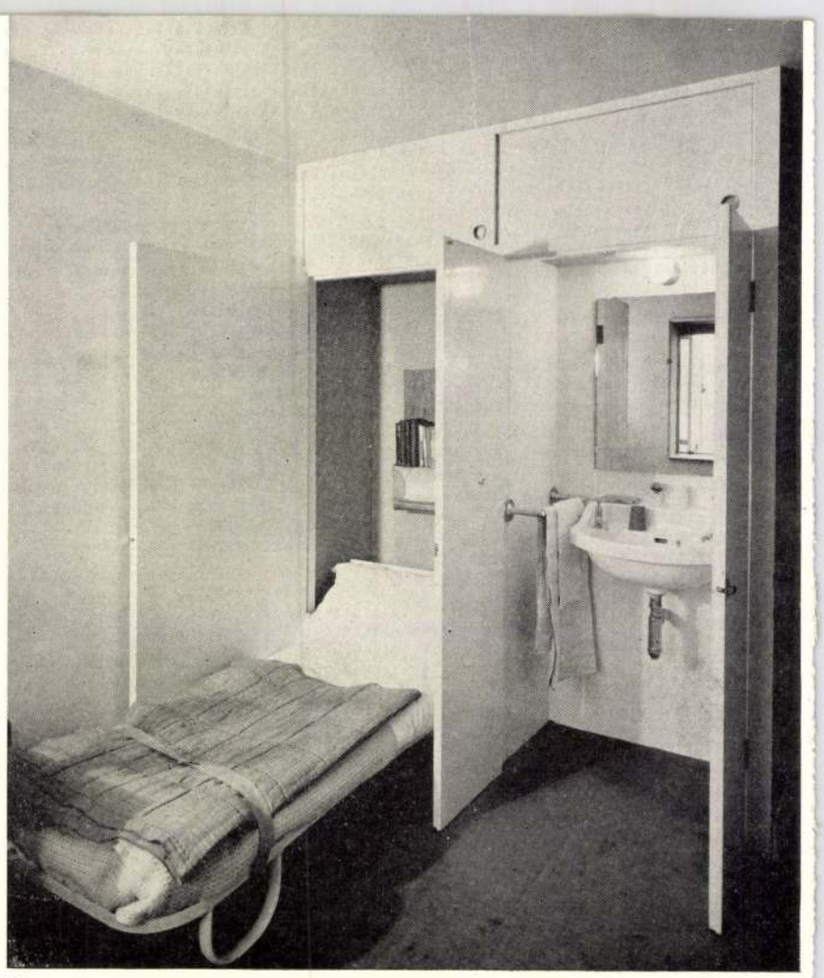

Above: in the guest bedroom, on the second floor of the architect's house, the folding bed and the wash basin are enclosed in built-in cupboards

Opposite: the street elevation. This was the first time that the architect used what he terms 'photobolic screens'—that is, projecting horizontal panels at transom level which reflect light on to the ceiling deep in the room
Photos S. Newbery

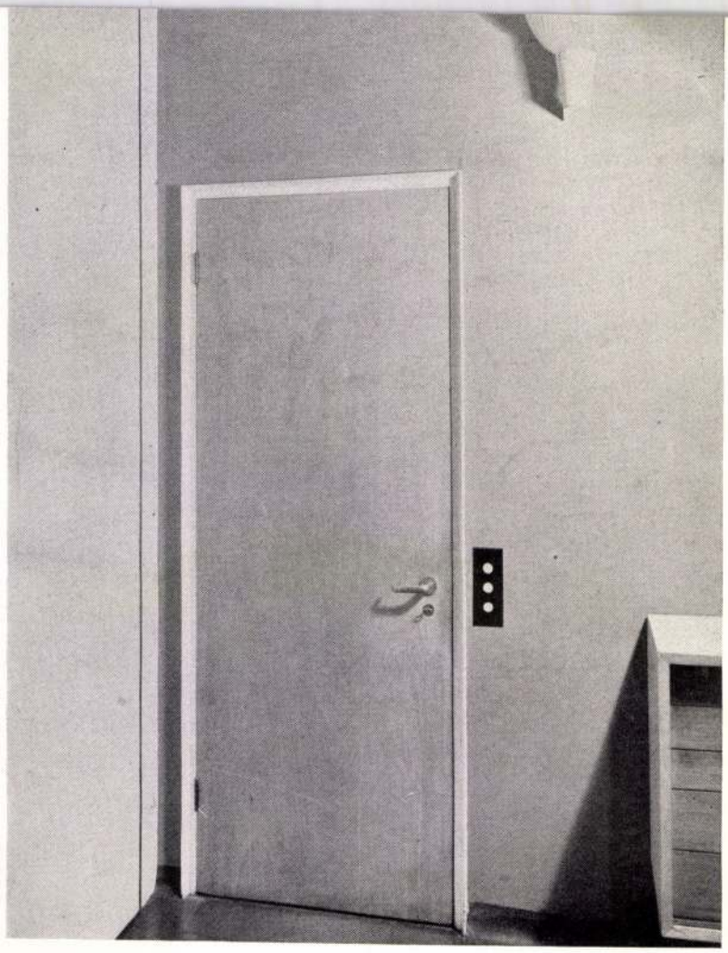

Above right: the front entrance of the architect's house opens into a hall which leads to the centre of the house and the foot of the spiral staircase. The concrete drum of this staircase forms one of the supporting columns of the middle of the house
Photo London Photocraft

Above left: detail of door and architrave; silvered glass lamp fitting over
Photo S. Newbery

Below: the original kitchen on the ground floor
Photo Dell and Wainright

1950 Brandlehow Road and Westville Road Schools

Both these schools were built for London County Council. Westville Road School is a six-class infants' school and was built at a cost of £134 per place. Brandlehow Road School is a six-class junior and infants' school and cost £125 per place. Both were well below the £170 per place limit for the 1950 Building Programme of which they formed a part. Construction of both these buildings is identical—a precast concrete frame, cavity brickwork external walls, brick partitions and steel roof decking.

The problem of joining precast members to form a continuous structure rather than one with flexible joints was overcome by allowing an adequate length of overlap of column and beam reinforcement and casting the joint *in situ*. A considerable bending moment can be carried at this point. The base of the column is assumed to be pinned, since the foundations are not massive, and the main frame is calculated as a two-pinned portal.

For longitudinal stability and for providing lateral restraint to the columns all lintels and cill units were designed to tie the building together by leaving slots for continuity steel to pass right through each column, the steel being placed in each beam unit—and the grooves then filled with concrete. A stabilizing strut was used in the centre of the classroom beams and at third points of the assembly wall beams which have a larger span. These struts could not be more than 2in. thick if they were not to project above or below the roof decking, and this was achieved by prestressing them.

Below: a structure of precast units was designed by cooperation between the architects and engineers acting for the manufacturers of the units. The interest of this system of construction lies in the use of light machinery, in this case a 2-ton mobile crane, which made it possible to employ heavier and more economical units

1 *first the r.c. slab was laid, forming a light crane platform and a lorry roadway* **2** *crane drops vertical members into holes, bracing units are fixed into grooves, and columns are fixed* **3** *crane sets beams onto column ledges* **4** *in situ concrete joints are poured. Shuttering is used several times*

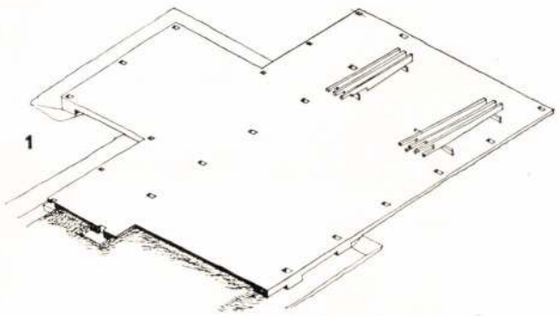

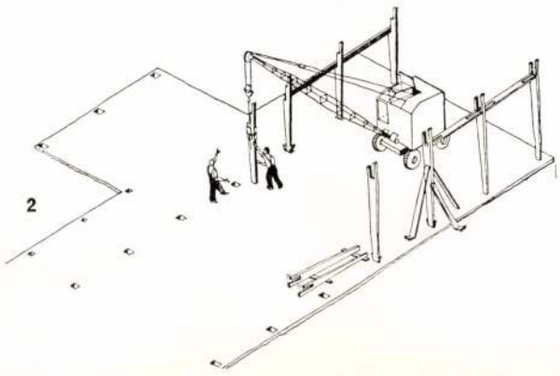

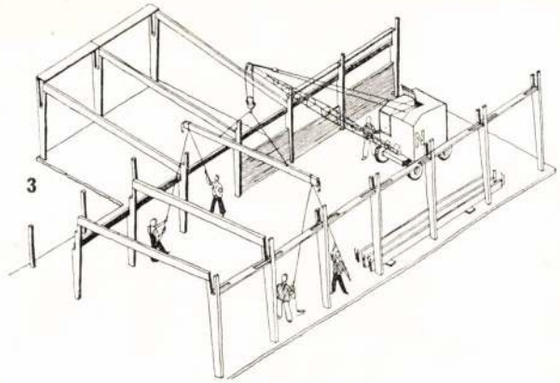

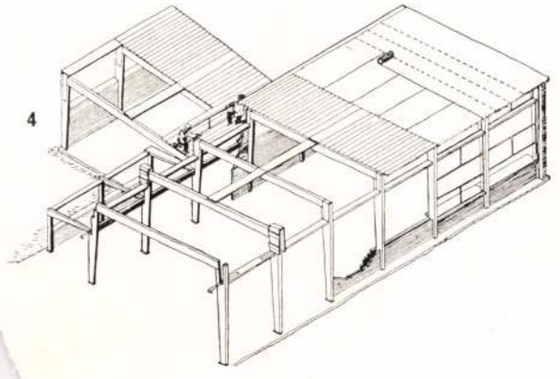

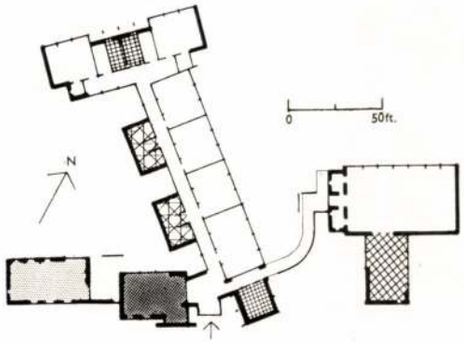

Above: plans of Westville Road School (left) and Brandlehow Road (right). The areas left white are classrooms and assembly halls

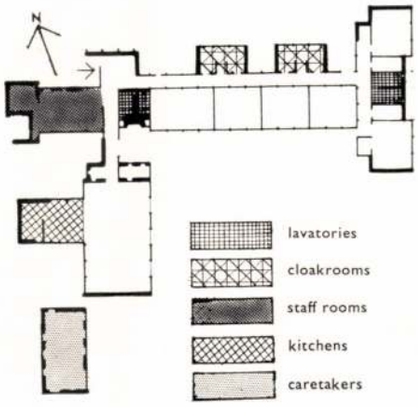

Below: inside the assembly hall at Westville Road

Photo Colin Westwood

Bottom: the classroom block at Brandlehow Road

Photo Architectural Press (de Burgh Galwey)

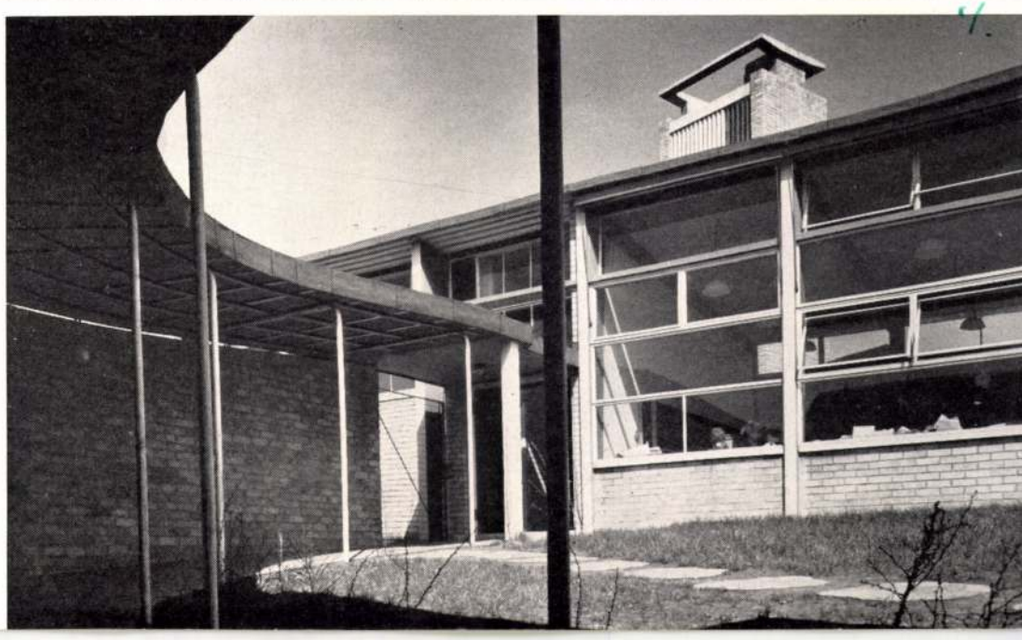

1954 Cooperative housing, Regents Park Road, London

The block has a domestic scale in sympathy with its early nineteenth-century neighbours. As the two adjoining houses were parallel but not level with each other, the face of the new block was built to line up with the house on the right, with the balconies projecting to line up with the house on the left. The town planning authorities would not allow the front of the new building to rise higher than the cornices of its neighbours, but did permit a fourth floor unseen from the road set back behind a large roof terrace. The block comprises ten flats. In the basement is an oil-fired boiler which provides central heating for the flats, individual storage rooms, laundry rooms and a garden room for clothes drying and children's playroom.

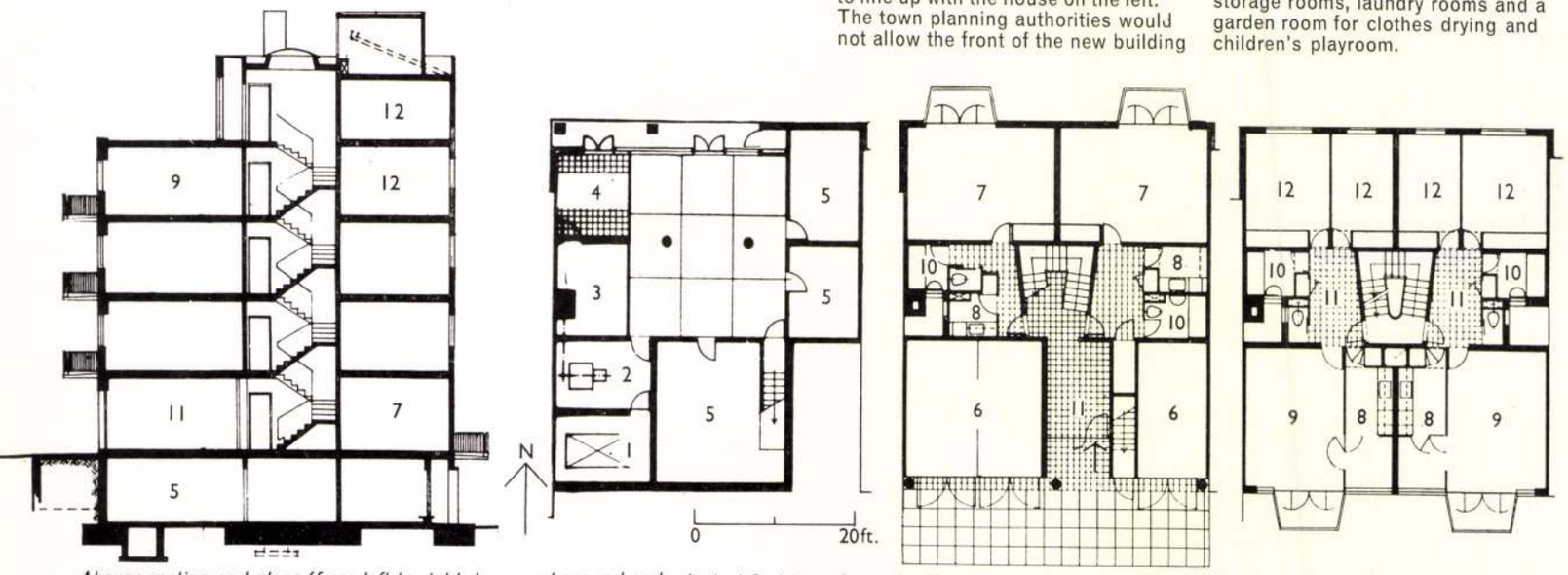

Above: section and plans (from left to right, basement ground and a typical first to fourth floor)
Key: **1** *fuel store* **2** *boiler* **3** *drying room* **4** *laundry* **5** *store* **6** *garage* **7** *bed-sitting rooms* **8** *kitchen* **9** *living-room* **10** *bathroom* **11** *hall* **12** *bedroom* **13** *terrace*

Below: a typical kitchen in one of the flats

All photos Sam Lambert

Opposite: the entrance elevation on the street. The structure is of reinforced concrete and the rear wall is a 6in. concrete wall, wire-brushed with 2in. cavity and plaster board facing. The elevation is built up of a surrounding frame and string courses at floor levels (the faces of the beams). These were wire brushed when green to expose the aggregate. Subsidiary elements are left smooth from the shuttering. The standard precast balcony face is repeated on both elevations and on the parapet wall

Below: built-in bedroom cupboards with sliding doors

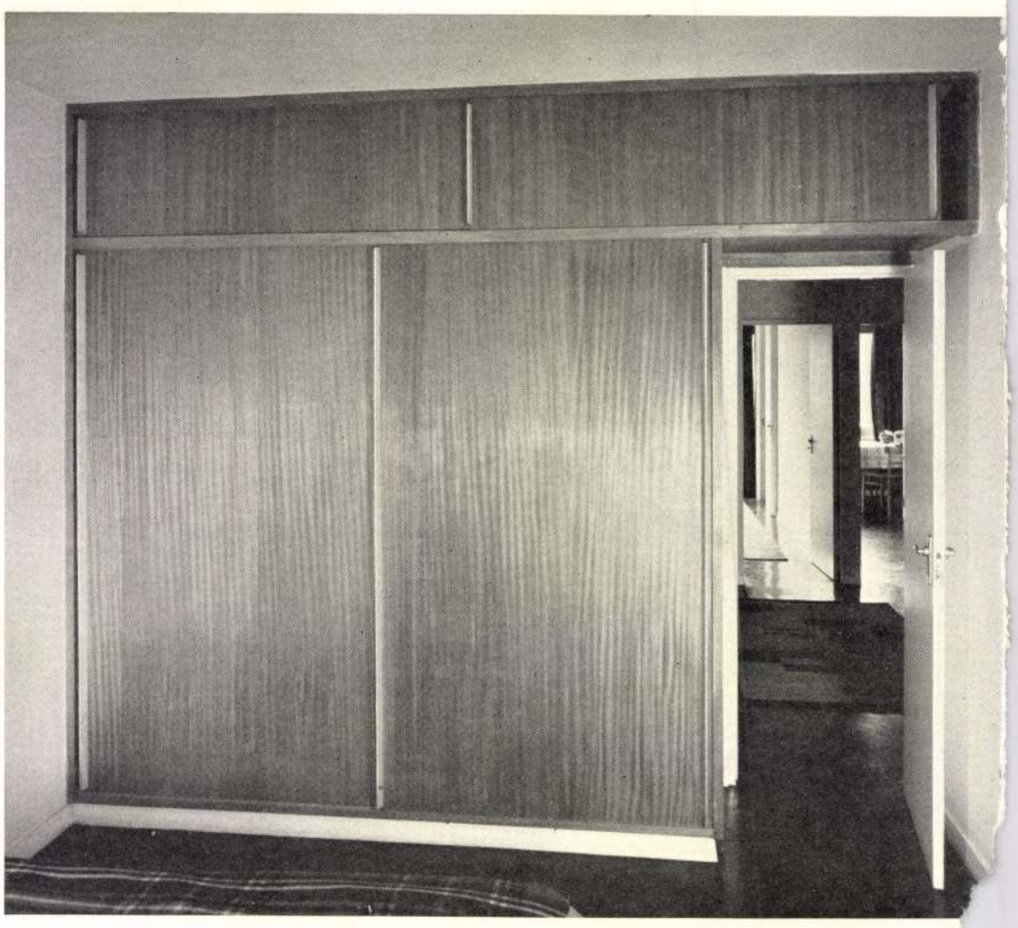

1955 Albermarle Street: offices

Nos. 45 and 46 Albermarle Street were to be redeveloped simultaneously as two separate buildings, the sites belonging to two different landlords. A typically eighteenth-century street, each site had a 25ft. frontage and a depth of 70ft. The buildings are planned so that they can be linked floor by floor if required. If the building had been constructed on the building line, to meet plot ratio requirements, the fifth floor would have had to be set back. To avoid this all the upper floors are set back and are enclosed within the LCC required light angles. The ground floor occupies 100 per cent. of the site, the basement does the same and extends under the pavement.

The structure is of reinforced concrete. Rear and front columns and the thin walls surrounding lift and stairs provide the vertical support. The street façade is clad in Portland stone, covering pillars and floor thickness; the horizontal beams under the windows are covered with grey Vitrolite. The bay windows have rolled steel subframes painted black. Other windows are of steel painted white.

The building was to provide permanent external enclosure and services. The flooring is continuous on all floors, and partitions are built on top of it and can be removed at any time.

In No. 46 the architect was also responsible for planning for the tenants. The ground floor forms a showroom, the upper floors offices. The basement contains a stockroom, kitchens and other service rooms. An oil-fire boiler in each building supplies radiators and hot water.

Below: section and plans (left to right, basement, ground and upper floors)
Key: **1** *unexcavated, collapsed vaults* **2** *fuel* **3** *boiler* **4** *bins* **5** *cloaks* **6** *WC* **7** *store* **8** *shop basement* **9** *el. intake* **10** *showroom,* **11** *rooflights* **12** *office space*

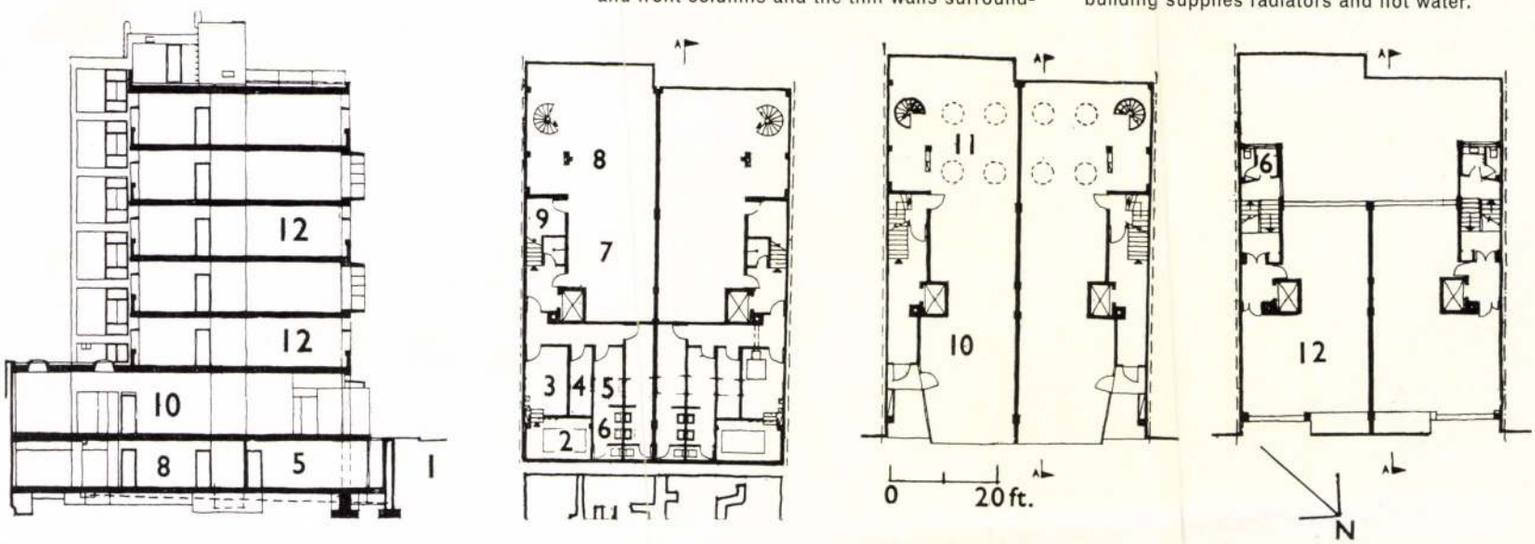

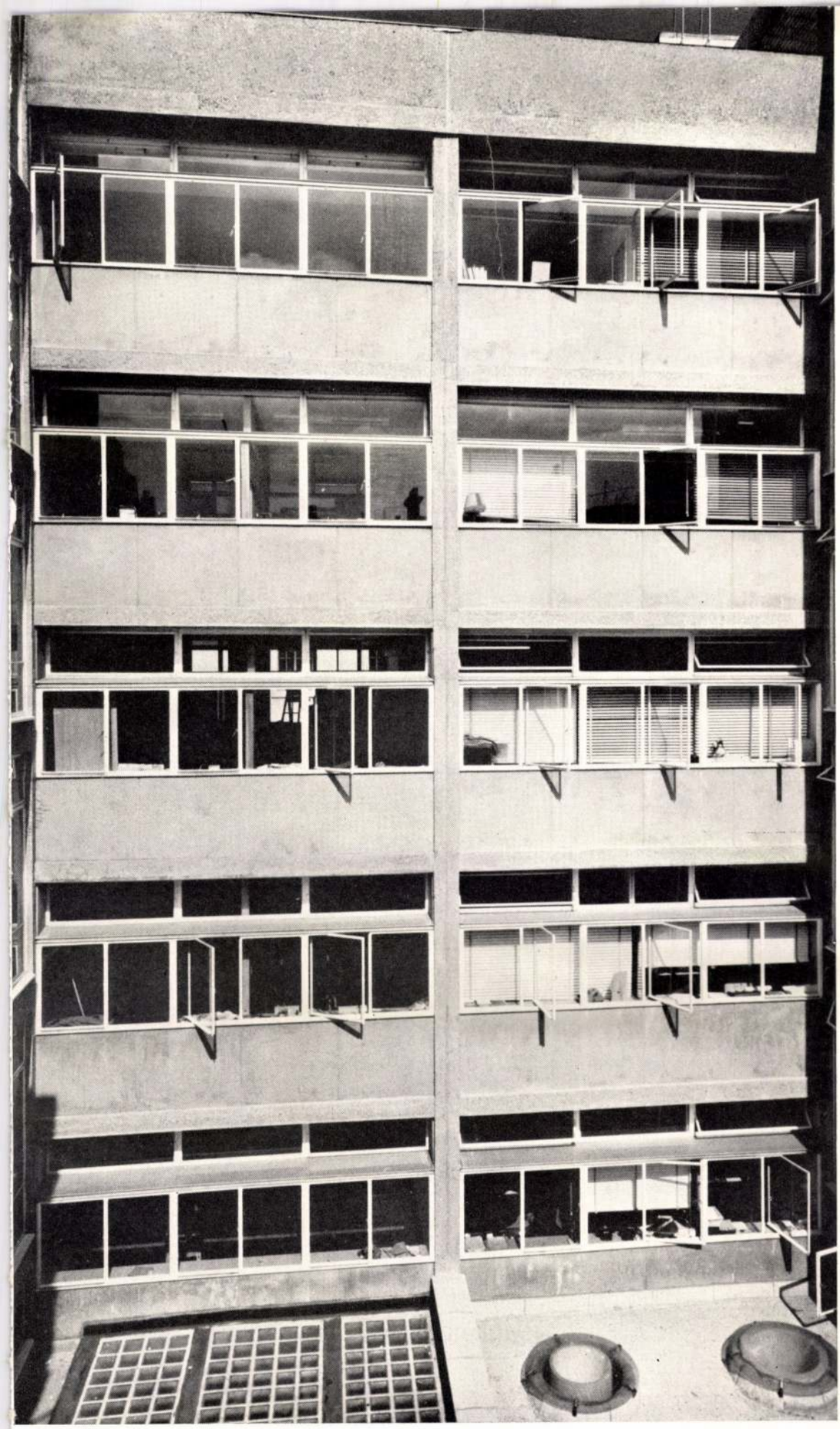

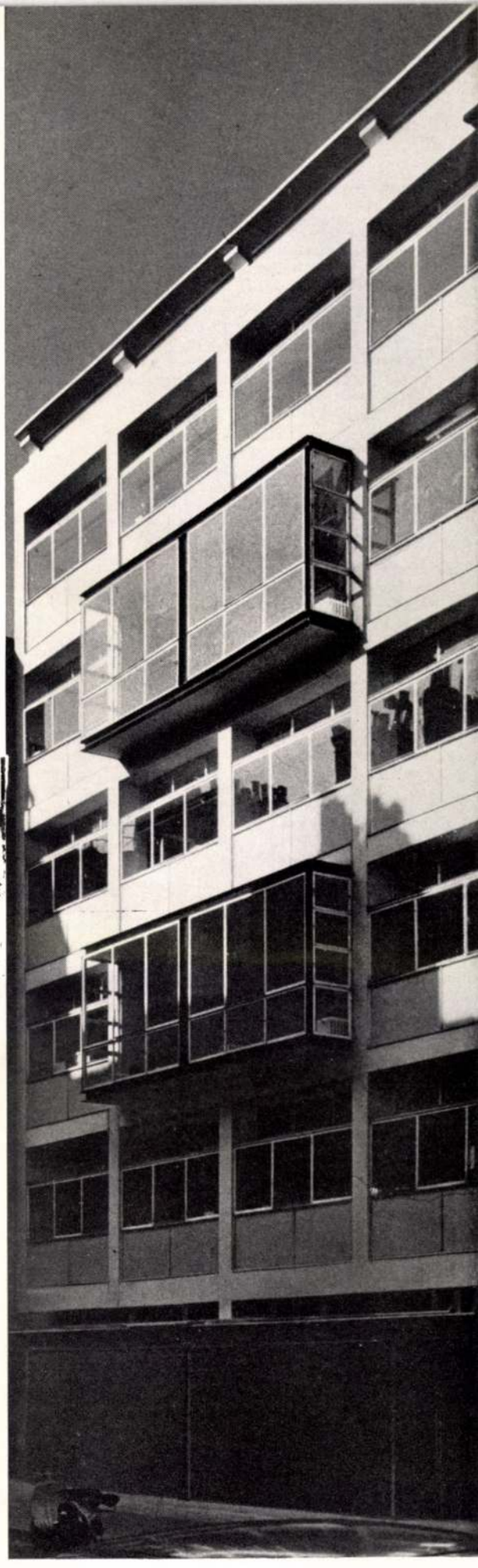

Above: rear view of the buildings. The frame is bush-hammered concrete with infill panels of rubbed concrete. The dome lights at the bottom light the showroom of No. 46.
Photo Peter Pitt

Above right: the street façade. Its recession from the building line avoided the necessity of setting back the fifth floor to meet plot ratio requirements; and permitted the boxed-out windows on alternate floors. Note the photobolic screens which reflect light deep into the offices
Photo Architectural Press (de Burgh Galwey)

Opposite: the painted steel and glass screen between the showroom and entrance hall in No. 46
Photo Peter Pitt

1955 Carr Offices, Shirley, Warwickshire

The site adjoins the firm's main factory, but was designed as a separate building with landscaping, including an ornamental pool.

The building has been designed on a 2ft. 9in. basic grid and the construction is *in situ* reinforced concrete, with pile foundations and prestressed suspended floors. All structural aggregate is exposed and the gables are patterned by shuttering. As well as the internal lifts and staircases there is an external spiral staircase (fire escape) in reinforced concrete.

Heating is by a calorifier, fed by the factory steam plant, which supplies convectors and some radiators; a calorifier also provides hot water. Vertical services are housed in ducts in the columns. All windows on the north and south elevations are designed with photobolic screens to give greater daylight penetration.

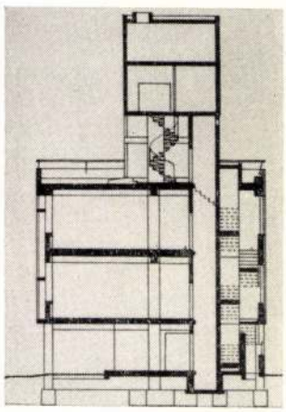

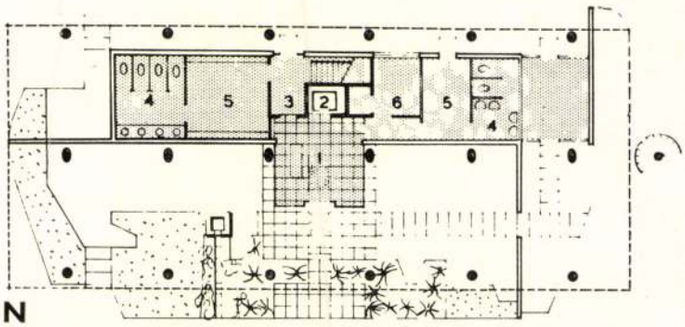

Above: ground floor plan
Key: **1** *entrance hall* **2** *lift* **3** *rear entrance* **4** *WCs* **5** *cloakrooms* **6** *kitchen*
Left and below: sections
Below left: end elevation

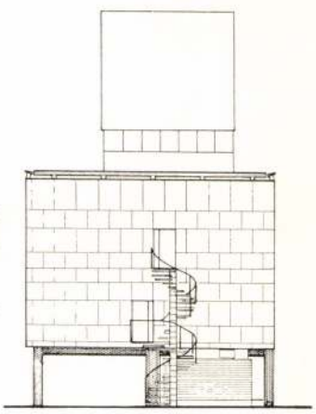

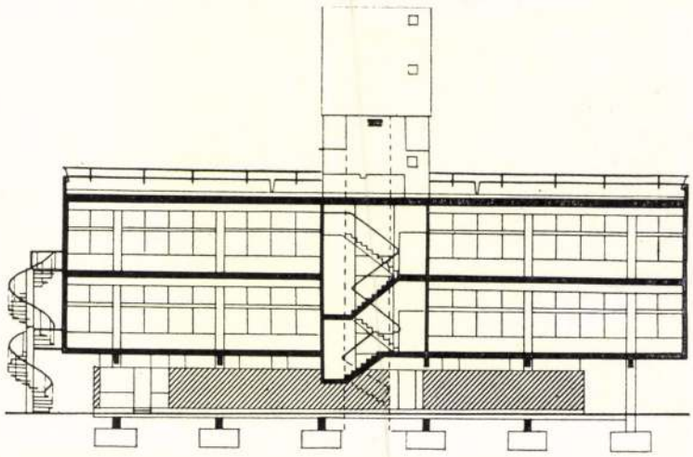

Below: view of the front elevation from the south. The offices are carried on concrete columns over the open ground floor, only the staircase and lift being joined to the first floor; otherwise, a continuous band of clerestory windows separates the ground floor from the suspended prestressed first floor slab. The roof is used as a terrace, with a recreation room provided in the tower under the lift and tank room. The external precast concrete spiral staircase can just be seen on the right. All structural concrete is exposed

All photos Mann Brothers

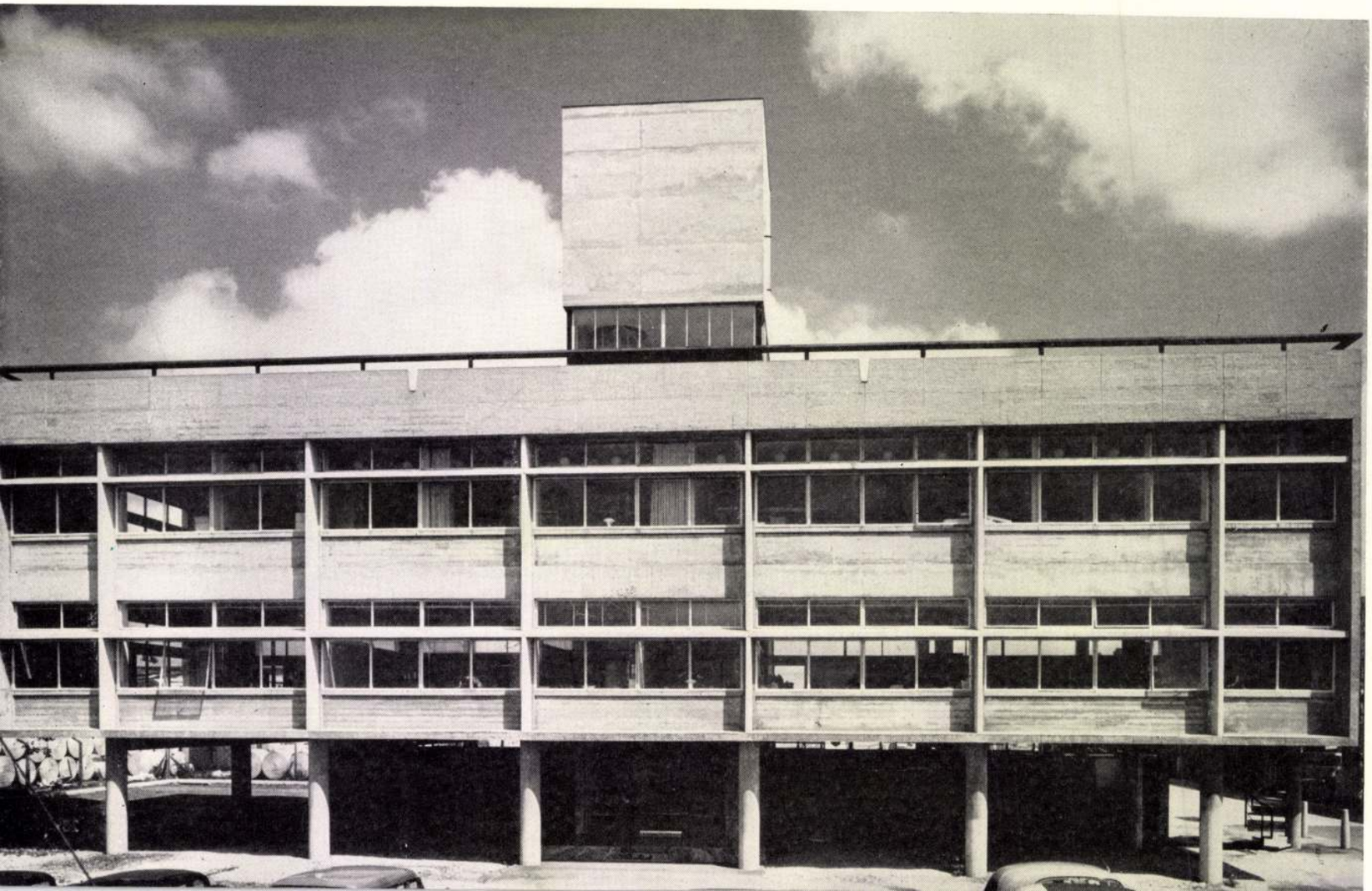

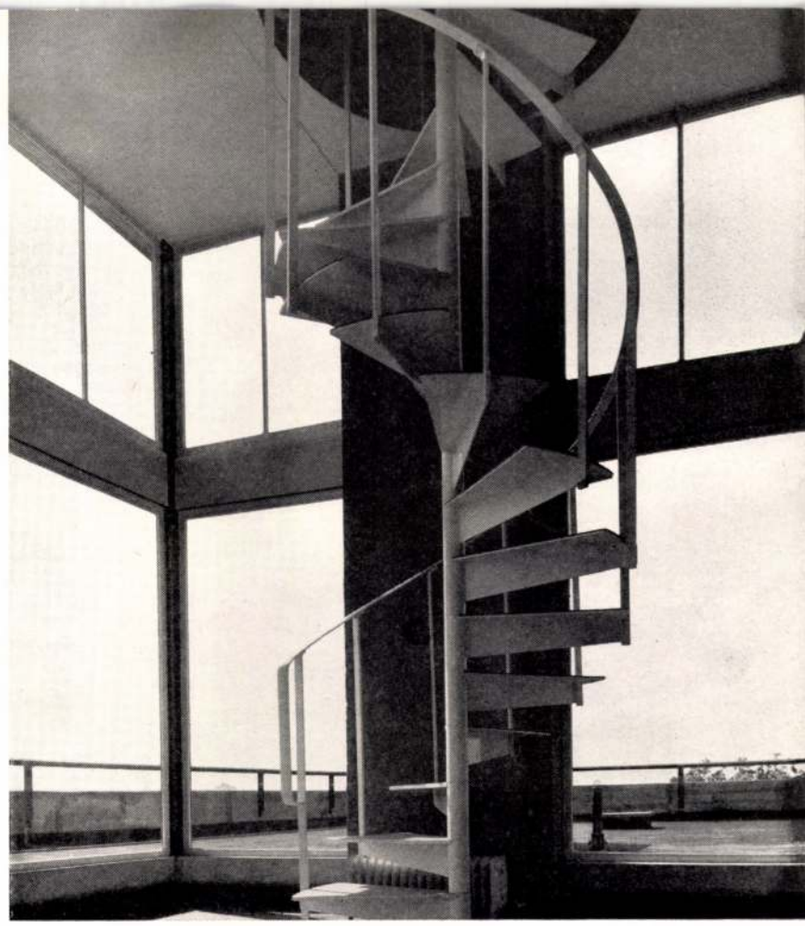

Above: the precast concrete spiral fire-escape staircase linking the first and second floors with the ground at the east end of the building. The east (and west) gable walls, cantilevered 8ft. 6in., are of structural reinforced concrete with exposed aggregate

Above right: the steel staircase from the tower recreation room to the lift and tank rooms above

Below: the main entrance hall and waiting room are enclosed in plate glass. The floor is of polished green marble; other materials are in situ *concrete left exposed, Staffordshire blue brick, and plate glass*

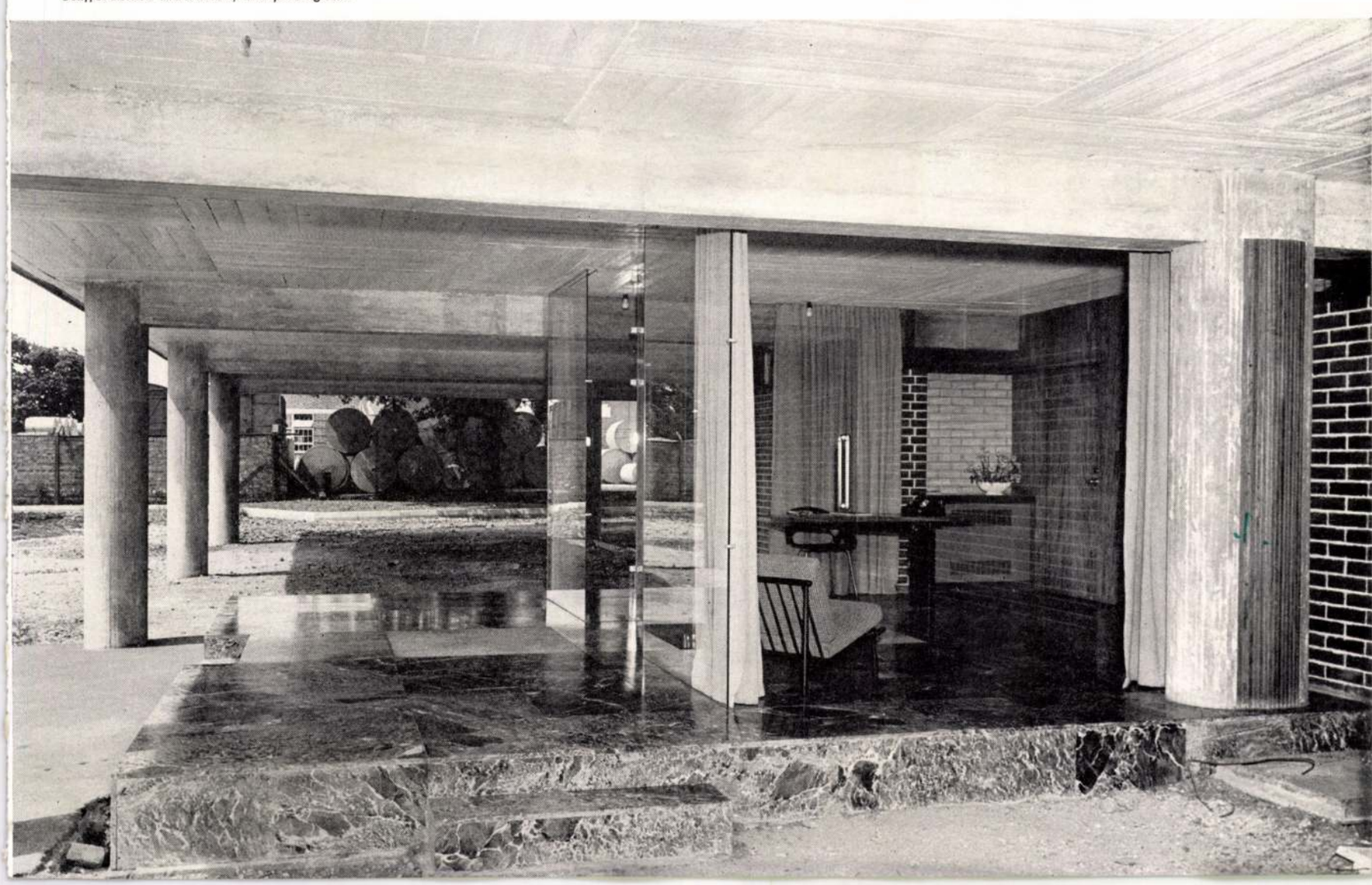

1958-1960

1960 Hille House, Watford

Hille's building forms part of the Watford U.D.C. reconstruction plan for St. Albans Road. The block lies immediately in front of the firm's existing factory and is slightly canted to follow the building line. It provides offices and showrooms for the display of Hille furniture and, in addition, it provides further office space and six shops for letting and six locking garages. Messrs. Hille's accommodation is planned as a separate unit.

The block is designed so that its function and construction are readily apparent. The reinforced concrete frame is expressed both internally and externally with a bush-hammered finish and infilling panels of white sand-lime bricks. The interior has been treated similarly and relies on these materials in conjunction with white paint and natural wood to provide a simple setting against which to show the furniture. Photobolic screens are used at transom level to reflect light into the depth of the building. The main display area is on two levels and, by opening up a part of the ground floor to the upper level, considerable interpenetration of space has been achieved.

A special feature is the concrete *claustras* glazed with coloured glass.

Below right: ground floor plan
Key: **1** *showroom* **2** *shops* **3** *garages*

Below: first floor plan
Key: **4** *office area* **5** *offices* **6** *secretary's office* **7** *boardroom*

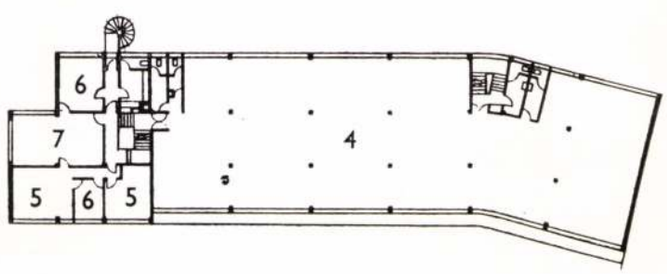

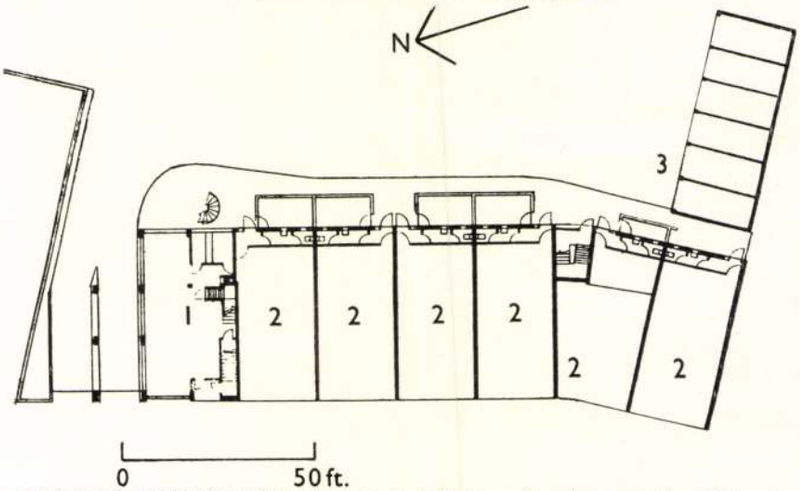

Below left: the west-facing front elevation of the showrooms, with the main entrance on the right and drive-through on the left. The reinforced concrete frame has a bush hammered finish, and infilling panels of white sand-lime bricks. The metal windows are painted white and have horizontally pivoted opening lights

Below right: the two-level interior of the showroom. The concrete frame is exposed and brick panels left fair-faced. Flooring is of blue quarry tiles, with terrazzo on the staircase

Photos Architectural Press (de Burgh Galwey, left, and John Maltby)

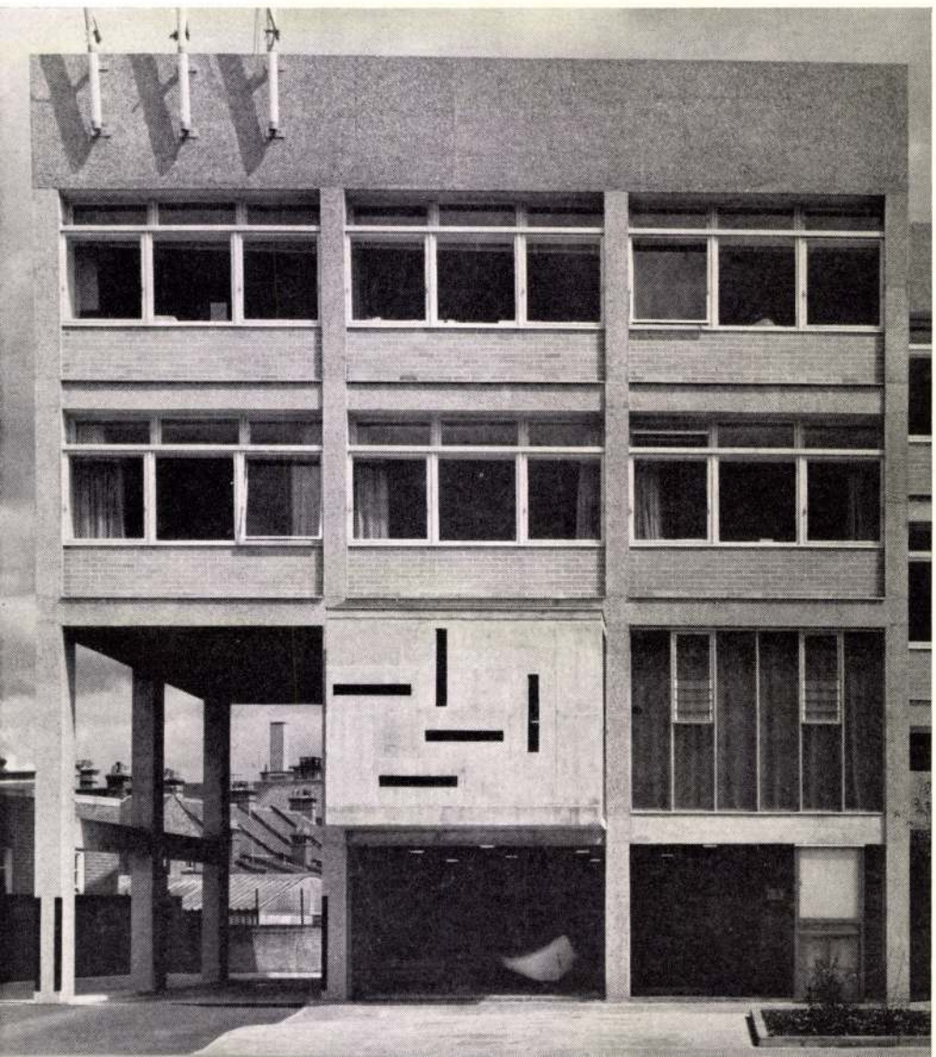

Above: the mezzanine level of the showroom with glass-enclosed wells overlooking the lower level. The window at the back overlooking the street is flanked by a decorative bay, designed by the architect, consisting of exposed precast concrete blocks with panels of richly coloured glass (see opposite). Daylighting of the showroom is through standard aluminium patent glazing sections, with banks of opening louvres

Below: the back elevation of the building faces east onto the factory area. The precast concrete spiral escape staircase links all the floors. The patent glazing behind it forms the rear wall of the showroom

Photos Architectural Press (John Maltby)

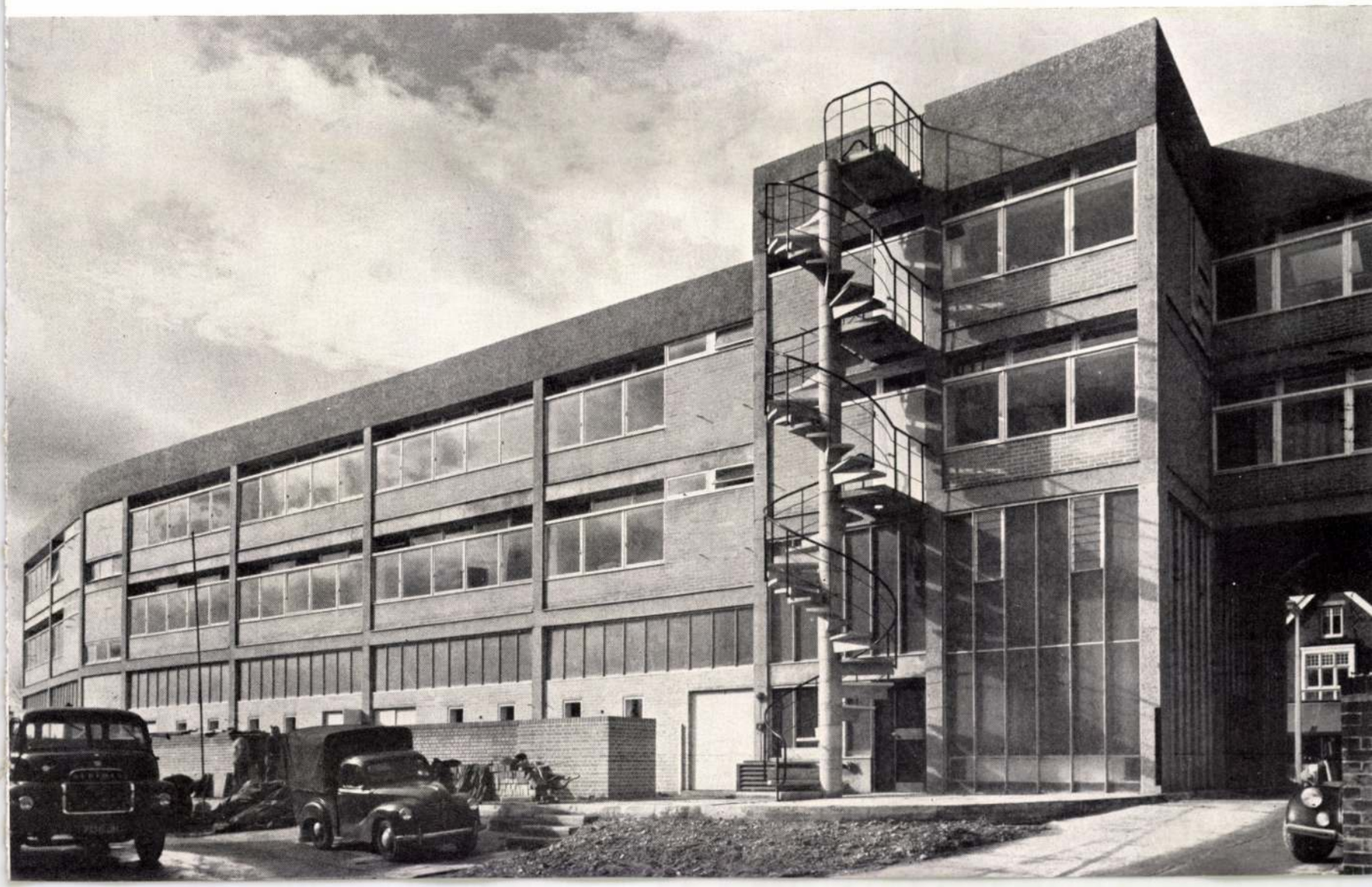

1958-1960 French Government Tourist office, London

The shop front and information office for the French Government Tourist Office in the Haymarket, London, designed by Ernö Goldfinger and Charlotte Perriand, is set back from the building line 4ft. 8in. to create a wide porch. This is paved with 8in. × 8in. Staffordshire blue quarries raised one step above pavement level.

The fascia sign is applied direct to the stone work and made up of illuminated blue, white and red Perspex letters in triangular metal boxes painted grey, reading France in three planes.

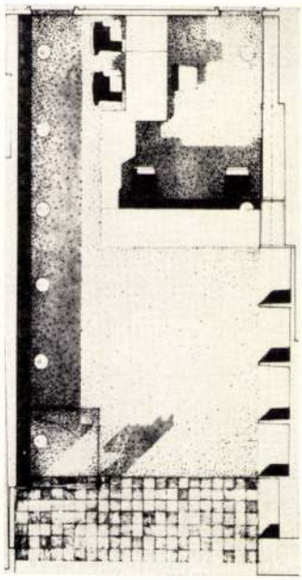

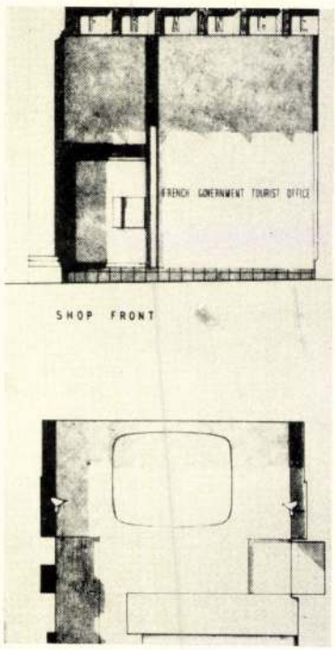

Right: plan of the information office. The recessed porch and entrance are on the left

Far right: interior elevations of end wall of the front half of the office; and elevation of the entrance on Haymarket

Below: the entrance porch is paved with Staffordshire blue quarry tiles. Both flanks are faced with matt grey Vitrolite and a showcase is let in flush on each wall. Vertical and horizontal rolled steel beams frame the shop window and are finished in high gloss black paint. The door is of toughened glass with a teak door pad. The ceiling is of white Formica

Inside the information office the floor is covered in charcoal grey Wilton carpet which curves up to form the skirting. The ceiling is sprayed with acoustic plaster and finished white. The upper part of the side walls is formed of staggered cork panels, the back wall is painted red ochre around a projection screen

Below right: the enclosed office area behind the public space

Photos Sam Lambert

1962 House for Mr and Mrs Player, Richmond

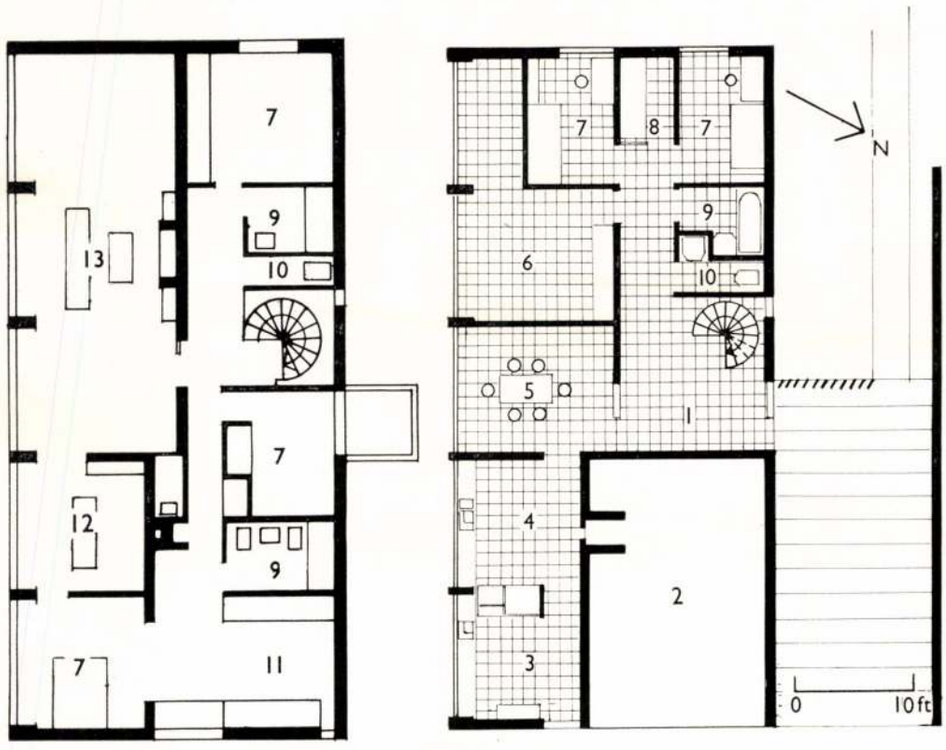

The site is part of a walled garden of an old house and had the initial benefit of an established setting of mature trees and lawn. The ground floor consists of dining-room, kitchen and utility room on one side, with children's bedrooms, playroom and bathroom on the other. The two children's rooms face west, the other rooms face south to overlook the garden. There is a garage for two cars on the north-east corner. On the first floor, reached by a spiral staircase, is a large living-room and study; opening off the living-room is a small bar cupboard. These rooms face south. The master bedroom and dressing-room with private bathroom face south and east. The two guest rooms face west and north and have their own bathroom and separate WC.

The structure is of load-bearing brick walls with precast concrete floors (at first floor and roof level).

The ground floor is covered throughout with Staffordshire blue quarry tiles, the first floor is entirely covered with charcoal grey carpet, including landing, bathrooms and WC. The steel stairs are covered in white lino. Bathrooms and WCs are tiled to door level with white glazed tiles; above the tiles the walls are painted in bright colours. The master bathroom is tiled to the ceiling. All other walls in the house are white sand lime bricks, except for those in the living-room panelled in mahogany ply.

Heating is from a gas boiler accessible from the garage.

The lighting is by means of the simplest button fittings in most of the rooms and service rooms. In the living-room indirect lighting is by Holophane shades, the children's room is lit by a fluorescent tube and the dining-room table by a special optic fitting let into the ceiling.

Left: plans of ground (right) and first floors
Key: **1** *entrance hall* **2** *garage* **3** *utility room* **4** *kitchen* **5** *dining room* **6** *playroom* **7** *bedrooms* **8** *closet* **9** *bathrooms* **10** *WC* **11** *dressing-room* **12** *study* **13** *living-room*

Below: the south elevation seen from the lawn. The kitchen and utility room are at the right. White Venetian blinds shut out the hot summer sun. The windows are frameless plate glass sliding windows.
The panels under the windows are Melamine-finished gaboon mahogany ply
All photos Sam Lambert

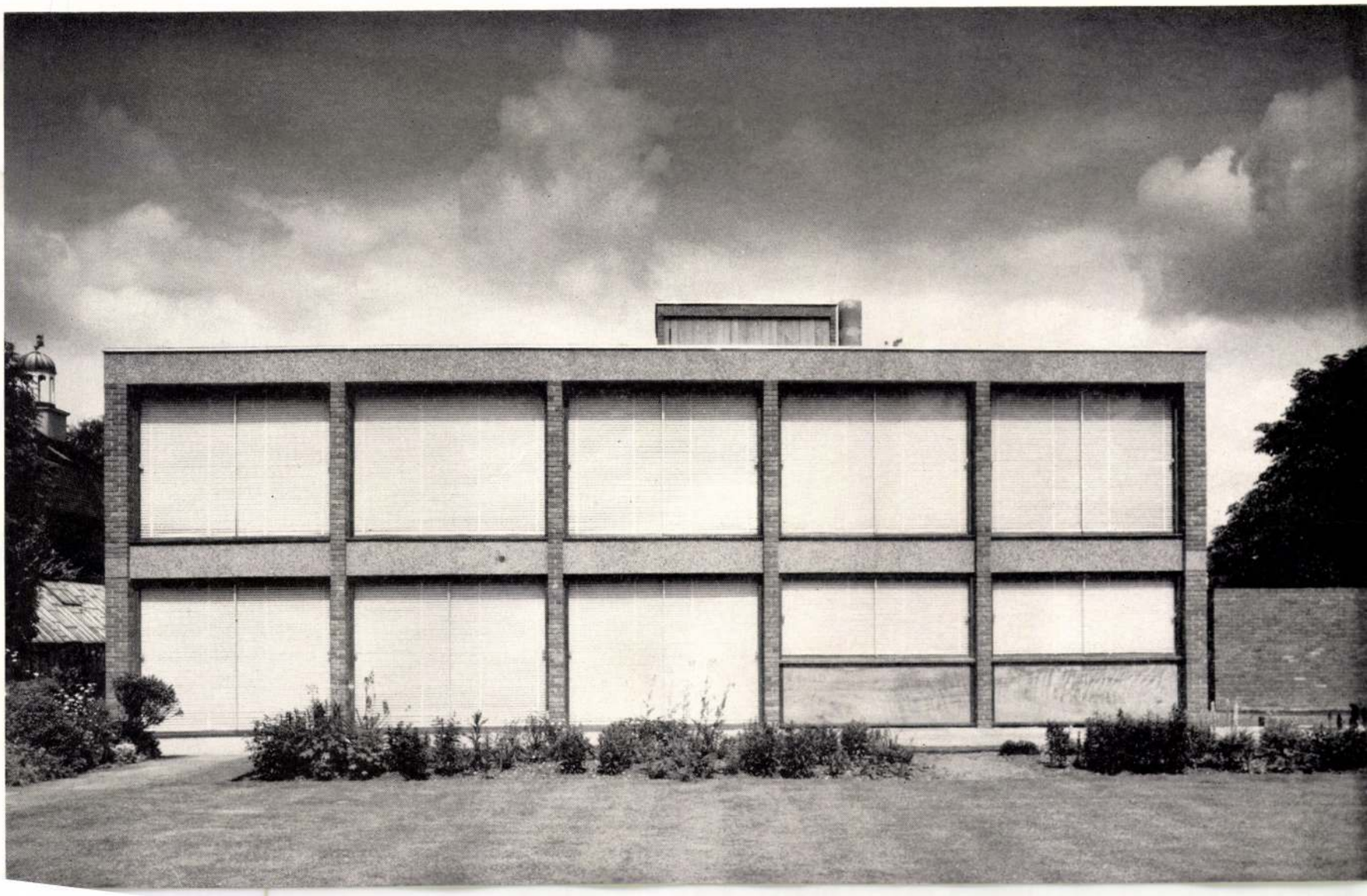

Above: the south-facing, first floor living-room, with the door to the study beyond. The walls are panelled with mahogany plywood, but the white sand-lime bricks between the windows and surrounding the fireplace are exposed. A thick charcoal pile carpet covers the floor, the curtains are of natural silk. Indirect lighting is by means of Holophane shades

Below: the north and west sides of the house. The vertical window slits light the staircase

Opposite above: the south façade with the blinds open

Opposite below: the kitchen with its 11ft. long 'counter', containing electric cooking top and sink with garbage disposal, and cupboards under with white Formica sliding doors. The oven is separate and built into the left-hand return wall alongside the refrigerator. The dishwashing machine is to the right. Fluorescent lighting is over the working top. The floor is blue quarry tiles

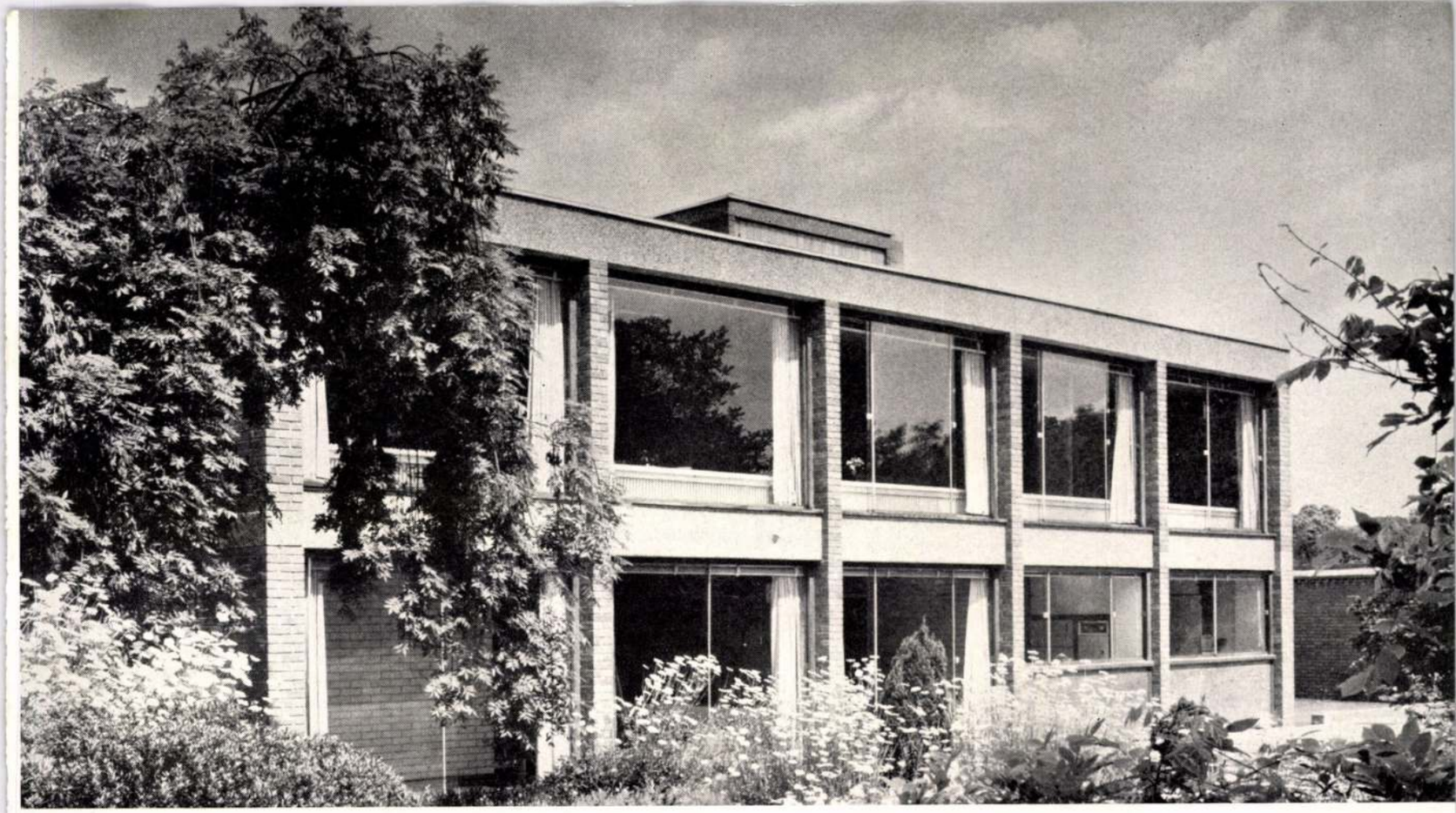

Above and below: the upper and lower ends of the spiral steel staircase, with the treads covered in white lino. The handrail is plastic-covered metal carried on square section verticals
The walls throughout the house are white sand-lime bricks with the first floor concrete slab picked out by a row of Staffordshire blue bricks on the stair well. Floor finishes are blue quarry tiles on the ground floor, charcoal pile carpet on the first floor. The stairs receive plenty of light both from the north-facing slit windows and a glass-domed skylight

Above: the master bedroom which is undivided from the dressing -room. Curtains and carpet are the same as in the living-room and study. The wall at the head of the bed is lined with dark green linen. The bed, specially designed by the architect, has a red wool spread
Below: the master bathroom is tiled with white glazed tiles. Its size is doubled in appearance by the mirror which lines one wall between the levels of the basin and clerestory window. The room shares the charcoal pile carpet which covers the whole of the first floor

1962 Ministry of Health, Alexander Fleming House, Elephant and Castle, London

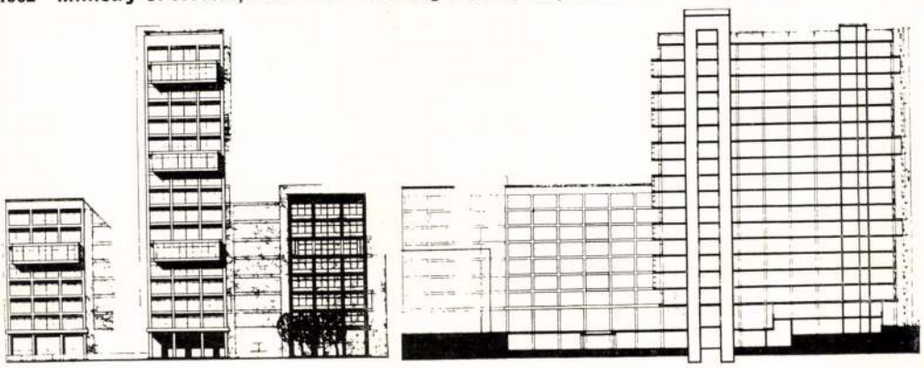

Above: north elevation of blocks A, B and C and long section through block B and courtyard looking west

Below: typical floor plans of blocks A, B and C

Bottom of page: ground level plan with ramps at right to underground garage. These original plans have since been varied in detail

Below right: general proposals for the area

Key: 1 housing 2 tabernacle 3 Newington Butts 4 Faraday memorial 5 courtyard offices–site 1 6 printing school 7 offices, Ministry of Health is at north-east corner 8 Newington Causeway 9 40-storey office tower 10 London Road

The requirements of a master plan were for office areas of $3\frac{1}{2}$:1 as well as the rehousing of a bombed-out pub and two banks. The L.C.C. demanded perimeter planning, which was rejected by the architect who drew up a new plan for the whole of the Elephant and Castle area which envisaged the demolition of the Trocadero cinema. The buildings now built consist of three independent blocks, A, B and C. A consists of a ground floor and seven upper floors, C of an upper and low ground floor and seven upper floors, and B of eighteen floors.

The three blocks are connected by glass bridges. Parking space for 100 cars is situated to the rear of the buildings and in the basement. The buildings surround the piazza which has an ornamental pool. Access to the garage is by means of a spiral double ramp. There are eight high-speed lifts, six in the entrance hall serve eighteen floors, the two others service requirements in blocks A and C. There is also a postal loading deck served by conveyors.

The upper and lower ground floors of B block are a postal department connected to all floors by means of an automatic conveyor. The buildings occupied by the Ministry of Health form the first part of the development of the site and will be completed when the Trocadero is demolished; town-planning permission for this has been obtained. A further 11-storey block will be built on the site of the Trocadero with a new cinema of 1100 seats to one side and a small free-standing office block with a pub on the ground floor and with two or three upper floors.

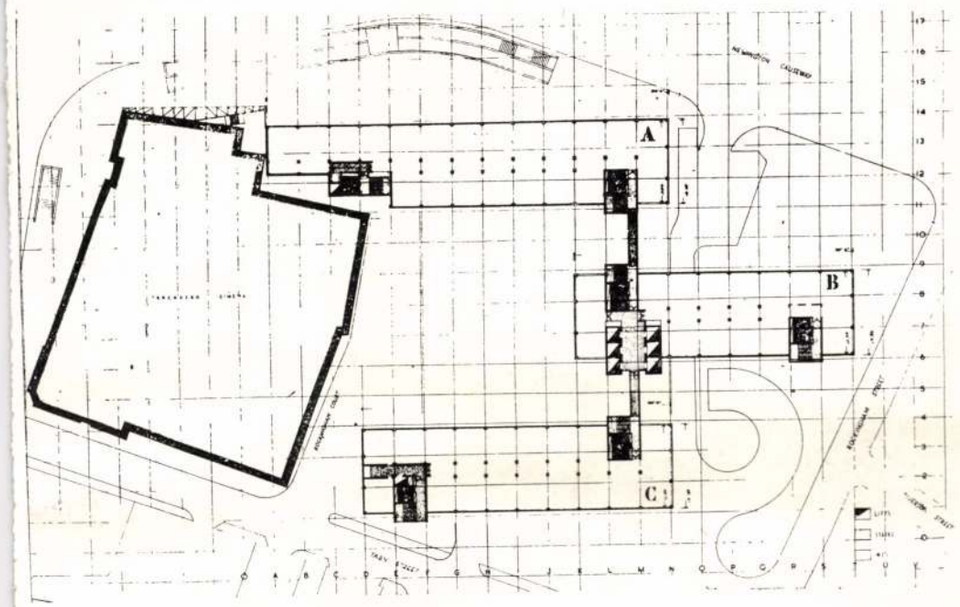

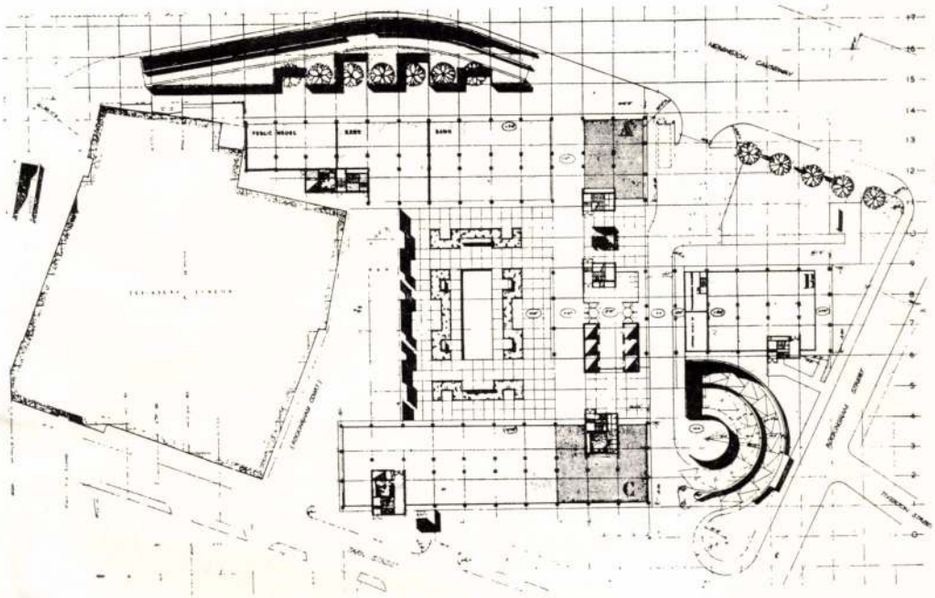

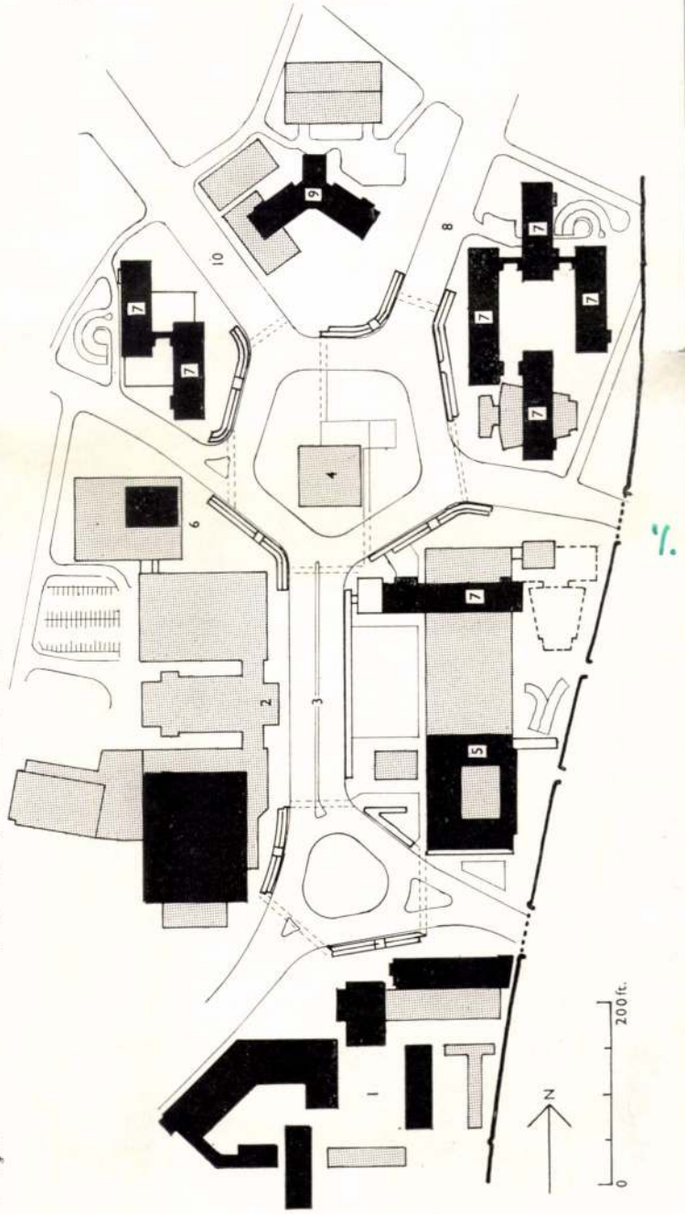

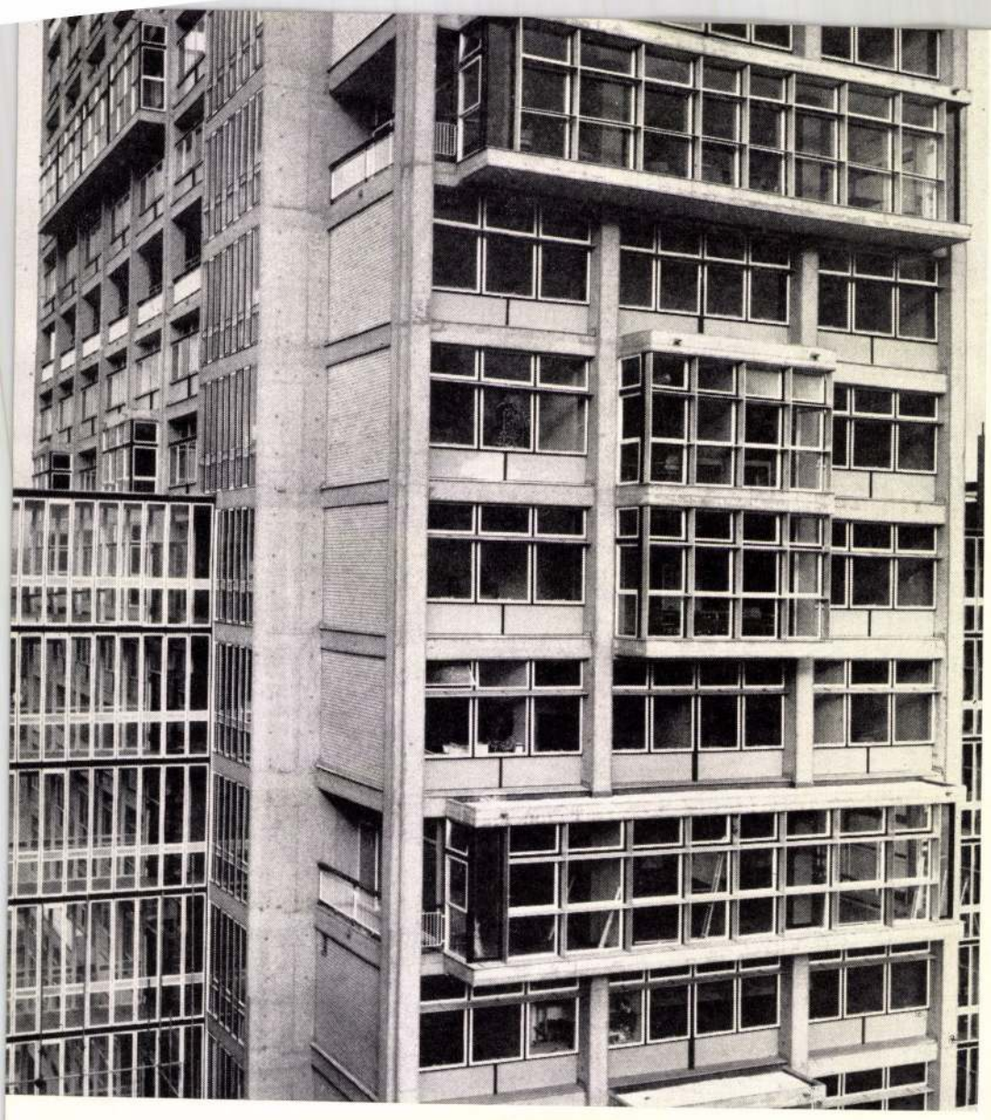

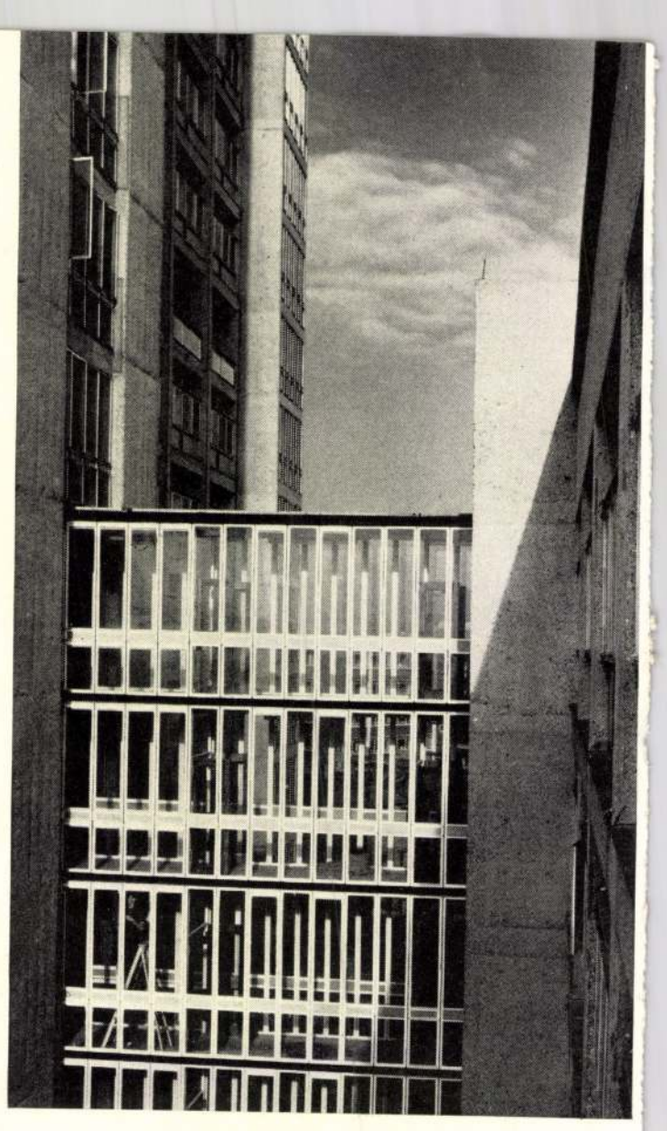

TROCADERO
BINGO
PEARL
GOOD FOR YOU

ews of the scheme while still under construction. The nmered reinforced concrete frame with thin concrete walls at s and staircases). Ground floor columns are clad in grey eatment of the south and west façades differs; on the west, used, and the galleries are recessed on the 5th, 10th and uth side, aluminium brise soleils are used and the recesses ays on the same floors. The links between the blocks are treated quite separately, with steel profile sub-frames trimming the thickness of the floors. The cornices on the low blocks (A and C) are at elbow height, 4ft. 6in., to form a balustrade; but on the tall block (B) the cornice forms a canopy, while the top beam is at balustrade height. The windows are of steel, with the fixed frames painted black and the opening frames painted white. The spandrel panels under them are of grey vitreous enamel. The Ministerial suite is on the west side of the 12th floor of Block B, and is demarcated by a projecting bay

Photos Sam Lambert

1956-1960

1956 Moorgate, London

Skyscraper block planned in cooperation with H. T. Cadbury-Brown. The scheme proposed a 27-storey block served by a battery of 12 lifts which stopped off in fours at the 10th and at the 19th floors.

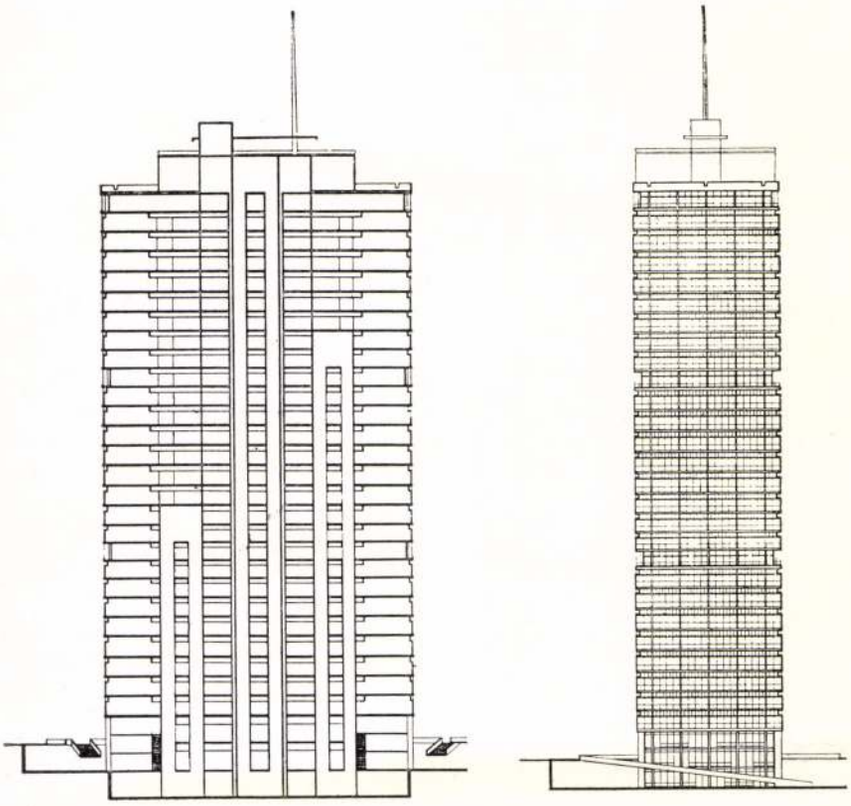

1957 69-70 Piccadilly

This design is fo
project on a site
block at 45-46 Al
shows similaritie
ment. The buildi
concrete frame.
are encased in th
concrete. Externa
granite.

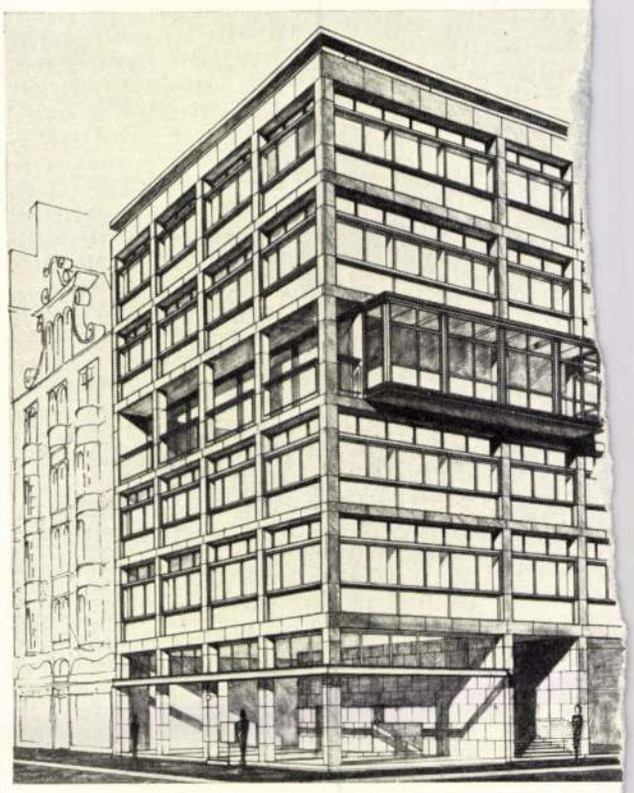

1959 Churchill College, Cambridge

In this entry for a limited competition the intention was that the character of college architecture should be preserved in scale and in the relationship of the buildings.
The whole has been planned to grow as a succession of small and large spaces, squares, courts and gardens, interior covered or exterior and open to the sky. Some are paved and some are planted, some interlocking and some segregated. Individual buildings have their own gardens and courts, while the residential terraces open onto planted parkland.

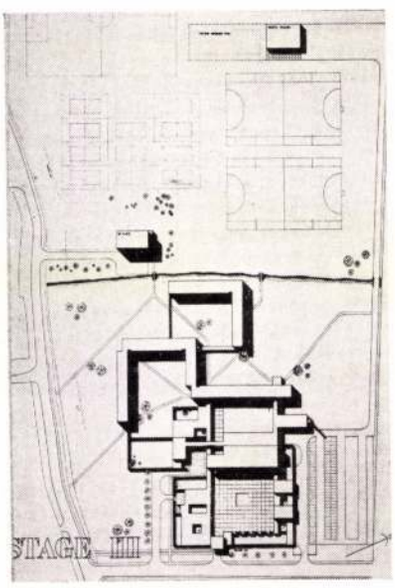

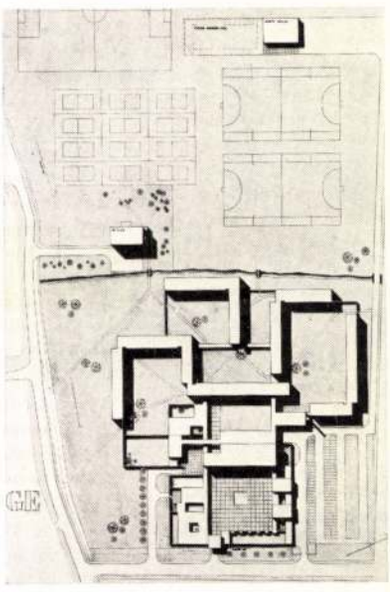

1960 Vale of Health, Hampstead

A four-storey block
flats, a maisonette ar
designed to be built
occupied by the Athe
former Old Vic work
of Health, Hampstead
proposed building wo
considerably smaller t
one and was to be set
10ft. to line up with the
houses. Local objecti
Ministry of Housing
permission to build
granted, the client,
considerable delay

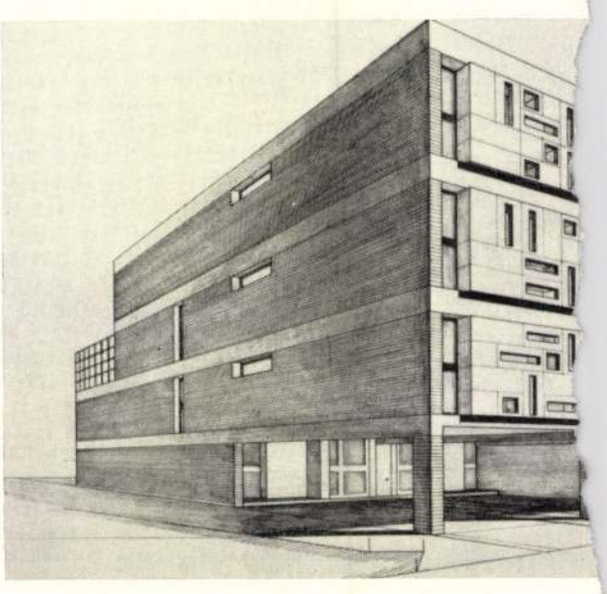

Shopping centre project, Elephant, London

This scheme was prepared as an entry in limited speculative competition for a site to the south-east of the Ministry of Health building, and was submitted with a tender. It provides for two office blocks straddling a north-south commercial block, containing shops and supermarket, fed by an arcade access. The offices on the south side nearest the railway are planned around a corridor, so major rooms are situated to look in, away from the noise. A sunken piazza is provided on the west side, linked directly to the underground, etc.

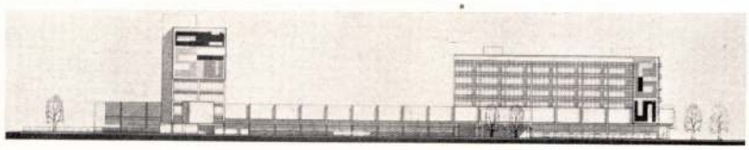

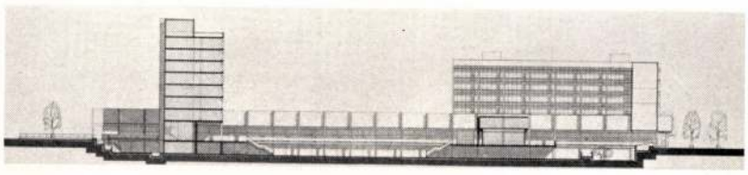

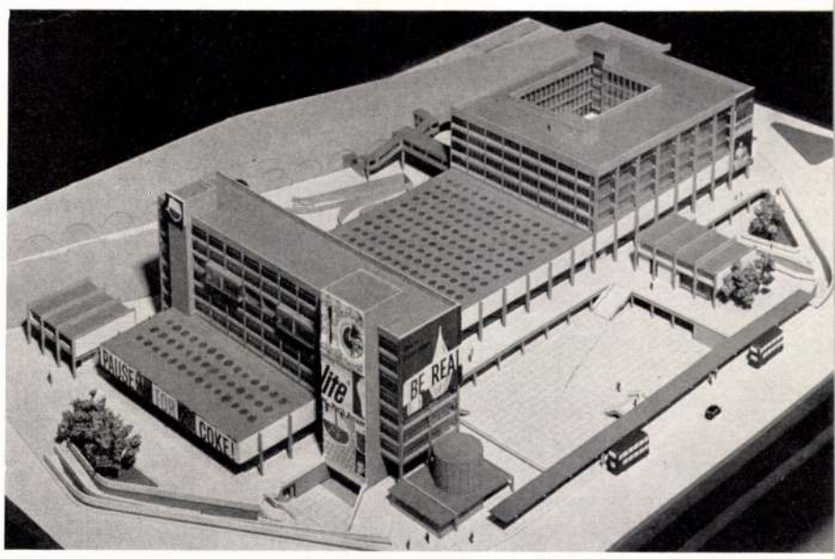

1961 Chester central area development

The complex consists of market halls, municipal and other offices, shops, and arcade, parking and service station. The main entrance to the dome-covered market is through the covered shopping arcade. The market was to have been covered by four large shell domes. The parking has been arranged in a single five floor building, with ramp access. The shopping arcade is straddled by a 280ft. long office block. The main shopping frontage on the town hall elevation is interrupted by a shopping arcade leading to the market halls.

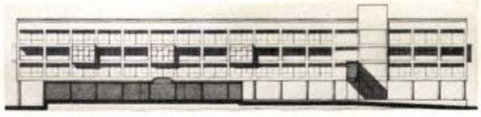

Above: office block elevation

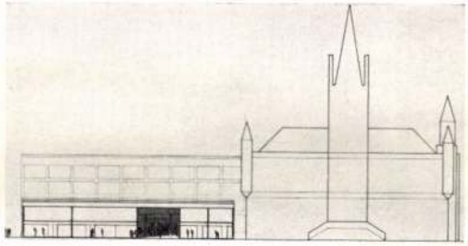

Above: town hall elevation

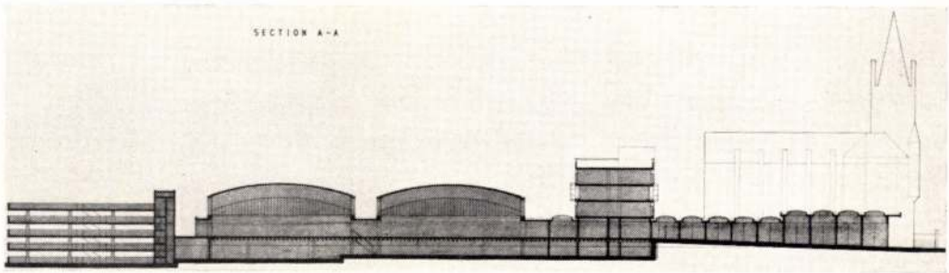

Above: long section

Below: long elevation

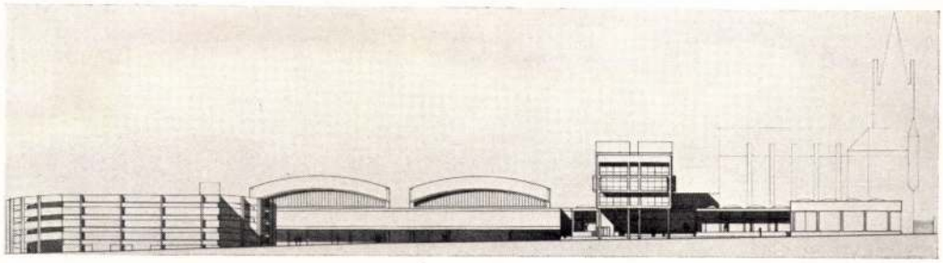

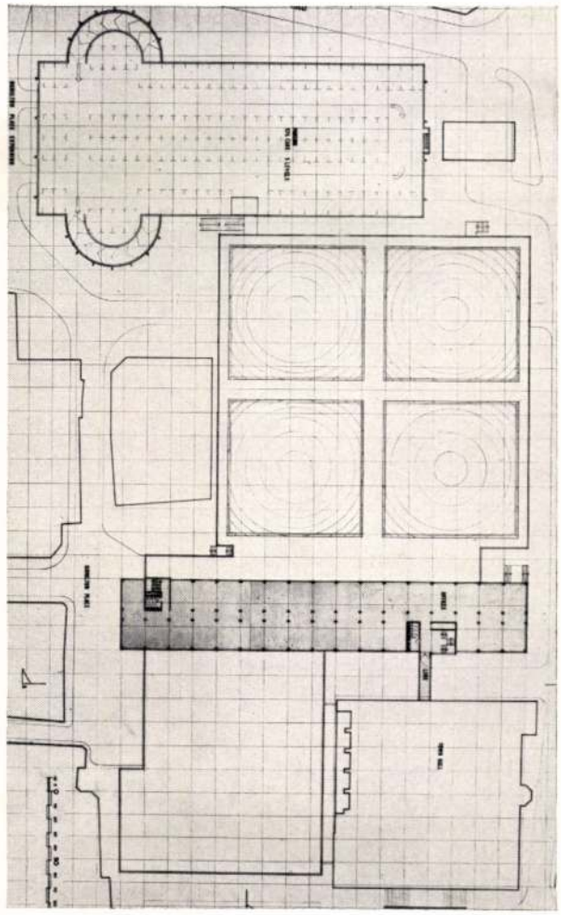

Armstrong

ACCOTILE IS SCHOOLED TO SMILE THROUGH PUNISHMENT

Accotile in the dining-hall of the Aldridge Grammar/Technical School, Aldridge, Staffs.

Today, when educationists set great store by colour, choice of the right flooring becomes a matter of combining good looks with toughness and resistance. Armstrong Accotile measures up very well to those requirements. A choice of 25 colours allows plenty of scope for design. Hard-wearing Accotile is easy to maintain and keep clean. Decorative appeal, wearing qualities, long life—there are many good reasons to specify Accotile for public buildings that have to withstand heavy traffic. Please write for further details.

Armstrong flooring

ARMSTRONG CORK COMPANY LIMITED · FLOORING DEPARTMENT · BUSH HOUSE · ALDWYCH · LONDON WC2 · Tel: COVent Garden 1101

Makers of: ACCOFLEX · ACCOTILE · CORK TILE · LINOTILE
RUBBER TILE · LINOLEUM AND VINYL FLOORINGS

F3022

Code 55

Interior for M. Coutrot 1926

A complete interior scheme together with built-in furniture for Monsieur Coutrot, Paris. The built-in units provide folding bookcases, drawers and filing cabinets. The scheme was designed in conjunction with André Sive.

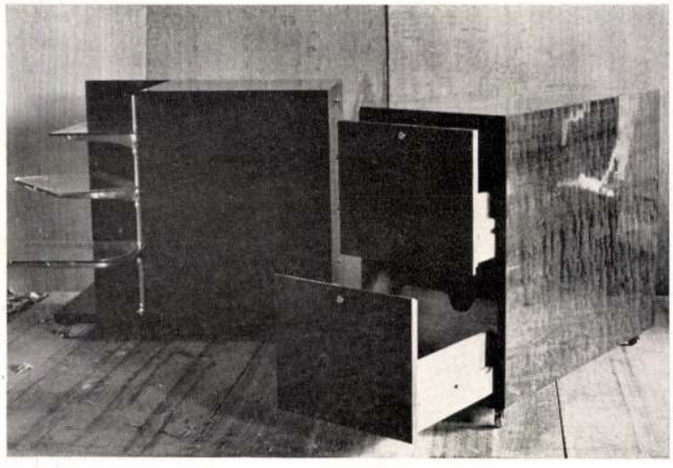

1925-1928

Furniture 1925-28

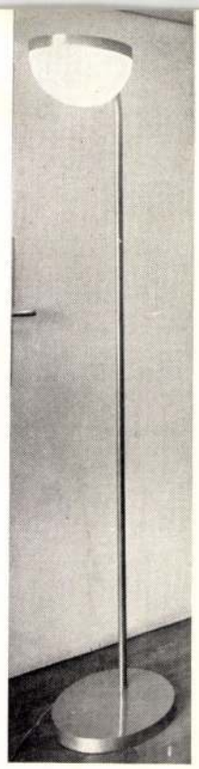

Standard lamp with a chromium base and a translucent glass domed shade and a chromium-plated steel coffee table with wood top designed in conjunction with André Sive.

A leather and chrome steel armchair designed with André Sive. The back adjusts to the flat. The junctions are bolted so that the frame can take to pieces.

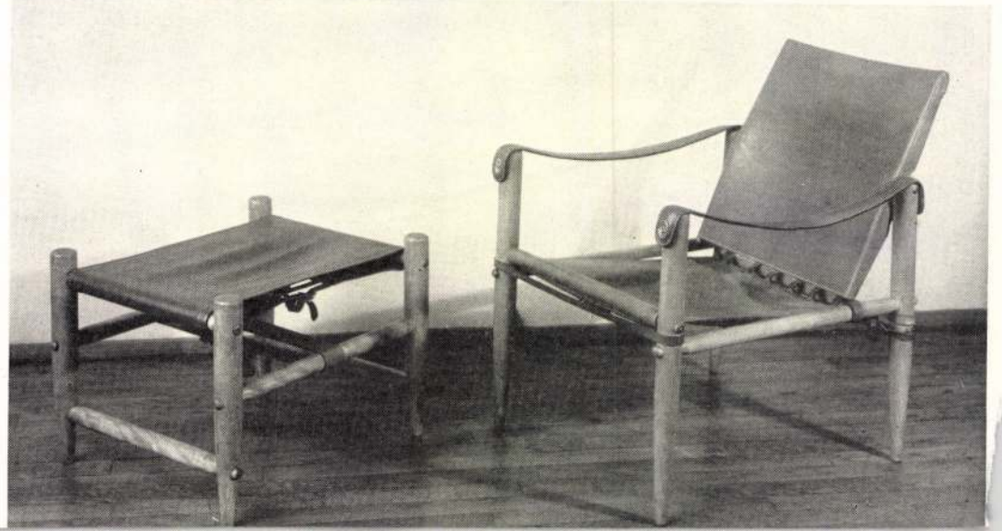

This stool and chair, out of leather and wood, were first designed by the architect in 1925. This design is partially based on the traditional military desert chair. The architect has always tried to make his domestic mobile furniture demountable, and for this reason has made repeated use of these pieces since 1926, designing many modifications, some of them being scaled down for the use of children.

Offices for Central European Express, Paris, 1927

The Paris offices for the Central European Express, Bd. des Italiens. These offices are now demolished. They were designed in conjunction with André Sive. This scheme made one of the earliest uses of a metal-faced plywood, 'Plymax'. The counters and the cupboards are both finished with it. This scheme was also one in which the architect used roller slat doors to cupboards. The indirect light fittings are in silvered glass.

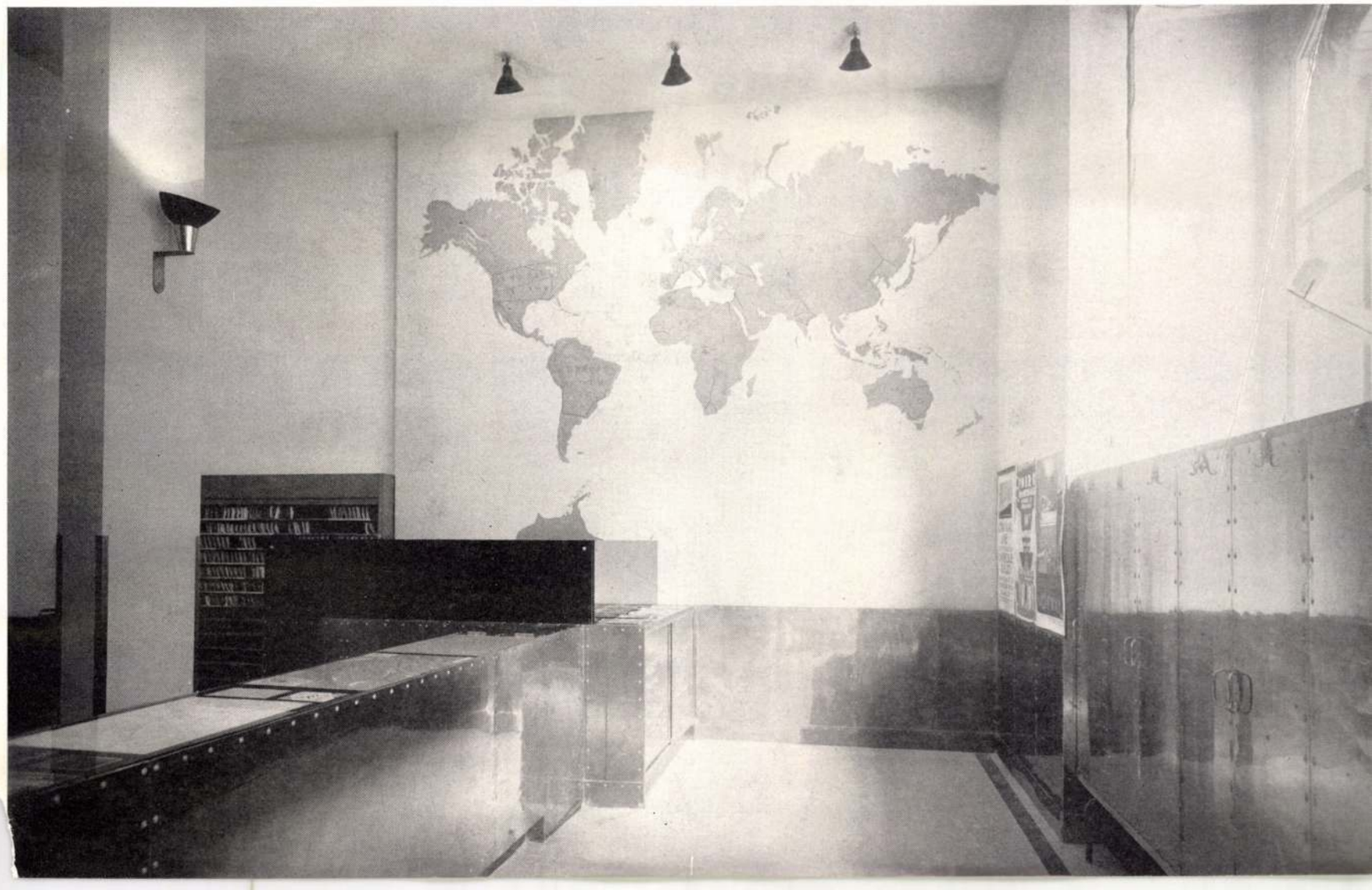

If you are in any way responsible for water and water-heating costs you will want to use Unataps*

as so many have

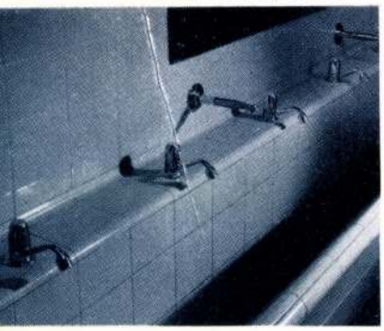

In eighteen months the average Unatap installation can pay for itself. Unataps reduce water-heating costs (85% in some cases), reduce storage tanks, reduce pipe and pump sizes.

* Unataps are single spray mixing taps delivering a refreshing spray at a selected temperature. They are more hygienic, more elegant: their basins require no plugs, no overflows.

Write to Walker Crosweller & Co. Ltd., Cheltenham, Glos.

Exhibition stand for Paris Trade Fair, 1928

This display stand for a reptile skin firm was designed, in conjunction with André Sive, for the Paris Trade Fair of 1928. The stand is finished throughout in aluminium faced 'Plymax.'

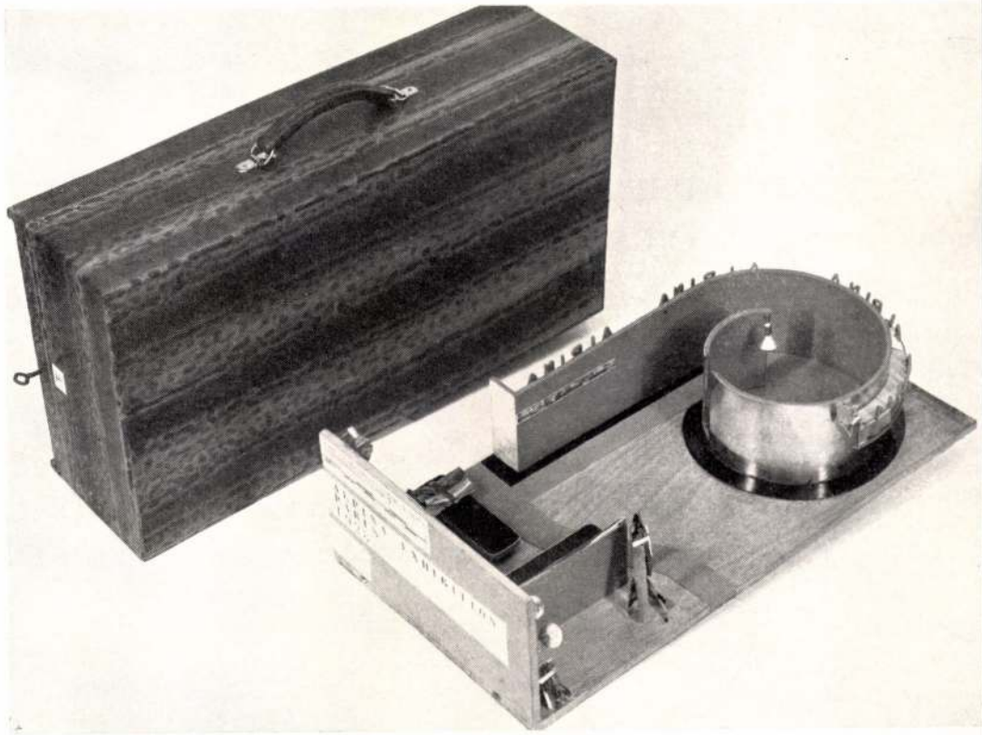

Above: model of the exhibition stand, with its case

Below: the stand

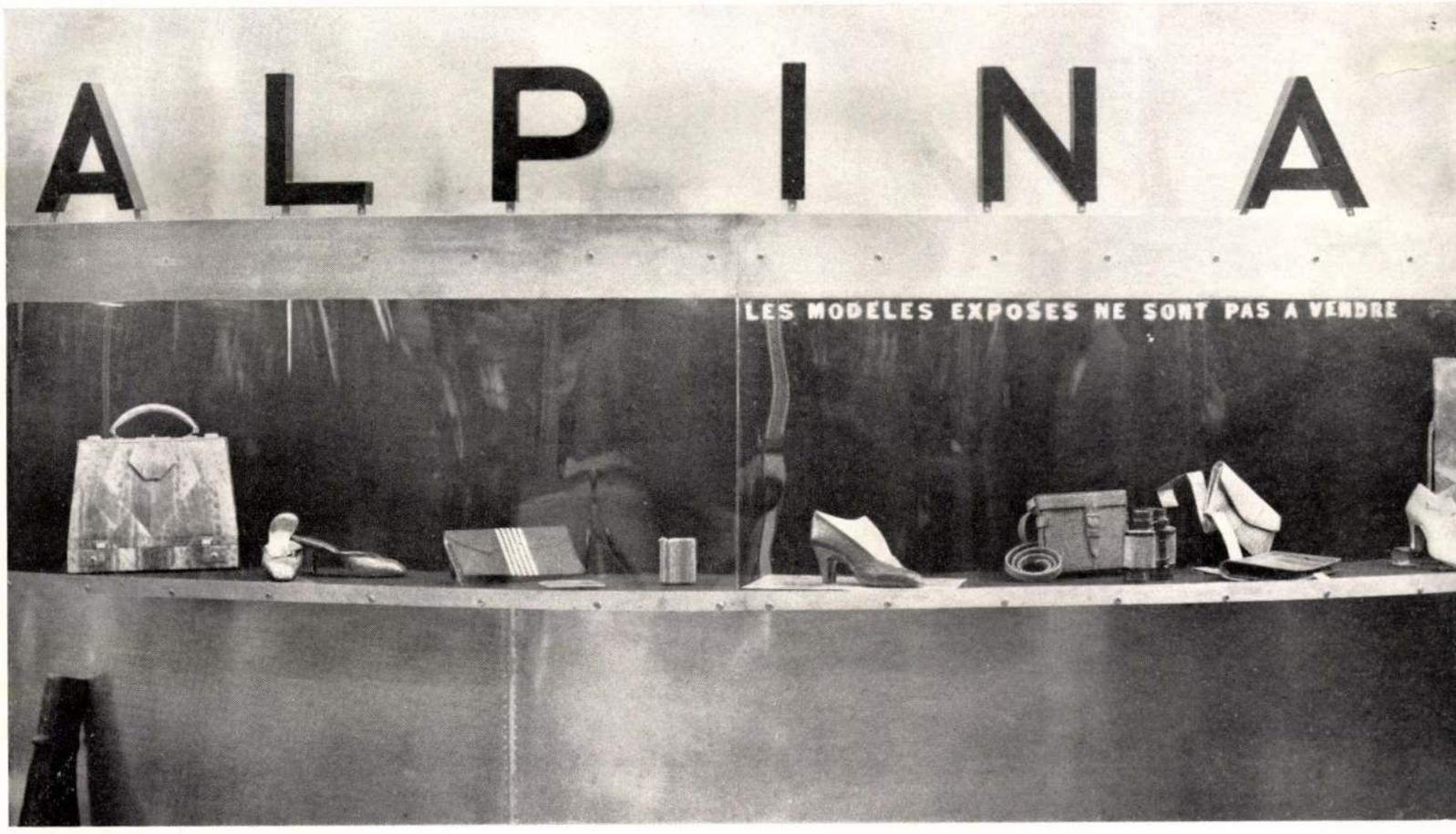

are there any more at Hille like you?

New from Hille, designed by Robin Day, the capacious Club Chair of ample dimensions: width 31″, depth 31″, height 28½″ □ The settee is 6′ 9″ wide □ The underframe is square section stainless steel □ The legs are fitted with plastic glides □ The seat cushion and back cushion, both removable, are buttoned over 4″ latex foam □ Here shown in tan hide □ But there are many other coverings to choose from, all exclusively Hille □ **And many more chairs. See them at Hille Showrooms, 39/40 Albemarle Street, London, W.1. Hyde Park 9576., or 24 Albert Street, Birmingham 4, Midland 7378., or Hille House, St. Albans Road, Watford.**

hille
CONTRACT DIVISION

Internationally-honoured furniture for homes and offices.

Visit our stand NP65 at the Furniture Exhibition

Code **57**

Paris interior for a lawyer, 1930

This Paris interior for the lawyer Suzanne Blum was designed by Ernö Goldfinger working alone. The scheme includes a living-room, a dining-room, and a studio at higher level. The table is a specially designed production item, equipped with adjustable chrome steel legs. The bakelized paper and chrome steel chairs are by the architect. Oiled silk is used for curtains, and the flat is lined throughout in plywood.

4.

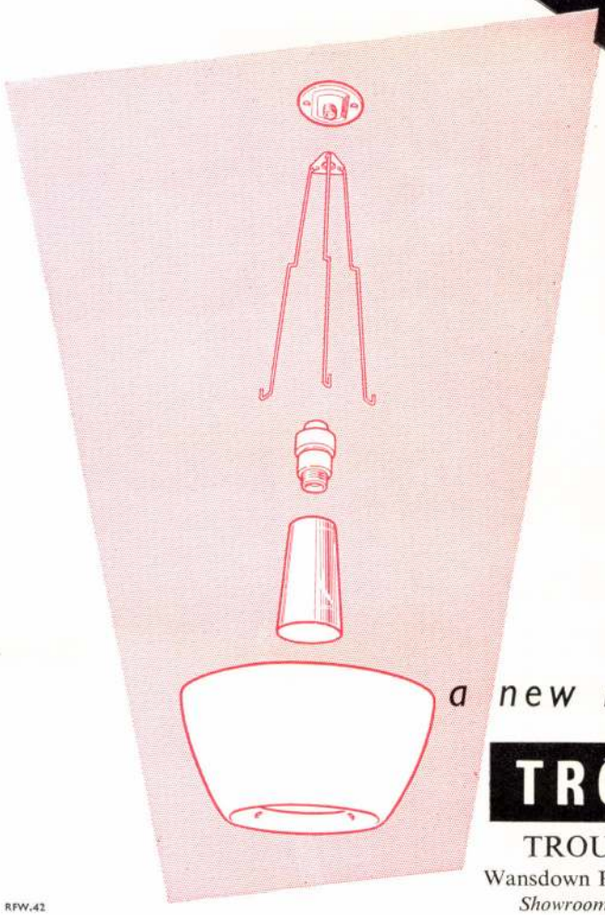

GENERAL PURPOSE LIGHTING

Designed by Troughton & Young to conform to the requirements of the Ministry of Education, these fittings also have a more general application where an efficient, economic and well-designed fitting is required. The light output of over 90% provides maximum efficiency with minimum glare. Other features include easy assembly, fixing and maintenance.
Descriptive leaflet TYL 22 available on request.

a new range of lighting fittings by

TROUGHTON & YOUNG

TROUGHTON & YOUNG (Lighting) LIMITED
Wansdown Place, Fulham Road, London, S.W.6 *Telephone:* FULham 9581
Showrooms: The Lighting Centre, Liscartan House, 127 Sloane Street, S.W.1

RFW.42

Code **58**

Rue de la Cité Universitaire 1931

The architect designed this interior for his own occupation in 1931. This is the first interior which comprised the usual complete range of domestic spaces, i.e. living-room, dining-room, kitchen and bedrooms. The kitchen is an example of an early rationalization of working sequences, surfaces and levels. The cooking unit is divided into two separate elements, the one being boiling rings and the other the oven. The cupboard unit above the preparation and cooking surface accommodates a bank of aluminium commodity containers, of the type which were first produced and pioneered by the designer Schuter-Lichotski. These units were later rather foolishly produced in glass, a material totally unsuitable by virtue of its weight. The cupboard unit in the kitchen is typical of a standard solution which the architect has virtually used ever since. A point of interest are the drawer fronts which constitute a joinery detail, which the architect has repeated again and again.

The interior of the living-room displays the architect's early preference for interior surfaces being lined in plywood. It also shows Goldfinger's determination to utilize demountable and standard industrial components as much as possible. The wooden and leather chairs in the living-room are demountable. The room is lit by standard industrial fittings, and the books are carried on standard shop shelving. The plywood-faced door in the centre of the room slides away into the interior of wall and returns on a spring-loaded scissor system.

Right: general view of kitchen. The Schuter-Lichotski units show in the background on the right

Below: general view of living-room. The sliding door shows in centre of the rear wall

Multalum is the new system for seating in great comfort to preside, decide, transcribe or just wait. Elegant variations on a theme in aluminium by George Kasparian in Los Angeles for public rooms, and reception rooms, offices and conference rooms. The answer to a planner's dream. Multalum is a modular structural system from which this handsome seat can multiply into and and and or permute with interchangeable tables (useful for using corners) and available without arms and and and and where inches are precious. Back-to-back in rows as well. Multalum seats with high backs or low backs permute with a range of swivel bases and , with matching chairs for visitors of course. To complete the range Multalum includes a blending group of fully upholstered pieces:-

only from Ryman Ltd at 39 Dover Street London W1

Code **59**

Rue de la Cité Universitaire (continued from page 48)

The photographs on the right show details of a folding bed in the architect's apartment. This bed is constructed out of oak plywood. There is no box spring in this bed and the mattress rests directly on wood board. This design again makes ingenious use of industrial components. The metal folding catch and bed leg is a standard folding step fitting commonly fitted to coachwork for providing access to the roof of vehicles. The photographs below give a general and detailed view of the children's room. The cupboards are fitted with roller shutters. The Thonet chairs in these photographs are by Adolf Loos.

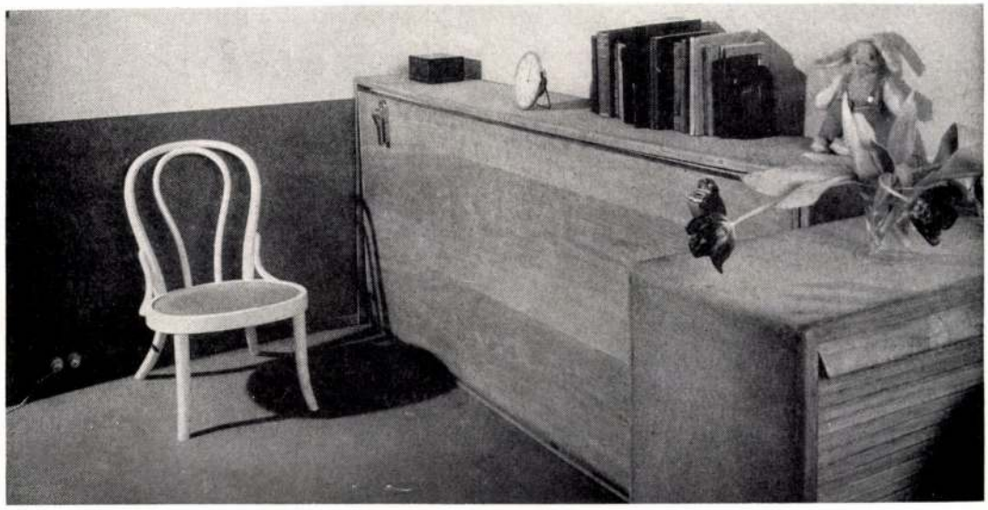

Right: folding bed with canvas cover
Below: details of children's bedroom

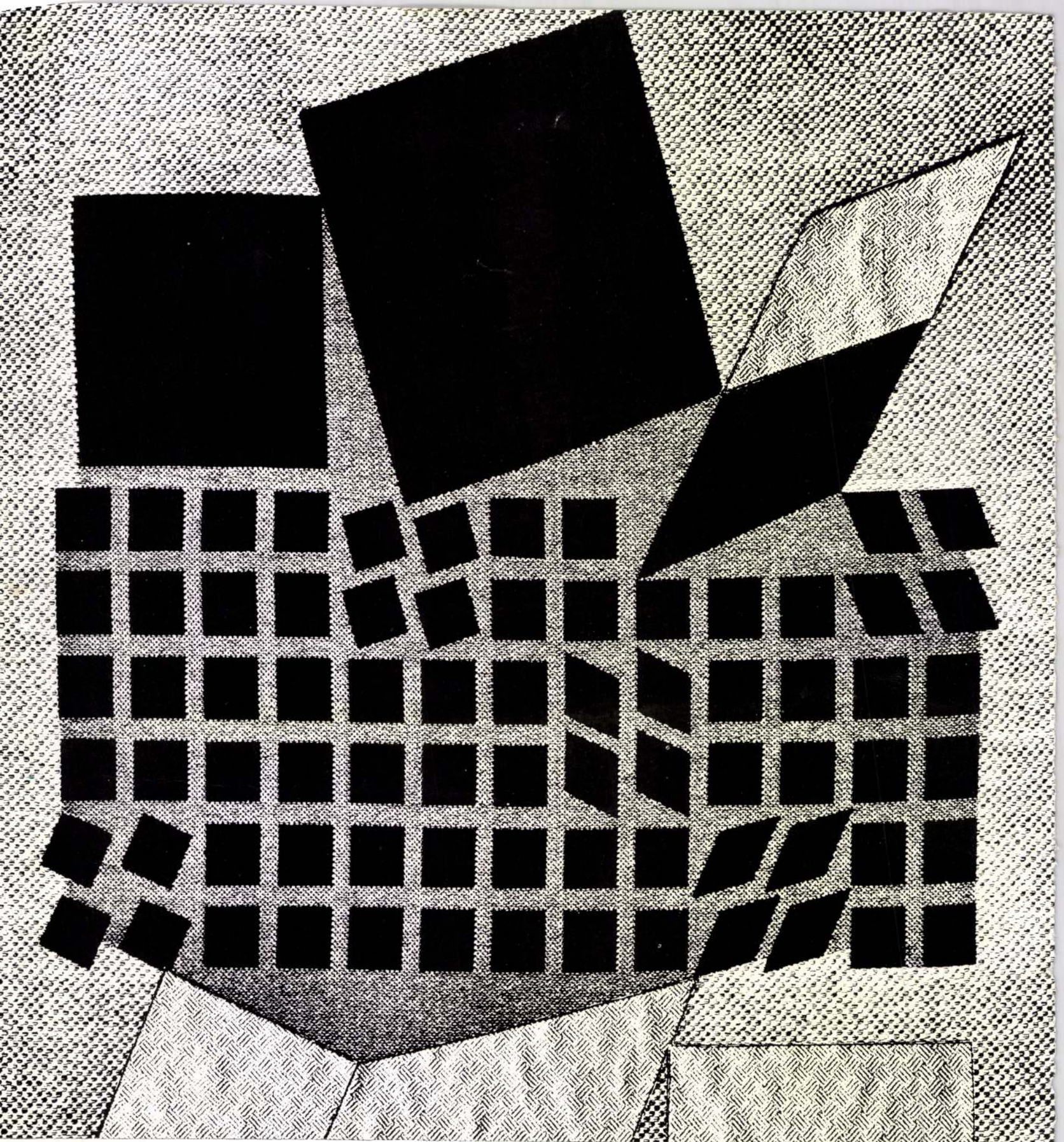

BY APPOINTMENT TO
H M QUEEN ELIZABETH II
MANUFACTURERS OF
FURNISHING FABRICS

Oeta, woven to a design by Vasarely

EDINBURGH WEAVERS 102 MOUNT STREET LONDON W1

Furniture 1930-1934

A suite consisting of aluminium framed dining table and chairs designed for a Mr. and Mrs. Hollander in Paris. The joints are screwed as welding was not possible at that time. The table top is of black marble mounted on slate. The chairs have leather seats and backs.

'Entas' stacking chairs with bakelized paper backs and seats. Versions of this chair were eventually made in moulded plywood and are still in use. The chairs have bolted chrome steel legs.

The bed was designed for use in 'The Outlook' project at Le Touquet. The frame of this bed is constructed on a similar principle to the frame of the chairs above. This bed is fitted with wooden springing, a device adapted from nautical bunks.

Photo Marc Vaux

ALLOM HEFFER

AND COMPANY LIMITED

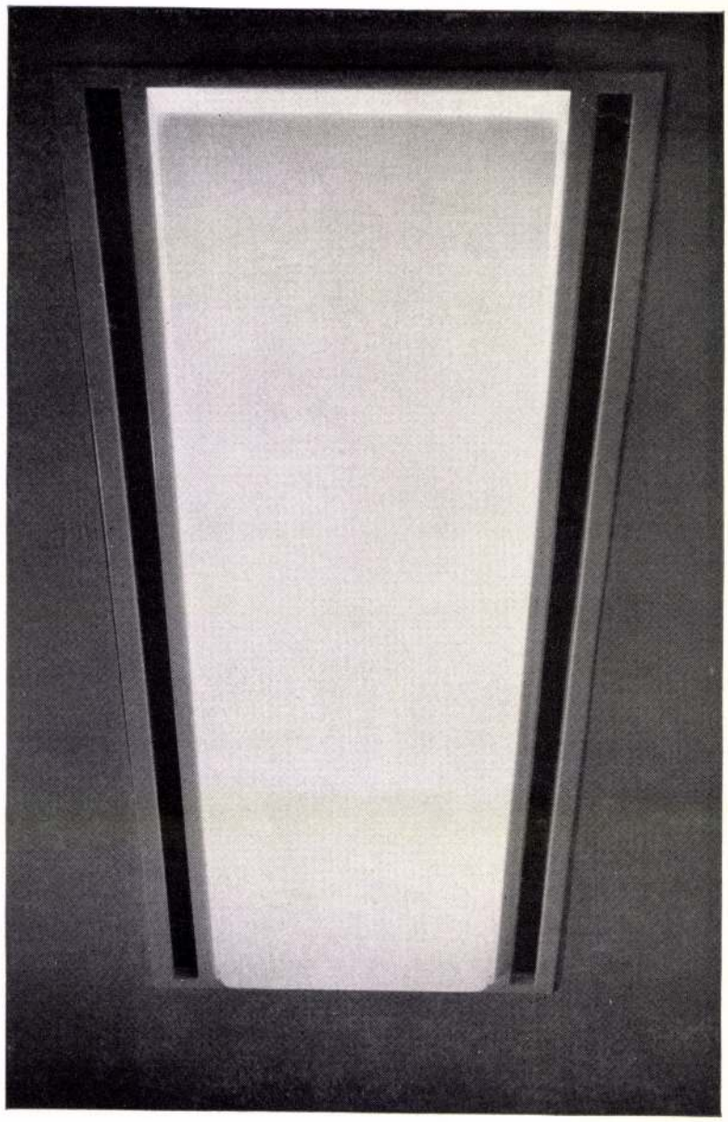

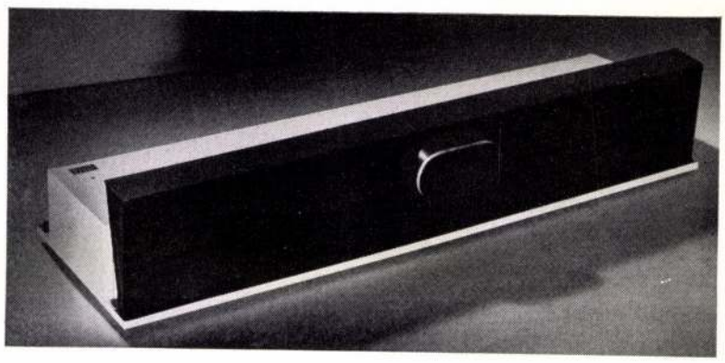

VENTLITE

A combined lighting and
Air Diffusing Unit

Incorporating the Burgess system of draughtless ventilation, designed and manufactured by the **Burgess Products Co. Ltd**

Particulars are contained in the leaflet Series 707 (Ventlite)

17 MONTPELIER STREET · KNIGHTSBRIDGE · LONDON · SW7 · TELEPHONE KNIGHTSBRIDGE 6897-8

Code 61

Wooden toys and alphabet 1936 designed for Paul and Marjorie Abbatt Ltd.

The toy designs were essentially versions of modern transport, in contrast to the usual sentimental toys on the market. The train parts (see MARS exhibit) are linked by dowel and socket couplings.
The children's alphabet and number insets fit into a board which is thinner than the letters or numbers, so that the latter can be easily picked out.

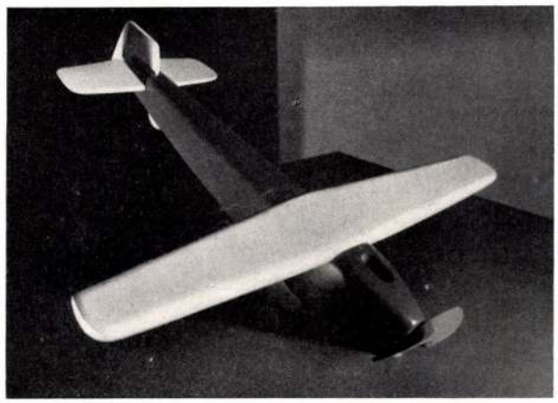

MARS Group exhibition, London, 1938
Child's section

Wooden bunk beds were shown with slung canvas springs and rope ladder access. The toy train is also a design of the architect.

Children's chairs

The bent plywood chairs shown below were made in three different sizes for nursery school use. The hinged backs pivot in the small of the back. The same design was also used for adults' chairs.

Easiwork furniture range, 1938

Designed for the Boulton & Paul bungalow exhibit at the Ideal Home Exhibition. The sideboard (below, right) has horizontally sliding roller doors. The shelves are adjustable and the drawers compartmented.

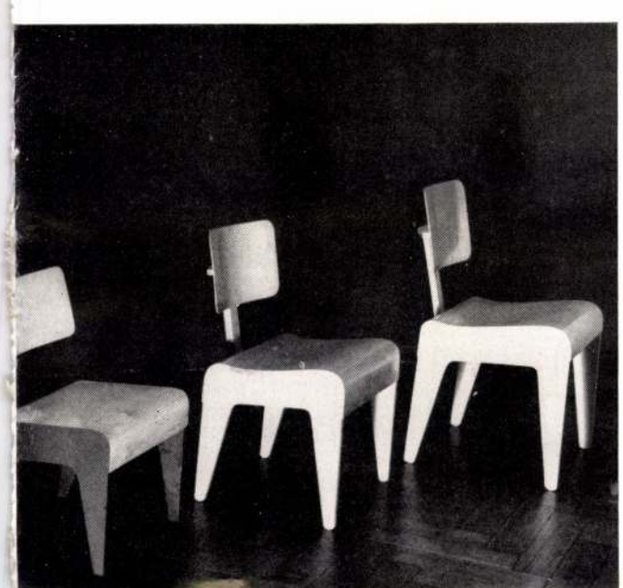

for showers: flow control and thermostatic control of the water temperature are now combined in one compact, elegant, and recessible unit. This valve is called the Leonard 72 and is manufactured by Walker Crosweller & Company Limited, Cheltenham.

Code **62**

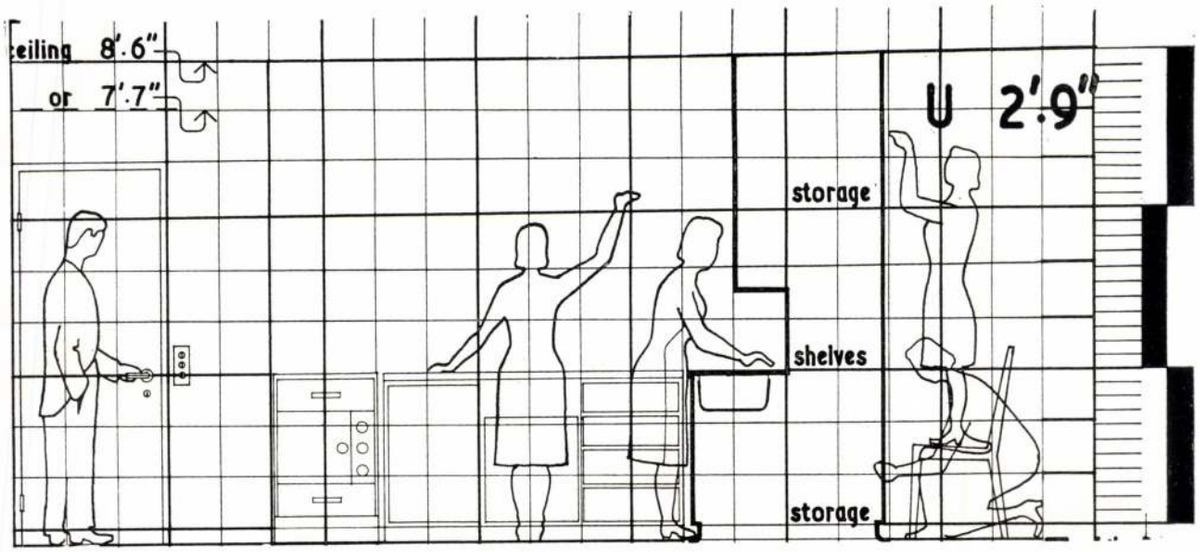

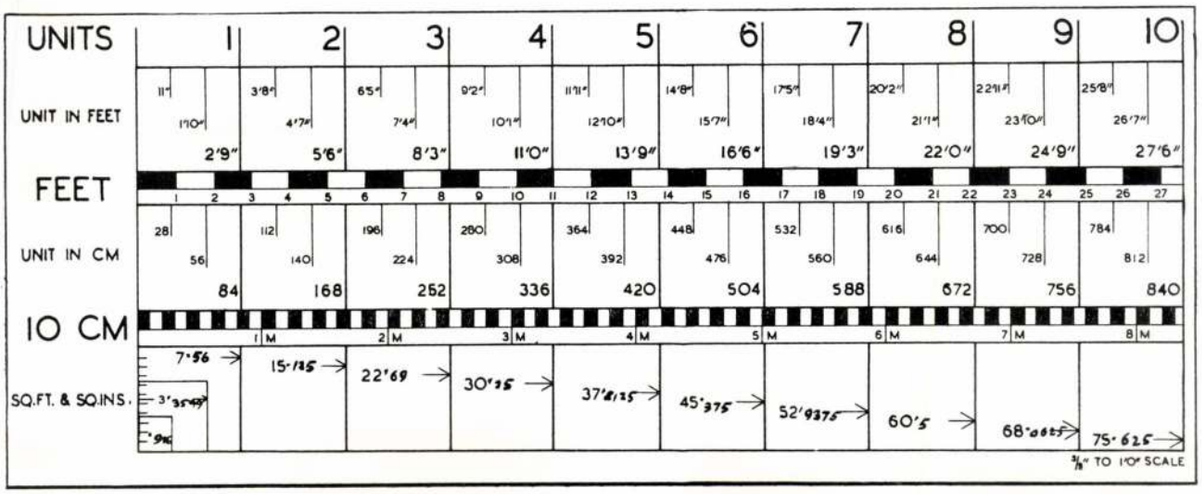

Planning grid

Ernö Goldfinger developed a planning grid for speed and efficiency in designing housing, and in order to standardize detailing in his office. The idea was that such a grid must incorporate the relation between the persons for whom the building is planned and the elements of which the building is composed. The most obvious contact between persons and building, the most governed by size, is a door; and therefore the width of a standard 2ft. 6in. door plus its jambs—i.e. 2ft 9in—has been found as a useful basis for a grid. The top diagram on this page shows (*a*) the door related to a person (2ft. 9in.) = 1 U; (*b*) the working space in front of the kitchen sink (5ft. 6in.) = 2 U; (*c*) the relation of storage units.
The 2ft. 9in. grid can subdivide into three 11in. or eleven 3in. units, and the combination of these gives considerable scope for variation, as shown in the second diagram.

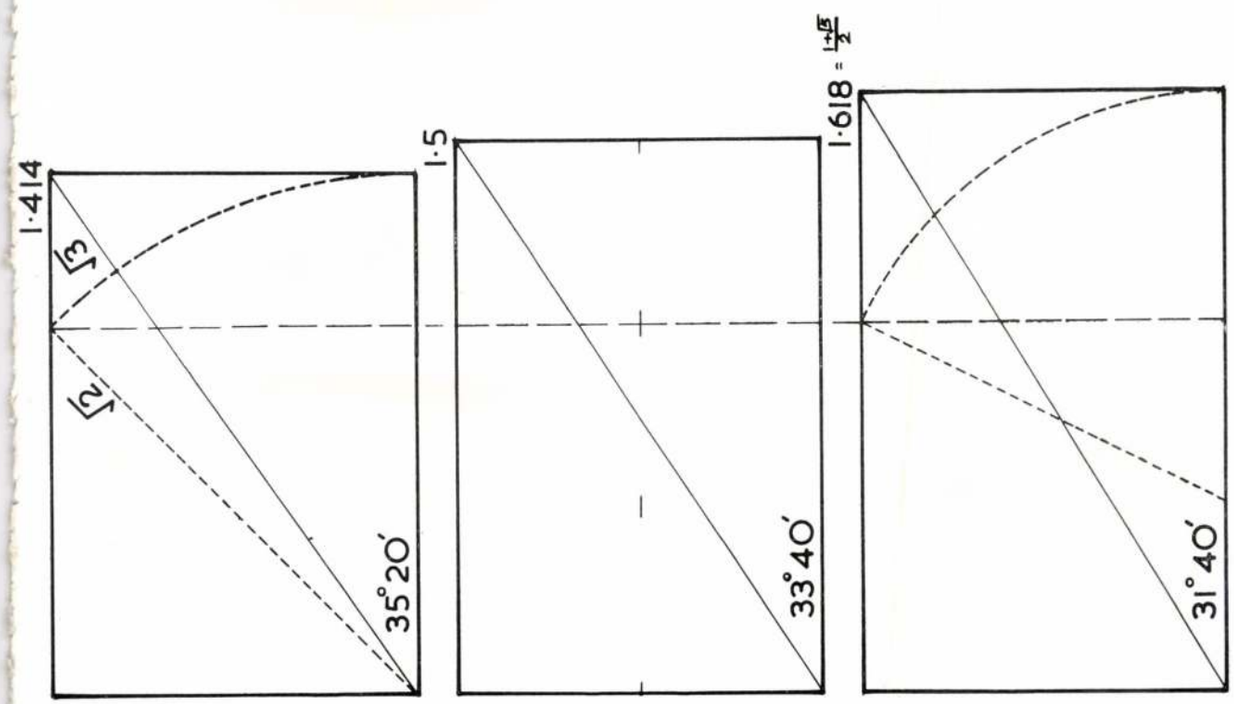

Standard proportional system

Regulating lines throughout the work in the office are determined by the use of this system which utilizes three basic rectangles of the following proportions:
1 : 1·414
1 : 1·5
1 : 1·618
The first is the $\sqrt{2}$ rectangle, the second a proportion of one to one and a half, and the third a golden section.

Heliometer 1932

The heliometer was designed in order to be able to test the insolation of buildings: the penetration of sunlight into them, and the shadows cast by them onto the surroundings.

In order to do this, an instrument was designed to take a model some 2ft. 6in. by 2ft. 6in. which could be inclined and rotated to similate the movement of the earth in relation to the rays of the sun, and also positioned to simulate any latitude from the Poles to the Equator. Thus, three movements are evolved:
(1) A 90° inclination of the board from Pole to Equator.
(2) A 23° 27′ declination of the axis of the earth related to the direction of the rays of the sun, and
(3) 360° daily rotation of the earth around its axis.

The sun's rays are simulated by a parabolic reflector of 1ft. diameter, using a 300w. lamp.

The heliometer proper is some 4ft 6in. high, is placed in one corner of the room while the projector is placed in another corner some 12ft. to 15ft. away. The projector (simulating the sun's rays) is permanently fixed shining on to the model placed on the heliometer board.

Left: diagrams (1) showing the declination of sun's rays from winter solstice to summer solstice. The top diagram shows the angles of incidence of rays on the earth's surface, and the middle diagram the manner in which this phenomena is graduated on to the heliometer. The bottom diagram (2) shows the way in which the graduated segment for the latitudes is derived as well as the seasonal declination

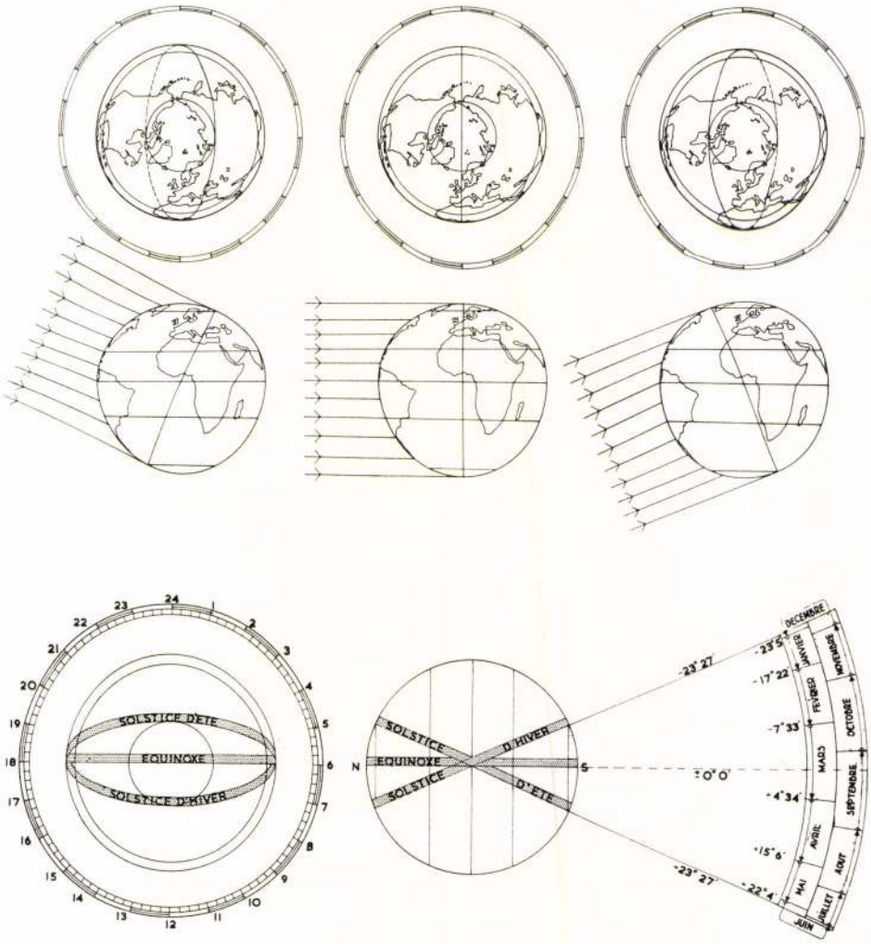

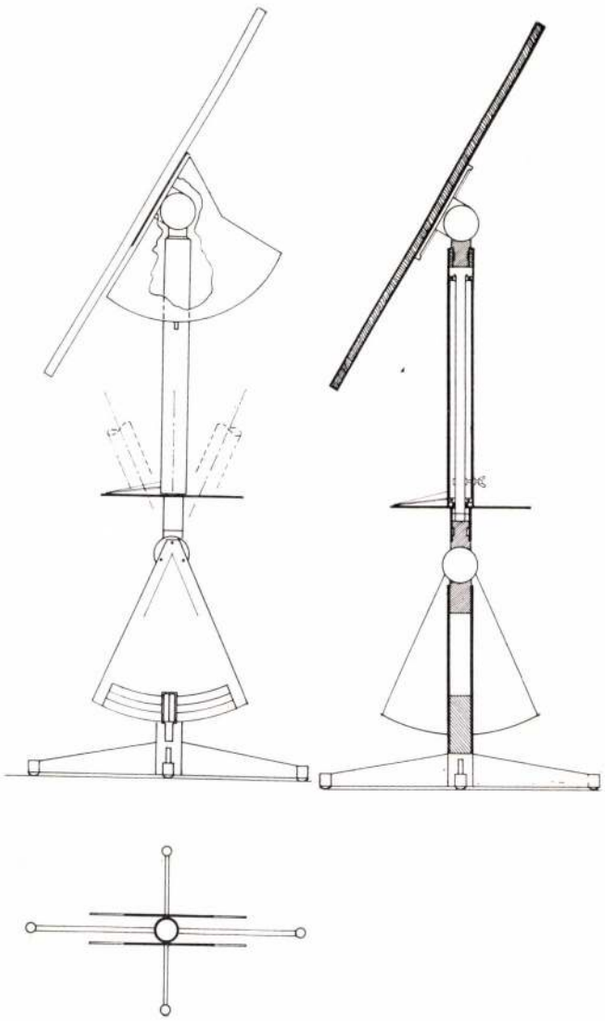

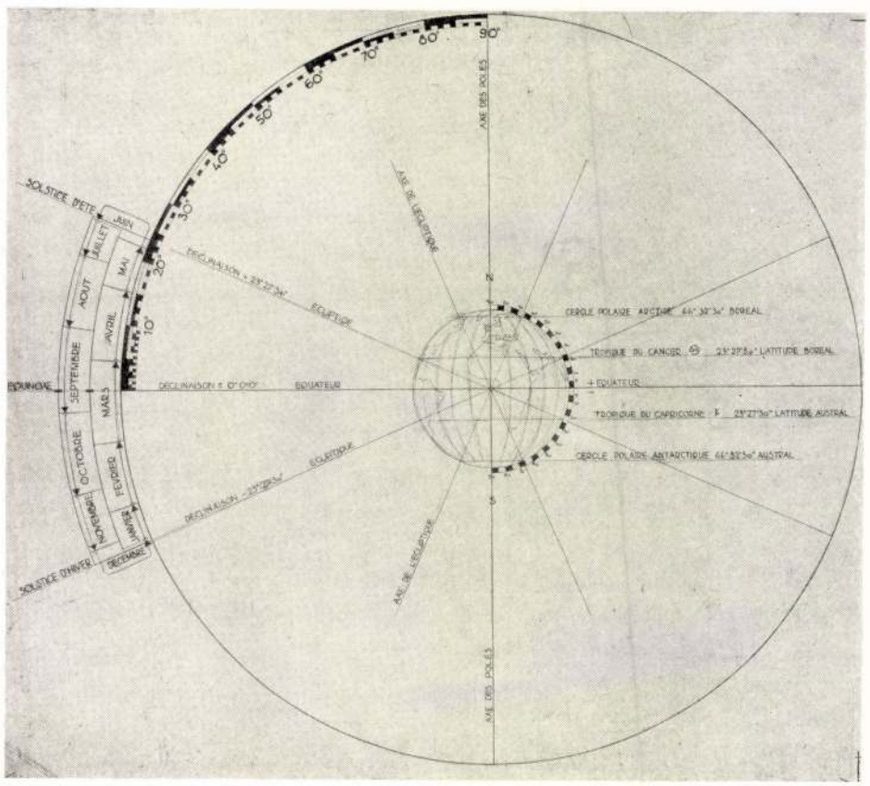

Above: elevation and section through the heliometer. The lower segment is the graduated scale of declination. The middle horizontal disc provides for the daily rotation of earth around its axis. The upper segment provides for the latitudes from the pole to the equator

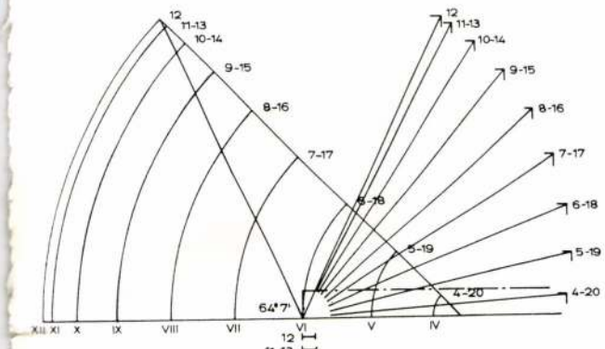

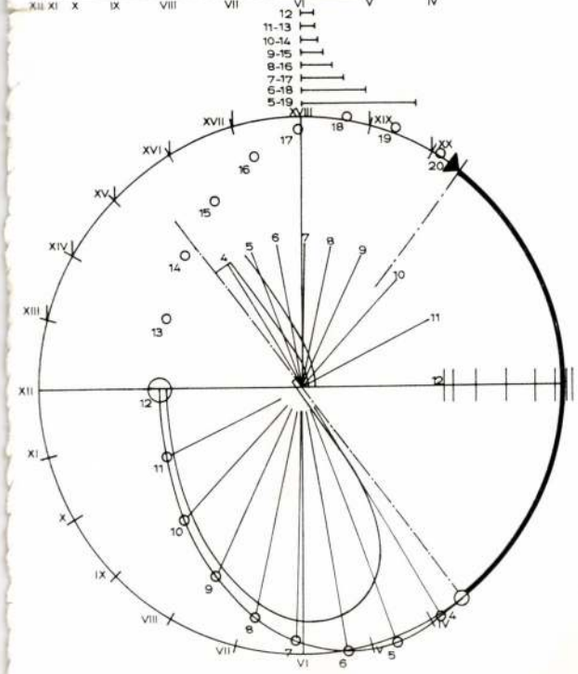

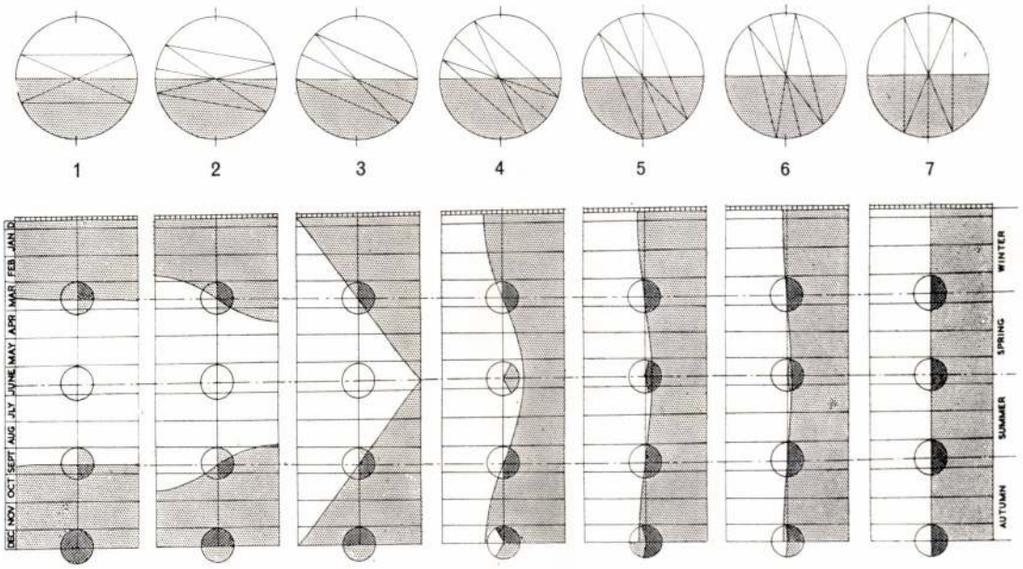

Left top: diagram showing sunlight distribution, June 21st (Paris)

Left bottom: diagram showing sunlight distribution, December 21st (Paris)

Above: synoptic diagram of sunlight distribution throughout the world revealing that daylight and absence of daylight is the same everywhere throughout the year.

Key: **1** *Pole* **2** *Spitzberg* **3** *Polar circle* **4** *Paris* **5** *Tropics* **6** *Dakar* **7** *Equator*

Below; left, seasonal declination; right, the heliometer

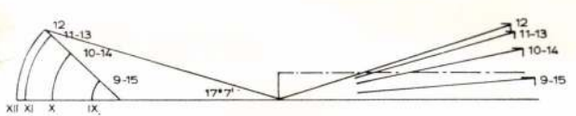

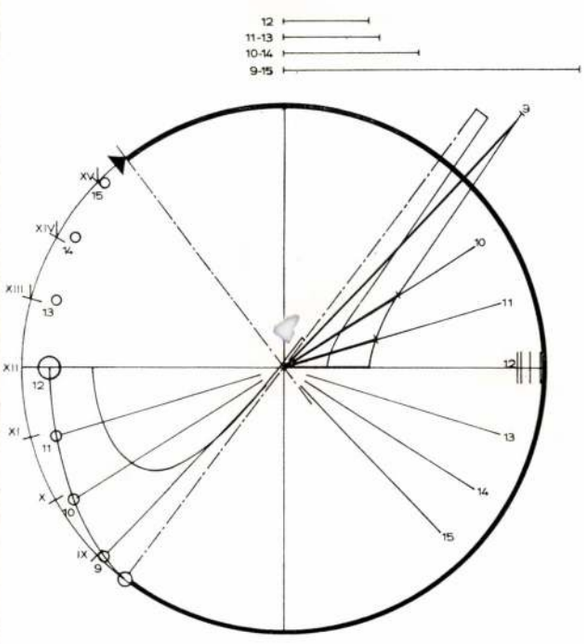

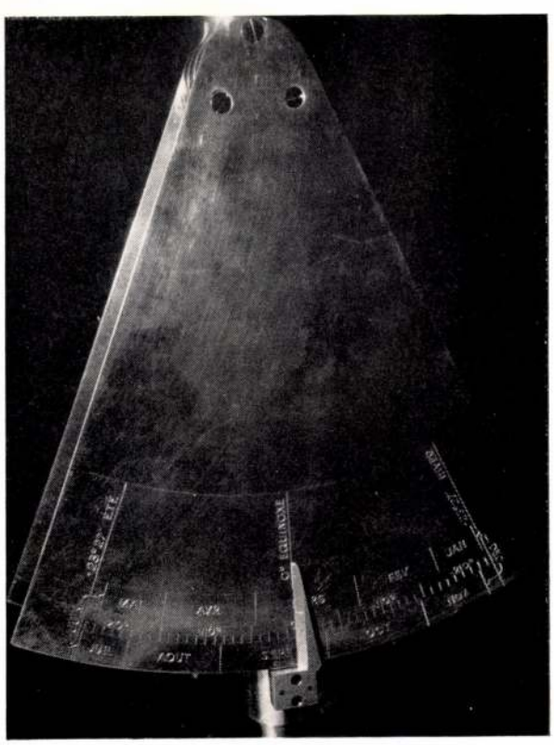

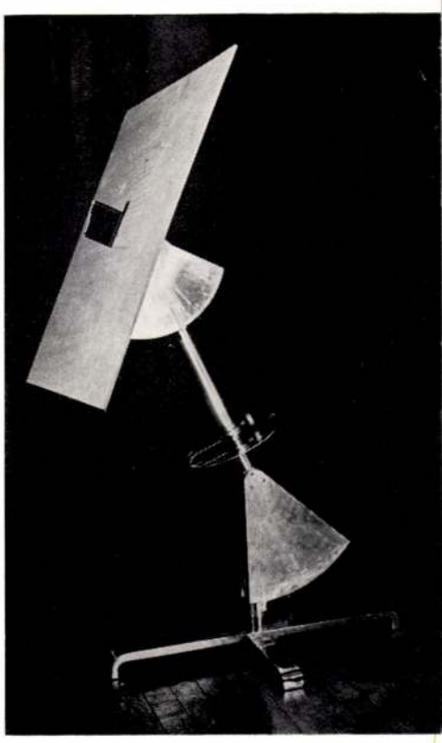

SPECIFIED BY LOCAL AUTHORITIES THROUGHOUT GREAT BRITAIN

The Sugg
HALCYON
Gas-fired WARM AIR HEATING SYSTEM

For FLATS, HOUSES MAISONETTES AND BUNGALOWS

This compact, fully automatic gas-fired heating system allows maximum freedom in planning; the low capital cost of installation is matched by surprisingly economical running costs

SOME OF THE LOCAL AUTHORITIES WHO HAVE INSTALLED SUGG HALCYON WARM AIR HEATERS

Birkenhead Corporation · City of Bradford Bristol Corporation · City of Cardiff · Crawley Development Corporation · County Borough of Croydon · East Ham Corporation Corporation of Glasgow · Harlow Development Corporation · Borough of Hemel Hempstead · City of Manchester Housing Committee · City Borough of Northampton Orpington Urban District Council · Oxford City Council · Poole Corporation · Preston Corporation · County Borough of Rotherham St. Helens County Borough Council Sheffield City Council · The County Borough of South Shields · Borough of Stretford The County Borough of Swansea · County Borough of Walsall · Walthamstow Borough Council · Warrington County Borough West Bromwich County Borough Council · County Borough of Wigan

Empress Court, Cornbrook Park Road, Stretford

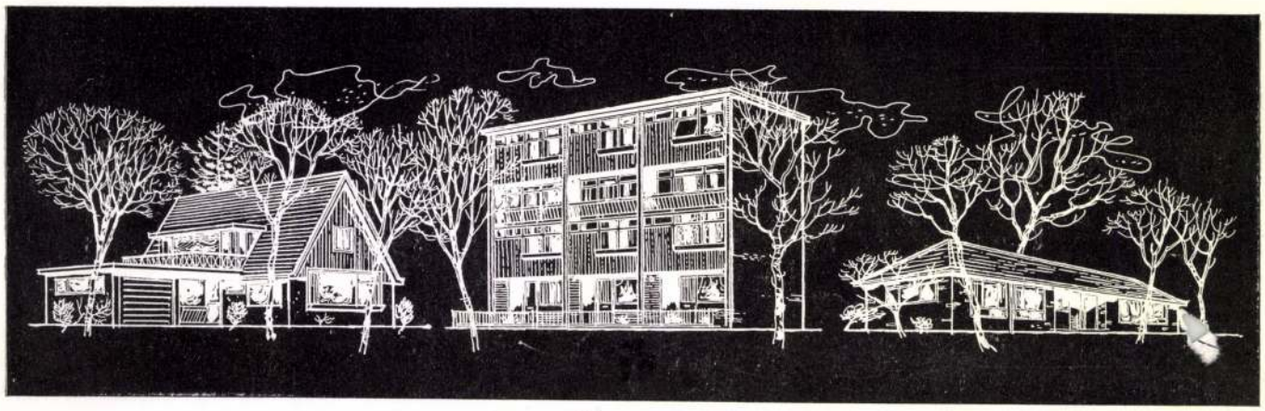

SUGG WESTMINSTER

Details of the full range of HALCYON **ALL-BRITISH** heaters from manufacturers
WILLIAM SUGG & CO. LTD., 67-73 REGENCY STREET, LONDON, S.W.1. Tel. Victoria 3211

Barbour Index File No. 376

Code **63**

Gorka Géza

Tevanú Zuseműrén

(parműrénein) élvonalában

„Bevallom magánat"
1983 III. 18.
Kossuth

Gorka Géza, Kossuth-díjas keramikusművész

Szobrásznak készült és keramikus lett. Olyan, aki Kovács Margittal és Gorka Gézával együtt alkotta meg a modern magyar kerámiát. Gádor István alkotó éveit mutatja majd be egy róla elnevezett múzeum Vácott.

TV – Híradó

1984. VIII. 7. TV 1 műsor 20.00 (Bereckiné).

Gorka Géza, keramikus

L: Kun Éva

Vadas József Csámpás csészék

13

Élet és Irodalom Bp. 1986 júl. 25 XXX/30

Gorka Géza, keramikus

L. Orbán Dezső

Fronda János: Orbán Dezső 101 éve 12.

Élet és Irodalom Bp. 1986 nov 14 XXX/46

Gorka Géza

Gorka Géza tömegspyártásra alkalmas edényekkel kísérletezik vrja Konogh Ákos az 1971-es Kortársban.

Összeállította:
Ázsiás Erzsébet: Kortársak Gádor Istvánról.
Művészet, 1975.november - 11.oldal.

Gorkza Géza

Méltatás.

N.Dvorszky Hedvig: Széljegyzetek egy életműhöz.
MŰVÉSZET, 1976. január - 14.oldal.

Gorka Géza

a „Mai magyar művészet" c. sorozat
előző megjelent kötetében a művész
munkásságát mutatta be,

Magyar Élet, 1945. júl. 25.

Gorka Géza

A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat által kezdeményezett „Mai magyar iparművészet" c. sorozat első kötetei foglalkoznak a művészet is.

Népszava, 1975. aug. 17. 103. evf. 193 sz. 8p.

Gorka Géza

A váci járásban élő munkásmozgalmi veteránok e héten Lebegénybe látogattak. Megtekintették a művészről, életéről és munkásságáról készített filmet.

Pest Megyei Hírlap, 1945. okt. 4.

Gorka Géza

1927-ben új heraldikus jelentkezett Gorka Géza. Munkával megérdemelt sikere volt.

Gádor István: Pályám emlékezete
Művészet, 1975. november - 1 oldal.

Gorka Géza, kerámikus

L.: Kő Pál

Láncz S.: Képző művészeti . . . . 63-66.

JELENKOR, Pécs, 1976. január XIX/1

Gorka Géza, keramikus- iparművész

A Jubileumi Iparművészeti Kiállítás a modern magyar iparművészet előfutárainak, Kozma Lajosnak, Kalesz Gyulának és a körejük csaportosuló iparművészeknek is idézi néhány tárgyat: Gádor István, Kovács Margit, Gorka Géza, Sevan Margit, Bozzay Dezsőnek műveiből.

P. Brestyánszky Ilona: Iparművészetünk 30 éve.

Dalgozók Lapja (Komárom), 1975 júl. 27.

Gorka Géza

A varsói Ipari Formatervező
Intézetben mutatták be egy-
egy darabját Gorka Géza munkáinak

---: Nemzetközi szemle.
Művészet, 1976. március - 42. oldal

Gorka Géza

Gorka Géza műrészete nagy ha-
tást gyakorolt Bod Éva munkás-
ságára.

Brestyánszky Ilona: Mának és forrinak
Nők Lapja, 1976. ápr. 24-23 oldal.

Gorka Géza

Gorka Géza egyideig főleg edé-
nyeket készített, a márak, fém oxi-
dok és a tűz titkainak volt a
mestere.

Brestyánszky Ilona: Márak és forrnak
Nők Lapja, 1976. ápr. 24-23 oldal.

Gorka Géza

A felszabadulás előtt hazánkban
Gádor Istvan, Gorka Géza és Kovács
Margit fémjelezte a kerámiát.

Brestyánszky Ilona: Mázak és formák
Nők Lapja, 1976. ápr. 24-23 oldal

Gorka Géza

Gorka Géza évekig Kancagon koromgozott.

T.E.: Kántor cserepei.
Tulör, 1976. cipr. 6–14 oldal.

Gorka Góra keramikusművész

A művész kerámiáit keresik a Gák Galériában.

Bokor Rózsa: Lakásunk díszei a Gák István Galériában.
Dalgozók Lapja /Komárom/, 1975. dec. 17.

Gorka Géza

nove emlitve

Kritika 1971 november-december

49. old.

Gorka Géza Zerámitus

Művei szerepelnek a Prágai Fragner Galériában rendezett magyar Zerámia Ziállitáson

Magyar Nemzet 1972 november 18 hold.

Gorka Géza, keramikus

szerepel a Fragner Galéria tárlatán.

—: Magyar Keramikusok Prágában 4

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. nov. 17.

Gorka Géza keramikusművész

A képzőművészeti Alap Kiadó gondozásában megjelenő Mai magyar művészet sorozatában az olvasó megismerheti alkotásait.

(MTI): Táslat a könyvespolcon.

Zalai Hírlap, 1973. júl. 12.

Gorka Géza kerámikusművész

A Népművészeti Alap kiadó gondozásában megjelenő „Ifjú magyar művészek" sorát bővítő a művész alkotásait ismerteti.

Tetőfi Népe, 1973. júl. 12.

Gorka Géza

Folklorisztikus elemket tartalmaz Gorka Géza és Kovács Margit kerámiái, Lechner Ödön, Lajta Béla, Wiegand Ede, Kós Károly épitésztre, Medgyessy Ferenc, Szervátiusz Jenő szobrászata.

Koczogh Ákos: A modern müvészet utjai
Népmüvelési Propaganda Iroda 1972 216.old.

Gorka Géza keramikus

neve említve

Művészettörténeti Értesitő 1972

309, 310. old.

Gorka Géza

Leánya, G. Lívia az ő örökét folytatja.

D. Brestyánszky Ilona: Gorka Lívia kiállítása; Ipari Művészet, 1943/3.32.29.l.

Gorka Géza

Kedden a prágai Fragner-galériá-ban magyar kerámia-kiállítás nyílik, melyen a művész alkotásai is szerepelni fognak.

Dalgozók Lapja, 1972. nov. 18.

Gorka Géza

Az Oroszlányban megnyílt iparművészeti tárlaton szerepeltek munkái.

(j): Az aktivizáló iparművészetről.
Dalgozók Lapja, Komárom, 1973. ápr. 7.

Gorka Géza, kerámikus

A kötetben ismertetés van Gorka Géza verőcei műterméről, az emlék múzeumról.

L. A.: fiúk évkönyve 73 34.

Gyermekünk, Bp. 1973. január XXIV/1.

Gorka Géza

A prágai Fraquer galériában magyar kerámia-kiállítás nyílik, melyen alkotásai szerepelni fognak.

Szolnok Megyei Néplap, 1942. nov. 18.

Gorka Géza, keramikus

L: Fadrusz J.

–: Az ember környezete 76-81

Alföld, Debrecen, 1980 máj XXXI/5

Gorka Géza, keramikus

mekeivel. Nemcsak tanárok járultak hozzá az iskola jó híréhez, hanem diákok is, köztük századunkból például *Szép Ernő, Tamkó Sirató Károly, Hunyadi Sándor, Tábori Kornél, Gorka Géza* és még sok más író, művész.

A szombati egész napos jubileumi program keretében öreg diákok köszöntik az alma matert; *Csenki Imre* Kossuth-díjas karnagynak az ünnepségre komponált zeneművét *Kávási Sándor* volt túri diák vezényli. Leleplezik *Várady Lajosnak*, az iskola egykori tanárának Szegedi Kis Istvánt ábrázoló domborművét, s az iskola múltját idéző, jelenét bemutató tárgyakból kiállítás is megnyílik. A Mexikóban elhunyt hajdani túri diák, *Salgó Endre* festőművész hagyatékát szintén ez alkalommal adja át a tanintézetnek a Mexikói Egyesült Államok nagykövete.

9

– Négyszázötven éves fennállását ünnepli a mezőkövesdi középiskola

Népszabadság, Bp. 1980. szept. 25

Gorka Géza

Méltatás.

Horváth György: A korral szembesülve.
Művészet, 1980. április – 4. lap.

Gorka Géza, keramikus

L: Danesa András

14-21.

Pethő László: Danesa András művesmesterségé

Jászkunság, Szolnok, 1981. dec. XXVII/4

Gorka Géza, kerámikus

L.: Badár B.,

Katona J.: Néprajzi ..... 87-96.

Forrás, Kecskemét, 1979. dec. XI/12.

Gorka Géza, keramikusművész

Gyulán a Kohán György Múzeumnak tavaly nyáron adattak fel. Ezzel megint lényegesen gyarapodott az ország kulturális térképe. Szentendrén Kerényi Jenő, Veröcemaroson Gorka Géza gyűjteményei láthatók.

Losonci Miklós: Kohán György emlékmúzeuma Gyulán
Békés Megyei Népújság, 1970. febr. 24

Gorka Géza, Kossuth-díjas keramikusművész

Napjainkban azért vetődik fel erőteljesebben az a kérdés, hogy merre haladjon a magyar, kerámia, mivel a Gádor-Gorka-Kovács Margit irány és mérték után az új nemzedék új törekvések jegyében keresi-kutatja új távlatait. Csekovszky Árpád ehhez a korosztályhoz tartozik, annak vezető tagja.

Losonci Miklós: Csekovszky Árpád.
Magyar Ifjúság, 1981. máj. 15. 31. o.

Gorka Géza keramikus

Pogány Gábor: Kerámia, most

Nemvészet, 1983. február

Gorka Géza kerámikus

Szuromi Pál: Tájak - védett növényekkel

Művészet, 1982. december

Gorka Géza keráznikus

Menyhárt László: Levegőben, présben

Művészet, 1982. november

Gorka géza keramikus

Zvorszky Hedvig: gondok és lehetőségek a mai magyar kerámiában

Művészet, 1982. szeptember

Gorka Géza keramikus

Almássy Mariann: Tizéves a Gorka Kerámia Múzeum

Művészet, 1982. május

Gorka Gézy, kerámikus

L: Gádor István

Frank János: Gádor István halálára 52

Élet és Irodalom Bp. 1984. aug. 3. XXVIII/31

Gorka Géza, Kossuthvátjas keramikusművész

A Zebegényi Szabadiskola tárlatát a Kossuth Művelődési Ház Mini Galériájában rendezték meg. – Sokak társaságában Hincz Gyula, Gorka Géza, Somogyi József igyekezett olyan körülmények és forma kialakításán, amely „hozzásegíti az egyes vesztvevőket hajlamaik és kiszségeik tudatosulásához és magasabb színtűre való kimüveléséhez."

M–: A Zebegényi Szabadiskola tárlata. Déli Hírlap, 1982. aug. 9.

Gorka Géza, keramikus

L: Gádor Tihón

8

– Kerámiakiállítás Berlinben

Nincszabadság. Bp. 1981. dec 29.

Gorka Géza

Képzőművészet a Tehrabadulási pályázat tükrében

Mühely 1985/2

Gosra Géza

Kiállítás a Fiszel Galériában

Magyar Nemzet 1986. XI. 12.

Gorka Géza

Szentendrén van a Gorka-kiállítás, Czóbel gyűjtemény-kiállítás.

Falujárás

1976. III. 25. 18.25 N. TV.

Gorka Géza, keramikus

L: Gádor István

Tomás É: A siklósi Gádor - múzeum 8.

Népszabadság, Bp. 1980 március 2.

Gorka Géza, keramikus

L. Zichy M.

É. J.: Képzőművészet és iparművészet. 379.

Élet és Tudomány, Bp. 1980. marc. 21. XXXV/12

Gorka Géza kerámikus

A modern magyar kerámiaművesség „műfajteremtő triárzának" tagjai közül az egyik Gorka Géza dísztárgyakat alkotott, Kovács Margit plasztikát, Gádor István mind a kettőt, de az utóbbi időben főleg az utóbbit

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika, Jelenkor, 1976. 1. 65. old.

Gorka Géza, keramikusművész

Ma rendezik meg Szentendrén a 15. országos múzeumi és műemléki hónap megyei megnyitóját. – Szentendrén látható Gorka Géza, Szőnyi István és más művészek múzeuma.

Prukner Pál: Múzeumok hónapja. Pest Megyei Hírlap, 1976. okt. 1.

Gorka Géza

Gorka Géának Nógrádverőcén
van múzeuma.

Vadas József: Mire emlékeztetnek az emlékmúzeum
Művelődés, 1974. április – 31. oldal.

Gorka Géza keramikus

Nálunk már a megelőző évtizedben ~~is~~ emelte magasra a kerámia műrészetet az európai hírű triász: Gádor István, Gorka Géza és Kovács Margit.

Kelecsényi Gábor: Kovács Margit albuma.
Magyar Hírlap, 1976. aug. 8.

Gorka Géza

A Közoktatásügyi Népbiztosság 1919-ben Lesznai Annát megbizta a magyar rajzoktatás tervezetének elkészitésére. Ez a kézirat elveszett. Amerikába emigrált, Itt folytatja pedagógiai munkásságát. A fenti c. könyve "egy 1948-ban New Yorkban, tanárok számára tartott előadássorozatának szövege," -mondja Frank János és hosszan idézi a mü egy-egy kiemelkedő részét. A kötet a Hatvany Lajos Muzeum füzeteinek sorozatában jelent meg, s Hatvan város Tanácsa és a Népmüvelési Intézet adta ki.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 25. XX. évf. 39. sz. 12. lap.

Gorka Géza, keramikusművész.

1929-től a kerámia gyorsan terjedt, népszerű lett. Segítette ezt az is, hogy a területen olyan keramikusművészek jelentkeztek munkáikkal mint Kovács Margit és Gorka Géza. Mindketten hamar közismertek lettek. – 1938-as Országos Magyar Iparművészeti Tárlaton részt vett munkáival, aranyérmet kapott műveiért.

Gádor István: Pályám emlékei.

Kritika, Budapest, 1976, aug. 10. old.–11. old.

Gorka Géza, keramikusművész

Szőnyi István halála után megalakult a Szőnyi István Emlékmúzeum Baráti Köre.

Rendszeresen vetítik Kollányi Ágoston filmjét Szőnyi Istvánról és Gorka Gézáról.

Székely Iván: Szőnyi István Emlékmúzeum, Zebegény.
Idegenforgalom, 1976. 10. 15. old

Gorka Géza

Kovács Margit és Gorka Géza emelik a kerámiát magas rangra Magyarországon

Magyar Hirlap 1976/187/1o

Kelecsényi :Kovács Margit albuma

Gorka Géza

Lámpák /Ernyő: Milch Blanka/

Ernst Muzeum. I. iparmüvészeti kiállitás. 1952.
16 l.

R.kat.plébániatemplom.

Története: Épült a XIII
ujitott. 1814 évi Canon
gokból épült, a falak é
két kapuja van, egy olt
1835-1836-ban és 1923-b
ották és kibővitették.
önálló.

Jellege: Középkori, uja

Külseje: Egyedül áll zs
gebben jobban kiemelkede
gesen feltöltötték. Kele
dala, belsejének keleti
zadi keletkezését, majd
gati homlokzata magas t
dású épület szentélye é
nyugat felé kevéssel sz
kozik, melyet 1932-ben m
Az utóbbi időből való a
ablakok a templom északi
délnyugati torony. A sze
csérablak, egy ugyanilye

GORKA GÉZA, kereamikus

Harom keramiajanak képei.Harom vaza.-Fekete repr.
3.old

Szantó Gabor: Interjú Gorka Géza Kossuth-dijas kera
mikussal. 2.old

Múzeumi Magazin, 1968. 3.sz.

GORKA GÉZA, keramikus

Gorka István most Herendre jár le, s amilyaen szivesen fogadta Martyn Ferencet a pécsi porcelángyár, Gorka Géza valamikori korongon készült porcelánjait Herend, úgy termékenyitette meg Gádor István művészi képzeletét a herendi gyár, melyet kis é egyoldalúan csak a tegnap örökjének tekintünk. 18.old

Koczogh Akos: Gádor István 16.old

Müzsák, Müzeumi magazin, 1971. 3.sz. Bp.

Gorka Géza

Szeptember 18.-án lenne nyolcvan éves Gorka Géza, a huszadik századi magyar kerámiamüvészet egyik legjelentősebb alakja, -emlékezik a lap "Gorka Géza" cimmel a Tájékozódás c. rovatban, majd rövid leirást ad a müvész pályafutásáról. Nyitra megyében, Nagytapolcsányban született. Festőnek készült. Mezőturon az Alföld egyik legrégibb fazekas központjában Badán Balázshoz került és megtanulta a szakma alapvető fogásait. Később Németországban tanult tovább. A huszas évek közepén ujra itthon volt és akkor alakitotta ki "a népi fazekasság és a habán ónmázas kerámia ötvözésével egyéni stilusát.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. szept. 14. XVIII. évf
37. sz. 6. lap

Gorka

Az Országos Iparegyesület munkájában külön féle szakterületek képviselői vettek részt így Gorka Géza, Molnár Farkas.

[illegible] ipari forma története Magyarországon Akadémiai Kiadó 1974 o.

Gorka

A lákáskultura fellendüléséhez kapcsolódott modern kerámiamüvészetünk: Gábor, Gorka, Kovács Margit.

Ernyey Gyula: Az ipari forma története Magyarországon
Akadémiai Kiadó 1974 35.o.

Gorka Géza

A Magyar Mühely Szövetség munkájában részt vettek többek között Gorka Géza, Molnár Farkas. Tevékenységét főként áruházakban rendezett kiállitások, lakberendező művészetet ismertető elő adások, publikációk alkották.

Ernyey Gyula: Az ipari forma története Magyarországon

Akadémiai Kiadó

Gorka Géza

1945 után az üveg,öltözködési tárgyak,tipog
ráfia és alkalmazott grafika területén uj
gárda jött létre,melyhez tartozott a fenti
művész is.

Erhyei:Az ipari forma története Magyaron
Akadémiai Kiadó 1974 46.o.

Gorka Géza, keramikus

L. Badaí Balázs

Kresz M: Merre tart ...? 86-93.

Jászkunszy, Szolnok, 1978. nov XXIV/3-4.

Gorka Géza

Méltatás.

Fedor Agnes: Beszélnek, faszobrok . . .
Nők lapja, 1979. január 27–15. lap.

Gorka Géza

Az 1939-es New-Yorki világ-
kiállításon részt vett a mű-
vész.

Ernyey Gyula: Tiffanyból Moholy Nagyig
Művészet, 1978. október - 38. lap.

Gorka Géza, keramikus.

1951-ben 11 mester szövetkezetet alapított, a Mezőtúri Fazekasok Népművészeti és Házipari Szövetkezetét, melynek ma közel 200 tagja van. Eleinte a nagyobb műhelyekben folyt a közös munka. Felmerült, hogy új közös műhelyt kellene építeni, amire 1955-ben került sor. – A karcagi Kántor Sándor példa arra, hogy vissza lelet térni a régebbi hagyományokhoz. – Művészi segítséget nyújtott az induláskor Gorka Géza, aki nem feledte, hogy Mezőtúrról indult.

Kresz Mária: Merre tart Mezőtúr fazekassága?
Jászkunság, Szolnok, 1978. 4. 88 old.

Gorka Géza, keramikusművész,
Verőcén, a művész egykori lakóházában emlékmúzeum látható.

Jó utat!
1978. VI. 23. Péterfi 14.00 [Sme.]

Gorka Géza

Méltatás

P. Szűcs Julianna: A kellemetlenné vált kellemes.
Művészet, 1978. november – 10. lap.

Gorka Géza

Méltatás.

Rozsoghlákos: Kántor Sándor népmű viszról.
Új Tükör, 1978. május 21-29 lap.

Gorka Géza, kerá mikus

L.: Kovács Margit

P. Brestyánszky J.: Kovács Margit 1618-1621.

Élet és Tudomány, Bp. 1977. dec. 23. XXXII/51.

Gorka Géza, keramikus

L. Kántor Sándor

Fodor Róbert: Könyvemlék 7.

Nőszabadság, Bp. 1978. márc. 7.

Gorka Géza

1894. sept. 15-én született.

Gortva Géza

A Faenzai Múzeumban megtalálható egy-két kerámiája.

Népszava, 1974. aug. 18. 102. évf. 193 sz. 4 p.

Gorka Géza

Neve említve.

Néposzana, 1975. dpr. 25. 103. évf. 96 n. 6 p.

Gorka Géza
keramikus

A verőcei Gorka Géza keramikamúzeum-
ban látható Gorka Géza magyarítást ma-
gába foglaló állandó kiállítás.

-----: A Magyar Képzőművészek Szövetségének hírei.
Művészet, 1974.szeptember - 43.oldal

Gorka Géza

A zebegényi "szabadiskolában" tanított.

Szőle László: Mire képes két festő

Látóhatár 73/dec 193. old.

Gorka Géza

1971. szept. 27-én halt meg.

Népszava, 1973. szept. 27. 101. cíf. 226 m. 6p.

Gorka Géza kerámikusmüvész

Lesznai Anna szőnyegtervező és népmüvészeti előadó, Kner Albert tipográfus, Kozma Lajos épitész, Végh Gusztáv grafikus, Gádor István kerámikus, Orbán Dezső az alakrajz és a müvészetelmélet tanára, az általa alapitott Atelier tervező és mühelyiskola tanári kara volt.
Az iskola a harmincas évek elején alakult meg és 1939-ig vezette Orbán Dezső.
Frank János: "A szerencsés festő" c. tudósitása.
Élet és Irodalom, Bp. 1975. jan. 11.
XIX. évf. 2. sz. 12. lap.

Gorka Géza

magyar kerámikus/1894-1971/

Kocsogh Ákos:A modern művészet utjai
Népművelési Propaganda Iroda 1972 231.old.

Gorka Gíza

neve emlitve a

g. oldalon

Magyar Nemzet 1972 . oktober 15

Gorka Géza

a modern magyar fazekasművészet egyik elindítója.

Horváth György: Morgit Lovas at seventy-six.
The New Hungarian Quarterly, Budapest.
1973 52 p.

202

Gorka Géza

müveit 1972-73 évek folyamán létesített nográdverőcei otthonában mutatják be.

Horváth György: Margit Kovács at Szentendre. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973 52. sz.

2021

Gorka Géza

Badár Balázs mezőtúri fazekasmester műhelyében sajátítta el a régi népi fazekasmesterség hagyományait, majd alkalmazta azokat a korszerű európai mázas eljárás felhasználásával.

Horváth György: Margit Kovács at Szentendre.
The New Hungarian Quarterly, Budapest 1973
52. n.

2021

Gorka Géza

műveit a kritikusok Kovács Margit alkotásaival hasonlitották össze.

Horváth György: Margit Kovács at Szentendre.
The New Hungarian Quarterly, Budapest.
1973. 52 p.

2041

Gorka Géza, Keramikusművész

Gyulán a Kohán György Múzeumot tavaly nyáron avatták fel. Ezzel megint lényegesen gyarapodott az ország kulturális térképe. – Verőcemaroson Gorka Géza, Badacsonyban Egry József múzeuma, gyűjteménye látható.

L.M.: Kohán György emlékmúzeuma Gyulán.
Petőfi Népe, 1980. febr. 21.

Gorka Géza, keramikusművész

Tavaly nyáron avatták fel Kohán György Múzeumát, ezzel megint lényegesen gyarapodott az ország kulturális térképe. A mostanában alapított múzeumok, gyűjtemények között van: Szentendrén Kerényi Jenő, Verőcemaroson Gorka Géza gyűjteménye.

L. M.: Kohán György emlékmúzeuma.
Kelet-Magyarország, 1980. febr. 24.

Gorka Géza

alkotta az I. Krisztina krt. 53 ház falán látható Kuny Domokos emléktáblát.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

1331

Gorka Géza
keramikus

Mértalan

P.Brestyánszky Ilona: Poezis, tradició, modernség.
Művészet, 1973. julius - 33. oldal

Gorka, Keramikus

a pécsi Kossuth u.-i képcsarnokban kerámiái láthatók.

F.D.: Az iparművészet és közönsége.
Dunántúli Napló, 1968. dec. 11.

Gorka Géza

Április végén nyitották meg, Verőcén, Gorka Géza Kossuth-díjas keramikusművész egykori lakóházában a Gorka-emlékkiállítást. A múzeumban bemutatják a mester legjellegzetesebb munkáit, valamint a népi fazekasok alkotásait is.

Gorka-házak a határban

Házak-Magyarország 1972/170 4old

Gorka Géza
heraldikus

1962-ben hérintette „Földből és tűzből"
Gorkázól szóló-fehujet Kolhányi Á-
goston.

-.-: MAFILM képzőmüvészeti jegyzéke.
MÜVÉSZET, 1973.március - 12.oldal

Gorka Géza
keramikus

Méltatás

N. Dorszky Hedvig: Gorka Lívia.
Művészet, 1973. március - 35 oldal.

GORKA GÉZA, keramikus

A Művészet c.folyórat irta Geszler Maria 1969-es szomba
bathelyi kiallitasa kapcsan.Oly művész,aki sohasem valt
ismétlővé,mesterkéltté,hanem egyéni arculattal tudott
és mert feliratkozni a Gorka nemzedék,Kovacs Margit éa
még sok ismert művész mellé. 88.old

CSIKÓS JÓZSEF: Vasi művészportrék, Geszler Mária
85.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 1.szám, Szombathely

GORKA GÉZA, keramikus

A zselyei iparmüvészek kiállitása Szombathelyen 1967-ben. Keramiából elég változatos volt a kép. Gorka Géza, Gorka Lívia, Kovacs margit. Nem csak a nagy nevek, de a kiállitott tárgyak nagy része is okot adott a megelégedésre. - Gorka finom szinhatasu/sárga-narancs, drapp-türkiz, sárga-barna/keramiakkal jelentkezett. 279.old

BERTALAN LAJOS: Kiállitási napló, 1967 274.old

VASI SZEMLE, XXI.évf. 2.szám, 1968. Szombathely

Gorka Géza

művei díszítik a XX. Gubacsi lakótelep házát.

Bezza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

392 l

Gorka Géza, kerámikus

Gorka Livia bezél róla.

Harangozó Márta: Földből, tűzből 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973 aug. 22.

Gorka Géza

Részt vett tavaly a kerámia kiállitáson, amit a budapesti Iparmüvészeti és a pécsi Janus Pannonius mü-zeum rendezett a siklósi várban.

Kókai Imre: Agyagba égetett ötletek.

Orszag-Világ 1968/21 19old.

Gorka Géza

műhelye a verőcei Lamos u 22-sz. o. ház-
ban volt. A mester Bodó Balázs mező-
túri műhelyében tanulta ki mesterségét.

Csekе László: Dunakanyar, Budapest,
1973. 139 l

110 l

Gorka Géza

emlékmúzeuma Verőcén.

Csekc Károly: Dunakanyar, Budapest, 1973. 1391

311

Gorka Géza

A művészről és Szőnyi Istvánról kérzült kisfilmet 1973-ban több ezren tekintették meg.

Losonci Miklós: Zebegényi vendégkönyv

Pestmegyei Hírlap, 1973. júl. 24.

Gorka Géza
olyan kerámia műveket állított ki
amelyek stilárisan beilleszkednek az
egyéb műfajú szentendrei törekvések
sorában, a budapesti művészeti hetek
keretében rendezett kiállításon.

Bojár Iván: Pest megyei művészek tárlata.

Magyar Hírlap 1971/270 6 old.

Gorka Géza

szentendrén, a Frenczy Károly Múzeumban a művész – és több neves művész – alkotásaiból nyílt kiállítás.

Szerszámgépipar, 1968. dec. 11.

Gorka Géza

hagyatékából kerámiamúzeumot rendeznek be Veszprém, a művész egykori otthonában. Április 29-én nyitják meg a múzeumot.

Magyar Hírlap 1972/114 1 old.

Gorka Géza keramikus művész

A magyarok a nemzetközi kiállitáson eddig is sikerrel szerepelt. A művész a két háború között kapott Grand Prix-t.

Koczogh Ákos: Magyarok a torontói Iparművészeti Világkiállitáson.

Magyar Hírek, 1974. máj. 25.

Gorka Géza MDK

szerepelt a bp-i Iparművészeti Vállalat és a győri ÜVÉRT Nagykereskedelmi Vállalat által rendezett karámiakiállitáson a győri műcsarnokban.

-- Iparművészeti kerámiakiállitás.
Kisalföld, 1963 jul. 3.

MDK

Gorka Géza

szerepel a kiállitáson, amely 1963. dec. 21-én nyilik meg.

Lányi Ottóné: Modern magyar iparmüvészet a győri mücsarnokban.

Kisalföld 1963. dec. 18.

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

Orbán Dessö keramikus és műhely
iskolájában keramiat tanított

Frank János: Budapesti keresztmetszet Orbán Dessővel
Élet és Irodalom, 1964. május 30 - 8 lap

Gorka Géza MK

vázákkal

szerepelt a Művcsarnok és a városi tanács által a kecskeméti Katona J-zsef Muzeumban rendezett kiállitáson.

V.Zs.: A szépség és jó izlé s nevében.
Petőfi Népe, 1962. aug. 16.

MDK

Gorka Géza

a Magy. Iparm. Egyes. aranyérmét nyerte

Orsz. Magyar Iparm. Kiáll. Művészet 1938. III. évf. 22.sz. 161.l.

Gorka Géza, Keramikus MDk

A Kossuth-díj II. fokozatát kapta.

— : Az 1963. évi Kossuth-díjasok 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. márc. 14.

Gorka Géza, keramikus MDK

A brüsszeli világkiállításon egy hétméteres nagy ováltálja nagy-díjat kapott.

– : Beszélgetés négy új Kossuth-díjas művésszel
– Gorkánál 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1963. márc. 14.

Gorka Géza, Keramikus M.Dk.

Kiállítása nyílik Balassagyarmaton a Palóc Múzeumban.

– : Hír 10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. máj. 5.

Gorka Géza, kerámikus MDK

Gorka Livia apjának, Gorka Gézának műtelgéből indult művészi útjára.

Perneczky Géza: Gorka Livia új kerámiái a Csók Galériában 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. máj. 15.

Gorka Géza MDK

szerepelt a miskolci kiállitáson.

L.M.: Iparművészeti kiállitás a Herman Ottó Muzeumban. Északmagyarország, 1963. máj. 10.

Gosha Géza M.D.K.

hexamikus

Balasagyarmaton rendrett
tárlatot.

—: Hírek

Művészet, 1964. junius – 47 lap

-1-

M.D.K.

Gorka Géza, keramikus

Gádor István mellett másik kimagasló művészegéniség. 1894-ben sz. Nagytapolcsányban, de egész korán a magyar fazekasművesség egyik legjelentősebb központjába került: Mezőturra, ahol a híres népi fazekasmester Badár Balázs is működött. Körben a trencséni képzőművészeti Szabad iskolán festészettel is próbálkozott, de 1918-ban mégis szívbe vissza tert Badár Balázshoz. ./.

Ilona Pataky-Brestyánszky: Moderne ungarische Keramik.

Bp.1961. Corvina, 54.old. 48 k. közöttük 8 sz.t.

21-22. old. 15-28. á.

M.D.K.

Ilona Pataky-Brestyánszky: Moderne ungarische Keramik.

Bp.1951. Corvina, 54.old. 48 k. Közöttük 8 sz.t.

M.D.K.

Gorka Géza, keramikus

... A Tanácsköztarsaság bukása után ő is elhagyta az országot, Németország különböző kajolika gyáraiban, főleg Karlsruhe-ban szerezte meg tökéletes mesterségbeli tudását. 1922-ben haratért, először Mezőtúrra Badár Balárshoz, majd 1923-ban végleg Nógrádverőcén telepedett le és „Keramos rt." néven létrehozott vállalatában és műhelyében a régi magyar, valamint a Habán fazekas művesség forma kincseinek ihletésével ugyszerett az új technikai eljárásokkal létrehozható modern műveket csinálni. ./.

Ilona Pataky-Brestyánszky: Moderne ugnarische Keramik.

Bp.1961. Corvina, 54.old. 48 k. közöttük 8 sz.t.

21-23. old. 15-28. á.

M.D.K.

Gorka Géza, keramikus

... A részvénytársaság a jövedelmezőbb és piac-képesebb olcsó áruk előállítására akarta kényszeríteni – ezért 1927-ben önállósította magát, s aréta saját műhelyében dolgozik. Kiváló technikai tudása a legmerészebb máz-kísérleteket is lehetővé tette számára. Kiállított darabjai a határokon-ful is nagy feltűnést és sikert arattak. Tömeggyártásra elhelmes mintadarabjai, melyekkel

Ilona Pataky-Brestyánszky: Moderne ungarische Keramik. /.

Bp.1961. Corvina, 54.old. 48 k. közöttük 8 sz.t.

24-26.. 15-25.á

M.D.K.

Gorka Géza, keramikus

... a századelső évei óta foglalkozott, példát mutatók. 1945 után a Zsolnay-gyárral közösen kidolgozott egy új égetési technikát, mellyel -1200°C hő mellett- kiváló minőségű és újszerű eredményeket ért el. 1948-ban visszatért Nógrádverőcére, 1957-ben rendezett kiállítása nagy sikert és elismerést aratott, 1959-ben Munkácsy-díjat és „érdemes művész" címet kapott. Figurális motívumok kevésbé érdekeltek, legfeljebb kerti plasztikának szánt nagyszerű állat-alakjai. Edényeinek és váráinak ötletes formája s a kiváló mázak finom színharmoniája. /.

Ilona Pataky-Brestyánszky: Moderne ugnarische Keramik.

Bp.1961. Corvina, 54.old. 48 k. közöttük 8 sz.t.

27-28.old. 15-28.a

M.D.K.

Gorka Géza, keramikus

... képezik művészetének leg-
egjénibb és legerősebb alapját.
Felenleg is sokat fáradozik az
egjéni, művészi alkotó munka és
az üzemszerűen előállított darabok
közötti harmónia megteremtésén.

Ilona Pataky-Brestyánszky: Moderne ungarische Keramik.

Bp.1961. Corvina, 54.old. 48 k. közöttük 8 sz.t.

28.o. 15-28.á

Gorka Géza

1972-ben Gorka Géza halá-
lával nagy veszteség érte
a Zebegény Szabadiskolát.

Végvári Lajos: Zebegény krónikája, 1967- 1977.
Művészet, 1977. július - 10.oldal.

Gorka Géza

1970-ben a Zebegényi Szabadiskolában megnyílt a kerámia szak, amelynek vezetését Gorka Géza Kossuth díjas keramikus vállalta.

MK Végvári Lajos: Zebegény krónikája, 1967-1977. Művészet, 1977. juliu - 10.oldal.

Gorka Géza, kerámikusművész

P. Brestyánszky Ilona Kovács Margitról
írt tanulmányában írja: „a modern
magyar kerámiaművészetet" megteremtő
európai hírű triász – Gádor István, Gorka
Géza, és Kovács Margit.

(dusza): Kettős bravúr.

Vas Népe, 1977. máj. 3.

Gorka Géza, keramikus

l.: Bán Béla

-:Kovalovszky Márta:Kinek ajánlja? 14.

Népszabadság, Bp. 1977 okt. 30.

Gorka Géza (1894, Nagytapolcsány –
Kesánúlus

Ziállítása Visegrádon 1968-ban

– Katalógus a Tőrgyvtárban – 4302/77

Gorka Géza, keramikusművész

a Miskolci Galériában az Iparművészeti Múzeum anyagából válogatva, megnyílt a „Kortárs iparművészet" c. kiállítás, melyen szerepel a művész kobaltvázája. (említve)

M-: Kortárs iparművészet.

Déli Hírlap, 1947. okt. 6.

Gorka Géza, keramikus

1912-ben alakult meg az Iparmüvészeti Iskolán a kerámia szak. 1927 után két müvész jelentkezett ott, Gorka Géza és Kovács Margit. Az önálló müfaj kialakitása az ő és Gádor István érdeme. 289.old

Hárs Éva: Gádor István müvei a Jan.Pann.Múz-ban /Gyüjt. ismertetés/ 289.old

A Jan.Pann.Múz-Évk. XI. 1974. Pécs

Gorka Géza, keramikusművész

Az új magyar kerámiát megszerettük és megismerjük, ha a boltokban nincs is feltüntetve az alkotó neve.

Monológ,

1978. jan. 24. Petőfi 9.30 (11) K Gyné

Gorka Géza kerámikusművésa

1927-ben két új egyéniség tűnik fel a magyar kerámia művészetben: Gorka Géza és Kovács Margit.

Csikán Bálint: Hamutartótól a szobosig. Budapest, 1978. 2.

Gorka Géza

Kerámikus, részt vesz a kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975-jún - júl.

Gorka Géza

amikor a bombázás tönkretette Gorka nógrád-
ógrádverőcei mühelyét Zsolnay behozatta a kiváló
er keramikus a gyárba, a müveket Gorka felirattal
látták el.

Zsolnay Terézia, M. Zsolnay Margit: Zsolnay
Corvina 1974
219.o.

Gorga Géza

emlékháza Verőcén van.

Magyar Hirlap 1975/188/6

Bojár:Müvészélet Nagymaroson

MDK

Gorka Géza, keramikus

Szemelvények az iparművészeti anyagból:
ötvös-, kerámiai- és fatárgyak.

Györgyi Kálmán Emlékkiállítás.
Magyar Iparművészet. 1934. 105.l.

MDk

Gorka Géza, keramikus

A londoni Royal Festival Hallban sept. 12-én a Modern magyar Kerámia c. kiállítás huszonegy művész, köztük Gorka Géza műveit mutatja be.

—: „Modern magyar Kerámia" Kiállítás Londonban 8.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. sept. 13.

Mdk

Gorka Géza sparmüvész

alkotásai az Sparm. Váh. Kossuth L.
utcai bemutató termében.

Vasárnapi mozaik. Sparmüvészeti ajándékok
Népszava, 1963. dec 8. Külföldre
6. l

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Kossuth-dijas

A brüsszeli világkiállitáson nagydijat nyert.

Kerámiái a Museo dell Internazionale delle Ceramiche-ben

Leánya és tanitvány Gorka Livia keramikus

Prukner Pál:A föld, a vas és a tüz

est megyei Hirlap 1963. december 24. 13.1.

MDK

Gorka Géza

B.D.: A népszövetségi palota, a Párisból "menekült vázák" és a szögnélküli butorok alkotómesterei. Esti Ujság 1940. márc. 13. 5.l.

MDK

Gorka Géza, keram.

nagyszerü technikában és és müvészetében messze kitünik G.G. akinek müvészi ,ázai sokféle uj formán bizonyitékai kivételes tudásának.

Világviszonylatban a legjobb kerámikusok közé tartozik.

?Iparmüv.kiállitás.?

Müvészet.1938.III.évf.22.sz. 160.1.

Gorka Géza, keramikus MDK

Kollányi Ágoston kisfilmet készít Gorka Géza művészetéről.

(b. t.): Lombhullástól utaszig • Varázstükör 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. márc. 23.

Gorka Géza

Kulacsai, kancsói, vázái, tálai.

Pongrácz Zsuzsa: Vallauris keramikus művészei Budapesten.
Nagyvilág, 1961. 8. sz. 1258. oldal

MDK

Gorka Géza, keramikus.

A Vörös Csillag művelődési házban megnyílt tárlat egyik kiállítója.

— : Kis hirdető 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. jan. 26.

Gorka Géza, keramikus MDk

Az Iparművészeti Vállalat kerámia üzemében állítják elő Keszke c. tálját.

— (: szöveg – fénykép) 3

ESTI HIRLAP bp. 1963. jan. 26.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

1955-ben elsőként nyert / Jurissal/ Munkácsy-dijat, mint iparmüvész.

Leánya Gorka Livia mestere.

Domonovszky Endre: Hat Munkácsy-dijas iparmüvész

magyar Nemzet 1964. árpilis 17. 4.1.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Részt vett a kiállitáson

egy művét megvette a Victoria and Albert Museum

Domanovszky György: Magyar kerámiakiállitás Londonban

Magyar Nemzet 1963. október 29. 4.l.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Kossuth -és Munkácsy-dijas , a Magyar Népköztársaság Érdemes Müvésze.

Kiállitásra készül nógrádverőcei otthonában.

Kacsa, figura, repr.

Kiállitásra készül Gorka Géza

Pest megyei Hirlap 1964. október 8. 1.1.

Gorka Géza M.D.K.

Diszedény, repr.

Kivitelező: Pécsi Porcelángyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Gorka Géza, keramikus MDK

Tanítványa és „örökösе", leánya: Lívia.

(fénykép)

– : Apák és utódaik 3.

ESTI HIRLAP Bp. 1963. máj. 21.

Gorka Géza, Keramikus

104

Részt vett Faenzában a nemzetközi Kerámiaversenyen.

– : Kis Hírlap 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. jún. 20.

Gorka Sándor iparművész
(Kerámikus)

Magyar Csillag, 1943 VII. 1.

III. évf. 23. sz. 697. o.
Farkas Zoltán: kiállítások.

Gorka

Keramikus

Magyar Csillag, 1943. III. évf.

1. sz. 58. l. – Farkas Zoltán: Az Ern. Magy. Iparmüv. Társ. Keramikai kiállítása.

Gorka Géza

MDK

Kerámiák

Országos Magyar Tárlat
az Uj Müvészházban, 1929.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

a Magyar Népköztársaság érdemes művésze.

Kitüntetve a Kossuth-dij II.fokozatával

Kiosztották az 1963. évi Kossuth-dijakat

Magyar Nemzet 1963. március 15.1.1.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Amikor ,mint volt vöröskatona a fehér uralom idején le
bukott,kiszabadulása után barátai azzal tették fel a
a vonatra,hogy Bécsig meg se álljon.
Ő azonba tovább ment Karlsruheb,Leutkirchenbe.Mindenütt
rajzolt,festett.
Apja barkácsoló ezermester volt.Nyugdijas katonatiszt.
Trencsénbe gimnazista korában már tanult rajzolni.
Később családja Mezőturra került.Egy alkalommal bebot-
lott Badár Balázshoz.Tőle tanult.
Nógrádverőcén él. Mütermében Lus Alictól félaktmamit
Gorka kivitelezett.

Magyar Nemzet 1961. március 17. 8.1. */*

MDK

Gorka Géza

ivókészlet, vázák, repr.

3. M. ipm. és népmüv.kiáll. 1955. Ipm. Muz.

kép

r u. 17.
-307

t és a
ndezett
kultúr-
k Gor-
műveit.

delit küldjük »Candide« je
re is. A ruha kerek kivá
egybeszabott vállpánttal ké
het.

MDK

Gorka Géza

kék eozinos korsó, repr.

Magyar Iparmüvészet 1931. 179.l. 9-10.sz.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

1955-ben rendezett kiállításán
Juris Skolya is bemutatta textil
művészetét.

Vajnai Éva: Juris Skolya
Nők Lapja, 1963. május 25 – 20 lap

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

1963 március 14-én a Kossuth-díj
II. fokozatával tüntették ki.

—: Kitüntetések
Művészet, 1963, május — 44 lap

MDK

Gorka Géza iparm.

Kiosztották a m.nyerteseknek a Berlini Nemzetk. kézmüv.ip. kiáll dijait. Pesti Hirlap, 1939,márc.25.

Gorka Géza keramikus NDK

3. M.ipm. és népműv.kiáll. 1955. Ipm. Muz.

MDK

Gorka Géza

Kfj.: Kiállitásokról. Magyar Nemzeti Művészet 1938. 4. sz. 80.l.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

A Pesterzsébeti Művelődési Házban
Gorka felnőttek részvételével egybekapcsolt iparművészeti bemutató volt.

— : Hírek
Művészet, 1963. február — 176 lap.

Gorka Géza, Keramikus

MDk

Több mint négy évtizedes művészi munkásságáért a Kossuth-díj II. fokozatával tüntették ki.

– : Kossuth-díjasok 6. l.

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1963. márc. 15.

Váza — Gorka Géza műve

Gorka Géza

Nőklapja 1962 Sept 8

MDK

bemutatták

Kallányi Ágostonnak Gorka Géza

műveretéről szóló kisfilmjét.

2.

— : Ma kallottak

ESTI HIRLAP, bp. 1962. jún. 15.

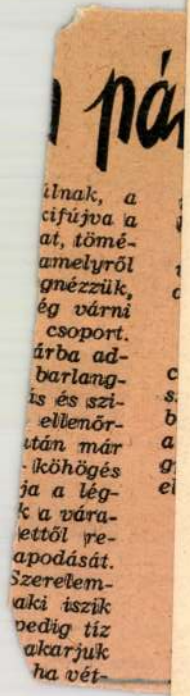

pá

ílnak, a
cifújva a
at, tömé-
amelyről
gnézzük,
ég várni
csoport.
árba ad-
barlang-
ís és szi-
ellenőr-
után már
köhögés
ja a lég-
k a vára-
ettől re-
apodását.
Szerelem-
aki iszik
pedig tíz
akarjuk
ha vét-

Gorka Géza MDK

Szerepelt a kiállitáson, mely aug 11-ig tart nyitva.

--: Budapesti iparmüvészek kiállitása Pécsett. Dunántuli Napló, 1963. jul. 21.

Gorka Géza — MDK

szerepelt a kiállitáson, mely aug 12-ig tart nyitva.

Iparmüvészeti kiállitás a Latinka Müvelődési Házban.
Somogy Megyei Néplap. 1963. jul. 28.

MDK

Gorka Géza

Radisics E.: A Népszövetség palotájának magyar terme.
Magyar Iparművészet 1936. 193.l.

MDK

Gorka Géza

állami elismerő oklevelet kapott

Kitüntetés. Pesti Napló 1936. jun. 21.

Gorka Géza, keramikus 7 Dk

Pápán a Városi Múzeumban nyílt Kócsi tárlata.

– : Hír 12. l.

Népszabadság, Bp. 1962. jún. 24 [Vidéki]

mdk.

Gorka Géza

Gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalonban.

Lejo a 37. l-on.

Lajos Sándor: Gorka Géza kiállításáról
Népművelés, 1957. 2. sz. (október) 37. l

MDK

Gorka Géza, keramikus

Magyar Iparművészek Országos Egyesületének iparművészeti aranyérmét nyerte.

Kik nyerték az iparművészeti díjakat. -Magyarság. 1938. nov.15.

GORKA Géza kramikus M.DK.
ezüst éremmel kitüntetve

Sebók Ferne: A prágai nemzetközi kerámia kiállitás tanulságai
Magyar Nemzet 1962. julius 20. 5.l.

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

A prágai nemzetközi kiállításon
vett részt.

Lajos Sándor: Hol tart a magyar keramia művészet?
Élet és Irodalom, 1962. július 28 – 11 lap.

GORKA Géza keramikus M.P.K.

Munkácsy- dijas

" Földből és tüzből " cimen kisfilm készül müvészi munkásságáról.

45 éve dolgozik. több aranyérem nyertese különböző nemzetközi kiállitásokon

fotók /

Pestmegyei Hirlap 1962. március ~~xxxxx~~.8. 3.1.

M. D. K.

GORKA Géza keramikus

Kollányi Ágoston filmet készített művészetéről

Vasárnap

Magyar Nemzet 1962. junius 6. 4. l

mdk

Gorka Géza iparművész

Munkácsy-díjas

munkái a kiállításon.

Gogolak Lajos: A III. M. Iparm. és Népm. kiállítás

Népművelés, 1955. 2. évf. 12. sz. 784. l

Gorka Géza, Keramikus

MDK

12 alkotásából sorozat kénül a fővárosi Iparművészeti Vállalat műhelyeiben. Első eset, hogy a művész egyedi művei alapján sorozat kénül.

– : Hír

8.1

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. okt. 11.

MDK

Gorka Géza, ip.müv.

kerámia vagy porcellán művekkel szerepel a kiváló nógrádverőcei keramikus.

Schalk-hán. Kassa. /?/: A kassai ipszművészeti kiáll.
Népszava. 1943.május.9. le.l.

Gorka Géza MDK

Keresztalaku stáció, szines dombormü

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Gorka Géza, keramikus

MDk

Gorka Géza és Gorka Lívia keramikusok munkásságáról színes kisfilm készült.

– Érdekes magyar és külföldi kisfilmek 9.

NÉPSZABADSÁG Nyp. 1962. sept. 28. [Vidéki]

MDK

Gorka Géza, ip.müv.

Ritkán diszit rajzosan. Önmagából az anyagból ered a kerámia dekoráció szerinte. "kraklé" a máz összevissza repedezése edényeinek egyik dekorációja. Sgraffito technikával is dolgozik. Nálunk ez a technika eddig csak Erdélyben fordult elé. Edényei szine csupa finom, pasztell-szin.

Dr.Ruzicska Ilona: "Müvészet az iparban". Iparmüv.Társ. karácsonyi kiállitása. 1941.dec. Magy.Iparmüv. 12.sz. 133-35.l. 1941.

M. D. K.

GORKA Géza keramikus

(1894–)

a nógrádverőcei „Szépfarekas te-
tepen" dolgozik
egyideig a tabán kerámia nyomán
haladt.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945
Bp. 1958. 465. l.

MDK

Gorka Géza, keramikus ip.müv.

1,5-6,8,10,12-13, 15,18,20,23,25, 27,29-30, 32-33, 35,37. V á z a .

2,19, 26,36. T á l.

3-4,11,14,16-17, H a m u t a r t ó

7. Hal.
9. Virágtartó
34. Virágtartó.

OMIP.Társ.Bp.-Müvészet az iparban. 1943. Üveg-és Fémkiállitás. Kat.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Részt vett a kiállitáson

Modern magyar kerámia-kiállitás Londonban

Magyar Nemzet 1963. szeptember 13. 3.l.

Gerka Géza keramikus M.D.K.

Müvei a Nyiregyházán rendezett modern iparmüvészeti kiállitáson.

Napló

Magyar Nemzet 1963. október 25. 4.1.

GORKA GÉZA / (1)

a Nyitra megyei Nagytapolcsányban szüle-
tett, 1894-ben. Eredetileg festőnek készült. Az
érettségi után a nerétnói Badár Balázsnál
fazekasságot tanult. Ezután az Iparművészeti
Főiskolán és külföldön, Paul Haase-nál
Leutstirchenben és Max Lenger-nél Karls-
ruhéban fejlesztette tudását. 1923-ban
Nógrádverőcére költözik, és egyik alapítója

Gorka Géza keramikus müvész kiállitása a Nemzeti Szalonban 1957.
Bev. Domanovszky György

5-6

GORKA GÉZA / (2)

és művészeti vezetője lesz az ebben az évben alapított Keramos R.T.-nek. 1927-ben a R.T.-től megválik és önállósítja magát. 1943-ban megszervezi Losoncon a Nógrádi Palóc Háziipar kerámia részlegét, mely rövid működés után 1944-ben megszűnt. 1945-ben visszatér Nógrádverőcére, ahol a felszabadítási harcok folyamán műhelye, lakása és

---

Gorka Géza keramikus művész kiállítása a Nemzeti Szalonban 1957. Bev. Domanovszky György..

GORKA GÉZA / (3)

közel 1000 darabból álló, egén alkotó munkáját feltáró kerámia gyűjteménye majdnem teljesen elpusztult. Az iparügyi minisztérium segítségével műhelyét helyreállította és újra dolgozni kezdett. 1946-ban kísérletképpen a Budapesti Zománcgyárban exportra, magas hőfokon égetett művészi értékű kerámia gyártását vette be. 1948-ban a kísérlet megszűnt.

Gorka Géza keramikus művész kiállitása a Nemzeti Szalonban 1957. Bev. Domanovszky György..

6-8

GORKA GÉZA / (4)

1942-ben az Iparművészeti Társulat kiállítást rendezett, ahol Gorka Géza is részt vett, 25 éves művészi munkájának elismeréséül az Állami Aranyérmet kapta. Számtalan külföldi kiállításon is részt vett, így Amszterdamban, Alexandriában, Barcelonában, Bécsben, Berlinben, Brüsszelben, Philadelphiában, Londonban, Milánóban, Monrótan, New Yorkban, Rómában,

---

Gorka Géza keramikus művész kiállitása a Nemzeti Szalonban 1957. Fev. Domanovszky György..

8

GORKA GÉZA / (5)

Stokholmban, Tokióban, Moszkvában, Varsóban, Pekingben, stb. Legkiemelkedőbb külföldi kitüntetései: 1937. Párizs, 1938. Berlin, 1939. New York Diplome ~~D' Hom~~ d' Honneur; 1940. Milánó (Triennale) Grand Premio. 1955-ben, arévi kiállításáért Munkácsy-díjat kapott.

Gorka Géza keramikus müvész kiállitása a Nemzeti Szalonban 1957.
Bev. Domanovszky György

8

GORKA GÉZA / ©

Illustrációk:

A művén alkotás közben (fényképen a 4. oldalon)

és 12 db fényképen különböző kerámiáiról a 9, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 oldalakon, közelebbi adatok nélkül

---

Gorka Géza keramikus művész kiállitása a Nemzeti Szalonban 1957. Bev. Domanovszky György

Gorka Géza

Verámiákkal terepel

Bútor és lakásmüveneti fiállítás

Bp. 1956.

Gorka Géza

világító testéssel szerepel

Bútor és lakásmiszerzete kiállítás

Bp 1956

Gorka Géza
keramikus

H.D.K

A két háború közötti időben hifig-
tett művészi teljesítménye ízlés-
nevelő volt.

Kovács Margit: Iparmúvészetünk fél szárada
Művészet, 1969. január – 4 lap.

Gorka Géza

Méltatás

Rekete Justitskét testvér a Gazelas-
Rosong mellett
Magyar Nemzet, 1. Bp. 1970. aug. 20.

Gorka Géza.

Kántor Sándor kiállítását
nyitja meg.

Magyar Nemzet, Bp. 1970, sep. 23.

Gorka Géza

Kántor Sándor Riállítását
nyitotta meg.

Kántor Sándor Riállítása a Műcsarnokban
Nejmelodség, Bp. 1970. sep. 20.

GORKA GÉZA

MŰVEI SZEREPELNEK A II. ORSZÁGOS KERÁMIA BIENNÁLÉN.

BOJÁR IVÁN: KIÁLLITÁSRÓL KIÁLLITÁSRA

MAGYAR HIRLAP, 1970. OKT. 14.

Gorka Géza

Szekepel a II. pécsi Orsi Kerámia Biennálén

Horváth György: A pécsi Biennálé tanulságai

Magyar Nemzet 1970 XI. 15 11 old.

Gorka Géza

A porcelánipari zsűri állandó tagja volt. Újabban a többi művész zsűritaggal együtt szakértőként működik.

Filep István: Porcelánipar. — Ipari Művészet, 1964. 3. sz., 37. l.

Gorka Géza

A zebegényi nyári művésztelepen tanít

Ferenc Kamori: Professionisten und Sonntagskünstler

Budapester Rundschau 1970 VII. 3

MDK

Gorka Géza

kerámia:

Madár váza

Kétcsöves váza

Háromcsöves váza

Akik Mezőturról indultak...
Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

MDK

Gorka Géza

kerámia:

Kehely váza

Halas tál

Lazac váza

Akik Mezőturról indultak...
Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

Gorka Géza

kerámikus kiállítása szerepel a Visegrádi múzeum tervében

Horváth Levente: A nőrötvenezredik látogatót várjók Visegrád műemlékei

Pestmegyei Hírlap (Szentendre) 1966. nov. 9.

MDK

Gorka Géza

Kiállitási hir

Müvészet 1968 okt.p.48.

MDK

Gorka Géza

Pogány Ö.Gábor irása

Müvészet 1968 okt.p.41-42.

MDK

Gorka Géza

Kiállitási kritika

Jelenkor 1968 nov.p.lol7

Goska Géza

Két vázája

szerepel az alábbi táslaton

Jenkei János: Pest megyei képző-
művészet) táslata Tatabányán

Komárom m. Dolgozók Lapja 1969 II. 16

MDK

Gorka Géza

Sárga-vörös hasas váza
Szürke-zöld orsó váza
Drapp-türkiz csikos váza
Sárga-orange kraklés tál
Sárga-barna " kétfülü váza

Zsennyei iparm.kiáll. 1967. Savaria Muz.
Szombathely

Gyorka Géza 7.

Kiállításai, kitüntetései

1957. Gyűjteményes kiállítás. Bp.
1958. Világkiállítás. Brüsszel. Vagydíj
1959. A Magyar Népköztársaság érdemes művésze kitüntetés
1959. Nemzetközi kerámiakiállítás. Gmunden

P. Bretzenheim Alena: Modern magyar kerámia. Bp. 1965 49.o.

Gorka Géza

8.

Kiállításai, kitüntetései

1959. Nemzetközi kerámiakiállítás. Ostende
1962. Nemzetközi -"-. Prága. Ezüstérem.
1963. Kossuth díj
1963. Modern Magyar Kerámiakiállítás. London
1964. Gyűjteményes kiállítás. Bp.

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
49.o.

Gorka Géza

a pécsi Zrolnay gyárban kísérletei nyomán
a felnabadulás után az eozinos mázat
szuperfott alapose alkalmazzák.

P. Brestyánszky Ilona: Akerámia és a porcelán története
Bp. 1966
107 ag.

Gorka Géza, keramikus

MDK

Lyka látogatója. Legutóbb Nyitráról hozott neki üzenetet: a Lyka család onnét származik, s ma is námontaztják a „Lyka-fiát". Atyja Nyitrán nagyrabecsült építészként dolgozott.

D. Fehér Zsuzsa: Látogatás Lyka Károlynál 16-17

A KÖNYV, Bp. 1965. január

V/1

Gorka Géza,kerám.ip.műv.

1942 dec.1.-től teljesen uj anyag.

XXXXXXX

99, 107,111, 120. Dísztál.
100-105, 108-110, 113,114, 117-119. Váza.
106. Kancsó.
112. Kancsó.
115. Teáskészlet.
116. Bokály.

OMP Társ.Ip. -Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat.24.1.

MDK

Gorka Géza, keram.ip.müv.

1942 dec.1.-től teljesen uj anyag.

42-51. Váza
52,70, 83, 91,92. Dísztál.
53-65. a Gorka-kerámiák fejlödése 1917-36 között.
95. Virágtál.

OMIP Társ.Bp. -Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat.23.1.

MDK

Gorka Géza,keram.ip.müv.

1942 dec.1.-től teljesen uj anyag.

1,4,13, 18,34 41. Dísztál.
2,3,5-12, 14, 16,17,19-21,23-33, 36-40. Váza.
15. Virágtál.
22. Vázácska.
35. Virágtál.

Az Állami Iparművészeti Aranyérmet nyerte.

OMIP Társ.Bp. -Orsz.M.Ker.Kiáll. 1942. Kat.22.l.

MDK

Gorka Géza, keram.ip.-müv.

38-47. Váza.
48. Kancsó.
49. Váza .6
50-51. Tál.
52. Váza.
53. Kancsó.
54. Tál.
55-56. Váza.
57. Kancsó.
58. Váza.

(MIP.Táre.Pp.-Müvészet az iparban. 1943. Üveg-és Fémkiállitás. Kat.

MDK

Gorka Géza ,keram.ip.-müv.

59.- Tál.
60. Talka.
61. /a Tál.
61. Bonbonniere.
62. Váza.
63. Váza .
64. Tálca .
65. Váza.
66. Váza. 67-68. Váza
67-68. Váza.
68/a . Tál.

OMIP.Táre. Bp.-Müvészwt az iparban. 1943. Üveg- és Fémkiállitás. Kat.

MDK

Gorka Géza

I-s A-l: A m. üveg és fémipari müv. kiállitása.
Nemzetá Ujság, 1943. nov. 7.

Gorka Géza, Keramikus MDK

Kollányi Ágoston filmrendező Földből és tűzből címmel színes filmet készít Gorka Géza munkásságáról.

(Fénykép)

— : Földből és tűzből 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962, márc. 3.

MDK

Gorka Géza

Keménycserépvázák és hamutartók, repr.

Magyar Iparmüvészet 1929. 151.l.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Az Spannüvészeti Vállalatnál
a tangyak az ő Servii vagy munkámak
hatása alatt állanak.

P. Brestyánszky Ilona: Spannüvészeti kiállítás és anhét
Miskolcon.

Művészet, 1963. november – 38 lap.

Goska Géza
keramikus

M.D.V.

A visegrádi Salamon toronyban mutatta be munkásságát. Biztos mesterségbeli tudása felmérhetetlen

Pogány G. Gábor: Goska Géza a Salamon toronyban
Művészet, 1968. október – 4 lap.

M.DK

Gosha Géza
keramikus

„Keramiák"
(repro)

Pozjany Ö. Gábor: Gosha Géza a Salamon torozvylan
Műrzéket, 1968. október – 41 lap.

M.D.f

Gorka Géza
keramikus

Oeuvre-je száradoktanulságait
összegezi, ugyanakkor messze
előre mutat.

Pogány Ö. Gábor: Gorka Géza a Salamon Leronyban
Művészet, 1968. október - 41 lap.

Gorka Géza

Palack-váza (fekete krakkó mánal rózsaszín alapon) 1959.
Repr.

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965
45.

Gorka Géza

Váza, kraklé mázzal. 1940 körül
Repr.

P. Bretyányi Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965
45. o.

Gorka Géza

Tál: sárga és zöld kraklés mázzal. 1959.
Repr. (nincs)

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp.
1965
49.o.

Gorka Géza

Halastál (fekete-fehér. krakelé mázzal)
1961.
Repr.

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965
45.o.

Gorka Géza

Bendő - váza. 1961.
Repr.

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar kerámia Bp.
1965.
45. o.

Gorka Géza
és Domanovszky Endre

Nők kutyával, 1960, kerámia falkép
76 x 240 cm, Attila utca, O.T.P. ház

A felszabadult Budapest művészete.
Budapest, 1960. kiállítás, katalógus.

3 P 1.

Gorka Géza

és G. Lux Tliz

Kerámia oszlopok, Philaxia gyógyszertár, Szállás u.

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. kiállítás, katalógus 38 l.

MDK

Gorka Géza, keramikus

A Műcsarnok Magazin 3. száma gazdagon illusztrált interjút közöl Gorka Gézával.

– : Műcsarnok Magazin 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. okt. 18.

Gorka Géza

és Gorka Lívia művészetét ismertetik
be a „Földből és tűzből" c. film.
Rendezte: Kolláhyi Ágoston 1962-ben
(narrátor: dr. Domanovszky György).

Művészeti - irodalmi - pedagógiai filmjegyzék.
Tudományos Ismeretterjesztő Társulat. Bp. 1966.
~~16~~ 37o l.

MDK

Gorka Géza

kerámia:

Kulacs váza

Kétfülü váza

Rákos váza

Akik Mezőturról indultak...
Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

MDK

Gorka Géza

kerámia:

Kék váza

Kis váza 1922-ből

Plakett 1922-ből

Akik Mezőturról indultak...
Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

Gorka Géza

Ötnyílású váza. 1960.
Repr.

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965. 45. o.

Gorka Géza

Reggelizőkészlet kaban motívummal
1940 körül
Repr.

P. Bretyándy Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
45. o.

Gorka Géza

Vázák, krakkelé mázzal. 1950 körül
Repr.

P. Bratyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
95. o.

Gorka Géza 1.

Kiállítások, kitüntetések

1926. Nemzetközi Kiállítás. Philadelphia.
Bronzérem.

1926. Budapest. Állami bronzérem

1928. Nemzetközi Iparművészeti Kiállítás. Valencia
Bronzérem.

P. Bertalanffy Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
48 s.

Gorka Géza 2.

Kiállítások, kitüntetések

1930. IV. Nemzetközi Iparművéneti Kiállítás. Monza

1932. Magyar Iparművéneti Társulat Kiállítása. Bp. Aranyérem

1933. IV. Triennale. Milano. Ezüstérem

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965. 48.o.

Gorka Géza

3.

Kiállításai, kitüntetései.

1935. Magyar Nép- és Iparművészeti Kiállítás. Bécs
1935. Világkiállítás. Brüssel. Ezüstérem
1936. V. Triennale. Milano. Aranyérem.
1937. Magyar Iparművészeti kiállítás Amsterdam
1937. Világkiállítás. Paris. Elismerő oklevél.

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
48. o.

Gorka géza 4.

Kiállítások, kitüntetések

1938. I. Országos Sparmüvéneti Kiállítás. ~~[illegible]~~ Budapest
Aranyérem

1938. Nemzetközi Sparmüvéneti kiállítás. Berlin
Aranyérem

1939. Világkiállítás. New York. Aranyérem

P. Brestyánszky Ilona: Szodem magyar kerámia. Bp.
49.. 1965.

MDK

Gorka Géza

Mai magyar kerámia Kiáll. siklósi várban 1968.
Janus Pannonius Muz. füzetei 14.

MDK

Gorka Géza, kerámikus

Kiállít Szentendrén.

— : Új kiállításuk 7.

Népszabadság. Bp. 1968. nov. 26.

Gorka Géza 5.

Kiállítások, kitüntetések.

1939. VI. Triennale. Milano. Nagydíj

1940. A Magyar Sparmüvének Országos Egyesületének Kiállítása. Bp. Aranyérem

1942. Az Sparmüveneti Távsulat Kiállítása. Bp. Aranyérem

P. Brestyánszky Alona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.

49 o.

Gorka Géza

1966. a sátoraljaujhelyi modern iparművészeti kiállitáson részt vett.

Kiállitások Sátoraljaujhelyen
Északmagyarország 1966. okt. 22. 2.11

6.

Gorka Géza

Kiállítások, kitüntetések.

1955. Hazánk 10 éves felszabadulásának emlékére rendezett Nép- és Iparművészeti Kiállítás. Bp.
1955. Gyűjteményes Kiállítás. Bp.
1955. Munkácsy-díj

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
49.o

MDK

Gorka Géza

Barna kraklés váza

Zöld " "

Galamb-váza

Kétfüles mély tál

Zsennyei iparm. kiáll. 1967. Bavaria Muz.
Szombathely

MDK

Gorka Géza

h.j: Népi és mod.remekek a karácsonyi iparm.vásáron.

Magyarország, 1936, dec. 5. 10.l.

GORKA ˛éza keramikus M.˛.K.

OTP lakóház / ˜p. I. Attila körut 18-22./

Épitész: Kiss ˛ibor

b. épületén ˜omanovszky ˜ndre festővel közösen készitett kerámia táblája: három ember és hüséges kutyája

˜agyar Épitőművészet 1962/3. 16-17.l.

MDK

Gorka Géza keramikus

Népmüv. háziip. és ipm. kiáll. Rigában.
M. Iparmüvészet 1936. 1.sz. 4.l.

MDK

Gorka Géza

Az Iparművészeti Társulat kiáll. Magyar Iparművészet 1930. 145.l.

MDK

Gorka Géza keramikus

Az Iparm. Muz. uj szerzeményeinek II. kiáll.

Iparmüv. Társ. Körirata. XI.26. 2371.sz.

3. l.

MDK

Gorka Géza **keramikus**

Film a mai magyar kerámiáról.
Iparmüv. Társ. Körirat, 1948.X.11. 2061.sz.
3. l.

GORKA GÉZA

nyerte a Magyar Iparművészek Országos Egyesületének iparművészeti aranyérmét.

Pesti Napló, 1938. nov. 15.

GORKA GÉZA

a Magyar Iparművészek Egyesületének aranyérmét nyerte az első magyar iparművészeti tárlaton.

A REGGEL, 1938. nov. 14.

MDK

Gorka Géza, Keramikus

a Magy. Ip. Müv. Orsz. Egy.-nek iparmüv. aranyérmét nyerte.

Az Iparmüv. Tárlaton. -Magy. Nemz. Művészet. 1938. 4. sz. 81.l.

Gorka Géza, keramikus MDk

Gorka Géza munkásságát, alkotói módszerét bemutató kisfilmen dolgozik Kollányi Ágoston.

-: Hir 10. l

NÉPSZABADSÁG, Bu. 1962. febr. 15.

[illegible]

Gorka Géza

a zsennyei müvésztelepen dolgozik.

[illegible] 161 sz. 1958. jul. 11 2 old.

MDK

Gorka Géza

Ruzicska I. cikke, Müvészet az iparban a Képzőm. Társ. karácsonyi kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1941. képek: 138 l.

MDK

Gorka Géza keram.

Megnyitották Kassán az ... iparm. tárlatot.
Új Magyarság. 1943. máj. 11.

MDK

Gorka Géza iparmüv.

Kiosztották a berlini nemzetk. kézmüv.ip. kiáll. magyar nyerteseinek dijait. Uj Magyarság,1939, márc. 25.

Gorka Géza MDK

A brüsszeli világkiállitáson nagy dijat nyert.

Esti Hirlap 59 sz. 1959. márc 11. 2 old.

MDK

Gorka Géza

A gmundeni nemzetközi kerámia kiállít
részt vesz.

Esti Hirlap 143 sz. 1959. jun. 18. 2 o.

MDK

Gorka Géza

Kfj: Kiállitásokról. M.N.Müvészet, 1938.
4.sz. 80. o.

MDK.

Gorka Géza
keramikus

Miltotés

Domonoszky György: G. Staindl Katalin és Garainy József keramikusok
Művészet, 1961. december. — 39 l.

MDK

Gorka Géza

A brüsszeli világkiállításon részt vesz.
/hatalmas vizmedence elkészitésén dolgozik/

Esti Hirlap 1958. 4 szám jan. 8 2 old.

MDK.

Gorka Géza
keramikus

1955-ben rendezett kiállítást
Juris Skolyával együtt

Vajna Éva: Juris Skolya
Művészet, 1961. december. — 21 l.

Gorka Géza, Keramikus

MDk

A Budapest Filmstudióban rövidfilm készült, amely bemutatja Gorka Géza és lánya: Gorka Lívia műveinket.

– : Hír

10.l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. márc. 29.

Gorka Géza

nagydijat kapott

Átadták a brüsszeli világkiállitás művészeti dijait.
Népszava 1959. március 11.

Gorka Géza

MDK

iparművésztől vásárlás

Az Est 1939. január 18.

Gorka Géza MDK

ezüstérmet kapott

Magyar Iparmüvészet 1934. 72.o.

Gorka Géza MDK

ezüst-érmet kapott

A milanói Triennale díjai
Pesti Hirlap 1934. ápr. 1e.

Gorka Géza MIK

Kuny /Cuny/ Domokos/1745-1822/ budai fajánsz- és keménycserépműhelye, Krisztina kőrut 43. Emléktábla Gorka Gézától 1933.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

33.l.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K

Az iszapszerűen repedő mázat a Zsolnay gyárban Gorka Géza Kovács Istvan főmeznökkel kísérleterte ki.

Révész Ipersa: Ket nagymúltú porcelángyárunk jelene
Művészet, 1961. október 16 l

Gorka Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR 27.

MAGYAR NEMZET

Gorka Géza kerámikus művész alkotásaiból júliusban kiállítás nyílik Faenzában, a kerámiaművészet nemzetközi központjában.

MDK

Gorka Géza keramikus

Ruzicska I. cikke a Művészet az Iparban. A Képzőm. Társ. karácsonyi kiáll. Magyar Iparművészet, 1941, képek: 146 l.

MDK

Gorka Géza

Bp.szfv. vásárlása az Ipm. tárlaton. Az Est, 1938, dec. 22.

MDK

Gorka Géza iparművész

A főv. vásárlása az Ipm. Tárlaton. Pesti Napló, 1938, dec. 22.

M. D. K

GORKA Géza keramikus

gyűjteményes kiállítása a közel-
multban

Magyar Nemzet 1962. április 6. 4. e.

A. D. K.

GORKA Géza keramikus

Kiállítása Juris Ibolyával

Kovács Judith: A kerek válasza . . . .

Nagyvilág 1959. 6. sz. 301. l.

M. D. K

GORKA Géza keramikus

Rövidtilne alkotásairól, munka-módszeréről Gorka Liviával

(„Földből és tűzből")

Vasló

Magyar Nemzet 1962. március 28. 4. l.

a.D.K

GORKA Gisa keramikus

több kerámiatárgyát szériában

gyartja az Iparművészeti bázdat

kerámiaüzeme

Napló

Magyar Nemzet 1962. március 31. 4. e.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Méltatás

P. Brestyánszky Ilona: Gekovszky Árpád
Művészet, 1962. április — 37 l.

MDK

Gotha Géra
Keramikus

Tál párducokkal
(repro)

Élet és Irodalom, 1962. április 7—8.

GORKA Géza keramikus M.D.K.

müvei a MOM Csőrszutcai müvelődési házában rendezett
Modern iparmüvészet kiállitásán

Napi krónika

Magyar Nemzet 1962. szeptember 14. 6.1.

GORKA Géza keramikus M.I.K.

részvétel a kiállitásen

-s -s: Modern iparmüvészeti kiállitás kulturházainkba
Magyar Nemzet 1962. szeptember26. 4.l.

GORKA Géza keramikus M. .K.

Müvészetéről rövidfilm készült.

N apló

apló Magyar N emzet 1962. október 18 4.1.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Müve a kiállitáson

Perneczky Géza: Az v. Magyar Iparmüvészeti Kiállitás

Magyar Nemzet 1965. dec. 22. 4.l.

Gorka [ ], keramikus MDG

„Akinek Gorka-kerámia .... kerül lakásába, az rövidesen kidobja a giccses falvédőket..."

(zsugán): A selyemhendők művésze 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. máj. 6.

Gorka Géza.

Az Iparművészeti Társulat a végi Műcsarnokban rendezett karácsonyi kiállításán kerámia-munkái szerepeltek.

Budapesti Hírlap, 1928. dec. 2.

Gorka [ ], kerámikus

A Nagymező utcai Mikroszkóp Pinház falain Gorka-kerámiákat helyeznek el.

—: Hová kerülnek új képrőművészeti alkotások? 7

NÉPSZABADSÁG Bp., 1967. aug. 8.

Gorka, Géza
keramikus

M.D.K.

Resit vett a tailaton.

Molnár László: Mai magyar keramika
Műveszet, 1967 oktober – 39 lap.

Gorka Géza
kerámikus

Országos Magyar Tárlat – uj. Műcsarnokban –
Száz darabból álló kerámiai gyűjteményé-
nek szerepel –

Nemzeti Ujság
1929 IX. 8

Gorka Géza, kerám.-ip.müv. MDK

Az Orsz. M.Iparm.Társ. és a Magy. Iparm. Orsz.Egyesülete által rendezett nagysikerü Első Magyar Orsz. Iparmüv.Tárlaton tizenhárom müvésztöl vásárolt az állam részére gr.Teleki Pál kult.min.

kultuszminiszter az iparmüvészetért.
Pesti Hirlap. 1939. jan.18.

MDK

Gorka Géza

Kerámiák, repr.

Magyar Iparművészet 1939.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Kiállitása a Balassagyarmati Palóc- Muzeumban

Hirek

Pest megyei Hirlap 1964 május 14. 5.1.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Gorka Livia kezdetben édesapja
Gorka Géza tanítóanya volt.

Galsai Pongrác: Gorka Livia otthonában
Vöh Lapja, 1964. január 18 – 16 lap.

Sorka Géza, keramikus MDK

Kerámiái világszerte népszerűek.

–: Iparművészeti ajándékcsomagok a világ minden tájára 11. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. dec. 8.

M.D.K.

Gorka Géza
kevaniekus

Munkáit az Iparmű vészeti
vállalat üzletei árulják

—: Hírek

Művészet, 1964. január – 47 kep

MDK

Gorka Géza

szerepelt a soproni Festőteremben rendezett kiállitáson.

Kerámiavázái, tálai, figurái.

/-6/: A modern iparművészet remekeiből kiállitás nyilt Sopronban.
Kisalföld 1963. dec. 3.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41.

szövarch.127.

Gorka Géza közlései.

Müvészi fejlődéséről, törekvéseiről müvészete társadalmi szerepéről.

kikérdező:Kéry Bertalan 1955.

Müv.Tört.Dok.

Czóbel Béla

szövarch.121

MDK

Gorka Géza
Keramikus

Méltatás.

L. S.: Új iparművészeti rendelet
Élet és Irodalom, 1962. szeptember 15 – 6 lap.

M.D.V

Gorka Géza
Keramikus

A Szot Fehérvárinti kulturkárában rendezett kiállitáson az ő művei is részt vettek. — Vára (repro)

B.S: A lakásdíszitő művészet.
Nők Lapja, 1962. szept 8 — 21 lap.

MDK

Gorka Géza keramikus,

Nógrádverőce

O. Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparművészet,

1929. 133. l.

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

Méltatás.

Lajos Sándor: Hol tart a magyar kerámiaművészet?[1][2]
Élet és Irodalom, 1962. július 28 — 11 lap

Gorka [ ], keramikus Mosh

Nagyobb anyaggal szerepel az egri kiállításon.

G. M.: Mai magyar iparművészet 2

ESTI HIRLAP

Bp. 1964. jún. 24.

MDK

Gorka Géza, kerámia

4. Orsz. iparm. kiáll. Műcs. 1959.

Gorka Géza

Kossuth-díjas keramikus, számos alkotása gazdagítja a Képcsarnok Vállalat békéscsabai boltjának árukészletét.

Békésmegyei Népújság 1966. ápr. 13.

Gorka Géza

Neve emlékére

Dél-Magyarország 1966. jún. 25.

Goska Géza kerámikus

Szöveg említést tesz szerepeltetéséről

Brestyánszky Ilona: Modern Magyar

Kerámia c. könyvében

1966. feb. 6. Magyarország

Sorka Géza, keramikus MDG

Gyűjteménye kiállítását máj. 17-én nyitották meg Balassagyarmaton.

–: H 1/r 6.

ESTI HIRLAP, bp. 1964. máj. 18.

MDK

Gorka Géza

kerámia munkával résztvett az alábbi kiállításon

Karácsonyi vásár akadályokkal. Magyar Iparművészet 1957. 247.l.

MDK.

Gorka Géza

Utalás dunakanyari munkásságára

Közalkalmazott 1965 juni.15.lap -

MDK.

Gorka Géza
keramikus

Ezüstérmet nyert a prágai nemzet-
közi kiállításon.

Solóka Ferenc: A prágai nemzetközi modern kerámiakiállítás
Művészet, 1962. szeptember — 32 lap

MDK

Gorka Géza II.dij

Ipm. és Képzm. felszabadulási dijak. SzM. 1955.
48. l. /Hirek/

MDK

Gorka Géza

kerámiák

Magy. Kulturszövetség kiáll. kat. Bp. 1932.

MDK

Gorka Géza keramikus

Legjobb mai művészeink a velencei biennálén.
Népszava, 1958. máj. 22. 4.l.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Kiállítás

Kiállítások. P. Brestyánszky Ilona Gádor István művészetéről
Művészet, 1962. március — 35 l.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Kerámiáról.

Artner Tivadar: Modern művészetet – de ne akármilyet

Élet és Irodalom, 1962. márc 10 – 3 l.

Chère Lydie
Bonne année

Mon amie Lydie

Martine Trouvier habite maintenant — 46 rue Lafayette

1962 Nevers — 58

M.DK.

GORKA Géza keramikus

Film alkotómódszeréről.

Tisztelt Szerkesztőség/!

M.S.-né: Képzőművészeti dokumentumfilmek a dobozokban

Magyar Nemzet 1962. február 4. 10 .l.

MDK

Gorka Géza, keram.ip.-müv.

69. Váza.
70-72. Váza.
73. Tálka .
74. Váza.
75. Tálka .
76-79. Váza.
80. Tál.

OMIP.Társ. Bp.-Müvészet az iparban. 1943. Üveg- és Fémkiállitás. Kat.

Gorka Géza, keram.ip.-müv.

21. Korsó.
22. Bonbonniere
24. Tálka .
28. Tálka .
31. Fedeles váza.

OMIP.Táre.Pp.-Müvészet az iparban. 1943. Üveg-és Fémkiállitás. Kat.

GORKA GÉZA

keramikus 1960

Disztányér halakkal 1960

/több kép/

Iparmüvészeti muzeum évkönyve V. évf. 1962. 47.1

MDK

Gorka Géza

Tamás Galéria, 1931. dec. 39.kiáll.

MDK

Gorka Géza keramikur

M.iparm. sikere... Pesti Hirlap, 1940. ápr. 13.

Gorka Géza MDK

y.s: Az uj magy. kerámia. Nemz. Ujs. 1941. dec.25.

MDK

Greguss hagyatékának kiáll. Vas, Ujs. 1910. 43.sz.
868-95. o.

MDK

Gorka Géza keramikus

b: A legfiatalabb müvészet... Nemzeti Ujság, 1933.
dec. 17. 28. l.

MDK

Gorka Géza keramikus

Rényi P: Az ú.l. Iparm.kiáll. Szabad Nép, 1952. aug. 17. 7.l.

126984	2538	Kalotaszeg, Kolozs m.	Párna
126985	2538	"	"
126986	2538	"	"
126987	2538	"	"
126988	2538	"	"
126989	2538	"	"
12699o	2538	"	"
126991	2538	"	"
126992	2538	" Párnahaj	"
126993	2538	" "	"

MDK

Gorka Géza, keramikus iparmüvész

Magyar Iparmüvészet, 1931. 2o. 1.

Gerka Géza keramikus MDK

Magyar Iparmüvészet, 1931. 4o. 1.

MDK

Gorka Géza keramikus

Magy. Iparművészet, 1926. 176. l.

MDK

Gorka Géza

kerámiáért bronzérmet kapott

Milánóban kitüntetett iparművészek.
Magyar Iparművészet, 1936. 181. l.

Hát még csunyább lett. Hát az

Gorka Géza Keramikus M.D.K.

Választmányi tag

Dutka Mária: A Képzőművészek Szövetsége megválasztotta új vezetőségét

Magyar Nemzet 1963. február 17. 9.l.

Gorka Géza, kerámikus M Dh

A kiállítással kapcsolatos ankét után levetítették a Gorka Gézáról készített filmet.

-: Kerámia-kiállítás Erzsébeten 2.!

ESTI HIRLAP, bp. 1962. nov. 5.

MDK

Górka Géza iparművész

Kerámia művei a kiállitáson.

Tamás Galéria kiallitasai. XLII.Kiall.

Gorka Géza kreamikus M.DK.

Kisplasztikáján dolgozik at Iparm vészeti vállalat kerámiai-üzemében Somlai Julia

repr. /fotó

Pest megyei Hirlap 1963. január 29. 1.1.

MDK

Gorka Géza

Keménycserépvázák és hamutartók, repr.

Magyar Iparmüvészet 1929.
151.l.

M.D.P

Gorka Géza
keramikus

A Kossuth-díj II. fokozatával
tüntették ki.

— Az 1963 évi irodalmi és művészeti Kossuth-díjak
Élet és Irodalom, 1963. március 16 — 1 lap

Gorka [Géza], Keramikus MDK

Kerámiái népszerűek a BIV-n.

-bel-: „Puskázás" a Tudományos Akadémiánál

3.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. máj. 27.

MDK

Gorka Géza

Antikformájú nemes vázái a Kassan rend. iparművészeti kiallitason.

Délibáb, 1943.máj.22. 21.sz.XVII.évf.

Gorka Géza MDK

műveit szívesen veszik a Kossuth Lajos utcai Képző és Iparművészeti boltban.

vázáit

Weidlinger Vilmos: Mi lehet szebb dolog a művészetnél?

DÉLI PÉCSI NAPLÓ. 1962. aug. 15.

MDK

Gorka Géza

Diplome d'honneur-vel tüntették ki a párisi 1937-es nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparmüvészet 1938. 179.l.

Gorka Géza, keramikus

Sok-sok kerámiáját küldik ajándékul.

–: Iparművészeti ajándékcsomagok a világ minden tájára 8. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. dec. 8.

Ch

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Kéltatás.

Révész Imre: Kollányi Ágoston iparművészeti tárgyai
fényei

Művészet, 1964. április - 28 lap

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Mütermében vázák,disztárgyak.
Domanoszky György jön az "Alap" bizottságával vázákat vá
logatni. Velük Gádor István isó

Fedor Ágnes:A tüz müvésze:Gorka Géza

Magyar Nemzet 1963. március 17.8.1.

Gorka [Géza], Keramikus MDK

Erdődi István változatos színárnyalatú és repesztésű mázaira példát csak Gorka alkotásaiban találunk.

— r — r : A szőnyegszövő és a keramikus

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. dec. 7.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Tervei lapján készült tárgyakat árusitanak a beli
ban

Uj iparmüvészeti lakásberendező bolt a Belvárosban

Magyar Nemzet 1963. november 5. 5. l.

MDK

Gorka Géza

Kiállitásokról. Magyar Nemzeti Müvészet 1938.
4. sz. 80.l.

MDK

Gorka Géza. keram.-ip.müv.

a Kerámia -torom/tervezte:Csópa-csavlek András/.- értékes kiállitója.

Az Iparm. Társulatnak az Iparm. Muz.-ban rendezett 5 éves jub.kiáll. -nak részvevői.
Magyar Iparmüvészet.1935. 265.1.

Gorka Géza, keramikus MDK

Illés Endre megemlíti, hogy a 30-as években Ritook Emma irodalmi szalonjában találkozott vele.

Illés Endre: Három szoba a Duna utcában 2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. aug. 20.

Gorka Géza

Ybl E: Iparművészet és szobrászat a Gy9rgyi K. emlék kiáll.on. MI. 1934, 84-86. l.

MDK

Gorka Géza

Tyemerin, Sz: M.Népm. és Ipm. kiáll. Moszkvában.
Sz.M. 1954. 139 l.

Berka Géza ,keramikus M.D.K.

Nagy keramikuskén t tartja számon a müvészettörtén

Szeizing Lajos-D.Fehér Z suzsa:Müvészek Bp. 1963.

117.1.

MDK

Gorka Géza ~~kerma~~ keram.

Dutka M: A M. ipm. első seregszemléje. Nagy.Nemz.
1952. aug.12. 4.l.

Gorka Géza

MDK

szerepelt a ÜVEGÉRT rendé zésében
a tatai Béke Müvelődési Házban rendezett kiállitáson.

--:Érdekes Kerámia-kiállitás.
Komárommegyei Hirlap. 1962. aug. 25.

Gorka Sára

iparmüvész

Iparmüvészeti Társulat kiállitása - Iparmüvészeti Muzeumban - kerámiával szerepel. Széles sikokba helyezett plasztikája ha modern is, de magyaros + egyéni.

Pesti Hirlap
1929.VII.14.

M.D.V.
1

Gorka Géza
keramikus

Az ifjú Gorka Géza valaha
vj iránjt mutatott a kera-
mikában.

Révész Imrsa: Németh Éva szőnyegtervező művész
Művészet, 1967. szeptember – 34 kep.

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási hir

Északmagyarország 1967 máj.22.

Gorka Géza

Modern kerámiák /fénykép/

Rajztanitás 1966. V. sz. cimlap belső.

Gorka Géza keramikus

Munkácsy díj II. fok.

NN: Kitüntették a művészeti díjakat

Népszava 1915 ápr. 5. 83 évf. 79 sz.

8 l.

GORKA Géza

Kossuth díj II. fokozat

NN: Kitüntetések ápr. 4.-én

Művelt Nép, 1955. 11. évf. 14. sz. április 10, 8. old.

GORKA Géza

Noszlopi György: Gorka Géza és Juris Ibolya kiállítása (Két kiállítás)

Művelt Nép, 1955. VI. évf. 11. sz. március 13. 6. old.

M. D. K.

GORKA Géza keramikus

Az Iparművészeti Múzeum Kolónyvei

Dobrovits Aladár: Gádor István művészete

187., 190., 187. l.

Gorka Géza

porcellán és fayance-tárgyakkal

Magyar Iparmüvészet 1935. 3.sz. 71 l.
/A magyar népmüvészet és iparmüv. ünnepnapjai Bécsben/

MDK

Gorka [Éva]

részt vesz a tavaszi női tárlaton.

Fodor Ágnes: Tavaszi női tárlat a Műcsarnokban.
Nők lapja, Bp. 1958. március 13. [20.l.]

MMDK.

Gorka Géza

Kiállitási kritika

Délamygarország 1967 juni.16.

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1967 jun.6.

Gorka Géza

szerepelt a szombathelyi iparművészeti kiállításon.

Vas Népe 1967. jul. 29.

Gorka Géza

Négy évtizedes művészi kerámikus munkásságáért a Kossuth díj II. fokozatával tüntették ki.

Fénykép mutatja a művészt nográdverőcei otthonában.

Habán kerámia tradicióin indult.

Rajztanitás 1963. II. 53.1.

Gorka Géza.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:

A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

Gorka Géza, Keramikus MDK

Gorka Géza és Gorka Lívia művéneteről szóló Földből és tűzből c. Kollányi filmet a Közönség állandóan megtapsolja.

(b.t.): Fukar kezekkel mért kópiák 2.

ESTI HIRLAP; bp. 1962. nov. 14.

Gorka Géza

MDK

Szerepelt a Kiskun Muzeumban rendezett iparművészeti kiállitáson.

--

T.M.: Érdekes kiállitás Kiskunfélegyházán. Petőfi Népe. 1962. nov. 13.

Gorka Géza

Kerámiája az iparművészeti társ. Györgyi Kálmán emlékkiállításán.

Magyarság, 934.V.19.

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

A pécsi Iparművészeti Boltban
állandó kiállítása van.

M.E. Állandó kiállítás Pécsett
Dunántúli Napló, 1957. jan. 8 - 5 lap.

Górka Géza

a Magyar Kulturszövetség karácsonyi kiállításán, nógrádverőcei kerámiai munkái szerepeltek.

Magyarság, 1927. dec. 8.

Gorka Géza

Iparművészeti Társulat József krt 6. sz. alatti helyiségében 1931. jan. 8-án du. 5 órakor "Modern kerámiáról" előadást tart.

NU.931.T.1.

Górka Géza

iparművész

Az Iparművészeti Társulat háziipari és iparművésze
kiállításának albumában munkáival szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.VII.31.

Górka Géza

iparművész

Az Iparművészeti Társulat kiállitása a Technológiai Muzeumban - tárgyaival szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.VII.13.

Górka Géza

iparművész

Az Iparművészeti Társulat háziipari és iparművészeti kiállitásának albumában szerepel.

Magyarság
1930 VII. 3.

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási hir

Északmagyarország 1966 okt.22.

Gorka Géza

Kerámiai munkái az Iparmüv.Társ.kiáll.-án.

Ujság, 934.V.18.

Gorka

kerámikus

Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparművészeti Muzeumban - kerámiai munkáival szerepel.

Pesti Hirlap
1935.XII.4.

Gorka Géza
keramikus

Mértatés

Nagy Tibor: Kozma István
Művészet, 1970.november - 20.lap

Gorka Géza Teránikus

Lét vázája emlitve

a megyei Képzőművészet szentendrei

táslatán.

Pestmegyei Hírlap 1968 december 1.

9. old.

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

Méltatás.

Egri levéltár: Kiss Rózsa Ilona kiállítása . . .
Művészet, 1967. február - 40 lap

Gorka Géza
keramikus

M.D.V.

Várai hőtheddelek.

Mátyás István: Sparmúvészet és kereskedelem
Élet és Irodalom, 1967. márc. 4 – 11 lap

Gorka Géza

Magyar Karácsonyi-kiállításon a Károlyi palotában kerámiáival szerepelt.

M.930.XII.7.

Gorka Geza

Károlyi palotában a Magyar Karácsony c. kiállításon kerámiáival szerepelt.

PH. 930. XII.6.

Gorka

iparmüvész

Ernst-muzeumban festők és iparmüvészek kiállitása - iparmüvészeti tárgyakkal vesz részt

Magyarország 1931.XII.13.

Gorka Géza iparmüvész

Ernst Muzeum csoportkiállitása - "Alkotó iparmüvészek" kiállitása. modern izlésü cseréptárgyaival vesz részt

Pesti Hirlap 1931.XII.13.

MDK

Gorka Géza

Gádor I. keramikusmüvész gyüjt. kiáll. Ernst Muz. Budapest, 1961.

Gorka Géza

A Magyar Képzőművészeti Társulat
kerámia kiállításán szereplők
kerámiái.

M N. 1942. XII. 19.

Gorka Géza kerámikus

Szőreg agyagkorsóit, tálait emeliti.

Komárom megyei Dolgozók Lapja, 1966. aug. 11.

Gorka Géza kerámikus

Szöreg műret nem emlit.

Idegenforgalom, 1964 dec. 29.

M.D.K.

Gorka Géza, keramikus iparművész

nevét említi a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, mint a modern magyar iparművészet egyik kiváló képviselőjét.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós

Ed.: Pannónia, 201. old.

Gorka Géza kerámikus

üveg kiemeli tálait.

Frank János
Kiállítási napló

Élet és Irodalom 1964. dec. 19.

MDE

Gorka Géza keramikus

M. egyházművészeti kiáll. N.Szal. 1941. II.

MDK

Gorka Géza - G. Lux Aliz

Kerámia oszlopok

Felszabadult Bp. művészete. K.Szal. 1960.

Corne Océan - 6. Jmx Alix

Keréwis ossiopok

M.D.K.

Gorka Géza, keramikus szobrász

nevét azok körött emliti a szerző, akik a keramiát Magyarországon a festeszettel, grafikával, szobrászattal egyenlő rangra emellék.

Mihalyfi Ernő: Gádor István

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1964. XIX évf. nov. 6. sz.

2115 old.

MDK

Gorka Géza - Domanovszky Endre

Nők kutyával, kerámia

Felszabadult Bp. művészete. N.Szal. 1960.

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási kritika

Neue Zeitung 1966 szept.9.

MD

Dorka Géza

Kállitási kritika

Neue Zeitung 1956 szept. 9.

MDK

Gorka Géza, kerámikus

Ovális rákrajzolatú étermi reklám-

transparens → Repr.

Nagy Tibor: Gorka Géza színes üveggel társított kerámiái c. cikkhez (681–684. l.)

— : kép

Címoldal [673. lap.]

Élet és Tudomány, Bp. 1970. IV. 10. XXV/15.

Gorka Géza

az 1931-ben Orbán Dezső
által alapított Atelier - Szabadiskola
tanára.

– Napló –

Magyar Nemzet 1969 november 26
4. old

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási hiradás

Mecseki bányász 1966 szept.13.

.

Gorka Géza, keramikus

Mok

„Szépformájú kerámiája"
„Vitrinbe való. kép: Repr.

R. S.: Mi való s mi nem a vitrinbe?

9.1

Népszabadság, bp. 1960. okt. 15

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

Méltatás.

Molnár Károly: A Gellért Kalló új berendezése.
Művészet, 1960. október. – 24 kép.

MDK

Gorka Géza keramikus

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1941. 3.sz. 3o.l.

Rónay Mária

Gorka Géza: Váza és bárány, kerámia

SZABAD MŰVESZET

1955.4.sz. 180.l.

/Domanovszky Gy.: Iparművészeti kiállitás és pályázat/

Gorka Géza, iparmű vész Zoh

R

Külföldi kiállításon vez rént.

–: Reprezentatív felszabadulási kiállítások külföldön

Népszabadság Bp. 1960. márc. 3. 10.

M. D. K.

Gorka Géza
keramikus

Ostendei Keramikai kiállításon részt
vevők alkotásai.

Napló.
Magyar Nemzet, 1959 jún. 24. 4.

Gorka Géza, keramikus-iparművész DDK.

1959. márc. 10-én vette át a Nagy. Kereskedelmi Kamara tanácstermében a Brüsszeli világkiállítás művészeti Nagydíját.

—: Átadták a brüsszeli világkiállítás művészeti díjait

Népszabadság. Bp. 1959. márc. 11. 8. l

Gorka Géza

MDK

Ősszel a Nemzeti Szalon

Gorka Géza
Borsos Miklós és
Barcsay Jenő

gyüjteményes kiállitásának szinhelye lesz.

Kiállitási naptár.

Esti Hirlap, II.évf.2o8.sz. 1957.szept.6.pé.
2.oldal

Gorka Géza [keramikus] MDK

pyjtenényes kiállítása vasárnap délben nyílik a Nemzeti Szalonban-mintegy 600 műnét műtatja ke.

Gorka Géza...

[Esti Hirlap, II. évf. 210. n. 1917. sept. 8 vas.
2. old.

MDK

Gorka Géza

Gorka Géza kiállitása a Nemzeti Szalonban 4o év munkáját mutatja be.

A Kertészlány méltatása: gyönyörü alkotás.

A kiállitás anyagát Domanovszky György állitotta össze.

Artner Tivadar: Gorka Géza gyüjteményes kiállitása.

Esti Hirlap, II.évf.223.sz. 1957.szept.24.kedd
2.oldal

Gorka Géza, iparművész
kerámikus

MDK.

A közeli hetekben nyíló gmündeni nemzetközi kerámiakiállításon bemutatásra kerülnek művei.

-: „Világjáró körúton" több ezer magyar képző=
művészeti alkotás

Népszabadság, Sp. 1959. júl. 1.

8. l

MDK

Gorka Géza, keramikus

Rosner K: A milanoi Triennale. Magy. Iparmüvészet, 1933. 94 l.

M.D.K.

Gorka Géza
Keramikus

Szegeden az iparművészeti bemutatóra a kiállított művek közül szerepelnek alkotásai.

Magyar Nemzet, 1959. július 24.
Napló

4 l.

Gorka Géza, iparművész
kerámikus

MDh.

Az Iparművészeti Vállalat bemutatóján állapítják meg, hogy a magyar iparművészet legújabb alkotásai tól mik kerülnek a szalonikai, a zágrábi, a bécsi és a frankfurti vásárokon kiállításra.

A Munkácsy-díjas Gorka Géza kerámiái nagyszerűen képviselik majd a magyar iparművészetet.

—: A legújabb iparművészeti tárgyak bemutatója

Népszabadság, bp. 1959. máj. 22.

10-e

MDK

Gorka Géza keramikus

(megemlítve egy visszaemlékezés – ben.)

Kassáknyi János: Utóhang.
Dunántúl, Pécs, 1955. 13. sz. [IV. évf. 4. sz.) [45. l.]

MDK

Gorka Géza

Üveg és fémipari kiáll. Uj Magyarság, 1943. nov.7.
13 l.

MDK

Gorka Géza

F.J: Az üveg és fém művészete. Pesti Hirlap, 1943. nov. 9. 4 l.

Gorka Géza Munkácsi dijas

Ivókészlet, reprodukció
Váza "
Váza "

III. Magyar Iparművészeti és Népművészeti Kiállitás Iparművészeti Muzeum katalogusa, Bpest, 1955
19 lap

Gorka Géza keramikus müvész

Munkácy dij

III. Magyar Iparmüvészeti és Népmüvészeti
Kiállitás Iparmüvészeti Muzeum, katalogusa
Budapest 1955.

13 lap

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási hir

Mestermunka 1967 aug.3o.

Gorka Géza MDK

keramikus

A Képcsarnok Vállalat pécsi boltjában megnyílt kiállításon ~~kerá-~~ ~~mia~~ tálakat mutatott be.

—: „Iparművészeti kiállítás a Képcsarnokban"

Napló, 1959. dec. 19. 3. lap

Górka Géza
iparmüvész

Ernst Muzeum Kiállitásai. CXXIII. Csoportkiállitás katalogusa 14 la p. 1931.

Gorka Géza

iparmüvész

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 194o. katalogusa
36 lap

Gorka Géza ipar
keramikus müvész

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 1940.Budapest
katalogusa 22 lap

MDK

Gorka Géza

kerámiái szerepelnek a Csók Galéria Váci utcai kiállításán.

Markos Erzsébet: Virág.

Nők Lapja, Bp. 1957. március 7. [17. l.]

MDK

Gorka Géza, keramikus

4. Orsz. Iparműv. kiáll. Műcs. 1959. dec.

Gorka Géza.

Busi Barnával közösen kerámia-domborműveket készít a III. Magyar Képzőművészeti Kiállításra, - mely egy kultúrotthon életét szemlélteti. (említve.)

Szabad Nép, 1952. Nov. 4.

Gorka Géza.

Buri Bandival közösen kerámia domborművön dolgoznak, mely egy kultúrotthon életét elevenítí meg. A mű a II. Magyar Képzőművészeti Kiállításra kerül. (ismétlés).

Magyar Nemzet, 1952. Okt. 30.

Gorka Géza
szobrászművész

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállításra Buri Bandival közösen egy kerámia domborművön dolgoznak, mely egy kultúrotthon életét szemlélteti.

Esti Budapest, 1952. Okt. 29.

Gorka Géza

Keramikus.

Ipar
T. ~~képző~~művészeti kiállításon szerepel

Szabad Nép, 1952. aug. 14.

Gorka Géza.

Keramikus.

I. Iparművészeti Kiállításon szerepel.

Magyar Nemzet, 1952. aug. 3.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Kossuth-dijas

270 alkotásából / vigágtartók, tálak, vázák, figurális kerémia tárgyak / kiállitás a Csók István Galériában

Gorka-kiállitás
Pest megyei Hirp 1964. novembe r 29. 4.l.

.Ü.K.

Gorka Géza

Kiállít

PN. 1931. XII. 6.

Gorka Géza

K: Mit

PH. 1932. IV. 24.

Gorka Géza

Kiskit

M. 1932. IV. 24.

Gorka Géza

Kiáhít

A.K. 1932. IV. 24.

Gacke Géza

Kiállít

PH. 1931. X. 4.

Gorka Géza

Kiáhít

MO. 1031. XII. C.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

A Iparművészeti Váll. Kossuth Lajos utcai bemutató termében müvei

Szolnok megyei Héplap 1965. márc. 18.

Sf.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

Méltatói.

Fenyes Kálmán: Keramikiállítás Debrecenben
Művészet, 1965. október – 42 lap.

Gorka Géza

Kiáhít

Kisóp 1937. XII. 18.

Gorka Géza

Kiáhít

1937. XII. 16 – 28-ig

a Tamás Galéria megkívája

Gorka Géza, keramikus MD4

Kiállítását nov. 27-én nyitják meg a Csók Galéri-ában.

— : Kis híradó 2

ESTI HIRLAP - bu: 1964. nov. 27.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

1955-ben kapott Munkácsy
díjat, az első e kitüntetésben
részesült iparművész volt.

Domanovszky György: Négy Munkácsy-díjas iparművészet, 1966. február – 31 lap

M.-.

Gorka Géza keramikus

Kossuth-dijas " kiváló müvész " érdemes müvész"
Az elmult 20 év alkotó keramikusa

Munkácsy-dijjal kitüntetve

Domanovszky György: Husz év magyar kerámiaája
Magyar Nemzet 1965. márc. 14.

M.D.K.

Gorka Géza keramikus

Kossuth-dijas
kiváló müvész
Az elmult 20 év alkotó keramikusa

Domanovszk György: Husz év magyar kerámiája
Magyar Nemzet 1965. márc. 14.

M.D.K.

Gorka Géza, Keramikus 1

1

A Csók Galériában nyílt meg gyűjteménye kiállítása. Ez alkalommal nyilatkozott: gyermekkorából; Mezőtúron 1917-ben kezdte a szakmát. 1923-ban tért haza emigrációból, és Nógrádverőcén a Keramos Rt művészeti vezetője lett. 1928-ban rendezte első kiállítását. Ugyanabban az évben bronzérmet nyert Philadelphiában.

Zsugán István: A Korong poétája 2

ESTI HIRLAP

Sp. 1964. dec. 3.

Gorka Géza, Keramikus 2 MDK

1937-ben Párizsban aranyérem, 1940-ben Milánoban Grand Prix, New-Yorkban (világkiállítás) Diplome d'Honneurum, 1955-ben Munkácsy díj, 1958-ban Brüssel: a világkiállítás nagydíja, és demes művész cím és 1963-ban Kossuth-díj.

Zsugán István: A korong poétája 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. dec. 3.

Gorka Géza, keramikus (3) MDK

A nyilatkozat 4. pontjának önrendelkezési önrendelkezés önrendelkezés önrendelkezés

MDK

Gorka Géza

A zsennyei művésztelepem tartózkodik.
(fényképe repr.)

sz. p.: Magyar táj magyar ecsettel.

Nők lapja, Bp. 1957. május 30. [6-7. l.]

Gorka Géza

keramikus iparművész /Nógrádverőce/

Uj Magyar Otthon Kiállitás, 194o. Budapest.
katalogusa 14 lap

Gorka Géza
ipanművész

M.D.K.

Résztvesz a csehszlovák és magyar szakemberek
anhétján.

Anhétsorozat korunk díszítő művészetéről.
Magyar Nemzet, 1959. ján. 6.

4l.

MDK

Gorka Géza

O.M.Iparműv. Társ. Kerámia Kiáll. 1947. dec.

MDL

Gorka Géza keramikus

A Nemzeti Szalonban állították ki negyvenéves munkásságának alkotásait. (A művészről munka közben fénykép repr.)

Hol? - Mi?

Nők Lapja, Bp. 1957. szeptember 19. (2. l.)

Gorka Géza, keramikus, iparművész MDK.

A Kairóban megrendezésre kerülő egyiptomi Magyar Képzőművészeti Kiállításon – többek közt – Gorka Géza kerámiái is szerepelnek.

—: Magyar képzőművészeti kiállítások külföldön

Népszabadság, Bp. 1959. febr. 22. 7. l

Gorka Géza, [kerámikus] MDK

kiállítása augusztusban nyílik
a Nemzeti Szalonban.

[illegible]: Változatos kiállításokat igér a
Nemzeti Szalon...

Mai Hirlap, II. cáf. 119. n. 1957. máj. 24. pé.
2. old.

MDA

Gorka G.

Résztvett az Iparmőv.Társ. 1936.évi jan.19.-én megnyilt rigai kiáll.-án. (Kerámia.)

Cikk: Népmővészeti,...

Magyar Iparmővészet, 1936. 3-4.lap

MDK

Gorka Géza

/kerámia/ Repr.

IV.Országos Iparmüvészeti Kiallitas.Mücsarnok.
Budapest 1959.Dec.18 - 1960.Jan.31.Kat.

Gorka Géza, ip.müv. MDK

az Első Magyar Orsz.Iparmüv. Tárlaton az állam 13 művésztől eszközölt vásárlást. A kitüntetettek közé tartozik.

Állami vásárlás az iparművészeti tárlaton.
Magyarság. 1939. jan.19.

Gorka Géza

Miskolci Iparművészeti kiállítás szerepel a Herman Ottó Múzeumban. Egyedülálló műhelykultúrája.

említve.

Napjaink, 1963, 6. szám, 5. lap.

Gorka Géza MDK

szerepelt a miskolci Herman Ottó Múzeumban rendezett országos iparművészeti kiállításon.

—: Megnyitották az iparművészeti kiállítást. Északmagyarország 1963. máj. 12.

Gorka Géza MDK

szerepelt a Déri Muzeumban 1963 jun 9-én megnyilt kiállitáson.

Menyhárt László: Modern iparmüvészeti kiállitás.

Hajdu-Biharmegyei Napló, 1963. jun. 16.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Müvei a szófiai magyar iparmüvészeti kiállitáson

Napló

Magyar Nemzet 1963. augusztus 19. 10.1.

GORKA GÉZA - BUZI BARNA

Üzemi kulturház bejárata. 63x263 cm.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

MDK

Gorka Géza iparművész

Kiállitója az állandó mintakiállitásnak, kerámiával.

Magy.Iparművészet, 1939. 220.lap

MDK

Gorka Géza

Gorka Géza /kerámia/ résztvett a IV.Orszg. Iparm.Kiáll.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitas.Műcsarnok. Budapest 1959 Dec. 18 - 1960. Jan.31. Kat.

MDK

Gorka Géza kerámikus

Résztvett a Berlini Nemzet.Kézművesipari Kiáll.-on.

Cikk: Magyar kézművesipar a berlini kiáll.-on.

Magyar Iparművészet, 1938. 158.lap

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Kossuth-díjas

Munkáiból a Balassagyarmati Palóc Muzeum kiállítást rendez

Napló

Magyar Nemzet 1964. május 16. 4.1.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Kossuth-dijas

Müveik helyet kaptak a faenzai Museo Internazionale Ch eramiche-ben

Badár Balázs mezőturi gölöncsérmeste től tanult

Brukner Pál: Miért szép? Kerámiák.

Gondolatok egy kiállitás ürügyén

Pest megyei Hirlap 1964. május 10. 9.1.

MDK

Gorka Géza

kiállitása a Nemzeti Szalonban . mélt.

Esti Hirlap 21o sz. 1957. szept.8 2 old.

M.D.K.

Forka Géza
keramikus

Virágtartó és virágtál átrája
(foto)

Magyar Ifjúság, 1960. aug 27

NDN

M.D.K.

Gorka Géza

Kemény cserépvázák és hamutartók. Repr.

Az Orsz. M. Iparm. Társ., a Baross Szövetség kiállitás emlékalbuma. Bp. 1929.
Szerk.: Györgyi Kálmán. 36. l.

M.D.K.

Gorka Géza

Ujabb keménycserepei. Repr.

Az Orsz. M. Iparm. Társ., a Baross Szövetség kiáll. emlékalbuma. Bp. 1929X.
Szerk.: Györgyi Kálmán. 40. l.

M.D.K.

Gorka Géza

Iparművész kiállitott a Nemzeti Szalonban

Két kiállitás

Népakarat 1957. szept.21.6.old. 221.szám.

Gorka

Alkotása szerepelt a magyar művészeti sorsjáték kiáll.-án.

M.933.V.28.

Gorka Géza

Kerámiáival szerepelt a magyar művészeti sorsjáték kiáll.-án.

Est, 933.V.28.

Gorka Géza

Alkotása szerepelt a magyar művészeti sorsjáték nyereménytárgyainak kiáll.-án.

B.H.933.V.28.

Gorka Géza

Kerámikus Géza
P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 1966, 248 l.

Ujra be kell mutatni: .....

Magyar királyi államv

Iktató-szám ..... 19 ...

..... osztály.

A beadvány { száma .....
kelte .....
beérkezése .....

Tárgy:

..... db melléklet ..... csomag ..... súly

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási hir

Asszonyok 1967 jan.

Gorka Géza, keramikus MDK

Nógrádverőcei műhelyében üveg, kerámia és festészet ötvözésén kísérletezik.

P.: Üveg és kerámia ötvözete 2

ESTI HIRLAP Bp. 1966. aug. 10.

Gorka Géza

Szerepelt a karácsonyi iparművészeti kiállításon.

(Magyar Műhely-Szövetség.)

Nu. 1933. XII. 1.

Gara Géza

Szerepelt a Magyarság Képzőművészeti Kiállításán.

M. 1933. XI. 5.

Gorka

A Technológiai Múzeumban, az O. M. iparművészeti Társulat Karácsonyi Kiállításán Kerámiai munkáival szerepel.

V. ü. 934. XII. 5.

ám..... Pénztári szám.....

talvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

al .....

.....*ért*

[redacted]

[redacted]

[redacted]*fizetendő.*

....*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

Gorka

Magyar iparművészeti és házi-ipari kiállításon kerámiával szerepelt.

M. 930. VII. 23.

Gorka Géza

Kerámiás jége

P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a Kerámiát, Bp. 966, 247 l.

Gorka Géza

Kerámikus jezse

P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 966, 247 l.

Gorka Géza

Szerepel az Iparművészeti Társulat Karácsonyi kiállításán - Andrássy-uti Székházába.

P. H. 929. XII. 1.

Gorka Géza

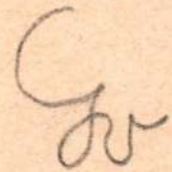

Gr

Keramikus jegye

Brestyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 1966, 247 l.

Gorka Géza

Keramikus jége.

Brestyánszky Ilona,
Ismerd meg a Kerámiát, Bp. 966, 246 l.

Gorka Géza

Gorka

keramikus jelze

P. Breslyánszky Ilona,
ismerd meg a Kerámiát, Bp. 966, 247 l.

Gorka Géza

Z
Gorka

Kerámikus jegyz
P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a Kerámiát, Bp. 1966, 248 l.

asutak igazgatósága.

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Összefüggésben ..... **számmal.**

Egyuttal elintézett szám: .....

Előterjesztés előtt

Forka Géza

Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitása
rendezi

Nemzeti Ujság
1935.VII.26.

Gorka Géza

I.

1894-ben született Nagytapolcsány-ban. Merőhírou a híres népi fazekas-nál, Badár Balázsnál tanult, Németor-szágban Paul Mann-nál és Karlsruhe-ban Max Längernél. A tűz, a mázak titkainak kutatója.

1923-ban a „Keramos rt" műv. vezetője Nógrádverőcén. Műveiben a népi hagyományt akarta korszerűséleni a külső felé mázak adta lehetőséggel.

P. Breslyánszky Ilona: (folyt) Ismerd meg a Kerámiát, Bp. 1966, 115 l.

Gáspár Dezső
Mendlik Lajos és
Vadon Benjamin
festőművészek műterem-
kiállítása I. Fehérsas-tér

1929. XII. 8–24.

Gorka Géza II.

1927-ben önállósította magát.
Habán kerámiát ismerősítette kulturfele már kiserletet segítségével.
A magy. parasztkapcsolatba való elmégülés megjövta idegen stilusha tésoztól.
A habán dinilési módról a sima, szemű, lány körvonalu formát és a kulturlegas, (repedezett, rücskös) mázat hannálatára lést át. (folyt.)

P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 1966, 115 l.

Gorka Géza III.

Ezeket igen finom pinharmóniát jellemzik. 1928-tól kezdve minden jelentős harai a külföldi iparm. kiállításoz nevepel. A felszabadulás után Makyasovsky-Isolnay Lászlóval egyutt uj technológiát dolgoz ki a nagyüzemi iparm. Zerámia előállítására – a Isolnai-gyár részére. Fogalott mázatot használ több réteghen, amelyet repedesett, rücskös felületet adnak.

(folyt.)

P. Breskyánszky Ilona,
Ismerd meg a Zerámiát, Bp. 1966, 115 l.

IV.

Gorka Géza

1948-ból kezdve saját műtermében dolgozik Nógrádverőcén.
1955. Munkácsy díj.
1963. Kossuth díj.
A plantikor kevésbé foglalkoztatta.
Fiatal éveiben monumentális hatású kerti figurákat, mintázott a felszabadulás utáni kisméretű állatfigurákat korongolt, mefeken sajátos, mázzal való díszítésmódokat alkalmazott.
(folyt.)

P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a kerámiát, Bp. 1966, 115 l.

V.

Gorka Géza

-- Kosfigurácsiájáni az állat szörének gördösségét rúcstös mázzal érzékeltette.

Munkássága a jövőbe mutató: a nagyüzemi termelésben irányító szerepet betöltő iparművész példaképe.

— . —

P. Breslyánszky Ilona,
Ismerd meg a Kiállítást, Bp. 1966, 115 l.

Mátrai Vilmos
festőművész
műteremkiállítása.

I. Döbrentei-utca 20.

1929. XII. 15–

Gorka Géza

A Zsolnay-gárban azó Tisér letei nyomán az eozin mázat zsugosított alapon alkalmazzák.

P. Bresztyénszky Ilona,
Ismerd meg a Zsolnay-t. Bp. 1966,
107 l.

qōka

Gorka Géza

Szerepelt a karácsonyi iparművészeti kiállításon.

~~[illegible]~~ M. 1953. XI. 29.

M.D.K.

Gorka Géza

Iparművész, kedves alkotásával. Felv.

Népszava 1958. márc.29. 8.old. 75.szám.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Tanácsokkal látja el a gránit kőedény-
gyár terveit.

Pongrácz Zsuzsa: Új művészi formákat, bátrabb kísérletezést
Magyar Nemzet, Bp. 1959. febr. 11.

31

MDK

Gorka Géza

rp: Az élő magy.keramika. Magyarország, 1942, nov. 6. 7 l.

MDK

Gorka Géza

r: Első O.M. Keramikai Kiáll. Pest, 1942,

nov. 6. 4 l.

MMK

MDK

Gorka Géza, iparművész

uj, remek ötletes kerámiákkal

szerepel.

(él a régi habán korsók stilusával.)

Mária Valéria-u. - i termek. „Művészet az iparban" kar. Eiáll.

Uj Magyars. 1941 XII. 5.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

Virágtartója.

Dutka Mária: A magyar iparművészet a Műcsarnokban
Magyar Nemzet, 1959. dec. 24

61.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

Az ostendei nemzetközi találkozón Magyarországot képviselte.

Pongrácz Zsuzsa: Kovács Margit az ostendei nemzetközi ...
- Magyar Nemzet, 1959. szept. 9.

41.

Gorka Géza, iparművész MDK

A közgyűlés a szakszervezeti bizottságba választotta.

– Megalakult a Magyar Képzőművészek Szövetsége.

Népszabadság, bp. 1959. jún. 23. 8 l

Gorka Géza, keramikus
iparművész

MDK.

A Magyar Népköztársaság érdemes művésze
címet nyerte 1959. ápr. 4-én

Kiváló és érdemes művész címeket adományozott
az Elnöki Tanács

Népszabadság, bp. 1959. ápr. 4. 17. l

Gorka Géza, iparművész

Bok

(35 éve él nógrádverőcei otthonában. Sok sikert és elismerést nyert. 1958-ban a brüsseli világkiállításon nagydíjat kapott. Nemrég tüntették ki érdemes művész címmel.

–: Látogatás Gorka Géza kezamikusnál

Népszabadság. Bp. 1960. jul. 24. 10.l

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

Az Iparművészeti Vállalat felszabadulási kiállításokat rendezett külföldön, ahol Gorka műveiből is állított ki.

Kiállítások: – 39 lap
Műveket, 1960. augusztus.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

„Érdemes művész" címet kapta.

Kitüntetések. – 36 l.
Művészet, 1960. augusztus.

G

MDK

Gorka Géza

Dékány A: Az Ipm. Társ. Gy.K. emlkiálla.
Magyarság, 1934. máj. 19.

MDK

Gorka Géza keramikus

A müvészi m.kerámia ünnepe. Magyarság, 1942.nov.7.

Szombathely

Perint, Szent István király ut

2+kapu tengellyel, 1878-as évs

/Szombathely V és MV. Ep. 1951

MDK

Gorka Géza keramikus

A művészi m.kerámia ünnepe. Magyarság, 1942.nov.7.

ca_2o. Paraszthász, földszintes,

zámmal.

. 25 l./

MDK

Gorka Géza keramikus

Siklóssy L: Hatalmas fejlődésről tanuskodik az orsz.keramikai kiáll. Pesti Hirlap, 1942,nov.7. 6 l.

Szombathely

Thököly Imre utca 27. Óvoda, e

/Szombathely V és MV. Bp. 1951

MDK

Gorka Géza keramikus

Ijjas A: O.M. Keramikai Kiáll. Nemzeti Ujság, 1942. nov. 8. 15 l.

ca lo. Paraszthház, földszintes,

. 24 l./

MDK

Gorka Géza keramikus

B.A: Orsz. keramikai kiáll. Magyar Nemzet,
1942. nov. 7.

MDK

Gorka Géza

kerámia

Uj magy.müvészet keresztmetszete. Tamás Gal.

45.kiáll. 1932. ápr.-máj.

MDK

Gorka Géza

Domanovszky Gy: Iparm. pályázat és kiáll.
SzM. 1955. 185 1.

MDK

Gorka Géza, keram ip.müv.

A kiáll.-t rendezte:OMTI és a Magy. Iparmüv. Orsz.Egyes.

"Magyarország" 1940.márc. 16. 8.1.

Mária Valéria u. helys."Uj Magyar Otthon" kiáll.

Gosha Géza

M.D.K.

keramikus

Juliusban kiállítása nyílik
Faenzában.

Magyar Nemzet, 1960. márc. 27.

9l

Gorka Géza, iparművész MDh

Szerepel a moszkvai kiállításon.

1. Olvasóterem stb 8.l
Népszabadság 1960. máj. 10. [Vidéki]

2. –: Kulturális rendezvények is lesznek a Moszkvai Magyar kiállításon

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 11. 9.l

Gorka Géza, ipar művész Boh

Művészi kerámiáit a külföld – Svédország, Belgium, Nyugat-Németország — szívesen vásárolja.

–: A magyar bútor, a herendi porcelán, a kézi csomózású perzsaszőnyeg, ötvösremekek és kerámiák sikere világszerte

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 6. 9. l

Gorka Géza, iparművész MOK

Részt vett a belgrádi kiállításon.

–: Magyar iparművészeti kiállítás nyílt Belgrádban

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 9. 2. l

MDK

Gorka Géza, keramikus

müvei a kiállitás kiemelkedö anyaga.

Dr. Ujlaky Andor: A magyar művészet nagy bemutatkozása Milánóban. - Milano. VII. nagy Nemzetközi Iparmüv. kiáll. Nemzeti Ujság [illegible]. 1906. III.24.

MD K

Gorka Géza, ip.müv.
keramikus

müvei szerepeltek a párizsi világkiállitás magyar pavillonjában./Ennek tervezöje:Györgyi Dénes, müépitész/.

Illusztr. 163.l.,lent.

Magyar Iparmüvészet.1937/?/. Illusztrációk a párizsi világkiállitás magyar pavillonjáról. 157.-164.l.

MDK

Gorka Géza, keramikus

munkáiért Grand Prix-t nyert.

"39 dijat nyertek a magyar iparmüvészek Milanoban."
Nemzeti Ujság, 1940 jun.29. 13.1.

MDK

Gorka Géza iparm.

Uj Magy. Otthon kiáll. Iparm. Társ. 1940.

36 l.

MDK

Gorka Géza keramikus

Uj Magy.Otthon kiáll. Iparm.Társ. 1940.
14 l.

Gorka Géza, Keramikus MBH

Patakyné Brestyánszky Ilona ismerteti munkásságát most megjelent Könyvében.

– : Giottótól Chagallig 5.

ESTI HIRLAP, sp. 1965. dec. 10.

Gorka Géza

Ernst-múzeum csoportkiállítá-
sán neve szerepelt.

PN. 932.T.10.

Gorka Géza

az iparművészek nagy csoportjában kelt feltűnést
válogatotan szép együttesménye.

(Kézdi): Festők és iparművészek. – N. Sz.

P. H. 931. XII. 6.

Gorka Géza, keram.

leegyszerüsített formája pozus égetéséi-
vel szerepel.

(sby): Csop. kiáll. a N. Szal.-ban.
E. K. 931. XII. - ?

Gorka Géza, keram.

mindái bizonyítják a magy. ip. mind. erejét.

(Tamás Galéria)

Két karácsonyi kiállítás.

Est, 931. XII. 6.

Gorka Géza iparművész

Szerepelt a Munkácsy-Céh kiáll.-én az Ernst Múzeumban.

M.H.932.IV.3.

Gaoka keramikus

multbeli technikájából felszabaduló
munkáit kell megdicsérni.
Tervei és szinei nagyszerűek.

(D. A.) Az Iparm. Társulat (Üllői út) két
kiállítása. — M. 931. X. 10

Gorka Géza
egyéni ízű, kitűnő kerámiáival szerepel.

Vásár az Iparm. Múzeumban.

A magy. iparművészet két kiállítása.
Est. 931. X. 10.

Gorka Géza, Keramikus MDK

Gorka Lívia édesapja.

(zs.i.): Kerameikostól — Keszthelyig 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. nept. 4.

Gorka

iparmüvész

Ernst-Muzeum uj csoportkiállitása - iparmüvészeti tárgyakkal vesz részt

Pesti Napló 1931.XII.13.

Gorka Géza
keramikus

Méltatás.

Bretyánszky Ilona: Kovács Margitról.
Művészet, 1970. október - 42.lap.

Gorka Géza

alkotása szerepel az Iparművészeti Múzeum „Európai Zerámia" c. Ziállításán

Magyar Nemzet 1969 november 28

4. old

MDK

Gorka Géza, keramikus

Művénetének forrása a
népművénet.

Nagy Tibor: Virágénekek a festett fatáblákon

514-518.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. III. 13.

XXV/11.

MDK

Gorka Géza, kerámikus

4

1., lilő ablakbetét, korsó és tálrajzolattal

→ Repr.

2. ↓ kyanez átvilágítva

→ Repr.

Nagy Tilor: Gorka Géza színes üveggel társított kerámiái 681–684.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. IV. 10. XXV/15.

MDK

Gorka Géza, kerámikus

3

1. Elő ablakbetét a zodiákus hónapokat jelképező állatábrázolásai val → Repr.

2. Ugyanez átvilágítva → Repr.

3. Halas ablakdíz → Repr.

4. Ugyanez átvilágításban → Repr.

Nagy Tibor: Gorka Géza színes üveggel társított kerámiái 681-684.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. IV. 10. XXV/15.

Gorka Géza, kerámikus

MUK

2

1.) Éttermi reklám transparens átvilágítva : Repr

2.) Kovácsolt vas talapza tú állólámpa : Repr

↓

3.) Ugyanez átvilágítva : Repr

Nagy Tibor: Gorka Géza színes üveggel társított kerámiái 681-684.

~~Élet~~ Élet és Tudomány, Bp. 1970. IV. 10. XXV/15.

MDK

Gorka Géza, kerámikus

1

Új technikával kérített műveinek, a színes üveggel társított kerámiai alkotásoknak ismertetése. Mégpedig: az eljárás (a kérítés) ismertetése; a gyári technikával való sokszorosítás ismertetése; az elkészült műveknek ismertetése. Készülnek ablaküvegek, fali díszek, fali, asztali, állólámpák, reklámtransz parensek.

Nagy Tibor: Gorka Géza színes üveggel társított kerámiái 681-684.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. IV. 10.

XXV/15.

Gorka Géza MDK

Kossuth-dijas ~~xxx~~ keramikus

edényekkel

Szerepelt a Herman Ötto Muzeumban rendezett kiállitáson.

Molnár László: Modern iparművészeti kiállitás Miskolcon.
BORSODI SZEMLE, 1963. 3. sz. 82-89.l. 89. lap.

MDK

Gorka Géza, ker.ip.müv.

25 éves munkásságának eredményei láthatók összefoglalva.
Egy váza jelzi "habán" korszakát.
Meglepö szinkulturája. A dekorációt alárendeli a szin hatásának.
G.G. kiforrott müvészetével kivivta az áll. iparmüvészeti aranyérmet.

R.Szörédi Ilona: Az országos kerámiai kiáll.
Uj Magyarság. 1942.nov. 7. 6.l.

MDK

Gorka Géza

Artner Tivadar beszámol a müvészről, kiállitása alkalmából.

Esti Hirlap 223 sz. 1957. szept.24.

Gorka Géza

MDK

A Képzőművészeti Alap Kossuth utcai kiállítótermében mutatták be a brüsszeli kiállításra tervezett

kerámiáit.

---: Négyszáz iparművész munkáinek kiállítása. Népszabadság. 1957. aug. 9.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Méltatás.

P. Bretyámszky Ilona: Kiss Róza Ilona
Művészet, 1961. április — 28 lap.

Gorka Géna
keramikus

M.D.K.

Két pingvin
Két virágtartó
Göbös keramia
Maszk
Kettős szárú virágtartó

} repró

Zsigmondi Márta: Faenza
Világ Ifjúsága, 1961. február. 4 l.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Faenzai muzeumban is vannak a műveiből. – Nográdverőcén van a keramiamuzeuma. – Műveiről.

Isigmondi Márta: Faenza
Világ Ifjúsága, 1961. február. 4 l.

M.D.

Gorka Géza
hieromnikus

Miltatás

Gy: A gecs ellen, a jó erlésért.
Nőt Lapja, 1967. pul. 8–23 lap

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási kritika

Mestermunka 1967 juni.21.

Gorka Géza

A kerámikusművész 35 éve él nógrádverőcei otthonában.
1958. brünszeli világkiállításon nagydíjat nyert. Közelmúltban tüntették ki érdemes művész címmel.

A művész alkotásaival /fénykép/.

Rajzhánítás 1961. VI. sz. 14. l.

MDK

Gorka Géza

Gorka Livia keramikus kiáll. Csók István Gal. 1964. ápr.

Gara Géza

csoportkiállításon szerepelt a Magyar

Kultúrszövetség helyiségében.

PH. 1932. V. 20.

Gorka Géza

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

PH. 1932. XII. 8.

Gorka Géza

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

EK. 1932. XII. 10.

Gorka Géza

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

NK. 1932. XII. 10.

M.D.K.

Gorka Géza, keramikus
(1894 —)

cdényeit elismeréssel
emliti:

— Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

371. old.

M.D.U

GORKA Géza Keramikus

Kerámiái a Kiállitáson

A torinói kiállitás magyar pavi-
lonjanak sikere
Magyar Nemzet 1961. máj. 23. 5. l.

M.D.K.

GORKA Géza keramikus

S Lux Aliz szobrait kerítette a

Bocskai úti 12. sz. házhoz

Kiss Tibor: A Bocskai úti fogtéjár

veépítése (1954–56.)

Magyar Építőművészet 1957. (VI.) 3–4. e.

69. e.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Virágtartó + repró

Vajna Éva: Nilányszó az iparművészeti gyes ismérveiről.
Művészet, 1960. dec. – 11 lap.

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Kiállítás.

Rövid ismertető: Gorka Lívia
Művészet, 1960. november — 29 lap

Gorka Géza
kerámikus

M.D.K.

Méltatás — Munkásságáról.

P. Bresztyánszky Ilona: Az új magyar épületkerámia 16l.
Művészet, 1961. február.

Gorka Géza
hevanuhus

M.D.U

Méltatás.

Lancs Sándor: Kétipamű vészeti kiállítás
Élet és Irodalom, 1961. jan. 27 – 2 lap.

MDK

Gorka Géza

Kerámia váza, repr.

Magyar Iparművészet 1940. 49.l.

MDK

Gorka G.

Kerámiával szerepelt a tallini kiállításon.

Cikk: Népművészeti, háziipari és ...

Magyar Iparművészet, 1936. 29-30.lap

Gorka , Keramikus MDh

Az Iparművészeti Múzeum által Prágában rendezett kiállításról nem került vissza egy Gorka-váza. Később a képz. műv. Alap egyik üzletében találtak rá, az eladásra szánt tárgyak között.

Hajdu Endre: Gazdátlan műkincsek a múzeumokban 2.l.

ESTI HIRLAP. Bp. 1961. nov. 28.

Gorka, keramikus MDK

Több művét Prágába viszik.

ai: A János vitéz, a Nóra, a Turridu
Prágába utazik 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. jan. 5.

MDK

Gerka, keramikus

v. Nagy Zoltán: Modern monumentális művészet.
Magyar Szemle, 1937. 30. kötet 4. sz. 329-336. o.

4-

eg

R

Gorka —, keramikus 7 D4

Külföldön kedvelik Kovács Margit, Gádor és Gorka műveit.

—: Asztali futball, kerámia, sífelnevelés a világ minden tájára G.L

ESTI HÍRLAP, Bp. 1961. febr. 23.

MDK

Gorka,

a szép kerámiák és textiliák csoportjában szerep

K.A.: Az Iparművészeti Társulat Györgyi Kálmán e
kiállitása.
Pesti Napló, 1934 máj.19. 8.1.

MDK

Gorka

Kerámiát állitott ki az 1932.évi nemzetk.vásáron.

Lakatos Artúr: Az idei nemzetk.vásár...

Magy.Iparmüvészet, 1932. 81-83.lap

MDK

Gorka

Gorka alkotásai a magyar kézművesipar berlini kiállitásán.

Cikk: Magyar kézművesipar a berlini kiállitáson

Magyar Iparművészet, 1938. 157.lap

Gorka Géza

Cikk

-é-a: Gorka Géza Bronfése

Fejér Megyei Hírlap, Siófokfelvémér

1969. sep. 17.

Gorka Géza

Tevami Kisműrén.

Art Deco Európában Kiállítás nyílt Brüsszelben.

Új Tázi
1989 ápr. 20.

Baracs Dénes
cikke

Gorka-géza

Kezepel az „Európai kézánna-
művészet" c. táslatan az
Iparművészeti Muzeumban

Pestmegyei Hislap 1969 VII. 25

M.D.K.

Gorka Géza

P.G.: "Köszöntjük Gorka Gézát" cimmel ir a müvész hetvenötödik születésnapja alkalmából. Nógrádverőcei otthonában, kerámia műhelyében több mint ötven éve dolgozik. Festőnek indult, "..de hamar felismerte, hogy mennyi időszerü mondanivaló rejlik a fazekasság ősi formái mögött."A mezőturi fazekasmesterektől igyekezett minden tudásukat elsajátitani. "Kerámiáin a fegyelmezett formák és a hallatlanul gazdag, fantáziadus felület harmoniáit csodáljuk."- irja Perneczky Géza.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. szept. 13.
XIII. évf. 37. sz. 8. lap

Gorka Géza
iparművén

Keramikus. Kiállított a pécsi Technika
Házában rendezett kiállításon

Kerámiakiállítás a Technika Házában
Dunántúli Napló 1968 VI-11. 5.

Gorka Géza

Gádor István és Kovács Margittal együtt a modern magyar kerámia megteremtője. Alkotásainál népművészeti elemeket alkalmaz habán hagyományokkal.

Koczogh Ákos: The Art of Kovács Margit. The New Hungarian Quarterly.
Budapest, 1970. 40. 12. 1861.

Gorka Géza

A bemutató tárlókban látható názái sajátos elegan-
ciájukkal a násárlót és a gyönyörködőt egyaránt
nonzzák.

Bemutatóterminek. Csók István Galéria. – Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 9. l.

Gorka Geza

Emlitve

P. Brestyánszky Ilona: (parmüvészek)
a fővárosért

Budapest, 1970. nov. 18-20. l.

Gorka Géza

A kerámikusművészt, az Iparművészeti Tanács Finomkerámiaipari Szakbizottságának elnökét kormányunk Kossuth-díjjal tüntette ki.

Ipari Művészet, 1963. 4. sz., 104. l.

Goska Géra

Kerepel az európai kerámia

kiállításon az Iparművészeti

Muzeumban

Házta Sárvári: Europäische
Keramik

Budapester Rundschau 1970 I.2.

Gorka Géza

Keramikus

Szellemes, művészetbölcseleti és
művészettörténeti értékű aforiz-
mái, anekdota-készlete is rend-
kívüli értéket jelent.

Bauer Jenő: Ugatt impresszük..
Művészet, 1969 december – 30 lap.

Gorka Géza

Keramikus

A 75 éves mester gördeny munkásságát
igen sokrétű, az Iparművészeti Főiskolán
mint pedagógus fejtette ki legeredményesebben

Bauer Jenő: Ujabb impressziók . . .
Művészet, 1969. december – 30 lap.

Gorka Géza
Keramikus

Szamos nemzetközi elismerest
kapott. Monza, Velence, Brüsszel,
sikeréréről tanúskodnak.

Bauer Jenő: Ujabb impresszük
Művészet, 1969. december – 30 lap

Gorka Géza
keramikus

Legutóbb 1954, 1964-ben volt önálló kiállítása Budapesten, 1968-ban Visegrádon.

Bauer Jenő: Ujabb nyomtatók
Műveszet, 1969. december - 30 lap.

Gorka Géza
keramikus

Magas állami kitüntetésekbe volt
részt Munkácsy díj, Kossuth díj,
Érdemes művész kitüntetés stb.

Bauer Jenő: Újabb impresszük ...
Művészet, 1969. december - 30 lap

Gorka Géza

Keramikus

Kerámiája Repő.

Kerámiái Repő.

Kornuk, Kolozsvár 1968. IX. # 1335.

1276.

1) Gorka Géza
iparművész

Badár Balázs mezőfúri műhelyében ismerte meg és sajátította el a fazekasmesterséget. Németországi tanulmányútján a különböző művészeti irányzatokkal ismerkedik, s művelőikkel, így Paul Mannal és Max Lengerret.

Katona Imre: Gorka Géza kerámiái
Korunk, Kolozsvár 1968. IX. 1399

2) Gorka Géza
ipartörténeti

1928-tól foglalkozik figurális kerámiák készítésével. Ekkor készült pl. a „Zöld szamár" c. munkája.

A népművészet hatása jelentkezik művészetében: a népi díszítőelemek, motívumok felhasználásában, a formák letisztulásában,

Katona Imre: Gorka Géza kerámiái
Korunk, Kolozsvár 1968. IX. 1400-1401

3) Gorka Géza
iparművész

a színezésben, mázazásban.

A 20-as években foglalkozik a hatán kerámika eredményének elemzésével, a fedőmázas technológia alkalmazásával

A 30-as években készült munkáin találkozunk először az ugrasztott és borgatott mázas technikai eljárásokkal.

Katona Imre: Gorka Géza kerámiái, korunk, Kolozsvár 1968. IX. 1401

4) Gorka Géza
Iparművész

Az 1930-as évek közepétől a sgraffito és kar-
colt technika és az ugrasztott-mázas
technika alkalmazási kombinációi tog-
lalkoztatják.

Elnyerte az Iparművészek Országos Egyesü-
letének aranyérmét.

Katona Imre: Gorka G. kerámiái
Korunk, Kolozsvár 1968. IX. 1401

5) Gorka Géza
iparművész

Munkássága M.o.-on és külföldön is nagy elismerést vált ki. 1936–1942 ig. minden évben egy-egy újabb kitüntetés jelzi műv.-i teljesítményét.

Amszterdamban, Alexandriában, Barcelónában, Berlinben, Bécsben, Brüsszelben, Londonban, Milánóban, Monzában, Philadelphi-

Katona Imre: Gorka G. kerámiái
Korunk, Kolozsvár 1968. IX. 1401.

6) Gyorka Géza
iparművész

ában, New Yorkban, Rómában, Stockholm-
ban, Tokióban, Moszkvában, Varsóban, Pe-
kingben állítják ki műveit.

1958-ban elnyerte a brüsszeli kiállítás a-
ranyérmét.

1942-ben magyar állami aranyéremmel, 1955-
-ben Munkácsy-díjjal, 1959-ben „A Magyar

Katona Imre: G. Gy. Kerámiái
Korunk, Kolozsvár 1968. IX. 1401.

7) Gorka Géza
iparművész

Népköztársaság Érdmes Művésze", 1963-
-ban Kossuth-díjjal tüntették ki.

Katona Imre: G. G. Kerámiái
Kossuth, Kolozsvár 1968. IX. 1401

Gorka Géza

Einlitre

P.R. Julius 13-án kezdődik Zebe-
gényben a Képzőművészeti
Szabadiskola
Magyar Hírnek, Bp. 1970. máj. 30.

Gorka Géza

1936-ban a Párizs-i világkiállításon bemutatott műveivel nagydíjat nyert. 1940-ben Milánó és Tokió'ban szerepelt, 1958-ban Brüsszelben.

-bozóky-: Géza Gorka's works. Daily News, Budapest, 1968. aug. 16.

6 l.

Gorka Géza

Legutóbb a Visegrád-i Salamon torony-ban mutatta be alkotásait. Eredetileg Mezőturon sajátította el a népi fazekas művészetet.

-bozóky- Géza Gorkás works. Daily News, Budapest, 1968. aug. 16.

6 l.

Gorka Géza

Badar Balázs népművész és fazekas mesternél tanult. Németországban Leuger Max műtermében dolgozott: Virag motívumokat használ, halvány gencián kék, zöld és kutőnösen sárga színben.

-bozóky-: Géza Gorka's works. Daily News, Budapest, 1968. aug. 16. 6 l.

Gorka Géza

1.000. Celzius fokon égeti hi egyes darabjait-plakettek, táblák – vörös tengeri rákok – tengeri pókok és folyami rákok motion maival.

-bozóky- : Géza Gorka's works. Daily News, Budapest, 1968. aug. 16

6 l.

Gorka géza keramikus

A zebegényi nyári képzőművészeti főiskolán tanított

Bruckner Pál: Arcok

Pest megyei Hírlap 1970 VII 26

Gorka Géza

A zebegényi nyári képzőmův. szabadiskolán tanít.

Magyar Nemzet, Bp. 1970. ápr. 26.

Gorka Géza

A zebegényi képzőművészeti
szabadiskolán fog tanítani.

Zebegényi iskola

Esztitúrkop, Bp. 1970. ápr. 25.

Gorka Géza

Említve

Nyár és népművelés

Pestmegyei Hírlap, Bp. 1970. máj. 17

Gorka Géza

P.: Új Kísérlet: Üveg és kerámia ötvözete. Gorka Géza nógrádverőcei műhelyében – Esti Hírlap. 1966. aug. 10.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodd om bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969.3.sz. 243-284.1./

261. 1.

M.D.K.

Gorka Géza

"Orbán Dezső 85 éves" cimmel Frank János beszámol a müvész életmüvéről és ennek kapcsán elmondja, hogy a harmincas évek elején megszervezte a pesti Atelier müvésziskolát, melynek tanára és igazgatója volt, s felsorolja tanártársait. Közöttük szerepel a müvész.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. nov. 22.
XIII. évf. 47. sz. 6. lap

Gorka Géza, keramikus

MDK

A kerámiai szakkör vezetője lett.

– : Zebegényi iskola 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 25.

Gorka

Gádor és Kovács Margit művészek nevét kiemeli Perneczky Géza: "Kiállitások" c. beszámolójában, mint olyan müvészeket, akik a kerámiát klasszikus szintre emelték. Az Iparmüvészeti Muzeum ünnepi tárlaton mutatta be az utóbbi évtizedek kerámia müvészetét, melyet nagy elismeréssel méltat a kritika.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. május 2.
XIV. évf. 18. sz. 12. lap

Gorka Géza

keramikus

Bíra Barnával közösen alkottak

keramiázat.

Ecsery Elmér: Bíra Barna

Művészet, 1970. február - 27 lap

Gorka Géza

Született 1894-ben. 40 éves pályafutása alatt számos kerámia művet alkotott. Nográdverőcén dolgozik, ott van égetőkemencéje.

-Cozóky-: Géza Gorka's works. Daily News, Budapest, 1968. aug. 16

Gorka Géza

is szerepel a Postamezei képzőművészek kiállításán, a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban. (49 műve 81 alkotása látható).

A Postamezei képzőművészek kiállítása (A nap híre)

Magyar Hírlap, 1968 november 25. 8.l

Gorka Géza
kerámikus
vázái és táljai · által híres

Dunántúli Napló: 1967. júl. 2.
Romváry Ferenc: Kerámia-kiállítás
Siklóson

Gyorka Géza

Nagy Tibor: Gyorka Géza. - Élet és Tudomány, 1967. 22. évf. 31. sz. 1461-1467. l.

Rideg Gábor: Interjú körben Gyorka Gézával -- Szolnok Megyei Néplap, 1967. okt. 11.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Irt. 1970. 1. sz. 68-107. l./ 85. l.

Gorka Géza

Katona Imre: Gorka Géza - Művészet, 1967.
8. évf. 12. sz. 21-23. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l.

83. l.

Gorka Géza

keramikus művész gyűjteményes kiállítása augusztus 10-től látható a visegrádi Salamon-Toronyban.

Multunkból krónika (Kultúra-Tudomány)

Magyar Hírlap, 1968 augusztus 9. 9.l.

Gorka Géza, keramikus

MDK

Megnyitotta Kántor Sándor kiállítását.

–: Kántor Sándor kiállítása a Műcsarnokban 6.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 26.

Gorka géza

Szerepel az alábbi tárlaton

(km): Az európai Lekánia Liánítás
az Ipolmüvészeti Múzeumban

Kisipakos Nyság 1969 XII. 4

Gorka Géza

Tanút a zebegényi képzőmův-i iskolán.

Képzőművészeti nabadiskola
Nagrást, Salgótarján 1970. Júl 16.

Gorka géza

Kerámiái vannak az Iparmüvészeti Muzeumban

Katona Lucze: Az Iparmüvészeti Muzeum magyar kerámiái

Budapest 1970 VII. sz.

Gorka Géza

Szerepel az „Európai Kerámia-
mutvészet" c. kiállításon

N.N.: Iparmutvészeti bemutató

Nógrád 1969 X. 10.

Gorka Géza

Említve

Bojár Iván: Kiállítésnál – Kiállítésre

Magyar Hírlap, Bp. 1970. jún. 10. 8. l.

Gorka Géza

1955. Munkácsy díjat kap
1963. Kossuth díjat kap

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia.

23.o. 24.o.

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási hir

Szolnokmegyei Néplap 1967 okt.6.

MDK.

Gorka Géza

Kiállitási hir

Szolnokmegyei Néplap 1967 okt.lo.

MDK.

Gorka Géza

Molnár László cikke

Müvészet 1967 okt.p.4o.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

A Modern iparművészeti kiállításon
bemutatta műveit.

—. Iparművészeti kiállítás a Janus Pannonius
Múzeumban
Napló, 1963. júl. 23. 1.lap

Gorka Géza

Merőtúri és Nyitra megyei népi fazekasság inspirálta
Kísérletei révén térhetett vá a Mázsa utcai Kerámia Ktsz habán edények szériagyártására
Az un. „szines kerámia ablaküveggel" kísérletezik.

Katona Imre: Mai magyar kerámia
Rajztanitás 1967. V. 32-33.1.

Gorka Géza
keramikus

MDK

A Fegyveres Erők klubjában
mutatott be munkáiból

– Hírek –

Napló, 1964. aug. 26. 3. lap

Gorka géza

Kezepel a debreceni kerámia

kiállításon

Nyuava 1967 VIII 24 hold.

Gorka Géza MDK

kiállitása, képjegyzék nincs

Csók István Galéria 1964. nov-dec.

Gorka Géza keramikus M.N.K.

Kiállitásán közél 300 alkotása.

Korongozott tálak, vázák, korsók.

Edények.

Sárváry Márta: Gorka Géza keramikus müvész kiállitása a Csók Galériában

Magyar Nemzet 1964. december 9. 4.1.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

A Csók Galériában tartott
kiállítást a művész.

Frank János: Gorka Géza
Élet és Irodalom, 1964. dec. 19. - 9 lap

mdk.

Gorka Géza, Kiss Rózsa Ilona
és Garányi József keramikusok

kiállítása a győri Műcsarnok-
ban. Rendezi az Iparművészeti
Vállalat

Mozaik: Kerámia kiállítást stb.

Népszava 91. évf 149. sz. 1963 jún 28.

4. l.

MDK

Gorka Géza

A Munkácsy-dijas müvész gyüjteményes anyaga a Nemzeti Szalon kiáll.-án.

Cikk: Két kiállitás

Népakarat, 1957.szept.21.

MDK

Górka Géza

Kerámiái. Repr. 91.o.

Építőmunka, 1934. 4-5.sz.

MDK

Gorka Géza

Kerámiái. Repr. a 219-20.-ik oldalakon.

Magyar Iparmüvészet 1935. 220. és 219. old.

MDK

Gorka Géza

Egészen uj kollekciót állitott össze a Svájcban bemutatott kerámiai kiáll.-ra. Az anyag Zürichben, Bázelben, Bernben és Genfben kerül kiállitásra.

Cikk: A svájci gyermeknyaraltatási akciótól a 8 kerámiai kiállitásig.

Kis Ujság, Bp.1942.szept.24.

MDK

Gorka Géza iparmüvész

Kerámiai a Müvészet az Iparban c.kiállitáson.

Cikk: Az Iparmüvészeti Társulat üveg- és fém-
kiállitása.

Esti Magyarország, 1943.nov.5.

MDK

Gorka Géza

Kerámia szobra. Repr.221.old.
Ujabb kerámiái.Képek 222-223.old.

Magyar Iparmüvészet 1936.

MDK

Gorka Géza

69-73-as oldalakon képek Gorka Géza ujabb kerámiáiról.

Magyar Iparmüvészet 1939.

MDK

Gorka Géza kerámikus

Állami aranyérem.
Nemzeti Sportcsarnok számára kerámiafal, melynek diszitését Szelecky Piri festőművésznővel közösen készitették.

Cikk: Látogatás Gorka Gézánál, a nagy magyar keramikusnál.

Délibáb 1943.szept.10.

MDK

Gorka Géza keramikus

Ifj.Richter Aladár ir méltató tanulmányt Gorka Géza keramikusról A Magyar Iparművészet IV. számában.

Esti Kurir 1939. máj.5.

~~Gorka Géza~~ Gorka Géza MDK

szakvéleményével

szerepelt a kiállitáson.

--: Porcelán- és kerámiakiállitás Győrött.
Kisalföld, 1962. okt. 15.

Gorka Géza MDK

Munkácsy-dijas, kiváló művész
vázáival, tálaival
szerepelt a kiállitáson.

Fényes Kálmán: Iparmüvészeti kiállitás Debrecenben.
HajdúóBihar megyei Napló 1962. szept. 5.

Gorka Géza

1922-ben hazatér
Badár Balázsnál dolgozik Mezőtúron
Habán hatás is

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
19.o.

Gorka Géza

1923-ban Nógrádverőcsére költözik
Megalapítja a Keramos RT-t, amely az
ő vezetése alatt 70 főt foglalkoztatott.

1927-ben elhagyta a Keramost.
Önálló műhelyt rendezett be.

P. Brestyánuszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp.
20.o. 1965

Goska Géza

1928. velencei kiállításon mutatkozik be először kerámiáival.

1942. Iparművészeti Társulat Országos Kiállításán 25 éves munkásságának eredményei

1. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp 1965.

20.o.

Garka Géza

1943-ban a Nógrádi Palóc Háziipari Vállalatban a nógrádgömöri faeredmény termékeit akarta racionalizálni.
A vállalat azonban 1944-ben felomlott.

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar faragás. Bp. 1965
22. o.

Gozda Géza

1919. Vörös Hadsereg tagja
Bukás után emigrálnia kell
Németországban:
Leutkirchen, Paul Mann-nál
Karlsruhe, Max Langer-nál (a nánad eleji német kerámia vezéralakja)

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965
19.o.

Gorka Géza

Született 1894-ben, Nagytapolcsányban,
(Nyitra m., Szlovákia)

P. Bretyánszky Ilona: Modern magyar keramika. Bp. 1965.
19.o.

Gorka Géza

Tanulmányai:
Merőtúri fazekasság – Badár Balázs műhelye
Trencsényi Képzőművészeti Szabadiskola

P. Brestyánszky Ilona. Modern magyar kerámia. Bp. 1965.
19.o.

Gorka Géza

A felszabadulás után Matt Yasovszky Zsolnay Lászlóval együtt új technológiát dolgozott ki. Az égetési hőfokot 920-940 C°-ról 1200 C°-ra emelték.

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia. Bp. 1965
22. o.

MDK

Gorka

Gerevich T: A magy.művészet és "Hirünk a világban".
Szépmüv. 1944. 1.sz. 2o l.

Gorka kerámikus M Dy

Művei mai fejlődésünket tükrözik.

Bencze Gyula: A Magyar Képzőművészek Szövetsége Országos Közgyűlése elé 8.1

NÉPSZABADSÁG Bp. 1963. febr. 13.

08

Gorka [?], keramikus MDK

A hagyományos technikával előállított Habán-kerámiákat Gorka tervei alapján, modern változatban készítik.

(tényképp)

— : Habán-kerámia 6

ESTI HIRLAP, bp. 1964. szept. 11.

MDK

Gorka

s.f: Grafikai ... művészetünk ...
Az Est, 1934. máj. 19.

Gorka, Keramikus MDK

A karácsonyi vásáron keresettek
kerámiái.

(Barabás): Kirnyek, képek, hottak
nyomában ~~[illegible]~~ a karácsonyi
vásáron L.C

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. dec. 20.

Gorka, Keramikus MDG

Götz Csaba növényápoló Calcárán:
Gorka- és Gádor-kerámiák bíbhatók

Kőbányai György: Hortobágyi vasárnap
4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. jan. 21.

MDK

Gorka

Finom kerámiái, a Tamás-galéria karácsonyi
kiáll.-án.

Az Est, 1937. dec.17.

MDK

Gorka Géza keramikus művész

(Munkácsy-díjas)

A Nemzeti Szalonban rendezték meg gyűjteményes kiállítását, hatszáz alkotásából (tányérak, kancsók, vázák, díszedények, állatfigurák). Paraszt-fazekasoktól tanult; munkái szép számmal találhatók a világ különböző múzeumaiban.

A.T.: Gorka Géza keramikus művész. Magyar Ifjúság, Bp. 1957. 40. sz. [4.l.]

MDK

Gorka Géza keramikus

Szövegarchiv-anyagából

Dávid Katalin: A Müvészettörténeti Dokumentációs Köpont Adattára Müvért 1957.VI.évf.4.sz.322.l.

Gorka Géza, Keramikus

Kiállítása megnyílt a Csók Galériában.

Kulturális hírek

10

N

SZABADSÁG, Bp. 1964. nov. 29.

Gorka Géza, keramikus

Nov. 27-én kiállítása nyílik meg a Csók Galériában.

– : Hír

10

NÉPSZABADSÁG, bp. 1964. nov. 25.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Kossuth-dijas

ki llitása pénteken nyilt meg a Csók Gáléirában

Napló

Magyar Nemzet 1964. november 25. 4.1.

MDK

Gorka Géza

A társulat üveg- és fémkiállitásán kerámiai munkái közül bemutat olyanokat is, amelyeknek szinezése a textil hatásokra mutat.

Cikk: Művészet az iparban

Az Ország, 1943. nov. 2o.

Gorka Géza.

Gyűjteményes kiállítása a Csók-Galériában.

Emlékbe.

Népszava, 1964 dec. 11. 2. l.

MDK

Gorka Géza

A Mügyüjtő 1928, lo.sz. 288.l.

Gorka góra Spartmüvén

Kiállítása lesz ebben az évben
a csók galériában

Négnaya, 1964, nov. 6. Gold.

Gorka Géza

Kerámia - tr'l.

Reprodukció.

Valóság, 1960 2. sz. 68-l.

Gorka Géza

Művei a IV. Iparművészeti Kiállításon. Új majolikázás.

említve.

Valóság, 1960. 2. sz. 67. l.

Gorka Géza
kerámiája

M.D.K.

Méltatás

D. Fehér Zsuzsa: Gorka Géza művészete.
Művészet, 1963. július — 28 lap.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

A faeszai kerámia kialakításáról vett.

Vajna Éva: Faeszai kerámia
Nők Lapja, 1963. július 13-21 kép

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

A faenzai keramiakiállitáson
részt vett.

Vajna Éva: Faenzai keramika
Nők Lapja, 1963. július 13-21 hep

MDK

Gorka Géza

ezüstérmet kapott

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének kitüntetései a magyar iparművészeknek. Magyar Iparművészet 1934. 202.l.

MDK

Gorka Géza

Kerámiáit bemutatták a Pécsi Müvészeti Hetek alkalmával.

Cikk: Kiállitások.

Szépmüvészet 1941. 45.old.

M.D.4

Gorka Géza

keramikus

A művészt tölbszöt foglalkoztatta a szerzagyártás 1942-1944-ben, majd a felszabadulás után Mattya sovszhy Zsolnay Kiszlóval akarta tervét megvalósítani e Teven.

Katona Imre: Gorka Géza.
Művészet, 1967. december - 21 lap.

M.D.Y.

Gorka Géza
keramikus

Elemente nem csak a kabán
edények formai variációival
próbálkozott, hanem a szinek,
a díszítés elemeivel is.

Kudoma Imre: Gorka Géza
Műveszet, 1967. december - 21 lap.

MDK

Gorka Géza
keramikus

Művészetére a népi parasztság hagyományai hatottak, valamint a korabeli parasztság emlékei is.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 2 lap

M.Df

Gorha Géza
keramikus

Eredetileg a vurvén festőnek
készült. Nagyszapolcsányból Merő-
tiérra került a legősibb farekas
központba, ahol a keramiát meg-
szerette.

Katona Imre: Gorha Géza
Művészet, 1967. december - 21.

MDK

Gorka Géza
keramikus

A felszabadulás után horongolt
állat figurákat, ezeket edényformá-
kal öszözé, az edények funkcionális
rendeltetésűek.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 lap.

MDK

Gorka Géza
keramikus

Herendi kísérletei közül néhány
érdekes példány található az Iparművészeti Múzeumban.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 kép.

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

Faragott szekrény tetején
Gorka vára díszlik. (repro)

Csávás Csilla: Szép Otthon
Nők Lapja, 1965. jun. 12 - 26 lap

M.D.K.

Gorka Géza keramikusművész

Neve szerepel más művészek nevével együtt Ilosvay Ferenc: "Pécsi művészeti hetek" c. irásában, ahol felsorolja a résztvevők neveit.

Szinházi Magazin, Bp. 1941. jan. 12. IV. évf. 3. sz. 12. lap.

Gerka Géza keramikus M.D.K.

A Kossuth-dij II. fokozatával kitüntetve.

Badár Balázs ,egykori mezőturi gölöncsér tanitványa.

" 30 kitünt tés ,köztüka brüsszeli világkiállitás "agydija és számos Grand Prix "

n Pest Megyei Hirlap 1963. március 15. 3.l. · / .

Gerka Géza keramikus M.D.K.

Közel 40 esztendeje él Nógrádverőcén.

Faenzában a nemzetközi ke ámiamuzeumban ott találhatók alkotásai.

/p.p./ A kerámia művésze

Pest Megyei Hirlap 1963. március 15. 3.1.

MDK

Gorka Géza

Kerámiái. Repr.

Magyar Iparművészet, 1940. 136.l.

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

1958-ban nagyzabású gyűjte-
ményes kiállítása volt. A nép-
művészet elemeiből kiindulva
jutott el a művész az u.n. „gorkai"
stílusig.

Katona Imre: Gorka Géza.
Művészet, 1967. december - 21 lap.

MDK

Gorka Géza

keramikus

Magyarországi fajansz és keménycserép müvészet
Iparm. Muz. 1966.

M.D.V.

Gorka Géza
keramikus

1943-ban Losonca műhelyében készülő tárgyain Losonc környéki népművészeti formakincset is felhasznál.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 lap

Gorka Géza

Az Országos Iparművészeti Társulat 1937 nov. 21-én megnyilt kiállitásán szerepelt.

Hajdu Béla: Borus idők - napsütések
Északmagyarország 1964. jan. 29. 2.

Gorbna Géza
keramikus

MDK

A kiállítás munkával
zárul.

— : Ritha látnivaló
Eesti Sõrkap, 1969 okt. 9.

Gorka Géza, kerámikus

Kiállítása nyílik meg Visegrádon
a Salamon-toronyban.

— : □ Gorka Géza 2

ESTI HÍRLAP, Bp. 1968. aug. 9.

Gorka Géza

1963-ban alkotása szerepelt a miskolci iparművészeti kiállitáson.

Iparművészeti kiállitás a Herman Ottó Muzeumban
Északmagyarország 1963. máj. 10. 6.1.

Gorka Géza

Koós Judit: "Népmüvészeti és Iparmüvészeti Kiállitás" cimmel ir a Mücsarnokban rendezett tárlaton szereplő müvekről és alkotóikról.

A müvész kerámiáiról csak annyit mond: „nem lehet őket elfelejteni!"

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. aug. 29. IV. évf. 18. sz. 8. lap.

Gorka Géza
Keramikus

Vesőcén a Gorka Keramia-
múzeum megnyitója ápřelis
29-én volt.

—:—

Művészet, 1972. julius – 15 oldal

Gorka Géza, keramikus

A tavaly elhunyt keramikusművésznő
portréfilmet mutat be a tévé.

TV-előzetes
— : Házasságtörés 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. aug. 19.

Gorka Géza keramikusművész.

A zebegényi Szőnyi István emlékmúzeum baráti köre a vakáció idején az ország tanulóifjúsága számára lehetővé teszik, hogy megismerkedhessenek munkásságával, hagyatékával.

Szolnok Megyei Néplap, Szolnok, 1972. márc. 30.

Gorka Géza, keramikus

Diak-kirándulásokat szerveznek Zebegényben a Szőnyi- és a Gorka-hagyaték megismertetésére.

—: Művészeti tárák

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. ápr. 10.

Gorka Géza, keramikus

Nógrádverőcén hamarosan megnyílik
a Gorka emlékház. Benne állandó Gorka-
kiállítás nyílik.

— : Dózsa és kora

2

EST/ HIRLAP, Bp. 1972. ápr. 11.

Gyorka Géza kerámikus

A Mai magyar művészet c. sorozatban jelent meg Gyorkáról kismonográfia.

F. R.: Könyvnemle 7.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 31.

Gorka Géza, keramikus

Ápr. 29-én nyitották meg
Veröcén a Gorka Géza Múzeumot.

— :o Ma délelőtt...

12.

EST/ HIRLAP, Bp. 1972. ápr. 29.

Gorka Géza, keramikus

Csaknem 1200 darabból álló
kiállítását, műhelyét, berendezését
helyezték el

↓

— : Kerámia múzeum Gorka Géza versei
házában 20.

Népszabadság, Bp. 1972. ápr. 30.

Gorka Géza

és Kovács Margit kerámiája a folklorisztikus müvészetre utal.

Koczogh Ákos:Folkorizmus
Rajztanitás 1972/2-3 29.old.

Gorka Géza

keramiái Verőcén születnek.

Ladányi István: Nyári népművelés Pest megyében

Népművelés 1971/6 20 old.

Gorka Géza
kiranukus

Miltalás

Fedor Ágnes: Üvegvarázslat,
Nők Lapja, 1971 január - 3 szám

Gorka Géza
heranulius

Részt vett a tárlatön.

Bercz Miklós Post nugyi tárlat.
Művészet, 1972 januar - 40 oldal

Gorka Géza
keramikus

Gorka Géza keramikus művész most
inuggel kísérleteink. A „Vörös rák" fi-
gurája csillagászati jegyhiat hat és
nem vendéglő cigéreink.

Fedor Ágnes: Uvegvárázlat
Nők Lapja, 1971 január - 3 szám

Gorka Géza, Keramikus

↑ D4

Részt vesz a Faenzában megnyíló nemzetközi kerámiai tárlaton.

– : Hír

8.2

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. jún. 14.

MDK

Gorka Géza

-rp-: Az élő magyar keramika seregszemléje. Magyarország 1942. nov. 6.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Kossuth-dijas

Domanovszky György : Husz év magyr kerámiá

Magy ar Nemzet 1965. március 14. 10. l.

Gorka Géza kaera mikus M.D.K.

Domanovszky György: Husz év magyar kerámiája
Magyar Nemzet 1965. március 14. 10. 1.

Gorka géza keramikus
A csók galériában kiállítása
nyílt

Négmála, 1964, dec. 11, 2 old.

Gorka Géza MDK

vázákkal, tálakkal

szerepelt a kiállitáson.

Vadas Zsuzsa: Szépség és használhatóság. Gondolatok a kecskeméti iparmüvészeti kiállitásról. Petőfi Népe. 1963. jul. 18.

H.D.K.

Gorka Géza
keramikus

A junius 22 én nyílt faenzai keramiai kiállításon bemutatlak műveiből.

— : Hírek

Művészet, 1963. julius – 47 lap

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

Gorka Géza műveit többszörösítik
és ezeket az Sparművészeti Vállalat
kiállításán bemutatják.

Fényes Kálmán: Sparművészeti kiállítás Debrecenben.
Művészet, 1963. julius – 46 lap.

Gorka Géza keramikus M.D.K.

Kossuth-dijas

Részt vett a kiállításon

Vajna Éva: Magyar iparművészeti kiállítás Helsinkiben

Magyar Nemzet 1963. május 15. 4.l.

Gorka Géza

(1894) – keramikus. Párizsában képzőművészeti, Mezőtúron fazekas tanulmányokat folytatott. 1919 – Karlsruhében figurális mintázást tanult. 1923 Nógrádverőcén megalapítja a „Kerámia" üzemet.

Zs. Kicsoda? Életrajzi lexikon. Budapest, 1969. 1-617 l. 1931.

Gorka Géza

A népi szőttesművészet gazdag hagyományait folytatja a korszerű formai-gépnyelv és a technika adta lehetőségek felhasználásával. A felszabadulás után a nagyüzemi kerámiagyártás foglalkoztatja.

Ki kicsoda ? Életrajzi lexikon, Budapest, 1969. 1-617 1931

Gorka Géza

Több önálló kiállítást rendez. Kol-
lányi Ágoston „Földből-tűzből" címmel
filmet készít munkásságáról. Munkácsy díjas (1955), Kossuth díjas (1963)
Ki kicsoda? Életrajzi lexikon, Gyu-
dapest, 1969., 1-617 l. 194 l.
/: Forró Gyöngyné, kis Tamás :/

Gorka Géza

Érdemes művész (1959). 1958 a Brüsszel-i Világkiállításon nagydíjat nyert. Az Iparművészeti Főiskola tanára.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. Budapest, 1969. 1-617 l. 1941.
/: Fonó Györgyné, Kis Tamás :/

Gorka Géza
keramikus

A népi kerámiából indult ki, elemte a szecessiónak sok-teret engedett. Majd a kaban kerámiából merített sokat, melyet sajátos Gorka stílusba egyesített.

Domanovszky György: Hol tart ma a magyar kerámia
Művészet, 1970. január - 30 lap

Gorka Géza
keramikus

Edényei a legmagasabb
minőséget képviselik.

Domanovszky György: Kortárs magyar kerámia
Művészet, 1970. január – 30 kép.

Gorka Géza

keramikus

Gádort a keramika művészet
terén a huszas évek közepe tá-
ján Gorka Géza hőzdle

Domanovszky György: Jelt tart ma a magyar keramika
Művészet, 1970. jannár -30 lap

Gosha Géza
keramikus

Edénye egy hagyományosabb-
formavilágból nőtlek ki és
egy bizonyos festőcsséges mu-
tatnak.

Domanovszky György: Hol tart ma a magyar...
Művészet, 1970. február – 21 lap.

Gorla Géza
Keramikus

A szakmai alapfogásokat részben
a merőtévi Badár Balázstól,
részben Németországban sajátította
el.

Romanovszky György: Holtart ma a magyar kerámia
mi részet, 1970. január - 30 lap

Gorka Géza
keramikus

„Keramiak"
(repro)

Bauer Jenő: Újabb impresszük
Művészet, 1969. december - 30 lap.

Goska ipar művész

Szerepel a Képcsarnok
egri bemutatótermében

N.N.: Egymillió forint a szépre

Nagyság 1969 XII. 31

Gorka (Géza?)

Iparművészeti tárlatom állít ki

Pemeczky Géza. Az Iparművészeti Múzeum
Élet és Irodalom, Bp. 1970. máj. 2.

Gorka Géza

-Orté- Kerámia Kiállítás készül a siklósi várban.

Magyar Nemzet, 1967. VI. 6. 5. o.

Gorka Géza

Tál (fekete kraklé mázzal és gallydíní-tésszel) 1955 körül
Repr.

P. Brestyánszky Ilona: Modern magyar kerámia Bp. 1965.
45-o.

Gorka Géza
keramikus

MDK

A visegrádi Salamon toronyban
volt tárlata

—: Kiállítások
Művészet, 1968. október - 48 lap

Gorka Géza

MDK

keramikus

Az Iparművészeti Tára. Karácsonyi Vására, kiáll.
Magyar Iparművészet 1937. 247.o.

Gorka Géza
kvarnikus

Váza, kerr.

Magyar művészet. 10. 44. k.
Képzőművész. kiad. 1971.

Gorka Géza

1

Kossuth-díjas, érdemes művész,
Munkácsy díjas keramikus művész

77 éves korában elhunyt.

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 28
4. old.

Gorza Géza

2

1894-ben született Nagykapol-

csányban

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 28
4. old.

3

Gorka Géza

Képsőművészeti tanulmányai
után Jazekasságot, majd Németország-
ban szobrászatot tanult

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 28
4. old.

Gorka Géza

4

1927-óta Nógrádverőcén élt.

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 28
4. old.

Gorka Géza

Mázas kerámiái szerepelnek a Pestmegyei tárlaton a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Hírlap 1971 október 1
5. old.

Gorka Géza
keramikus

/ 1899 /

Edelényi.

Magyar művészet. 10. 52.
Képzőművész. kiad. 1971.

Gorka Gita Kerámikus

Kapta a pécsi Kerámia-
biennálé nagydíját.

Pestmegyei Hírlap 1970 oktober 6
4. old.

Gorka Géza

neve emlitve

Pestmegyei Hiskp 1970 julius 26
8. old.

Gorka Géza

Katona Imre: Gorka Géza kerámiái. -Korunk /Kolozsvár/ 1968. 9.sz. 1398-1402.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

164.l.

Gorka Géza

Szántó Gábor: Interjú Gorka Gézával. - Múzeumi Magazin, 1968.3.sz.2-3.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

164. l.

Gorka Géza Keramikus 1

77 éves korában meghalt

Népszava 1971 szeptember 28
2. old

2

Gorka Géza

Nagytapolcsányban

született 1894-ben s 1927 óta

Nógrádverőcén élt

Nógrádverőcén 1971 szeptember 28.

Zsold.

Gorka Géza Kerámikusművész

Kántor Sándor kiállításán mondott megnyitóbeszédet.

A. G.: Fabjóiratszemle.

Magyar Nemzet, 1971. febr. 5.

Gorka Géza.

A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata idei könyvsorozatában mutatja be a művészt.

Palesinszky Veronika: Kultúrpalota a Belvárosban.

Népszava, 1942. jan. 12.

Gorka Géza

1

Badár Balázs mesötúri gölöncsér-
mesternél tanulta az ősi fazekasságot.

Pestmegyei Hírlap 1971 október 6
4. old.

Gorka Géza

2

46 évvel ezelőtt érkezett

Nógrádverőcére

Pestmegyei Hírlap 1971 október 6

Gorka Géza

Emlékbe

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatója 1970. IV. 20.

Gorka Géza

Utolás "letisztult forma- és színvilágára".

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatója 1970. IV. 25. l.

Gorka Géza

A II. kerámiai biennálé nagyfiját kapta (fotó a vázákról)

Kiállítási katalog
Szocialista műneszetért 1970. nov.

Gorka Géza

neve emlitve

„Amatör"

Pestmegyei Hírlap 1969 május 28
4. old.

Gosztonyi Géza

75. születésnapja alkalmából
a Munka Érdemrend arany fokozata
kitüntetést kapta.

Pestmegyei Hírlap 1969 szeptember 16.
5. old

Goska Géza

Kerámiával szerepel az alábbi

táslatou Dunaújvárosban

- biskás - : ha magyar
iparművészet

Dunaújvárosi Hislap 1971 III. 30

Gorka Géza

Szerepel az „Európai kerámia kiállításon az Iparmüvészeti Muzeumban

N.N.: Kétezer kerámia egy kiállításon

Kolnok megyei Nagyap 1969 X. 10

MDK

Gorka Géza
Kossuth dijas iparmüvész

Szerepelt A "A mai magyar iparmüvészet"
c. kaposvári kiállitáson

Vázái, tálai

és

— : Szépség korszerüség.
Legjobb iparmüvészeink alkotásai a Ripp-
Rónai Muzeumban.

Somogy Megyei Néplap 1964 márc. 17.

MDK

Szerepelt A "A mai magyar iparművészet"
c. kaposvári kiállításon

— : Szépség korszerűség.
Legjobb iparművészeink alkotásai a Hippi-
Római Múzeumban.

Somogy Megyei Néplap 1964 márc. 17.

Gorka Géza MDK

Kerámiáival szerepelt a salgótarjáni József Attila Művelődési Otthoban rendezett kiállitáson. Majd aztán Balassagyarmaton.

(te) :"Modern iparművészet"

NOGRÁDI NÉPUJSÁG 1964 máj XX. 17.

Gorka Géza

Kossuth díjas Zeramikus

76 éve született

Népszava 1970 Szeptember 16

4. old.

Gorka Géza

Szerepel a Pest megyei
tárlaton a Nemzeti
Galériában

Néggrana 1971 X. 10

Gorka Géza.

A nemrég elhunyt művész az önálló kerámiaművészet alkotója hazánkban.

Erdei Sándor: A kerámiáról.

Nagyító, 1971. dec. (?)

Gorka Géza

Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész

meghalt

Magyar Nemzet 1971 szeptember 28

9. old.

Gorka Géza Zeránkusznívász

temetése október 5-én

dn. 3-kor lesz a négrádverőcei

temetőben

– Napló – Magyar Nemzet 1971 október 2

4. old.

Gorka Géza

neve emlitve

Pestmegyei Hirlap 1971 julius 18
4. old.

Gorka Géza

Neve Móriczéval és Medgyessyével együtt

említve.

K.Á.: Gorka Géza Ipari Művészet, 1971. 5. sz. 10. l.

Gorka Géza

Kántor Sándor karcagi fazekasmester kiállítását megnyitotta.

K.Á. Gorka Géza Ipari Művészet 1971. 5. sz. 10. l.

Gorka Géza 1.

Kapott nagydíjat a Brüsszeli Világkiállításon 1958-ban, Munkácsy- és Kossuth-díjat, Érdemes Művész kitüntetést és számos aranyérmet itthon és külföldön. A régiektől tanulva a korongozó művészetet, külföldi mesterek mellett a máz és az égetés titkait.

K.Á.: Gorka Géza Ipari Művészet 1971. 5. sz. 10. l.

Gorka Géza 2.

Kezdő éveiben, a 20-as években a kerámiát nem sokra becsülték. Ő olcsó anyagból igényes használati tárgyakat csinált. A mesterséget gyermekkorában a habán területtel szomszédos Nagytapolcsányban ismerte meg.

K.Á.: Gorka Géza Ipari Művészet, 1971. 5. sz. 10. l.

Gorka Géza 3.

OH volt az Iparművészeti Tanács alakuló ülésénél, a Szövetség munkájában, Veröcén kerámiaipart teremtett, tanítványokat nevelt.

K.Á. Gorka Géza Iparművészet, 1971. 5. sz. 20. l.

Gorka Géza 4.

Alacsony-tátrai sokgyermekes családból származott.
Nógrádverőcén van otthona.

K.Á. Gorka Géza Ipari művészet, 1971. 5. sz., 10. l.

M. D. K

GORKA Géza keramikus

(1894 –)

A nógrádverőcei „Szintarekas te-

lepen" dolgozik

Gonthon-Németh-Végvári-Z áder: Magyar müvészet 1800-1941

Bp. 1962. 466

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Gorka Géza

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 SEP 28

1021

ELHUNYT GORKA GÉZA

Gorka Géza, Kossuth-díjas érdemes művész, Munkácsy-díjjal kitüntetett kerámikus művész, a Magyar Népköztársaság művészeti alapjának és a Magyar Képzőművészek Szövetségének tagja 77 éves korában elhunyt. Az elhunytat a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Magyar Művészek Szövetsége saját halottjának tekinti. Temetéséről később intézkednek.

19.25: Versek. 19.35: Hangverseny 21.03: Versek. 21.20: A hangverseny folyt. 22.20: Népi zene. 22.40 Hangjáték. 23.43: Tánczene.

Petőfi rádió. 8.05: Beethoven művek. 8.45: Külpolitikai figyelő 9.00: Nótacsokor. 10.00: A zene hullámhosszán. 11.45: Négy évtized távlatából. 12.00: Operett részletek. 12.20: Szimfonikus zene. 14.00: Kettőtől hatig. 18.10

1021

Gorka Géza

1971. IX.27. 19.oo. Ka.

Esti krónika

- Elhúnyt Gorka Géza, Kossuth és Munkácsy díjas keramikus művész. 77 éves volt. Gorka Géza csaknem fél évszázados alkotói munkásságával egyik irányitója volt a magyar képzőművészeti életnek. 1927 óta Nógrádverőcén élt, itt születtek ismert művei. A népi fazekasmüvészet / gazdag hagyományait ötvözte a korszerü formával és a modern technikával. Utolérhetetlen volt a sokféle máztechnika alkalmazásában és ezzel iskolát is teremtett. Gorka Gézát a Művészeti Alap és a Képzőművészek Szövetsége saját, halottjának tekinti. Temetéséről később intézkednek.

1504

Copia Pca

- 16 -

Nota. Nº 27. 10.00. Es.

Pertinencia

- Hubo Dios dev. Jorund es hubo Dios Dios Dios

Gorka Géza
keramikus

A mester növendéke volt Szabó
Kinga.

Révész Zsuzsa: Szabó Kinga kiállitásai.
Müvészet, 1971. szeptember - 38.oldal

Gorka Géza
keramikus

Nográdverőcén a mesternél tanult
Szabó Kinga keramikus.

Szütsné Brenner Klára: Szabó Kinga Kaposváron.
Müvészet, 1971.szeptember - 39.oldal.

Gorka Géza
keramikus

„Kerámiák"
„Gorka mai"
„Kerámiák"
} repro

Kocsogh Ákos: Gorka Géza
Művészet, 1971. december – 27 lap.

Gorka Géza
keramikus

Egy teremtő-kedvében kifogyhatatlan ember ment el az élők sorából Gorka Géza. Életét tisztesség és elismerés kísérte, díjakban, művésze vagyokban egyformán.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.

Müvészet, 1971.december 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

A népből tanulta a farkasok korongoló
művészetét, a nagy külföldi mesterek mel-
lett a korszerű mának használatát, az
égetés titkait.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Művészet, 1971.december 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Tudományát tovább adta tanítoá-
nyainak, leányának. Amit őszülve
kapott, s gyarapította a saját alkotó
és kiszíleteró kedvével.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Müvészet, 1971.december 27.oldal

Gorka Géza

keramikus

A Brüsszeli Világkiállításon 1958-ban nagy díjat kapott. A Világkiállítás zsűrije hat szempont alapján döntött a nagydíj odaítéléséről.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.

Művészet, 1971.december 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

A Brüsszeli Világkiállítás nagydíja mellett sok aranyérme, érdemrendje volt. De a mester a nagydíjnak volt igazán büszke.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Művészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Gorka Géza 1927 óta volt önálló keramikus, tehát 45 évig végezte alkotó munkáját. Ez az idő hivatalos elismerisek kísérletében telt el.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Müvészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
Keramikus

Gorka Géza alkotásainak alapanyaga az agyag, ebből indult el. A formát, a mintát, dekorációt az agyaghoz igazította.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Művészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
hevanikus

Gorka Géza szesztelenül megformált
használati tárgyaitól idegen maradt.
Éleinte ezen maras hamutartókat, szil-
hetet, ~~[illegible]~~ készített, a huszas évek
végén uj formákat, technikát kezdett.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.

Müvészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Gorka Gér ánál a máz nem él külön
életet. A forma, a funkció, az anyag,
faktúra szín szoros egységben van.
Ez az alapállás alapos mesterségbeli
felkészülést kíván.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Művészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Gorka Géza gyermekkorában Holics, Ószombat, Modor, a kabán kerámia ősi otthonainak közelében elt. Később Merőtúron is merkedett meg a parasiti-népi kerámiával.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.

Müvészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
heranikus

Gorka Géza a nagyjezemi herámiával
a pécsi Zsolnay gyárban is mezhedett meg.
A habán, a népe, az ízemi herámia
átalakult bennie és kialakult az egyéni
gorka herámia.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.

Müvészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

A Tanácskörtársaság buhása után
külföldön tanult Gorka, majd Menő-
tűrön tervez keramikus központot. Végül
is Nográdverőcén alapítja meg a 60
emberrel dolgozó Keramos Részvénytársa-
ságot.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.

Művészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Gorka tanított az Atelier Akadémián, a zebegényi Szabadiskolán. Mattyasovszky Zsolnay László vegyészmérnökkel a Zsolnay-ez hőbányai gyárában magas hőfokú eljára son dolgozik.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.

Művészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Gorka Géza Herendben kiséreletezett a porcellánba égetett festéssel. Mesterségbeli felkészültsége lette Gorkát a keramia művészet virtuózává.

Koczogh Ákos: Gorkan Géza.
Müvészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Gorka a csurgatott márak mellett
ugrasztott márat is alkalmaz, har-
colást is használ az önmárcos kera-
mián, hal madár, szarvas stb.-en.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Müvészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Művészetében fellelhető a népe hagyo-
manyok korszerű szintén való tovább-
Erőhítése és az anyag, funkció, forma, de-
korációs egysége.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Művészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Fél évszázados munkái mai világgal hatnak, tiszta szerkezetükkel, arányos méreteikkel, használhatóságukkal.

Kocsogh Ákos: Gorka Géza.
Művészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Karcolásos eljárást alkalmaz a kerámia és szines üveg társításából lett ablakaiban.

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Művészet, 1971.december - 27.oldal

Gorka Géza
keramikus

Használati tárgyak, díszedények, figurális kompozíciók, egyedi és sorozatgyártás egyaránt foglalkoztatta. A hagyományok egyéni értelmezése indította arra, hogy a modern magyar edénykultúrát

Koczogh Ákos: Gorka Géza.
Művészet, 1971.december - 27.oldal

Gaska Géza

Díszedényeise nagydíjat kapott a II. Orsz. Kerámia Biennálén Pécsett

TV
Táslatrál - Táslatra
1970 XI. 24

Gorka

Említve

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatója 1970, IV. 32. l.

Gara Géza

Emlékére

A Magyar Képzőművészek
Szövetsége Iparművész
Titkárságának Tájékoztatója

1970. IV. 28.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

GORKA GÉZA

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1971 SEP 28

— Elhunyt Gorka Géza Kossuth-díjas érdemes művész, Munkácsy-díjjal kitüntetett keramikus művész, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának és a Magyar Képzőművészek Szövetségének tagja, 77 éves korában. Az elhunytat a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Magyar Képzőművészek Szövetsége saját halottjának tekinti. Temetéséről később intézkednek.

szűk földrajzi körzetben, falusi
világban élt, verseinek élmé-
nyeit itt szívta magába. Hitval-
lása szerint is ennek a

GORKA Géza

Katona Imre, Bp. 1972. Képzőmüv. Alap, 16 l, 16 t. 16 cm
/Mai magyar müvészet/ Színes címlapkép,
4 szövegközti fehér-fekete és
16 színes kép.
Eletrajzi adatok, jelentősebb kiállitások
és kitüntetések jegyzéke, bibliográfia, és
a színes képek rövid elemzései.

Gorka Géza

az 1971-es miskolci kiállításon mutatta be képeimet.

Gorka László és Flach Antal: Miskolc 1971; Miskolc, 1971.

181

Gorka Géza, keramikus

Meghalt 77 éves korában.

A nehezelőp tömör méltatás pályafutásáról
s' művészetének jelentőségéről, hatásáról.

— : Gorka 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. szept. 28.

Gorka Géza, keramikus

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Köszöntjük Gádor Istvánt

7.

Népszabadság, Bp. 1971. nov. 11

Gorka Géza, keramikus

Szerepel a Pest megyei tárlaton. (IV. Galéria.)

Rózsa Gyula: Budapest a megye székhely 7.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 18.

Gorka Géza, keramikus

Meghalt 77 éves korában.

A nekrológ röviden összefoglalja pályafutásának több mozzanatát, művészi törekvéseinek sajátosságait és eredményeit.

— : Elhunyt Gorka Géza :

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 28.

Gorka Géza

emlékére

Váci képzőművészek kiállítása

Művelt Nép

1954 V. 16.

Gorka Géza, kerámikus

Megemlítve: „aki kerámikus, az vagy a farekasoktól tanult mint Gorka Géza..."

Rózsa Gyula: Gádor István, Jeremben

7.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 23.

Gorka Géza, keramikus

A keramikusokat veszeti.

— Ma nyílik
a Zebegényi szabadiskola

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jún. 12.

Gorka Géza keramikus

Kossuth díjas. Gyurkára látogatott el

N.N.: Gyurkán járnak a megye
művészvendégei

Békésmegyei Népújság 1969 VI. 20.

Gorka Géza

Brüsszeli világkiállításon Grand-Prix nyertese, 1958. Jelentős kerámia gyűjtő. Kiállításai: Budapest, Vallauris (1959), Faenza (1960) Lédnya Lívia is ismert keramikus.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 110 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Gorka Géza Teramitus

75 éve született

Népszava 1969 szeptember 16
4. old.

Gorka Géza

Lőrjöntése a 2. oldalon

Népszava 1969 szeptember 20

Gorka Géza

munkásságát, jelentőségét és hatását méltatja részletesen

Katona Imre: Bodem iparművészetünk néhány kérdése. Művtört.Ért. 1970.4.sz. 279-283. l.

279-280. l.

Gorka Géza

müveit emliti, munkásságát méltataja

Prestyánszky Ilona: Iparművészek a fővárosért- I. Kerámiások. - Budapest, 1970. 11.sz. 18-20. l.

Gorka Géza

nevét említi az Iparművészeti Múzeum újabbkori kerámiagyüjteményében szereplő művek alkotói között

Katona Imre cikke: Az Iparművészeti Múzeum magyar kerámiái. - Budapest, 1970. 7.sz. 23-25. l.

MDK

Gorka Géza, keramikus

Megemlítve: (Cseh kiállítással kapcsolatban, Ernst Múzeum.)

Rózsa Gyula. Kitűnő ipar, kitűnő művészet 7.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 25.

~~Got~~ Gorka Géza
Keramikus

/1894/ Nógrádverőcén dolgozik.

Egy ideig a habán Keramia nyomdokain haladt.

A magyarországi műv. tört. I. 532.
Corvina 1971.

Gorka Géza
keramikus

Gorka Géza nyerte el a kiállítás
nagydíját.

Cs.É.II.Országos Kerámia Biennale.
Művészet, 1971.február - 38.lap

Gorka Géza, kerámikus

- részlet az Iparművészeti ajándék-
boltóban

Karácsony előtt
Magyar Ifjúság, 1967. XII. 1. 17.l.

Gorka Géza

Megnyitotta Kántor Sándor műcsarnoki kiállítását.
A szöveget közli a lap.

Ipari Művészet, 1970. IV. 49-50. l.

P. Gopcsa Katalin, művészettörténész

Nagy Sándor festő-grafikusművész emlékkiállítását Veszprémben, a Bakonyi Múzeumban rendezték meg, a művész halála után 30 évvel. A kiállítást rendezték: Geller Katalin és Gopcsa Katalin.

Heitler László: Nagy Sándor-emlékkiállítás. Népszava, 1980. szept. 5.

M. D. K.

GORKA Géza keramikus

Szül. 1894

Eredetileg festőnek készült, kerámiával 1917 óta foglalkozik

1923-ban megindítja a Keramos-műhelyt Nógrádverőcén; 1927-től önálló műhelyt alapít

1946-48 a budapesti Zsolnay gyárban dolgozott

Csányi 1954. 59., 104., 116

Gorka Géza

1932-ben nyert elsőizben első dijat; 1937-ben a párizsi nemzetközi kiállitáson diplome d'honneur-t kapott, 1939 -ben a VII. Milanó-i triennale alkalmából nagy dijjal tüntették ki.

Koczogh Ákos: The Art of the Functional. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1972. 45 sz.

197 1

Gorka Géza

A brüsszeli hemzetközi kiállitáson ugyancsak hagy dijat kapott. 1894-ben született, 1927 -től önálóan dolgozott. A 20-as évek vége felé felhagyott eozin-mázas hamutálcák és edények alkotásával.

Koczogh Ákos: The Art of the Functional. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1972. 45sz.

Gorka Géza

Utóbb az anyag és az üvegmáz harmoniáját kereste. Rusztikus formái sikert arattak, de azokkal a mester nem volt megelégedve. A Holics melleti Oszombat községben tartózkodva megismerkedett a habán fazekassággal.

Koczogh Ákos: The Art of the Functional. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1972. 45 sz.

197 1

Gorka Géza

felelevenitette a Habán fazekasság hagyományait. 1919 után külföldre távozott majd visszatérve Mezőturon egy fazekas központott szervezett, végül Nógrádverőcén telepedett le.

Koczogh Ákos: The Art of the Functional. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1972. 45 sz.

197 1

Gorka Géza

Szines reprodukciók :

Madaras váza, 22 cm magas,

Kettős nyaku váza, 44 cm,

Galamb , 18 cm magas.

Koczogh Ákos : The Art of the Functional. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1972. 45 sz.

197 1

Gorka Géza, kerámikus

Katona Imre műve: Gorka Géza

(Corvina)

↓

—: Most jelent meg

8.

Népszabadság, B[illegible]. 1972. márc. 22.

Gorka Géza, Kerámikus

Gorka-emlék múzeumot nyitottak

Nógrád verőcén.

— : (— szöveg — fénykép —) 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972 aug. 17.

Gorka Géza, kerámikus

Megemlítve: „kerámia galambjai...”

Torday Aliz: Tyúkláb-tól az egyszarvúig M. 10.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 10.

Gorka Géza

Szerepel a siklósi kerámia kiállításon

Katona Imre: A mai magyar kerámia kérdései.

Felentes 1968 I. 76 old.

MDK

Gorka Géza, keramikus

Gyűjteményes kiállítása nyílik meg Visegrádon, a Salamon-toronyban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1968. aug. 9

Gorka

Kerámiája

szerepel a Képszarnok veszprémi termében

Csestát József: Kirakatnézőben

Napló 1969 VI. 4

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

GORKA

kerámiáival részvett a nagykőrösi művelődési házban rendezett képző- és iparművészeti kiállításon

---

Pest Megyei Hírlap (Nagykőrösi Kiadó)
1968. aug. 27.

/4

GORKA GÉZA /

Két várája nagy sikert aratott a 14. megyei tárlaton (Szentendre, 1968.)

Rejt Megyei Hírlap, 1968. dec. 1.

/9

GORKA GÉZA / keramikus

74 éves, Munkácsy díjas, Kossuth-díjas érdemes művész, külföldön is számos elismerést arato~~t~~

Verőcén él

keramikusiskolája „elemije" a merőtúri népi fonekasműhely volt, a népi motí-~~vumok~~ vumok véjigkísérik életművét

---

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. nept. 8.

/7

Gorka Géza keramikus

Két várája (eml.)

szerepel az alábbi táslatok

Prukner Pál: Szentendre. Megyei képzőművészek táslata

Pestmegyei Hírlap 1968 XII 1

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

GORKA GÉZA /

„Verőcén élő és alkotó európai hírű kerámikusművész" 1968 aug. 11–nov. 3. között újabb művéből a visegrádi Salamon-toronyban renderet kiállítást

---

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. aug. 8.

/4

Gorka Géza, keramikus

MDK

keramikus a Iparművészeti Múzeum kiállításán

– : Európai kerámiaművészet 2.

ESTI HIRLAP Bp., 1969. okt. 9.

Gorka Géza, keramikus

MDK

A törzsgárda tagja.

(cs. benkő): Angyaljöldön épül az iparművészet palotája 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. aug. 30.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Goska Géza

gyűjtemény kiállítása
nyílik a visegrádi
Salamon toronyban aug.
10-én

Magyar Nemzet 1968 aug. 9.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Gorka Géza, keramikus

1

75 éves a művén. – Mezőtúron is tanult, Badár Balázsnál, a híres Jarekasnál és Németországban. – Nógrádverőcén telepedett le. Feladata nemcsak egy új művészet megteremtése lett, hanem közönséget is kellett nevelni, szervezni ehhez a művészethez.

Domanovszky György: Művészetet és közönséget teremtett

7

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 16.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Gorka Géza

Szentendrei Múzeum XIV. Magyar Tárlat. 49 alkotónművész, 80 mű a realizmustól a konstruktivizmusig. Kerámia: G. G.

Pestmegyei, Hírlap 1968. dec. 1. 9. o. Magyar Művészek Tárlata Szentendrén – Prukner Pál

MDr

Gorka Géza, kerámikus

2

Első elismerézeit külföldrős kapta:
1926-ban Philadelphiában bronzérem,
1936-ban Milánóban aranyérem
1935-ben Brümelben és 1962-ben Prágában
aranyérem; 1939-ben Milánóban és 1958-ben
Brümelben nagydíj, 1937-ben Párisban diploma.
1932, 1938, 1940, 1942-ben Budapesten aranyérem.
Domanovszky György: Művénetet és közönséget teremtett

7

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 16.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Gorka Géza, keramikus 3

A háború alatt elpusztult munkásságának ezer darabból álló gyűjteménye. Újra kezdett mindent s kiállításai egyre nagyobb sikereket hoztak. Munkácsy-díjat kapott, érdemes művész lett stb.

Domanovszky György: Művészetet és közönséget teremtett 7.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 16.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Gorka Géza, keramikus

MDK

4

Egy Gorka váza, (fény kép):

Repe.

Domanovszky György: Művészetet és közönséget teremtett

7.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 16.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Gorka Géza, Keramikus

75. születésnapja alkalmából kiváló művészi munkásságáért a Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

— : Kitüntetések 8.

Népszabadság, Bp. 1969. szept. 16.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Gorka Géza

Született Nagytapolcsányon 1894-ben. Fazekas. Kossuth díjas (1963) Munkácsy díjas (1955) Érdemes művész (1959) Arany díj nyertes (Milano, New York)

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966

3341 1101

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Gotha Géza

keramikus

MDK

45. születésnapja alkalmából
a Munka Érdemrend arany
fokozata kitüntetést kapta.

— : Kitüntetés
Művelet, 1969. október - 9 lap.

MDK

Gorka Géza, kerámikus

Két váza: Repr.

Gorka Géza: Vázák

Borító: 2.
[Belső]

JELENKOR, Pécs. 1971. január

XIV/1

MDK

Gorka Géza, keramikus

Kerámiái külföldön
is keresettek, népszerűek.

– : Cserép, vas, ezüst

4

ESTI HIRLAP Bp., 1967. dec. 16.

MDK

Gorka Géza:

V. Orsz. Iparm. kiáll. Műcs. 1965.

M.D.K.

Gorka Géza kerámia

Kerámia báza, 1960 k. repr.

Üveg,kerámia és porcelán 1966-1967. Bp. 1967.

18-19.1.

MDK

Gorka Géza

Katona Imre irása

Müvészet 1967 dec.p.21-23

M.D.K.

Gorka Géza, keramikus
(1894 –

a mázak és a technikák töréletes mesterségbeli ismeretét magas művészi tartalommal párosítja. Külföldi kiállításokon több alkalommal is nagy sikereket ért el.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 977. old.

+ Egy vára hejze " "

Gorka Géza, keramikus (1894-) M.D.K.

nevét említik.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,
Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 952. old.

MDK

Gorka Géza keramikus

Szerepel a Szolnokon megnyílt

Kerámia- kiállításon.

— : Hír —

8.

Bp. 1968. márc.

Népszabadság, 14. [Vidéki]

MDK

Gorka Géza

Gorka Livia keramikus kiáll. Csók I. Gal.
1964. ápr.

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

Az 1920-as évek elején Német
országban folytatta tanulmá-
nyait. Haratesése után Mező-
-kiszon Badár Balázs parehás nál
dolgozik.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december-21.

M.D.K.

Gorka Géza
Kusanchus

A művész a farekasság hagyo-
mányaiból és technikai, techno-
logiai adottságaiból nedult ki.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 lap

M.D.Y.

Gorka Géza
Keramikus

1948-tól Gorka ismét a nógrád-
verőcei műhelyében dolgozik egyéni-
leg előállított keramiám.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 kep

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

A művészt foglalkoztatta a
habánok un „majolika-techni-
kája" is.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 lap.

M.D.Y

Gorka Géra
keramikus

1923-24-ben indulása és nógrádverőcei letelepedése első évcében a népi és habán keramika öntőnzéseiből indult ki.

Katona Imre: Gorka Géra
Művészet, 1967. december - 21 lap.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

A művésznél különös jelentősége van a tárgyak funkcionális rendeltetésének. Pályája kezdetén foglalkoztatja a plasztika is.

Khatona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 kép

M.Df

Gorka Géza
keramikus

1928-ban készítette a guggoló-
fiút, meg állatfigurát (kakas,
kos, tyúk, szamár)

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967 december - 21 lap

MDV

Gorka Géza
keramikus

1928-ban készült a „Zöld szamár"
című munkája. Ezidőtől kezdve
a kerti plasztika is állandóan
foglalkoztatja a művészt.

Thatcher Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 kép.

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

1930-ban készített vázáin
és plasztikáin a csorgatott
mázon kívül már repesztett
mázaival is találkozhatunk.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 lap

M.D.Y

Gorka Géza
kesamikus

Elnyerte az Iparművészek
Országos Egyesületének ipar-
művészeti arányérmet. Mű-
veszi palyafutása ettől kezdve
egyre felfelé ívett

Kátona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 kep

M.D.Ú

Gorka Géza
Ceramicus

1935-ben jelenik meg Gorka
Géza művészetében az un.
sgrafitto technika.

Kalona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967 december - 21 lap

MDK

Gorka Géza
keramikus

1936-tól 1942-ig minden évben egy-egy újabb kitüntetést nyert el. 1958-ban a brüsszeli világkiállítás aranyérmét nyerte el.

Kotona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 kép

M.D.K.

Gorka Géza
keramikus

New-Yorkban, Rómában, Stockholmban, Tokióban, Moszkvában, Varsóban, Pekingben állítottak be a művész alkotásait.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 kép

M D.4

Gorka Géza
keramikus

Amszterdámban, Alexandriában, Barcelonában, Berlinben, Bécsben, Brüsszelben, Londonban, Milánóban, Monzában, Philadelphiában állítottak ki munkáit

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 lap.

MDK.

Gorka Géza
festőművész

1942-ben Állami ösztöndíjat,
1955-ben Munkácsy díjat, 1959-
ben a Magyar Népköztársaság Ér-
demes Művésze címet nyerte el.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 lap.

M.D.K

Gorka Géza
keramikus

1963-ban a Kossuth díjjal
tüntették ki a művészi munkás-
ságáért.

Ghatorna Imre: Gorka Géza
Művészet, 1964. december - 21 lap

M.D.K.

Gosha Géza
keramikus

Ugrasztott mázas habán jellegű
keramiával az 1939-es New-Yorki
világkiállításor jelentkezett először.

Katona Imre: Gosha Géza
Művészet, 1967. december - 21 lap

M.D.Y

Gorka Géza
keramikus

1941-ben ugrasztott mární edényem
és plasztikáin kívül sgraffitos díszű
delfti és habán jellegű edényeket is
készít.

Katona Imre: Gorka Géza
Művészet, 1967. december - 21 lap

Gorka [ ], keramikus

MDK

A karcolat írója egy „álomnéz Gorka-vázát" említ meg.

(lukács): Ki így — ki úgy

3

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. máj. 13.

MDK

Gorka Géza, keramikus

Május 5-én Visegrádon a Salamon
toronyban nyílik meg kiállítása.

— : Gorka a Salamon-toronyban 8

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. ápr. 13

MDK

Gorka Gábor keramikus

Kiállitott az Ipm.Társ.karácsonyi vásárán.

Pesti Napló 1936.dec.5. 11.1.

MDK

Gorka Géza keramikus művész

vendégül látta Nógrádverőcén Luce
Paris francia festőnőt.

Pongrácz Uruzsa: Luce Paris francia
festőnővel Nógrádverőcén.

Ország-Világ, Bp. 1957. szeptember 3. 9. l.

Gorka Géza MDK

Keramikus

"Vázák" 2 Repr. 6. o.

Domanovszky György: Három keramikus
Müterem 1958 I. évi. 4. sz. 3-6 o.

MDK

Gorka Géza Munkácsy-díjas.

keramikus

Két vázájáról fényképes repr.

(Forrás.)

Magyar Ifjúság, Bp. 1958. 26. sz. [6. l.]

Gorka Géza
keramikus

M.D.K.

Halas Vera.

Ars Decorativa: Az Iparmüvészeti Muzeum mestermüvei
5l.

MDK

Gorka

kerámia

Az Iparmüv. Társ. karácsonyi kiáll. Nemzeti Ujság, 1934. dec. 5. 11 l.

Gorka Géza

5 db kis tányér, kerámia
16 db pici tányér, "
9 db paraszttányér, "
Virágválya, "
Mély tál, "

Ernst Muzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.
7-8 l.

ázad.

csságon és Etesen, lehet, hogy mind-

gy, magas fakereszt, a község északi

közepén áll, mig a harmadik Ságujfa-

z országut felett. Valamennyinek ki-

~~etesi és karanesságihoz hasonló~~.

Gorka Géza

21 db váza, kerámia

2 db urna, "

4 db kehely, "

Kis gömb, "

Mély tál, "

7 db tál, "

Ernst Múzeum. I. iparművészeti kiállítás. 1932.

7-8 l.

s, oromzatos klasszicista épület volt,

l. /képe 106 l./

tólag a XV. századból. Helyén csak egy
'Rákóczy Mogyorófájá"-val.
A romhányi plébánia története. Bp.

édjén Nep.Szt.János-szobra magas kő-
s párkány koronáz. A szobor provinci-
al. (000 - 000 kép.)

Gorka Géza

Két iparművészeti kiállítás

I.

A *Nemzeti Szalón* érdekes és magas színvonalú kiállítás keretében mutatja be a magyar iparművészet legújabb termését. A Műhelyszövetség és az Iparművészek Országos Szövetsége gazdag anyaggal töltik meg a kiállítás öt termét, amelyekben világos és nagyon bíztató képet kapunk a mai magyar iparművészet korszerű törekvéseiről.

Feltűnő értéket képvisel a kerámia, amelyben legelsősorban a folyton fejlődő *Gorka* Gézát kell említeni. Tehetséges művész, aki formai ötleteit egyre biztosabb és fölényesebb technikával tudja kifejezni. Ennek a műfajnak egyébként figyelemreméltó képviselői még a kiállításon *Molnár* Kálmán, az állatplasztikus *Sinkó* András, a markáns egyéniségű *Zilzer* Hajnalka, a lendületes *K. Kende* Julis, a legtöbbet ígérő *Rahmer* Mária, továbbá *Illés* László. A fémművészetet *Teván* Margit és *Okrutzky* Erzsébet, a faművességet *M. Kende* Jolán, *R. Engel* Piroska és *Deli* Anna, a textilművészetet *Vértes* Árpád és *Ö. Pataky* Piri, a könyvkötészetet *Steinfeld* Klára, az üvegkészítést *Báthory* Júlia, a gyermekjátékokat pedig *Nagy* Piri és *Nádor* Lajos képviselik sok ízléssel és kultúrával.

A kiállítás legérdekesebb és egyben legtanulságosabb része azonban az a plakátsorozat, mely elborítja a Szalón falait. Ez a kollekció, mely a pesti ucca galériájából került ide, a *Modiano*-plakátoknak úgyszólván egész fejlődéstörténetét tárja fel a vonalak és színek messzeható beszédével. Itt látjuk *Berény* Róbert, *Pólya* Tibor, *Richter* Aladár, *Molnár* C. Pál, *Lányi* Imre, *Bortnyik* és *Irsay* példátadó reklámgrafikájának legszebb darabjait.

Meglepő, hogy ezek a művészek a leszűkített tárgykörben is mennyi ötlettel, invencióval és ruganyossággal tudják kifejezni magukat és szolgálni a célt, amelyért rendeltettek.

II.

A Technológia épületében (József körút 6) rendezte kiállítását az *Országos Iparművészeti Társulat*. Kerámiák, bőrmunkák, ötvözetek, kézimunkák, csipkék, függönyök, varrottasok, szobrok, kisplasztikák szerepelnek ezen a kiállításon. A változatos és szép anyagból kiemelkednek *Várady* Irén ízléses, friss művészettel anyagba gondolt kerámiái, míg *Kandó* Magda és *Galaskó* Gyula kisplasztikái groteszkségükkel keltenek feltűnést. Említést érdemelnek még *F. Furherr* Olga és *Máda* Lajos játékai, valamint *Kiss* Erzsi könyvkötőmunkái.

M. H. 1932. XII. 10.

M. H. 932 XII. 10

házi taggá választották *Madarász* Istvánt.

Komárom—Esztergom vármegye *Ghiczy* Elemért, Fejér megye *Végh* Endre földbirtokost, Sopron vármegye pedig *Rupprecht* Olivért választotta meg felsőházi tagul.

Vas vármegye felsőházi taggá dr *Bezerédj* Istvánt, az eddigi felsőházi tagot, póttaggá pedig *Chernel* Antal földbirtokost választotta.

Bihar megye *Beöthy* Lászlót, póttaggá *Balogh* Elemért választotta meg, Fejér vármegye pedig Verebi *Végh* Endrét. Póttag *Szluha* Aladár lett.

Egy nagykanizsai ügyvéd rálőtt egy tüzérőrnagyra

Nagykanizsáról jelentik: Szerdán éjjel dr *Kovács* László nagykanizsai ügyvéd a Csengery uccában néhány lépésnyi távolságról rálőtt *Imrey* Ferenc tüzérőrnagyra, aki a felesége, egy nőismerőse és két férfi társaságában haladt az uccán. *A golyó az őrnagy karja közelében fúródott az egyik ház falába.* A társaság tagjai rávetették magukat a merénylő ügyvédre és kicsavarták kezéből a revolvert. *A rendőrségen dr Kovács László kijelentette, hogy ő nem akarta megölni az őrnagyot, tettének okáról egyébként nem volt hajlandó vallomást tenni.* Kihallgatása után dr *Kovács* Lászlót *szándékos emberölés kísérletének bűntette* címén előzetes letartóztatásba helyezték és át-

Gorka Géza

Ét 1932. XII. 8.

— **Iparművészek a Nemzeti Szalónban.** Az *Iparművészeti Társulatból* kivált negyven kiváló művész és mint a *Magyar Iparművészek Országos Egyesülete* imponáló kiállítást rendezett a *Nemzeti Szalónban*. Finom és elegáns a felvonulás, a ma iparművészetének elért eredményeit nyujtja. Emellett még karácsonyi vásár is. Propaganda a magyar kultúra mellett. Pár fillérért művészi értékeket nyujtanak.

Kerámiában *Gorka*, *Rahmer* Mária, *Kissné Kende* Judit járnak az élen. Nagyon szépek az ötvösök, a famunkások mestermunkái. A szőnyegek a mai kor igényeit elégítik ki és a modern babák ötletesek, eredetiek. Nagyon jó gondolat volt a *Modiano* plakátpályázat munkáit egyszerre a közönség elé tárni. Alig van értékes művész, aki nem kacérkodott a plakátművészettel. *Berény*, *Pólya*, *Molnár* C. Pál, *Bortnyik*, *Irsay*, *Lányi* Imre, *Richter* Aladár és a többiek mind bizonyítékokat szolgáltattak, hogy *originális plakátötletekért nem kell külföldre menni.*

A magyar plakát a világversenyben is győzni tud. A *Modiano* gyár példáját igazán követhetnék a többi vállalkozók is. Talán még sohasem találkozott annyira a művészi elgondolás és az üzleti ötletesség, mint ebben az esetben. A Modiano gyár a magyar művészek segítségét kérte és — többet kapott. *Önmagukat adták.* A legtöbb plakát önálló művészi alkotás. A kiállítást már csak ezért is érdemes megnézni. *(p. ö.)*

RIETE: Minden este: *Rooms* (8). — ANDRÁSSY UTI SZINHÁZ: *Ecet és olaj* (9). — TERÉZKÖRUTI SZINPAD: *Lipinskaja* (9). — KOMÉDIA ORFEUM: *Salamon Béla* (½9). — STEINHARDT SZINPAD: (¾9). — BETHLEN TÉRI SZINPAD: *Nászéjszaka* (½6, ½9). — MODERN KABARÉ: (½5, 9). — ROYAL ORFEUM: (½5, ½9).

Gorka Géza

U.M. 1942. X. 11.

Országos kerámikai kiállítás

Az országos magyar iparművészeti társulat a kultuszminiszter, az iparügyi miniszter, valamint a székesfőváros támogatásával november 1-én nyitja meg az első országos magyar kerámikai kiállítást. *A magyar kerámika nemzetünknek egyik legősibb ipara, de egyben ősi művészete is.* A kultúra fejlődése „gyáripart" is teremtett a kerámikának, de a nemes kerámika még ebben a kapcsolatban sem vált gépiparrá. Egyéni utakon járó művészetét a fejlődés termelte ki. *A novemberi kiállítás bemutatja mindazt, amit a magyar tehetség és alkotó munka ezen a téren termelt.*

Külön érdekessége lesz a kiállításnak a világhírű nógrádverőcei kerámikus művésznek, Gorka Gézának negyedszázados jubiláris kiállítási gyüjteménye. *Porcellángyáraink* elsősorban magasfokú művészetüket mutatják be s a közönség meglepetéssel állapíthatja majd meg, hogy alkotóművészeink egész sora vonul fel szebbnél-szebb alkotásokkal. *Népi kerámikánk* manapság legnagyobbrészt az úgynevezett háziipari tevékenység keretében virul. Éppen ezért *a magyar háziipari központ* csatlakozott a kiállítás szervező munkájához. Ebben a háziipari keretben a Felvidék és Erdély iparművészeti alkotásai is elhelyezést nyernek. A kiállításon jelentős, erkölcsi értékü kitüntetések kerülnek hivatalosan kiosztásra, igy például az állami iparművészeti aranyérem, a kultuszminiszter elismerő oklevelei, a főváros művészeti aranyérme, az iparügyi miniszter arany-, ezüst- és bronzérmei, az iparművészeti társulat és az iparművészek országos egyesületének különféle érmei.

kiállítása illeszkedik. Az őszi tárlat november 15-ig lesz nyitva.

942 X/11 U.M.

Fischer Edwin Beethoven estje

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 JUN 23
CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

A tanácskozás eredményes volt

Befejeződött a kétnapos tanácskozás a modern porcelán dísztárgyakról

Az Iparművészeti Tanács és a Dél-Magyarországi Üveg- és Porcelánértékesítő Vállalat rendezésében művészeti és kereskedelmi megbeszélést tartottak a modern porcelán dísztárgyakról, szakmai árubemutatóval egybekötve Szegeden a Csongrád megyei tanács székházában. A tanácskozás június 21-én nyílt meg Juhász Lászlónak, az Iparművészeti Tanács titkárának előadásával. A megbeszélés munkáiba részt vett Simó József, az ÉM Finomkerámiai Ipari Igazgatóság vezetője, Erdélyi György, a BkM. Kultúrcikk Főigazgatóság főigazgatója, Náday György, a BkM. Kultúrcikk Főigazgatóság főosztályvezetője, Somogyi József Kossuth-díjas szobrászművész, Gorka Géza Munkácsy-díjas grafikusművész, a herendi, pécsi, kőbányai, óbudai, budapesti, hollóházi porcelángyárak vezetői és tervező művészei, valamint Békés, Csongrád, Bács-megye és Szeged mj. város állami és szövetkezeti kiskereskedelmének vezetői és szakemberei.

A kétnapos tanácskozásról Deák Ferenc elvtárs, a megyei tanács vb kereskedelmi osztályának vezetője tájékoztatta lapunk munkatársát.

— Hármas feladatot kellett ennek a tanácskozásnak megoldani. A termelés problémáit, amely az iparban jelentkeztek, az új cikkek értékesítésének feladatait, valamint a tervezés gondjait, amely a lakosság megváltozott igényével függ össze. Elmondhatjuk, hogy a tanácskozás eredményes volt. A megyei tanács vb székházában bemutatott új modern porcelán dísztárgyak jó része az év végére már megjelenik az üzletek kirakatában is.

A kétnapos tanácsko tegnap délután Ná Györgynek, a BkM. Kul cikk Főigazgatóság főosz vezetőjének vitazáró be vel ért véget.

termelőszö
szavirág«
pénzbeni j
ra, és a ki
melésre. Te
teink, bár
rás volt, me
végezték mu
rült elérnün
egyéni érdek
lesztve, most
lan kukorica a határban,
tiszták, műveltek azok, mert
nemcsak a tagok, hanem a
családtagok is dolgoztak.

Termelőszövetkezeteinkben
már a múlt évben is mint-
egy 60 százalékos volt a
munkában részt vevők kö-
zött a nők aránya.

A község állandóan épül,
de különösen szembetűnő a
fejlődés 1955 óta. Több mint
16 000 négyzetméter aszfalt-
járdát építettünk, az idén
ezt újabb 2000-rel toldjuk
meg. Nagyobb beruházást az
idén nem kívánunk eszkö-
zölni, mert 2 600 000 forintot
tartalékolunk a jövőre meg-
építendő kultúrotthon célj
ra, amellett házilagosan töb
olyan problémát oldottun
meg, amely a község lako
ságának érdekét szolgálja.

Ludányi Mihály
vb-elnök

Az öt

... A Puskin Múzeumn
van egy titka, amelyet egy
lőre gondosan őriznek. Mi
s van szó? Számos műtört
mészben felülkerekedett
vanú, hogy az ismeretl
ester kezétől szárma
Krisztus Máriánál és Márt
« című festmény a nag
mbrandt alkotása. A

lak — helyét ki kell előre
jelölni. Az asztagok mérete
10x10x8 méter, a szalmakaz-
lak mérete pedig 24x8x10
méternél nagyobb ne legyen.

7. Szérűkben a berakodá-
sok megkezdésével az aszta-
gokhoz 200 liter vizet, 1 la-
pátot, 1 villát kell biztosí-
tani és a szérűk, rakodók
őrzéséről a cséplés befeje-
zéséig gondoskodni kell.

8. A cséplés időtartam
alatt 500 liter vizet, 2 ved
ret, 1 lapátot, 1 vasvillát
1 ásót annál az asztagn
kell a terménytulajdonosna
biztosítani, ahol a csépl
folyik.

9. Az aratás, beh